ca.Opacus.Benacus.Et nomina deriuatiua termi
nata in.aceus.&.aculus.ut hordeaceus.
Vmbraculum.

A.ante.d.breuis est.ut encheladus.præter cicada.

A.ante.f.breuis est.ut

A.ante.g.longa est.ut imago.Excipitur Onager.pe.
lagus.pedagogus.meleager.asparg⁹. & propria
terminata in.goras.ut Pitagoras.

A.ante.l.breuis est.ut italus.Excipitur Atlanta.sar.
danapalus. & nomina terminata in.alis.ut Lega.
lis.uenalis.

A.ante.m.breuis est. ut Priamus. Excipitur nomen
terminatum in.amen.ut iuuamen.

A.ante.n.breuis est.ut elibanus. Excipitur Bacha.
nal. Bianor. Vulcanus. Garganus. Euphranor.
hircania.Adiectiua quoq; in. anus. uel in. anis.
ut Romanus.inanis.

A.ante.p.breuis est.ut Alapa.Excipitur Sinapis.pri
apus.iapix.anapis.fl.

A.ante.r.breuis est.ut barbarus.Excipitur Ama.
racus.thiara.caphareus.Adiectiua quoq; in.a.
rius.uel.arus.uel.aris. ut carnarius. ignarus.
Molaris.

A.ante.s.breuis est.ut Carbasus.Excipitur Parnas⁹.
Omasus.Amasis.Agaso.

A.ante.t.breuis est.ut Calatus. Excipitur euphrates
Achates.Aratus. & in.atus.ata.atum. participiis
similia.ut Galeatus.Palatum.

Puta.ita.& nominatiuus & accusatiuus & uocati
uus.Præterq̃ uocatiuus a nominibus græcis pri
mæ declinationis terminatis in.as.ut æneas o æ.
nea.& nomina numeralia in. ginta. ut Triginta.

E.terminalis breuis est.ut Amare. excipitur.Me.te.
se.de.e.Ne.pro non.quare.quotidie.hodie.& no.
mina græca terminata in.e. ut Calliope. & uoca.
tiui a nominibus græcis in.es.ut Vlixes.& abla
tiui quintæ declinationis. ut Dies a die. & se.
cunda persona imperatiui secundæ coniugatio.
nis.ut Doce.& aduerbia quæ fiunt a datiuo secũ
dæ declinationis.o. mutata in.e. ut docto. docte.
excipit ur Bene Male.

I.terminalis longa est. ut Gummi. excipitur Quasi
nisi.ubi. & uocatiuus græcus [illegible] nibus græ.
cis.ut Thebai.mihi.tibi.sibi [illegible]

O.terminalis indifferens est.exc[illegible]tiuus
tiuus secu[illegible]eclinationis. & [illegible]ones in o
syllabæ.ut do. nomina gr[illegible]ca.ut Sapphio.

V.terminalis longa est.ut Gelu

B.terminalis breuis est.ut Ab.sub.

C.terminalis longa est.ut Lac.fac.

D.terminalis breuis est. ut Aliud.

L.terminalis breuis ẽ.ut Sal.excipit Sol.nil. & no.
mina barbara.ut Daniel.

N.terminalis producitur: ut pan. cipitur forsan
forsitan.An.In.Tamen. & nomina græca in actõ
ut logos. logon.

Jacobi de Voragine Epi̅sc. Ianuens.ſ
Lombardica hyſtoria que a pleriſq3
Aurea legenda ſanctoꝝ appellatur.

Esta exemplado por mandado de los señores del Consejo de la Santa General conforme a la ley que dispone de 1502, en Valladolid a 1508

fr. fran.co Marçareda
Licenciado Tello
El. fran.co de la torre
Secretario.

Tabula Legendarum.

Incipit tabula super legẽdas, sctõr ꝑm ordinẽ alphabeti collecta. et primo ꝑmittit plog⁹: qui ondit modũ reptẽdi materias cõtentas in diuersis locis hui⁹ voluminis. Prologus.

Moniaz sicut dicit

Isido. in li. de sũmo bono. Ad cõuersatões ꝛ correctionẽ moraliuz multũ ꝓsunt exẽpla sctõr. Idcirco cogitaui ordinare ad utilitatẽ ꝓdicatoꝝ ꝛ cõsolationẽ pctõr vnã tabulã ꝑ ordinẽ alphabeti sup legẽdas sctõr: cõpilatas ꝑ frẽm Jacobũ de voragine Januẽsez: ordinis fratrũ ꝓdicatorum: ad hoc ꝙ ꝓdicatores in suis ꝓdicatõibus exẽpla magꝭ ꝓuenientia citi⁹ ꝛ leui⁹ inueniãt. Nã multe pulcre legẽde sunt in eis legẽdis q̃ nunq̃ vel raro leguntr: ꝛ tñ sunt valde bone ꝛ inducine ad ꝓniaz. Ordinaui autẽ eã sic. Qm̃ in ea ponunt oĩa notabilia q̃ de legendis collegi ꝑm ordinẽ alphabeti. Et post q̃dlibet notabile ponit numer⁹ q̃ demõstrat legendã de q̃ sũptũ est illud notabile. Et post numerũ ponit lr̃a q̃ demõstrat capitulũ legẽde illi⁹ de q̃ sumptũ ẽ notabile qõ q̃rit. Deinde ponit si opus sit in q̃ ꝑticula illi⁹ capli ponit illud notabile: puta vel in ꝓncipio: medio: vel fine: vel circa. et plerũq̃ notant paragroph⁹. Verbi gr̃a: accipe ꝑmũ notabile qõ dic. Abscõdita diuinit⁹ manifestant. qõ signat. lxxxij. B. Deinde q̃re q̃ legẽda B numero designat: ꝛ inuenies qõ est legenda sctõr Johãnis ꝛ Pauli. Postea q̃re i corpe dicte legẽde lr̃ãz B. q̃ significat secundũ capl'm: qõ incipit sic. Post hoc filij terẽtiani. Et sic reperies legendã ꝛ ptẽ seu capl'm legende de q̃ sũptũ sit notabile: videlicz Abscondita diuinit⁹ manifestant. Exẽplũ aliud. Absolutio ab excõmunicatõe defunctis facta valet. qõ signat. xlvj. R. q̃re legẽdã hoc numero designatã: ꝛ inuenies ꝙ est sancti Gregorij. Postea i corpe dicte legẽde q̃re hãc lr̃ãm. R. vt in hoc registro designat q̃ signat capl'm ex quo sumptũ sit illud notabile. Deinde q̃re paragraphũ. Legit q̃z. ꝛ reperies qõ q̃rit. Et sic ꝓsequẽter faciendũ est cũ aliis.

Nota ꝙ aliq̃n post notabile sequũt plures numeri. ꝛ B est: qz illud notabile i plib⁹ legẽdis reperit. qz in tot legẽdis: q̃t sunt numeri. Itẽ aliq̃n plures lre diuerse sequũtur numeros. ꝛ B est: qz illud notabile plures in vna ꝛ eadẽ legẽda inueniuntur: ꝫ in capitulis diuersis.

Bscondita diuinit⁹ a manifestant. Legẽda octuagesimasecũda. capitulo B. in ꝓncipio.

Absolutio ab excõmunicatõe defunctis facta valet. xlvj. R. S. Legit quoq̃.

Abstinentia sanctorũ dũra fuit. lv. E. cvij. B. clxiij. C. D. cxlj. D.

Abstinẽtia licz maxima: kbidinẽ nõ extinguit penitus. cxlj. B

Abstinentia penitentiũ debet esse magna. cxv D. clxiij. B. C. D.

Abstinẽtia impetrat optata. clxiij. E.

Accedẽtes ad altare sex debẽt hĩe. clxxvij. C.

Accusatores peccatoꝝ tres. j. K

Addiscẽda sunt tria. v. E. circa finẽ. lvj. B.

Aduent⁹ christi est quadruplex. j. A.

Aduentus xpi oportunus fuit triplicit. j. B.

Aduentus christi vtilitas multiplex. j. C.

Aduersitatẽ iniustam patiẽter portare magni meriti est. cxlvj. in medio.

Afflictio corpis cõtinẽda est. clxiij. D.

Agyos qnare dicitur. lj. B. post medium.

Ale quattuor habende. lix. A.

Alma redẽptorꝭ ꝺs instituit. clxxvj. K. i med.

Altare cõsecratur ad tria. clxxvij. A.

Altare spoliantes incurrũt penam temporalẽ lxj. J. S. Vir quidam.

Amabilem faciũt tria. xlj. in interpratõe.

Amatores mundi sunt fatui. clxxv. D. E.

Ambrosi⁹ tria docuit augustinũ. cxix. E. i ꝓn.

Amicicia hui⁹ mundi cito dissolvit. cx. B.

Amici lucrant vt vn⁹ ꝑ altero moriat. lx. D.

Amici hominis tres sunt. clxxv. E.

Amor primi ẽ ꝓplemẽtũ mãdatoꝝ dei. ix. B.

Amor ignẽ ꝑ ignẽ triplici rõe. lxviij. F. i medio

Amor hz triplicẽ vim. lxviij. F. post mediũ.

Amor duplex. cxix. G. §. Eo tempore.

Angelus ad custodiã hominis deputatur. cxl E. §. Quarto hec.

Angel⁹ dei adiuuat seruos dei in tribulatiõib⁹ ꝛ ꝓsolat dei ꝺuos. lxxiij. A. lxxv. B. xliij. B.

Angeli ab infidelib⁹ intuent visibilr. cxxxj. B.

Angeli dicuntur celum. lxvij. E.

Angeli apparẽt in ecclesia. lxxxj. A. circa finẽ.

Angeli apparẽt in passiõibus sanctoꝝ. lxxxiij F. circa medium.

Angeli sunt famuli ꝛ ꝓmotores hoim. ciij. A.

Angeli sanctoꝝ aĩas deferunt. cxl. E. §. Quarto hec. F. §. Quarto honorãdi.

Angeli cũ demõib⁹ ꝑ animab⁹ pugnãt. cxl. E.

Angeli quot ꝛ quõ aĩaz defendũt. cxl. E

Angelorꝝ nouẽ ordinuz nomia ꝛ officia. cxl. E §. Quarta apparitio.

Anima plus est diligenda q̃ corpus. xvij. B

Anima in tribus locis corpis ꝓncipaliter sedẽ videtur habere. lj. B

Aie cũres a corpe q̃ vadũt. xxj. F. §. Cuz q̃dã.

Aie ꝑ diuersis causis apparẽt. clvij. B. ꝑ totũ

Anime salus est fuga hominũ. clxxv. A

Animalia mortua seruo dei vocata resurgunt. ciij. C. D.

Animalia siluestria bñficia recognoscunt.cxlj C.in principio.
Antiphone psalmi quādo ꝛ a quo inceperunt cātari.xxxvj.A.in fine.
Antichristus omnes decipere conabitur q̄ttuor modis.j.E.in principio.
Apostate pessime finiūt.cxliij.A.per totum.
Apostolus thomas diuersa sustinuit.v.F.
Apostoli potius elegerunt suum martyriū q̄z ydolatrarū interitum.cliij.D.in principio.
Apli oēs sctōs in q̄ttuor excedūt.clvij.D.
Apostolorꝫ psecutio facta est a romanis impatoribus causa multipici.lxv.A.circa finē.
Aqua bñdicta expellit demonem.clxxvij.D
Aq̄ manuū Fuorꝫ dei cecos illumiauit.xlj.B.
Aq̄ sctōs sustinet.xcvij.B.in medio.
Aqua libros sancti balneare non potuit.cviij D.§.Cum in partibus.
Aquila q̄ttuor hꝫ ꝓprietates.clj.B.in medio
Arrij officium fides ꝛ obitus.ciij.A
Arrianorum ꝛ fidelium dura concertatio.ciij. A.in principio.B.in fine.
Arbor persida que virgini Marie inclinauit. x.B.in fine.
Arma seruorꝫ dei q̄lia sunt.lv.G.in fine.
Ars malefica sup bonos nil potest.cxxxv.A
Ascensiōis xpi noue vtilitates.lxvij.E.i meō.
Ascēdit christꝰ q̄drupl'r.lxvij.C.
Ascēdere distulit xpus q̄dragesima die triplici rōne.lxvij.B
Ascēdere volens indiget scala hñte q̄ttuor gradus.clxxvij.A.
Aspectus mūdanꝰ ē piculosus.lx.D.
Auaricia aboiabilis ꝛ abijciēda.iiij.B.lv.E
Auaricia ꝛ luxuria excecāt hoiem.vij.A
Aues bonos non timent viros:sed eis obediunt.cxliij.E.in fine.
Audiuit xpus obꝓbria ꝛ blasphemias quadrupliciter.lj.A.§.Quinto ex.
Audiī cātū q̄ꝫ iduc ad pctm̄.cxix.B.pꝰ meō

b Aculus sancti viri a demōe defendit.cxv.D.§.Apud Baptismus ad sanitatez corporis inducit.xxiij.D.

Bñdictio sponsis dāda.v.B.circa finē
Beneficia recognoscūtur ab animalibꝰ siluestribus.cxlj.C.
Bernardus cum fratribus cisterium ingreditur.cxv.C.D.
Bernardus videns natiuitatez christi sapiens est effectus.cxv.B.
Bibēs sine licētia ꝛ signo crucis demōiacꝰ efficit.cviij.D.§.Existēte beato.
Bona ꝓ malis reddenda sunt.lv.C.
Bonus potest dici quis tripliciter.cxxxiij.A
Boni viri quādoq̄ futura ꝓdicunt.cviij.D.§.Cum in.
Boni viri quicq̄d a deo petunt impetrāt.cviij. G.§.Existente.
Bonis recedentibus fit vindicta a deo in malos.lv.E
Bonitatis signū est velle libentius vituperari q̄z laudari.cxliij.F.in fine
Bonitatis signū est velle libēti ꝰ subesse q̄z ꝓesse.cxliij.F.in fine

Alix fractus oratio

c ne reintegrat.cx.B.§.Cū autez.cxij. D.§.In ecclesia.

Cāpane quare puliantur tempestate insurgente.lxvj.C
Cādelarꝫ oblatio a sāctis acceptatur. lxj.J.§. Quedā comitissa
Charitas mirabilis.vij.D.§.Cum autez
Charitas pauper nutrit.xlviij.A.§.Post hoc.
Charitatis scedula a pluuia balneari nō potuit.cxv.B.
Charitatem odit diabolus.xlviij.A.B
Carnis temptatio per penaz corporis fugatur xviij.A.B
Carnis motꝰ accidit triplici de causa.xxj.E
Carnis cruciatio ē anime saluatio.lxxxviij.B. post medium.
Carnis stimulus oꝛōne sancti viri remouetur. cxxiij.A.in fine
Carnis temptatio a demone in seruis dei exci tatur.xlviij.B.cxliij.D
Caroli magni forme descriptō.clxxvj.K.post medium.
Castitas a sentētia mortis liberat.ij.D.§.Quidam iuuenis.
Castitas est amplectenda.iiij.C
Castitas a spūsancto custoditur.vij.A
Castitas in quinq̄ periclitari solet.clxvij.F.§. Quarto in.
Causas amicorum audire est periculum:ꝫ extraneorꝫ est securū.cxix.G.in ꝓncipio
Cella omnia docet.clxxij.A
Celebrare ꝓ defunctis diabolo displicet.clviij. B.in medio.
Celum multiplex.lxvij.E
Celum triplicē hꝫ ꝓprietatē.clxiij.A
Ciborum corporalium non multum est curandum.cxix.E
Cycatrices corporis xpi seruate quinq̄ de causis.lxxij.D.in medio
Cycatrices refuabit xpus ꝛ insignia passionis in iudicio triplici de causa.j.G.
Clauis Petri diabolum ab anima expellit.cv D.in fine
Clauorum dominici corporis inventio.lxiiij.E

Tabula Legendarum.

·§· Verum cum.
Clausis ianuis domū quādocz bonus homo intrat.cviij.D·§·Cum ad quoddam
Clemens dicitur quattuor modis.clxv.A
Cogitationes impediūt ad salutem. xxj.F·§· Antonius dum.
Cogitatio hominē insensibilem facit.cxix.M
Cognoscere cupiens christum se cōtemnunt & humiliat.cxliij.A·§·Quēdam igitur
Columba plures habet proprietates.lxviij.B
Cōmendata sanctis feliciter gubernant.lij.F.
Complexiones hominuz sunt quattuor.xxxv. A·§·Quinta ratio
Concordia inter fratres semper est habenda. clxxiij.A.
Concupiscentia qualiter est refrenāda.cxv.B in fine.
Concupiscētia carnis signo crucis superatur. cxxxvij.B.ante medium.
Confessio cordis non sufficit sine confessione oris q̄druplici rōne.clvij.E
Confiteri est bonuz:qz occulta diuinitus omnibus reuelātur.xlix.A
Confitentē christum in psentia diaboli respicit imago christi.lxiij.F
Confidere de seipo nullus debet.clxxij.A
Cōfidere in opib⁹ suis nullus debet.clxxiij.A
Considerāda sunt prius pcā propria q̄z aliena clxxij.A
Consilium non est contra dominū.clxxvj.M post medium.et.xxxix.E
Cōsiliatores mali puniūtur grauiter.xlvj.M in fine.lix.A.post medium
Cōsolator qualis haberi debet in guerris peccatorum.cxij.E
Consortium peccatorum est vitandum.ix.B. ·§· Legitur.
Constantia maxime in tribus apparet. lv.B
Constantia magna in fide & seruitio dei est habenda.lv.B
Consuetudo quedā circa mortuos est obseruata.xliij.D
Contraria cōtrarijs curantur.lxij.F.post medium.
Conuersatio fratruz debet esse sicut prima die. clxxiij.A.
Cōuersio ad deuz debet fieri totaliter. xlvj.B.
Cōuersio peccatoris demonem cōtristat cxlv. M.circa finem.
Cōuertentes ad christuz ab infirmitate & morte draconis vel morsu liberātur.lxij.M
Cōuerti volentem christus multipliciter cōsolatur.liij.A.post medium
Cōuertitur aliquādo malum in bonū.clxxv.C
Cōuertuntur aliquādo multi exemplo vnius cxij.B.
Cōuiuia vitare est tutum.cxix.E.
Corona clericorum quomō inuenta:& quid significat.xliij.E.
Corpus ꝑpriū reunitum est anime.ij.B
Corpus nostrum affligendum est. xlvj.B.in medio.
Corpus dominicum reiſciētibus dari non debet.clxxvj.D.
Corpus christi verum est qō in missa consecratur.xlvj.K.
Corpus christi reduxit ad pacem quēdam nolentez.cxv.J.
Corporis flagellatio a seruo christi est appetēda.cxliij.D
Corporis afflictio existimari debet.clxij.D.
Corpora sanctorum bene in patria reuerentur lvij.E.
Correctio a malis oditur.cxxxj.M
Crux christi debet venerari.xxx.E.xlix.A
Crux christi est odorifera.lxiij.D.cxxx.C
Crux christi multos curauit.cxxx.D.
Crux christi mortuos suscitauit.lxiij.D
Crux christi qualiter ab imperatore laudatur. cxxx.C.
Crux christi pcussa multum sanguinem effudit.cxxx.D.
Crucis signum demōes oditū & fugiunt.xlvj. K.xcv.B.cx.C
Crucis signū effudit venenum.xlviij.B
Crucis signum carnis concupiscentiaz fugat. cxxxvij.B
Crucis signo munīri debet omnis cibus.cxxx E·§·Refert.
Crucis signo dracones humiliant.lvj.M.post medium.
Crucis signaculo obediunt elemēta & infirmitates.lxj.C.
Crucis deuotio inimicos supat.cxxx.B
Crucis inuētor episcopus ordinatur.lxiij.E. ante medium.
Crucis lignum ante christum sex habuit defectus.cxxx.A
Crucis lignū post christum sex habuit bonas conditiones.cxxx.
Crucis inuentor martyrio consecrat.lxiij.E. post medium
Cruce inuenta diabolus lamentatur.lxiij.E. in principio.

Ecius quō imperiū

o obtinuit.cxij.B.
Defunctis ꝑsūt q̄tuor genera suffragioz.clvij.C.
Defunctis orationes vinoz graue sunt.clvij. C·§·Ograte.
Defunctis indulgētie valent. clvij.D.in fine.

Defunctis qualiter septimū: tricesimū: aut anniuersarium dantur. clviij. E. post medium.
Defūctis suffragia a bōis facta ꝓsunt. clviij. F
Defunctis non prosunt suffragia a malis facta. clviij. F
Defuncti qualiter sciunt suffragia facta ꝑ eis. clviij. E. §. De quarto
Defunctoꝝ triplex genus. clviij. E
Defunctos oratio amicorum ⁊ fidelium a penis liberat. clviij. C. in principio
Defunctis penitētia pro eis facta valet. clviij. D. ante finem
Deridentes bonos viros grauiter puniuntur. cxxxj. E
Demon sub specie humana decipere conatur. ij. H. lij. C. §. Cum autem
Demon nititur impedire deuotionem ad sanctos. iij. F. §. Vir quidam
Demon fornicationis se victum visibiliter cōfitetur. xxj. B
Demon se excusans culpam fratribus imponit. xxj. D
Demon fugatur per tria. xliij. A. clxxvij. D
Demon in figura angeli aliquando temptat. xliij. A.
Demon a muliere vitupat. xliij. A. circa finem
Demon cuius forme apparet. cviij. G
Demonis mala malicia. ij. D. §. Cum autem apostolus esset. cxxxviij. B. §. Vir quidam.
Demōes sanctis viris nocere nō possunt. xlvj R. §. Quidam. lv. C. xciij. A
Demones sanctos viros timent. lv. D
Demones sanctis apostolis obediebant. v. F. cxviij. C.
Demones sanctos viros infestāt. xviij. B. xxj. B. C. D.
Demones ad luxuriam incitant. xxvj. B
Demones plus infestant diebus dominicis et festiuis. lxj. I. §. Mulier quedam
Demones inuocantes ab eis affligūtur. xciij. A. lxj. R. §. Vir quidaz
Demones penitētiam agētes multum molestant. lxxxvij. B
Demones in morte penitere non permittunt. xciij. E.
Demones in morte etiam sanctos visitāt. cxv. F. clxj. E.
Demones animā exutam a corpore sequūtur cxxxix. A.
Demones cōtristātur de cōuersione peccatoris. cxlv. A
Demones fideiusserunt q̄ ad hominē non rediret. cviij. F. §. Vltimo
Desperatio est hominis temptatio. lxxxv. D
Detractores punit deus. lv. C. in principio
Detractores iusti patienter sustinent. cxlj. D. circa finem.
Detractores vt infideles nō sunt audiēdi. cxix D. ante finem. lxxxij. A
Deus de maximis peccatoribus sanctos magnos facit. liij. A
Deus in tribulatōibus ⁊ morte semper est requirendus. lxj. F
Deuoti sanctis ab eisdem iuuantur in morte. iij. C.
Deuoti sanctis ab eisdem in morte visitantur. c. xix. I. §. Apud
Diabolus a bonis personis vincit. lxxxviij. C
Diabolus plures personas necat. cv. C
Diabolus decipit et ad precipitium inducit. cv. C.
Diabolus ad nihiluz est redactus. xxj. D
Diabolꝰ de quibus fratres temptat. cviij. H
Diabolus penitentiam agentes multum infestat. xxj. B. C. D.
Diabolus transfigurat se in formā christi. clxj. D. §. Quadam
Diabolus visitat morientes. cxij. E. clxj. E
Diabolus penitēti aduersatur. clxj. B
Diabolus multa que videntur mira operatur lxxxiiij. C. D. E
Diabolum expellunt tria. xliij. A
Dies perditur in qua nullum bonum agitur. lxiij. circa finem
Dies peccatoꝝ non sunt in vita hominis computandi. clxxv. F. ante finem
Diligentibus deum omnia cooperātur in bonum. xciiij. C
Dionysius suum deuotum liberat de iudicio clxxvj. H. §. Circa.
Discordia ciuiū facit demōes exultare. cxliij. E. §. Cum.
Dispensatores voluntatem defunctorum non complentes puniūtur. clviij. F. §. Miles.
Diuitias spernere magni meriti est. xlvj. G. in principio.
Diuitias seruꝰ dei recusat. cl. B. circa ꝓncipiū
Diuites ⁊ nobiles de quattuor sunt specialiter instruēdi. lvj. B. circa principium.
Diuinaꝝ regula virtutū fuit Paula. xxix. A
Dominica die laborātes quādoq; puniuntur. xxx. B. §. Cum quidam. cxxxvj. C
Draco terribilis a sctā muliere occidit. c. A
Draco serui dei sputo interficit. cv. C. §. Narrat.

Ecclesia ꝓsecrat quī

e tuplici ratione. clxxvij. B
Ecclesia ꝓhanat ꝓpt tres. clxxvij. E
Ecclesia qualiter cōsecratur. clxxvij. D
Ecclesia quedam ab arrianis miraculo est catholicis restituta. clxxvij. A. in fine

Tabula Legendarum.

Ecclesia solēnizat sanctos aliquos veteris testamenti quadruplici ratione.cliij.A
Ecclesia romana quādoq; ordinata fuit caput ecclesiarum.clxxvj.D
Ecclesia spiritualis quādo ꝛ qualiter consecratur.clxxvij.F
Ecclesie reparatio multum deo placet.cxij.D·§·Gregorius quoq;.
Ecclesie per orationem serui dei aperte sunt. cliij.A.
Ecclesiam cōsecratam imundi intrantes quādoq; puniuntur.xxiij.F
Ecclesiam dux missa cantatur exire non est bonum.xxvij.F.
Ecclesiarum raptores ꝛ eas offendentes puniuntur a sanctis earūdem.xxx.B
Ecclesias destruentes sancti grauiter puniūt. cxviij.F.
Ecclesijs adiutorium impendendus est ne aliquid mali cōtingat.xxx.C
Elementa habent quattuor loca in hūano corpore.xxxiij·§·Tertiam assignat
Elementa sanctos non ledunt quandoq;.clxj. C.ante medium.E.circa medium
Elemosyna pauperibus nō diuitibus est danda.vij.A.ante finem
Elemosyna platorum pauperibus scriptis datur.xij.B
Elemosyna etiam furore facta faciliter ad sanctitatem perducit. xxvij. A·§· Volens homines.
Elemosyna libera cum manu larga esse debet xxvij.C.
Elemosyna diuitem vindemiauit.xxvij.E.circa medium.
Elemosyna que p christo datur ab angelo recipitur.xlvj.B·§·Quadam
Elemosyna in morte demones fugat.cxij.E
Elemosyna temporalia augmentat. xlvij. F. in fine.
Elemosyna pauperi data a christo recipitur. xlvj.F.clxj.A
Elemosyna largientem glorificat.clxiij.D
Elemosyne defunctis ꝓsunt.clvij.C.
Elemosyne exempla.xlvj.F
Elemosynas a diuitibus acceptas dare pauperibus licet.xxvij.E
Elemosynas facere cōtemnētes aliquādo graviter puniūtur.clvij.F.
Elemosynas fraudantes fraudant.xlvij.E.
Elemosynarum domin⁹ per angelum suū quādoq; consolatur.xlvj.F
Episcopalis dignitas est veneranda.cxxvj.F.
Epla christi fuit magne virtutis.cliij.A.B
Euāgeliste quattuor per quattuor facies designantur.clj.B
Excommunicatio etiam pena est defunctis. xlvj.K.
Excōmunicatio muscas occidit.cxv.M·§·Cū quoddam.

Eria sexta apparēt

f visiones qñq; veraces.cvij.A
Festa nō celebrātes puniūt. cxiij.B.
§. Bubulcus.
Festis est deferendum iniusticia. clxxvj. L. in fine.
Festiuitates sanctorū sunt ordinate multiplici ratione.clvij.B
Fides esse vera igne probatur.cj.A.cxxxix.A circa finem.
Fides socijs non seruata meritum itineris dissoluit.xciij.D·§·Triginta viri
Fidem in sanctis habentes ab eiusdem adiuuantur.xj.D.iij.F
Fiducia est genitrix oim passionū.clxxiij.A
Filius dicitur quattuor modis.lxxvj.A.
Filij patribus in omnibus obedire debent. x.C.
Flatus quadruplicem habet virtutem.lxviij. B·§·Tertio mōstratus
Fratri offendenti ꝛ penitenti compatiendū est clxx.A·§·Cum quidaz
Fratres sctē viuentes raro loq; debēt.xxj.E.F
Fratres patientes esse debent.xxj.G
Fratres aliquid proprium retinere non debēt xxj.F·§·Frater quidā.xlvj.K·§·Legitur
Fratres saluari volentes quattuor facere debent.xxj.E
Fraudē proximo facientes puniūtur.iij.E·§· Vir quidam
Frumentum famelicis distributum multiplicatur.iij.C·§·Quodā tēpore
Fur quidaz mirabiliter comphensus fuit.xlix A·§·Quidam vir
Furantes de altari penam incurrūt temporalem.lxj.I·§·Vir quidā

Audū mundi in lu-

s ctum cōuertit.clxxvj.M
Gaudium non est de ruina malorū xlviij.C.post medium.lv.E
Gaudere de ruina inimici ē peccatū.xlviij.C
Gentes diuerse quales deos adorabāt. clxxv. D.ante medium
Gloria mundi cito finitur.cv.A
Gloria laus et honor tibi:quomodo institutū fuit.clxxvj.K·§·Karolus.in fine
Gloria patri ꝛ filio ꝛ spiritui sancto:quidaz symoniac⁹ dicere nō potuit.clxxvij.M.in fine

Gula et luxuria inducunt pestem pessimam. lxvj.A.

Ereditas quō est di

b spensanda.clxxiij.B

Herodes quomō punitus fuit de nece innocentiū..x.D

Herodes antipas impunitus nō abijt:sed exilio damnat⁹ fuit.cxx.B

Herodis agrippe finis malus fuit.cv.A

Hierusalem destructio quomodo facta fuit. lxiij.E.F.G.D

Hierusalem fames pessima.lxiij.G

Hierusalē quo tempore a xp̄ianis recuperata fuit.clxxvj.N·§·Sub hoc tempore

Homo tres habet xp̄ietates.clj.B.post meō.

Homo qualiter debet esse ordinatus ad deum proximū ⁊ seipsum.clj.C.D

Homines cogitant:sed deus aliud facit et ordinat.xxx.C

Hominem se velle fieri angelum fatuum est. clxxi.A.

Hon ores hui⁹mūdi sunt fugiendi.xlvj.D

Honores impiox cito finiunt.cxxxv.B

Hore diei q̄liter dicuntur.clxxvij.B·§·Quarto consecratur.

Hospicio peregrinos recipientes exaltant.cij C·§·Dum in britānia

Hūilitas est deo multū accepta.cxxx.C

Humilitas bonox in morte fulget. lxxxiiij.F

Humilitas bonores rēnuit.lv.B.lvij.C.

Humilitas aduersus demones ꝑualet. xviij. B·§·Dum aliquādo.

Humilitas diaboli laqueos euadit. xxj.C·§· Quadam vice.

Hūilitas cōuitia patiēter sustinet.xxvij.D.F

Hūilitas nō vult laudari.xlvj.E.in principio

Hūilitas verbis ⁊ factis manifestat.xlvj.F

Humilitas peccatores sanctificat.lxxxvij.A

Humilias obedientie multa miracula operatur.cxxiiij.B

Humilitas exaltari meruit:⁊ nō credens a fulmine perijt.cxxxvj.C.in fine

Humilitas in celo exaltatur. cxliij.F·§·Frater quidam

Humilitas in seruis dei maxime lucere debet clj.D.

Humilitas ⁊ innocētia semper augmentātur. lxxxiij.E.

Humilitas xp̄i septex fecit de sanguine suo effusiones vel virtutes.clxxvij.E.

Acobi minoris san

i ctitas ⁊ excellentia.lxiij.C.

Jeiunabant iudei quater in anno. xxxv.A

Jeiuniū triplici ratione obseruatur. xxxiij.A

Jeiuniū ante pascha obseruatur quadruplici ratione.xxxiij.B

Jeiuniū quattuox tempox obseruatur multiplici ratione.xxxv.A

Jeiunia quattuox temporum quare illis trib⁹ ferijs obseruantur.xxxv.A.in fine

Ignis excellit oia elementa in tribus.lxviij.F

Ignis quattuox habet xp̄ietates.lxviij.F

Ignis sanguinē sanctox⁹ comburere non potuit.cxvij.in fine

Ignes q̄ttuox qui mundū succendunt.cxxxix. in fine.

Ignes quinq; qui supari debent.cxij.J

Imperator primus christianus.cxij.B·§·Eodem tempore

Indulgētie valent defunctis.clviij.D.in fine.

Infamare aliquē ē magnū peccatū.lxxxvij.B

Infamata fraudulēter per beatam virginē ab incendio liberatur.cxxvj.J

Infamātes aliquem penam incurrunt temporalem.lxxix.A.in fine.cxxix.B

Infamia purgatur per os infantis. cliij.C·§· Post hoc.

Infamia diuinitus purgatur. lxxxvij.B. post medium.

Infamie pena patienter a sanctis mulierib⁹ sustinetur.lxxix.A

Infern⁹ octo pedes habet.ix.E.post mediū

Infideles videtes sctox miracula cōuertūtur. lxj.G·§·Quidā iuuenis·§·Apud.

Infirmitas corporis sanitas est aie.lxxiij.A

Infirmitas corpis vitam in melius mutare videtur.lxxiij.A

Infirmos ad mortez demones penitere impediunt.xciij.F·§·Dum tres

Infirmis memoriale faciendum.cxix.C

Ingratitudo ab aialib⁹ videl naturaliē abominari.cxlj.C

Inimici hominis domestici eius.clxxvj.C.

Iniurias patienter sustinens mereē.cxlvj.A

Iniurias serui dei patiēter sustinēt.clxxiij.A

Innocens p os infantis ab infamia liberatur. cliij.C·§· post hoc.clxij.A·§·Anno autem

Inobedientia generat peccatum.clxxij.A

Inuidia homicidiū procurat.xlviij.C·§·Presbr̄

Inuidia malicias excogitatas facit.xlviij.C

Inuidia primus occidit.lj.G

Inuidia inuidētē interficit.xlviij.C·§·Presbr̄.

Inuidia demones torquet.lv.C·§·Erant et.

Inuidia insidiaē ꝓpitatē habēti.clxxvj.C

Johānes baptista q̄re sic vocaē.lxxx.A

Johānes baptista quare plusq̄ ꝓpheta dicitur lxxx.E.

Johānes baptista nouem priuilegijs claruit. lxxx.C.in principio.

Johānes baptista defensor est longobardorum lxxx.G.in fine.
Johānis baptiste laus ex quinq; compbenditur.lxxx.E.§.Scām ambrosium
Johānis baptiste sanctitas triplex habuit testimoniū.lxxx.D
Johānis euangeliste vestimentū punctus sanguinem emisit.xlvj.K.§.Quibusdam
Johānis euangeliste mater quomō migrauit. lxv.A.circa finem
Joseph ducis euasio a morte.lxiij.F
Iracundia displicet deo ⁊ hominibus.clxxiiij A.§.Dixit iterum
Irat⁹ alteri dormire nō debet.clxxiiij.A.in fi.
Irasci est bonum ⁊ malum.clxx.B
Iupicare de occultis alieni cordis non est bonum.cxliij.C
Judicare aliquē de suspitōe malū est.xxvij.B
Judicandor⁹ q̄tuor erunt ordines.j.D
Judicium antecedentia sunt tria.j.D
Judicium cōcomitantia sunt plura.j.F
Judicium habebat insignia passionis christi ⁊ cycatrices in corpore triplici de causa.j.B
Juliani apostate origovita ⁊ finis.cxx.C.D.E
Juliani apostate natiuitas ⁊ sblimatio.lxxxij. A.§.Verum
Juliani apostate sublenatio ⁊ mors.xxx.E
Juramentum dare iuranti falsum est peccatū cxx.B.
Juramento facto petrus protestimonio veritatis volūtarius expirauit.xlvj.L.circa finē.
Jurantes fraudulenter punitūr grauiter.iij. E.§.Vir quidam.
Jurare falsum volens grauiter punitur .lxxj. A.§.Ad eius
Justicia p̄ quēcūq; seruāda est.lv.D.G.B
Justicia etiam proprio filio non pepercit.xlvj I.§.Fertur
Justicia quō seruari debet.cx.§.Cum quidā
Juuenes qui a principio penitentie bene inciptunt bū finitūr.lxxxix.A

Achryma deficere

non debet.lv.E

Lachryma triplex.lj.A.lv.G.post medium.
Lachrymatus fuit christus tribus vicibus.lj. A.§.Quinto ex eo
Laudari velle nullus debz.xlvj.E.in p̄ncipio
Laurus habet quattuor virtutes.cxij.A
Legētes ⁊ audiētes secularia puniunt.cxlj.B
Leo quattuor habet p̄rietates.clj.B
Leo triplicem habet p̄rietatem.clj.B.in fine
Leo virginem quandam in virginitate defendit.clj.A.post medium
Letania duplex.lxvj.A
Letanie p̄me nomen triplex.lxvj.A
Letanie secunde nomen triplex.lxvj.A
Letanie in p̄cessione qualem ordinem seruāt lxvj.A.C
Letanie qualiter sunt instītute.lxvj.A.B
Liber in quo magis est studendum.cviij.B
Liber diaboli continet peccata hominuz.cxix L.in fine
Libido et auaricia excecant hominem. vij.A. post medium
Libidinem expellit considerario aliene vite. clxxij.A.
Lilium triplicem habet proprietatē.clxiij.A.
Lingua tertia ink scīus seditiōez facit.cxxxj.D
Lingua retrabēs a bono puincit malū. lxij.C
Linguā nō refrenātes puniunk.xlviij.F
Loca sanctorum visitandi mentaliter modus optimus.lxj.K
Loca sanctorum non referētes puniuntur.cxj A.in fine
Longobardorum aduentus in longobardiaz. clxxvj.A
Longobardor⁹ regis finis.clxxvj.I
Loquela mala etiam vera ⁊ manifesta non est bona.xxvij.F
Loqui malum de sanctis periculum est corporis.lxj.F.G.B
Lucis p̄rietas.lxxij.A.clj.A
Lumen oculorum plorando amittitur.cxij.C §.Erat autez.
Lumen oculor⁹ p baptismū recupatur. cxij.C.
Lusor quidam quomodo religionem exiuit et redijt.cxv.G.§.Monach⁹ quidā
Lusores a demōib⁹ agitank.lxj.K.§.Vir q̄dā
Luxuria oratōe ⁊ penitētia sanatur.ij.D
Luxuria penitētia duor⁹ in vno purgak.ij.D
Luxuria grauiter punitur.ij.D.§.Quidaz inuenis.vij.A.xxiij.F
Luxuria expellitur p visionē paradisi ⁊ inferni.clxxv.I.post medium
Luxuria ⁊ comesationes incurrūt pestem pessimam.lxvj.A
Luxuriosus pessime morītur.cxxxv.B

Agumet⁹.clxxvi.D

Magus dī tribus modis.xiiij.A
Magister nō dz eē nimis dur⁹.xix.A
Mala agētes a draconе subito occidūk.lxij.A
Mala de bonis dicta credi nō debēt. xxvij.B
Maledictio parentum timēda est.viij.F
Maleficia seruis dei nocere nō p̄n.lv.C
Manus sacerdotis in missa osculata peccatorem sanat.cviij.E
Margarite p̄rietas ⁊ virtus.lxxxviij.A
Maritus non natalibus: sz moribus est eligēdus.cxxix.A

Tabula Legendarum

Martyriū est triplex sine sanguie. clvij. D. §. Scda differentia
Martyrium affectant sancti. lxxxvj. A
Martyres imitādi sūt in trib⁹. cxij. G p⁹ me.
Mr iobis euāgeli. quō miḡuit. lxv. A in fine.
Mres dñt iducē filios ad fruēdū dō. xcvij. B
Mres in fuitio ōi filos ꝓfortare dñt. xcvij. B
Matres semp filios ꝓuocare debent ad bonum. lxxxvj. A
Matres qualiter filios ab infātia educare debent. cxv. B
Mrimonia facere nō est laudabile. cxix. E
Medicina ab angelo dat ꝫ vomitū. cxl. D
Medicina verborum indiget habitans in curijs magnatoꝝ. clxxv. B
Mēoria mortis hūda est. xxvij. D. §. Audiēs
Mēorare ꝑterita pctā cū fletu. cxlij. A
Mens ꝓfecta tria debet habere. clxv. A
Mentiri sanctis periculosuz est. xxx. C.
Mētirī nemo dz blādicijs inducē. lxiij. D
Michael multa mira opa facit. cxl. A
Missa in tribus linguis cātatur. clxxvij. A. §. Secundo
Misse pro defunctis celebrate eos liberant. clviij. B. C
Misse viuis ⁊ mortuis prosunt ⁊ a periculis liberant. clviij. D
Misse inceptio tres varietates hūt. clxxvj. K
Missas libenter audiens magnifice honorat. cxxvj. F
Missas pro defunctis dicēdas diabolus impedit. clviij. B
Misericordia vginitatez cōseruat. iij. C
Misericordia tpalia multiplicat. iij. C
Misericordia quomō apparuit bono Johanni elemosynario. xxviij. A
Misericordia dei immutat boiem. xxviij. A. §. Eius enim
Misericordia in morte demonem fugat. xciij F. §. Dum tres
Mīsericordie opib⁹ insudare dēm⁹. clxij. D
Miracula que apparuerunt diuersis tpibus clxxvj. B I D P
Modus deceptiōis saracenoꝝ. clxxvj. D
Monacho volenti monasteriū exire male cessit. cviij. D
Mons oliueti dicitur mons trium luminuz lxvij. A
Mors ꝓpria a sanctis viris ꝓuidet. xlviij. B
Mors sctōꝝ plorāda est triplici de causa. lv. E. §. Tante pietatis
Mors sanctoꝝ psonis qñq; revelat. xlviij. G lv. F. lxj. I. §. In florentia. cviij. I. §. Frater quidam
Mors sctōꝝ quare dicit natalis. cx. A
Mors sctōꝝ est preciosa. xvij. C
Mors sanctoꝝ est multuz fructuosa. lxj. E
Mors a sanctis desiderat. lv. E F. lxxiij. A
Mortis tpe recordat xps amicoꝝ. ix. I
Moritur homo citius q̄ credat. cxliiij. G §. Imitatus
Mori potius eligit q̄ inimicis dari. lxiij. F
Moriendi desideriū debet esse in viris bonis cxix. F. §. Laudabat
Morientes a demonibus visitant. cxv. F. §. Infirmatus. clxj. E
Moriuntur serui dei dulciter. clxiij. k
Morientibus compassionē nō detractionem impendere bonuz est. xlvj. M
Mortuus ſuus dei resurgē nō curat. cij. C
Mortuus surgere vocatus reddita rōne quie uit. cx. C. §. Cum quidam
Mortua vocata respondit. cx. B. §. Vir q̄daz
Mortui vocati in christo respondeti. cij. C. §. Quadam vice
Mortui meritis sanctoꝝ ad ecclesias eorum portati suscitant. cvij. C
Mortui aliqñ apparēt viuis. xlvj. I. §. vnde
Mortui imediate ad iudiciū rapiūt. xlvj. M
Mortui qualiter sciūt suffragia pro eis facta. clviij. E In fine
Mortuorum triplex genus. clviij. E
Mortuoꝝ tribus generibus aperitur regnuz celorum. clviij. E
Mortuorum stat⁹ quādoq; viuis revelatur. xxiiij. E
Mortuos oratio amicorum a penis liberat clviij. C
Mortuis prosunt quatuor genera suffragiorum. clviij. C
Mortuis oīones viuoꝝ grate sunt. clviij. C
Mortuis quare dies septimus ⁊ tricesimus ⁊ anniuersarius dantur. clviij. E
Mortuis suffragia facta a bonis tantum prosunt. clviij. F
Mulier sapiens multa ⁊ gl̄osa opat. cxxix. A
Mulier plus mali potest q̄ diabolus. lxxxvij A. clxxv. I
Mulieres cū personis sanctis sanctificantur loquendo. cxv. F
Mulieres in habitu virili durā penitētiam fecerunt. lxxix. A. lxxxvij. A
Mulieres aliquā penā infamie portauerunt cxxix. B. clxv. A D. clvj. B
Mulieres plus alijs creaturis iuuenes seducunt. clxxv. I
Mulieres offendere nō est bonū. clxxvj. C
Mulieres leuiter decipiuntur. lxxxvij. A
Mulierū cōsortia sunt vitāda a bonis. clxxij. A. clxix. I Post medium
Mulierib⁹ fui ōi loq̄ noluit. clxxiij. A. cxv. F
Mundus habet quinq; mala. xxj. A

Tabula Legendarum.

Ardus habz dupli
n cem virtutem.cxv.A
Natitas qñq; reuelat.vj.C.cviij.A
Natiuitatē xpi videns sapiēs est effect⁹.cxv.
B·§·In sacratissima
Natiuitates tres corpales significāt tres spirituales.cxxvj.E.§.Et nota
Nauis obedit seruo dei.B In pncipio
Nobilis conuersus duram penitentiaz facit.
cij.A Per totum.
Nobiles de quatuor sunt specialiter instruendi.lvj.B
Nomē domini nostri iesu xpi inuocantes adiuuat de omnibus angustijs.xlix.B
Nomē domini nostri iesu xpi dulce est ad nominandum.lxxxv.B In fine
Nomen domini nostri iesu xpi inuocatū liberat ab omni infirmitate.xix.B
Nomē domini nostri iesu xpi ab infideli platum cecū illuminat.cxv.D In medio
Nouicius de ordine recedere volens oratione reuocatur.cviij.D
Nouicij in principio quid facere debent.cxv.
E. In fine.
Nouicij debent resistere parentibus eos temptantibus.clxxv.G
Nubes tres habet ꝓphetas.lxviij.B·§·Secūdo monstratus.

Bedientia debet fi
o eri solo verbo prelati.cxxxiij.A
Obedientie pfectio magna.clxiij.C
·§·Accedit.D‖G
Obedientie obediunt elementa.xlviij.C·§·
Placidus
Obedientiā non seruantes a demonib⁹ grauiter puniuntur.xlviij.D·§·Clericus quidaz
Obediunt elemēta sanctis viris.lxj.C.In medio.ix.B In fine
Obediunt predicatori aues.cxliij.G. in fine
Obediunt sanctis viris serpētes.cxxxv.A.circa medium.
Obediunt deo serpentes z non homies.clxj.
C In fine
Obedire nolētes sanctis in visione apparētibus puniuntur.xlvj.I·§·Post mortem
Obedire cōtra deū nullus dz.clxxv.G
Ociositas fugiēda est z oīo assumēda z laboꝛ xxj.F·§·Anthonius dum
Octauianus augustus anthoniuz expugnat.
cv.C In pncipio.
Odio vel amoꝛe vtrum dignus sit nescit homo.clxxiij.In fine
Offensionis verba referre piculū est.cxx.E
Officium ecclesie a quo z quomō ordinatum fuit.cxlj.D In pncipio
Officium ambꝛosianum dimissum z gregoꝛianum solenniter diuulgatum.clxxvj.K.z xlvj.N In pncipio
Officio gregoꝛiani vl ambꝛosiani disceptatio z sntia lata cū miraculo.xlvj.N In pncipio
Oleum quo reges francie inunguntꝝ miracu
lose mittitur.xvj.B·§·Cum autem
Opera hoim q̄lia sunt.clxxiij.A In fine
Opera vtrum deo placeant nescitur.clxxiij.
A In fine
Opera hominis astant in iudicio ante deum
cv.D·§·Nō autem
Oꝛo ab infirmitate liberat.ij.C·§·Post
Oꝛo cū pnia a luxuria seruat.ij.D In pnci.
Oratio debz precedere opera hominis.ix.B
·§·Refert belinandus
Oꝛo precedens predicationē expellit infirmitatem coꝛporaleꝫ.lxj.I·§·Frater
Oꝛo debet esse discreta vtilisq; anime.ix.E
Oꝛo de potestate diaboli eripit.xxvj.B
Oꝛo demones expellit.cviij.D·§·Existente
Oratio male loquentem mutum facit.lxj. I
·§·Cum quidam.
Oratō clausas ianuas aperit z clausis ianuis
intrare facit.cviij.D·§·Cum ad
Oꝛo vas fractum reintegrat.xlviij.A In pncipio.
Oꝛo hominē tristem cōsolatur.cxvj.B
Oratio in aduersitate facienda est.cxix.G·§·
In diebus
Oratio exaudita est a penitente peccatrice.
cxlvij.A
Oratio est maioris laboris ceteris virtutibus
clxxiij.A
Oratione noua lingua loqui impetratur.xcv.
C. In medio
Oratiōe in necessitate acq̄ritur pecunia.cviij.
F·§·Quadam
Oꝛone panis multiplicat.cviij·§·In eccl'ia.
Oratione pluuia descendit.xlvij.G·§·Quadam.
Oꝛone sanantꝝ infirmitates.v.D
Oratione sanctoꝝ delentur peccata.xxvj.
C.cxxv.B
Oꝛone z ꝓpassiōe pestis cessauit.xlvj.D
Oratione z cōpassione fiunt miracula. xlviij.
A B C.
Orationes sanctoꝝ sanant coꝛp⁹ z animaz
peccatoꝝ.xlvij.A
Oꝛones seruoꝝ suoꝝ deus exaudit.lvj.C
Oꝛones pegrinoꝝ a deo exaudiuntꝝ.xciij.G.
Orandum tempe tribulationis est.xlvj.D
Orantes diabolus temptat.xlviij.B
Orās mꝛier ꝓ pulcritudie excecat.xj.D.in fi.
Orat anis z exauditur.xj.E In medio

Orant sancti in patria p nobis.clvij. F
Orare nullus dz p damato.xlvj. I·§·Dū igit
Orare debemus pro inimicis.lxiij. D
Oratur ad orientez triplici ratōe.clxxvij. B·§· Tertio consecratur
Ordinatur homo scōm se ꝯtum ad tria. lxxvj B.clj.B.D
Ordinatur homo ꝯtum ad proximuz in trib⁹ lxxvj.C.clj.C·§·Secūdo fuit
Ordinationi dei non pōt obuiari. clxxvj.M. post medium
Origenis librorum damnatio.cxxxj.D
Originale peccatū lauant quinq; remedia ad hoc instituta.xxxvij.B
Oris custodia diligēter est seruāda.xxj.E. F
Oscitātes ꝙre se signo crucis munūt.lxvj.A

Atientia est magni

p meriti.xxv.C.xxxvj.C.lxxix.A
Patiētie magne vbū optimū.ij. F
Patiētie triplex genus per tria exempla ꝓbatur.cxv.E
Patientie exemplum.cviij.B
Patientiā penitētes habere debēt.lxxxix.A
Panis sanctorum meritis multiplicat.iij.C·§· Quodam.cviij. F
Papa liber⁹ arriane fidei cōsensit.xcviij.A
Pape electio t ep̄or cōfirmatio concedit Karolo.clxxvj.J.in medio
Pape nomē mutatur triplici de causa.clxxvj. I·§·Hui⁹ tempore
Paradisi t inferni cogitatio libidinez expellit. clxxv.J.post medium
Paradisi t̄restris ꝓpetas.cxxxv.A.p⁹ medium
Parētes fideles bonum filium generāt. iij.G lxxviij.A.lxxx.A.lxxxix.A
Parentes mali quādoq; bonum filium generant.lxj.A
Parētes boni plus debent animas filioz diligere ꝙ corpora.xvij.B·§· Cū filia.lxxviij.A cxvij.clxx.A
Parētes filiū suū volētes retrahere a seruitio dei.ij.D·§·Quidā iuuenis.
Parentes sunt aliquādo causa filiorum damnationis.xxiij.B
Parētibus contra deū obedire non debemus clxxv.G.in fine
Paruulus qualis futurus sit quādoq; p visionem reuelat.cviij.A.cxv.B
Passionem xp̄i fuisse voluntariam ꝯq; rationibus ꝓbatur.ij.E
Passio christi ignominiosa tribus rationibus fuit.lj.A
Passio christi dolorosa fuit propter quinq;. lj.A.
Passio christi fuit fructuosa.lj.C.
Passio christi iniusta fuit.lj.A
Passio christi fuit in omnibus mēbris corporis.lj.A
Passio sanctor miraculose fideles multiplicat. clxxxviij.C
Passiōis xp̄i modus fuit acceptissim⁹ ad placandum.lj.C
Passiōis christi modus efficacissimus ad trahendum.lj.E
Passionis xp̄i modus fuit cōgruētissimus ad curandum.lj.D
Passionis xp̄i mod⁹ fuit prudentissim⁹ ad expugnandum.lj.F
Pati desiderādū est ꝓpter xp̄m.xxxvj.F
Paulus apostolus bona omnia in se habuit. lxxxv.D.in fine
Pauli apostoli magister.cvij.A
Pauptas cogit ad peccandum.iij.B
Paupertas est religiosis habenda t ostendenda.cxliij.B.C
Paupibus est miserandū.xxvij.A.xlvj.B
Pax est optanda.lxxxiij.B
Pax est vbi peccatū non est.lxxxiij.B
Peccata minima bonū est cōfiteri.cxix.E
Peccata ꝓpria prius consideranda sunt ꝙ aliena.clxxij.A
Peccata propria non sinit videre secularis cōuersatio.clxxiij.A
Peccator tria genera.cxxxv.D
Peccator male moriūt: t merito.lxxxiij.E.G in fine
Peccator manifestus quid t qualiter orare dz cxlvij.A.in medio
Peccatoris vindicta nō est appetenda: ꝫ pententia.lij.B.in fine
Peccatoris vefania.lxxxiij.G
Peccatores sanctor personarū monitōe ꝓuertuntur.cv.B.lxij.A.clxv.B
Peccatores non sunt digni videri a bonis.cxx D.§.Dum cōstantinopolim
Peccatores in malū suū ꝓsperant.lv.E
Peccatores iuxta altare stare nō debent.lv.B in fine
Peccatores sunt vitādi.ix.G.§. Legit quoq;
Peccatores sunt blande tractādi.xvj.C
Peccatores abnegāt christū le uiter t diabolo subdunt.xxvj.B
Peccatores aliquādo domin⁹ visibiliter reducit.xlvj.B.in medio
Peccatores a deo quādoq; mirabiliter cōuertuntur.xxviij.A.liij.A.ante medium
Peccatores nō sunt digni intrare eccl̄iam dei liij.A.lv.B.§.Tertio in
Pedum christi vestigia remanserunt in terra. lxvij.A.in fine
Pena duplex dat duob⁹ iuuenib⁹.xv.A

Pena corpis tẽptatões carnis fugat.xv.A
Pena corpis ẽ sanitas aie.cxliij.C.p⁹ meditũ
Pena vni⁹ est cõuersatio alteri⁹.cxiij.B
Pena in hoc mũdo a sanctis poti⁹ eligit q̃ fu
tura.xlvj.J.§.Ferk quoq; q; t angelus
Penam bonis inferre volentes puniuntur.v.
B.lv.C.
Penitẽtia cum oratione gratãter est recipien
da.lv.D.
Penitentia debet esse cõstans t firma.xvj.C
Penitẽtie opa ad hoc q; sint perfecta tria sunt
necessaria.xxxiij.A.§.Tria autem
Penitẽtia debet esse dura.xviij.C
Penitẽtia debet esse cũ hũilitate.lviij.A
Penitẽtia dura virginitatẽ cõseruat.cxlj.B
Penitẽtia i celo lectũ vel locũ parat.cxlvij.A.
Penitẽtia finalis non videtur secura.clviij.A
.§.Secũdi qui.circa finem
Penitẽtia parua sufficiẽs est ad delendũ pec
catum.clxx.B
Penitẽtia tripliciter inlũcta quomõ vtilis est
clviij.A.ante medium
Penitentiã malox peccatox acceptat de⁹.xxx
D.in fine
Penitentiam agere studeñt quãdoq; pueri.iij
B.xlviij.A.lxxvij.B
Penitentiã factiẽtes demones infestant.xlviij
A.B.C.lxxxvij.B
Penitentiã agentibus deus de cibo prouidet.
xv.B.xlviij.A.cviij.F
Penitẽtiaz erubescere non debet qui peccare
non erubuit.lviij.A
Penitẽtiam maxime desiderat deus in homi
ne.lxiij.D.§.Refert Ioseph⁹
Penitẽtiam duram p solo peccato facit theo
dora.lxxxvij.A
Penitẽtiam inducit deus in verbis et signis.
lxiij.D.§.Refert Joseph⁹
Penitẽtiam agẽtes ab angelis ꝓsolañ.xc.F
Penitẽtiã vn⁹ potest facere p alio: t ad hoc re
quirũtur quatuor.clviij.A
Penitere volẽtes de⁹ benignit recipit.xxvj.B.
Penitẽ nolẽtes de⁹ punit ẽtribilr.lxiij.E.F.G.
Penitẽs debet facere tria.cxxxv.D.in medio
Penitẽs perfectus omniũ penitẽtiam libenter
suscipit.cxlvij.A
Penitẽti pcõri de⁹ multa bñficia ꝓfert.xc.A
Penitẽt aduersitates occurrũt.clxj.A.B
Penitẽti diabolus aduersat.xxj.B
Penitẽtes demones ledere non possunt.xciij.
E.§.Refert hugo
Perit⁹ grauiter punit.lxxj.circa finem
Peregrinos offendẽtes puniuñt.xciij.E.F
Peregrinos diabol⁹ tẽptat.xciij.C.§.Refert.
.§.Quidam
Peregrini salutem anime sue non petẽtes pu
niuntur.xciij.B.§.Refert.
Peregrinox orões exaudiuñt.xciij.G.in pn.
Perpetua sancta est.clxviij.B
Perseuerãtia in orõnibus est habẽda.lxiij.B
Petrus apostolus epistolaz Leonis pape cor
rexit.lxxxiij.A.§.Cũ beatus leo
Petrus apostolus suo deuoto veniam impe
trauit.lxxxiij.B.§.In eodem quoq;
Pietas sine mora est exhibẽda.xlvj.J
Pylatus non audiuit solutionem veritatis tri
bus de causis.lj.A.§.Tertio q̃ ad veritatem
Pylati hystoria.lj.G.per totũ
Pylati t herodis amicicie t inimicicie causa.
lj.G.§.Herodes autez
Placere deo volẽs debet tria seruare.xxj.E
Planete dicuñt a grecis adorati.clxxv.B
Plaustrũ fratribus petentibus negans punit
clxiij.J.§.Cum fratres
Plenitudinis signum triplex.lxviij.E.§.Tri
plex est.
Pluuia orõe facta cessauit.cviij.F.§.Cũq;.
Pluuia oratõe facta descendit.xlviij.G
Populo meus: quare in parasceue dicit.lj.A
§.Secundo ex
Portari debet xp̃us q̃tuor modis.xcv.A
Predicatori silentiũ imponẽti aues obediunt
cxliij.G.§.Cum apud.cviij.A
Predicatores p stellas figurañt.cviij.A
Predicatores qualiter vane glorie resistere de
bent.cxv.G.§.Quadam
Predicatox ordo quomodo t quo tempe con
firmatus fuit.cviij.B.§.Post hoc autẽ
Predicatio fieri debet triplr.cviij.E.§.Sacer
dos quidam
Predicare Johãnis tripliciter fuit cõmenda
bile.lxxx.F.§.Et notandum
Predicatio multuz placet deo.cviij.E.§.Sa
cerdos quidam
Predicationez audiendo peccatox cõuertitur
cxlv.A.circa medium
Predicatiõis causa oratio facta corporalẽ ex
pellit infirmitatẽ.lxj.J.§.Frater
Predicũt futura quãdoq; viri boni.cviij.G.§
Cum in.cxv.B
Predones ecclesiastica tempalia rapiẽtes pu
niuntur.xxx.B
Prelatus non debet timere mortem ꝓpter vti
litatem.xxxvj.B
Premium magisterij puerorum quale quan
doq; est.xix.A
Promissio serui dei quãdoq; completur in vi
ta vel post mortem.cij.E
Puella virgo Maria quadragesima die pre
sentatur in templo triplici ratione.xxxvij.A
§.Quare autem
Puelle inuẽtutẽ suã deo dare debẽt.clxiij.A

Puelle coreas ⁊ vanitates vitare dñt.clxiij.B
Puer exist̃s in vtero reuelat quãdoq; qualis futurus sit.cviij.A.in ꝓcipio.cxv.B
Puer appetit nasci ꝓpter quattuor.cx.A
Puer libẽter stupere debet.cviij.A
Puer non sustinẽs incãtationes citius liberatur.cxv.B.circa medium.
Pueri in seruitio dei constantes esse debent. xlviij.A
Pueri quandoq; ꝓnosticant quid facturi sint clxxvj.A
Puerorꝫ bonorꝫ meritis quãdoq; deus miseretur operatur.lxxvij.B
Pulcritudo qñq; impedit fuire deo.clxv.B
Pulcritudo quintuplex.cxlj.A
Purgatio ab infamia fit quinq; modis.xxxviij B·§·Quarta ratio
Purgandorꝫ tria sunt genera.clviij.A·§·Illorum autem
Purgandorꝫ animabus diuersa loca deputantur multiplici de causa.clviij.B
Purgatorium patricij.xlix.B

Destiões tres facte

q sunt christo ascendẽti.lxvij.D·§·Dionysius.
Questionibus tribus responsio a demone cũ quodam magistro.cxviij.F·§·Legitur in
Quies in hoc mũdo hĩ nõ potest.clxxiij.A
Quinquagesima instituta est ꝓpter tres rationes.xxxiij.A

Aptores rerũ eccle

r siasticarum a deo puniuntur.xxj.G. xxx.B.cxij.E
Reddere debemus bona ꝓ malis.viij.D.post medium.lxiij.D.ij.I
Regina celi:quomodo primo angeli cantauerunt.xlvj.D.in fine
Regnũ celorꝫ q̃nq; denarijs acquirit.xxiij.A
Religiosus qualem vitam ducere debet.cviij. H.cxv.D.F.G
Religiosus vitã cõem seruare debet.clxiij.B
Religiosus parẽtes obliuisci debet.clxx.A
Religiosus verus debet habere quattuor.clxx B.in medio
Religiosi non debent habere ꝓpriuz. xxj.F·§· Frater.xlvj.K·§·Legit
Religiosi tria hĩe debent.clxx.A.in medio
Religiosi qualiter studere debẽt.cxv.D
Religiosi curias magnatorũ fugẽ debẽt.clxiij D·§·Cum apud
Religionis virtute quidã a vinculis liberãtur cxv.C.in fine
Religionem volens intrare parentibus nõ debet cedere.cxv.C
Religionem intrãtibus verbum notabile dicitur.cxv.E.
Religionem intrantes non bona intentiõe vitam male finiũt.cxliij.A
Relinquẽtibus parẽtes ⁊ ꝓpriam voluntatem eterna ꝓmia ꝓmittũtur.lxxvj.D
Reliquie sanctorꝫ cum reuerentia sunt habende.xc.G·§·Temporibus
Reliquie sanctorꝫ ab angelis ꝓspere deducũtur.xciij.C
Reliquie sanctorꝫ ab angelis honorãtur.cvij B·§·Translatio
Reliquie sanctorꝫ honorate demones cruciãt. cvij.B·§·Translatio
Reliquie sctõrꝫ a mortuis honorant.cvij.B
Reliquias sanctorꝫ irreuerẽter tractantes puniuntur.cxlviij.D.in fine
Reliquijs sanctorꝫ demones coguntur reuerẽtiam exhibere.cvij.B
Reliquijs sanctorũ aspides reuerentiam exhibent.xciij.B
Res sanctas irreuerẽter tractans punitur.cxx. D·§·Apud antiochiam
Responsio Dominici ⁊ Frãcisci cardinali hostiensi de prelationibus.cxliij.E·§·In vrbe romana.
Resurrectõis hũane vera testificatio.xcvj.A
Romanorꝫ maxia occasio facta fuit.clxxvj.P

Acerdos i maxima

s reuerentia haberi debet.cxliij.D.in fine.
Sacerdos super reges est honorãdus.clxj.D post principium
Sacerdos de virgine Maria tm̃ celebrãs priuatur:sed virgo Maria ipsum restituit.xj.C ·§·Sacerdos.cxxvj.G·§·Sacerdos
Sacerdotis manus in missa osculata peccatorem sanctificat.cviij.E
Sacerdoti celebranti angelus respondit.xlvj. G·§·Cum apud
Sacerdotes nõ reuereri periculum est.lv.C
Saluari volens quid facere debet.xxj.E
Salue regina:antiphona quomodo inuẽta fuit.clxxvj.K
Sancte deus:sancte fortis: qualiter inuentus fuit:⁊ quomodo virtuosus.lxvj.D·§·In huiusmodi autem
Sanctum hominem faciunt tria.xxxix.A
Sancti iuuant suos deuotos. iij.G.xciij.G.
Sancti suos deuotos liberant a demonis illusione.xlvj.H.·§·Narrat
Sancti deuotos suos in infirmitate visitant et consolant.lvij.E
Sancti deuotos suos sanant arte cyrurgica. cxxxviij.A.B

Sancti suos deuotos sine penitētia decedere non permittūt.xc.G·§·Miles
Sancti suis deuotis aliquādo apparent.ix.J·§·Sanctus
Sancti tempalia eccleſiarū ſuarum defendūt. ij.J.
Sancti tempalia cōtemnūt.xxvj.A
Sancti paſcūtur cibo diuinit⁹ miſſo. xv.B.
Sancti viri antecedētia ꝙ ꝓſentia vident in ſpiritu.xlviij.C.D.E
Sancti viri vident quādoꝙ cogitatiōes alioꝝ xlviij.E·§·Quadam vice
Sancti viri demōes expellūt.lv.D.cxv.H·§·Cum a ſummo.et·§·Apud
Sācti viri ſuas reliqas honozari volūt.lxxxj. in medio.lxj.D·§·Abbas quidaz
Sācti plus poſſunt defuncti ꝙ viuentes.lxj.E J.§·Cum in.
Sancti inuocank triplici de cauſa.lxvj.D
Sācti viſitātibus reliquias ſuas auxilium in die iudicij ꝓmittūt.lxxxij.B
Sācti multa tozmēta paſſi ſunt.xcij.A.B
Sancti ſuis peregrinis in via ſubueniūt.xciiij D.E.F.
Sācti volūtarie patiebātur.xcv.C.in medio
Sācti a leōib⁹ z vſis nō ledunk.lxxv. B.i fine
Sācti in tempeſtate maris ſubueniūt inuocātibus.iij.C.
Sancti viri mozi deſiderant. xlvij.A. cxvE·§·Quadaz vice
Sācti in celo exiſtēres compatiūtur afflictis et conſolātur eos.cviij.K
Sancti defendūt eis recōmendata. cxxviij.B·§·Vir quidam
Sctōꝝ virt⁹ magna cōtra demōes.xxj.B
Sāctoꝝ coꝛpoza z ſepulcra in reuerētia habētur a chriſto.xxxix.F
Sāctoꝝ coꝛpoza aialia reuerētur.lxix.A
Sctōꝝ coꝛpa lōgo tempe integra quādoꝙ pſeuerāt.xxx.B.lxxxj.A.in fine
Sanctoꝝ coꝛpoza dicūtur ꝑciosa ānꝙ rationibus.clvij.C
Sāctoꝝ gloꝛia fidelibus reuelak.lxxxix.B
Sctōꝝ dignitas eſt quadruplex.clxvij.C
Sanctoꝝ rebus tacti a maleficijs liberātur xciiij.A·§·Quod cum
Sāctos moleſtātes grauiter punīūtur. xlj.B. xlviij.C.lxxij.B.in fine
Sāctos affligētes mala morte decedunt.xliij. B.in fine
Sāctos inuocātes a peccatis maximis liberātur.xciiij.D
Sāctis deus in neceſſitate ſuccurrit.xix.A.xxj B.circa finē.xxv.D.xxvj.A
Sanctis mozuis defuncti reuerentiā exhibēt. xxvij.G.
Sanctis viris ſerpētes obediūt.cxxiij.A.in fi.
Sanctis reuerentiā exhibēt inſenſibilia.xlviij F.G.
Sanctis viris animalia z volatilia obediunt. xlviij.C·§·Preſbyter
Sanctis viris omnes creature obediunt:excepto peccatoze.cxxxij.C
Sanctis detrabētes punīūtur.cxliij.K
Sanctitas bonoꝝ in morte mirabiliter reuelatur.lxxxix.B
Sanguinis chriſti effuſiones ſeptē. clxxvij.C
Sapiētia a morte liberat z gratiam reis impetrat.lxij.F
Saraceni quomodo decepti ſunt.clxxvj.D
Saracenoꝝ fides.clxxvj.D.E.F.G
Scala per quā celum aſcenditur quattuoꝛ gradus habet.clxvij.A
Sciſma fuit in eccleſia.clxxvj.N.P
Scriptura facta manu ſerui dei temptatōnes fugat.cxliij.D·§·Cum frater
Seculares plus ſtudent placere mundo ꝙ ſerui dei deo.cxlv.A
Septuageſima inſtituta eſt ꝓpter tres rationes.xxxj.A
Sepulcra ſanctoꝝ quādoꝙ ꝓphanank.cxx.C
Sepulcra ſanctoꝝ fugāt demones de coꝛpoꝛibus hominum.lxj.J.in fine
Sepulture ſanctoꝝ mirabiliter facte.xciij.C
Serenitas oratione ſeruī dei impetrak.xlj.B. in fine.
Seru⁹ dei ꝑ aia chriſti mortis periculo exponit ſe.lx.B
Seruus dei nec terꝛoꝛibus nec ꝓmiſſionibus cōcutitur.xxix.B
Seruum dei cogitationes impediunt ad ſalutem.clxx.B.in fine
Seruī dei ab inimicis defendūtur.lv.C.
Seruī dei ab inimicis z elementis ledi nō poſſunt.cij.B.C
Seruī dei excellenter habent virtutes.lv.D
Seruī dei per volucres a deo paſcuntur.xv.B xxxviij.A
Seruī dei in bono confoꝛtati viriliter agunt. lix.B
Seruī dei clauſis carceꝛib⁹ trāſferūnk.cv.B.
Seruī dei eligūt puniri i hac vita potius ꝙ in alia.xlvj.J.circa finē.clvj.A.in fine
Seruī dei mulieres videre nolunt. clxx. A.in ꝓncipio.clxij.A·§·Matrona
Seruī dei modicū dozmire debēt.clxxiij.B
Seruī dei multū flere debent.clxxiij.B
Seruī dei ſilentiuz tenere debent.clxxiij.A.in principio:z in medio
Seruī dei bona temporalia deſpicere debent. clxxiij.B·§·Cūꝙ pater
Seruī dei bōa ꝓ malis reddere debēt.xlvij.A

Tabula Legendarum.

Serui dei licet sint in vili habitu: tamen bono rādi sunt. clxxv. C·§·Deinde
Serui dei pro christo pati desiderant. xxx. B. xxxvj. B. xxxix. B
Serui dei dulciter moriuntur. clxxv. R. in fine
Serui quādoq; dñis nocere possunt. clxxvj. C I·§·Denicq
Seruorum dei aqua manuū reseruata cecum illuminat. xlj. B
Seruorum dei alique virtutes. clxxiij. A
Seruos dei offendentes puniūtur. ij. G. v. B cv. A.
Seruos dei deus mirabiliter defendit. xlj. B
Seruos dei in suis tribulationibus angelus adiuuat ꝛ cōsolatur. cv. A. in medio
Seruis dei fere siluestres: aues familiares fiunt. xxxviij. A. cxliij. G
Seruis dei ꝛ verbis eorū irrisiones facientes puniūtur. xlj. A. in fine
Seruire deo volentes aliquādo multas tribulationes patiūtur. clvj. A. circa finem
Seruire deo volentes impediūt parentes pro posse. clxxv. A
Seruientes deo inuenietē eum. xcv. C
Sexagesima instituta est propter tres ratiōes xxxij. A
Symonia miraculose in episcopo inuenitur. clxxv. N·§·Hildebrādus
Synagoga ne construeretur miraculose ostēditur. cxx. E
Societas mala est fugienda. lxj. B.
Solis eclypsatio in passiōe xpi. clviij. A. B
Sonus suauis fit tribus modis. cxxxiij. A
Sorores quedam durā duxerunt vitam. c. A
Spiritussanctus duobus modis mittitur. lxviij. B.
Spiritussanctus in quituplici specie mittitur. lxviij. B·§·Et notanduz
Spiritussanctus tribus vicibus apostolis datus fuit. lxviij. D
Spiritussanctus qualiter in apostolos missus fuit. lxviij. E
Spiritussanctus quandoq; sanctitatem hominis revelat. xxvij. A
Spiritussanctus apparuit in igne multiplici ratione. lxviij. F
Spiritussanctꝰ apparuit in linguis igneis triplici ratione. lxviij. E. in fine
Spiritussanctus veniens sex vtilitates facit. lxviij. B.
Spiritussanctus magnificat eum in quo habitat. xxvj. A
Spiritumsanctū recipientes quales esse debēt lxviij. G.
Sponsus quinq; debet habere. xxiij. C
Sponsus quinq; beneficia confert sponsis suis. xxiiij. C
Statuta christi herbis virtutem sanatiuam infundebat. c. B·§·Refert eusebius
Sternutantibus quare dicitur Deus te adiuuet. lxvj. A
Studendum in libro charitatis. cviij. B.
Studentes lectionibus ꝛ oratiouibus assidue vacare debent. cviij. A
Sudarium domini quomodo fuit rome portatum. lj. G. circa medium·§·Cūq;
Superbia deo est odibilis. cxxx. C
Superbia ꝛ sacrāta modicum durare possunt xxiiij. D.
Superbus miraculose extinguitur. cxxxvj. C in fine.
Superborum honores paruo tempore durāt cxxxv. D
Suspendium triplex. cxviij. A

Aciturnitas est vtilis seruo dei. clxxiij. A·§·Quidaz etiam.

Tactus mulieris est periculosus. clxxiij. A·§·Illius etiam
Te deum laudamus quādo ꝛ a quibus compilatuz fuit. cxix. C.
Temporalia precibus sanctorum virorum augmentātur. xvj. B.
Temporalia augmentantur oblationem in ecclesia facientibus. xxxviij. B.
Temporalia per opera misericordie nō minuuntur. iij. C·§·Quodam tempore
Temporalia bonis diuidere nolentes amittūt cxlij.
Temptatiōem demonis pena corporis fugat. xlviij. B.
Terrena apostoli despiciebant. cxviij. B
Testamentuz fecit christus. lj. A·§·Primo ex eo. in fine.
Testamentum tria cōtinet optima. cxv. R·§·Tandem.
Testes contra peccatores sunt tres. j. A
Tormenta sanctis ludus est. xxv. E. post medium.
Tormenta sanctis quādoq; a parentibus inferuntur. xciij. A.
Tormenta sanctis parētes inferētes a deo puniuntur. xciij. B
Tormēta qñq; tortores occidūt. cxxxiij. B. C.
Tormenta multotiēs sanctos ledere non possunt. xciij. A. B. xcv. D. cxxxiiij. B. C
Tormenta sustinentes deus consolatur visibiliter. viij. D. cxvj. B
Trabs vna breuis in opere ecclesie oratiōe fusa plongata est. cxij. D·§·Gregorius quoq;

Transfiguratio christi quando facta est. cix. §. In hac die.
Tribus sacerdotalis & regalis cognatõe ꝓiungebãtur. cxxvj. H. §. Sed mirũ.
Tribulatio ꝓsens modicum durat. cv. A
Tribulationis tempore ad sanctos dei recurrẽdum est. xc. D. E
Tribulatões ꝓ christo patienter sustinẽtes nõ derelinquit de⁹. xcvj. A
Tribulationes portantes cõsolationem ꝓsti nam recuperãt. vij. E. §. Quodam tempe.
Tribulatões cõsolationes sequũtur. clxvij. D
Tribulati ad sanctos sibi deuotos recurrẽtes liberãtur. lij. C. D
Tribulati quacũq; tribulatõe ad aliquem sanctum recurrere debent. lxj. G. H
Trinitatis pulcrum exemplum. clxxvj. A. §. Ante vo.
Trinitatis vnitas miraclo comprobat. clxxvj. A. §. Ante vo.
Turturis ꝓprietas. xxxvij. B. in fine.

Enenum seruis dei

v nocere nõ potest. it. F. xlviij. H
Venit xp̃us ꝓpter septem vtilitates in mundum. j. C
Verbum dei ad penitẽtiam prouocat. lv. C. §. Quidam hereticus
Verbuz dei libẽter audiri debet ꝓpter quattuor. v. E.
Verbũ dei ꝓponi debet cibo corporis. viij. B
Verbum dei audiendum est patiẽter. xlix. A
Verbũ dei quis primo ꝓdicauit in antiochia. lxxvj. D.
Verbum dicitur notabile religionem intrantibus. cxv. E. in fine
Verbum optimũ hospitantibus est dicenduz xlij. A. in fine
Verba sacre scripture magne sũt vtut̃. lxxvj. D
Verba iactantie vel vanitatez sonantia deprimenda sunt. xvj. E
Verba maledicta loquẽs punitur. cxiij. B. §. Bubulcus.
Verba tria vtilia custodienti. clxxv. D
Veritas examiata a duobus impeditur & a duobus adiuuatur. clxxv. C. §. Deinde q̃tuor.
Vestis ꝓciosa religiosis non cõuenit. cxix. D. ante finem.
Vestigia peduz xp̃i remanserũt in terra. lxvij. A. circa finem
Vexatio sola intellectum dat auditui. cxv. C. in fine.
Victoria a deo datur. lxxxij. A.
Vict⁹ & vestimentũ vicarij q̃lis fuit. lxxxiiij. A
Vidua se totã seruitio dei dare debet. xxix. B
Vidua in acerbitate & humilitate & pauperta-
te se seruare debet. xxix. C
Viduis & afflictis merituz ẽ subuenire. xlvj. I
Vie christi septem. clxxvij. C. ante medium.
Vincula sanctorum liberaant ab infirmitate & demonio. cv. B. in fine. C. §. Quãte autẽ.
Vindicare se homo non debet. xviij. C. in fine
Vindicta de peccatoribus non est appetenda sed penitentia. lij. B. in fine
Virginalis stat⁹ melior q̃ cõiugalis. cxxxv. B
Virginitas a spiritusancto custoditur. iiij. C. post medium.
Virginitas est regina virtutum. v. B. in fine
Virginitas in corpore mortuo ꝓ redolet. cviij. I. §. Cum igitur
Virginitas dura penitentia conseruat. cxlj. B
Virginitas per rosas & lilia designatur. clxiiij B. in fine.
Virgo linguata post mortem visibiliter punitur. cxij. D. §. Refert.
Virgo maria petijt ne demões videret i morte. cxiiij. A. in medio. R. in principio
Virgo beata seruos suos deuotos consolat & sanat. xxxvij. E
Virgo maria suo deuoto manũ amputatã restituit. lxxxiij. A
Virgo maria sui deuoti animã a demõib⁹ eripuit. cxiiij. D
Virgo maria sue deuote meritis virtuz a potestate diaboli liberat & ditat. cxiiij. G. §. Miles.
Virgo maria suos deuotos a morte liberat. cxxvj. G.
Virgo maria eam salutãtem sepius a suspendio liberat. cxxvj. G. §. Erat quidã
Virgo maria suam missam dicentem de manu episcopi liberauit. cxxxvj. G. §. Sacerdos.
Virgo maria officium eius deuote dicentem de iudicio dei liberauit. cxxvj. G. §. Quidaz clericus.
Virgo maria eam inuocãtez ab incendio liberauit. cxxvj. I
Virgo maria seruos dei vindicat a malis hominibus. xxx. D. ante finem
Virgo maria gratiam triplicem inuenit. l. B. in medio.
Virgo maria gratia plena fuit propter q̃tuor que in mente habuit. l. A. in fine
Virgo maria Johãnẽ baptistã de terra primo leuauit. lxxx. B. in fine
Virgo maria sanctitatem bonorum manifestat. lxxxix. A. post medium
Virgo maria impetrat pctõrib⁹ venĩã pctõr. l. E. §. Quidã miles
Virgo maria pegrinos a demonibus liberat. xciij. E. in fine

Virgo maria orat p humano genere. cviij.C
Virgo maria fratres ꝑdicatores hominib⁹ dedit.cviij.C.
Virgo maria sua vnctione ardorem concupiscentie a fratre extinxit. cviij.E·§·Rome vo
Virgo maria christum iratum mundo pacificat.cviij.C
Virgo maria subuenit eam inuocāti. cxiij.B
·§·Bubulcus.cxiij.J·§· Quida monachi. et·§·Quedā mulier.
Virgo maria suas missas celebrantes honorauit libenter.cxxvj.G·§·Sacerdos
Virgo maria filiovidue reddito suum recepit cxxvj.F·§·Quedā mulier.
Virgo maria in suo deuoto zelotipiā ostēdit. cxxvj.G·§· Fuit quidā
Virginis marie imago pestem fugauit. xlvj. D.post medium
Virginis marie annūciationis dies fuit dies multorum operum dei.l.D.in fine
Virginis marie salutatio a demonis potestate liberat.l.E·§·Quidam miles
Virginis marie salutatio peccatores cōuertit l.E·§·Quidā miles
Virgini marie qualia officia cōmittūtur in celo.cxiij. K.ante finem
Virgini marie displicet q̄ adiuti ab ipsa male faciāt.cxiij.D·§·Cum dux
Virgini marie qui militauit ab ea est honoratus.cxxvj.F
Virginem mariam salutare inuitant tria.l.A in medio
Virgines solas velare instituit Leo.lxxxiij.A
Virgines in q̄tuor excellūt.clvij.E·§·Quarta differētia
Virginum ordinē signat sanctuariuz.clxxvij. D.post principium
Virginibus pulcerrima ꝑdicatio.lxx.A
Viri bona vxoris impediri nō debent.clxiij.D
Viri quodammodo vxoribus dominantur. lxx.A.
Virtutū duodecim gradus.v. D·§·Post vnū autem.
Virtutes quattuor in quattuor domibus inuenire.cviij.M·§·Quidā scholaris
Visio nocturna aliquādo vera est. xlviij. E·§· Cum quosdam
Vita triplex.lxxvij.A
Vita sanctorum desiderata.lv.E
Vita sanctorum laudanda.lv.E
Vita citius finitur q̄ credatur.xij.B
Vita in virtutibus plena ducenda est.xj.B
Vita bona predicat efficaciter.cviij.B·§·Hospitatus
Vita religiosi qualis esse debet.cviij.H
Vndecies milies Pater noster dicentes solacium virginum in morte habent.cliij.C. circa finem.
Voluntas dei est vt sancti patiantur.lxxxiij.E in fine.
Volūtas carnis multa mala opat.cxxxv.B
Vomitum medicina bona sanās.cxl.D.in primo paragrapho
Votum negligēter soluens punitur.liij.G
Vota non cōplere sanctis displicet. cliij.C·§· Abbas quidam
Vxor virum suum inducere debet ad bonum cxxvij.B.C.
Vxor animam viri plusq̄ corpus diligere debet.cxxvij.B.
Vxoris innocentia sup vomeres ignitos probata est.cxij.E·§· Legitur in vita
Vxoris suspitio per ignez purgata fuit.cxij.E ·§· Legitur in vita
Vxoris oratione vir saluatus fuit.clviij.D
Vxorem alicui dare periculum est.cxix.E

Pūs illus⁹ fuit quatuor vicibus.lj.B
Xps ter lachrymat⁹ fuit.lj.A·§·Quinto ex eo.
Xpus inq̄tum deus habuit quattuor excellētias.lj.A·§·Secundo fuit
Xpus inq̄tum homo habuit quattuor excellētias quibus ornata fuerūt cornua crucis.lj. B·§·Quarto in cruce
Xpus omnia remedia contra originale peccatum in se assumpsit.xxxvij.B
Xpus probatur voluntarie passus fuisse quinq̄ rationibus.ij.E.post medium.
Xpus in cruce fecit testamentuz. lj.A.in prin.
Xpus in cruce pendens quomodo ad amorez suum peccatores traxit.lj.E
Xpus resurrexit quinq̄ modis.liij.A·§· Circa tertium.
Xpus sex modis se vere resurrexisse probauit. liij.A·§·Circa tertium
Xpus resurrexit propter quattuor nostras vtilitates.liij.E·§·Circa quintū
Xpus resurgere non distulit in diem iudicij triplici ratione.liij.C.
Xpus resurgens apparuit decez vicibus.liij.D
Xpus in die resurrectionis quinq̄ vicibus apparuit:z alijs diebus post etiam quinq̄ vicibus.liij.D.
Xpus resurgens q̄liter eduxit vinctos de lymbo.liij.F.
Xpus diabolum ad nihilum redegit.xxj.D.
Xpus seruos suos volentes cōuerti multipliciter consolatur.liij.A.ante finem
Xpus pro seruis suis pugnat.lvj. B.circa finē
Xpus quattuor modis portari debet.xcv.A

Xp̃us ⁊ sancti suos deuotos in morte visitant ⁊ confortãt.c.C.
Xp̃us minabatur mundum destruere. cviij.C
Xp̃us illa hora qua natus est desiderãti apparuit.cxv.B.post medium.
Xp̃i benignitas est magna erga pct̃ores. lij.B
Xp̃i vestis iratum reddit mansuetũ.lj.G.post medium.
Xp̃ianus specialem sanctum habere debet.xc.G.§.miles.et.§.clericus quidam
Xp̃iani falsi magis sunt i pfundo inferni q̃ pagani.xviij.B.in fine.

Ymago chr̃isti pcussa multũ sanguinẽ emisit.cxxx.D.
Ymago v̈ginis pestẽ fugauit. xlvj.D.§.Sed quia adhuc.
Ydropicus quidam in domo p̃dicatorum curatus est.lxj.J.§.Anno domini.

Achabias ꝓpter dubitationem plagã solus incurrit multiplici ratione.lxxx.B

Finit tabula feliciter.

Incipit prologus super legendas sanctorũ: quas collegit in vnum frater Jacobus natione Januẽsis ordinis fratrum p̃dicatorum.

Diuersum tempus vite p̃sentis vite in q̃tuor distinguit.s.in tempus deuiatõis.renouatõis siue reuocatõis.reconciliatõis.⁊ pegrinationis. Tempus deuiatõis fuit ab adam: post q̃.s.a deo deuiauit.et durauit vsq̃ ad moysen. Et istud tempus repsentat ecclesia a septuagesima vsq̃ ad pascha. Unde ⁊ tunc legitur liber Geneseos: scilicz i quo ponitur deuiatio primorum parentũ. Tempus renouatõis siue reuocationis incepit a moyse: et durauit vsq̃ ad natiuitatem x̃pi. in quo homines p ꝓphetas ad fidem reuocati sunt ⁊ renouati. Et istud tẽpus repsentat ecclesia ab aduentu vsq̃ ad natiuitatem x̃pi. Unde tunc legit Isaias. vbi de hac renouatione aperte agit. Tempus reconciliationis est tempus in quo p x̃pm sumus reconciliati. Et istud temp⁹ repsentat ecclesia a pascha vsq̃ ad penthecostes. Unde ⁊ tunc legit Apocalipsis. vbi plene agitur de mysterio reconciliationis. Tempus pegrinatõis est tpus p̃tis vite: in quo pegrinamur ⁊ in pugna sp sumus Et illud tpus repsentat eccl̃ia ab octaua pẽthecostes vsq̃ ad aduẽtũ dñi. Ñ tũc legunt libri Regũ ⁊ Machabeorum: in q̃b⁹ de multiplici pugna agit: per quã nr̃a pugna spualis assignat. Temp⁹ aũt illud q̃ est a natali dñi vsq̃ ad septuagesimã ptim cõtinet sub tpe reconciliatõis q̃ est tempus leticie.s.a natali vsq̃ ad octauã ephye. partim sub tpe peregrinatõis.s.ab octaua ephye vsq̃ ad septuagesimã. Et põt accipi hec quadruplex tẽporũ variatio primo penes q̃tuor tempora distinctões. vt hyems referat ad pmũ. ver ad secundũ. estas ad tertiũ autumn⁹ ad q̃rtũ. Et rõ appropriatõis satis patz. Secũdo penes q̃tuor ptes diei. vt nox referat ad pmũ. mane ad secundũ. meridies ad tertiũ. vespa ad q̃rtũ. Licz aũt pri⁹ fuerit deuiatio q̃ renouatio: tñ eccl̃ia oia officia sua poti⁹ incipit in tpe renouatõis q̃ deuiatõis. i. in aduẽtu poti⁹ q̃ in septuagesima. ⁊ B duplici rõne. Primo ne videat incipe ab erroze. tenet em̃ rem et nõ sequit ordinẽ tpis: sicut ⁊ euãgeliste sepi⁹ faciũt. Scõo qm̃ p aduẽtũ x̃pi oia renouata sũt: ꝓpter qõ tps istud dr̃ tpus renouatõis Apoc. xxj. Ecce ego noua facio oia. Cõgrue igit in h tpe renouatõis eccl̃ia oia officia sua renouat.

Vt igit ordo tpis ab eccl̃ia distinct⁹ seruet: pmo agem⁹ de festiuitatib⁹ q̃ occurrũt infra tẽpus renouatõis: qõ tpus repñtat eccl̃ia ab aduẽtu vsq̃ ad natiuitatẽ dñi. Scõo de illis q̃ occurrũt infra tps: qõ ptim ꝓtinet sub tpe reconciliatõis: ptim sub tpe pegrinatõis. qõ tpus repsentat eccl̃ia a natiuitate vsq̃ ad septuagesimã Tertio de illis q̃ occurrũt infra tps deuiatõis qõ tps repsentat eccl̃ia a septuagesima vsq̃ ad pascha. Quarto de illis q̃ occurrũt infra tpus reconciliatõis. qõ tps repñtat eccl̃ia a pascha vsq̃ ad octauã pẽthecostes. Quinto de illis que occurrũt infra tempus pegrinatõis. qõ temp⁹ repsentat ecclesia ab octaua penthecostes vsq̃ ad aduentum.

Explicit plogus.

Incipiunt capitula.

De festiuitatibus que occurrũt infra temp⁹ renouatõis.
De aduentu domini. Legenda.j.
De sancto Andrea. Legenda.ij.
De sancto Nicolao. Legenõ.iij.
De sancta Lucia virgine.iiij.
De sancto Thoma apostolo.v.

De festiuitatibus que occurrũt infra tps qõ ptim ꝓtinet sub tpe reconciliatõis: ⁊ ptim sub tpe pegrinatõis.

Tabula Legendarum.

De Natiuitate domini.vj.
De sancta Anastasia.vij.
De sancto Stephano.viij.
De sancto Johāne apostolo ⁊ euangelista.ix.
De Innocentibus.x.
De sancto Thoma cantuariēsi.archiepo.xj.
De sancto Siluestro.xij.
De Circūcisione domini.xiij.
De Epyphania domini.xiiij.
De sctō Paulo heremita.xv.
De sancto Remigio.xvj.
De sancto Hylario.xvij
De sancto Machario.xviij.
De sancto Felice i pincis.xix.
De sancto Marcello.xx.
De sancto Antonio.xxj
De sancto Fabiano.xxij
De sancto Sebastiano.xxiij.
De sancta Agnete ỽgine.xxiiij.
De sancto Vincentio.xxv
De sancto Basilio.xxvj
De sctō Jobe elemosynario.xxvij
De ꝓuersiōe sancti Pauli.xxviij.
De sancta Paula.xxix.
De sancto Juliano.xxx.

De festiuitatibus que

eueniūt infra tempus deuiatōis.
De septuagesima.xxxj.
De sexagesima.xxxij.
De ḉnquagesima.xxxiij.
De quadragesima.xxxiiij.
De ieiunio quattuor tempoꝝ.xxxv.
De sancto Ignacio.xxxvj
De purificatōe btē Marie ỽginis.xxxvij.
De sancto Blasio.xxxviij.
De sancta Agatha.xxxix.
De sancto Uedasto.xl.
De sancto Amando.xlj.
De sancto Ualentino.xlij
De sancta Juliana.xliij
De kathedra sācti Petri.xliiij
De sancto Mathia apl̄o.xlv.
De sancto Gregorio papa.xlvj.
De sancto Longino.xlvij.
De sancto Benedicto.xlviij.
De sancto Patricio.xlix.
De annūciatōe dn̄ica.l.
De passiōe domini.lj.

De festiuitatibus que

occurrūt infra tēpus recōciliatōis.
De resurrectōe christi.lij.
De sancto Secūdo martyre.liij
De sancta Maria egptiaca.liiij
De sancto Ambrosio.lv.
De sancto Georgio martyre.lvj.
De sancto Marco euāgelista.lvij.
De sancto Marcello papa.lviij.
De sancto Vitali.lix.
De virgine quadā antiochena.lx.
De sancto Petro nono martyre.lxj
De sancto Philippo apl̄o.lxij
De sancto Jacobo minore.lxiij
De Jnuentōe sctē crucis.lxiiij
De sctō Jobe apl̄o añ portā latinā.lxv.
De Letania maiore ⁊ minore.lxvj
De Ascensione domini.lxvij
De Spiritusancto.lxviij
De sanctis Gordiano ⁊ Epimacho.lxix.
De sanctis Nereo ⁊ achilleo.lxx.
De sancto Pancracio.lxxj.

De festiuitatibus que

occurrūt infra tēpus ꝑegrinatōis.
De sancto Urbano.lxxij.
De sancta Petronella.lxxiij.
De sctis Petro exorcista ⁊ Marcellino.lxxiiij
De sanctis Primo ⁊ Feliciano.lxxv.
De sancto Barnaba.lxxvj.
De sanctis Vito ⁊ Modesto.lxxvij.
De sanctis Quirico ⁊ Julita.lxxviij.
De sancta Marina.lxxix.
De sancto Johāne baptista.lxxx.
De sanctis Gerualio ⁊ Prothasio.lxxxj.
De sanctis Johāne ⁊ Paulo.lxxxij
De sancto Leone papa.lxxxiij.
De sancto Petro apostolo.lxxxiiij.
De sancto Paulo apostolo.lxxxv.
De septem fratribus.lxxxvj.
De sancta Theodora.lxxxvij.
De sancta Margaretha.lxxxviij.
De sancto Alexio.lxxxix.
De sancta Maria magdalena.xc.
De sancta Praxede virgine.xcj.
De sancto Appollinari.xcij.
De sancta Cristina.xciij.
De sctō Jacobo maiore apl̄o.xciiij.
De sancto Cristofero.xcv.
De septem dormiētibus.xcvj.
De sanctis Nazario ⁊ Celso.xcvij.
De sancto Felice papa.xcviij.
De sctis Simplicio Faustino ⁊ Beatrice.xcix
De sancta Martha.c.
De sctis Abdon ⁊ Sennen.cj.
De sancto Germano episcopo.cij.
De sancto Eusebio.ciij.
De sanctis Machabeis.ciiij.
De festo sancti Petri apl̄i ad vincula.cv.
De sancto Stephano papa.cvj.
De inūtōe sci Stephani ꝓthomartyrꝭ.cvij.
De sancto Dominico.cviij.

De sancto sixto.clx.
De sancto donato.cx.
De sancto cyriaco ⁊ marcello.cxj.
De sancto laurentio martyre.cxij.
De sancto Hypolito ⁊ socijs eius.cxiij.
De assumptõe beate Marie.cxiiij.
De sancto bernardo.cxv.
De sancto thimotheo.cxvj.
De sancto simphoriano.cxvij.
De sancto bartholomeo.cxviij.
De sancto augustino.cxix.
De decollatõe sancti Johis baptiste.cxx.
De sanctis felice pbro ⁊ audacto.cxxj.
De sanctis sauiniano ⁊ sauina.cxxij.
De sancto lupo.cxxiij.
De sancto mamertino.cxxiiij.
De sancto egidio.cxxv.
De natiuitate gloriose vginis Marie.cxxvj.
De sancto adriano.cxxvij.
De sanctis gorgonio ⁊ dorotheo.cxxviij.
De sanctis protho ⁊ hyacinto.cxxix.
De exaltatõe sancte crucis.cxxx.
De sancto Johãne chrysostomo.cxxxj.
De sanctis cornelio ⁊ cypriano.cxxxij.
De sancta eufemia.cxxxiij.
De sancto lamperto.cxxxiiij.
De sancto matheo apostolo.cxxxv.
De sancto mauricio ⁊ socijs ei⁹.cxxxvj.
De sancta iustina.cxxxvij.
De sanctis cosma ⁊ damiano.cxxxviij.
De sancto fotheo episcopo.cxxxix.
De sancto michaele archangelo.cxl.
De sancto hieronymo.xlj.
De sancto remigio.cxlij.
De sancto leodegario.cxliij.
De sancto francisco.cxliij.
De sancta pelagia.cxlv.
De sctã margarita dicta pelagius.cxlvj.
De sancta thaisi meretrice.cxlvij.
De sancto dionysio cũ socijs ei⁹.xlviij.
De sancto calixto papa.cxlix.
De sancto leonardo.cl.
De sancto luca.clj.
De sanctis crisanto ⁊ daria.cliij.
De festo vndecim miliũ virginũ.cliij.
De sãctis symõe ⁊ iuda aplis.cliiij.
De sctõ quintino.clv.
De sctõ eustachio.clvj.
Omniũ sanctor festum.clvij.
De ꝑmemoratõe oĩm fideliũ aiar.clviij.
De quattuor coronatis.clix.
De sctõ theodoro.clx.
De sancto martino.clxj.
De sancto bricio.clxij.
De sancta elizabeth.clxiij.
De sancta cecilia.clxiiij.
De sancto clemente.clxv.
De sancto crisogono.clxvj.
De sctã katherina virgine ⁊ martyre.clxvij.
De sancto saturnino.clxviij.
De sancto iacobo martyre.clxix.
De sancto pastore abbate.clxx.
De sancto iohãne abbate.clxxj.
De sancto moyse abbate.clxxij.
De sancto arsenio abbate.clxxiij.
De sancto agathon abbate.clxxiiij.
De sctis barlaam ⁊ iosaphat.clxxv.
De sancto pelagio papa.clxxvj.
De dedicatõe ecclesie.clxxvij.

Sequũtur festiuitates

⁊ legẽde adiũcte post hystorie lõbardice finẽ.
De decem milibus martyrũ.clxxviij.
De visitatione beate virginis Marie ad eliza-
De sctõ arbogasto.clxxx. (betb.clxxix.
De sancto adelfo.clxxxj.
De sancto iodoco.clxxxij.
De sctõ othmaro.clxxxiij.
De festo ꝓsentatõis Marie ad tẽplũ in hieru-
De sctõ conrado.lxxxv. (salẽ.clxxxiiij.
De sancto hylarione.clxxxvj.
De hystoria karoli magni.clxxxvij.
De ꝯceptõe sancte Marie virginis.clxxxviij.
De sancta otilia.clxxxix.
De sancto thimotheo.cxc.
De sancto fabiano.cxcj.
De sancto bonifacio martyre.cxcij.
De sctã scolastica sorore sci bñdicti.cxciij
De sancto ruperto.cxciiij.
De sancto floriano.cxcv.
De sancto erasmo.cxcvj.
De sancto kiliano.cxcvij.
De sancto heinrico imperatore.cxcviij.
De sancta barbara.cxcix.
De sancta brigida.cc.
De sancto gangolfo.ccj.
De sctõ vdalrico.ccij.
De sctã afra.cciij.
De sancto oswaldo.cciiij.
De sancta tecla.ccv.
De sancta kunegunde.ccvj.
De sancta dorothea.ccvij.
De sancto wolfgango.ccviij.
Miraculũ de sctã katherina.ccix.
De sctõ ludouico rege francor.ccx.
Legenda sancti thome de aquino.ccxj.
De sctõ marcello parisiẽsi epo.ccxij.
De sancta genouefa.ccxiij.
Dominica in ramispalmarũ.ccxiiij.
De cena domini.ccxv.
De sancto sebaldo In fine.

Finis.

Incipit legenda sctōr que lombardica noiatur historia. Et primo de festiuitatibus que occurrunt infra tempus renouatōis quod repsentat ecclesia ab aduentu vsqꝫ ad natiuitatē domini.

Legenda prima. De aduentu domini.

A Duentus domini per quatuor septimanas agit. ad significādum q quadruplex est aduentus. scilicz in carnem. in mentem. in mortē. z ad iudiciū. Vltima autem septima nauis finitur. qz sctōr glia q̄ dabit inultio aduentu nunqꝫ terminabit. Hinc est etiā q pmū rūsoriū prime dñice aduent⁹ pputato glia patri quatuor vsus ptinet. vt pdictos q̄tuor aduentus designet. Quis aūt cui magis ꝓueniat prudēs lector attendat Lz autē q̄druplex sit aduent⁹. tñ ecclia spāl̄r de duplici. s. in carnez z ad iudiciū videt memoriaz facere. sic in officio ipsi⁹ tpis patet. Hinc est etiā q ieiuniū aduētus ptim ē exultatōis. z ptim merorꝭ. Nam rōe aduent⁹ in carnē dī ieiuniū exultatōis. rōne aduētus ad iudiciū dī ieiuniū merorꝭ. Et ad hoc innuēdū ecclia cantat tūc q̄dam cātica letīcie. z hoc ꝓpter aduentū mīsi cordie z exultatōis. q̄daz vero deponit. z ꝑ ꝓpter aduentū seuere iustīcie z merorꝭ. ℞

Circa aduētū igit in carnē tria videri pñt. s. aduenīēdi oportunitas. z aduent⁹ nēcitas et vtilitas. ℣ Oportunitas aduenīēdi attēdit primo ex parte hois qui primo in lege nāe ꝓuictus fuit de defectu cognitōis diuine. ℣ñ et tūc in pessimos errores idolatrie cecidit. z iō coact⁹ est clamare ac dicē. Illūina oculos meos ꝛc. Deinde venit lex iubēs in q̄ ꝓuict⁹ē de ipotētia. cū prius clamaret nō deest qui ipleat. sed q̄ iubeat. Ibi em̄ est solūmō eruditus. sed nō a pctō liberatus. nec p aliquā gr̄az ad bonū adiut⁹. z iō coactus est mutare ac dicē ℣ō deest q̄ iubeat ꝫ q̄ impleat. ℣portūe igitur fili⁹ dei aduenit qñ hō de ignorantia z ipotētia ꝓuictus fuit. ne si forte añ venisset hō suis meritis salutē ascriberet. z iō medicine grat⁹ nō esset. Scōo ex pte tpis. qñ venit i plenitudine tpis ꝛc. Gal. iiij. ℣t vbi venit plenitudo tpis ꝛc. Aug. Multi dicūt quare nō añ venit xps. qz nondū venerat plenitudo tpis moderante illo p quē facta sūt oia tpa Deniqꝫ vbi venit plenitudo tpis venit ille q̄ nos liberauit a tpe. Liberati aūt a tpe venturi sum⁹ ad illā eternitatē vbi nullū ē tps. Tertio ex pte vulneris z morbi vīs. Quonīā em̄ morb⁹ erat vniuersal̄. oportunū fuit vniuersalē exhiberi medicinā. ℣ñ dicit Aug. q tūc magn⁹ venit medicus qñ per totum mūdum magn⁹ iacebat egrotus. ℣ñ eccl̄ia in septē antiphonis que cantantur añ natiuitatē dñi oñdit multiplicitatem sui morbi z ad quēlibet petit remediū medici. Añ siqdē aduentū filij dei i carnē eramus ignorātes siue ceci. penis eternis obligati. serui diaboli. mala pcti ꝓsuetudine vincti. tenebris obuoluti. exules a p̄re z expulsi. iō q̄ indigebam⁹ doctore. redēptore. liberatore. eductore. illūinatore z saluatore. Quia igitur ignarantes eram⁹. iō ab ipo doceri indigebamus. Et iō stati in pria antiphona clamam⁹ ℣ sapia q̄ ex ore altissimi pdijsti ꝛc. veni ad docendū nos vīa prudētie. Sz pax ꝓdesset si doceremur z non redimeremur Et iō ab ipo redimi postulam⁹ cū i scōa clamam⁹. ℣ adonay z dux domus isrl̄ ꝛc. veni ad redimendū nos in brachio extēto. Sz q̄d ꝓdesset si eē⁹ docti z redēpti. si ad huc post redēptionē detineremur captiui. z iō liberari petim⁹ cū in tertia clamamus. ℣ radix ysse ꝛc. veni z liberā dū nos iaz noli tardare. Sz q̄d ꝓdesset captiuis si eēnt redēpti z liberati. ꝫ tñ nōdū eēnt ab omni vinculo absoluti. vt scilicet sue ptātis essent z libere quo vellēt ire possent. pax igit ꝓdesset si nos redemiss z liberass. sz tñ adhuc vinctus retineret. z iō ab oibus pcti vinculis educi petim⁹ cuz in q̄rta clamam⁹ ℣ clauis dauid ꝛc. veni z educ vinctos de domo carceris. sedentes in tenebris z vmbra mortis. Sz qz illi q̄ diu fuer̄t i carcere hñt oculos tenebratos nec clare videre pñt. iō post absolutionē a carcere restat nos eē illūinandos vt videamus q̄ ire debeam⁹ z iō in q̄nta clamamus. ℣ oriēs splēdor lucis ꝛc. veni z illumia sedētes in tenebris z vmbra mortī. ꝫ si essem⁹ docti redēpti z ab inimicis penitus liberati z illuminati. q̄d valeret nisi deberem⁹ saluari. z iō in duabus seq̄ntibus saluari petim⁹ cū dicmus. ℣ rex gentiū veni z salua hoiez quē de limo formasti. Itē ℣ emanuel ꝛc. veni ad sal. nos dñe deus nr̄. In ꝓma autez petim⁹ salutē gētiū. ℣ñ dī. ℣ rex gentiū. In scōa salutez iudeoꝝ quib⁹ deus dederat legē. vñ dicit. ℣ emanu. dux z legis. no. C Vtilitas aūt aduent⁹ xpi a diuersis sctis diuersimode assignatur. Ipse nāqꝫ deus sicut ꝑ Luc. iiij. ꝓpter. vij. vtilitates se venisse z missuz eē testat dī. Spūs dñi sup me ꝛc. vbi p ordinez dic se esse missū ad pauperē ꝓsolatōem. ad ꝓritoꝝ

sanationē. ad captiū oz liberatōez ad idocto-
ruz illūinatōez. ad pcōz remissionē. ad toti⁹
hūani generis redēptōez. ad meritoz retribu
tiōez. Aug. aūt ponit tres vtilitates aduen
tus xpi dicēs. In scō isto maligno quid abū
dat nisi nasci. laborare. z mori. Hec sunt mer
cimonia regiōis nre. z ad tales merces mer
cator ille descendit. z quia omnis mercator
dat z accipit. dat qō hz. z accipit quod nō hz
Xps in ista mercatura dedit z accepit. Accep
it qō hic abundat. s. nasci. laborare. z mori.
dedit renasci. resurgere. z in eternuz regnare.
Idez venit ad nos celestis negociator accipe
re contumeliaz z dare honorē. subire mortē
z dare vitā haurire ignominiā z dare gl'iam.
Greg. aūt ponit quatuor vtilitates siue cau
sas sui aduēt⁹ di. Stupebāt oēs superbi de adā
stirpe pgeniti. pesperavite pūtis appetere. ad
uersa deuitare. obprobria fugere. gloriaz ap
petere. Venit ink eos incarnatus dns aduer
sa appetens. pspera spernens. obprobria am
plectens. gl'iam fugiens. Idem. Xps expecta
tus venit. veniēs noua docuit. docens noua
mirabilia. exercuit. mira faciens prana tole
rauit. Herū. quocz alias ponit di. Triplici
morbo miserabilit laboram⁹. nā z faciles su
mus ad seducendū. debiles ad opandū. z fra
giles ad resistendū. Si discernere volum⁹ in
ter bonū. z maluz decipimur. si temptam⁹ fa
cere bonū deficim⁹ si conamur resistē malo
superamur. Necessari⁹ est proinde saluatoris
aduentus vt in nobis p fidē habitās illūinet
cecitatē nr̄am. z nobiscū manens adiuuet in
firmitatē nr̄am. z p nobis stans fragilitatem
nr̄am protegat z ppugnet. Hec Herū. D

Circa scōz aduentū. s. ad iudiciū duo vidē
da sūt. s. Antecedētia iudiciū z pcomitantia.
Antecedentia sunt tria. s. signa terribilia. anti
christi fallacia. z ignis vehemētia. Signa aūt
terribilia pcedētia iudiciū ponunt ānqz Luc.
xxj. Erunt signa i sole z luna z stellis. z in ter
ris pressura gentiū p confusiōe sonit⁹ maris
z fluctuū. Tria signa prima determinantur
Apoc. vj. Sol fact⁹ est niger tanqz saccꝰ cilici
nus z luna fctā est sic sanguis z stelle de celo
ceciderūt sup terrā. Sol igit dicit obscurari
vel quātū ad sui nois privationē. vt patrefa
milias. i. hoie morient̄ qsi lugere videat. vel
quātuz ad maioris lucis. i. claritatis xpi sup
uentionē vl quantū ad metaphoricā locutio
nem. qz sm Aug. tam seuera erit vindicta di
uina q etiaz sol ipsam respicere nō audebit.
vl quantū ad mysticā significatiōez. qz sol iu
sticie xpus tunc obscurat⁹ erit. qz nullus ipm
pfiteri audebit. Celū aūt dī hic aereū. z stelle
vocant assub q̄ hūt siliudinē stellaz. z dicūt
stelle cadere de celo sz vulgi opinionē qsi as
sub descendit. Vñ z scriptura pformat se cōi
modo loquēdi. Tunc em̄ maxie fiet talis im
pressio. qz ignea q̄litas abundabit. z hec faci
et dns ad terrorē peccatoz̄. Vel stelle dicūt
cadē. qz igneas comas emittent. vel qz multi
q̄ videbant stelle de eccl'ia cadent. vl qz retra
hēt lumē suū vt minime videant. De q̄rto si
gno qō erit pressura in terris legit Matb.
xxiiij. Erit tūc tribulatio q̄lis nūqz fuit ab in
itio mūdi ꝛc. Quitū signū. s. pfusionē maris
q̄dam existimāt eē q mare cū magno fragore
peribit a pristina q̄litate. sm illō Apoc. xxj
Et mare iā nō est. Vel sm alios ille sonitus
erit quoniā nō sine murmure magno. xl. cu
bitis sup montes elevabitur. z postea deprī
met. Vl ad ir̄az sm Greg. tūc fiet noua z in
audita maris z fluctuū perturbatio. Hiero
nym⁹ aūt i annalib⁹ hebreoz̄ inuenit. xv. signa
pcedentia iudiciū. Sz vtz ptinue futura sint
an interpolati nō expressit. Pria die eriget se
mare. xl. cubitz̄ sup altitudinē montiū stans
in loco suo q̄si mur⁹. Secunda die tantū de
scēdet vt vix videri possit. Tertia die marine
belue apparentes sup mare dabunt mugit⁹
vsqz ad celū z eaz mugit⁹ sol⁹ de⁹ intelliget.
Quarta die ardebit mare z aq̄. Quita arbo
res z herbe dabunt rorē sanguineuz. In hac
etiā q̄nta die vt alij asserunt oia volatilia celi
cōgregabunt in cāpis vnūqōqz gen⁹ in ordi
ne suo. nō gustantia nec bibentia. Hvicinū ad
uentū iudicis formidātia. Sexta ruent edifi
cia. In hac etiā sexta die vt dicit fulmia ignea
surgēt ab occasu solis z faciē firmamēti vsqz
ad ortū pcurrentia. Septima petre adinuicē
collident z in q̄tuor ptes scident. z vnaquecz
pars vt dicit collidet alterā. nesciet hō sonū il
lū. sed tantū deus. Octaua fiet gn̄ālis terre-
motus. q̄ adeo erit magnus vt dr̄ q null⁹ hō
nullū aial state poterit. Hz ad solū oia psternē-
tur. Nona eq̄bitur terra. z oēs mōtes z col
les in pulueē redigent. Decia exibūt boies
de cauernis. z ibūt velut amētes. nec mutuo
sibi loqui poterūt. Undecima surgent ossa
mortuoz̄ z stabūt super sepulchra. oia enim
sepulcra ab ortu solis vsqz ad occasū sol' aper
ient vt inde mortui exire valeant. Duodeci
ma cadēt stelle. oia em̄ sidera errātia z statio
naria spargent ex se igneas comas. z itez tūc
valde generebunt assub. In hac etiā die dī q
oia aialia veniēt ad cāpos mugiētia nec gustā
tia nec bibentia. Tredecia morient viuentes
vt cū mortuis resurgant. Quartadecima ar
debit celū z terra. Quitadecia fiet celū nouū
z terra noua z resurgēt oēs. E Scōm qō
pcedet iudiciū erit antixpi fallacia. Ipse cū

oēs decipere conabit q̄tuor modis. Prio p calidā suasionē siue scripturaꝝ falsaz expositionē. Nitetur em̄ psuadere z ex scriptura firmare se eē messiam in lege ꝓmissū. Dñi z legem xpi destruet z suā statuet. Psal. Constitue dñe legislatorē sup eos ꝛc. glo. j. antichristū legis praue latorē. Dañ. xj. Et dabunt abolatōz z desolationē templi. Glosa antixpus in templo dei sedebit q̄si de⁹ vt legē dei auferat. Scdo p miraculoꝝ opationē. ij. Thes. ij. Cuius aduēt⁹ erit fm opatōnez sathane in oibus vbis signis z ꝓdigijs z mendacijs. Apo. xiij. Fecit signa vt etiā ignez faceret de celo in terrā descēdere. glosa. Vt apl⁹ dat⁹ est spūssanctus in spē ignis. z illi dabunt spiritū malignuz in spē ignis. Tertio p donoꝝ largitonē. Dañ. xj. Dabit eis ptātez i mltis. z terrā diuidet gratuito. Glo. Antixps deceptis dona mlta dabit z terrā suo exercitui diuidet. Quos em̄ suo terroꝛe sbiugare nō poterit auaricia sbiugabit. Quarto p roꝛmētoꝝ illatonē. Dañ. viij. Supra q̄ credi pōt vniuersa vastabit. Item Greg. loqenus de antixpo Robustos qu[illegible] interficit cum eos qui mēte iuicti sunt corpaliter vincit. Tertiū qō p cedet iudiciū erit ignis vehemētia. qui quidē precedet faciez iudicis. Illū em̄ ignē emittet deus. Primo ꝓpter mundi innouationē. purgabit em̄ z renouabit oīa elemēta. Dñi ad instar aque diluuij. xv. cubitis montibus alti oꝛ erit. sic dī in histo. scolastica. q̄ opera hoiz tantuz ascendere poterāt. Scdo ꝓpter hoim purgationē. q̄ illis q̄ tunc viui reperient erit loco purgatoꝛij. Tertio ꝓpt malozē dānatoꝝ cruciationē. Quarto ꝓpter malozē sanctoꝝ illuminatōez. Naz fm basilū de⁹ facta mūdi purgatōe diuidet calorez a splēdoꝛe. z totū calozē mittet ad regionē dānatoꝝ vt amplius crucient. z totū splendoꝛē ad regionez brōꝝ ampli⁹ iocundēt. ¶ Cōcomitantia aūt iudiciū erunt plura. Primū est discepta tio iudicis. Iudex em̄ in vallē iosaphat descēdet z bonos z malos iudicabit. bonos a dextris z malos a sinistris statuet. Et credenduz est in loco eminēti eū eē futuꝝ vñ ceteri poterunt eū videre. Nec itelligēdū est q̄ oēs intra illā valliculā pcludant. q̄ hoc eēt puerile vt dicit Hiero. sed q̄ erūt ibi z i locis circūiacētib⁹. In parua aūt terra imunerabilia milia hoim eē pōt maxie qñ pstrigunt. Et si necesse fuerit electi erūt in aere corpoꝝ agilitate. dānatiꝝo etiaz esse potuerūt diuia suspendente vtute. Et tūc iudex cū mal⁹ disceptabit. z eos p operib⁹ misericordie q̄ nō habuerūt obiurgabit. Et tūc oēs sup se plāgent fm qō oīdit Chris. super Matth. dicens. Plāgent se iudei videntes viuentē z viuificantē. qnē quasi hoiem mortuuz existiabant. z quincentes se de corpe vulnerato scel⁹ suū denegare nō poterunt. Plangent se gentiles qui varijs disputatōibus phoꝝ decepti irrōnabilez stultitiaz putauerūt eē colere deū crucifixū. Plangēt se christiani pctōres. q̄ magis dilexerūt mūdū q̄ deū vel xpm. Plangēt se heretici q̄ puruz hoiem crucifixū dixerūt. cū videāt ipm eē iudicē in quē cōpunxerunt iudei. Plangent se oēs trib⁹ terre. qz nec resistēdi virtus est ꝛ euz nec fugiendi facultas aī faciē eius ē. nec penitēte locus. nec satisfactōis tps. ex augustia eni oīm rex nil eis remanet preter luctum.

¶ Scōz est dīa ordinis. Nā sic dicit Grego. in iudicio q̄tuoꝛ erūt ordines. duo ex parte reproboꝝ. z due ex parte electoꝝ. Alij eni iudicantur z pereunt. sic hi quib⁹ dicet. Esurini et non dedistis mihi mādu. ꝛc. Alij vero non iudicant z peunt. sic hi de q̄bus dr. Qui nō crediderit iā iudicatus ē. Quia nec iudicis verba percipiunt. q̄ eius fidem nec vbotenus seruare voluerūt. Alij iudicant z regnāt. sicut hi q̄bus dicet. Esurini z dedistis mihi māducare ꝛc. Alij mō nā iudicant z regnāt. sic viri ꝓfecti q̄ alios iudicabūt. non q̄ sniam ferant. qz hoc solius iudicis ē. sz dicunt iudicare. i. iudicāti assistere. Et illa assistētia erit ꝓmo ad sctoꝝ honorē Magn⁹ em̄ honoꝛ erit cū iudice sessionē hīe. Juxta qō ꝓmisit dñs Mat. xix. dicēs Sedibitis sup sedes ꝛc. Secūdo ad sentētie ꝓfirmationē. sententiā em̄ iudicis approbabūt sic aliqñ illi qui iudicanti assistunt eius sniaz approbant. z ad ipam approbandā sbscribunt. Psal. Vt faciāt in eis iudiciū ꝓscriptū ꝛc. Tertio ad malozuz ꝓdēnatōem. quos q̄dē ꝓdēnabūt ex vite sue ꝓpatōe. ¶ Tertiuz est insignia passionis. s. crux claui z cicatrices in corpe. Hec em̄ erūt ꝓio i oñsionē sue gl'ioseictorie z tō in excellentia gl'ie appebūt. Dñi Chris. sup Matth. Crux z cicatrices radijs solis erūt lucidoꝛes. Idē. Considera quanta sit virtus crucis. sol obscurabit. z luna non dabit lumē suū vt discas quantū crux luna lucidoꝛ z sole pclarioꝛ est. Scdo in ostensionē sue misericordie. vt ex hoc oñdat q̄ misericorditer boni sint saluati. Tertio in oñsionē sue iustitie. vt ex hoc oñ datur q̄ iustissime reprobi sint dānati. qz. s. tāt⁹ preciū sui sanguis ꝓtēpserunt. Dñi in hec vba eis exprobrabit. vt dīc Chris. sup Matthe. di. Ego ꝓpter vos hō factus sū. ꝓpt vos alligatus sum. z delusus. z cesus. z crucifix⁹. vbi est tantaꝝ iniuriarum meaꝝ fructus. Ecce preciū sanguinis mei q̄ dedi p redēptiōe aiaꝝ vestraꝝ. vbi ē seruit⁹ via quā mihi p pre

cio sanguis mei dedistis. Ego sup gllaz meã vos habui. cũ eẽm de⁹ apparẽs hõ. ⁊ viliorez me oibus rebus vestris fecistis. Nam oẽm rem vilissimã terre ampli⁹ dilexistis q̃ iusticiã meaz ⁊ fidem. Hec Criso. ¶ Quartũ est seueritas iudicantis. Nõ em̃ flecteꝫ timore. qz oipotens est. Chrys. Non resistendi vir tus ẽ ꝫ eũ. nec fugiendi facultas ⁊c. Nec munere poterit corrũpi. quia ditissim⁹ est. Herũ. Venies veniet dies illa in qua plus valebũt pura corda q̃ astuta ẏba. ⁊ cõsciẽtia bona q̃ marsupia plena. Ille em̃ ẽ qui nõ fallet ẏbis nec flecteꝫ donis. Item Aug⁹. Expectaꝫ dies iudicij ⁊ aderit ille eq̃ssimus iudex qui nullius potẽtis psonaz accipit. cui⁹ palatiũ auro ⁊ argento nullus epus vel abbas vel comes corrũpere poterit. Nec odio. qz optim⁹ ẽ. In eũ eni qz optim⁹ est odiũ cadere nõ pt. Sap. xj. Nihil odisti eoz que fecisti. Nec amore. qz instissimus est. Vñ etiã frẽs suos. i. falsos xpianos non libabit. Psal. Frater non redimet. Nec erroze. quia sapientissimus ẽ. Leo papa. Ista est scia sũmi iudicis. iste est tremẽdus aspect⁹ cui peruiũ est oñe solidũ. ⁊ apertũ oñe secretũ. cui obscura clarent. muta respondent silẽtium pfitetur. ⁊ sine voce mens loqtur. Et iõ cũ eius sapiẽtia sit talis ⁊ tanta. ꝫ ipsius sapiam nil valebũt allegatões aduocatoz. nec sophismata pboz. nec pclarissima eloq̃a oratoz. nec astutie versutoz. De his q̃ tuoz dicit Hiero. Quanti illic elingues ⁊ muti feliciores loq̃cibus erunt. q̃ ad primũ q̃nti pastores pbis. quo ad scõm. q̃nti rustici oratoꝛib⁹. quo ad tertiũ. quãti hebetes argutijs preferendi sunt ciceronis. quo ad quartum.

℟ Quintũ est accusatoz horribil'. Tres em̃ tunc accusatores ꝫ peccatores stabunt. Primus est dyabol⁹. qui tunc accusabit. Aug⁹. Presto tunc erit dyabolus recitãs ẏba pfessionis nre. ⁊ obijciẽs nobis quecũq̃ fecim⁹ ⁊ in q̃ loco ⁊ in qua hora peccauim⁹. ⁊ q̃d boni tũc facere debuim⁹ Dicturus ẽ em̃ ille aduersari⁹. Eq̃ssime iudex iudica istuz meũ eẽ ob culpã qui tuus esse noluit p gr̃az tuus est p nãm. me⁹ p miseriam. tu⁹ ob passionẽ. me⁹ ob suasionez. tibi inobediens. mihi obediẽs a te accepit imortalitatis stolaz. a me accepit hãc pannosaz q̃ indut⁹ est tunicã. tuã vestem dimisit. cũ mea adhuc venit. Eq̃ssime iudex iudica illũ meũ eẽ ⁊ mecũ dãnandũ eẽ Heu heu poterit ne talis apire os q̃ talis inuenit vt iuste cũ dyabolo deputetur. Hec Aug⁹. Secõs accusatoz erit ꝑpriũ scelus Pctã em̃ ꝑpria vnũquẽq̃ accusabũt. Sap. iiij. Venient in cogitatiõe pctoꝝ suoꝝ timidi ⁊ traducent illos ex aduerso iniquitates coz. Herũ. Tũc loq̃ntia simul opa ei⁹ dicẽt. Tu nos egasti. opera tua sum⁹. nõ te deseremus. ꝫ semp tecũ erim⁹. ⁊ tecũ ad iudiciũ pergem⁹. Multisq̃ ⁊ multiplicibus crimibus eũ accusabũt Terti⁹ accusatoz erit tot⁹ mund⁹ Hze. Si q̃ris q̃s te accusabit. dico tot⁹ mũd⁹. Offenso em̃ creatoze offenditur totus mund⁹. Chrys. sup Matth. In illo die nihil est qõ rñdeam⁹ vbi celũ ⁊ terra ⁊ aq̃ sol ⁊ luna. dies ⁊ noctes ⁊ totus mũdus stabũt añ deuz aduersus nos in testimoniũ pctoꝝ nroꝝ. Et si oia tacerent ipse tñ cogitationes nostre ⁊ opa spãliter stabũt aduersus nos añ deũ nos fortiter accusantes. ¶ Sextũ est testis infallibilis. Tres em̃ testes tunc aduersuz se habebit peccatoz. Vnũ supza se habebit pctoꝛ. scz deuz qui erit iudex ⁊ testis. Hiere. xxix. Ego sum iudex ⁊ testis dicit dñs. Illiũ intra se. s. psciam Augustin⁹. Quisquis futuꝝ iudicẽ times pñtez cõsciẽtiã corrige. Sermo em̃ tue cause testimoniũ pscientie tue. Tertiũ iuxta se. s. ppriũ angelũ ad custodiaz deputatũ. q̃ tanq̃ conscius oim que fecit ꝫ eũ testimoniũ phibebit Job. xx. Revelabũt celi id est angeli iniquitatem ei⁹. Septimũ est artatio pctoꝛis de ẏ dicit Greg. O q̃ anguste erũt tunc vie reprobis superi⁹ erit iudex irat⁹ inferius horrẽdũ chaos. a dextris pctã accusantia. a sinistris infinita demonia ad supplicium trabentia. intus cõscientia vrens. foris mũdus ardens. Miser pctoꝛ sic deprehensus q̃ fugiet: latere erit ipossibile. appere intolerabile. Octauum est snia irrevocabilis. Illa em̃ sentẽtia nunq̃ poterit revocari. nec ab illa poterit appellari Triplici em̃ de causa appellatio in causis iudicialibus nõ recipit. Pmo ꝓpter iudicis excellẽtiã Vñ a rege ferẽte sentẽtiã appellari in regno suo nõ pt. qz in regno suo nullũ supza se habet. Silr nec ab impatoze vel papa pt appellari. Secõ ꝓpter criminis euidentiã. qz q̃ crimen notoziũ est. nõ pt appellari. Tertio ꝓpter rem non differendã. qz res nõ recipit dilationẽ. qz forte ex dilatiõe detrimentũ patereꝫ Silr ꝓpter hanc triplicẽ rõnez ab illa sentẽtia nõ poterit appellari. Pmo ꝓpter iudicis excellẽtiã. qz iudex ille nullũ supza se hz. ꝫ ipse oẽs excedit eternitate dignitate et ptãte Vñ ab impatoze vel papa posset aliq̃ modo appellari ad deũ. a deo autem ad nullũ lz. qz supza se nullũ hz. Secõ ꝓpter crimis euidentiam. oia em̃ scelera ⁊ crimina reprobozuz ibi dẽ nota erunt ⁊ manifesta. Hiero. aderit dies illa in qua facta nra quasi in quadaz tabula picta demõstrabũt. Tertio ꝓpter rẽ nõ differẽdã. nihil em̃ qõ ibi agitur dilatiõez patit sed oia in momẽto in ictu oculi peraguntur.

ij A

De sancto Andrea apostolo.

Adreas interpre-

a tatur decorus.vel respōdens.vl virilis ab andron qō est vir. Vel dr andreas.q̄si antropos idest hō ab ana qō est sursuz z tropos qō est uersio.quasi sursuz ad celestia cō uersus z ad suū creatorē erect⁹. Fuit ergo decorus in vita respondens in sapienti doctria virilis in pena.z andropos ī glia. Ei⁹ passio nē pbyteri z dyacones achaie seu asye sicut oculis suis viderant conscripserunt.

B

Ndreas z q̄dā alij discipuli tribus
a vicibus a dño sūt vocati. Pmo em vocauit eos ad sui noticiā. sicut q̄ state andrea die quadaz cū iohāne magistro suo z alio pdiscipulo audiuit a iohāne. Ecce agn⁹ dei.ecce q̄ tollit zc. Et stati cū alio discipulo venit z vidit vbi manebat ihesus.z mansērt apō illū die illo. Inuenies̄q andreas fratrē suū symonē adduxit illū ad ihesum. Seq̄nti autem die ad piscationis opera redierunt. Postmodū scdo vocauit eos ad sui familiaritatē sicut cū die quadā turbis irruētib⁹ ad ihesū iuxta stagnum genezareth quod dicitur mare galilee.z nauē intrauit symonis z andree.capta mltitudine magna pisciuz. vocatisq̄ iacobo z iohāne qui erāt in alia nauī secuti sūt eū. z iterz ad pria redierūt. Sz post ea tertio z vltio vocauit eos ad sui discipulatū sicut q̄ ambulāte ihesu iuxta idē littus vocauit eos de piscatōne di. Venite post me faciā vos zc. Qui relictis oibus secuti sūt eū. eiq̄ sp postmodum adheserūt nec vltra ad pria redierūt. Nihilomin⁹ tū vocauit andreā z q̄sdam de suis discipulis ad apostolatū. De q̄ vocatiōe dr Marci. iij. Vocauit ad se quos voluit ipe. z venerūt ad eū. z fecit vt eēnt duodeci cū eo. C Post ascēsionē dñi diuisis apl'is andreas apud scithiam Matheus vo apō mirmidoniā pdicauit. Viri aūt illi pdicationē Mathei penitus respuentes ei oculos eruerūt. z vinctū incarcerauerūt. post paucos dies occidere euz disponentes. Interea angel⁹ dñi sancto andree appuit z mirmidoniam ad sctm matheū ire pcepit. Quo rñdēte se viam nescire iussit vt ad ripā maris iret z ad pmū nauē quā inueniret ītraret. Quiue locius iussa iplens ad vrbē pdictā venit. angelo duce z pspo vēto flante. z inuēto apto carcere sci mathei. eoq̄ viso fleuit plurimū z orauit. Tūc dñs matheo reddit bñficiū duoz luminū quibus eū priuauerat nequicia peccatoz. Matb. autē abinde recessit z antiochiā venit. Andrea vero mirmidonie remanente irati illi de euasione sancti mathei andreā apprehendunt z p plateas ligatis manib⁹ ptrahunt. Cunq̄ eius sanguis efflueret p eis orauit. z ad xpm eos sua oōne puertit. inde in achyaz pficiscēs. Hoc aūt qō dr de hmōi oratione mathei. z restitutione duoz luminū p andreā nō puto dignū fidei. ne in tanto euā gelista minoratio infima denotet. q̄si sibi nō potuerit obtinere qō andreas ei taz facile impetrauit. Quidam iuuenis nobilis inuitis pentibus apl'o adhesisset parētes eius domū in q̄ morabat cū apl'o succēderūt. Cū iam in altum flamma succresceret. puer accepta ampulla sup ignem aquā sparsit. z statim ignez extinxit. Illis aūt dicentib⁹ filius noster magus effectus est. dum per scalas vellent ascendere adeo sunt excecati vt ipas scalas penit⁹ non viderent. Tunc q̄dā exclamans ait. Vt quid vos stulto labore psumitis de⁹ pugnat p eis z vos non videtis Cessate iā ne in vos ira dei deseuiat Multi ergo hoc videntes domino crediderunt. Parentes vero eius post quinquaginta dies mortui in vno monumēto sunt positi. Quedaz mulier cuidam homicide piuncta cum parere non posset sorori sue dixit. Vade z p me dyanez dñam nr̄am inuoca. Cui inuocanti ait dyabolus Cur me inuocas cum tibi pdesse non possim. Sz vade ad Andream apl'm qui sororē tuā poterit adiuuare. Id quez cū iuisset z apl'm ad sororem piclitantem duxisset dicit ei apl's. Recte ꝑ pateris. quia male nupsisti. dolose concepisti. z demones consuluisti Sed tamen penite z in xpm crede z puerum pijce. Qua credēte abortiuū ptulit. z dolor cessauit. D Senex quidaz nomine Nicolaus adijt apl'm dicens. Dñe ecce. lxx. anni vite mee sunt in quibus semper luxurie deseruiui. Accepi autez aliquando euangeliū orans deum vt mihi amodo continentiam largiretur. Sed in ipso peccato inueteratus. z a mala cōcupiscentia illectus statim ad op⁹ solitū reuertebar Quadam igitur vice cōcupiscentia inflammatus oblitus euangeliuz quod super me posueraz ad lupanar tui. statimq̄ meretrix dixit mihi. Egredere senex. egredere. quia angel⁹ dei es tu. ne me ptingas. neq̄ huc accedere psumas video em̄ super te mirabilia. Stupefact⁹ ad verba meretricis recolui q̄ mecū euangeliuz detulissem. Nunc igitur sancte dei pro salute mea tua pia oratio intercedat. Audiens hoc beat⁹ andreas flere cepit. z a tertia vsq̄ ad nonam orauit. Et surgens noluit comedere. sed ait. Non comedam donec sciam si dominus miserebitur hui⁹ senis. Cunq̄ diebus quinq̄

ieiunasset. venit vox ad andreaz dī. Obtines andrea p̄ sene. ſi cut p̄ ieiunū maceraſti te. ſic ſe z ipe affligat ieiunijs vt ſaluet. Sicq; fecit. z ſex menſibus in pane z aqua ieiunauit. z poſtmodū plenus bonis operibus in pace requieuit. Venit igitur vox ad andreā dicēs. Per oſonez tuā nicolaū quē perdideraſ acq̄ui. Quidā iuuenis xp̄ian⁹ ſecretius ſctō andree dixit. Mater mea pulcz me videns de opere me illicito temptauit. Cui cū nullatenus aſſentirem iudicē adijt. volens in me crimen tante nequicie retorquere. Sed ora p̄o me ne moriar tam iniuſte. naz z accuſat⁹ pentus reticebo malens vitā perdere q̄z matrem meam ita turpiter infamare. Iuuenis igitur ad iudicium vocatur. z illuc eam andreas p̄ ſequitur. Accuſat conſtanter mr̄ filiū q̄ ſe voluerit violare. Interrogat⁹ pluries iuuenis an res taliter ſe haberet nihil penitus reſpondebat. Tunc andreas matri dixit. Crudeliſſima feminarum que per tuam libidinem vnicum filiū tuum vis perimere. Tunc illa p̄epoſito dixit. Domie huic homini filius me⁹ adheſit poſtq̄z hoc agere voluit. ſed nequiuit Iratus itaq; iudex iuſſit puerum in ſaccū linitum pice z bitumine mitti. z in flumine p̄ iſci. Andreaz vero in carcere reſeruari donec excogitaret ſupplicium quo periret. Sz oraīte andrea tonitruuz horribile omnes terruit. z terremotus ingens cunctos p̄ſtrauit. z mulier a fulmine p̄cuſſa z arefacta corruit. Oraītibus autem ceteris ap̄lm ne perirent. orauit p̄ eis. z omnia ceſſauerunt. Tūc p̄epoſitus credidit z domus eius tota. Cum autē eſſz apoſtolus in ciuitate nicea dixerunt ei ciues q̄ extra ciuitatē ſecus viam ſeptem demones erant. qui p̄tereuntes homines occidebant. Quibus ad iuſſum apoſtoli añ populum in ſpecie canum venientibus. p̄cepit vt illuc irēt vbi nulli hominum nocere poſſent. Qui ſtatim euanuerunt. Illi aūt hoīes hoc viſo fidē chriſti receperunt. z cum veniſſet ad portam alterius ciuitatis ecce quidam iuuenis mortuus ferebatur. Querēte apoſtolo q̄d ei acciditſſet. dictum eſt ei q̄ ſeptē canes venerunt z eū in cubiculo necauerūt. Et lacrimans apoſtolus ait. Scio dñe q̄ fuerunt demones q̄s a nicea vrbe repuli. Dixitq; patri. Quid dabis mihi ſi ſuſcitauero filiū tuū. Cui ille. Nil carius eo poſſideo. ip̄m ergo tibi dabo. Et facta oſone ſurrexit apoſtolo adheſit. Cum quidam viri numero quadragīta ad apoſtolum nauigio venirēt. vt ab eo fidei doctrinā reciperent. Ecce a dyabolo mare concitatur. z omnes pariter ſubmerguntur. Cum autez eoz corpora ad littus delata fuiſſent. añ apoſtolum deportant. z ab eo continūo ſuſcitantur. Qui omnia qui ſibi acciderant narrauerunt. vñ in q̄dam hymno ipſius legitur. Quaterdenos iuuenes ſubmerſos maris fluctib⁹ vite reddidit vſib⁹. Itē magiſter Johānes beleth ait de feſto ſancti Andree. Sciendu⁹ eſt inquit q̄ niger fuit coloze. barba p̄lixa. ſtatura mediocris. E Btūs igitur Andreas in achaya conſiſtens totaz eā eccleſijs impleuit. ac plurimos ad fidē xp̄i conuertit. Yzorem quoq; egee p̄conſulis fidem xp̄i docuit. z ſacro baptiſmatis fonte ipſam regenerauit Audiens hoc Egeas patras ciuitatez ingreditur cōpellens chriſtianos ad ſacrificia ydoloz. Cui occurrens Andreas dixit. Yportebat vt tu qui iudex hominū eē meruiſti in terris. iudicem tuum qui in celis eſt agnoſceres z agnitū coleres. z colendo animum a falſis dijs penit⁹ revocares. Cui Egeas. Tu es andreas qui ſuperſticioſam p̄dicas ſectam. quā romani p̄incipes nuper exterminari iuſſerunt. Ad quem andreas Romani p̄incipes nondum cognouerunt quomodo filius dei veniens docuerit ydola eē demonia. que hec docent vt offendatur deus. vt offenſus ab eis auertatur. z auerſus non exaudiat z non exaudiendo ipſi a dyabolo captiuētur. z captiuati tamdiu deludātur donec nudi de corpore exeant nihil ſecum p̄eter peccata portantes. Cui Egeas. Iſta vana ieſus veſter p̄edicans crucis patibulo eſt affixus. Cui Andreas. Pro reſtauratione noſtra non p̄o culpa ſua crucis patibulū ſponte ſuſcepit. Ad quē Egeas dixit. Cum a ſuo diſcipulo fuerit traditus z a iudeis tentus. z a militibus crucifixus quo modo tu dicis eum ſponte crucis ſubijſſe ſupplicium. Tunc andreas quinq; rationibus cepit oſtendere xp̄m voluntarie paſſum fuiſſe. ſ. ex eo q̄ paſſionem ſuam p̄uidit z diſcipulis ſuis futuram p̄dixit. Ecce inquiens aſcendimus hieroſolimaz ꝛc. Et ex eo q̄ petro eum ab hoc auertere cupienti dure indignatus fuit dicens Vade poſt me ſathana ꝛc. Et ex eo q̄ vtiuſq; ſcz patiendi z reſurgēdi ſe poteſtatem habere manifeſtauit dicens Poteſtatez habeo ponendi animam meam z iterum ſumendi eam. Et ex eo q̄ proditorē p̄recognouit. cū panem intinctum ei dedit. nec tamen vitauit. Et ex eo q̄ locuz in quo p̄ditorem venturum ſciebat elegit. Et his omnib⁹ ſe interfuiſſe aſſeruit. addiditq; Andreas q̄ myſterū crucis magnū eſſet. Cui egeas Myſteriū dici non poteſt ſed ſupplicū. Verum tamen niſi dictis meis obtemperaueris ip̄m myſterium in te faciam experiri. Cui andreas. Si crucis patibulū expaueſcerē. cru-

cis gliam non predicaret. Audire aūt te volo mysteriū crucis si forte credas. ipsū agnitū colas vt saluer's. ¶ Tunc cepit ei mysteriū redemptiōis pandere. et q̄ congruum ⁊ necessarium fuerit q̄nq̄ rōnibus psuadere Prima ratio est. q̄ quia primus hō p lignuz mortē intulerat prevaricando. congruū fuit vt secundus hō per lignum mortē repelleret patiendo. Secunda q̄ q⁹ de immaculata terra factus fuerat prevaricator. congruum fuit vt de imaculata nasceretur virgine reconciliator. Tertia q̄ quia adam ad cibū vetitū incontinenter manus extenderat. congruum fuit vt secūdus adam in cruce immaculatas manus extenderet. Quarta q̄ quia adam cibum suauem vetitū gustauerat. ꝓgruum fuit ad hoc q̄ cōtrarium repelleretur ꝛrio. vt xp̄s esca fellea cibaretur. Quinta quia ad hoc q̄ xp̄s nobis suā imortalitatē cōferret. congruum fuit vt nostraz sibi mortalitatem assumeret. Nisi enī deus factus fuisset mortalis. homo non fieret immortalis. Tunc egeas dixit Hec vana tuis narra. ⁊ mihi obtempera. dijsq̄ oipotentibus sacrifica. Cui andreas. Omnipotenti deo agnum immaculatū quotidie offero. Qui postq̄ a toto pplo comestus fuerit vinus ⁊ integer pseuerat. Egea quō hoc fieret requirente. dixit andreas vt formā discipuli assumeret. Cui egeas. Ego cum tormentis a te exigaz huius rei noticiā. Iratusq̄ iussit eum in carcere recludi. Mane facto tribunali sistitur. ⁊ ad sacrificia ydoloꝝ. Egeas eū itez invitare cepit dicēs. Nisi mihi obtempaueris in ipsam quam laudasti crucem faciaz te suspendi. Cuiq̄ ei multa supplicia minare tur. rñdit. Quicquid tibi videtur i supplicijs maius excogita. Tanto enī regi meo ero acceptior quanto fuero p nomie eius in tormētis constantior. Tunc iussit eū a viginti hominibus cedi. ⁊ cesum manibus ⁊ pedibus cruci alligari. vt sic longiorem reciperet crucia tum. Cuiq̄ duceretur ad crucē factus est cōcursus populoꝝ dicentium. Innocens sanguis eius sine causa damnatur. Quos tamen rogauit apostolus ne suū martyriū ipedirent. Videns aūt Andreas alonge crucem. salutauit eā di. Salue crux que in corpe xp̄i dedicata es. ⁊ ex membris eius tanq̄ margaritis ornata. Intecq̄ in te ascēderet dñs timorem terrenum habuisti. mō vero amorē celestem obtinens p voto susciperis. Securꝰ igitur ⁊ gaudēs venio ad te. vt tu exultans suscipias me discipulū eius qui pependit in te. q⁹ amator tuus semp fui ⁊ desiderauī amplecti te. O bona crux que decorē ⁊ pulchitudinē de membris domini suscepisti. diu desiderata. sollicite amata. sine intermissione quesita ⁊ iam concupiscenti animo preparata. accipe me ab hominib⁹. ⁊ redde me magistro meo. vt p te me recipiat qui p te me redemit. ¶ Et hec dicens se exuit. ⁊ vestimenta carnificibus tradidit. Sicq̄ eum in cruce vt iussum fuerat suspenderunt. In qua biduo viuens viginti milibus hominum astantiū predicauit. Tunc minante turba Egee mortem ⁊ dicente. virum sanctum mansuetū ⁊ pium non debere ita pati. venit vt ipsum deponeret Quem videns Andreas dixit. Quid tu ad nos veniſti Egea. si pro penitentia. ipsam cō sequeris. si autez me deponas scias q⁹ egovinus de cruce non descendam. Jam enim video regem meū qui me expectat. Et cum vellent eū soluere. nullo modo poterant ad euz pertingere. quia statim eoꝝ brachia stupida reddebātur. Videns aūt Andreas q⁹ plebs volebat eum deponere. hanc oratione in cruce fecit. vt dicit Augusti. in libro de penitentia. Ne me permittas dñe descendere vivum sed tempus est vt cōmēdes terre corp⁹ meuz tamdiu enim iam portaui. iam tamdiu supercōmendatuz vigilaui ⁊ laboraui. q⁹ vellē iam ab ipsa obedientia liberari ⁊ isto grauissimo indumēto spoliari. Recordor quantū in portando oneroſum. in domando superbum. in fouendo infirmū. in coarcendo lasciuum laboraui. Scis domine quotiens a puritate cōtemplationis retrahere me contēdebat. quotiens a dulcissimo quietis tue somno me excitare obtendebat. quantum ⁊ quotiens laborem ingerebat. Qui igitur tamdiu vt potui pater benignissime pugnāti restiti. ⁊ tua opesupaui. a te iusto remuneratore ⁊ pio posco ne mihi id vltra commendes. sed depositum reddo. Commendo alij q⁹ illa vltra non impediar. ⁊ resurrecturū seruet ⁊ reddat. vt ⁊ ipsum quoq̄ meritum sui laboris recipiat. Terre id cōmenda vt me amplius vigilare non oporteat. ⁊ libere ad te fontem indeficientis gaudij tendere anxiantem iam non retrahat nec impediat. Hec Augustinus. His dictis splendor nimius de celo veniens dimidia hora eum circumdedit. ita vt nullus eum videre posset. Et abscedente lumine simul cū ipo lumine spiritum tradidit. Maximilla vero vxor Egee tulit corpus apostoli sancti ⁊ honorifice sepiliuit. Egeas vero anteq̄ domum suam redijsset arreptus a demone in via cora omnibus expirauit. Aiunt quoq̄ de sepulcro sancti Andree manna in modum farine. ⁊ oleū cuz odore suauissimo emanare. a quo que sit anni futuri fertilitas incolis regionis ostenditur. Naz si exiguum profluit exiguū

terra exhibet fructum. si copiose copiosum. Hoc forte antiquitus verū fuit. Sed modo eius corpus apud constantinopolim translatū esse phibetur. ℍ Episcopus quidam religiosam habens vitam beatum. Andream inter ceteros sanctos in veneratiōe habebat. ita q̄ in cunctis suis operibus hūc semper titulum p̄eponebat. Ad honorem dei et beati Andree. Inuidens igitur viro sctō hostis antiquus ad eū decipiēdū tota callidita te se contulit. secq̄ in formā mulieris pulcerri me transformauit Venit igitur ad palacium episcopi asserēs se velle confiteri eidē. Mandat episcopus vt suo penitentiali confiteatur cui plenitudinē tradiderat potestatis. Renūciat illa q̄ nulli hominuz nisi sibi secreta sue conscientie reuelabit. Sicq̄ cōuictus episcopus eam ad se venire p̄cepit. Cui illa obsecro domie miserere mei. Ego enim in annis puellaribus vt cernitis constituta. z a puericia delicate nutrita. nec non z regia stirpe progenita. huc in peregrino habitu sola veni. nā pater meus rex vticz valde potēs cuidaz magno principi; mevolebat in coniuguz sociari. Cui respondi q̄ omnez thorum abominarer maritalem. quia virginitatem meam christo in perpetuum dedicaui. z ideo nunq̄ posseż in carnalem copulam consentire. Deniq̄ sic artata q̄ oportebat me aut eius voluntati dulcissime obedire. aut certe diuersa subire supplicia. latenter fugaz inij. magis eligens exulare q̄ sponso meo fidem infringere. Audiēs vero vestre sanctitatis p̄conium. sub alas vestre protectionis confugi. sperans me apud vos locum repertre quietis. vbi possem contemplationis carpere secreta silentia. presentisq̄ vite vitare naufragia. z perturbationem mūdi fugere perstrepentis. Admirans in ea episcopus nobilitatem generis pulchritudinem corporis. tam immensum feruorem. et tante eloquentie venustatem. placida z benigna voce respōdit. Esto secura filia. ne formides. quia ille ob cuius amorē te z tuos z tua tam viriliter contempsisti. tibi ob hoc in presenti cumulum gr̄e. z in futuro plenitudinez gloꝛie largietur. Sed et ego seruus eius me et mea tibi offero. Eligasq̄ vbi tibi placuerit mansionem. Volo aūt vt hodie mecum p̄ā dere debeas. Cui illa. Noli inquit pater. noli de hac re me rogare. ne forte ex hoc aliq̄ mali suscipicio proueniat. z nitor fame vestre denigrationem aliquam patiaꝛ. Ad quā eps dixit. Plures erimus z non soli. z iō nullū male suspitionis scrupuluz in aliquo poterit generari. Venientes itaq̄ ad mensam episcopus z illa ex opposito consederunt. ceteris residentibus hinc z inde. Intendit in eam crebro episcopus. cuiusq̄ faciez non desinit intueri. z pulcritudinē admirari. Sicq̄ dū oculos figitur animꝰ sanctiaꝛ. Et dū eius faciē nō desinit intueri. antiquꝰ hostis cor eius graui iaculo vulnerauit. Perpendit ℏ z ipse dyabolus z pulcritudinē suā; cepit magis ac magis augere. Jamq̄ eps p̄simꝰ erat p̄sensui vt eā de illicito ope attēptaret qñ possibilitas se offerret. Tunc subito q̄dā pegrinꝰ venit ad ostium crebris ictibus pulsans z magnis clamoribus postulans sibi apiri. Cūq̄ apire nollent z ille magnis clamoꝛibus z ictibꝰ nimis eis fieret ip̄oꝛtunꝰ. interrogat eps mulierē si ingressuz illius pegrini hois acceptaret. Cui illa dixit. P̄roponaꝛ sibi aliq̄ q̄stio saťz grauis quā si enodare sciuerit admittaꝛ. si aūt nescierit tanq̄ iscius z indignꝰ epi p̄ntia repellatur Fauēt eiꝰ oēs ſnie. z quis sufficiens eēt hanc q̄stionem p̄ponere sciscitaꝛ. Cunq̄ nullꝰ sufficiens inueniret. eps dixit. Quis eñ nostruz ad ℏ tam sufficiēs est sic vos o dña q̄ ceteros nos z eloquentia precedit is. z sapientia nob oibus amplius rutilatis. Vos igitur hāc p̄ponite questionez. Tūc illa dixit. Interroge tur qō est maius mirabile qō deꝰ vnq̄ in parua re fecerit. Interrogatꝰ de ℏ peregrinꝰ p nūciuz dixit. diū crsitas z excellentia faciey. Inter tot eñ hoies q̄ fuerūt ab initio mūdi z vsq̄ in finē futuri sunt. duo reperiri nō possent q̄ p facies p oia sil'es eēnt. z in ipsa quoq̄ iam minima facie oēs sensus corpis deꝰ collocauit. Audiētes oēs eius rñsionē admirātes dixerunt. Vera z optima est solutio questōnis Tunc mulier ait. P̄roponaꝛ sibi scōa q̄stio grauioꝛ. in qua meliꝰ possimꝰ eiꝰ sapientiā experiri. Queratur ab eo vbi terra sit altioꝛ oī celo. Percunctatꝰ de hoc pegrinꝰ. rñdit. In celo empireo. vbi residet corpꝰ x̄pi. Corpꝰ eñ x̄pi qō est altius oñi celo. est de nostra carne formatū. Porro caro nostra quedam terrea substantia est. Cum ergo corpus x̄pi sup oēs celos sit. z de nostra carne originem duxerit. caro autem nostra de terra sit condita. cōstat q̄ vbi corpus x̄pi residet. ibi p̄oculdubio terra altioꝛ celo manet. Refert nuncius que responderat peregrinus. Et ecce omnes respōsionez eius mirabiliter approbant. z magnifice sapientiam eius laudant. Tunc illa iterū dixit. Fiat ei tertia q̄stio grauissima z occulta. z ad soluendum difficilis z obscura. vt sic eius sapientia tertio comprobetur. z dignus sit vt ad mensam episcopi merito admittatur Queratur ab eo quantū spacium sit a terra vsq̄ in celuz. Requisitus de hoc peregrinus nuncio dixit. Vade ad eum Qui te misit ad

me.⁊ de hoc diligēter pcunctare. ipse em̄ melius me hoc nouit. ⁊ ideo de hoc tibi melius respondebit. Nam ipse illud spacium mensurauit quando de celo in abyssum cecidit. ego autem de celo nunc̄ cecidi. ⁊ ideo illud spacium nunc̄ mensurauī. Non enim ē mulier sed dyabolus.qui se posuit in similitudinem mulieris. Audiens hoc nuncius vehementer expauit.⁊ea que audierat coram omnibus recitauit. Mirantibus itaq; omnibus ⁊ stupentibus.antiquus hostis de medio eorū euanuit. Episcopus autē rediens adse redarguit amare semetipsum.⁊ de perpetrata culpa veniam lamentabiliter precabatur. Misitq; nuncium vt peregrinus introduceretur.sed nequaq̄ amplius inuenitur. Tunc episcopus populum conuocauit ⁊ eis euidēter exposuit ordinez geste rei.pcepitq; vt oēs ieiunijs ⁊ orationibus insisterent.si forte dominus reuelare alicui dignaretur quis nam ille peregrinus fuerit qui eū a tanto periculo liberauit. Reuelatum autem est illa nocte episcopo q; bīus Andreas fuerit qui p liberatione ipsius se posuerit in habitu pegrini. Cepit igitur epūs in deuotiōe beati Andree magis crescere.ac eum exinde in reuerentia plus habere. ¶ Cum prepositus quidam cuiusdaz ciuitatis agrum sancti Andree abstulisset.⁊ ob hoc grauissimis febribus orante episcopo fuerit corrept⁹. ille ep̄m rogauit vt pro se oraret a agrum sibi redderet. Sz cuz orante episcopo sanitatem recepisset. agrum iterum vsurpauit Tunc episcopus orationi se dedit ⁊ oēs lampades eccl'ia fregit dicēs Hoc lumē nō accendet donec dñs se de suo inimico vindicet.⁊ ecclesia qō amisit recuperet. Et ecce prepositus grauissimis iterū febribus laborauit. Misitq; nuncios epō vt p se oraret ⁊ agrum suū ⁊ aliū sibi sil'em redderet. Cui cū eps rūderet.laz oraui ⁊ exaudiuit me deus ipe ad eum se portari fecit .⁊ vt eccl'iam intraret ad orandum coegit. Episcopus duz eccl'iaz igredit. ille subito moritur ⁊ ager ecclesie restituitur.

iij

De sancto Nicolao.

Icolaus dicitur a nicos· quod ē victoria. ⁊laos qō est ppl's.inde nicolaus q̄si victoria populi.i.vicio⁊ que popularia ⁊ villia sunt. Vl' dī victoria ppl'i.quia multos ppl'os vita ⁊ doctrina docuit vicia ⁊ pctā vincere. Vl' nicola⁹ dī a nicos qō ē victoria.⁊ laus.quasi victoriosa laus. Vel a nitor ⁊ laos qō ē ppl's. q̄si nitor ppl'i. Habuit em̄ in se ea que nitorē ⁊ mū diciam faciunt. Naz sm Ambrosiū mundat sermo diuinus.mundat vera pfessio. mūdat sancta cogitatio.mundat bona opatio. Eius legendam doctores argolici pscripserūt. Est autem argos sm Ysidorum ciuitas grecie. Vnde ⁊ argolici greci vocantur. Alibi quoq; legitur q; Methodius patriarcha' eius vitam grece scripsit.quā Johannes dyaconus in latinum transtulit. ⁊ plura addidit.

B

Icolaus ciuis patere vbis ex diuitibus ⁊ sanctis parentibus originez duxit. Pater eius Epiphanus.mater vero Iohanna dicta est. Quem cum in primeuo iuuentutis sue flore parentes genuissent deinceps continenter viuentes celibē vitam duxerūt. Hic prima die dum balnearetur erectus stetit in pelui. Insup q̄rta ⁊ sexta feria tantū semel sugebat vbera. Factus aūt iuuenis alioz iuuenū deuitans lasciuias. ec clesiaz poti⁹ terebat limina . ⁊ q̄cquid ibi de sacra scriptura intelligere poterat memoriter retinebat. Parētibus vero suis defunctis cogitare cepit qualiter tantā diuiciarum copiā nō ad laudē hūanam ꝫ ad dei gloriaz dispēsaret. Tūc quidaz cōuicaneus suus satis nobilis tres filias virgines ob in opiā prostituere cogitur vt sic infami eaz commertio alere tur. Quod vt sanctus comperit.scelus abhorruit.⁊ massam auri panno inuolutam in domum eius per fenestram nocte clam iecit et clam recessit. Mane autem surgens homo massam auri reperit.⁊ deo gratias agens.primogenite nuptias celebrauit. Nō mlto post tempore dei famulus simile peregit opus. Quod rursus ille reperiens. ⁊ in laudes immensas prorumpens.de cetero vigilare proposuit vt sciret quis esset qui sue inopie subuenisset. Post paucos etiam dies duplicatā auri massam in domum proiecit.ad cuius sonitum ille excitatur.⁊ Nicolaum fugientem insequitur. taliq; voce alloquitur Siste gradum.teq; aspectui ne subtrabas meo. Sicq; accurrens velocius Nicolauz hunc esse cognouit Mox humi prostratus oscularivolebat pedes eius.Quod ille refutās ab eo exigit. ne eum q̄diu viueret publicaret. Post hoc miree ciuitatis defuncto episcopo conuenerunt episcopi. illi eccleſie de episcopo p uisuri. Aderat autē inter eos quidaz magne auctoritatis episcopus.ad cui⁹ electionē omnium sententia dependebat.Cuz igitur cunctos ieiunijs ⁊ orationibus insistere monuisset. nocte illa vocem audiuit dicentem sibi'. vt hora matutinali fores eccl'ie obseruaret.

ꝛ quem primum ad eccl'iam cuius etiam nomen esset Nicolaus venire conspiceret. ispm in episcopum consecraret. Hoc ergo alijs reuelans episcopis admonuit vt omnes oratonibus insisterēt. ꝛ ipse pro fozibus excubaret. Mirum imodum. Hora matutinali quasi a deo missus ante omnes se agebat Nicolaus. Quem apprehendens epus dixit ei. Quod tibi nomen est. Ille vt erat columbina simplicitate plenus inclinato capite. Nicolaus inquit vestre sanctitatis seruus. Quem in ecclesiam ducentes. licet plurīū renitentem in cathedram collocauerunt. Ipse autem eandem quam prius humilitatem ꝛ'moꝛuz gratitatē in omnibus sectabatur In oratione puigilabat. coꝛpus mercebat. mulierū consoꝛtia fugiebat. humilis erat in omnes suscipiēdo. efficax in loquendo. alacer in exhoꝛtādo. seuerus in coꝛripiēdo. Fertur quoq; sicut legitur in cronica quadam Nicolaum niceno interfuisse concilio. ¶ Quadam aūt die dum quidam naute piclitarentur ita cum lacrimis oꝛauerūt. Nicolae famule dei si vera sunt que de te audiuimus. nūc ea expiamur Mox quidaz in eius similitudine apparuit di. Ecce assū. vocastis em̄ me. Et cepit eos increpare ꝛ rudentibus alijsq; iuuare nauis armamentis. Statimq; cessauit tēpestas. Cum aūt ad eius eccl'iam venissent quē nunq; ante viderant sine indice cognouerūt. ¶ Tūc deo ꝛ sibi de sua liberatione gras egerūt. Quod ille diuine mificoꝛdie ꝛ eoꝝ fidei nō suis meritis attribuere docuit. Quodam tpe totaz puinciam sci Nicolai fames valida percussit. ita vt oibus deficerent alimenta. Audiēs aūt vir dei naues onustas tritico poꝛtui applicasse illuc statī pficiscit rogans nautas vt saltē in centū modijs p quālibet nauez fame piclitantib⁹ subueniret Cui ille nō audem⁹. p̄ qz mēsuratū alexādrie oz i hoꝛrea ipatoꝛis nos reddē. Quib⁹ sctūs dixit Facite nūc qō dico ꝛ vob in dei vtute pmitto q nullā minoratione hēbitis apō regiū exactoꝛē. Qō cum fecissent. ꝛ eandē mensurā quā alexādrie acceperāt reddidissent mīstris impatoꝛis miraculuz referūt. ꝛ deū in suo famulo magnifica laude attollūt. Frumentū aūt fm vnuscuiusq; indigentiam vir dei distribuit. ita vt miraculose duob⁹ annis nō tantū ad victū sufficeret. sed etiā ad vsū seminis abūdaret. Cū aūt regio illa idol' defuisset. p̄ ceteris nefande dyane si mulacꝛ pp'ls coluerat. adeo vt vsq; ad tps viri dei nōnulli rustici pdicte religiōi execrabili deseruirēt ac sb q̄dā arboꝛe sacrata dyane q̄sdā ritus gentiliū exercerēt. At vir dei pdictū ritū de oibus finib⁹ expulit. ipamq; arboꝛem pscidi mādauit. Frat⁹ ex p̄ ꝓtra eū hostis antiquus oleū mydiaton qō ꝺ nām in aq̄ ꝛ lapidib⁹ ardet ꝓfecit. secq; i foꝛmā cuiusdā religiose femine trāsfiguras. qbusdā ad vīz dei nauigantib⁹ in q̄dā sagenula obuiauit. Sicq; affata est eos. Malle ad sanctū dei venire vobiscum ꝙ neḡo. Rogo ꝙ vos vt p̄ oleū ad eius ecclesiā deferatis. ꝛ ob mei memoriā ex illo aule eius pletes linitatis. ꝛ statī euanuit Et ecce aliā cernūt naviculā cū honestis psonis iter q̄s vnus erat similim⁹ sctō Nicolao. Qui sic ait illis. Heu qō mulier illa locuta ē vob vel q̄d attulit. Illi aūt cūcta p oꝛdinē narrauerūt Quib⁹ ille. Hec ē impudica diana. ꝛ vt meveq; dicere cōprobetis oleū illud in mare pjcite. Quibus pjcientib⁹ ingens ignis in mari succendit. ꝛ ꝺ nāz diutius in mari ardere ꝓspicit Venientes igit ad seruū dei aiebant. Vere tu es ille qui nob in mari appuisti ꝛ a dyaboli insidijs libasti. ℞ Per idē tps cū q̄daz gēs romano impio rebellasset. ꝺ eā impatoꝛ tres pncipes. Nepocianū Vrsuz ꝛ Apilionē misit. Quos poꝛtui adriatico ob ventū ꝓriū applicatos. btūs Nicola⁹ vt secū comederēt inuitauit. volēs vt gentē suam a rapinis cōpescerent q̄s in nundinis exercebāt. Interim dū sctūs abesset. consul. coꝛrupt⁹ pecunia tres innocentes milites iusserat decollari. Qō vt vir sctūa audiuit rogauit pncipes illos vt secū ilucvsq; gradu ocito ꝓparārēt. Venienscq; ad locū vbi decollandi erant inuenit eos poplice flexo. ꝛ facie iaz velata ꝛ spiculatoꝛē ensem super eoꝝ capta iam vibrasse. At Nicolaus zelo accensus in lictoꝛem se audacter ingessit ꝛ gladium de manu eius eminus ꝓpulit. innocentesq; soluēs eos incolumes secū duxit. Illico ad pretoriū consulis properat ꝛ fores clausas vi reserat. Mox illi consul occurrens salutauit eum. Aspernens hoc sanctus dixit. Inimice dei legis preuaricatoꝛ. qua temeritate presumpsisti tanti consciis sceleris vultuz conspicere nostrum. Quem postq; plurimū obiurgauit ad p̄ces tamen illoꝝ ducuz eū penitentem benigne recepit. Recepta igitur benedictione imperiales nunciꝰ iter peragūt ꝛ imperio sine sanguine hostes subdunt. Recedentesq; ab imperatoꝛe magnifice sunt recepti. Quidam autem eoꝝ felicitatibus inuidentes prefecto impatoꝛis prece ꝛ precio suggesserunt. vt eos apud imparatoꝛem de lese maiestatis crimine accusaret. Quod cuz imparatoꝛi suggessisset. ille nimio furoꝛe repletus eos incarcerari precepit. ac sine aliqua interrogatione illa eos nocte occidi. mandauit. Quod cum a custode didicissent scinderunt vestimenta sua. Et gemere amare ce-

perunt. Tunc vnus eoꝝ. s. nepocianus recolens q̄ bt̄us nicloaus tres innocētes liḇauerat exhortatus est alios vt eius patrocinia flagitarent. Quibus orantibus sct̄us nicolaus nocte illa Cōstantino imperatori apparuit di. Cur illos p̄ncipes tam iniuste cōprehendisti t morti sine crimine addixisti. Surge velox. eosq̄ quantotiꝰ dimitti iubeto. Sin aut̄ oro deū vt tibi suscitet bellū in q̄ corruas t bestijs cibꝰ fias. Cui imperator. Quis es tu q̄ hac nocte palaciū meū ingressus talia audes loqui Cui ille. Ego sū nicolaus miree ciuitatis epi scopus. Sic t p̄fectus sil̄r terruit p visum di. Mente t sensu perdite. cur in necē innocentiū p̄sensisti. Perge cito t eos liḇare stude. Sin aut̄ corpus tuū ȳmbus scaturiet t domꝰ tua citius destruet. Cui ille Quis es tu q̄ nobis tanta minaris. Scito inquit me eē nicolauz miree ciuitatis epm. Vtriscz vigilantibꝰ stati mutuo sua somnia pandunt. t p illis incarceratis ꝓtinuo mittunt. Quibus ait imperator Quas magicas artes nostis vt tantis nos illudatis somnijs. Cui ille respōderunt se magos non esse. nec mortis sniaz meruisse. Tūc imperator nostis inquit hoiez cui nomē est nicolaus. At illi audito ḧ noie manus extenderunt ad celū. rogantes deū vt eos sct̄i nicolai meritis a p̄nti periculo liberaret. Et cū imperator totā vitā eius t miracula ab eis didicisset. dixit eis. Ite t gr̄as agite deo qui vos eiꝰ p̄cibus liberauit. Sed t de nostris eidē afferte gaudiolis. rogantes eū vt vlterius mihi minas nō inferat. sed p me t regno meo ad dñz p̄ces fundat. Post paucos dies predicti viri ad famulū dei veniunt moxq̄ ad eius pedes humiliter se p̄sternunt dicentes. Vere famulus dei es vere cultor t amator xp̄i. Cūq̄ sibi oia p ordinē retulissent. ille eleuatis in celum manibus imensas deo laudes retulit. t bene instructos p̄ncipes ad p̄pria remisit ℣ Cū aut̄ dñs vellet euz assumere. rogauit dñm vt angelos suos sibi mitteret. Et inclinato capite angelos ad se venire vidit. t dicto psal. In te dñe speraui. vsq̄ in manus tu. do. tē. tradidit spm̄ anno dñi. ccc. xliij. vbi celestiū melodia audita est. Qui duz sepultus fuisset in tūba marmorea. a capite fons olei. t a pedibꝰ fos aque p̄fluxit. t vsq̄ hodie ex eius membris sacrum resudat oleū. valens in salutem multoꝝ. Successit aut̄ ei quidam vir bonus qui tamē de sede sua ab inuidis ē depulsus. Quo electo oleum fluere desist. sed eo reuocato ꝓtinꝰ emanauit. Post multū ṽo tempoꝛis thurci miream vrbē destruxerūt. Quadraginta vero septē milites barenses illuc p̄fecti quatuor monachis illis oñdentibꝰ tumbam sct̄i nicolai aperuerunt. ossaq̄ eiꝰ in oleo natantia in vrbem baream reuerenter detulerunt. anno dñi. M. lxxxvij. Vir quidam ab vno iudeo quandā sūmā pecunie mutuo accepit iurans sup altare sct̄i nicolai cū aliuz fideiussorē habere neq̄ret. q̄ q̄z citius possz si bi redderet. Tenente aūt illo diu pecuniā. iudeus eū expostulauit. ḧ eaz sibi reddidisse affirmat. Trahit ergo eū ad iudiciū t iuramentū indicitur debitori. Ille baculū cauatū quē auro minuto impleuerat secū detulerat. ac si eius adminiculo idigeret. Volēs igitur facere iuramentū. iudeo baculū tradidit refuandū. Jurauit ille q̄ plus sibi reddiderit etiā q̄z deberet. Facto iuramēto baculū suū repetijt Et iudeus ignarus astutie euz sibi reddidit. Rediens aūt qui fraudem fecerat in quodaz bivio oppressus corruit somno. curruscz cuz impetu veniens euz necauit. t plenū baculuz auro fregit. t aur̄ effudit. Audiens hoc iudeus concitus illuc venit. Cūq̄ dolū vidisset. et a multis ei suggereretur vt aur̄ recipet. oīno renuit. nisi q̄ defūctus fuerat ad vitā bt̄i nicolai meritis redderet asserēs se si hoc fieret batisma susceptur̄ t xp̄ianum futur̄. Cōtinuo qui defūctus fuerat suscitat. t iudeus in xp̄i nomine baptizat. ℣ Quidaz iudeus videns bt̄i Nicolai ṽtuosam potēciam in miraculis faciendis. imaginē eius sibi fieri p̄cepit eamq̄ in sua domo collocauit. Cui res suas cum aliquo longius iret cū minis commendabat. hec vl̄ similia ṽba dicens. Ecce Nicolae. Omnia bona mea vobis custodienda cōmitto. t nisi oia bene custodieritis. vltionem expetā de vobis verberibus t flagellis. Quadam igitur vice dū ille abesset fures aduenerunt cūcta rapiunt. solā imaginē de relinquūt Judeus aūt rediens t se spoliatū vidēs. imaginē alloquitur talibus vel silibus vsus verbis Dñe nicolae nōne in domo mea vos posueram vt res meas a latronibus fuaretis. Cur hoc facere noluistis. t latrones q̄re nō p hibuistis. Igitur dira tormenta recipies. t p latronibus penā lues. Sicq̄ dānū meum in tuis recōpensabo tormentis. t furoꝛē meū in tuis refrigerabo verberibus t flagellis. Accipiens ergo iudeus imaginē dire eā verberat direq̄ flagellat. Maria res p̄sus t stupenda. diuidētibꝰ furibus que rapuerant. sct̄us dei tanq̄z in se verbera recepisset apparuit. ℞ vel similia verba dicens. Cur tam dire p vobis flagellatus sū. cur tam crudeliter ṽberatus. cur tormenta tot passus. Ecce qūo corpꝰ meū liuet. Ecce qualiter effusione sanguis rubet. Pergite citius t cuncta reddite que tulistis. alioquin dei oipotentis in vos ira deseuī

et ita vt scelus vestr̄ in medīū publicet. ⁊ q̄li bet vestr̄ suspēdīū patiat. Ad quē illi. Quis es tu q̄ nobis talia loq̄ris: Et ille. Ego sū nicolaus seruus iesu x̄pi quē iudeus ille p̄ rebus suis quas tulistis tā crudelit flagellauit. Territi illi ad iudeū veniūt. miraculū referūt. ab eo q̄d imagini fecerit audiūt. cuncta reddūt. Sicq̄ ⁊ latrones ad vīa redeūt rectitudis. et iudeus fidē amplectit saluatoris. Vir quidam p̄ amore filij sui lr̄as addiscentis festū scī Nicolai annuali solēnit celebrabat. Quadaz igitur vice pat̄ pueri puluīū p̄parauit ⁊ mr̄os clericos inuitauit. Venit aūt diabol⁹ ad ianuā in habitu pegrini. petens elemosynā sibi dari. Et iubet q̄ntoti⁹ p̄ filio vt det elemosynaz pegrino. Properat puer ꝫ pegrinū nō inueniēs insequitur abeūtē. Cūq̄ ad q̄dā cōpitū pueniſſet ap̄hēdēs dyabol⁹ puer eum strangulauit. Nō audiēs p̄ vehemēter ingemuit. corpus tulit. in thalomo collocauit. Cepitq̄ p̄ dolore clamare ⁊ dicere. Fili dilectissime quō est tibi. Sancte nicolae hec cine est merces bonoris quē vobis tamdiu exhibui. Et cū h̄ ⁊ sil'a p̄ dicerit statiz puer q̄si de somno euigilās oculos apperuit ⁊ surrexit. G

Vir quidam nobilis rogauit beatum Nicolaum vt sibi filiū a dño ipetraret. ꝓmittēs se filiuz ad eccl'iam eius ductur̄ ⁊ cyphū aureum oblatur̄. Filius ergo nascitur ⁊ ad etatem q̄ducit ⁊ cyphus fieri iubet. Qui dū sibi valde placeret. suis eū ad aptauit vsib⁹. ⁊ alīū eq̄ valentē fieri p̄cepit. Nauigantib⁹ itaq̄ ad eccl'iam scī nicolai iubet p̄ filio vt in illo cipho quē p̄io fieri fecit aquā sibi afferret. Puer aūt cū vellet aquā haurire cū cypho i mare cecidit. ⁊ statī disparuit. Pater aūt amare flens nihilomin⁹ votū suum pfecit. Veniēs igitur ad altare scī nicolai cū obtulisset scōz cyphū tanq̄ ꝓfectus cecidit de altari. Cū autez eū elenasset ⁊ sup altare iter̄ posuisset. rursus de altari longius est ꝓfectus. Mirantib⁹ oibus ad tam grande spectaculū. ecce puer sanus ⁊ icolumis aduenit. ꝓinuz cyphū in suis gestans manibus. Narrauitq̄ cōā oibus q̄ q̄ū in mare cecidit statim btūs nicolaus affuit ⁊ eū illesū seruauit. Sicq̄ p̄ eius letus affectus vtrūq̄ cyphū beato nicolao obtulit.

Quidaz vir diues meritis bti nicolai filiū habuit quem adeodatū vocauit. Hic sancto dei capellā in domo sua cōstruens oīi anno festuz eius solenniter celebrauit. Erat aūt locus ille situs iuxta terrā agarenoz. Adeodatus ꝑ quadā vice ab agarenis capit ⁊ in seruitutē regis eoz deputat. Seq̄nti anno dū festum scī nicolai p̄ eius deuote celebraret. ⁊ puer cyphū p̄ciosū tenens regi assisteret. recolit suā captionē parentū dolorē. ⁊ gaudiuz q̄ō i sua domo ea die fiebat. cepitq̄ altius suspirare. Quoz suspiriozz causam duz rex minis extorsisset. ait rex quicquid tuus nicola⁹ agat tu hic nobiscū manebis. ⁊ sbito facto vēto vehementi totamq̄ domū ꝓcuciente puer cuz cypho rapit ⁊ añ fores eccl'ie vbi parētes agebant solēnia collocatur. ⁊ magnū gaudiū oibus generat. Alibi tñ legit q̄ p̄dictus inuenis fuit de normandia. q̄ vltra mare pergens a soldano capitur ⁊ añ eum sepe verberatur. Qui dum in festo sancti nicolai vberaret. et in carcere inclusus fleret. ⁊ p̄ sua liberatōe et ⁊ p̄ letitia quā tūc hēre ꝓsueuerant parentes subito obdormiuit. ⁊ euigelans in capella patris sui se inuenit.

illj A

De sancta Lucia virgine

Vcia dicit a luce.

L Lux cñ hz pulchritudinē in aspectione. qz vt dicit Ambr. Lucis nā hec est vt oīs in eius aspectu gra sit. hz etiā diffusionē sine coinquinatōe. qz p q̄cūq̄ immūda diffusa non coinq̄nat. rectū iceſſū sine curuitate. longissimā lineā ptransit sine morosa dilatiōe. Per hoc oñditur q̄ btā vgo lucia habuit decorez vginitatis sine aliqua corruptione. diffusionē charitatis sine aliquo imundo amore. rectū inceſſū intentōis in deū sine aliqua oblic̄tate. lōgissimā lineā diurne opationis sine negligentie tarditate. vl' Lucia dī q̄si lucis via. H

L Vcia vgo syracusana nobilis genere. audiēs famā sctē agathe p totā sicil'iam diuulgari. sepulchr̄ ei⁹ adiit cū matre sua euthicia annis q̄tuor flux̄uz sanguis incurabilit patiēte. Inter ipsa igit missar̄ solēnia ꝓtigit vt illō euāgeliuz legeretur in q̄ dñs mulierē ab hac passiōe sanasse narrat. Tunc Lucia matri dixit. Si credis his q̄ legūt crede agathā illū sp hz̄e pūtē p cuius noie sustinuit passionē. Si ergo ei⁹ sepulchrū credens cōtigeris pfecta ꝓtinus sanitate gaudebis. Igit recedētibus cunctis ⁊ mre ⁊ filia iuxta sepulcr̄ in oīone existentibus. Lucia somnus arripuit viditq̄ agathā i medio angelor̄ gemis ornatā stantē ⁊ dicē tē sibi. Soror mea lucia vgo deo deuota. q̄d a me petis q̄ ipsa potis pstare cōtinuo mri tue: Nam ecce p fidē tuaz sanata ē. Euigilās antez lucia mri sue dixit. Mater mea ecce sanata es. Per hanc ergo te deprecor que suis orationibus te sanauit ne mihi de cetero nomies sponsū. Sed quicq̄d mihi datura eras p dote pauperibus elargire. Cui mater ait.

Tege prius oculos meos t dcqd volueris de facultatibus facito. Ad quā lucia. Dō moriens das iō das qz tecū ferri nō potes. da igit pū viuis t mercedē hēbis. Cuz ḡ rediſſent fit quotidie diſtractio rex. t dank in neceſſitatibus paupex. Interea duz patrimoniū diſtribuitur ad ſponſi noticiā puenitur. Requirit ſponſus a nutrice de his. Rñdit illa caute q vtiliorē poſſeſſionē ſpōſa ſua inueniſſet quā ſuo volebat noie cōpare. t iō videbat aliēnta diſtrahere. Credidit ſtultuſ carnale cōmertiū t cepit autor eē vēdentiū. Venditis aūt oib⁹ t paupibus erogatis. ſponſus trahit eā coraz paſcaſio ꝓſulari dicēs eā xpiānā eſſe t ꝫ leges agere auguſtoꝝ. ¶ Inuitante igit eam paſcaſio ad ſacrificia idolox rñdit. Sacrificium placens deo ēviſitare paupes. t eis in neceſſitatib⁹ ſubuenire. t qz iam ampli⁹ nō habeo q offerā meipaz ſibi tribuo offerēdā Cui paſcaſius. Iſta vba tibi ſili ſtulto xpiano narrare poteris. mihi aūt q̄ principū decreta cuſtodio iſta fruſtra ꝓſeqris. Ad quē lucia. Tu pncipū tuox decreta cuſtodis. t ego dei mei legē cuſtodiā. tu pncipes times. t ego deuz timeo. Tu illos offendere nōvis. t ego deū offendere caueo. Tu illis placere deſideras. et ego vt xp̄o placeā cōcupiſco. Tu ḡ fac qđ tibi vtile eſſe cognoſces. t ego facia qđ vtile mihi eſſe ꝓſpexero. Cui paſcaſius. Pīmoniū tuū cū coꝛruptoꝛib⁹ expēdiſti. t iō quaſi meretrix loq̄ris. Cui Lucia Pīmoniū meū i tuto loco ꝓſtitui. coꝛruptoꝛes aūt mētis t coꝛpis nū q̄ ſciui. Rñdit paſcaſi⁹. Qui ſūt coꝛruptoꝛes mētis t coꝛpis. Lucia dixit. Coꝛruptoꝛes mētis vos eſtis q̄ ſuadetis vt aīe ſuū deſerāt creatoꝛē. Coꝛruptoꝛes vo coꝛpis ſūt qui coꝛpalez delectatōez p̄ponūt epul'ſempiternis. Paſcaſius dixit. Ceſſabunt vba cū puentū fuerit ad ꝑbera. Cui lucia dixit. Verba dei ceſſare nō p̄ūt. Cui paſcaſius. Tu ergo deus es. Rñdit lucia. Ancilla dei ſum qui dixit. Cū ſteteritis ante reges t p̄ſides ꝛc. Non eñ vos eſtis ꝛc. Paſcaſius dixit. In te ergo ſpūſſanctus eſt. Cui lucia. Qui caſte viuūt templum ſpūſſcti ſunt. Cui paſcaſius. Ego faciam te duci ad lupanar. vt ibi violationez accipias. t ſpm̄ſanctum ꝑdas. Cui lucia. Non inquinatur coꝛpus niſi de ꝓſenſu mentis. Nam ſi me inuitā violare feceris caſtitas mihi duplicabit ad coronā. Nunc aūt voluntatem meā ad ꝓſenſū poteris ꝓuocare. Ecce coꝛpua meuz ad oñe ſupplicū eſt paratū. Quo mozaris? Incipere fili diaboli deſideria penax tuax exercere. Tūc paſcaſius lenones fecit venire dicēs eis Inuitate ad eā oēm pplm. t tamdiu illudat donec moꝛtua nunciet. Volentes aūt eā trahere tanto pondere ſpūſſctūs eā fixit vt ōino eā mouere nequirent. Fecitq̄ paſcaſius mille viros accedere t manus eius t pedes ligare. ꝫ eam nullatenus poterant mouere. Tūc t cum viris mille plura paria boū adhibuit ꝫ tñ virgo dñi imobilis pmanſit. Vocatis autem magis vt ſuis incantationibus moueret oīno moueri nō potuit. Tūc dixit paſcaſi⁹. Que ſūt illa malificia q̄ vna puella a milleviris nō mouet. Lucia dixit. Nō ſūt illa malificia ꝫ bñficia xp̄i. Poꝛro ſi adhuc decē milia adhibueris eque vt pi⁹ imobilē me videbis. Putans vo paſcaſius fm ārūdā figmēta q̄ lotio fugarent maleficia. iuſſit eā lotio pfundi. Cunq̄ nec ſi moueri poſſz anguſtiat⁹ ui mis copioſuz ignem circa eaz accendi picēq̄ t reſinā t feruēs oleum ſup eā fundi iuſſit.

¶ Dixitq̄ lucia. Inducias ipetraui martyrij mei vt credentibus timorē auferam paſſionis. t non credentibus vocē inſultatiōis. Videntes aūt inimici paſcaſij euz anguſtiari. in gutture eius gladiū imerſert. Que nequaq̄ loquelam amittens dixit. Annunciovobis pacē eccl'ie reddītā maximiano hodie moꝛtuo t de regno ſuo diocleciano expulſo. Et ſicut ciuitati cathanenſi ſoꝛoꝛ mee agatha data eſt ꝓtectrix. ſic t ego ciuitati ſiracuſane cōceſſa ſum interuētrix. Dū hec virgo loquit. ecce miniſtri romanox venīūt. paſcaſiū apphēdunt. vinctum ad ceſarē ducunt ſecū. Audierat enim ceſar q̄ vniverſaz ꝓuinciā fuerat depredatus. Veniēs ergo romā t ſenatui accuſatus pariter t ꝓuictus. capitali ſnia eſt punitus. Virgo vo lucia de loco in q̄ pcuſſa ē mota nō eſt ſpūm nec tradidit q̄duſq̄ ſacerdotes venirēt t corpus dñi ei traderent. Et oēs aſtātes amen dño rñderūt. In eodē aūt loco ē ſepulta t eccl'ia fabꝛicata. Paſſa ē aūt tpe ꝓſtātini a maxentij. circa annos dñi. ccc. x.

De ſctō thoma ap̄lo. v Ā

Thomas interpꝛe

t tatur abyſſus vel gemin⁹. qđ t grece didim⁹ dī. Vl' dī thomas a thomos qđ ē diuiſio ſiue ſectio. Dī ḡ abiſſus eo q̄ ꝓfunditatem deitatis penetrare meruit. qñ ad ſui interrogationez xp̄us ſibi reſpondit. Ego ſum via vītas t vita Dī geminus eo q̄ reſurrectionē xp̄i q̄ſi geminate t in dupluz q̄ alij cognouit. Naz illi cognouerūt vidēdo. iſte videndo t palpando. Diuiſio aūt ſine ſectio dī qz mentē ſuaz ab amoꝛe mundi diuiſit. vl' qz ab alijs in fide reſurrectōis diuiſus t ſectus fuit Vel dī thomas quaſi totus meās in dei .ſ. amoꝛe t ꝓtēplatōe. Habuit ei tria q̄ in ipo indicq̄uerūt fuiſſe amoꝛez dei. de quibus di.

Prosper in li. de vita ꝓplatina Quid ē deū diligere nisi aīo ꝯcipe feruidū visiōis dei affectum peccati odiū ⁊ mundi fastidiū. Vl'thomas dī a theos qđ ē deus ⁊ me⁹. vñ thomas ꝗsi de⁹ me⁹. ⁊ ꝓpter illō qđ dixit cū certificatus credidit. dñs me⁹ ⁊ deus me⁹. ℌ

Thomas apl's cū eēt apud cesaream appuit ei dñs dī. Rex indie Gundoforus misit ꝓpositū abanē q̄rere hoīes architectorie arte eruditū. Veni igitur ⁊ mittam te ad eum. Cui thomas. Dñe q̄vis mitte me ꝓter ad indos. Cui dñs. Vade secure. q⁹ ero custos tui. Cūq; indos ꝓuerteris ad me cuz palma matirij venies. Cui thomas. Dñs me⁹ es ⁊ ego seruus tu⁹. Fiat volūtas tua. Cūq; ꝓposit⁹ fo⁹ pābularet. dixit ei dñs. Quid cōpare vis iuuenis. Cui ille dñs me⁹ misit me vt ꝓducā seruos i arte architectorie eruditos. vt romano ope sibi palatiū ꝓstruat Tūc dñs tradidit ei thomā asserēs cū plurimū in tali ope peritū. Nauigātes aūt ad q̄n dā ciuitatē venerūt in q̄ rex filie sue nuptias celebrabat. Hic cū ꝓconizari fecisz vt omnes nuptijs interessent al's regem offenderent. illuc ꝓtingit abanē ⁊ ap'm itroire Puella aūt hebrea fistulā i manu gerēs vnūquēq; laude aliq̄ cōmēdabat. Videnscz ap'm intellexit hūc eē hebreū eo q⁹ nō māducaret. ꝫ oculos ad celū fixos hēret. Cūq; puella coram eo hebraice caneret dicens. vnus ē de⁹ hebreoꝝ q̄ creauit oia ⁊ fundauit maria. apl's ipam hec eadē verba repetere satagebat. Videns autez pincerna q⁹ nō māducaret nec biberet. ꝫ tantū oculos fixos ad celū hēret ap'm dī i maxillā pcussit. Cui apl's. Melius ē vt in futuro in dulgētia tibi tradat. ⁊ ꝫ trāsitoria plaga reddat. Nō hic surgā donec man⁹ q̄ me pcussit huc a canib⁹ afferat. Hic igit̄ ad hauriendā aquā abijt. ⁊ leo ipm occidens sanguinē ei⁹ bibit. Lacerantib⁹ aūt canib⁹ ei⁹ corp⁹ vnus niger carnis manū ei⁹ dexterā in medīū quinū apportauit. Quo viso ois turba obstupuit. ⁊ puella eius vba referēs ꝓiecta fistula ad pedes apl's se ꝓiecit. Hmōi aūt vltionē factā reprobat Aug. in li. ꝯ faustū. ⁊ asserit a pseudo ℌ fuisse insertū. vñ ⁊ legenda hec q̄ ad pl'a suspecta hētur. Posset tū dici q⁹ ℌ nō aio impecandi. ꝫ mō ꝓdicendi dictū sit. Si tū augustini vba diligenk inspiciank. nō penitus ista reprobarevī. Ait em̄ sic in eodē li. Legūt scripturas apocrifas manichei. nescio a q̄b⁹ fictoꝝib⁹ fabulaꝝ ſ̄b ap'oꝝ noie scriptaſ. q̄ suoruz scriptoꝝ tribus in auctratē scē ecclie recipi merenk. si scī ⁊ docti hoies q̄ tūc i hac vita erāt examiare poterāt. eos vera locutos esse coḡscerent. Ibi tū legunt ap'm thomā cū eēt in quodaz nuptiaꝝ ꝓuincie pegrin⁹ ⁊ prorsus incognitus. a quodā mistro palma pcussum impecatū fuisse homi ꝓtinuā seuāq; vidictaz Nam cū egressus fuisset ad fontē vñ ⁊ aquā ꝓuinātib⁹ ministraret. in eū leo irruēs interemit. manūcq; eius qua caput ap'i leui ictu pcusserat a corpe auulsam ſm verbū eiusdem ap'i id optantis atcq; imprecātis canis intulit mēsis in q̄bus ipse apostolus discumbebat. Quid hoc crudelius videri pōt: Dex q⁹ ibi nisi tū fallator hoc etiā scriptū est q⁹ ei veniā in seculo futuro petierit. facta ē cōpensatio būficij maioris. vt ⁊ apl's q̄ car⁹ deo eēt ⁊ dñs p hunc timorē cōmēdaret ignotis. ⁊ illi post vitam q̄cq; finiēdaz in eternū ꝓsuleret. Vtꝝ illa va sit an ꝓficta narratio nihil mea nūc interest. Certe em̄ manichei a q̄b⁹ ille scripture q̄s canō ecclīastic⁹ respuit tāq; vere atcq; sincere acceptāt. saltē ℌ cogūt fateri illā patiētie vtutē quā docet dñs dī. Si q̄s te pcusserit in maxillā tuā dextrā p̄be ei sinistrā. posse eē i ꝓpatiōe coꝛdis. etiā si nō exhibeat gestu corporis exꝑssiōe vboꝝ q̄nquidē ap'i palma pcussus pot⁹ dñm rogauit vt iniurioso hoi in futuro seculo parceret. i pūti aūt illa iniuria nō inulta relinq̄ret. q̄ vl' ꝓbuit ferienti alterā ptē. aut vt rex ferieret ammonuit. Tenebat certe interius dilectionis affectū. et exterius requirebat correctōis exēplū. Sive hoc vex sit sive pictuz. cur nolūt credere tali aīo famulū dei moysen ydoli fabricatores ⁊ adoratores gladio ꝓstrauisse. Si aūt penas illas cōpamus. q̄d sil'e ferro interimi. ⁊ a feris trucidari atcq; laniari. Quando quidez iudices publicis legib⁹ seruientes maioris criminis reos bestijs tradi. q̄q; gladio pcuti iubēt. Hec Aug⁹. Tūc ap'i ad petitōez regis sponsuz ⁊ sponsam bñdixit. Da inq̄ens dñe adolescētibus his benedictionē tue dextere. ⁊ in eoꝝ mentib⁹ semina semen vite. Abeunte aūt apostolo in manu iuuenis ē repertus plenus dacilis psalmi ram⁹. Comedentib⁹ ꝙ spōso ⁊ spōsa de fructu ei⁹ ambo obdormiunt ⁊ somnū simile ambo cernunt. Videbat eteni eis q⁹ rex gēmatus eos amplecteretur ⁊ diceret. Apostolus meus bñdixit vos vt eterne vite ꝓticipes sitis. Euigilantib⁹ autem ⁊ mutuo sibi somnia reuelantib⁹ apostolus ad eos ingreditur dicēs eis. Rex meus vobis mō apparuit. ⁊ me clausis ianuis huc adduxit. vt sup vos bñdictio mea fructificet. Hēatis carnis integritatē. que est omniū regina virtutū ⁊ fructus salutis ꝑpetue. Virginitas soroꝝ ē angeloꝝ. possessio oim bonoruz. victoria libi dinū fidei trophеum. expugatio demoniuz. ⁊ eternoruz securitas gaudioruz. De libidine

autem corruptio signifi. de corruptōe pollutio nascitur de pollutiōe reatus oritur de reatu confusio generat. Hec illo referente duo angeli apparuerunt dicētes eis. Nos sumus angeli vobis ad custodiā deputati. qui si apostoli bene seruaueritis monita offerim⁹ deo oia vota vestra. Eos igit apostol⁹ baptizauit. ⁊ de fide diligenter edocuit. Post multū vo temporis spōsa noie. Palagia sacro velamie consecrata martyrium patit. ⁊ sponsus noie dyonisius illi ciuitati in episcopum ordinat ℂ Post hec autem apostolus ⁊ abanes ad regē indie peruenerūt. Designato vero ab apostolo mirabili palatio ⁊ copioso thesauro accepto rex in aliā prouinciā, pficiscit. ⁊ apostolus vniuersum thesaurū pauperibus elargitur. Per totuz autem biennium q̄ abfuit rex apl's p̄dicatōi istitit ⁊ innumerabilē pp'm ad fidez conuertit. Rediens aūt rex. ⁊ q̄ thomas fecerat discēs. ip'm cū abane i ima retrusit carceris. vt postmodū vinos excoriatos vlricibus daret flāmis. Interea gad frat regis moritur. ⁊ ei sepulchz cum ambitōie nimia p̄paratur. Quarta aūt die qui mortuus fuerat resurrexit ⁊ stupefactis oib⁹ cunctisq; fugientibus dixit fri suo. Hic hō frater quē excoriare ⁊ incēdere dispōebas amic⁹ dei ē ⁊ oēs angeli famulant ei. q̄ me in paradisū ducētes qōdā mihi ondcrūt palatiū ex auro ⁊ argento ⁊ lapidib⁹ pciosis mirabilit fabricatū. Et cum eius pulchritudinē admirarer dixerūt mihi. Hoc ē palatiū qō thomas fri tuo extruxerat Cūq; dicerē vtinā ianitor ei⁹ eēm. dixert mihi Frater tuus se illo fecit indignū. Si vis in illo manere rogabimus dn̄m. vt te suscitare dignet vt illō a fratre tuo possis emere reddēs ei peccuniā quā se existimat pdidisse. Et hec dicens cucurrit ad carcerē apl'i. fratri suo postulans indulgeri. ℣biectisq; vinculis rogare apl'm cepit vt vestem acciperet p̄ciosam. Cui apl's. Ignoras q̄ nihil carnale. nihil terrenuz gestiunt qui cupiunt hāe in celestib⁹ ptātem. Egrediēte aūt apl'o de carcere rex occurrit ei ⁊ aduolut⁹ ei⁹ pedib⁹ venā postulabat. Tūc apl's ait. Mltū vob̄ p̄stitit deus vt secreta sua vob̄ ondcrem. Credite in xp̄m ⁊ baptisami vt eterni regni pricipes sitis Dixit ei frat regis. Vidi palatium qō fratri meo feciſti. ⁊ illud compare merui. Cui apl's. Hoc in ptāte fratris tui est. Cui rex. Illud erit meū apostol⁹ fabricet tibi aliud. Quod si forte nequiuerit. mihi ⁊ tibi hoc cōmune erit. Rūdit apl's. Innumerabilia palatia sunt in celo ab initio seculi preparata que fidei p̄cibus siue precio et elemosinis companī. Diuitie aūt vestre ad illa vos ñcedere p̄nt sequi vero oino nō p̄nt.

D Post vnū aūt mēsem fecit apl's pauperes oēs illius pincie ꝯgregari. Quibus congregatis debiles ⁊ infirmos seorsuz stare iussit ⁊ sup eos orauit. Cūq; qui docti fuerāt rūdissent amē. corruscatio de celo veniens tam apl'm q̄z ceteros fere p̄ horā dimidiā sit, p̄stranit vt oēs se putarent ictu fulguris interisse. Erigens aūt se apl'us dixit. Surgite q̄ dn̄s meus sicut fulgur venit. vosq; sanauit. Exurgentes aūt oēs sani dn̄m ⁊ apl'm glificauerūt Tunc apl's cepit eos docere ⁊ duodecim gradus vtutū assignare. Prim⁹ est vt in deū crederent. q̄ est vnus in eētia ⁊ trinus i p̄sonis Deditq; eis triplex exemplum sensibile. quō sint in vna eētia tres p̄sone. Primū ē quia vna ē in hoie sapia. ⁊ de illa vna ꝓcedit intellectus. mēoria ⁊ ingeniū. Nam ingeniū. inq̄t est vt qō nō didiciſti inuenias. Memoria vt nō obliuiscaris que didiceris. Intellectus vt intelligas q̄ audi p̄nt vel doceri. Scōm q̄ in vna vinea tria sunt. s. lignum. folia ⁊ fructus. Et hec oia tria vnū sunt. ⁊ vna vinea sē. Tertiū ē q̄z caput vnū q̄ttuor sensib⁹ p̄stat. in vno em̄ capite sunt visus gustus. auditus ⁊ odoratus. ⁊ hec plura sūt ⁊ vnum caput sūt. Scōs gradus ē vt baptismū suscīperent. Tertius ē vt se a fornicatione continerent. Quartus vt se ab auaricia temperarēt. Quintus vt gulā restringerent. Sext⁹ vt penitentiā tenerent. Septimus vt in his perseuerarent. Octau⁹ vt hospitalitatē amarent. Nonus vt voluntatē dei in faciēdis quererent ⁊ ea opere cōplerent. Decimus vt eā in non faciendis quererent ⁊ ea opere vitarent. Vndecim⁹ vt caritatē amicis ⁊ inimicis impenderent. Duodecimus vt in custodiendis his vigilē curā habe rent. Post predicatōnem vero baptisati sūt nouem millia viroꝝ exceptis puuls ⁊ mulieribus. ℂ Post h̄ autē in superiorē indiā abijt i qua innūeris miraculoꝝ insignijs coruscauit. Sintice etiā amicā migdonie vxoris carissij cognati regis apostol⁹ illūinauit. Dixitq; migdonia ad sintice. Putas si potero eū videre? Tunc migdonia de p̄silio eius habitū mutauit. ⁊ inter pauperes mulieres vbi apostolus predicabat aduenit. Apostol⁹ autem cepit deuite huius miseria predicare dicens. inter cetera. Quoniam vita hec est vita misera casibus sbiecta. ⁊ adeo fugitiua vt cum teneri creditur effugiat labefacta. Deinde cepit quattuoꝝ rōnibus exhortari vt vbū dei libēter audirent ip'm verbū dei quattuoꝝ rerum generibus compando scilicet colirio. ex eo q̄ oculū nostri intellectus illuminat. Potioni ex eo q̄ nostrū affectuz ab oīni carnali amore purgat ⁊ mundat. Emplastro ex

eo q̄ petr̄ nr̄o x̄p vulnera sanat. C̄bo ex eo q̄ nos celestiū amore delectat. Et sicut iquit hec egroto nō valēt nisi ea in se recepit. sic nec aie languenti v̄bum dei x̄pdest nisi illud cuz deuotōe audierit. Predicāte igit apl̄o migdo mia credidit z deincepsviri thoz abhozruit. T̄ūc carissus a rege ipetrauit. z apl̄m in car cerē posuit ad quē veniēs migdomia rogauit vt sibi ignosceret q̄ ppt eaz in carcerē missus eēt. Quā ille benigne ꝓsolans hec oia se liben ter pati asseruit. Carissus aūt regem rogauit vt reginā sozozem suevxozis ad eā mitteret. si forte eā revocare possz. Missa regina cōuerti tur ab ea quam volebat puertere. visisq̄ tot miraculis que apl̄s faciebat dixit. Maledi cti sunt a deo q̄ non tot signis credūt z operi bus. T̄unc apl̄us oēs qui aderāt de tribus breuiter instruxit. scz vt eccl̄az diligerēt sacer dotes honozarēt z assidue ad audiendū v̄bū dei ꝓuenirent. Reuertente aūt regina dixit ei rex. Vt q̄d tādiu mozata es? Que rñdit Putabaz migdomiā stultā eē ꝫ sapientissima est z me ad apl̄m dei ducēs viam v̄itatis me co gnoscē fecit z nimis stulti sūt q̄ in x̄pm nō cre dūt. Noluitq̄ regina regi deiceps copulari. Stupefactus aūt rex dixit cognato suo. dū tuā vxozē recuparevellē meā pdidi. z peioz mihi mea effecta ē q̄ tua tibi. ℣ T̄ūc rex iussit apl̄m ligatis manib⁹ ad se adduci p̄cipiens ei vt ad suos viros ꝓiuges revocaret. Apl̄s autez triplici exemplo ostendit q̄diu in erroze plūsterēt hoc facere nō deberēt vide lz exemplo regis. exēplo turris z exēplo fon tis. vñ dixit. T̄u cū sis rex nonvis hāe coīqui nata seruitia. ꝫ mūdos seruos pariter z ancil las. Quāto magis credere debes deū amara castissima z mūda seruitia. Quid q̄ culpoz si deū amare p̄dico i seruis suis qō diligis z in tuis. Fabricaui turri excelsaz z dicis mihi vt ego qui fabricaui eam destruā. Fodi terram ꝓfundā. z eduxi fontē de abysso. z dicis mi/bi vt obstruā illū. T̄unc irat⁹ rex afferri iussit ardentes lamias ferreas. z apl̄m stare nudis pedibus super eas. Protinus autē nutu dei fons ibi erupit z eas extinxit. T̄ūc rex ꝓcilio cognati sui eum in fornacē ardentē mitti fecē Que tñ sic refrigerata est. vt die altera sanus inde exiret z illesus. Dixitq̄ regi carissus fac illum offerre sacrificiū deo solis vt sic dei sui ram incurrat qui ab his cū liberat. C̄ūq̄ ad hoc vrgeretur dixit regi. Prestātioz es tu q̄ factura tua. Exq̄ tu mō vex deuz negligis z picturā colis tu putas q̄ sic dicit carissus de⁹ me⁹ mihi irascitur postq̄ adozauero deū tuū magis aūt irascet deo tuo. eumq̄ cōminuet Adozo igitur eū. Si q̄ me adozante deū tu ū dens meus non euertet illuz sacrificabo illi. Si aūt sic. tu credas deo meo. Cui rex. Ad huc mecū de pari loq̄ris. Precepit igit apo stolus hebzayce demoni qui in eo erat. vt q̄ cito coram idolo genua flecteret stati idoluz cōminueret. Flectens igitur apl̄s genua di xit. Ecce adozo. sed non idolū. Ecce adozo. ꝫ non metallū Ecce adozo sed non simulacrū. Adozo aūt dñz meū iesū x̄pm. incuius noie p̄cipio tibi demon q̄ in eo latitas vt simula crū istud cōminuas. Statimq̄ sic cera lique factū est. T̄unc oēs sacerdotes mugitū dede rūt. Pontifex aūt tēpli eleuās gladiū apl̄m trāsuerberauit dicēs. Ego vidicabo iniurias dei mei. Rex aūt z carissus au fugerūt vidē tes q̄ populus vellet apl̄m vindicare z pon tificē vinuz incēdere. X̄piani aūt corp⁹ apo stoli tulerī z honorifice sepelierūt. Post lō gum tps. s. circa annos dñi. cc. z. xxx. corpus apl̄i in ediffam ciuitatē que olim dicebatur rages medorū translatū ē. Alexandro impa tore ad syrorū preces ℔ facīēte. In illa aūt ci uitate null⁹ hereticus. null⁹ iudeus. null⁹ pa ganus pōt viuere. nec tyrann⁹ aliquis ibi no cere. postq̄ abagar⁹ rex illi⁹ ciuitatis epl̄am manu saluatoris scriptā accipere meruit Nā si quādo gēs aliqua ꝓ ciuitatē illā insurrexe rit infans baptizatus sup portā stans epl̄am illam legit. z ea die tam saluatoris scriptis q̄ apl̄i thome meritis hostes aut fugiūt aut pa canē. Ysidorus in li. devita z obitu sc̄oꝝ sic de isto apl̄o dic̄ T̄homas discipul⁹ christi ac similis saluatori audiendo incredulus. vidē do fidelis fuit. Hic euāgeliū p̄dicauit pthis medis. persis. hircanis et bzacmanis. Et in trans orientalē plagā z interna gentiū pene trans ibi predicatōnē suam vsq̄ ad titulū sue passionis pduxit. Hic lanceis transfix⁹ occu buit. Hec Ysidorus. Chrisostomus quoq̄ ait q̄ duz thomas ad regionē magozum que ad x̄pm adozandū venerant deuenisset. eos ba ptisauit z facti sūt adiutozes fidei x̄piane.

De festiuitatibus que

euenīūt infra tēpus quod ptim cōtinet sub tempoze reconciliatiōis. z ptim sub tpe pe regrinationis.

Icto de festiuita-

o tibus que occurūt infra tempus renouationis qō incepit a moyse z ꝓphetis z durauit vsq̄ ad aduē tū x̄pi in carnem qō tēpus repñtat eccl̄ia ab aduētu vsq̄ ad natiuitatē dñi iclusiue. sequit de festiuitatibus q̄ euenīūt infra tps qō par tim ptinet su tēpore recōciliatiōis ptim sub

tpe peregrinatiõis qđ tempus repũtat ecclia a natiuitate vsq ad septuagesimã. sicut supra in plogo dictũ est.

vj.

De natiuitate dñi nr̃i iesu christi scõm carnez.

Atiuitas dñi nostri

n iesu christi fm carnem vt quidã aiunt completis ab adaz quinq milibus duentis vigintiocto annis. Vel fm alios sexmilibus. Vel fm eusebiũ cesariensem in cronicis suis quinq milib9 centum nonagintanouem tempe octauiani imperatoris facta est. Cõputatio autez sex miliũ annox inuenta fuit a methodio potius mystice q̃ cronice. Veniente aũt ipso filio dei in carnẽ tanta pace vniuersus mundus gaudebat. vt toti orbi vnicus romanox imperator pacifice p̃sideret. Hic dict9 est octauianus a prima impositiõe. cesar a iulio cesare cuius fuit nepos. August9 ab augmẽto rei publice Imperator a dignitatz honore q̃ ad differentiã aliorũ regum fuit p̃io hoc noie insignitus. Nam sicut nasci voluit vt nobis pacẽ pectoris vel temporis et pacẽ eternitatis tribueret sic voluit vt nihilomin9 ortũ suum pax tpis illustraret. Cesar igitur augustus vniuerso p̃sidens orbi scire voluit. quot puincie. quot ciuitates. quot castra. quot ville. quot homies in toto orbe eẽnt. iussitq vt dẽ in hystoria scolastica vt oẽs hoies ad suam ciuitatẽ vnde trahebãt originem pgerent et quilibet denariũ argenteũ qui valebit decez nummos vsuales. vnde et denari9 dicebat. p̃sidi puincie tradẽs se subditũ romano imperio p̃fiteretur. Nam et nũmus imaginẽ p̃referebat cesaris et superscriptionẽ nois. Dicebat aũt profess̃io et descriptõ sed diuersa p̃sideratiõe. Profess̃io em̃ dicebatur qz quilibz quãdo reddebat p̃sidi puincie censi caput. i. denarium illũ qui sic vocabatur ponebat super caput suũ et pprio ore p̃fitebatur se esse subditũ romano imperio. vñ dicebatur p̃fessio id est pprio ore fassio. et fiebat hoc cozã omi pplo. Descriptio aũt dicebatur. quia numerus eox qui censum capitis ferebant certo determinabat numero et redigebatur in scriptis. Hec aũt descriptio prima facta est a p̃side sirie cirino. Prima dr̃ vt in eadez hystoria scolastica habetur quantuz ad cirinũ. qz em̃ in iudea in vmbilico terre nostre habitabilis eẽ dicitur p̃uisuz est vt in ea inchoaret. et deinde per circũstantes regiones et alij p̃sides p̃sequerent. Vl prima vniuersalis. quia alie p̃cesserũt pticulares Vel forte p̃ia capituz in ciuitate fiebat a p̃side. scõa ciuitatũ in regione a legato cesaris tertia regionum in orbe cozã cesare. Joseph aũt cũ eẽt de genere dauid a nazareth in bethleem p̃fect9 est. Cũ autem beate marie temp9 pariendi instaret. et ipse de suo reditu ne sciret. eam secuz assumpsit et in bethleem secũ duxit. nolens thesaurum sibi a deo cõmissum in aliena manu dimittere. sed ipe per se voluit illũ cura puigli custodire. Cuz ergo bethleem appropinquassz vt frater Bartholome9 in sua compilatõe testatur. et de libro infantie saluatoris ẽ sumptuz. vidit beata virgo partem ppli gaudentẽ et partem gemẽtem. Quod sibi angelus exponẽs ait. Pars populi gaudens est populus gentilis. qui in semine abrae eternaz benedictionẽ accipiet. Pars autem gemens est plebs iudaica a deo suis meritis reprobata Cũ igitur ambo bethleem venissent. et qz pauperes erant. et qz oĩa hospitia alij qui p̃pter hoc ipm venerant occupauerant. nullum hospitiũ habere potuerũt. diuerterũt in cõi transitu. quivt dicit in hystoria scolastica. erat inter duas domos opimentũ hñs qui diuersorium dicitur. sub quo ciues ad colloquẽdũ vl ad cõsidendum in diebus ocij vel p̃ aeris intemperie diuertebant. vbi forte ioseph p̃sepe bouis et asino fecerat. Vel fm quosdaz rustici cũ ad fox veniebant aialia sua ibidẽ ligabãt. et ideo p̃sepe ibi cõstructũ erat. Ipsa igitur nocte media diei dominice beata vgo filium suũ peperit. et in p̃sepio super fenũ reclinauit. Quod fenũ vt habet i hystoria scolastica btã helena postmodũ romã detulit. Ꝟ cuius feni comestione bos et asin9 vt dicitur abstinebant. Ꝟ

Notandũ aũt q natiuitas xp̃i mirabilit fuit facta. multipliciter ostensa. et vtiliter exhibita.

Fuit aũt mirabilit facta. tum ex parte generãtis. tũ ex pte geniti. tuz ex pte modi gnãndi. Ex pte generãtis. qz ipa fuit virgo añ ptum et virgo post partum. Et ꝟ. s. q virgo manẽs peperit q̃nq modis oĩsum ẽ. Primo p̃ pphetiã ysa. vij. Ecce vgo cõcipiet et pariet filiũ. Scõo p̃ figurã. ꝟ em̃ figuratuz fuit p vgaz aarõ. que sine oi hũano studio florzuit. et p portã Ezechielis q̃ semp clausa pmãsit. Tertio p̃ custodiam Joseph em̃ ex eo q ipam custodiuit [illegible]

[illegible] compilatore Bartholomeo [illegible] libro infantie saluatoris [illegible] te Marie plenã [illegible] ceret deum de virgine nasciturum [illegible] morez tamen gerentã patrie [illegible] uit quaz vna vocabatur zebel. et altera salome. Zebel igit̃ considerãs et inq̃rens ipam virginẽ inuenitẽs. exclamauit [illegible] me aũt dũ nõ crederet ꝟ ꝟ [illegible] uo arui manꝰ eius. Iuuit tamẽ angelꝰ sibi apparẽtia. quez tenuit et continuo sanitate accepit. Quinto per miraculi euidentiam. Ho-

me em vt testatur innocentius papa tertius. xij. annis pax fuit. Igitur romani templū pacis pulcerrimū ꝓstruxerūt ⁊ ibi statuā romuli posuerunt. Consulēres autem appollinē quantū duraret. acceperunt rñsum quousq; virgo pareret. Hoc autez audientes dixerūt. Ergo in eternū durabit. Impossibile em credebant q; vnq; pareret virgo. Vñ in foribus tēpli titulū hūc scripserunt. Templū pacis eternuz. Sed in ipsa nocte qua virgo peperit. tēpluz funditus corruit. Et ibi est mō ecclia sancte marie noue.

Scōo fuit mirabiliter facta ex parte geniti. Nam sic dicit Herñ. in eadem psona eternum antiquū ⁊ nouū mirabilit ꝓuenerunt. Eternuz .i. diuinitas. antiquū .i. caro ab adam traducta nouū .i. anima de nouo creata. Iterū sicut idē dicit hodie tres mixturas vel tria opera fecit deus ita mirabiliter singularia vt talia nec facta sint. nec amplius facienda sint Coniuncta q̄ppe sūt adinuicez deus ⁊ hō. mater ⁊ virgo fides ⁊ cor hūanuz. Prima mixtura valde mirabilis. quia coniuncta sunt limus ⁊ deus. maiestas ⁊ infirmitas tanta vilitas ⁊ tāta sublimitas Nihil em deo sublimius et nihil limo vilius. Scōa nihilominus valde mirabilis. a seculo em non est audituz q; virgo eēt que peperit ⁊ q; mater esset que virgo pmansit. Tertia est prima ⁊ scōa inferior sed non minꝰ fortis. Mirū est em quomō cor hūanuz fidē his duobus ac cōmodauit. quō credi potuit q; deꝰ homo essz ⁊ q; virgo pmanserit que peperisset. hec Herñ.

Tertio fuit mirabiliter facta ex pte modi generandi. Eius em partus fuit supra naturā. ex eo q; virgo ꝓcepit. supra rōnē. ex eo q; deū genuit. supra humanā ꝓditionē. ex eo q; sine dolore peperit. supra ꝓsuetudinē. ex eo q; de spiritusācto ꝓcepit. Non em genuit virgo ex hūano semine. sed ex mistico spiramine. Nam spūssanctus de castissimis ⁊ purissimis sanguinibus virginis accepit. ⁊ inde corpus illud formauit. ⁊ sic quartum modū mirabilē faciendi hoiem deus ostendit. Nā sicut dicit Anshelmus. deꝰ pōt q̄tuor modis hoiem facere. s. sine homie ⁊ femina. sicut fecit adaz. De hoie sine femina sicut fecit euam. De homie ⁊ femina. sicut cōmunis ꝓbat vsus. De femina sine viro. sicut hodie mirabiliter factum est. ¶ Scōo eiꝰ natiuitas fuit multipliciter ostensa. Dñsa em est q; oēs gradus creaturaꝝ. Est em quedam creatura que tantū habz esse. sicut pure corporea vt lapides. Quedā que hz esse ⁊ viuere. sic vegetabilia. vt arbores. Quedam que hz esse viuere ⁊ sentire. sicut sunt animalia bruta. Quedaz q̄ habet eē viuere sentire ⁊ discernere sicut homo. Quedā que hz esse viuere sentire discernere intelligere. sic angeli. Per has oēs creaturas hodie xp̄i natiuitas est ostensa. Prima aūt creatura scz pure corporea triplex est. scilz cet opaca transparens siue quia ⁊ lucida Prima ergo oñsa est q; pure corporeā opacaz sicut per destructionē templi romanoꝝ vt supra dictum est. ⁊ p ruinam statue romuli dei romanoꝝ que tunc cecidit ⁊ cōminuta est. ⁊ p ruinā etiam aliaꝝ statuaꝝ que tunc in alijs locis plurimis ceciderunt. Legitur em in historia scolastica q; hieremias ꝓpheta in egyptum descendens post mortem godolie regibus egypti signū dedit q; eorum idola corruerent. cū virgo filiū ꝑturiret. Qua ꝓpter sacerdotes idolorum imaginē virginis puerꝝ in gremio baiulantis secreto loco tēpli statuerūt ⁊ eā ibi adorabant. Sz a ptholomeo rege postea interrogati. quid hoc sibi vellet. dixerunt paterne traditōis hoc esse misterīū quod a sctō viro ⁊ ꝓpha eoꝝ maiores acceperant. ⁊ sic in regē ventuꝝ credebāt

Secūdo q; pure corpoream transparentē et perulā. Nam in ipsa nocte natiuitat̄ dñice obscuritas aeris in claritatē diei versa est. Rome etiam vt attestatur Orosius ⁊ Innocentiꝰ papa tertiꝰ. fons aque in liquorē olei versus ē et erūpens vsq; in tyberiz. pfluxit. ⁊ tota die illa largissime emanauit. In q̄ loco modo ē ecclia sctē marie trans tyberim. Prophetauerat em sibilla q; cū erūperet fons olei nasceretur saluator. Tertio q; pure corpoream lucidam sicut q; corpora supcelestia. Nā in ipsa die natiuitatis ꝼm aliquoꝝ relatōnē. vt ait. Crisostomꝰ magis sup quendā mōtē orantibꝰ stella quedā iuxta eos apparuit q̄ formā pueri pulcerrimi habebat. ⁊ in eiꝰ capite crux splēdebat. Que magos alloquēs dixit vt in iudeā pergerent ⁊ ibi natum puerꝝ inuenirēt. In ipa etiā die tres soles in oriente apparuerunt. q̄ paulatim in vnū corpus solare redacti sunt Per qō signabat q; trini ⁊ vnius dei noticia toti orbi imminebat. Vel q; natꝰ erat ille in quo tria. s. anima caro ⁊ deitas in vnaz personā ꝓuenerāt. In historia tñ scolastica dī q; nō ipa die natiuitatis tres soles apparuerūt. ꝫ ante q; aliqō tps. s. post mortem iulij cesaris quod etiā eusebius in cronica asserit. Octauianꝰ insup impator vt ait Innocētius papa. lij. vniuerso orbe victōi romane subiugato. intantū senatui placuit. vt eum ꝓ deo colere vellent. Prudens aūt imperator se mortalem intelligens. imortalitatis nomen sibi noluit vsurpare. Ad illoꝝ vero importunā instantiā sibillaz ꝓphetissam aduocat scire volēs q; eius oracula si in mundo maior eo aliq̄s nasceretur. Cum ergo in die natiuitatis dñi ꝓfilū super hac re ꝓuocasset. ⁊ sibilla sola i camera impatoris oraculis insisteret. in die medie circulus aureꝰ apparuit circa solē. ⁊ in medio

circuli ygo pulcerrima stans sup arā puer gestans i gremio. Tūc sibilla ꝑ cesari oñdit. Cū autē impator ad ꝓdictā visionē plurimū admiraret. audiuit vocē dicentē sibi hec est ara dei celi. Dixitq; ei sibilla. Hic puer maior te est. t iō ipm adora. Eadez aūt camera i honore sctē marie dedicata est. Vñ vsq; hodie dr sctā maria ara celi. Intelligens igit impator q hic puer maior se erat. ei thura obtulit t deus de cetero vocari recusauit. De hoc aūt orosius ita dicit. Octauiani tpe hora cerciter tertia. celo repente liq̄do ac puro t sereno circulus ad spēz celestis arcus orbem solis ambiuit. quasi venturus eēt q̄ ipm solē solus mundūq; totū t fecisset t regeret. Hec orosius. Idē ait eutropi⁹ Refert quoq; thimothe⁹ historiograph⁹. se in antiq̄s romanor hystorijs inuenisse q octauianus tricesimoq̄nto regni sui anno capitolium ascendit. t q̄s post se rēpublicā gubernaret a dijs sollicite req̄siuit. Et audiuit vocē sibi dicētem. Puer ethere⁹ ex deo viuente sine tpe genit⁹. nō multū post ex itemerata ygine de⁹homo sine macula est nascitur⁹. Hoc audito ibi aram edificauit cui hūc titulū inscripsit. Hec est ara filij dei viuentis. Scōo ostensa est natiuitas et manifestata q creaturā q̄ habet esse et viuere. sicut sunt plante t arbores. In hac eñ nocte vt bartholomeus in sua cōpilatione testat vinee engadi q̄ ꝓtulerūt balsamū florueruṅ fructū ꝓtulerūt t liquorē dederūt. Tertio q creaturā q̄ habet esse viuere t sentire sicut sunt aialia. Proficiscens enim ioseph in bethleem cum maria ꝑgante duxit secū bouem. forte vt ipm venderet t censum ꝓ se t ꝓ virgine solueret. t de residuo viuerent. t vnū asinū forte vt virgo sup eū veherek. Hos igit t asinus miraculose dñm cognoscentes flexis genibus ipm adorauerūt. Ītē etiā xpi natiuitatē q aliq̄t dies vt ait eusebi⁹ in cronica cū q̄dam ararēt. boues ad aratores dixerūt. Hoies deficient. segetes ꝓficient. Quarto q creaturā q̄ hz eē viuere sentire t discernere. vt est hō. sic q pastores. Nam in ipa hora pastores sup gregē suum vigilabant. sicut bis in anno in longioribꝰ t breuioribꝰ noctibus anni ꝓueuerant Nos enim fuit antiq̄tus gentilibꝰ in vtroq; solstitio. s. estiuali circa festuz iohannis baptiste. t hyemali circa natiuitatem dñi vigilias noctis custodire ob solis veneratiōnem. Qui forte mos etiā apud iudeos ex vsu cohabitantiū in oleuerat. Ipsis igit angel⁹ dñi apparens t saluatorē natum nūciauit. t quō inueniret signū dedit. Factaq; est cū angelo multitudo angelor dicentiū. Gla in excelsis deo rē. Pastores ergo venientes totū sicut angelus dixerat inuenerūt. Sic iterū manifestata est q cesarem augustuz qui tunc ꝓceptum dedit ne eū aliq̄s ōīm vocare auderet. sicut orosi⁹ testat. Forte eñ cū visi onē illā circa solem vidisset. recolens simul de ruina templi t de fonte olei. t intelligens q in mundo natus esset qui maior se erat. nec deus nec dñs vocari voluit. In q̄busdam q̄z cronicis legit q approp̄inquante die natiuitatis domini octauian⁹ p mundū vias publicas fieri ꝑcepit. t oīa debita romanis dimisit. Sic etiā manifestata est q sodomitas q̄ oēs in toto mūdo in illa nocte extincti sunt. Sicut dicit Hieronimus sup illud. lux orta est eis. tanta sc̄z q oīs laborantes in illo vicio extinxit. Et ꝑ fecit xps vt oīs eradicaret ne in humana natura quā assumpserat tanta de cetero imundicia inueniret. Nam vt dicit augustin⁹. videns deus vicium contra naturaz in humana natura fieri. fere desijt incarnari. Quinto q creaturam q̄ habet esse viuere sentire discernere t intelligere sicut angel⁹. Angeli eñ ipam xpi natiuitatem pastorib⁹ annunciauerūt vt supius dictum est. D Tertio eius natiuitas nobis est vtiliter exhibita. Primo ad demonū confusionē. Nam hostis iā nobis vt ante ꝓualere nō potest. Vñ legit q sctūs hugo abbas cluniacen. in vigilia natiuitatis dñi vidit btām virginem in vlnis tenentē filiuz t dicentē. Adest dies in q̄. ꝓphetar oracula renouant. Vbi nūc est hostis qui añ hunc diē hominib⁹ ꝓualebat Ad hanc vocez diabolus de humo ꝓrupit vt verbis dñe insultaret. ꝫ mentita est iniquitas sibi. quoniā oum officinas fratr circūiret ipm ab oratorio deuotio. a refectorio lectio. a dormitorio stramenta vilia. a capitolio patientia reiecit. In libro q̄z petri cluniacenſ. legit q in vigilia natiuitatis dñi. sācto hugoni abbati cluniacen. apparuit beata virgo filium in gremio tenens t cum eo ludens q̄ dicebat. Nosti mater q die natalis mei eccl̄ia cū magno laudum tripudio celebrat. Et vbi est nunc diaboli virtus. vel q̄d dicere pōt vel facere. Tūc diabolus videbat q̄si de humo surgere ac dicere. Et si in eccl̄iaz vbi laudes tue fiunt intrare nō possum. ꝫ tū capitulū dormitoriū t refectoriū introibo. Cū ille attēptans inuenit ostiū capituli nimis artū sibi grosso. ostiū dormitorij nimis depssum sibi elato. ostium refectorij repagulatum impedimentis. caritate sc̄z frutentium. auiditate audiendi lectiones. t sobrietate cibi t potus. t sic confusus euanuit. Secūdo ad venie impetrationē. Vñ legit in quodā libro exemplor. q cum q̄dam mulier lubrica ad cor tandem redijsset de venia desperabat. Nam cogitans de iudicio reputabat se esse ream de inferno reputabat se ibi esse cruciandaz cogitans de paradiso reputabat se esse immū-

dā de passione reputabat se esse ingratā. Cogitans vo de pueri infantia q̄ pueri de facili placantur Xp̄m p̄ suā infantiā adiurauit. ⁊ voces de sua venia audire meruit. Tertio ad infirmitatis curationē. De hac natiuitatis vtilitate dicit bern. Triplici morbo laborabat genus humanū. in principio: medio ⁊ fine. i. natiuitate: vita ⁊ morte. Natiuitas erat ūmunda. vita peruersa. mors piculosa. Venit xp̄s ⁊ ptra būc triplicē morbū attulit triplex remediū. Nat⁹ est em̄ vixit ⁊ obijt. Eius natiuitas purgauit nostraz. eius vita instruxit nostrā. mors illius destruxit nr̄am. Hec bernhardus Quarto ad supbie humiliationē. Vñ dicit Aug⁹. q̄ humilitas filij dei quā nobis in incarnatōe exhibuit fuit nobis in exemplū sacramentū ⁊ medicamentū. In exemplū cōueniētissimū q̄ homo imitaret altū sacramentū q̄ pcti nr̄i vinculum solueret. ⁊ summū medicamentū q̄ tumor nostre supbie sanaret. h̄ aug⁹. Supbia em̄ primi hois sanata est p̄ hūilitatē xp̄i. Et notādū q̄z cōuenient hūilitas saluatoris rūdeat supbie pditoris. Supbia eni primi hois fuit ptra deū. vsq̄ ad deū ⁊ supra deū. Fuit ptra deū. q̄ fuit ptra ei⁹ pceptū q̄ pcepat ne de ligno scie boni ⁊ mali comederet. Fuit etiā vsq̄ ad deū. q̄ vsq̄ ad appetitū deitat̄. credens qō diabolus dixerat Eritis sicut dij. Fuit etiā supra deū. sicut dicit Anselm⁹ volendo qō deus illū velle nolebat. Tunc em̄ suā voluntatē posuit supra voluntatem dei. Ait fili⁹ dei p̄m iobem damas. hūiliauit se xp̄i hoies nō ptra hoies vsq̄ ad hoies et supra hoies. Propt̄ hoies q̄ xp̄ter eoz vtilitatē ⁊ salutē. Vsq̄ ad hoies p̄ nascendi modum p̄silem. Supra hoies p̄ nascēdi modū dissimilem. Nam ei⁹ natiuitas ⁊ p̄m aliq̄d nobis silis fuit. q̄ scz natus est ex muliere ⁊ p̄ eandē portam xp̄agimis. ⁊ p̄m aliq̄d dissilis. q̄ de spūscō ex maria virgine natus est.

vij A

De sancta Anastasia.

Anastasia dicitur ab a ana quod est sursum. ⁊ stasis quod est stans siue status. quia sursum stetit a vicijs ad virtutes.

Nastosia nobilissima romanorū filia ptextati illustr̄. h̄ pagani a matre sua fausta xp̄iana ⁊ a btō crisogano fidez xp̄i edocta est. Tradita aūt publio in vxorē laguorem simulans semp̄ se ab ei⁹ consortio abstinebat. Qui audiens eam cū vna tm̄ ancilla in vili habitu xp̄ianoz carceres circūire. ⁊ eis necessaria ministrare. fecit eam artissime custodiri. ita vt etiam eidē alimoniā denegaret Volebat eam sic p̄imere vt posset in eius largissimis possessionib⁹ lasciuire Putans igit̄ se mori dolorosas l̄as crisogono mittebat. ⁊ ille cōsolatorias remittebat. Interea vir eius mort̄. ⁊ illa a carceribus liberat̄. Hec hēbat tres ancillas pulcerrimas q̄ sorores erant. q̄rū vna dicebat agapen. altera chiona ⁊ tercia hirenen. Que cū xp̄iane essent. ⁊ p̄fecti vrbis monitis nullatenus obedirent. in cubiculū eas recluſit vbi coāne vtensilia suabant. Prefect⁹ aūt in earū ardens amorē ad eas iuit vt suā libidinē exerceret. Qui in amentiā versus putās se tractare virgines cacabos patellas caldaria ⁊ similia amplectens osculabat Et cum ex hoc sciatus fuisset foras exijt nigerrim⁹ ⁊ deformis ⁊ vestimentis concisis. Quē serui q̄ eum p̄ foribus expectabant sic aptatū videntes. cogitātes q̄ in demonē versus esset. eum vberib⁹ affecerunt. ⁊ fugientes solum reliquerūt. Cuncz impatorē adiret vt de h̄ p̄qreret. alij virgis eū p̄cutiebant. alij in faciem ei⁹ expuebāt. alij lutum ⁊ puluerē in eū p̄jiciebant. suspicantes q̄ in furiā vsus esset. Oculi aūt eius tenebant ne se sic deformē videret. Quapropter mirabat p̄imū cur sic eum oēs deridebant. quē in tāto honore habere p̄sueuerant. Videbat ei ei q̄ ipe ⁊ oēs albis vestibus eēnt induti. Putans vo cū sic se deformē ab alijs didicisset q̄ puelle sibi p̄ artem magicā h̄ fecissent. iussit eas cose expoliari. vt eas saltem nudas aspiceret. Sz statim eaz vestimenta sic corpibus adheserūt vt nullo mō exui valerent. Prefectus aūt p̄e admiratione ita obdormiuit stertens. q̄ etiam a pulsantibus nō poterat excitari. Tandē virgines martirio coronāt. ⁊ anastasia ab impatore cuidam prefecto tradit̄. vt si eam sacrificare faceret. postmodum in vxorē eā haberet. Cūcz eā in thalamū duxisset. ⁊ eā amplexari vellet statim cecus effectus est. Deos adijt q̄rens si euadere posset. Qui rūderūt dicētes. Quia sanctā anastasiā cōtristasti nobis traditus es ⁊ amodo sp̄ nobiscū in inferno torq̄beris. Cūcz domū reduceret. inter manus puerox vitaz finiuit. Tunc anastasia alij p̄fecto tradit̄ vt eam in custodia detineret. Audiens vo idem q̄ infinitas possessiones haberet. p̄uatim dixit ei. Anastasia si vis eē xp̄iana fac qō p̄cepit deus tuus. Ille em̄ p̄cepit. q̄ nō renunciauerit oib⁹ q̄ possidet ⁊c. Omnia igit̄ q̄ habes mihi da. et vade libera quo volueris ⁊ vere christiana eris Cui illa respondit. Deus meus p̄cepit. vende omnia q̄ habes ⁊ da paupibus ⁊ non diuitib⁹ Cū ergo dines sis cōtra p̄ceptū dei facerem si aliq̄d tibi darem. Tunc anastasia diro carceri fame cruciāda traditur. Sed a sancta theodora q̄ iam per martirium coronata fuerat p̄ duos menses esca celesti pascit̄. Tandez cum du-

centis virginib⁹ ad ysulas palmarias ducta est vbi multi ꝓpter nomē xpi fuerāt relegati. P⁹ aliquos vo dies pfectus oms ad se vocauit et anastasiam ad palos ligatā ignibus cōcremauit. Alios vo diuersis supplicijs interemit Inter quos vn⁹ erat q̄ plures ꝓpter xpm multis diuitijs spoliatus sp dicebat. Xpm saltem mihi nō auferet. Appollonia aūt corp⁹ sancte anastasie in viridario suo facta ibi ecclia honorifice sepeliuit. Passa est aūt sub diocleciano circa annos dñi. cc. lxxxvij.

viij

De sancto Stephano

Tephan⁹ grece latine dr corona. ꝫ hebraice norma. Fuit em̄ corona. i. pncipiū martirū in nouo testa. sicut abel in veteri test. Fuit etiā norma. i. exemplar ⁊ regula alijs patiendi ꝓ xpo: siue bñ agendi ⁊ viuendi. vel ꝓ inimicis orandi. Vel stephan⁹ dr q̄si strennue fans qđ pz in suo ꝓmone ⁊ luculenta diuini vbi pdicatiōe Vel dr stephan⁹ q̄i strennue fans an⁹. i. strennue siue laudabiliť fans. i. instruens ⁊ regens an⁹. i. viduas q̄bus ab aplis fuerat pfect⁹ q̄ ad lram anus erant. Est ergo corona ꝓpter pncipium. martirij norma ꝓpter exēplū patiendi ⁊ bene viuendi. ⁊ strennue fans ꝓpter luculentā pdicationē. ⁊ strennue fans anus ꝓpter viduarum laudabilem instructionē.

Stephanus fuit vn⁹ de septē diaconibus ab aplis in ministeriū ordinatis

Crescente em̄ numero discipulor cōuersi ex gentib⁹ aduersus conuersos ex iudeis murmurare ceperunt ex eo q̄ vidue eor i ministerio q̄ttidiano cōtemnebañ. Hui⁹ autem murmuris cā dupliciter pōt intelligi. Aut q̄a vidue eor in ministerio nō admittebāť. aut q̄ ꝓ ceteris in q̄ttidiano ministerio ḡaabantur. Apli em̄ vt expedit⁹ pdicatōi insisterēt viduis ministrationē cōmiserant. Videtes itaq̄ apli murmurationē ortā ꝓ administratiōe viduar volentes hoc murmur sedare congregata omni multitudine dixerunt. Nō est equū nos derelinquere vbum dei ⁊ ministrare mensis. glos. qr melioza sunt fercula mētis q̄ dapes corpis Cōsiderate ergo fratres ex vobis viros bōi testimonij septē plenos spūsctō ⁊ sapia. q̄s cōstituam⁹ sup h op⁹ glo. vt ministrent vel vt ministrantib⁹ pfint. Nos vo oratiōi ⁊ pdicatiōi instantes erim⁹. Et placuit sermo oi pplo ⁊ multitudini. Et elegerūt septē q̄r btūs stephan⁹ ꝓmus ⁊ pmiceri⁹ extitit. Et adduxerūt eos ad aplos ⁊ imposuerūt sup eos man⁹. Stephan⁹ aūt plen⁹ gra ⁊ fortitudie faciebat ꝓdigia ⁊ signa magna in pplo. Inuidentes igiť iudei et eum superare cōuincere cupientes. triplici mō eū ⁊ plio aggressi sunt. s. disputatione. testiū ꝓductione. ⁊ tormentor illatiōe. Sed tñ ipe disputantes superauit. testes falsos cōuicit ⁊ de suis tortorib⁹ triūphauit. Et in q̄libet pugna ad iutorū sibi de celo datū est. In pma em̄ ei datus est spūssanctus q̄ sapiam mistraret. In secūda vult⁹ angelic⁹ q̄ falsos testes terreret. Et in tercia visus ē xps adiuuare pat⁹ q̄ martirez cōfortaret. In q̄libz igiť pugē potr historia tria. scz aggressū plīū collatū adiutorū ⁊ adeptum triumphū. historiā igiť breuiter pcurrētes hec oia videre poterim⁹

Cū igiť btūs stephanus multa signa faceret ⁊ freq̄nti⁹ pplo pdicaret. iudi sibi inuidētes pmū plīū cū eo inierūt vt eū ꝓ disputationē vincerent. Surrexerūt ei q̄dam de synagoga q̄ appellabañ libertinorū a regione sic dictor. vel libertinor. i. filior libertor. Libertini em̄ dicunť filij libertor. i. eor q̄ de fuitute manumissi sunt ⁊ libertati donati ⁊ sic de stirpe fuiti fuerūt q̄ pmo fidei restiterūt ⁊ cirenensiū a cirene ciuitate. ⁊ Alexandrinor ⁊ eor q̄ erāt a cilicia ⁊ asia disputantes cuz stephano. Ecce pmū prelīū. Deinde subiūgit triumphum. Et non poterant resistere sapientie Postremo ponit adiutorū. Et spūi q̄ loq̄bañ.

Videntes igiť q̄ ꝓ hunc moduz pugnandi eum non possent superare. ad secundū modū callide se conuerterūt. vt. s. eū falsis testibus superarent. Submiserunt ei duos falsos testes q̄ eundem de q̄druplici blasphemia accusarēt Adducentes itaq̄ eū in cōsilium suū falsi testes eum de quatuor accusabant. s. de blasphemia in deuz. in moysen. in legē. ⁊ in tabernaculum siue templū. Ecce plīū. Et intuentes euz oms q̄ sedebant in pcilio viderūt faciē ei⁹ tanq̄ faciem angeli. Ecce auxiliū. Deinde ponit hui⁹ scde pugne victoria. cū falsi testes de his oibus cōfutañť. Dixit em̄ ꝓnceps sacerdotum si hec ita se haberent. Tūc btūs stephan⁹ de illis quatuor q̄ sibi falsi testes imposuerūt se ꝓ ordinē excusauit. Et pmo excusauit se de blasphemia in deum dicens deū q̄ locut⁹ fuit patribus ⁊ ꝓphetis deū glorie fuisse. i. datorē vel possessorē gl̄ie. vel cui a creatura debeť gloria. Vbi deū tripliciter cōmendauit. sm q̄ h vbū tripliciter pōt exponi. Est em̄ de⁹ gl̄ie. i. collatiuus gl̄ie. j. Regū. ij. Qui honorificauerit me gl̄ificabo eū. Vel de⁹ gl̄ie. i. cōtentiu⁹ gl̄e. Pro uer. viij. Necū sūt diuitie ⁊ gl̄ia. Vel de⁹ glorie. i. deus cui a creatura debeť gl̄ia. j. Thimo. j Regi scl̄or immortali inuisibili soli do honor ⁊ gl̄ia in scl̄a scl̄or amen. Cōmendauit igiť deum tripliciter. s. q̄ sit gl̄iosus. gl̄ificans ⁊ gl̄ificandus. Deinde excusat se de scda blasphemia in moysen ipm moysen multipl̄r cōmen-

dando. Cōmendat em̄ eū p̄cipue a trib⁹. ſ. a zeli feruore. q; pcutientē hebreū egyptiū interfecit. a miraculoꝝ opatione q̄ in egypto ⁊ in deſerto fecit. ⁊ a dei familiaritate q; plies cū deo familiarit locut⁹ fuit. Postmodū excuſat ſe de tertia blaſphemia. q̄ erat in legē ip̄am triplicit cōmendando. ſ. ex rōne dantis q̄ fuit de⁹. ex rō ne miniſtrantis q̄ fuit moyſes. talis ⁊ tant⁹. et ex rōne finis. q; datvitā eternā. Postremo cepit ſe purgare de ḡrta blaſphemia q̄ erat in tabernaculū ⁊ in templū. ip̄m tabernaculū quadrupl'r cōmendando. ſ. q̄ fuit a deo p̄ceptū fieri. in viſione oñſū. a moyſe p̄ſūmatū ⁊ arche teſtimonij p̄tentiuū. Templū aūt dixit tabernaculo ſucceſſiſſe. Sic ḡ btūs ſtephanus de crimine ſibi obiecto rōnabiliter ſe purgauit

Videntes igit iudei q̄ nec iſto ſcō mō euz ſupare valerent. tertiū modū aſſumūt ⁊ tertiā pugnā ineunt. vt. ſ. ſaltē tormētis ⁊ ſupplicijs eum ſuparent. Q̄ vt vidit btūs ſtephan⁹. volens p̄ceptū dñicū de fraterna correctiōe ſuare tribus modis eos conat⁹ eſt corrigere ⁊ a tā ta malicia coercere. ſ. pudore: timore ⁊ amore.

Primo pudore eis duriciā cordis ⁊ ſctōrum necem improperando. Dura inq̄t cervice ⁊ incircūciſi cordib⁹ ⁊ aurib⁹. vos ſp ſpūiſancto reſtitiſtis. ſicut ⁊ patres veſtri. ita ⁊ vos. Quē em̄ ꝓphetaꝝ patres veſtri nō ſunt p̄ſecuti ⁊ occiderunt eos q̄ p̄nūciabant de aduentu iuſti. Vbi ſicut dicit gloſa. tres gradus malicie eorū ponit. Primus eſt q̄ ſpūiſancto reſtiterūt. Secūdus q̄ ꝓphetas p̄ſecuti ſunt. Tertius eſt q̄ crescente malicia eoꝝ eos occiderūt. Sz q; frons mulieris meretricis facta erat eis. ⁊ neſciebāt erubeſcere. nec ſic a concepta malicia deſtiterūt imo audientes hec diſſecabant cordib⁹ ſuis ⁊ ſtridebant dentibus in eum. Scō coꝛexit eos timore. p̄ hoc ſcz q̄ ihm ſtantē a dextriz dei ſe videre p̄hibuit. q̄ſi paratum ſe adiuuare. et aduerſarios cōdemnare. Cum aūt eſſet ſtephanus plenus ſpūſctō intuens in celuz vidit gloriā dī ⁊ ait. Ecce video celos ap̄tos ⁊ filiū hois ſtantē a dextris v̄tutiz dei. Licet igit iam pudore timore coꝛexerit eos nō tū adhuc deſtiterūt. ſed deteriores q̄z p̄ius fuerunt. Exclamātes em̄ voce magna continuerunt aures ſuas. Gloſa ne blaſphemantē audirent. Et impetū fecerunt vnanimiter in eū. ⁊ p̄cipientes eum extra ciuitatez lapidabant in hoc ſm legē ſe agere arbitrantes. q̄ blaſphemū extra caſtra mandauerat lapidari. Et illi duo falſi teſtes qui in eum p̄mū lapidem mittere debebant. ſm legem dicentē. p̄ma manus teſtiū lapidabit eū. depoſuerunt veſtimenta ſua ne illius tactu coinquinarentur. vel vt ad lapidandū expeditiores redderent. ſecus pedes adoleſcentis q̄ vocabat ſaulus. ⁊ poſtea vocatus eſt paul⁹. Qui dum lapidātiū veſtimenta cuſtodiret ex eo q̄ ad lapidandū eos expeditiores redderet. quaſi manu omniū lapidauit. Cum aūt eos nec pudore nec timore a tanta poſſet nequicia retrabere tertiū modum adhibuit. vt ſaltem eos amore corceret. In nō eximi⁹ amoꝝ fuit quez eis oſtendit q̄ p̄ ſe ⁊ p̄ ipis oꝛauit. Pro ſe q̄dem oꝛauit ne ſua paſſio p̄lōgaret. ⁊ ſic ipi reꝛa maioꝛi tenēt. Pro ipis aūt oꝛauit ne eis hoc in peccatum imputaret. Lapidabant inquit ſtephanū inuocantē ⁊ dicentem. Dñe ieſu accipe ſpm̄ meū. Poſitis aūt genibus clamauit voce magna dicens. Dñe ne ſtatuas illis hoc peccatū. q; neſciunt q̄d faciunt. Et vide de amorē mirabilē. q; oꝛādo p̄ ſe ſtetit. oꝛādo p̄ ſuis lapidatoꝛib⁹ genua flexit. q̄ſi plus oratione quā p̄ ipis faciebat. q̄z illa quam p̄ ſe effundebat cuperet exaudiri. Pro ipis etiā potius q̄z p̄ ſe genua flexit. q; vt dicit gloſa ibidē quorū maioꝛ iniq̄tas. maius ſupplicādi remediū poſtulabat In hoc etiam martyr xp̄i xp̄m imitatus eſt qui in paſſione ſua p̄ ſe oꝛauit dicens. Pater in manus tuas cōmendo ſpiritū meū. Et p̄ ſuis crucifixoꝛibus dicens. Pater ignoſce illis ꝛc. Et cum hoc hoc dixiſſet obdoꝛmiuit in dño. Glo. Pulcre dictū eſt obdoꝛmiuit ⁊ nō moꝛtuus eſt. q; obtulit ſacrificiū dilectiōis. ⁊ obdoꝛmiuit in ſpe reſurrectionis. Facta eſt aūt lapidatio ſtephani eodē anno q̄ dominus aſcendit in p̄imo menſe auguſti tertie die intrante. Sctūs vo gamaliel ⁊ nicodemus q̄ erant p̄ xp̄ianis in oibus p̄ſilijs iudeoꝝ ſepelierūt eū in agro ipius gamaliel ⁊ fecerunt planctū magnū ſup eum. Et facta eſt magna p̄ſecutio xp̄ianoꝝ q̄ erant in hier'm. q; occiſo beato ſtephano vno de p̄cipib⁹ alios graviter p̄ſequi ceperūt. in tantū q̄ oēs xp̄iani p̄ter ap'los q̄ erant ceteris foꝛtiores p̄ totā iudeoꝝ p̄uinciā diſpſi ſunt iuxta q̄d dñs p̄ceperat eis. ſi vos p̄ſecuti fuerint in vna ciuitate fugite in aliam. ℇ Refert aug⁹. doctoꝛ egregi⁹ beatum ſtephanū innumeris miraculis claruiſſe ⁊ moꝛtuos ſex ſuis meritis ſuſcitaſſe multoſq̄ a varijs languoꝛib⁹ curaſſe. Prēk hec aūt alia refert miracula digna memoꝛie cōmendanda Ait em̄ q̄ floꝛes ſup altare btī ſtephani ponebant ⁊ inde ablati ſup infirmos ponebantur. ⁊ mirabiliter curabant. Panni etiā de eius altari ſumpti ⁊ ſupra egros impoſiti. multis exti terūt infirmitatibus in medelā. Nam ſic ait in li. xxij. de ciuitate dī. Floꝛes ipi ō altari aſſumpti cuinſdaz mulieris cece oculis impoſiti ſūt ⁊ illa cōtinuo lumen recepit. Refert q̄z in eodem libꝛo q̄ cum q̄dam vir p̄mari⁹ ciuitatiz nomine marcialis infidelis eſſet. ⁊ neq̄q̄ cōuerti

vellet.cū tū plīmū egrotaret.gener suus valde fidelis ad eccl'iam sancti stephani venit ⁊ de ip sis floribus q̄ sup altare erant accipiens ad ca put soceri flores ipos latenr posuit. Super q̄s dum ille dormisset.ptin⁹ añ diluculū clama uit.vt p eō mitteret.Cum aūt eps abesset sa cerdos ad eum venit.⁊ ipm cū se credere dice ret baptisauit. Hic q̄diu vixit b̄ vbus semp in ore habuit.Criste accipe spūm meū.cū tū b̄ be ati stephani vltima v̄ba fuisse nesciret. Aliō sil'r in eodē libro refert miraculū q̄ q̄dam ma trona noie patronia.cū diu infirmitate grauis sima torqueret.⁊ multa adhibēs remidia.nul lū sentiret liberationis vestigiū.tandē quendā iudeū ꝓsuluit q̄ anulū quendā cū quodā lapi de ei tribuit vt ipo anulo cū corda ad nuda cor poris cingeret.vt ex v̄tute illi⁹ būficiū reciper sanitatis.Sed dum hoc sibi nihil valere cōspi ceret.ad eccl'iam ꝑthomartiris ꝓperauit.⁊ pro salute sua instantius btūm stephanū exorauit Tunc subito insoluta corda et illeso anulo re manente anulus in terrā ꝓsilijt.⁊ ꝑtinuo pfe cte sanatā se sensit. ¶ Aliud sil'r in eodem non min⁹ mirabile refert miraculū.Apud nā cesariam capadocie q̄dam nobilis matrona erat viri q̄dem destituta solatio.ex nobili valla ta multitudine filior.Nā decem filios habuis se dicit.quor septem mares ⁊ tres femine fuis se perhibent.Quadam igit vice cum mater ab eis offendit.maledictionē suam filijs impreca tur.Subito aūt maledictionē matris diuina vindicta subsequit ⁊ oēs pena simili ⁊ horri bili ferunt.Nam oēs tremore membrorum oīm horribiliter sunt percussi.Quapropter ni miū dolentes ⁊ eorum ciuium oculos non fe rentes per totū orbem vagari ceperunt. ⁊ quo cunq; ibant omnium in se conuertebant aspe ctum.Ex his autem duo frater ⁊ soror paulus ⁊ palladia iponiam venerunt.⁊ ipi augustino ibidem episcopo que sibi contigerant narraue runt.Cum ergo iam.xv.diebus ante pascha ec clesiam beati stephani frequentassent. ⁊ sanita tem ab ipso multis ꝑcibus postulassent.in ipo die pasce cum frequens populus p̄sens esset vnus ex eis scz paulus repente cancellū introi uit.⁊ ante altare cum multa fide ⁊ reuerentia se ꝓstrauit in oratione.Et cū astantes rei exi tum expectarēt subito surrexit sanus a tremo re corporis deinceps alienus.Cum aūt ad au gustinū fuisset adduct⁹.ipe eum ad pp'lm ꝓtu lit ⁊ sequenti die libellū de illi⁹ curatiōe eis re citandum ꝓmisit.Cum aūt sic ad pp'lm loq̄re tur ⁊ sor illi⁹ ibidē oibus membris tremens assisteret.surgens illa e medio bti stephani cā cellos intrauit.⁊ statim velut obdormiēs subi to sana surrexit. Ipa sil'r in mediū ꝓducit ⁊ de vtriusq; sanitate deo ⁊ beato stephano immen se gr̄e referunt. Orosius nanq; a Hiero.ad au gustinū rediēs.q̄sdam reliq̄as sci stephani de tulit ad q̄s ꝓdicta ⁊ plura alia miracl'a facta sr.

¶ Notandū aūt q̄ btūs stephanus hac die passus nō est.sed ea die vt or q̄ ei⁹ inuentio ce lebrat.Eius autē inuentio or hac die extitisse. Sed q̄re festa mutata sint dicet cum de inuen tione aget.Ad pns autē hoc dixisse sufficiat q̄ duplici de cā eccl'ia hec tria festa q̄ sequunt na tiuitatē domini sic voluit ordinare. Prima est vt xp̄o sponso ⁊ capiti oēs sui comites aditūgā tur. Natus em̄ xp̄s sponsus eccl'ie in hūc mun dū tres sibi comites adiunxit.De q̄bus comi tibus or in canticis. Dilectus me⁹ candidus ⁊ rubicūd⁹.electus ex milib⁹ Cādid⁹ q̄ ad iohēz euangelistā p̄cipuum ꝓfessorē. Rubicūdus q̄n tum ad stephanū ꝑthomartirē. Elect⁹ ex mili bus q̄ntum ad turbā innocentū virginalē. Se cunda rō est vt sic eccl'ia oim martirū genera fm grad⁹ dignitatis in simul adunaret. q̄ q̄ dem martirū xp̄i natiuitas cā fuit. Est em̄ tri plex martirū. Vnū voluntate ⁊ ope. Scōm voluntate ⁊ nō opere.Tertiū ope ꝫ nō volūta te. Primū fuit in btō stephano. Secūdū i bea to iohanne. Tertiū in innocentibus.

ix

De sctō Johanne apl'o ⁊ euangelista.

Ohannes interpre-

tat dei gr̄a.vl'in q̄ est gr̄a.vl' cui dona tus est.vel cui donatio a deo facta est. Per hoc em̄ intelligunt q̄tuor ꝓuilegia q̄ fue rūt in btō iohanne. Primū ē p̄cipua xp̄i dile ctio.Xp̄s em̄ p̄ ceteris apl'is eū dilexit.⁊ ei ma ora dilectiōis ⁊ familiaritatis signa ostendit. Et inde or dei gr̄a.quasi deo gratiosus.Etiam plus Petro ipm dilexisse videt.Sed est dile ctio animi ⁊ signi.Et illa que est signi duplex est. Vna que cōsistit in familiaritatis ostensio ne.⁊ alia in beneficior exhibitione. Quantus ad primā vtrunq; equaliter dilexit.quantū ad secundā plus iohannē.quantū ad tertiā plus petrū. Secundū est carnis incorruptio.qr virgo a domino est electus. Et inde or in quo est gratia. In ipso em̄ fuit gratia pudicicie virginalis. Vnde ⁊ de nuptijs volens nubere a domi no vocatus fuit. Tertium est secretorū reuela tio.⁊ inde dicit.cui donatū est. Eidem em̄ do natum est multa secreta ⁊ p̄funda noscere. sic cot de diuinitate verbi ⁊ cōsummatione seculi Quartum est matris dei recōmendatio.Et in de dicit.cui donatio a deo facta est. Maxima em̄ donatio a domino tunc eidem facta est qñ mater dei in eius custodiam donata est. Eius vitaz miletus laodicie episcopus scripsit. quā

Ysidorus in libro de ortu vita ⁊ obitu sanctor patrum abbreuiauit.

Iohānes apl's et euāgelista dilectus a dño ⁊ virgo electus post pētecosten diuisis apl'is i asyam ē ꝓfectus. vbi ecc'ias multas fundauit. Domician⁹ igit imperator eius intelligens famā accersitū eū in doleū feruentis olei añ portā latinā mitti iussit. Ille aūt inde exijt illesus. sicut a corruptione carnis extiterat alienus Videns igit imperator ꝙ nec sic a ꝓdicatiõe desisteret. eū in pathmos insulā in exiliū relegauit. vbi sol⁹ degens apocalipsim scripsit. Eodem anno imperator xp̄i sui nimiā crudelitatē occidit ⁊ a senatu q̄cq̄d fecerat reuocat. Sicq; factū est vt sanctus iohannes qui cum nimia iniuria in insulam deportatus fuerat cum honore ephesum rediret occurrente ei vniuersa turba ⁊ dicente. Benedictus qui venit in noīe dñi. Cū aūt ingrederet vrbem Drusiana ei⁹ dilectrix q̄ suū plurimus desiderabat aduētum mortua efferebat. Parentes igitur eius vidue ⁊ orphani dixerunt ei Sancte Iohannes ecce drusianā efferim⁹ que tuis semp monitis obsecundans nos oīs alebat. tuumq; desiderabat plurimū aduentū di. Si videā apl'm dei añq; moriar. Ecce tu veni sti ⁊ te videre nō potuit. Tūc iussit feretrū deponi ⁊ corpus resolui di. Dñs meus ihs xp̄us suscitet te drusiana. surge ⁊ vade in domū tuā ⁊ para mihi refectionē. Statim illa surrexit et cepit ire solicita de iussione apl'i. ita vt sibi videret ꝙ nō de morte ꝑ de somno excitasset eam.

Altera aūt die crathon phs in foro ppl'm cōuocauit vt ostenderet quō hic mund⁹ cōtemnendus esset. Duos ei ditissimos iuuenes fratres. ꝓciosissimas gēmas distracto toto patrimonio emere fecerat ⁊ eas in cōspectu omniū confringi iusserat. Cōtigit igit apl'm illuc transitū facere vocansq; ad se phm. hmōi mūdi ꝓemptū triplici ratione cōdemnauit. Primo quia ore hoim laudat. ꝑ diuino iudicio ꝓdemnatur Scōa q⁹ ex tali ꝓemptu vicīū nō curat. ⁊ iō vanus est sic medicina vana dr ex q̄ morb⁹ ne quaq; curat. Tertio q⁹ ꝓpt⁹ meritor⁹ est qui sua paupib⁹ elargit. sicut dñs iuueni dixit. Si vis ꝑfect⁹ ee vade ⁊ vende oīa q̄ habes ⁊ da paupib⁹. Cui crathon dixit. Si vere de⁹ magister tu⁹ est ⁊ vult vt hax gēmax ꝓciū paupib⁹ eroget fac vt reintegrent vt ad eius facias gloriam q ō ego ad hoim feci famā. Tūc beat⁹ iohannes gēmax fragmenta in manū suā recolligens orauit ⁊ facte sunt integre sic ꝓus. Statimq; phs ⁊ illi duo iuuenes crediderūt. ⁊ gēmas vendentes ꝓcium paupibus erogarunt.

Duo insuper iuuenes honorati horū exemplo venditis omnib⁹ ⁊ paupibus erogatis apl'm secuti sunt. Quadā aūt die videntes seruos suos ꝓciosis indumentis fulgētes ⁊ in vili pallio se egentes ꝓtristari ceperunt. Qō cuz sctūs Iohannes aduertisset eo ꝙ facie tristes essent virgas ⁊ lapides a littore maris deferri fecit. et eos in aux ⁊ gemmas conuertit. Qui iussu apl'i vniuersos aurifices ⁊ gēmarios p̄ septem dies querētes. reuersi sunt dicentes. ꝙ illi nunq; tam purū aurū ⁊ tam ꝓciosas gēmas se vidisse testati sunt. Dixitq; eis. Ite ⁊ redimite vobis terras quas vendidistis. q⁹ celox ꝓmia ꝓdidist⁊. Estote floridi vt marcescat⁊. Esto te diuites tempor'r vt impetuū mendicetis Tunc apl's cōtra diuitias diutius cepit disputare ostendens ꝙ sex sunt q̄ debent nos ab immoderato diuitiarū appetitu retrahere. Primū est scriptura. Vnde recitauit hist'iā de diuite epulone quē dñs reprobauit. ⁊ de lazaro paupe quem dñs elegit. Scōm est natura. q̄a homo nud⁹ sine diuitijs nascit ⁊ nud⁹ sine diuitijs morit. Tertiū est creatura. q⁹ sol. luna. stidera. pluuia. aer omnib⁹ sunt cōia. ⁊ cōiter sua bñficia omnib⁹ largiunt. sic ⁊ inter hoies omnia cōia esse deberent. Quartū est fortuna. Dixit em ꝙ diues seruus efficit nummi ⁊ diaboli. Nūmi q⁹ non possidet diuitias. ꝑ ipe a diuitijs possidet Dyaboli. q⁹ iuxta euangeliū amator pecunie seruus est māmone. Quintū ē cura. q⁹ habent curam ⁊ solicitudinē diurnā ⁊ nocturnā in acq̄rendo ⁊ in custodiendo. Nam in acq̄rendo habent laborem ⁊ in custodiendo timorem. Sextum est iactura. ⁊ oñdit ꝙ diuitie sunt cā duplicis iacture. vnius q̄ est in acq̄sitione duplicis mali. s. mali in pñti qō est elatio. ⁊ mali in futuro qō est eterna damnatio. ⁊ alterius q̄ est in ꝓditione duplicis boni. s. boni in pñti qō est gr̄a. ⁊ boni in futuro qō est etna gloria. Cum igit sctūs Iohānes ꝓra diuitias taliter disputaret. ecce iuuenis q̄dam mortuus efferebat q̄ triginta dies habebat ꝙ vxorem accepat. Veniens igit mater vidua ⁊ ceteri q̄ eum flebant ad pedes apl'i ꝓciderūt. rogātes ꝙ hunc q̄z sicut drusianā in noīe dñi suscitaret. Flente igit apl'o diutius ⁊ orante ꝓtinus resurrexit. Precepitq; ei vt illis duob⁹ discipulis enarraret quantā incurrissent penam. ⁊ q̄n tam gl'iam ꝓdidissent. q̄ multa de gl'ia p̄disi ⁊ de penis inferni q̄s viderat enarrauit dicens. O miseri vidi angelos vestros flentes. ⁊ demones gratulantes. Dixitq; eis ꝙ ꝓdidissent eterna palacia. q̄ sunt gemmis coruscantib⁹ fabricata. claritas mirabilis ꝓtentua. copiosis epulis referta. delicijs plena. gaudijs gl'iosa. ⁊ imperpetuuz ꝑmansura. De inferno aūt octo penas dixit. q̄ his versib⁹ continent. Vermes, et tenebre flagellū frigus ⁊ ignis. Demonis aspe

ctus scelerū cōfusio luctus. Tunc ille q̄ fuerat suscitatus ⁊ illi duo discipuli ad pedes apl'i se ꝓsternentes rogabant vt misericordiā ꝓsequerent. Quibus apl'us ait. Triginta diebus penitentiam agite inter q̄s orate vt virge ⁊ lapides ad naturā ꝑstinā reuertant. Nō cuz factū esset ait eis. Iter vnde tulistis virgas ⁊ lapides deferatis. Nō cū fecissent ⁊ virge ⁊ lapides in sui naturā reuersi fuissent. oim vtutū gratiam quā ꝓ⁹ habuerant receperunt. ¶ Cū aūt btūs iohannes p totā asiam ꝑdicasset cultoz ydoloꝝ seditionē in ppl'o cōcitantes iohannē ad templū dyane trahebant cogentes eū sacrificiū offerre. Quib⁹ iohannes hanc distinctionem ꝓposuit. vt aut ipi ad inuocationē dyane eccl'iaz xp̄i conuerterent ⁊ ipe ydolis sacrificaret aut ipe ad inuocatōnē xp̄i templū dyane conuerteret. ⁊ ipi in xp̄m credarent. Huic ḡ suie cuz maioꝝ ps ppl'i cōsensisset exeūtib⁹ cūctis de templo orauit apl's. ⁊ funditus templū corruit. et dyane imago penitus cōminuta est. Aristodemus aūt pontifex ydoloꝝ in ppl'o seditionem maximā ꝓcitauit. ita vt vna ps ꝓtra aliā ad p̄lium pararet. Cui apl's. Quid tibi vis faciam vt placeris. Cui ille. Si vis vt credā in deū tuum dabo tibi venenū bibere. ⁊ si nullā in te lesionē tulerit verus deus dñs tuus apparebit. Cui apl's. Fac vt locutus es. Et ille. Volo vt alios inde morientes videas vt sic amplius p timescas. Pergens igit Aristodem⁹ ad ꝓcōsulem duos viros decapitandos petijt ⁊ eis coram oibus venenū dedit. Qui mox vt venenū biberūt spūm exalarūt. Tunc apl's calicē accipiens ⁊ signo crucis se muniens totū venenū bibit ⁊ nullam lesionē incurrit. Quapꝛopt deum omnes laudare ceperūt. Aristodem⁹ autē dixit. Adhuc mihi inest dubietas. sed si veneno mortuos suscitaueris absq̄ dubio vere credam. Tunc apl's ei tunicā suam tribuit. Cui ille. Cur mihi tunicā tuā dedisti. Cui apl's. vt sic ꝓfusus a tua infidelitate discedes Cui ille. Nūquid tunica tua credē me faciet. Et apl'us. Vade ⁊ mitte eā sup corpa defunctoꝝ dicēs. Apostolus xp̄i me misit ad vos vt in xp̄i noie exurgatis. Nō cū fecisset ilico surrexerūt. Tūc apl's pontificem ⁊ ꝓcōsulē credentes cū oīni parentela sua in xp̄i noie baptisauit. q̄ in honoꝛe beati iohannis eccl'iam cōstruxerunt. ¶ Refert btūs clemens sicut in quarto li. eccl'iastice hist'oꝛie inuenit q̄ q̄dam tpe apl'us q̄ndam iuuenem pulcrū ⁊ ferocē cōuertit. et euz cuidā epo sub depositi noie cōmendauit. Post aliqō aūt tps inuenis dereliquit epm. ⁊ factus ē princeps latronū. Apl's itaq̄ ad epm venit ⁊ suuz depositū req̄sijt. Cunq̄ ille de pecunia intelligeret. ⁊ ex ꝫ vehementer stuperet dixit ei apostolus. Iuuenē illū a te repeto quē tibi tā studiose recōmendaui. Cui ille. Pat̄ sctē in ania mortuus est. ⁊ in tali monte cum latronib⁹ degit. q̄z ipe ꝓinceps existit. Quibus audit̄ vestem suā scidit ⁊ caput suū pugnis feriens. bonū inq̄t te custodez fris aie dereliq̄. Confestim igit equū sibi parari iussit. ⁊ ad illū montē itre pidus cucurrit. Quē cum iuuenis inspexisset. p̄ pudoꝛe nimio statim equū ascendit ⁊ velocius aufugit. Apl'us aūt etatis oblit⁹. vrget calcaribus equum. ⁊ post tergum clamitat fugiē tis. Vt quid fili dulcissime fugis patrē senē et inermē. ne timeas fili. q̄z ꝓ te xp̄o rōnem reddam. ⁊ certe ꝓ te libenter moriar sicut xp̄s ꝓ nobis est mortuus. Reuertere fili reuertere q̄z deus me misit. Qui audiens compunctus redijt ⁊ amarissime fleuit. Apl's aūt ad pedes ei⁹ ꝓcidit. ⁊ manū eius tanq̄ ꝓ pniam iam purgatam osculari cepit Ieiunante igit ⁊ orante ꝓ eo apl'o veniam impetrauit. ip̄mq̄ postmodū in ep̄m ordinauit Legit q̄z in eadē hist'. ecclesiastica. ⁊ habet in glosa sup scōam canonicaz Johannis. q̄ cū iohannes apud ephesum balnea lauandi gr̄a introisset ⁊ ibidez Cherinthū hereticum vidisset ꝓtinus exilijt dicens. Fugiamus hinc ne balnea super nos corruāt i quibus lauatur Cherintus veritatis inimicus.

¶ Cum auis que perdix dicit̄. vt ait Cassianus in li. collationū. vna beato Johanni a q̄dam oblata fuisset. ⁊ ille eam quasi demulcendo tangeret ⁊ contrectaret. quidam adolescēs hoc videns ad coetuos suos ridendo dixit. Videte quō ille senex cum auicula sicut puer ludit. Quod beatus iohannes p spūm recognoscens iuuenem ad se vocauit. Cui dixit adolescens. Tu ne es iohannes qui talia agis ⁊ tam sanctus haberis. Quem iohānes quid in manu teneret requisiuit. Cui cū se arcum diceret tenere ait. Quid inde facis Et iuuenis. Nues inde ac bestias sagittam⁹. Cui apostol⁹. Quaꝛ iter. Tunc iuuenis arcum cepit tendere ⁊ tensum in manu tenere. Sed cum nil ei apostol⁹ diceret. iuuenis arcum distendit. Cui iohannes. quare fili arcum distendisti Et ille. quia si diutius tensus teneret. ad iacienda iacula infirmioꝛ redderet. Et apl'us ad hoc. Sic et hūana fragilitas ad cōtemplationem min⁹ valida fieret si semp in suo rigoꝛe ꝑsistens fragilitati sue interdū cōdescēdere recusaret. Nam ⁊ aq̄la cunctis auibus celsi⁹ volat. ⁊ solem clarius cōspicit. ⁊ tñ nature necitate ad ima descendit. Sic ⁊ human⁹ anim⁹ cum se modicū a cōtemplatione retrahit. crebꝛa innouatione ardentius ad celestia tendit. Btūs igit Johannes vt testat Hiero. cum ipe vsq̄ ad ip̄am suam vltimā senectutem ephesi morꝛetur. vt vix inē di-

scipulox manꝰ ad eccl̃iam deferret.nec plura verba dicere possꝫ ad quãlibꝫ pausã ꝟ dicebat verba. Filioli diligite alterutrũ. Tandẽ frẽs q̃ cũ eo erãt admirãtes q̃ semp eadẽ ꝟba diceret dixerũt ei. Magister q̃re sp loqueris hec ꝟba. Qui rñdit.qz p̃ceptũ dñi est.z si soluꝫ hoc fiat sufficit. Refert q̃ꝫ Helinandꝰ q̃ cũ iohãnes euangelista euãgeliũ scribere deberet.p̃us indixit ieiuniũ vt orarẽt se digna scriptuꝝ. Ferũ aũt ip̃m p illo loco secretissimo.in q̃ diuĩa scripturus secesserat orasse vt nulla huic insistens opi ibi ventox aut imbrium iniurias pateret. Hancq̃ eidẽ loco vsq̃ hodie reuerentiã elemẽta fuare dicũt. Hec Helinandꝰ. ¶ Cũ igit esset nonagintanouẽ annox. z a passione dñi fm ysi.anno.lxvij.apparuit ei dñs cũ discipulis suis di. Veni dilecte mi ad me. qz tps ẽ vt in mensa mea cũ tuis fratribꝰ epuleris. Surgens autẽ iohannes cepit ire. Cui dñs. Dñica die ad me venies. Veniente igit dominica vniuersus ppls cõuenit in eccl̃iam q̃ fuerat in ip̃s noie fabricata. Qui a p̃mo pullox cantu p̃dicauit eisdem.hortans eos vt in fide essent stabiles.z i mandatis dei feruentes. Post hoc foueam q̃dratã iuxta altare fecit fieri.z terrã extra eccl̃iam iactari. Descẽdensq̃ in foueã expãsis ad deũ manibus dixit. Inuitatꝰ ad p̃uiuiũ tuũ dñe iesu x̃pe ecce venio gr̃as agens.qz dignatus es ad me ad tuas epulas inuitare. sciens q ex toto corde meo desiderarem te. Cũq̃ orationẽ finisset tãta lux sup eũ emicuit.q nullus in eũ respicere potuit. Recedẽte aũt lumine.mãna fouea plena inuenit q̃ in loco illovsq̃ hodie generat.ita vt in fundo fouee instar minute arene scaturire videat.sicut in fontibꝰ fieri cõsueuit. Sctũs Eadmundꝰ rex anglie nulli petenti in noie scti iobis euãgeliste aliq̃d denegabat. Dñ̃ ꝓtigit q q̃dam pegrinꝰ absente camerario in noie scĩ iobis euangeliste importune a rege elemosinã postularet. Cui rex p̃ciosum anulum cum nil aliud in p̃mptu haberet dedit. Sed post plures dies q̃daꝫ miles anglie in transmarinis p̃tibꝰ cõstitutꝰ ab eodẽ pegrino anulũ regi referendũ in ꝟ verba recepit. Ille cui z p cuiꝰ amore anulũ hunc dedisti tibi remandat. Dñ̃ liq̃do patuit q ꝟ btũs iohannes eidẽ in forma apparuit pegrini.ysido. in li.de ortu vita z obitu sctõx patrum. Mutauit iohannes in aux siluestres frondium virgas.litoreaq̃ saxa in gemmas gẽmax fragmina ī p̃priã reformauit naturã viduã p̃cepto populi suscitauit.z redituũ corpus iuuenis remeante aĩa repauit.bibens letifex haustũ eua sit piculum.z eodem poculo p̃stratos in vite repauit statum. Hec ysiõ.

Innocẽtes dicti sũt

i triplici rõne.s.rõne vite.rõne pene.rõne innocentie assecute. Ratione vite dicti sunt innocentes.ex eo q vitã innocẽtem id est nõ nocentẽ habuerũt. Nulli enĩ vnq̃ nocuerũt.nec deo p inobedientiã.nec p̃imo p iniusticiã.nec sibi p alicuiꝰ pcti maliciã. Et iõ dr in psal. Innocẽtes z recti adheserũt mihi. Innocentes in vita.z recti in fide. Rõne pene. q̃nt am innocent z iniuste passi sunt. Vñ psal. Effuderũt sanguinẽ innocentẽ ꝛc. Rõne innocẽtie assecute. q̃niã in ipo martirio assecuti sunt baptismalẽ innocentiã.i.ab originali pctõ mũdiciã. De q̃ innocentia dr in Psal. Custodi innocentiã z vidi eq̃tatẽ.i.custodi innocentiam baptismatis.z postmodum vide equitatẽ bone operationis. ꝟ

Innocẽtes ab herode ascalonita inf̃ecti sunt. Tres em̃ herodes sacra scripta cõmemorat.quos famosos fecit eox infamis crudelitas. Primꝰ dictus est herodes ascalonita sub q̃ dñs natus est z a q̃ pueri occisi sunt. Scds dicꝰ est herodes antipas q̃ iohannẽ decollauit. Tertiꝰ dictus est herodes agrippa.q̃ iacobũ occidit z petrũ incarcerauit. Vñ de ꝟ exãt versus. Ascalonita necat pueros.antipa iohannẽ. Agrippa iacobũ claudens in carcere petꝝ. Sed p̃mi herodis historiã breuiter videamus. Antipater idumeꝰ vt in hystoria scolastica legit.neptem regis arabum duxit in vxorẽ.ex q̃ filiũ habuit quẽ vocauit herodẽ.q̃ postmodũ ascalonita dictus est. Hic a cesare augusto regnũ iudee accepit. Et tũc p̃mitꝰ ablatũ est sceptrũ de iuda. Huic sex filij nati sunt.s.antipater.alexander.aristobolus.archelaus.herodes antipas. z philippus Alexandrũ aũt z aristobolũ ex eadem mr̃e iudea genitos romã misit liberalibꝰ artibus imbuẽdos. Post ꝟ a studio redierũt. Et erat alexander grãmaticus.aristobolꝰ aũt acerrimus oratox. Jãq̃ liberi licentiꝰ de susceptione regni cũ patre disceptabant Ob hoc pater offensus antipatrem illis p̃ponere satagebat. Cũq̃ illi de morte p̃is tractassent.z ob hoc a p̃re rejecti fuissent.cesarẽ adeũt de patris iniuria cõq̃sturi. Interea magi hierosolimã veniũt z de ortu noui regis diligentius scisciteñ. Herodes ꝟ audiens p̃turbat.timens ne de veroꝝ regum genere aliq̃s natus esset.q̃ eum tanq̃ regni inuasorẽ expelleret. Rogat igit magos vt eo inuento sibi renuncient. simulans se velle adorare quẽ volebat occidere. Verũtamẽ magi p aliã viam reuersi sunt in regionem suam Videns herodes q̃ neq̃q̃ ad se venirent.stel-

le visione eos deceptos ad se redire erubuisse credidit. & ĩo ab inq̃sitõe pueri aĩm revocavit Cũ aũt audisset q̃ pastores dixerant & q̃ symeon & anna ꝓphetaverant vehementer timuit & se a magis turpit illusum putavit. Tunc herodes de nece puerorũ q̃ erant in bethleez tractare cepit vt cũ eis ille quẽ ignorabat occideret. ad monitõnẽ aũt angeli ioseph cũ puerõ & matre in egyptum in civitatem hermopolim fugit. ibiq̃ septem annis vsq̃ ad obitũ herodis ꝑ mansit. Ingrediente igit dño in egyptum ſm ysaie vaticiniũ vniversa idola corruerũt. Tradunt q̃dã q̃ sicut in exitu filiorũ israel de egypto nõ fuit dom⁹ in egypto in q̃ ꝓcurante dño nõ iaceret mortuũ primogenitũ. ita nec tunc fuit templũ in q̃ nõ corruisset ydolũ. Refert Cassiodorus in hist. tripartita q̃ in hermopoli civitate thebaide dicat esse arbor q̃ vocat psidis valens in salutẽ multorũ si fructus aut folium aut ps corticis collo egrotantiũ alliget. Cum igit beata maria cum filio in egyptuz fugeret. hec arbor vsq̃ ad terrã inclinata est. & xp̃m suppliciter adoravit. Hec Cassio. ¶ Cuz igit herodes de nece puerorũ disponeret a cesare augusto ꝑ epl'am est citat⁹. filiorũ accusatiõib⁹ rñsurus. Qui cũ ꝑ tharsũ iter faceret intellexit q̃ magos naues tharsensiũ trãsuexissent. & ĩo oẽs naues tharsis cõburi fecit ſm qõ ꝓdictũ fuerat. In spũ vehementi ꝓteres naues tharsis. Cũq̃ pater cũ filijs corã cesare disceptaret. diffinitũ ẽ vt filij p̃ri i oib⁹ obedirent. & ipe cui vellet regnũ dimittẽt. Rediens igit herodes & ex cõfirmatione factus audacior. mittens occidit oẽs pueros q̃ erant in bethleem a bimatu & infra. ſm tps qõ exq̃sierat a magis. Hoc autem duplicẽ intelligentiã cõtinet. Primo vt infra dicat ordinem tpis. & est sensus. a bimatu & infra. i. ab infantibus duor annorũ vsq̃ ad puerũ vnius noctis. Didicerat em herodes a magis ea die q̃ stella apparuit eis dñm natũ esse. & q̃ iam annus fluxerat eo q̃ romã iterat & redierat. dñm anniculũ & aliq̃ insup diez esse credebat. Iõq̃ supra etatem ei⁹ vsq̃ ad bimos. et infra. i. vsq̃ ad vni⁹ noctis infantes deseuit in pueros. timens pueri morphoseon. ne scz puer cui sydera famulabant supra etatem suã vel infra faciem transformaret. Et hec sñia vsitati or habetur & verior reputat. Alio mõ exponit ſm Crisſ. vt infra dicat ordinem numeri. & est sensus. A bimatu & infra. i. a pueris duor annorũ vsq̃ ad pueros q̃nq̃ annorũ. Dicit em stellam per annũ ante ortũ saluatoris magis apparuisse. Herodes aũt postq̃ ꝺ a magis didicit. romam vadens adhuc ꝑ annũ distulit. Credebat aũt tũc dñm natum fuisse qũ magis stella apparuit & iõ dñm duor annorũ esse credebat. Oẽs pueros bimos occidit. & deinceps vsq̃ ad q̃nq̃ annos q̃ nõ minores bimis. Cui assertioni fidem facere videt q̃ q̃dam ossa innocentiũ habent adeo grandia q̃ bimorũ esse nõ pñt. Potest tñ dici q̃ longe maiorũ erant tũc hoies q̃ntitatẽ q̃ mõ. Ipe aũt herodes statim ibidem punitus est. Nam sic ait Macrobius als methodi⁹. & in q̃dam cronica legit. vn⁹ parvulus filius herodis ibidẽ ad nutriendũ casu fuerat datus q̃ cũ alijs a carnificib⁹ est occisus Tunc impletũ est qõ dictũ est ꝑ ꝓpheta. Vox ploratus & vlulat⁹ plax. s. matrũ audita est in rama. i. in excelso ¶ Deus aũt iudex iustissimus vt in eisdẽ historijs legit scolasticis non est passus tantã herodis neq̃ciã remanere impunitam. diuino em iudicio factũ est. vt q̃ multos orbaverat filijs. ipe suis miserabili⁹ orbaretur. Nam Alexander & aristobol⁹ iterũ patri habiti sunt suspecti. Confessus aũt vn⁹ de eorũ cõplicib⁹ q̃ alexander multa sibi donaria promisisset si patri venenũ ꝓpinaret. Cõfessus est etiam & barbitonsor de ꝓmissis sibi muneribus si dum patris barbam raderet eũ cõtinuo iugularet. Addiditq̃ alexandrũ dixisse. nõ eẽ ponendã spem in sene q̃ sibi capillos tingeret vt iuvenis appareret. Ob hoc pater irat⁹ eos occidi fecit. antipatrũ aũt futurũ regem instituit Sed ipi antipatri herodẽ antipã in regnũ substituit. Insuper herodẽ agrippã & heridiadem vxorem philippi quos ex aristobolo suscepat paterna dilectione fouebat. Hac duplici de cã antipat intolerabile ꝓtra p̃rem ꝓcepit odiũ in tantũ q̃ eũ attẽptavit occidere ꝑ venenũ. Qõ herodes p̃sentiens eum in carcere posuit. Augustus aũt cesar audito q̃ herodes filios occidisset dixit. mallẽ esse herodis porcus q̃ filius q̃ cum sit ꝓselit⁹ porcis pcit & filios occidit.

Ipe aũt herodes cũ iam annos. lxx. haberet in gravissimã egritudinẽ cecidit. Naz febre valida. prurigine corporis. colli cõtinuis tormentis. pedum inflatione. vermescentib⁹ testiculis intolerabili fetore. crebro anhelitu. & interruptis suspirijs torq̃bat. A medicis vo in oleo positus inde quasi mortuus est ablat⁹. ¶ Audiens aũt iudeos mortẽ suã cum gaudio expectare nobiliores iuvenes ex oi iudea collectos in carcẽ posuit. dixitq̃ salome sorori sue. Scio iudeos de morte mea gavisuros. Sed potero habere multos lugentes & nobiles exequias mei funeris. si meis volueris parere mandatis. vt cum spiritum emisero cunctos occidas quos in custodia servo. vt sic omnis iudea me defleat licet inuita. Habebat aũt in cõsuetudine vt post omnẽ cibum pomũ ꝑ se gladio purgaret & comederet. Cũq̃ gladiũ in manu teneret. tussiq̃ violẽta distenderet. circũspiciẽs ne

se aliqs impediret seipm pcussurus manū dex
terā sustulit Sz cōsobrin⁹ eius sustinendo dex
terā ei⁹ impediuit. Protin⁹ aūt q̄si rex mortu
us eēt in aula regia vlulat⁹ insonuit. Quo au
dito exultat antipater mḡtaq; si solueret custo
dibus pollicet. Hō cū cognouisset Herodes.
grauī⁹ filij exultationē q̄ ꝑtā tulit mortem.
Mittensq; satellites eū occidi fecit ⁊ archelaū
post se regnaturū instituit. Sicq; post q̄nq; di
es mortu⁹ est. in alijs fortunatissimus. in reb⁹
domestic infelicissim⁹. Salome aūt sororī ei⁹
oīs absolnit q̄s rex occidi mandauerat. Re
migius aūt in originali sup Math. di. q̄ hero
des gladio quo pomū purgabat se pemit. ⁊ q̄
salome sororī ei⁹ oīs vinctos ꝑut cū frē ordi
nauerat interfecit. xj

De sancto Thoma cantuariensi.

Homas interpreta

t tur abyssus gemin⁹ vel sectus. Abys
sus. i. pfundus in humiliatiōe. qō pz
in cilicio ⁊ pedū pauper lotōne. Gemin⁹ in p
latione. q⁊ geminate pfuit. s. vbo exemplo. Se
in passione.

Homas cātuariensꝭ archiepꝰ dū in
t curia regī anglie ꝓsisteret. ⁊ q̄dam ibi
dem fieri cōtraria religiōi videret cu
riā ipaz deseruit. ⁊ cātuariēsi archiepo se cōmi
sit a q̄ archidiacon⁹ fact⁹ ad pces tū archiepi
regis cancellariā suscepit vt prudentia q̄ erat p
ditus malignor in ecclam ꝓhiberet insultus
Quē adeo rex dilexit vt post decessuz archiepi
cū in cathedralē honorē ꝓcurauerit sublima
ri. Qui lz plurimū resisteret. tandē ad obedīē
tie pceptū hūeros supposuit ad portādū Sub
ito aūt in virū pfectū alter pmutat. ⁊ caro eius
cilicio ⁊ ieiunijs macerat. nō solum em cilicīū
p camisia deferebat sed ⁊ femoralia cilicina vs
q̄ ad poblicē baiulabat. Sanctitatē aūt suam
ita subtiliter occultabat. vt saluo sp honestis
rigore sub decentia vestium ⁊ apparatu vrensi
lium cōcordaret moribus singulor. Tredecīs
pauper pedes quotidie curuat genib⁹ ablue
bat. ⁊ refectos datos cuilibet q̄ttuor argenteis
remittebat. Rex aūt ad voluntatē suā in detri
mētum eccl'ie ipm inflectere nitebat. volēs vt
ꝓsuetudines q̄s cōtra libertatē eccl'ie p̄decesso
res sui habuerant. ab eodē sil'r firmarent. Qui
dū oīno assentire noluit cōtra se irā regis ⁊ pn
cipū ꝓuocauit. Quadā aūt vice sic ipe cū alijs
epīs a rege ortat⁹. vt etiam sibi mortis snia mi
naret. magnor viror decept⁹ cōsilijs vboten⁹
assensuz pbuit voto regis. Verū ex hoc vidēs
aiarum piculū imminere. seipm postmodū in
penitentia grauī⁹ cruciauit. ⁊ ab altaris officio
se suspendit q̄usq; a summo pontifice restitui
mereret. Rexit denicq; rex vt qō vbo dixerat
scripto cōfirmaret. Cui viriliter ꝓtradixit. ⁊ a
curia erectā sibi baiulās crucē discessit concla
mantib⁹ impijs ꝓtra eū. Capite furē. suspendi
te ꝓditorem. Et ecce duo magni ꝓceres ⁊ fide
les ad eū fusis lacrimis venientes sub iuramē
to asserūt q̄ in eius mortē multi ꝓceres cōiu
rarunt. Vir igit dei magis eccl'ie q̄ sibi metu
ens fugā iniit. ⁊ senonis a papa alexandro su
scept⁹ ⁊ in monasterio pontiniacēsi cōmēdat⁹
postmodū in francīā vsq; deuenit. Rex vo dū
romā misisset vt legati venirent q̄ h negocium
diffinirent. oīno repulsam patit. ⁊ ob hoc i irā
ꝓtra archiepm amplius ꝓcitat. Hū oia q̄ erāt
archiepi ⁊ suor diripuit ⁊ totā ei⁹ pgeniē exi
lio cōdēnauit. nequaq; deferens ꝓditōi vel se
xui ordini vel etati. Ipe aūt p rege ⁊ p regno
anglie quotidie exorabat. Reuelat aūt archie
piscopo q̄ ad suā eēt eccl'iaz redit⁹. ⁊ ad xpm
cū palma martirij migraturus. Septīo igit an
no sui exilij redire cōcedit ⁊ a cūctis cū hono
re suscipit. E Per aliq̄t dies ante ei⁹ mar
tirīū iuuenis q̄dam de corpe exiens. ⁊ postmo
dū miraculose rediēs aiebat q̄ vsq; ad supmū
sanctor ordinē ductus fuit ⁊ inter apl'os sedē
q̄ndā vacuā vidit. Percūctanti aūt cui⁹ eēt h
sedes. angel⁹ rndit. q̄ cuidā magno sacerdoti
anglicor a domino seruaret. Sacerdos qui
dā missaz de btā vgine celebrabat q̄tidie. Qui
archiepo accusat⁹ ab eo accersit ⁊ tāq; ideota
⁊ insci⁹ ab officio suspendit. Cū aūt btūs tho
mas cilicīū suū suere deberet ⁊ sub lecto ipm
abscondisset. vt ad suendū horā captaret. btā
maria sacerdoti apparuit dī. Vade ad archie
piscopū. eiq; dicas q̄ illa ob cui⁹ amorē missas
dicebat. ei⁹ cilicīū qō ē in tali loco cōsuit ⁊ setā
rubeā de q̄ illō ꝓsuit ibidē reliquit. Illa igit si
bi mandat q̄ interdictū qō tibi fecerat debeat
relaxare. Hō ille audiens ⁊ ita inueniens stu
puit. ⁊ interdictū relaxās sacerdotē h secretuz
hre pcepit. Defendit vt p⁹ iura eccl'ie. nec a re
ge flectī vi vel pce. Cū g nullaten⁹ flecti possz
ecce milites regis armati veniūt. ⁊ vbi archie
piscop⁹ sit vociferando inq̄runt. Quib⁹ ille oc
currēs dixit. Ecce ego. q̄d vultis. Et illi Veni
mus vt occidaris ⁊ vltra viuere non valebis.
Quib⁹ ille dixit. Ego p deo mori pat⁹ sum et
p defensiōe iusticie eccl'ie libertate Si igitur
me q̄ritis. ex pte dei oipotentis sub anathema
tel phibeo ne hor cuiq; aliq̄ten⁹ noceatis. deo
aūt ⁊ btē marie ⁊ sctis omnib⁹ ⁊ btō Dionisio
cām eccl'ie ⁊ meipm cōmendo. Quib⁹ dictis ve
nerandū caput gladijs impior impetit. sacra
capitis corona pcidit cerebr p eccl'ie pauimen
tum dispergitur. ⁊ sic martir domino consecra
tur. anno dñi. M. clxxiij. D Dum igit de.

rici requiem eternā inciperēt. ⁊ ꝑ eo missā agerent defunctoꝝ. subito vt aiunt angeloꝝ chori astātes voces cātātiū. interrūpūt martiris missam incipiūt. Letabit iust⁹ cōcinūt. ⁊ ceteri clerici ꝓsequunt. Hec est reuera mutatio dextre excelsi. dū cant⁹ merozis vtiq; i canticū laudis cū illū cui defunctoꝝ suffragia inchoauerant: martirū postmodū hymnis laudant. Reuera eximia cōprobat scitate ꝑditus ⁊ martir dñi glozioſus. quē tanto honoze angeli ꝓuenerūt: ⁊ sanctozum martirū cathalogo ascripserunt.

Passus est aūt sctūs iste ꝑ eccl'iam: in eccl'ia in loco sancto ⁊ in tpe sacro inter man⁹ sacerdotū ⁊ religioſoꝝ vt patientis pietas ⁊ ꝓsequentiū crudelitas ostendat. Multa insup ⁊ alia miracula ꝑ sanctū suū dñs operari dignat⁹ est. Meritis em̄ eius cecis visus. surdis auditus. claudis gressus. vita mozruis restituta st. Pozro aqua qua panni cōsperſi eius sanguine lauabant multis extitit in medelā. Quedam dña de anglia varios oculos habere ob lasciuiam ⁊ maiozem pulcritudinē affectabat. sup ꝟ vouens votum nudis pedibus sepulcrū beati thome visitauit. Que cum in oratione ꝓstrata iaceret. surgens inuenit se penitus excecatā statimq; penitens cepit rogare beatū thomaz vt iam nō varios ꝛ saltē suos sibi redderet oculos. qō tandē cū magna difficultate vix valuit obtinere E Quidā aūt illusoz aquā simplicem ꝑ aqua sctī thome dño suo in pixide obtulit cōiuanti. Cui dñs ait. Si nil mihi vnq; furatus fuisti sctūs thomas aquā suā huc te deferre ꝓmittat. si aūt reus furti es aq̄ ipa ꝓtin⁹ euanescat. Huic igit dicto ille cōsensit. sciens q; pixidē aq̄ nup impleuisset. mira res pixidez ꝓtinuo aperierūt ⁊ vacuā inuenerūt. Sicq; seruiens in mendacio deꝑhendit ⁊ furti re⁹ euidentius ꝓbat. Auis q̄dā docta loq. cū nisus eā inseqūret sic didicerat cepit clamare. S. thoma adiuua me. Et statim nisus mortuus cecidit ⁊ illa euasit. Quidā quē. S. thomas valde dilexerat cū grauit infirmaret iuit ad ei⁹ tūbaz ⁊ ꝑ sanitate sua rogauit. ⁊ ad libitū ipetrauit. Sz cū sanatus rediret cepit cogitare q; illa sanitas aie sue fozsitan nō expediret. vñ iter rediens ad sepulcrū orauit. vt si nō eēt vtile anie sue ꝓtinuo infirmitas ipa rediret. Statimq; infirmitas redijt sicut ꝓius. In eius aūt interfectozes intantū vltio diuina deseuit vt alij digitos dētib⁹ suis frustatim discerpentes. alij sanie defluentes. alij paralisi dissoluti. alij amentes effecti miserabiliter interirent.

xij A

De sancto siluestro.

Jlueſter dicit a sile qō est lux. ⁊ tra. q̄si lux tre. i. eccl'ie. q̄ instar bone terre hz pinguedinē bone opatiōis. nigredinem hūiliatiōis. ⁊ dulcedinē deuotiōis. Per ista em̄ tria agnoscit bona terra. vt ait palladi⁹ Vel siluester ōz a silua ⁊ theos. q; hoies siluestres. i. incultos ⁊ duros ad fidē xp̄i traxit. Vt sicut dicit i glosario. Siluester ōz viridis agrestis vmbzosus. nemozosus Viridis celestia cōtemplando. Agrestis seipm excolēdo. vmbzosus ab oi ꝓcupiscētia refrigeratus. nemozosus inter arboꝛes celi plantat⁹. Eius legendā cōpilauit Eusebius cesarien. quā btūs Gelasius in cōcilio septuaginta epoꝝ a catholici legendā cōmemozat. sicut in decreto habet. B

Jlueſter a mr̄e re ⁊ noie iusta genit⁹ s ⁊ a cirino p̄sbzo eruditus hospitalitatem sumoꝛe exercebat Thimotheus autē q̄dam xp̄ianissim⁹ ab eo in hospitiū susci pit. q; tū ob persecutionē ab alijs vitabat. Hic thimotheus ꝑ vnū annū ⁊ tres menses ꝑdicauit. ⁊ postea coꝛonā assecut⁹ est martirij. dū predicaret cōstantissime fidem xp̄i. Putans autē tarq̄nus ꝑfectus thimotheū multis abūdasse diuitijs. eas a siluestro ꝛexpetijt inferens ei minas mozris. Sz cum vere thimotheū hmōi diuitias nō habuisse cōperit. siluestꝝ ydol'imolare ꝑcepit. alioq̄n in crastinū recipet diuersa genera tormentoꝝ. Cui siluester. Stulte hac nocte moꝛieris. ⁊ sempiterna tormenta recipies. ⁊ velis nolis verū deum esse quē colim⁹ recognosces. Siluester igit carceri tradit ⁊ tarq̄n⁹ ad prandiū inuitat. Dum q; comederet. os pisces in eius gutture sic versat vt nulla rōne reij cere potuerit vel glutire Sicq; media nocte defunct⁹ ad tumulū cū luctu ducit ⁊ siluester cū gaudio a carcere liberat. Qui nō solū a xp̄ianis ꝟ etiā a paganis miro diligebatur affectu. Erat enim aspectu angelicus. fmone nitid⁹ integer coꝛpoze. sctūs ope. cōsilio magn⁹. fide catholicus. spe patientissimus. caritate diffusus Mozruo igit Melchiade epo vrbis rome. siluester ab oi plebe plurimū renitens i summū pontificem est electus. Hic oim oꝛphanoꝝ. viduaꝝ ⁊ paupeꝝ noia in matricula scripta habebat. ⁊ oibus necessaria ꝓuidebat. Hic q̄rtū ⁊ sextū diē ⁊ sabbatum ieiunijs instituit obseruandū. quintū vo q̄si dominicū celebrandum Grecis vo xp̄ianis dicentib⁹. sabbatū diē potius ꝟ sq̄ntū celebrandū. rūdit hoc fieri nō debere. q; ꝟ est traditiōis ap'lice. ⁊ q; dñice debet cōpassio sepulture. Cui illi. Vnū est sabbatum sepulture in quo semel in anno ieiuniū est exhibendū. Quib⁹ siluester. Sic ois dies dñic⁹ resurrectionis gl'ia. sic omne sabbatum decoratur dñica sepultura. Igit de sabbato acquiescunt. sed de quinta feria vehementer ꝓtendūt

asserentes nō debere xp̄ianoꝝ solennitatibꝰ so
ciari. Siluester aūt eiꝰ dignitatē p̄cipue in tri
bus oñdit. Quoniā hac die dñs ad celos ascē
dit. ⁊ corpis ⁊ sanguinis sacramentū instituit.
⁊ sacrū crisma eccl̄ia cōficit. Dēs igit̄ rōibꝰ eiꝰ
acq̄escunt. ¶ Persequente aūt cōstantino
xp̄ianos siluester de vrbe exijt ac in q̄dam mō
te cum suis clericis mansit. Ipe aūt Cōstanti
nus merito p̄secutiōis tyrannice in incurabi
lem cecidit plagā lepre. Tandē ad cōsiliū pon
tificū idoloꝝ adducta sūt tria milia pueroꝝ vt
eos occidi faceret. ⁊ se in eoꝝ sanguine recenti
⁊ calido balnearet. Egrediente aūt eo ad locū
vbi balneū pari debebat. mrēs pueroꝝ eidē oc
currunt. q̄ solutis crinibus miserabiliter vlula
bant. Et lacrimans p̄stantinus iussit stare cur
rum ⁊ erigens se dixit. Audite me comites et
cōmilitones ⁊ oēs ppli q̄ astatis. Dignitas ro
mani imperij de fonte nascit̄ pietatis q̄ hanc
etiā legem dedit vt capitali sñie subderet̄. q̄cū
q̄ in bello aliquē occidisset infantē. Quāta er
go erit crudelitas vt hoc nr̄is faciam⁹ filijs q̄
fieri p̄hibuim⁹ alienis. Quid iuuat barbaros
supasse si a crudelitate vincamur. Nā vicisse ex
traneos natiōes rōanevirū est bellātū ppl̄oꝝ
vincere aūt vicia ⁊ pctā vtus est moꝝ. In illis
vo plijs fortiores nos existim⁹ illis In his vo
nobismetipis fortiores sumus. Qui em̄ fuerit
in isto certamine supatus. victoriā obtinet vi
ctus. Victor em̄ post triūphū vincit̄ si pietas
ab impietate supat̄ Vicat g̃ nos pietas in isto
cōgressu. Bene em̄ oim aduersantiū poterim⁹
esse victores si sola pietate vincamur. Omniū
em̄ se esse dñm cōprobat. q̄ seruū se monstraue
rit pietatis. Melius est ergo me mori (saluavi
ta innocentiū) q̄ p eoꝝ interitū vitā recupare
crudeles. quā tū recupare incertū est cū tū cer
tū sit q̄ sic recupata crudelis est. Jussit igit̄ vt
matribus suis pueri redderent̄. ⁊ dona p̄ma
⁊ infinita vehicula p̄berent̄ Sicq̄ mr̄es q̄ flen
do venerant ad loca sua cū gaudio redierunt.
Ipse aūt imperator ad palaciū suū reuersus est.

¶ Seq̄nti vo nocte Petrus ⁊ paulus ap
paruerunt ei dicentes. Quoniā exhoruisti ef
fusionē sanguinis innocētis. misit nos domi
nus ihs xp̄s dare tibi recupāde p̄siliū sanitat̄
Siluestrū igit̄ ep̄m q̄ apō montes siraptim la
titat accersire. hic tibi, piscinā oñdet. in q̄ imer
sus tertio ab oī curaberis lepre morbo. Tu vo
xp̄o hanc vicissitudinē reddas vt idoloꝝ tem
pla diruas. Xp̄i restaures eccl̄ias. ⁊ eius, dein
ceps cultor fias. Euigilans igit̄ constantinus
statim misit milites ad siluestrū. Videns aūt
siluester milites statim ad palmā martirij cre
didit se vocari. Deo aūt se recōmendans ⁊ so
cios secum adhortans Constantino intrepid⁹
p̄sentat̄. Cui constantin⁹ assurgens ait. Hū te
venisse gratulamur. Qui a siluestro resalutā
tus narrauit ei p ordinem sui somnij visionez
Percūctanti vo cōstantino q̄ eēnt illi duo dij
q̄ sibi apparuerūt. Siluester respōdit illos eē
xp̄i ap̄los ⁊ nō deos. Tunc ad p̄ces impatoris
siluester ap̄lorum imagines iussit sibi afferri.
Quas vt impator aspexit tales esse q̄ sibi ap
paruerunt declamauit. Siluester igit̄ eum ca
thecuminū fecit. ⁊ vnius hebdomade ieiuniū
sibi indixit. ⁊ carceres aperire monuit. Cunq̄
in aquā descēdisset baptismatis. mirabilis ibi
emicuit splendor lucis. Sicq̄ inde mund⁹ exi
uit. ⁊ xp̄m sevidisse asseruit. Prima aūt die sui
baptismatis hanc legē dedit vt xp̄s ab vrbe ro
mana tanq̄ verus de⁹ coleret̄. Scōa vt si quis
xp̄m blasphemaret capite puniret̄. Tertia vt
q̄cunq̄ xp̄iano faceret iniuriam bonoꝝ suoꝝ
pte dimidia p̄uaret̄. Quarta vt sicut impera
tor rome: sic romanus pontifex caput ab vni
uersis epis habeat̄. Quinta vt q̄cunq̄ in eccle
sias p̄fugerit ab omnibus seruet̄ iniurijs imu
nis. Sexta vt nullus nisi de licentia sui antisti
tis eccl̄iam edificet intra muros alicuius ciui
tatis. Septima vt ad edificationē eccl̄iarū de
cime possessionū regalū tribuant̄. Octaua im
perator ad eccl̄iam sancti petri venit. ⁊ de suis
culpis se lamētabiliter accusauit. Postmodū
arrepto bidente ad fundamentū basilice eccl̄ie
construendū terram p̄imus aperuit ⁊ duode
cim cophinos in suis scapulis foras eiecit.

¶ Hecvbi helena mater constantini augusti
in bethania consistens audiuit. p lr̄as laudat
filium q̄ abrenunciasset simulacris ydoloꝝ. ꝯ
dure increpat q̄ relicto deo iudeoꝝ crucifixuꝫ
hoiem deum colat. Rescribit autē august⁹ vt
iudeorū magistros secum adducat. ⁊ ip̄e xp̄ia
norū doctores, p̄ferret. vt sic ex disputatōe mu
tua appareat fides vera. Adduxit igit̄ sancta
helena centum quadraginta vnū doctissimos
iudeorum. Inter quos duodecim erant q̄ sapi
entia ⁊ eloq̄ntia p̄ ceteris rutilabant. Cū igitur
siluester cū clericis suis ⁊ p̄dicti iudei ad disp
tandum coram impatore insimul p̄uenissent
de cōi p̄sensu duos iudices gentiles sapientis
simos ⁊ p̄batos noie crathon ⁊ Zenophilum
statuerunt ad quos ptinert sententia dicendo
rū. Qui lz gentiles erant tū iustissimi ⁊ fideles
Taliq̄ inter eos sñia est firmatū vt vno stante
⁊ loquente ali⁹ non loquatur. Incipiens igi
tur p̄im⁹ de illis duodecim noie abiathar ait
Cum isti tres deos dicant p̄em ⁊ filiū ⁊ spiri
tū sanctū. manifestū ē eos p̄tra legē agere q̄ di
cit. Videte q⁊ ego suꝝ sol⁹ de⁹. ⁊ nō est ali⁹ ōs
pter me. Deniq̄ si dicūt deū xp̄m esse q⁊ mul
ta fecit signa. In nr̄a etiā lege multi fuere qui

miracula plurima fecerūt. ⁊ tñ nunq̄ ex ꝟ dei ratis nomen sibi vsurpare ausi sūt sicut iste ie-sus quē isti adorant. Ad quem siluester. Nos vnū deū colimus. ⁊ nō in tanta solitudine eu⁊ dicim⁹ vt gaudiū filij nō hꝫet. Ex vꝛis aūt li-bꝛis vobis trinitatē ꝓsonaꝝ demonstrare vale mus. Nā pꝛem dicim⁹ de q̄ ꝓpha ait. Ipe in-uocauit me. pater me⁹ es tu ⁊c. Filiū de q̄ idez Filius meus es tu. ego hodie genui te. Spm̄ sanctū de q̄ idem. Spū oꝛis ei⁹ eis vꝛtus eoꝝ. In hoc etiā q̄ dixit. Faciam⁹ hoiem ad imagi-nē ⁊ sīlitudinē nꝛam. euidenter ⁊ ꝓsonaꝝ plu-ralitatem ⁊ diuinitatis vnitatē demonstrat. Li cet aūt sint tres ꝓsone. vn⁹ tñ deus est. Nō exē plo visibili aliq̄tenus demōstrare valem⁹. Et accipiens purpurā impatoꝛis tres sibi plicas fecit dicens. Ecce videtis tres plicas. Et expli cans eas ait. Ecce q⁊ tres plice sunt vnus pan nus. ita tres ꝓsone sunt vnus de⁹. De ꝟ autez qō dicit q̄ ex miracul' de⁹ credi nō dꝫ cum alij plures scī miracula fecerūt. nec tñ se deos di-xerūt sic̄ xp̄us deū p ꝟ se asserere voluit. Certe deus supbientes ꝓta se nūq̄ passus ē sine pe-na acerrima ꝓterire. sic̄ patet in dathan ⁊ aby-ron alijsq̄ ꝛpluribus. Quō ergo mentiri po-tuit ⁊ se deū dicere qō nō erat. cū eum se deus dicentē nulla pena secuta fuerit. ⁊ vtutū effica cia comitabaꝝ. Tunc iudices dixerūt. Constat abiathar a Siluestro superatuꝫ. Nam ⁊ ratio hoc docet. q⁊ si deus nō esset ⁊ se deum dixisset conferre vitam moꝛtuis non valeret. Tūc il-lo amoto scōs q̄ ⁊ Jonas dicebaꝝ ad ꝓflictum accedens ait. Abꝛaam a deo circūcisionē acci piens iustificat⁹ fuit. ⁊ etiā oēs filij abꝛae p̄ cir-cūcisionē iustificabanꝝ. Igit q̄ nō fuerit circū-cisus non erit iustificatus. Ad quez Siluester Constat abꝛaam ante circūcisionē deo placuis se ⁊ āmicū dei appellatū esse. igit nō circūcisio ipm̄ sanctificauit sed fides et iustꝫa ipm̄ deo placere fecit. Non igit accepit circūcisionē in sanctificationem sed in distinctionem. Jsto superato tertius q̄ ⁊ Godolias accedens ait. Quomodo xp̄s vester potest esse de⁹. cū assera tis eu⁊ esse natū: tentatū: traditū: nudatū: felle poratū: ligatū: crucifixū: sepultū: cū ꝟ omnia in deo esse non possint? Ad ꝟ siluest. De vestris libꝫis hec omnia ꝓbam⁹ de xp̄o fuisse p̄dicta. Nam de eius natiuitate dixit Ysaias. Ecce vir go concipiet ⁊c. De eius tentatiōe Zacharias. Vidi Jesum sacerdotem magnū stantem co-ram angelo ⁊ sathan stabat a dextris eius ⁊c. De eius traditione Psal. Qui edebat panes meos magnificauit sup̄ me supplantōnem ⁊c. De eius nudatione idem. Diuiserunt sibi ve-stimenta mea ⁊c. De eius potatione fellea idē Dederunt in escam meam fel ⁊c. De eius liga tione Hesdras. Vinxistis me non sicut patrē qui liberaui vos de terra egypti clamantes an te tribunal iudicis humiliastis me. suspenden tes in ligno tradidistis me. De eius sepultura Hieremias. In sepultura ei⁹ reuiuiscent moꝛ tui. Cum ergo Godolias q̄d responderet non haberet. data sīa remotus est. F Quart⁹ qui ⁊ Annas accedens ait. Ea que de alijs di-cta sunt Siluester iste de suo christo p̄dicta fu-isse firmat. Vnde superest vt pꝛobet hec de suo christo dicta fuisse. Ad quem Siluester. Da-bis ergo alium quem vgo concipit. qui felle est cibatus. spinis coꝛonatus. crucifixus moꝛ-tuus ⁊ sepultus. qui resurrexit a moꝛtuis. ⁊ ad celos ascendit. Tunc constantinus ait. Si ali-um non dederit sciat se esse superatum. Qui cum hoc facere non posset amouet Quint⁹ qui ⁊ doech pꝛoducit q̄ ait. Si ex semie dauid christus iste natus eet ⁊ sanctificatus vt dicitis ergo baptisari non debuit vt iterū sanctificare-tur. Ad quem siluester. Sicut circūcisio in xp̄i circūcisione finem accepit. ita noster baptism⁹ in christi baptismate initium sanctificatōis ha buit. Non ergo baptisatus est vt sanctificaret sed vt sanctificaret. Qui cum taceret ait Con-stantinus. Non taceret doech si haberet cōtra-ria q̄ ꝓferret. Tunc sextus qui ⁊ Chusi ait Bellemus vt Silnester ille causas huius vir ginalis part⁹ nobis exponeret. Ad quem Sil uester. Terra de qua Adam fꝛmat⁹ est incoꝛ-rupta erat ⁊ virgo. q⁊ necdum se ad bibendum humanū sanguinem apuerat. nec maledictio-nem spinaꝝ acceperat. nec hominis moꝛtui se pulturam habebat. nec serpenti data fuerat ad edendum. Oportuit ergo ex maria virgine no uū Adam fieri. vt sicut serpens natum ex vir-gine vicerat. sic a nato ex virgine vinceret. Et qui Ade victoꝛ extitit in paradiso. ipe tentatoꝛ factus est domini in deserto vt qui Adam vi-cerat manducantem. vinceret a dōmino ieiu-nante. Hoc supato septim⁹ qui ⁊ beniamin ait. Quomodo christus vester filius dei potest esse q̄ a diabolo tentari potuit. vt modo fame panem ex lapidibus facere vrgeret. modo in templi celsitudinem leuaret. mō ad adoꝛandū ipsum dyabolum induceretur. Ad quod Sil uester. Si diabolus ideo vicit: quia ab Adam manducante est auditus. cōstat ideo eum esse superatum. quia est a christo ieiunante cōtem ptus Nos aūt eum non inq̄ntū deus sed inq̄n tum hō tentatū esse fatemur. Jdeo aūt tripliciter est tentat⁹. vt a nobis omnes tentantiones excluderet. ⁊ fꝛmā vincendi daret. Sepe nan q̄ in hoie victoꝛiaꝝ abstinentie seq̄tur tentatio humane gl'e. ⁊ tentationē hūane gl'e appetit⁹ dominij ⁊ excellentie comitaꝝ. Jpe igit a xp̄o

in his vincit vt vincendi forma nobis donet.

Isto supato octauꝰ q̄ t aroel ait. Constat qr deus summe pfectꝰ est t nullius indiget. qđ ergo ei opus fuit vt nasceret in christo. Quō iterū xp̄m v̄bū appellas. Sz t hoc constat. quia deus anteq̄ haberet filiū pater dici nō potuit. ergo si pater xp̄i postea dictꝰ est mutabilis factus est. Ad hoc Siluester. Filius ante tpa ex patre est genitus. vt faceret q̄ nō erant. t in tpe est natꝰ vt reficeret q̄ pierant. Que t si solouerbo reficere poterat: tū p passionem nisi homo fieret redimere nō valebat. qr in sua deitate aptus ad patiendū non erat. Nec hoc erat impfectiōis q̄ pfectionis si in sua nō erat deitate passibilis. Porro filiū v̄bum dei dici ex eo patet. qr ꝓpheta ait. Eructauit cor meū verbū bonū. Deus q̄z semp pater fuit. quia semp eius filiꝰ extitit. Filius enim eius est v̄bum eius: sapiētia eius: v̄tus eius. In patre aūt semp fuit verbum iuxta illud. Eructauit cor meū verbum. Semp sapientia. iuxta illud. Ego ex ore altissimi pdūi ꝓmogenita aū omnē creaturā. Semper virtꝰ. iuxta illud. Ante oēs colles ego parturiꝛ. necdum fontes aquarum eruperant ⁊c. Cum ergo pater nunq̄ fuerit sine v̄bo: sapientia t v̄tute. quō putas hoc nomen sibi ex tempore aduenisse? Hoc ergo amoto nonus q̄ t Iubal dixit. Constat quia deus coniugia non damnat. nec eis maledixit. quare ergo de coniugio natum denegatis hunc esse quem colitꝫ nisi vt obfuscare coniugia studeatis. Rursus quomodo tentatur qui potens est. patik q̄ virtus est. moritur qui vita est. Deniq̄ ad hoc cogeris. vt duos filios esse dicas. vnum quē pater genuit. alterū quem virgo generauit. Rursus quomodo fieri potest vt patiat homo qui assumptus est: sine lesione eius a quo assumptus est. Ad hoc Siluester. Nos xp̄m nō ideo natum de virgine dicimꝰ vt coniugia condemnemus. sed causas virginei partus rationabiliter acceptamus. nec hac assertione obfuscant. sed ornantur coniugia. quoniā hec virgo que christum peperit. de coniugio nata est. Tentatur autem christus vt omnes tentationes dyaboli vinceret. patik vt vniuersas passiones sb̄ii ceret. moritur vt mortis imperium subiugaret Dei quoq̄ filius vnus in christo est: qui sicut vere est dei filiꝰ inuisibilis. ita visibilis est xp̄s Est ergo inuisibile hoc quod est deus. t est visibile hoc qō est homo. Pati v̄o posse hominē assumptum sine passione eiꝰ q̄ assumpsit exēplo doceri pōt. Nā pūtis purpure regis vtamur exēplo. Lana eñ fuit t huic lane sanguis accedens colorem purpureū p̄buit. Cum ḡ teneret digitis t torqueret in filo. qđ torq̄bat. h̄ qō regie dignitatis color est. an hoc qō lana extiterat anteq̄ purpura fieret. Lane ergo assistitur homo: coloꝛi purpure deꝰ. q̄ sit in passione fuit dū pateret in cruce. sed passioni in nullo sbiacuit. Decimꝰ q̄ t thara dixit. Nō mihi placet istud exemplū. qr sit color torquet cū lana. Cui cum oēs cōtradicerēt. siluester dixit. Accipe ergo aliud exemplū. Arbor hūs i se solis splendorē. cū incidit totū qđē suscipit. splēdor aūt ab incisione immunis existit. Sic hoie patiente diuinitas nulli passioni subiacuit. G

Undecimꝰ q̄ t sileon ait. Si de xp̄o tuo ꝓphete ista vaticinati sunt. tante irrisiōis passionis t mortis causas scire vellemꝰ. Et siluester Esuriuit xp̄s vt nos reficeret. Sitiuit vt aridi tati nostre vitalia pocula ministraret. Tentatꝰ est vt nos a tentationibus liberaret. Tentꝰ est vt nos a demonū captura redimeret. Irrisus est vt nos ab irrisione demonū eriueret. Ligatꝰ est vt nos a nodo maledictōis absolueret. Humiliatus est vt nos exaltaret. Expoliatus ē vt nuditatem ꝑme ꝓuaricatiōis indulgentie indumento tegeret. Spineā coronam accepit vt flores paradisi pditos redonaret. In ligno suspensus est vt cōcupiscentiā in ligno genitā dānaret. Felle t aceto potatus est vt hoiem ad terram fluentem lac t mel introduceret t fontes nobis mellifluos aperiꝛ. Mortalitatē suscepit vitā nobis imortalitatē donaret. Sepultus est vt sctōꝝ sepulturas bñdiceret. surrexit vt mortuis vitam redderet. ascendit in celum vt celi ianuam aperiꝛ. Sedet ad dexteraꝫ dei vt p̄ces credentiū exaudiat. Hec siluestro ꝓsequente. vniuersi tam imperatoꝛ q̄ iudices t iudei in laudē siluestri ꝓruperūt vnanimiter.

Tunc indignatꝰ duodecimus q̄ t Zambri indignatione magna dixit. Miroꝛ vos sapientissimos iudices v̄boꝝ ambagibꝰ credere t dei oīpotentiā estimare hūana rōne ꝓcludi. Sz iam cessent verba t veniamꝰ ad facta. Stultissimi nanq̄ sunt q̄ crucifixū colunt. cuz ego nomen dei oīpotētis sciā: cuiꝰ virtutē nec suffe runt saxa nec audire valet q̄libet creatura. Et vt me vex dicere cōꝛobetis. thaurꝰ ad me ferocissimꝰ adducat. t dum in eius aure nomen istud insonuerit thaurꝰ ilico moriet. Ad quez Siluester. Et tu quō hoc nomē non audiens didicisti. Zambri dixit. Non est tuū hoc noscere misteriū q̄ iudeoꝝ inimicus es. Adducitur aūt thaurus ferocissimꝰ vix a centū hoibꝰ fortissimis tractus. Ut vbi Zambri in aure eius v̄bum ꝓtulit ꝓtinuo thaurus mugiens ocłosq̄ ejciens expirauit. oēs igit indei vehement acclamant t Siluestro insultant. Quibus siluester. Non dei nomen ꝓtulit h̄ nomen pessimi demonis nominauit. Deus enim meꝰ iesus xp̄s non solum viuentes mortificat. h̄ etiā

mortuos vinificat. Nam occidere posse ⁊ vini ficare nō posse est leonū serpentuz ⁊ ferax. Si ergo vult vt credā q̄ nomē demonis nō fuerit dicat itex ⁊ viuificet q̄ occidit. Nā de deo scri ptū est Ego occidā: ⁊ ego viuere faciam. Qđ si non poterit: nomen demonis absq̄ dubio no minauit. q̄ viuentē occidere pōt: mortuū viuifi care nō pōt. Cūq̄ Zambri ad suscitandū thau rum a iudicib⁹ vrgeret dixit. Suscitet eū silue ster in noie Jesu galilei: ⁊ oēs in eū credemus. Nam ⁊ si pēnis posset volare: istud tñ nō vale ret pficere. Dēs igit iudei si thaurū suscitauerit se crediturosꝓmittūt. Tūc siluester oratōe facta ad aurem thauri se applicās dixit. O nomen maledictōis ⁊ mortis: egredere iussu dñi nostri Jesu xp̄i. in cui⁹ noie tibi dico thaure surge: ⁊ ad armentū tuū mansuetus recede. Statim igit thaurus surrexit ⁊ cum oi māsuetudine abijt. Tunc regina. iudei. iudices et ceteri omnes cōuersi sunt ad fidem. ℍ Post ali qt vo dies idolox pontifices ad imperatorē venerunt dicētes. Sacratissime imperator ille draco q̄ est i fouea posq̄ fidē xp̄i recepist⁹ plusq̄ ccc. hoies qtidie interfecit flatu suo. Cōsulēte super hoc Cōstātino silvestx rñdit. Ego p xp̄i virtutē eū ab oi lesiōe cessare faciam. Promittūt pontifices se si hoc faceret credituros. Drante autē silvestro: sanct⁹ Petr⁹ apparuit ei dicēs. Securus ad draconē descende tu ⁊ duo p̄sbyteri qui sunt tecū. cūq̄ ad eū veneris: eū taliter alloquaris. Dñs noster Jesus xp̄us de virgine natus: crucifixus ⁊ sepult⁹: qui resurrexit ⁊ sedet ad dexterā patris: hic ventur⁹ est iudicare viuos ⁊ mortuos. tu ergo sathana eū in hac fouea dum venerit expecta. Os aūt eius ligabis filo: ⁊ anulo crucis habēte signuz desup si gillabis. Postea ad me sani ⁊ incolumes veni etis ⁊ panē quem vobis parauero comedetis. descendit itaq̄ silvester cū duob⁹ p̄sbyteris in foueā per gradus. cl. duos secū ferēs laternas Tūc draconi p̄dicta verba dixit. ⁊ os ipsi⁹ stridentis ⁊ sibilātis vt iussus fuerat alligauit. Et ascendēs inuenit duos magos qui eos secuti fuerant vt viderēt si vsq̄ ad draconē descenderēt ex draconis fetore pene mortuos. ⁊ eos secum duxit icolumes atq̄ sanos. Qui statiz cū multitudine infinita cōuersi sunt. Sicq̄ romanox popul⁹ a duplici morte est liberatus. s. a cultura demōis: ⁊ veneno draconis. Tandē beatus silvester morti appropinquās clerum de trib⁹ āmonuit. scz vt inter se charitatem haberēt. ecclesias suas diligenti⁹ gubernarent. ⁊ gregem a lupoxuz morsibus custodirent. Post hec in dño felicit obdormiuit: circa annū dñi. cccxx.

Legenda xiij. ℵ

De circūcisione domini.

Circūcisiōis domice

c diem q̄ttuor celebrem faciūt ⁊ solennem. Primuz est octaua natiuitatis dñi. Secūdū impositio noui ⁊ salutiferi nois. Tertiū effusio sanguinis. Quartū signaculuz circūcisiōis. Primū ḡ est octaua natiuitatis dñi. Si em̄ alioꝝ sctōꝝ octaue solēnes sunt: q̄nto magis dies octaua sāctisctōꝝ solēnis erit. ꝯ nō videt q̄ natiuitas dñi debeat hīe octauā. qz ei⁹ natiuitas tēdebat ad mortē. obit⁹ aūt sctōꝝ ideo octauas hñt. qz ipsi tūc nascunt ea natiuitate q̄ est ad vitā eternaz: vt postea resurgāt in corp⁹ gl'iosis. Eadē ratōe videt q̄ nō debeat hīe octauā natiuitas btē virginis. nec beati Johānis baptiste. silr nec resurrectio dñi. qz iā facta erat ipa resurrectio i re. Sz notādū q̄ sicut dicit p̄positiu⁹ sūt octaue suppletōis. vt ē octaua natiuitatis dñi. in q̄ supplem⁹ qđ min⁹ in festo factū fuerat. s. officiū de parturiēte. Dñ etiam in missa olim ꝓsueuerat cātari ad honorez beate v̄ginis Vultū tuū ⁊c. Itē sunt octaue veneratiōis. vt pasche pēthec. btē v̄ginis. bti Jo. bapt̄. Itē deuotōis. vt cuiuslibet sācti pñt fieri octaue. Figuratōis. vt sunt octaue institute de sanctis q̄ significāt octauā resurrectōis. ℍ Secundū est impositio noui ⁊ salutiferi nois. Hodie em̄ impositū est ei nomen nouū qđ os dñi noiauit. nomē p̄ter qđ nō ē aliud sub celo. in q̄ oporteat nos saluos fieri. Nomē qđ scđm Bern̄. est mel in ore. melos i aure. ⁊ iubil⁹ i corde. Nomē qđ sicut dicit idem Bern̄. instar olei lucet p̄dicatū. pascit recogitatū. lenit ⁊ vngit inuocatū. Habuit aūt triplex nomē sīc ex euāgelio māifestat. s. fili⁹ dei. xp̄s ⁊ Jesus. Vocat autem fili⁹ dei inc̄tū est de deo de⁹. xp̄us inc̄tuz est hō a psona diuina c̄tū ad hūanā naturā assumpt⁹. Jesus inc̄tū est de⁹ hūanitati vnitus. De hoc triplici noie dicit Bern̄. Vos q̄ i pulnere estis expgescimini ⁊ laudate. ecce dñs venit cū salute. venit cū vngento. venit cū gloria Neq̄ em̄ sine salute Jesus. neq̄ sine vnctione xp̄us. neq̄ sine gloria venit fili⁹ dei. Siquidez ipe salus. ipe vnctio. ipe gloria. Oc̄tuz autē ad hoc triplex nomē ante passionē pfecte not⁹ nō erat. Nam c̄tuz ad primū ab aliquib⁹ cognoscebat cōiecturaliter. sicut a demonib⁹ qui dicebant ipm esse filiū dei. Oc̄tuz ad secūdū particulariter. ab aliquib⁹ em̄ paucis cognoscebat esse xp̄us. Oc̄tuz ad tertiuz vocaliter. quia quo ad hāc vocē Jesus. ꝯ nō quo ad rationē nominis: qđ est saluare. Post rasurrectionē autem hoc triplex nomē clarificatum est. Primū nomen quo ad certitudinē. Secundū quo ad diffusionem. Tertiuz qno ad nominis rationem. Primū igitur nomē est filius dei. Et q̄ hoc

nomen sibi recte cōueniat: sic dicit Hyla. in li. de trinit. Vere dei filiū vnigenitū dominū nostrum Jesuz xp̄m esse multis modis cognitū est: dum de eo testat pater. dum de se ipse p̄fitetur. dum apostoli p̄dicant. duz religiosi tradunt. dū demones cōfitent. dum iudei negāt. dum gentiles in passione cognoscūt. Idez dominū nostrū Jesum christū his modis cognoscim⁹ nomie. natiuitate. natura. potestate. p̄fessione. Secundum nomen est christ⁹: quod interp̄etat vnctus. Ipse enim fuit vnctus oleo leticie p̄e participibus suis. Per hoc autez q̄ dicit vnctus insinuat q̄ ipse fuit p̄opheta. pugil. sacerdos et rex. Iste em̄ q̄ttuor p̄sone olim cōsueuerāt inūgi. Fuit em̄ xp̄heta in doctrine eruditōe. pugil in diaboli debellatōe. sacerdos in patris recōciliatōe. rex in p̄mioz retributione. Ab hoc secundo noie denoiamur. q̄a xp̄o dicimur xp̄iani. De quo noie sic dicit Augus. Xp̄ian⁹ iusticie. bonitatis. integritatis. patientie. castitatis. pudicicie. hūanitatis. innocentie. pietatis nomē est. et tu istud quō tibi defendis z vendicas cui de taz plurimis rebus nec pauca subsistūt: Xp̄ianus ille est q̄ nō noie tm̄: sed etiam ope extat. Hec Aug⁹. ¶ Tertiū nomen ē Jesus. Hoc aūt nomē Jesus fm̄ Herñ. dicit cibus. fons. medicina z lux. Hic autez cibus multiplicē habet effectū. Est em̄ cibus cōfortatiu⁹. impinguatiu⁹. roboratiu⁹. z vegetatiu⁹. De his sic dicit Herñ. Est cib⁹ hoc nomē Jesus. an nō toties cōfortaris: quotiens recordaris: Quid eque mētē cogitātis impinguat: quid ita exercitatos repat sensus: virtutes roborat: vegetat bonos mozes: atq̄ castas fouet affectōes: Secūdo dī fons. Vnde dicit idē Herñ. Jesus est fons vite signatus q̄ in q̄ttuor riuos se diffundit in plateas. vñ qui factus est nobis sapientia. iusticia. sanctificatio z redemptio. Sapiētia in p̄dicatōe. iusticia in peccatorum absolutōe. sanctificatio in cōuersatiōe vel in cōuersiōe. redemptio in passiōe. Hec Herñ. Alibi quoq̄ sic dicit. Tres riui fluxerūt a Jesu verbū doloris in quo est p̄fessio. sanguis aspersionis in q̄ ē afflictio. aq̄ emūdatōis in q̄ est cōpunctio Tertio est medicina. Vñ sic ait. Est etiā ℔ nomē Jesus medicina. Nihil em̄ ita ire impetū cohibet. supbie tumorez sedat. sanat linorz vuln⁹. restringit luxurie fluxū. extinguit libidinis flāmā. sitim tempat auaricie. ac toti⁹ dedecoris fugat p̄uriginē. Quarto est lux. vñ ait. Vnde putas in toto orbe tāta z tā subita fidei lux nisi de p̄dicato Jesu: Hoc ē nomē q̄ paul⁹ portabat cozā gētib⁹ z regib⁹ tanq̄ lucernā sup cādelabz. Hoc itez nomē Jesus ē multe suauitatis. vñ Herñ. Si scribas non sapit mihi: nisi legero ibi Jesuz. si disputes ac cō feras non sapit mihi: nisi sonuerit ibi Jesus. Itē Richard⁹ de sctō victoze. Jesus est nomē dulce. nomē delectabile. nomē cōfortās peccatorem z beate spei. ergo Jesu esto mihi Jesus.

Secūdo est multe virtuositatis. vñ Petrus Raueñ. Vocabis nomē eius Jesum. hoc ē nomen q̄ dedit cecis visum. surdis auditū. claudis gressum. sermonē mutis. vitā mortuis. totamq̄ diaboli potestatē de obsessis corp̄ib⁹ virtus hui⁹ nois effugauit. Tertio est multe excellentie z sublimitatis. vñ Herñ. Nomē saluatoris mei. fratris mei. carnis mee. sanguinis mei Nomē a seculis absconditū: ℔ in fine seculorū reuelatū. nomē mirabile. nomen ineffabile. nomen ineſtimabile. imo eo mirabili⁹ quo ineſtimabili⁹. eo magis gratū quo gratuitū. Hoc aūt nomen Jesus impositū est ei ab eterno ab angelo z a p̄e putatiuo. s. ioseph. Jesus em̄ saluator interp̄tat. Dicit autē saluator tripliciter vel a potētia saluādi. vel ab habitu. vel ab actu Scōm q̄ dī a potētia saluādi ꝓuenit ei hoc nomē ab eterno. fm̄ q̄ dī ab habitu saluādi sic fuit impositū ab angelo: z cōuenit ei a principio cōceptōis. fm̄ q̄ dī ab actu saluandi dī impositum a ioseph rōne future passiōis. Vñ glo. super illud. vocabis nomē eius Jesuz: dicit. Nomen impones q̄ ab angelo vel ab eterno impositū ē. Et tāgit hic glo. hāc p̄dictā triplicē denoiationē. Cum em̄ dī nomē impones: tangit denoiatio a ioseph. cum dī q̄ ab angelo vel ab eterno impositū est: tāgunt alie due. Recte igit̄ in die capitis anni cōstituta a roma capite mūdi. z insignita capitali lr̄a alphabeti christ⁹ caput ecclesie circūcidit. nomen ei imponitur. z eius natiuitatis octauus dies colitur. ℣ Tertiū est effusio sanguinis xp̄i. Hodie enim sanguinez suū p̄imo ꝑ nobis fundere cepit: q̄ ſp̄m postmodū pluries effūdere voluit. Quinq̄ em̄ vicib⁹ sanguinē suū ꝑ nobis effudit. Primo in circūcisione. z hec effusio fuit nostre redemptōis initiū. Secūdo in oratōe. z hec ostēdit nostre redemptōis desideriū. Tertio in flagellatōe. z hec fuit nostre redemptōis meritū. quia liuore eius sanati sum⁹. Quarto in crucifixione. z hec fuit nostre redemptiōis preciuz. tunc em̄ que nō rapuit exoluit. Quinto in lateris aptōe. z hec fuit nr̄e redēptōis sacramētuz. inde enim exiuit sanguis z aqua: q̄ figurauit nos ꝑ aquā baptismi debere mūdari. qui quidem baptism⁹ habiturus erat efficaciam a sanguine xp̄i. Quartū z vltimū signaculū ē circumcisiōis. q̄ quidem christus hodie accipere dignatus est. Voluit autem domin⁹ circūcidi propter multas rationes. Primo ratiōe sui. vt veram carnē humanā se assumpsisse ostēderet. Sciebat em̄ aliquos futuros qui dicerent

ipsum nō corpus verū: ꝫ fantasticū assumpsisse. Et ideo vt eoꝝ errorē ꝓfutaret: voluit circūcidi ꝛ sanguinē ibi emittere. corpꝰ em̄ fantasticum sanguinē non emittit. Secūdo ratōe nostri. vt nos spiritualr debere circūcidi monstraret. Duplex em̄ est circūcisio ſm Bern̄. que debet fieri a nobis. s. exterioꝝ i carne: ꝛ interioꝝ in mente. Circūcisio exterioꝝ cōsistit in tribus. scz in habitu ne sit notabilis. in actōe ne sit reprehensibilis. ꝛ in sermone ne sit cōtēptibilis. Interioꝝ autē sīr cōsistit in tribus. s. in cogitatiōe vt sit sancta. in affectōe vt sit pura. in intentiōe vt sit recta. Hec Bern̄. Itez rōe nostri: vt nos saluaret. Quēadmodū enim sit cauterium in vno mēbro vt totum corpus sanet. sic christus voluit portare cauteriū circūcisionis: vt sic totum corpus mysticū saluaret Colos. ij. Circūcisi em̄ estis circūcisione nō manufacta in expoliatōe corpis carnis: ꝫ circūcisiōe xpi. Glo. a vitijs tanꝫ petra acutissima. Petra em̄ erat xpūs. j. Cor. x. Et Exo. iiij. Tulit ilico sephora acutissimā petrā: ꝛ circūcidit carnem ꝓputij filij sui. Circūcisione ꝛc. dupliciter exponit ſm glosam. Primo modo sic. Circūcisi inꝫ estis circūcisione non manufacta. i. hūano ope: ꝫ diuino. i. circūcisiōe spūali. que quidem circūsio fit in expoliatōe corporis carnis: hoc est depositōe carnalr hois. i. vitioꝝ ꝛ desideriorꝝ carnaliū. ſm ꝙ caro accipit. j. Cor. viij. Caro ꝛ sanguis regnū celoꝝ non posſ. ꝛc. Estis inꝫ circūcisi circūcisiōe nō manufacta: ꝫ circūcisiōe spirituali. Secūdo modo sic. Circūcisi inꝫ estis in xpo: ꝛ hoc circūcisione nō manufacta. i. circūcisione legali. que quidē manufacta siue legalis fit in expoliatiōe corpis carnis. i. corpis qđ est caro. s. cutis carnis que in circūcisiōe legali auferr. Non estis inꝫ circūcisi ista circūcisione: ꝫ circūcisione xpi. i. spūali in qua omnia vitia amputata sunt. vñ Ro. ij. Nō em̄ ꝙ in manifesto iudeus est. neꝫ que in manifesto in carne est circūcisio: ꝫ qui in abscōdito iudeus est. Et circūcisio cordis in spū nō lra. cuiꝰ laus nō ex hoibus: ꝫ ex deo est. Circūcisi estis circūcisiōe nō manufacta in expoliatōe corpis carnis: ꝫ circūcisione xpi. Tertio rōne iudeorū: vt inexcusabiles eēnt. si em̄ circūcisus nō fuisset: potuissent se iudei excusare ꝛ dicere. Ideo te nō recipimꝰ. qz dissilis es patribꝰ. Quarto rōne demonū: ne. s. incarnatōis mysterium cognoscerēt. Cū em̄ circūcisio fieret cōtra originale peccatū: credidit diabolus ꝛ hunc qui circūcidebar similiter peccatorē esse qui circūcisionis remedio indigeret. Propter eandē causā voluit vt mater sua virgo perpetua esset despōsata. Quinto ratiōe ꝓfecte iusticie adimplēde. Sicut em̄ baptisari voluit vt perfectā iusticiam. i. perfectā humilitatez que est subdere se minori impleret. sic etiā voluit circūcidi vt eandem humilitatē nobis ostenderet: dum autoꝝ ꝛ domiꝰ legis voluit se subdere legi. Sexto ratione legis mosayce: approbande ꝙ erat bona ꝛ sancta ꝛ complenda. quia non venerat legem soluere: sed adimplere. Romañ. xv. Dico em̄ Jesum christum fuisse ministrū circūcisionis ꝓpter veritatem dei ꝛc. Quare autem circūcisio octaua die fiebat: multiplex pōt ratio assignari. Prima sumitur penes intellectū hystoricum siue litteralē. Nam sicut dicit Rabi moyses maximus philosophus ꝛ theologꝰ Jicz iudeus puer in septē diebus tante adhuc teneritudinis est: quāte est adhuc in vtero matris existens. in octauo autem die fortificar et solidatur. Et ideo vt dicit noluit domiꝰ paruulos ante octauū diem circūcidi: ne ob nimiam teneritudinem nimium lederentur. Vltra octauuz vo diem ipsam circūcisionem noluit ꝓlongari ꝓpter tres causas: quas philosophꝰ idem assignat. Prima vt periculū euiteturr: ne scilicz si nimiū differretur de circūcisione eos mori contingeret. Secunda vt doloꝝ parvulorūz ꝓuideatur. Cum enim in circumcisione maximus doloꝝ sit: voluit eos dominus circūcidi dum parū adhuc imaginationē haberent vt minorem ibi doloꝝ sentirent. Tertio vt parentū tristicie consuleꝝ. Nam cum ex circūcisione plerisqz paruuli morerenꝝ si circūcisi fuissent: iam magni ꝛ ex hoc mortui maioꝝ doloꝝ fuisset parētibus qꝫ si morerētur octo tm̄ dies habentes. Secunda ratio sumitur penes intellectuz anagogicū siue celestem. Ideo em̄ octaua die fiebat: vt daretur intelligi ꝙ in octaua resurrectiōis ab omni pena ꝛ miseria circūcidemur. Et scdm̄ hoc octo dies erunt octo etates. Prima ab adam vsqz ad noe. Secunda a noe vsqz ad abraham. Tertia ab abrahā vsqz ad moysen. Quarta a moyse vsqz ad dauid. Quinta a dauid vsqz ad christū. Sexta a christo vsqz ad finem mūdi. Septima morientiū. Octaua resurgentiū. Vel per octo dies itelligunr octo que in eterna vita possidebimꝰ: que enumerat Augusti. dicens. Quid aliud est ego ero illoꝝ deꝰ: nisi ero eis vnde saturenr: Ero quecūqz honeste desiderātur. scilicz vita. salus. victus. copia. gloria. honoꝝ. pax et omne bonū. Vel aliter. per septez dies intelligit homo cōstans ex corpore ꝛ anima. Quatuoꝝ em̄ dies sunt q̄tuor elementa ex quibꝰ corpus cōsistit. ꝛ tres dies sunt tres potentie que sunt in anima. scz cōcupiscibilis. irascibilis. et rōalis. Homo igit qui nūc habet septem dies quādo vnitati eterne incōmutabilitatis cōiungetur tunc octo dies habebit. et in illo octauo die ab omni pena

ꝛ etiã culpa circũcidet. Tertia ratio sumit penes intellectũ tropologicũ siue moralẽ. Et ſm hoc octo dies diuersimode pñt accipi. Primꝰ potest esse peccati cognitio. Psal. Quoniã iniq̃tatez meã ego cognoꝛ. ꝛc. Secundus ꝓpositũ deserendi malum ꝛ faciendi bonũ. quod notatur in filio ꝓdigo qui dixit. Surgam ꝛ ibo ad patrem meum ꝛc. Tertius pudoꝛ de peccato. Vnde apostolus. Quem eñ fructum habuistis tũc in illis in quibꝰ nũc erubescitis. Quartus timoꝛ de futuro iudicio. Job. Quasi tumentes super me fluctus timui deum ꝛc. Hieronymꝰ. Siue comedã. siue bibam. siue aliq̃d aliud faciã: semper videtur mihi illa vox in auribꝰ meis sonare: surgite mortui: ꝛ venite ad iudicium. Quintus cõtritio. vnde Hieremi. Lucũ vnigeniti fac tibi ꝛc. Sextus cõfessio. Psã. Dixi cõfitebor aduer. me iniustit. ꝛc. Septimꝰ spes venie. Nam et si iudas peccatũ suum cõfessus fuerit: tamẽ non in spe venie. ꝛ ideo non est misericordiã cõsecutus. Octauꝰ satisfactio ꝛ in hac die homo spiritualiter circũcidit non solum a culpa: sed etiam ab omni pena. Vel duo primi dies sunt doloꝛ de perpetratõe peccati: ꝛ desiderio emendandi. Alij duo confiteri mala que fecimꝰ: ꝛ bona que omisimꝰ. Alij quattuoꝛ sunt oratio. lachrymaꝝ effusio. coꝛporis afflictio. elemosynarũ largitio. Vel octo dies possunt esse octo: quoꝝ diligẽs cõsideratio omnem voluntatez peccandi a nobis circũcidit: ita q̃ qui vnũ diligenter cõsideraverit: vnã magnã dietam faciet. Quoꝝ septem enumerat Heriñ. dicens. Septem sunt de essentia hominis: que si homo cõsideraret in eternum nõ peccaret. s. materia vilis. operatio turpis. exitꝰ flebilis. status instabilis. moꝛs tristabilis. dissolutio miserabilis. ꝛ dãnatio detestabilis. Et octauum potest esse cõsideratio glorie ineffabilis.

Quarta ratio sumitur penes intellectũ allegoricum siue spirituale. ꝛ ſm hoc quinq̃ dies erunt quinq̃ libri moysi in quibus continetur lex. duo erunt ꝓphete ꝛ psalmi. octauꝰ dies erit doctrina euãgelica. Sed in septem primis diebus non fiebat perfecta circũcisio. In octauo autem perfecta circũcisio fit ab omni culpa et ab oi pena nũc in spe: sed tandem in re. E

Quare autẽ data fuerit circũcisio sex sunt cause que notãtur in his versibus. Cauterium. signũ. meritum. medicina. figura. Exemplũ fuit olim circũcisio dura. De carne autem circũcisionis domini dicit q̃ angelus eam Karolo magno attulit: ꝛ ipe eam Aquisgrani in ecclesia sancte Marie honorifice collocauit. Karolus vo illam postea fertur carosiũ transtulisse nũc autem dicitur esse rome in ecclesia que dicitur sanctaſsanctoꝝ. vnde ꝛ ibidem scriptũ legitur. Circũcisa caro christi: sandalia clara. Ne vmbilici viget hic ꝑcisio caꝛa. Vnde et ea die fit ratio ad sanctaſsanctoꝝ. Sed si hoc verum est valde vtiq̃ mirabile est. Cum eñ caro ipsa sit de veritate humane nature: credimus q̃ resurgente xpo redijt ad locum suũ glorificatuꝝ. Aliqui dixerũt q̃ hoc verum sit iuxta opinionem illoꝝ qui dicũt illud solum esse de veritate humane nature qõ ab adam traductum est: ꝛ illud soluꝝ resurgere. Notandũ q̃ olim a paganis ꝛ gentilibus in his kalendis. multe superstitiões obseruabãtur: quas sancti etiam a christianis vix extirpare potuerunt. quas Augusti. in quodã sermone cõmemoꝛat. Credentes eñ vt dicit Janũ ducem quẽdam deuz esse eum in kaleñ plurimũ venerabãtur. ꝛ ei duas facies figurabant. vnaz post se: ꝛ aliam ante se. quia erat finis anni ꝓteriti ꝛ principium sequẽtis. Kursus in his kaleñ. formas monstruosas assumebant. Alij vestientes se pellibus pecudum. alij assumẽtes capita bestiaꝝ: ex quo indicabant non tam habitũ se beluinũ habere q̃z sensum. alij tunicis mulieb̃ribus vestiebãtur: non erubescentes inserere tunicis mulieb̃ribꝰ militares lacertos. alij ita anguria obseruabãt vt focum de domo sua vel aliud quodcũq̃ beneficium cuilibet petenti non tribuerẽt. diabolicas etiam strenas ꝛ ab alijs accipiunt: ꝛ alijs tradunt. alij in nocte mensas laute ꝓparant: et sic tota nocte manere sinũt: credẽtes q̃ per totum annũ cõuiuia in tali sibi abũdantia perseuerent. Et subdit Augusti. Qui de paganoꝝ cõsuetudine aliquid obseruare voluerit: timẽdum est ne nomen christianũ ei ꝓdesse nõ possit. Qui etiam stultis hominibus ludentibꝰ aliquam humanitatẽ impenderit: peccati eoꝝ participem se esse nõ dubitet. Vobis autẽ fratres non sufficiat q̃ hoc malum nõ facitis: sed vbicũq̃ fieri videritis: arguite coꝛripite ꝛ castigate. Hec Augustinꝰ.

Legenda xliij. A

De Epyphania domini.

Pyphania dñi qua

e druplici decoꝛatur miraculo: et ideo qua druplici vocabulo nũcupat. Hodie eñ magi christum adoꝛant. Johãnes christum baptisat. aquam in vinũ christus mutat. ꝛ q̃nq̃ milia hominuz de q̃nq̃ panibus satiat. Cum eñ Jesus esset tredecim dieruz: magi ad eum stella duce venerũt. ꝛ inde dicit epyya ab epy qõ est supza ꝛ phanos qõ est apparitio. q̃a tunc stella desup apparuit: siue ipse christus p stellam que desup visa est: magis verus deꝰ demonstratus est. Eadem die revolutis. xxix. annis: cũ iaz annũ triceſimũ attigisset. quia habe

bat.xxix.annos et. xiij.dies. erat em̃ incipiens quasi annox.xxx.vt dicit Lucas. Vel fm Bedam habebat. xxx.ānos plenos:qō z romanā ecclesiā tenere asserit.tūc inquā in iordane baptisat⁹. Et ob hoc vocaℓ theophania:a theos qō est de⁹z phanos qō est apparitio.qz tūc de⁹ trinitas apparuit. pater in voce. filiꝰ in carne. spūsctūs in colūbe specie.Ipso itex die reuoluto vno anno:cū esset triginta vel triginta vnius annox z tredecim dierū:aquā in vinū mutauit.Et ob hoc vocaℓ bethphania:a beth qō est domus.qz in miraculo facto in domo ver⁹de⁹ apparuit. Ipso itex die reuoluto āno:cū esset annox triginta vnius vel triginta duox z tredecim diex q̄nq; milia hoim de q̄nq; panib⁹ satiauit.sicut dicit Beda.z sicut dī in illo hymno q̄ in multis ecclesijs cantaℓ:z sic incipit. Illumi nans altissim⁹ ꝛc. Et ob hoc vocaℓ phagiphania a phage qō est bucca siue māducare. De ꝟ aūt q̄rto miraculo vtx hac die ꝓtigerit dubitaℓ tū qz in originali Bede nō sic expsse legiℓ.tum qz Johā.vj.legiℓ.vbi de hoc miraculo agiℓ:dicitur.Erat aūt ꝓximū pascha ꝛc. Ista ḡ q̄druplex apparitio ista die facta est. Prima facta ē p stellā in psepio. Secūda p vocē pris in iordanis fluuio.Tertia p mutationē aq̄ in vinū i cōuiuio.Quarta p mltiplicatōez panū in desto. Prima autē apparitio hcipue hodie celebraℓ. z ideo ei⁹ hystoriā,pseq̄mur. ꝟ Nato enim dño tres magi hierosolymā venerūt.quox nomina in hebreo sunt appelli⁹.ameri⁹.damasc⁹ Grece galgalath. magalath.sarachin. Latine Caspar.Balthasar.Melchiox.Cuiusmodi autē magi fuerūt hi:triplex extat sñia:fm q magus tripℓr dī. Magus em̃ dī illusox maleficꝰ et sapiēs.Dicūt ḡ quidā hos reges ab effectu dictos fuisse magos.i.illusores:ex eo scz q̄ herodem illuserūt.qz ad eū non redierūt.vñ z dī de herode Videns q illusus eēt a magis ꝛc. Magus iterū dī maleficus.vñ malefici pharaonis dicunℓ magi.Et inde dicit Chrys.hos magos vocatos.Dicit em̃ istos fuisse maleficos:ꝟ postea cōuersos.Quib⁹ dñs voluit natiuitatē suam reuelare z eos ad se reducere:vt p ꝟ pctōrib⁹ venie spem ꝓberet. Itex mag⁹ idez est qō sapiēs.Nā ꝓsice magus hebraice scriba.grece ꝓbus.latine sapiēs dī. Dicunℓ ḡ magi.i.sapiētes.vñ z magi q̄si in sapia magni. Venerūt ḡ hi tres sapiētes z reges cum magno comitatu hierosolymā. Scz q̄riℓ q̄re magi hierℓm venerūt:cū ibi dñs natꝰ nō sit: Sup ꝟ assignat Remigi⁹ q̄tuor rōes. Prima:qm̃ magi tpus natiuitatis xp̄i agnouerūt:ꝟ locuz ignozauerūt. qz aūt hierℓm erat ciuitas regalis.z ibi erat sūmū sacerdotū:suspicati sunt q tā egregi⁹ puer nō nisi in regia ciuitate nasci deberet. Secūda vt citius natiuitatis locū discere potuisset:cum ibi sapiētes legis z scribe residerēt. Tertia vt in dei inexcusales manerēt. potuissent em̃ dicere Nos quidē natiuitatis locū cognouim⁹.tpus aūt ignozauim⁹:z ideo non credim⁹. Magi ḡ oñderūt iudeis tp̄s:z in dei magℓ locū. Quarta vt sic studio magox ꝑdēnareℓ pigricia inde ozū. Nā illi vni ꝓphete crediderūt.isti plib⁹ credere noluerūt.illi q̄rūt regē alienū:isti nō querūt ꝓpriū.illi venerūt de lōginquo:isti manserūt in vicino. Isti reges fuerūt successozes balaam:z ad visionē stelle venerūt ꝓpter illā ꝓphetiā p̄is sui Oziℓ stella ex iacob:z exurget homo de isrℓ ꝛc. ¶ Illiaz em̃ cām vñ isti moti sunt adveniendū:ponit Chrys.in originali super Matℏ. asserēs quosdā dicere q q̄dā secretox inspectozes elegerūt de seipis duodecim: z si q̄s mozieℓ:filiꝰ eius aut aliq̄s ꝓinquox in eiꝰ loco substituebaℓ. Hi ḡ p singℓos ānos post mēsem ascēdebāt sup montē victoziale:z tribꝰ diebꝰ ibidē mozātes se lauabāt:z ozabant deū vt eis illā stellaz quā balaā ꝑdixerat oñderet.Quadā igiℓ vice.s.in die natalis dñi dū sic ibidē manerēt stella q̄dā ad eos sup montē venit q̄ babebat formā pulcerrimi pueri:sup cuius capite crux splēdebat:q̄ magos allocuta ē dicēs. Ite velociꝰ in terrā iuda:et ibidē regem quē q̄ritis natū inuenietis.Tūc illi cōtinuo venire ceperūt. Scz quō in tā paruo tpe.s.in tredecim diebꝰ p tāta terrax spacia venire potuerūt scz ab oziēte vsq; i hierℓm:q̄ in meditullio mūdi dī esse sita:Dicendus est fm Remig.qm̃ talis puer ad quē ꝓperabāt eos in tā breui spacio ꝓducere potuit. Vel poterit dici fm Hiero.q sup dromedarios venerūt q̄ sunt aialia velocissima:q̄ tantū currūt vna die quātū equꝰ in tribus.Vñ dicit dromedariꝰ a dromos qō ē cursus:z ares qō est virtus. Cū ḡ hierosolymā venissent interrogauerūt dicētes.Ubi est q̄ natꝰ ē rex iudeox.Non interrogauerūt an natꝰ sit.qz hoc credebāt.ꝟ q̄rūt vbi natꝰ sit.Et q̄si aliq̄s interrogassz eos.Vñ scitis hūc regē natū eē:Respōderūt.Vidim⁹ em̃ stellā eius in oziēte:z venim⁹ cū munerib⁹ adozare eū. Hoc est.nos existētes in oziēte vidim⁹ stellā eius.i.eius natiuitatis ostēsiuā.vidim⁹ inquā sup iudeā positaz. Vel nos existētes in nra regiōe vidim⁹ stellam eius in oziēte.i.in oziētali parte. His verbis sicut dicit Remig.in originali vex hoiem.z vex regē.z vex deū cōfessi sunt. Vex hoiem cū dixerūt.vbi est q̄ natꝰ est. Vex regē cū aiūt.rex iudeox. Vex deū cū subiūgūt.venimus adozare eū. Precep tū em̃ fuit vt nullꝰ nisi solꝰ de⁹ adoraret. Scz herodes hoc audiēs turbatus est: z omnis hierosolyma cū illo. Triplici de causa rex turbatus est. Primo ne iudei regē natū

tanq̄ suū recipent: ⁊ se tanq̄ alienigenā expellerēt. vñ Chrys. Sic ramū arbor⁊ i excelso positus leuis etiā aura monet. sic ⁊ sublimes homines in culmine dignitatū existētes leuis etiam fama cōturbat. Secūdo ne a romanis cuipari posset si aliquis ibi rex vocaret quez Augustus non cōstituisset. sic em̄ ordinauerāt romani vt nullus deus vel rex sine sui licentia et impio diceret. Tertio q̄m sicut dicit Greg. celi rege nato rex terre turbatus est. q⁊ nimirū altitudo terrena cōfundit: dū celsitudo celestis aperitur. Omnis etiā hierosolyma cū illo turbata est triplici de causa. Primo q⁊ impij gaudere nequeūt de aduētu iusti. Secūdo vt regi turbato adularent̄ p̄ hoc q⁊ se sibi turbatos ostenderent. Tertio q⁊ sicut sese ventis p̄cutientibus vnda cōcutit. sic ⁊ regib⁹ adinuicē certātib⁹ populus cōturbat. Et ideo ex hoc timuerūt: ne. s. pūtí ⁊ venturo rege adinuicē certātibus ipi perturbatiōibus inuolueren̄t. Hec rō est Chrysto.

D Tūc herodes oēs sacerdotes ⁊ scribas cōuocans sciscitabat̄ ab eis vbi xp̄us nasceret̄ Cum autē ab eis didicisset q⁊ in bethleem iude vocatis ad se clam magis diligēter ab eis didicit tp̄us stellē: vt videlicet sciret q̄d faceret si ad se magi nō redirēt. Dixitq̄ eis vt inuento puero ei renūciarent: simulās se velle adorare quē volebat occidere. Et nota q⁊ cū magi hierosolymā ingressi fuissent stelle ducatū amiserunt. ⁊ hoc ꝓpter tres ratōes. Prima vt de loco nativitatis xp̄i querere cogerent̄: vt sic de ipsi⁹ ortu certificarent̄ tam p̄ stelle apparitionē q̄ per ꝓphetie assertionē. sicut ⁊ factuz est. Scōa q̄m auxiliū q̄rētes humanū: iuste p̄dere meruerūt diuinū. Tertia q̄m signa infidelibus data sunt fm aplm: ꝑ ꝓphetia fidelibus. ⁊ ideo signū datum istis dum adhuc essent infideles: nō debuit apparere dū esset inter iudeos fideles. Hec triplex rō tangit in glo. Cū aūt hierm egressi fuissent stella antecedebat eos vsq̄dum veniens staret supra vbi puer erat. De hac stella cuiusmodi fuerit sunt tres opiniōes: quas ponit Remig. in originali. Quidam dicūt fuisse spiritū sanctū. vt ille q̄ postmodū descēdit sup dominū baptisatū in specie columbe: apparuerit etiā magis in specie stelle. Alij vt Chrys. dicūt q⁊ fuerit angelus. vt ipse q̄ apparuit pastorib⁹: apparuerit etiā ⁊ magis. Sz ipsis pastorib⁹ in deis tanq̄ rōne vtētibus apparuit in forma rationali. gētilibus vo tanq̄ irrōnalibus in specie irrationali. Alij q̄ō vtri⁹ credit q⁊ fuerit stella de nouo creata: que pacto suo ministerio rediit in p̄tē materiā. Ista autez stella fm q⁊ dicit Fulgentius differebat ab alijs in trib⁹. s. in situ. quia nō erat localiter sita in firmamēto ꝑ pēdebat in meditullio aeris ꝓximo terre. In fulgore. quia ceteris erat splendidior: q̄ō inde patz. quia splendorē eius non poterat splēdor solis obfuscare: imo in meridie lucidissima apparebat. In motu. quia p̄cedebat magos more viatoris. non em̄ mouebat motu circulari: ꝑ quasi motu aiali ⁊ ꝓcessiuo. Alie tres differētie tangunt in glo. Math. ij. q̄ incipit sic. Hec stella dñice natiuitatis ⁊c. Prima i origine. q⁊ alie in mundi principio sunt facte. hec modo. Secūdo in officio. q⁊ alie facte sunt vt sunt i signa ⁊ tpa: vt dicit Gen̄. j. hec autem vt magis viam p̄beret. Tertia in duratiōe. quia alie sunt perpetue. hec cōpleto officio suo redijt in materiam placentē. E Cum autē stellam vidissent gauisi sunt gaudio magno valde. Notandum q⁊ q̄ntuplex est stella quaz isti magi viderunt. s. stella materialis. stella spūalis. stella intellectualis. stella rōnalis. et stella supsubstantialis. Primā. s. materialē viderūt in oriēte. Secundū. s. spūalem que est fides viderunt in corde. Nisi em̄ hec stella. s. fides in eoz corde radi asset: nequaq̄ advisionē p̄me stelle venissent Habuerūt em̄ fidē de eius humanitate cū dixerunt Vbi est qui natus est. Et de eius regali dignitate cum dixerūt. rex iudeoz. Et de eius deitate cum dixerūt. venim⁹ adorare eum. Tertiam. s. intellectualē que est angelus viderūt in somno: quādo per angelū sunt moniti ne redirent ad herodem. licz fm quādam glo. non angelus: sed ipe dñs eos admonuerit. Quartam sez rationalē que fuit beata virgo viderūt i diuersorio. Quintam. s. supsubstantialē que fuit xp̄us viderūt in p̄sepio. Et de hac duplici dicitur. Intrātes domū inuenerūt puerū cū Maria matre eius. Quelibet autē istarum stellaz dicit stella. De prima p̄s. Lunam ⁊ stellas que tu fundasti. De secūda Eccli. xliij. Species celi. i. celestis homis gloria stellaruz. i. virtutum. De tertia Baruch. iij. Stelle autem dederunt lumen: in custodijs suis vocate sunt ⁊c. De q̄rta. Ue maris stella. De q̄nta Apoc. vlti. Ego sum radix ⁊ genus dauid: stella splēdida ⁊ matutina. Propter visionē p̄me et secūde stelle magi gauisi sunt. ꝓpter visionē tertie stelle gauisi sunt gaudio. ꝓpter visionem quarte gauisi sunt gaudio magno. ꝓpter visionem q̄nte stelle gauisi sunt gaudio magno valde. Vel sicut dicit glo. Ille gaudet gaudio qui de deo gaudet qui est verum gaudium. Et addit magno. q⁊ eo nihil est maius. ⁊ valde q⁊ de magno potest alius plus: alius minus gaudere. Vel per horuz verboz exaggerationē voluit ostendere euangelista q⁊ homies plus gaudēt de rebus perditis ⁊ iterū inuentis q̄ de semp possessis. F Cūq̄ domūculā intrassent ⁊ puerum cuz matre inuenissent: flexis genib⁹ ei singuli hec mu-

nera obtulerūt.s.aurū.thus.z mirrhā. Hic exclamat Augusti.dicens.O stupenda infantia Cui z astra subdunt.Cuius est ille magnitudinis z supne glorie ad cui⁹ pānos z angeli excubant:z sydera obsecūdant:z reges trepidant:z sectatores sapientie geniculant:O beatum tugurīū.o sedes dei secunda post celū.vbi nō lucerna lucet:ꝫ stella. O celeste palaciuz:in quo habitat nō rex gēmatus:ꝫ deus incorporatus. cui erāt p mollibus thoris dura p̄sepia.p laq̄aribus aureis fuliginea culminis tecta:sed syderis obsequio decorata. Stupeo cum video pānos.z intueor celos estuo cū aspicio in p̄sepio mendicū:z sup astra p̄claruz. Item Bernū. Quid facitis o magi:q̄d facitis: Lactentē puerum adoratis in tugurio vili:in vilib⁹ pānis. Ergo ne de⁹ iste: Quid facitis q̄ aurū offert: Ergo rex est iste: Et vbi aula regia:vbi thron⁹ vbi curie regalis frequētia: Nūquid aula ē stabulū.thronus p̄sepiū.curie frequētia Joseph z Maria. Isti insipientes facti sunt vt fierent sapientes. De hoc etiā sic dicit Hylari⁹ in li.ij.de trinitate. Parit virgo:ꝫ part⁹a deo est.infans vagit:laudātes angeli audiunt.pānī foedēt:deus adorat. Itaq̄ p̄tis dignitas nō amittitur dū carnis humilitas p̄dicat.Ecce quō i xp̄o puer non tm̄ fuerūt humilia z infirma:ꝫ etiā diuinitatis sublimia z excelsa. De hoc item dicit Hiero.sup epl'am ad Hebre. Respicis cunas xp̄i: vide pariter z celū.vagientez in p̄sepi intueris infantē: ꝫ angelos simul ausculta laudantes. herodes psequit: ꝫ adorāt magi.ignorāt pharisei:ꝫ stella demōstrat.baptisat a seruo:ꝫ vox dei desup tonāt̄ audit. aqs imergit:ꝫ colūba descēdit.imo spūssāct⁹ i colūba. ¶ Quare aūt magi hmōi mūera obtulerūt:mltiplex rō ē. Prima qm̄ traditio antiq̄ fuit :vt dic Remi. vt nullus ad deū vel ad regē vacuus introiret. perse aūt z chaldei talia munera p̄sueuerāt offerre Isti aūt vt dī in hystoria scholastica venerūt a finib⁹ persaꝝ z chaldeoꝝ vbi est fluui⁹ saba:a quo et sabea regio. Secunda q̄ est Bernū. qm̄ beate virgini aurū obtulerūt ꝓpter inopie sublevationē.thus ꝓpter stabuli fetorē.mirrhā ꝓpter mēbroꝝ pueri cōsolidationē z malorum vermiū expulsionē. Tertia qm̄ aurū ad tributum. thus ad sacrificiū. mirrha ad sepulturaz ptinet mortuoꝝ. Per hec tria ḡ in xp̄o intimatur regia ptās. diuina maiestas.z hūana mortalitas. Quarta qm̄ aurū significat dilectionē. thus orationē. mirrha carnis mortificationez. z hec tria debem⁹ xp̄o offerre. Quinta qm̄ per hec tria significant tria q̄ erant in xp̄o.s.diuinitas p̄ciosissima.aia deuotissima.et caro integra z incorrupta. Hec tria significabant p illa tria que erāt in archa. Nam virga que floruit:caro xp̄i q̄ resurrexit. Ps. Et refloruit caro mea ꝛc. Tabule vbi erāt scripta p̄cepta:aia in q̄ sunt omnes thesauri sciētie z sapiētie dei abscōditi. Manna deitas:q̄ hz oēm saporē z oēm suauitatem. Per aurū ergo qō est p̄ciosius omnib⁹ metallis intelligit diuitas p̄ciosissima. Per thus aia deuotissima.qz thus significat deuotionē z orōnē. Ps. Dirigat oratio mea ꝛc. Per mirrhā q̄ pseruat a corruptōe:caro incorrupta

Admoniti aūt magi in somnis ne redirēt ad herodē:p aliā viā reuersi sunt in regionē suam Ecce quō magi ꝓfecerūt. Nam stella duce venerūt p hoies:imo p ꝓphetā edocti fuerūt:angelo duce redierūt z in xp̄o quieuerūt. Horum corpa mediolani in eccl'ia q̄ nūc est fratrū ordinis nostri.s.fratrū p̄dicatoꝝ quiescebāt.ꝫ nunc Colonie requiescūt. Nam eoꝝ corpa ꝓmo p Helenā Constātini matrē raptā in cōstantino polim translata:postea p sctm̄ Eustorgiū epm mediolanū trāslata. Sed p Heinricū imparatorem postēa mediolanū possedit:in Coloniā super rhenū fluuiū sunt delata.vbi in magna reuerentia z ppli deuotōe coruscāt.

Legenda xv. ℵ

De sancto Paulo heremita.

Aulus p̄mus here-

p mita (vt testat Hiero.q̄ eius vitā cōscripsit) feruēte Decij psecutōe heremū vastissimā adijt.ibiq̄ in quadā spelūca. lx. annis hoib⁹ incognit⁹ pmānsit. Iste deci⁹ dī fuit se galien⁹.q̄ fuit binomi⁹.q̄ cepit āno dñi.ccl vj Videns em̄ scūs paulus xp̄ianis tot tormentoꝝ genera irrogari:in heremū aufugit.Eo siquidē tpe duo iuuenes xp̄iani cōmphēdūtur. quoꝝ vnus toto corpe melle punglt:z sub ardore solis aculeis muscaꝝ z scabronū z vesparum lacerādus exponit. Alter vo mollissimo lecto imponit et in loco amenissimo collocat. vbi aeris erat tēperies.riuoꝝ sonit⁹.cant⁹auium.z floꝝ olfact⁹.funib⁹ tū florēis colorib⁹ob tectis sic iuuenis cingit:vt manibus vel pedibus se iuuare nō posset. Adest quedā iuuēcula corpe pulcerrima z impudica:ac impudice tractat iuuenē dei amore repletū. Cum autez ille in carne motus cōtrarios ratōi sensisset:nō habens arma quibus ab hoste se eruat;linguā p̄priam dentibus suis incidit:z in facē impudice expuit.z sic temptatōez dolor fugauit:z trophēū laude dignū ꝓmeruit. Horum z aliorum penis sanctus paulus territus:heremū petijt.

B Eo tēpore quo antonius primū se inter monachos heremicolā cogitaret: i somnis alium se multo meliorē heremū incolere edocet. Qui dum eum per siluas inquireret:obuiū habuit hypocētaurū hominē equo mixtū:qui ei

vlam dexterā demōstrauit. Postmodū obui-
um habuit aial ferens fructum palmax supra
imagine homis insignitaz. deorsum vo capre
formā habens. Qui dum ipm p deū cōiuraret
vt sibi diceret qs esset: rndit se esse satyrū deum
siluax fm errorē gētilū. Postremo obuiauit
ei lupꝰ: q eum ad cellaz sancti Pauli perduxit.
Paulus autē Antonij psentiens: hostiū sera
clausit. Antoniꝰ vo rogat vt sibi aplat: asserēs
se nunqz inde recessurū: ꝫ ibi potius morturū.
Dicꝰ paulus ei aputit: statimqz ambo in am-
plexus ruūt. Cūqz hora prādij adesset: corvus
duplicatā panis partē attulit. Cūqz de hoc an-
toniꝰ mirarek: rndit paulꝰ q deus sibi oi die ta-
liter ministrabat: z pbendā ꝓpter hospitē dupli
cauerat. Pia lis orīk: quis magis dignꝰ eēt pa
nem diuidere. Defert paulus hospiti: z antoni
us senioꝛ. randē vterqz manū apponūt z i eqs
ptes panē diuidūt. Cū aūt antoniꝰ redīēs iam
celle sue appꝛopinquaret: vidit angelos pauli
aiam deferētes. qui velociter redīēs inuenit coꝛ
pus pauli flexis genibꝰ in modū oratis erectū:
ita vt ipm viuere estimaret. ꝫ cū ipm mortuuz
didicisset ait. O sancta aia qō gerebas i vita: in
morte mōstrasti. Cū aūt nō hīet vnde sepultu-
ram faceret: ecce duo leones aduenerūt z foue
am parauerūt. sepultoqz eo ad silnā redierunt.
Antoniꝰ aūt tunicā pauli ex palmis cōtextā as
sumpsit: qua postmodū in solēnitatibꝰ vtebak.
Obijt aūt circa annū dñi. cclxxxvij.

Legenda xvj. A
De sancto Remigio.

Emigius dicīk a re-

r mi qō est pascens: z geos qō est terra
q̄si pascēs terrenos doctrina. Vel re
migiꝰ dī a remi qō est pastoꝛ: z gyō qō est lucta
tio. q̄si pastoꝛ z luctatoꝛ. Pauit em gregez suū
verbo pdicatōis. exēplo cōuersatōis. suffragio
oratōis. Est etiā triplex genꝰ armoꝝ. s. defensio
nis vt scutū. pugnatōis vt gladiꝰ. munitōis vt
loꝛica siue galea. Luctatus est igitur ꝓra dia-
bolū scuto fidei. gladio verbi dei. z galea spei.
Eius vitam Igmarus Remensis archiepisco
pus scripsit. B

Emigiꝰ doctoꝛ egregiꝰ z confessoꝛ dñi
r gloꝛiosus a quodā heremita nasci talī
ter est ꝓuisus. Cū em wandalox ꝓsecu
tio totā franciā deuastasset: quidā reclusus vir
sctūs q lumē oculoꝝ amiserat: p pace ecclesie
gallicane crebꝛis oꝛonibꝰ dñm exoꝛabat. z ecce
angelus dñi in visu ei astitit eiqz dixit. Scito q
mulier illa noīe Cilina filiū noīe Remigiū ge
nerabit: q gentē suā a maloꝝ incursibꝰ libera-
bit. Cūqz enutrisset statim ad domū ciline ve-
nit: z qō viderat enarrauit. Cūqz illa nō crede-
ret eo q anus iam esset: ille rndit. Scias q cuz
puerū ablactaueris: oculos meos de lacte tuo
punges z cōtinuo mihi visuz restituet. Cūqz p
ordinē hec oia cōtigissent Remigiꝰ mundū fu
git z reclusoꝛiū intrauit. Crescēte aūt eiꝰ fama
cum esset. xxij. annoꝝ ab oi populo archiepus
remēsis est electꝰ. Tante autē mansuetudinis
fuit q etiā ad mensam eius passeres veniebāt
z de manu eius reliquias ciboꝝ comedebant.

Quodā tempe cū in domo cuiusdā matro-
ne hospitatus fuisset z illa modicū vini habe-
ret Remigiꝰ cellariū introiuit z sup dolū cru-
cem fecit. Cūqz ibidē oꝛasset mox desup vinuz
egreditur ita q per mediū cellarium fundeba
tur. Cum autē Clodoneus rex francie tūc tem
poris gentilis esset: nec ab vxoꝛe sua xpianissi-
ma cōuerti posset. videns q infinitꝰ exercitus
alemanoꝝ sup se venisset: dño deo quem vxoꝛ
sua colebat votū vouit q si de alemanis sibi vi
ctoꝛiam cōcederet: mox fidem xpi reciꝑet. Qō
cum fuisset ad libitū cōsecutus: beatū Remigi
um adijt z se baptisari poposcit. Cūqz ad fon-
tem baptismatis aduenissent: nec ibidez sacrū
crisma haberēt: ecce colūba quedam ampullā
cum crismate in rostro detulit: de quo regē pō
tifex liniuit. Hec autē ampulla in remēsi eccle
sia cōseruak: z inde vsqz hodie reges francie in-
unguntk. C Post longū tempus cum Ge-
nebaldus vir ꝓuidus neptem beati remigij in
vxoꝛem haberet: z se religiōis causa mutuo ab
soluissent: pdictū genebaldū beatus remigius
laudunen. epm ordinauit. At genebaldus cuz
vxoꝛē suam causa instruendi ad se sepiꝰ venire
pmitteret: ex frequēti colloquio animꝰ eius in
cōcupiscentiā inflāmatur: z vsqz in peccatū se-
cum ꝓlabīk. Que cōcipiens z filiū pariēs hoc
epo intimauit. z ille cōfusus ad eam remandā
uit dicens. Quoniā puer de latrocinio acqui-
situs est: volo vt latro vocarek. Ne autez suspi-
tio aliqua oriret: vxoꝛē suā sicut prius ad se ve
nire pmisit. verūtamē post primi peccati fletū
secū ruit iterū in peccatū. Que cū filiam pepe
risset z hoc epo retulisset: ille rndit. Illā filiam
vulpeculā nomīate. Tandē ad se reuersus bea
tum remigiū adijt. z ad pedes suos pcidēs: sto
lam de collo suo deponere voluit. Qō cū san-
ctus remigiꝰ ꝓhibuissz: z ab eo quid accideret
audiuisset: blande eū cōsolans ipm in q̄dā cel-
lula parua p septē annos reclusit. z ipe interim
eius ecclesiā gubernauit. Septimo igitk anno
cum in cena dñi in oratōe psisteret: angelꝰ dñi
eidē astitit: z peccatū suū sibi dimissum ꝓhibu
it. ac vt foras exire debeat impetrauit. Cui cuz
rndisset nō possū: qm̄ dñs meꝰ remigiꝰ hostiuz
hoc clausit z sigillo suo muniuit: angelus ait.
Ecce vt scias celū tibi apertū esse: boc etiā bo-

stiam saluo sigillo nūc aperiꝝ. Statimq; vt dixerat est apertū. Tunc genebaldus iactans se in mediū hostiū in modū crucis ait. Etiaz si dominꝰ meꝰ Jesus xp̄s ad me veniret huc: hinc nō egrediar nisi dñs meus remigiꝰ huc veniat q̄ me recluſit. Tūc sanctꝰ remigiꝰ ad ām̄onitōez angeli laudunū venit: z ip̄m in locū suū restituit. qui vsq; ad obitū suū in sanctis opib⁹ p̄seuerauit. z latro filiꝰ eius in ep̄atu eidem succesſit: q̄ etiā sanctus fuit. Tandē sanctus remigiꝰ multis clarꝰ virtutib⁹ in pace quieuit: circa annum dñi q̄ngēteſimū. Eodē die celebrāt natalis sancti Hylariꝰ pictauoz vrbis ep̄i.

Legenda xvij. A

De sancto Hylario.

Hylariꝰ dictꝰ est quasi hylaris. qz in seruitute dei valde hylaris fuit. Vel dī hylariꝰ q̄si alariꝰ ab altus z ares virtus. quia fuit altus in sciētia: z virtuosus in vita. Vel hylariꝰ dī ab yle qō est q̄si primordialis materia q̄ obscura fuit: z ipse in dictis suis magnā habet obscuritatē et profunditatem.

b

Hylarius pictauoz vrbis ep̄us: regiōis aquitanie oriūdꝰ: q̄si luciferrefulgēs inter astra p̄cessit. hic vxorē p̄mitꝰ habens et filiā in laicali habitu monasticā vitam ducebat. tandē in vita z sciētia p̄ficiēs: in ep̄m est electus. Cum igit beatꝰ hylariꝰ nō solū ciuitatē suā: ꝫ totā frāciā ab hereticꝫ defensaret ad suggestionē duoz ep̄oz q̄ ab heresi fuerāt deprauati ab impatoze q̄ hereticoꝝz fautoz erat: cū beato Eusebio vercelleñ. ep̄o est in exiliuz relegatꝰ. Deniq; cuz vbiq; arriana heresis pullularet: z ab ipatoze licētia data esset vt oēs ep̄i cōuenirent z de veritate fidei disputarēt: cum sanctus hylariꝰ aduenisset ad petitionē dictoz ep̄oz q̄ eius eloquentiā ferre nō poterāt picta uiā redire compellit. Cum aūt ad insulā gallinariā q̄ tota erat plena serpentibus p̄inquasset: z in ip̄am descēdisset oēs serpētes ex sui visione fugerūt z in medio insule palū fixit. nec ampliꝰ libertas data est illis occupare: qō vetuit tanq; pars insule non sit terra: sed pelagus.

Cum ergo pictauis esset: quēdam infantem sine baptismo defunctū suis oratiōibus ad vitam restituit. Nam tādiu iacuit in puluere donec pariter surgerēt: senex de oratiōe et infans de morte. Cum autē filia eius Apia maritum vellet accipe: hylariꝰ pater eius ei p̄dicauit: z in sacre virginitatis p̄posito cōfirmauit. Quā dum ille firmā p̄siderans: z ne aliquādo flecteretur formidans: dñm instantiꝰ exorauit vt eā ad se recipet nec vltra viuere p̄mitteret. qō z factū est. Nam post paucos dies ad dñm migrauit: quā ipse p̄ijs manibus sepeliuit. Qō mater beate apie cōsiderans: episcopū rogauit vt sibi qō z filie impetraret. quod et fecit. Et ip̄az oratione sua ad regnū p̄misit. E Eo tēpore Leo papa hereticoz perfidia deprauatus omnium episcopoz consiliū cōuocauit. Quibus cōuocatis hylariꝰ non vocatus adenit. Qō audiens papa p̄cepit ne aliqs sibi assurgeret: nec aliquem locū daret. Cum ergo ingressus fuisset dixit ad euz papa. Tu es hylarius gallus: Et ille. Non sum gallus: ꝫ de gallia. i. nō sum in gallia natus: sed de gallia episcopꝰ. Cui papa. Et si tu es hylariꝰ de gallia: ego sum leo romane sedis apostolicus z iudex. Cui hylarius Et si sis leo: non tamē de tribu iuda. et si iudicans resides: sed nō in sede maiestatis. Tūc papa cum indignatōe surrexit dicēs. Modicum p̄stolare donec redeā: z tibi qō mereris reddā Cui hylarius. Si non redieris quis mihi p̄te respōsurus erit: Et ille. Cōcitus redibo: z tuaz superbiā humiliabo. Cum ergo papa ad secreta sue nature iuisset dissenteria perijt: z oia ibidem intestina p̄ijciens: miserabiliter vitam finiuit. Interea videns hylarius vt nemo sibi assurgeret: patiēter ferens in terram se posuit dicens. Domini est terra. Statimq; nutu dei terra quam insederat sursum se extulit: et vsq; ad equalitatē alioz episcopoz se leuauit. Cuz igitur papa miserabiliter nūciaretur defunctꝰ: assurgens hylarius omnes ep̄os in fide catholica confirmauit: z cōfirmatos ad p̄pria remisit. Hoc autem miraculū de morte leonis pape dubitationē habet. tum quia hystoria ecclesiastica vel tripartita nihil de eo loquit. tuz qa aliquē papā talis nois tūc fuisse cronica nō testat. tū qz Hiero. dicit q̄ sācta romana ecclesia semp imaculata p̄mānsit: z in futuro manebit ne vlla hereticoz insultatiōe. Posset tñ dici q̄ tūc erat aliqs papa sic vocatꝰ: nō q̄dē canōice electꝰ: ꝫ tyrānice intrusus. Vel forte libertꝰ papa qui constātino heretico fauebat: alio nomine dictꝰ est leo. Tandē multis miraculis perpetratis cum beatus hylarius infirmatus obitum suum iminere cognosceret Leonciū p̄sbyterum quem maxime diligebat ad se vocauit: z nocte iminente vt foras exeat admonuit. z si quid audiret vt renūciaret imperauit. Ille tussa complens: voces adhuc ciuitatis tumultuātis se audisse reuertens exposuit. Et cum circa eū vigilaret z finē eius expectās: media nocte iterꝝ iubetur exire: z q̄d audiret iacēti referret. Qui cū se nihil audisse renūciasset: mox nimia claritas quā etiā p̄dictꝰ p̄sbi sufferre nō poterat ad eū intrauit. z sic paulatim recedēte lumine ad dñm migrauit. Fluxit aūt circa annū dñi cccxl. sub p̄stātino. Festū hui⁹ sācti est i octaua

epyphanie. Cum duo mercatores massaz ce re cōmuniter hīent: z vnus altero renitente eā ad altare sancti hylarij obtulisset: statim p medium diuisa pars vna sibi remansit: reliqua renitenti venit.

Legenda xviij. A

De sancto Macharío.

Acharius dicitur a

m macha qō est ingeniū et ares virtus. Vel dī a macha qō est pcussio et rio magister. Fuit enim ingeniosus cōtra demōis fallacīa. virtuosus cītuz ad vītā. pcussio in domatōe corpis. magister i regimīe platōis. Vel macharī⁹. i. beatus. B

m Acharī⁹ abbas descendit p vastitatez deserti: z intrauit dormire i monumēto vbi sepulta erāt corpora paganoz. z extraxit vnū corpus sub caput suū tanc̄ pluma cīū. Demones aūt volētes eum terrere: vocabāt quasi vnā mulierē: dicētes. Surge veni nobiscū ad balneū. Et alē demō sub ipso tanc̄ ex mortuo illo dicebat. Peregrinū quēdaz habeo sup me: nō possum venire. Ille aūt nō expauit: ħ tundebat corpus illud dicens. Surge z vade si potes, Et audiētes demōes fugerūt z voce magna clamātes. Vicisti nos dñe. Dū aliqñ abbas macharī⁹ a palude ad cellā suam pteriret: occurrit ei diabolus cum falce messoria z volens eū cū falce pcutere: nō potuit. Et dixit ei. Multā violentiā patior a te macharī: q: nō possum pualere aduersum te. Ecce enim quicq̄d tu facis et ego facio. ieiunas tu: et ego penitus nō comedo. vigilas tu: et ego pino nō dormio. vnū est solūmodo in quo me superas Et dixit abbas. Qō est illud: Cui ille. Humilitas tua: p quā non pualeo aduersuz te. Dū tēptatōes ipm nimīū molestarēt: surgēs z magnū saccū arene humeris suis imponēs: dieb⁹ multis sic p desertū ibat. quē Theosebi⁹ inueniēs dixit. Abba cur tantū onus portas: Et ille. Vexo vexantē me. Abbas macharius vidit sathanā transeuntē in habitu homis: z habentem vestimentū lineū laceratū: z p omnia foramia dependebāt ampulle. z dixit ei. Quo vadis: Cui ille. Vado potionare fratres. Cui macharius. Quare tot ampullas portas: Respondit. Gustuz fratrib⁹ porto. et si vnū alicui nō placebit: offerā aliud vel tertiū. z sic p ordinem vt aliqō placeat. Et cū rediret dixit ei macharius. Quid fecisti: Respōdit. Oēs sāctificati sunt: z nemo mihi acquieuit nisi vn⁹ qui vocat theotistus. Surgens autē macharius illuc iuit. z fratrē tēptatū inueniēs: sua eū exhortatōe cōuertit. Post hec iterū eum macharius inueniēs dixit. Quo vadis: Cui ille. Ad frēs vado. Reuertēti occurrit senex z dixit. Quid faciūt frēs illi: Cui diabolus. Male. Et dixit. Quare: Quia oēs sancti sunt. z qō est maius malū vnū quē habebā amisi: z oibus sanctioz fact⁹ est. Audiēs ħ senex grās egit deo. Quo dā die macharī⁹ caput defuncti repperit: et dū oraret interrogauit illud cui⁹ caput fuerit: Et rūdit se fuisse paganuz. Et dixit ei macharius. Vbi ē aia tua: Rūdit: in inferno. Cuncz reqrere si multū in pfundo esset: rūdit q tantū in pfundo erat quantū distat terra a celo. Cui macharī⁹. Sūt ne aliq̄ te pfundiores: Rūdit. Etiam iudei. Cui iterū ille. Et vltra iudeos sunt ne aliqui pfundiores: Cui ille. Profundiores oībus sunt falsi xpiani: q̄ xpi sāguine redēpti tantum pcīū quipēderūt. C Dū p quandā solitudinē pfundissimā pgeret: ad q̄dlibet miliare arūdinē figebat vt postmodū redire sciret. Dū iaz nouē dietas fecisset z in quodā loco quiesceret: diabol⁹ oēs arūdines collegit z ad caput eius posuit. vñ ad redeūdū plurimū laborauit. Frater quidā plurimū cogitatōib⁹ suis molestabat q. s. in cella sua inutiliter esset: ħ si ink hoies habitaret multis pdesse posset. Qui cū cogitatōes suas macharío retulisset: ille ait. Fili sic illis respōde. hoc saltem facio. q: pter xpm parietes istius celle custodio. Dū quēdam culicē se pūgentē manu occidisset z multum de illo sanguinis emanasset: repbendens se q priam vindicasset iniuriā nudus sex mēsibus in deserto mansit: z inde a scabionib⁹ totus laceratus exiuit. Post hoc multis clarus virtutibus in pace quieuit.

Legenda xix. A

De sancto Felice.

Elix prenoīe in pin

f cis dī vel a loco in quo reqescit: vel a subulis q̄b⁹ passus phibet. Nā pinca subula dī. Nūt em̄ q cuz magr pueroz extiterit z eis nimīū rigid⁹ fuerit: tēt⁹ a paganis cuz christum libere confiteretur: tradit⁹ fuit in manibus puerozum quos ipe docuerat: qui eum cum stilis z subulis occiderūt. Ecclesia tamen tenere videtur q non martyr extitit: sed confesor. Hic ad quodcūcz idolum ducebatur vt ei sacrificaret in illud exufflabat: z continuo coruebat. Legitur autez in quadā alia legenda q dum Maximus nolanus episcop⁹ persecutionē fugiens fame z gelu afflictus solo corruisset Felix ab angelo ad eum mittitur. Et cum nihil ibi cibi haberet de sente pxima pendentē vidit racemum de quo in os eius expressit vinum: humerisq̄ impositū secum detulit. Ipso igit defuncto Felix in epm eligitur. Qui post duz pdicaret z persecutoz eū quereret inter pa

rietes dirutos p modicū aditus se occultauit. statimq; nutu dei per aditum illū telas aranee texuerūt. Quas dum persecutores cōspiciūt: neminē illic esse putantes abscedunt. Inde autem ad alium locū sanctus felix pergēs: a quadam vidua per tres menses alimenta suscepit nunq; tamē eius faciē vidit. Tandē pace reddita ad ecclesiā suam redijt: et ibi in pace requieuit. sepultus iuxta vrbē in loco qui dr pincis.

Huic et alius erat frater: qui felix simlr dicebatur. Cūq; etiam ipse idola adorare cogeret: dixit. Inimici estis deo vestro. qr si me ad illos duxeritis: in eos sicut frater meus exuffl abo et corruēt. ℣ Excolebat autem sanct⁹ felix hortū. quidaz vo eius holera rapere cupiētes. dum furtū se facere cogitabant: tota nocte hortū diligenti⁹ excolebant. Mane autē a sancto felice salutati: peccatuz suum cōfitentes ad xp̄ia redierūt. Venientes autē gētiles vt sanctum felicez tenerent: manus eor dolor nimius apprehendit. Qui cum vlularent dixit eis. Dicite xp̄us est deus: et dolor continuo vos dimittet. Quib⁹ dicētibus sanati sunt. Pontifex ydoloz ad eū venit: dicens. Dñe ecce deus meus vt te venientē vidit cōtinuo fugam arripuit. Cui dñs dicerē. qre fugi: ait. Virtutē hui⁹ felicis ferre nō possū. Si q; de⁹ me⁹ ita te timet: quāto magis ego te timere debeo. Quē cū felix i fide instruxisz baptisari se fecit. Adorantib⁹ appollinē dixit felix. Si vere de⁹ appollo ē dicat mihi qd est qō in manu nūc clausum teneo. Habebat autē in manu cedulaz in q̄ oratio dñica erat scripta. Quo nihil rudente gentiles cōuersi sunt. Tandē missa celebrata et populo data pace: in pauimentū in oratione se p̄sticiens migrauit ad dñm.

Legenda xx. ℟
De sancto Marcello.

Arcellus dictus est

m quasi arcens malū a se. Vel dr marcellus quasi maria pcellens. i. mūdanas aduersitates pcutiens et cōculcans. Asserit ur eñ mūdus mari. qr sicut dicit Chrys. super Math. In mari est son⁹ cōfusus. timor cōtinuus. imago mortis. vndaz cōtentio infatigabilis. incōstantia iugis.

Arcellus cum rome summ⁹ pontifex
m esset: et maximianū imperatorem de nimia in xp̄ianos seuitia increparet: et in quadā domo cuiusdā matrone i eccl̄iam cōsecrata missam ageret: irat⁹ imperator domū illā fecit stabulū iumētoz. et eundē marcellū ibidē ad seruitiū cum custodia aialiū deputauit. In quo seruitio post multos annos in dño requieuit: circa annos dñi. cclxxxvij.

Legenda xxj. ℟
De sancto Antonio.

Antonius dicitur ab

a ana qō est sursum et tenens: q̄si superna tenēs et mūdana despiciēs. Despexit aūt mundū qr imūdus. inquiet⁹. trāsitor⁹. deceptiu⁹. et amar⁹. De his dicit Aug⁹. O mū de imūde quid p̄strepis: qd auertere nos conaris: Tenere nos vis fugientes: qd faceres si maneres: Quē nō decipes dulcis: q̄ amar⁹ dulcia dulcia alimēta mentiris. Eius vitam Anastasius scripsit. ℣

Anton⁹ cū. xx. eēt annoz: et audiret legi
a ecclesia. Si vis p̄fect⁹ esse vade et vende oia que habes et da paupibus Dñia sua vendens paupib⁹ eroganit: et heremiticā vitā duxit. Hic innumerabilia demonū tentamēta sustinuit. Quadā vice dū spiritū fornicatōis virtute dei supasset: diabol⁹ in specie pueri nigri ante eū p̄strat⁹ apparuit: et se abeo victū p̄fessus ē. Nā et hoc p̄cib⁹ impetrauit: vt videret fornicatōis demonē inuenib⁹ in sidiantē. quē cū in p̄dicta forma vidisset dixit. Vilissima mihi apparuisti specie: te vltra nō timebo. Alia vice dū in quodaz tumulo latitaret multitudo demonū eū adeo lacerauit q̄ minister ei⁹ q̄si mortuū eū p̄p̄ijs humeris asportaret. Cūq; eū oēs q̄ cōuenerant q̄si mortuū plorassent: dolētib⁹ cūctis subito antonius reuiuiscit: et a ministro ad p̄dictū tumulū se iterū portari fecit. Qui cū ibi ex doloze vulnerū p̄strat⁹ iaceret: ex virtute animi ad p̄lictū demōes excitabat. Tūc illi in formis varijs ferar apparuerūt: et eū iterū dentib⁹. cornib⁹ et vnguib⁹ crudelissime lacerauerūt. Tūc subito splēdor mirabilis ibi apparuit: et demōes cūctos fugauit. Antoni⁹ aūt cōtinuo sanat⁹ ē. ibiq; xp̄m adesse intelligēs ait. Vbi eras bone Jesu: vbi eras: qre a p̄ncipio nō fuisti hic vt me adiuuares. et vulnera mea sanares: Cui dñs. Antoni hic erā: sz expectabā vidē certamē tuū. nūc autē q̄ viriliter dimicasti: i toto orbe te faciē noiari. Tāti autem feruoris erat q̄ cum maximian⁹ imperator xp̄ianos occideret: ipse martyres sequebat vt cū eis martyr fieri mereret. et vehemēter tristabat eo q̄ sibi martyriū non darek. C Cū aūt in altera heremū pgeret: argenteū discum repperit: et intra se sic dicere cepit. Uñ hic argē re⁹ disc⁹ vbi hoim vestigia nulla vident: Si eñ viatori cecidisset vtiq; p̄e sui magnitudine latere nō posset. hoc diabole artificiū tuū est. voluntatē tū meā nunq; poteris imutare. Et hoc dicēs discus vt fum⁹ euanuit. Postmodū ingentē massam veri auri repperit. sz vt incendiū aurū fugit. Sicq; ad montē fugiens. xx. annis

ibi permansit innumeris coruscās miraculis.

Quadāvice dū in spū rapt⁹ esset totū mūdū laqis seinuicē cōnectētib⁹ plenū vidit. q̄ exclamans ait. O qs istos euadet laqueos. Et audiuit: būilitas. Aliqū dū ab angelis in aere eleuarek: assunt demones ꝛ eius transitū ꝓhibēt: peccata eius ab exordio natiuitatis ei⁹ obijciētes. quib⁹ angeli. Nō debetis illa narrare que xpi iam pietate sunt deleta. Si q̄ autē scitis ex quo fact⁹ est monach⁹ illa ꝓferte. Et cū in ꝓbatōe deficerent: liber antoni⁹ in sublime tollitur ꝛ liber deponit. D Narrat antoni⁹ de se: dicens. Vidi aliqū diabolū celsuz corpe q̄ se dei virtutē ꝛ puidentiā ausus ē dicere ꝛ ait. Quid vis vt a me tibi dek antoni: Ut ego sputa i os eius cōgeminās totū me in euz xpi noie armatus ingessi. ꝛ statim euanuit. Huic diabolus aliquādo in tanta ꝓceritate apparuit q̄ capite celum tangere viderek. Quē cū antoni⁹ qs eēt interrogasset ꝛ ipe se sathanā esse dixisset: addidit sathanes. Cur me sic impugnāt mōachi: et ꝛ maledicūt xpiani: Cui antoni⁹. Juste hoc faciūt: q̄z tuis sepe insidijs molestāk. Et ille. Ego eos nequaq̄ molesto: ꝛ ipsi seinuicē cōturbāt. ego em̄ ad nihilū suz redact⁹. q̄z tā in cūctis ptibus regnat xps. Quidā sagittari⁹ btm̄ antoniū gaudentē cū fratrib⁹ q̄daz vice ꝓspexit ꝛ displicuit. cui antoni⁹. Pone sagittā in arcū et trahe. Ꝺ ꝛ fecit. Cūq̄ secūdo ꝛ tertio hoc fieri mādasset: dixit sagittari⁹. Tantū trahere potero q̄ de ei⁹ fractōe dolebo. Cui antoni⁹. Sic est in ope dei. q̄m si supra mēsurā tendere velle mus: citi⁹ frāgeremur. expedit ꝑ aliqū rigorez relaxari. Hoc audiens ille: edificatus recessit.

E Interrogauit q̄dā antoniū: dicēs. Quid custodiēs placebo ꝺo. Et rūdēs dixit. Quocūq̄ vadis sp deū p̄ ocul' tuis hēas. i his q̄ agi testimoniū sacraꝝ scripturaꝝ adhibeas. in q̄cūq̄ loco sederis nō inde cito recedas. Hec tria custodi ꝛ salu⁹ eris. Abbas q̄dā interrogauit antoniū: dicēs. Quid faciā. Cui antoni⁹. Non ꝓfidas in tua iustitia. vētris ꝛ lingue sit tibi cōtinētia. ꝛ ne penitearis de re trāsacta. Dixit iterum antoni⁹. Sicut pisces si in sicco tardauerint moriunk: ita ꝛ monachi extra cellā tardantes aut cuz viris secularib⁹ imorātes a quietis ꝓposito resoluūtur. Jtez dixit antonius. Qui sedet in solitudine ꝛ quiescit a trib⁹ bellis eripitur. s. audit⁹. locutōis. ꝛ visus. ꝛ ꝓra vnū tantū modo pugnā habebit. s. corꝺis. F Quidā frēs cū quodā sene ad abbatē antoniū visitandū iuerūt. dixitq̄ antoni⁹ fratrib⁹. Bonū comitem habuistis senē hūc. Deinde dixit seni. Bonos frēs ineniste tecū abba. Cui ille. Bonos q̄dem ineni: ꝛ habitatio eoꝝ nō hz sanuā. quicūq̄ em̄ vult intrat i stabulū ꝛ soluit asinū. Hoc aūt dicebat: qm̄ oia q̄ erāt in corde eorū: statim erāt in ore. Dixit abbas antonius. Scire cōuenit qm̄ sunt tres mor⁹ corpales. vn⁹ q̄dē nature alius ex ciboꝝ plenitudine. tertius ex demone

Frater quidā renūciauerat seculo: ꝛ nō plene. quia quedā sibi adhuc retinebat. Cui antonius. Vade et eme carnes. Qui vadens emit carnes ꝛ portās eas. ꝛ dum veniret lacerabant eum canes. Cui antoni⁹. Qui renūciant seculo ꝛ volunt habere pecunias: ita impugnati a demonibus discerpunk. Antoni⁹ dum in deremo tedio afficerek dixit. Domine volo salu⁹ fieri: ꝛ non pmittunt me cogitationes mee. Et surgens exiuit foras ꝛ vidit quendā sedentem atq̄ operantē: ꝛ deinde surgentē ꝛ orantē. erat autem angelus dñi: ꝛ dixit ei. Sic fac ꝛ saluus eris. Cū quadā vice fratres de statu animaꝝ ab antonio queriss̄ent: sequēti nocte vox vocauit eum dicēs. Surge exi ꝛ vide. Et ecce vidit quēdam longū ꝛ terribilem caput vsq̄ ad nubes tollentē: qui quosdā pennatos ad celuz volare cupientes extensis manib⁹ ꝓhibebat: ꝛ alios libere quolātes retinere non poterat. ꝛ maximū gaudiuz mixtū cum nimio doloze audiebat: ꝛ intellexit animarū illum esse ascensum et diabolum ꝓhibentez: qui quasdā obnoxias retineret ꝛ de sanctoꝝ volatu quos retinere nō poterat sic doleret. Aliquādo dum cū fratribus operarek antoni⁹ suspiciens in celum cum tristem visionē vidisset ꝓuolutus ante deū roguauit vt futurū scelus auerteret. Fratrib⁹ vo super hoc eū interrogātib⁹: cū lachrymis ꝛ singultibus dixit q̄ inauditū scel⁹ seculis imineret. Vidi inquit altare dei a multitudine equorum circūdatū qui calcib⁹ oia discerpebāt. magno em̄ turbine fides catholica subuertetur: et hoies inuētis sikes xpi sacramēta diripiēt. Factaq̄ ē vox dñi: dicēs. Abomiabunk altare meum. Post duos aūt ānos erūpentib⁹ arrianis ecclesie vnitatē sciderūt. baptisteriū ꝛ ecclesias pollnerūt. ꝛ super altaria xpianos instar ouiū mactauerūt. G Dux q̄daz egypti arrian⁹ noie Hallachi⁹: cum ita ecclesiā dei infestaret ꝛ virgines ꝛ monachos nudatos publice verberaret: sic ei scripsit antoni⁹. Video iram dei super te venientē. iam desine psequi xpianos: ne ira dei occupet que ꝓximū tibi minak interitū. Infelix legit epistolā ꝛ irrisit. ꝛ in eā exuens in terrā. plecit: ac poztrozes verberib⁹ multis afficiens: antonio talia remādauit. Quoniam tibi rāta est cura de monachis: ad te q̄z quiet nostri disciplina rigoris. Post q̄nq̄ autez dies equū suum mansuetissimū insidens: mozsu ipsi⁹ equi ad terram ꝓiecit: ꝛ conozsis atq̄ laceratis cruribus infra triduū expiranit. Cuz quidā fratres verbū salutis ab Antonio queri

dissent: ait ille. Audistis dñm dicentez. si quis te percusserit in vnā maxillam: ꝑbe ei alterā. Dicunt ei. Hoc implere nō possum⁹. Et ille. Saltem de vna partēter ferte. Et illi. Nec etiā hoc possem⁹. Quib⁹ antoni⁹. Saltē ne velitis percutere magis q̄ percutt. Et illi. Nec hoc possemus. Tūc antoni⁹ dixit discipulo suo. Succos ꝑpara fratrib⁹ istis. qz nimis delicati sunt. sola oratio necessaria est vobis. Hec in vitaspatruz leguntur. Tandez beatus antoni⁹. cv. anno vite sue fratres deosculās in pace quieuit sub constantino. q̄ cepit circa annū dñi. cccxl.

Legenda xxiij. ℟

De sancto Fabiano.

Abian⁹ quasi fabri-

f canus fabricās beatitudinē supnaz. i. eam sibi acquirēs triplici iure. s. iure adoptōis. emptōis. z debellatōis.

Abian⁹ ciuis roman⁹ fuit. Et cuz papa f defuncto populus. p alio cōueniss̄et: inter eos z ipe venit: rei exitū scire volēs. z ecce colūba candida descendit sup caput ei⁹. Qō cū oēs mirarenk: ab eis i papā eligit. Hic (vt ait Damasus papa) per omnes regiones septem diaconos misit: z eisdem septē subdiaconos tradidit: qui omniū gesta martyrū collegerunt. Hic (vt ait Haymo) impatore Philippo volenti interesse pasche vigilijs z cōmunicare mysterijs restitit. nec quouscq̄ peccata cōfiteret z inter penitentes staret: interesse ꝓmisit. Tandem pontificatus sui āno. xiij. iussu Decij captis obtrūcatiōe martyrio coronat. Passus est autē circa annū dñi. ccliij.

Legenda xxiij. ℟

De sancto Sebastiano.

Ebastian⁹ dict⁹ é a

s sequēs z beatitudo: z astim qō est ciuitas: z ana qō est sursum. q̄si sequēs beatitudinē ciuitatis supne: hoc est eam possidens z acquirēs. Et hoc q̄ntuplici denario ſm Augus. Pauptate regnū. dolore gaudiū. labore requiē. ignominia gl̄iaz. morte vitā. Vel dī sebastian⁹ a basto. Naz miles xp̄s. equ⁹ eccl̄ia. bastū siue sella sebastian⁹. quo mediāte christ⁹ in ecclesia militauit: z de multis martyrib⁹ victoriā obtinuit. Vel sebastian⁹ interp̄tat vallatus vel circuiēs. Vallatus quia sagittis tanq̄ erici⁹ fuit circūdat⁹. Circuiēs q̄ oēs martyres circuibat: z oēs ꝓtabat. ℟

Ebastian⁹ vir xp̄ianissim⁹ Narbonen s sis genere: ciuis Mediolan̄. sub Dyocleciano z Maximiano imperatoribus adeo carus erat: vt principatū ei p̄me cohortis traderent. z suo aspectui iuberēt sp̄ astare. Hic militarem clamidez ad hoc tantum ferebat: vt christianoz animas quas in tormentis videbat deficere cōfortaret. Dum autē p̄clarissimi viri Marcellianus z Marcus gemini fratres ꝓ fide christi decollari deberēt ad ei⁹ parentes aduenit vt ipsorum animos a suo ꝓposito renocarent. Aduenit ergo mater: z soluto capite: scissisq̄ vestibus: vberibusq̄ ostensis ajebat. O p̄dulces filij: circūdat me inaudita miseria z intolerabilis luctus. heu me miseram: amitto filios meos ad mortem vltro tendentes. quos si mihi hostes auferrent: per media sequerer bella raptores. si violenta iudicia cōcluderent: carcerē irrumperē mortura. Nouum hoc pereūdi genus est in quo carnifex rogatur vt feriat. vita optatur vt pereat. mors invitatur vt veniat. Nouus hic luctus. nouа miseria: in qua natorum iuuētus sponte amittit. z parentum miseranda cogitur senectus vt viuat. Hec dicente matre: pater senior manibus adducitur seruulorū. et capite aspersо puluere huiusmodi voces dabat ad celum. Ad mortez vltro ꝓficiscentibus filijs valedicturus aduenī vt que mee sepulture parauerem in filiorum sepulturis infelix expendā. O filij mei baculum senectutis: z gemiuū meoruz viscerum lumen cur sic mortem diligitis? Venite huc iuuenes flete super iuuenes spōte pereūtes. venite huc senes: z mecum super filios meos plangite. accedite huc patres et ꝓhibete: ne talia patiamini. deficite plorando oculi mei: ne videant filios meos gladio cedi. Hec dicente patre adueniunt cōiuges aspectibus eorum ꝓprios filios offerentes: atq̄ eiulando clamantes. Quibus nos dimittitis: qui erunt horum infantiū domini: quis vestras largas diuidet possessiones? Heu q̄ ferrea pectora. quia parētes despicitis. amicos respuitis. vxores abijcitis. filios abdicatis. z vos carnificibus spōtaneos exhibetis. Inter hec autem ceperunt virorum corda mollescere. ¶ Tunc sanctus sebastian⁹ qui ibi aderat erumpens in medium: dixit. O fortissimi milites christi: nolite per misera blā dimenta coronaz deponere sempiternā. Sed z parentibus dixit. Nolite timere. non separabunt a vobis: q̄ vadunt in celuz vobis parare sydereas mansiones. nam ab initio mūdi hec vita i se spēartes fefellit. se expectātes decepit. o se p̄sumētes irrisit. z ita nullū oino certū reddidit: vt oib⁹ ꝓbet eē mētita. Vita hec admonet furē vt rapiat. iracūdū vt seuiat. mēdacē vt fallat. Ipa imperat crimia. iubet facinora. suadet iniusta. Hec autem p̄secutio quam hic patimur hodie excandescit et cras euanescit. hodie exardescit et cras refrigescit. sub vna hora inducitur z sub vna hora excluditur. Dolor

autē eternus renouat vt seniat.augmētatur vt exurat. inflammat vt puniat. In amore ergo martyrū nostros iā suscitem⁹ affer⁹.ibi eñ diabolus se vincere extimat:q dū capit capt⁹ est. dū tenet tent⁹ ē.dū vincit vict⁹ est.dū torq̄t torquet.dū iugulat occisus ē.z dū insultat irrisus est. Igit dū btūs sebastian⁹ hec ex ore pferret: subito p vnā fere horā a splēdore nimio de celo descēdente illuminat⁹ est.z sub illo splēdore pallio cādidissimo amict⁹:z ab angelis septez clarissimis circūdat⁹. Iuuenis etiaz apparuit iuxta eū:dans ei pacē z dicēs. Tu semp mecū eris.Cū autē btūs sebastian⁹ hec z his silia p̄dicaret Zoe vxor Nicostrati(in cui⁹ domo sācti custodiebant)q̄ loquelā amiserat:pedibus eius,puoluta nurib⁹ veniā postulabat.Tūc sebastian⁹ ait.Si ego xp̄i seru⁹ suz:z si vera sunt oia q̄ ex ore meo hec mulier audiuit z credidit apiat os eius q̄ aperuit os zacharie,xphete sui Ad hāc vocē mulier exclamauit. Bñdict⁹ sermo oris tui:z bñdicti q̄ oibus q̄ locutus es credunt.vidi eñ angelū libz̄ tenentē ante te:vbi oia que tu dixisti scripta erāt. Vir autē ei⁹ hoc audiens ꝓcidit ad pedes sancti sebastiani:sibi postulās indulgeri. statimq̄ absoluens martyres rogabat vt liberi abirēt.Qui dixerūt nulla ten⁹ se deserturos victoriā quā cepissent.Tāta igitur grām z virtutē verbis sebastiani dñs cōtulerat q̄ non solū Marcellianū z Marcū in martyrū cōstantia roborauit:ꝫ etiā patrē eoz̄ noie Tranq̄llinū z matrē.cū multis alijs ad fidem cōuertit.quos oēs Policarp⁹ p̄sbyter baptisauit. D Trāquillin⁹ aūt morbo grauissimo laborās:mox vt baptisat⁹ est sanitatē recepit. Prefect⁹ aūt vbis rome qui z ipse morbo gr̄uissimo laborabat:rogauit trāquillinū vt ad se adduceret eum qui sibi sanitatē dederat. Cum ergo ad eū veniss̄ent policarpus p̄sbyter z sebastian⁹:z ipse eos rogaret vt etiā sanitatez recipet:dixit ei sebastian⁹ vt p̄i⁹ idola abnegaret z ꝓfringendi ea sibi potestatē traderet:z sic sanitatē recipet.Cui cū Cromaci⁹ p̄fectus diceret q̄ seruī sui hoc facerēt z nō ipse:dixit sebastian⁹.Timidi deos suos cōfringere formidāt ꝫ z si diabol⁹ hac occasiōe eos lederet:dicerēt infideles eos esse ob hoc lesos q̄ deos suos cōfringerēt. Sicq̄ policarpus z sebastian⁹ accincti plusq̄ ducenta idola cōfregerūt. Post hoc aūt dixerūt cromacio. Cum nobis idola ꝓfrin gentibus sanitatē recipe debuisti nec recepisti. certū est q̄ aut infidelitatē nondū abiecisti:aut aliq̄ idola reseruasti. Tūc indicauit se hr̄e thalamū in quo erat omnis disciplina stellax:pro quo pat̄ suus plusq̄ ducenta pondera auri expenderat:z p̄ que futura oia p̄uidebat. Cui sebastian⁹.Q̄diu hoc integrū habueris:teipsuz integrū nō habebis.Cūq̄ ad hoc ille assentiret tyburtius eius filius iuuenis egregius dixit. Non patiar opus destrui tam p̄clarum.sed ne paterne sanitati videar esse cōtrarius:duo clybani accendātur:vt si destructo opere pat̄ meus sanitatē non receperit:ambo viui cōcremētur.Cui sebastian⁹.Sic fiat vt locutus es.Dū igitur illa cōfringerēt angelus p̄fecto apparuit:z sibi a dño Jesu sanitatem redditam nūciauit. statimq̄ sanus effectus cucurrit post eum vt eius pedes oscularet.qui euz ꝓhibuit:ex eo q̄ baptismū nōdū recepat.Sicq̄ ipse z tyburtius filius eius z mille q̄dringenti de ei⁹ familia baptisati sunt. Zoe autē ab infidelibus tenta z diu cruciata emisit spm̄.Q̄ cum audiuit trāquillin⁹ prupit z dixit. Femie nos ad coronam p̄cedunt:vt quid viuiuim⁹?-Ipse aūt post paucos dies lapidatus est. E Sanctus autem tyburti⁹ super p̄unas allatas iubet:aut incensuz dijs imponere:aut sup ipsas nudis plātis incedere.Qui sibi signū crucis faciēs constanter sup ipsas nudis ingressus est plantis: dicēs. Videt mihi q̄ super roseos flores incedam in nomie dñi nostri Jesu xp̄i.Cui Fabianus p̄fectus dixit.Quis ignorat magicā artez christuz vos docuisse.Cui tyburti⁹.Dmutesce infelix.quia nō es dignus nomen tam sanctuz z tam mellifluū nomiare. Tūc iratus p̄fectus iussit eū decollari.Marcellian⁹ autē z marcus stipiti affigūtur. Cūq̄ fulssent affixi psallētes: dicebant.Ecce q̄bonū et q̄iocunduz habitare fratres in vnū.Quib⁹ p̄fect⁹.Infelices deponite amentiā z vosipos liberate.Cui illi.Nunq̄ tam bñ epulati sum⁹.vtinaz tādiu sic nos esse p̄mitteres:q̄diu corp̄is tegimur indumēto. Tunc p̄fectus iussit eos lanceis per latera trās uerberari.z sic martyriū p̄sumauerūt. Post hoc p̄fectus dyocleciano impatori de sebastiano suggessit.quē ad se vocans dixit.Ego te inter p̄mos in palatio meo semper habui:et tu cōtra salutem meā z deoz̄ iniuriā hactenus latuisti.Cui sebastian⁹.Pro salute tua christum semp colui:z pro statu romani imperij deuz q̄ in celis est semp adorauī. Tunc dyoclecianus iussit eum in mediū campum ligari:z a militibus sagittari. Qui ita euz sagittis impleuerūt vt quasi ericius videret:z estimantes illū mortuum abierūt.Qui intra paucos dies liberat⁹ stans super gradum palacij:imperatores veni entes de malis que xp̄ianis inferebant dure redarguit.Dixerūtq̄ imperatores. Jste ne est sebastianus quē diu sagittis interfici iusseram⁹?- Cui sebastian⁹.Ad h̄ me dñs resuscitare dignatus ē:vt p̄uenia vos z redarguā vos de malis q̄ xp̄i famulis irrogat⁊.Tūc impator tādiu eū fustigari iussit;donec spiritū exalaret. Fecitq̄

corpus eius in cloacam pjcī:ne a xp̄ianis pro martyre colerē. Sanctꝰ aūt sebastianꝰ sequēti nocte sancte lucie apparuit:ꝛ corpꝰ eius sibi reuelauit.ꝛ vt iuxta vestigia apl̄oꝝ illud sepeliret p̄cepit.qō ꝛ factū est. Passus ē aūt sub diocleciano ꝛ maximiano imp̄atoribꝰ.qui ceperūt circa annos dñi.cclxxxvij. ¶ Refert Grego.in p̄.li.dyalogoꝝ q̄ quedā mulier i tuscia nuper nupta:cum ad dedicationē ecclesie sancti sebastiani ab alijs iuitata esset:in ipa nocte qua sequēti die ire debebat carnis voluptate stimulata a viro suo se abstinere non potuit Facto autē mane magis erubescens vultū hominū q̄ dei:illuc p̄fecta est. Mox autē vt oratoriū vbi erant reliquie sancti sebastiani ingressa est diabolus eam arripuit:ꝛ coram omnib⁹ vexare cepit. Tunc p̄sbyter illius ecclesie pallaz altaris arripiens inde eam operuit.sed diabolus statim ipsum p̄sbyterū inuasit. Duxerunt autē eam amici sui ad incātatores:vt suis incātationibus diabolū effugarent.q̄ mox dum incantarēt:iudicio dei legio demonū.i.sex mille sexingēti sexagintasex in eā ingressi:ipam acrius vexare ceperūt. Quidam autē vir nomine fortunatus sanctitate cōspicuus:suis p̄cib⁹ eā sanauit. Legit quoq; in gestis longobardoꝝ q̄ tpe Gūberti regis italia tota tāta peste percussa est vt vix vnus alteruz sufficeret sepelire. ꝛ hec pestis maxime rome ac papie grassabatur. Tūc visibiliter bonus angelus multis apparuit malo angelo sequenti ꝛ venabulū ferenti:p̄cipiens vt p̄cuteret ac cedem faceret. Quotiens autem aliquam domū p̄cutiebat:tot inde mortui efferebanꝝ. Tunc cuidaz diuinitus reuelatuz est q̄ nequaq; hec pestis cessaret donec sancto sebastiano altare papie construeretur.qō quidē p̄structū est in ecclesia sancti Petri que dicit ad vincula. Quo facto statim cessauit illa q̄ssatio.ꝛ illuc a roma relīq̄e sci sebastiani sunt delate Ambro.i p̄fatōe sic ait. Beati martyris sebastiani p cōfessione nomis tui dñe venerabilis sāguis effusus simul ꝛ tua mirabilia manifestat q̄ pficis in infirmitate virtutem.ꝛ nostris studijs das p̄fectum:ꝛ infirmis apud te p̄stas auxiliū.

Legenda xxiij. ¶
De sancta Agnete virgine.

Gnes dicta est ab

a agna.quia mitis ꝛ būillis tanq; agna fuī.vl̄ a greco quodā agnos qō est pium:quia pia ꝛ misericors extitit. vel agnes ab agnoscēdo:qz viaz veritatis agnouit. Uetitas autē fm Aug̃ust. opponit vanitati ꝛ falsitati ꝛ duplicitati.que tria a se remouit p virtutē quā habuit. B

Gnes virgo prudētissima(vt testatur a Ambros.qui eiꝰ passionē cōscripsit) tredecimo anno etatis sue mortē perdidit:ꝛ vitā inuenit. Infantia quidē p̄putabatur in annis:ꝛ erat senectꝰ mētis imēsa.corpore iuuēcula:ꝛ aio cana.pulcra facie:ꝛ pulcrior fide. Que dum a scholis reuertit:a p̄fecti filio adamat. Cui ille gēmas ꝛ diuitias inumerabiles p̄misit si p̄sensū eiꝰ p̄uicio nō negaret. Cui agnes rūdit. Discede a me fomes peccati.nutrimentū facinoris. pabulū mortis. quia iā ab alio amatore p̄uēta suz. Cepitq; ipm suū amatorē ꝛ spōsuz a q̄nq; cōmēdare:q̄ spōse in sponsis p̄cipue req̄rūt.s.a nobilitate generꝭ.a decore pulchritudinis.a diuitijs abūdantia.a fortitudine ꝛ potētie efficacia.ꝛ ab amoris excellētia.sic dicens. Illū amo q̄ longe te nobilior est ꝛ genere dignior.cuiꝰ mat̄ virgo est.cuiꝰ pat̄ femina nescit.cui angeli seruiūt.cuiꝰ pulcritudinē sol ꝛ luna mirant̄.cuiꝰ opes nunq; deficiūt.cuius diuitie nunq; descrescūt.cuiꝰ odore reuiuiscūt mortui.cuiꝰ tactu cōfortant̄ infirmi.cuius amor castitas ē.tactꝰ sanctitas.vnio v̄ginitas. Hec aūt q̄nq; ponit in q̄dā autoritate dicens. Cuius generositas celsior.possibilitas fortior. aspectꝰ pulchrior.amor suauior.ꝛ oi gra elegātior. ¶ Deinde ponit q̄nq; bñficia:que sibi spōsus p̄tulit ꝛ alijs spōsis p̄fert.s. q̄ eas anulo fidei sbarrat.mltiplici v̄tutū varietate eas vestit ꝛ ornat.passiōis sue sanguīe eas signat.vinculo amoris eas sibi copulat.ꝛ thesauris celestis glie eas ditat.sic dicēs.Qui anulo suo subarrauit me:dexterā meā ꝛ colluz meū cinxit lapidib⁹ p̄ciosis.induit me ciclade auro p̄texta.ꝛ imensis monilibus ornauit me. posuit signuz in faciē meā vt nullū p̄ter eū amatorē assumā. ꝛ sāguis eiꝰ ornauit genas meas.iā amplexibꝰ eiꝰ castis astricta suz.iā corpꝰ eiꝰ corpi meo sociatū ē.oñdit mihi thesauros incōp̄abiles:quos mihi se daturū si i eo p̄seuerauero repromisit. Audiēs ꝟ infans iuuenis lecto p̄sternit:ꝛ q̄ amore egrotet p alta suspiria a medicꝭ apit. Cūq; p̄ iuuenis eadē v̄gini replicaret:ꝛ illa p̄oris spōsi federa se violare nō posse assereret:cepit p̄fectꝰ inq̄rere q̄s esset iste spōsus:de cuiꝰ se agnes p̄tāte iactaret. Cum ḡ quidā assereret q̄ xp̄m spōsuz suū diceret:blādis p̄uis sermōibꝰ demū terroribꝰ eā pulsat. Cui agnes. Quicq̄d vis age:quia q̄ queris non poteris obtinere. Ipm em̄ terrentē aut blandientē simil̄r dirigebat. Cui p̄fectꝰ. Unū tibi de duobus elige.aut cū virginibꝰ dee veste sacrifica si tibi virginitas placet:aut cū meretricibus scortaberis. Quia enim nobilis erat:vim sibi inferre nō poterat. et ideo titulum sibi xp̄ianitatis opposuit. Cui illa. Nec sacrificabo dijs tuis:nec sordibꝰ pol-

luar alienis. mecū em̄ habeo custodē corporis mei angelū dñi. ℣ Tunc p̄fectus iussit eā expoliari: z nudā ad lupanar duci. Tantaz autem densitatē capillis eius dñs cōtulit: vt melius capillis q̄z vestibus tegerēt. Ingressa autē turpitudinis locū angelū dñi p̄paratū inuenit qui locū claritate nimia circūfulsit: sibiq̄z stolā candidissimā p̄parauit. Sicq̄z lupanar loc⁹ fit oratiōis adeo vt mūdior exiret q̄z fuisset ingessa: que imenso lumini dabat honorē. Prefecti aut̄ filiⁱ⁹ cū alijs inuenib⁹ ad lupanar venit: et eos p̄ius ad ipam iuitauit. Qui ingressi: ꝛ ex miraculo territi: cōpuncti redierūt. Quos ille miseros appellans z ad eam furēs intrans: cū eaz vellet cōtingere in ipm lumen irruit. Qui cum deo nō dedisset honorē: p̄focat⁹a diabolo expirauit. ℣ō p̄fectus audiens cū ingēti ploratu ad eam venit: z causaz mortis eius diligētius scisciтаt. Cui agnes. Ille cuiⁱ⁹ voluntatem volebat p̄ficere: potestatē in eum accepit z occidit. nam socij eius de viso miraculo territi redierūt illesi. Cui p̄fectus. In hoc apparebit q̄ non magicis artib⁹ hoc egisti: si impetrare poteris vt resuscitet. Orante agnete inuenis resuscitatur: z xp̄us ob eo publice p̄dicat. Ad hoc tempoꝛ pontifices seditionē excitātes in populo: exclamauerūt. Tolle magā. tolle maleficam q̄ mētes mutat: z aios alienat. Prefectus aūt viso tāto miraculo eā liberare voluit. ꝛ p̄scriptionē metuēs vicariū dereliq̄t. Et q̄ eā liberare nō potuit: tristis abscessit. Tunc vicariⁱ⁹ aspasiⁱ⁹ noie iussit eā in copiosuz ignē iactari. ꝛ in duas p̄tes flāma diuisa seditiosuz p̄plm exurebat: z eam minime cōtingebat. Tunc aspasius in gutture eius gladiuz imergi p̄cepit. Et sic xp̄us sponsus: cādidus z rubicūdus ipaz sibi sponsaz z martyrē p̄secrauit. Passa ē aūt vt credit xpe Constātini magni: q̄ cepit āno dñi cccix. Cū igit corp⁹ eiⁱ⁹ xp̄iani z parētes ipsiⁱ⁹ cū gaudio sepelirēt: vix a paganis in eos lapides mittētib⁹ euaserūt. ℣ Emerenciana aūt eiⁱ⁹ collectanea virgo sanctissima licz adhuc catbemina dū iuxta sepulcrū eius staret z cōstanter gentiles argueret: ab eis lapidata est. Statim q̄z terremotus cōcussatōesz fulgura extiterūt: adeo q̄ ex paganis plurimi perierūt. ita q̄ ipsi de cetero venientes ad sepulcrū virginis non leserūt. Corpus aūt emerēciane iuxta corp⁹ sancte agnet̄ positū est. Cūq̄z parētes eius octauo die iuxta tumulū vigilarēt: viderūt chorus virginū vestibus aureis radiātē. inter q̄s viderunt beatā agnetē sil'i veste fulgētē. z a dextris eius agnū candidiorē niue stantē. Quib⁹ illa. Videte ne me q̄si mortuā lugeatis: sed cōgaudete mecū z cōgratulamini. quia cum his omnibus lucidas sedes accepi. Propter hāc visiōnē celebrat festū agnetis secūdo. Cōstantis virgo filia cōstātini lepra grauissima laborans cum hāc visionē audisset tumulū ei⁹ adijt. z ibi dum in oratōe p̄sisteret obdormiuit: viditq̄z beatā agnetē sibi dicētē. Cōstanc age p̄stāta: si in xp̄m credideꝛ ꝓtinuo libaberis. Ad hāc vocē euigilās p̄fecte se sanatā inuenit. Que baptismū recipiēs sup corp⁹ sctē agnetis basilicā fecit. z ibi in virginitate degēs: multas exemplo suo ibidē v̄gines aggregauit. ℣ Quidam vir nomīe paulin⁹ in ecclesia sancte agnetis sacerdotij fungēs officio: mira cepit carnis tēptatione vexari. Sz cū deū offendere nollet: a summo pōtifice licentiā petijt cōtrahēdi. Cuiⁱ⁹ bonitatē z simplicitatē papa cōsiderās anulū ei cū smaragdo dedit. z iussit vt imagini formose beate agnetis q̄ in sua ecclesia depicta erat ex pte sua p̄cipet. vt se p̄mitteret desponsari. Cūq̄z hoc sacerdos imagini imparet illa cōtinuo digitū anularem porrigēs: z anulo suscepto digitū retrahens omnez temptationē a sacerdote fugauit. Predictus aut̄ anulus adhuc dicit in eiⁱ⁹ digito apparere. Alibi tamē legitur q̄ cuz ecclesia beate agnetis rueret: papa cuidam sacerdoti dixit se sibi velle quādam sponsam custodiendā z nutriēdā. s. ecclesiā sancte agnetis cōmittere. dansq̄z ei anulū iussit vt dictam imaginem desp̄saret. quā illa extēdente z retrahente digitū desp̄sauit. De hac v̄gine dicit Ambroſ. in li. de virginibⁱ⁹. Hanc senes. hanc iuuenes. hanc pueri cantāt. Nemo est laudabilioꝛ q̄z qui ab omnib⁹ laudari potest. Quot hoies: tot p̄cones q̄ martyrem p̄dicant duz loquūtur Stupete vniuersi q̄ iam diuinitatis testis existeret: que adhuc arbitra sui q̄ etatem esse non posset. Fecit deniq̄z vt ei de deo crederetur: cui de homie adhuc nō crederet. quia q̄ō vltra naturā est: hoc de auctoꝛe nature est. Nouū martyrij genus. nonduz idonea pene z iam matura victoꝛie. Certare difficilis: habilis coꝛonari. Magisteriū virtutis adimpleuit: que nonduz iudicium habebat etatis. Non sic ad thalamū nupta p̄peraret: vt ad supplicij locū leta succesſu gradu festina virgo p̄cessit. Itē Ambroſ. in p̄fatōe. Beata agnes generositatis oblectamenta despicies: celestē meruit dignitatē. societatis hūane vota p̄tēnēs: eterni regis est sociata p̄sortio. p̄ciosaz mortē p xp̄i p̄fessiōe suscipiēs: simul est ei facta cōformis.

Legenda xxv.

De sancto Vincentio martyre.

Incenti⁹ dicit quasi vitiū incendens. vel vincens incendia. vel victoriam tenens. Ipse em̄ incendit. i. p̄sumpsit vitia q̄ carnis mortificatio-

nem vicit incendia supplicioꝝ p ꝓstantē pena
rū ꝓpessionē. victoriā tenuit mūdi p ipius de
spectionē. Vicit em̄ tria q̄ erāt in mundo. s. fal
sos errores. imūdos amores. mūdanos timo
res. quos vicit p sapiam mundicīā z ꝓstantiā.
De quib⁹ dicit Aug. Vt cum oibus errorib⁹
amorib⁹ z timorib⁹ vincat hic mūdus sancto
rū martyria docēt z docuerūt. Eius passionē
quidam beatus Augustinū dicunt compilas
se. quam prudentius versibus luculenter exe
quitur.

H Incentius nobilis genere ꝫ fide ac re
v ligione nobilior. bri valerij epi dyaco
nus fuit. Cui eps q̄ impediebat ois erat
lingue vices suas cōmiserat. z ipe oꝛōi z cō
templationi vacabat. Jussu igit̄ daciani p̄sidis
valentiā trahuntur. z diro carceri mancipant̄
Cunctos eos fame pene defeciſſe crederet. eos
suo aspectui iussit astare. Quos cū sanos cer
neret. z gaudētes. iratus in hanc vocē ꝓrupit
Quid dicis tu valeri qui sub nomie religiōis
cōtra decreta p̄cipū facis. Cum aūt btūs va
leri⁹ leni⁹ rūderet. dixit ei vincētius. Noli pat
venerabilis q̄sī mēte timida submurmurare.
ꝫ libera voce exclama. Si ergo iubes pat̄ san
cte rūsis iudicē aggrediꝛ. Cui ille. Jaz dudū
tibi fili charissime loquēdi curā cōmiseram. z
nūc p fide q̄ astam⁹ rūsa cōmitto. Tūc vincen
tius ꝓuersus ad dacianū. acten⁹ inquit a te ser
mo deneganda fide poꝛauit. ꝫ nephariū apud
xp̄ianoꝝ p̄udentiā esse cognosce. deitatis cul
tum abnegādo blasphemare. Tūc irat⁹ dacia
nus ep̄m in exiliū mitti p̄cepit vincentiū vo
tanctos cōtumacē z p̄sumptuosū inuenē vt ei⁹
exēplo alij terrerent̄. in eculeo distentū mem
bris oibus dissipari. Cunctos coꝛpoꝛe tot⁹ dissi
paret̄ ait dacian⁹. Dic mihi vincēti vbi nūc tu
us miserrimū coꝛp⁹ cōspicis. At ille subridēs
ait. Hoc est qō semp optaui. C Tūc irat⁹
p̄ses cepit ei oia genera toꝛmētoꝝ minari. nisi
ei assensuꝫ p̄beret. Cui vincentius. O felicem
me. quo mihi irasci te grauius putas. eo meli
us incipis miſeri. Insurge ꝫ miser z toto ma
lignitatis spū debachare. Videbis me dei vir
tute plus posse dū toꝛqueoꝛ ꝫ possis ipe qui
toꝛques. Ad hec p̄ses cepit clamare z carnifi
ces virgis z fustib⁹ verberare. Et ait vincētius
Quid facis daciane. Ecce tuipe me vindicas
de toꝛtoꝛibus meis. Tūc p̄ses amēs fact⁹ dixit
carnificibus. Miserrimi nihil facitis. Cur de
ficiunt man⁹ vestre. Adulteros z pricidas vin
cere potuistis vt nihil inter illata simplicia ce
lare possent. z nūc solus vincētius vīa poterit
supare toꝛmēta. Tunc carnifices pectines fer
reos vsq̄ ad intima costaꝝ fixerūt. ita vt de to
to. ei⁹ coꝛpe sanguis eflueret. z solutis costa
ruꝫ cōpaginib⁹ viscera interna paterēt. Et ait
dacian⁹. O Miserere tui vincēti. vt possis
tam pulcrā recuꝑare iuuentutē z ea que sup
sunt lucrari toꝛmēta. Et ait vincentius. O ve
nenosa diaboli lingua. toꝛmēta tua nō timeo
Sed hoc solum valde metuoso te mihi fingis
velle misereri. Nam quo te magis iratū vido
eo amplius z magis exulto. Nolo vt aliquid
minuas de supplicijs. vt te victū in oibus fa
tearis. Tūc ex eculeo depositus atq̄ ad ignis
craticulā rapt⁹ moꝛas carnificū arguendo ad
penā alacriter ꝓperabat. Craticulā ꝫ spōte cō
scendens ibidez assatur exurit̄ z cremat̄. mem
bris q̄ oibus vncini ferrei. z ardētes lamine in
figunt̄. Dūcq̄ sanguie flāma respgitur vulne
ra vulneribus impmunt̄. Sal insup in ignem
spargit̄. vt in coꝛp⁹ eius vndiq̄ vulneratū resi
liens stridētib⁹ flāmis crudeli⁹ cōburat̄. Jacq̄
nō ad artus sed ad viscera tela faciunt̄. ip̄aq̄
interna viscera de ei⁹ coꝛpe extra labūtur. In
ter hec ille manet immobilis z sursum erectis
luminib⁹ dīm p̄cabat̄. Cunctis ministri hec da
ciano retulissent. heu ait dacian⁹ vicimur. Sz
iam nūc vt in pena diutius viuat ipm̄ terri
mo carceri icludite z ibi testas acutissimas cō
gerite. pedes eius ligno affigite. sine oi huma
no solatio extēsuꝫ sic sup testas relinq̄te z cuꝫ
defecerit nūciate. Fauēt q̄ntoti⁹ ministri cru
deles dño crudeliꝛi. Sed ecce rex p quo mi
les patitur penā cōmutat in gl̄iam. Naz tene
bꝛe carceris ab imensa luce expellunt̄. testarū
aspitas in oīm floꝝ suauitatem mutat̄. pedes
dissoluunt̄ z angeloꝝ solatio venerādo pfruī
tur. Cunctis sup flores cū angelis psallēs ince
deret modulatio dulcis z mira suauitas floꝝ
ꝓcul diffundit̄. Perterriti custodes. cū per ri
mas carceris q̄d int⁹ erat vidissent ad fidē cō
uersi sunt. Hec audiēs dacianus amēs fact⁹
ait. Et q̄d ei ampli⁹ faciem⁹. Ecce em̄ victi su
mus. Transferat̄ ad lectulū z stramētis molli
oꝛibus reponatur. ne pl⁹ eū gl̄iosuꝫ faciamus
si forte defecerit in toꝛmētis. Sz potius recre
atus nouis itez supplicijs puniat̄. Cū igit̄ ad
stratū molliozē deportat⁹ esset. z ibidē paulu
lum quieuisset. statim spūm tradidit circa an
nos dñi. cclxxxvij. sub diocleciano z maximia
no. Quo audito dacian⁹ vehemēter se sic vi
ctū dolēs ait. Et si nō potui eū supare viuētē
puniāvel defunctū. z sic faciaboꝛ de pena z sic
poterit mihi ꝓuenire victoria. Jussu ꝫ dacia
ni coꝛp⁹ eius in campū auib⁹ z bestijs devoꝛā
dū exponit̄. Sed statim angeloꝝ custodia pre
munitur. z intactū a bestijs cōseruat̄. Denicq̄
cozu⁹ ingluuiei dedit⁹. alias aues se maioꝛes
impetu alaꝝ abegit. z lupum accurrentē moꝛ
sibus z clamoꝛib⁹ effugauit. Qui reflexo ca-

pite in aspectū corpis sacri fixus cernit. vtpote qui ibidē angloꝝ custodiā mirabatur. Qō audiens dacianus ait. Puto q nec defunctū potero superare. Jubet ergo corpi eiꝰ ingentē molam alligari ⁊ in pelago pijci. vt qō in terra a bestijs psumi nō potuit. saltim in pelago a marinis beluis deuoret. Nante igit corpus eiꝰ in pelagꝰ deferētes submergūt. ꝗ ipis nautis velotius littora corpꝰ petit. Qō a quadaz matrona ⁊ quibusdaz alijs ipo reuelante inuenitur. ⁊ ab eis honorifice sepelit. ℰ De ℔ martyre sic dicit Aug. Btūs vincētius vicit i ꝓbis vicit i penis. vicit in cōfessiōe. vicit in tribulatiōe. vicit exustꝰ. vicit submersus. vicit ortus. vicit mortuus. Jdez torquet vincētius vt exerceat flagellat vt erudiat. tūdit vt solidet. exurit vt purget. Aug. in ꝓfatione de ipso sic ait. Torquet vincētius tūdit flagellat. ⁊ exurit. ꝗ inuictꝰ p scō noie animꝰ nō cōcutit plꝰ ardēs igne celi q̄ ferri. plus nectit timore dei q̄ seculi plus voluit placere deo q̄ foro. plus dilexit mori mūdo q̄ dño. Itē Aug. Nñ oculos nostros mirādū spectaculū ꝓstitutum est. Judex iniquus. tortor cruēt⁹. martyr inuict⁹. crudelitatis pietatisq̄ certamē. Prudētius ꝗ q̄ qui claruit tpe theodosij senioris. qui cepit anno dñi. cclxxxvij. sic ipsuz daciano rūdisse ait. Tormēta. carceres. vngule stridensq̄ flammis lamia. atq̄ ipa penaruz vltima mors xp̄ianis ludus est. Tunc dacianꝰ. Vinctū retortis brachijs sursuz ac deorsuz extēdite donec cōpage ossium diuulsa mēbratim crepet. vt p lacunas vulnerū iecur detectū palpitet. Videbat hec miles dei manꝰ cruētas increpans. q fixa non ꝓfundius intraret artus vngula. Cū eēt in carcere angelꝰ dixit ad eū. Exurge martyr inclite. exurge securus. exurge ⁊ almis certibus noster sodalis addere. O miles inuictissime fortissimoꝝ fortior. iā te ipa seua ⁊ aspa tormēta victorē tremūt. Exclamat prudētiꝰ. Tu solus insignite. solus brauij duplicis palmaz tulisti. tu duas simul pasti laureas.

xxvj. ℣

De sancto Basilio epo.

Asilius venerabilis

b epꝰ ⁊ doctor ꝑcipuus. cuiꝰ vitaz scripsit amphilocius iconiꝝ epꝰ. quāre sanctitatis extiterit. cuidā heremite noie effrē in visu monstratuz est. Cum em dictꝰ effrē in extasi positꝰ eēt vidit colūnaz ignis. cuiꝰ caput vsq̄ ad celuz ptingebat. ⁊ vocē desuper audiuit dicentez. Talis est magnus basiliꝰ qualis hec colūna ignis quā cernis. Veniēs igit ad ciuitatē in die epiphanie. vt tantū virū videre posset. cū vidisset eū stola cādida indutum cū clericis venerabiliter ꝓcedentē ait itra se. Vt video inuacuū laborauit. Jste em cū in tali honore ⁊ cōstipatione sit positꝰ. nequaq̄ talis ꝑt esse quēadmodū vidi. Nos em q̄ portauimus pondus diei ⁊ estus. nihil tale cōsecuti sumꝰ. Et hic cū in tali honore ⁊ pstipatione positꝰ sit colūna ignis est. Miror ista basiliꝰ igit in spiritu hoc videꝫ fecit eū ad se itroduci. Qui cū introductꝰ esset. vidit linguā igneā p os eiꝰ loquentē. Et ait effrē. Vere magnꝰ basilius. vere colūna ignis basilius. ve spūssanctꝰ loquit p os eiꝰ. Dixitq̄ illi effrē. Obsecro dñe vt mihi impetres q̄ grece loquar. Cui basilius. Hē difficilez postulasti. Pro eo tñ orauit ⁊ continuo grece loq̄ cepit. Quidā aliꝰ heremita videns basilū alias in pōtificali habitu ꝓcedētem. eū despexit iudicās eū in corde suo q̄ in tali pōpa plurimuz delectaret ⁊ ecce facta est vox ad eū dicēs. Tu amplius delectaris i pallādo carne tue caudā q̄ delectet basiliꝰ in apparatu suo. Valēs impator fautor arrianorū eccliaz q̄ndaz a catholicis abstulit. ⁊ arrianis dedit. Ad quē accedēs basiliꝰ ait. Jmpator scriptū est. Honor regi iudiciū diligit. Et iterū iudiciū regis iusticia. Et cur cor tuū impauit vt catholici ejcerent de eccia ⁊ daret arrianis. Cui impator. Jterū ad cōtumelias reuerteris o basili nō decet te. Et ille. Decet me p iusticia etiā mori. Tunc demosthenes ꝓfectus epl'aꝝ impatoris. fautor arrianoꝝ. ⁊ loquēs p eis fecit barbarismū. Cui ait basilius Tuū est de pulmētarijs regis cogitare nō dogmata diuina decoq̄re. Qui mox cōfusus recuit. dicit impator basilio. Vade ⁊ iudica inē eos ꝗ nō fm imoderatū amorē ppī. Jbiens ꝗ dixit corazs catholicis ⁊ arrianis vt fores ecclesie clauderent. ⁊ vtriusq̄ ptis sigillo munirent. ⁊ ad quoꝝ oꝛoes aperent sua cēt. Qō cū oibus placuisset. oātibꝰ arrianis tribꝰ diebꝰ ⁊ noctibꝰ ⁊ venientibꝰ ad fores eccie nō sunt apte Tunc basiliꝰ ꝓcessione ordiata venit ad ecclesiam ⁊ facta oꝛoe leui ictu baculo pastorali fores tetigit dicēs. Tollite portas pncipes vras ⁊ eleua. por. xē. Et cōtinuo apte sunt ⁊ intrantes dō gras reddiderūt. Et reddita est eccia catholicis. Fecit aūt impator ꝓmitti multa basilio. vt i hystoria triptita legit. si sibi ꝓsentiret. Et ille. Pueris ista cōueniūt. Nā qui diuinis saginant eloquijs. corrūpe de diuis dogmatibus nec vnā sillabā patiunt. Tūc impator indignatꝰ vt ibidē dī cū de eiꝰ exilio sniaz vellet scribere. primꝰ scōs tercioꝰ calamꝰ fractꝰ est De inde tremor magnꝰ eiꝰ manū inuasit. Vñ indignatꝰ cartā fregit. ℍ Vir quidā venerabilis noie eradiꝰ filiā vnicā hēbat. quā ꝓsecrare dño disponebat. Sz diabolꝰ hūani generis

inimicus hoc aduertens vnū de seruis ꝑdicti eradij in amorē puelle plurimuz inflāmauit. Verū cū impossibile cerneret. vt ipse qui seruus erat in amplexus tam nobilis puelle accedere posset ad vnū de maleficis accessit. ꝓmittēs ei multā pecunie q̄ntitatē si ad hoc eū iuuare vellet. Cui dixit malefic⁹. Ego hec agere non possum. sed si vis mittā te ad dñm meum diabolū z si feceris que ipse tibi dixerit tuum desiderium obtinebis. Et dixit iuuenis. Quecunq; dixerit mihi faciā. Ille ḡ malefic⁹ epl'am ad diabolū fecit z eā p dictū iuuenē in hec ỽba transmisit. Quoniā quidē mi domie optet me festināter z sollicite quosq; a xpiano rum religione abstrahere z tue adducere voluntati. vt pars tua quotidie mltiplicetur misi tibi hunc iuuenē cupiditate in talē puellam exarsum. z postulo vt suū desideriū assequatur. vt z in isto gloziar z alios tibi decetero valeā aggregare. Et dans ei epl'az dixit. Vade z tali hora noctis sta supra monumentū gentilis z ibidē demones acclama. z hāc cartaz in aere exalta. statim aderunt tibi. Qui vadens demones inuocabat. z cartā p aerē ejiciebat. Et ecce adest ꝓnceps tenebrarum vallat⁹ multitudine demonioꝝ. qui cū epl'am plegisset. ait ad iuuenem. Credis in me vt tuaz cōpleā voluntatez. qui ait. Credo dñe. Cui diabol⁹. Et abnegas xp̄m tuū. qui ait. Abnego. Dicit diabol⁹ Per fidi estis vos xpiani. q; q̄ quidē me op⁹ habetis ad me venitis. q̄ aūt desideriū vestrū assecuti estis statim me negatis. z ad xp̄m vestrū acceditis. Ille aūt q; clemētissim⁹ est suscipit vos. Sed si vis vt tuam cōpleā volūtatez. fac mihi manu tua scriptū in quo ꝓfitearis te abrenunciare xp̄e tuo z baptismati. z xpiane' p fessioni. z meus sis seru⁹ z mecū in iudicio cōdēnandus. Qui statim manu ꝓpria scriptū fecit qualiter xp̄o abrenūciaret. z se seruituti diaboli māciparet. Continuo igit diabolus accersiuit spūs qui erant suę fornicationē iubēs eis vt ad predictā puellā accederēt. z coz eius in amorē iuuenis inflāmarēt. Qui accedētes coz ei⁹ adeo accēderūt. vt puella se in terrā p ijceret. z ad patrē lamentabiliter exclamaret. Miserere mihi pater miſere mihi. q; dire toz queoz ꝓpter amorē talis pueri nostri. Miserere viscerib⁹ tuis. z paternū amorē mihi oñde z puero quē amo z ꝓ quo crucioz me cōiunge. Sinaūt post modicū me moriturā videbis z ꝓ me in die iudicij rōnez reddes. Pat autē eiulans dicebat. Heu me miserū. quid contigit misere filie mee. quis meū thesaurū furatus ē. quis dulce lumē ocꝝ meoꝝ extinxit. Ego te volebā celesti sponso cōiungere z per te saluari putabā. z tu in amorē lasciuie insanisti. Sine filia vt sicut disposui te dño ꝓtegā ne ducas senectutē meā cū dolore ad inferos Illa aūt clamabat dicens. Pater mi. aut cito desideriū meū cōple aut moriturā post modi cū me videbis. Cuz igit illa amarissime fleret z q̄si insaniret pr̄ ei⁹ in magna desolatiōe posi tus z amicoꝝ cōsilijs decept⁹. suā volūtatē cōpleuit. z eā puero in vxorē dedit ac vniuersaz substantiaz sibi tribuit dicēs. Vade filia mea vere misera. Cū ḡ insil' pmanerēt iuuenis ille eccl'iaz nō introibat. nec sibi crucis signaculū faciebat. nec deo se recōmendabat. Hū de h notat⁹ est a nōnullis q̄ vxori sue dixerit. Scis q; vir tu⁹ quē tu elegisti xp̄ian⁹ nō est nec ecclesiā ingredit. Qō illa audiēs vehemēter extimuit. z humo se ꝓsternēs vngulis seipaz discerpere cepit ac pect⁹ suū ꝓfundere z dicere. Heu mihi miſe cur nata sum. z nata ꝓtinuo rapta nō fuz. Cū ḡ viro suo q̄ audierat retulisset. z ille nequaq; rē sic esse assereret ꝗ oīno falsuz qō ipa audierat affirmaret. illa ait. Si vis vt credā tibi. ego z tu cras eccl'esiaz ingrediamur. Videns ille q; latere nō posset narrauit ei totum ordinē geste rei. Qō illa audiēs vehemēter ingemuit. z ad btm̄ basiliū ꝓperauit. eiq; oia q̄ viro suo z sibi ꝓtigerāt enarrauit. basilius aūt puerū vocās z oia ab eo audiēs dixit ei. Vis fili reuerti ad dñm. qui ait. Vtiq; dñe ꝗ nō valeo q; diabolo suz ꝓfessus z xp̄m abnegaui. z abnegatiōis mee scriptū feci. z diabolo ipm dedi. Cui basili⁹. Non sit tibi cure benign⁹ est em̄ dñs z te penitētez suscipiet. Et cōtinuo appḥendēs puerū signū sctē crucis i el⁹ frōte fecit. z p tres dies eū recluſit. Postea eū visitauit z dixit. Quō habes fili. q̄ ait. In magna suz dñe defectōe. nec suffero clamores eoꝝ z terrores seu dilapidatōes. Tenētes em̄ manuscriptū causanē me dicētes. Tu venisti ad nos z nos nō ad te. Et dixit sctūs. Noli timere fili tm̄mō crede Et dās ei modicā escam faciēsq; signū crucis. itez eū recluſit z p eo oravit. Post aliq̄t dies iteruz eum visitauit z ait. Quō habes fili. qui ait. Pater a lōge clamores eoꝝ z minas audio. ꝗ eos non video. Et dās ei iterū escā. z signans z claudens ostium abijt. z p eo oravit. z post aliq̄t dies rediēs dixit. Quō habes. Exhidit. Bñ habeo sctē dei virtutē em̄ te in visu pugnantē p me z diabolū vincentē. Post h eū educēs. oēz clerū religiosos z ppl'm cōuocauit z oēs p eo orare admonuit tenēsq; manū pueri ducebat eū ad eccl'iam. Et ecce diabol⁹ cū multitudine demonū ad eū venit. z inuisibiliter appḥendēs puerū conabat eum rapere de manu ei⁹. Et cepit clamare puer Sctē dei adiuua me. Et tāta eū impz̄ob⁹ instātia aggressus ē. vt etiā sctm̄ impelleret trahēs

puerū. Qui ait ad eū. Improbissime nō sufficit tibi ꝓditio tua nisi t ōi mei tēptes plasma. Diabolus aūt dixit ad eū multis audiētibus. Preiudicas mihi o basili. Tūc oēs clamauerūt Kyrieleyson. Dixitq; ad eū basili⁹. Increpet te dñs diabole. qui ait: Preiudicas mihi o basili. Non abij ego ad eum. ꝟ ipse venit ad me. abnegauit xp̄m suū. t ꝓfessus est mihi. ecce scriptuz ei⁹ in manu habeo. Qui ait. Non cessabim⁹ orare donec scriptū reddas Et orāte basilio t tendēte i celū man⁹. ecce carta p aerez delata t ab oib⁹ visa venit. t imposita est i manus basilij. Quam ille suscipiēs dixit puero. Cognoscis has lr̄as frat. Et ille. Etiā dñe manu mea scripte sunt. Et frangēs basili⁹ scptuz pdurit eū ad eccīam. t dignū eū fecit sctō mysterio. t bñ instruēs t regulā sibi dans reddidit mulieri. ¶ Mulier quedā pctā multa hñs. t ea in carta ꝓscribēs in fine ꝗddaz grauius conscripsit. t scriptū ipm btō basilio tradidit rogās vt ꝓ ea oraret. t suis oronib⁹ peccata ipa deleret. Qui cū orasset. t mulier cartaz aperuisset. oia pctā p̄ter istud grau⁹ deleta inuenit. Que ait ad basiliū. Miserere mei serue ōi t ꝓ hoc mihi indulgentiaz impetra sicut pro alijs ipetrasti. Qui ait ad illam. Kecede a me mulier. q; hō peccator ego sum indigēs indulgentia sicut t tu. Cuz aūt illa instaret dixit ei. Vade ad sctm̄ virū effrē. t ille q̄ postulas tibi potent ipetrare. Que cū abijsset ad sctm̄ virū effrē t cur ad eū a sctō basilio missa sit itimasset ille ait. Kecede q; hō pctōr ego sum. Sed redi filia ad basiliū. t q̄ tibi ꝓ ceteris venīā ipetrauit. ꝓ isto q̄z ipetrare valebit. festina cito vt eū viuū inuenias. Que cū in ciuitatē venisset ecce basili⁹ ad tumulū ferebat. Illa aūt p⁹ eū clamare cepit t dicere. Videat de⁹ t iudicet inter me t te q; valēs placare deū ꝓ me ad alīū transmisisti me. Tūc ꝓiecit carthā sup feretrū. Et post modicū illā recipiēs t apiens illud pctm̄ penit⁹ deletum inuenit. Siccq; ipa t oēs q̄ aderāt deo imēsas gr̄as reddiderūt.

Interq; aūt vir dei migraret a corpe positus in infirmitate q̄ t mortu⁹ est q̄ndaz iudeū noīe ioseph medicinali arte valde ꝓitus quem vir dei multū diligebat eo q; se illū ad fidē conuersurū ꝓuidebat ad se q̄si eius opa indigeret vocauit. Ille vo ei⁹ pulsuz tāgens. t ex tactu mortē in ianuis eē cognoscens. dixit familie. Que ad sepulturā necessaria sunt p̄parate q; cōtinuo morier. Ad basili⁹ audiēs dixit ei. Nescis q̄d dicis. Cui ioseph. Crede dñe. q; sol cuz sole occidet hodie. i. tu cū sole occides hodie. Cui dixit basili⁹. Quid dicis si nō moriar hodie. Cui ioseph. Non est possibile dñe. Et basilius. Et si in crastinū vsq; ad horā sextā supuixero q̄d facies. Et ioseph ait. Si vsq; ad illā hr̄a supuixeris horā vtiq; ego morior. Et basili⁹ etiā moriaris pctō. viuas aūt xp̄o. t ille. Scio q̄d dicis. t si vsq; ad illā horā supuixeris faciā qō moriaris. Tūc. b. basili⁹ ꝟ fm̄ naturā illico moriturus esset. a dño tū mortis inducias impetrauit. t vsq; in crastinū in horam nonā vixit. Qō ioseph vidēs t stupēs in xp̄um credidit. Basilius aūt virtute animi imbecillitatē corpis supans de cubiculo suo surrexit t ecclam ingrediēs eū suis ꝓprijs manibus baptisauit. Postea vo ad lectulū suū redijt. Et statim spiritum deo feliciter reddidit. Flouit circa annos domini. cccl xx.

xxvij. Ā

De sancto Johanne elemosynario.

Ohannes elemosynarius patriarcha alexādrinus quāz daz nocte in oīone ꝓsistēs. vidit q̄n dā puellā pulcerrimā sibi assistentē t coronaz oliuarū in capite baiulantē. Quā ille videns nimiū stupefact⁹ q̄ esset inq̄siuit. Et illa. Ego suz misericordia q̄ filiū dei de celo adduxi. Me spōsam accipe. t bñ tibi erit. Intelligēs q̄ per oliuā misericordiaz designari. ab illa die fact⁹ est sic misericors vt elymor. i. elemosynari⁹ vocaret. Pauper aūt sp suos dños appellabat. Et inde hospitularij hūt etiā vt pauper dños suos vocent. Dēs igit suos famulos cōuocauit. eisq; dixit. Eūtes p totā ciuitatē cōscribite mihi vsq; ad vnū oēs dños meos. Illis vo nō intelligētib⁹ dixit. Quos vos egenos t mendicos vocatis istos ego dños t auxiliatores p̄dico. Isti em̄ nobis vere auxiliari t celeste regnū donare poterūt. Volēs hoies ad elemosynā inuitare narrare ꝓsuenit q; pauperibus semel se ad solē calefaciētib⁹. ceperūt inuicez de elemosynatorib⁹ ꝓferre t bonos collaudare t malos vituparе. Erat aūt quidā telonari⁹ nomie petr⁹ diues valde t ꝓpotēs. ꝟ nimis pauperibus immisericors. quia ad domuz suā accedentes cum indignatione nimia repellebat Cum ergo nullus illoz inuētus fuisset qui in domo sua elemosynā recepisset. vnus illoz dixit. Quid vultis mihi dare si ego hodie ab eo elemosynam accipiā. Et faciētib⁹ cū eo pactū ad domū eius venit t elemosynaz postulauit. At ille domum reuertēs t pauperē p̄ze foris vidēs. cū mancipiū eius panes siliginis i domū deferret ille lapidem nō inueniens. panez siliginis arripuit. et cum furoze inde eum percussit. Quem protinus arripiens paup ad socios redijt. t q̄ de manu eius elemosynam acceperit indicauit. Post duos dies infirmat⁹ ad mortem. vidit se ante iudiciuz stare. t mau

rōs quosdam sup staterā eī⁹ mala appendere Ex altera aūt pte statera quidam dealbati tristes stabāt eo q̄ nihil qō ibi apponerēt inuenire valebāt. Tunc vn⁹ eox dixit. Vere nihil habemus nisi vnū panez siliginis. quē añ duos dies xp̄o dedit coact⁹. Quē dū sup staterē ponerent equalitas vt sibi videbaī facta est. Dixerūtq; ei. adauge ad siliginez banc. alioq̄n te mauri apprehendēt. Euigilans aūt z liberat⁹ dicebat. Pape. Si vna siligo quā p furorē iacui aui ita ꝓfuit. quātomagis oia sua indigentibus elargiri. Quadā igīt die cū optimis vestib⁹ indut⁹ p viā pgeret quidā naufragus ab eo vestimentū aliqō postulabat. Cōtinuo ille pꝛecioso vestimento se expoliauit. z illi dedit. Qō ille accipiēs statim vendidit. Cuz aūt telonarius rediret z vestimentū suspēsuz videret contristat⁹ est valde. adeo vt nec cibū sumere vellet dicens. Quoniā nō fui dign⁹ vt mei memoriā hīet egenus. Et ecce dū dormiret vidit quendā sup solē fulgentē. z sup caput crucem ferentē. z habentē indutū vestimentū qō dederat egeno. z dicentem sibi. Quid plozas petre. Qui cū causam sue tristicie sibi dixisset ille ait. Cognoscis hoc: Et ille etiā dñe. Et dom̄in⁹ ad eū. Illo ego vestioz exquo mihi dedisti. z gr̄as ago bone volūtati tue. qm̄ frigoze affligebar z cooperuisti me. In se ḡ reuersus cepit egenos beatificare ac dicere. Viuit dominus nō moziar donec fiā vn⁹ ex eis. Dans ergo pauplb⁹ que habebat. z accersito notario suo dixit ei. Secretū volo tibi cōmittere qō si ꝓpalaueris aut si me non audieris barbaris vendā te. Dansq; ei decez libras auri dixit ei. Vade i sctāz ciuitatē z merces tibi eme z me alicui xp̄iano vende. z pauplbus p̄ciuz tribue Illo aūt recusante dixit ei. Si me nō audieris ego barbaris vendā te. Ducens ergo eū vt dixerat cuidā argentario vestib⁹ sozdidis indutum tanq̄ seruū suum vendidit z triginta nūmismata inde accipiens pauplbus erogauit. Petr⁹ ergo oia officia villa faciebat. ita q̄ ab oibus contēnebaī. z ab alijs seruis frequēter pcuciebaī. z etiā iā amēs appellabaī. Dñs autē frequēter sibi apparebat z vestimenta z nūmismata oñdens ipm cōsolabaī. Verū impatoze z vniuersis de amissione tāti viri dolentibus. quidā vicini eius cōstantinopolim ad visitandū loca sancta venerūt z a dño ipsius inuitati. cū pranderent sibi adinuicē in aure dixerūt. Quā similis est puer iste dño petro telonario. Et currioso respicientib⁹ vnus dixit. Vere dominus petrus est. Surgam z tenebo eum. Qō ille aduertens latenter fugit. Erat autem bostiarius surdus z mutus. qui per signum bostiuz apiebat. Cui petrus vt sibi aperiret non signis ꝫ verbis impauit. Et ille continuo audiens z loquelam recipiens. sibiq; respondens. ei aquit. z domū ingrediēs cunctis de ei⁹ loquela mirantibus dixit. Ille qui coquinaz faciebat exiit z fugit. sed videte ne deus sit seruus. Cum em̄ mihi dixit. tibi dico aperi. mox ex oze ei⁹ flāma exiit que linguā z aures meas tetigit. z continuo auditū z loquelā recepi. Et exilientes vniuersi z cōcurrentes p⁹ euz ipm amplius inuenire non potuerunt. Tunc oēs de domo illa penitentiā egerunt eo q̄ talem virū sic viliter tractauerūt. ℟ Monachus quidā vitalis nomīe volēs sctm̄ iohānem tēptare. si posset sibi verbis psuaderi. et ad scandalū facile inclinari. Ingrediēs ḡ ciuitatem oēs puplicas meretrices cōscripsit. Intrabat ergo ad illas per ordinem dicens cuilibet. Dona mihi noctē istam z noli fornicari. Ipse autē domū eius intrās in angulo flexis genibus tota nocte in oze stabat z p illa oza bat. z postea mane exibat p̄cipiēs cuilibet ne alicui reuelaret. Vna aūt vitā eius manifestauit. Que statim ozante sene a demone vexari cepit. Cui oēs dicebant. Reddidit tibi de⁹ qō merebaris. quoniā mentita es. Vt fornicetur em̄ ingreditur pessim⁹ iste. z non ꝓpter aliud. Vespe autē facto dicebat p̄dictus vitalis cunctis audientibus. Volo ire. quia talis dña expectat me. Multis vo illū criminātib⁹ respōdebat. Nūquid ego non habeo coꝛpus vt omnes. aut monachis solū iratus est de⁹. vere et ipi homines sunt vt ceteri. Dicebāt aūt q̄dam Accipe tibi mulierē vnā abba. z muta habitū vt non scandalises alios. Ille autē fingens se iratum dicebat. Vere non audiā vos. ite a me Qui vult scandalizari scandalizet. z collidet frontez in parietē. Nunquid iudices cōstituti estis sup me a deo. Itez de vobis curā habete. vos ꝓ me non reddetis rōnez. Hec autē cū clamoze dicebat. Cūq; ad btm̄ iohannē querimonia deferret. coꝛ ei⁹ deus indurauit ne his fidez adhiberet. Deꝑcabaī aūt deū vt p⁹ moꝛtem suā opus suū alicui reuelaret. vt non imputaret in pctm̄ his qui de eo scandalizabanī Multas igīt de p̄dictis mulierib⁹ ad cōuersionē pduxit. z in monasterio plurimas collocauit. Quodā mane dum ab vna illaz egrederetur obuiauit ei quidaz ingrediens ad fornicandum cum ea dansq; ei alapaz dixit. Vsqquo pessime nō emendas te ab his tuis immundicijs. Et ille. Crede mihi accipies a me talem alapam vt tota alexandria congregeī. Et ecce postmodum diabolus in specie mauri sibi alapaz dedit dicens. Hec est alapa quā mittit tibi abbas vitalis. Et statim a demone vexatur ita q̄ ad voces eius oñes currebāt.

Sēd tamē penitens per eius oratiōnē liberatus est. Vir autē dei morti appropinq̄ns hāc scripturā reliquit Nolite ante tēpus iudicare Mulieribus aūt ꝓfitentib⁹ que faciebat. oēs glificabant deū t pcipue btūs Johes dicens. Quoniā alapam quā ille accepit accepisset t ego. Quidā pauꝑ in habitu pegrini ad iohannē venit t ab eo elemosynam postulauit. At ille vocato dispēsatore dixit. Da ei sex nūmismata. Que ille accipiēs t abiens. habituꝫ mutauit t iterꝫ ad patriarchā rediēs ab eo elemosynā postulauit. Ille autē dispensatore vocato dixit. Da ei sex aureos. Quos cū sibi dedisset t ille abisset dixit ei dispēsator. Per orationes tuas pater. iste idē hodie mutato habitu bis accepit. Btūs aūt iohannes quasi hoc se nescire dissimulauit. Iterū ille tercio habitum mutans ad beatuꝫ iohannē venit t elemosynam postulauit. tunc dispensator beatū iohannem tetigit innuens q̄ ille esset. Cui beatus iohannes respondit. Vade t da ei duodecim nūmismata ne forte sit dñs me⁹ ihesus xp̄s qui tēptare me velit vtrū poterit hic plus accipere q̄ ego dare. Quadā die cum patricius quandā pecuniā ecclesie in mercatōnib⁹ ponere vellet t patriarcha nullatenꝰ consentiret. ꝫ pauperib⁹ eā dispēsare vellet ambo plurimū contendētes irati ab inuicē recesserunt. Aduenīente hora. xj. mandat patriarcha parchipsbyterū patricio dicens. Dñe sol ad occasum est. Qō ille audiens lacrimis infusus ad eum venit t veniā postulauit. ℣ Cum q̄dam suus nepos a quodā tabernario grauez iniuriam audiuisset t ex hoc patriarche lamētabiliter conquerēs nullatenus consolari posset patriarcha respondit Et quō est ausus tibi aliquis contradicere t os suū contra te apire Crede fili mee paruitati. quoniā faciam in eo hodie talem rem. vt tota alexandria miretur. Qō audiens ille consolationē recepit. putās quia eum faceret graviter verberari. Videns iohannes q̄ consolationē recepisset. pect⁹ ei⁹ osculat⁹ est dicens. Fili si vere nepos mee humilitatis existis ꝑpara te t flagellari t pticipati ab oibus. Vera em̄ cognatio nō ē ex carne t sanguine sed ex virtute mentis agnoscit. Confestim igitur pro illo homine misit. t ab omni pensione t tributo liberū eum fecit. Et omnes audientes mirati sunt. Et intellexerūt hoc esse qō dixerat. faciam in eo talem rem vt tota alexandria miretur. Audiens patriarcha consuetudinez esse q̄ mox vt imperator coronatus est. confestim monumentoꝝ edificatores sumunt quatuor vel quinq̄ minutas marmoꝝ pusillas diuersi coloris. t ingredientes ad imperatorē dicunt. De quali marmore vel metallo iubet imperiū tuum sibi fieri monumentum. Imitatus hoc monumentum sibi fieri precepit. sed tamē vsq̄ ad obitū suum illud imperfectum manere fecit. Ꝺ die autē quadā aliquos qui ad eum cum in celebri festiuitate cum clero consisteret accederent sibiq̄ dicerent. Domine monumentū tuuꝫ imperfectum est. precipe vt cōsummet. eo q̄ nescis qua hora fur veniat. ℣ Diues quidā cum vidisset beatuꝫ iohannē in stratu suo viles pānos habere eo q̄ ceteros pauperibus erogasset. quoddāvalde pretiosuꝫ coopimentū emit t beato iohanni tradidit. Qui cum istud nocte super se haberet. tota nocte dormire nō potuit. cogitans q̄ trecenti dñi sui de tanto precio copiri possent. Tota insup nocte lamentabatur t dicebat. Quāti in cenati. quāti in foro pluuijs madefacti quanti pre frigore dentibus stridentes hodie dormierunt. Tu vo grādes pisces deuorans t in thalamo requiescēs cum omnibus malis tuis. insuper te coopertorio. xxxvj. nūmismatum calefacis. Humilis iohannes alia vice hoc non vestietur. Statim q̄ facto mane illud vēdi fecit. t precipuū pauperibus erogauit. Qō audiēs ille diues ipm coopertoriuꝫ scō emit t btō iohanni tradidit rogans vt ipsum decetero non venderet. sed super seipm teneret. Et ille istud accipiēs iussit iterum vendi. t dñis suis precium erogari. Qō ille diues audiens. iterū abijt t ipm redemit ac beato iohanni detulit eiq̄ gratulabundus dixit videbimus quis deficiet. aut tu vendendo aut ego redimēdo. Et sic suauiter quasi diuitem vindemiabat dicens q̄ possit aliqs intentione dandi pauꝑibus diuites taliter expoliari nec peccat. Duo enim lucratur talis. Vnum quia animas illoꝝ saluat. Alteruꝫ q̄niam ipe ex hoc mercedē non modicā accipiet. Volens beatus iohannes boies ad elemosynā ꝓuocare. narrare cōsueuit de sancto serapione. q̄ cū amictum suū pauperi tribuisset t alteri obuians qui frigus patiebatur tunicam similiter tribuisset t euangelium tenēs nudus sederet. interrogauit eum quidam dicens. Abba quis te expolianit. Et demōstrās euangelium dixit. Ille me expolianit. Alias aūt aliū pauperē vidēs euangeliū ipm vēdidit t pauperi pcium dedit. Qui cū interrogaretur vbi ipm euangeliū haberet. rndit. Euangelium pcipit dicens. Vade t vende oīa que habes t da pauꝑibus. Seipm ergo habebaꝫ t seipm vendidi t tradidi vt mandabat. ℣ Cum cuidam elemosynā petēti dari pcepisset beatus iohannes quinq̄ nūmos indignatus ille q̄ maiorem sibi elemosynā nō fecisset continuo ad contumelias ipius prorupit. ac

in eius facie conuiciari cepit. Qõ eius famuli audientes in eũ voluerunt irruere. ac ipm grauiter cedere. Qõ beat⁹ iohãnes oino pro hibuit dicens. Sinite frẽs sinite vt mihi male dicat. Ecce enim habeo sexaginta ãnos blasphemans p opa mea xpm ⁊ vnũ conuicium nõ portabo ab isto. Jussitq; sacculum afferri ⁊ coraz ipso apponi vt inde tolleret q̃tuz vellet. Cũ ppl'us lecto euangelio ecclesiaz exiret. ⁊ foris ociosis verbis vacaret. quadã vice post euangelium patriarcha cũ eis exijt ⁊ in medio eorum sedere cepit. Vibus vero de hoc mirantibus dixit ad eos. Filij vbi oues ibi pastor. Aut igitur intrate ⁊ ego vobiscũ intrabo. aut manete hic ⁊ ego pariter manebo. Semel igitur ⁊ bis hoc fecit. ⁊ sic ppl'm stare in ecclesia erudiuit. Cum quidã iuuenis sanctimonialem q̃ndaz rapuisset. ⁊ clerici talẽ iuuenẽ coraz btõ iohanne exprobrarẽt. ⁊ ipm excõicanduz esse dicerẽt. vtputa qui duas aias perdiderat scz suã ⁊ illius ꝓpescuit eos btus iohes dicẽs Non sic filij nõ sic. Vñdo vobis q; ⁊ vos duo peccata cõmittitis. Primo q; cõtra ꝓceptum dñi facitis qui ait. Nolite iudicare vt nõ iudicemini. Scõo q; nescitis ꝙ certo si vsq; hodie peccent ⁊ se non peniteant. Frequẽter autẽ existẽte btõ iohanne in oõne ⁊ in extasi mentis posito. talib⁹ verbis cũ deo disputare audi tus ẽ. Sic sic bone iesu ego dispgẽdo ⁊ tu ministrando videam⁹ quis vincat. ¶ Cuz febre corrept⁹ se morti appropinquare cerneret dixit. Gr̃as tibi ago dc⁹. qm̃ exaudisti miserã meam rogantẽ bonitatez tuam ne inueniretur morienti mihi nisi vnuz tremisse. Hoc igitur pauperibus dari iubeo. Positum est igitur venerabile corpus eius in sepulcro vbi corpa duoꝝ epoꝝ fuerãt tumulata. Et corpora illa mirabiliter sancto iohãni cesserũt. ⁊ locum medij vacuũ dimiserunt. Ante autez paucos dies q̃ moreretur. cuz quedã mulier q̃ddam flagiciocissimũ peccatũ cõmisisset. et nulli vnq̃ cõfiteri auderet. dixit ei sanctus iohãnes vt saltẽ illud scriberet. eo q; scribere sciebat. ⁊ sigillatum ei offerret. ⁊ ipa ꝙ ea oraret. Cui illa assensit. ⁊ petm̃ scribẽs diligẽter sigillauit ⁊ btõ iohãni tradidit. Sz p⁹ paucos dies beatus iohannes infirmat⁹ in dño requieuit. Illa vt audiuit illũ defunctũ. se vituperataz et cõfusam putauit credẽs q; scriptũ alicui commisisset ⁊ ad man⁹ alterius deuenisset. Ad tumulum igit sancti iohãnis accessit. ⁊ ibi vberrime flens clamabat dicẽs. Heu heu putãs cõfusionẽ vitare cõfusio oibus facta sum. Cũq; amarissime fleret ⁊ btm̃ iohannẽ rogaret vt si bi oñderet vbi nã scriptũ suuz dimisisset. ecce btus iohãnes in habitu põtificali de tumulo ꝓcessit duob⁹ epis qui secũ quiescebãt hinc ⁊ inde vallatus dixitq; mulieri. Cur nos tantuz infestas ⁊ me ⁊ sanctos istos qui mecũ sunt q̃ escere non pmittis. Ecce stole nostre lacrimis tuis oẽs madefacte sunt. Porrexitq; sibi scriptum suũ sigillatuz vt pius fuerat dicens ei. Vide sigillũ ℣. ⁊ api scriptũ tuuz ⁊ lege. Qõ illa aperiens peccatũ suũ oino deletũ inuenit Et ibi taliter scriptũ repperit. Propter iohannẽ seruũ meũ deletum est petm̃ tuũ. Sicq; illa immẽsas deo gratias retulit. Et btus iohãnes cum alijs duob⁹ epis in monumentuz rediit. Claruit circa annũ dñi sexingẽtesimũq̃ntum tempe foce imperatoris.

xxviij ℟

De conuersione sancti pauli.

Onuersio scti pauli

Capli facta est eodez anno quo xpus passus est. ⁊ stephan⁹ lapidatus. anno nõ naturali q̃ emergẽti. Nã xps viij. kalẽ aprilis passus est. Stephanus eodẽ anno. iij. die augusti lapidat⁹ est. Paulus vo. viij. kal'. februarij cõuersus est. Quare aũt ei⁹ cõuersio poti⁹q̃ alioꝝ sanctoꝝ celebrat triplex ratõ solet assignari. Primo ꝓpter exemplũ. vt nullus quantũcunq; petõr desperet de venia quã do tantũ in culpa talẽ postmodũ cõspicit fuisse in gratia. Scõo ꝓpter gaudiũ. Sicut enim ecclesia magnã tristiciã habuit in eius pssecutione. ita maximã leticiã habuit in eius ꝓuersione. Tercio ꝓpter miraculũ qõ scz dñs in eo oñdit. dum de seuissimo pssecutore fecit fidelissimũ pdicatorẽ. Eius enim conuersio fuit miraculosa rõne efficientis disponẽtis ⁊ patientis Rõne efficiẽtis. i. xpi qui eũ cõuertit. Ibi enim ꝑmo oñdit suam mirabilez potentiã in hoc q; ei dixit. Durũ est tibi cõtra stimulũ calcitrare Et in hoc q; ipm tam subito immutauit. Vñ cõtinuo immutatus rñdit. Dñe quid me vis facere. Aug. sup hoc verbo. Occisus agnus a lupus. fecit agnos de lupis. Jam parat se ad obediendũ qui ꝑius seuiebat ad psequenduz. Scõo ibi oñdit eius mirabilẽ sapientiã. Mirabilis enim sapia fuit in hoc q; ipm a tumore supbie detecit. offerẽdo infima hũilitatis non sublimia maiestatis. Ego inquit suz iesus nazarenus quẽ tu pseque. ⁊c. glo. Non deũ vt ỏi filiũ sevocat. q̃ hũilitat̃ inquit mee suscipe infima ⁊ supbie tue squamas depone. Tercio ibi oñdit suã mirabilẽ clementiaz qõ notat in hoc q; ipm existentẽ in actu ⁊ volũtate pseq̃ndi ꝓuertit. Licz enim hiet deformẽ effectũ. q; spiras minaꝝ ⁊ cedis. puersuz cognatũ q; accessit ad ꝓncipes ⁊c. q̃si se igerẽs pniciosuz actũ q; ibat vt vinctos pduceret in hierlm. ⁊ iõ ei⁹

ster pessimūz erat. ihm tñ miserecordia diuina cōuertit. Scōp fuit miraculosa rōne disponētis. i. lucis q̄ ihm ad cōuersiones disposuit. Ipa em̄ lux dī fuisse subita imēsa z celica. Et subito inq̄t circūfulsit eū lux de celo Paulus em̄ tria vicia in se habebat. Primū erat audacia. qō notatur i hoc q dī accessit ad pncipes sacerdotū. glo. nō vocat⁹ ꝫ sponte zelo cōcitāte eū. Scōm erat supbia qō notaf in hoc q dī spirans minarū ꝛc. Tercīū erat carnalis intelligentia. quā. s. in lege habebat. Vñ glo. sup illud. Ego sum iesus ꝛc. Ego de⁹ celestis loquor quē mortuū putas sensu iudaico. Ipsa igitur lux diuina fuit subita vt audacē terreret. fuit immēsa vt sublimē z superbū in ima humilitatis ꝓsterneret. fuit celica vt carnalē ei⁹ intelligentiā in celestē mutaret. Vl pōt dici q illō disponēs fuit in trib⁹. s. in voce acclamante. in luce fulgēte in vtute potēte. Tercio fuit miraculosa rōne patiētis. i. ipius pauli in quo facta est cōuersio ipa. In eo em̄ hec tria miraculose exteri⁹ facta sunt. s. ꝓstratio obcecatio. et triduana ieiunatio. Est em̄ ꝓstrat⁹ vt erigatur ꝗtum ad depressum affectū. Aug. Prostratus est paulus vt cecarek. cecat⁹ est vt mutarek. mutat⁹ est vt mitterek. missus est vt ꝓ veritate pateret. Item aug⁹. Elisus est seuiēs z factus ē credēs. elisus est lupus z fact⁹ est agn⁹. elisus est ꝓsecutor z fact⁹ est predicator. elisus est filius ꝓditōis z fact⁹ est vas electiōis. est obcecatus vt illustrarek ꝗtum ad tenebrosum intellectum. Vñ z in illo triduo quo māsit cecatus dī q doctus fuerit euangeliū. Nō em̄ accepit illud ab hoie neq ꝓ hoiez vt ipse testak. ꝫ ꝓ reuelationē iesu xpi. Aug. Paulū dico vex athletam xpi. doctū ab illo vnctū de illo. crucifixum cū illo z gliosum in illo. Est in carne macerat⁹. vt ipa caro disponak ad bone opatiōis effectū optime em̄ deinceps corp⁹ ei⁹ ad oīne op⁹ bonū dispositū est. Nā esurire z abūdare sciebat. z vbiq in oibus instituf⁹ erat. z oia aduersa libēter sufferebat. Crisf. Tyrannos ac populos spirantes furorē velut quosdā esse cultices estimabat. Mortē vo atq cruciat⁹ z mille supplicia q̄si ludū putabat eē pueroz. Hec amplectabak libenter z magis decorabak cathena vinct⁹ q̄ diademate coronat⁹. ac libēti⁹ recipiebat vulnera q̄ alij mūera. Vel ista tria dicunk fuisse in eo cōtra tria que fuerunt in ꝓmo pente. In ipo em̄ fuit cōtra deū erectio et ecōtra in paulo ad terrā ꝓstratio. In ipo oculorum aptio z econtra in paulo oculoz obcecatio. In ipso fuit māducatio cibi vetiti z ecōtra in paulo abstinētia cibi liciti.

xxxix. A

De sancta paula.

Aula fuit nobilissi-

p ma matrona romanoz cuius vitaz
btūs hieronym⁹ cōpoluit in hec vba. Si cūcta corpis mei mēbza vterenk in linguas z oēs artus humana voce resonarēt nihil dignū sancte ac venerabilis paule virtutibus dicerē. Nobilis genere sed multo nobiliox sanctitate. potēs quondā diuitijs. sed nunc xpi pauptate insignioz. Testoz z iesuz z sctōs angelos ei⁹ ihmq̄ ꝓtiū angelū qui custos fuit z comes admirabilis femie. me nihil in gratiam. nil docere more laudantiū. sed qō dictarus sum ꝓ testimonio minus ei⁹ esse meritis. Vult lectoz breuiter ei⁹ scire virtutes. oēs suos paupes pauperioz ipa dimisit. Et sicut ink multas gēmas precioſissima gēma micat. z sī cut iubar solis quos igniculos stellarū obzuit z obscurat. ita cūctoz virtutes sua humilitate supauit. Minimaq̄ fuit inter oēs vt oīm maioz esset. Et quāto plus se deijciebat tanto magis a xpo subleuabak. Latebat z non latebat. Fugiendo vanā gloriā. gliam merebak. q̄ virtutez quasi vmbraz sequik. z appetitoz es suos deserens. appetit ꝓpīptoz es. Hec cū quinq̄ liberos edidisset. blesillā sup cui⁹ mortē eam rome cōsolatus sum. Paulinā que sanctū z admirabilē virū pāmachiū z ꝓpositi z rerū suaz reliqt heredē. ad quē sup ei⁹ obitu puū libellum edidimus. Eustochiū que nūc in sanctis locis z virginitatis z ecclesie monile ꝑciosissimū est. Rufinā que immaturo funere pium matris animū cōsternauit. z toxocū post quē pere desijt. vt intelligeres eā nō diu fuire voluisse officio coniugali. sed mariti desiderio. q̄ mares optabat liberos edidisse. Postq̄ vir ei⁹ mortu⁹ est ita eū plāxit vt ꝓpe ipsa morere tur. ita etiā se cōuertit ad dei seruitutē vt mortē ei⁹ quasi videre optasse. ℣ Quid ergo referā ample z nobilis dom⁹ z quondā opulētissime oēs pene diuitias in pauperes erogatas. Hec paulini epi Anthioceni z epiphanij qui romā venerant accēsa virtutibus p momēta patriā deserere cogitabat. Quid vltra differo descendit ad portum fratre cognatis. affinibus. et quod his maius est liberis prosequentibus z clementissimā matrem vincere cupiētibus iam cerbasa tendebatur z remoz ductu nauis in altuz protrahebatur. puus toxocius supplices manus tendebat in littore. Rufina iam nubilis vt suas expectaret nuptias. tacēs fletibus obsecrabat. z tamē illa siccos oculos tendebat ad celum. pietatez in filios. pietatem in deum superans Nesciebat se matrez vt xpi se probaret ancillam. Torquebank viscera z q̄ si a suis membris distraberentur cum dolore

pugnabat. Hoc cōtra iura nature plena fides patiebatur. imo gaudens anim⁹ appetebat et amorem filiox maiore in deum amore contēnens in sola eustochio que x ꝓpositi x nauigationis ei⁹ comes erat acquiescebat. Sulcabat interim nauis mare x cunctis qui cū ea vehebantur littora respicientibus. illa versos tenebat oculos ne videret qō sine tormēto videre nō poterat. Cunqꝫ ad loca terre sancte veniisset x ꝓconsul palestine qui familiā ei⁹ optime nouerat p̄missis apparitoꝛib⁹ iussisset ei pari prestorium elegit humilē cellulaz. que cūcta loca xp̄i vestigiox tanto ardore ac studio circuibat vt nisi ad reliqua festinaret a primis nō possz abduci. Prostrataqꝫ ante crucē q̄si pendentē dn̄m cerneret adorabat. Ingressaqꝫ sepulcruz resurrectōnis osculabaℓ lapidē quē ab hostio monumēti amouerat angelus. x ipm corpis locū in quo dn̄s iacuerat quasi sitiēs desideratas aquas fidei ore lābebat. Quid ibi lacrimarum quantū gemituū q̄d doloris effuderit. testis est cuncta hierosolima testis est ipse dominus quē rogabat. Deinde prexit bethleē atqꝫ in specū saluatoris ingrediēs. vidit sacrū virginis diuersoꝛiū x me audiēte iurabat se cernere fidei oculis infantē pānis inuolutū. vagientē in p̄sepio dn̄m magos adorātes. stellā fulgentē desup. matrē virginē. nutriciū sedulum. pastores nocte venientes vt viderent verbū quod factū erat q̄si etiā tunc euāgeliste iohānis p̄ncipiū dedicarent. In p̄ncipio erat verbuz. x verbum erat apud deū. x verbū caro factum est. Parvulos iterfectos herodē seuientē. ioseph x mariā fugientes in egyptū mixtisqꝫ gaudio lacrimis loquebatur. Salue bethleē domus panis in qua natus est ille pānis qui de celo descendit. Salue effrata regio vberrima cui⁹ fertilitas deus est. Dauid loquit cōfidēter. introibimus in tabernaculū ei⁹. adorabim⁹ in loco vbi steterunt pedes ei⁹. Et ego miseraꝛ peccatrix digna sum iudicata deosculari p̄sepe in q̄ dn̄s puulus vagit. orare in spelūca in q̄ virgo puerpa deū fudit infantē. Hec requies mea. qꝛ dn̄i mei patria ē. hic habitabo qm̄ saluatoꝛ elegit eam. ℭ Tanta se hūilitate dejecit vt qui eā vidisset x ꝓ celebritate nois videre gestisset ipam esse nō crederet. ß ancillaꝛ vltimā Et cū frequētibus choris virginū cingereℓ et veste x voce ac habitu x incessu mima omniū erat. Nunqꝫ post viri morte vsqꝫ ad diem dormitionis suc cū vllo comedit viro q̄ius eum sanctū x in pontificali culmine posituz sciret. Balneas nisi p̄clitans non adijt. Mollia etiam nisi in grauissima febre lecticli strata non habuit. ß sup durissimam humū stratis cilicioliis quiescebat. si tamē illa quies dicenda est

que iugibus pene orationibus dies noctesqꝫ iungebat. Ita leuia pcta plangebat vt illā grauissimoꝛ criminum crederes esse ream. Cunqꝫ a nobis crebrius moneretur vt pceret oculis x eos seruaret euangelice lectioni aiebat. Turpanda est facies quā ℈ dei p̄ceptū purpurisso x cerusa x stibio sepe depinxi. affligendū est corpus qō multis vacauit delicijs. Longꝰ risus ꝓpetuo cōpensandus est fletu. Mollia linthamina x serica pretiosissima. asptate cilicij cōmutanda sunt. Que ℈go x scō placui. nūc xp̄o placere desidero. Si inter tales tantasqꝫ virtutes castitatē in illa voluero p̄dicare superfluus videar. in qua etiā cū secularis esset oīm rome matronaꝛ exemplū fuit q̄ se ita gesit vt nunqꝫ de illa etiā maledicoꝛū quisqꝫ auderet famā confringere. Fateoꝛ errorē meum cur in largiēdo eēt ꝓfusioꝛ arguebā illud proferēs de ap̄lo. Nō vt alijs refrigerij sit. vobis aūt tribulatio ß ex eq̄litate in p̄sentē tpe vt vr̄a abūdantia sit ad illoꝛ inopiā x illoꝛ abūdātia sit ad vr̄am inopiā. Et ꝓpidendū esse ne qō libēter faceret sp facere nō posset multaqꝫ hmōi. Que illa mira verecundia x fmone pcissimo peritissimoqꝫ dissoluebat. testē inuocans dn̄m se ꝓ illius noie cuncta facere x hoc habere voti vt mendicās ipa moreret vt vnū nūmū filie nō dimitteret. x in funere suo aliena sindone inuolueret. Id extremū inferebat. Ego si petiero multos inueniā qui mihi tribuant. Iste mēdicans si a me nō accepit q̄ ei possuz etiaz de alieno tribuere. si mortu⁹ fuerit a q̄ ei⁹ anima requiret. Nolebat in his lapidib⁹ effunderе pecuniā q̄ cū terra x scō trāsituri sunt. ß in viuis lapidib⁹ q̄ voluūtur sup terrā. de q̄b⁹ in Apoca. iohis. ciuitas magni regis extruitur.

Exceptis festis dieb⁹ vix oleū in cibo accipiebat vt ex hoc vno extimareℓ q̄d de vino et de liq̄mie x piscib⁹. x lacte x melle x ouis x te liquis q̄ gustui suauia sunt iudicarit. In quibus sumēdis quidā se abstinētissimos putāt. x si his ventrē ingurgitauerint turam pudicicias suspicanℓ. Noui susurronē quendā quod genus hominū vile est. quasi benuolum nunciasse ꝙ pre nimio feruore virtutuz quibusdā videretur insana x cerebrū illius diceret cōsouendū. Cui illa rūdit. Beatrū factu sum⁹ mūdo x angelis x hominibus. Nos stulti ꝓpter xp̄m. ß stultū dei sapiētius est hoibus. Post viroꝛ monasteriū q̄ viris tradiderat gubernanduz p̄es virgies q̄s ex diuersis ꝓuincijs ꝛgregauerat tā nobil' q̄ mediocris x infimi generis in tres turmas x monasteria diuisit ita dumtaxat vt opere x cibo sepate. psalmis et oꝛone iungerenℓ. Jurgantes inter se fmōe leniſſimo federabat lasciuientes adoleſcētulaꝛ

carnē crebris ꝛ duplicatis frangebat ieiunijs malēs eas stomachū dolere ꝙ mentē. dicens mundiciā corpis atq; vestiū aie esse immūdiciam. Et qō inter scīi hoies vel leue putaꝝ vel nihil. hoc in monasterijs grauissimū esse delictum dicebat. Cunq; alijs languētib⁹ large p̄beret oia ꝛ esuz q̄z exhiberet carniū. si qñ ipsa egrotaret sibi nō indulgebat ꝛ in eo ineq̄lis videbaꝝ. qō in alijs clementiā. in se duriciaz cōmutabat. ℟eferā qō exptus sum. Mēse iulio feruentissimis estib⁹ incidit in ardorem febris ꝛ post despationē cū dei misericordia respirasset. ꝛ medici suaderēt ob refectōez corporis vino esse opus tenui ꝛ puo ne aquā bibēs in hydropisim verteret. Et ego clā bn̄m epūm epiphaniū rogarē vt eā moneret imo cōpelleret vinū bibere. vt erat p̄udēs ꝛ solertis ingenij. statim sensit insidias ꝛ subridēs meū esse qō ille diceret intimauit. Quid plura. Cū beatus pōtifex post multa hortamēta exisset foras. querēti mihi qd egisset rñdit. Tantū ꝓfeci vt ipa mihi seni boi pene psuaserit vt vinuz nō bibam. In luctu mitis erat ꝛ suoꝝ mortibus frangebaꝝ maxime liberoꝝ. Nam ꝛ viri ꝛ filioꝝ dormitōe sepe pclitata est. Et cuz os stomachūq; signaret ꝛ matricis dolorē crucis niteret impssione lenire supabaꝝ affectu ꝛ credulaz mentē pentis viscera cōsternabant. aioq; vincēs fragilitate corpis vincebaꝝ. Scripturas sctās tenebat memoriꝫ ꝛ cū amaret hystoriā ꝛ illam veritatis diceret fundamentū magis sequebaꝝ intelligentiā spūalem ꝛ hoc culmine edificationē anime ꝓtegebat. Loquar ꝛ aliud qō fortitan emulis videꝫ incredulum Hebreā lingua quā ego ab adolescētia mīto labore ꝛ sudore ex pte didici. ꝛ ifatigabili meditatione nō desero. ne ipe ab ea deferar. discere voluit ꝛ cōsecuta est. ita vt psalmos hebraice caneret. ꝛ sermonē absq; vlla latine lingue ꝓprietate psonaret. Qō qdē vsq; hodie in sancta filia ei⁹ eustochio cernim⁹. Hucusq; nauigauim⁹ ꝓspis vētis ꝛ crispātia maris equora labens carina sulcauit nunc in scopulos incurrit oio. Quis em̄ posset siccis oculis paulam narrare morientē. Incidit in grauissimā valitudinē. imo qō obtabat inuenit vt nos desereret ꝛ dño pleni⁹ iungeret. Quid diu differo ꝛ dolorē meū in alijs imorādo facio longiorē. Sētiebat p̄udētissima feiaꝝ adesse mortē ꝛ frigescēte iā pte corpis atq; mēbroꝝ soluz aie teporē in sacro ꝛ sctō pectore palpitare. et nihilomin⁹ q̄si ad suos pgeret. alienosq; despiceret illos versiculos susurrabaꝫ. Dñe dilexi decorē dom⁹ tue ꝛ locū habitatōnis gl̄ie tue. ꝛ q̄z dilecta tabernacla tua dñe. Elegi abiect⁹ esse in domo dei mei. Cunq; a me interrogarētur cur taceret. cur nollet rñdere inclamanti. an doleret aliquid. greco sermone respondit. Nihil se habere molestie sed oia quieta ꝛ trāquilla ꝓspicere. Post hoc obmutuit ꝛ clausis oculis q̄si hūana despiceret vsq; ad expiratiōnē anime eosdē repetebat versiculos vix vt aure apposita qō dicebat audire possem⁹. Tota ad funus ei⁹ palestinarū vrbiū turba cōuenit Quē em̄ monachoꝝ latentiū in heremo cellula sua tenuit. Quā virginū cubiculoꝝ tenuerunt secreta. Sacrilegiū putabat qui non tali femine vltimum reddidisset officiuz donec subter ecclesiaz ꝛ iuxta specū dñi conderetur. Venerabilis filia ei⁹ ẏgo eustochiū quasi ab lactata sup matrē suā abstrahi a pente non poterat. deosculari oculos. herere vultui. tonitū q̄z corp⁹ amplexari. ꝛ se cū matre velle sepeliri. Testis est iesus nec vnū quidē nūmum ab ea filie derelictū. sed magis tribuens egenis. ꝛ qō his difficilius est fratrū ꝛ soroꝝ immēsaz multitudinez quā ꝛ sustentare arduū est. ꝛ abijcere impiū est. Vale o paula ꝛ cultoris tui vltimā senectutē oionibus iuua.

xxx

De sancto Juliano.

Vlian⁹ quasi iubilus ꝛ ana qō est sursuz. Inde iulianus quasi iubilian⁹. qz cū iubilo supna petijt. Vel a iulius qō est incipiēs ꝛ an⁹ Nā in die seruitio fuit senex longanimitate. ꝛ incipiens sui reputatione.

Vlianus cenomanē. epūs fuit. Hic symon ille leprosus dī fuisse quez dñs a lepra sanauit. ꝛ qui dñm ad cōuiuium inuitauit. Qui p⁹ ascensionē dñi ab apl̄is cenomanēsis epūs ordinatus est. Hic multis virtutib⁹ clar⁹ tres etiā mortuos suscitauit ꝛ post modū in pace quieuit. Iste dī esse ille iulian⁹ que ab itinerātib⁹ ꝓ inueniēdo bono hospitō inuocaꝫ. eo q̄ in domo ei⁹ dñs fuerit hospitatus. Sed ver⁹ videꝫ eē ali⁹ iulian⁹. q.ſ. vtrūq; pentē ignorāter occidit cui⁹ hystoria infra ponet. ℬ Fuit ꝛ ali⁹ iulianus ō aluernia genere nobilis ꝙ fiō nobilioꝝ. q̄ desiderio martyrij se vltro pſecutorib⁹ offerebat. Tandē cr̄i spinus cōsularis misit ministrū ꝛ eum occidi mandauit. qō sentiēs iulian⁹ sponte foras ꝓsilijt ꝛ querēti intrepid⁹ se opponēs ꝓtinus ictū ferlētis excepit. Cuius caput leuātes ad sanctū ferreolū socīū iuliani detulerūt. ꝛ eidē morte sil̄em minant. nisi ꝓtinus immolaret. Quib⁹ cū assentire nollet. eū occiderunt. ꝛ caput sctī iuliani cū corpe sctī ferreoli in vno tumulo posuerūt. Et post multos annos sctūs mamert⁹ vienen⁹ epūs inuenit caput sancti iu

liani inter manus sancti ferreoli ita illesus & integr ac si eadē die fuisset sepultū. Inter cetera hui⁹ sancti miracula solet referri q cū quidaz dyacon⁹ oues eccl̄ie sctī iuliani raperet. & pastores eidē ex pte sancti iuliani, phiberēt. Ille rūdit. Julian⁹ nō comedit arietes. Et ecce pr⁹ modicū febre vehētissima purgek. & invalescēte febre q a martyre incendik confitek Fecitq sup se iactari aquā vt refrigerareť. Sed statim tantus fum⁹ & fetor de corpe ei⁹ exijt vt cuncti qui aderant fugerent. & ipse post modicum expiraret. Cum quidā rustic⁹ vt ait Grego. turon. in die dñica arare vellet ptin⁹ cōtractis digitis manubriū securis cū quo vomerē mū dare volebat ei⁹ dextere adhesit. Sz post duos annos in eccia sancti iuliani ad ei⁹ preces curatus est. ¶ Fuit insup ali⁹ iulian⁹ frat bti iulij. Hi duo fratres ad theodosiuz impatorē xpianissimū venerť. petētes vt tēpla ydolor vbicūq inuenirēt destruerēt. & xpi eccl̄ias edificarēt. Cō impator libēter faciēs. scripsit. vt oēs eis debeāt obedire. & eos i oib⁹ sb pena capitis adiuuare. Cū igit bti iulian⁹ & iuli⁹ in loco q dr gaudianū eccl̄iam fabricarēt. & cūcti transeūtes eos in ope ob impatoris imperiū adiuuarēt ptigit vt quidā cum curru inde transitū facerēt. q dixerūt ad inuicē. Quā excusationē ptendere poterim⁹ vt liberi trāseamus & in ope iste nō occupemur. Dixerūtq. Proijciam⁹ vnū ex nobis in plaustrū supinū & cū pānis cooptiam⁹. dicemusq q hoiez mortuū in vehiculo habem⁹. Et sic liberi transire poterim⁹. Arripiēteseq hoiez vnū in plaustrū ptecerūt. eiq dixerūt. Tu sile & oc̄los claude. Et q̄sq trāsierim⁹ q̄si mortu⁹ iace. Cūq hominē tanq̄ mortuū cooptuissent. & vsq ad famulos dei iulianū & iuliū veniissent. dixerunt ei fui dei. Filioli parūper subsistite. & nos i ope modicū adiuuate. Qui rūderūt. Nō possumus l⁹ stare qm hoiem mortuū in plaustro habem⁹. Quib⁹ sctus iulian⁹ dixit. Vt qd ita mētimini filij. Et illi. Nō mētimur dñe. ꝟ sicē vt loquimur. Et sanct⁹ iulian⁹ dixit. Scōm veritatē dicti vr̄i ita vob cōtingat. Et illi boues pungētes ptranserūt. Cunq; pcul ptrāsissent accedētes ad currū ceperūt collegā suū vocare ex noie dicētes. Surge amodo & stimulta boues vt celerius transeam⁹. Cuz aūt nullatenus se moueret. eū pulsare ceperūt dicentes. Vt quid deliras. surge & stimula boues. Sz cū nullaten⁹ ille rūderet. accedētes discooperuerūt eū. mortuū inuenerūt Tantusq timor ipos & ceteros invasit. vt null⁹ decetero famulo dei mētiri auderet. ¶ Fuit etiā ali⁹ iuli anus q vtrūq; pentē nescies occidit. Cūq eñ iulian⁹ pdict⁹ inuenis ac nobilis q̄daz die venationi insisteret. & quendā cerū reptūz inse quereť. subito cer⁹ ꝟsus eum diuino nutu se vtit eiq dixit. Tu me insequeris q pr̄is & matris tue occisor eris. Cō ille audiēs vehementer extimuit. & ne sibi forte ptingeret qō a ceruo audierat. relictis oīb⁹ clā discessit. & ad regionē valde remotā quenit. Ibiq; cuidā prīcipi adhesit. & tā strēnue vbiq; & i bello & in palatio se habuit q pnceps eū militē fecit. & quā dā castellanā viduā in ptugem ei tradidit & castellum p dote accepit. Interea pentes inliani p amissione filij nimiū dolētes vagabūdi vbiq; pgebant. & filiū suuz sollicite req̄rebant. Tandē ad castrū cui iulian⁹ p̄erat deuenerūt Tunc autem iulian⁹ a castro casu recesserat. Quos cū vxor iuliani vidisset. & q nā eēnt inq̄sisset. & illi oia que filio suo acciderāt enarrassent. intellexit q viri sui pentes erant. vpote q hoc a viro suo forte frequēter audierat. Ipsos igit benigne suscepit. & p amore viri sui lectum suū eis dimisit. & ipa sibi alibi lectulum collocauit. Facto aūt mane castellana ad ecclesiam prexit. Et ecce iulian⁹ mane veniens in thalamū q̄si vxorē suā excitatur⁹ intrauit. Et inveniēs duos pter dormiētes. vxorē cuz adultero esse suspicatus. silenter extracto gladio ambos pter interemit. Exiēs aūt domū. vidit vxorē ei⁹ ab eccia reuertentē. & admirās interrogauit q nā essent illi qui in suo lecto dormirent. Et illa ait. Parētes vestri sunt q vos diutissime q̄sierūt & eos in vr̄o thalamo collocaui. Cō ille audiēs pene exanimis effectus amarissime flere cepit ac dicere. Heu miser q̄d factā q: dulcissimos meos pentes occidi. Ecce impletū est verbuz cerui. qō dum vitare volui miserrim⁹ adimpleui. Jam nūc vale soror dulcissima q: decetero nō quiescā donec sciaz q ve⁹ pniaz meam accepit. Cui illa. Absit dulcissime frater vt te deserā & sine me abeas. ꝟ q̄ fui tecū pticeps gaudij ero pticeps & doloris Tunc insil recedētes iuxta q̄ddam magnum flumē vbi multi piclitabant. q̄ddaz hospitale magnū statuerūt. vt ibi pniaz facerēt. & oēs q vellēt transire fluuiū incessanter transueherēt & hospitio vniersos pauperes recipent. Pr⁹ multū ꝟo tpis media nocte dū iulian⁹ fessus quiesceret. & gelu graue esset audiuit vocez semiserabil̄r lamētantē. ac iulianū vt se transferret voce lugubri inuocantē. Cō ille audiens cōcitus surrexit. & iā gelu ip̄m deficientē inueniēs in domū suā portauit. & ignē accendens ip̄m calefacere studuit. Sz cū calefieri nō posset. & ne ibi deficeret ip̄z i lectulū suū portauit & diligēter cooptuit. P⁹ paululū ille q sic infirm⁹ & q̄si leprosus appuerat. splēdid⁹ scādit ad ethera. & hospiti suo dixit. Juliane, dñs misit

me ad te mandans tibi q̄ tuā pniam accepta uit ꝛ ambo p⁹ modicū in dño quiescetis. Sic q̄ ille disparuit. ꝛ iulian⁹ cū vxore sua p⁹ modicū plen⁹ bonis opibus ꝛ elemosynis in dño req̄euit. ℰ Fuit ꝛ ali⁹ iulian⁹ nō quidē sanctus ꝫ sceleratissim⁹. s. iulianus apostata. Hic iulian⁹ pus fuit monach⁹ ꝛ magne religionis sīlator. Quedā aūt mulier vt refert mgr̄ iohānes beleth in summa de officio ecclie hūs tres ollas plenas auri. auꝝ illud in orificijs ollaꝝ cinere ne apperet opuit. ꝛ p̄dictas ollas iuliano quē sctissimū hoiem estimabat cozā q̄busdā monachis fuandas tradidit. Qz aūt aurū ibidē esset nulli alij indicauit. Julian⁹ igit̄ p̄dictas ollas accipiēs ꝛ tā copiosum aurū ibidez inueniēs totū illud auꝝ furat⁹ est. ꝛ ollas impleuit cinere. Post aliq̄ tp̄s cū mulier ō posītū suū requireret ille ollas cuz cinere sibi reddidit. Cum vo auꝝ req̄reret ꝓuincere illū nō potuit. q; de auro testes nō habuerat. q̄m monachi cozā quibus hoc sibi tradiderat nil in eis nisi cinerē viderāt. Et sic aurū obtinuit cū quo romā fugit. Et p illud aurū sequēti tē poze rōe obtinuit cōsulatū. deinde in imperium sublimat⁹ est. Qui cū instruct⁹ esset a puericia i arte magica. ꝛ multū sibi placeret magistros inde plures secuz habebat. Die aūt q̄dā sicut in hystoria triptita habet cū puer adhuc esset. ꝛ recedēte mgr̄o suo solus remansisset ꝛ aduratōes demonū legere incepisset. añ eum maxima mīltitudo demonū instar ethiopum nigroꝝ aduenit. Tunc iulianus hoc videns ꝛ metuens signum crucis ꝓtin⁹ fecit. et ois illa multitudo demonū euanuit. Qui cū mgr̄o reuertēti q̄d sibi acciderit retulisset. dixit ei mgr̄ suus. Hoc signuz crucis maxime demones odiūt ꝛ timēt. Sublimat⁹ igit̄ i imperiū huj⁹ rei memozans cū p artez magicaz opari vellet apostatauit. ꝛ signū crucis vbiq̄ destruxit. ac xp̄ianos inquantū potuit p̄secutus est putans q̄ aliter demones sibi minime obedirent. Descēdens julian⁹ in p̄sidā sicut legit̄ in vita patꝝ. misit demonē in occidentē vt sibi inde deportaret rūsum. Cum autē demon ad quendā locū venisset p. x. dies ibidez immobilis stetit. q; quidā monach⁹ ibidē die ac nocte orabat. ꝛ ei sine effectu regresso dixit Julian⁹. Quare tantū tradidisti. q̄ rūdit. Sustinui q̄ decē dies publicū monachuz. si forte ab oīone cessaret ꝛ trāsire posses. Cūq̄ nō cessaret ꝓhibit⁹ sum transire ꝛ redij nihil agens Tūc indignat⁹ iulian⁹ dixit q̄ cū illuc veniret vindictā de illo monacho faceret. Cū ḡ ō p̄sis victoziā sibi demones ꝓmitterēt sophista su⁹ dixit cuidā xp̄iano. Quid putas nūc facit fabri fili⁹. Et ille. Sepulcrū parat Juliano. Dū igit̄ vt in hysto. sancti basilij legit̄ ꝛ vt fulbertus carnoten. eps testat. cesareā capadocie deueniss̄et. scūs basilius eidē occurrit ꝛ quatuoꝛ panes ordeaceos ei ꝓ munere misit. at iulianus indignatos eos recipe cōtēpsit ꝛ ꝓpanib⁹ sibi fenū misit dī. Pabulū nobis irrōnalium aialium obstulisti. recipe q̄ misisti. Kñdit basili⁹. Nos quidē q̄ comedim⁹ tibi mīsimus tu vo dedisti nobis vñ bestias tuas nutris. Ad hoc trat⁹ iulian⁹ rñdit. Cū p̄sas subegero. hāc vrbē destruā ꝛ arabo vt farrifera magisq̄ homifera noiet̄. Seq̄nti āt nocte vidit basilius in eccl̄a sctē marie in visu multitudinez angeloꝝ ꝛ in medio eoꝝ q̄ndā feiaz in throno stantez. ꝛ astantib⁹ dicentē. Vocate mihi cito mercurīū q̄ julianū apostatā occidat. qui me ꝛ filiū meū supbe blasphemat. erat aūt mercurius miles quidā. q̄ ab ipo iuliano ꝓ fide xp̄i fuerat interfect⁹. ꝛ in eadē eccia erat sepultus Statimq̄ sctūs mercuri⁹ cū armis suis q̄ ibi seruabant affuit. ꝛ iussus ab ea in p̄lium se p̄pauit. Expgefact⁹ itaq̄ Basili⁹ ad locum vbi mercurius cū armis suis q̄escebat iuit ꝛ monumentū suū apiens nec cozp⁹ ibidē repit nec arma inuenit. Tūc custodē quis arma asportauerit inq̄siuit. Ille vo cū iuramēto affirmabat eadē arma vespe ibidez fuisse. vbi ꝑpetuo seruabant. Inde igit̄ basili⁹ recedēs. ꝛ mane illuc rediēs inuenit ibidē cozp⁹ eius ꝛ arma ꝛ lanceam sanguine cruētatā. Et ecce quidā de exercitu rediēs dixit. Cuz julian⁹ impatoꝛi exercitu mouaret. ecce quidaz miles ignotis cuz armis suis ꝛ lancea veniēs ꝛ calcarib⁹ vrgens equū audaci mēte julianū impatorē impetijt ꝛ lanceā fortiter vibrās ipm valide p mediuz pforauit. ꝛ subito abscedēs nusq̄ comparuit. Jpe vo julian⁹ duz adhuc spiraret. sanguine suo sicut dī in hysto. triptita manū suā implevit. ꝛ in aera ꝓiecit dī. Vicisti galilee vicisti. Sicq̄ in his vocib⁹ mirabilit̄ expirauit. Ab omnibus autem suis insepultus relinquitur ꝛ a pīs excoriat. ꝛ de cozio suo regi pārū substratoziū efficitur.

De festuitatibus que eueniunt infra tempus deuiationis.

Jcto de festiuitatibus q̄ occurrūt infra tp̄s q̄ ꝓtim cōtinet̄ sub tpe recōciliatiōis. ꝓtim sb tpe pegrinationis. q̄ tp̄s repūtat eccl̄ia a natiuitate xp̄i vsq̄ ad septuagesimā sequit̄ videre de festiuitatib⁹ que eueniūt infra tp̄s deuiatiōis q̄ incepit ab adā ꝛ duranit vsq̄ ad moysen. quod tempus repzesentat eccl̄ia a septuagesima usq̄ ad pasca.

De septuagesima. xxxj ℣

Eptuagesima signat

tps deuiatiõis.sexagesima tẽpus vidu ationis.quinq̃gesima tẽpus remissionis. qua dragesima tẽpus pnie spũalis. Inchoatur aũt septuagesima a dñica in q̃ cantaꝝ. Circũ dederunt me.z termiatur sabbato post pasca

Instituta ẽ aũt septuagesima ꝓpter tres rõ nes.sicut innuit in summa de officio magistri iobis beleth.s. ꝓpter redẽptionẽ qm̃ sancti pa tres statuerũt vt ꝓpter veneratiõnẽ diei ascen sionis.in qua natura nostra celos ascẽdit.z su per chozos angelozũ sublimata est.semp ipsa q̃nta dies solẽnis z celebris haberet. z in ea ie iuniũ nõ obseruaret.qz in p̃mitiua ecclesia eq̃ solẽnis erat sicut p̃ima feria. ℌñ z tunc solẽ nis ꝓcessio fiebat ad repũtandũ ꝓcessionẽ di scipulox vel ipsox angelox. Iõ in vulgare ꝓ uerbiũ versum est vt diei dñice dicaꝝ cognata dies iouis. qz antiquit9 fuit eque solẽnis. Sz festa sctõx supueneꝛt z celebꝛare tot festa erat q̃si onerosuz.iõ solẽnitas illa cessauit In redẽ ptionẽ q̃ illox dierũ sancti pꝛes vnã septima nã quadragesime in abstinẽtia addiderũt z se ptuagesimaz vocauerũt. ℌ Alia est ꝓpter significationẽ.qm̃ p hoc tẽpus significaꝝ deui atio exiliũ z tribulatio toti9 hũani generis ab adam vsq̃ ad finẽ mũdi.qõ quidez exiliũ sub reuolutione septẽ dierum peragitur z sub re uolutõne septem miliũ annox includit. Per septuaginta em̃ dies septuagita cẽtenas anno rũ intelligim9.Ab initio aũt mõi vsq̃ ad ascẽ sionẽ sex milia annox cõputam9. z tũc ỽo q̃c q̃d tpis sequit vsq̃ ad finẽ mũdi sub septimo millenario cõpꝛehẽdim9. cui9 terminũ solus de9 nouit. Nos igit xps in sexta etate mũdi ab hoc exilio in spe eterne retributiõis reddi ta innocẽtie stola p baptismũ eripuit. Sz cõ summato tpe nostri exilij vtraq̃ stola nos per fecte decoꝛabit. Hinc est q̃ in hoc tpe deuiatõ nis z exilij cantica leticie deponim9. sed tñ in sabbato pasce vnuz alla decãtam9 tanq̃ in spe eterne patrie gratulãtes.z stolã innocentie in sexta mũdi etate p xpm recupantes.Cui etiaz tract9 subijcit.p quẽ significaꝝ laboꝛ quem ad huc ad ipletionẽ mãdatox dei hẽ debemus. In sabbato p9 pasca in q̃ vt dctm̃ est terminaꝝ septuagesima.duo alla cãtam9 qz cõpleto hu ius mõi termio duplicẽ stolã gl'ie ꝓsequemur ¶ Alia est rõ ꝓpter repũtationẽ.qm̃ septua gesima repũtat septuaginta annos quib9 filij isrl sub captiuitate babylonica fuerũt.Et quẽ admodũ illi deposuerunt oꝛgana sua dicẽtes Quõ cantabimus canticum dñi ꝛc. sic z nos cantica laudis deponim9. Postea vero data illis licentia redeundi a ciro sexagesimo an no ceperunt letari.z nos quoq̃ in sabbato pa sce tanq̃ in sexagesimo anno alla cãtam9 eo rum repũtando leticiã. Sed tñ illi in appara tu redit9 z in colligẽdo sarcinulas multũ labo rauerunt z nos post alla tractũ statim subiun gimus qui laboꝛẽ significat. Sabbato autẽ q̃ septuagesima terminaꝝ duo alla cantam9. eo rum plenã leticiã p quã puenerũt in patriaz fi gurantes. Hoc etiã tẽpus captiuitatis z exilij filiox israel repꝛesentat tẽpus nostre pegrina tionis.qz sicut ipsi in sexagesimo anno sunt li berati.sic nos in sexta mũdi etate.Et sicut ad huc in colligendo sarcinulas laboꝛauerũt.sic z nos etiã liberati in cõpletione mãdatoꝝ la boꝛamus.Sed cũ ad patriã puentũ fuerit.la boꝛ oĩs cessabit z gl'ia pfecta erit.z duplex alla in coꝛpe z aia cantabimus. In hoc igit tem poꝛe exilij eccl'ia multis tribulationib9 pꝛessa z fere in baratro desp̃atiõis posita.ab alto tra hens suspiꝛia clamat in officõ z dicit.Circũde derunt me gemit9 mortis ꝛc. z ostendit multi plicẽ sui tribulationẽ quã habz z ꝓ miseria cõ tracta z pro duplici pena inflicta z pro culpa quo ad aliq̃s cõmissa.Sz tñ ne desperet ꝓpo nitur ei i euãgelio z in epl'a triplex salubꝛe re mediũ z triplex pꝛemiũ.Remediũ est vt si ab illis vult pfecte liberari.i vinea anime sue la boꝛet abscidendo vicia z peccata. Postea in stadio p̃ntis vite sue curaret per penitẽtie opa deinde viriliter in agone pugnet cõtra oĩa di aboli tẽtamenta. Et si hoc fecerit triplex pꝛe miũ habebit.qz laboꝛãti dabitur denari9. cur renti bꝛauiũ.pugnanti coꝛona. Quia etiaz lxx.significat tẽpus nostre captiuitatis. ꝓpo nitur nobis remediũ per qõ a captiuitate pos sumus liberari.s.per cursum fugiendo per pu gnam pꝛeliando.per denariũ redimẽdo.

xxxij. ℣

De sexagesima.

Exagesima incho-

atur in dñica in q̃ cantaꝝ. Exurge q̃ re obdormis dñe.z terminaꝝ in q̃r ta feria post pasca. Instituta est aũt ꝓpter re demptionẽ. ꝓpter significationẽ. z pꝛopter re pꝛesentationẽ. Pꝛopter redemptionẽ. quoni am melchiades papa z beatus Siluester sta tuerunt vt bis in omni sabbato comederetur. ne ꝓpter abstinentiam quã homines sustinu erunt in sexta feria in qua oĩ tpe ieiunandum est natura debilitaꝛet. In redẽptionẽ ergo sab batoꝝ illi9 tpis vnã septimanã quadragesime addiderũt z sexagesimam vocauerunt. Illia rõ est ꝓpter significationẽ.quoniã sexagesima significat tempus viduitatis eccleſie z mero-

rem illius p absentia sponsi qm fructꝰ sexagesimus debet viduis. In cōsolationez aūt illiꝰ p absentia spōsi q ad celos raptꝰ ē dant eccle sie due ale. s. sex opm misericordie exercitatio z decalogi impletio. Vñ sexagesima sonat sex ies decē vt per sex intelligant sex opa miseri cordie. p decē intelligāt decalogꝰ. Tercia rō est ꝓpter repūtatōez. Nā sexagesima nō soluz significat tps viduitatꝫ ꝫ etiā mysteriū nr̄e redēp tōis repūtat. Nā p. x. intelligit hō q est decia dragma. eo q factꝰ sit vt ruinā nouē ordinū re paret. vel intelligit per. x. eo q constat quatu or hūoꝝ quantū ad corpꝰ. z hz tres potētias in aīa. s. memoriā intelligentiā z volūtatē que facte sunt. vt fuiāt btissime trinitati. vt in ipaz fidelit credam. ipaz feruēter diligam. z sem p in mēoria teneam. Per sex intelligunt sex mysteria p q hō decimꝰ est redēptꝰ. q sunt in carnatio. natiuitas passio. descēsio ad inferos resurrectio z in celū ascēsio. Et ꝓtēdit sexage sima vsqz ad q̄rtā feriā pⁿ pasca in q̄ cātat. veni te bñdicti pr̄is mei. qz illi q in opib⁹ misericor die se exercēt audiēt istō venite bñdicti. vt ipe xp̄s testat. vbi tūc spōse ianua apiet. z ample xu spōsi fruet. In epla admonet vt instar pau li tribulationē de absentia spōsi patiēter tolle ret. In euāgelio vt seminationi bonoꝝ opeꝝ. sp insistat. Et q q̄si desperās clamauerat. Circūdederūt me gemitꝰ mortis. nūc quoqz ad se redies petit in officio in tribulatiōib⁹ adiuuari. z ab ipsis eripi dī. Exurge dñe ⁊⁊. Et ponit ibi triplex exurge. Quidā em̄ sunt in eccl'ia q aduerſ ꝑmunt ꝫ nō deijciunt. Quidā q ꝑmū tur z deijciunt. Quidā q nec ꝑmunt nec deij ciunt. tñ qz aduersa nō tolerāt ꝓiculū est ne ꝓ spera ipos frāgāt. Clamat ḡ eccl'ia vt exurgat q̄tum ad ꝑmos ipos ꝓfortādo cū dormire vi deat ipos nō eripiēdo. Clamat vt exurgat q̄n tum ad scōs ipsos ꝓuertendo. a quibꝰ videt faciem auertisse ipsos q̄dāmō repellēdo. Cla mat vt exurgat q̄tum ad tercios ipsos in pro speris adiuuādo z liberando.

xxxiij

De quinquagesima

Quinquagesima du

q rat a dñica i qua cantat Esto mihi i deū ꝓtectorē ⁊⁊. z termiat i ipo die pasce. Instituta aūt ē ꝓpter suppletiōez z p pter significationē z ꝓpter repūtatōez. Propt suppletiōez. qm̄ cū debeam⁹. xl. dieb⁹ ieiunare ad similitudinē xp̄i. z nō sunt ibi nisi. xxxvj. dies ieiunabiles. qz in dñicis nō ieiunat. tū ꝓpter le ticiā z reuerētiā resurrectiōis. tū exēplo xp̄i q ipa die resurrectōis bis comedit. s. qm̄ intrauit ad discipulos ianuis clausis. z illi obtulerūt ei ptez piscis assi. z fauū mellis. z iterū cū disci pulis euntib⁹ in emaus. Vñ q̄sdaz. iō p supple tione dñicarū additi sunt q̄tuoꝝ dies. Et iterū clerici videtes q sicut p̄cedebāt pp̄lm ordine ita p̄cedere deberēt sctitate. p duos iterū dies aū illos q̄tuoꝝ abstinere z ieiunare incipiunt. Et sic vna septimana addita est que z q̄nq̄gesi ma noiat. z hoc papa thelesphoꝝ ordinauit vt ait Ambro. Illa rō est ꝓpter significationē qm̄ quinq̄gesima significat tps remissionis. i. tps penitētie in q̄ oia remittunt. q̄nq̄gesimus em̄ ann⁹ erat iubileus. q erat annꝰ remissiōis qz tūc debita dimittebant. serui liberabant. et oēs ad suas possessiōes reuertebant. Per qō significabat q p pnias dimittunt debita pcō rū. liberant oēs a fuitute demonū. z reuertū tur ad possessiōes celestiū māsionū. Tercia ratio est ꝓpter repūtationē. Nam q̄nquagesi ma nō soluz tps remissionis significat. ꝫ etiaz statū btitudinis repūtat. Nam in quinq̄gesi mo anno serui efficiebant liberi in quinq̄gesi mo die a die agni immolati lex data est. in q̄n quagesimo die a pasca datus est spūssanctus. Et ideo hic numerꝰ beatitudinez repūtat. vbi erit adeptio libertatis z cognitio veritatꝫ z pfe ctio charitatis. Tria aūt sunt necessaria que ꝓponunt nobis in epla z in euāgelio ad hoc q opa pnie sint perfecta. s. charitas q ꝓponit i epla. memoria dñice passionis z fides que in telligitur p illuminationē cecī. z hec ponūtur in euāgelio. Nā fides ipa opa facit acceptabi lia. qz sine fide impossibile ē placere deo. Me moria dñice passionis facit esse facilia. Vnde Greg. Si passio xp̄i ad memoriā reducit ni hil est qō non equo aio tolerēt. Charitas facit esse cōtinua. qz sicut dicit Greg. Amoꝝ dei nō pōt esse ociosus. opat em̄ magna si est. si autē opari negligit amoꝝ nō est. Et sicut i ꝓncipio ecclesia q̄si desperās clamauerat. Circūdede runt ⁊⁊. z postmodū ad se rediēs adiuuari pe tebat. ita hic iā ꝓcepta fiducia z spe venie ꝓ pter penitētiaz orat z dicit. Esto mihi deū pro tecto. ⁊⁊. vbi q̄tuoꝝ petit. s. ꝓtectiōez. firmamē tum. refugiū z ducatū. Oēs em̄ filij sui aut sūt in gratia aut sunt in culpa. aut in aduerſ. aut in pſpis. Illis q sūt in gra petit firmamētū vt sez in ipsa gra ꝓfirmētur. Illis q sunt in culpa petit vt ōs sit eoꝝ refugiū. Illis q sūt in aduer sis petit protectionē. vt in ipsis tribulatōnib⁹ protegantur. Illis qui sunt in prosperis petit ducatuz. vt. s. in ipis a deo innocenter ducant. Terminat aūt quinquagesima vt dictū est in die pasce. quia penitētia ad nouitatez vite fa cit resurgere. In hoc tpe psalmus quinq̄gesi mus. s. miserere mei deꝰ qui est psalmꝰ penitē tie z remissionis plurimū frequētatur.

xxxiij. A

De quadrageſima.

Quadrageſima inci-

q pit dñica qua cantaꝝ. Invocauit me Vbi eccleſia q̄ tot tribulatōibus. pſſa clamauerat Circūdederunt me ꝛc. Et poſt modū reſpirauerat inuocando adiutoziū di. Exurge ꝛc. ꝛ Eſto mihi in deū ꝓtec. ꝛc. nunc oſtendit ſe exauditam dicens. Invocauit me ꝛc. Notandum aūt q̄ quadrageſima continet xlij. dies cōputatis dñicis diebus. ex quib⁹ dū ſex dies dñicales ſubtrahunt remanent. xxxvj dies in abſtinentia qui ſunt decima tor⁹ anni. Annus em̄ hz trecentos ſexagintaq̄nq̄ dies. quoꝝ trigita ſex ſūt decima. Sz quatuoꝛ dies p̄cedentes addunt. vt ſacer numer⁹ q̄draginta diex impleaꝝ. quē ſaluatoꝛ ſuo ieiunio ꝓſecrauit. Quare aūt in hoc numero quadragenario ieiuniū obſeruam⁹. triplex rō aſſignari ꝑt. Prima eſt auguſtini. quoniā Matheus. xl. generationes xp̄i poſuit. Ad hoc igitur dñs ſuo quadragenario numero ad nos deſcendit. vt nos ad eū nr̄o q̄dragenario aſcendam⁹. Illiā aſſignat idem dicens. ad h̄ q̄ habeamus denarium quia ad hoc vt veniam⁹ ad btām requiē optet nos toto p̄ſentis vite tpe laboꝛare. vñ ꝛ dñs. xl. diebus cū diſcipulis ſuis manſit. ꝛ poſt decia die ſp̄ſanctū paraclitum miſit. Tertiam aſſignat magiſter p̄poſitin⁹ in ſumma de ſofficio di. Mundus in quatuoꝛ partes. ꝛ annus in q̄tuoꝛ tpa diuiditur. ꝛ hō ex q̄tuoꝛ elementis et quatuoꝛ ꝓplexionibus ꝓſtituit. ꝛ nouam legē que in q̄tuoꝛ euangelijs ꝓſiſtit vt veterem q̄ in decem mandatis tranſgreſſi ſumus. Optet ergo vt denarius p q̄ternariuz multiplicetur. vt ſic quadragenariū faciam⁹. i. mādata veteris ꝛ noue legis toto tpe vite huius impleamus. Cōſiſtit quidē coꝛp⁹ noſtꝝ ſic dixim⁹ ex q̄tuoꝛ elemtis. q̄ etiā quaſi quatuoꝛ ſedes in nob̄ habēt. Nā ignis in oculis. aer in ligua ꝛ auribus aqua in genitalibus. terra in manib⁹ ꝛ in alijs mēbris dñatur In oculis igitur curioſitas. in lingua ꝛ auribus ſcurrilitas. in genitalib⁹ voluptas in manibus ꝛ in alijs membris eſt crudelitas. Hec quatuoꝛ ꝓfitet̄ publican⁹. Quia enim a longe ſtat ꝓfitetur luxuriam que eſt fetida. quaſi dicat non audeo appꝛopinq̄re dñe ne in naribus tuis fœdam. q̄ nō audet oculos ad celū leuare. ꝓfitetur curioſitatem. q̄ manu pcutit pectus. confitetur crudelitatem. q̄ dicit ppicius eſto mihi peccatoꝛi. confitetur ſcurrilitatē. Naz ſcurre ꝓſueuerunt vocari peccatores. vel potius leccatoꝛes. Hec p̄poſitinus. B Gre. quoꝝ in omelijs tres ponit rōes dicens. Cur in abſtinentia q̄dragenarius numerus cuſtodit. niſi quia virt⁹ decalogi p libꝛos quatuoꝛ ſancti euangelij impleꝝ. In hoc etiaz moꝛtali coꝛpe ex q̄tuoꝛ elementis ſb̄ſiſtim⁹. et p voluptates eiuſdem coꝛpis p̄ceptis dñicis ꝛriamur. Quia ergo p carnis deſideria decalogi mandata ꝓempſimus dignum eſt vt eandem carnem q̄terdecies affligamus. A p̄ñti q̄ q̄ die vſq̄ ad paſcha ſex hebdomode. i. quadraginta duo dies veniūt. ex quibus dū ſex dies dñici de abſtinentia abſtrahuntur triginta ſex in abſtinētia remanent. Dū vero p trecentos ſexaginta quinq̄ dies ann⁹ ducit quaſi anni noſtri decimas deo dam⁹. Hec Greg. Quare aūt non obſeruamus noſtrū ieiuniū eodez tpe q̄ xp̄s ieiunauit. q̄ ſtatim poſt baptiſmum iſtud inchoauit. ſed cum paſca potius iſtō cōtinuam⁹. quadruplex rō aſſignaꝝ in ſumma ō officio magiſtri iobis beleth. Prima eſt vt ſi volum⁹ cū xp̄o reſurgere q̄ p̄o nobis ipſe eſt paſſus. ꝛ nos cū eo pati debemus. Scōa cauſa ē vt filios iſrl̄ imitemur. q̄ p̄mo eo tēpe exierunt de egypto. poſtea eo tpe ō babylonia qō inde ꝓbaꝝ quoniā tā iſti q̄ illi ſtatim quā do egreſſi ſunt celebꝛauerūt paſca. Sic ꝛ nos imitātes eos hoc tpe ieiunam⁹. vt de egypto ꝛ babylonia. i. hoc mūdo in terrā eterne hereditatis ingredi mereamur. Tercia cā eſt q̄m feruoꝛ libidinis in tēpe veris magis ſolet nos accendere. vt ḡ refrenem⁹ coꝛpis eſtū in hoc tē poꝛe maxime ieiunam⁹. Quarta eſt. q̄ ſtatim poſt ieiuniū debem⁹ coꝛp⁹ dñi accipe. Sic ḡ filij iſrael p̄iuſq̄ comederēt agnum affligebant ſe ꝛ comedebāt agreſtes lactucas ꝛ amaras. ita ꝛ nos debem⁹ p penitētiaz p̄i⁹ affligi. vt digni valeam⁹ comedere agnū vite.

De ieiunio quatuoꝛ tē

poꝛum. xxvj A

Eiunia quatuoꝛ tē-

i poꝛum a calixto papa inſtituta ſunt

Fiunt aūt hec ieiunia q̄ter in anno ſm q̄tuoꝛ tpa ipſi⁹ anni. Et hui⁹ eſt multiplex ratio. Prima eſt. q̄m ver eſt calidū ꝛ hūiduz eſtas calida ꝛ ſicca. autumnus frigidus ꝛ ſiccus. hyems frigida ꝛ humida. Ieiunam⁹ igitur in vere vt noxium humoꝛem. i. luxuriā in nobis tempoꝛemus. in eſtate vt noxium calorem. i. auariciaz in nobis caſtigemus. in autūno vt caſtigemus ariditatez ſupbie. in hyeme vt caſtigemus frigus infidelitatis ꝛ malicie.

Secūda ratio eſt quare ſeiliez quater in anno ieiunamus. quoniam p̄ima huiuſmōi ieiunia fiunt in marcio. ſ. in p̄ima ſeptimana q̄ drageſime vt in nobis marceſcant vicia. non

em oīno pñt extingui. Vel potius vt in nobis virtutū germina oriant. In estate fiunt scōa. vt in septimana pēthecostes. q̄ tūc venit spūs sanctus. z nos debem⁹ esse feruētes in spūsctō In septēbri fiunt añ festuz sancti Michaelis tercia ieiunia. qm̄ fruct⁹ tunc cōlligunt. z nos debem⁹ deo reddere fruct⁹ bonoz operū. In decēbri fiunt q̄rta. qm̄ tunc moriunt herbe. z nos debem⁹ mortificari mūdo. Tercia ratō est. vt iudeos imitemur. Judei quidez quater in anno ieiunabant. s. ante pascha. ante penthecostes. ante scenophegiā. i. ante infixionem tabernaculi in septēbri. z añ encenia. i. ante dedicationem in decēbri. Quarta rō est. qm̄ homo constat ex quatuoz elemētis q̄tum ad corpus z trib⁹ potētijs. s. rōnali ꝓcupiscibili. z irascibili. q̄tum ad aiam. Vt ḡ hec moderētur in nobis quater in anno ꝙ tres dies ieiunam⁹ vt quaternarius referatur ad corpus. ternari⁹ vo ad aiam. Et he rōnes sunt magistri Iohannis beleth. Quinta rō est. qm̄ vt dicit Johā nes damasce⁹ in vere augmentat sanguis. in estate colera. in autūno melancolia. in hyeme flegma. Jeiunamus igitur in vere vt in nobis debilitetur sanguis concupiscentie z inepte leticie. Sanguineus em̄ est libidinosus z letus. In estate vt debilitetur colera iracundie z fallacie. Colericus em̄ est naturaliter iracundus z versutus. In autūno vt debilitet melācolia cupiditatis z tristicie. Melancolic⁹ em̄ est naturaliter cupidus z tristis. in hyeme vt debilitet flegma hebetudis z pigricie. Nā flegmatic⁹ naturaliter est hebes z piger. Sexta rō est. qm̄ ver compat aeri. estas igni. autūn⁹ terre. hyems aque. Jeiunamus igit in vere vt in nobis edometur aer elatiōis z superbie. In estate vt in nobis edomet ignis cupiditatis z auaricie. In autūno vt edomet terra frigiditatis spūalis z tenebrose ignorantie. In hyeme vt edometur in nobis aqua lenitatis z inconstātie. Septima ratio est. quoniaz ver refertur ad puericiam. estas ad adolescentiam. autumnus ad maturitatem siue virilem etatem. hyems ad senectutem. Jeiunamus igitur in vere vt simus pueri per innocentiaz. in estate vt efficiamur iuuenes per constātiam z fortes vitando incōtinentiam. in autūno vt efficiamur maturi per modestiaz. in hyeme vt efficiamur senes per prudentiā z honestam vitam. vl̄ potius in hyeme vt satisfaciam⁹ q̄quid ꝙ illas q̄ tuoz etates offendim⁹. Octaua rō est. magistri Guill̄. altisiodorensis. Ideo em̄ in quatuor anni tpibus ieiunamus vt emendem⁹ que in illis quatuor anni tpib⁹ delinq̄m⁹. Et fiunt ꝙ tres dies. vt satisfaciam⁹ in die qō delinq̄m⁹ in mense. Et fiunt in feria q̄rta. q̄ tūc dñs a iudeis traditus fuit. in sexta feria. quia in ea crucifixus fuit. in sabbato. q̄ i sepulcro iacuit. z q̄a tristes erant apli de nece sui dñi.

xxxvj. ¶

De sancto Ignatio.

Gnatius dicit quasi ignem patiens. i. ignem patiens divini amoris.

Gnatius fuit discipulus bti Johis et eps anthiocenus. Hic epla̅m ad btām virginē direxisse legit in hec vba. Christifere marie su⁹ ignatius Neophitum iohanniscq̄ tui discipulū cōfortare z cōsolari debueras. De iesu em̄ tuo ꝓcepi mira dictu z stupefactus sum ex auditu. A te aūt q̄ sp fuisti ei familiariter coniuncta z secretoz ei⁹ ꝓscia. desidero ex animo fieri certioz ex auditis. Vale as z neophiti qui mecū sūt ex te z ꝙ te z in te confortenter. Btā aūt virgo di genitrix maria in hec verba sibi rūdit. Ignatio dilecto cōdiscipulo hūilis ancilla xpi iesu. De iesu q̄ a iohāne audisti z didicisti vba sunt. illa credas. illis inhereas. z xpianitatis votuz firmiter teneas z mores z vitam voto cōformes. Venia autem vna cū iohāne te z qui tecū sunt visere. Sta z viriliter age in fide nec te cōmoueat ꝓsecutionis austeritas. sed valeat z exultet spūs tu⁹ in do salutari tuo amē. Tante aūt autoritatis btūs Ignacius extitit q̄ etiaz Dyonisi⁹ pauli apli discipulus q̄ fuit in pbia tā sūm⁹. z in diuina scia tā ꝓfect⁹. verbū bti Ignacij ad cōfirmationē dictoz suoruz tanq̄ ꝓ autoritate adduxerit. Cum em̄ vt ipe in li. de diuinis noib⁹ attestatur. q̄daz nomē amoris in diuinis nō reprehenderēt dicētes in diuinis nō tā esse nomen amoris q̄ dilectiōis. volēs oīdere hoc nomie amoris ꝙ oia in diuinis esse vtendū agit. Scribit em̄ diuin⁹ Ignatius amoz me⁹ crucifixus est. Legit in hysto. triptita q̄ Ignaci⁹ audiuit angelos cantātes antiphonas sup montē quēdam z exinde statuit antiphonas cātari in ecclesia z psalmos p̄m ātiphonas intonari. ¶

Cum ḡ beatus Ignacius diu ꝙ pace eccl̄ie dñm exorasset non suū q̄ infirmoz piculū metuens trayano impatoi q̄ cepit anno dñi. c. de victoria redeūti. z xpianis oībus morte minanti occurrit. z libere se xpianū eē asseruit. Quez trayanus ferro victuz decē militib⁹ tradidit. z romā adduci ꝓcepit. minās eidē q̄ trederetur ibidē bestijs devorādus. Cum ḡ romā ducerētur ad oēs ecclesias epl̄as destinabat. z eas in fide xpi cōfirmabat. Inter q̄s vnaz scripsit ad romanā eccl̄iam. sicut legit in hystoriis eccl̄asticis rogās ne suū martyriū impediat. vib sic dic̄. A siria vsq̄ romā cū bestijs tra mariq̄ de

pugno. die ac nocte connexus ⁊ colligat⁹ decẽ leopardis militibus ducor ad custodiã datis qui ex beneficijs nostris seniores fiunt. ß ego eor neqtijs magẓ eruditor. O salutares bestie q̃ prepantur mihi. quando venient. qñ emittẽ tur. qñ eis licebit carnib⁹ meis frui. Inuitabo eas ad deuoratõz meã ⁊ depcabor ne forte vt i nonnullis fecerunt. timeant contingere corp⁹ meũ. ꝙnimo ⁊ si cunctabunt. ego vim faciam ego me ingerã. Date q̃so veniam ego noui q̃d mihi expediat. Ignes. cruces. bestie. dispersiones ossiũ. discerptões oim mẽbror. ⁊ totius corpis. ⁊ oia pene i me vnũ supplicia diaboli arte q̃sita ꝓflent dũmõ ihm xp̃z merear adipisci. ℂ Cum ergo romam venisset ⁊ ad trayanum ductus fuisset. dixit ei trayanus. Ignaci cur annochiam rebellare facis⁹ gentem meam ad xp̃ianitatem conuertis. Cui Ignatius Vtinaz ⁊ te possem cõuertẽ. vt sp obtineres fortissimũ ꝓncipatũ. Cui trayan⁹. Sacrifica dijs ⁊ sacerdotum oim princeps eris. Cui Ignacius. Nec dijs tuis sacrificabo. nec tuam affecto dignitatem. De me q̃cquid vis facere poteris. ß nullaten⁹ me mutabis. Trayan⁹ dixit. Plũbatis scapulas ei⁹ cõtundite. ⁊ vngul' latera laniate. ⁊ duris lapidib⁹ eis vulnera confricate. Cunqz hec oia in eũ fecissent. ⁊ ipe imo mobilis permaneret. dixit trayan⁹. Carbones viuos afferte ⁊ ipm nudis plãtis desuper ambulare facite. Cui Ignacius. Nec ignis ardẽs nec aq̃ bulliens poterit in me xp̃i ihu charitatẽ extinguẽ. Cui trayan⁹. Maleficia sũt hec q̃ tãta pacies non cõsentis. Cui Ignaci⁹. Nos xp̃iani malefici non sum⁹ ß in lege nr̃a malefi cos vinẽ ꝓhibem⁹. Sed vos malefici estis q̃ ydola adoratis. Trayan⁹ dixit. Dorsum eius vngulis laniate. ⁊ plagas sale perfundite. Cui ignaci⁹. Nõ sũt ꝓdigne passiões h⁹tis ad futurã gl'iam. Trayan⁹ dixit. Jam nũc eũ tollite vinculis ferreis alligate in cippo in imo carceris custodite. sine cibo ⁊ potu eũ eẽ pmittite. ⁊ post triduũ deuorandũ bestijs date. Tertia igr̃ die impator ⁊ senat⁹ oisqz pp'lis cõuenerũt vt viderẽt ep̃m antiochenũ q̃ erat cum bestijs pugnaturus. Dixitqz trayan⁹. Qm̃ Ignaci⁹ superbus ⁊ cõtumax est ipm alligate. ⁊ duos leones ad ipm laxate. vt nec vllas reliquias ex eo relinquant. Tunc sctũs Ignacius dixit ad pp'lm qui astabat. Viri romãi q̃ hoc certamẽ aspicitis nõ sine mercede laborauit. qr non ꝓpter prauitatẽ ß ꝓpt pietatẽ hec patior. Deide cepit dicere sic̃ legit i hystoria ecclia'stica. Frumentũ xp̃i sũ. bestiar dentibus molar vt pãis mũdus efficiar. Hoc audiens impator dixit. Grãdis est tolerãtia xp̃ianor. Quis grecorũ tanta tolerauit ꝓ deo suo. Respondit ignaci⁹. Nõ hec mea virtute. ß xp̃i adiutorio tolerauí. Tũc sctũs Ignaci⁹ cepit leones ꝓuocare. vt ad se deuorandum accurrerẽt. Accurrẽtes igr̃ duo seui leones ihm tm̃m õ ꝓfocauerunt. carnem tñ eius nullatenus tetigerunt. Trayan⁹ aũt hoc vidẽs cũ nimia admiratõe discessit. ꝑcipiens vt nõ ꝓhiberet si qs vellet tollẽ corp⁹ ei⁹. Qua ꝓpt xp̃iani corp⁹ ei⁹ tulerũt. ⁊ ihm honorifice sepelierũt. Cũ aũt trayan⁹ quasdã lras recepisset. in qbus plini⁹ scos xp̃ianos qs ipator occidi iusserat plurimũ cõmendabat dolu it de his q̃ ignacio intulerat. ⁊ precepit vt nullus xp̃ianus inquireret. si quis tñ incidet puniretur. O Legit aũt q̃ btus ignaci⁹ inter tot tormentor genera nunqz ab inuocatione nois ihu xp̃i cessabat. Quẽ cũ tortores req̃rerẽt. cur hoc nomẽ toti⁹ replicaret ait. Hoc nomen cordi meo inscriptũ habeo. ⁊ ideo ab ei⁹ inuocatõe cessare nõ valeo. Post mortẽ igitr̃ ei⁹ illi qui audierant volentes curiosius expiri cor ei⁹ ab ei⁹ corpe euellũt. ⁊ illõ scindentes ꝑ mediũ. totũ cor eius inscptũ ꝑ noie ihu xp̃us lr̃is aureis inuenerunt. Qñ ex hoc plurimi crediderunt. De hoc sctõ sic dicit Bern̄. sup pſ. q̃ habitat. Magn⁹ ille Ignaci⁹ auditor discipuli quem diligebat Jhs. martir ⁊ ipe cuius preciosis reliquijs nostra est ditata paupertas. Mariam quidem in pluribus quas ad eam scpsit epl'is cristiferã cõsalutat. Egregius plane titulus dignitatis. ⁊ cõmendatio honoris immensi.

De purificatõe btẽ Marie virginis.

xxxvij. A

Purificatio btẽ virginis marie q̃dragesimo die post natiuitatẽ domini facta est. Cõsuevit aũt illud festũ tribus noibus appellari. s. purificatio. ypapanti. ⁊ candelaria. Purificatio aũt dicitur ex eo q̃ quadragesima die a natiuitate dñi beata virgo maria ad templũ venit vt ẽm legis consuetudinẽ mundaret. cũ tñ sub illa lege nõ teneret. Precepat aũt lex Leviti. xij. q̃ mulier q̃ suscepto semine filiũ peperisset imũda esset septẽ diebus. imũda. s. a consortio hoim ⁊ ab ingressu templi. Sz cõpletis septẽ diebus munda q̃dem efficiebat q̃ ad consortiũ hoim ß adhuc vsqz ad. xxxiij. diẽ q̃ ad ingressũ templi imunda erat. Tandẽ completis q̃draginta diebus. q̃dragesima die templum intrabat ⁊ puerũ cũ muneribus offerebat. Si vero femina peperisset duplicabantur dies. ⁊ quo ad consortium hoim ⁊ quo ad ingressum templi

Quare aũt dñs ꝓceperit vt quadragesimo die puer in templo offerretur triplex potest eẽ

ratio. Vna vt per hoc intelligatur q̄ sicut puer quadragesima die in materiale templū inducit. sic ⁊ quadragesima die a cōceptione vt sepius anima in corpus tanq̄ in suum tēplum infunditur. sicut dicitur in hystoria scolastica. licet phisici dicant. q̄ quadraginta sex diebus corpus perficiatur. Secunda vt sicut anima quadragesima die corpori infusa ab ipo corpore maculatur. sic quagragesima die tēplum ingrediens per hostias ab ipa macula amplius expietur. Tertia vt per hoc detur intelligi q̄ in templū celeste merentur ingredi. q̄ decem p̄cepta cū fide quatuor euangeliorū voluerint obseruare. In pariente vo femina duplicant dies q̄ ad templi ingressionē. sic ⁊ duplicant q̄ ad corpis formatōz. Nā sic i q̄dragita dieb⁹ corp⁹ masculi organizat ⁊ pficit ⁊ in q̄ dragesima die aia infundit vt sepius sic corp⁹ femine in. lxxx. pficit. ⁊ octuagesima die ania vt sepius inspiratur. Quare aūt duplo corp⁹ femine tardius pficitur in vtero q̄ corp⁹ viri ⁊ ei aia infunditur. obmissis rōibus naturalib⁹ triplex rō assignari p̄t. Prima qm̄ xps assūptur⁹ erat carnē in sexu virili. iō vt ipm sexum honoraret ⁊ amplioꝛem sibi grām facēt. voluit vt puer citi⁹ formaret ⁊ mater citius mundaret. Scōa vt qm̄ mulier plus peccauit q̄ vir ⁊ sicut erumne eius ab erumnis viri duplicate sunt exterius in mundo. sic ⁊ duplicari debuerunt interius in vtero. Tertia vt per h̄ intelligi detur q̄ mulier q̄dām̄ō plus fatigauit deū q̄ vir. ex eo q̄ ampli⁹ deliq̄t. De⁹. n. q̄dam mō in nostris p̄auis op⁹ fatigat. Vnde ipe dicit Isa. xliij. Seruire me fecisti in pctis tuis. Et itez dicit Hiere. vj. Laboraui sustinens

Hā igit virgo huic legi purificationis non tenebatur. qz nō pepit suscepto semīe sed mystico spiramine. Vñ moyses addidit suscepto semine. cū tñ necesse non erat q̄tum ad alias mulieres que omnes suscepto semine partiūt. Sed ideo addidit vt dicit Herñ. qz timuit in matrē dñi blasphemiā irrogare. Voluit tñ in hoc se subdere legi p̄ter quatuor ratōnes. Pria rō est vt exemplū būilitatis daret. Vnō dicit Herñ. Vere btā vgo nō hēs cām nec tibi opus est purificatōne. Sed nūq̄d filio tuo opus erat circūcisiōe. Esto inter mulieres tanq̄ vna illaz. Nā ⁊ filius tuus sic est in medio puerorz. Hec aūt humilitas nō solū fuit ex pte matris q̄ etiā ex pte filij q̄ silr voluit se i hoc subderere legi. Nā in natiuitate se būitvt pauper hō. in circūcisiōe vt pauper ⁊ pctōr homo sed hodie vt pauper ⁊ pctōr ⁊ seruus hō. Vt pauper in eo q̄ oblationem paupez elegit. vt peccatoꝛ in eo q̄ ipe cū matre voluit expiari. vt seruus in eo q̄ voluit redimi. Sic etiā voluit postmodum baptisari nō p̄pter cul pā purgādam q̄ p̄pter eius humilitatē maximā oīdendam. Nam oia remedia contra originale peccatū instituta xps in se assumere voluit nō q̄s aliquatenus indigeret. q̄ vt humilitatem suaz maximā nobis ostenderet. ⁊ vt illa remedia p̄ tempoze suo bona fuisse monstraret. Quinq̄ em̄ remedia ptra ipm originale pctm̄ per p̄cessum tpis instituta sunt. quoz tria sm̄ q̄ dicit Hugo de sancto victoze in lege veteri īstituta sunt. s. oblationes decimationes ⁊ sacrificiorum immolationes. per que maxime op⁹ nr̄e redēptōnis exp̄mebat. Nā mod⁹ redimēdi exp̄mebatur per oblationē ipm pctū per sacrificiū in q̄ erat sanguis effusio. ipm redēptū per decimationem. qz hō significatur per decimā dragmā. Primū ergo remediū fuit oblatio. Vnde chayn obtulit deo munera de frugibus ⁊ abel de gregibus. Scōm fuit decimatō Hñ ⁊ abraam melchisedech sacerdoti decias obtulit. Nam sm̄ augusti. decimabatur quod curabat. Tertium fuit sacrificioz immolatio. Ipa em̄ sacrificia sm̄ q̄ dicit Gregoꝛi. erant contra originale peccatum. Quia tñ exigebatur vt ad minus alter parentū fidelis eēt. ⁊ alt q̄ vtriq̄ infideles eē poterāt. iō aduenit q̄rtuz remediuz. s. circūcisio. q̄ siue parentes fideles essent siue infideles valebat. Sed qz illō remedium nō poterat cōuenire nisi solis maribus nec ianuā paradisi pōtat apire. iō successit ei q̄rtū remediū. s. baptismus q̄ est cēis oibus ⁊ ianuā celi apit. Primū igr̄ remediū xps q̄ddam mō assumpsisse videt qñ in templo a parentibus est oblatus. Scōm remediū quoddāmō assumpsit quando quadraginta diebus et noctibus ieiunauit. qz em̄ non habebat vñ soluēt decimas reruz saltem deo obtulit decimas dierum. Tertium assumpsit quando mater ei⁹ par turturum aut duos pullos columbarum p̄ eo obtulit vt inde sacrificium fieret. vel quā do in cruce se sacrificium obtulit. Quartū qñ se circūcidi p̄misit. Quintū qñ a Iohe baptisma suscepit. Secunda ratio est. vt legez impleret. Nō em̄ venerat dñs legem soluere sed adimplere. Nam si in hoc legem soluisset potuissent se iudei excusare ⁊ dicere. Quoniā doctrinā tuam nō recipimus ex eo q̄ dissimilis es patribus. nec legis traditōes obseruas. Triplici autem legi hodie se xps ⁊ virgo subiecit Prio legi purificatōis in significatōz virtutis vt post̄q̄ oia bñ fecerim⁹ dicam⁹ q̄ sm̄ inutiles sum⁹. Scōo legi redēptōis ad exemplū būilitatis. Tertio legi oblatōis ad exemplum paupertatis. Tertia ratio est vt lege purificationis terminaret. Sicut em̄ aduenīente luce cessant tenebre, ⁊ q̄dūcūq̄ sole recedit vmbra sic

aduenīente purificatõe va. cessauit purificatõ tipica. Ibi eñ aduẽit va purificatio nostra. i. xps q̃ actiue dicitur purificatio. ex eo q̃ nos p fidem purificat. fm q̃ dī fide purificans corda eox. Hinc. n. est q̃ nec de ceto prẽs tenenť ad solutõz. nec matres ad purificationẽ vel tẽpli ingressionem. nec filij ad illam redemptõnem

Quarta ratio est vt nos purificandos istrue ret. Quinq̃ aũt modis fit purgatio ab ifamia fm iura lz tres inhibeant fm quos z nos purgari debem⁹. s. iuramento quod significat peccati abrenunciatõz. aq̃ q̃ significat baptismalẽ ablutionem. igne qui designat spũalis gr̃e infusionẽ. testib⁹ q̃ designãt bonox opex multitudinẽ. bello qõ significat tẽtatõem. Veniens aũt btã virgo ad templũ filiũ suũ obtulit. z eũ q̃nq̃ siclis redemit. Notandũ. n. q̃ quedã p̃genita redimebanť. sicut primogenita vndecim tribuum. q̃ redimebanť q̃nq̃ siclis. Quedam nõ redimebanť sic p̃genita leuitarum q̃ nũq̃ redimebanť. ꝫ cũ in adultã etatẽ pueniebãt sp in templo dño fuiebant. z sicut primogenita mundox animaliũ q̃ itex nõ redimebanť sed dño offerebanť. Quedã cõmutabanť vt pmogenitũ asini. qõ cõmutabať in ouem. Quedã occidebanť. vt primogenitũ canis. Cum igit xps fuerit de tribu iuda. que fuit vna vndeciz tribuũ ptz q̃ debuit redimi. Obtulerũt etiã p eo dño par turturx aut duos pullos colũbarum. Hec eñ erat oblatio paupex. sed agnus oblatio diuitum. Nõ aũt dixit pullos turturx sicut dixit pullos colũbarum. q̃ pulli colũbarum sp inueniunť. pulli aũt turturx nõ sp inueniunť. turtures aũt semper inueniuntur. Nec dixit par colũbarum. sic dixit par turturũ. q̃a colũba est auis libidinosa. z ideo in sacrificio suo deus noluit eam offerri. turtur aũt ẽ auis pudica. Sz nonne btã virgo maria pauloante a magis multa põdera auri recepat. videtur ḡ q̃ bñ potuerit agnũ vnũ emere. Sed dicendũ q̃ sine dubio fm Herñ. magi magna põdera auri obtulerunt. q̃ non est verisimile q̃ tales reges tali puero vilia munera obtulissẽt. Sed tñ btã virgo vt aliq̃bus placet illud sibi non retinuit. ꝫ statim paupib⁹ erogauit. Vel forte peginatoi in egyptũ p septenniũ iminenti puide reseruauit. Vel forte nõ in magna q̃titate talia obtulerũt. cũ hec in significatõz mysticaz offerrent. Ponit aũt expositor tres oblatões de dño factas. Pria facta est de ipo a parentibus. Scõa p ipo de auib⁹. Tertiã fecit ipe in cruce pro hominib⁹. Prima ostendit ei⁹ bũilitatẽ. q̃ dñs legis se legi subiecit. Scõa paupertatẽ. q̃ paupex oblationem elegit. Tertia charitatẽ. q̃ se p pctõribus tradidit. Proprietates turturis habenť his versib⁹. Alta petit turtur. cantando gemit. viridesq̃ ver. Nunciat z caste viuit solusq̃ mozat. Pullos nocte fouet. morticinũq̃ fugit. Proprietates vero colũbe his versibus notantur. Grana legit. volitat sociata. cadauera vitat. Felle caret plangit socĩũq̃ p oscula tangit. Petra dat huic nidum fugit hostem in flumine visum. Rostro nõ ledit. gemios pullos bene nutrit. Dī secũdo hec festiuitas ipapanti. q̃ idez est q̃ pũtatio ex eo q̃ xps ẽ in tẽplo p̃sentatus. Vel ipapanti q̃ idem est q̃ obuiatio. q̃ symeon z anna obuiauerũt domino cũ offerret in templo z dī ab ipa q̃ est ire. z anti q̃ est contra. Tũc autem accepit eum symeon in vlnas suas. Et notandũ q̃ triplex obũbratio siue exinanitio hic de saluatore nostro facta est. Prima est exinanitio veritatis. Ille eñ qui est veritas. qui oẽm hoiem p seip̃m qui est via. in seip̃m qui ẽ vita ducit. hodie ab alijs se duci permisit. Cuz inducerent inq̃t puex ihm ꝛc. Scõa est exinanitio bonitatis. quoniam ille qui sol⁹ sanctus z bon⁹ est tanq̃ immũdus voluit cũ matre expiari. Tertia est exinanitio maiestatis. qm̃ ille qui est portãs omnia verbo virtutis sue hodie in vlnis suis se recipi z portari permisit. q̃ tamen portabat portantem se. fm illud. Senex puerum portabat. puer autem senem regebat Tunc autem symeon benedixit eum dicens. Nũc dimittz seruũ tuũ dñe ꝛc. Et appellat eũ symeon trib⁹ noibus. s. salutare. lumen et gloriã plebis isrl. Rõ aũt hui⁹ triplicis nois p̃t q̃drupl̃r sumi. Prio penes nrãm iustificatõnẽ. vt dicať salutare remittẽdo culpã. q̃ ihs interp̃tať saluator. ex eo q̃ saluũ facit pp̃m suuz a pctis eox. Lumen dando gratiam. Gl̃ia plebi dando gloriam. Scõo penes nostram regenerationẽ. Nam primo puer exorcizať z baptisatur. z sic a pctõ mũdať q̃ ad primum. Secundo candela accensa ei dať quo ad scõz. Tertio ad altare offerť quo ad tertium. Tertio penes hodiernaz p̃cessionem. Nam primo candele bñdicũť z exorcizãť. Scõo accẽdũť z in manib⁹ fideliũ danť. Tertio eccl̃iam cũ cãticis igrediunť. Quarto penes triplicẽ h⁹ festi denotationẽ. Nã dī purificatio quo ad purgationez culpe p hoc q̃ dī salutare. Dī candelaria q̃ ad illuminatõz gr̃e p hoc q̃ dī lumen. Dī ipapãti q̃ ad collatõz gr̃e. p h̃ q̃ dī gloriã plebis isrl̃. Tũc enim occurrem⁹ obuiã xpo in aerea. Vl̃ p̃t dici q̃ laudať xps in hoc cãtico vt pax vt salus vt lux vt gloria. Pax q̃ mediator est. Salus q̃ redemptor. Lux q̃ doctor. Gl̃ia q̃ premiator. Dī z tertio h̃ festũ cãdelaria. ex eo q̃ candele accense in manib⁹ portanť. Quare aũt eccl̃ia h̃ ordinauerit vt. s. in hac die candele accẽse in manib⁹ portẽť p̃t assignari q̃tuor

rōnes. Primo ꝓpter remouendā erroneā con
suetudinē. Romāi ei olim in kal. februarij ad
honorē februe matris martis. q̄ erat deus bel
li. vbē de ānto in ānum annum cum cereis
facibus tota nocte lustrabant. vt filius suus. s.
mars eis victoriā de inimicis cōcedēt cui⁹ma
trē tam solēniter honorarent. Et illō spaciū di
cebāt lustrū. Romani etiā in februario sacrifi
cabant februo. i. pluroni ⁊ ceteris dijs infernā
libus. ⁊ hoc pro animabus anteceſſorum suo
rū. Vt ergo ꝓpiarent eorū. iō ⁊ eis solennes
hostias offerebant. ⁊ tota nocte eorū laudibus
insistentes cū cereis ⁊ accēsis facib⁹ vigilabāt.
Mulieres etiā romanorū vt ait Innocentius
papa his diebus festū luminariū exercebant.
qō a q̄busdam fabulis poetaꝝ origenes traxit
Aiūt em̄ q̄ ꝓserpina fuit adeo speciosa q̄ plu
to deus infernalis eam concupiscens ipsam
rapuit. ⁊ deā eam fecit. Parētes aūt sui per sil
uas ⁊ nemora cū facibus ⁊ lūinaribus eā mul
to tpe q̄sierūt. Et istō mulieres romanorum re
presentantes cū facib⁹ ⁊ lūinarib⁹ circuibant.
Et q̄m difficile est consueta relinq̄re. xp̄iani de
gentib⁹ ad fidē cōuersi difficile poterant relin
q̄re hmōi ꝓsuetudines paganorū. iōq̄ sergius
papa hāc consuetudinē in meli⁹ ꝓmutauit vt
scz xp̄iani ad honorē sctē matris dñi oi ānō in
hac die totū mundū cū accensis cādelis ⁊ bñ
dictis cereis illustrarent. vt solēnitas q̄dē sta
ret. ꝫ alia intentione fieret. Scō ꝓpk oñden
dam ỽgis puritatē. Aliq̄ em̄ audientes ỽginē
purificatā possent credere ipam purificationē
indiguisse. Vt ergo ostendat q̄ tota fuit puris
sima ⁊ splēdida. ideo ordinauit ecclesia vt lu
minosos cereos baiulemus ac si ipo facto di
cat ecclesia. Virgo btā purificatōe nō indiges
ꝫ tota rutilas. tota splendes. Vere em̄ purifi
catōe nō indigebat. q̄ ⁊ nō suscepto semie con
cepat. ⁊ in matris vtero perfectissime munda
ta ⁊ sctificata erat. Ideo aūt fuit in mris vte
ro ⁊ i aduētu spūscti scificata ⁊ mūdata q̄ nō
solū aliqō inclinamentū ad peccatuz in ea pe
nitus non remansit. ꝫ etiā virtus sctitat⁊ ei⁹ vs
q̄ ad alios extendebat. ⁊ transfundebat. ita q̄
in alijs oēs mot⁹ carnalis ꝓcupie extinguebat
Vñ dicūt iudei q̄ cum Maria pulcerria fue
rit. a nullo tū vnq̄ potuit ꝓcupisci. ⁊ ratio ē. q̄
virtus sue castitatis cunctos aspicientes pene
trabat. ⁊ oēm in eis ꝓcupiam repellebat. Vñ
compatur cedro. q̄ sicut cedrus serpētes odo
re suo interficit. ita eius sctificatio in alijs radi
abat ⁊ oēs motus in carne serpentinos occi
debat. Comparatur etiam mirre. q̄ sic̄ mirra
interficit vermes. Sic eius sanctitas concupi
scentias carnales. Et hanc progatiuam habu
it ꝑ ceteris sctificatis in vtero ⁊ ỽginib⁹. quia eo
rum sanctitas ⁊ castitas in alios non transfun
debatur. nec carnales motus in alijs extingue
bat. Virtus autem castitatis virginis etiā im
pudicorum corda medullitus penetrabat ⁊ ea
quo ad ipam ꝓtinus casta reddebat. Ter
tio ꝓpter representandam hodiernam pro
cessionem. Nam Maria et Joseph et Syme
on et Anna hodie honorabilem processionez
fecerunt ⁊ puerū Ihm in templū pītauerūt
Sic ⁊ nos ꝓcessionē facimus. ⁊ cereū accēsuz
p quē significat ihs in manib⁹ baiulam⁹. ⁊ vs
q̄ i eccl̄ias deferim⁹. Tria em̄ sūt in cereo. s. ce
ra lichini⁹ ⁊ ignis. ⁊ p hec tria significanť tria
q̄ fuerūt i xp̄o. Nā cera significat carnē xp̄i. que
nata ē de maria ỽgine sine corruptēne carnis
sic̄ apes cerā gignūt sine alterutz ꝓmixtione.
Lichini⁹ in cera latēs significat aiam cādidissi
mā i carne latentē. Ignis vo sine lumē signi
ficat diuinitatē. q⁊ de⁹ nr̄ ignis ꝓsumēs est. Vnō
q̄dā sic ait. Hanc in honore pie candelaz por
to marie. Accipe p cerā carnem de virgine ve
ram. Per lumē numē maiestatisq̄ cacumen.
Lichinus ⁊ est aia sub carne latens opima.
Quarto ꝓpk instructōz nr̄am. In hoc em̄ in
struim⁊ q̄ si volum⁹ eē ante deum purificati
⁊ mundi. tria in nobis hīe debemus. s. fidē ve
rā. actionē bonā. intentōz rectā. Nā candela in
manu accēsa ē fides cū opatōe bona. ⁊ sic̄ can
dela sine lumie dī eē mortua. ⁊ lumē p se sine
cādela nō lucet ꝫ mortuū eē videt. sic ⁊ opera
tio sine fide ⁊ fides sine bono ope mortua esse
dī. Lichini⁹ aūt int⁹i cera occultat⁹ est intētio
recta. Vñ grego. sic sit op⁹ i publico. vt tū in
tentio maneat in occulto. ℰ Quedaz ma
trona nobilis in beatam virginē maxiam ōuo
tionē hēbat. Hec q̄ndā capellā iuxta domum
suā construxerat. ⁊ ꝓuīū capellanu hīs oñi
die missam de btā virgine audire volebat. Ap
propinq̄nte aūt festo purificatōis btē ỽgis sa
cerdos ob q̄dā suū negociū longius secessit
⁊ dña die illa missam hīe nō potuit. Velut ali
bi legit oia q̄ hīe poterat etiā vestiments pro
amore virgis dabat. Vñ cū clamidē dedisset
⁊ ad ecclesiā ire nō posset. sine missa illā ea die
manere optebat. De q̄ cū plurimū doleret ec
clesiā ꝓpriā seu camerā intrauit ⁊ ante altare
btē marie ỽgis se ꝓstrauit. Tūc ſbito in exces
su mentis facta. videbat sibi se in q̄dam eccle
sia pulcerrima ⁊ speciosa collocatam eē. Et re
spiciens vidit turbā maximā virginū in eccle
siam venientē. q̄s q̄dā virgo pulcerria dyade
mate coronata p̄ibat. Cūq̄ oēs p ordinē cōse
dissent. ecce turba alia innumerū. q̄ ⁊ ipi iuxta or
dinē consederūt. Et ecce q̄dam maximū cere
orū fascē deferens. cereum ꝑmo ỽgini que ce
teras anteibat dedit. ⁊ postea alijs virginib⁹ ⁊

iuuenibus tribuit. Deinde ad illã matronam venit ⁊ cereũ ei obtulit. quẽ illa libenᵗ accepit Tũc p chorꝫ respiciens vidit duos ceroferarios. ſbdyaconũ. dyaconũ. ⁊ sacerdotem sacris indutos vestibus ad altare procedentes tãcꝫ missaꝫ solennia celebrare volentes. Videbaᵗ aũt sibi q̃ acoliti essent vincentius ⁊ laurentius. dyacon⁹ ⁊ subdyaconus duo angeli. sacerdos aũt xp̃s. Facta aũt cõfessione duo pulcerrimi iuuenes in mediũ chori ierũt. ⁊ officium misse alta voce ⁊ deuotissime inceperunt. ⁊ ceteri q̃ in choro erant ꝓsequũtur. Cũ aũt ad oblatoꝝ ventũ fuisset regina virginũ ⁊ ceteꝝgies cuꝫ aliꝭ q̃ erãt in choro cereos suos sacerdoti vt moris est flexis genib⁹ obtulerũt. Cũ autez sacerdos illã matronã expectaret vt sibi cereũ suum offerret. ⁊ illa ire nollet. misit ad eã regina virginũ p nũciũ q̃ rusticitatez faceret q̃ sacerdotem tãdiu expectare pmitteret. Illa aũt rñdit q̃ sacerdos in missa sua ꝓcedẽt q̃ cereũ suũ sibi nõ offerret. Tunc itez regina aliũ nũcium misit. Cui sil̃r illa rñdit. q̃ cereũ sibi datum penitus nulli daret ꝛ illum ex deuotione teneret. Regina aũt virginũ nuncio precepit dicens. Vade ⁊ itez eam rogavt cereũ offerat sin aũt ipm de manibus ei⁹ violenter auferas Cunq̃ nunci⁹ iuisset ⁊ illa rogantez audire recusaret. dixit se in mãdatis hꝫe vt ipm ab ea violenter auferret. Tunc ille cũ magna violẽtia cereũ cepit ⁊ ipm auferre conabaᵗ. Illa autez fortius tenebat ⁊ se viriliter defendebat. Cũq̃ longa fieret altcatio ⁊ hinc inde cere⁹ violẽti⁹ traherẽt. ſbito cereus fractus est ⁊ medietas i manu nuncij ⁊ alia medietas in manu ipsius dñe remansit. Ad hanc igit̃ vehementẽ fractionẽ illa subito ad se rediit ⁊ se iuxta altare vbi se posuerat inueniens cereũ fractum in manu sua repit. De quo valde admirans immensas grãs beate virgini reddidit q̃ eam sine missa illa die remanere nõ permisit sed tali officio inᵗ teresse fecit. Illa aũt cereũ diligenter reposuit ⁊ p maximis reliquijs reſuauit. Sed ⁊ oñes vt dr̃ q̃ tũc tangebanᵗ de eo a quacũq̃ detinebantur infirmitate protin⁹ liberabãᵗ. Quedam alia matrona dũ esset grauida q̃dam nocte in somnis vidit se portare quoddã vexillũ qđ̃ colore sanguineo erat tictũ. Euigilãs autẽ ptinuo sensũ amisit. Quã dyabol⁹ aõo ludificabat vt videẽt sibi q̃ xp̃iana fidẽ quã bacten⁹ habuerat inter mamillas hꝫet. ⁊ inde cõtinuo exiret. Que cũ nullaten⁹ curari posset in q̃daz eccl̃ia btẽ virgis in festo purificatõnis pnocta uit. ⁊ integram sanitatem recepit.

xxviij.

De sancto Blasio.

Blasius quasi blan-

b dus vel blasi⁹ q̃si belasi⁹. a bela qđ̃ ẽ habit⁹ ⁊ syor puul⁹. Fuit em̃ blãd⁹ p dulcedinẽ ſmonũ. habitus p habitus vtutũ puulus per humilitatem morum. ℟

Blasi⁹ cũ oñi mãsuetudie ⁊ sctitate pol

b leret xp̃iani eũ in sebaste ciuitate capadocie in ep̃m elegerũt. Qui episcopatu suscepto ad dyocleciani persecutionem speluncam petijt. ⁊ ibi heremiticam vitam duxit Cui aues pabulũ afferrebant. ac fere ad eum vnanimit̃ ꝓfluebant. ⁊ vsq̃ dum iponeret manũ eis bñdicẽs. non recedebant ab eo. Deniq̃ si q̃ infirmabanᵗ ad eũ cõtinuo veniebãt ⁊ sanitatẽ ad integꝫ reportabãt. Preses igr̃ illi⁹ regionis dũ milites suos ad venandũ misisset. ⁊ illi iuanũ alibi laborantes ad antꝫ sancti blasij casu pueniſſent. magnã ibidẽ bestiaꝫ multitudinẽ añ ip̃m stantiũ reperunt. Quas duz nullatenus capere possent attoniti dño suo nunciauerunt. Qui statĩ milites plres misit. vt ipsuz cũ oib⁹ xp̃ianis ad se adducerent p̃cepit. i ipa aũt nocte ter ei xp̃s appuit dr̃. Surge ⁊ offer mihi sacrificiũ. Ecce aũt aduenerunt milites dicentes. Egredere vocat te p̃ses. Quib⁹ rñdit sctũs blasi⁹ Bñueniſtis filij. Nũc video q̃ deus nõ est oblit⁹ mei. Pergẽs vo cũ eis nunq̃ a p̃dicatõe cessauit. ⁊ coz̃ eis miracula multa fecit. Tunc mulier q̃dam filiũ suũ morientem in cui⁹ gutture os piscis trãsuersuz erat ad pedes e⁹ attulit. ⁊ vt sanareᵗ cũ lacrĩs postulabat Sctũs vo blasi⁹ super eum man⁹ iponẽs oravit. vt puer illez oẽs q̃ in ei⁹ noie aliq̃d peterẽt sanitatis bñficium obtineret. ⁊ statim sanat⁹ ẽ

H Mulier q̃dã pauperula vnũ solũ porcum hñs quẽ tũ violenᵗ lupus rapuerat. sctm̃ blasium depcabaᵗ vt sibi reddi faceret suũ porcuz Qui sr̃idẽs dixit. mulier noli ꝓtristari reddetur tibi porc⁹ tu⁹. cõtinuo lup⁹ venit ⁊ porcuz vidue reddidit. Ingrediens vo blasi⁹ ciuitatem iussu ꝓncipis carceri mancipaᵗ. Alia vo die iussit p̃ses ip̃m sibi p̃tari quẽ videẽs blandis ſmonib⁹ salutauit dr̃. Gaude blasi aice deorum. Cui blasius. Gaude tu optie p̃ses ꝛ ne dicas eos deos ꝛ demones. qz eterno igni cuz his q̃ eos honorãt tradũᵗ. Iratus p̃ses euz fustibus cedi iussit ⁊ in carcerẽ retrudi fecit. Cui blasius dixit. Insensate spas p penas tuas ỏi mei a me auferre amorẽ q̃ ip̃m in me hẽo corroboratorẽ. Audiẽs hoc vidua illa cui porcuz reddiderat. porcũ ip̃m occidit. ⁊ caput cuz pedibus candela ⁊ pane ad sctm̃ blasiũ deportauit. Ille grãs agens comedit sibiq̃ dixit. Singulis annis candelã in eccl̃ia nomis mei offeras. ⁊ tibi ⁊ q̃cũq̃ b̃ fecerit bene erit. Quod sp

egit ⁊ sibi ꝓspitas multa fuit. Post ꝟ cū edu-
ctū a carcere ꝑses ad deos iclinare non posset
iussit eū in ligno suspēdi. ⁊ carnes eius cū fer-
reis pectinib⁹ laniari. ⁊ sic itex in carcerem re-
portari. ¶ Septē ergo mulieres sequentes
guttas sanguinis colligebāt. q̄ mox tenent et
ad deox sacrificiū cōpellunt. Que dixerūt. si
vis vt deos tuos adorem⁹ cum reuerētia. mit
te eos ad stagnū vt ibi facieb⁹ ablutis mundi⁹
adorare possimus. Let⁹ ꝑses efficit. ⁊ citi⁹ qō
dixerant adimplet. Ille vo deos arripuerūt ⁊
eos in stagni mediū ꝓiecerūt dicentes. Si dij
sunt videbimus. Qō ꝑses audiens ⁊ p̄ ira in-
sanies ⁊ seipm̄ ꝓcutiens dixit mīstris. Cur nō
tenuistis deos nr̄os vt nō mitterent in ꝓfūdū
lacū. Qui dixerūt. Dolose tecū locute sūt mu-
lieres. ⁊ eos in stagnū ꝓiecerūt. Cui mlieres.
De⁹ ver⁹ dolos nō patitur. Sed ⁊ si dij fuissēt
ꝓsciuissent vtiq̄ quid eis facere volebam⁹. Et
iratus ꝑses iussit plumbū liq̄factum ⁊ pecties
ferreos. ⁊ septem lorīcas igne candētes exvna
pte pari. ⁊ ex alia camisias afferri lieas. Quo
dicente vt ex his qō mallent eligerent vna illa
rum duos puulos hñs audacter cucurrit ⁊ li-
neas camisias accipiens in caminum ꝓiecit
Pueri vo mr̄i dixerūt. Non nos mr̄ dulcissi-
ma p⁹ te relinq̄s. ꝯ sic nos repleti dulcedie la
ctis. sic nos reple dulcedie regni celestis. Tūc
ꝑses iussit eas suspendi. ⁊ carnes eax pectibus
ferreis laniari. Quarum carnes vt nix albissi-
me erant ⁊ ꝓo sanguine lac fluebat. Cuz autē
supplicia inuite ferrēt angelus domini ad eas
venit ⁊ eas viriliter confortauit dicēs. Nolite
timere. bon⁹ em̄ opari⁹ q̄ bū incipit ⁊ bū ꝓficit
a cōducēte se būdictōz merek. ꝓ cōplero opere
⁊ mercedē accipit ꝓ labore. ⁊ gaudiū possidet
ꝓ mercede. Tūc ꝑses iussit eas deponi ⁊ in ca
minū mitti. q̄ diuinitus igne extincto exierūt.
illese. Quib⁹ ꝑses. Jam nunc magicā artē di-
mittite ⁊ deos nostros adorate. Que rn̄derūt
Perfice quod cepisti. q⁹ iam ad regnū celeste
vocate sum⁹. Tunc ille data sn̄ia eas decollari
mandauit. Que dū decollari deberent flexis
genibus adorauerūt dicētes. Deus q̄ nos a tē
nebris sepasti. ⁊ in hanc lucē dulcissimā addu
xisti. q̄ nos sacrificiū tuū feci sti. animas nr̄as
suscipe ⁊ ad vitā eternā facias puēire. ⁊ sic trū
catis capitibus ad dūm migrauerūt. ℣
Pꝰ ꝟ iussit ꝑses blasiū sibi p̄tari ⁊ dixit ei. vl
nūc adoras deos vl nō. Cui blasi⁹. Impie nō
timeo minas tuas. age vt vis. corpus em̄ meū
penit⁹ tibi trado. Tūc iussit eū mitti i stagnuz
Ipe vo aquam signauit. ⁊ mox sic terra arida
fixa permansit. Dixitq̄ eis. Si veri sūt dij vr̄i
oñdite virtutē eox ⁊ ingredimini huc. Ingressi
q̄. lxv. viri stagnū ꝓtinuo sūt sōmersi. Angel⁹
aūt dn̄i descēdēs dixit ei. Egredere blasi ⁊ co-
ronā tibi a deo ꝑatā suscipe. Cūq̄ exisset dixit
ad eū ꝑses. Dino decreuisti nō adorare deos.
Cui blasius. Cognosce miser q⁹ xp̄i seru⁹ sum
nec demones adoro. Et statim iussit eū decol-
lari. Ipe aūt orauit ad dūm vt q̄cunq̄ ꝓ infir
mitate gutturis vel alia q̄cūq̄ infirmitate ei⁹
ꝓcinia postularet. exaudiri ꝓtinuo mereret
Et ecce vox de celis ad eū venit q̄ sic fieret vt
orauit. Sicq̄ ꝓnoiatus sctūs cū duob⁹ puer⁹
lis decollat⁹ est circa annos dn̄i. cclxxxiij.
xxxix. ōl

De sancta Agatha virgine.

Gatha dr̄ab agios

a qō ē sctūs ⁊ theos ōs q̄i sctā ōi. Tria
ei sūt sic dic̄ Cryx. q̄ sctm̄ facit ⁊ illa
ꝑfecte fuerūt in ea. s. cordis mūdicia. spūssci ꝑ
sentia. ⁊ bonox opex affluētia. Vl dr̄ ab a qō
est sine ⁊ geos kra ⁊ theos de⁹. q̄si dea sine kra.
.i. sine amore krenox. Vel ab aga qō ē loquēs
⁊ thau cōsūmatio q̄si cōsūmate ⁊ perfecte lo-
quēs qō ꝓtz in suis responsis. Vl ab agad qō
est fuit⁹ ⁊ thaas supior. q̄si seruitus superior
⁊ ꝟ xp̄k illō qō dixit. Sūma igenuitas est ista.
⁊c. Vel ab aga qō ē solēnis ⁊ thau cōsūmatio
q̄si soleniter cōsūmata. i. sepulta. qō ꝓtz in an-
gelis q̄ eam sepelierunt. ℣

a Gatha virgo ingenua mente ⁊ corpo-
re pulcerrima in vrbe carbanēsiū dcū
sp in oi sctitate colebat. Quinctian⁹ aūt
psularis silicie cuz esset ignobilis libidinosus
auar⁹ ⁊ ydolis dedit⁹ btāz agathā cōprehendē
nitebat. vt qz erat ignobilis ꝓhendēdo nobi-
lē timēt. qz libidinosus pūicitiu die frueret. q̄
auar⁹ eius diuitias rapet. qz ydolatra dijs eaz
faceret imolare. Fecitq̄ eā ad se adduci. Que
cum adducta esset ⁊ eius imobile ꝓpositū co-
gnouisset. tradidit eā cuidā meretrici nomine
affrodisie. ⁊ nouē filiab⁹ eius eiusdem turpitu
dinis. vt per triginta dies suaderēt ei qūo ei⁹
aīm imutarēt. Et mō ꝓmittendo leta. mō trē
do p aspa. spabant eam a bono ꝓposito reuo-
care. Quib⁹ btā agatha dixit. Mens mea su-
pra petram solidata est ⁊ in xp̄o fundata. vba
vr̄a venti sunt ꝓmissiones vr̄e pluuie sūt. terro
res vr̄i flumia sunt q̄ q̄ntūuis impugnāt funda-
mentū dom⁹ mee cadē non valebit. Hec autē
dicēs flebat q̄ttidie ⁊ orabat sitiēs ad martiriū
palmā peruenire. Videns igit affrodisia ipaz
imobilē ꝓmanere dixit q̄nciano. facilius pūt
saxa molliri ⁊ ferrū in plūbi molliē conuerti
q̄ ab intentōe xp̄iana mens isti⁹ puelle cōuer
ti seu reuocari. Tūc q̄ncianus fecit eā ad se du
ci. ⁊ ait illi. Cui⁹ ydolotis es. Cui illa. Non solū
ingenua ꝯ ⁊ spectabilis genere, vt omnis parē

tela mea testat. Cui q̃ncianus. Si ingenua es cur moꝛibus te fuilem ꝓsonam hꝛe ostendis. Illa rñdit. Quia ancilla xp̃i sum tõo fuilem me exhibeo ꝓsonã. Quincian⁹ dixit. Si te ingenuã dicis quõ ancillaꝫ asseris? Illa respondit Sũma ingenuitas ista est in q̃ fuit⁹ xp̃i ꝓꝛobat. q̃ncianus dixit. elige qõ volueris. aut sacrificare. aut diuersa supplicia sustinere. Cui agatha. Sit talis vꝛoꝛ tua. qual' fuit venus dea tua. ⁊ tu talis sis q̃lis fuit deus tuus iupiter. Tũc q̃ncianus iussit eã alapis cedi di. In iniuriã iudicis noli temerario oꝛe garrire. Agatha rñdit. Miꝛoꝛ te vir ꝓudentẽ ad tãtã stulticiã devolutũ. vt illos dicas deos tuos eẽ quoꝝ vitam non cupias tuã contingẽ vl̃ te imitari. vt dicas tibi iniuriã fieri si eoꝝ vivas exẽplo. Nam si diꝯ tui sunt bonũ tibi optaui. Si aũt execraris eoꝝ cõsoꝛtia mecum sentis. q̃ncianus dixit. Quid mihi verboꝝ supflu⁹ cursus. aut sacrifica diꝯs. aut te faciã diuersis supplicijs inkire. Agatha rñdit. Si feras mihi ꝓmittas audito xp̃i noie mansuescunt. Si ignẽ adhibeas de celo mihi roꝛem saluificũ angeli ministrabunt. Si plagas vel toꝛmẽta ingeras habeo spm̃sctm̃ per quem despitio vniuersa.

¶ Tunc iussit eam tradi ad carcerem. q̃ voce cum publica confundebat. Ad quem letissime ⁊ glorianter ibat. ⁊ quasi ad epulas inuitata agonẽ suũ dño cõmendabat. Sequenti die dixit ei q̃ncianus. Abnega xp̃m et adoꝛa deos. Que cũ renueret iussit eam in eculio suspendi ⁊ toꝛq̃ri. Dixitq̃ agatha. Ego in his penis ita delectoꝛ sic̃ qui bonũ nuncium audit. aut q̃ videt quẽ diu desideraut. aut q̃ multos thesauros inuenit. Nõ em̃ ꝑt triticũ in hoꝛreũ poni nisi teca eius fuerit foꝛtit ꝓculcata ⁊ i paleas redacta. Sic aia mea nõ ꝑt intrare in padisum cũ palma martirij nisi diligẽter feceris coꝛp⁹ meũ a carnificibus attractari. Tunc iratus q̃ncian⁹ iussit ei⁹ mamillã toꝛq̃ri ⁊ toꝛtam diutissime iussit abscidi. Cui Agatha. Impie crudelis ⁊ dyre tyranne non es confusus amputare in femina qõ ipe in matre suxisti. Ego hẽo mamillas integꝛas intus in aia mea. ex q̃ bus nutrio oẽs sensus meos q̃s ab ifantia domino consecraui. ¶ Tunc iussit eã in carcerẽ recipi ꝓhibens ingꝛessum medicoꝝ. ⁊ panẽ vel aquã sibi ab aliq̃ ministrari. Et ecce circa mediã noctẽ venit ad eã q̃dam senex quem añcedebat puer lumis portitoꝛ. diuersa secum ferẽs medicamẽta ⁊ dixit ei. Licet consularis insan⁹ toꝛmẽtis te afflixerit. tu eũ tuis respondis ampli⁹ afflixisti. Et lꝫ vbera tua toꝛserit. ꝫ illius vbertas i amaritudinẽ cõuertet. Et quoniã ibi erã q̃ hec patiebaris. vidi q̃ mamilla tua ꝑt curã salutis suscipe. Cui agatha. Medicinã carnalẽ coꝛpi meo nũq̃ exhibui. et turpe est vt q̃ tamdiu fuaui nunc perdam. Dixit ei senex. Filia ego xp̃ian⁹ sũ. ne verecunderis Cui agatha. Et vnde verecundari possum. cuꝫ tu sis senex ⁊ grandeuus. ego vo ita crudeliꝫ lacerata q̃ nemo de me possit ꝓcipe voluptatẽ Sed ago tibi grãs dñe p̃. q̃ sollicitudinẽ tuã mihi impendere dignatus es. Cui ille. Et q̃re nõ ꝓmittis vt curẽ te. Agatha respondit. quia hẽo dñm ihm̃ xp̃m qui solo verbo curat oia. ⁊ sermone restaurat vniuersa hic si vult põt me cõtinuo curare. ⁊ subridens senioꝝ dixit. et ego ap̃s e⁹ sũ. ⁊ ipe me misit ad te. ⁊ in nomie eius scias te esse sanatã. Et continuo petrus apl̃us disꝑuit. ⁊ ꝓcidẽs btã agatha gratias agens inuenit se vndiq̃ sanatez. ⁊ mamillã suo pectoꝛi restitutã. Cũ ergo ex imenso lumine custodes territi aufugissent. ⁊ aptũ carcerẽ reliquissent rogabãt eã q̃dã vt abiret. Absit inq̃t vt fugiam ⁊ coꝛonã patie p̃dã ⁊ custodes meos tribulationibus tradam. ¶ Post dies quatuoꝛ dixit ei quincian⁹ vt deos adoꝛaret ne grauioꝛa supplicia sustineret. Cui agatha. Verba tua fatua sunt ⁊ vana. aerẽ maculãtia ⁊ iniq̃. Miser sine intellectu quõ vis vt lapides adoꝛem ⁊ deũ celi q̃ me sanauit dimittã. q̃ncian⁹ dixit Et quis te sananit. Cui agatha. xp̃s filius dei. Quincianus dixit. Iterum tu xp̃m audes nominare quem ego nolo audire. Agatha dixit Quamdiu vixero xp̃m coꝛde ⁊ labijs inuocabo. Quincianus dixit. Nunc videbo si xp̃s te curabit. ⁊ iussit testas fractas spergi ⁊ sub testas carbones ignitos mitti ⁊ ip̃am desup nudo coꝛpoꝛe voluntari. Quod cuꝫ fieret ecce terremotus nimius factus est. q̃ totã ciuitatez ita concussit vt pars coꝛruens duos consiliarios q̃nciani oppmeret. ⁊ oĩs ppl̃s ad eũ concurrẽt conclamans q̃ xp̃i iniustũ agathe cruciatum talia paterenť. Tunc quincianus exvna parte terremotũ ex alia seditionẽ ppli metuens ipaꝫ itex in carcerẽ recipi iussit. vbi sic oꝛauit dicẽs Dñe ihu xp̃e q̃ me creasti ⁊ ab ifantia custodisti. q̃ coꝛp⁹ meũ a pollutõe fuasti. ⁊ a me amorem seculi abstulisti. ⁊ qui toꝛmenta me vincere fecisti. ⁊ in eis virtutẽ patie tribuisti. accipe spm̃ meũ ⁊ iube me ad tuã miscoꝛdiam pueniꝛe. Hec cũ oꝛasset cũ ingẽti voce spm̃ tradidit circa annũ dñi. cclij. sb daciano alias decias ipatoꝛe. ¶ Cũ aũt fideles cuꝫ aromatib⁹ eius coꝛp⁹ cõdirẽt ⁊ in sarcofago collocarẽt quidaꝫ iuuenis sericis indut⁹ cũ pluscq̃ centum virisꝑulcerrimis a coꝛonatis albis idutis. q̃ nũq̃ i illꝛ ptib⁹ visi fuerãt. ad coꝛp⁹ ei⁹ venit ⁊ tabulam marmoꝛeã ad caput ei⁹ ponens ab oculis oĩm stati disꝑuit. Erat aũt i ꝑdicta tabula scꝛiptuꝫ. Mẽtẽ sctãꝫ spontaneam. honoꝛẽ deo ⁊ patrie

liberationē.qō sic intelligīt. Mētē sctām hūit spontaneā se obtulit.honorem deo dedit.ꝛ patrie liberatōꝫ fecit.Et hoc miraculo diuulgato etiā gētiles ꝛ iuōi sepulcꝝ eⁱ pⁱmū venerari cepert. Quincianꝰ ātē dū ad eiꝰ vestigādas diuitias pgēt.duobꝰ eqs inē se fremitū dātibꝰ calcesq; sāctātibꝰ.vnꝰ eū morsu apperijt. alter calce pcussum in flumine ꝓiecit.ita ꝙ corpus eiꝰ nusq; potuit inueniri. Reuoluto āno circa diē natalis eiꝰ mōs q̄dā maximꝰ circa ciuitatē ruptꝰ eructauit icēdiū.qō q̄si torrēs ō mōte descēdēs.ꝛ saxa trāq; liq̄faciēs ad vrbē cum magō ipetu veniebat.Tunc paganoꝝ multitudo descēdit de mōte.ꝛ ad sepulcꝝ eⁱ ꝓfugiens velū vñ cooptū erat sepulcrum arripuit ꝛ ipz statuit ꝛ ignē.statimq; in die natalis ipiꝰ vgs ignis steterit ꝛ vltra vllatenꝰ nō ꝓcessit. De hac virgine diē Ambro.in pfatōe. O felix ꝛ iclita virgo q̄ meruit dñi ꝓ laude fidelis martyris sanguinē clarificare suuz. O illustris ꝛ gl̄iosa gemino illustrata decore q̄ inter tot tormenta aspa cūctis ꝓlata miraculis.ꝛ mystico pollēs suffragio.apl̄i meruit visitatōe curari.Sic nuptā xp̄o suscepertūt ethera.Sic humandi artꝰ gl̄iosa fulgēt obseqa vbi angeloꝝ chorus sanctitatē mentis ꝛ patrie indicat liberationem.

xl.

De sancto Vedasto.

Edastus quasi vere

v dans estus.qz vere sibi dedit estꝰ afflictionis ꝛ pnie. Vl̄ q̄si ve distās q̄a ve eternū ab eo distat. Nā dānati sp dicēt.ve.s. qz deū offendi.ve qz diabolo ꝓsensi.ve qz natꝰ sui.ve qz mori nō valeo.ve qz tā male torq̄or. ve qz nūq; liberabor. A

v Edastus a btō Remigio i atrabatēsem epm ordinatꝰ fuit. Qui cū ad portā ciuitatis venisset.ꝛ ibidē duos pauperes vnū cecū ꝛ aliū claudū petentes elemosinam repisset dixit eis. Argentū ꝛ aurꝝ non est mihi qd̄ aūt hēo vob do. Et facta orōe vtroq; sanauit. Cūq; aūt in q̄dā eccl̄ia derelicta.vepribus opta lupꝰ bitaret.eidē ꝑcepit vt ide fugēt.necvl tra illuc redire auderet. Qd̄ ꝛ factū ē. Deniq; cū vbo ꝛ ope multos cōuertisset. q̄dragesimo anno sui epatus vidit colūnā igneā a celo vsq; l domū suā descēdētē. Qui finē suū adesse considerans pꝰ modicū in pace q̄euit.circa annū dñi q̄ngentesimū q̄q̄gesimū.cum aūt corpꝰ eiꝰ trāsferret audomatus ꝑ senio cecꝰ dolēs q̄ corpꝰ epi videre nō poterat.mox lumē recepit ⁊ postmodū ad votū suū lumen amisit.

xlj. A

De sancto Amando.

Mādus dicit quia

a amabilis fuit. Habuit.n.tria in se q̄ faciūt hoiem amabilē. Primū est societas grata Prouerb.xviij. Vir amabilis ad societatē magis amicꝰ est q̄ frater. Scōm ē cōuersatōis honestas.ꝛ sic dr̄ de Hester.ij.q̄ oium oculis amabilis videbat. Tertiū ē ꝓbitatis vtuositas.ij.Reg.ij.saul ꝛ Jonathas amabiles ꝛ decori. A

a Mandus ex nobilibꝰ pentibꝰ ortꝰ monasteriū introiuit. Qui dū ꝑ monasterium ambularet quendam maximum serpentē inuenit quē stati vtute crucis ꝛ oroe ad foueā vñ exierat redire coegit nunq; inde exitur. Venies aūt ad sepulcrū sancti martini annis.xv.ibi mansit cilicio indutꝰ ꝛ aqua et pane ordeaceo sustētatꝰ. Post h dū romā iuisset ꝛ in eccl̄ia scti petri in orōne pnoctaret. custos eccl̄ie ipm irreuerenter foras eiecit. Qui dū ad ammonitōz scti petri q̄ sibi añ fores ecclesie dormienti appuit ad gallias iuisset ꝛ ibi dē regē dagobertū ꝑ suis crimibus increparet.iratꝰ rex eū de suo regno eiecit. Deniq; cuz rex filiū nō hꝫet ꝛ orone facta ad dñm filiū babuisset.cogitare cepit a q̄ infantē suū facēt baptisari. Venitq; in mentē eiꝰ vt ab amādo eū baptisari faceret. Quesito igr̄ amādo ꝛ ad regem adducto.rex ad pedes eiꝰ ꝓsternit rogauitq; vt sibi indulgeret.ꝛ suam filiam quem sibi dñs dederat baptisaret. Ille vero ꝓmā petitionē benigne cōcessit. ⁊ sclaribus negotijs implicari metuens. scōam renuit ꝛ absessit. Tandēvictꝰ ꝑcibꝰ annuit voto regis. Quē cū baptisaret tacentibꝰ cūctis infans rūdit amen. Post hoc rex ipm in traiectensez epm sōlimari fecit. Qui cū a plerisq; vbū ꝑdicatōis contēni videret.invasconiā iuit.vbi cū q̄dā iocula torꝫba eiꝰ irrideret.a demone arripit.ꝛ ꝓ ꝓijs dentibꝰ se discerpens q̄ viro dei iniuriam fecerit confitet ꝛ statim miserabl̄r morit. B Dū aūt q̄dā vice manus lauaret.q̄dam eps aquaz illā fuari fecit de q̄ q̄dam cecus postmodū curatus fuit. Cū in q̄dam loco de voluntate regis mōasteriū ꝓstruere vellet.q̄dā eps ꝓxie ciuitatis moleste hec sustinēs misit famulos suos.vt aut ipm occiderēt vel inde eijcerēt. Qui venientes eidē dolose dixerūt vt secū pgēt.et sibi locū aptū ad monasteriū ostenderent. Ille aūt malicia eoꝝ ꝑcognoscēs.vsq; ad cacumē montis vbi eū occidere cupiebant cuz eis iuit eo q̄ multū martiriū affectaret. Sz ecce tanta pluuia ꝛ tēpestate mons tegit vt se mutuo videre non possent.ꝛ iam se mori putātes ꝓstrati veniā postulabāt ꝛ vt eos viuos abire pmitteret exorabant. Qui orōnem effudit. ꝛ sereni

tatem maximā ipetrauit. Illi ḡ ad xp̄ia rediérunt. ⁊ sctūs amād⁹ euadēs. ⁊ multa alia miracula faciens in pace q̄euit. Flouit circa annū dñi. dcliij. tpe Eraclij.

xliij.

De sancto Valentino.

Alentinus dicitur

V quasi valorē tenens. H ēi sctitate pſe uerans. vl dr valentin⁹ q̄si valēs tyro .i. miles xp̄i. Miles dr valēs q̄ nūq̄ cedit fortiter ferit. se valenť defendit. potēter vincit sic valentin⁹ nō cessit martyriū vitā do percussit idolatriā euacuādo. defendit fidem cōmuniendo vicit patiendo. A

Valentinus requerēd⁹ pſbr fuit quē claV dius ipator ad se adduci faciēs interrogauit dicēs. Quid ē valētine cur amicitia nostra non frueris. vt deos nostros adorans superstitionē tue abijcias vanitatis. Cui valentinus. Si gratiam dei scires. ista neq̄q̄ diceres. ⁊ ab ydolis aim renocares. ⁊ deū qui est in celis adorares. Tūc q̄daz q̄ claudio astabat dixit. Quid vis dicere valētine de sctitate deox nr̄orum. Cui valentinus. Ego nil de eis dico. nisi q̄ fuerūt hoīes miseri. ⁊ oñi immundicia pleni. Ad quē claudius. Si xp̄s ver⁹ ds est. cur mihi nō dicis qd̄ vex est. Cui valētin⁹. Vere xp̄s sol⁹ est de⁹ in quē si crediderīs anima tua saluabit. respublica augebit oim inimicorum tibi victoria cōcedet. Rūdens aūt cladi⁹ astantibus dixit. Viri romani audite q̄ sapiēť ⁊ recte loquit homo iste. Tunc dixit p̄fect⁹. Seductus est ipator. Qūo deserem⁹ qd̄ ab infantia tenuim⁹. ⁊ tunc cor claudij imutatus est. Tradit aūt cuidā p̄cipi in custodiā. Et cū in domū eius duct⁹ fuisset dixit. Dñe ihu xp̄e verum lumen illumina domū istā vt te verū deū ognoscāt. Cui p̄fectus. Miror te dicentē q̄ xp̄s est lumē. Equidē si filiā meā diu cecam illuminauerit factā q̄cūq̄ p̄ceperis. Tūc valētinus orans ei⁹ filiā cecā illūinauit. ⁊ oñes de domo sua q̄uertit. Tūc ipator valentinū decollari p̄cepit circa annū dñi. cclxxx.

xliij.

De sancta Juliana. A

Vliana dū eulogio

I p̄fecto nicomedie desponsata esset ⁊ nollet sibi aliquatenus copulari nisi recipet fidē xp̄i. iussit eam pater suus expoliari ⁊ grauissime cedi ac ipi p̄fecto tradi. Cui p̄fectus ait. Dulcissima mea iuliana cur me ita delusisti. vt me sic renueres. Cui illa. Si tu adorueris deū meū acq̄escā tibi. alioq̄n nūq̄ dñs meus eris. Cui p̄fectus, Dña mea ḃ facē nō possum. qr ipator amputari facēt caput meū. Cui iuliana. Si ita times imperatorem mortalē. qūo vis vt ipatorez nō timeā imortalē. Fac q̄cq̄d vis qr me decipe non valebis. Tunc p̄fectus iussit eā grauissime virgis cedi ⁊ dimidia die p capillos appendi. ⁊ plumbuz liq̄factū in capite eius fundi. Qd̄ cum nihil ei nocuisset ipam cathenis ligauit ⁊ in carcerem recluſit. Ad quā venit dyabol⁹ in spē angeli dicens. Juliana ego sum angelus dñi q̄ me a te misit vt te debeaz cōmonere vt dijs sacrifices ne tādiu crucieris. ⁊ tā mala morte morlaris. Tūc iuliana flens orauit dicēs. Dñe deus meus ne p̄mittas me pire. ſ ostende mihi quis ē iste q̄ mihi talia p̄suadet. Factaq̄ ē ad eā vox vt ipm ap̄henderet ⁊ quis esset ipm cogeret confiteri. Que cū eū tenuisset ⁊ q̄s esset ipsuz interrogasset. dixit ei q̄ demon eēt ⁊ q̄ ad eam decipiendā p̄ su⁹ ipz misisset. Cui iuliana. Et q̄s ē p̄ tu⁹. Rūdit beelzebub q̄ ad omia mala nos dirigit. ⁊ facit nos grauit̄ ẏberari quotiēs a xp̄ianis fuerim⁹ superati. ⁊ ideo scio q̄ malo meo hucveni. qr te supare non potui. Jnť alia q̄ cōfessus est dixit qr tunc maxie a xp̄ianis elōgabať qñ mysteriū dñici corpis agebať ⁊ qñ oīones ⁊ p̄dicatōes fiebant. Tunc iuliana manib⁹ retrorsū ipm ligauit. ⁊ ad terrā ipm deijciens cū cathena q̄ erat ligata ipm durissime ẏberauit. Dyabol⁹ ẏo clamans rogabat eaz dicēs. Domina mea iuliana miserere mei. Tunc iussit p̄fectus vt iuliana de carcere educeretur ⁊ exiens trahebat post se demonem alligatuz. Demon aūt rogabat eam dicēs. Dña mea iuliana noli ampli⁹ de me ridiculū facere. Non em̄ potero vlra in quēpiā p̄eualere. Xp̄iāi dicunť mirificordes esse. ⁊ tu nullā de me misericordiā hēs. Sicq̄ p totū fox ipm traxit et postea in q̄ndam latrinā ipm p̄iecit. H Cū aūt ad p̄fectū pueniſſet. in q̄daz rota aēo ē extensa q̄ oia ei⁹ ossa vsq̄ ad medullax exitū sūt cōfracta. Angel⁹ aūt dñi rotaz cōminuēs ipaz in momēto sanauit. Qd̄ videntes qui aderant crediderūt. Et stati decollati sunt viri q̄ngenti ⁊ mulieres. cxxx. Deinde cū in quandā ollam plūbo liq̄facto plenā missa fuisset. ſ plūbū velut tpatum balneū factū esset. maledixit p̄fect⁹ deos suis q̄ vnaz puellam punire ñ poterāt. q̄ tantā iniuriā eis irrogabat. Tūc iussit eā decollari. Que dū ad decollandū duceretur demon quē verberauerat i spē iuuenis apparēs clamabat dicēs. Nolite ei p̄cere quoniā deos vr̄os vituperauit. ⁊ me hac nocte ẏberauit. reddite ergo sibi qd̄ meruit. Cunq̄ iuliana paulum oculos aperuisset vt videret q̄s eēt q̄ talia loq̄reť demon aufugiens exclamauit. Heu heu me misex adhuc puto q̄ velit me capere et li-

gare. Cuz ergo bta iuliana decollata fuisset pfectus nauigans in mari cū.xxxiij.viris orta tpestate submersus est. Hoz aūt corpa cū mare iactasset a feris z auib⁹ sūt comesta.

xliij. A

De cathedza scti petri apli.

Athedra triplex eē

c dr.s.regalis.ij.Regū.xxiij.Dauid sedens in cathedza zc.Sacerdotalis.j Reg.j.Heli sacerdote sedēte sup sellā zc.Magistralis.Math.xxiij.Super cathedrā moysi zc.Btūs ergo petr⁹ sedit in cathedza regali.qz fuit pnceps oim regū.Sacerdotali quia fuit pastoz omnium clericozum. Magistrali quia fuit doctoz oim xpianozuz. B

Athedza sci petri ab eccl'ia festiue colit

c qz tūc btūs petrus apō antiochiā in cathedrali honoze sublimatus fuisse perhibetur. Huius autem solēnitatis institutio q̄druplicē cām bīe videtur. Pzima causa est. Cū.n.btūs petr⁹ apō antiochiā pdicaret.Theophil⁹ pnceps citatis illi⁹ dixit ei. Petre qua rōne ppl'm meū subuertis. Cum ergo petrus sibi fidē xpi pdicaret ille eū vinculari fec.et sine cibo z potu eū manere pmisit. Sz cū petr⁹ iā pene deficeret resūptis tū viribꝰ eleuās oculos ad celuz ait. Jhu xpe miseroꝝ adiutoz adiuua me in his tribulatōnib⁹ deficiētē. Cui dns rndit. Petre credis te ōrelictū a me. Nec bonitati derogas si talia contra me dicere nō formidas. Pzesto ē q tue sbueniat mīie. Audiens aūt paulus de incarceratōe petri ad theophilū venit.z se in multis opib⁹ z artib⁹ sum mū opificem esse asseruit. Jligna z tabulas se scire sculpe.tētoria pingere.z multa alia industrie opari dixit. Qui a theophilo obnixe rogatur.vt in eius curia secū cōsistat. Euolutis paucis diebus paul⁹ ad petrū abscōse i carcere introiuit. Quē vidēs pene mortuū z ꝑsumptū amarissime flere cepit z i amplex⁹ ei⁹ quasi flēdo deficiebat.z prūpēs sic inqt. O petre frat me⁹ glia mea gaudiū meū. dimidiū anie mee meo introitu resume vires. Tūc petrus oc'los apiens.z ipm ꝓgnoscens lachzimari cepit.ꝫ sibi loq nō potuit.z accurrens paul⁹ vlz os ei⁹ aquit z imponēs cibū ipm refocillauit.

Cū aūt petr⁹ cibo cōfortat⁹ fuisset accurrēs in oscula pauli ruit.z ambo plurimū fleuerūt Paul⁹ aūt occulte rediens theophilo dixit. o bone theophile magna ē glia tua. z curialitas tua honestatis amica. Dehonestat multa bōa exiguum malum.reminiscere quid feci'sti illi deicole q dr Petrus velut esse aliqd magnū. Pannosus deformis macie ꝓsūpt⁹.ꝓ oia vile scit solo sermone clarescit.z talē te decet in carcerē ponere. Qui poti⁹ si libertate solitā fruēt posset tibi in aliq vtilioz esse. Nā sic de illo homines q̄dā aiūt infirmos sanat.mortuos suscitat. Cui theophil⁹. Fabulosa sunt ista paule q̄ dicis.quia si mortuos suscitare posset z seipm de carcere liberaret. Cui paulus. Sicut xp̄us su⁹a mortuis resurrexit vt dicūt.q tū de cruce descēdere noluit sic petrus vt aiunt ꝫ exēplo se non liberat.z pati.ꝓ xpo non formidat. Cui theophilus. Dic ergo ei vt filiū meū iā p.xiiij ānos mortuū resuscitet.z incolumē eum reddā z libez. Ingrediēs igr paul⁹ dixit.quō resuscitatōz filij pncipis spopondisset. Cui petrus Xpe grādē paule pmisisti.sed domini virtute facillimā. Sz cū petrus educt⁹ de carcē monumento apto ꝓ eo orasset continuo resurrexit. Sed pene p oia verisīle nō videt.vt aut paul⁹ hūana astutia se talia fabzilia scire cōponere fingeret.aut vt smia inuenis p quattuordecim ānos suspēsa fuisset. Tūc theophil⁹ z vniuersus ppl's antiochie z alij q̄ plures dño crediderūt.z glosam eccl'am fabricauerūt. In c⁹ medio excelsā cathedrā collocauerūt.z petrū vt ab omnibus videri z audiri posset exaltauerunt. In q̄ septē annis sedit. Sz postmodum veniens romā in romana cathedza sedit viginti q̄nq; annis. De primo tū honoze eccl'ia celebrat.qz tunc pmo plati eccl'e ceperūt loco potestate z noie sblimari. Tūc ḡ ipletū ē illō qō legit in ps. Exaltāt eū in eccl'a zc. Et notandū q triplex ē eccl'ia i q̄ beatus petrus fuit exaltatus.s.eccl'ia militantiū malignātiū z triūphātiū. In hāc triplicē eccl'am exaltat⁹ est ꝑ triplicē festiuitatē quā de ipo eccl'a celebrat. Est em exaltat⁹ in eccl'ia militantiū eidē psidendo z eā in aio in fide z moribus laudabl'r regēdo z hoc q̄tū ad solēnitatē hodiernā q̄ dr cathedra.qz tūc sup antiochenā eccl'am pōtificatuz accepit.z eā septē ānis laudabil'r rexit. Scdo est exaltatus i eccl'ia malignātiū ipam.s.dissipādo.z eā ad fidē q̄uertēdo.z ꝫ ptiet ad secūdā festiuitatē q̄ dr ad vincula.tūc em malignātiū eccl'iam dissipauit.z multos ad fidē cōuertit. Tertio est exaltat⁹ in ecclesia triūphantiuz in ipam feliciter introeūdo.z ꝫ q̄tū ad tertiaz solēnitatē q̄ est passiōis ei⁹.qz tūc eccl'iaz triūphātiū introiuit. C Notādū etiā q ꝑlibus alijs rōib⁹ eccl'a ter in anno de eo festiuitatem facit.s. ꝓpt̄ ꝓuilegiū. ꝓpt̄ officiū. ꝓpt̄ bñficium ꝓpt̄ debitū z ꝓpt̄ exēplū. Pzopt̄ ꝓuilegiuz q̄m btūs petrus ab alijs apl'is in trib⁹ fuit pruilegiat⁹ ꝓpter q̄ tria ꝓuilegia eccl'a ter i anno eū honozat. Fuit em p ceteris dignioz i autoritate.q̄m pnceps apl'oz extitit. z claues regni celoꝝ accepit. Fervenuioz in amoze.cū maioze em feruoze xp̄m dilexit q̄ ceteri sicut in

multis locis euāgelij manifestat. Et efficatior in virtute. Nā ad umbrā petri vt legit in actib⁹ sanabant infirmi. Scōo ꝓpt officiū. Ipe em officiū platōnis sup vniuersā ecclesiam būit. z ideo sicut petrus fuit ꝓnceps z prelatus toti⁹ ecclesie q̄ diffusa est in tribus partibus mūdi. scz asia. affrica. z europa. ita ecclia ter in āno celebrat festū eius. Tertio ꝓpt būficiū. qz ipe q̄ ptātē accepit ligandi atq; soluendi liberat nos a tribus generibus pctōrum. scz cogitationis. locutionis z operationis. Vel quod in deum q̄ in ꝓximum q̄ in nos peccauim⁹. Vl istud būficiū pt eē triplex būficiū aliō qō vtute clauiū pctōr in eccliā conseqt. Primū est absolutionis a reatu oūsio. Scōm pene sempiternalis in tpalem cōmutatio. Tertiū pene tpalis fm partem relaxatio. Et ꝓpter hoc triplex būficiuz sctūs petrus est tripliciter honorandus

Quarto ꝓpt debitū. qz em ipe tripl'r pauit z pascit nos. s. verbo. exemplo. z tpali subsidio. siue orōnis suffragio. ideo obligamur vt ipm tripl'r honoremus. Quinto ꝓpt exemplum vt null⁹ pctōr desper. etiā si tertio sic petr⁹ deū negauerit. si tū cū sic ipe velit corde ore z ope confiteri. ❡ Scōa cā institutōnis ē hec q̄ q̄dē de itinerario clemētis est sampta. Cū em petrus verbū dei pdicās antiochiā approp inq̄ret. oēs de ciuitate illa ei obuiauerunt nudis pedib⁹ pgētes. cilicijs se induētes z caput puluere aspgētes. agētes pniam q̄ ꝓtra eū symoni mago ꝓsensissēt. petr⁹ vo eox pniam vidēs grās deo egit. Tūc illi obtulerūt ei oēs vexatos lāguorib⁹ z demōib⁹ fatigatos. Quos dū petr⁹ aū se poni iussisset z sup eos nomen dñi inuocasset imensū lumē ibidē appuit z oēs p tin⁹ sūt sanati. currētes z osculātes vestigia sancti petri. Tūc intra septē dies plusq; decez milia hoim baptisma suscepērūt. ita vt theophil⁹ ꝓnceps ciuitatis illius domū suā in basilicā fecerit consecrari. z ibidē petro excelsaz cathedram collocari. vt ab omnibus videret z audiretur. Nec istō ꝓtrariū ē his q̄ supi⁹ dicta sunt. Potuit em fieri q̄ petr⁹ p opatōz pauli a theophilo z toto ppl'o magnifice sit suscept⁹. Sed recedente petro symon magus ppl'm puertit. z cōtra petrū grauiter incitauit. Postmoduz vo pniam agēs itex honorabl'r eum recepit.

Hoc aūt festū de incathedratōe beati petri cōsueuit appellari festū epulax beati petri et hinc tertia ratio sumit institutōnis huius festi Cōsuetudo em fuit antiq⁹ gentiliū. vt ait mgr Jobes beleth singulis annis i mēse februario certo die epulas offerre super tumulos parentum suox z eas de nocte demones cōsumebāt Ipi aūt ab animabus circa tumulos errantib⁹ qs umbras vocabāt vastari putabant. Solebant em antiq̄ dicere. vt idē ait. q̄ qñ i humanis corpib⁹ sūt dicūt aie. in inferis manes spirit⁹ vo vocabāt qñ ad celos ascēdebāt. umbrat qñ recēs erat sepultura. siue qñ circa tumulos errabant. Hec aūt ꝓsuetudo de ipis epul' vix a xp̄ianis potuit extirpari. Nō sancti patres attendentes z hoc penitus extirpare volentes festum de incathedratione beati petri. tū de illa que fuit rome. tuz de illa que fuit antiochie statuerunt. illo scz eodez die quo talia fiebant. vnde ab illis epulis adhuc ab aliquibus festū beati petri epularum vocatur. Quarto instituta est ꝓpter reuerentiam corone clericalis. Notandū em q̄ iuxta aliquox traditionē corona clericox h primo sumpsit initiū. Nā duz petrus antiochie pdicaret in contumeliā nois xp̄iani summitatē eius capitis abraserūt. Nō q̄dem postmodū toti clero tradit in honorez quod pro xp̄o apostolorum ꝓncipi in contumeliā fuerat irrogatum. Circa aūt ipam coronam clericox tria attēdūtur. s. capitis abrasio. capillox detruncatio. z forme circulatio. Abrasio aūt in suplore parte capitis fit triplici ratione. quax duas assignat Dyonisius in ecclesiastica gerarchia dicēs. Detonsio capillorum signat mundā z nō formabilem vitam. Ad capillox em detonsionē siue capitis abrasionē tria sequuntur. s. mundicie conseruatio. deformatio z denudatio. Mundicie conseruatio. qz ex capillis sordes in capite aggregātur Deformatio. qz capilli ad ornatum sunt. Significat ergo tonsura mundā z nō formabilez vitam. hoc est q̄ clerici debent habere mundiciam mentis interius. z non formabilē. i. non exq̄situm habitū exterius. Denudatio autem significat q̄ inter se z deū nihil dz esse mediuz ꝫ imediate dñt deo vnir z reuelata facie domini gloriā speculari. Capillox detrūcatio fit vt ex h dek intelligi q̄ clerici oēs cogitatōes superfluas a mente sua dñt abscidere. z ad verbum dei semp auditū paratum z expeditum habere. z omnia tpalia pretercq̄ ad necessitatez a se penitus remouere. Fit autē circularis figura multiplici rōne. Primo quoniam hec figura nō habet finē neq; ꝓncipium. Per quod dat intelligi q̄ clerici sunt ministri dei q̄ nec habet ꝓncipium neq; finē. Scōo qm hec figura nullum angulū habet z signicat q̄ clerici non dñt hīe sordes in vita. quoniam vbi angulus ibi sordes. vt dicit Bern. Et debent habere veritatem in doctrina. quoniam veritas angulos nō amat sic dicit Hyeronimus. Tertio quoniaz hec figura est omnium figuraruz pulcerrima Dñs in hac deus celestes creaturas fecit. Per quod significat q̄ clerici debent hīe pulcritudinem interius in mente exteri⁹ in ꝓuersatōe.

Quarto qm̃ hec figura ē oim figuraꝝ simplicissima. Nulla em̃ figura vt dicit Augu. ex vna linea consistit. sola circularis signra est q̄ vna tantū linea claudit. Per qō significat q̄ clerici hīe dēbēt simplicitatē colūbaꝝ. iuxta illō. Et simplices sicut columbe.

xlv. A

De sancto Mathia apl̄o.

Athias hebrayce

m latine dī donat⁹ dño. vel donatio domini. vel hūilis siue paruus. Nā donatus dño fuit qm̃ ihm de mundo elegit. z inl xxij. discipl̄os designauit. Donatio dñi fuit qm̃ sorte electus inter apl̄os nomiari ꝓmeruit Paru⁹ fuit. qz verā sp̄ humilitatem seruauit. Est aūt triplex hūilitas sic̄ dicit ambro. Pria est afflictōis. q̄ ds dī hūiliatus. Scōa consideratōis. q̄ ꝓcedit ex consideratōe sui. Tertia deuotōis. q̄ ꝓcedit ex cognitōne creatoꝛ. Pri mā hūit. b. mathias martyriū patiendo. Secundā seip̄m despiciēdo. Tertiam maiestatez dei admirando. Vel dī a manu q̄ō est bonuz z thesis positio. inde mathias bonum positū ꝑ malo. s. pro iuda. Eius vitā q̄ p̄ eccl̄ias legitur Beda scp̄sisse credit. B

Athias apl̄s in locū Jude sb̄stitut⁹ est

m Sed primo ortum z originem ipsius Jude ꝓditoris breuiter videa m⁹. Legitur in q̄dam hystoria licet apocrifa q̄ fuit q̄dam vir in hierl̄em noīe ruben q̄ alto nomie dictus ē simon de tribu dan. vel sm̄ Hieronimū d̄ tribu ysachar. q̄ hūit vxorē q̄ ciborea nūcupata ē. Quadā igr̄ nocte cū sibi mutuo debitū exsoluissent. cyborea obdormiens sōniū vidit. qō prerrita cū gemitibus z suspirijs viro suo retulit dicens. Videbatur mihi q̄ filiū flagitiosum parerem. q̄ toti⁹ gentis nr̄e causa ꝓditionis existeret. Cui ruben. Nefariaz inq̄t rem nec relatu dignam ꝓfaris z spū ceu puto phitonico raperis. Cui illa. Si me concepisse senseroz filiū pepero. absq̄ dubio nō spiritus phitonic⁹ extitit. sed reuelatio certa fuit. Procedente igr̄ tpe cum filium peperisset parentes plurimū timuerūt. z q̄d de eo facerent cogitare ceperunt. Cūq̄ filium abhorrerēt occidere. nec vellent destructorez sui generis enutrire. ihm in fiscella positū mari exponūt. quē marini fluctus ad insulā ꝓpulerunt q̄ scarioth dicitur. Ab illa igitur insula iudas scariothis appellatus est. Regina aūt illius loci carēs liberis ad litus maris cū spaciādi processit. z fiscellā a marinis fluctib⁹ ia ctari videns ipsam apiri ꝓcepit. inuenensq̄ ibi puerum elegantis forme suspirans ait. O si solatijs tante subleuarer sobolis ne regni mei ꝑuarer successore. Puez igit̄ secreto nutriri fecit z se grauidā simulauit. Tandē se filiū peperisse mentit̄ et p̄ totū regnū fama hec celebris diuulgat̄. Principes ꝓ suscepta sobole vehementer exultant z ingenti gaudio plebs letatur. Ihm igit̄ sm̄ magnificentiā regiā regina educari fecit. Nō post multū vo tp̄is regina de rege concepit et suo tpe filium ꝑturiuit. Cum aūt pueri aliquā tulū iā creuissent adinuicē sepius colludebāt z puez regiū iudas crebris molestijs z iniuriis molestabat. z ad fletū sepius ꝓuocabat. regina aūt ꝑ moleste ferens z iudā ad se nō pertinere sciēs ihm crebr⁹ verberabat. sed nec sic a molestia pueri desistebat. Tandem res pandit̄. z iudas nō verus regine filius sed inuētus fuisse apitur. Qō iudas vt comperit vehemēt erubuit z frēm suū putatiuū filiū regis latent occidit. Ob hoc capitalē sententiā timens cuz tributarijs in hierl̄em aufugit seq̄ curie pilati tunc p̄sidis mancipauit. Et quoniam res similes sibi sunt habiles. pylatus iudā suis moribus inuenit ꝓgruere. z ideo cepit ihm valde caꝛe hīe. Vniuersi igit̄ curie pylati iudas p̄ficit̄ z ad ei⁹ nutū oia disponūt̄. Quadā igit̄ die pylat⁹ de palacio suo in qōdaz pomerij aspiciens. illoꝛ pomoꝛ tanto desiderio captus ē vt pene deficere videretur. Erat aūt illud pomerium ruben patris iude. sed nec iudas patrem neq̄ ruben filiū agnoscebat. quia et Ruben ihm in marinis fluctibus pisse putabat. z iudas q̄s pater aut que patria sua fuerit penitus ignorabat. Pylatus itaq̄ accersito Juda ait. Tāto illoꝛ fructuū capt⁹ sū desiderio q̄ si his frustrat⁹ fuero sp̄m exalabo. Concit⁹ igit̄ iudas in pomerij ililijt. z velociꝰ mala carpit. Interea ruben venit z iudā mala sua carpētē inuenit. Fortiter igit̄ ambo cōtēdūt. z iurgia supaddūt. post iurgia surgūt ad verbera z mutuis se iniurijs affecerūt. Tandem iudas Ruben in ea pte q̄ ceruiꝛ collo ꝓnectit̄ lapide percussit piter z occidit. Poma igitur sustulit. et pylato q̄d acciderit enarrauit. Jam die iclinā te z nocte supueniente rubē mortuus inuenit̄ z subitanea morte ꝓuentus eō putat̄. Tūc pylatus oēs facultates rubē iude tradidit. et cyboreā vxorē ruben in p̄iugē iude dedit. Quadā igit̄ die cū cyborea grauiter suspiraret et iudas vir ei⁹ q̄d hīet diligenter interrogaret. Illa rñdit. Heu infelicissima sū oim feiaꝛ. qz infantulū meū marinis fluctib⁹ imersi. z virum meū morte ꝓuentū inueni. ß et dolore misere pilat⁹ addidit dolorē. q̄ me mestissimā nuptui tradidit z iuuitissimā tibi i coniugiū copulauit Cūq̄ illa oia de illo infantulo enarrasset. et Judas illa q̄ sibi acciderāt retulisset. inuentū est q̄ iudas mrēm suā i vxorē duxerit, z q̄ patrez

sñū occiderit. Pnīa igit ductus suadēte cibo rea dñm nr̄m ihm xp̄m adiit z suox delictoū venīā iplozauit. Hucusq; in predicta hystoria apocrifa legit. q̄ vtrū recitanda sit lctōris arbitrio relinq̄tur. lz sit poti⁹ relinquenda q̄z asserē da. Dñs aūt suū eū fec̄ discipulum z de discipulo in suū elegit apostolū. Qui aūo sibi familiaris extitit z dilectus vt eū suū facēt p curatorē quē postmodum pertulit suū prodi torem. Portabat em̄ loculos z ea q̄ xp̄o dabā tur furabat. Dolēs vo tpe dñice passiōis qvn guentū qō tricētos denarios valebat non fuerat vēditū vt illos etiā denarios furaret. abijt. z dñm. xxx. denarijs vendidit. quoꝝ vnusquisq; valebat decem denarios vsuales. et ita damnū trecentox denariorū recompensauit. Vel vt q̄dā aiūt oim q̄ p xp̄o dabant decimā ptem furabat. z iō p decima pte qnā i vnguēto amiserat. s. p. xxx. denarijs dñm vendidit. Quos tñ pnīa ductꝰ retulit. z abiēs laqo se suspendit. z suspensus crepuit medius. z diffusa sunt viscera eiꝰ. In h aūt delatū ē ozi ne p os effundēt. Nō em̄ dignū erat vt os tam vilit inquinaretur qō tam gloziosum os. s. xp̄i contigerat. Dignū etiā erat vt viscera q̄ proditionē conceperant. rupta caderēt. z guttur a q̄vox p ditionis exierat laqo artaret. In aere etiā interijt. vt q̄ angelos in celo z hoies in ēra offēderat ab angelox z hoim regione separet. z i aere cū demonibꝰ sociaret. ¶ Cum igitur int̄ ascensionem z penthecosten apostoli in cenaculo sit essent. videns petrus q̄ numerus. xij. apl̄oꝝ erat iminutꝰ qs tñ dñs in hoc numero elegerat vt fidem trinitatis in quatuor mundi ptibus p̄dicarēt surrexit in medio fratꝝ dicēs. Viri frēs opter vt aliquē loco iude substituamus. q̄ testet nobiscū resurrectionem xp̄i. qa dñs dixit nobis. Eritis mihi testes in hierl̄em z in oī iudea z samaria. z vsq; ad vltimū terre. Et q̄z testis nō nisi de his que vidit oz testimoniū ferre eligēdus est vnus ex his viris q̄ nobiscū sp fuerunt. z dñi miracula viderunt z eius doctrinā audierunt. Et statuerunt duos de septuaginta duobꝰ discipulis. s. ioseph qui cognoiatus ē iustꝰ p sanctitate sua. q̄ fuit frat iacobi alphei. z mathiā ō cuiꝰ laude ibticetur q̄ sufficit ei p laude q̄ in apl̄m est electꝰ z oratēs dixerunt. Tu domine qui nosti coꝝda oim ostende quem elegeris ex his duobus accipere locum ministerij huius z apostolatus quē iudas amisit. Et datis illis sortibꝰ cecidit sors super mathiam z annumeratus est cum vndecim apostolis. Et notandum q̄ exemplo h vt ait Hieronimus. non est sortibus vtēdū q̄ priuilegia paucox cōmunem legem nō faciunt. Rursus etiā sicut ait beda. donec veniret veritas figurā licuit obseruare. Vera em̄ hostia in passione fuit imolata. ꝫ in penthecosten cōsūmata. Et ideo in electōe mathie sortibus vsi sunt ne a lege discreparēt. in q̄ sūmꝰ sacerdos sorte q̄rebat. Post penthecosten vero tā veritate ꝓpalata. vij. dyacones non sorte ꝫ discipulox electōne z apl̄oꝝ oratione. et manuū impositōne ordinati sūt. Cuiusmodi aūt he sortes fuerint due sctōrum patrū extant snie. Hiero. em̄ z beda volūt q̄ he sortes tales fuerunt q̄les ille. quax in veteri lege creberrimus vsus erat. Dionisiꝰ aūt qui fuit pauli discipulꝰ irreligiosum existimat h arbitrari asserens sibi videri q̄ illa sors nihil aliud fuerit. nisi q̄dam splendoz z radius diuinitꝰ super mathiā emissus p quē ipe ostendebat i apl̄m assumēdꝰ. Tlit ei sic i lib. ecc̄liastice gerarchie. De diuīa aūt sorte q̄ sup mathiā diuinitꝰ cecidit. alij q̄dem alia dixerūt nō religiose sic arbitroꝝ. meā aūt z ipe intentōz dicam. Videntur em̄ mihi eloquia sorte noiare theaticū qōdaz donū demonstrans illi theartico choro a diuina electōe susceptū. Hic igitur mathias apostolꝰ iudeā i sorte accepit z p̄dicationi ibidem insistēs z multa miracula facies in pace q̄euit. In nōnullis vo codicibus legit q̄ patibulū crucꝫ ptulit z tali martirio cozonatꝰ celos ascēdit. Hui⁹ coꝝp⁹ rome in ecclesia sancte Marie maioris sub lapide porfiretico sepultū esse dr̄. z ibidem caput eius ppl̄o demonstratur.

D In q̄dā vo legenda q̄ treueris inuenitur sic int̄ cetera legitur. Mathias de tribu iuda et ciuitate bethleē illustri ꝓsapia oriundus fuit. Qui lr̄is traditꝰ oēm in breui legis z ꝓphar̄ sciam apphendit. Lasciuiā q̄z abhorrens pueriles ānos mox maturitate vincebat. Informabatur q̄z eius animꝰ ad virtutē vt esset ad itelligētiā habil̄. ad miscōiaz facil̄. in ꝓspis non elatus. i aduersis cōstans z intrepidus. Satagebat vt q̄ iussu p̄cepat ope cōpleret. z oris doctrinā manuū opatōe monstraret. Hic cum p iudeam predicaret cecos illūinabat. leprosos mūdabat. demōes expellebat. claudis gressuz surdis auditū. mortuis vitā restituebat q̄ cuz coram pontifice accusaret in multis respōdit. De obiectis q̄ crimīa dicitis nō oportet me multa dicere. qm̄ xp̄ianū esse nō est crimis ꝫ gl̄ie. Cui pontifex. Si tibi dant inducie vis penitere. Et ille. Absit vt a veritate quā semel inueni p apostasiā digrediar. Igr̄ mathias i lege erat doctissimus. corde mundus. animo prudens in soluendis qōnibus sacre scripture acutꝰ. in ꝓsilio ꝓuidus. in ꝛmocinatōe expeditꝰ. Qui cū verbū dei p iudeā p̄dicaret. multos signis z p̄digijs cōuertebat. Vnde iudei inuidētes ip̄m in consilio statuerunt. Duo ergo falsi te-

stes q̄ ip̄m accusauerāt. primo in ip̄m lapides miserūt. q̄s lapides in testimoniū illis secū petijt sepeliri. Qui dū lapidaret securi more romano pcutit. z extensis in celū manib⁹ spūm dño reddidit. Et subdit ibidem. Cui⁹ corp⁹ de iudea romam z inde treuerim est translatum.

¶ In q̄dam vo alia legenda legit q dū mathias in macedoniā aduenisset. z fidem xp̄i p̄dicaret. q̄ndam potionem toxicatam queviſu cūctos p̄uabat sibi dederūt. quā in nomie xp̄i bibit z nullā lesionē incurrit. z cū illa potione plusq̄. ccl. excecassent. ille singulis manū iponēs oēs illūinauit. dyabol⁹ aūt in silitudie infantis eis apparēs suasit vt mathiā occiderēt q̄ eor cultū euacuaret. z cū ip̄e in medio eor p̄sistēt. trib⁹ dieb⁹ eum querentes minime ī uenerunt. Tertia aūt die se eis manifestās dixit. Ego sum. Quē manib⁹ post tergū ligatis z func collo imposito crudel⁹ afflixerūt. z sic i carcere recluserunt. Vbi demones apparētes dentib⁹ in eū fremebant. q̄ appropinquare nō poterant. Dñs aūt cū multo lumine ad eū veniens ip̄m de terra leuauit. z vincla soluēs et dulciter foris hostiū aperuit. q̄ egressus vbū dñi p̄dicauit. dū aūt q̄dā obstinati p̄sisterent dixit eis. Denūcio vobis q viui in infernū descēdetis. morq̄ terra se aperuit z cūctos illos deglutiuit. Heliq̄ vo ad dñm sunt conuersi.

xlvj.

De sancto Gregorio.

Gregorius dicitur

Gregorius dicitur a grex z gore quod est predicare siue dicere. vñ gregorius quasi gregis p̄dicator. Vel dī gregori⁹ quasi egregori⁹ ab egregi⁹ z gore q̄si egregius predicator z doctor. vl gregori⁹ in lingua nr̄a vigilans sonat. q⁹ ip̄e vigilauit sibi deo z gregi. Sibi per mūdicie conseruationē. deo per int̄nā p̄templatōz. gregi per assiduā p̄dicatōz. Et hec tria merenť dei visionem. Aug⁹. i li. de ordine. Is videt deuz q̄ bñ viuit. bene studet. z bene orat. Ei⁹ vitā scripsit paul⁹ longobardor historiographus quā Iohannes dyacon⁹ diligēcius postmodum cōpilauit.

Gregori⁹ senatoria stirpe progenit⁹ cui⁹ pater Gordianus z mater siluia dicebatur. Cū sūmū phie apicem in ipa sui adolescentia attigisset. ac rerū z diuitiaruz copia plurimum abundaret. cogitauit tamē hec oia deserere z in religionē se transferre. Qz dū longi⁹ conuersionem p̄trahēt. z tutl⁹ se xp̄o famulatuz putaret. si sub pretoris vrbani habitu mūdo speciosior⁹ deſuiret cepert mīta ꝯ eū ex scli cura succrescere. ita vt nō tantū spē q̄ in eo retinere⁹ z mēte. Tādē p̄ie orbat⁹ sex mōasteria in sicilia cōstruxit. septimū intra menia vrbis sub honore scī andree ap̄li in p̄prio domate fabricauit. In quo relictis sericis auro gemmisq̄ radiantib⁹ vili mōastico habitu tegebat Vbi ad tantā p̄fectōz in breui deuenit vt i ip̄o sue conuersiōis initio posset iā in perfectoruz nūero cōputari. Cui⁹ q̄dem p̄fectio ex verb̄ suis q̄ in p̄logo sup dialogū pōit aliq̄r ppendi p̄t. vbi sic dic. Infelix anim⁹ me⁹ occupatōnis sue pulsat⁹ vulnere meminit q̄lis aliq̄n i mōasterio fuit. qūo et labētia cūcta sbtērāt. q̄tū re b⁹ omnib⁹ q̄ voluūt. eminebat q nl'a nisi celestia cogitare cōsueuerat. q etiā retent⁹ corpore ipa iā carnis claustra p̄templatōe trāsibat. q mortē q̄z q̄ pene cūctis pena est. vicz vt ig̃es sū vite z p̄miū laboris sui amabat. Tāta deni q̄z districtōe corp⁹ suū afflixit vt infirmato stomacho sbsistē vix valeret. z incisionē vitalinz quam greci sincopin vocant patiens crebris angustijs per horaz momenta ad exitū p̄pinquaret. Quadam vice dū q̄dam in monasterio suo vbi abbas p̄erat scp̄tiaret angel⁹ dñi in spē naufragi sibi affuit. sibiq̄ misereri lacrimabiliter postulauit. cui cū grego. sex argenteos dari fecisset z abijsset. eadem die iterq̄ redijt seq̄ multa pdidisse pauca vero recepisse perhibuit. Qui cū ab eo totidē argēteos recepisset iterq̄ vice tertia reuersus miseri sibi importūis clamoribus postulabat. Sed grego. cum a p curatore sui monasterij didicisset nil vandum p̄ter scutellam argenteam quā mater sua cuz legumib⁹ mittere solebat in monasterio remā sisse. illam statim dari p̄cepit. Quā ille libēter accipiēs let⁹ abscessit. Hic aūt angel⁹ dñi fuit sic se sibi postmodū reuelauit. ¶ Quadā die btūs grego. per foruibis romane trāsiens cernit q̄sdam pueros forma pulcerrios vultu venustos. capillor nitore perspicuos cē venales. Interrogat igit mercatorē de q̄ illos p̄via attulisset. Qui rñdit. De britania cui⁹ incole simili cādore refulgent. Interrogat iterum si xp̄iani sunt. Cui mercator. Nō. sed paganicis errorib⁹ implicati tenenť. Tūc grego. acrit ingemiscēs heu p̄cbdolor inq̄t q̄ splēdidas facies p̄nceps tenebraz nunc possidet. Interrogat insup qō eēt vocabulū gentis illi⁹. Cui ille anglici vocanť. Bñ inq̄t anglici quasi angelici q⁹ z angelicos vult⁹ habent. Interrogante iterū eo qō nomē hīet illa p̄uincia. ait mercator p̄uinciales illi deiri vocanť. Et grego. bñ inquit deiri vocāť q⁹ de ira sūt eruendi. Kursus de noie regis interrogāte ait mercator q aelle dicētur. z grego. bñ aelle q⁹ alla in p̄ti⁹ illī decātari oportet. Qui mox ad sūmū pontificem accedēs. cū multa instantia z p̄cib⁹ vix obtinuit vt ad illos cōuertendos mitteret. Cunq̄ iaz iter

arripuisset. romani de eo abūtia plurimū ptur bati papā adeunt ⁊ eū taliter alloquūtur Petrū offendisti romā destruxisti gregoꝛi. dimissti. Sicq papa pterritꝰ ad eū reuocādū continuo nūcios destiauit. Cūq grego. iā iter triuꝫ diex pegisset. ⁊ in q̄dā loco diuertēs q̄dā ceꝛis q̄scētibꝰ lectitaret. locusta supueniēs euꝫ coegit a legēdo q̄scē. ⁊ ex consideratōne sui nois docuit eū in eodē loco stare debē. Nō ille spū ꝓphico discēs. statim comites adhoꝛtat vt velocius debeant ꝓficisci. ꝫ supueniētibꝰ apl'icis nūcijs redire cōpellit. licet de hoc plurimū tri starel. Tūc papa ipm a monasterio suo abstraxit. ⁊ suū dyaconē cardinalem ordinauit. ❡ Quodā tpe tiberis fluuiꝰ alueuꝫ suū egressus intantū excreuit. vt super muros vrbis influēt ⁊ plurimas domos euerteret. Tunc etiaꝫ per tyberim fluuiū multitudo serpentū cū draconе magno i mare descēdit. ꝫ a fluctibꝰ ꝓfocati ⁊ ad litt⁹ piecti. totū aerē sua putredine corruperunt. Sicq plaga pessima quā inguinariā vocant secuta est. ita vt etiā corꝑali visu sagitte celitus venire ⁊ singulos q̄sq percutere viderentur. Que primo oīm pelagiū papā pculit. ⁊ sine moꝛa extinxit. Postmodū vo ita in reliquū vulgus deseuit vt subtractis habitatoꝛibus domos plurimas vacuas in vrbe reliquerit. Sꝫ qꝛ ecclesia dei sine rectoꝛe eē non poterat Gregoriū licet totis viribus renitētē plebs omnis elegit. Cum ergo benedici debēt ⁊ lues ppl'm deuastaret. sermonē ad ppl'm fecit ꝓcessionem faciēs letanias instituit. ⁊ vt oēs deuꝫ attenti⁹ exoꝛarent admonuit. Cū igit deū omnis congregatus ppl's exoꝛaret intantuꝫ lues ipa deseuit vt in vna hoꝛa. lxxx. homines spiritū exalarent. Sꝫ neq̄q cessauit ppl'm admonere. vt ab oīone nūq̄ desisterēt donec pestem ipam diuia ꝓpulsaret miſatio. Finita ꝓcessione fugere voluit ꝫ nequit. qꝫ die noctuq̄ poꝛtas vrbis ꝓpē eū vigiles obſuabant. Tandem mutato hitu a q̄busdā negociatoꝛibus obtinuit vt in q̄dā dolio sup q̄drigam de vrbe educēt Qui moꝛ siluā expetijt cauernarum latibula requisiuit ibiq tribus diebus latuit. Verūtn dū sollicite q̄rēt. colūna lucis pꝛefulgida a celo depēdēs sup locū in q̄ latitabat appuit. in q̄ colūna angelos descēdētes ⁊ ascēdētes q̄dam reclusus aspexit. Moꝛq abvniuerso populo capitur trahit ⁊ summ⁹ pontifex consecratur.

❡ vero ad hoc honoꝛis culmen inuit⁹ ascēderit. qui verba sua legit patēter aduertit. Nā in epl'a ad narsum patriciū sic ait. Dum ꝓtem platōis alta describitis. ruine mee mihi gemitum renouatis. qꝫ audiui q̄d intus pdidi dum foꝛas ad culmē regimis imeritus ascēdi. Tanto aūt me meroꝛe percussum cognoscite vt vix loqui sufficiaꝫ. Nolite ergo me vocare noemi id est pulchꝝ. ꝫ vocate me mara. qꝫ amaritudine plen⁹ sum. Itē alibi. ❡ me ad ep'atus oꝛdinē cognoscite pueniſſe. si me diligitis plangite. qꝫ ⁊ ego incessanter defleo. atq vt deū ꝓ me exoꝛetis rogo. In pꝛologo q̄z sup dyalogum sic ait. Ex occasione cure pastoꝛalis anim⁹ meus scl'ariū hominū negocia patit ⁊ post tā pulcrā sue q̄ris spēm trēi actus puluere fedatur Perpendo itaq̄ q̄d tolero. ꝑpendo q̄d amisi. Dūq̄ intueoꝛ illō quod perdidi fit ꝫ grauius q̄ oꝛto. Ecce. n. nūc magni maꝛ fluctib⁹ q̄tuoꝛ. atq in naui mentis tempestatis valide ꝓcellis illidoꝛ. ⁊ cū pꝛioris vite recolo quasi pꝛ tergum ductis oculis viso littoꝛe suspiro.

Sꝫ qꝛ adhuc romam pꝛedicta pestis vastabat moꝛe solito ꝓcessionē cū letanijs p ciuitatē circuitū q̄dam tpe pascali oꝛdinauit. in q̄ ymaginē btē Marie sp virgis q̄ adhuc vt aiūt est rome in eccl'ia q̄ dī sancta maria maioꝛ quaꝫ lucas arte medic⁹ ⁊ pictoꝛ egregi⁹ formasse dicit ⁊ eidē virgini simillima p omnia qbibet ante ꝓcessionē reuerēter poꝛtari fecit. Et ecce tota aeris infectio ⁊ turbulentia ymagini cedebat ac si ipam ymginē fugēt ⁊ ei⁹ pūtiam ferre nō posset. Sicq post ymaginē mira serenitas et aeris puritas remanebat. Tūc in aere vt refertur iuxta ymaginē audite sūt voces angeloꝛū canentiū. Regina celi letare all'a. qꝫ quē meruisti poꝛtare all'a. resurrexit sicut dixit alleluia. Statimq̄ beatus Gregoꝛi⁹ quod sequit adiunxit. Oꝛa pꝛo nobis deū rogamus alleluia Tūc btūs Gregoꝛi⁹ vidit supra castrū crescētij angelū domini q̄ gladium cruentatum deꝛgens in vaginā remittebat. Intellexitq̄ Gregoꝛi⁹q̄ pestis illa cessasset. Et sic factū ē. Vñ ⁊ castrum illud castꝝ angeli deinceps vocatū est. Tandem vt desideraueꝛat Augustinum mellitū ⁊ Johannem cum quibusdam alijs i angliaꝫ misit ⁊ eos suis pꝛecibus ⁊ meritis ad fidem xp̄i conuertit. ❡ Tante etiam būlitatis btūs Gregoꝛius extitit. vt se laudari nullo mō ꝑmittēt. Nam stephano epiſcopo q̄ eū in suis epistolis laudaueꝛat ita scripsit. Multum mihi ⁊ vltra q̄z audire debui indignus faꝛem in vestris epistolis demonstrastis. Et tamen scriptum est. Ne laudes hominem q̄ diuinuit. Tamen ⁊ si audire talia dignus non fui. oꝛationibus vestris peto vt dignas efficiar. vt si bona ideo in me dixistis. qꝛ nō sūt ideo sint quia dixistis. Item in epistola ad narsuꝫ patriciū q̄ causē ⁊ nominis similitudinē faciendo ꝑ scripturas clausulas declamationesq̄ formatis. certe frater charissime simeꝫ leonē vocas. quod eo modo vos agere conspicim⁹ quo scabiosos catulos sepe pardos vel tigres

vocamus. Item in epla ad anastasium patriarcham antiocenum qvos me os domini. q lucernā dicitis q loquēdo multis ꝓdesse multisq posse lucere perhibetis. existimationem meam fateor mihi in dubitationē maximam ꝓduxistis. Considero nanq qui sum. et nihil me ex hmōi boni signo deprehendo. Considero. aūt q estis. z vos mētiri posse non arbitror Cū ergo credere volo quod dicitis cōtradicit mihi infirmitas mea. Cum disputare volo qō in laude mea dr. ꝺdicit mihi sanctitas vestra. Sed qso vir scē nobis aliqd de hoc certamine nostro cōueniat. vt si nō qō dicitis ita est sit ita q dicitis. Vocabula etiā iactātiā vl vanitatē sonātia oīno respuebat. Ūñ eulogio pīarche alexandrino q eum vniuersalem papam vocauerat ita scribit. In pfatōne epistole quam ad me direxistis sup be appellatōnis verbum vniuersalem me papam dicētes impmere curauistis. Quid peto dulcissima sanctitas vra vltra nō faciat. q vobis subtrahik qō alki plusq rō exigat pbek. Ego em ūbis pspariū qro sed moriby nec honorē eē reputo in q frēs honorē suum ꝓdere cognosco. Recedant g verba q vanitatē inflant. charitatē vulnerant. Hinc est q cum iohes epūs ꝓstātinopolitanus vocabulū vanitatis sibi vsurparet. z se vniuersalē papā vocari fraudulenka synodo obtinuisset. ink cetera sic de eo scribit gregorius. Quis est iste qui contra statuta euangelica. ꝓtra canonū decreta nouū sibi nomē vsurpare psumit. vt vel sine iminutiōe sit vny q esse appetit vniuersus Verbū etiā iussiōis sibi a coepis dici nolebat Ūñ ait in epla ad eulogiū epm alexandrinū. vra mihi caritas loquik dicēs. Sicut iussistis. Qō verbū iussionis peto a meo auditu remoueri. q scio q sum z q estis. Loco em mihi frēs estis. moribus patres. Insup ob nimiā humilitatez q erat pditus. nolebat q matrone se ancillas suas dicerēt. Ūñ rusticane pīcie scribēs ait. Vnū in tuis eplis egre suscepi q qō semel eē poterat sepy dicebak ancilla via. z ancilla via. Ego. n. q p epatus onera oīm fuy sum factus q rōe te mihi ancillā dicis. cus añ epatus susceptū ꝓfuy fui. Et tōo rogo p oipotentē deum ne b verbū aliqū ad me in scptis tuis inueniā Primus in suis eplis se fuū fuox ōi noiauit z alios noiari instituit. Libros suos duz adhuc viueret ob nimiā humilitatem publicari nolebat z in alioz compatōe suos nihil valere existimabat. Ūñ innocētio pfecto affrice sic scribit. Q expositōz. s. iob vobis transmitti voluistis. vestro studio congaudemus. Sz si delicioso cupitis pabulo saginari. bti aug. cōpatriote vīl opuscula legite. z ad cōpatōez illius si milaginis nostrum furfurem non qratis. Neq em volo dū i hac carne sū si qua dixisse me contigit ea facile hoibus inotescī. ꝟ Legitur qz in qdā libro de greco in latinū translato q qdā scūs pr noie abbas iohes cū romā ad visitādū apla limina venisset. z btm grego. papā p mediū ciuitatis trāsirevi deret voluit ei occurrē. acvt decebat reverentiam exhibere Cernens vero beatus gregorius q se in terraz vellet prosternere. festinauit z primo se coram ipo in terram ꝓstrauit. nec inde surrexit. quousq abbas primo surrexit. in quo maxima ei⁹ būilitas ꝓmēdak. Tante aūt largitatis elemosinaz extitit vt nō solū pūtibus ꝟ etiā lōge positis z in monte synai mōachis ecīa mīstraret Nam oīm indigentiū noia scpta hēbat. z eis libak subueniebat. Mōasteriū hierlimis īstituit z dei famulis illic degentibus necessaria mittere ꝓcurauit. Trib⁹ qz milibus ancillē dei ꝓ qrtidianis stipendijs octogita libras auri annualiter offerebat. Quotidie etiam ad suam mensam pegrinos qslibet inuitabat. Inq qs die qdā vnus accessit. in cuius manib⁹ duz ipe ex būilitate aquā fundere veller. cōuersus vicem accepit. ꝟ repente eum in cui⁹ manib⁹ aquā fundere volebat nō inuenit. Cunq hoc factū secū ipe mirarek. eadem nocte ipe dñs pvisionem ei dixit. Ceteris diebus me i mēbris meis. hesterno aūt die me i memetipo suscepisti. Alio qz tpe pcepit cācellario vt. xij. pegrinos ad prādiū inuitaret. Qui pergēs iussa cōplenit. Ūñ aūt sik discūberēt intuēs papa. xiij nūerauit. z accersito cācellario cur contra suā iussionem. xiij. inuitare presumpserat inqsiuit Quos cancellarius numerans. z tm. xij. inueniens ait. Crede mihi pater non sunt nisi. xij. Aiaduertit greg⁹. vir ꝓpius discūbentem vultū crebro mutare z nunc adolescentē nūc vo sibi vetulū veneranda qdaz canicie simulare. Finito igr conuiuio illū in cubiculo duxit vehementer aduirans vt ei se nomēq suū ꝓdere dignarek. Qui rīdens ait. Et cur inkrogas de noie meo qō est mirabile. Verūtn scito quia ego sum naufragus ille cui scutellaz argenteam tribuisti. quam tibi miserat cuz legumin⁹ mater tua. Et hoc tibi ꝓ certo sit ognituz qz ab illo die q mihi dedisti destinauit te dñs fieri eccie sue pstulē z petri apli successorē. Cui grego. Et tu qūo hoc nostiq tūc me dñs pesse sue eccie destinauerit. At ille. Qm angel⁹ ei⁹ sum. z me tibi dñs nūc remisit vt te sp debeaz ptegē. z oīe qō petieris per me apō ipm valeas ipetrare. Statimq ab eo disparuit. ¶ Eo tpe fuit quidam beremita vir magne virtutis q oia ꝓpter deum reliqrat. z nihil preter vnā cattā possidebat. Quā blādiens crebro q si cohabitatricem in suis gremijs refouebat.

Orauit igit ad deū vt sibi oñdē dīgret cū quo future remūeratōis māsionez spare debuisset q illi⁹ amore nil ex diuitijs b⁹ seculi possiōret Quadā igit nocte sibi reuelat q cū grego. romano pōtifice māsionē sibi spare dēret. Ht ille fortiter igemiscēs pauptatē ꝓfuisset putabat.si cū eo remunerationez recipet q tantis mūdialib⁹ diuitijs abūdaret. Cum ergo gregorij diuitias sue pauptati die noctuq; suspirando ꝓferret.alia nocte audiuit dñm sibi dicentē. Cū diuitē nō possessio diuitiarū.ꝫ cupido faciat.cur audes pauptez tuaz gregorij diuitijs compare q magis illaz cattaz quā habes quotidie palpādo diligē cōprobaris.q; ille tantas diuitias q̄s nō amādo.ꝫ cōtē nēdo.cūctisq; liberalr largiēdo dispgit. Itaq; solitarius deo grās retulit .z q meritū suū decreuisse putauerat si greg.cōferret.orare cepit vt cū eo mansionē q̄q; pcipere mereret. H Cū apud mauricīū impatorez z filios ei⁹ sup morte cuisdā epi falso accusaret.sic ait in epla quā apocrisario mittit. Vnū est quod breuit suggeras dominis meis.qz si ego seruus eorū in mortē longobardoz vel damnū me miscere voluissem hodie longobardoz gens nec rege nec ducē nec comites hret atq; in sua cōfusione esset. Sz qz deū timeo i mortē cuiuslibet hois me miscere formido .Ecce q̄nte hūilitatis extitit qz cū esset summ⁹ pōtifex. imperatoris se fuū vocabat.et dñm suū eū appellabat. Ecce q̄nte inocentie.qz in mortē inimicoz suorū psentire nolebat. Cū āt mauricius impatorez grego.z ecciam dei pseqret.inter cetera sic ei scripsit greg.Oz ei pctōr sum credo.q oipotentē deū tāto vob amplⁱ placatz q̄nto me ei male seruientē affligitis. Quadam igit vice q̄dā monastico hītu indutus.spatā euaginatā dextera tenēs.coz imperatore intrepid⁹ astitit z cōtra illū vibrās gladio mouturū pdixit. Territus mauricius a psecutōe gregorij cessauit. z vt p se orare deberet instanr petijt q̄ten⁹ ipm in hac vita de malis suis de⁹ puniret z nō puniendū extremo examini reseruaret.Quadaz igit vice vidit se mauricius ante tribunal iudicis stare z iudicem pclamare. Date mauriciū Et capientes eū ministri ipm ante iudicē posuerūt.Cui ille. vbi vis vt reddam tibi mala q in hoc seculo perpetrasti. Ille rñdit. Hic potius ea dñe mihi.z nō in seculo futuro retribue Statimq; diuina vox iussit tradi mauricium. vxorem filios z filias foce militi occidendos. Qd z factū ē. Nō p⁹ mītū em tpis focas q̄dā miles eius ipm cū tota familia sua gladio occidit.z ei in imperio successit. Cuz apud sanctam mariam maiorem in die pasce missaz celebraret,z pax dñi pronūciaret.angelus domini alta voce rñdit.Et cū spū tuo. Vnde papa apud illā ecciam in die pasce statōnē facit nec sibi cū dicit.pax dñi i huius miraculi testimoniū rñdet. I Quodaz tpe trayanus imperatoz romanus ad quoddā bellū vehemētissime festinabat.Cui vidua quedam flebiliter occurrit dicens.Obsecro vt sanguinē filij mei innocenter perempti vindicare digneris.Cunq; trayanus si sanus reuerteretur se vindicare te staretur.vidua dixit.Et quis mihi hoc pstabit si tu in prelio mortu⁹ fueris. Trayanus dixit. Ille qui post me imperabit.Cui vidua. Et tibi quid proderit si alter mihi iusticiam fecerit Trayanus dixit. Vtiq; mihi.Et vidua.Nōne inquit melius est tibi vt mihi iusticiā facias. z pro hoc mercedē accipias q̄ vt alteri hāc trāsmittas .Tūc trayanus pietate cōmotus de eq̄ descendit.z ibidem innocētis sanguinē vindicauit. Ferr q̄z q cū q̄dam filius trayani p vrbem eqtando nimis lasciue discurreret filium cuiusdā vidue iteremit.Nō cū vidua trayano lacrimabiliter exponeret ipm filiū suuz q hoc fecerat vidue loco filij sui defuncti tradidit et magnifice ipam dotauit.Dum igitur quadam vice diu iam defuncto trayano gregorius p forum trayani transiret. z huius mansuetudinē iudicis recordat⁹ fuisset ad scti petri basilicam puenit.z ibidē ꝓ ei⁹ rore amarissime fleuit. Tūc sibi diuinit⁹ ē rñsum. Ecce petitionē tuā cōpleui.z traiano penā eternā pepci. De cetero aūt diligentissime caueas ne ꝓ dānato aliq; pces fundas. Damascenus aūt in quodam suo sermone narrat q Grego. ꝓ troyano oratione fundēs audiuit vocē sibi diuinitus illatam. Vocē tuā audiui z veniam trayano do. Cui⁹ rei vt ibidē dicit testis ē orīēs ois z occidens.Sup hoc dixerūt q̄dā q trayanus reuocatus fuit ad vitā.vbi grām cōsecut⁹ veniā meruit.z sic gliam obtinuit. Nec erat i inferno finaliter deputatus.nec sīa diffinitiua dānat⁹ Illij dixerūt q aia traynni nō fuit simplr a reatu pene ekna absoluta.ꝫ eius pena vsq; ad tēpus.s.vsq; ad die iudicij fuit suspensa. Illij q pena q̄ ad locū vl modū aliquē tormenti sub cōditione fuit taxata donec orāte gregorio p xpi grām loc⁹ vl mod⁹ aliqs mutaret. Illij vt iohes diaconus q̄ hāc legēdaz cōpilauit q nō legit orasse ꝫ fleuisse.z freq̄nter dñs misert⁹ cōcedit qō hō q̄uis desideras petere non presumit.z q eius aia nō ē ab inferno liberata z in paradiso reposita ꝫ simplr ab inferni cruciatibus liberata. Valet em vt dicit. aia z in inferno existere z inferni cruciatus p dei miseōiam nō sentire. Illij q pena ekna ꝓsistit in duobus. scz in pena sensus z in pena dāni q ē carētia visionis diuine. Pena igitur eterna quantū ad

primū est sibi dimissa. ꝫ ꝯtū ad scōm retenta. Ferk q3 q; t angelus istud adiecerit. Quia em p dānato rogasti. duoꝝ tibi dak optio. Aut ei in purgatorio duob⁹ diebus cruciaberis aut certe toto tempe vite tue infirmitatibus t doloribus fatigaberis. Qui pelegit toto tpe vite sue doloribus cōcuti. ꝫ duobus diebus i purgatorio cruciari. Dñ factum ē q; sp deinceps aut febribus laborauit. aut podagre molestia pressus fuit. aut validis doloribus conquassatus. aut dolore stomachi miserabiliter cruciatus. Dñ in q̄dā epla sic loqtur dicēs. Tantis podagre tātis molestiaꝝ doloꝛib⁹ pmor vt vita mea mihi grauissima pena sit. quotidie em in dolore deficio. t mortis remediū expectando suspiro. Item alibi. Dolor meus interduz mihi lentus est. interdū nimius. ꝫ neqꝫ ita lēt⁹ vt recedat. neqꝫ ita nimius vt interficiat vñ fit vt qui quotidie in morte sum repellar a morte Sic aūt me isectio noxij hūoris imbibit vt vinere mihi pena sit. t morte desiderāt expectez quā gemitib⁹ meis solā credo esse remedium.

R Matrona q̄dam singulis diebus dñicꝫ bto Gregorio panes offerebat. Cui cum post missaꝝ solennia corpus dñi offerret t diceret. Corp⁹ dñi nr̄i ihu xpi custodiat te in vitā eternam lasciua subrisit. Ille cōtinuo dexteraz ab ei⁹ore conuertēs. ptē illā dñici corpis sup altare deposuit. Postmodū cozā oi pp̄lo interrogauit quam ob cām ridere psumpserit. at illa. Quia panē quē ꝓpꝛijs manib⁹ fecerā tu corp⁹ dñicū appellabas. Tūc greg. p incredulitate mulieris se in oꝛone pstrauit. t surgens particulam illā panis instar digiti carnē factā repit t sic matronā ad fidem reduxit. Dꝛauit itez t carnē illā in panē puersam vidit t matrone sumendū tradidit. Quibusdā pncipib⁹ aliqs pciosas reliquias petētibus aliqntulū de scti Jobis euangeliste dalmatica tribuit. Qō illi suscipiētes tanꝫviles reliqas cū indignatōne nimia reddiderūt. Tunc. b. grego. oꝛone facta cultelium petijt. t pannū illuz pupugit. ex cuius pūctionibus sanguis protinus emanauit. Sicqꝫ ꝫpꝛecioſe essent reliqe diuinitus ē ostē sum. Quidā diuitū romanoꝝ relicta coniuge fuerat a pontifice cōione pꝛiuatus. Qō ille molestissime ferēs ꝫ autoꝛitatez tanti pontificis euacuare nō valēs. magoꝝ suffragia requisiuit. Qui se suis carminibus agere promiserūt. vt immisso demone tādiu caballus pontificis vexarek. q̄sqꝫ cū sessoꝛe suo periclitarek. Cūqꝫ grego. aliqn̄ sup caballū suū trāsiret. immisso demone magi eius equū tamfoꝛtiter vexari fecerūt vt nequaqꝫ ab aliq teneri valeret. Tūc grego. reuelante spū dyabolicā immissionem cognoscēs. facto crucis signaculo tam cabalūm a pūti rabie liberauit. ꝫ maleficos ꝑpetua cecitate mulctauit. Qui reatum suū cōfitentes ad sacri baptismi gratiā postmodum peruenerunt. Quibus lumen ne artem magicam relegerent reddi noluit. eos tamen ecclesiastico subsidio nutriri pꝛecepit. Legit quoqꝫ in libꝛo qui a grecis lymon dicitur q; abbas q̄ pꝛeerat monasterio sancti gregoꝛij eidem nūciauit q; quidā monachus penes se nūmismatria haberet. Quē grego. ad alioꝝ terroꝛez excōicauit. Postmodū tpis frat moꝛitur sancto gregoꝛio nesciēte. Qui iratus q; sine absolutōne moꝛtuus fuerat. oꝛonē i pictatio scripsit. q̄ eū ab excōicatōnis vinclo absoluebat. deditqꝫ eam vni diaconoꝝ pcipiēs vt eam sup foueaz fris defuncti legeret. Quo iussa cōplēte seq̄nti nocte q̄ defunctus fuerat abbati apparuit. t se vsqꝫ mō i custodia detentū. ꝫ heri absolutuz fuisse pbibuit. Officiū t cantū ecclesiasticū necnō t scolā cantoꝝ instituit. t p ꝑ duo habitacula. vnū iuxta basilicā scti petri. alterū iuxta lateranēsem ecciam fabꝛicauit. vbi vsqꝫ hodie lect⁹ ei⁹ q̄ recūbēs modulabak t. flagellum ei⁹ q̄ pueris minabak cū annario autenti co. veneratione cōgrua reseruank. In canone apposuit. Dieſqꝫ vros i tua pace disponas. atqꝫ ab eterna dānatōe nos eripi. t in electoꝝ tuoꝝ iubeas grege nūerari. Tandē. b. gregoꝛi⁹ cū sedisset annis. xiij. mensibus sex. t dieb⁹. x. plenus opib⁹ bonis migrauit a coꝛpe Jn cui⁹ tūba hi vsus scripti sūt. Suscipe tra tuo corp⁹ de coꝛpe sumptū. Reddē qō valeas viuificāte deo. Spūs astra petit. leti nil iura nocebunt. Cui vite alterius moꝛs magz ipa via ē. Pontificis summi ꝑ claudūk mēbra sepulcro. Qui innūeris semp viuit vbiqꝫ bonis. Fluxerūt autem āni ab icarnatōe dñi. dcvj. sb Foca impatoꝛe. Post moꝛtē. b. grego. regionem totam maxima fames inuasit. Dñ paupes quos liberalik grego. pascere solebat ad successoꝛē suuz veniētes dicebāt. Dñe quos pī noster grego. solebat pascere tua sctitas fame nō sinat pire. Quibus vbis papa indigtus. sp talik rūdebat Si greg. ad famā sue laudis cūctos pp̄los curauit suscipe nos aūt non possumus pascere. Et sic eos semp vacuos remittebat. Dñ sctūs greg. ter ei appuit. t tūc blāde de sua tenacia t detractōe redarguit. ꝫ ille se de nullo emenda re curauit. Dñ illi q̄rto apparens terribilik eū coꝛripuit. t in capite letaliter pcussit. Cui⁹ doloꝛe vexat⁹ in breui vitā finiuit. Dū aūt adhuc p̄dicta fames instaret. q̄dā inuidi gregoꝛio ceperūt detrahē asserentes q; totū thesauꝝ eccie tāqꝫ vir pdig⁹ cōsumpsisset. vñ ob h⁹ vindictā ad cōburēdū libꝛos suos ceteroꝝ aios inclinarunt. Quoꝝ dū q̄sdā iā cōbussissent. t ceteros

cõburere vellẽt. Petrus diaconus eiꝰ familia rissimus cum q̃ q̃tuor libros dialogorũ dispu tauerat. traditur vehementissime restitisse. asse rens hoc ad eiꝰ delẽdã mẽoriã nil valẽ. cũ i di uersis mũdi ptibꝰ exẽplaria tenerẽt. adiũgẽs ĩmane sacrilegiũ eẽ tãti pñis tot ⁊ tales libros exurere. supcuiꝰ caput ipe spñs ctm̃ in sil̃itu dine colũbe freq̃ntissime ꝓspexisse. Tãdẽ eos in hãc sniam adduxit. vt si illõ qõ dixerat iure iurando cõfirmãs mori cõtinuo meruisset ipi a libroꝝ exustõne desisterẽt. Si vo mori ñ me ruisset ꝛ supstes sui testimonij extitisset. ipe q̃z cõbustoribus mauꝰ daret. Ferk em̃ gregorius sibi dixisse. q̃ si miraculum de visione colũbe publicaret post ꝟ viuere nõ valeret. Itaq̃ cuꝫ appatu diaconatꝰ euãgelioꝝ libꝝ baiulãs. ve nerabilis ienita petrꝰ aduenies mox vt tactꝫ sacrosanctꝫ euãgelijs. gregorij sanctitati testi moniũ phibuit a doloꝛe mortꝫ extraneꝰ spiri tũ inꝛ vba vere ꝓfessiõis efflauit. ℳ Quidam monachꝰ mõasterij scti gregorij qõdam penes se peculiũ cõgregauit. btũs aũt gregoꝛ. alteri monacho apparẽs dixit. vt sibi denũcia ret q̃ peculiũ dispgeret ⁊ pniam ageret. qꝛ die tercia eẽt moritꝰ. Qõ ille audiẽs vehementꝛ expauit pniam egit ⁊ peculiũ reddidit. Mox q̃z febrib9 adeo coꝛreptus ẽ vt a diluculo diei tercie vsq̃ ad horã ẽciã p nimio incẽdio liguaꝝ ab oꝛe ꝓijciẽs vltim flatuꝫ emittẽ videreꝛ. Sꝫ cũ circũstãtes monachi coꝛam ipo psallerent. psalmodiã tandẽ iterrũpẽtes ei detrahẽ ceperũt. Ille ãt ꝓtinuo reuiuiscẽs ⁊ oculos sb ridẽ do cõcutiẽs ait. Parcat vob dñs frẽs. Quare mihi detraberevoluistis. Nã impedimẽtũ mi hi nõ modicũ generastis. qꝛ tam a vob q̃z a dy abolo sub vno tpe accusatus. nesciebaꝫ cui ca lũnie primitꝰ rñderem. Sed si qñ quẽlibet mi grantẽ videritis eidẽ nõ detractionẽ. ꝟ cõpas sionẽ impendatis. vtpute q̃ ad tam districti iu dicis cũ crimiatoꝛe suo iudiciũ vadit. Nã ad iudiciũ cuꝫ diabolo steti ⁊ adiuuante sctõ gre gorio cũctis suis obiectionibꝰ bñ rñdi. Tantũ de vna obiectõe ꝙictus erubui. p q̃ vt vidistꝫ taliter sum vexatus. ⁊ adhuc me non potui li berare. Cũq̃ de ea frẽs req̃rerent ait. Nou au deo dicere. qꝛ cũ ad vos a btõ grego. iussus suꝫ venire. diabolꝰ de ꝟ plurimũ ẽ cõqstꝰ putãs q̃ me ad pniaꝫ agendã. p cã illa deꝰ remitteret. q̃ ꝓpꝛ. b. gre. vadẽ dedi. ne cõmotam calũnia cuilibet reuelarẽ. moxq̃z clamans dixit. O an drea andrea. ꝟ anno peas q̃ me ꝓuo cõsilio ad hoc ꝓiculũ cõpulisti. Et stati reuolutis tri biliter oculis expirauit. Erat aũt in vrbe q̃daꝫ noie andreas q̃ eodẽ momẽto q̃ ei monachꝰ moriẽs ꝓiculũ fuerat ipꝛecatꝰ i tãgũẽ morbuꝫ decidit vt defluentibꝰ carnibꝰ consumi posset mori ãt nõ posset. Tũc mõachis mõasterij scti greg. cõuocatis. cõfessus ẽ q̃ cũ p̃dicto mona cho q̃sdã mõasterij cartulas rapuisset. ac suisce ptis ꝓcijs extraneis tradisset. moxq̃z is q̃ du dũ mori poterat inter vba sue cõfessionis spñm exalauit. ℳ Eo tpe vt in vita scti Eugenij legit dũ adhuc ambroſianũ offm̃ magꝫ q̃z gre gorianũ ab ecclijs seruareꝰ. romanus põtifex nomine adrianꝰ cõciliũ ꝓuocauit. vbi statutũ ẽ vt gregorianũ officiũ deberet vbiq̃ obseruari. Cuiꝰ rei karolus impator executor existens p diuersas discurrẽs ꝓuincias. minis ⁊ supplicijs oẽs clericos ad hoc ipm̃ cogebat ⁊ libros ambroſianꝫ officij vbiq̃ cõburebat. multosq̃z clericos rebelles incarcerabat. Ꝓficiscẽs ãt b. eugeniꝰ eps ad cõciliũ. inuenit ipm̃ cõciliũ p triduũ iaꝫ solutũ. suaq̃z prudẽtia dñm papã sic induxit. q̃ oẽs ꝓlatos q̃ cõcilio interfuerãt ⁊ iã p tres dietas recesserãt reuocauit. Cõcilio igiꝛ cõuocato omniũ patꝝ hec sniа vna fuit vt missale ambroſianũ ⁊ gregorianũ super altare beati petri apli ponerẽt. ⁊ foꝛes eccie optime clauderẽt ac pmoꝝ eoꝝ sigillis diligentissi me mũirent. ⁊ ipi tota nocte oꝛoi insisterẽt. vt dñs p signũ aliq̃d reuelaret qđ hoꝝ ab ecclijs magis seruari vellet. Sicq̃z p oia vt ordinaue rant facientes. mane ianuas eccie aperuerũt. ⁊ vtrũq̃z missale sup altare aptũ inuenerũt. Vꝛ vt alij asserũt. missale gregorianũ penitꝰ dissolu tũ. ⁊ huc illucq̃z dispsum inuenerũt. ambroſia nũ aũt solũmõ aptũ sup altare in eodẽ loco in quo posuerũt reperũt. Quo signo diuitꝰ sunt edocti. vt gregorianũ officiũ deberet p mũdũ totũ dispergi. Ambroſianũ aũt tãtũ in sua ec clesia obseruari. Sicq̃z sancti pres vt diuinitꝰ edocti fuerãt statuerũt. ⁊ sic vsq̃hodie obſuat

Narrat iohes diaconꝰ q̃ vitam. b. greg. cõpi lauit. q̃ dũ vitã eius cõscriberet ⁊ compilaret. q̃dam vir sacerdotalꝛ insignitus ei dormienti ⁊ ad laternaꝫ vt sibi videbatur scribenti astitit. Cui desup cãdidissima ⁊ aõo tenuissima vestꝫ erat. vt eius raritate nigredo subterioris tunicе appareret. Hic ꝓpius accessit ⁊ inflatis buc cis risum continere nõ potuit. Cũq̃ iohãnes eũ interrogaret curvir grauioris officij sic dis solute rideret ait. Quia tu scribis de mortuis quos viuentes nũq̃z vidisti. Cui iohannes. Et si illũ nõ nouerim facie. tamẽ de illo scribo q̃ didici lectione. Ait ille. Tu inq̃t vt video sicut voluisti feci sti. ⁊ ego q̃ facere potero non cessa bo. Moxq̃z illi lumẽ laterne extinxit ⁊ adeo ipm̃ ꝓterruit vt vehemẽt exclamãs putaret se ab illo gladio iugulatũ. Moxq̃z grego. affuit comitante secũ dextroꝛsum btõ Nicolao. sini stroꝛsum vo petro diacono eiq̃z dixit. Modi ce fidei q̃re dubitasti. Cunq̃z post coꝛtinam le-

cti aduersarius latitaret. greg. ex manu Petri diaconi magnā facē quā tenere videbat arripiens. eiusq; flāmis os faciēsq; ipsius aduersarij exurēs. adinstar ethiopis denigranit. Quedam aūt scintilla puissima cadēs in ei⁹ vestem candidā ipam dicto citius cōflagrauit. ⁊ sic nigerrimus totus apparuit. Dixitq; petrus brō greg. Satis deniguim⁹ eū. Cui gre. Nos illuz nō denigrauim⁹. ℔ nigrū fuisse monstrauim⁹. Sicq; ibidē multo relicto lumine abierunt.

xlvij. ¶

De sancto Longino.

Onginus fuit quidā

l centurio. q̄ cuz alijs militibus crucifixi dñi astās iussu pilati lat⁹ dñi lācea p fozauit. ⁊ videns signa q̄ fiebant. solē. s. obscuratū ⁊ tremotuz. in xp̄m credidit. maxie ex eo vt q̄dā dicūt. q⁹ cū ex infirmitate vl' senectute ei⁹ oculi caligassent. de sanguie xp̄i p lāceā decurrente foztuitu oc'los suos tetigit. ⁊ ptin⁹ clare vidit. Dñ renūcians militie ⁊ ab ap'lis instructus i cesaria capadocie. xxviij. annis monasticam vitā duxit. ⁊ vbo ⁊ exemplo ad fidē multos cōuertit. Cū āt a p̄side tētus fuisset ⁊ sacrificare nollet iussit p̄ses oēs dētes eius excuti ⁊ linguā abscidi. Lōgin⁹ tñ ex hoc loq̄lā nō p̄didit. ℔ accepta securi oīa ydola cōminut et fregit dicēs. Si dij sunt videbimus. Demōes aūt de ydolis exeūtes i p̄sidem ⁊ i oēs socios ei⁹ intrauerūt. ⁊ insanientes ⁊ latrātes se lōgini pedib⁹ p̄strauerūt. Et ait lōgin⁹ demonibus. Cur habitatis in ydol'. Qui rñderūt. Vbi nō noiak xp̄s ⁊ ei⁹ signū nō ē positū ibi ē habitatio nr̄a. Cū ergo p̄ses insaniret ⁊ oculos amisisset. dixit ei longin⁹. Scio q⁹ sanari non poteris nisi q̄ me occideris. q̄cito em̄ a te mortuus fuero p te orabo. ⁊ sanitatē tibi corporis ⁊ anime ipetrabo. Et statim euz decollari iussit. Post hoc abijt ad corpus ei⁹ ⁊ p̄stratus cū lacrimis pniam egit. ⁊ cōtinuo visum ⁊ sanitatē recepit. ⁊ in bonis opibus vitam finiuit.

xlviij.

De sancto Benedicto.

Enedictus dictus ē

b vel q⁹ m'ta b̄dixit. vel q⁹ i hac vita multas benedictōnes habuit. vel q⁹ oīes benedicebāt de eo. vel quia eternam meruit benedictōnem habere. Eius vitam sanct⁹ Gregorius scripsit. ¶

Enedict⁹ ex nursia p̄uincia ortus. cū
b rome liberalib⁹ studijs traditus essz in ipa sui infantia l'as deseruit ⁊ desertū petere decreuit. Quē nutrix sua q̄ eū teneritime diligebat vsq; in q̄ndā locū q̄ dicit' eff de secuta ē vbi ad purggandū triticuz mutuo capisterīū petijt. Sz sup mensam iucaute ponēs cū corruisset in duab⁹ ptibus fractū vidit Quā b̄dictus flere cōspiciēs ptes capisterij accepit. ⁊ ab oīone surgēs itegre solidatū inuenit. Postmodū nutricē occulte fugiēs in quē dā locuz venit vbi tribus ānis hoibus incognitus mansit. excepto q̄dam monacho romano noie. q̄ sibi sedule necr'ia mistrabat. Cū vo ad specū a romani monasterio iter non esset. panem in longissimo fune ligabat. ⁊ sic eum deponere consueuerat. Tintinnabulū etiam ipi corde inseruit. vt ad ei⁹ somnū vir dei cognosceret qñ romanus sibi panē p̄beret quem exiens accipet. Sed antiqu⁹ hostis vnius caritati ⁊ alteri⁹ inuidēs refectiōi lapidē iactauit. et tintinnabulū fregit. ℔ tñ romanus ei ministrare nō desijt. Post hec cuidā p̄sb'ro refectionem sibi in pascali solennitate paranti. dñs p visum apparuit dicēs. Tu tibi delitias p̄paras ⁊ seruus meus illo in loco fame cruciat. Qui ptinus surrexit ⁊ cū difficultate magna eū inueniēs dixit. surge ⁊ sumam⁹ cibū. q⁹ hodie pasca dñi est. Cui b̄dictus. Scio quia pasca ē. q⁹ videre te merui. Longe quippe ab hominib⁹ positus. q⁹ die eadem pascalis esset solēnitas ignorabat. Cui p̄sb'r. Veraciter hodie resurrectionis dominice dies est. abstinere te non conuenit. q⁹ ob hoc ad te missus sum. Sicq; de um benedicentes sumpserunt cibum. ℔

Quadam die auis q̄dā nigra q̄ merula vocatur. importune circa eius faciē volitauit. ita vt ab eo manu capi potuisset. Sed signo crucis edito. auis recessit. Moxq; diabolus quādam feminā quā aliquando viderat. ante eius oculos mentis reduxit. eiusq; animum tanto igne in speciem illius accēdit. vt pene heremū voluptate victus deserere deliberaret. Sed subito diuina gratia ad se reuersus continuo se exuit ⁊ in spinis ⁊ vep'ribus que ibi aderant se adeo volutauit. vt toto corpore inde vulneratus exiret. ⁊ per cutis vulnera mentis vulnera educeret. Dicit itaq; peccatum quia mutauit incendiū. Ab illo autem tēpore nulla postmoduz temptatio in eius corpore pullulauit

Crebrescente itaq; ei⁹ fama cum abbas monasterij cuiusdā obijsset. tota ipius monasterij congregatio ad eum venit ⁊ vt p̄eesse eis deberet petijt. Qui diu negando distulit. suis illozumq; fratrum moribus se cōuenire nō posse p̄dixit. Sed tandem victus assensum dedit. Cūq; regulam illic districtius seruari p̄ciperet. semetipsos reprehendebant. q⁹ ipm sibi p̄esse poposcerāt. quoq; scilicet rozritudo noz mam eius rectitudinis offendebat. Cumq; sibi cū eo aspicerent illicita non licere. ⁊ graue esse

sedule assueta relinquere. venenum vino miscuerunt. ⁊ sibi recūbenti obtulerunt. Sed benedictus signū crucis edidit. ⁊ quasi iactu lapidis vas illud vitreū fregit. Intelligens igit̄ q; potū mortis habuerat qđ portare non potuit signū vite illico surrexit. ⁊ placito vultu dixit. Miserear vr̄i omipotēs deꝰ frēs. Nunqđ nō dixi vob q; vr̄is ac meis moribus nō cōuenire. Tūc ad locū derelicte solitudinis redijt. vbi crebrescētibus signis claruit. ⁊ multis ad eū venientibꝰ. xij. mōasteria construxit. In vno aūt illoꝝ qđā mōachꝰ erat q ad orōnē diu stare nō poterat. ꝫ orātibꝰ alijs mox foras exibat ⁊ aliq̄ frena ⁊ trāsitoria agebat. Qđ cū abbas illius mōasterij. b. bñdicto narrasset fuit illuc ⁊ vidit q illū monachū q in orōne manere nō poterat qđā niger puerulus p vestimenti fimbriā foras trahebat. Dixitq; abbati monasterij ⁊ mauro monacho. Nūqđ nō aspicitis qs ē qui eū trahit. Cūq; rūdissent nō. ait. Orem⁹ vt vos etiā videatis. orantibꝰ illis. maurꝰ vidit ꝫ abbas videre nō potuit. Die igit̄ alia expleta orōne vir dei monachū foras repit quem p sui cecitate vga pcussit. ⁊ extūc imobilis in orōne pmansit. Sicq; ātiquus hostis dñari nō ausus ē in eius cogitatōe ac si ipe pcussus fuisset exhibere. Ex his monasterijs tria sursum in rupibus montis erāt. q̄ deorsum cū magno labore aq̄s hauriebant. Cūq; frēs illi virū dei sepe rogarēt. vt monasteria sua mutaret quadaꝫ nocte cū qđam puero mōtē ascēdit. vbi diuti⁹ orans. tres petras in eodē loco p signo posuit Cūq; de mane domū redijsset. et fratres p eadem cā ad eū venissent dixit. Ite ⁊ illā rupē in q̄ tres petras positas inuenerit̄ in medio canate. valet em̄ dñs ide vobis aquā producere. Qui eūtes ⁊ tā illā rupē sudantē inuenientes cōcauū locū illū fecerunt. ⁊ mox aq̄ repletū viderūt. q̄ vsq; nūc tā sufficiēter emanat. vt ab illo mōtis cacumie vsq; ad inferiora descendat.

Quadā vice dū circa monasteriū viri dei qđā cū falcastro vepres absciderent. ferrū de manubrio pſiliēs in q̄ndam locū pfundum cecidit. Cūq; de ꝫ ille nimis angustiaretur. vir dei manubriū in lacū posuit. ⁊ mox ferrū vsq; ad suū manubriū enatauit. ¶ Placidus puer ⁊ monachꝰ ad hauriendū aquā egrediēs in flumē cecidit. ⁊ mox ipm vnda rapuit. ⁊ pene in vnius sagitte cursum a tra introrsus traxit Vir aūt dei i cella cōsistēs ꝫ in spū statim nouit. Et maur vocans qđ de puero accidērit indicauit. ac vt ad ipm eripiendū pgeret imperauit. Accepta bñdictione cōcitꝰ maurꝰ prexit. ⁊ p trā se ire existimās sup aq̄s vsq; ad puer⁹ puenit. eūq; p capillos tenēs de aqua extraxit. Qui ad virū dei veniens retulit qđ acciderat.

Sed ipe ꝫ nō suis meritꝫ ꝫ eius obedientie dē putauit. Presbyter qđam florētius noīe viro dei inuidēs. ad tantā deuenit malicia. vt panē veneno infectū viro dei tanq; p bñdictione trāsmitteret. Quē scūs gtanr accepit. ⁊ cognouit q de manibus eiꝰ panē accipe pſueuerat ipm placuit dī. In noīe ihu xpi tolle hūc panem. et eū in tali loco vbi a nullo homie sumi valeat pjice. Tūc cornus apto ore expansis alis circa eūdem panē cepit discurrere atq; crocitare ac si aperte diceret. ⁊ obedire se velle. ⁊ tamen iussa implere nō posse. Cui scūs iter atq; iter pcipiebat dicens. Leua leua euꝫ securus atq; ipm vt dixi pjice. Qui tandē eū tollēs pꝰ tres dies redijt ⁊ de manu eiꝰ annonā quā consueuerat accepit. Vidēs aūt florētiꝰ q; corpꝰ magistri necare nō potuit. se ad extinguendas discipuloꝝ animas accēdit. ita vt septem nudas puellas i horto mōasterij ludere ⁊ cātare faceret. vt sic monachos ad libidinez inflāmarer. Qđ scūs vir de cella pspiciens lapsum discipulis ptimescēs. inuidie locū dedit. ⁊ qbusdā secū assumptis fratribus ipe habitatōem mutauit. Sed florentiꝰ cū in solario pſistens eum recessisse conspiceret ⁊ gauderet. repente solariū cecidit ⁊ ipm protinꝰ extinxit. Tūc maurꝰ post virū dei currens ait. Reuertere quia q te psequebatur extinctus est. Qđ ille audiēs vehemēt ingemuit. vel q; inimicꝰ occubuit. vel q; ō inimici morte discipulꝰ exultauit. Qua ō re factū ē vt eidē pniam indiceret. q; mandans talia gaudere de inimici morte presumpsisset. Ipe aūt ad alia migrans locum non hostem mutauit. Nā ad montē cassinū venit ⁊ templū appollinis qđ ibi situz erat in sancti Johānis baptiste oratoriū intrauit. ⁊ circūadiacentem pplm ab ydolatria puertit. Sed hoc antiquꝰ hostis gnit ferēs corpalibꝰ eiꝰ oculis teterrimus appebat. ⁊ in eū ore oculisq; flāmantibꝰ visibilit seuiebat atq; dicebat. Bñdicte benedicte. Sed cum ille nihil sibi rūderet dicebat. Maledicte maledicte. nō benedicte. qđ me p sequeris. Quadā die lapidē q̄ndā in tra iacentē frēs i edificiū leuare volebāt. ꝫ neq; q̄ valebāt. Cūq; virorꝝ multitudo adesset. ⁊ ab eis leuari nō posset. a dueniēs vir dei bñdictionez dedit. ⁊ tūc maxima celeritate lenatus ē. Exq̄ ppenderūt q̄ diabolus illi isidiebat. q eū moueri nō pmittebat. Cūq; frēs parietē paulo altius edificarēt. antiquus hostis viro dei apparuit ⁊ qr ad laborantes frēs pgeret indicauit. Qui ptinꝰ eis nūciū misit dī. Fratres caute vos agite. qr ad vos spūs malignꝰ venit. Vix aūt nūcius verba cōpleuit. ⁊ ecce parietem antiquus hostis euertit. ⁊ q̄ndam puerum mōachū ruina cōtriuit. Sed vir dei puerꝰ mortuū

ꝛ laceratū in sacco ad se adduci fecit. ꝛ oꝛone sua ipsum resuscitans operi predicto restituit.

¶ Laycus quidam honestevite singulis annis ad visitandū virū dei ieiunus venire ꝓsueuerat. Quadā igit die dū illuc iret se illi alter viatoꝛ adiūxit. q̄ sumēdos i itinere cibos poꝛtabat. Cūq; iam tardioꝛ hoꝛa excreuisset dixit Veni frater sumamus cibū ne lassemur i via Quo rñdente q̄ nullatenus cibum in via gustaret. ad hoꝛā ille subticuit. Postmodum ad hoc ipm inuitauit. ꝫ ille cōsentire noluit. Deniq; cū hoꝛa iam ꝓteriisset ꝛ eos longū fatigasset ter pꝛatū ꝛ fo ntē ꝛ q̄cūq; coꝛpus ad reficiēdū delectare poterāt inuenerunt. Tūc viatoꝛ hoc ei ostendēs rogauit vt paululū gustaret ꝛ ibidem quiesceret. Cū igit ꝟba auriḃ ꝛ loca oculis blandirent eidē cōsensit. Cūq; ad bñdictū venisset dixit ei vir dei. Ecce frater malignꝰ hostis sek tibi ꝓsuadē nō potuit. scō nō valuit ꝫ tercio supauit. Tunc ille pedibus eiꝰ aduolutus se deliquisse igemuit. Totila rex gothoꝝ expiri volens vtrū vir dei ꝓphetie spūm haberet. cuidā suo spatario vestimēta regalia tribuit. eūq; cū oñi apparatu regio ad monasteriū destinauit. Quē ille veniētē conspiciens dixit. Pone fili pone ꝫ q̄ poꝛtas. non est tuū. Qui ꝓtinꝰ in ērā cecidit. ꝛ qꝛ tāto viro illudē ꝓsumpsisset expauit. Clicꝰ q̄dā q̄ a diabolo vexabat. ad virū dei vt sanaret adductus est. Cūq; ab eo diabolū expulisset ait. Vade ꝛ de cetero carnes nō comedas. nec ad sacros oꝛdines accedas. Quacūq; aūt die ad sacros oꝛdines accedere ꝓsumpseris. iuri diaboli mancipaberis. Cū ꝟo hoc aliq̄ tpe custodisset. ꝫ minoꝛes suos sibi ꝓponi in sacris oꝛdinibus cerneret ꝟba viri dei q̄si ex longo tpe oblitꝰ postposuit. atq; ad sacrum oꝛdinem accessit. Quē moꝛ is qui eū reliq̄rat diabolus tenuit eumq; vexare quousq; aiam eius excuteret nō cessauit. ¶ Vir quidā duos flascones vini per quendā puer ad eu misit. Sed ille vnū i via abscondit ꝛ aliū detulit. Vir aūt dei cū gr̄arū actione accepit vinū ꝛ discedētem puerū ām onuit dicēs. Fili vide ne de illo flascone quem abscondisti bibas. ꝫ inclina eū caute. ꝛ inueni es quid intus habeat. Qui cōfusus valde ab eo exiuit. Et reuersus volēs adhuc ꝓbare qđ audierat. cū flasconē inclinasset ꝓtinꝰ de eo serpens egressus est. Quadam vice dum vir dei in sero cenaret mōachus q̄dā filiꝰ defensoris ei assistēs ꝛ lucernā tenēs. p spm superbie intra se cogitare cepit. Quis ē hic cui ego mā ducanti assisto. lucernā teneo. seruitiū impendo. Quis sum ego vt isti seruiā. Cui statim vir dei ait. Signa coꝛ tuū frat sig̃ coꝛ tuuz. Quid est qđ loq̄ris. Vocatisq; fribus, lucernā iussit de mansibus eius tolli. ipm ꝟo iussit ad mōasterium accedere ꝛ q̄etum sedere. Gotboꝝ quidam Zalla nomine pfidie fuit arrrane. qui totile regis tpibus ꝫ catholice eccie religiosos viros ardoꝛe immanissime crudelitatis exarsit. ita vt q̄squis ei clericus monachusue añ faciem veniisset. ab eius manibꝰ viuus nullo mō exiret. Quadam ꝟo die auaricie sue estu succensus in rapina rex inhians dū q̄dā rusticū crudelibus toꝛmentis affligeret. eūq; per supplicia diuersa laniaret. victus penis rusticꝰ seipse ꝛ res suas bñdicto dei famulo cōmendasse ꝓfessus ē. Et dū hoc a toꝛq̄nte creditꝛ suspēsa interim crudelitate ad vitam interim repatur Tūc idē Zalla cessauit rusticū toꝛmētꝛ affligere. ꝫ eiꝰ bꝛachia loꝛis foꝛtibꝰ astrigēs añ equū cepit impellere. vt q̄s esset ille benedictus qui eius res susceperat demonstraret. Quem ligatis bꝛachijs rusticus antecedens duxit ad sctī viri monasteriū. eumq; ante ingressum cellule solū sedentē reperit ꝛ legentē. Eidē aūt sbsequenti ꝛ seniēti zalle rusticus dixit. Ecce iste ē de q̄ dixerā benedictus pr̄. Quē dū feruido spū ei puerse mētis insania fuisset intuitꝰ eo eroꝛe q̄ ꝓsueuerat acturū se existimans. magnis cepit vocibus clamare di. Surge surge. ꝛ res istius rustici redde q̄s accepisti. Ad cuius vocem vir dei ꝓtinus oculos leuauit. ꝛ a lectōne cessauit eūq; intuitꝰ moꝛ ꝛ rusticū q̄ ligatꝰ tenebat attēdit. Ad cuiꝰ bꝛachia dū oculos deflexisset. miro mō tanta celeritate ceperūt alligata bꝛachia loꝛa dissoluere. vt dissolui tam cōcite nulla hoim festinatōe potuissent. Cūq; q̄ ligatus venerat cepisset subito astare solutus. ad tante ptātis vim trem efactus zalla ad terraz coꝛruit ꝛ ceruicē crudelitatis rigide ad eius vestigia inclinās. oꝛonibus se illiꝰ cōmendauit. Vir aūt sanctꝰ a lectōe mīme surrexit. ꝫ vocatis fratribus eū introꝛsus tolli vt bñdictōem acciperet ꝓcepit. Quē ad se reductū vt a tanta crudelitatis insania q̄escere deberet admonuit. Qui refectus ꝓcedens nihil vlterius repetere a rustico ꝓsumpsit. quē vir dei nō tangēdo ꝫ respiciēdo soluerat. Quodā tpe in cāpanie regione fames incubuerat magꝝ. q̄ oēs alimentoꝝ indigētia coangustabat. iamq; in bñdicti monasterio triticū deerat. panes ꝟo pene oñes ꝓsumpti fuerant vt nō plusq̄ q̄nq; ad refectōnis horam fratribus inuenire potuissent. Cunq; eos venerabilis pater cōtristatos cerneret eoꝝ pusillanimitatē studuit modesta icrepatōne coꝛrigere. ꝛ rursum ꝓmissione sublenare dicēs. Quare de panis inopia vester animus cōtristatur. hodie q̄dem minꝰ ē. ꝫ crastina abūdanter habebitis. Sequenti aūt die ducenti farine modij ante foꝛes celle in saccis inuēti sunt. q̄s

omnipotens deus qb⁹ deferētibus trāsmissis
nūc vsq; manet incognitū. qō cū frēs cernerēt
dño gras referentes. didicerūt iam de abundā
tia nec in egestate dubitare. Legit quoq; q
qdam habebat filiuz morbo elephantino cor-
ruptū. itavt iam pilis cadētibus cutis intume
sceret. atq; increscentē sanie occultare nō possz
q ad virū dei ab eodem pre eius missus saluti
pstine sb oi celeritate restitut⁹ ē. z de h imēsas
gras dño obtulerūt. z postmodū dictus puer
in bonis opibus pseuerans in dño feliciter ob
dormiuit. Cū quosdā ex fribus ad quendaz
locū mitteret vt ibidē monasteriū cōstruerent
cōstituta die se ad eos venturū dixit z qlit con
strui deberet indicare. nocte vo eadē qua pro-
missus illucescebat dies. monacho quē illic p
posuerat atq; ei⁹ pposito i somnis apparuit et
loca singula vbi queq; edificari debuissent sub
tiliter designauit. Cū autē visioni fidē non da
rent. z adhuc ipm expectarēt. tandē ad eum re
uersi dixerūt. Expectauimus pater vt venires
sicut promiseras nec veisti. Cui ille. Quare fra-
tres ista dicitis. Nūqd nō vobis apparui z lo
ca singula designaui. Ite z sicut pvisionē vidi
stis oia ordinate. ¶ Nō lōge ab eius mōa
sterio due sanctimoniales femine ex nobili ge
nere erāt q linguā nō restringebāt. h eū q eis p
erat incautis monib⁹ sepe ad tracūdiā ꝓuo-
cabant. Qui cū hoc viro dei retulisset. mādā-
uit eis dicēs. Restringite linguam vram alio-
quin excōicabo vos. Quā excōicationis sen-
tentiā nō proferēdo intulit h intētando. Ille
aūt nihil mutate. infra paucos dies defuncte
sunt z in eccia sepulte. Vbi dū misse celebra-
rētur. z diaconus ex more diceret. q nō cōicat
exeat foras. nutrix eaz q p eis sp oblationem
offerebat eas de sepulcris suis pgredi z exire
ecciam videbat. Cūq; sctō bñdicto nūciatum
esset. ille manu sua oblationem dedit di. Ite z
hāc oblationē p eis offerte. z vlterius excōica
te nō erūt. Nō cū factum fuisset. z diacon⁹ ex
more clamaret. ab eccia de cetero exirevise nō
sunt. Monachus qdam cū ad visitādos pa
rentes exisset sine bñdictōne. z ea die q ad eos
uenit defunctus fuisz. z sepultū semel z bis
in terra reiecisset. parentes eius ad eū venerūt.
z vt ei suā bñdictōem impēderet rogauerunt.
Qui corpus dñi accipiens ait. Ite et hoc sup
pectus eius ponite. eumq; sic sepulture tradi-
te. Quod cū factum fuisset sepultum corpus
terra retinuit. nec vltra proiecit. Quidā mo
nachus in monasterio manere non valens vi
ro dei tantū institit donec ipm iratus abire p-
misit. Qui mox vt de monasterio exijt. aperto
ore draconē in itinere inuenit. Quē cū deuo-
rare vellet clamauit di. Currite currite. qz dra
co iste vult me deuorare. Currentes autē frēs
draconem minime inuenerūt. h tremētem et
palpitantē monachū ad monasteriū reduxerūt
Qui statim pmisit se nunq; de monasterio re
cessurū. Quodā tpe dū totā illā puinciā fa
mes valida occuparet. z vir dei oia que inue-
nire potuerat egentibus tradidisset. ita q nihil
in monasterio preter modicum olei in vase vi
treo remansisset. iussit cellerario vt illud mo-
dicū olei cuidā egenti daret. Ille vo impantē
audiuit h implē cōtēpsit. eo q nihil olei fratri
bus remanebat. Qō vt vir dei cōperit vas vi-
treū cuz oleo p fenestram pjci iussit. ne qd in
monasterio p inobedientiā remaneret. Proie
ctum itaq; vas cū sup ingentia saxa cecidisset
nec vas fractū nec oleū est effusum. Qō ille le
uari iussit z dari integr postulanti. Mōachū
aūt illū de inobedientia z diffidētia increpans.
se in oīoe dedit. z ꝓtinuo qddaz magnū doleū
qō ibi erat oleo plenuz fuit. qō adeo excreuit
vt p pauimentū effluere videret. ¶ Quā-
dam vice ad visitandū sororē suam descēderat
Cū aūt ad mēsam sederet. rogauit eū vt secum
illa nocte maneret. Cui cū ille nullaten⁹ acqē-
sceret. illa caput i manib⁹ dñm rogatura incli-
nauit. Cūq; caput leuasset tāta chorusca tōnis
z tonitrui virtus tantaq; inūdatio pluuie eru
pit vt nec quidem pedem mouere posset. cuz
tamē añ serenitas mira esset. Illa em qz lacri-
maz fluuios fudit. serenitatē aeris ad pluuiā
cōuertit z traxit. Cui vir dei ꝓtristat⁹ ait. Par-
cat tibi oīpotens deus soror. qd ē quod feci
sti. Cui illa. Rogaui te z audire noluisti. roga-
ui dñm z exaudiuit me. Modo ergo egrede-
re si potes. Sicq; factū ē vt totā illā nocte pui
giles ducerēt. atq; p sacra eloquia sese vicaria
relatione satiarent. Tunc ecce post triduū cū
ille ad monasteriū rediisset. eleuatz oculis ani-
mā sororis sue in spē colūbe celi secreta pene-
trantem aspexit. Qui mox corpus ei⁹ ad mo-
nasteriū iussit deferri. z i monumēto qō sibi p
parauerat collocari. Quadā nocte dū p fe-
nestram cōspiceret z dñm exoraret. vidit fulgz
lucem desup cūctas noctis tenebras effugasse
Subito autē oīs mūdus velut sub vno solis
radio collectus añ oculos ei⁹ adductus ē. ibi-
q; aiam germani epi capuani ad celum defer-
ri videns. manifeste postea cōperit q eadē ho
ra a corpe migrauit. ¶ Eodē āno q de hac
vita erat exitur⁹ oblit⁹ sui die fribus denūcia
uit. Añ sextū vo die sui exitus sibi apiri sepul
crū iubet. Qui mox febrib⁹ correptus cum p
singlos dies languor ingrauesceret. sexta die in
oratoriū portari se fecit. ibiq; exituz suū dñici
corpis z sanguinis perceptione muniuit. atq;
inf discipl'oz manꝰ imbecillia membra susten

tans.erectis in celū manib⁹ stetit.ꝛ vltīm spīm inter ꝟba oꝛonis efflauit. Ipa aūt die q̄ vir dei migrauit ad xp̄m duobus fratribus vni in cella moꝛanti alteri lōgo posito.reuelatio eadem mōstrata ē. Viderūt nāq; viā lucidam pallijs stratā.ac innūeris choꝛuscantē lampadibus a cella bti bñdicti versus oꝛientē ad celū tendentē.Cui venerādo hitu vir desup clarus assistēs cui⁹ esset via quā cernerēt inq̄siuit. Qui cum nescire se dicerent ait. Hec est via q̄ dilect⁹ vir dei bñdictus celū ascendit.Sepult⁹ ꝟo ē i oꝛatoꝛio scti Jobis bap.qō destructa ara appollinis ip̄e construxit. Floꝛuit circa annos dñi.dxviij.tempoꝛe Justini senioꝛis.

xlix.

De sancto Patricio.

Atricius qui cepit

p circa annos dñi.cclxxx.dū scotoꝝ rēgi de xp̄i passione p̄dicaret.stans aī eū ꝛ appodiāꝫ se sup ferulam quā manu tenebat.ꝛ casu pedi regis suppositerat. cuꝫ aculeo pedem pfoꝛauit.Rex ꝟo credēs sanctū ep̄um ex industria hoc facere.ꝛ alit se fidem xp̄i non posse suscipe nisi sibia p xp̄o pateret. patiēter sustinuit.Sctūs ꝟo tandē intelligēs obstupuit ꝛ p̄cib⁹ regē sanauit.ac toti pꝛouincie obtinuit q̄ nullū venenosum animal ibidē possit viuere Qd nō solū obtinuit.ūmo ēt ligna ꝛ coꝛia illi⁹ regionis ꝛ̄ria vt dī sunt veneno. Quidā vir ouem vicini sui furatus fuerat et comederat. Et cū vir sanct⁹ sepi⁹ hoꝛaret satisfacere furē. quicūq; ille esset. ꝛ nullus cōperet. duꝫ totus pp̄s ad ecclam ꝓuenisset inꝟtute ihu xp̄i p̄cepit.vt i cui⁹ ventrē ouis intrasset coꝛā oib⁹ balatū daret.Qd factū ē. Et egit reus pniam et alij a furtis sibi cauebāt. Erat ei consuetudo. omnes cruces quas videbat deuote veneꝛari. Sꝫ aī crucē q̄ndā magnā ꝛ pulcrā inuisam p̄terijt. Jt suis aūt socijs āmonit⁹ cur illaꝫ non viderit ꝛ nō inclinnuerit.dū p̄cibus a dño req̄reret.cui⁹ esset.audiuit vocē de sub ẽra. Nō vidisti.q: ego hic sepultus suꝫ paganus.ꝛ signo crucis indign⁹. Qñ fecit crucē illam ab inde tolli. ℟ Cū beatus patricius p hyberniaꝫ p̄dicaret.ꝛ fructū ibi pmodicum faceret. rogauit dñm vt aliq̄d signū oñderet p q̄ vel territi peniterent. Jussu igit dñi in q̄dā loco circulū magnū cū baculo designauit.ꝛ.ecce ẽra intra circulū se apuit.ꝛ puteus maximus ꝛ pꝛofundissim⁹ ibi apparuit. Reuelatūq; ē bto patricio q̄ ibi q̄dā purgatoꝛij locus esset.in quez q̄cūq; vellet descendere alia sibi pnia non restaret.nec aliud p pctis purgatoꝛiū sentiret. plericq; aūt inde nō redirēt. ꝛ q̄ redirent eos a mane vsq; insequēs mane ibidem moꝛam facere oporteret. Multi igit ingrediebāt q̄ de cetero nō reuertebant. Post longū igit tp̄s moꝛtuo patricio vir q̄dā nobilis Nicolaus noie.q̄ peccata multa cōmiserat.cū eū delictoꝝ suoꝝ peniteret.ꝛ purgatoꝛiū scti patricij sustinere vellet cum antea.xv.dieb⁹ vt oēs faciebant se ieiunijs macerasset.apto ostio cū claui q̄ in quadam abbatia fuabāt in p̄dictū puteū descendit.ꝛ q̄ddā ostiū a latē ip̄ius inuenit. In q̄ ingrediēs cū q̄ddā ibi oꝛatoꝛiū reperisset. q̄dam mōachi albis induti oꝛatoꝛiū intrauerūt ꝛ officiū faciētes. Nicolao dixerūt vt cōstans eēt quia multa diaboli temptamēta euꝫ pcurrere oporteret.Cū ille pquireret q: adiutoꝛiuꝫ ꝫ hē posset.dixerūt. Cū te penis affligi senserit ꝓtinus exclama ꝛ dic ihu xp̄e fili dei viui miserere mihi pctōri. Recedentibus igit p̄dictis viris.cōtinuo assunt demones.ꝛ vt reuertat ꝛ sibi obediat ꝓmo blandis ꝓmissionibus pſuadēt asserētes q̄ eū custodiāt ꝛ ad ꝓpria incolumē pducēt. Sꝫ cū eis ille nullatenus obedire vellet ꝓtinus diuersaꝝ feraꝝ terribiles audiuit voces piter ꝛ mugitus ac si oīa elemēta cōcuterent. Jld qō cū ille ꝛoꝛe hoꝛribili palpitaret. Jhu xp̄e fili dei viui miserere mihi peccatoꝛi.ꝓtin⁹ exclamauit.ꝛ statim ois feraꝝ illaꝝ tumult⁹ ꝛribilis cōticuit. Pꝛocessit ꝛ vltra ad aliū locū.ꝛ ibidem adest demonū multitudo dicentiū sibi. Putas q̄ man⁹ nostras euaseris.Nequaq;.ß nūc potius incipies affligi ꝛ toꝛq̄ri.Et ecce quidā maximus ignis ꝛ terribilis ibidem apparuit. Dixerūtq; ei demones. Nisi nob cōsenseris i ignē te iactabim⁹ cōburendū.Qd cū ille renueret.ip̄m acceperūt ꝛ i illū ignē terribilē ꝓiecerūt.vbi dū cruciaretur ꝓtinus exclamauit Jhu xp̄e ꝛc. Statimq; ille ignis extinctus ē. Jld aliū deniq; ꝓcedens locū vidit q̄sdā viros in igne viuos cremari et lamis ferreis cādentib⁹ a demonibus vsq; ad viscera flagellari.alioscq; vētres hūtes deoꝛsuꝫ terrā p dolore moꝛdere ꝛ clamare. Parce ꝓce Quos tūc demōes graui⁹ flagellabāt. Jllioscq; vidit quoꝝ membra serpentes voꝛabant et bufones ignitis aculeis eoꝝ viscera extrahebant. Qui cū eis assentire nollet.in eūdē ignē ꝛ penas ꝓijcitur ꝛ eisdē lamis ꝛ penis flagellatur.Sed cum ille exclamasset Jhu xp̄e ꝛc.a pena p̄dicta ꝓtinus liberat⁹ ē. Deide ꝓcedit ad q̄ndā locū vbi hoies sartagine frigebantur vbi rota maxia erat vncinis ferreis ignitis plena. in q̄bus p diuersa membra homies erant suspēsi. Que tam velociter voluebatur q̄ globū igneū emittebat. Post hoc vidit maximā domū habentem foueas metallis bullientib⁹ plenas. in quibus alij vnum pedem. alij duos habebant,alij ibi erant vsq; ad genua. alij

vsq; ad ventrē.alij vsq; ad pectus. alij vsq; ad collū.alij vsq; ad oculos. Sed hec oīa pcurrens nomen dei inuocabat. Processit iterum ꝛ quendam latissimū puteū intuet. de q̄ fum⁹ horribilis et fetor intolerabilis exibat. indeq; hoies vt ferrū candētes in modū fauillaꝝ exibant.ꝫ demones eos reimpingebāt.Dixerūtq; ei demones. Locus iste quem conspicis est infernus. i quo nr̄ dñs beelzebub habitat. In ipm igit puteū te iactabimus si nobis assentire recusas. Postq; autem illuc iactatus fuer; nullum inde remedium euadendi obtinebis. Quos dum ille audire cōtemneret. ipm arripientes in predictum puteū iactauerūt. Qui tam vehemēti dolore absorptus est. vt fere oblitus fuerit nomē dñi inuocare. Sed dum ille ad se rediens iesu xpe ⁊c. exclamasset corde.q; voce nō poterat ꝓtin⁹ inde illesus exiuit.ꝛ ois demonū multitudo tanq; victa euanuit. Procedens ad locū aliū. vidit quendā pontez sup quem transire eū oportebat.q̄ q̄dem erat strictissim⁹.ꝛ instar glaciei politus ꝛ lubric⁹. sub q̄ fluui⁹ ingēs sulphureus ꝛ igne⁹ fluebat.sup quē dū transire se posse oīno desperaret.tamē recordatus vbi q3 eū de tot malꝰ eripuit cōfidēt accessit.ꝛ vnū pedē sup pontē ponēs ihu xpe ⁊c.dicere cepit. Valid⁹ aūt clamor adeo eū terruit.vt sbsistē vix valeret.ꝫ p̄dictuz vbū ꝓtulit ꝛ securus mansit. Deīn aliū pedē posuit ꝛ eadem verba iterauit. Ad quēlibet etiā passum eadē vba ꝓtulit.ꝛ sic securus trāsiuit.Cū ergo transisset i q̄ddā pratū amenissimū deuenit vbi diuersoꝝ floꝝ mira suauitas redolebat Et ecce duo specios iuuenes ei apparuerūt. q̄ ipm vsq; ad quandam ciuitatez speciosissimā ex auro ꝛ gemmis mirabiliter rutilantem p̄duxerūt.De cuius porta odor mirabilis emanabat.q̄ illū adeo recreauit q̄ nullū dolorem vel fetorē sensisse videbat. Dixerūtq; ei q̄ illa ciuitas paradisus esset. In quez cū nicolaus intrare vellet dixerūt ei p̄dicti iuuenes q̄ primo ad suos rediret.ꝛ p loca p q̄ venerat eum redire oporteret demones tñ eū non lederent.ꝫ eo viso territi fugerent.ꝛ q̄ post.xxx.dies in pace q̄sceret.ꝛ tūc illā ciuitatē ciuis ꝑpetuus introiret.Tūc nicolaus inde ascendēs supra puteū se restitutū inuenit.ꝛ oia oibus q̄ sibi ꝓtigerāt narrās.post.xxx.dies in dño feliciter quieuit.

l. A

De annūciatione dominica.

Anūciatio domica

8 dr̄.q; tali die ab angelo aduēt⁹ filij ōi in carnē fuit ānūciat⁹.Cōgruū ei fuit vt incarnatōz filij dei p̄cederet āgelica ānūciatio triplici rōe. Primo rōe ordinis ꝓnotādi vt.s.ordo repatōis rūderet ordini ꝓuaricationis. Dū sicut diabolus tēptauit mlierē vt eaz ꝓtraheret ad dubitatōem.ꝛ p dubitatōz ad cō sensum.ꝛ p ꝓsensum ad lapsuz.sic āgel⁹ nūciauit vgini.vt nūciādo excitaret ad fidē.ꝛ per fidem ad ꝓsensum.ꝛ p ꝓsensum ad ꝓcipiēdū ōt filiū. Scōo rōe misterij āgelici. q;.n.āgelus ē dei minister ꝛ fer⁹.ꝛ be.virgo electa erat vt esset dei mat.ꝛ cōgruū ē mistrū dñe famulari. cōueniēs fuit vt dē vgini annūciatio p angelū fieret. Tercio rōne lapsus angelici reparandi. Quia eñ incarnatio nō tantū faciebat ad repationē humani lapsus. ꝫ etiam ad reparationē ruine angelice.ideo angeli non debuerūt excludi. Dū sic sexus mulieb⁹ nō excludit a cognitōe misterij incarnatōis ꝛ resurrectionis. sic etiā nec angel⁹ nūcius. immo de⁹ vtrūq; angelo mediante nūciat mulieri.s. incarnationem virgini marie. ꝛ resurrectōnem marie magdalene. Cum ergo virgo beata a tercio anno etatis sue vsq; ad quartumdecimum annū in templo cum alijs virginibus extitisset. ꝛ votum de seruanda castitate emisisset nisi deus aliter disponeret. eam ioseph desponsauit domino reuelante.ꝛ ioseph virga frondente sicut in hystoria beate virginis plenius cōtinetur.ꝛ in bethleem vnde oriūdus erat necessaria nuptijs prouisurus iuit. Ipsa vo in nazareth in domū parentū redijt.Nazareth interp̄tatur flos.vñ dicit bern̄. q; flos nasci voluit de floze in floze ꝛ floris tpe. Ibi igitur angelus ei apparuit ꝛ ipam salutauit dicēs. Aue gra plena dominus tecū benedicta tu in mulieribus. Bern̄.inuitat nos ad marie salutationem gabrielis exemplū.Johannis tripudiū ꝛ resalutationis lucrū.Sed hic primo videndū ē quare domin⁹ mrem suam voluit desponsari. Super hoc assignat Bern̄.tres rōnes dī. Necessario desponsata ē maria ioseph. qm̄ per hoc misterium a demonibus abscondit.ꝛ a sponso virginitas cōprobat.ꝛ vginis tam verecundie q̄ fame ꝓuidet. Quarta rō est vt ab oīi gradu mulieris obprobriū tolleret.s.a cōiugatis vginibus ꝛ viduis. Dū ipsa virgo in hoc triplici statu fuit.Quinta vt.viri ministerio vteretur. Sexta vt mrimonij bonū cōprobaret.Septia vt p virū genealogie series texeret. Dixit ergo angelus. Aue gratia plena .Bern̄. In ventre gratia deitatis.in corde gratia caritatis.in ore gratia affabilitatis.in manibus gratia misericordie ꝛ largitatz. Idē. Vere plena. q; de plenitudie ei⁹ capiūt vniuersi.Captiui redemptionē.eger curationē.tristes cōsolotōz.pctōres veniā.iusti grām.angeli letitiā. denicq; tota trinitas gliam. filius hois humane carnis vbam. Dñs tecū. Dñs p̄ tecum qui genuit

qñ ꝑcipis. ⁊ dñs spūssanct⁹ de quo cōcipis ⁊ dñs fili⁹ quē carne tua induis. sic dicit Bern̄. Bñdicta tu in mulieribꝫ .i. sup oēs mlieres qz. s. eris mr̄ ⁊ vgo ⁊ mr̄ dei. Triplici maledicto mulieres subiecte erāt. s. maledicto obꝓbrij. maledicto pcti. maledicto supplicij. Maledicto obꝓbrij q̄ ad non cōcipientes. Vnō dixit Rachel. Abstulit deus obꝓbriū meū. Maledicto pcti q̄ ad cōcipiētes. vñ ps. Ecce ī iniq̄tatibus cōcep. sum. Maledicto supplicij quo ad ꝓturientes. vñ in gen̄. In dolore pies. ⁊c. Sola aūt vgo maria bñdicta ē inter oēs mulieres. cui⁹ vginitati fecūditas addit. ⁊ fecūditati in cōceptu sctitas. ⁊ sctitati in ꝓtu iocunditas. Dī ergo gr̄a plena. sicut dicit bern̄. ꝓpter q̄tuoꝝ q̄ fulserūt in ei⁹ mēte. q̄ fuerī devotio hūilitatis. reverentia pudoris. magnitudo crudelitatis. martyriū cordis. ℌ Dī dominus tecū. ꝓpter alia q̄tuoꝝ q̄ ei fulserūt de celo sicut idē dicit. q̄ sunt marie sctificatio. āgelica salutatio. spūssci supuentio. filij dei icarnatio.

Dī etiā bñdicta tu i mulieribꝫ ꝓpter alia q̄tuoꝝ q̄ sicut idē dicit fulserūt in ei⁹ carne. qz. s. fuit vginitatis ꝑmiceria sine corruptōe fecūda. sine grauedie ḡuida. ⁊ sine dolore puerpa.

Que cū audisset turbata ē in ꝛmone angeli ⁊ cogitabat q̄lis esset ista salutatio. Hic appꝛet laus virḡis in auditu. i affectu. ⁊ cogitatu. In auditu laudat modestia. qz audit ⁊ tacet. In affectu verecūdia. vñ turbata ē. In cogitatu prudētia. qz cogitabat qualis esset ista salutatio. Turbata ē aūt de angeli ꝛmone. non de eius visione. qm̄. b. vgo angelos sepe viderat. ⁊ nūq̄ talia loquētes audierat. Petr⁹ raven̄. Venerat inq̄t angelus bland⁹ in spē. ⁊ in sermone kribilis. vñ. quā leuiter letificauit visus nimiū turbauit auditus. bern̄. Oꝛ turbata est fmit verecūdie vginalis. q̄ nō ꝓturbata. fortitudinis. q̄ tacuit ⁊ cogitauit prudētie ⁊ discretionis. Et tunc angelus cōfortās eam dixit. Ne timeas maria inuenisti gr̄am apud dñm. bern̄. Quā gr̄am. Dei ⁊ hoim pacē. mortꝫ destructōnem. vite repationē. Ecce cōcipies ⁊ paries filiū ⁊ vocabis nomē ei⁹ ihm. i. saluatorem. qz sal. faciet ppl̄m suum a pctis eoꝝ. Hic erit magn⁹ ⁊ fil. altis. voca. bern̄. Hoc est. Ille q̄ magnus deus. futurus est magn⁹. s. magn⁹ bō. magn⁹ doctoꝝ. magn⁹ ꝓpha. Dixit autē maria ad angelū. Quō fiet istud qm̄ virū non cognosco. i. me nō ꝓpono cognituram. Et ita fuit vgo mente. carne. ꝓposito. Sed ecce maria interrogat. ⁊ q̄ interrogat dubitat. Cur ergo solus zacharias plagā taciturnitatis incurrit. Sup hoc Petrus raven̄. assignat q̄tuoꝝ rōnes dicēs. Ille pectoꝝ cognitor nō vba ⁊ corda previdit. Nō q̄d dixerint ⁊ q̄d senserint iudicauit. Erat. n. interrogātiū cā dissimilis. spēs diuersa. Hec ꝑ nām credidit. ille dubitauit ꝓ natura. Hec integre ordinē q̄rit. ille q̄ deus vult fieri non posse prescribit. Ille impellentibꝫ exemplis nō accedit ad fidem. hec sine exēplo ꝑ currit ad fidem. Hec mirat de ptu virginis. ille de cōceptu disputat coniugali. Nō ergo dubitat de facto ⁊ modū querit ⁊ ordinem. Nam cum triplex sit modus cōcipiendi. nālis spūalis ⁊ mirabilis. q̄ istoꝝ cōcipiat scisscitatur. Et rūdens angelus dixit ei. Spūssanct⁹ supueniet in te q̄ ipm tuū conceptū efficiet. vñ ⁊ dī de spūsctō cōceptus. ⁊ ℌ ꝓpter q̄tuoꝝ rōnes. ℂ Primo ꝓpter oīm̄ionē eximie caritatis. vt. s. oñdat q̄ ex ineffabili dei caritate vbū dei caro factū est. Joh. iij. Sic dē⁹ dilexit mūdum ⁊c. Et ℌ rō ē mgri snia ꝓ. Scdo ꝓpter ostēsionem gr̄e absq̄ meritis. vt ꝓ hoc q̄d dī cōceptus de spūsancto. oñdatur q̄ sit ex sola gr̄a quā nulla hominū ꝑcesserūt merita. Et hec ē rō august. Tercio ꝓpter virtutem opationis. quia. s. opatione ⁊ virtute spūssancti cōceptus ē. Et hec ē rō Ambrosij. Quarto ꝓpter motiuū ꝓceptionis. Et hec est ratō Hugonis de sctō victore. Motiuū vt ait ad conceptōem naturalem est amoꝝ viri in mulierē. ⁊ amoꝝ mulieris in virū. Sic in vgine inquit quia in eius corde amoꝝ spiritussancti singulariter ardebat. tōo in eius carne amoꝝ spūssācti mirabilia faciebat. Et virtus altissimi obumbrabit tibi. Hoc fm gl̄. sic exponitur. Vmbra a lumine ⁊ corpe obiecto solet formari. ⁊ vgo sicut purus hō plenitudinē diuinitatis capere neqbat. ⁊ vtus altissimi obūbrabit dū in ea incorpea lux diuitatis corpus suscepit hūanitatis. vt sic posset deus pati. Hanc expōnem videt tangere bern̄. q̄ sic ait. Oꝛ deus spūs ē nos vo vmbra corpis sui tpauit se nob vt ꝙ obiectū vinifice carnis videam⁹ vbū in carne. solē in nube. lumē in testa. cereū i laterna. fm bet. sic expōit. q̄si dicat. Illū modū q̄ de spūsctō cōcipies. dei vt⁹ xp̄s in suo secretissimo cōsilio obūbrādo occultabit. vt sibi tantū notum habeat ⁊ tibi. Ac si dicat. Quid a me queꝝ. qō in te mox expleris. Sciens scies ⁊ felicit scies. ⁊ ℌ illo doctore q̄ auctore. Ego nūciare missus sum virginalem cōceptum nō creare. Vel obūbrabit. i. te a victorū estu refrigerabit. Et ecce Elizabeth cōgta tua ⁊c. Ecce dicit vt oñdat hoc eē magnū nouū vt cinū. Quatuoꝝ de causis ꝓcept⁹ elizabeth marie nūciat fm bern̄. ℗ Prima est cumul⁹ letitie. scda pfectio scie. tercia perfectio doctrine. q̄rta obsequiū misericordie. Dicit enim sic Hiero. Sterilis cognate cōcept⁹ marie nūciat. vt dū miraculm miraclo addit. gaudiū gaudio cumulet. Vel ideo qz pfecto decebat vt ver-

bũ mox diuulgandũ vb q̃. sciret. pus v̄go per ãgelũ q̃ audiret ab hoie. ne m̃ f̃ dei a consilijs filij videret amota si eox q̃ in ḱis tã xpe gerũt remãsisset ignara. vel iõ poti⁹ vt dũ nũc salua toris nũc p̄cursoris edoceḱ aduentus. rex tps t ordinẽ tenẽs. ipa postmodũ scriptoribus atq̃ p̄dicatoribus referet veritatez. Vel ideo vt audiẽs cognatã vetulã t grauidam. cogitet iuuencula de obseqo. vt sic quulo xp̃e deḱ loc⁹ obseq̃ndi dño. t mirabilius miraculuz fiat de miraculo. Item berñ. Da v̄go rũsum festinan ter o dña rñde verbũ t suscipe v̄bũ. profer tuũ t suscipe diuinũ. emitte. trãsitoriũ t amplectere sempiternũ. surge curre aperi. Surge per fidem. curre per deuotõem. t aperi p ꝓfessionẽ.

Tũc maria expansis manibus t oculis ad celum eleuatis ait. Ecce ancilla dñi. fiat mihi fm v̄bũ tuum. berñ. Alijs in ore. alijs in aure alijs in manu v̄bũ dei factũ fuisse memorat. Marie aũt factũ est in aure p angelicã saluta tionẽ. in corde p fidẽ. in ore p ꝓfessionẽ. in ma nu p ꝓtrectationẽ. in vẽtre p incarnatõez. i gre mio p sustentatõem. in brachijs p oblatõnem Fiat mihi fm verbum tuũ. berñ. Nolo vt fiat mihi aut declamatorie p̄dicatuz. aut figuraliṫ significatũ. aut imaginatorie somniatũ. q̃ silẽ ter inspiratũ. psonaliter incarnatuz. corporaliter inuisceratum. Statimq̃ fili⁹ dei in vtero illi⁹ cõceptus ẽ. pfectus deus. pfectus hõ. t in ipsa p̃ma die ꝓceptõis tãte sapie ac potentie extitit q̃nte in tricesimo anno fuit. Tũc surgẽs ma ria abijt in montana ad elizabeth. Et cũ eam salutasset Johãnes in ei⁹ vtero exultauit. glo. Quia lingua nõ poterat animo exultante sa lutat. t sue p̄cursionis officiũ inchoat. Fuit ãt in eius obsequio tribus mẽsibus donec iohã nes nasceret. quẽ manib⁹ suis de ḱa leuauit. si cut in libro iustorũ legitur. Ja hac die vt dr̃ p multa tp̃m curricula de⁹ multa operatus ẽ. Que quidã egregijs v̄sib⁹ sic declarauit. Sal ue festa dies q̃ vulnera nostra coerces. Angelus est missus. est passus in cruce xp̃s. Est adã factus. t eodẽ tempore lapsus. Ob meritũ de cime cadit abel fratris ab ense. Offert melchi sedech. ysaac supponiṫ aris. Est decollat⁹ xp̃i baptista beatus. Est petrus ereptus iacobus sub herode peremptus. Corpora sanctoꝝ cuz xp̃o multa resurgunt. Latro dulce tamen. per xp̃m suscipit amen. ℰ Miles quidam di ues ac nobilis seculo abrenũciauit. t ordinez cisterciensium introiuit. Et quia litteras nesci ebat. erubescentes monachi tam nobilem per sonam inter laycos deputari. dederũt ei magi strum si forte modicum addiscere posset. t ꝑ hac occasione inter monachos permaneret. Sed cum diu cum magistro fuisset, t nihil oi no preter hec duo vocabula Aue maria. discere potuisset. hec tam anxide retinuit. vt quocũq̃ deambularet q̃quid ageret ea incessanter no minaret. Tandem moritur. t in cimiterio cuz alijs fratribus sepelitur. Et ecce super eius tu mulum speciosum excrescit lilium et quodli bet folium. aue maria. litteris aureis habebat inscriptum. Currentes omnes ad tam grande spectaculum. terram de tumulo effoderũt. et radicem lilij de ore defuncti p̄cedere reperert Intellexerũt ergo cum quanta deuotione illa duo verba dixerat. quem dñs tanti honore p̄ digij illustrauit. Quidam miles quoddã in via castrũ habebat et omnes transeuntes sine miseratione aliq̃ spoliabat. virginẽ tamẽ ma trem dei quotidie salutabat. nec p aliquo im pedimẽto emergẽti ab ipa salutatõne aliq̃ die cessare volebat. Accidit aũt q̃ q̃dã vir religio sus t sanct⁹ inde transitũ faceret. t ipm predi ctus miles ꝓtinus expoliari iuberet. Vir aũt sanct⁹ rogauit p̄dones vt ipm ad dñm suũ de ducant. quia ad ipum hz secreta q̃ pferat. Ad ductus aũt rogauit militez vt oẽs de familia sua t castro ꝓgregari faceret vt eis v̄bũ dñi p̄ dicaret. Cũ aũt cõgregati fuissen. ille ait. Ne quaq̃ hic estis oẽs. ꝙ aliq̃s adhuc deest. Cui cũ oẽs se ibidẽ esse assererẽt. aiebat. Diligẽter perq̃rite. t aliquez inuenietis abesse. Tũc vir exclamans dixit. qm̃ solus camerari⁹ illuc nõ venisset. Ille aũt dixit. Vere ipe est qui solus deest. Pro eo igiṫ cito mittiṫ t in mediũ deducṫ. Cũ aũt virũ dei vidisset. reuolutꝰ terribiliṫ oculis caput instar insani agitabat. nec xp̃ius accedẽ audebat. Vir aũt sanct⁹ dixit ei. Aldiu ro te p nomen dñi nr̃i ihu xp̃i. vt q̃s sis nobis edisseras. t ob quã causam huc veneris palaz pandas. Cui ille rñdit. Heu aduratus p̄dere cogor inuit⁹. Ego. n. nõ sum hõ ꝙ demõ q̃ formã homis accepi. t. xiij. annis cũ hoc milite sic p̃mansi. Mã nr̃ p̃nceps me huc misit vt diez q̃ hic sue marie salutationẽ nõ diceret. diligenti⁹ obs̃uarẽ vt i eũ ptãte accepta ipm cõtinuo strangularẽ. t sic i malis opib⁹ vitã finiẽs noster eẽt. Quacũq̃ eñ die illã salutatõem dice bat in eũ ptãtẽ hr̃e nõ poterã. Ecce aũt de die in diẽ diligẽti⁹ obs̃uauit. t nullũ diẽ q̃n eã salutauerit p̃misit. Hec miles audiens vehe menter obstupuit. t ad pedes viri dei se proij ciens veniã postulauit. t in meli⁹ deinceps vi tã mutauit. Vir aũt sctus dixit demoni. Pre cipio tibi demõ i noie dñi nr̃i ihu xp̃i. vt hinc abscedas t talẽ hacten⁹ locum possideas vbi nulli gr̃iosam dei genitricẽ inuocãti nocere p̃ sumas. ꝗ vbi iussa dedit. demon abscedẽs eua nuit. Et miles virum sanctuz cum reuerẽtia et gratiarũactione libex abire permisit.

Passio christi fuit ex

p dolore amara. ex illusione despecta. ⁊ exutilitate mltiplici fructuosa. Dolor aūt causabatur ex quinq. Primo ex eo q ipa passio fuit ignominiosa. ⁊ hoc ꝓpter ignominiosum locū. qz in caluaria vbi malefactores puniebantur. Propter ignominiosuz supplicīū. qz morte turpissima ꝺdēnatus ē. Crux em supplicīū erat latronū. Et lz crux tūc esset multe ignominie. nūc ē imense glie. vñ augu. Crux q̄ erat supplicium latronū. nūc transit ad frontes ipatoꝝ. Si tantū honorē deus contulit supplicio suo q̄d conferet seruo suo. Propter ignominiosum cōsortiū. qz cuz sceleratis deputatus ē. i. cū latronibus q̄ ꝓmo erant scelerati. ꝫ postea vnus cōuersus est. s. dismas. q̄ erat a dextris. sic dī in euangelio Nicodemi. ⁊ alius damnatus. s. gesmas. q̄ erat a sinistris. Vni ergo dedit regnum alteri supplicīū. Ambrosi⁹. Autor pietatis in cruce pēdēs in singulis negocijs pietatī officia diuidebat. persecutionem aplis. pacem discipulis. corpus iudeis. crucifixoribus vestimenta. patri spiritum. virgini paranimphū. latroni paradisum. peccatoribus infernū. crucē xpianis penitentib⁹ cōmendabat. Ecce testamentū quod fecit crist⁹ in morte pendens in cruce. Secundo ex eo qō fuit iniusta. qz pcm̄ non fecit. ⁊ nō est inuent⁹ dolus in ore eius. ⁊ ideo q̄ venit indigne penadolenda venit. De tribus em̄ iniuste precipue eū accusabāt. vicz qz tributū reddi prohibebat. quia se regem dicebat. ⁊ quia se filium dei faciebat. Contra has tres accusationes dicim⁹ in parascene in persona saluatoris tres excusationes. Populе me⁹ q̄d feci tibi ⁊c. vbi exprobrat xps tria beneficia eis collata. scilicet liberationem ab egipto. regimen in deserto. plantatōnem vinee in loco optimo. quasi dicat cristus. Accusas me de redditione tributi potius gratias agere deberes. quia liberauit te a tributo. Accusas me quia dixi me regez. potius deberes gratias agere quia regaliter pauī te i deserto. Accusas me quia me filium dei dixi. potius deberes gras agere. quia te in vineam meā elegi. ⁊ in loco optimo plantaui. Tercio ex eo q̄ fuit ab amicis. tolerabilior em̄ eēt dolor si paterer ab his q̄ aliq̄ de cā dīēnt eē eius inimici. vel ab his q̄ eēnt alieni vel extranei vl̄ ab his q̄bus aliq̄ incōmoda intulisset. Sed tm̄ patr ab amicis. i. ab his q̄ dīēnt esse sui amici. Item a ꝓxis. i. ab his de q̄z stirpe nat⁹ est. De his duob⁹ dī in ps. Amici m. ⁊ ꝓx. m. Job. xxx. Noti mei q̄si alieni recesserunt a me. Itē ab his q̄b⁹ multa bōa ꝓtulerat. Jo. viij. Multa bona opatus sum eis. berñ. O bone ihu q̄ dulciter cum hoib⁹ ꝓuersatus es. q̄ magna ⁊ abūdātissima eis largit⁹ es. q̄ dura ⁊ aspera ꝓ eis passus es dura vba duriora vbera. durissima crucis tormenta. Quarto rōe teneritudis corpis. vñ i figura dauid dī de eo. ij. Re. penl̄. Ipe est q̄si tenerrimus ligni vermiculus. berñ. O iudei lapides estis lapidē q̄ cutit⁹ molliorē. de quo resonat tinnit⁹ pietatis. ⁊ ebullit oleuz caritatis. Itē hiero. Traditus ē ihs militib⁹ vberand⁹ ⁊ illud sacratissimū corpus pectusq̄ dei capax flagella secuerūt. Quinto ex eo q̄ fuit vlis. qz ꝓ omēs ptes ⁊ ꝓ omēs sensus. Primo em̄ fuit hic dolor i ocul̄. qz lacrimat⁹ ē sicut dī heb. v. Berñ. Ascēdit in altū vt lōgi⁹ audiret. fortit clamabat. vt nulli⁹ excusaret clamori lacrimas addidit vt hō cōpateret. Als etiaz bis lacrias fudit. s. i resuscitatōne lazari. ⁊ sup hierl̄m. Ita q̄ ꝓme lacrime fuerūt amoris. Vñ ⁊ q̄dā cuz vidissent eū lacrimantē dixerūt. Ecce quō amabat eū. Scōe fuerūt cōpassiōis. Sz he ꝛcie fuerūt doloris. Scōo fuit i auditu cū et. s. obprobria ⁊ blapheme irrogate sunt. Xps em̄ specialiter q̄tuor hūit in q̄b⁹ obprobria ⁊ blasphēias audiuit. Hūit em̄ excellētissimā nobilitatē qz q̄tū ad diuinaz nām fuit ekni regis filius. ⁊ q̄tū ad hūanā de regia stirpe genitus. ita q̄ ēt inquātū hō. fuit rex regū et dñs dominantiū. Habuit ineffabilē veritatē. qz ipse ē via vitas ⁊ vita. Vñ de se ipe dīc. Sermo tu⁹ vitas est. Fili⁹ em̄ ē fmo. siue vbū ptis. Hūit insupabilē ptātē. qz oia p ipm̄ fca sunt. ⁊ sine ipo factū ē nihil. Hūit insup singlarē bonitatē. quia nemo bon⁹ nisi solus de⁹. In his xps audiuit obprobria ⁊ blasphemias. Primo q̄dem quo ad nobilitatē. Matth. xiij. Nōne hic ē fabri filius. Nonne mr̄ ei⁹ dī maria ⁊c. Scōo q̄ ad ptātem. Mar. xij. Hic nō ejcit demonia nisi in beelzebub principe demoniorū. Item mat. xxvij. Alios saluos fecit. seipm̄ non pōt saluū facere. Ecce dicūt ipm̄ ipotētē. cū tū a deo potens extitit q̄ psecutores suos sola voce prostrauit. Nā cū interrogasset. quem q̄ritis. ⁊ illi rñdissent. ihm̄ nazarenū. ⁊ ipe dixiss. Ego sū. cōtinuo cecidēt in trā. aug. Vna vox turbam odijs plenā ⁊ ferocē armis terribilem sine vllo telo percussit repulit. strauit. virtute latētis diuinitatis. Quid iudicaturus faciet qui iudicandus hoc fecit. q̄d regturus poterit. q̄ moriturus hoc potuit. Tercio q̄ ad vitatē Job. viij. Tu de teipo testioniū phibes. testimoniū tuū nō est vex. Ecce qz dicūt eū mendacem cū tū ipse sit via veritas ⁊ vita. Hanc veritatē pylat⁹ scire vel audire nō meruit. qz ipm̄ fm̄ vitatem nō iudicauit. Incboauit q̄ppe iudiciū

a veritate. sed in veritate nō permansit. ⁊ ideo de vitare qōnez meruit inchoare. sed non ipse meruit solutōez audire. Alia rō ē ſm Aug. q̄re solutionē nō audiuit. qz cū illā qōnē feciſſz ſbito venit illi in mētē ꝓsuetudo iudeoꝝ qua solebat vn⁹ dimitti in pasca. ⁊ iō statī exiit ⁊ solutiōem non exepectauit. Tertia rō ē ſm Criſo. qz sciebat q̄ nō tam difficilē indigebat mīro tpe ⁊ multa discussione. ⁊ ipse ad liberatōez xp̄i ꝓperabat. ⁊ iō statim exiuit. Legitur tñ in euangelio Nicodemi q̄ cū pilatus ihesuz iterrogaſſz. q̄d ē vitas. Jesus ei rñdit. Veritas de celo ē Et pilat⁹. In terris nō ē vitas. Dicit ei Jesus Quō pōt esse veritas in terris. que iudicat ab his q̄ ptātem habent in terris. Quarto q̄ ad bōitatem. Dicebant em̄ ipsum esse peccatorē in corde. Jo. ix. Nos scimus qz ꝟ homo pctōr ē. Seductorez in sermone. Luce. xxiij. Cōmouit populū docens per vniuersam iudeā incipiens a galilea vsq; huc. Legis preuaricatorem in ope Johan. ix. Non est hic homo a deo qui sabbatum non custodit. Tertio fuit in odoratu. qz magnum fetorem sentire potuit in loco caluarie vbi erant corpora fetida mortuoꝝ. Vnde dicit in scolastica hiſtoria q̄ caluarie propriē est os capitis humani nudū. Vnde ⁊ quia ibi decollabātur rei ⁊ multa ossa capitū ibi aspersa erant. dicebatur caluarie locus vel caluariū

Quarto fuit in gustu. Vnde cū clamaret sitio. dederunt ei acetum cū mirra ⁊ felle mixtū vt ex aceto citi⁹ moreret. ⁊ ipsi custodes a custodia citius liberarentur. dī enī crucifixos citius mori si acetum bibant ⁊ ex mirra pateretur ol fatus ⁊ ex felle gustus. Aug. Pro mero replet sinceritas aceto. inebriat felle dulcedo. adijcit innocentia reo. mortē vita pre mortuo. Quinto fuit in tactu. quia i omnibus partib⁹ corporis a planta pedis vsq; adverticē non fuit in eo sanitas. de hoc aūt qualiter in oibus sensibus dolorem habuit dicit Bern̄. Caput angelicis tremendū spiritibus densitate spinaꝝ pungit facies pulcra pre filijs hoim sputis iudeoꝝ deturpatur. oculi lucidiores sole caligāt in morte aures que audiūt angelicos cantus audiūt pctōꝝ insultus. os qō docet angelos felle ⁊ aceto potat. pedes quoꝝ scabellū adorat quonīā sanctū est cruci clauo affiguntur manus q̄ formauerunt celos sunt in cruce extense ⁊ clauis affixe. corpus verberatur. latus lancea perforatur. Et quid plura. Non remansit in eo nisi lingua vt ꝑ pctōribus exoraret ⁊ matrez discipulo cōmēdaret. ℌ Secundo eius passio fuit ex illusione despecta. Quatuor em̄ ſvicib⁹ fuit sibi illusū. Primo in domo anne vbi recepit sputa. alapas. velationem oculoꝝ. Bern̄. Vultū tuū bone ihesu desiderabilē in quē desiderant angeli ꝓspicere sputis inq̄nauerūt manibus pcuſſerūt. velo ꝑ derisione opuerūt. nec amaris vulneribꝰ pepercerūt. Scōo in domo herodis q̄ cū fatuū ⁊ nō sane mētis estimans. ex eo q̄ nullū ab eo rñsum hīe potuerat. ꝑ derisione eū veste alba iduit. Bern̄. Tu hō es ⁊ habes sertū de floribꝰ. ⁊ ego deꝰ ⁊ habeo coronaz de spinis. Tu habes cyrothecas in manib⁹ et ego habeo claues defixos. Tu in albis vestib⁹ tripudias. ⁊ ego de te derisus fui ad herode in veste alba. Tu tripudias cum pedibus. ⁊ ego laboraui cū meis pedib⁹ Tu i chorcis brachia extendis i modū crucis in gaudiū. ⁊ ego ea in cruce extensa habui in obprobriū. Ego in cruco dolui ⁊ tu i cruce exultas. Tu habes latus apertū ⁊ pectus in signū vane glie. ⁊ ego latus effossum habui ꝑ te. Tñ reuertere ad me ⁊ suscipiam te. Sz q̄re dñs tpe sue passiōis coraz herode pylato ⁊ iudeis sic tacebat. Huius triplex ē rō Pria rō qz nō erant digni audire suā rñsionē. Scōa. qz ea peccauerat per loq̄citatē ⁊ iō xp̄s voluit satisfacere ꝑ taciturnitatē. Tertia qz q̄cq̄d rñdebat totū calumniabant⁹ ⁊ depranabant. Tertio in domo pylati vbi milites clamidē coccineā circūdederūt ei. arundinem in manu dederūt. ⁊ coronā spineā sup caput eiꝰ posuerunt ⁊ genuflexo dicebant. Aue rex iudeoꝝ. Illa aūt spinea corona dī fuisse de iūcis marinis. q̄ꝝ acies nō minus spina ē dura ⁊ penetratiua. Vnde ⁊ sanguinē de capite credit illa corona spinea exiſſe. Bñ Bern̄. Caput illud diuinū multiplici spinaꝝ densitate vsq; ad cerebrū confixū est. De aia sūt tres opiniones vbi. ſ. aia ꝓncipalē habeat sedē. ſ. vl in corde ꝑ pter illud de corde exeūt cogitatōes male ꝛc. vel in sanguine ꝑpter illud Leuit. Aia oīs carnis in sanguine est. Vel in capite ꝑpter illud. Et inclinato capite tradidit spūm ꝛc. Hāc triplicem opinionē iudei ipso facto videntur sciuisse. Nam vt ei⁹ aiam a corpe euellerēt quesierūt ipsam in capite. cū spinas vsq; ad cerebrū infixerunt. Quesierūt in sanguine cū ei⁹ venas in manibus ⁊ pedibus aperuerūt. Quesierūt in corde cū ei⁹ latus pforaueſt. Cōtra has tres illusiones in parasceue p̄mittim⁹ aū reuelatiōnē crucis tres adoratōes dicētes. Agyos ꝛc. q̄ si ter adorantes. ter illusū ꝑpter nos. Quarto in cruce. Matth. xxvij. Principes sacerdotū illudentes eum cū senioribus ⁊ scribis dicebāt Si rex israel es descēdat nunc de cruce ⁊ credimus ei. Bern̄. sup hūc locum Interim patientiaz magis exhibet hūilitatez ꝓmēdat. obediētiam implet. charitatē pficit. In his nēpe virtutum gemmis q̄tuor crucis cornua ornantur ⁊ supeminentior caritas a dextris obedientia a sinistris patia. radix oīm virtutum hūilitas in

ꝑfūdo. Hec oīa que xp̄us passus ē Bern̄. breuiter recollegit dī. Memor ero q̄diu vixero laboꝝ q̄s pertulit in p̄dicādo. fatigatōnū i discurrendo. vigiliaꝝ in orando tēptationū in ieiunando. lacrimaꝝ in cōpatiendo. insidiaꝝ in colloquendo. postremo cōnicioꝝ sputoꝝ collaphoꝝ subsanationū clauoꝝ exp̄obrationū.

℄ Tertio passio eius fuit vtilitate multiplici fructuosa. Cuius vtilitas p̄t ee triplex. s. pcōrū remissio. gr̄e collocatio. z gl̄ie exhibitō. Et hec tria notant in titulo crucis. q̄ iesus quo ad p̄mum. nazaren⁹ quo ad scōm. rex iudeoꝝ q̄ ad tertiū. q̄ ibi erimus oēs reges. De eius vtilitate dī. Aug. Culpā dei euit xp̄s p̄tē p̄teritaz z futurā. Preterita pcā tulit ea remittendo. p̄nā hoies ab eis retrahendo. futura gr̄am q̄ vitarent ꝓferendo. De eius etiā vtilitate dī. aug⁹. Admiremur. gratulemur. amem⁹. laudemus adorem⁹. qm̄ p redēptoris nr̄i mortem de tenebris ad lucē. de morte ad vitā. de coꝝruptōe ad incoꝝruptōnez. de exilio ad patriā de luctu ad gaudiū vocati sum⁹. Quā vtilis aūt modus redēptōis nr̄e fuerit. p̄z ex q̄tuoꝝ rōnibus. vicz q̄ fuit acceptissim⁹ ad placandū deū. p̄gruētissimus ad curandū moꝝbū. efficacissim⁹ ad attrahēdū genus hūanū p̄udentissim⁹ ad expugnandū hūanū generis inimicū. Prio ḡ fuit acceptissimus ad placādū. z recōciliandū deū quia sic̄ dicit Anshel. in li. Cur deus hō. Nihil asperius z difficilius p̄t hō pati ad honoꝝem dei sponte. z non ex debito q̄ morte Et nequaq̄ magis hō p̄t se dare deo q̄ cū se morti tradit ad honoꝝē ipsius. z ꝟ est q̄ dī Eph. v. Tradidit semetipm oblatōez z hostiā deo in odoꝝē suauitat̄. Qualiter aūt fuit sacrificiū nos deo placans. z recōcilians dicit Aug. de tri. Quid taz grate suscipi posset q̄ caro sacrificij nr̄i coꝝpus effectū sacerdotis nr̄i. Vt qm̄ q̄tuoꝝ p̄siderantur in oī sacrificio cui offeratur. q̄d offeratur. p quib⁹ offeratur. z q̄s offerat. idē ipse⁹ vtriusq̄ media toꝝ per sacrificiū pacis recōcilians nos deo vnū cū ipso maneret cui offerebat vnū in se faceret. p q̄bus offerebat. vn⁹ ipe eēt q̄ offerebat. z q̄ offerebat. De ꝟ aūt etiā q̄liter p xp̄m sumus reconciliati idē dicit Aug. q̄ xp̄s est sacerdos z sacrificiū. deus z templū. Sacerdos p quē sum⁹ recōciliati. sacrificiuz q̄ sumus reconciliati. deus cui sum⁹ reconciliati templū in quo sumus recōciliati. Vñ q̄busdā hanc reconciliationē pensantib⁹. Aug⁹. in p̄sona xp̄i exp̄obrat dī. Cuz esses inimicus p̄ri meo reconciliaui te p me. cū esses lōge ego veni vt redimerem te. cū inter omnes mōtes z siluas errares quesiui te. inter lapides z ligna inueni te. z ne lupoꝝ ferarūq̄ rapido oꝛe laniareris collegi te. hūeris meis portaui te. p̄ri meo reddidi te laboraūi sudaui caput meuz spinis oppositi. manꝰ meas clauis obieci. lancea latus aperui. tor non dicam iniurijs q̄ asperitatibus laniatus sū. sanguinē meū fudi aiaz meā posui vt p̄iūgerem te mihi z tu diuideris a me

Scōo fuit p̄gruentissimꝰ ad curanduz moꝝbū Cōgruitas aūt attendit ex p̄te tp̄is ex p̄te loci. ex p̄te modi. Ex p̄te tp̄is. q̄ adā factus fuit z peccauit. in mēse marcio feria sexta z hoza sexta. z ī xp̄s pati voluit in marcio. q̄ in die qua fuit annunciat⁹ fuit z passus. Itē in feria sexta z sexta hoza. Scōo ex parte loci. qm̄ locus sue passionis tripl'r p̄siderat. s. aut cōis. aut spālis aut singularis. Locus cōis fuit terra p̄missionis. specialis caluarie locus. singularis crux.

In loco aūt cōi p̄mus hō fuit formatus. q̄ in partibus illis iuxta damascū in agro damasceno dī fuisse formatus. In loco speciali fuit sepultus q̄ ibidem vbi xp̄s passus est adaz dī fuisse sepultus. Iz autenticū nō sit. cū p̄m hieronimū adam in ebron monte sepultus fuerit. sicut etiaz Josue. xiij. exp̄resse habetur. In loco singulari fuit deceptus nō q̄ in illo ligno in q̄ xp̄s passus est adam fuit deceptus. ꝟ p tanto dī. sicut adam decep⁹ fuit in ligno. ita xp̄s passus fuit in ligno. In quadā tñ hystoria grecoꝝ dī q̄ in eodē Tertio ex p̄te modi curādi q̄ q̄dez modus fuit p filia z p ꝟria. Per filia qm̄ sicut dicit aug⁹. in li. de doctrina xp̄iana Per feminam decep⁹ p feminā natus Hō hoies mortalis mortales. morte mortuos liberauit. Amb. Ex terra virgine adam. xp̄s ex virgine. Ille ad imaginē dei. hic imago dei. Per mulierē stulticia. p mulierē sapientia. Nud⁹ adā nud⁹ xp̄s. Moꝝs p arboꝝē vita p crucē. In deserto adaz. in deserto xp̄us. Per ꝟria qm̄ primus homo p̄m Greg. peccauerat p supbiam inobedientiā z gulam. Voluit em̄ assimulari deo p scientie sublimitatem transgredi p̄cepti dei limitem z gustare pomi suauitatē. Et qm̄ curatio hz fieri p ꝟrium. ī iste modus satisfaciendi p̄gruentissimus fuit. quia fuit p hūiliatōez. diuine voluntatis implētionē z afflictionē De his trib⁹ ad Phil. ij. Humiliauit semetipsū. quo ad p̄mū factus obediens quo ad scōm. vsq̄ ad moꝝtez quo ad tertiū. E Tertio fuit in efficacissimus ad attrahenduz genus hūanum. Nunquid em̄ saluo libertat̄ arbitrio magis ad amoꝝem suum z fiduciam genus hūanū attrahere potuit. Qualiter aūt p hoc ad amoꝝem nos attrahat dicit Bern̄. Super oīa reddite amabilem bone iesu calix quē bibisti opus redemptionis nostre. Hoc oīno amoꝝē nostrū facile vendicat totū tibi. hoc est q̄ nostrū amoꝝez et blandius allicit z iustius erigit z citius strigit vehemētius afficit. Et eni vbi te exinanisti. vbi

te naturalibus radijs exuisti. ibi pietas magis emicuit ibi charitas plus effulsit. ibi gra ãpli⁹ radiauit. Qualr aũt ad fiducią dr Roma. vij. Qui etiã ꝓprio filio suo nõ pepcit. ꝫ ꝓ nobis oibus tradidit illũ. quõ nõ etiã oia cũ illo nobis donauit. De ꝫ etiã Herñ. Quis nõ rapiat ad spem impetrandi fiduciam. qui eius attendit corpis dispositionẽ. vicz caput inclinatum ad osculũ. brachia extensa ad amplexum manus perforatas ad largiendũ. latus aptum ad diligendũ. pedũ affixionẽ ad nobiscũ cõmanẽdũ. corpis extensionẽ ad se totũ nob impendẽdum. ¶ Quarto fuit ꝓudentissim⁹ ad expugnandum humani generis inimicuz Job. xxvj. Prudentia eius pcussit superbum. Et vltimo. Nunquid poteris cape leuiathan hamo. Christus em hamũ sue diuinitatis abscõderat sub esca hũanitatis. Et dyabolus cape volens escam carnis capt⁹ est ab hamo diuinitat⁹. De hac ꝓudenti captione dicit aug⁹. Venit redẽptor z victus est deceptor. Et quid fecit redemptor captiuatori nro. Tetendit muscipulã crucem suã posuit in ea escã sanguinem suũ. Ipse aũt voluit fundere sanguinẽ ꝓ nõ debitoris ꝓpt qõ recessit a debitoribus. Hmõi debitũ apls vocat cyrographũ. qõ quidẽ xps tulit. z cruci affixit. De quo cyrographo dic aug. Eua peccatũ a diabolo mutuauit cyrographũ scripsit. fideiussorem dedit. z usura posteritati creuit. Tunc enim a dyabolo peccatuz mutuauit qñ ꝓceptum dei sue ꝓuoluntati vel suggestioni ꝓsensit. cyrographũ scripsit. qñ manũ ad pomũ vetitũ porrexit fideiussorem dedit qñ adaz pctõ ꝓsentire fec. z sic usura pcti posteritati creuit. Contra igitur ꝓtemnẽtes hanc redempti oñez qua nos de inimici ptãte reduxit Herñ. exprobrando dicit in ꝓsona xpi. Populeme⁹ ait dñs. quid tibi facere potui z nõ feci. qd causse est q inimico meo magis libet seruire q̃ mihi. nec ille creauit vos. ꝫ nec pascit. Si parua ꝫ videnr ingratis nõ ille ꝫ ego redemivos. Quo precio. Non vtiq auro corruptibili vel argẽto non sole. aut luna. non saltẽ angelor aliquo. ꝫ ꝓprio vos cruore redemi. Cetex si neq tam multiplici iure debitum est a vobis elicere famulatum. omissis oibus mecũ saltez ex denario diurno ꝓuenite. Et quia in mortem xpm tradiderunt. iudas per auariciam. iudei ꝓ inuidiam. pylatus per tymorem. ideo videndũ eet de pena a deo his inflicta merito huius peccati. Sz de pena z origine iude inuenies in legẽda sancti mathie. de pena z excido iudeor i legenda scti iacobi minoris. De pena aũt z ortigine pylati in quadam hystoria lz apocrifa sic legitur. ¶ Fuit quidam rex noie tyrus. q quandam puellaz noie pylam filiam cuiusdaz molendinarij noie atus carnaliter cognouit et de ea filiũ generauit. Pyla aũt ex nomie suo z nomie patris sui q dicebatur atus vnũ nomẽ cõposuit z nato puero imposuit nomẽ pylat⁹. Cum aũt pilatus tres annos haberet ipsũ pyla ad regem transmisit. Habebat autem rex filium de regina ꝓtuge sua qui fere pylato coetaneus videbatur. Isti dum annos discretõis attigissent. sepius luctamie pugna z funda ad inuicem colludebant. Sed regis legittimus filius vt genere erat nobilior. sic in oi loco pylato inueniebatur strenuuior. z omni genere certaminis aptior. Ob hoc pilatus inuidie liuore cõmotus z felleo dolore stimulatus fratrez suum latenter occidit. Qõ rex audiẽs vehemẽter doluit. z ꝓcione ꝓuocata quid de scelerato z homicida faciendus sit filio requisiuit. Qui eum oñes reũ mortis eẽ vnanimiter acclamauerunt. Ꝫ ex aũt ad se reuersus iniquitatẽ iniq̃tate noluit duplicare. sed ipm ꝓ tributo quod annuatim debebat romanis obsidẽ misit. volens ĩnoxius eẽ ab occisione filij. tũ a tributo romanor cupiẽs liberari. Tũc em tpis erat rome filius regis francie quẽ silr rex miserat romam ꝓ tributis. Huic pylatus associat⁹. cum se ab eo moribus z industria ꝓcelli videret. eũ inuidie stimulis agitatus occidit. Sz cuz romani quid de eo faciendũ eẽt inquirerent. dixerũt Hic si supuixerit q frẽm necauit ob sidẽ iugulauit rei publice plurimũ vtilis erit. z colla ferocium hostiũ ferox ipse domabit. Dixerũt ergo Cum reus mortis habeatur. in pontus insulã gentibus illis q̃ nullũ patiunr iud cẽ. iudex ꝓficiatur si forte eius nequicia ipsor ꝓtumacia edometur. si non. qõ meruit patiatur. Missus igitur pylat⁹ ad gentem ferocẽ z suor iudicuz pemptricem. nõ insciꝰ ad quos missus fit. et q̃ pendula vite sue sriã. tacite rem ꝓsiderãs vitam seruare voluit. z gentez neq̃m ipse minis z ꝓmissis supplicio z pcio penitus subiugauit Quia igit tam dure gentis victor extitit a pontos insula pontius pylat⁹ nomẽ accepit. Herodes aũt hois illius industriã vt audiuit vsutijs eius ꝓgaudens. ipse vsutus eum ad se muneribus z internunciis inuitauit z sup iudeã z hierusalez ptãtem z vicem suã ei tradidit Qui cũ peccuniã innũerabilẽ ꝓgregasset. nesciente herode romã adijt. z infinitã pecuniã tiberio imperatori obtulit. z ab eo sibi dari qõ ab herode tenebatur muneribus impetrauit. Huiuscemõi cã facti sunt inimici pylatus z herodes q̃ adusq̃ tpe passionis dñi euz sibi reconciliauit eo q dñz ad se misit. Illia cã inimicie assignaꝫ in hystoria scolastica. Quidã em se filiũ dei faciens multos de galileis seduxerat. ꝗs cũ ingarizim deduxisset vbi dixerat se ascensurum in celum

supueniens pylatus ipsum cū oibus occidit ne mens ne similiter iudeos seduceret. Ob hoc facti sūt inimici q herodes p̄sidebat galileis. Et vtraq causa potuit esse vera. Cū aūt pilatus dñs iudeis crucifigendū tradidisset. timēs tī offensaz tiberij cesaris eo q cōdemnassz sanguinē inocentē. quendam sibi familiarē p̄ sui excusatiōe ad cesarez destinauit. Interea cum tyberius morbo graui teneretur nunciat eidē q̄ hierosolimis quidam medic⁹ eēt q̄ oēs morbos solo v̄bo curaret. nesciens q eū pylatus t iudei occidissent. Dixitq volusiano sibi p̄uato. Vade citius trans partes marinas. diceszq pylato vt hunc medicū mihi mittat. qui me p̄stine sanitati restituat Cū aūt ille ad pylatū venisset t mandatū impatoris exposuisset eidem territus pylatus. xiiij. diez īducias postulauit Infra q̄ spaciuz dū volusian⁹ q̄dā matrona que fuerat familiaris iesu noie veronica vbi nā x̄ps iesus inueniri posset iterrogasset ait. Heu dñs meus t deus me⁹ erat quē pylatus p iniuidiam traditū condemnauit t crucifigi p̄cepit. Tunc ille nimis dolens ait. Vehementer doleo. q̄ q̄ mihi dñs meus iusserat explere non valeo. Cui veronica. Dñs meus cū p̄dicando circūiret. t ego eius p̄sentia nimis inuite carerem volui mihi ipsius depingi imaginez. vt dum eius priuarer p̄sentia mihi saltē p̄staret solatiū imagis sue figura Cunq linteū pictori deferrē pingēdū dñs mihi obtulauit. et quo tenderē requisiuit. cui cū vie cām aparuissem a me petijt pannū t ip̄m mihi venerabili sua facie reddidit insignitū. Imaginis ergo huius aspectū si dñs tuus deuote intuebit cōtinuo sanitatis beneficio potietur. Cui ille Est ne hm̄oi imago auro vel argento comparabil' Cui illa. Non. ꝫ pio affectu deuotionis. Tecū igitur p̄ficiscar. t videndā cesari imaginē deferam. t reuertar. Venit igitur volusian⁹ cū v̄onica romam. dixitq tyberio impatori Ihm a te diu desideratū pilatus t iudei iniuste morti tradiderunt. t per iniuidiā crucis patibulo affixerunt Venit igitur matrona q̄dā mecū ipsi⁹ iesu imaginē deferēs. quā si deuote p̄spexeris. mox sanitatis tue b̄ficiū obtinebis. Cesar igit pannis sericis viam sterni fecit. t imaginē sibi p̄tari p̄cepit. Qui mox vt eā fuit intuitus sanitatē p̄stinā ē assecutus. Pontius igit pylat⁹ imperio cesaris capitur t romā p̄ducit. Iudiens cesar pylatū aduenisse nimio furore ꝺ̄ euz repletus eū ad se adduci fecit. pylatus aūt tuncam domini incōsutilē secum detulit quā induram coraz impatore portauit. Mox vt impator eum vidit oēm iram deposuit. t ei p̄tin⁹ assurrexit nec sibi dure in aliquo loq̄ p̄ualuit. t qui in eius absentis videbat tam terribilis et ferus. nunc in eius p̄ntia inuenit q̄dāmō mā suetus. Cunq eū licenciasset mox ꝺ̄ eū terribiliter excandescit se misez clamās q ei furorem sui pectoris minime oñdisset. Statimq eū reuocari fecit. iurans t p̄testans q fili⁹ morz eēt nec phas sit eū viuere sup terrā. Qui vt eū vidit p̄tinuo eū salutauit t oēz ai ferocitatē abiecit. Mirant oēs mirabat t ipse q sic ꝺ̄ pilatuz dum abeēt excandesceret. t dū p̄s eēt nihil ei aspere loqui posset. Tādez diuino nutu vel forte alicui⁹ x̄piani suasu ip̄m illa tunica expoliari fecit t ꝺ̄ eum p̄stinā ai ferocitatē mox resumpsit. Cunq de hoc impator plurimuz mirarez dictū est sibi q illa tunica fuisset dñi iesu. Tūc impator ip̄m in carcerē recipi iussit donec sapientū p̄silio deliberaret q̄d de eo fieri oporteret. Data est igit in pylatū sniа vt morte turpissima dānaret. Iudiēs hoc pylat⁹ cultello p̄po se necauit t tali morte vitā finiuit. Cognita cesar morti pylati dixit. Vere mortuus est morte turpissima. cui p̄pria manus non pepercit. Mole igitur ingenti alligat t in tyberim fluuiū immergit. Spiritus vero maligni t sordidi corpori maligno t sordido cōgaudentes t nūc in aquis nūc in aere rapientes. mirabiles inundationes in aquis mouebantur. t fulgura tēpestates tonitrua t grādines in aere terribiliter gnābāt ita vt cūcti timore horribili teneren tur. Qua p̄pter romani eū a tyberi fluuio exhentes diuisionis cā ip̄m vigēnā deportauerunt. t rodano fluuio imerserūt. Vigēna enim dī q̄si via gehenne q erat tūc locus maledictōnis. vel potius dī biennia eo q vt dī biēnio sit p̄structa. Sz ibi neq̄ sp̄us nō defuerī ibidem eadē opantes. Hoies g̃ illi tantā ifestatiōez de monū nō ferentes vas illō maledictōis a se remouerūt. t illud sepiliendū Iosanne ciuitatis territorio cōmiserūt. Qui cū nimis p̄fatis ifestationibus grauerēt. ip̄m a se remouerūt t in q̄dā puteo mōtibus circūsepto imerserūt vbi adhuc relatōe quorūdā q̄dā diabolice machinatōes ebullire videnī. Hucusq in p̄dicta historia apocrifa legit. Quevtz recitanda sit lectoris iudicio relinquat. Nota tñ q in histo. scola. legitur q pylat⁹ a iudeis accusat⁹ ē apō tyberiū de violenta inocentū inf̄ectiōe. t q iudeis reclamantib⁹ imagines gētiliū i tēplo ponebat t q pecuniā reposita in corbonā i suos redegerat vsus inde faciēs aq̄ ductū in domū suā. Et p̄ his oibus deportat⁹ ē lugdunū in exilium vñ oriundus fuerat. vt ibi in opprobriuz gentis sue morerez. Potuit esse si tamē illa historia p̄tinet veritatē. q p̄mo ia edictū dederat vt lugdunū in exiliū deportarez. t q aū reuersi onē volusiani ad imperatorē ibi fuerit deportatus. Sed postmodū tyberius audiēs. q̄r x̄pm

occidisset. ipm de exilio educi z ad se romã ad adduci fecit. Eusebi⁹ aũt z beda in suis cronicis non dicunt ipm in exiliũ relegatũ ꝫ tantuz q̃ i mltas calamitates incidẽs ꝓpria manu se peremit.

De festiuitatib⁹ que occurrunt infra tempus reconciliationis.

Icto de festiuitatibus q̃ occurrunt infra tempus deniationis qõ incepit ad adã z durauit vsq; ad moysen. qõ tps repñtat eccl̃ia a septuagesima vsq; ad pascha. Sequitur videre de festiuitatibus que eueniunt infra tps reconciliatõis. qõ tps repsentat eccl̃esia a pascha vsq; ad octauam pentecostes.

lij

De resurrectõe xpi.

Esurrectio christi

r tertia die a passione ipsi⁹ facta ẽ. Circã aũt ipsam resurrectõez dñicam septez p ordinẽ sunt ꝑsideranda Primo q̃r vez sit q tri⁹ diebus z tribus noctib⁹ in sepulcro iacuit z in tertia die resurrexit. Scõo quare nõ statim vt mortuus est resurrexit. ꝫ vsq; in diẽ tertiũ expectauit. Tertio qualr resurrexit. Quarto quare resurrectionẽ suã accelerauit nec vsq; ad generalem resurrectionẽ distulit. Quinto ꝓpter qd resurrexit. Sexto quotiens apparuit resurgẽs Septimo q̃r sctõs pres q erant in limbo inde eduxit z quid ibi egit. Circa primũ notandũ q xps tribus dieb⁹ z tribus noctib⁹ in sepulchro fuisse dr. Sm Aug⁹. p sinodochen. vt pria dies accipiatur sm ptem sui postremã. scõo dies sm se totã z integraz. tertia sm ptem sui primã. z sic erunt tres dies. Et quilibet hoz dierũ suam noctẽ habuit ꝑcedentẽ. Tunc eĩ sm bedam mutat⁹ est ordo z cursus diez ac noctiuz. Antea eĩ dies ꝑcedebant z noctes seq̃bat. p⁹ passionẽ h ordo mutat⁹ ẽ ita q noctes ꝑcedũt z dies sequunt. Et hoc misterio ꝓgruit. q̃m hõ primo de die gratie cecidit in noctẽ culpe p xpi aũt passionẽ z resurrectõz de nocte culpe rediit ad diem gr̃e. Circa scõz sciendũ ẽ q ꝓuenies fuit vt nõ statiz q̃ mortu⁹ fuit xps resurgeret ꝫ vsq; in diẽ tertium expectaret ꝓpter q̃nq; rões. Primo ꝓpter significationẽ. vt. s. ex h significaret q lux sue mortis curauit nr̃am duplam mortem. z iõ vna die integra z duabus noctib⁹ iacuit in sepulcro vt p diem intelligat lux sue mortẽ. p duas noctes nr̃a duplex mors Et hanc rõnẽ assignat. glo. sup illud Luc. xxiiij Oportuit xpm pati ꝛc. Scõo ꝓpter ꝓbationem. quia sicut in ore duoz vel triũ testiũ stat omne verbum. sic in tribus diebus experitur quis oẽ factũ. z iõ vt mortez bñ ꝓbaret et se ꝓbasse ostenderet tribus diebus iacere voluit in sepulchro. Tertio ꝓpter sue ptãtis oñsionem q si stati resurrexisz. nõ videret ptãtẽ hãe ponendi aiam sn̄ sic resurgẽdi. Et h rõ vi tangt. j. Co. xv. sup illo. q̃m xps mortu⁹ ẽ ꝛc. Jõ inqt de morte ꝑmittit vt sic vera mors oñditur. ita va resurrectio ostendat. Quarta ꝓpt restaurandoz ꝑfigurationẽ. Hãc rõez assignat Pe. rauẽ. d. Tres dies voluit scẽ sue sepulture. q̃ in celo sũt restauratur⁹ q̃ in terra repatur⁹ q̃ apõ inferos redemptur⁹. Quinto ꝓpter triplicis status iustoz repñtationẽ. Hãc rõez assignat. Greg. sup ezech. d. Sexta feria xps passus est. sabbato quieuit in sepulchro. dñico aũt die resurrexit a morte. Pñs ãtvita adhuc nob sexta feria est. q in angustijs z doloz ib⁹ cruciamur, Sz sabbato q̃si in sepulcro q̃escim⁹ q requiez aie post mortẽ inueniem⁹ Dñico aũt die a cõditione octauo. cũ corpe a morte resurgim⁹. z i gl̃ia aie etiã cũ carne gaudem⁹. Doloz ḡ nos i sexta feria. reqes in septia. z gl̃ia excipit i octaua. Hec greg. Circa tertiuz. s. q̃r resurrexit. Notandũ q ꝓmo surrexit potenr. q vtute ꝓpria. Joh. x. Ptãtẽ hẽo ponendi aiam meã z iterꝫ sumendi eã. Joh. ij. Soluite tẽplũ h z in tribus dieb⁹ excitabo illũ. Scõo felicit. q deposita oi miseria. Matt. xxvj. Postq̃ aũt surr̃. v. in gal̃. Galilea interptatur trãsmigratio. Xps ḡ qñ resurrexit in galileã ꝑcessit. q de miseria ad gl̃iaz. de corruptõe ad corruptionẽ trãsiuit. Leo papa. Post passionẽ xpi ruptis vinculis mortis. ifirmitas in vtutẽ. mortalitas in eternitatẽ. ꝓtumelia transijt in gl̃iaz. Tertio vtiliter. q capta ꝑda. Hiere. l̃ij. Ascendit leo de cubili suo z pdo gentiũ se leuauit. Jtẽ iob. Cũ exaltat⁹ fuero a terra oia trahã ad meipz. i. cuz exaltat⁹ fuero a terra oiaz meam. s. educẽdo de limbo. z corpus de sepulcro oia tra. ꝛc. Quarto mirabil̃r. q remanente clauso sepulcro. Sicut enim exũte clauso matris vtero exiuit. z ad discipulos ianuis clausis intrauit. sic nimiz existẽte clauso sepulcro inde exire potuit. Hñ legitur in histo. sco. q cuidã monacho scti laurẽtij rome exĩ muros anno ab icarnatõe dñi. M. cxj. miranti de cingulo suo quo accinct⁹ erat insoluto ꝓtecto añ illũ. vox in aere est facta. Sic potuit xps clauso exire sepulcro. Quinto vere citer. q in corpe vo z ꝓprio. Sex aũt modis se vere resurrexisse ꝓbauit. Primo p angelum q̃ nõ mẽtitur. Scõo p frequẽtẽ apparitionem. Per hec duo ostẽdit se vere resurrexisse. Tertio per cõmestionez. per qõ ꝓbauit q non arte magica. Quarto p palpationẽ. p qõ probauit q in vero corpe. Quinto p cicatricũ oñsionẽ.

ꝙ qꝫ ꝓbauit ꝙ in eodē cor̄pore in quo mor̄ tuus fuit. Sexto ꝙ dom⁹ clausis ianuis ingres sionem ꝙ quod ostendit ꝙ gl̄ificatus surrexit. Hec em̄ oēs dubitōes circa xp̄i resurrectionē videntur fuisse in discip̄lis. Sexto surrexit im mortaliter qz nūcꝫ deceterο morit̄. Ro. vj. Xp̄s resurgens ex mortuis iam non morit̄ ⁊c. dicit tñ Dyonisius in ep̄la ad demophilū. xp̄s etiam post ascensionē cuidā sctō viro noīe car po dixisse. Paratus sum rursus ꝓ hoibus sal uandis pati. Per qꝫ videt.si possibile esset ad huc ꝓo hoibus mor̄i paratus eēt. Retulit em̄ ꝓdictus carpus vir mire sanctitatis btō dio nisio vt in eadem ep̄la ꝓtinetur ꝙ cum q̄dā ifi deliū fidelē quendaz puertisset adeo carp⁹ mo leste tulit. vt ex hoc infirmitatē incurreret. Tā te autē sanctitatis erat. vt nunꝫ celebraret q̄n sibi celestis visio inferretur. Sz cuz ꝓ vtriuscꝫ conuersiōe. orare deberet. deū tamē q̄tidie ex orabat vt cōbustione quandā ambor̄ sil̄ imise ricorditer abrūperet vitas. Et ecce circa noctē mediuz dū euigilaret ⁊ hāc oīonē faceret. subi to domus in qua erat in duo diuisa fuit. ⁊ q̄dā fornax immensa ibidē appuit. Kispicientscꝫ sur sum vidit celū aptū ⁊ ibidē iesum circūdatum multitudinē angelor̄. Deinde iuxta fornacez ꝓdicti duo viri tremuli stare cernūtur. q̄ a serpē tibus de fornace ꝓcedētib⁹ morsib⁹ ⁊ inuolutio nibus violent in fornacē trahebantur. necnon a q̄busdā alijs viris impingebant̄ ꝟ videṡ car pus adeo in ist̄or̄ vindicta delectabat vt supio rem q̄dē visionē ituerī ꝓtēneret. ⁊ in hor̄ vin dictam totus intuentus maneret. ita ꝙ plurimum molestē ferebat ꝙ in fornacē non cito ca derent. Tandez cū difficulter i celū respexisset ⁊ ꝓdictā visionē vt ꝓs vidisset. ecce iesus hoiz illor̄ mistus. ex sup celesti trono surrexit. ⁊ vsqꝫ ad illos cū multitudine angelor̄ descēdens manū extēdit. ⁊ ipos eripuit. Dixitcꝫ iesus car po. Manu extenta ꝑcute ꝫ me. deceterο enim patus sum rursus ꝓ hoibus saluandis pati. ⁊ hoc mihi amicum nō ꝙ alij peccēt hoies Hāc aūt visionē quā recitat dyonisius gr̄a huius ꝟ bi posuim⁹ ¶ Circa q̄rtū quare nō expecta uit cū alijs resurgere qñ. s. fiet generalis resurre ctio. Sciēdū ē ꝙ ꝓpter tres rōnes noluit differ re. Pño ꝓpter corp̄is dignitatē. Cū em̄ illud corpus eēt dignissimū ex eo ꝙ erat deificatum siue diuinitati vnitū. non fuit decēs vt tamdiu sub puluere iaceret. vñ psal. Non dabis sctm̄ tuum. i. corpus sanctificatū. i. deificatū. videre corruptōez Item pś. Surge dñe in requiē tuā tu ⁊ archa sanctificationis tue. Et vocat archa sanctificationis corpus illud qō fuit ꝓtentiuū diuinitatis. Scōō ꝓpter fidei firmitatē. Si enim tunc nō resurrexisset fides ꝑisset. nec verū deū euz aliquis crēdidisset. qō patet ex ꝟ ꝙ in passōe excepta btā virgine oēs fidē amiserūt. ꝟ cognita resurrectione ipam recuperauerunt ⁊ Cor̄. xv. Si xp̄s ñ resurrexit. vana ē fides no stra. Tertio ꝓpt nr̄e resurrectōis exēplaritatē raro ei inueniretur q̄ resurrectiōez futurā spera ret nisi eam in exemplo ꝓcessisse videret. Et ꝓpter hoc dicit ap̄ls. Quia si xp̄s resurrexit et nos resurgemus. Quia eius resurrectio est cā exemplaris nostre resurrectōis. Greg. Exemplo dñs monstrauit qō ꝓmisit in ꝓmio. vt sic omnes ipm resurrexisse fideles cognoscerent. ita in seipis i fine mūdi ꝓmia resurrectōis spe rarent. Idez Nō plus ꝙ triduanā eē mortem voluit. ne si in illo resurrectio differretur in nobis oīno desparetur. Jō hēmus spem resur rectōis nostre ꝑsiderata gl̄ia capitis nr̄i. Cir ca q̄ntū. s. ꝓpter quid resurrexit. sciēdū ꝙ ꝓpter quattuor magnas vtilitates nr̄as resurrexit. Est enim eius resurrectio opans iustificationē pctōr̄. docens nouitatē mor̄ generans spem de receptione remunerandor̄. ⁊ causans resur rectionē oīm. De ꝓmo Ro. iiij. Traditus ē ꝓpter delicta nr̄a ⁊ resurrexit ꝓpter iustificatō nem nostrā. De scōo Ro. vj. Sicut xp̄s resur rexit a mortuis ꝑ gl̄iam patris. ita ⁊ nos in no uitate vite ambulemus. De tertio. j. pe. iij. Qui ꝓpter magnā mīficordiā suā resuscitauit nos in spez vite ꝑ resurrectionē xp̄i a mortuis. De quarto. j. Cor̄. xv. Crist⁹ dñs resurrexit a mor tuis ꝓmicie dormiencīū. qm̄ quidem ꝙ hoiem mors ⁊ per hominē resurrectio mortuor̄um.

Et notandū ꝙ sicut ꝓz ꝑ ꝓdicta. xp̄s in sua re surrectione q̄tuor habuit ꝓpria. Primū ē ꝙ nostra resurrectio vsqꝫ in finē differtur. sua vo die tertia celebrata est. Scōm quia nos per il lum resurgimus. ille vero ꝙ se. Vnde ambro. Quō potuit adiutorium sui cor̄poris querere suscitandi q̄ alios suscitauit. Tertiū est qz nos incineramur sed cor̄pus eius incinerari nō po tuit. Quartū est qz sua resurrectio est nostre re surrectōis cā efficiens exemplaris ⁊ sacramen talis. De ꝓma causa glo. super psal. Ad ve sperū demorabitur fletus ⁊c. Resurrectio xp̄i est causa efficiens resurrectionis anime in pre senti. ⁊ corp̄oris in futuro. De scōa. j. Cor̄. xv. Si xp̄us resurrexit ⁊c. De tertia Ro. vj. Ut q̄ modo xp̄us ⁊c. ¶ Circa sextū scilz quotiēs resurgens apparuerit notandū est ꝙ ipsa die resurrectōnis apparuit quinqꝫ vicibus. ⁊ alijs diebus sequentibus etiam quinqꝫ vicibus.

Pño em̄ apparuit marie magdalene. Joh. xx. Item. Mar. vlt. Surgens iesus mane pri mo sabbati apparuit ꝓmo marie magdalene ⁊c. q̄ typum gerit penitentiū. voluit aūt ꝓmo apparere marie magdalene q̄nqꝫ de causis.

Primo quia ardẽtius diligebat. Lu.vij. Dimissa sunt ei pcta multa qm dilexit multũ.

Scõ vt ostendit se mortuũ p pctõrib⁹. Matt. ix. Non veni vocare iustos ꝫ pctores. ¶ Tertio quia meretrices precedunt sapientes in regno celoꝝ Mat.xxj. Amen dico vobis. qr mere. p. vos i re. dei ꝛc. Quarto vt sic mulier fuit nũcia mortis. ita eẽt nuncia vite. ꝑm glo. Quinto vt ibi abundauit delictum supabundaret et gratia sic dñi Ro.v. Scõo apparuit mulieribus redeuntibus a monumento qñ dixit eis. Avete. accesserũt ꝛ tenuerũt pedes eius. Mat. vlt. Et typũ gerunt hũilium quib⁹ apparet. tũ rõne sexus tum rõne affectus quia tenuerunt pedes ei⁹. Tertio apparuit simoni. ꝫ vbi aur qñ nescitur. nisi forte quando redibat a monumento cũ Johanne potuit enim esse q̃ petrus a iohanne alicubi diuertit. ꝛ ibi dñs sibi apparuit. Lu. vlt. Vel forte qñ ad monumentũ solus intrauit sic dñi in histo. sco. Vel forte in cauea siue spelũca dñi ei in eadez histo. sco. q̃ qñ xp̃m negauit fugit in caueã. que mõ dñi gallicãtus in q̃ vt dñi p tres dies fleuit. ex eo q̃ xp̃m negauit. ꝛ ibi xp̃s sibi apparuit ꝛ cũ ꝓfortauit Petrus aũt interpretatur obediens ꝛ gerit typum obedientiũ quib⁹ dñs apparet. Quarto apparuit discipulis in emaus. quod interpretat desideriũ ꝓfili. ꝛ significat pauperes xp̃i q̃ volunt illud consiliũ adiplere. vade ꝛ vẽde oia q̃ habes ꝛ da pau. ꝛc. Quinto appuit discipulis ꝓgregatis in vnũ ꝛ significat religiosos cũ foribus q̃ꝫ sensuũ clausos. Joh. xx. He q̃ꝫ apparitões ipsa die resurrectõis facte sunt. ꝛ has repñtat sacerdos in missa q̃ꝫ es se vertens ad pp̃lm. ꝫ tertia versio est cũ silẽtio. qr significat tertiam apparitionẽ factã petro que nescit vbi vl quãdo facta fuerit. Sexto apparuit octauo die discipulis ꝓgregatis presente thoma q̃ dixerat se nõ credere nisi videret. ꝛ significat hesitantes in fide. Joh. xx. Septimo discipul' piscantibus Johan. vlti. ꝛ significat predicantes q̃ sunt piscatores hoim. Octauo discipulis in monte thabor. Mat. vl. ꝛ significat ꝑtem platinos. qr in predicto mõte transfigurat⁹ fuit

Nono. xj. discipulis recũbentib⁹ in cenaculo vbi incredulitatẽ eoꝝ ꝛ duriciã cordis exprobrauit. Mar. vl. p quos intelligim⁹ pctores in vndenario trãsgressiõis positos. q̃s dñs aliq̃n visitat mifice ꝛ diter. Decio ꝛ vltio appuit discipul' exñtib⁹ i mõti oliueti. Lu. vl. p q̃s significat misericordes ꝛ misericordie oleũ diligẽtes de ꝟ loco ascẽdit in celũ qr pietas ad oia valet. ꝑmissionẽ hñs ꝛc. j. Thi. iij. ℰ Sunt ꝛ alie tres apparitões q̃ referũt in ipsa die resurrectõis facte. sed tũ ꝟ ex textu nõ hẽtur. Pria q̃ appuit iacobo iusto. i. iacobo alphei. de qua apparitõe inuenies in legenda ipsius iacobi.

Alia qua ipse die dñi appuisse ioseph sic legit in euãg. nicodemi. Nã cũ audissent iudei q̃ ioseph corp⁹ iesu a pylato petisset. ꝛ ip̃m in monumento suo posuisset. idignati aduersus eũ ip̃m ceperũt. ꝛ in q̃dã cubiculo diligenꝫ clauso ꝛ sigillato recluserũt. post sabbatũ eũ occidere volentes. Et ecce iesus in ipa nocte resurrectõnis suspẽsa de mo a q̃tuor angul' ad cũ intrauit ꝛ facie ei⁹ extersit. ꝛ osculũ dedit. ꝛ inde saluis sigillis eũ educens in domũ suã in arimathia ip̃m adduxit. Tertia q̃ añ ceteros ꝟgini matri appuisse credit ꝫ ꝟ ab euangelistis taceat. Hoc romana eccl'ia approbare vt q̃ statim ipa die apõ sctãm mariã celebrat statõez. Si enim ꝟ iõ nõ credit. qr nulli⁹ euangelista testat. ꝓñs ẽ vt post resurrectionẽ nunq̃ sibi apparuerit. qr vbi vel qñ nullus euangelista edisserit. ꝫ absit vt talẽ matrẽ talis filius talis negligentia dehonorauerit. Sz iõ fortsitã ꝟ euãgeliste ꝟticuerunt. qr eoꝝ fuit officiũ solũmõ resurrectionis testes inducere matrẽ aũt ad testificanduz pro filio inducere eos non decuit. Si enim verba extraneaꝝ femineaꝝ deliramenta visa sunt quo modo non magis matrẽ ꝓ filio amore crederent delirare? Hoc igitur euangeliste scribere noluerunt. sed pro constanti reliq̃rũt. Debuit enim matrem prius letificare de resurrectione quã amplius ceteris constat doluisse de morte ne matrẽ pretereat qui sic alios ꝓsolari festinat Hoc etiam amb. testatur in lib. iij. de virginib⁹ dicens. Vidit mater resurrectionẽ dñi et ꝑma vidit ꝛ credidit. Vidit maria magdalena cui⁹ adhuc ipsa nutaret. Sedulius quoq̃ agẽs de xp̃i appatitione sic dicit. Semp virgo manens huius se visibus astans Luce palã dñs prius obtulit bona mater. Grandia diuulgãs miracula; que fuit olim. Aduenientis iter. hec fit redeuntis ꝛ index. ¶ De septimo autez ꝛ vltimo ꝟ ꝓsideranda qualit' sctõs prẽs q̃ erãt in limbo xp̃s eduxit. ꝛ quid ibi erat euangeliũ aperte non explanauit. Aug. tñ in quodã ꝑmone ꝛ nicodemus in suo euangelio aliquatenus hoc oñdit. Fit enim sctus aug⁹. Mox xp̃us vt spũm tradidit. vnita sua deitati anima ad inferioꝝ profunda descendit. Cũq̃ tenebraꝝ terminum quasi quidã depredatoꝛ splendid⁹ ac terribilis attigisset. aspicientes eum impie ac tartaree legiones territe inquirere ceperunt dicẽtes. Vñ est iste tã fortis tã terribil'. tã splẽdid⁹ tã pclar⁹. Mundus ille qui nob subditus fuit nũq̃ nobis talẽ mortuũ misit. nũq̃ iferis talia munera destinauit. Quis ẽ ergo iste qui sic intrepidus nostros fines ingreditur ꝛ non soluz nostra supplicia non veretur. vex etiã alios de nostris vinculis absoluit. Ecce ipse qui sub no

stris solebant suspirare tormentis. insultāt nobis de perceptione salutis. ⁊ non solū iaz nihil verenť sed ⁊sup nob minanť. Nūq̄ hic sic mor tui supbierūt. Nec aliq̄s sic potuerūt leti eē captiui. vt quid huc ⁊stuz adducere voluistis. O ꝓnceps noster perijt ois leticia tua. in luctum uersa sunt gaudia tua. Duz tu xp̄m suspēdis in ligno ignoras quanta dāna sustineas in infer no. post istas crudelinz voces infernalium. ad impium dñi oēs ferrei confracti sunt vectes. et ⁊ ecce innumerabiles sctō⁊ ppli eius genibus ꝓuoluti lacrimabili voce dicebant. Aduenisti desiderabilis redēptor mūdi Aduenisti quē desiderātes quottidie expectabam⁹. Descēdisti ꝑ nobis ad iferos. noli nob deesse cū reuersus fueris ad supos. Ascende dñe iesu inferno expoliato. ⁊ autore mortis suis vinculť irretito redde iam leticiā mundo succurre inquiūt. iaz seuas extingue penas. ⁊ miserando resolue captiuos. dum hic es absolue reos. dum ascenderis defende tuos. Hec Aug. In euāgelio aūt nicodemi legitur q̄ carin⁹ ⁊ leuci⁹ filij symeonis senis cum xp̄o resurrexerunt. ⁊ anne ⁊ cayphe ⁊ nicodemo ⁊ ioseph ⁊ gamalieli apparuerunt. ⁊ ab eis adurati q̄ xp̄s apō inferos gessit narrauerunt dicentes. Cū essemus cū omnibus p̄ibus nostris patriarchis i caligine tenebraꝝ subito factꝰ ē aureꝰ solis color purpureus ⁊ regalis lux illustrans sup nos. Statimq̄ adā hūani generis p̄ exultauit dicens Lux ista est autoris lumis sempitni. q̄ nobis ꝓmisit mittere lumē coetnū suum. Et exclamauit ysaias dicēs. Hec est lux p̄is. filius dei sic ꝓdixi cuz essem vinus in terris. Ppl's q̄ ambulabat in tenebris vidit lucē magnā. Tunc supuenit genitor nr̄ symeon. ⁊ exultans dixit. Glorifica te dñm. q⁊ ego xp̄m infantē natum in manib⁹ suscepi in tēplo. ⁊ cōpulsus spiritusancto dixi. Nunc viderunt oculi mei salutare tuū. Quod paſti ⁊c. Post ꝫ supuenit q̄dā heremi cultor. ⁊ interrogatus a nobis q̄s eēt dixit. Ego sū Johannes q̄ xp̄m baptizaui añ faciē eius pareviam eius p̄iui. ⁊ ipsū ostendi digito dicens. Ecce agnus dei ⁊c. ⁊ descendi nunciari vobis. q⁊ in ꝓrio ē ipm visitare vos. Tūc seth dixit. Cuz iuissez ad portas paradisi rogare dñm vt trāsmitteret mihi angelū suū vt daret mihi de oleo misericordie vt inungerē corp⁹ p̄is mei ade. cuz esset infirmus apparuit michael angelus dei dicens. Noli laborare lacrimis orādo ꝓpť oleū ligni misericordie. q⁊ nullo mō poteris de illo accipe nisi q̄n cōpleti fuerint quinq̄ milia ducēti anni. Hec audientes oēs patriarche ⁊ xp̄he exultauerūt magna exultatōe. Tūc sathan ꝑnceps ⁊ dux mortꝫ dixit ad infernū. Prepara'te suscipe iesum qui se gl'iať xp̄m filiū dei esse. et hō est timens mortē dicens. Tristis ē aīa mea vsq̄ ad mortē ⁊c. Et multos quos feci curuos sanauit ⁊ claudos erexit. Nūdēs infern⁹ dixit. Si potens es tu q̄lis ē hō ille iesus q̄ timens mortē. potētie tue aduersať. Nā si dicit se timere mortꝫ cape te vult ⁊ ve tibi erit in sempitna secula. Cui sathan Ego illū temptaui. ⁊ ꝓpťuz aduersū illū excitaui. iam lanceā exacui. fel et acetū miscui. lignū crucis ꝓparaui. i ꝓmo est mors ei⁹ vt ꝓducā eū ad te. Cui infern⁹ Ipse ne est q̄ suscitauit lazarū quem tenebam. Cui sathan Ipse est. Cui infernus. Coniuro te per ⁊tutes tuas ⁊ meas ne perducas eum ad me. Ego em̄ cū audiui imperiū ⁊bi eius ꝓtremui. nec xp̄z Lazar ꝓtinere potui. sed excutiēs se vt aquila sup omnez agilitatē salieās exiuit a nobis. Et cū ꝫ loq̄reť facta est vox vt tonitruū. d. Tollite portas ꝓncipes vestras. ⁊ eleuamini porte eternales. ⁊ introibit rex gl'ie. Ad hanc vocē ꝓcurrerūt demōes ⁊ hostia enea cū vectibus ferreis clauserūt. Tunc dixit dauid. Non ne ego ꝓphetaui dicens. Confiteanť dño ⁊c. q⁊ ꝓtriuit portas ereas ⁊c. Fctā ē ite⁊ vox magna dicens Tollite portas ꝓncipes ⁊c. Vidēs infernus q̄ duabus vicibus clamauerat quasi ignorans dixit. Quis est iste rex gl'ie. Cui dō. Dñs fortis ⁊ potēs. dñs potēs in ꝓlio. ipe ē rex gl'ie Tunc rex gl'ie supuenit. ⁊ eternas tenebras illustrauit. Et extendens dñs manū ⁊ tenēs dexterā ade dixit. Pax tibi cū oīb⁹ filijs tuis iustis meis. Et ascendit dñs ab inferis ⁊ oēs sancti sunt eū secuti. Dñs aūt tenēs manū ade tradidit michaeli archangelo ⁊ introduxit eos in paradisum. Quibus occurrerūt duo viri vetusti die⁊ ⁊ interrogati sunt a sanctis. Qui estis vos q̄ nobiscū in infernis mortui nōdū fuistis ⁊ in paradiso corpe collocasti estis. Et rñdit vn⁹ ex eis. Ego sum enoch qui huc translat⁹ sum. Hic aūt est helias qui huc curru igneo assumptus ē ⁊ adhuc mortē non gustauimus. ꝫ vsq̄ in aduentum antixp̄i reseruati sumus cum eo ꝓeliaturi. ⁊ ab eo occidendi. ⁊ post triduū ⁊ dimidium diem in nubibus assumendi. Et cum hec diceret. ecce supervenit alius vir portans in humeris crucis signū. Qui interrogatus q̄s esset dixit. Ego latro fui. ⁊ cum iesu crucifixus fui. ⁊ credidi ipm esse creatorem ⁊ orauī dicēs Memor esto mei dñe quando venereis in regnum tuum. Tunc dixit mihi amē dico tibi. hodie mecū eris in paradiso. Et dedit mihi istud crucis signū dicēs Hoc portās ambula in papyrum ⁊ si non dimiserit te ingredi angel⁹ custos paradisi. oñde illi signum crucis ⁊ dices ad illū. Quia xp̄s qui nūc crucifixus ē trāsmisit me. Et cum hoc fecissem ⁊ dixissem angelo statim aperiens introduxit me ⁊ ad dexteram

paradisi collocauit me. Cū hec carin⁹ z leuci⁹ locuti fuissent. ibito transfigurati sūt. z ampli⁹ visi non sūt. Gregoꝛi⁹ quoqꝫ nicen⁹ vel Fm quosdā libꝛos Aug. de hoc eodē sic ait. Cōfestim eterna noꝛ inferoꝝ xpo descēdente resplē duit noꝛ ferruginei ianitoꝛes talia inter sevm bꝛosa silentia metu incūbente submurmurant Quis nā est iste terribilis z nimio splēdoꝛe coruscus. Nūqꝫ talē noster excepit tartatus. Nūqꝫ in nrāz cauernā talē euomuit mund⁹. Inuasoꝛē iste nō debitoꝛ. effract-ꝛ ē z destructoꝛ nō peccatoꝛū ꝫ pꝛedatoꝛ. iudicē videm⁹ non supplicem. venit pugnare nō succumbere. eripere nō manere.

liij

De sancto Scō martyre.

Ecūdus dicitur qua

si ꝑdēs. i. se honestate moꝝ cōponens vel sctō dī quasi secundans. i. obsecūdans. i. mandatis dñi obtpans. vel secūd⁹ quasi secū dux. fuit ei sus dux. qꝛ rōne sensu alitari bū ꝓfuit. z ipam ad oīe op⁹ bonū ꝓduxit vl se cundus dī respectu ꝑmi. Due em sūt vie eūdi aduitā. Pꝛia p pnie lamētū. Scōa p martyriū Iste aūt martyr ꝓciosus non solū fuit ꝑmā sed etiam p scōam.

Ecundus miles strenuꝰ z athleta xpi

s egregius martiꝛqꝫ dñi gl'iosus in ciuitate astēsi martirio coꝛonat⁹ ē. Cuius gl'iosa pñtia ꝓdicta ciuitas illustrat. z eo velut singulari patrono letat. Hic ab colocero qui a sambꝛicio ꝓfecto in ciuitate astēsi i carcere tenebat fidē xpi edoct⁹ est. Cuz igitur btūs marcianus in terdonēsi ciuitate detineretur in carcere. sambꝛici⁹ illuc ꝓficisci voluit vt eū faceret immolare. Scōs aūt tanqꝫ causa solacij secū ē ꝓfectus btūm marcianū videre desideꝛās. Cuz ꝙ eꝫ ciuitatē astēsem fuissent. colūba sup scōm descendit z capiti ei⁹ insedit. Cui dixit Sambꝛicius. Vide scōe q᷑ dij nꝛi te amant. vt etiaz aues celestes ad te visitandū trāsmittant. Cuz aūt ad tanagrū fluuiū pueniss̄ent vidit scōs angelū dñi sup aquā ambulantē z sibi dicētē. Secunde fidem habeas z sic sup idoloꝝ cultoꝛes ambulabis. Cui sambꝛici⁹. Frāt scōe deos audio ad te loquentes. Cui scōs. Ambulem⁹ ad desideria coꝛdis nꝛi. Cum vero ad burimā flumen pueniss̄ent. angelus similiter ibidem sibi apparuit. eiqꝫ dixit Secunde credis in deū an foꝛte dubitas. Cui Secundus. Credo vitatez passionis z resurrectionis eius. Cui sambꝛici⁹ Quid est quod audio de te. Cum aūt terdonā ingrederetur. marcianus ad pꝛeceptum angeli de carcere exiens scō apparuit. eiqꝫ dixit. Intra scōe viam vitatis z perge vt accipias palmam fidei. Sambꝛicius dixit. Quis ē hic qui nobis q̄si somnians loq̄tur. Cui scōs. Tibi sōniū sed mihi ammonitio z ꝓfortatio ē. Post h scōs mediolanū iuit. z Faustinū z ioniaz qui in carcere detinebantur angel⁹ dñi ad se extra ciuitatē adduxit. z ab eis baptisma q̄dam nube aquā pꝛebente suscepit. Et ecce subito colūba de celo venit. z coꝛp⁹ z sanguinē dñi deferēs ea faustino z ionite tribuit. Dedit aūt faustin⁹ coꝛpus z sanguinē dñi scō vt ad marcianū deferret. Rediens igitur secundus cum iam noꝛ esset z ad ripam padi veniss̄et. angelus dñi frenum accipiens equi z sup padū ipsū trāsuexit. z vsqꝫ ad terdonā in carcerē ad marcianū eum introduxit. Dediqꝫ scōs marciano munus faustini z ipse illō sumēs dixit. Coꝛpus z sanguis domini mecum sit in vitā eternā. Tunc ad mādatum angeli scōs de carcere exiuit z ad suum hospitium iuit. Post hoc marcianus capitalē sniaz accepit. z scōs coꝛpus eius rapiens sepeliuit. Quod audiens sambꝛici⁹ ipm ad se vocauit eiqꝫ dixit. Quantū video xpianū te esse ꝓfiteꝛis. Cui scōs. Vere xpianum ꝓfiteoꝛ me ee Cui sambꝛic̄. Quātū video malam moꝛtē desideras. Cui scōus illa tibi potiꝰ debetur. Cunqꝫ sacrificare nollet iussit eum expoliari. Statimqꝫ angelus dñi affuit z vestez sibi parauit. Tūc sambꝛicius euz in eculeū suspensū tamdiu toꝛqueri fecit donec eius bꝛachia a suis ꝓpaginibus soluerentur. Sed cum fuisset sanitati pristine a dño restitutus. iussit eū in carcerem reduci. Vbi dū esset angelus dñi ad eū venit eiqꝫ dixit. Surge scōe seq̄re me z ducā te ad creatoꝛē tuū. Tunc ipm vsqꝫ ad ciuitatē astensez ꝓduxit. z eum in custodia vbi erat colocerus z saluatoꝛ eū eo posuit. Quem videꝰ scōs ad eius pedes se ꝓiecit. Cui saluatoꝛ noli timere scōe. qꝛ ego sū dñs de⁹ tuus qui te de oīb⁹ malis eripiam. Benedicensqꝫ eis ascendit in celū. Mane igitur sambꝛicius ad carcerē misit. Qui carcerem quidem signatum inuenerunt. scōm veꝛo non inuenerūt. pergens aūt sambꝛicius de terdona ad ciuitatem astensem vt saltem colocerū puniret. iussit vt pꝛedictus colocerus sibi pꝛesentaretur. Et ecce nunciauerunt sibi q᷑ secundus cū colocero esset. Quo audito eos ad se adduci fecit. eisqꝫ dixit Quoniam dij nostrꝫ sciuntvos esse contemptoꝛes suosvos insimul moꝛivolunt. Cum autem sacrificare nollent picem cum resina liquefieri fecit z super eoꝝ capita fundi z in oꝛa eoꝝ iactari. Illi autem hoc tanqꝫ aquam suauissimaz cum magno desideꝛio bibebant. z voce clara dicebant. Quaz dulcia faucibus meis eloquia tua domine. Tunc sambꝛicius super eos dedit sententiam vt secundus in ciuitate astensi decollaretur.

colocerus vero albiganum mitteret ⁊ ibidem puniret. Cum aūt btūs scōs decolatus fuisset ecce angeli dñi corpus ei⁹ tulerūt ⁊ ipm cū multis laudibus ⁊ cantu sepulture dederūt. Passus est aūt tertio Kaleñ. aprilis.

liij

De sancta Maria egyptiaca.

Aria egiptiaca que m peccatrix appellat. xlvij. annis in beremo artissimā vitam duxit quaz circa annos dñi. cclxx. tpe claudij intrauit. Quidam aūt abbas noīe zozimas dum iozdanem trāsisset. ⁊ beremū magnā pcurreret. si forte aliquem sctūm pīem inueniret. vidit q̄ndā ambulantē nudo nigroq; corpe. ⁊ ex incendio solis exusto Hec aūt erat maria egyptiaca. Statim q; hec fugā arripuit ⁊ zozimas post eam velocius currere cepit. Tunc ait illa. Abba zozima quid me pseqris. Ignosce mihi nō possum facie meā ad te puertere eo q; mulier sim ⁊ nuda ꝛ palliū tuū mihi porrige vt possim sine vecūdia te videre. Qui se noīari audiēs stupefact⁹ palliū tribuit. ⁊ in terrā. pstrat⁹ vt se bñdiceret rogauit. Cui illa Ad te pī bñdictio magis spectat. quē sacerdotij dignitas ornat. Ille vt audiuit q; nomē ⁊ officium ei⁹ sciret amplius mirabatur. ⁊ se benedici obnixius pcabat. Tunc illa. Bñdict⁹ de⁹ redēptor aīaz nraz Cūq; illa extensis manibus orare et vidit eā q̄sivni⁹ cubiti mensura elevari a terra. Tunc senex dubitare cepit ne forte spūs eēt. ⁊ fingendo oronē faceret. Cui illa Satisfaciat tibi de⁹ qui me peccatricē mulierē imūdū spūm existimasti. Tūc zozimas illam p dñm piurauit vt ꝓditionē suam ei narrare deberet. Cui illa Ignosce mihi pī. q; si tibi statū meū narrauero velut a serpente territus fugiens. ⁊ aures tue a sermonib⁹ meis cōtaminabunt. ⁊ aer a sordibus polluetur. Cūq; ille vehementer istaret dixit. Ego frater in egypto nata sum. xij. etatis mee anno alexandriaz veni. ibiq; xvij. annis publice libidini me sbiecti. ⁊ nulli vllatenus me negaui. Cū aūt boies regionis illius p adorāda sancta cruce hierusolimā ascenderent. rogaui nautas vt me secuz dimitterent. pficisci. Cum vo me de naulo rēq̄rerent dixi. Nō habeo frēs aliō naulū ꝛ p naulo corpus meū habeatis. Sicq; supserunt me ⁊ corpus meū nauli gratia habuerūt. Cū aūt hierlimā pueniss̄ez ⁊ p adorāda crucevsq; ad fores ecclie cū alijs deveniss̄em. subito ⁊ inuisibiliter repulsaz patioz nec intus intrare pmittor. Iterq; aūt atq; iterq; pueni vsq; ad limē ianue ⁊ subito iniurīā patiebar repulse. cū tñ oēs liberū bīent aditū. nec aliq̄ inuenirēt impedimētum. Rediens igitur ad me. ⁊ cogitans q; hoc mihi ob scelez meoz imanitatez accideret. pectus meū cepi manib⁹ tūdere. lachrimas amarissimas fūdere ⁊ a cordis intimo grauiter suspirare. Respiciensq; vidi ibi imaginē btē vginis marie. Tunc ipam lacrimabiliter exorare cepi. vt pctōz meoz veniam impetraret. ⁊ ad adorandam crucem sanctā me intrare pmitteret. pmittens me seculo abrenunciaturaz ⁊ de cetero castā mansurā. Cunq; hoc orassem ⁊ in noīe btē vginis fiduciā recepissem. fores iterū ecclesie adij ⁊ sine aliquo impedimento ecclīā intraui. Cuz aūt sanctā crucē devotissime adorassem quidā mihi tres nummos tribuit de q̄bus tres panes emi. Audiuiq; vocem dicentez mihi. Si iozdanem transieris salua eris. Iozdanem igitur transiui ⁊ in hoc desertū veni vbi xlvij. annis nullū penitus hoiem videns mansi illi aūt tres panes quos mecū detuli instar lapidis p tpa durauerūt. xlvij. ānis mihi ex bis comedendo suffecerūt. Vestimēta aūt mea iā dudum purefacta sunt. Decemseptē pmis annis in hoc deserto a temptatōibus carnalibus molestata fui ꝛ nunc p dei grām oēs vici. Ecce omnia opera mea tibi narraui. ⁊ rogo vt p me ad deū preces fūdas. Tunc senex ad terram p stratus in famula sua dñz bñdixit. Cui illa Obsecro tevt in die dñice cene ad iozdanez redeas ⁊ corpus dñicum tecū feras. Ego aūt ibidem tibi occurram ⁊ de manu tua corpus sacrū suscipiā. Nam a die qua huc veni cōmunionem dñi non accepi. Rediēs igitur senex ad monasterīū evoluto anno dū dies cene appropiquaret. tulit corpus dñicum ⁊ vsq; ad ripam iozdanis veniens ex alia ripa mulierē stantē pspexit. Que supra aqs facto crucis signaculo iuit ⁊ ad senē vsq; pvenit. Quam videns senex ob stupuit ⁊ ad pedes eius humiliter se pstrauit. Cui illa. Vidi ne feceris. cū sacramento dñica penes te habeas. ⁊ sacerdotij dignitate refulgeas sed obsecro vt sequenti anno ad me pī redire digneris. Tunc illa facto signo crucis super iozdanis aquas iuit. ⁊ heremi solitudinē petiuit. Senex vero ad suum monasterium rediens sequenti anno ad locū in quo secū primo locutus fuerat venit. ⁊ eaz ibidez expirasse reperit. qui lacrimari cepit ⁊ ipsam tangere non presumpsit. Dixitq; intra se. Ego quidem corpusculum sancte sepelire volebam. sed timeo ne hoc sibi displiceat. Hec eo cogitante vidit Juxta caput suum litteras in terra descriptas ita continentes. Sepeli zozima marie corpusculum. redde terre pulverez suum ⁊ ora p me ad dñz. ad cuius preceptū secunda die aprilis reliqui hoc seculū. Tūc senex pro certo cognouit q; mox vt dñi sacramenta accepit ⁊ ad desertum redijt. ⁊ vitam finiuit. Illudq; deser-

tum qō Zosimas p. xxx. diex spaciū vix ambulauit. illa in vna hora pcurrit z ad deuz migrauit. Cūq senex terrā foderet ꝛ neqret vidit leonē ad se venientē mansuete dixitq illi. Sctā ꝛ mulier pcepit sepeliri corp⁹ suuz. z ego cū sim senex fodere nō possū. nec etiā aptū habeo ferramentū. Tu ergo terrā fode vt possim⁹ ei⁹ corpus sanctissimū sepelire. Tūc leo cepit fodere z aptam foueaz preparauit. Quo pacto leo vt agnus mansuetus abijt z senex ad suū monasteriū glificans deum venit.

lv

De sancto Ambrosio.

Ambrosius dicitur.

a de ambra qō est species valde redolēs z preciosa. Ipe eī ecclie valde precious extitit. z in dictis z in factis suis valde redoluit. vl dī amb. ab ambra z syus qō ē de⁹. q. si ambra dei. De⁹ nāq p euz qsi p ambrā vbiq redolet. Fuit eī z est bon⁹ odor xpi in oi loco Vl dī ab amboz qō ē pī luis z syor qō ē puul⁹ qz pī i multor filior spūali gnātiōe lumiosus in sacre scripture expositōe. z puul⁹ i sua būlī puersatōe. Vl sic dī i glosario amb. odor vl sapor xpi celestis. ambrosia esca angelor. ambrosiū celeste mellis fauū Fuit eī celestis odor p odorifera famā. sapor p ꝛemplationē inīnā. celeste mellis fauū p dulcē scripturar expositōz esca angelica p gliosaz fruitionē. Et⁹ vitā scripsit paulin⁹ nolan⁹ epūs ad augustinū.

B Mbrosius filī⁹ ambrosij pfecti rome

a cū in cunabul i atrio ptorij eēt posit⁹ z dormiret examē aptū subito veniēs facie ei⁹ z os ita cōpleuit vt qsi in alueolū suū intrarent pariter z exirent. q postea euolantes in tantā aeris altitudinē sublenate sunt vt humanis oculis mīme viderēt. Quo pacto terri tus pī ait. Si vixerit ifantul⁹ iste aliqd magni erit. postea cū adoleuisset z videret matrē z sororem sacrā virginē manus sacerdotib⁹ oscular. ipse ludens sozori dexterā offerebat. asserēs z sibi id ab ea fieri oportere illa vero vt adolescentē z nescientē quid diceret respuebat. Rome igitur litteris erudit⁹ cū causas ptorij splēdide pozaret. a valentiniano impatore ad regē dū liguriā emiliāq puincias direct⁹ est. Cūq mediolanū veniss. z ibidē epūs tunc deesset. cōuenit pp̄s vt sibi de epō puideret. ꝛ cuz inter arrianos z catholicos de eligendo epō sedicio nō modica oriret illuc amb. cā sedande seditōnis prexit. z statim vox infantis insonuit dicēs Ambrosiū epm. Cuius voci oēs vnanimes cōsenserūt. amb. epm acclamātes. Quo ille cognitio vt eos a se terrozib⁹ remoueret ecclesiaz exiens tribunal conscendit z ꝫ pſuetudinē suā tormenta personis adhiberi iussit. Qō cū faceret pp̄s nihilomin⁹ acclamabat. Pctm tuum super nos. Tunc ille turbatus domū rediit z pbiam profiteri volnit. qōvt ne faceret reuocatus est. Publicas mulieres publice ad se ingredi fecit. vt his visis ab eius electiōe pp̄m reuocaret. Sz cū nec sic pficeret. ꝛ sp pp̄m pctm tuum sup nos acclamare videret. fugam media nocte petijt. Cunq ticinū pgere se putaret mane ad portā ciuitaz mediolanen. q romana dī inuenit. Qui inuent⁹ cuz custodiretur a pp̄o missa est relatio ad clementissimū impatorē valentinianū. Qui sūmo gaudio accepit q iudices a se directi ad sacerdotiū peterentur. Letabatur eī pbus pfectus q vbū suū fuerat i eo adimpletū Dixerat eī cū pficiscenti mandata donaret. Bade age nō vt iudex ꝛ vt epūs. Pēdente relatione itex abscondit. ꝛ inuent⁹ cum adhuc esset cathecumin⁹ baptisat z octauo die in epalē cathedrā sblimat. Cū aūt post ānos q tuor romā tuisset z sozor sua sacra virgo ei⁹ dexteram oscularet. subridens ait. Ecce vt dicebaz tibi sacerdotis manū oscularis. C Cū autē in quandā ciuitatē p quodaz epō ordinando tuisset. z eius electōe iustina impatrix z alij hereticī ptradicerent volentes vt aliqs de sua secta ordinaret. vna de arrianor virginib⁹ impudentior ceteris tribunal pscendit z btm ambrosiū pvestimentū apprehēdit. volēs ipsū ad partem mulierē trahere vt ab eis cesus de ecclesia cum iniuria pelleretur. Cui amb. ait. Et si ego indignus sum tanto sacerdotio tibi tū nō conuenit in qualemcūq sacerdotē man⁹ iniicere. Vñ timere debuisti iudiciū dei ne tibi aliquid contingat. Quod dictū exitus pfirmauit. Nā die alio mortuā ad sepulcr vsq deduxit grām p ꝛtumelia rependens Qō factū oēs ꝛterruit

Post ꝫ mediolanū reuersus inumeras insidias a iustina ipatrice ptulit. muneribus z honoribus aduersus eū pp̄os excitante. Cū ꝑ multi eū in exiliū pellere niterent vn⁹ eor ceteris infelicior intantū furorē excitat⁹ ē vt iuxta ecclesiā domū sibi locaret ac in ea quadrigā paratā hīet q̄ pcurante iustina facili⁹ raptū ad exiliū deportaret. Sz dei iudicio ipso die quo eū rapere arbitrabat in eadē quadriga de eadem domo in exiliū pulsus est. Cui tamē amb. reddens bona p malis sumptus z necessaria ministrauit. Cantus z officium in eccl̄ia mediolanen. primū celebrari instituit. Erant z tunc tpis mediolani multi a demonib⁹ obsessi q̄ se torqueri ab amb. magnis vocibus clamabant. Justina autez z multi arrianorum cum simul habitarent. dicebant ambro. pecunia homies comparare qui se ab immundis spiritib⁹ vexari mentirentur. z ab ambro. dicerent se torque

ri. Tūc subito vnus ex illis arrianis q̄ astabāt arreptus a demonio in mediū p̄silijt atq; clamare cepit. Vtinam sic torq̄rent vt torq̄or qui non credūt ambro. At illi p̄fusi in piscinam demersum hoiem necauerūt. Quidā hereticus acerrimus disputator. & durus & iconuertibilis ad fidez cū audiret ambrosiū predicantē vidit angelū ad aures eius loq̄ntē v̄ba q̄ pp̄lo p̄dicabat. Quo viso fidez quā p̄sequebat cepit defendere. ℣ Quidam aruspex demones adnocabat. & ipsos ad nocendū ambro. transmittebat. Sed reuersi demones renunciabant q̄ non solū ad ipsum sed nec etiā ad fores dom⁹ sue appropinquare valebant. q̄m ignis insuperabilis oē illud edificium cōmuniret vt etiā lōge posite vrerentur. Predict⁹ v̄o aruspex cū a iudice p̄h quedā malificia torq̄rek clamabat amplius ab ambro. se torqueri. Quēdaz demoniacum mediolanū ingredientē demon dimisit. egredientē inuasit. Interrogat⁹ de h̄ demō ait ambro. se timuisse. Ali⁹ q̄dam nocte eius cubiculū adijt vt gladio ip̄m necaret. prece ac p̄cio a iusticia inductus. Sz cū dextera gladiuz eleuasset vt ipsum p̄cuteret p̄tinuo aruit man⁹ eius. Cum viri thessalonice ciuitatis imperatori aliquid deliquissent. & eis ip̄ator p̄cib⁹ bti amb. indulsisz. clam agente curialiū malicia p iussum imperatoris nesciēte amb. plurimi sūt occisi. Q̄ō vt amb. p̄pit. ip̄atori copiā itrādi eccle siā denegauit. Cui cū imperator. diceret q̄ dō ad ulteriū & homicidiū cōmisisz. rūdit. Qui secutus es erantē sequere corrigentē. Q̄ō cū audisset clementissim⁹ imperator. ita gratanter suscepit. q̄ purā pniaz agere nō negauit. Quidā a demonio arreptus clamare cepit ab amb. se torqueri. Cui amb. Obmutesce diabole. quia nō te torquet amb. sed tua inuidia. q. illuc hoies ascendere p̄spicis. vñ tu turpit corruisti. Nam ambro. nescit inflari. At ille statim obmutuit. ℣ Quadā vice cū b. amb p ciuitatem pget casu quidaz lapsus ē & in terra p̄stratus iacebat. q̄ō videns alter ridere cepit. Cui amb. Et tu qui stas vide ne cadas. Quo dicto statim lapsum suū doluit qui riserat alienū. Quadam etiā vice amb. ad palaciū macedonij magistri officio rūvt p quodaz intercederet venit. Sz cū fores clausas inuenisset. nec intrandi copiā h̄e potuisset ait. Et tu quidā venies ad eccl̄iaz & nō clausis ianuis ß aptis itrare nō valebis. Elapso ali q̄ tpe metuens inimicos macedoni⁹ ad eccl̄iaz fugit. & patentib⁹ ianuis aditū reperire nō potuit. Fuit etiā tante abstinētie q̄ q̄tidie nisi in sabbato & die dñico & festis p̄cipuis ieiunabat. Tāte etiā largitatis erat q̄ oia que h̄e poterat eccl̄ijs & paupib⁹ nil sibi retinēs tribuebat. Tā te compassionis vt cū aliq̄s lapsū suū sibi confitebatur sic amarissime flebat q̄ illuz silr flere p̄pellebat. Tante hūilitat̄ ac laboris. vt libros quos dictabat p̄pria manu scriberet. nisi cū infirmitate corporis graueret. Tante aūt pietatis & dulcedinis vt cū alicui⁹ sci sacerdotis vl̄ epi si bi obitus nūciaret. sic amarissime flebat vt vix p̄solari valeret. Cū aūt interrogaret. cur viros sctōs qui ad gl̄iaz p̄ficiscebant. sic fleret ait. Ne putetis me flere q̄ recesserint ß q. me p̄cesserint. & q. difficile inuenit qui tam dignus ei⁹ officio habeat. Tante etiā p̄stantie & fortitudis q̄ imperatoris vel p̄ncipū vicia non palpabat. ß eos voce libera p̄stantissime arguebat. Cum quidā vir quoddā flagicīū p̄petrasset. & coā eo adductus fuisset. dixit amb. Oportet illū tradi satbane in interitū carnis ne talia deinceps audeat p̄petrare. Quē eodē momento cū adhuc sermo eēt in ore eius imundus spūs discerpere cepit. Quadam vice vt aiunt cū btūs amb. romā pergeret. & in q̄dā villa tuscie apō quēdā hoiem nimiū locupletē hospitatus fuisset. illū hoiez sup statu suo sollicite requisiuit. Cui ille rūdit Status me⁹ dñe semp felix extitit & gloriosus. Ecce ei diuitiis infinitis abūdo suos & famulos q̄ plures habeo. copiosaz filioz & nepotū turbam possideo. & oia sp ad vota habui. nec vnq̄ mihi aliq̄d aduersū accidit. vl̄ qō contristaret euenit. Q̄ō audiēs amb. vehementer obstupuit. & his qui erant secū in comitatu dixit. Surgite & hinc quātotius fugiam⁹ q. dñs nō ē in loco isto. Festinate filij festinate. nec in fugiendo moza facite ne nos h̄ diuina vltio apprehendat. & in p̄cis illoz p̄iter nos inuoluat. Cuz ergo fugerent & aliq̄ntulū p̄cessissent. subito se terra aperuit & hoiem illū cū vniuersis que ad illū pertinebant ita absorbuit vt nullū indevestigium remaneret. Quod cernens amb. dixit Ecce frēs q̄ misericordit de⁹ p̄cipit. cū h aduersa tribuit & q̄ seuere irascit cū sp p̄spera elargit In eodē aūt loco fouea q̄dā p̄fundissima remansisse dr. q̄ vsq̄ hodie in hui⁹ facti testimoniū p̄seuerat. ℣ Cū aūt sctūs amb. radicem oim malorz auaritiā magis ac magis in hoib⁹ crescere cerneret & maxie in his q̄ erāt in ptātib⁹ constituti apō quos oia p̄cio vēdebant. nec nō & in his q̄ erant sacris misterijs deputati. vehementer ingenuit. & se de huius seculi erūna liberari instanti⁹ exorauit. Qui cū se id obtinuisse gauderet. reuelauit frib⁹ q. vsq̄ ad resurrectō nez dñicā cū eis eēt. Ñ vero paucos dies q̄ lectulo detineretur. cum. xliij. psalmū cum notario dictaret. subito ipso videte notario i modum scuti breuis ignis caput eius operuit atq; paulatim per os eius tanq̄ in domum habitator intrauit. Tunc facies eius tanq̄ nix effecta est. sed postmodū ad suaz speciē reuersa ē

Ipso igit die scribendi ꝛ dictandi finem fecit. nec ipsum psalmū explere potuit. Post igitur paucos dies infirmitate corpis laborare cepit Tunc comes italie cum mediolani esset nobiles cōuocauit dicens. q̄ tāto viro recedente piculum eēt ne italie interit imineret. Rogauitq; vt ad virū dei accederent rogātes vt sibi ad huc spaciū viuēdi vno anno a dño impetraret Qđ ille vt ab illis audiuit rūdit. Nō ita inter vos vixi vt me viuere pudeat. nec mori timeo cū bonū dīm habeam⁹. Eo tpe q̄ttuor eius dyaconi inuicē cōuenerunt tractantes inter se q̄s post eius obitū bon⁹ esset eps. Cū ḡ a loco in q̄ vir dei amb. iacebat longe eēnt ꝛ simplici anū ita solent noiassent vt vix inuicem se audirent. Ille ab eis longe positus tertio exclamauit. Senex ꝑ bon⁹. Qđ audiētes territi fugerūt ꝛ nō nisi illū post ei⁹ obitū elegerūt. In loco aūt in q̄ iacebat vidit iesū ad se venientē et sibi vultu alacri arridentē. Honorat⁹ vo epi scop⁹ vcelleñ. q̄ bti amb. obitū expectabat. cū se sopori dedisset. vocē tertio se clamantq; audiuit. Surge q̄ mō est recessurus. Qui psurgēs mediolanū pcit⁹ venit ꝛ ei dñici corpis sacrāmtū dedit. Moxq; ille man⁹ in modū crucis expandit ꝛ vltimū spūm inter vba oīs efflauit Floruit circa annos dñi. ccclxxxix. Cū āt i nocte pasce corp⁹ ei⁹ ad eccl'iam fuisset delatū p'timi infantes baptisati eū viderūt. ita vt aliq̄ eū sedentē in cathedra tribūali dicerēt. alij ascendentē digito suis pentib⁹ demonstrarēt. nōnulli vo stellā sup caput ei⁹ se videre narrarent. Quidā p̄sbr cū in pulpito cū multis aljs eēt. ꝛ sctō amb. detrahere cepisset. eū pfinuo plaga p cussit. ꝛ de pulpito ad lectū duct⁹ vitam finiuit

In vrbe carthaginen. cū tres epi sil' cōtenderent ꝛ vn⁹ eor b. amb. detraxisset. relatū est q̄d illi p̄sbro q̄ sibi detraxerat accidisset. Qđ cum ille vilipenderet subito letale vuln⁹ accepit. et extremū pfinuo diē clausit. ¶ Notanduz q̄ btūs amb. in multis cōmendabil' fuisse videtur. Pmo in liberalitate. q̄ omnia q̄ hēbat pauperū erant. Vñ refert de seipo q̄ impatori petenti basilicā sic rūdit. ꝛ est in decreto. pnciori xxiij. q. viij. Si a me peteret qđ meū esset. i. fundum meū. argentū meū ꝛ hmōi meū nō refragarer. q̄q̄ oia q̄ mea sūt paupes sint. Scđo in mūdicie puritate. fuit ei virgo. vñ refert hiero. eū dixisse. Virginitatē non solū efferim⁹ ꝑ fuam⁹. Tertio in fidei firmitate. Vñ dixit cū impator peteret basilicā. ꝛ ēi eodē capło. Putus ē vt aiam mihi q̄ fidem auferat. Quarto in martirij auiditate. vñ legit in epla sua de basilica nō tradenda. q̄ pposit⁹ valentiniani ambrosio mādauit di. Tu ptemnis valentinianū caput tibi tollo. Cui amb. Deus pmittat tibi vt facias qđ minaris. Atq; vtinā deus auertat eos ab eccl'ia ꝛ in me oia tela sua cōuertant et meo sanguine sitim suā expleāt. Quinto in orōis instantia. Vñ or de eo ꝛ habet in. xj. lib. historie ecclesiastice. Amb. aduersuz regine furorem nō se manu defendebat aut telo sed ieiunijs ꝛ cōtinuatis vigilijs. sub altari posit⁹ p obsecratōes defensorem sibi atq; eccl'ie deū parabat. Sexto in lacrimaꝝ abundantia. Habuit em̄ tria genera lacrimarū. s. lacrimas compassiōis p aliorꝝ culpis. vñ dicit paulin⁹ de eo in legenda q̄ cū aliq̄s lapsū sibi confitebat. sic amarissime flebat q̄ illuz flere sil'r cōpellebat. Lacrimas deuotiōis p eternis desideriis. vnō supra dictū ē a paulino q̄ cū interrogaret cur sctōs q̄ moriebant sic fleret. rūdit. Ne me putetis flere q̄ receserint sed q̄ ad gl'iaz me pre cesserint. Lacrimas cōpassiōis p aliorꝝ iniuriis. Vñ ipe dicit de se. ꝛ est in decreto in supiori capło. Aduersus milites gothos lacrie mee arma mea sunt. Talia em̄ munimenta sunt sacerdotis. aliter nec debeo nec possū resistere re

H Septimo inforti pstantia. cui⁹ pstantia maxime in trib⁹ apparet. Primo in defensiōe catholice vitatis. vñ or in li. xj. ecclesiastice historie. q̄ Justiana mater valentiniani imperatoris arriane hereseos alumna. cōturbare cepit eccl'iaꝝ statum. cōminari sacerdotib⁹ depulsiones ꝛ exilia. nisi arimeñ. cōcilij decreta revocarent. Quo bello eccl'ie murū ac turrim validissimā pulsabat ambrosiū. In eius q̄z pfatione sic de eo cantat. Tanta ambrosiū vtute solidasti cōstantie tanto munere celitus decorasti. vt q̄ eum excluſa torq̄rent demonia arrianoꝝ impietas ppulsa tabesceret. ac secularij pncipū colla tuo iugo subacta redderent humilima.

Scđo in tuitione ecclesiastice libertatis. Vñ cū impator auferre vellet q̄ndam basilicā opposuit se ambrosi⁹ cōtra impatorē. sic ipe testatur. ꝛ est in decreto. xxiij. q. viij. Cōuenior ipse a comitib⁹ vt p me basilice fieret matura traditio. dicētib⁹ impatorē iussisse iuri suo tradi debere. rūdi. Si patrimoniū petit inuadite. si corpus occurrā. Vultis in vincula rape. vultz in mortem voluntatis est mihi. Nō ego me vallabo circūfusione pplorꝝ. nec altaria tenebo vitam obsecrans. sed p altarib⁹ gratius imolabor. Mandat tradere basilicā. Vrgemur itaq; pceptis regalib⁹ ꝑ cōfirmamur scripture sermonibus. q̄ rūdit. Tanq̄ vna ex insipientibus locuta es. Noli gravare te impator vt putes te in ea q̄ diuina sunt impiale aliq̄ ius habere. Ad impatorē palacia ptinēt. ad sacerdotes eccl'ie. Sctūs naboth vineaz suo pprio cruore defendit. Si ille vineā nō tradidit suā nec nos trademus xpi eccl'iam. Tributum cesaris est.

nō negeꝫ eccl'ia dei est. cesari vticꝫ nō deneꝫ. Si de me aliquid cōpelleretꝫ posceretꝫ aut fundꝰ aut domꝰ. aut auꝝ ꝫ argentū. id qō iuris mei eēt. libenꝫ offerrē. Templo dei nihil possū decerpe nec detrahere. cū illud custodiendū non tradendū acceperim. Tertio in obiurgatiōe vicijꝫ omnis iniquitatis. Ꝟñ legiꝫ in hystoria tripti'a in quadā cronica q cū apud thesaloni cā orta seditiōe q̄dam iudices fuissent a ppl'o lapidati theodosiꝰ ipator indignatꝰ iussit oēs interimi. nocentes ab innocentibꝰ nō secernēs vbi fere q̄nꝫ milia hoīm sunt occisa Cū igitur impator mediolanū venissetꝫ eccl'iam intrare vellet occurrit ei ambrosiꝰ ad ianuā. eiꝫ aditū ꝓhibuit dicens. Cur impator post cām tanti furoris nō agnoscis molē tue ꝑsumptōis. Sz forte recognitionē peccati ꝓhibet ptās imperij. Decet te vt vincat rō potestatē. Princeps es o impator ꝛ ꝓseruoꝝ. Quibꝰ q̄ oculis aspicies cōmunis dñi templū. q̄bꝰ pedibus calcabis sanctū pauimentū. Quō manꝰ extendes de quibus adhuc sanguis stillat iniustꝰ. q̄ ꝓsumptione oꝛe tuo poculū sanguinis eiꝰ pcipies dum furoꝛe tuoꝝ sermonū tantꝰ iniuste sit sanguis effusus. Recede q̄ recede. ne secundo pctō ꝓorem neq̄am augere ꝓtēdas. Suscipe vinc'm quo te dñs nunc ligauit. est ei medicina maxima sanitatis. Hīs ꝑmonibꝰ impator obediens. gemens ꝫ flens ad regalia remeauit. Cum q̄ diu in fletu mansisset. rufinus magister militū cām tante tristicie req̄siuit. Cui ille. Tu inq̄t mea mala non sentis q̄ Ruis ꝫ mēdicantibꝰ apta sunt templa. mihi ꝟo ad ea ingressus nō est. Et hec dicens singula ꝟba singultibus interrūpebat. Cui rufinus. Curro si vis ad ambrosiū vt tibi soluat vinculū q̄ te ligauit. Et ille nō poteris suadere ambrosio q̄ nō verebiꝫ imꝑatorem ptātem vt legē possit ꝓuaricari diuinā. Sz cū ille ꝓmitteret q cū flecteret eum impator ire ꝓcepit. ꝫ ipse post paululum est secutus. Mox aūt vt Ambrosiꝰ rufinū vidit ait. Impudentiā canū imitatꝰ es. o rufine tante vicꝫ necis autoꝛ exūs. ꝫ nec pudoꝛē ex fronte detergens nō erubescis ꝓtra maiestatē latrare diuinā. Cūq̄ rufinꝰ ꝑ impatoꝛe supplicasset ꝫ diceret eū seq̄. supno zelo accensus amb. ait. Ego tibi ꝑdico quomā ingredi eū sacra limina ꝓhibeo. Si ꝟo ptātē in tyrannidē mutauerit necē libenꝫ suscipio. Hō cū rufinꝰ impatori renunciasset. pgam inq̄t ad eū vt iustas in faciem ꝓtumelias recipiā. Cū q̄ venissz ꝫ sua solui vincula postulasset. occurrens ambro. ꝫ ingressū ꝓhibens ait. Quā pniam ostēdisti post tantas iniq̄tates. Et ille. Tuū est imponere meū obtꝛpare. Dex cū impator allegaret. qꝛ ꝫ dō adulteriū ꝫ homicidiū cōmisisset. ait Ambro. Qui secutꝰ es errantē seq̄re penitentē. qō ita gratanꝫ impatoꝛ suscepit q̄ publicā pniam agere nō recusauit. Cū igiꝫ recōcilia tus eccl'iam intrassetꝫ intra cācellos staret req̄rit ambro. q̄d ibi expectaret. Cui cum diceret se ꝑceptionez sacroꝝ mysterioꝝ expectare. ait Ambro. O impatoꝛ interioꝛa loca tm̄ sacerdotibus sunt collata. Egredere igiꝫ ꝫ hāc expectationē cū ceteris habe cōem Purpura nāq̄ impatoꝛes facit nō sacerdotes. Cui impator ꝓtinus obediuit. Cū q̄ ꝓstantinopolim reuersus extra cācellos staret mādauit eidē eps vt intraret. Et ille ait. Vix discere potui q̄ dña sit impatoꝛis ꝫ sacerdotꝫ. Vix em̄ vitatis inueni magistrū Ambro. nāq̄ solū noui vocari pōtificē. ℣ Octauo insana doctrina. Eiꝰ nanq̄ doctrina hz altā ꝓfunditatē. Hiero. de. xij. doctoribꝰ Ambro. sup ꝓfundoꝝ pina raptꝰ ꝫ aeris volucer q̄diu in ꝓfundū ingrediꝫ fructū de alto caperevideꝫ. Firmā soliditatē Hiero. ibidē. Eiꝰ oēs snie fidei ꝫ eccl'ie ꝫ oīm ꝟtutū firme sūt columne. Elegantē venustatē. Angꝰ. in li. de nuptijs ꝫ ꝓtractibꝰ. Pelagiꝰ hereſiarcha sic laudat ambro. vt dicat. Hūs ambro. eps in cuiꝰ ꝑcipue libꝛis romana lucet fides. q̄ scꝑtoꝝ inꝰ latinos flos q̄dā emicuit. ꝫ subdit aug. Cuiꝰ fidem ꝫ purissimū in scripturis sensū. nec inimicus q̄dē ausus est rep̄hendere. Magnā aucta tem. qꝛ antiq̄ doctoꝛes sic aug. ꝟba sua ꝑ magna auctate hēbat. Hñ refert aug. ad ianuariū q cū mater eiꝰ mirata fuisset cur mediolani sabbato nō ieiunareꝫ. ꝫ de ꝫ aug. ambro. interrogasset ait ambro. Cū venio romā ieiuno sabbato. Sic ꝫ tu ad quā forte eccl'iam veneris eius moꝛē serua si cuiq̄ nō indevis scādalū esse nec quēq̄ tibi. Et subiungit aug. Ego de hac snia etiā atq̄ etiā cogitans ita semp habui tanq̄ eā celesti oꝛaculo acceperim.

Vita ꝫ passio Tyburtij ꝫ Valeriani in passione sancte Cecilie cōtinet. lvj

De sancto Georgio.

Eorgius ꝺr a geos

g qō ē ꝛa. ꝫ oꝛge qō ē colē. q̄i colēs ꝛā. i. carnē suā. Aug. aūt in li. de tri. dicit q bona ꝛa ē in altitudie mōtiū tpamento colliū. planicie cāpoꝝ. Pna ei ē bona advirentes herbas. scōa ad vineas. ꝛtia ad fruges. Sic b. georgiꝰ fuit altꝰ despiciēdo inferioꝛa. ꝫ iō hūit viroꝛē puritatis. Tpatꝰ ꝑ discretionē. ꝫ iō hūit vinū interne iocūditatꝫ. Planꝰ ꝑ hūilitatē. et iō ꝓtulit fruges bone opatiōis. Vel georgius ꝺr a gerar qō est sacrū. ꝫ gion qō ē arena. q̄i sacra arena. Fuit ei arena. qꝛ ponderosus moꝛū q̄uitate. minutꝰ humilitate. ꝫ siccus a carnali voluptate. Vel georgiꝰ ꝺr a gerar qō ē sacrū ꝫ

gion qō est luctatio.ḡsi sacer luctator. qr luctatus est cū draconeꝛ carnifice. Vel georgi⁹ dr a gero qō est pegrin⁹ꝛ gir pciosus ꝛ us psiliator Ipe em̄ fuit pegrin⁹ i ptemptu mūdi.pciosus in corona martirij ꝛ psiliator in pdicatōe regni Eius legēda ink scripturas apocrifas in niceno pcilio cōnumerak.ex eo q ei⁹ martiriū certā relatōnē nō hz.Nā in kalēdario Bede dr q sit passus in psida citate dyaspoli.q pri⁹ lidda vocabak.ꝛ ē iuxta iopen. Illibi dr q passus sit sub dyocleciano ꝛ maximiano impatorib⁹.Illi bi legik q sub dyocleciano impatore persax p sentib⁹.lxx.regib⁹ imperij sui. Hic dr q sb daciano psīde imperantibus dyocleciano ꝛ maximiano. A

S Eorgi⁹ tribun⁹ genere capador pueit q̄dam vice in pincia libie in ciuitatē q̄ dr silena iuxta quā ciuitatē erat stagnū instar maris.in q̄ draco pestifer latitabat. q̄ sepe pplm̄ ꝯ se armatū in fugā cōuerterat flatuq̄ suo ad muros ciuitatis accedēs. oēs inficiebat.Quapropk cōpulsi ciues duas oues q̄ tidie sibi dabant vt ei⁹ furorē sedarent. alioqn sic muros ciuitatꝫ inuadebat ꝛ aerē inficiebat q plimi interibāt.Cū ḡ iā oues pene deficerēt maxie cū hax copia hre ñ possent.inito psilio quē cū adiuncto hoie tribuebāt. Cū igik sorte oim filij ꝛ filie darenk.ꝛ sors neminē excipet.ꝛ iā pene oēs filij ꝛ filie pncipi essent cōsumpti. q̄dā vice filia regis vnica sorte ē deprehensa ꝛ draconi adiudicata.Tūc rex pristab⁹ ait. Tollite aux ꝛ argentū ꝛ dimidiū regni mei ꝛ filiā meā mihi dimittite ne taliter moriak. Cui pncips cuz furore rūdit.Tu o rex hoc edictū fecisti ꝛ nunc oīs pueri nostri mortui sunt ꝛ tu vis filiā tuā saluare. nisi in filia tua cōpleueris qō in alijs ordinasti succendem⁹ te ꝛ domū tuā. Qō rex audiens cepit filiam suā flere dr. Heu me filia mea dulcissima quid de te facia aut q̄d dicam q̄n plus videbo nuptias tuas? Et cōuersus ad pplm̄ dixit. Dro vt inducias. viij. dierū lugendi mihi filiā tribuatis.Qō cū pncips admisisset in fine. viij. diex reuersus est pncips cū furore dicens.Quare pdis pplm̄ tuū xpter filiū tuam? En oēs afflatu draconis mortmur.Tūc rex videns q nō posset filiā liberare induit eā vestibus regalibus ꝛ amplexat⁹ eā cū lacrimis dixit. Heu me filia mea dulcissima ō te filios in regali gremio nutrire credebāt nunc vadis vt a dracone deuozeris. Heu me filia mea dulcissima.spabam ad tuas nuptias pncipes inuitare.palatiū margaritis ornare.timpana ꝛ organa audire.ꝛ nūc vadis vt a dracone deuozeris Et deosculans eā dimisit eam dr. Vtinā filia mea ego ante te mortu⁹ cēm q̄ te sic amisissez Tūc illa pcidit ad pedes pris petēs ab eo bñdictionē suā.Quā cū pak cū lacrīs bñdixisset ad lacū pcessit.Quaz btūs georgi⁹ casu inde trāsiens vt plorātē vidit.eā q̄d hret inkrogauit Et illa. Bone iuuenis velocik equū ascēdez fuge ne mecū piter moriarꝫ.Cui geor. Noli timere filia q̄ dic mihi q̄d h pstolarꝫ oi plebe spectāte. Et illa. Vt video bone iuuenis magnifici cordis es tu q̄ cur mecuz mori desideras. fuge velocik.Cui geor. Hinc ego nō discedā donec mihi quid habeas intimabis Cū ḡ totū sibi exposuisset ait geor. Filia noli timere qr i xpi nomine te iuuabo.Et illa. Bone miles mecū ne peas.q̄ teipm̄ saluare festines.sufficit em̄ vt sola peaz.nā me liberare nō posses ꝛ mecū pires Dū h loquerek.ecce draco veniens caput ō lacu leuauit.Tunc puella tremefacta dixit.Fuge bone dñe fuge velociter.Tūc georgi⁹ equū ascendens ꝛ cruce se muniens draconē ptra se venientē audack aggredik. ꝛ lanceam fortik vibrans ꝛ se deo cōmēdans ipm̄ grauik vulnerauit ꝛ ad krā deiecit.Dixitq̄ puelle. ptice zonaz tuā in collū draconis nihil dubitās filia. Qō cū fecisset seq̄bak eā velut mansuetissim⁹ canis Cū ḡ eū in ciuitatē duceret ppli h videntes q mōtes ꝛ colles fugere ceperūt dicētes. Ve nobis qr iam oēs pibim⁹.Tūc b.geor.innuit eis dr. Nolite timere.ad h ei me misit dñs ad vos vt a penis vos liberarez draconis. tantūmō in xpm̄ creditez vnusq̄sq̄ vestr baptizek ꝛ draconē istū occidā.Tūc rex ꝛ oēs ppli baptizati sūt Btūs aūt geor. euaginato gladio draconē occidit ꝛ ipm̄ extra ciuitatē efferri pcepit.Tūc q tuor paria boū ipm̄ extra ciuitatē in magnum campū foras duxerūt.Baptizati aūt sunt in illa die.xx.milia hoim exceptis puulis ꝛ mulieribus. B Rex aūt in honore.b.marie ꝛ beati geor.eccliam mire magnitudinis construxit. De cui⁹ altari fons viu⁹ emanat.cui⁹ potu oēs languidos sanat.Rex vo infinitā pecuniā btō Geor.obtulit.quā ille recipe nolens pauprib⁹ eā dari pcepit.Tūc geor. regē de quatuor breuiter instruxit.s.vt ecclīarū dei curā hret.sacerdotes honorare.diuinū officiū diligenk audiret.ꝛ sp paupex memor esset.Et osculate rege inde recessit. In aliqb⁹ rō libris legik q dū draco ad deuozādū puellā pgeret.Georgi⁹ se cruce muniuit ꝛ draconē aggrediens interfecit.

Eo tpe imperantib⁹ dyocleciano ꝛ maximiano.sub pside daciano tanta psecutio xpianox fuit vt infra.vnū mensem.xvij. milia martirio coronarenk. Nō inter tot tormentorū genera multi xpianox deficiebant ꝛ ydolis immolabant. Qō videns sctūs Geor.ract⁹ dolore cordis intrinsecus oia q̄ habebat dispsit. militarē habitū abiecit.xpianox habitū induit.ꝛ in medio psiliens exclamauit. Oēs dij gentiū de-

monia.dñs aũt celos fecit.Cui ꝑses iratus dixit.Qua ꝓsumptõe audes deos nr̃os demõia appellare.Dic tũ vñ es tu aut q̃ noie vocaris. Cui geor.ait.Georgi⁹ voco⁹ ex nobili capadocũ ꝓsapia ortus.Palestinã xp̃o fauẽte deuici ꝧ oia deserui vt futire possem liberius deo celi Cũ aũt ꝑses eũ ad se inclinare nõ posset.iussit eũ in eculeũ leuari ⁊ mẽbratim corp⁹ ei⁹ vngulis laniari ꝟpositis insup ad latera facib⁹ patentib⁹ viscer̃ rimis sale plagas ei⁹ fricari iussit.Eadẽ nocte dñs cũ ingenti lumine appuit: ⁊ ip̃m dulciter ꝓfortauit.Cui⁹ melliflua visiõe ⁊ allocutõne sic ꝓfortat⁹ est vt ꝓ nihilo duceret cruciatus.Videsne dacian⁹ q eũ penis superare nõ possis.q̃n dã magũ accersiuit.eiq̃ dixit.xp̃iani suis magicis artib⁹ tormenta ludificãt ⁊ deor̃ nr̃or̃ sacrificia pensendũt.Cui mag⁹.Si artes ei⁹ superare nequero capitis reus ero Ipe maleficijs imectis ⁊ deor̃ suor̃ noib⁹ inuocatis venenũ vino imiscuit ⁊ sctõ geor.sumẽdu porrexit.ꝓtra qõ vir dei signũ crucis edidit.hausto q̃ eo nil lesionis sensit.Rursum mag⁹ porrecti venenũ immiscuit.Nõ vir dei signo crucis edito sine lesione aliq̃ totũ bibit.Quo viso magus statim ad pedes eius cecidit venĩa lamentabilit petijt.⁊ se xp̃ianũ fieri postulauit. quẽ mox iudex decollari fecit.Seq̃nti die iussit geor.poni in rota gladijs bis acutis vndiq̃ circũsepta.ꝧ statim rota frangit ⁊ geor. penit⁹ illesus inuenit.Tunc irat⁹ iussit eũ in sartagine plũbo liq̃fctõ plenã ꝓijci.q̃ facto signo crucis in eam intrauit.ꝧ vtute dei cepit in ea q̃i in balneo refoueri.Nõ videns dacianus cogitauit eũ emollire blãdicijs quẽ minis superare nõ poterat vl̃ tormẽtis.dixitq̃ illi.Vides fili geq̃nte mãsuetudinis sũt dij nr̃i q̃ te blasphemũ tam patienť sustinent.parati nihilomin⁹ si cõuerti volueris indulgere.Age ꝧ dilectissime fili qõ hortor vt superstitõe relicta dijs nr̃is sacrificesvt magnos ab ipsis a nobis ꝓseq̃ris honores.Cui Geor.subridens ait. vt q̃d a ꝓncipio nõ magis mihi ꝓsuasisti blandis ꝟmõib⁹ q̃ tormentis.ecce parat⁹ sũ facere qõ hortaris.Hac ꝓmissione dacian⁹ delusus let⁹ efficit.Jussitq̃ sub voce ꝑconis vt oẽs ad se ꝓuenirent ⁊ geor. tãdiu relucrãtes tandẽ cedere ⁊ sacrificare vidererent.Donata igit tota ciuitate p̃ gaudio. cũ geor.idolor̃ templũ sacrificatur⁹ intraret. ⁊ oẽs ibidẽ gaudẽtes astarent.flexis genib⁹ dñm exorauit vt templ ũ cũ idol' sic oĩno destrueret.q̃tenus ad sui laudẽ ⁊ ppli cõuersionẽ nihil penit⁹ de eo remaneret. Statimq̃ ignis de celo descendens tẽplũ cũ dijs ⁊ sacerdotib⁹ cõcremauit fracq̃ se apiens oẽs eor̃ reliq̃as deglutiuit. Hic exclamat amb.in ꝓfatiõe di. Geor. fidelissim⁹ miles xp̃i dũ xp̃ianitatis ꝓfessio silentio tegerek.solus inter xp̃icolas intrepidus dei filiũ est ꝓfessus.Cui ⁊ tantã ꝓstantiã gr̃a diuina cõcessit vt ⁊ tyrãnice ptãtis ꝑcepta cõtẽneret.⁊ inumerabiliũ nõ formidaret tormenta penar̃. O felix ⁊ inclit⁹ dñi ꝑliator quẽ nõ solũ tpal'regni blãda nõ ꝓsuasit ꝓmissio.ꝧ ꝓsecutor deluso.sil'acror̃ ei⁹ portenta in abissũ deiecit.ꝧ Amb. Hoc audiẽs dacian⁹ geor.ad se adduci fecit.eiq̃ dixit.Que sũt maleficia tua pessime hoĩm q̃ tantũ facin⁹ cõmisisti. Cui geor. Nõ credas me nõ sacrificare ꝧ mecũ ꝑge ⁊ iterũ me immolare vide.Cui ille.Intelligo fraudẽ tuã.q̃ vis me facere absorberi.sic tẽplum ⁊ deos meos obsorberi fecisti.Cui geor. Dic mihi miser.dij tui q̃ se iuuare nõ potuerũt quõ te iuuabunt. Irat⁹ rex nimis dixit alexãdrie vxori sue.Deficiens morior q̃ ab ꝟ hoie me superatũ cerno.Cui illa. Tiranne crudel' ⁊ carnifex. nũq̃d nõ dixi tibi sepi⁹ ne xp̃ianis molest⁹ eẽs q̃ de⁹ eor̃ ꝓ ip̃is pugnaret.⁊ nũc scias me velle fieri xp̃ianã.stupefact⁹ rex ait.heu ꝓchdolor nũq̃d ⁊ tu es seducta. Fecitq̃ eã p capillos suspendi ⁊ flagellis durissime cedi.Que dũ cederet dixit.Geor.Georgi lumẽ vitatis q̃ putas puenĩa nõdũ aq̃ baptismi renata.Cui Ge.Nihil besites filia q̃ sanguinis tui effusio baptismus tibi reputabit ⁊ corona.Tũc illa orãs ad dñm emisit spũm Hic attestat̃ amb.in ꝓfa.di. Ob ꝟ gentiũ regina ꝓsapr crudeli a viro dicta snia nõdũ baptismi gr̃az cõsecuta gl'iose passionis meruit palmã. Vñ nec dubitare possumus q̃ rosea ꝓfusa sanguinis vnda. reseratas poli ianuas ingredi meruit regnũq̃ possidere celor̃.Hec amb. ¶ Sequenti vo die Geor.talẽ accepit sniam.vt p totã ciuitatẽ trahere tur.postmodũ capite puniret. Orauit autẽ ad dñm vt q̃cunq̃ ei⁹ implorarent auxiliũ petitõis sue cõsequeret effectũ.Diuina aũt vox ad eum venit q̃ sic fieret vt orauit.Cõpleta oĩone capitis abscisione martirtiũ cõsũmauit sub dyocle. ⁊ max.q̃ ceperunt circa annũ dñi.cclxxxvij.

Dacian⁹ aũt cũ de loco in q̃ decollat⁹ est ad palaciũ rediret ignis de celo cecidit ⁊ ip̃m cum ministris suis cõsũpsit.Refert Greg.turoñ.q cũ q̃dã q̃sdam reliq̃as scti ge.deferrẽt ⁊ in q̃dã oratorio hospitati fuisset.mane nullaten⁹ capsam mouere potuerũt donec ibidẽ reliq̃ar̃ pticulã dimiserũt. Legit in hist. antiochena q cũ xp̃iani ad obsidendũ ir'm pgerẽt.q̃dã iuuenis speciosissimus cuidã sacerdoti appuit qui sctũm ge.ducẽ xp̃ianor̃ eẽ se dicẽs. monuit vt ei⁹ reliq̃as secũ in ir'm deportarẽt ⁊ ip̃e cũ eis esset.Cũ aũt ir'm obsedissent.⁊ saracenis resistentib⁹ p scalas ascendere nõ auderẽt.b.ge.armis albis indutus ⁊ cruce rubea insignit⁹ apparuit inuens vt post se securi ascenderent et

ciuitatē obtinerent. Qui ex hoc aiati ciuitatē ceperūt ⁊ saracenos occiderunt.

De sctō Marco euangelista. lvij

Marcus interpretat

Marcus sublimis mādato. certus. declinat⁹. ⁊ amarus. Sublimis mādato rōe pfectiōis in vita. qz nō solū fuauit mādata cōia ꝫ etiā sublimia. sic sūt ꝓsilia. Certꝰ rōe certitudis in doctrina. qz doctrinā euāgelij sui certā tradidit vtpote quā a petro magistro suo didicit. Declinatꝰ rōne ꝓfunde būilitatis. Nā ꝓpter nimiā būilitatē pollicē sibi amputasse dr vt sacerdotio reprobꝰ hrēt. Amarꝰ rōe acerbitatis pene. qz vbicz p citatē tractꝰ fuit ⁊ inē b tormēta spūm tradidit. Vel marcꝰ dr a marto qō est malleꝰ maior. q̄ qdē eoꝝ ictu ferrū domat. melodiā gnat. incudē firmat. sic marcus vnica doctrina sui euāgelij. domat hereticoz pfidiā. dilatat laudē diuinā. cōfirmat eccliam.

Marcꝰ euāgelista leuiticꝰ gñe⁹ sacerdos petri apli in baptismate filiꝰ. atcz in diuino fmōe discipulꝰ. cū ipo. b. pe. romā ꝓfectꝰ est. Cū aūt petrꝰ ibidē euāgeliū ꝑdicaret rogauerūt fideles q̄ erant rome. b. Marcū vt euangeliū ad ꝑpetuā fidelitū memoriā deberet ꝓscribere. qō ille qdem vt ex ore magistri sui petri audierat fideli stilo ꝓscripsit. Pe. aūt illud diligēt examinās vbi oi vitate plenū cōspexit. recipiendū ab oibꝰ fidelibꝰ cōprobauit Videns aūt petrꝰ marcū cōstantē in fide ipm aqlegiā destinauit. vbi dī vbū ꝑdicans inūeras gentiū multitudies ad fidē xpi ꝙuertit ac euāgeliū suū scr ibidē cōscripsisse dr qō q̄dez vsqz hodie in aqlegiensi eccl̄ia oñdit. ⁊ deuotiōe cōgrua reꝙrat. Tandē btūs marcꝰ aqlegiensem ciuē. s. ermagoꝛā quē ad fidē xpi ꝙuertit romā ad. b. Pe. adduxit vt eū in aqlegie epm ꝓsecraret. Suscepto itacz ermagoras pontificatꝰ officio. cū aqlegiensem eccliam optime gubernasset. tandē ab infidelibꝰ capit ⁊ ibidez martirio coronat. Marcus vo a btō petro alexandriaz missus est. ⁊ ibi ꝓmus vbū dei ꝑdicauit. In ꝓmo aūt introitu suo alexandriā vt ait philo di sertissimus tudeoz maxima mltitudo in fide ⁊ deuotiōe ⁊ ꝓtinantie obseruatione adunata est. Papias q̄z hieropolitanus epūs valde preclara eiꝰ ꝓconia ꝑcipuo delucidat stilo. Petrꝰ vo damiani sic ait de eo. Tantā eidē deꝰ apud alexandriā gr̄am ꝓrogauit. vt oēs q̄ tunc ad fidei rudimenta cōfluerent. mox p ptinētiā ac toti⁹ sancte cōuersatiōis instantiā tanz ad monastice ꝓfectionis fastigium ꝙolarent. ad qō nō solū miraculoz ꝓdigijs. nō solū ꝑdicatōis eloquijs. sed etiam eximijs ꝙuocabat exēplis Et infra. Factum est aūt vt post mortē ad italiam deinde sit reuersus vt terra in q̄ datuz est sibi euangeliuz scribere sacras mereatur eius reliq̄as possidere. Btā es o alexādria triūphali hoc sanguine purpurata. felix ⁊ tu italia coꝛporis hui⁹ thesauro diues effecta. Tante aūt humilitatis dr fuisse. vt pollicē sibi amputauerit ne ad ordinē sacerdotij posset hūano iudicio ꝓmoueri. Verūtā dispositio dei et auctoritas sancti petri ꝙualuit que ipm alexandriā epm destinauit. Nox aūt vt alexandriaz est ingressus subito calciamentū eius ruptum est atcz solutum. Cū in spū intelligēs ait. Bene expeditum fecit dñs iter meū. nec me sathanas impedire poterit. quē ab operib⁹ mortuis dñs iam absoluit. Videns aūt Marcus quēdam vetera cōsuentem. eidem calciamentū tradidit corrigendū. Cū cū faceret sinistrā manū grauit vulnerauit ac fortiter exclamare cepit vnꝰ deus. q̄ audito vir dei ait. Bene ꝓspexit fecit dñs iter meū. factoz luto ex sputo manuz eius vnxit. ⁊ ꝓtinuo sanitatē recepit. Videns homo ille tantā eiꝰ efficaciā in domū suā illuz introduxit ⁊ qs esset vel vñ pcunctari cepit. At ille se dñi iesu xpi seruū ꝓfessus est. Cui ille ait vellē ego videre eū. Et Mar. Ego eum tibi demonstrabo. Incipiensz mar. xpm ei euangelizauit ⁊ ipm cū tota domo sua baptizauit. Audientes aūt viri ciuitatis illiꝰ q̄ndā galileuz q̄ deoz sacrificia ꝓtemneret aduenisse. ei insidias posuerūt. qō ille cognoscēs hoiem illū quē curauerat q̄ dicebat anianꝰ ibidē epm ordinauit. ⁊ ipe pentapolim ꝓrexit. ⁊ cū ibidē duobꝰ annis steriisset iterz alexandriā redijt. q̄ ⁊ iuxta mare in rupibꝰ eccl̄iam cōstruxerant in loco q̄ dr buculi ⁊ fideles ibidē mltiplicatos inuenit. Pontifices aūt temploz eū cōphendere conabant. Cū aūt in solennitate pascali. b. marcus missam celebraret. cōuenerūt illuc oēs. ⁊ funē in collo eiꝰ misso ipm ꝑ ciuitatē trahebāt dicētes. Trahamꝰ bubalum ad loca bucculi. Carnes aūt eiꝰ in ꝛram fluebant. ⁊ sanguine lapides rigabant. Post ꝫ in carcere recludit. ⁊ ibidem ab angelo ꝓfortat. Sz ipe dñs ihs xpus eū visitauit. eūcz cōfortauit di. Pax tibi marce euangelista meꝰ. noli timere q̄ ego tecū sū vt eruā te. Mane g̃ facto funē iterū collo eiꝰ imittunt. ⁊ huc illucz raptim eū ptrahūt exclamātes. Trahite bubalū ad loca bucculi. Ipe autē dum traheret gr̄as agebat di. In ma. tu. com. spi. meū. Et ꝫ dicens spūm exalauit. sub Nerone q̄ cepit circa annū dñi. lvij. Cū aūt pagani eū vellent cōburere. subito aer turbat. grando exoꝛit. tonitrua intonant. fulguraczꝫ choruscant. ita vt q̄libet euadere niteret. ⁊ sctūm coꝛpus ibidem intactū reliquerūt. Xpiani vo coꝛpus eius rapuerūt. ⁊ in eccl̄ia cū oi reuerentia

sepelierũt. Fuit aũt forma bti marci hmõi. Longo naso. subducto supcilio. pulcris oculis recalue ster. prolixa barba. bitudis optime. etatis medie. canis aspsus affectõe ptinens gratia dei plen⁹. Hũs aũt amb. de eo sic ait. Duz. be. marcus innumeris chorruscaret miraculis cõtigit vt sutor cui calciamẽtũ tradiderat corrigẽdum sinistrã sibi in eius labore ptunderet manũ. Hic cũ inflicto vulnere vnus deus clamauit. dei famul⁹ audiẽs letus affuit. lutũ ex spũto factũ accepit eiusq manũ inunxit. sanãq illi eo reddidit z labori tradidit. illi⁹ nempe cui⁹ p dicabat euãgeliũ sil imitaꝝ miraculũ. ceci vicz a ntitate illuminati a dño factũ. Hec amb.

D Anno ab incarnatõe dñi. ccccl xvij. tpe leonis impatoris. veneti corp⁹ scti marci de alexandria transtulerũt. vbi eccl'ia in honore sci marci mire pulcritudinis fabricata est. Quidã nanq mercatores veneti q alexandriã prexerũt duos pbros custodes corpis scti mar. pcibus z pmissionib⁹ induxerũt. vt occulte corp⁹ illud tolli pmitterent z venetias transportarẽt. Dex cũ corp⁹ de tumulo leuareꝝ. tant⁹ odor totam alexandriã sic pfudit vt oñes vñ tanta pdiret odoris suauitas mirarenꝝ. Cũ aũt nauigarẽt z qliter corpus scti marci deferrent. alijs nauibus reuelassent. vn⁹ illoz ait. Forsitã alic⁹ egy ptij corpus vob datũ defertis. z scti marci corpus vos deferre putatz. Cõtinuo igit nauis in q erat corpus scti marci p seipam mira celeritate se vertit. z in nauẽ in q ille residebat insurgens lateris ptez fregit nõ prius illã dimittẽs donec oẽs se ibidẽ corpus eẽ. b. marci credẽ acclamarent. E Cũ qdam nocte naues cursu velocissimo ducerenꝝ. z nante tempestate pssari z tenebris obuoluti. q pgerent ignorarent sctus marcus cuidã monacho custodi corpis sui apparuit di. Dic hoib⁹ istis vt velociter vela deponant qr nõ longe a terra distant. Quibus depositz mane facto se iuxta qndã insulã inuenerunt. Dex cũ p littora diuersa transirẽt z ictũ thesaur⁹ oibus occultarẽt. venientes incole cõclamabãt. Nõq bti estis q scti marci corpus portatz. Sinite vt ipm supplicit adorem⁹

Quidã nauta adhuc dño incredul⁹ a demone arripitur z tamdiu vexaꝝ donec ad corp⁹ sancti adductus se credere cõfiteꝝ. Qui liberatus gtiam deo dedit. z. b. mar. in deuotõe magna deinceps habuit. Quodã tpe dñ corp⁹ sancti marci intra qndã columnã de lapidibus marmoreis factã paucis cõscijs eẽt repositũ vt ibi couti⁹ seruareꝝ. cõtigit vt testib⁹ illis ex hac luce sublatis nemo vbi nã sctus eẽt thesaur⁹ posset pgnoscere nec alicꝝb⁹ indicijs inuenire. Fit ex hoc planct⁹ in clericz. desolatio ingens i laicis. merorr imminet vniuersis. Formidabat si qdem plebs deuota ne patron⁹ tam inclit⁹ firmitate fuisset sublat⁹. Jõqz ieiunũ solenne indicit pcessio solennior ordinaꝝ. Et ecce cunctz videntib⁹ z stupentib⁹ lapides a colũna psilũt z archã vbi corp⁹ ei⁹ latebat oibus euidenꝝ oñdunt. Mox deuotas laudes agũt creatori õnipotenti q suũ eis dignat⁹ ẽ reuelare patronũ. Sicq dies illustrata tanti pdigij gtia singlis ãnis decurrentib⁹ posteris fit festiua. Juuenis qdam cancri morbo in mamilla ptib⁹ corrodẽtibus cruciat⁹ cepit bti marci suffragia mente implorare deuota. z ecce sibi dormienti qdam pegrino habitu insignit⁹ apparuit. q gradu cõcito aliq pgere videbaꝝ. q ab eo interrogat⁹ qs esset z q tã velociter festinaret. marcũ se eẽ asseruit. q tam velociꝝ pgeret. z cuidã naui se inuocanti piculo subuenire. extensaq manu infirmũ tetigit. q mane euigilãs peuit⁹ se sanatũ sẽ sit. Post modicũ nauis illa portũ venetiax intrauit. narrans z suũ piculũ z marci adiutoriũ Pro vtriusq igit dñficio õo gratiarũactio exoluitur. z in sctõ suo mar. deus mirabil' pdicatur.

Dũ qdã mercatores veneti supra qndã nauẽ saracenox alexandriã pgerent z imminẽte piculum euidenꝝ viderẽt mox sup scapham ascẽdũt z funẽ pcidunt. statimq nauis illa fluctuũ inundatõe pijt. z vniuersos saracenos vnda vorax inuoluit. Vn⁹ aũt ex eis. b. mar. inuocans voto q potuit se astrinxit. q si suũ sibi cõferret auxiliũ. z sacruz baptisma suscipet z ipsi⁹ limina visitaret. Mox sibi vir splendid⁹ qdam apparuit. q ereptũ de fluctib⁹ in scapha cũ ceterz collocauit. Ille aũt alexandriã veniens ꝑ liberatori suo ingrat⁹ exñs. nec sci ma. festinat ad limina. nec nre fidei suscipit sacramẽta. Cui denuo mar. appuit z ipm de sua ingratitudie increpauit. Rediẽs igr ad se venetias venit. z ibidem sacro baptismatis fonte renat⁹ z marcus appellatus. z in xpm pfecte credidit. z i bonis opib⁹ vitã finiuit. Vir qdã dñ in sũmitate cãpanil' sci mar. de venetijs qddã opis exerceret subito cadit improuide. mẽbrati toto corpe laniatus. In ipo tñ casu suo sci ma. nõ immemor ei⁹ pfocinũ iplorauit Qui cadẽs ex insperato cuidaz lig pminẽti sbstitit. z dato func illesus euasit. z ad opus pstinũ psũmandũ deuot⁹ assurgit. Quidã cuiusdã nobil' puincial' tpal' seruus dñ voto astrictus corp⁹ sci mar. visitare uellet. ꝑ a dño suo licentiã obtinere nõ posset tandẽ timorẽ carnal' dñi sui timori celestz post posuit. z insalutato dño ad sanctũ visitandum deuot⁹ accessit. Qõ dñs egreferens ipm reuersum exoculari mandauit. Fauent qntoti⁹ crudeli dño crudeliores satellites. z dei famulum sctũ mar. inuocãtẽ ad terrã pijciũt. z acutos palos oculis effodiendis apponũt ꝑ nihil pa-

lor ꝓficiebāt conamine. qz in se tabescebāt subita fractione. Jubet igit vt securib⁹ crura frāgant ⁊ pedes ꝑcidant. ꝫ indomabile ferrū securiū ꝓtinus mollescit in plumbū. Jubz mal leis ferreis os ⁊ dentes cōtundi. ꝫ ferrū sue virtutis obliniscit ⁊ dei potentia hebetat. Ō̄ do min⁹ vidēs ⁊ stupens venia petijt ⁊ cū fuo sepulcr sci mar. deuotione sedula visitauit.

Miles qdā in ꝑlio sic vulnerat⁹ in brachio vt man⁹ a brachio depēderet adeo vt ipam ꝑcidendā medici ⁊ amici ꝑsulerēt. Ille vo erubescēs fieri mācus q ꝑsueuit bri tā.pb⁹ manū in locū suū restitutā pānis siue medicamīnis ligari fecit. Jnuocauit igit.b.mar.suffragia. ⁊ manus ꝓtinuo fuit sanitati ꝑstine restituta. sola tñ cicatrix remansit. ⁊ in tanti miracli testimoniū ⁊ in talis bñficij monimētū.

Vir qdā de citate mātue falso ab inuidis accusat⁹ in carcere est reclusus. Qui cū.xl.dies pegisset ibiō. ⁊ nimio afficeret tedio. tandē triduano ieiunio se macerans.b.mar.ꝓcimiū inuocauit. Qui sibi apparēs. iubet vt de carcere secur⁹ abscedat Ille vo dormitās ꝓ tedio neglexit parere iussionib⁹ sci. existimās illusiōib⁹ se deludi. dein de scdo ⁊ tandē tertio sibi appulit ⁊ eadē sibi imperauit. Qui ad se rediēs ⁊ ostiū aptū ꝑspiciens de carcere secur⁹ exijt. ⁊ instar stupe cōpedes mox cōfregit. Jbat igit die media ꝑ medium custodū. ceterozūq; oīm. ita vt ipe cunctos videns a nemine videret. Qui veniens ad sci mar. tumulū exoluit deuote debitū gras. Cū tota apulia sterilitas magna inuaderet. nec ꝛā illā bñdictiōis pluuia irrigaret. reuelatū est q tali plaga ꝓcuteret eo q ibi sci mar. festiuitas nō coleret. Dū igit sctūm mar. inuocarēt ⁊ festū eius festiue se celebraturos ꝓmitterent. sterilitatē ab eis mar. depulit ⁊ insup abundātiā ministrauit. dans eis salubrē aerē ⁊ pluuiā cōgruentē. Circa ānū dñi. M.ccxlj. apō papiā in cōuentu ordis fratrū ꝓdicatorū fuit qdā frat religiose ac sctē vite noie Julian⁹. natōe fauentin⁹. iuuenis corpe ꝫ can⁹ mēte. q infirmitate vltima elaborās. cū porē dom⁹ sup statu suo reqsisset. ⁊ ille mortē vicinā sibi imminere diceret statim facie exhilarat⁹ ⁊ manib⁹ ac toto corpe applaudens clamare cepit. Date locū frēs. qz ꝑ nimia leticie abundantia aia tā ꝓsiliet extra corp⁹ ex eo q tā iocūdos rumores audiuit. Et eleuatis in celū manib⁹ dicere cepit. Educ de carcere aiam meā ⁊c. Infelix ego hō qs me liberabit de corpe mortis hui⁹. Jnt̄ hec ille leui sōno obdormiens vidit.b.mar. ad se venisse. ⁊ se iuxta ei⁹ lectū collocasse. ⁊ ecce vox ad eū dī. Quid ibi agis o marce. Et ille. Ad morientes accessi istū. qz deo ei⁹ ministerū est acceptum. Et iterū vox ad eū. q̄re int̄ ceteros sctōs ad eū maxime tū veniſti. Et ille. qz in me spālē deuotionē hūit ⁊ locū vbi corp⁹ meū q̄escit deuotōe sedula visitauit. ⁊ iō veni eū i hora sui exit⁹ visitare Et ecce qdā albati totā domū impleuerūt Quib⁹ ait mar. q̄re huc venist⁊. Et illi. Vt istius aiam in cōspectu dñi pūrem⁹ Euigilās aūt ꝓdictus frater ꝑ ꝓce dom⁹ a quo ego ista audiui ꝓtinuo mīsit ⁊ oia q̄ viderat sibi recitans. cū multo gaudio in dño feliciter obdormiuit.

De sctō marcellino papa. lviij ℟

Arcellin⁹ annis. ix.

m ⁊ mēsib⁹ q̄tuor romanā eccl̄iam rexit Hic iussu dyocleciani ⁊ maximiāi capt̄ ⁊ ad sacrificandū adducit. Cū aūt nō assentiret. ⁊ ex hoc diuersor tormentor gña sustinere dīet. metu passiōis duo ḡna incensi in sacrificio posuit. Tūc magna adest infidelitū letitia. ꝫ fideles ingens tristicia ꝓcussit. verūtū capite infirmato fortiora mēbra resurgūt ⁊ minas ꝓncipū quipendūt. Tūc fideles ad sūmū pontificē ꝓueniunt ⁊ ipm plimū redarguunt. Ō̄ ille cernens in cōcilio eor se supposuit iudicandū. Ad quē illi. Absit vt summus pontifex ab alīq̄ iudicet. ꝫ tu in te collige cām tuā ⁊ ꝓpriore te diiudica. Jpe aūt ia penitens plurimuz ingemuit ⁊ seipm deposuit. ꝫ tñ cū ois turba iter reelegit. Ō̄ cesares audientes iterū eu capi fecerūt. ⁊ dū nullaten⁹ sacrificare vellet eū decollari mandauerūt. Et iter creuit furor hostilis. vt infra mensē. xvij. milia xp̄ianor ꝑime renk. Marcellin⁹ aūt dū decapitari deberet se xp̄iana sepultura indignū eē asseruit. ⁊ iō oīs q̄ se sepelire ꝑsumerēt excōicauit. Quapropt corp⁹ ei⁹ insepultū. xxxv. dieb⁹ remānsit. Post hoc.b.petr⁹ apl's marcello successori ei⁹ apparuit dī. Frat marcelle q̄re nō sepelis me. Cui ille. nōne dudū sepult⁹ es dñe. cui apl's. me insepultū reputo q̄diu marcellinū insepultū videro. Cui ille. Nōne. dñe nosti qz ille oēs q eū sepelirent anathematizauit. cui petr⁹. nōne scriptū est. qui se humiliat exaltabit. vñ hoc attendere debuisti. Vade igit ⁊ ipm ad pedes meos sepelias. Qui statim iuit ⁊ iussa laudabiliter cōpleuit. lix

De sancto Vitali.

Jtalis qua si viuens

v talis. quia qualis viuebat exterius in ope talis erat intus in corde. Vel vitalis a vita. vel vitalis viuens alis .i. tuens se alis vtutū. Jpe em fuit tanq̄ vnū de aialibus dei q̄ vidit Ezechiel hās in se q̄tuor alas. s. alā spei q̄ volabat in celū. alam amoris q̄ volabat in deum. alam timoris qua volabat in infernū alam cognitionis qua volabat in seipm. Eius

passio in libello Gervasij ⁊ Protbasij reperta fuisse putat. A

Italis miles cōsularis. ex valeria vxore gervasiū ⁊ pthasiuz genuit. ℔ cum paulino iudice rauennā ingressus. cū q̄dam ibidē xp̄ianū medicū noie vrsicinum. post multa tormentoz genera iussū decollari videret. ⁊ ille medicus nimiū expauisset exclamauit ad eū sctūs vitalis. di. Noli frater vrsicine medice q̄ alios curare pſueuisti teipm etna morte occidere. ⁊ q̄ ad palmā martyrij p multas passiones veniſti noli cozonā amittere tibi a deo paratam. Q̄ vrsicin⁹ audiens cōfortat⁹ est. ⁊ de pauore suo penitens martiriū libēter accepit. Sctūs aūt vitalis cū honorifice sepeliri fecit. ⁊ post ℔ ad paulinū dūm suū vltra venire ꝓtempsit. Ille vo nimiū indignat⁹. tū quia ad se venire noluit. tum qz vrsici. sacrificare volentē extraxit. tū qz xp̄ianū se eē oñdit. iussit eū in eculeū leuari. Cui dixit vital'. stultissim⁹ es si me putas decipe. q̄ alios sp studui liberare. Et ait paulin⁹ ministris. Ducite eū ad palmā ⁊ si sacrificare noluerit. foueā ꝓfundissimā donec quem eritis ad aquā ibi facite ⁊ ibi eū viuū ⁊ supinum sepelite. q̄ō ⁊ fecerūt ⁊. b. vitalē ibidem viuū sepelierūt. sub Nerone q̄ cepit circa annū dñi. lvij. Sacerdos aūt q̄ ℔ cōsiliū dederat. statim a demone arrept⁹ q̄ septē dies insaniens. in illo loco exclamabat di. Incēdis me sctē vital'. Die aūt septīa in flumen a demōe p cipitat⁹ miſabiliter expirauit. Vxor aūt sctī vitalis cū mediolanū rediret. inuenit q̄sdā ydol' immolātes. Qui cū eā hortarent vt idol'imolata comederet rūdit. Xp̄iana sum nō lz mihi de vr̄is sacrificijs māducare. Q̄ō illi audiētes tamdiu eā ꝟberauerūt q̄ hoies sui q̄ cū ea erāt vsq̄ mediolanū eā semiuiuā deduxerūt. vbi infra triduū feliciter migrauit ad dūm.

De ꝟgine q̄dā antiochena. lx A

Jrgo quedā fuit an

v tiochie cui⁹ hist oriā amb. in li. ij. li. de ꝟginibus recitat in hec ꝟba. Antiochie nup ꝟgo q̄dam fuit fugitans publici vīsus ostētationē. Sz q̄ magis viroꝝ vitabat oculos incēdebat affectus eo ampli⁹ impudicos. Pulcritudo ei audita nec visa plus desiderat̄ duob⁹ stimulis cupiditatū amoris⁊ cognitionis dum ⁊ nihil occurrit q̄ō minus placeat ⁊ plus putat esse q̄ placeat. q̄ō nō inde⁊ oculus explorat. ℔ animus amator exoptat. Itaq̄ sctā ꝟgo ne diuti⁹ alere⁊ potende spes cupiditatis integritatez pudoris ꝓfessa sic restrinxit improboꝝ facies. vt iam nō amare⁊ ℔ ꝓderet. Ecce ꝓsecutio. Puella fugere nescia. etate pauida. ne incideret in insidiatores pudoris aim ad ꝟtutē ꝓuit tā religiosa vt mortē nō timeret tam pudica vt mortē expectaret. Venit ei corone dies maxima oim expectatio. ꝓducit puella duplex ꝓfessa certamē ⁊ castitatis ⁊ religionis. ℔ vbi viderūt cōstantiā ꝓfessionis. metu pudoꝝ paratā ad cruciat⁹. erubescētē ad aspectus excogitare ceperūt quēadmodū spe castitatis religionem tolerent. vt cū id abstulissent q̄ō erat amplius etiā id eripent q̄ō derelinquerent. Aut sacrificare ꝟginē. aut lupanari ꝓstitui iubent. q̄mō colunt deos suos q̄ sic vindicant. aut quēadmodū ipi viuūt q̄ ita iudicant. Hec puella nō q̄ de religione ambigeret. ℔ q̄ de pudore trepidaret ipa secū inq̄t. Quid agimus hodie. aut martir. aut ꝟgo. altera nob inuidet corona. ℔ nec virginis nomē agnoscitur vbi ꝟginitatis autor negat. Nā quēadmoduz ꝟgo si meretricē colas. quēadmodū ꝟgo si adulterū diligas. quēadmodū ꝟgo si amorē petas. Tolerabili⁹ est mentē virginē q̄z carnē habere. Vtrūq̄ bonū si liceat. ⁊ si nō liceat. Alt̄ nō hoi caste ℔ deo simus. Et raab meretrix fuit. ℔ post q̄z dño credidit salutez inuenit. Et iudith sevt adultero placeret ornauit. q̄ tū qz hoc religione. nō amore faciebat. nemo eā adulteram iudicabat. Hñ successit exemplū. Nam si illa q̄ se cōmisit religioni ⁊ pudorē fuauit⁊ patriā. fortassis⁊ nos fuando religionē fuabim⁹ etiā castitatē. Q̄ō si iudith pudicicią religiōi ꝓferre voluisset. ꝓdita patria etiā pudicicią ꝓdidisset. Itaq̄ talib⁹ informata exemplis sit' animo tenens ꝟba dñi q̄b⁹ ait. q̄cūq̄ ꝓciderit animā suā ꝓpter me inueniet eā. fleuit ⁊ tacuit ne eā vel loq̄ntē adulter audiret. nec pudoris. elegit iniuriā. ℔ xp̄i recusauit. Estimate vtrū' adulterare potuerit corpe q̄ necvoce adulterauit Jam duduz ꝟecundabat oro mea. ⁊ q̄si adire gestoꝝ seriē criminosam atq̄ explanare formidat. Claudite aures ꝟgines dei. ducit puella dei ad lupanar. ℔ apite aures ꝟgines dei. ꝟgo ꝓstitui pōr. adulterari non potest. Vbicunq̄ dei ꝟgo est templū dei est. nec lupanaria infamant castitatem. ℔ castitas etiā loci abolet infamiā. Ingens petulantiū cōcursus fit ad fornicē. Discite martirū miracula sctē ꝟgines. discite locoꝝ vocabula. Claudit intus columba strepunt accipitres foris. Certant singuli q̄ ꝑdam primus inuadat. ℔ At illa manibus ad celum leuatis. q̄si ad domū oronis ueniſſet non ad libidinis diuersoriū. Xpe inquit domuisti virgini feros leones. potes domare etiam hoim feras mētes. Chaldeis rozauit ignis iudeis seſeuda suspendit misericordia tua nō natura sua. Susanna ad supplicium genua flexit. ⁊ de adulteris triumphauit. Aruit dextera que templi tui dona violabat. Nunc templuz ipm attrectatur tuum ne patiaris incestum sacrilegij. qui non passus es furtum. Q̄dicat ⁊

nũc nomẽ tuũ. vt q̃ ad adulteriũ ỽgo veni ỽgo diſcedã Vix ꝓpleuerat oꝛonẽ. ꝛ ecce miles ſpẽ terribiľ irrupit. quẽadmodũ ỽgo tremuit. cui ꝓpĺs tremens ceſſit. ꝫ illa nõ ĩmemoꝛ lctõis. Et daniel inãt ſuppliciũ ſuſãne ſpectaturꝰ aduenerat. ꝛ quã ꝓpĺs damnauerat vnꝰ abſoluit. Põt ꝛ i lõ lupi hitu ouis latere. Hz ꝛ xp̃s milites ſuos q̃ etiã legiões hz. Aut fortaſſe pcuſſoꝛ intrauit. ne verearis aia ꝛ tales ſolent martires facere. O ỽgo fides tua te ſaluũ fecit. Cui miles. Queſo ne paueas ſoꝛoꝛ. huc veni ſalua re aiam nõ ꝑdere. ſerua me vt ipa fueris. q̃ ad ulter ingreſſus ſi vis martir egrediar. Veſtiñ ta mutemꝰ. pueniunt mea tibi. ꝛ tua mihi. ſed vtraq̃ xp̃o. Tua veſtis me verũ militẽ faciet. ꝛ mea te ỽginẽ. Hũ tu veſtieris. ego melius exuar vt me pſecutoꝛ agnoſcat. Sume hitũ q̃ abſcõdat feminã. trade q̃ ꝑſecret martirẽ. Jndue clamidẽ q̃ occulter mẽbꝛa ỽginis ꝛ ſeruet pudoꝛem. ſume pileũ q̃ tegat crines abſcõdat oꝛa ſolent erubeſcere q̃ lupanar intrauerũt. Sane cũ egreſſa fuerĺ. ne reſpicias retro. memoꝛ vxoris loth q̃ naturã ſuã: qꝛ ĩpudicos lz caſtis oculis aſpexit. amiſit. nec vereare ne q̃d peat ſacrificio. Ego ꝑ te hoſtiã deo meo reddã. tu ꝑ me militẽ xp̃o habens bonã miliciã caſtitatis que ſtipẽdijs militat ſempiẽnis loꝛicã iuſticie que ſpũali munimine coꝛpꝰ induat. ſcutum fidei q̃ vulnus repellas. galeã ſalutis. Jbi em̃ eſt p̃ſidiũ nñe ſalutĺ vbi ẽ xp̃s. quontã mulierĺ caput eſt vir. virginũ xp̃s. Et inter hec ỽba clamidẽ exuit. ſuſpectꝰ tñ adhuc hũꝰ ꝛ pſecutoꝛis ꝛ adulterij. Virgo ceruicẽ. clamidẽ cepit miles offerre Que pompa illa. q̃ gꝛa cũ in lupanari de martirio certarẽt. Addant pſone miles ꝛ ỽgo. He diſſiles inter ſe natura. ꝫ dei miſatiõe ꝓſiles vt ꝓpleaĺ oꝛaculũ. tunc lupi ꝛ agni ſiľ paſcenĺ. ecce agna ꝛ lupus nõ ſolũ ſiľ paſcunĺ. ꝫ etiã immolanĺ. Quid pĺa. Mutato hitu euolat puella de laqueo. tã nõ ſuis alis vtpote q̃ ſpũalibꝰ ferebaĺ. Et qõ nulla vnq̃ viderũt ſecula. Egredik de lupanari ỽgo xp̃i. At illi q̃ videbãt oculis ꝛ nõ videbant coꝛde. ceu raptoꝛes ad agnã lupi fremuere ad p̃dã. vnꝰ qui erat ĩmodeſtioꝛ introiuit. Sed vbi hauſit oculis rei textũ. q̃d hoc inq̃t ẽ. puella ingreſſa ẽ vir videk. Ecce nõ fabuloſum illud cerua ꝑ ỽgine. ꝫ qõ vex ẽ miles ex virgine. At etiã audierã ꝛ nõ crediderax q̃ aq̃s xp̃s in vina conuertit. iam mutare cepit ſexum. Recedamꝰ hinc dũ adhuc qõ fuimꝰ ſumus. Nũq̃d ꝛ ipe mutatꝰ ſux q̃ aliud cerno q̃ credo. Ad lupanar veni cerno vadimoniux. et tũ dum mutatꝰ egrediar. pudicus exibo q̃ adulter intraui. iudicio rei qꝛ debebaĺ tanto coꝛona victoꝛi. damnatꝰ eſt ꝑ virgine q̃ ꝑ virgine cõpbenſus eſt. ita de lupanari nõ ſolũ virgies ꝫ etiã martires exierũt. ¶ Ferĺ puella ad locũ ſupplicij cucurriſſe. certaſſe ambos de nece. Cũ ille diceret ego ſũ iuſſus occidi. te abſoluit ſnia qñ me tenuit. At illa clamauit. Non ego tevadẽ moꝛtis elegi. ꝫ p̃ſidẽ pudoꝛis optaui. Si pudoꝛ queriľ manet ſexus. Si ſanguis exponiľ fideiuſſoꝛẽ nõ deſidero. Hũ diſſoluax habeo. in me lata eſt ſnia q̃ ꝑ me lata eſt. Certe ſi pecunie te fideiuſſoꝛẽ dediſſex. ꝛ abſente me iudex tuũ cenſum feneratoꝛi adiudicaſſet. eadem me ſnia cõuinceres meo patrimonio ſoluere tuos nexus. Si recuſarem quis me indignã moꝛte cenſeret. Quanto maioꝛ eſt capitꝭ huius cenſura. Moꝛiar inocens ne moꝛiar nocens. Nihil medium eſt hodie. aut rea ero ſanguinis tui aut martir mei. Si cito redij q̃s me audeat excludere. Si moꝛam feci quis me audeat abſoluere. Plus legibus debeo rea nõ ſolum fuge mee. ꝫ etiã cedis aliene. ſufficiũt mẽbꝛa moꝛti q̃ nõ ſufficiebant murie. eſt in ỽgine vulneri locus q̃ nõ erat cõtumelie Ego obpꝛobꝛiũ declinaui nõ martiriũ. Tibi ceſſi veſtẽ nõ ꝓfeſſionẽ mutaui. q̃ ſi mihi ꝑeripis moꝛtem nõ redemiſti me. ꝫ circũueniſti. Caue q̃ſo ne cõtendas. caue ne cõtradicere audeas. Noli eripere bñficiũ qõ dediſti. Hũ mihi hanc ſniam negas illã reſtituis ſupleoꝛẽ. Snia em̃ ſnia ſuperioꝛe mutaĺ Si poſterioꝛ me non tenet ſuperioꝛ ſnia tenet. poſſumꝰ vtriq̃ ſatiſfacere ſnie ſi me ꝑius patiaris occidi. Jn te hñt aliã quã exerceant penã in virgine obnoxiꝰ pudoꝛ eſt. Jtaq̃ gl̃oſioꝛ eris ſi videaris de adultera martirẽ feciſſe quã de martire adulteraz reddidiſſe. q̃d expectatis. duo cõtenderunt ꝛ ambo vicerunt nec diuiſa eſt coꝛona ꝫ addita. Jta ſancti martires inuicem ſibi bñficia ꝓferentes. altera ꝓncipiũ martirio dedit. alter effectum. O At etiã pboꝛ gimnaſia damonẽ ꝛ ſinthiam picta goꝛeos incolas ferunt. quoꝛ vnꝰ cũ eſſet moꝛti adiudicatus cõmendando ꝓ ſuoꝛ xp̃s poposcit. Tiranꝰ aũt aſtutiſſimꝰ cũ repiri nõ poſſe exiſtimaret petiuit vt ſponſoꝛẽ daret q̃ ꝑ ſe ferirek. ſi ipe moꝛã faceret. q̃d de duobꝰ ꝑclariꝰ neſcio vtrunq̃ ꝑclarũ: alter vadẽ moꝛtis inuenit. alter ſe obtulit. Jtaq̃ cũ reus moꝛã ſupplicio faceret fideiuſſoꝛ ſereno vultu moꝛtẽ nõ recuſauit. Cum duceret amicus reuerſus eſt ceruicem ſubſtituit colla ſubiecit. Tunc ãmiratꝰ tiranꝰ cartoꝛẽ phis amicicią q̃ vitã fuiſſe. petiuit vt ipe ab ipis q̃s damnauerat in amicicią recipek tantã vtutis eẽ gꝛam vt tirannũ inclinaret. digna laude ꝫ minoꝛa nr̃is. Nã illi ãbo viri. lz vna ỽgo q̃ ꝓmo ẽt ſexũ vinceret. illi amici. iſti incogniti. illi tirãno ſe vni obtulerũt. iſti tirannis plĺibꝰ ac etiã crudelioꝛibꝰ. q̃ ille peperit iſti occiderũt. Jnk illos in vno obnoxia ne

ceſſitas. in his amboꝝ volũtas libera. Hoc q̃z iſti p̃rudẽtiores. qz illi ſtudij ſui finis amicicie gr̃a iſtis coꝛona martirij. Illi em̃ certauerunt hoib⁹. iſti dño. Hec amb. lxj

De ſancto Petro nouo martyre.

Etr⁹ interp̃tat agno

p ſcens vel diſcaltias. Vel ꝺr petrus a petros q̃ eſt firmũ. Per hoc intelligunt tria p̃uilegia q̃ fuerũt in b. Pe. Fuit ei p̃dicatoꝛ egregi⁹. z inde ꝺr agnoſcens. qz z pfectã ſcripturarũ noticiã hũit. z in p̃dicatiõe q̃d cuiq̃ cõueniret agnouit. Scõo fuit ỽgo puriſſimus. z inde ꝺr diſcalcias. qz a pedib⁹ ſuaruꝝ affectionũ oẽm amoꝛẽ moꝛtuũ diſcalciauit et exiuit. vt nõ ſolũ coꝛpe ꝫ etiã mente ỽgo eſſet. Tertio fuit martir dñi gl̃oſus. z inde fuit firmus. qz martiriũ p̃ defenſione fidei cõſtanter ſuſtinuit.

Etrus nou⁹ martir ỏ ordie p̃dicatoꝛũ

p fidei pugil egregi⁹ ỏ citate veroneñ. extitit oꝛiũdus. Hic tanq̃ ſplendidũ lumen de fumo. liliũ cadens de ſentibus. rubẽs roſa de ſpinis exoꝛtꝰ. dũ de pentib⁹ p errorẽ excecatis. lucidus p̃dicatoꝛ exurgit. z de ſauciatis mente coꝛpeq̃ coꝛruptis ỽginale dec⁹ p̃cedit. ac de ſpinis. i. ekno icendio deputatis. inclitus martir aſcendit. Parẽtes nãq̃ ſuos in fideles z hereticos. b. pe. hũit. a q̃ꝝ tñ errore ſe penitus mũdũ fuauit. Cũ aũt adhuc eẽt. vij. annoꝝ. z a ſcol' rediret a patruo ſuo q̃ hereſim ſapiebat. q̃d nã in ſcolis ꝺidicerit inꝛogat. Qui rñdit ſe ꝺiꝺiciſſe Credo i de. pa. oi. cr. ce. z k. ꝛc. Et ille. Noli ꝺicere creatoꝛẽ celi z ꝛre. cũ ipe viſibiliũ creatoꝛ nõ fuerit. ꝫ diabol⁹ oĩa iſta q̃ videnꝫ creauerit. Ipe ỽo puer ſe poti⁹ velle ꝺicẽ ſic legerat affirmabat. z ſic ſcptuꝝ erat ſe poti⁹ credẽ velle ꝺicebat. Tũc ille p̃ auctes b ei pſuadere vt poterat nitebat. Quas oẽs puer ſpũ ſcõ repletus ſic ꝓtra eũ ꝙuertit. eũq̃ ꝓꝓio gladio interemit. vt ille q̃ diuerteret nõ hr̃et. Qui indigne ferens a puero ſe pfuſũ p̃ totũ qõ inter ſe geſtũ fuerat retulit. z vt petrinũ a ſcol' remoueret modis oĩnib⁹ pſuaſit. Timeo ei ait ne cũ petrin⁹ bũ fuerit erudit⁹ ad meretricẽ illã romanã eccl̃iam ſe cõferat. z ſic fidẽ nr̃aꝝ deſtruat z cõfundat. Qui neſciens verũ ꝺixit. ꝺũ petrũ hereticoꝝ pfidiã deſtructuꝝ eẽ tanq̃ alẽ caipbas ꝓphetauit. Sꝫ qz res a deo fiebat. pat̃ris monitis aſſenſũ nõ p̃buit. ſperãs q̃ p aliquẽ hereſiarchã ad ſuã ſectã eum trahi faceret. cũ in grãmaticalib⁹ fieret eruditus. B Videns igit̃ puer ſctũs nõ eẽ tutũ cũ ſcoꝛpiõib⁹ habitare. mundũ penteſq̃ deſpiciens. mũdus ipe fratrũ p̃dicatoꝝ ordinẽ introiuit. In q̃ quidem ordine q̃ laudabiliter vixerit. Innocentius papa in ſua epl'a aperit ꝺi. Cũ eni. b. Pe. a mundi fallacijs in adoleſcentie annis p̃uide declinaſſet. ad ordinẽ fratꝝ p̃dicatoꝝ ſe trãſtulit. In q̃ q̃dem ordine. xxx. fere annoꝝ ſpacio fultus caterua virtutũ. fide p̃ambula. ſpe aſtante comitante caritate ſic p̃ualuit z p̃fecit circa defenſionẽ ipius fidei p q̃ tor⁹ ardebat q̃ ꝺ illius ꝺiros hoſtes mente intrepida. feruentiq̃ ſpũ cõtinuũ certamen exercẽs. ſuũ tandẽ agonem diutinũ victrici ſupante martirio feliciter cõſũmauit. Et ſic petr⁹ firm⁹ in petra fidei. petra demũ paſſiõis alliſus ad petrã xp̃m digne laureand⁹ aſcendit. virginitatẽ q̃z mentẽ z coꝛporis ſp illibatã ſuauit. nec alicui⁹ moꝛtal' criminis vnq̃ ſenſit cõtactũ ſicut ſuoꝝ cõfeſſoꝛũ fideli teſtionio eſt p̃batũ. Et q⁹ fu⁹ delicate nutritus p̃eruit in dñm. carnẽ ſuã aſſidua cibi z potus p̃citate reſtrinxit. Ne ỽo p ocij deſidiaz hoſtilib⁹ pateret inſidijs. in iuſtificatiõib⁹ dñi exercebat aſſidue. vt eo circa licita total'r occupato. locũ in ipo illicita nõ hr̃ent. z a ſpũalib⁹ neq̃cijs tur⁹ eẽt. Nocturna q̃dem ſilentia hũa ne deputata q̃eti poſt ꝺormitionẽ breuẽ decurrebat i ſtudijs lectionũ z ſomni tps vigilijs occupabat Dies aũt impendebat cõmodis aiaꝝ vel ſedulis iminendo p̃dicationib⁹. vl' cõfeſſionũ audientie inſiſtendo. aut hereticoꝝ dogma peſtifeꝝ validis rõib⁹ cõfutando. In q̃b⁹ ſpal' gr̃e dono noſcit̃ claruiſſe. Deuotiõe inſup gratus. hũilitate lenis. obediẽtia placid⁹. benigni tate ſuauis. pietate cõpatiens. patiẽtia ꝑſtans. caritate p̃ſtabil' z in cũctis moꝝ maturitate cõpoſitus. alios p̃fuſis ỽtutũ aromatib⁹ attrahebat. Feruens q̃z amatoꝛ fidei. cultoꝛ p̃cipu⁹ ꝓpugnatoꝛ ardens. Sic aio ſuo fidẽ imp̃ſſerat ſic ſe totũ in illi⁹ mancpauerat obſequiũ q̃ q̃q̃ ipius opa z ỽba ỽtute fidei redolebant. Pro hac q̃z moꝛtez ſubire cupiens. hoc p̃cipual'r a dño attentis z crebꝛis poſtulatiõib⁹ ſupplicat ſe p̃bat̃ q̃ non ſineret eũ ex hac luce migrare. niſi ſumpto p illo calice paſſiõis. Nec frauda tus eſt tandẽ a deſiderio ſuo. C Multi ỽo in vita ſua miraculis claruit. Nã cũ apud mediolanũ q̃ndã epm hereticoꝝ a fidelib⁹ captũ b. pe. examinaret. z multi epi z religioſi z maxima ps ciuitatis illuc cõueniſſet. z ꝺies tũ p̃dicatione. tũ examinatiõe in lõgũ ꝓtracta fuiſſet. z maxim⁹ eſtus cũctos affligeret. ꝺixit hereſiarcha coꝛã oib⁹. O petre ꝙerſe ſi tu es ita ſctũs ſicut hic ſtultus ppl's te eẽ affirmat. cur eum eſtu moꝛi p̃mittis. z non rogas dominuꝫ vt nubẽ aliquẽ interponat. z nõ moꝛiat̃ h ſtultus ppl's tãto eſtu. Ad quẽ. b. pe. rñdit. Si vis p̃mittere te abnegatuꝝ hereſim tuã z fidem catholicã receptuꝝ rogabo dñm. z faciet qõ ꝺixiſti. C Tunc fautoꝛes hereticoꝝ cõclamantes he

restarche dixerī. Promitte ꝓmitte. Credebāt ei q̄ fieri nō posset.qō btūs se factuꝝ corā oīb⁹ spopondit.t maxime cū nulla vl̄ minima nubecula in aere appareret.Catholici āt sup promissione.b.petri tristari ceperūt timētes ne fides catholica exhoc ꝓfusioni pateret.Cū ḡ hereticus se obligare nollet.b.petr⁹ cū magn̄ fiducia dixit. ōld̄ h̄ q̄ ver⁹ōs visibiliū t inuisibiliū creator mōstret.t ad ꝓsolationē fidelīū t ad cōfusionē hereticoꝝ rogo deus vt aliq̄ nubecula ascendat t se inter solē t pp̄m inꝑponat. Nō mox p̄missō crucis signaculo factū fuit p magnā horā in modū papilliōis pp̄m nubecula ꝓtegente. Cōtract⁹ q̄dam noie asserbus cū p q̄nq̄ annos māsisset ꝓtractus.ita q̄ p trā i sextario traheret.mediolanū ad beatū petrū ductus fuit.Quē cū btūs Petrus signasset cōtinuo sanatus surrexit. Quedā etiā miracula q̄ p eū dn̄s dum viueret fecit. Innocenti⁹ in p̄dicta epla recitat di.Cuiusdā nobilis filiū p nimio t horribili totius gule rumore nec loqui nec spirare valentē.leuatis ad dn̄m mānibus et crucis in eo facto sig̃culo illoq̄ accipiente ip̄⁹ cappā t infirmo supponēre eū ilico sanauit.

Idē nobil' vehementi postmodū corpis torsione ḡuatus.credens t metuēs extinde sibi mortis imminere discrimē.cappā ip̄am quā extūc ꝓseruauerat reuerenter fecit afferri q̄ suo appositā pectori.mox vmē q̄ndā duo hūtē capita.t piloꝝ densitate villosū enomuit.plena liberatione secuta. Cuidā iuueni muto imisso in os eius digito sueq̄ lingue soluto ligamine bñficiū loquele cōcessit. Hec t alia plura dū viueret dignatus est p eū dn̄s opari. D Dex cū pestis heretica in lombardie ꝓuincia pullularet.t multas iā ciuitates ꝓtagiōe pestifera infecisset.summus pontifex ad pestē diabolicā abolendā diuersos inq̄sitores de ordine p̄dicatorū in diuersis lombardie ptibus delegauit Ex cuꝝ apō mediolanū heretici nō solū multi numero.sed etiam magni secularī potentia acuti fraudulenta eloquētia.t pleni diabolica scientia resīderent.summus pōtifex sciens t intelligens beatū petrū virum esse magnanimū qui ad hostilē mlitudinē nō paueret aiaduertens q̄z eius ꝓstātē vtutē p quā aduersariorū potentie nec in modico cederet.cognoscēs etiā ei⁹ facundiā p quā facile hereticoꝝ fallacias detegeret.nō ignorās insup ip̄m in diuina plene sapientia eruditū.p quā friuola hereticoꝝ argumenta rōnabilē ꝓfutaret ip̄m tā strenuū fidei pugilē.t tā indefessū dn̄i bellatorē in mediolano et eius comitatu instituit.t inq̄sitorē suū auctate cōcessa plenaria ordinauit. Ip̄e igit iniunctuꝝ officium diligent exercēs hereticos vbiq̄ pārebat nullā eis requiē tribuens ꝑ mirabilr oēs ꝓfundens.potent expellens.sapient cōuincēs ita vt nō possent resistere sapie t spūi q̄ p eū loquebat.Nō videtes heretici t dolentes.de ip̄ius morte cū suis fautoribꝰ tractare ceperūt arbitrantes se posse pacificeviuere.si eoꝝ tā validus p̄secutor de medio tolleret.Cū igit p̄dicator intrepid⁹ mox martyr futurus de cumis mediolanū p inq̄rendis hereticis pgeret.in ip̄so itinere palmā martirij assecutus est.sic̄ Innocētius explicat in h̄ ẏba.Cū de ciuitate cumana vbi fratrū sui ordinis ibi morantiū poꝝ erat.mediolanū pgeret p exeq̄nda inq̄sitiōe p̄ hereticos sibi ab ap̄lica sede cōcessa.sic̄ in publica p̄dicatōe p̄dixerat.q̄dā de ip̄oꝝ heretico rū credētibus p̄ce illoꝝ inductus t p̄cio.in eū salutaris ꝓpositi iter p̄seq̄ntē funestus insilijt in agnū vtiq̄ lup⁹ ferus in mitē. impius i piū furibund⁹ in mansuetū.in modestū effrenis.p phan⁹ in sctūm p̄sumit insultū. exercet conatū.morte intentat.sacꝝ aūt caput illi⁹ crudelit impetens t diris in ip̄m impressis vulneribꝰ et sacrato sanguine iusti ense.venerandū illū nō diuertentē ab hoste.ꝑ exhibētē se ꝓtin⁹ hostiā t cesoris sustinētē in patia truces ict⁹ dimisit. spūs supna petente.in ip̄o loco passiōis occisuꝝ Ip̄o q̄z sacrilego p̄cussuras in xp̄i ministrū geminās inculcāte.ille nō q̄rula voce gemēs vel murmurās ꝑ sufferens oia patient suū dño cōmendabat spūm dī. In ma.t.d.cō.s.m. Simbolū etiā cepit dicere fidei.c⁹ nec in h̄ articulo desijt eē p̄co.put ip̄e nephand⁹ q̄ a fidelibꝰ captus fuit.t q̄dā frater dn̄ic⁹ q̄ comes illi⁹ erat. t ab ip̄o lictore p̄cussus dieb⁹ aliq̄b⁹ supuixit postea retulerūt Sed cū adhuc martir dn̄i palpitaret.cultellū crudelis lictor arripuit t p latera eius transfixit. In ip̄a aūt die sui martirij cōfessoꝝ.martir ꝓpheta t doctor q̄dāmō eē p̄meruit.cōfessor in eo q̄ p fidē xp̄i inter tormēta cōstantissime cōfessus fuit.t in eo q̄ ip̄a die cōfessione more solito fctā obtulit deo sacrificiū laudis.Martir in eo q̄ p defensione fidei sanguinē suū fudit.Prophet in eo q̄ ip̄e tūc quartanā pateret t socij dicerēt q̄ nō possent mediolanū applicare. Ille rñdit. Si non poterim⁹ ad domū fratrū p̄uenire.apō sctm̄ simplicianū poterim⁹ hospitari.Nō t factū est. Nā cum sacrū corp⁹ ei⁹ deferret.frēs ꝓpter nimiā pl'i freq̄ntiā non potuerūt illud eadē die ad domū deducere.ꝑ apō sanctū simplicianū deposuerūt.t ibidē ea nocte pmansit. Doctor i eo q̄ etiam cum pateret fidem verā edocuit.dum simbolū fidei claravoce cecinit. E Eius q̄z passio venerāda dominice passioni simil' multum fuisse videtur.Xp̄s enim passus est pro veritate quaz p̄dicabat. Petrus p veritate fidei. quam defendebat.Xp̄us passus est ab infideli

ppō iudeox. Petrus ab infideli turba hereti cox. Xps in pascali tpe crucifigit. Petr⁹ eodē tpe martiriū patit. Xps cū pateret. In ma. tu. do. cō. spi. meū. dicebat. Petrus cū occideret ỹba eadē clamitabat. Xps p. xxx. denarijs tra ditus fuit vt crucifigeret. Petrus p. xl. libris papiensiū fuit venditꝰ vt interficeret. Xps per passionē suā ad fidē multos adduxit. Petrꝰ p martiriū hereticos multos cōuertit. Quānis eñ egregius doctor ⁊ fidei pugil hereticox do gma pestifex invita sua plurimū eradicauerit post mortē tñ suā eius meritis ⁊ chorusc antibꝰ miraculis fuit adeo extirpatū. vt ꝯplurimi er rorē suū relinquerent ⁊ ad gremiū sancte eccle sie ꝓuolarent. ita vt ciuitas mediolanum ⁊ co mitatus eiusdē. vbi tot hereticox cōuenticula residebant. adeo purgata est vt alijs expulsis ⁊ alijs ad fidem cōuersis nullꝰ ibidē auderet ali qualit cōparere. Plures etiā de eis maximi ⁊ famosi p̄dicatox ordinē sūt ingressi. q̄ vsq; nūc cunctos hereticos ⁊ fautores feruore mirabili ꝓsequunt. Sic noster samson plures philiste os interfecit moriens ꝙ occiderit viuens. Sic granum frumenti cadens in terram ⁊ infideli um manibꝰ cōpressum. ⁊ mortuū vberē cōsur git in spicā. Sic botrus in torculari calcatꝰ. li quoris redundat in copiam. Sic aromata pi lo cōtusa. odorē plenꝰ circūfundūt. Sic ḡnus synapis cōtritū vtutē suā multipliciter demō strauit. ¶ Post scti viri gl'iosum triūphus multis eū dōs miraculis illustrauit. q̄x q̄dam summꝰ pontifex refert di. Post mortē ipiꝰ lā pades ad sepulcrū eius dependētes p'lies p se ipas absq; oi humano studio ⁊ ministerio diui nitus sunt accense. q⁊ cōueniens nimis erat. vt q̄ ignez lumine fidei excellenꝫ claruerat. singu lare de ipō ignis ac luminis miraculū apperet

Quidā aūt cū vescerē cū alijs ⁊ eiꝰ sctitatē ⁊ miracula deprauaret. sūpto q̄dā sb̄ attestatio ne morsello q̄ eū nō posset si circa hoc delinq̄ ret. transglutire. sensit mox ipm sic gutturi in herentē vt illū inducere vl̄ educere nō valeret Quare ilico penitens. ⁊ iam vultꝰ mutato co lore. q̄si sentiens vicinū mortis euentū. fctō in tra se voto q̄ linguā decetero ad talia nō laxa ret. fuit ꝓtinꝰ illo euomito liberatꝰ Hydro pica q̄dā ad locū passiōis eꝰ auxilio viri suivit ꝓueniens fusa ibi orōne sanitatē integrā mox recepit. Obsessos a demonibꝰ martir ipe deie ctis illis cū multo sanguinis vomitu de corpi bus liberauit febrez expulit lāguorescz curauit p'limos ⁊ diuersos. Cuidā sinistre manꝰ digi tū ex morbo fistule p'limox foraminū cōcauī tate defossū mira ꝓsolidatōe sanauit. Quidā insuper puer ex casu grauissimo sic oppressus vt motu ⁊ sensu penitus destitutꝰ tanq̄ mortu us defleret. mox apposita de terra sua pectori sacro eiꝰ martiris cruore cōtacta incolumis re surrexit. Quedā etiā mulier cuiꝰ carne cancer edax sedula corrosione vorabat. linit⁊ hmōi ter ra vulneribꝰ est curata. Alij etiā diuersis ifir mitatibꝰ occupati. q̄ sepulcrū eiꝰ in vehiculis ⁊ alijs sustētaculis adierūt exinde postmodū plena incolūitate recepta sine aliq̄bꝰ sb̄sidijs rediere. ¶ Cū aūt summꝰ pontifex Inno centiꝰ q̄rtꝰ b. petr martirē sctox cathalogo as scripsisset. frēs apō mediolanū ad capl'm cōue nerūt. Volentes aūt eiꝰ corpꝰ ad altiorē locū transferre. cū plus q̄ p annū sub tra tacuisset. ita sanū ⁊ integrū atq; sine alicuiꝰ exalatiōe fe toris reptum est. ac si eadē die fuisset sepultus Frēs igit sup magnū pulpitū iuxta plateam corpꝰ eiꝰ cū magna reuerētia deduxerūt. ⁊ ibi dem sic sanū ⁊ integrū corā oi ppō est oūsum ⁊ ab eo supplicit inuocatū. Prez miracla su pradicta in lr̄is sūmi pontificis posita p'la alia sunt cōpata. Nā sup locū passiōis eiꝰ sepe lūia ria de celo descēdētia plures religiosi alijq; ꝯ plures visibilit ꝓspexerūt. Jnt q̄ lūiaria duos frēs in hitu p̄dicatox se vidisse testati sūt. Qui dā iuuenis noīe guifredꝰ alꝰ gūfredꝰ de ciuita te cūana. dū de panno tunice scti petri haberet ⁊ q̄dam hereticꝰ eidē veridēdo diceret. vt si sā ctū eum crederet in ignē pānū ipm ꝓiceret. ⁊ si cōburi nō ꝓtingeret absq; dubio sctus eēt. et ipe sue fidei adhereret. Moxq; sup carbōes ac censos pānū scti pe. ꝓiec. ꝙ ab ipo igne altiꝰ re filijt. deinde p se sup ipos carbones resilies ip sos ardentes penitꝰ extinxit. Tūc incredulꝰ il le dixit. Sic p oia pānꝰ tunice mee faciet. Po situs ē igit sup alios carbones ex vna pte pan nus hereticꝰ. ⁊ ex alia pte pānꝰ. s. pe. Pannꝰ aūt hereticꝰ mox vt ignis calorē sensit penitus est cōbustꝰ. pannꝰ vo scti petri in igne ꝓualuit. et ignē ipm extinxit ita q̄ nec plus aliq̄s ꝓbustꝰ fuit. Qō videns hereticꝰ ad viā veritat⁊ redijt ⁊ miraculū oibus publicauit. Apud florentiā iuuenis q̄dā hereticā prauitate corruptꝰ cū in eccl'ia fratrū de florentia cū q̄busdā alijs iu uenibꝰ añ quādā tabulā vbi est depictū marti riū scti pe. staret. videns lictorē eū pcutientem euaginato gladio ipe dixit. Vtinā ego ibi fuis sem. q⁊ validiꝰ pcussissem. Quo dicto statī mu tus effectꝰ est. Tūq; socij req̄rerēt q̄d hēt. ⁊ ip se nihil rñdere posset. eū domū reduxerūt. Sz cū in via eccl'iam q̄ndā scti michaelis vidisset. elapsus de manibꝰ socioꝝ eccl'iam intrauit. et flectens genua corde sctūm pe. rogauit vt sibi ꝓceret. voto sicut potuit se obligans q̄ si libe rarēt pctā sua ꝓfiterēt. ⁊ omnem heresim abne garet. Tunc subito loquelā recupauit ⁊ veni ens ad domū fratrum abiurata heresi peccata

sua cōfessus ē. data licentia cōfessori q̄ hoc in populo predicaret. Ipe q̄z in publica fratrū p̄dicatione surgēs coz̄ oi mlt̄itudine ℔ pfessus est. Nauis q̄daz dum in medio maris pene naufragiū peteret seua fluctuū inūdatiōe q̄ssata oēsq̄ caliginose noctis tenebris tenerentur diuersoz̄ sanctoz̄ suffragia postulabant. ℈ cuz nullū sue liberationis viderent indiciū secz̄ p̄clitari p̄imū formidarēt. q̄dam de eis natione ianuēsis facto silētio sic eos alloquit. viri frēs nūq̄d nō audistis q̄liter q̄dā frat de ordie p̄dicatoz̄ noie frat pe. nup ob defensionē fidei catholice sit ab hereticis interfect⁹ mlt̄aq̄ p eū dōs siḡ ostendat. Nūc igit devote ei⁹ p̄ocinīū iploze m⁹ q̄z spero q̄ a nr̄a neq̄q̄ postulatōe fraudabimur. Assentiūt vniuersi b. pe. in sui auxilīū devotis p̄cib⁹ inuocātes. Ill̄ sic orantib⁹ mox antēna nauis i q̄ velū appēdit cereis accensis tota plena cōspicit. ita q̄ ois obscuritas ipoz̄ cereoz̄ mirabili fulgoze fugat. noxq̄ illa tam caliginosa in die clarissimū p̄mutatur. ℟ espicientes viderūt q̄ndā cū habitu fratz̄ p̄dicatorū sup velū stāte ō q̄ nulli dubiū fuit q̄n. b. pe. exiterit. Cuz g̃ p̄dicti naute ianuā incolumes aduenissent. ad domū fratz̄ p̄dicatoz̄ venert. z deo z bō pe. gr̄as referentes. eisdē fratribus totius miraculi seriē narrauerūt. Mulier q̄dam i flādria cū tā tres filios mortuos peperisset z ex ℔a viro odio hr̄et. rogauit sctm̄ petrū vt sibi in auxilīū fieret. Cū ergo q̄rtū filiū peperisset. sil̄r mortu⁹ ē rept⁹. Que mr̄ accipiēs ad rogandū sctm̄ pe. totū se p̄tulit eū vt filium suū reuiuiscere faceret. p̄cib⁹ devotis exorans Dix oronē cōplenerat z ecce q̄ erat mortuus apparuit viu⁹. Cū igit ad bapm portatus fuisset. z vt lobes vocaret diffiniuz esset sacerdos cū eius nomē dicere debuit. nesciens dixit petrus. Dñ istud nomē postmodū ex devotōne sancti pe. sp retinuit. In puincia theutonie apud traiectū. mulieres q̄dā videtes ad eccias fratz̄ p̄dicatoz̄ in honoze sctī pe. martyris magnū cōcursum fieri pp̄ox dū ipe in platea cōsisteret z filaret astātibus sic dicebāt. Ecce isti p̄dicatores oēm modū lucrandi nouerūt. naz vt magnā possint pecuniā cumulare z lata edificare palacia. vnū nouū martyrez inuenerūt. Dum hec z silia dicerēt ecce subito filū totuz sanguine cruentatur. z diligiti q̄bus filū torq̄bant. sanguine mox replent. Qd̄ ille videtes z admirātes digitos diligēt extergūt ne forte i eis accidisset aliq̄ incisura. Sed cum digitos oino sanos cōspicerēt z filū sic sanguinolētuz viderūt tremētes ac penitētes dicere ceperūt. Vere q̄z pctosi martyris sanguini detraxim⁹ nob ℔ sanguinis miracl̄m tā stupendū. cuenit Currētes igit ad domū fratz̄ p̄rioz̄ oia expo-

suerūt. ac filū sanguine crūātatū eidē p̄tanerūt. Prioz aūt ad mlt̄oz instantiā solēnē p̄dicatōem cōuocauit. z q̄cq̄d p̄dictis mlt̄erib⁹ acciderat coz̄ oibus retulit. filū ipm sic cruentatū oib⁹ ostēdit. Dex q̄dā mgr̄ artis grāmatice in eadē p̄dicatōe cōsistēs. factū ipm cepit p̄imū deridē z astātib⁹ dicē. Videte mō q̄l̄r istī frēs simpliciū corda decipiūt. Nā cū aliquib⁹ mulierculis de suis familiaribus cōduxerit vt filū ipm aliq̄ sanguie tingerēt. z sic miracl̄ose accidisse narrarēt. Dū ℔ ille diceret p̄tin⁹ vltōis diuine plagā accepit. z ipum validissimaz febrīū estus mlt̄is aspicientibus sic vexabat. vt a p̄dicatōne ipa int̄ manus amicoz̄ in p̄priā domū deferret. Sz cū vehemēter febris excresceret z ille mortē vicinā timeret. p̄dictū p̄oze accersiri fecit. z reatū suū p̄fitēs deo z b. pe. coraz dicto p̄rioze votū vouit. q̄ si ei⁹ meritis sanitatē reciper. eū sp in spāli devotōe h̄ret z de cetero linguā ad talia nō laxaret. Mira res mox vt p̄dictū votū protulit. sanitatē integrā recepit. Quadā vice cuz suppr̄ioz p̄dicti loci q̄sdam lapides pulcerrimos z magnos i q̄dam nauī p cōstructōe p̄dicte eccie duceret. nauis ipa ex ip̄rouiso cuidā littoi sic inhesit. vt nll̄a ten⁹ possz moueri. Descēdētes vo naute oēs vnanimit̄ ipam ipellebāt. ℈ nll̄aten⁹ mouē potērāt. Cū g̃ nauē se amisisse putarent p̄dictus suppr̄ioz oibus alijs licentiatis manū ad nauem apposuit. z leuiter ipsam impellēs dixit. In noie sctī pe. mart̄. in cuius honorē lapides istos deferim⁹ vade. Statimq̄ nauis velocissime se mouit z ō littoze sana recessit. Sup quā naute ascēdentes. oēs sani z hylares ad p̄pria remearūt. ¶ In puincia frācie ciuitate senonis. puella q̄dam cū in aquā raptim transeuntem cecidisset. z p magnū spaciū tpis stetisset. rādē de flumine mortua ē extracta. Mortis cuius erāt q̄tuor argumenta. s. magnū spaciū temporis. z rigiditas corpis. z frigiditas z nigredo. Delata est ergo a quibusdā ad eccias fratrū. q̄ cū eā sctō pe. vouissent continuo vite est reddita z saluti. Frater Johannes polonus cum apud bononiā q̄rtana laborāret. z in isto festo sctī pe. martyris p̄monē ad clex facere deberet. accessionē eadē nocte iuxta cursuz nālem expectās timē valde cepit ne i mlt̄icto sibi p̄mone deficeret. Ad sctī igit̄ pe. cōuersus suffragia. ad altare ip̄i⁹ cum devotōe accessit. oras vt ei⁹ meritis iuuarēt cui⁹ debat gl̄iaz p̄dicare. Sicq̄ factū est q̄ illa nocte febris penitus cessauit. z postea nūq̄ eū inuasit. Mona q̄dā noie girolda vxor iacobi de valle sana. cū p. xliij. annos ab immōdis spiritibus fuisset obsessa. venit ad q̄ndā sacerdotē di. Ego sum demōiaca. z spūs malignus vexat me. Mox

sacerdos fr̃tus fugiẽs sacristiã intrauit ⁊ librũ q̃ndã in q̃ erãt ꝓiuratões demonũ.⁊ stolã latẽ ter sub cappa deferẽs cum bona societate ad mulierem rediit. Quẽ mox vt vidit ait. Latro pessime q̃ fuisti. Quid ẽ qõ sub cappa occulte portasti. Cũ aũt sacerdos adiuratões suas faceret ⁊ nil curatõis afferret. venit illa ad btm̃ pe. dũ adhuc viueret ab eo postulãs adiuuari. Cui ille ꝓhetica voce rñdit. Confide filia ne desperes. qz ⁊ si qõ postulas ad pñs pficere nõ valeo. tñs tũ veniet q̃ id qõ a me petis plenarie obtinebis. Qõ ⁊ factũ est. Nã post passionem ei⁹ cũ ad sepulcr̃ ei⁹ pdicta mulier accessisset ab illa infestatõne demonũ fuit penit⁹ liberata. Mlier q̃dã noie eufemia õ loco corriongo mediolanẽ. dioc. vij. ãnis ẽ a demonibus vexata. Sz cũ ad sepulcr̃ scti pe. ducta fuisset. ceperũt demones eã amplius agitare ⁊ p os eius cũctis audiẽtibus clamare. Mariola mariola. petrine. petrine. Tũc demones exeũtes. eã q̃si mortuã dimiserũt. Sed modicũ p⁹ plene sanata surrexit. Asserebat aũt q̃ diebus dñicis ⁊ festiuis ⁊ maxie q̃n missa celebrabat. eã demones ampli⁹ molestabãt. Quedam mlier noie ꝟbona de beregno p. vj. ãnos a demonibus agitata. cũ ad sepulcrũ scti pe. fuisset adducta vix a mlr̃is viris detineri poterat. Inter quos erat q̃dã credẽs hereticor̃ noie cõradus de ladriano q̃ illuc aduenerat vt. s. petri miracula videret. Qui cũ pdictã mulierẽ cũ ceteris detineret. demones eidẽ p mlierẽ dixerũt. Cur tenes nos. Nõne nr̃ es. Nonne te ad talẽ locuz portauimus ⁊ ibi tale homicidiũ petrasti. Nõne te ad talẽ ⁊ talẽ locũ duximus. ⁊ ibi tale ⁊ tale flagritiũ cõmisisti. Cũq̃ multa pctã sibi dicerẽt q̃ nullus ali⁹ nisi ipe solus sciebat. vehemẽter expauit. Mox aũt demones collũ ⁊ pectus mulier̃ excoriãtes ⁊ iñ exũtes semiuiuã eã dimiserũt. ꝫ p⁹ modicũ penit⁹ sanata surrexit. Predict⁹ aũt cõrad⁹ hẽtic⁹ ꝫ videẽs ⁊ stupens ad fidem catholicã ẽ cõuersus.

Vir q̃dã noie opiso. credẽs hereticor̃ cũ occasiõe cuiusdã hẽtice ꝓsanguinee sue ad ecciaz fratr̃ veisset ⁊ ad tũbã. s. pe. pgens duos ibi denarios cõsperxisset. ipos denarios accipiẽs dixit. Bonũ ẽ vt bibamus istos. Statimq̃ tor⁹ cepit tremere. nec de loco eodez aliq̃tenus potuit se mouere. Qui territ⁹ pdictos denarios in loco suo mox restituit. ⁊ sic iñ abscessit. Videẽs aũt b. pe. ꝟutem heresim deseruit ⁊ ad fidem catholicã se ꝑuertit. Sctimonialis q̃dã erat in alemania ⁊ in clausto oetẽbach. ordis scti sixti ꝓstantieñ. dioc. q̃ per annũ ⁊ amplius grauẽ guttam in genu ꝓpessa ẽ. ita q̃ nullo re medio poterat liberari. Hec qz sepulcr̃. s. pe. corpaliter visitare nõ poterat. vtpote q̃ erat ſb obedietia cõstituta. ⁊ q̃ infirmitate grauissima vrgebat. cogitauit saltẽ pdictũ sepulcrũ mẽtali gressu adire ac deuotõne sedula visitare. Discens ꝟo q̃ in. xiij. dietis de loco illo mediolanũ posset adiri. q̃tidie ꝑ qualibet dieta. c. p̃ nr̃ ad honorẽ sancti petri dicere cepit. Mirũmodũ. cũ istas mẽtales dietas taliter cepit facere successiue sp ⁊ paulatim cepit se meli⁹ habere. Et vbi vltimã dietam pfecit. ⁊ ad tumbã mentali gressu puenit. flexis genib⁹ ac pũctiali cor̃ coram tũba astaret psalterũ cũ deuotõne maxima totũ legit. Quo expleto ab illa infirmitate adeo liberatã se sensit. vt iam inde modicuz q̃d sentiret. Redies ꝟo eodẽ mõ q̃ uerat añq̃ oẽs dietas expleuisz penitus ẽ sanata. Vir quidam de canapicio de villa mazati nomine Rufinus. grauẽ valde infirmitatẽ icurrit. Nam vena fracta in inferiorib⁹ ptibus anteri⁹ sine cessatõne sanguinẽ emittebat ita q̃ a nullo medico aliq̃ sibi remediũ poterat adhiberi. Cũ ergo sanguis per sex dies ⁊ noctes cõtinue effluxisset. ille b. pe. deuote in sui auxiliũ inuocauit. Qui tam ſbito sanatus ẽ vt inter effusam oẽm ⁊ receptã liberatõem nullũ pene fuerit iterualluũ. Cũ aũt se sopori dedisset vidit q̃dã frẽm in hitu ordis fratr̃ pdicator̃ grossum facie atq̃ brunũ. quẽ socũ scti petri martyris existimabat. siẽ vere ⁊ tal̃ forme extiterat. Qui cũ expãsione palmas plenas sanguie cũ q̃daz suaui vngẽto eidẽ offerebat dicens. Sanguis adhuc recẽs ẽ. Veni igit ad recẽtẽ sanguinez s. pe. Qui euigilãs sepulcr̃. s. pe. statuit visitare. Quedam comitisse de castro massino hy pozeñ. dioceſ. cũ in b. pe. specialem deuotionem hr̃ent ⁊ eius vigiliã ieiunarent. cũ ad suaz ecciam vt audirent vesꝑas accessissent. vna earũ candelã q̃ndã in honore. b. pe. martyris aũ qõdã altare. b. pe. apostoli posuit cõburendaz. Que cũ domũ rediissent sacerdos auaricia ductus in ipam cãdelã sufflans eã extixit. ꝫ mox lumẽ rediit. ⁊ ꝟnuo ipam accẽdit. Scõo ⁊ tercio eã extinguẽ voluit. ꝫ lumẽ vt ꝓius rediit. Vñ tedio affectus chor̃ intrauit ⁊ aũ mai⁹ altare aliã candelã inuenit. quã cleric⁹ i honorẽ scti pe. posuerat. q̃ eius vigiliaz silr̃ ieiunabat. Quã sacerdos bis extinguere voluit ꝫ nequiuit. Qd videẽs clericus irat⁹ dixit. Diabole. aq tũ miraculũ nõ videris. ⁊ q̃ sctũs pe. non vult vt suã extinguatis cãdelã. Territi igit ⁊ stupentes sacerdos ⁊ clericus castr̃ descẽderũt ⁊ pdictũ miracl̃m oibus narrauerũt. Vir q̃dã nomie Roba de meda. cũ vsq̃ ad vestes in ludo oia pdidisset. domũ in sero rediẽs cuz lucerna accensa lectuz suũ adiit. ⁊ videns se tam viles pannos habẽ. ⁊ se tantũ amisisse ꝓsiderans ꝑ nimia desperatõne cepit demões inuocare. ac

se eidē ore nephario ꝓmendare. Staticꝫ tres demones affuerūt.q̄ lucernā accensam i solariū ꝓiciētes.eū p collū arripuerūt. tāfortiter ipm stringentes vt nullaten⁹ loq posset. Quē cū plīmū agitarēt.q̄ erāt in domo inferiori ad eū ascēdentes dixerūt. Quid ē qđ agis orabo Quibus demões rnderūt. Ite in pace vestra. t lectos vestros intrate. Illi aūt vocē esse credentes p̄dicti viri protin⁹ redierūt. Illis recedētibus cepit mīkofori⁹ a demōibus agitari. Qđ illi cognoscētes.sacerdotē protin⁹ aduocauerunt. Qui cū p bm̄ petrū demones aditu rasset duo protinus exierūt. Sequēti aūtē die ad sepulcꝝ.s.pe.adductus est. Ad quem frat Guilhelmus vcelleñ.accedēs.cepit demonez increpare. Qui eū quē nūcꝫ viderat ex nomie vocās ait. Frat guilhelme ꝓ te nūcꝫ exibo.q̄ hic nr̄ est t nostra opa fecit. Quē cum interrogasset q̄ noie vocarē ait. Vocor balcefas. Deūtamē cū p bm̄ pe.adiuratus fuisset. ipm in terra ꝓiciens mox exiuit. Ipe aūt pfecte san⁹ remansit. t penitentiaz salutarem accepit. ℒ

Cū q̄dam hereticꝰ acerrim⁹ disputator t eloq̄ntie singularis.cū bō petro cū adhuc viueret disputaret.t errores suos subtiliter t acute ꝓposuisset in mediuz.ac.b.pe. vt rnderet ad ꝓposita importun⁹ purgeret. ille deliberatiōnē petens oratoriū qđā qđ ꝓpe erat. intrauit cū lacrimis orans deū. vt cām fidei sue defenderet t loq̄cē tumidū.aut ad fidei veritatē reduceret.aut lingue ꝓuatōne puniret.ne p eam de ceło ꝫ fidei veritatē tumeret. Hedientcꝫ ad hereticū corā oibus palā dixit vt suas iterū ꝓponeret rōnes. Qui ita penitus fact⁹ ē mut⁹. vt nec vnū solū ꝟbū aliq̄tenus ꝓferre valeret. Qñ hereticī cōfusi recesserunt t catholici deo gras retulerūt. Cum i ramis palmarum dū ādhuc viueret mediolani p̄dicaret. t ibi vtriuscꝫ sexus eēt maxia multitudo. dixit publice alta voce. Scio ꝓ certo q̄ hereticī tractāt mortem meā.ita q̄ ꝓ morte mea iam pecunia data ē. Sz faciāt q̄cq̄d pūt. qz magz psequar eos mortu⁹ q̄cꝫ viuus. Qđ vex fuisse manifestū est.

Apud florētiā in mōasterio de ripul sctimonialis q̄dā in ore posita.ea die q̄.b.pe.mortem sustinuit.vidit beatam virginē in excelso throno in glia residere.t duos fratres de ordine p̄dicatoꝝ i celū ascēdere.t hincide iuxta eā collocatos esse.Et cū inq̄reret q̄ nā eēnt.audiuit vocē dicentē sibi. Hic ē frat petr⁹ q̄ in conspectu dñi tancꝫ fum⁹ aromatū gliosus ascendit. Keptūcꝫ ē ꝓ certo q̄ eadē die mortem subiit q̄ dicta sanctimonialis visionē vidit. Qñ cū lōga t graui infirmitate laborasset.ad rogā dū.b.pe.tota deuotione se contulit t sanitatez integram mox recepit. Scolaris quidaz cū de magalona ad montez pessulanū rediret ex q̄dam saltu adeo ē ruptus in inguine vt dolore nimio vexaret.t incedere non valeret. Hic aliq̄ audiēs p̄dicare q̄ q̄dā mlier erā sanguie b.pe.respsam sup cācri corrosionē ponēs fuerat liberata dixit. Dñe deus de era illa nō hēo ꝛ q̄ illi terre meritis.b.pe.tātā dedisti vtutem potes t isti dare. Accipiēs igit de terra.cuz signo crucis t invocatōne martyris loco supra posuit t statim curatus fuit. Anno dñi.M. cclix.in ciuitate cōpostellis. fuit q̄daz vir noie bñdict⁹ q̄ tibias inflatas hēbat in modū vtriū ventrē tumentez instar pregnāt7.faciē p nimio tumore horribilē.totūcꝫ corpus inflatū. ita vt mōstrū aliq̄ videret. Hic cū a q̄dā matrona vix sup backm se sustentās elemosinaz peteret illa rndit. Magis fossa q̄ aliq̄ cibo indigeres ꝛ meo ꝓsilio acq̄esce.t ad domū fratrū p̄dicatoꝝ pgens t peccata confitens.b.pe. ꝓcinia invocato. Ille aūt cū mane ad domū fratrū p̄dicatoꝝ veniss et t ostiū eccie clausum eēt.sec⁹ portā se posuit t dormiuit.Et ecce q̄dam reuerēdus in hitu p̄dicatoꝝ eidē apparuit. t capa ipm cooperiens euz in eccia introduxit. Ille āt euigilās t in eccia se repit.t pfecte se sanatum inuenit. Qđ multis admiratiōnē intulit t stupozem.cū viderent hoiem pene mortuū tāsubito a graui infirmitate fuisse liberatū.

lxij.

De sancto Philippo apostolo.

Philippus dicit os p lampadis.vl os manuū. vel dicit a philos qđ est amor.t yper qđ ē sup. q̄si amator supnoꝝ.Dī igit os lampadis ꝓpter suam luculentā p̄dicatōem.os manuum ꝓpter assiduā opationē. amator supnoꝝ ꝓpter celestem contemplationem. ℳ

Philipp⁹ apl's cū.xx.ānis p sithiā predicasset a paganis tenet. t ad imolandū statue martis ab eisem cōpellitur. Tūc subito draco q̄daz ingens de sub base exiuit.q̄ filiū pōtificis qui ignem ministrabat in sacrificio interfecit duosq̄ tribunos quorum ministri philippū i vinculis detinebāt extinxit.ceteroscꝫ adeo sui flatus fetore infecit .vt oēs morbidi redderēt.Dixitcꝫ philipp⁹ Credite mihi t ista tuā istā ꝓfringite.t in loco eius crucē dñi adorate.vt infirmi vīi sanēt t mortui suscitentur. Ht hūj q̄ cruciabāt clamabāt. Tantū fac vt sanemur t hūc martē ꝓtinus cōfringem⁹. Tūc philippus draconi p̄cepit vt i locū desertū discedēt.ita vt nulli oino noceret. Qui statim recessit t vlti⁹ nō cōpuit.Tūc philipp⁹ oēs sanauit.t ill' trib⁹ mortuis vite bñficiū impetrauit. Sicꝫ vniuersis credētibus p annū vnum eis

adhuc ꝓdicauit ⁊ in eis ꝓsbȝos ⁊ diaconos oȝ
dinans in asiam ciuitatē ierapolim venit. ibi
q̄ hereſim hebeonitaꝝ. q̄ xp̃m carnē fantaſti
cā aſſumpſiſſe dogmatizabāt extirpit. Erāt aūt
illi due ſacratiſſime ỽgines filie ei⁹. p q̄s dñs
mlt̄os ad fidē ꝙuertit. Philipp⁹ aūt añ. vij. di
es obiit⁹ ſui epos ⁊ ꝓsbȝos ꝙuocauit. eiſq̄ dixit
Hos septē dies ꝓpter āmonitōnem vr̄am mi
hi dñs cōceſſit. Erat aūt annoꝝ. lxxxvij. Poſt
ꝙ infideles ipm tenuerūt ⁊ cruci adinſtar mgri
ſui quē ꝓdicabat affixerūt. ⁊ ſic ad dñm migra
uit. ⁊ feliciter vitā cōpleuit. Juxta aūt eū due
filie eius vna a dextris ⁊ alia a ſiniſtris ſunt ſe
pulte. De iſto philippo ſic dicit Iſido. in li. de
vita ortu ⁊ obitu ſctoꝝ. Phillippus gall' ꝓdi
cabat xp̃m. barbaras gētes vicinaſq̄ tenebris
⁊ tumenti oceano ꝓiūctas ad ſcie lumē fideiq̄
portā deduxit. Demū in ierapoli frigie. ꝓuin
cie vrbe crucifixus lapidatuſq̄ obiit ſimul cū
filiab⁹ ſuis ibi reqeſcit. Hec yſi. De philip
po autem q̄ fuit vn⁹ de ſeptem diaconi bus dic̄
Hiero. in martyrtlogio. q. viij. id⁹ iulij ſignis
⁊ ꝓdigijs iclit⁹ apō ceſareā reqeuit. iuxta quē
tres filie ei⁹ tumulate ſunt. nā q̄rta apud ephe
ſum reqeſcit. Prim⁹ ꝫ philipp⁹ ab iſto differt
qz ille fuit apl̄us. iſte diacon⁹. Ille qeſcit apud
ierapolim. iſte apud ceſareā. Ille habuit duas
filias ꝓphetiſſas. iſte quatuoꝝ. Licet hyſto. ec
cleſiaſtica videat dicere q̄ fuit philipp⁹ apl̄us
q̄ habuit quatuoꝝ filias ꝓphetiſſas ſed in hoc
magis Hieronimo eſt credendum.

lxiij. ℟

De ſancto Jacobo apoſtolo minoꝝ.

Acobus dicit̄ ſup

plantatoꝝ vl̄ ſupplātās feſtinantē vel
prepans. Vel dī iacobus a ia quod
ē deus. ⁊ cobar qō ē onus vel pōd⁹. Vel iaco
bus q̄ſi iacop⁹ a iaculo ⁊ cope. qō eſt ceſio. q̄ſi
ceſus iacul̄. Dī ꝫ ſupplantatoꝝ mūdi p contē
ptū ſupplantās feſtinātē diabolum. ꝓparans
ad oñe bonū corpus ſuū. Male eñ paſſiōes
nobis inſunt ex tribus ſic dicit greg. niſen⁹. ex
mala educatōe ſiue ꝙuerſatōe. ex corpis mala
bitudie ex vicio ignoratie. Curāt āt vt dicit bo
na ꝓſuetudie. bōa exercitatōe ſtudio doctrine.
Sic. b. iac. ſe curauit. ⁊ tō corpus ad oñe bo
nū patū habuit. Dī etiā pondus diuinū p gra
uitatē moꝝ iaculis ceſus p martyrium. ℍ

Acob⁹ iſte apl̄s vocat⁹ ē iacob⁹ alphei
ſcz fili⁹ iacob⁹ frater dñi iacobus minoꝝ
⁊ iacobus iuſt⁹. Jacobus alphei dī nō
tantū ſm carnē. ſz etiam ſm nomis interpreta
tionē. Alpheus eñ interpt̄at doctus vel docu
mentū vel fugitiuus vel milleſimus. Dī ꝫ ia
cob⁹ alphei. qz fuit doct⁹ p ſcie inſpiratōez do
cumentū p alioꝝ eruditōem. fugitiu⁹ de mōdo
p deſpectōem. ⁊ milleſim⁹ p hūilitatis reputa
tionē. Ff q̄dē dñi dī ex eo q̄ ſil'im⁹ ſibi fuiſſe
ꝓhibeb̄at. adeo vt pleriq̄ i eoꝝ ſpē fallerēt. vñ cū
iudei ad capiendū xp̃m ꝓgerent. ne forte iaco
bū i ꝓſona xp̃i caperēt. a iuda q̄ xp̃m a iacobo
tāq̄ eoꝝ familiaris optime diſcernebat ſignū
oſculi acceperūt. Hoc etiam teſtat. Ignati⁹ in
epl̄a ad Jobem euāge. ſic dicit. Si licitū ē mi
hi apō re ad hierl̄im ē ꝓtes volo aſcendere vt vi
deā illū venerabilē iacobū q̄ cognomiat iuſt⁹
quē refert xp̃o ieſu ſil'imū facie. vita ⁊ mō con
uerſationis. ac ſi eiusdē vteri frat̄ eēt gemell⁹.
Quē dicūt ſi vīdo vīdo ⁊ ipm ihm ſm oia coꝝ
pis ei⁹ lineamenta. Vel dī ff dñi. qm̄ xp̃s ⁊ ia
cobus ſicut a duab⁹ ſoꝝoribus deſcēderāt. ſic
a duob⁹ frib⁹. ſ. ioſeph ⁊ cleopha deſcēdē puta
bant. Nō eñ dī ff dñi qz fuerit fili⁹ ioſeph ſpō
ſi marie de vxore alia. ſic aliq̄ voluerūt dicere.
ſz qz erat filius marie filie cleophe. q̄ q̄dē Cleo
phas fuit frat̄ ipius ioſeph ſpōſi marie lz mgr
iohes beleth dicat. qz alpheus pī ipius iacobi
fuit frat̄ ioſeph ſpōſi marie. qō verū nō credit̄
Judei ergo fratres vocabāt. qui ſe ex vtraq̄ p
te ſanguinis cōtingebant. ℂ Vel dī frater
dñi ꝓpter ꝓrogatiuā ⁊ excellentiā ſanctitat̄
ob quā p ceteris apl̄is hierl̄imis ē eps ordina
tus. Dī etiā iacobus minoꝝ ad dīam iacobi fi
lij zebedei. Licet eñ Jacobo zebedei natus ſit
ꝓior. fuit tñ vocatōne poſterioꝝ. Vñ etiaz hec
cōſuetudo in pleriſq̄ regiōibus obſuat̄. vt ille
qui ꝓꝝigredit maioꝝ vocet̄. ⁊ ille q̄ poſterioꝝ
minoꝝ. lz ſit ꝓꝝ. aut etate maioꝝ aut ſctitate oꝛ
gnioꝝ. Dī etiā iacobus iuſtus ꝓpter meritū ex
cellentiſſime ſctitatis. Nā ſm hieroñ. tante re
uerentie ⁊ ſctitatis i ppło extitit. vt fimbriā ve
ſtimēti ei⁹ certatim cupient tangē. vñ ⁊ de eius
ſctitate ſic ſcripſit. Egiſippus apl̄oꝝ vicin⁹ ſic
in eccliaſticis hyſto. legit. Suſcepit inq̄t eccle
ſiā frat̄ dñi iacob⁹ q̄ ab oīb⁹ noiat⁹ ē iuſtus ab
ipis tpibus dñi ꝓdurans vſq̄ ad nos. Hic ex
vtero mr̄is ſue ſctūs fuit. vinū ⁊ ſicerā non bi
bit carnes nūq̄ manducauit. ferrum in caput
ei⁹ nō aſcēdit. oleo nō ē vnct⁹ balneis nō ē vſus
ſindone. i. veſte linea ſp indut⁹. Toties in oꝛo
ne genua flexerat. vt callos in genib⁹ ſicut in
calcaneis videret̄ hr̄e. Pro hac inceſſabili ⁊ ſū
ma iuſticia appellatus ē iuſt⁹ ⁊ abba. qō ē int̄
pratū munimētū ppli ⁊ iuſticia. Hic ſolus in
ter apl̄os ꝓpter nimiā ſctitatē ſuā ꝓmitrebat i
trare in ſctā ſctoꝝ. hec egiſippus. Dī etiā q̄ pri
mus int̄ apl̄os miſſam celebrauit. Nam ꝓpter
ſue excellētiā ſctitatis hūc ſibi honorē apl̄i fe
cerūt. vt poſt aſcēſionē dñi ꝑm⁹ int̄ eos miſſaz
hierl̄imis celebraret. ēt añq̄ eēt eps ordinat⁹.
cū añ eius ordinatōnem in actibus dicatur. q̄
diſcipuli erāt ꝓſeuerātes in doctrina apl̄oꝝ ⁊

cōicatione fractōis panis.qō de misse celebratione accipit. Vl̃ forte iō ꝓmus celebrasse dr. qz prim⁹ in pōtificalib⁹ eā dixisse phibet. sic z petrus p⁹ modū prim⁹ in ātiochia missam celebrauit.z marcus i alexādria. Hic ꝓpetue v̄ginitatꝫ extitit.sic testat hiero.i li. ꝯ iouinianū

In pascue āt mortuo dño sic dicit ioseph⁹ z hiero.in li.de viris illustrib⁹. Jacob⁹ votum vouit se nō comesturum donec videret dñm a mortuis surrexisse. In ipa aūt die resurrectōis cū vsqꝫ ad diē illā iacobus non gustasset cibū. eidē dñs apparuit.ac eis q̄ cū eo erant z dixit. Ponite mēsam z panē. Deinde panē accipiens bñdixit z dedit iacobo iusto.d.Surge frater mi comede.qz filius hois a mortuis resurrexit. Septio igit āno eṗat⁹ ei⁹ cū ad diē pasce apl̃i hierl̃mis q̃uenissent.interrogāte eos Jacobo q̄nta p eos fecisset dñs cozā ppl̃o referebant.cū ḡ.vij. diebus iacob⁹ cū alijs apl̃is in templo p̄dicasset cozā caypha z aliq̄b⁹ iudeis z iam ꝓpe esset vt baptisari vellēt. repente q̄dā templū igredīēs clamare incepit. O viri israelite q̄d facitis.Cur ab istis vos magis decipi p mittitis. Interim aūt ppl̃m ꝑcitauit vt apostolos lapidare vellēt. Accēdit autē hō ille sup gradū vbi iaco. p̄dicabat z ipm ꝑcipitauit deorsum.z extūc pl̃imū claudicauit. Hec āt.vij. anno p⁹ ascēsionem dñi.b.iaco.passus ē. O In anno āt eṗat⁹ sui.xxx. videtes iudei q̄ paulū nō possent occidē eo q̄ cesarē appellasset et romā missus fuisz ꝓsecutōis sue tyrānidē i iacobū q̃uerterūt ꝯ eū occasionē q̄rētes. z sic p̄dict⁹ egisipp⁹ apl̃oz cōtēpane⁹ refert.fm qō i eccle.hysto.inuenit. iudei ad eū cōuenerūt dicentes. Rogamus te vt reuoces ppl̃m quia ipe errat i ihū putās q̄ ipe sit xp̃us.ꝓcamur ḡ dissuadeas oīb⁹ cōuenientib⁹ in die pasce de iesu. tibi em̄ obrogabimus oēs.z de te tam nos q̄ ppl̃s testimoniū ferimus.qz iust⁹es z psonam nulli⁹ accipis.Statuerūt igit illū sup pinnam templi.z voce mag̃ clamātes dixerūt. Virorū iustissime cui nos oēs obtpare dēmus. q̄m populus errat post ihm q̄ crucifix⁹ē.enūcia nobis q̄d tibi videt.Tūc iaco.cū ingenti voce rñdit. Quid me interrogatꝫ de filio hois. Ecce ipse sedet in celis a dextris summe v̄tutꝫ vētur⁹ iudicare vivos z mortuos. Hec audientes xp̃iani valō gauisi sunt z libenter eū audierūt. Pharisei āt z scribe dixerūt. Male fecim⁹ tale testimoniū p̄stare ihu.Sz ascēdam⁹ z p̄cipitem⁹ eum deorsum vt ceteri terreāt z ei credē nō p̄sumāt z sil̃ mag̃ voce exclamauerūt dicentes. O oz iust⁹ errauit. Ascēderūt ḡ z p̄cipitauerūt eum Cū ḡ p̄cipitassent lapidibus eū obruebāt dicētes. Lapidem⁹ iac.iustū. Qui delectus nō solum mori nō potuit.ſ conuersus z sup genua ꝓcumbens dicebat. Rogo dñe dimitte eis qz nesciūt q̄d faciūt. Tūc vnus ex sacerdotib⁹ ex filijs rechab exclamauit. Parcite q̄so q̄d facitis ꝓ vobis orat ħ iustus quez lapidatis. Tūc vnus ex ipis ꝓticam fullonis arripiēs valido ictu caput ei⁹ impetijt.z cerebrū excussit. Hec egisippus. Taliq̄ martyrio migrauit ad dñm sō Nerone q̄ cepit anno dñi.lvij.sepultus ibidez ꝓpe tēplū. Cū āt ppl̃s vellet ei⁹ mortē vindicare z malefactozes capere z punire ꝓtinus aufugerūt. Refert iosephus q̄ ꝓpter pctm̄ mortis iacobi iusti factū ē excidiū in hierl̃m z dispsio iudeoꝝ.ſ nō solū ob mortē iacobi.ſ etiam ob mortē dñi ꝑcipue destructio facta ē fm q̄ dñs dicit. Nō relinquent in te lapidē sup lapidem eo q̄ nō cognoueris tp̃s visitatōnis tue. Sed q̄m nō vult dñs mortē pctōris z vt ipi excusatōem nō hꝫent.p.xl.annos eoꝝ pniam expectauit z p apl̃os maxime p iacobū frēm dñi inter eos continue p̄dicantē eos ad pniam revocabat. Sed cū p ammonitōem eos nō posset revocare.voluit eos saltē ꝓdigijs exterrere. Nam in his.xl. annis sibi ad pniam datis. multa monstra z ꝓdigia. sic refert Josephus euenerūt. Nā stella p̄fulgens gladio p oīa similis visa ē ciuitati desup imminere.ac p totum annū ex̄itialibus flāmis ardere. In q̄daz festo azimoꝝ hora noctis nona tātus fulgor arā tē plūq̄ circūdedit. vt oēs diē clarissimū factum putarēt. In eadē festiuitate vitula ad immolādum adducta.inter ministrozuz manus agnā subito ē enixa. Post aliq̄t dies ꝓpe solis occasum visi sunt curr⁹ z q̄drige i oī regiōe p aerem ferri.z armatoꝝ cohortes miscerī nubib⁹ z vrbes circūdare agmibus improuisis. In alio die festo q̄ pentbecostē appellat noctu sacerdotes tēplū ingressi ad misteria ex more cōplenda.mot⁹ q̄sdā strepitusq̄ senserunt ac voces subitas audierūt.dicentes.Transeam⁹ ab his sedibus. Añ q̄rtū etiā annū belli q̄dam vir noie iesus ananie filius in festo tabernaculoꝝ repēte clamare cepit. Vox ab oriēte vox ab occidēte.vox a q̄tuor ventis vox sup hierosolimā.z sup templū.vox sup spōsos z spōsas Vox sup ppl̃m vniuersum. Predictus igitur vir capit.cedit.verberat.Sed ille aliud dicere nequiens q̄ntoplus verberat tantofortius clamabat.Ad iudicē igit adducitur tormentis diris afficiturvsq̄ ad patefactōnem ossiū laniat. Sed ille nec preces nec lacrimas effundebat ſ cū quodā viulatu p singula pene verbera eadem ꝓferebat.addēs etiā hoc. Ve ve hierosolimis.hec iosephus. E Cū āt iudei nec admonitōib⁹ q̃uerterēt. nec tantis ꝓdigijs terrerent.p⁹ q̄dragesimū annū dñs Vespasianū z Titū hierl̃m adduxit. q̄ ipsam ciuitatem fun-

ditus destruxerũt. Hec aũt fuit cã aduẽt⁹ ipo-
rũ i hierl'm sic in q̃dã histo. inenik lz apocrifa.
Videns pylat⁹ qz ibm inocẽtẽ cõdẽnauerat ti-
mẽs offensaz tyberij cesaꝛ ꝓ se excusando nũ-
ciũ noie albanũ ad cesarẽ destinauit. Eo ãt tpe
vespasian⁹ monarchiã i galacia a tyberio cesa
re tenebat. Nũci⁹ igit pylati a vẽtis ꝓrijs i ga
lacia pellit z ad vespasianũ adducit. Talis ãt
ibi fuabat cõsuetudo vt q̃cunq; ibidẽ naufra
giũ pateret. rebus z seruituti ꝓncipis ꝑoderet
Quẽ vespasian⁹ q̃s esset aut vñ veniret seu q̃
tenderet req̃siuit. Cui ille. Hierl'mitan⁹ sum.
de ptib⁹ ill' veni. romã vsq; tẽdebã. Cui vespa-
sian⁹. De tra sapiẽtiũ venis artẽ nosti medica
minis medic⁹ es. curare me debes. vespasi. eñ
q̃dã gen⁹ vermiũ naribus insitũ ab infantia
gerebat. vñ z a vespis vespasian⁹ dicebat. Cui
vir illeñdit. Artẽ medicamis dñe nescio. z tõ
curare nõ valeo. Cui vespa. Nisi me curauer
morte morieris. cui ille ait. Ille qui cecos illu
minauit. demones effugauit. mortuos suscita
uit. ille nouit quia artez medendi ignoro. Cui
vespasianus. Quis est ille de quo tanta ꝓfa
ris. Et ille. Ihs nazarenus quẽ iudei per inui
diam occiderũt. in quẽ si crediderꝭ. sanitatis
gr̃am cõsequeris. Et vespasian⁹ ait. Credo q̃a
qui mortuos suscitauit. me etiã de infirmitate
hac liberare poterit. Et hec dicendo vespe de
narib⁹ ei⁹ ceciderũt. z ꝓtinuo sanitatẽ recepit.
Tũc vespa. ingenti gaudio repletus ait. Cert⁹
sum qz filius dei fuit q̃ me curare potuit. peti-
ta igit a cesare licẽtia hierl'imã cũ manu arma
ta pgã. z oẽs ꝓditoꝛes bm⁹ z occisoꝛes fundi
tus euertaz. Dixitq; albano nũcio pylati. Re-
bus z vita san⁹ z incolumis domũ tuã mei li-
cẽtia reuertaris. Vespasi. igitur romã adijt. et
destruendi iudeam z hierusalẽ a tyberio cesa-
re licentiã impetrauit. Per annos igit plures
exercitũ ꝗgregauit. tpe. s. neronis impatoꝛ cũ
iudei impio rebellassent. Vñ fin cronicas nõ
fecit ꝟ zelo xp̃i. q̃ qz a dño recesserãt romano-
rũ. Hierusalẽ igit cũ copioso exercitu vespasi
anus aduenit. z in die pasce hierl'm p circuitũ
potẽter obsedit ibiq; infinitã multitudinẽ que
ad diẽ festum ꝓuenerat concluſit. ¶ Per
aliq̃ aũt tp̃us anteq̃ vespa. hierusalem adue
niret. fideles q̃ ibi erant a spũsanto admonent
vt inde recedant z in quodã opido trãs iozda-
nẽ q̃ pellan vocatur secedant. vt ablatis ab
vrbe sanctis viris celesti vindicte fieret locus
tam de vrbe sacrilega. q̃ de populo sceleratο.
Quandã aũt ciuitatẽ iudee noie ionapatã in
q̃ iosephus z dux z ꝓnceps erat. ꝓmo omniũ
ẽ aggressus. Sz iosephus cũ suis virtilit resiste
bat. Tandẽ videns iosephus imminẽ excidiũ
ciuitatis. assumptis. xj. iudeis subterraneã do
mũ intrauit. vbi q̃drĩduana fame afflicti iudei
nõ cõsentiẽte iosepho malebant ibidẽ mori q̃
vespasiani se subijcere seruituti. Volebãtq; se
mutuo interficere z sanguinẽ suũ in sacrificiũ
deo offerre. Et quonã iosephus inter eos di-
gnioꝛ erat. volebant eũ ꝓmitus occidẽ. vt ei⁹
effusiõe sanguis de⁹citi⁹ placaret. vl' vt in q̃dã
cronica dr̃. iõ se mutuo interficere volebant. ne
darent in manibus romanoꝝ. At iosep⁹ vir
prudens z mori nolẽs. iudicẽ mortis z sacrifi-
cij se ꝓstituit. z q̃s ꝓioꝛ alio occidẽdus eẽt inẽ
binos z binos sorẽ mittere iussit. Missis igit
sorib⁹. sors nũc vnũ nunc aliũ morti tradidit
donec ventũ ẽ ad vltimũ cũ q̃ iosephus sortez
missurus fuit. Tũc iosep⁹ hõ strennu⁹ z agi-
lis gladiũ illi abstulit. z q̃ magis eligeret vitã
scz aut mortez req̃siuit. z vt sine dilatõe eligẽt
ꝓcepit. Et ille timẽs rñdit. Viuere non recuso
si gr̃a tui vitã cõseruare valeo. Tũc iosephus
vni familiari vespasiani z sibi etiã familiari la
tenẽ locutus ẽ. z vt sibi vita donaret petijt. Et
q̃ petijt impetrauit. Cũ aũt añ vespa. iosep⁹
esset adductus. Dixitq; ei vespa. Mortem me
ruisses si hui⁹ petitõib⁹ liberat⁹ nõ eẽs. Et io-
sephus. Si q̃d perperã actũ ẽ in melius ꝓmu
tari põt. Et vespasian⁹. Qui vic⁹ ẽ q̃d facere
põt. Et ioseph⁹. Illiq̃d facẽ potero si dictis me
is aures tuas demulsero. Et vespasian⁹. Cõce
dat vt verbis tuis inhereas. z q̃q̃d boni dictu
rus es pacifice audiat. Et iosephus. Impatoꝛ
romanus interijt. z senatus impatorẽ te fecit.
Et vespasia. Si ꝓpheta es. quare non es vati-
cinatus huic ciuitati q̃ mee sit subijciẽda diti
oni. Et iose. Per. xl. dies hoc eis ꝓdixi. Inte-
rea legati romanoꝝ veniũt. vespasianũ ad im
perũ sublimatũ asserũt. eũq; romã deducunt
Hoc quoq; eusebius in crononica testat q̃. s.
iosephus vespasiano ꝓdixit. tã de ipatoꝛ mor
te q̃ de sua sublimatõe. Relq̃t aũt vespa. tytũ
filiũ suũ i obsidiõe hierl'm. Tyt⁹ autẽ vt i eadẽ
hystoria apocrifa legit. audiẽs ꝓem suũ i im-
perũ sblimatũ. tanto gaudio z exultatõne re-
plet. q̃ neruoꝝ ꝛsione ex frigiditate corripit.
z altero crure debilitat⁹ paralisi torq̃tur. iose.
aũt audiens tytũ palisi laborare. cãm morbi z
tps morbi diligenter inq̃rit. Causa nescit. mor
bus ignorat de tpe aũt qm audita ꝓis electõ-
ne ꝟ sibi acciderit aptt. Iosephus aũt vir ꝓ-
dus z sapiẽs ex pauc̃ mita ꝓiecit. z ex tpe mor
bũ z cãm inuenit. sciens q̃ gaudio z letitia su
pabũdanti debilitat⁹ fuerit. Aiaduertẽs itaq;
qz ꝛria ꝛrijs curank. sciẽs ẽt q̃ q̃ amore cõq̃ri
tur dolore freq̃nter amittit. q̃rere cepit an ali-
q̃s esset q̃ ꝓncipis inimicicijs obnoxi⁹ teneret
Et erat ibi seru⁹ adeo tyro molestus vt sine ve
hementi cõturbatõe nil'aten⁹ i eũ possz respi-

cere.nec etiaz nomẽ eius audire.Dixitqz tyto. Si curari desideras oẽs q̃ ī meo comitatu venerint saluos facias.Cui tytus. Quicunqz in tuo comitatu venerit securus hẽat et saluus. Tũc iosephus cito prandiũ fieri p̃cepit.z mẽsam suã mẽse tyti opposităloçauit z fuũ a dextris suis sedere fec. Quẽ tyt⁹ respiciẽs molestia ꝓturbat⁹ ifremuit.z q̃ prius gaudio infrigidatus fuerat accẽsione furoris incaluit. neruosqz distendẽs curat⁹ fuit. Post hoc tytus z fuũ ī sui gr̃am z iosephũ ī sui aiciciaz recepit. Vtz aũt hystoria apocrifa narrãda sit.lectoris iudicio relinq̃tur. G Hiẽnio igit a tyto hierl'm obsessa.int cetera mala q̃ obsessos graiter purgebãt tãta fames oẽs tenuit q̃ parentes filijs.z filij pentibus. viri vxoribus.z vxores viris cibos nõ tantũ e manib⁹. ꝫ etiam ex ipis dẽtibus rapiebãt. Iuuenes etiã etate fortiores vl' de simlacra p vias oberrãdo p̃ fame exanies cadebãt.Qui mortuos sepeliebãt,sepe sup ipos mortuos mortui cadebãt. Fetorẽ itaqz cadauez nõ ferentes ex publico sumptu ipa sepeliebant. Sed deficiẽte sumptu vincẽte cadauez multitudine de muro cadauera p̃cipitabant. Vt tytus circũiens cũ vidisset valles repletas cadaueribus.z totã p̃iam ex eorũ fetore corruptã.manus suas cum lacrimis ad celũ leuauit di.Deus tu vides.q: ego ꝟ nõ facio. Tanta esẽ ibi fames erat q̃ calciamẽta sua z corigias comedebant. Matrona q̃dã insup gestere z diuitijs nobilis. sicut in hysto. eccliasti.legit. cũ p̃dones in ei⁹ domũ irruentes.eã oibus exspoliassent nec sibi vltra q̃d comederet remãsisset. puulũ lactẽtẽ tenẽs in manibus ait. Infelicis mĩs infelicior fili i bello. in fame in direptõe cui te reseruabo. Venit ꝫ nũc o mĩnate.esto mĩ cibus p̃donibus furor seculis fabula. Et his dictis filiuz iugulauit z coxit.z dimidiũ comedẽs ptem alterã occultauit.Et ecce confestim p̃dones odorẽ carnis cocte sentientes in domũ irruũt.z nisi carnez ꝓdat mortem minantur.Tunc illa detegẽs infantis mẽbra.ecce inquit vobis ptẽ optimã reseruaui.Vtillos tãt⁹ horror inuasit q̃ nec loq̃ potuerũt.Et illa. Me⁹ ẽ inq̃t fili⁹ hic. meũ ẽ peccatũ. Securi edite.quia prior ego comedi quem genui.Nolite fieri aut matre religiosiores aut femis molliores. Oz si vincit vos pietas z horretis.ego totũ comedã q̃ dimidium iam comedi. Illi vo tremẽtes z territi discesserũt. Tandẽ scõo ãno impij vespasiani tytus hierl'm cepit.z captaz subuertit templũqz funditus ostruxit.Et sicut iudei xp̃m.xxx.denarijs emerãt.sic z ipe vno denario.xxx.iudeos vendidit.Sicut aũt narrat iosephus nonaginta septẽ milia iudeoz vendita sunt z vnde cies centena milia fame z gladio⁹ pierũt. Legit q̃z q̃ tytus intrãs hierl'm q̃ndam murũ desissimũ vidit.ipmqz pforari p̃cepit.Facto qz foramie q̃ndã intus senẽ aspectu et canicie venerabilẽ inuenerũt. Qui req̃situs quis essz respondit se esse Joseph ab arimathia ciuitate iudee.seqz a iudeis ibidẽ clausum z muratũ fuisse.eo q̃ xp̃m sepelisset. Addiditqz q̃ ab illo tempore vsqz nunc celesti sit cibo pastus.z diuino lumine confortatus. In euangelio tñ Nicodemi dr̃ q̃ cum iudei ipm reclusissent. xp̃s resurgens eum inde eripuit z in arimathiam duxit. Pot dici q̃ cũ eductus a p̃dicatõe xp̃i nõ cessaret.a iudeis itez ẽ reclusus.Mortuo q̃z vespasiano impatore. Tytus filius ei⁹ eidẽ in ipio successit .Qui fuit vir clementissimus z multe liberalitatis. Tanteqz bonitat̃ fuit sic ait eusebi⁹ cesarien.i cronica.z testatur hiero.q̃ dnz q̃dã sero recordatus fuisset q̃ illo die nil boni egissz.aut nihil dedissz ait.O amici hũc die p̃didi. P⁹lõga tpa q̃dã inoi hierl'm reedificare volẽtes.exeũtes p̃mo mane plurimas cruces de roze inuenerũt.Quas iriti fugiẽtes.z scõo mane redeuntes vnusq̃sqz vt ait Miletus in croni.sua cruces sanguineas vestibus suis insitas inuenit.Qui vehemẽter iriti in fugã itez vsi sunt. ꝫ tercio die reuersi.vapore ignis de ira p̃deũtis penit⁹ sunt exusti.

lxiiij.

De inuentione sancte crucis.

Inuentio sancte cru

cis dr̃.q: tali die crux inuenta fuisse refertur . Nam et antea fuit inuenta a seth filio Adam in terrestri paradiso. sicut infra narrat.a salomone i libano.a regina saba in salomonis templo.a iudeis in aqua piscine.hodie ab helena in monte caluarie. A

Inuẽtio sctẽ crucis p⁹ annos.cc.z amplius a resurrectõe dñi facta ẽ. Legitur enim in euãgelio nicodemi q̃ cũ adam ifirmaret.Seth filius ei⁹ portas paradisi adijt.z oleũ ligni mie q̃ corp⁹ p̃is pungeret z sanitatem reciper postulauit.Cui apparẽs.Michael archangelus ait.Noli laborare neqz flere p oleo ligni miscõe obtinẽdo q: nullatenus illud asseq̃ poteris. nisi q̃ completi fuerint .v. milia.q̃geti ãni. Iz ab adam vsqz ad passionẽ xp̃i anni tantũ.v. milia cẽtũ nonaginta nouez finxisse credant.Legit q̃z alibi q̃ angelus eidẽ ramusculũ q̃ndã obtulit. z iussit q̃ in mõte libani plantaret.In q̃dã vo hystoria greco⁹.licet apocrifa legit q̃ angelus de ligno in q̃ peccauit adam.eidem tradidit dicẽs. q̃ qñ faceret fructũ p̃ sanaretur.Qui rediens z p̃em mortuũ inuenies, ipm ramũ sup tumulũ p̃is plã

...ñ. Qui plãtat⁹ i arboꝛẽ magnã creuit ꝛ vſq
ad ſalomõis ꝛpa ꝓdixit. Vtꝛ aũt ſ̃ ꝟa ſint
lectoꝛis iudicio ...at cũ i nulla cronica vel
hyſtoꝛi antẽtica legãtur. Salomõ aũt arbo-
rem ta ...pulcra cõſtruxerãs ipam ꝓcepit inſci-
di ꝛ i domo ſaltus locari. Nuſqꝫ tñ vt ait ioſ.
beleth ...ari poterat nec alicui loco apta repe
...ri. ...at. ſ̃ mõ aut excedebat lõgitudie aut
...bat nimia breuitate. Si qñ ꝟo ſm loci
...ntiã ipam ratõnabilit decurtaſſent. adeo
...e videbat q̃ oino incõgrua bẽbat. Ob ꝟ
...igti artifices ipam reꝓbauerũt. ꝛ ſup qñ-
...m lacũ vt eẽt põs trãſeũtib⁹ ꝓpiceꝛt. Regia
...t ſaba cũ veniſſet audire ſapiam ſalomonis
ꝛ ꝓdictũ lacũ tranſire vellz. vidit in ſpũ q̃ ſal-
uatoꝛ mõi in ligno ſuſpẽdẽdus fuerat. ꝛ ideo
ſup illud lignũ tranſire noluit. ſ̃ ipm ꝓtinus
adoꝛauit. In hyſto. tñ ſco. legit. q̃ ꝓdcm lignũ
regia ſaba i domo ſaltus vidit. Cũqꝫ ad domũ
ſuã rediſſet. itimauit ſalomõi q̃ i illo ligno q̃-
dam ſuſpẽdẽd⁹ eẽt ꝓ cui⁹ moꝛtẽ regnũ iudeoꝛ
deleri dẽret. Salomõ igr̃ ꝓdictũ lignũ inꝺ ſu-
ſtulit. ꝛ in ꝓfundiſſimis ẽre viſceꝛib⁹ illud di-
mergi feꝯ. Pꝰea ꝓbatica piſcina ibiõ fcã ẽ vbi
nathinnei hoſtias abluebãt. ꝛ ñ ſolũ ex deſcen
ſu ãgeli ſ̃ etiã ex ꝟtute ipi⁹ ligni tradit ibi fie-
ri ꝛ aq̃ cõmotõem ꝛ infirmoꝝ curatõem. Ap-
ꝓpinq̃nte ꝟo paſſione xpi ꝓdcm lignuz ſup-
nataſſe ꝓhibeꝯ. Cũ ãt illud iudei vidiſſent ipm
acceperẽt ꝛ crucẽ dño pauerũt. Ipa aũt crux
xpi ex q̃tuoꝝ generib⁹ lignoꝝ fuiſſe ꝓhibeꝯ. ſcz
palme. cipꝛi. oline ꝛ cedꝛi. vñ ꝟſus. Ligna cru
cis palma cedꝛ⁹ cipꝛſſus oliua. In cruce ẽm fu
it hec q̃druplex dr̃ia lignoꝝ. ſ. lignũ erectũ. li-
gnũ trãſuerſum. tabl'a ſuppoſita. ꝛ trucus cui
crux erat infixa. vel ſm gre. turoneñ. Tabula
tranſuerſa q̃ fuit ſ̃ pedibus xpi. vñ q̃libz ho
rũ potuit eſſe alicui⁹ ꝓdictoꝝ lignoꝝ. Hanc
dr̃iam lignoꝝ videtur apoſtolus innuere cuz
dicit. vt poſſitis cõꝓhẽdere cũ oibus ſanctis
que ſit lõgitudo. latitudo. ſublimitas. ꝛ ꝓfun-
dum. Que verba Auguſtinus ibidem doctoꝛ
egregius ſic exponit. Crucẽ inquit domini cu
ius latitudo dicitur in trauſuerſo ligno q̃ extẽ
dũtur manus. longitudo a terra vſq̃ ad ipam
latitudinem quo a manibus infra totum coꝛ-
pus affigitur. altitudo a latitudine vſq̃ ſurſuz
cui adheret caput. ꝓfundum ꝟo quod terre
infixũ abſcondit. Quo ſigno crucis oĩs actio
humana ꝛ xpiana deſcribit. bñ operari in xpo
ꝛ ei ꝓſeueranter inherere ſpirare celeſtia. ſacra
mẽta nõ ꝓphanare. B Jſtud lignũ crucis
ꝓciosum p annos. cc. ꝛ vltra ſ̃ terra latuit. ſed
ab helena mr̃e cõſtantini ipatoꝛis hoc mõ rep
tũ fuit. In tpe illo ꝓgregata eſt iuxta danubiũ
fluuiũ multitudo innũerabilis barbaroꝝ vo-
lens fluuiũ trãſire ꝛ oẽs regiones vſq̃ ad occi
dentẽ ſno dñio ſubiugare. Qõ vbi cõſtantin⁹
impatoꝛ cõpit caſtra monit. ꝛ ꝓtra danubiũ ſe
cum ſuo exercitu collocauit. Jt barbaroꝝ cre
ſcente mꝭtitudie ꝛ iã fluuiũ trãſeũte. Conſtãt.
nimio troꝛe ꝓcutiꝯ videꝫ qꝛ eſſent die craſtino
cũ eo ꝓliũ cõmiſſuri. Seq̃nti igiꝯ nocte ab an-
gelo excitat. ꝛ vt ſurſum reſpiciat admonetur
Qui in celũ aſpiciẽs vidit ſignũ crucis ex cla
riſſimo lumie fcm̃ lr̃is aureis hunc titulũ hñs
ſcriptũ. In hoc ſigno vinces. Qui celeſti viſi-
one ꝓfortat⁹ ſiꝯitudinẽ crucis fecit. ꝛ ipam añ
ſuũ exercitũ ferri iuſſit. Jrruẽſqꝫ i hoſtes ipos
i fugam vtit. ꝛ mꝭtitudinẽ maxlmã interfecit
Tũc conſtã. oẽs tẽploꝝ põtifices cõuocauit ꝛ
cui⁹ dei ſ̃ ſignũ eẽt diligẽti⁹ inq̃ſiuit. Quibus
ſe neſcire dicẽtib⁹. q̃daꝝ xpiani aduenerũt. ꝛ ei
ſctẽ crucẽ miſterĩ. ꝛ fidẽ trinitatis pleni⁹ nar-
rauerũt. Qui in xpm ꝓfecte tũc credidit. ꝛ ab
euſebio papa vr̃ſm q̃ſdam libꝛos a ceſarienſi
ep̃o ſacꝝ baꝑma ſuſcepit. Sed in hac hiſtoꝛia
mꝭta ponũt q̃b⁹ ꝺdicit hiſto. triptita ꝛ eccle. ꝛ
vita ſcti ſiluestri. ꝛ geſta põtificũ romanoꝝ. ſm
q̃ſdam nõ fuit iſte cõſtan. ipatoꝛ q̃ a btõ ſilue-
ſtro papa fuit baptiſatus ꝛ ad fidẽ ꝓuerſus. ſi
cut aliq̃ hiſtoꝛie videꝫ innuere. ſ̃ fuit ꝓſtanti⁹
pr̃ ipi⁹ conſtã. ſic in aliq̃bus hyſto. inuenitur.
Jlle em̃ ꝓſtan. alio mõ ad fidẽ venit. ſicut i hy-
ſtoꝛ. ſcti ſiluestri legit. nec ab euſebio. ſ̃ a ſilue-
ſtro baptiſatus fuiſſe narrat. Mortuo tñ ipo
cõſtãtino. Conſtã. memoꝛ victoꝛie pr̃is quam
ꝟtute ſancte crucis habuerat. Helenã mr̃em
ſuã hierlimã ꝓ ipſa cruce inuenięda trãmiſit.
ſicut inferius ẽ notatũ. C Hiſtoꝛia tamen
eccl'aſtica hãc victoꝛiã alit̃ ſacram narrat. Jtit
em̃ q⁹ cũ maxentius romanũ impiũ inuaſiſſet
ꝓſtãtin⁹ impatoꝛ iuxta pontẽ albinũ cũ maxẽ
tio ꝓflictur⁹ aduenit. Cũ igiꝯ anxi⁹ multũ eſſz
ꝛ ꝓ ſibi mittẽdo auxilio ad celũ oc'los crebro
leuaret. vidit ꝓ ſopoꝛẽ ad oꝛientis ꝑtez in celo
ſignũ crucis fulgoꝛe igneo rutilare. angeloſqꝫ
aſtare ꝛ ſibi dicere. Conſtãtine in hoc vinces.
Et vt dr̃ in hyho. triptita. dũ conſtantin⁹ quid
hoc eſſet miraret. Xps nocte ſupueniente eidẽ
appuit cũ ſigno qõ vidit in celo iuſſitqꝫ vt fie-
ret ei⁹ ſigni figuratio. q̃ foꝛet auxiliũ in cõgreſ-
ſib⁹ ꝓlioꝝ. Tũc ꝓſtantin⁹ let⁹ recꝺitus ꝛ de vi
ctoꝛia iã ſecur⁹ ſignũ crucis qõ in celo viderat
in ſua fronte deſignat. vexilla militaria in ſig-
culũ tranſformat ꝛ i manu dextra aureã crucẽ
poꝛtat. Poſt hoc dñm exoꝛauit ne dexterã ſuã
quã ſigno crucis muniꝛat ſalutari cruoꝛe ro-
mani ſanguinis mac'lari ꝑmitteret. ſ̃ ſine ſan-
guinis effuſione victoꝛiã ſibi de tyrãno ꝓſtaret
Maxenti⁹ aũt iuſſit nauib⁹ ad decipulã ꝓpo-
ſitis fluuiũ ſterni ꝛ ſuppoſitis pontibus exeq̃-

ri. Cū aūt ꝓstan. iā ad fluuiū appꝛopinquaret. maxē. i occursum cū paucis velociꝰ ei ꝓgit. iu bēs vt ceti se seq̄nt. suiq̄ opis pōtez cū paucis ꝓscēdit. ⁊ decipula q̄ cōstātinū decipe voluit ē deceptꝰ. ⁊ i fluuiū ꝓfundū demersus. Constā tinꝰ ꝥo ab oibꝰ vnanimit ē suscepꝰ. Et sic legit in q̄dā croñ. satis autētica. costantinꝰ. tunc pfecte nō credidit nec tunc sacꝝ baꝑma susce pit. ꝧ aliq̄nto tpis interiecto. visionē illā petri ⁊ pauli vidit. ⁊ sacro baꝑmate ꝑ siluestrum pa pam renatus ⁊ a lepꝛa mūdatus i xp̄m dein ceps pfecte credidit. Et sic mꝛem suā belenaz hierl'imā misit vt crucē dñi req̄reret. Ambꝛ. tñ in epla de obitu theodosij ⁊ hysto. tripti ta di cūt q̄ in vltimis constitutus baꝑma suscepit. baꝑm differēs vt posset in iordanis flumīe bap tisari. Hoc idem dicit hiero. in cronica. Cer tū ē aūt q̄ sub siluestro papa xp̄ianus effectus est. Vtrū autē baꝑm distulit in dubiū vtirur. Vñ de illa legenda sancti siluestri quo ad pl'a silr dubitaꝝ. Hec igit histo. de inuentōe sancte crucis que in eccl'asticis histo. inuenitur cui ēt consonāt cronice. videtur esse magis autētica q̄ illa que ꝑ eccl'as recitaꝝ. Constat em̄ multa ibidem esse q̄ nō cōsonāt veritati. nisi forte q̄s vellet dicere vt supius. dictū est. q̄ nō fuit con stantinꝰ ille. ꝧ cōstantinꝰ ꝑ eiꝰ. qō tñ multum autenticū nō videt. lz in q̄busdā vltramarinis histoꝛijs sic legaꝝ. ℣ Cū helena hierl'm ad uenisset. oēs iudeoꝝ sapiētes q̄ ꝑ totā regionez repti sunt ad se cōgregari ꝓcepit. Hec ār heleā ꝓus stabularia fuerat. ꝧ xp̄ter eiꝰ pulcritudi nem ꝓstātinꝰ sibi eā cōiūxit ſm q̄ dicit Amb. in hec ꝥba. Stabulariā hāc fuisse asserūt. Sed ꝓiūcta ē cōstātino seniori. q̄ postea regnū ade ptus ē. Bona stabularia q̄ tamdiligēter ꝓsepe dñi req̄siuit. Bona stabularia q̄ illū stabula riū nō i ḡrauit q̄ vulnera curauit a latronibus vulneratī. Bona stabularia q̄ maluit oia estia re stercoꝛa. vt xp̄m lucrifaceret. Ideo illā xp̄s de stercoꝛe leuauit ad regnuz. hec Ambꝛosi⁹.

Alij ꝥo asserūt. ⁊ in q̄dā cronica satis auten tica legit. q̄ ipa Helena fuit filia choelis regis britonū. Quā ꝓstantinus in britāniā veniens cū esset vnica ꝑi suo duxit vxoꝛē. vñ insula pꝰ moꝛtē choelis sibi deuēit. Hoc ⁊ ipi britones attestaꝝ. Licet alibi legaꝝ q̄ fuerit ſtreuereñ. Judei igit nimīū formidātes dicebant adinui cem. Quare putatis q̄ regina nos ad se faciat cōgregari. Vnus aūt ex eis noie iudas dixit. Scio em̄ qꝛ vult a nobis discere vbi nam sit li gnū crucis in quo xp̄s crucifixus fuit. Videte ergo ne alic̄s sibi confiteri ꝓsumat. Sin autez certissime sciatis q̄ lex nr̄a enacuabitur. ⁊ paꝛ ne traditōnes funditus destruenꝝ. Zacheꝰ em̄ auꝰ meꝰ p̄nūciauit ꝑi meo simoni. et ꝑi meꝰ moziens dixit mihi. Vide fili q̄ inq̄reꝝ crux xp̄i illa manifesta anteq̄ altq̄ patiaris toꝛmen ta. Nusq̄ em̄ extūc gens iudeoꝝ regnabit ꝧ il li q̄ crucifixū adoꝛāt. qꝛ ipe xp̄s filius dei erat. Cui ego dixi. Ꝑ mi. si vere p̄es nr̄i ipm eē fi liū dei cognouerunt. cur ipm crucis patibulo affixerūt. Et rñdit. Nouit dñs qꝛ nūq̄ in cōsi lio eoꝝ extiti. ꝧ eis sepius ꝛdixi. Quia ꝥo ipe phariseoꝝ vicia exꝓobꝛabat ipm crucifigi fe cerūt. Jpe ꝥo die tercia resurrexit ⁊ celos disci pulis videntibus penetrauit. In quē stephanꝰ fraꝛ meus credidit. quē iudeoꝛuz vesania lapi dauit. Vide ergo fili ne ipm vl' discipulos eiꝰ audeas blasphemare. Non videtur aūt mlt̄ ꝓbabile q̄ ꝑ isti⁹ iude tēpe passionis xp̄i esse poterit cuz a passione xp̄i vsq̄ ad helenā sub q̄ iudas fuit. fluxerūt plusq̄ ducenti septuagin ta anni. nisi forte dicereꝝ. q̄ tūc homies plusq̄ mō viuebant. Dixerunt ergo iudei ad iudam. Nos talia nūq̄ audiuimus. Verūtamē si de hoc regina q̄sierit. vide ne hoc sibi aliq̄tenꝰ cō fitearis. Cū ergo illi añ reginā stetissent. ⁊ illa eos ꝛterrogasset de loco vbi fuerat dñs crucifi xus. ⁊ ipi locū nullatenꝰ indicare vellēt iussit eos oēs igne cremari. At illi oēs timentes tra diderūt iudā dicentes. Hic dña iusti ⁊ ꝓphe ti lius optie nouit legē. ⁊ tibi oia q̄ q̄sieris ab eo indicabit. Tūc illa oēs dimittēs tenuit iudaz solum cui dixit. Moꝛs ⁊ vita tibi ꝓposita sunt qō malueris elige. Vñde igit mihi locū q̄ gol gatha dr̄ vbi fuit dñs crucifixus. vt crucem eiꝰ inuenire possim. Rñdit iudas. Quō locū sci re valeā cū ducenti āni iā ⁊ amplⁱ⁹ fluxerint. ⁊ neq̄q̄ illo tpe natꝰ essem. Cui regina. Per cru cifixū fame te pimā nisi mihi dixeris veritatē. Jpm igit in puteū siccū iussit ꝓjci ⁊ ibidem famis molestia cruciari. Cū ergo ibidē. vj. die bus sine cibo mansisset. die. vij. extrahi petijt. ⁊ crucē se indicaturꝝ ꝓmisit. Cū ergo extraciꝰ ad locū veniss̄et ⁊ ibidem oꝛasset. locus subito cōmoueꝝ. ⁊ fumus aromatū miri odoꝛ sentiꝝ ita vt miratus iudas ābabꝰ manibꝰ plauderet ⁊ diceret. In veritate xp̄e tu es saluatoꝛ mūdi Erat aūt in loco illo sicut i eccl'asticꝫ hystoꝛijs legit. tēplū veneꝛ q̄ adrianꝰ ipatoꝛ ibidē cō struxarat. vt si q̄s xp̄ianoꝝ in loco illo adoꝛa re voluisset. videreꝝ venerē adoꝛare. ob ꝧ infa me q̄ns ⁊ pene oblitioni datus fuerat locus. Re gina aūt tēplū fundit⁹ fecit destrui ⁊ locū ina rari. Post ꝧ iudas p̄cingēs se viril'r fodere ce pit. ⁊ xx. passus fodiens tres cruces absconditas reppit. quas ad reginaz ꝓtinꝰ deportauit. Cū aūt crucē xp̄i ab alijs latronū nescirent di scernere. eas i medio ciuitatis posuerūt ibidez gl'iam dñi p̄stolantes. Et ecce cū circa hoꝛaz nonā q̄dā iuuenis moꝛtuus deferretur iudas

feretr tenuit.z pmã z scdam crucẽ sup corp⁹ defuncti apposuit.ꝫ neqꝫ ille surrexit. Apponẽs aũt terciã crucem ptin⁹ redijt defunctus ad vitã. ℰ In historijs aũt ecclesiasticis legit q cũ quedã mulier primaria ciuitat⁹ seminua iaceret. Machari⁹ eps hierosolimitan⁹ primã z scdam crucẽ adhibuit. ꝫ nihil ꝓfecit. terciã vo apposuit.z mulier apertis oculis ꝓtinus sanata surrexit. Ambros⁹.vo dicit q discreuit ipam crucẽ dñi p titulũ quez posuerat pylatus.quẽ titulũ ibidẽ inuenit z legit. Dyabolus aũt in aere vociferabat dicẽs. O iuda qd hoc feciſti.iude meo ꝛria opat⁹ es. Nã ille me suadẽte fecit ꝓditõem z tu me renuẽte iesu inuentũ crucẽ. Per illũ mltoꝝ lucrat⁹sum aias p te pdere videoꝝ iã lucratas. p illũ regnabam in pplo.p te iã expelloꝝ a regno. Vextũ tibi vicẽ rependã.z ꝛte regẽ aliũ suscitabo. q fidẽ deserẽs crucifixi.cũ tormẽtis te negare faciet crucifixũ. Oõ qdẽ de iuliano apostata dictũ videt.q iudaz epm hierlimis factũ multis tormentis affecit.z martyrẽ xpi fecit. Audiẽs iudas vociferantẽ diabolũ nihil extimuit ꝫ cõstanter diabolo maledixit di. Xps te dãnet in abyssum ignis eterni. P⁹ ꝫ iudas baptisatur. Quiriacus appellatur z hierlimoꝝ defuncto epo ibidẽ in epm ordiat. Vex cuz.b.helena clauos dñi nõ hꝛet.rogauit epm qriacũ vt ad locũ pgeret z clauos dñi qreret. Qui cum venisset z ad dñm pces fudisſz ꝓtinuo velut auꝝ claui fulgẽtes in terra apparuerũt. Quos ille accipiẽs regie detulit. Illa ãt genua figens in ꝛra z caput inclinãs.eos cuz multa reuerentia adorauit. Crucis ꝫ ptem helena detulit filio p tem vo thecis argẽteis pditã reliqt in loco. clauos vo qb⁹ dñicũ corp⁹ fuerat affixum portat ad filiũ.ex qbus vt eusebi⁹ cesarien. refert frena qbus vteret ad bellũ pposuit. z ex alijs galeã suã armauit. Nõnulli ãt asserꝛ vt gre.turoneñ.clauos qtuoꝛ i dñico corpe fuisse,ex quibus helena duos in freno ipatoꝛis posuit terciũ in imagie ꝯstantini q̃ rome supeminet vrbi locauit.z qrtũ in mare adriaticũ.qõ vsqꝫ tunc fuerat nauigantiũ voꝛago ꝓiecit.ꝓcipiẽs hoc festũ de inuẽtione sctẽ crucis singulis solẽniꝫ celebrari. Ambr.vo sic ait. Quesiuit helena clauos dñi z iuenit.Et de vno frena fieri ꝓcepit.z de altero dya demate itexuit. Recte clauus in capite.coꝛona i vtice.z i manu habena vt sensus preemineat.fides luceat.ptãs regat.

Scñm ãt Quiriacũ epm iulianus apostata postmodũ interfecit. ex eo q sctãm crucẽ inuenit cũ vbicꝫ signũ crucꝫ destruere niteret. Cũ eñ ꝯ ꝓsas pgeret.cepit qriacum inuitare ad sacrificia ydoloꝝ. Oõ cũ ille renueret.dexteraz sibi abscidi fec̃ d. Hac manu mltas epl'as scripsit.qbus mltos a deoꝝ sacrificijs reuocauit. Cui dixit qriacus. Multũ mihi canis insensate ꝓfuisti.q: ꝓuscꝫ i xpm crederẽ. sepius ad sinagogas iudeoꝝ scribebã epl'as vt null⁹i xpm crederet. Et ecce nũc scãdaluz mei coꝛpis abscidisti.Tũc iulian⁹ plũbũ fecit liqri z i os ei⁹ infundi. Deinde lectũ ferreũ iussit afferre z in eo qriacũ extẽdi z desup carbones salem z adipem spargi. Sz cũ qriacus immobilis ꝑmaneret dixit ei iulianus. Si nõ vis sacrificare dijs saltẽ dic te xpianũ non esse. Qui cũ execrans recusaret.iussit altã foueã fieri. z serpentes venenatos ibidẽ poni.z qriacũ in eãdẽ iactari.ꝫ tũ serpentes continuo mortui sunt. Jussitꝫ iulianus qriacũ in caldariaz oleo feruentissimo plenã mitti. Qui dũ se signans sponte intrare vellet rogans dñm vt euz iterũ in martyrij lauacro baptisaret.iratus iulianus iussit pectus eius gladio pforari. Et sic in dño cõsummari ꝑmeruit. F Quanta aũt sit vtus sctẽ crucis in illo fideli notario ptz.quẽ qdã mag⁹ accepit.z ad quẽdã locũ in quẽ demones aduocauerat'duxit. promittens ei q mltis diuitijs abũdaret.Et ecce vidit quẽdã magnũ ethiopẽ sup excelsum thronuz sedentem. z in circuitu eius alios ethiopes circa eũ cũ lanceis z fustibus stantes.Tũc ille magũ pdictũ interrogauit dicẽs. Quis ẽ iste puer.Et ille. Dñe seru⁹ noster ẽ.Cui demon. Si vis me adorare z seruus esse z xpm tuũ negare faciam te sedere in dextera mea. Ille aũt signum crucis mox edidit.z se xpi saluatoꝛis seruuz libere esse exclamauit. Statimqꝫ vt edidit signũ crucis oñis illa demonũ mltitudo euanuit. Post hoc cuz qdã vice tẽplũ sctẽ sophie pdict⁹ notari⁹ cum dño suo intrasset z añ saluatoꝛis imaginẽ ãbo starẽt.vidit dñs suus q pdicta imago sup notariũ oc'os fixos hꝛet z ipm attente respiceret Oõ videꝫ dict⁹ dñs z admiraꝫ iuuenẽ ex pte dextera stare fecit. Viditqꝫ q imago in illã itẽrũ ptem oculos voluisset z sup notariuz fixos hꝛet. Kursumqꝫ fecit ipm ire ex pte sinistra et ecce irex imago oculos voluit z notarium vt prius respicere cepit. Tũc admiratus z dño vt sibi diceret qd apõ deũ meruisset ꝓpter qõ sic eũ imago respiceret.dixitqꝫ se nullius conscitũ eẽ nisi q eũ coꝛã diabolo negare noluisset.

lxv. A

De sctõ Jobe apl'o añ portã latinã.

Ohannes apostol⁹

I z euange.dũ ephesi pdicaret a ꝓcõsule capit.z vt dijs immolet inuitat. Qui dũ renueret in carcerẽ mittit.z ad domicianũ impatoꝛẽ epl'a mittitur.in qua magnus sacrileg⁹ z deoꝝ cõtẽptoꝛ.z cultoꝛ crucifixi no-

minat. Jussu igit domiciani roma deducitur. t deducto oēs capilli p derisione a capite pci dūt. ac añ portā vrb. q latina dr in doleū ferue tis olei igne desubt candente mitti iubet. Nul lū tñ ibidē dolorē sensit ꝫ penit⁹ illesus exiuit. In illo igit loco eccia a xpianis fabricat t di es illa tanc̄ dies sui martyrij solennizat. Cuz ꝫ nec sic a pdicatōe xpi cessaret. iussu domicia ni in pathmos insula relegat⁹ ē. Nec tñ impa tores romani aplos pseq̄bant. q xpum pdica bant. cū ipi nullū deū respuerēt. ꝫ q ipm sine senatus autoritate deificatū aiebant. qō ipi de nemine fieri phibuerāt. Vñ legit in hysto. ec clesiastica. q cū pylatus q̄daz vice ad tyberiū epas de xpo misisset. t ipe tyberi⁹ ei⁹ fidē a ro manis recipi assentiret. senatus oīno respuit ex eo q nō sui autoritate de⁹ vocat⁹ fuit. Alia cā ē q legit in q̄dā croni. ex eo q romāis prius nō apparuerat. Alia cā est ex eo q olim deor cul tū cui romani insuiebāt euacuabat. Alia cā ē ex eo q mōi despectū pdicabat t romāi auari t ambicioši erāt. Xps ēt hoc fieri nō pmisit ne hoc hūane potētie ascriberet. Alia cā fm ma gistr iohem beleth. ḡre impatores et senatus xpm t aplos pseq̄bant erat. q videbāt eis de us nimis supb⁹ t inuidus. eo q ꝑsonē hre nō dīgret. Alia cā ē quā Orosi⁹ refert. q senatus indigne tulit q pylat⁹ ad tyberiū t nō ad sena tū. de xpi miracul̄ eas destinauit. t iō ei⁹ cōse cratōem inter deos fieri noluit. Vñ iratus ty beri⁹ multos de senatorib⁹ occidit. t q̄dā exi lio dānauit. Mr aūt ipi⁹ iobis audiēs filiuz rome detineri. mrna cōpassione pmota romā ad eū visitandū accessit. Sed dum veniss et. et ipm in exiliū relegatū audisset indeq̄ rediret i campania ciuitate vetulana migrauit ad xpm Cui⁹ corpus in q̄daz spelūca sepultū multo tpe iacuit. ꝫ postmodū a filio suo iacobo reuelatū fuit. Qō quidē multo odore redolens ac mi raculis multis refulgēs. ad pdictā ciuitatē cū multo honore translatum est.

lxvj. A

De Letanijs.

Etanie in anno bis

I fiūt. s. in festo sancti Marci q dr leta nia maior. t trib⁹ dieb⁹ ante ascensi onem dñi que dicitur minor. t interpretatur letania supplicatio vel rogatio. Pria igit letania tripl̄r vocatur. Primo letania maior. scō dr pcessio septiformis. tercio dr cruces ni gre. Dr aūt letania maior ꝓpter tres causas. scz rōne illius a q̄ instituta ē. s. a magno Gre. papa. Rōne loci in quo instituta ē. qa rome q̄ est dña t caput mūdi. ex eo q ibi ē corpus pn cipis apl̄oz t apl̄ica sedes. Ratione cause ꝓ q̄ instituta est. qz pro magno t grauissimo mor bo. Romani cū cū in quadragesima cōtinen ter viuissent. t in pasca corpus dñi reciperent. postmodum comesationibus ludis t luxurie frena laxabāt. Ideoq̄ deus prouocatus pestē maximā in eos misit quā inguinariā vocāt. i. apostema siue inflaturaz i nguine. Tam seua autem illa pestis fuit. vt homines in via i men sa in ludis in colloquijs subito morerētur. ita q̄ cū aliquis vt dicitur sternutabat sepe cū ipa sternutatōne spiritum exalabat. Vñ cum ali quis aliquē sternutātē audiebat. statim accur rens. deus te adiuuet acclamabat. Et abinde vt dicūt adhuc hec cōsuetudo fuāt. vt cum ali quem sternutantē audimus. de⁹ te adiuuet ac clamamus. Rursus vt fertur. Cū aliq̄s oscita bat freq̄nter continuo t subito spm̄ emittebat. Vñ cū aliquis se velle oscitare sentiebat con tinuo signū crucis sibi imprimere festinabar. Et hec cōsuetudo sil̄r vsq̄ mō seruat. Hec aūt pestis qualit ortū habuerit in vita sci gregorij reperitur. Scō dr processio septiformis ex eo q beatus grego. processiones quas tunc faciebat. p septē ordines disponebat. Nam in primo ordine erat oīs clerus. in secūdo oīes monachi t religiosi. In tercio sctīmōiales. In q̄rto oīes infantes. In q̄nto omnes laici. In sexto oēs vidue t cōtinētes. In septio oēs cōiugati. Sed qō mō nō possum⁹ i nūero ꝑsona rū supplemus in numero letaniaz q̄a septies dici debēt añq̄ insignia deponantur. Tercō dr cruces nigre. qm̄ insignum merozis ex tāta strage hoim. t in signū pñie hoies nigris vesti bus induebant. Et forte ꝓpter eandē cām cru ces t altaria saccis cilicinis velabāt. Homies etiam fideles vestes pniales debent assumere.

B Alia aūt dr letania minor q̄ fit tribus die bus añ ascensionē. quā brūs Mamert⁹ epus viēnen. tpe Leōis ipatoz q̄ cepit āno dñi. cccc. lvij. añ institutōnem pme instituit. Que dr le tania minor. rogatōes t pcessio. Dr aūt leta nia minor ad dr̄iam pme. quia. s. instituta ē a minori epo in minori loco. t pro minori mor bo. Cā aūt institutōnis hui⁹ hec fuit. Tūc em̄ apud viennā frequētes t maxīmi terremot⁹ fi ebāt q̄ domos t eccias plūmas subuertebant. t nocturni sonitus t clamores sepe audiebāt. Tūc etiā aliud terribile accidit. qz in die pasce ignis de celo cecidit. t regis palaciū cōcremauit. Aliud insup mirabilius fiebat. Sic em̄ de mones porcos dei pmissione olim intrauerūt sic pmissione dñi ꝓpter pctā hoim lupos t alias feras intrabāt. t nullos verētes non solum p vias. ꝫ p ciuitatē publice discurrebāt. et pas sim pueros t senes viros t feminas deuora bāt. Cuz igit tam dolorosi casus q̄tidie fierent.

Predictus eps triduanū ieiunīū indixit. letanias instituit. Et sic pdicta tribulatio conquieuit. Deinde statutū ē ab eccia z firmatū vt hec letania vniuersalit obseruetur. Dī etiā rogationes. qz tūc oīm sanctoz suffragia iplozam⁹ Et merito talis obseruantia bis trib⁹ dieb⁹ fuā da ē. z rogatōib⁹ sctōz z ieiunijs bis dieb⁹ insistendū mltipici rōe. Prio vt de⁹ bella pacificet. q̄ in vere freq̄ntius cōcitant. Scdo vt teneros adhuc fructus pseruādo multiplicet. Tercio vt motus carnales q̄ hoc tpe magis feruēt in se q̄sq̄ magis mortificet. In ve em̄ sanguis magī feruet. z illicitī motus magis pullulāt. Quarto vt ad receptōez sctispūs se quisq̄ magis habiliret. Nā p ieiuniū hō magī habilitat z p rogatōnes dignioz reddit. Duas alias rōnes assignat mgr Guilhel. altisiodoren. Prio vt. s. xpo ascendente z dicēte. Petite z accipietis cōfidenti⁹ petat eccia. Scdo qz eccia ieunat z orat. vt parū habeat de carne p ipius carnis maceratōem z acq̄rat sibi alas p oīonem. qz oīo ē ala aie. q̄ volat in celū. vt sic xpm ascēdentē libere possit assequ. q̄ ascendit pandēs añ nos iter z volauit super pennas ventoz. Huius em̄ q̄ multū abūdat in carne et paz in plumis bū volare nō pōt. sicut patet in structione. ¶ Dī etiā pcessio. qz tūc eccia generalē fac̄ processionē. In hac āt pcessione crux defert. cāpane pulsant. vexillū portat. draco q̄daz ingenti cauda i q̄busdā eccl̄ijs batulat. z oīm sanctoz singlarit pīocinia implorāt. Jō āt ibidē crucē deferim⁹ z cāpanas pulsam⁹. vt demones territi fugiāt. Nā sicut rex in suo exercitu hz insignia regalia. s. tubas z vexilla. sic xps rex ekn⁹ in sua eccia militanti hz campanas p tubis. z cruces p vexillis. Et sicut aliqs tyrann⁹ valō timeret q̄ alicui⁹ regis potentis z sibi inimici tubas i sua terra audiret. z vexilla videret. sic demones q̄ sunt in isto aere caliginoso vehemēt metuūt qñ tubas xpi. s. campanas pulsari sentiūt. z vexilla. i. cruces cōspiciūt. Et ista dī esse rō q̄re eccia campanas consueuit pulsare. qñ tempestates pcitari videt. vt. s. demones q̄ hoc faciunt. tubas eterni regis audiant. z sic territi fugiāt. z a tēpestatis cōcitatōe quiescāt. Licet alia rō sit. qz cāpane tunc fideles admonent z puocant. vt p instante piculo oīoni insistant. Aliud ēt vexillū ekni regis ē ipsa crux. Sm illud. Vexilla regis pdeūt rc. Qō quidē vexillū demōes valde timēt Sm qō dic̄ Crisō. Vbicūq̄ inq̄t demones signū dñicū viderint fugiūt. timētes back'm q̄ plagā acceperūt. Et hꝫ ē rō quare in quibusdā eccl̄esijs tpe tempestatis crux de eccia extrahit z tēpestati opponit. vt. s. demones vexillū summi regis videant et territi fugiāt. Jdeo igit crux i pcessione deferetur z campane pulsant. vt demōes in ipo aere exūtes territi fugiāt. z a nostra infestatōne desistant. Vexillū aūt ibidem defertur propter repzesentandam victoziā resurrectōnis z victoriam ascēsionis xpi qui cuz magna pda celos ascēdit. Vñ p aera vexillū incedēs ē xps in celū ascēdens. Et sicut vexillū qō i pcessiōe deferf multitudo fideliū seq̄tur sic xpm ascendētē magā sctōz collectio comitat. Cāt⁹ aūt q̄ ibi fiūt significāt cant⁹ z laudes angeloz qui xpo ascēdenti obuiauerunt. z ipm cū sua societate vsq̄ in celū cū multis laudib⁹ pduxerunt. In q̄busdā āt eccl̄ijs z maxīe in eccl̄ijs gallicanis pſuetudo bī q̄ draco q̄dā cū lōga cauda z inflata plena. s. palea vel aliq̄ tali. duob⁹ diebus primis añ crucē z tercio cū cauda vacua post crucē deferf. p qō significat q̄ in primo die añ legē. z in scdo sb lege diabolus in hoc mōo regnauit. in tercio aūt die. s. gre p passionē xpi ō suo regno expulsus fuit. Rursus in ipa pcessione omniū sctōz piter pīocinia postulamus ¶ Quare āt tūc sctōs rogam⁹ plures causę sunt supi⁹ assignate. Sūt āt z alie cāe generales ppt q̄s deus ordinauit. vt sctōs ozem⁹. s. ppter nr̄am inopiā sctōz gl̄iam. z dei reuerentiam. Scti em̄ vota supplicantiū scire phī. qz in illo eterno speculo intelligūt q̄ntū vel illis ptinet ad gaudiū vel nobis ad auxiliū. Pria g̃ rō ē ppter nr̄am inopiaz z hoc vel ppter inopiam quā hēm⁹ in merēdo. vt vbi nr̄a nō suppetūt. merita pīocinent aliena. Vl̄ ppt inopiā quaz hēm⁹ in pteplando vt q̄ nō possum⁹ summaz lucē respicere in se saltē in sctis aspicere valeamus. Vl̄ ppt inopiā quā hēm⁹ in amādo dapleriq̄ impfectus hō magis sentit se affici circa vnū sctm̄ q̄ etiā circa deū. Secūda rō est ppter sctōz gl̄iam. Vult em̄ deus vt sctōs inuocemus. vt dū p eoz suffragia qō petim⁹ impetramus. ipsos magnificemus. et gl̄ificando collaudemus. Tercia rō ē ppter dei reuerētiā vt pctōz q̄ deū offendit q̄si nō audeat ipm in ppria pſona adire. h̄z amicoz possit patrocinia implorare. In hmōi āt letanijs esset illud angelicū canticū freq̄ntandū. Scē de⁹ sancte fortis. sctē z imortalis miserere nobis. Refert em̄ Jobes damasce. li. q̄ cū apud cōstantinopolim ppter q̄ndā tribulatōem letanie fierent. q̄dam puer de medio ppl̄i in celū est raptus z istud canticū ibidem edoctus. Deinde ad populū redīēs illud angelicū canticū in pspectu ppl̄i decātauit. et mox ois tribulatio cessauit. In calcedonēsi q̄z sinodo fuit istud canticum approbatum. Et cōcludit ita damas. Nos aūt dicimus q̄ per istud canticū demōes recedāt. Huius ergo cantici laus et autoritas ex q̄tuor colligit. Primo ex eo q̄ angel⁹ illud edo-

cūit. Scōo ex eo q ad eius ꝓlationes illa tribulatio cōquieuit. Tercio ex eo q calcedonen sis sinodus illud approbauit. Quarto ex eo q demones illud timent.

lxvij. ℟

De ascensione domini.

Scensio domi qua

a dragesima die a resurrectōe facta est Circa quā ascensionem septem p ordinē cōsiderāda sunt. Primo vñ ascēdit. scōo q̄re nō statim p⁹ resurrectōem ascēdit ꝫ tot dies expectauit. tercio q̄r ascēdit. q̄rto cuz q̄bus ascēdit. q̄nto q̄ merito ascēdit. sexto q̄ ascendit septimo q̄re ascēdit. Circa primū notādū q̄niam de monte olineti versus bethaniā celos ascendit. Qui mons fm aliam translationem dī mons triū luminū. Nam de nocte ex parte occidentis illuminabat ignē templi. quia erat ignis iugis in altari. Mane ex pte orientis primo excipiebat radios solis antequā illumināret ciuitatē. Habebat insuper in se copiā olei. qō ē fomentū lumis. Et iō dī mons triū luminū. In hūc igit̄ montē xp̄s discipulos ire precepit. Nā in ipa die ascensionis bis apparuit. se mel. xj. ap̄lis comedētibus in cenaculo. Dēs q dez tam ap̄li ꝫ alij discipuli. necnō t mulieres hītabāt i illa pte hierlm q̄ dicebatur mello. s. in monte sion. vbi dauid cōstruxerat sibi palatiū Et erat ibi illud cenaculū grāde stratum in q̄ dñs p̄cepit sibi parari pasca. t in illo cenaculo tūc. xj. ap̄li habitabant. Ceteri autē discipuli t mulieres habitabāt circūquaq; p diuersa hospitia. Dum igit̄ in illo cenaculo comederent. dñs eis apparuit. t incredulitatem eoz exprobrauit. Et cum comedisset cū eis t precepisset vt in montem olineti versus bethaniaz irent. ibidē eis iterz apparuit. ac indiscrete querentibus rñdit. Et eleuatis manibus eis bñdixit et inde coram eis in celuz ascendit. De loco autē ascēsionis dicit Sulpici⁹ eps hierlimitan⁹. et habet in glo. Quia cū ibi postea edificata eēt eccia loc⁹ ille in q̄ steterūt vestigia xp̄i ascēdētis nunq; potuit sterni pauimento. imo resilibāt marmora in ora collocantiū. Calcati etiaz pulueris a dño hoc dī eē documētū. q vestigia impssa cernūt. t eandē adhuc spēm velut pssis vestigijs ꝛa custodit. ℬ Circa secundū q̄re. s. non statim ascēdit vt resurrexit. ꝫ per xl. dies expectare voluit. Notanduz q hoc fe. ꝓpter tres rōnes. Primo ꝓpter resurrectōnis certificatōem. difficili⁹ em̄ erat ꝓbare vitatē resurrectōis q̄ passiōis. q a pma die vsz ad ēciā ve potat ꝓbari passio. ꝫ ad verā resurrectionē ꝓbandā plēs dies req̄rebant. t iō maius tps req̄rebat int̄ resurrectōem t ascēsionē q̄ inter passionē t resurrectōnem. De hoc sic dī Leo papa in ser. de ascēsione. Quadragesimꝰ hodie diez replet⁹ ē nūer⁹. sac̄tissima ordinatiōe dispositus t ad vtilitatē nr̄e eruditōnis impēsus. vt dū a dño in ℬ spacio mora pūtie corpalis extēdit. fides resurrectōis documēti necessarijs mūiret. Gr̄as agim⁹ diuie dispēsatōi et sctō patri nec̄rie tarditati. Dubitatū est ab illis ne dubitaret a nob. Scōo ꝓpter ap̄lor cōsolationē. q̄ em̄ cōsolatōes diuie superabūdāt tribulatōnibus. t tps passionis fuit tps tribulationis ap̄lor. iō p̄les debuerūt eē dies isti q̄ illi. Tercio ꝓpt̄ misticā significatōz. vt p ℬ daret intelligi q̄ ꝑsolatōes diuie ꝓpanr̄ ad tribulationes sic̄ ann⁹ ad diē. dies ad horā. hora ad momentū. Q̄ em̄ ꝓpenr̄ sic̄ ann⁹ ad diē. p̄z p illō qō legit̄ ysa. lxj. Predicare ānū placabilē dño t diē vltōnis deo nr̄o. Ecce ꝓ die tribulatōis reddit annū cōsolationis. Q̄ aūt cōpenr̄ sicut dies ad horā. p̄z p hoc q̄ dñs. xl. hor̄ mortuus iacuit. qō fuit tribulatōnis. t p. xl. dies resurgens discipul̄ appuit. qō fuit cōsolatōis. vnde glo. Quadraginta horis mortuus fuerat ꝓpt̄ hoc. xl. dieb⁹ se viuere cōfirmabat. Q̄ vo cōparēt sic̄ hora ad momētum insinuat. ysa. liij. In momēto indigtionis mee abscōdi faciem meā ꝛc. ¶ Circa tercīū notandū q̄ ascēdit ꝑmo potēter. q̄ ꝓphis viri⁹. ysa. lxiij. Quis ē iste q̄ veit de edom ꝛc. gdiēs i mltitudie virtutis sue. Itē iob. Nemo ascēdit in celū. s. ꝓpria virtute. nisi q̄ descēdit de celo filius hois q̄ ē in celo. Licz em̄ q̄si in q̄dā globo nub ascenderit. ℬ tñ nō fecit q̄ nub misterio indigēt. ꝫ vt p ℬ oñderet q̄ ois creatura pata ē obsequi creatori suo Ipe em̄ potētia diuinitatis sue ascendit. Et in ℬ notat̄ dr̄ia fm qō dī in hyst. scol. xp̄i ad enoch t helyā. Nā enoch trāslat⁹ ē. helyas subuect⁹ ē. ꝫ ihs ꝓpria virtute ascēdit. Primus fm greg. p coitū generat⁹ t generans. secūdus generatus ꝫ non generās. tercius nec generatus nec generās. Scōo ascēdit patēter. q̄ videtib⁹ discipulis. vñ dī. Videtib⁹ illis eleuat⁹ ē. Item Iob. xvj. Vado ad eū q̄ misit me. t nemo ex vob int̄. me q̄ vadis. glo. Ita palā vt nemo iterroget qō visu corpali fieri cernat. Ideo em̄ illis videtibus ascēdere voluit. vt ipi testes ascēsionis existerēt. t nām hūanā in celū ferri gauderent. t ipm sequi desiderarēt. Tercio letant q̄ iubilantib⁹ angelis. vñ ps. Ascendit de⁹ in iubilatōe. aug. Ascēdente xp̄o pauet omne celuz. astra mirant̄. plaudēt agmina. tube sonant. t letis se admiscent blanda modulamina choris. Quarto velociter. ps. Exultauit vt gigas ad currendū viam. Valde em̄ velociter ascendit q̄n tantū spaciuz q̄si in momēto percurrit. Refert em̄ rabi moyses maximus phūs q̄ q̄li

b et circul⁹ siue q̃dlibet celū cuiuslibz planete
bz in spissitudine viā q̃ngētox ānox.i. spaciū
tantū q̃ntū posset aliq̃s ire via plana in q̃ngē-
tis annis. Et distantia int celū z celū est sīl'r vt
dicit via q̃ngentox annorū. Et ideo cum sint
septē celi. erit fm ipm a cētro terre vsq; ad cō-
cauū celi saturni. qō est celum septimū via se-
ptem miliū annox z septingētox annox.i. tā-
tū spaciū q̃ntū de via plana aliq̃s iret i. vij. mi
lib⁹. occ. annis si tantū viueret. ita q̃ q̃libet an
nus cōpanat ex. cccl xv. diebus. z iter cuiuslī-
bet diei sit. xl. miliariū. z qōlibz miliare sit du
ozū miliū passuū siue cubitox. Hec rabi moy
ses. Vtrū aūt ꝺ vex sit deus scit. Hāc em mē
surationē ille nouit q̃ oia fecit in numero pon
dere z mensura. Iste igit fuit magnus saltus
quē fecit xp̃s de terra. s. in celū. Et de ꝺ saltu z
q̃busdā aliis saltibus xp̃i sic dicit ambro. Sal
tu quodā xp̃s venit in hūc mūdū. apud p̃sem
erat. z in v̄ginem venit. z ex v̄gine in p̃sepe
trāsilijt. descēdit in iordanē. ascēdit i crucē. de
scendit i tumulū. surrexit e tumulo z sedet ad
dexterā p̃is. ꝺ Circa quartū cuz q̃bus. i.
ascēdit notādū q̃ ascēdit cū magā p̃da hoim et
magā mlt̄itudie angelox. Qz ei cū magā p̃da ho
minū ascēderit pz p illud qō dī i p̃s. Ascēdisti
in altū cepisti captiuā. ꝛc. Qz āt ascēdit cū multi
tudine āg eloz pz p illas interrogatōnes quas
xp̃o ascēdente miores āgeli fecerūt maiorib⁹.
vt hr̄ ysa. lxiij. Quis ē iste q̃ veit de edom tin.
ve. de bosra. vbi dicit glo. q̃ q̃dam angeli non
plene cognoscētes misteriū incarnatōnis pas-
sionis z resurrectōis. videntes ascēdere ad ce-
los dn̄m cū mlt̄itudie āgelox z sctox hoim p
pria v̄tute. ipm in carnatōnis z passionis my-
sterū admirant z angelis comitātib⁹ dn̄m di-
cūt. Quis ē iste q̃ veit ꝛc. Et in p̃s. Quis ē iste
rex glie. Dyoñ. aūt i li. angelice hierarchie. ca.
vij. insinuare videt q̃ dum xp̃s ascēderet tres
qōnes ab angelis facte sunt. Prima fecerunt
maiores angeli adinuicem sibīp̃is. Secūdaz
fecerūt maiores xp̃o ascendenti. Terciā fecerūt
miores maiorib⁹. Querūt igit int se maiores
dicētes. Quis est iste q̃ venit de edō tin. ve. ꝛc.
Edom sanguinea interp̃tat bosra munita. qī
dicant. Quis ē iste q̃ venit de mōo sanguineo
p peccatū. z munito p malicīā ꝫ deū. vel q̃ ve-
nit de mūdo sanguineo z iferno munito. Rñ-
dit dn̄s. Ego q̃ loquor iusticiā ꝛc. Dyo. ponit
talem lr̄am. Ego em dicit disputo iusticiā z iu
diciū salutaris. In redemptione hūani gene-
ris fuit iusticia inq̃ntū. s. factor creaturam suā
a dño alieno reduxit. z fuit iudiciū inquantuz
diabolum inuasorem alieni iuris ab eo quem
possidebat hoiem potēter eiecit. Sed fm hoc
facit Dyo. qōnem hic. Cū ipi supiores angeli
sint deo p̃mi z immediate a dño illuminēt
q̃re abinuicē q̃rūt. qī abinuicē discere cupien
tes. Sed sic ipe soluit z cōmētator exponit. in
eo q̃ interrogāt significāt se sciam appetē. i eo
aūt q̃ pmo int se cōferūt demīant q̃ diuinam
in se pfessionē nō audēt p̃uenire. Apud se er-
go pmo iterrogare deliberāt. ne forte illumia
tionē q̃ ipis a deo fit nimis festina interrogati
one p̃uenīāt. Hec igit qō non est doctrine inq̃
sitio. ꝫ ignorantie pfessio. Scōa questio ē quē
fecerunt ipi supremi angeli ad xp̃m dicentes.
Quare ergo rubrum est indumentum tuum.
z vestimentuz sicut calcantiū i torcular. Dñs
dī habuisse indumentū. i. corpus suū rubrum
id ē sanguine cruentatū. ex eo q̃ dū ascēderet
in corpe suo cicatrices habebat. Voluit em ci
catrices in corpe suo fuare fm qō dicit Beda
q̃nq; de causis. Alit em sic. Cicatrices dñs ser
uauit z in iudicio seruaturus ē. vt fidē resurre
ctionis astruat. vt p hoib⁹ supplicādo eas pa
tri repñtet. vt boni q̃ misericorditer sint redē-
pti videant. vt reprobi q̃ iuste sint damnati re
cognoscāt. vt perpetue victorie sue certum tri-
umphū deferat. Huic ergo qōni dominus sic
rñdet. Torcular calcaui solus z de gētib⁹ nō ē
vir mecū. Et pōt vocari torcular crux. in qua
tanq; in plo sic p̃ssus ē vt etiaz sanguis effun
derēt. vel torcular vocat diabolū qui humanū
genus sic funibus pctox inuoluit z strinxit vt
quicq̃d in eis spūale erat exprimeret. z solum
vinacia remanerent. Sed noster bellator tor-
cular calcauit. vincula pctox dirupit z in celū
ascendēs postmodū tabernā celi apuit. z vinū
sanctispūs effudit. Tercia questio est quam fe
cerunt minores āgeli maiorib⁹ dicētes. Quis
est iste rex glorie. Quibus illi rñderunt. Dñs
virtutum ipe est rex glorie. De hac angelorum
questione z aliorū cōuenienti rñsione sic dicit
aug. Sanctificat diuio comitatu īmēsus aer.
tois illa volūtas per aera demonū turba xp̃o
ascendente transfugit. Cui accurrentes ange-
li q̃s esset scisciantur dicētes. Quis ē iste rex
glie. Quib⁹ alij rñdentes dixerūt. Hic est ille
valde cādidus z roseus. h ē ille q̃ nō hūit spe-
ciē neq; decorē. Infirm⁹ i ligno. fortis in spo-
lio. Vilis in corpuscul o. armatus in plio. Fe
dus in morte. pulcer in resurrectione. Candi-
dus ex v̄gine. rubicūdus in cruce. fuscus i ob
probrio. clarus in celo. Circa q̃ntū q̃. s. meri-
to ascendit. notandū q̃ triplici merito ascēdit
De quo sic dicit Hiero. Propter veritatē. qz
illa que per pphetas promiseras adimplesti. z
mansuetudinē qz sicut ouis p vita ppli imo-
laris. z iusticiā. qz nō ptāte ꝫ iusticia eripuisti
hominem. z deducet te mirabilit dextera tua
potentia siue virtus deducet te. hoc est in celū

Circa sextū q.s. ascēdit notādū q̄ sup oēs celos ascēdit. fm qō dī Eph.iiij. Qui descendit ipe ē z q̄ ascēdit sup oēs celos vt adipleret oia. Sup oēs celos dicit. q̄z pces sunt celi sup q̄s ipe ascēdit. Est em̄ celū māle. rōnale. intellectuale. z supsbale. Celum materiale multiplex ē. s. celū aereū. ethereū. olimpū. igneū. sidereū. cristallinū z empireū. Celū aūt rōale est homo iust⁹. q̄ dī celū rōne inhabitatōis diuine. q̄z sicut celū est sedes z habitatio dei fm qō dī ysa. lxvj. Celū mihi sedes ē. Sic aia iusti fm qō dī in li. sapie. Aia iusti sedes ē sapiētie rōne cōuersatōis sctē. q̄z scti p̄ uersationem z desiderū sp habitāt in celo. sicut dicebat aplus Nra uersatio in celis ē. Rōne opatōis p̄tinue q̄z sicut celū p̄tinue mouet. sic z scti p bōa opa p̄tinue mouēt. Celū intellectuale ē angelus Angeli em̄ dicūt celū. q̄z instar celi sunt altissimi rōe dignitat̄ z excellētie. De q̄ dignitate z excellētia dicit Dyo. in li. de di. no. c. iiij. Diuine mentes sunt sup reliq̄ exñtia. z viuūt sup reliq̄ viuentia. z intelligūt et cognoscūt super sensum z rōnē. z plusq̄ oia exñtia pulcrū z bonū desiderāt z eo p̄ticipant. Scdo sunt pulcerrimi rōe nature z glie. De q̄ pulcritudie dic̄ Dyo. in eodē li. Angelus ē manifestatio occulti lumis spēcm̄ pu⁹ clarissimū incōtaminatū incoinq̄natū. immaculatū. suscipiēs si fas est dicere pulcritudinē bonitoꝛmis dei formitat̄ Tercio sunt fortissimi rōne vtutis et potentie. De q̄ fortitudine dicit Damas. li. ij. c. iij. Fortes sunt z pati ad dei. volūtatis expletōiem z vbiq̄ p̄festim inuenīūt vbicūq̄ diuinus iusserit nutus. Celū em̄ habet altitudinē. pulcritudinē. fortitudinē. De duo b⁹ p̄mis Eccl'. xliij. Altitudinis firmamentum ꝛc. De tercio Job xxvij. Tu fortitan cū illo fabricat⁹ es ꝛc. Celū aūt supsbale ē eq̄litas diuie excellētie. de q̄ xp̄s venit z vsq̄ ad illud p⁹ modū ascēdit. ed q̄ dicitur in ps. A summo celo egressio ei⁹. z occ. e. vs. ad sum. eius. Super oēs igit hos celos vsq̄ ad ip̄m celū supersubstantiale xp̄s ascendit. Quia em̄ ascendit sup omnes celos materiales hꝫ per illud qō dī in ps. Eleuata est magnificētia tua sup cel. deus. Sup oēs em̄ celos māles vsq̄ i ip̄m celū empireū ascēdit. nō sic helyas q̄ i curru igneo ascēdit vsq̄ ad sblunarē regionē nec eā trāscēdit. ꝫ i padisum terrestrē trāslatus ē. q̄ adeo eminet vt p̄tingat ad sblunarē regionē nec eā trāscēdit. In hoc q̄ celo empireo xp̄s residet z ē spālis z p̄pria eius māsio z āgelox z aliox sctox. Et ꝓgrue cōuenit h̄ habitatio habitatoꝛib⁹. Illud ei celū celos celos excellit dignitate. p̄ositate. situ z ābitu. z iō ē q̄uenies habitatio xp̄i q̄ oēs celos rōales z intellectuales trāscendit dignitate. eternitate situ imutabilitat̄ z ābitu p̄tāt̄. Sic̄ est cōgrua habitatio sctox. Illō ei celū ē vnifoꝛme. imobile lumiositatis p̄fecte et capacitatis immēse. Et recte ꝓgruit āgelis z sctis q̄ fuerūt vnifoꝛmes in opatōe. imobiles i dilectōe. lumiosi i fide siue cognitōe. capaces i spūscti receptōe. Q̄z āt sup omnes celos rōales. i. oēs sctos ascēderit. patz p illud qō dī Can. ij. Ecce iste veit saliēs i mōtib⁹ trās. col. Et vocāt montes angeli. colles vo viri scti. Q̄z vo super oēs celos intellectuales. i. angelos ascēderit pz p illud qō dī in ps. Qui ponis nubē ascensum tuū. q̄ ābu. sup pen. ven. Item ascēdit sup cherubin z volauit sup pennas ventox. Q̄z aūt vsq̄ ad celū super substantiale. i. dei eq̄litatem ascēderit. pz p illō qō dī Mar. vl. Et dns q̄dē ihs postq̄ locut⁹ ē eis assumptus est in celū z sedet a dextris dei. Dextera em̄ dei est equalitas dei. Berū. Dño meo fingulariter a domino z dictum et datuꝫ est sedere a dextris gloꝛie ipius vtpote in gloria coequali. in essentia consubstantiali. p̄ro regnatione cōsimili. maiestate nō disparī. eternitate nō posteriori. Vel pōt dici q̄ xp̄s in ascēsione sublimis fuit q̄ druplici sublimitate. s. locali. remūeratione p̄mij. cognitionali z vtuali. De primo Ephe. iiij. Qui descēdit ipe est z qui ascēdit sup oēs celos. De scdo Phil. ij. Factus obediēs ꝛc. vbi dicit aug. Humilitas claritatis est meritum. claritas humilitatis ē p̄emiū. De tercio ps. Ascendit sup cherubin id est sup omnē scientie plenitudinē. De q̄rto patet. q̄z ascendit etiā super seraphin. Eph. iij. Scire etiam supereminētē charitatem christi.

Circa septimū q̄re. s. ascendit. Notandum q̄ ascensionis sue nouem sunt fructus siue vtilitates. Prima vtilitas est cōsecutio amoꝛis diuini. Jo. xvj. Nisi ego abiero paracli. nō veniet. vbi dicit Augustī. Si carnaliter mihi adheseritis capaces spūs non eritis. Secūda ē maioꝛ cognitio dei. Job. xliij. Si diligeretis me gau. vtiq̄ q̄z va. ad p̄em. vbi dicit aug. Jō subtrahō formā istam seruī in qua pat̄ maioꝛ me ē. vt deū spūal̄r videre possitis. Tercia ē meritum fidei. de hac sic dī. Leo in sermōe de ascēsione. Tūc ad eq̄lem p̄i filiū eruditioꝛ fides gressu mētis cepit accedere. z p̄tectatōne corpee i xp̄o sbe i q̄ p̄e mioꝛ ē ñ egere. Magq̄ em̄ h̄ vigoꝛ ē mētiū incuctāter credē q̄ corpeo nō vident intuitu. z ibi figere desiderīū q̄ neq̄ as inferre cōspectū. aug. lib. p̄fel. Exultauit vt gigas ad currendū viam suam. Nō em̄ tardauit ꝫ cucurrerit clamans. dicī. factī. morte. vita descensu. ascensu. Clamans vt redeam⁹ ad eū z discesserit ab oculis vt redeamus ad coꝛ z iueniam⁹ eū. Quarta ē nra securitas. Ideo em̄ ascendit vt noster aduocatus sit apud patrem

Valde eñ securi esse possum⁹ qñ talē aduocatū apud p̄em nos hr̄e p̄sideram⁹. j. Jo. ij. Aduocatū hēmus apud p̄rem ihm xp̄m iustuz z ipe ē ꝓpiciatio ꝓ pctis nr̄is. De hac securitate di. bern̄. Secuꝝ accessum hēs o hō apō deuz vbi mr̄ añ filiū z fili⁹ añ p̄rem. mak oñdit filio pectus z vbera. filius oñdit p̄ri latus z vulnera. Nulla ḡ poterit eē repulsa vbi tot sunt caritatis insignia. Quita ē nr̄a dignitas. Maxima q̄dez nr̄a dignitas ē qñ natura nr̄a vsq; ad dexterā dei exaltata ē. Vñ z āgeli hāc dignitatem i hoib⁹ cōsiderātes deinceps, phibuerunt se adorari ab hoib⁹. sic dr̄ Apoc. xix. Cecidi iqt añ pedes ei⁹ vt adorarē eū z dixit mihi. Vide ne feceris cōseruus tuus sum z fratrū tuorū vbi dicit glo. In veteri lege nō phibuit se adorari ꝫ post ascensionē videt̄ sup se exaltari hominē timuit adorari. Leo papa i sermone de ascensione. Hodie natura nr̄e hūanitatis vltra cūctaꝝ altitudinē ptātū ad dei p̄tis ē ꝓuecta ꝓsessum vt mirabilior fieret gr̄a dei. cum remotis a cōspectu hoīm q̄ merito reuerentiam sui sentiebāt indicere fides non diffideret spes nō fluctuaret. caritas nō tēperet. Sexta est spei nr̄e soliditas. Heb. iij. Hñtes ḡ pontificem magnū qui penetrauit celos iesum filiuz dei teneam⁹ spei nostre cōfessionē. Itē Hebr. vj. Qui cōfugimus ad tenendā ꝓpositam spē quā sicut anchorā habemus aie tutā ac firmā z incedentē vsq; ad interioza velaminis vbi p̄cursor z p̄o nobis introiuit iesus. De hac iterū Leo. Xp̄i ascensio nostra ē ꝓuectio z quo p̄cessit gloria capitis. eo spes tendit z corporis.

Septima est vie oñsio. Mich. iij. Ascendit pandēs iter añ eos. aug. Via tibi factus ē ipe saluator. surge z ambula habes q̄. noli pigrescere. Octaua ianue celestis apertio. Sicut eñ p̄imus adam aperuit ianuas iferni. sic secūdus padisi. vñ eccia cātat. Tu deuicto mortis aculeo ꝛc. Nona loci ꝓparatio. Jo. xiij. vado parare vob locū. aug. Dñe para q̄ paras. nos eñ tibi paras z te nobis paras. qñ locum paras z tibi in nobis z in te nobis.

lxvij. A

De spiritusancto.

Piritussanctus hodierna die vt sacra actuū testatur hystoria in apostolos i linguis igneis missus est. Circa cuius missionem siue aduētum octo consideranda sunt. Primo a q̄ missus. Secūdo q̄t modis mittit siue missus ē. tercio q̄ tpe missus est. quarto q̄tiēs missus ē. quinto q̄r missus ē. sexto in q̄s missus ē. septimo ꝓpter q̄d missus est. octauo ꝓ quid missus est.

Circa p̄mū. s. a quo missus ē. Notandum q̄ ipm spm̄ pater misit. z filius misit. z ipe spiritussanctus seipm dedit z misit. De primo Jo. xiij. Paraclitus aūt spūssanctus quez mittet pater in nomine meo ꝛc. De secūdo Joh. xvj. Si aūt abiero mittā eū ad vos. Missio eñ in istis inferioribus habz ꝓpatōem ad suū mittentem sub triplici habitudie. s. vt ad dantē esse et sic mittit radius a sole. vt ad dantem virtutē. z sic mittit iaculū a p̄iectore. vt ad dantem in risdictionē siue autoritatē. z sic mittitur nūci⁹ a p̄ceptore. Scōm hunc triplicem modum missio p̄t conuenire spūisancto. Mittit añ a patre z filio tanq̄ ab eis hīs esse z virtutē z autoritatē in opando. Nihilominus z ipse spiritussanctus seipm dedit z misit. qđ videt insinuari Joh. xvj. cū dr̄. Cū aūt venerit ille spūs veritatis ꝛc. Nā sic dr̄. Leo papa i ser. de pēte. Btā trinitas incōmutabilis deitas vna ē i sba indiuisa i ope. ꝓpria i volūtate. par i oñipotentia. eqlis in gl̄ia. Diuisit aūt sibi op⁹ nr̄e redēptionis miscōia trinitatis. vt p̄ ꝓpiciaret. filius ꝓpiciaret. spūssctūs ignireret. qz eñ spūssctūs deus est. iō recte dr̄ seipm dare. Hoc aūt q̄ spiritussctūs de⁹ sit oñdit amb. in lib. de spūsctō sic di. Ex q̄tuor istis maifeste diuinitatis ei⁹ gl̄ia cōprobat. De⁹ eñ eē cognoscit. aut qz sine pctō ē aut qz pctā cōdonat. aut qz creatura nō ē. sed creator ē. aut qz nō adorat. ꝫ adorat. Et i ḥ oñdit q̄l̄r btā trinitas se totalit nob exhibuit. P̄i eñ oñia q̄ hūit nobis exhibuit. qz sicut dicit aug. misit nobis filiū suū i p̄ciū nr̄e redēptionis. spm̄sctūm in p̄uilegiū nr̄e adoptionis. z seipm totū reseruat in hereditatē adoptōnis. Sil̄r filius se total̄r nob exhibuit. qz sic dr̄. ipe pastor. ipe pascua. ipe redēptio. Dedit eñ nob aiam in p̄ciū sanguinē in potū. z carnē in cibū. z deitatē i p̄miū. Sil̄r z spūssctūs total̄r oia sua dona nobis exhibuit z exhibet. qz sic dr̄. j. Cor. xij. Alij ꝓ spūm̄sctm̄ dat sm̄o sapie. alij sermo scie. sm̄ eundē spm̄. alteri fides i eodem spū. Leo papa. Spūssanct⁹ inspirator ē fidei. doctor scie. fons dilectionis. signaculum castitatis. z totius cā salutis. ℣ Circa scōm q̄t. s. modis mittit sine missus ē. Notanduz q̄ spūssanctus duob⁹ modis mittit. s. visibil̄r z inuisibilit. Inuisibil̄r cū mētibus sctis illabitur. Visibil̄r cū i aliq̄ signo visibili demōstrat. De missione inuisibili dr̄ Joh. iij. Spūs vbi vult spi. z vo. ei⁹ au. ꝫ nescis vñ ve. aut quo vadat. Nec mirū qz sic dicit bern̄. de verbo inuisibili. Per oc'os nō intrauit. qz nō ē coloratū. ꝫ nec ꝓ aures. qz nō sonuit. ꝫ nec ꝓ nares. q̄ aerī nō miscet. ꝫ menti. nec inficit aerē ꝫ fecit. nec ꝓ os ꝓ fauces. qz nō ē mansum vel hausturz. nec ꝓ tactū corpis. qz illud palpabile nō ē. Quer igit cū ita sint inuestigabiles vie eius vñ adesse

nouerim. Nēpe ex motu cordis intellexi pſentiam eius: & ex fuga vitioꝝ aduerti potentiam virtutis eius. & ex diſcuſſione ſiue redargutiōe occultoꝝ meoꝝ admiratus ſum pfunditatē ſapientie eius: & ex quātulacūq; emendatiōe morum meoꝝ expertus ſum bonitatē manſuetudinis eius. & ex reformatiōe & renouatiōe ſpiritus mentis mee pcepi vtcūq; ſpēz decoris ei⁹. & ex cōtuitu hoꝝ omniū ſimul expaui multitudinē magnitudinis ei⁹. Hec Bern̄. Miſſio autez viſibilis eſt cum in aliquo ſigno viſibili oñdit. Et notandū q; in ḡntuplici ſpecie viſibili ſpūſſctūs mōſtrat⁹ eſt. Primo in ſpecie colūbe ſup xp̄m baptiſatū Luc. iij. Deſcendit ſpūſ ſanct⁹ corpali ſpecie ſicut colūba i ip̄m. Secūdo in ſpecie nubis lucide ſup xp̄m trāſfiguratum Math. xvij. Adhuc eo loquente ecce nubes lucida obumbrauit eos. Vbi ſic dicit glo. Sicut baptiſato dño: ſic & glorificato myſteriū ſcē trinitatis oſtendit ſpūſſctūs ibi in colūba hic in nube lucida. Tertio in ſpecie flatus Jo. xx. Inſufflauit & dixit eis. accipite ſp̄m ſctm̄ ꝛc. Quarto in ſpecie ignis. Quinto in ſpecie lingue. Et in hac duplici ſpecie apparuit hodierna die. Ideo aūt in hac ḡntuplici ſpecie rerum mōſtrat⁹ eſt: vt deū intelligi q; hec res ꝓprietates opaꝝ in cordib⁹ in qb⁹ illabit. Primo monſtrat⁹ eſt in ſpecie colūbe. Colūba gemitū ꝓ cātu hz. felle caret. in foramib⁹ petre manet. Sic ſpūſſanct⁹ illos q̄s replet facit ꝓ ſuis peccatis gemere Iſa. lix. Rugiem⁹ q̄ſi vſi oēs: & q̄ſi colūbe meditātes gemem⁹. Exo. viij. Ipſe ſpirit⁹ poſtulat ꝓ nob gemitib⁹ inenarrabilib⁹. i. nos poſtulātes & gemētes facit. Sco ſine felle amaritudinis eē. Sap. xij. O q̄ bon⁹ & ſuauis ē dñe ſpūs tuus in nobis. Jtē eod. viij. vocat ſuauis. benign⁹. hūan⁹. ex eo q; ſuaues benignos & hūanos faciat. ſuaues in fmōe. benignos in corde. & hūanos in ope. Tertio i petre foramin̄ib⁹. i. in xp̄i vulneri⁹ habitare. Cant. ij. Surge amica mea. ſpōſa mea & veni. colūba mea. Glo. foueꝝ mihi pullos meos infuſione ſpūſ ſancti. In foramib⁹ petre. Glo. i. in xp̄i vulneribus. Treñ. vlti. Spūs oris nr̄i xp̄us dñs captus eſt in peccatis nr̄is: cui dixim⁹. in vmbra tua viuem⁹ in gentib⁹. q̄ſi di. Spūſſanct⁹ qui eſt oris nr̄i: qō os nr̄m ē xp̄us dñs. q; eſt os noſtrum: & caro nr̄a facit nos dicere xp̄o. In vmbra tua. i. in paſſiōe tua: in q̄ xp̄us fuit tenebroſus & deſpect⁹: viuem⁹ p iugē memoriā. Secūdo mōſtrat⁹ eſt in ſpecie nubis. Nubes a terra eleuat. refrigerium p̄ſtat. et pluuiā generat. Sic ſpūſſanct⁹ quos replet a terra eleuat p cōtemptū terrenoꝝ. Ezech. viij. Eleuauit me ſpiritus inr̄ celū & terrā ꝛc. Jtē Ezech. j. Quocūq; ibat ſpūs: illuc eūte ſpū & rote pariter eleuabant ſequētes eū. ſpūs em̄ vite erat i rotis. Jtē Greg. Guſtato ſpū deſipit ois caro. Scō refrigeriū p̄ſtat ꝫ incētiua vitioꝝ. vñ & Marie dictū eſt. Spūſſctūs ſupueniet i te: & vir. al. obū. tibi. i. te ab oi eſtu vitioꝝ refrigerabit. vñ & ſpūſ ſctūs vocat aq̄ q̄ hz vim regenerationā. Jo. vij. Flumia de vētre ei⁹ fluēt aq̄ viue. Hoc aūt dixit de ſpūſctō quē erāt accepturi credētes i eū. Tertio generat pluuiā lachrymaꝝ. p̄s. Flauit ſpūs ei⁹ & fluēt aq̄. ſ. lachrymaꝝ. Tertio mōſtrat⁹ ē in ſpecie flat⁹. Flat⁹ ē mobilis. calid⁹. lenis. & ad reſpirādū neceſſari⁹. Sic ſpūſſanct⁹ mobilis. i. velox ē ad diffūdēdū. oib⁹ em̄ mobilib⁹ mobilior ē. Glo. ſup illud Fact⁹ eſt repēte de celo ſon⁹ ꝛc. Neſcit tarda molimīa ſpūſſācti grā. Scō calid⁹ ē ad iflāmādū. Luc. xij. Ignē veni mittere i terrā. Et q̄d volo: niſi vt ardeat? Vñ & auſtro vēto calido ꝓpaꝝ Cant. iiij. Surge aq̄lo & veni auſter pfla ꝛc. Tertio lenis ē ad demulcēdū. vñ & ad ei⁹ lenitatē inſinuādā vocatur noīe vnctōis. ſ. Jo. ij. Vnctio ei⁹ docet vos de oib⁹. Noīe rotis. vñ cātat eccl̄ia. Et ſui rot? itima aſpſiōe fecūdet ꝛc. Noīe aure tenuis. iij. Reg. xix. Et poſt ignē ſibil⁹ aure tenuis: et ibi dñs. Quarto neceſſari⁹ ē ad reſpirandū. Adeo q̄ppe flat⁹ neceſſari⁹ ē q; ſi ad horā ſubtraheret hō ꝯtinuo moreret. ſic & de ſpūſctō itelligendū eſt. p̄s. Auferes ſp̄m eo. & deſi. et in pul. ſuū reuer. Emitte ſp̄m tuū ꝛc. Job. vj. Spūs eſt q̄ viuificat. Quarto mōſtratus ē in ſpecie ignis.

Quinto in ſpecie lingue. Quare aūt in hac die duplici ſpecie apparuit dicet infra. ¶ Circa tertiū. ſ. quo tpe miſſus eſt. Notandū q; miſſus ē in q̄nq̄geſimo die a paſcha. Ideo aūt in die q̄nq̄geſimo miſſus ē: vt deū itelligi qm̄ a ſpūſctō eſt legis pfectio. eterna remuneratio. & pctōꝝ remiſſio. Legis pfectio: quoniā ſcōm glo. a die agni imolati q̄nq̄geſimo die data eſt lex in igne: in nouo etiā teſtamēto q̄nq̄geſimo die a paſcha xp̄i deſcēdit ſpūſſctūs in igne. lex in mōte ſynai: ſpūs in monte ſyon. lex in ſublimis mōtis loco: ſpūs datur in cenaculo. Vnde hoc inſinuat q; ipe ſpūſſanct⁹ eſt pfectio totius legis. q; plenitudo legis eſt dilectio. Secūdo eterna remuneratio. vñ glo. Sicut. xl. dies quib⁹ poſt reſurrectionē xp̄us cū diſcipulis cōuerſat⁹ eſt: p̄nte eccl̄iam deſignāt. ita q̄nq̄geſim⁹ dies quo ſpūſſanct⁹ dat: denariū eterne remuneratōis exprimit. Tertio pctōꝝ remiſſio. vñ glo. ibidē. Ideo in q̄nq̄geſimo: q; indulgētia fiebat in iubileo: & p ſp̄m ſp̄m pctā remittūtur. Et ſequit in glo. In ſpūali iubileo rei mortis ſoluūtur. debita dimittunt. exules in p̄triaz reuocant. hereditas amiſſa reddit. Fui. i. hoies pctō venūdati a iugo fuitut? liberant. Hucuſq; glo. Rei mortis ſoluūtur & liberant. vñ Ro.

viij. Lex spiritus vite in xpo liberauit me a lege peccati ⁊ mortis. Debita pctoꝝ dimittunt. ꝙa charitas opit multitudinē peccatoꝝ. Exules in patriā reuocant. ps. Spūs tuus bonus deducet me in terrā rectaꝫ. Hereditas amissa redditur. Ro. viij. Ipse spiritꝰ testimoniū reddit spūi nostro qꝺ sumꝰ filij dei. si autē filij: ⁊ heredes. Serui a peccato liberabant. ij. Coꝛ. iij. Vbi spūs dñi: ibi libertas. ❡ Circa q̄rtuꝫ scz quotiēs apl̄is missus ē. Sciēdū qꝺ ꝑm glo. tribus vicibus eis datꝰ est. s. ante passionē. post resurrectionē. ⁊ post ascēsionē. Primo ad faciendū miracula. Secūdo ad relaxādū peccata. Tertio ad cōfirmādū coꝛda. Primo qñ eos ad ꝓdicandū misit. ⁊ sup oia demōia: ⁊ vt languoꝛes curarēt eis ptātez dedit. Hec em̄ miracula p spm̄sanctuꝫ fiūt: ꝑm qꝺ dī Math. xij. Si autē in spū dei ejcio demōia ⁊c. Non tū consequēs est vt quicūq; hz spm̄sanctū faciat miracula. qm̄ sicut Greg. ait. miracula hoiez sanctū nō faciūt: ꝫ ostendūt. Nec quicūq; facit miracula hz spiritūsanctū: qm̄ ⁊ mali asserūt se fecisse miracula: dicētes. Dñe dñe: nōne in nomie tuo ꝓphetauim ⁊c. Deus enim facit miracula p auctoꝛitatē. angeli p materie abilitationē. demones p virtutes naturales rebꝰ insitas. magi p occultos cōtractus cum demōibꝰ. boni xp̄iani p publicā iusticiā. mali xp̄iani p signa publice iusticie. Secūdo dedit eis spiritūsanctuꝫ quādo in eos insufflauit: dicēs. Accipite spiritūsanctū quoꝝ remi. pec. ⁊c. Non tū pōt aliq̄s peccatū remittere q̄tū ad maculā q̄ est in aia: aut q̄tuꝫ ad reatū. i. obligationē ad penā eternam. aut q̄tum ad dei offensaꝫ q̄ solū ex infusione gr̄e et virtute cōtritionis remittunt. Dicit tū sacerdos absoluere tuꝫ qꝛa culpa absolutū ē insinuat. tum qꝛ penā purgatoꝛiā in tēpoꝛalem cōmutat. tum qꝛ de ipsa tēpoꝛali partē relaxat. Tertio dedit eis hodierna die: qñ eoꝝ coꝛda sic solidata sunt vt nil toꝛmēta timerēt. ps. Spū oꝛis eius oia virtus eoꝝ. Augus. Talis est gr̄a spūssācti qꝺ si tristiciā iuenit dissoluit si desideriū pnitiosum ꝓsumit. si trepidatōem abijcit. Leo papa. Spabit ab apl̄is spūssāctus nō vt tūc primū sctōꝝ habitatoꝛ inciperet: ꝫ vt sacrata sibi pectoꝛa ⁊ feruēti⁹ accēderet ⁊ copiosius mūdaret: cumulās sua dona nō inchoans. nec ideo nouꝰ ope. quia ditioꝛ largitate. ❡ Circa q̄ntū qualr. s. missus ē. Notandū qꝺ missus est cuꝫ sono in linguis igneis: ⁊ ipe lingue apparuerūt sedendo. Sonꝰ autē fuit repētinus. celestis. vehemēs. ⁊ replens. Repentinus qꝛ spūssanctus tarda molimia nescit. Celestis. qꝛ celestes efficit. Vehemēs qꝛ timoꝛē filiales inducit. vel qꝛ eternū ve adimit. vñ vehemens q̄si ve adimēs. Vel qꝛ mētē ab oi carnali amore vehit. vñ vehemēs q̄si vehens mentē. Fuit ⁊ replēs. qꝛ spiritussanctꝰ ⁊ oñes apl̄os repleuit. vñ Repleti sunt oēs ⁊c. Triplex est autē signū plenitudinis: qꝺ fuit in apl̄is. Primū est nō resonare. vt ptz in dolio: qꝺ dū plenuꝫ ē nō resonat Job. vj. Nūquid mugiet bos cuꝫ ante ꝑsepe plenū steterit. q. di. cum ꝑsepe coꝛdis plenitudinē hz gr̄e: locū nō hz mugitꝰ impatiētie. Hoc signū habuerūt apl̄i. quia in tribulatiōibus p impatientiā nō resonabāt: imo ibāt gaudentes a cōspectu cōcilij ⁊c. Secundū signū ē nō plus recipe sine satietatē hīe. qñ em̄ vas aliquo liquoꝛe plenū est: aliud recipe nō pt. simihomo satur nō appetit amplꝰ. Sic sancti qui habēt plenitudinē gratie nō possunt recipe alium liquoꝛē dilectōis terrene Isa. j. Plenꝰ sum ideo holocausta ⁊c. Simil̄r quia gustauerūt celestē suauitatē. ideo nō sitiūt terrenā voluptatē Augꝰ. Qui biberit de fluuio paradisi cuiꝰ vna gutta maioꝛ est oceano: restat vt in eo sitis huius mūdi extincta sit. Hoc signū habebāt apl̄i q̄ nihil ꝓpriū voluerūt hīe: ꝫ i cōi oia diuidere. Tertiū signū est superfluere. vt ptz i fluuio inūdante Eccl̄i. xxiiij. Qui implet q̄si phison sapientiā. Ad lr̄am illiꝰ fluuij ꝓpriū est effluere ⁊ circūadiacētia irrigare. Sic apl̄i ceperūt effluere. qꝛ ceperūt loq̄ varijs linguis. vñ dicit glo. Ecce signū plenitudinis. plenuꝫ vas erumpit. ignis in sinu nō pōt occultari. Ceperūt iteruꝫ circūadiacētia irrigare. vñ statim Petrꝰ ꝓdicare cepit: ⁊ tria milia ꝙuerit. Secūdo missus est in linguis igneis. circa qꝺ tria videda sunt. Primo q̄re ꝓiunctim in linguis igneis. Secūdo q̄re in igne potius ꝙ in alio elemēto. Tertio q̄re i lingua potius ꝙ in alio mēbꝛo. De primo sciendū qꝺ triplici ratiōe apparuit in linguis igneis. Primo vt verba ignea ꝓferrent. Secūdo vt legem igneam ꝓdicarent. s. legem amoꝛis. De his duobus Herñ. Venit spūssāctus in linguis igneis: vt linguis omniū gentium verba ignea loquerētur: et legem igneaꝫ lingue ignee ꝓdicarent. Tertio vt spiritūsanctū qui ignis est p eos loqui cognoscerēt. ⁊ ne hoc diffiderēt: ⁊ ne alioꝝ cōuersatiōem sibi attribuerent. ⁊ vt omnes eoꝝ verba tanq̄ dei audirēt.

❡ De secūdo sciendum qꝺ missus ē in specie ignis multiplici ratione. Prima sumit penes eius septemplicē gratiam. Spiritus enim ad modū ignis alta humiliat per donuꝫ timoris. emollit dura per donū pietatis. illuminat obscura per scientiā. restringit fluida per cōsilium. cōsolidat mollia per foꝛtitudinē. clarificat metalla tollendo rubiginem per donū intellectus. sursum tendit per donū sapiētie. Secunda sumitur penes eius dignitatē ⁊ excellentiā. Ignis em̄ excellit omnia elementa specie. oꝛdi

ne ⁊ virtute. Specie ratõe pulcritudinis in luce ordine rõe sublimitatis in situatiõe. virtute rõe vigorositatis in actiõe. Sic ⁊ spũssanct⁹ in his oia excedit. Propter primuz dñi spũssanct⁹ incoinq̃nat⁹. Propter secundũ q̃a capiat oẽs spũs intelligibiles. Propter tertiũ habẽs omnem virtutẽ Sapi.vij. Tertia sumit penes ei⁹ multiplicẽ efficaciã. Hanc rõem assignat Raban⁹: sic dicens. Ignis q̃ttuor hz naturas. vit. purgat. calefacit. ⁊ illumiat. Sic spũssanct⁹ exurit pctã. purgat corda. repozẽ excutit. ignorantias illustrat. Hec Rabanꝰ. Exurit pctã Zach. xiij. Per ignẽ vrã eos sicut vrit argentũ. Hoc etiã igne vri petebat ꝓpheta dicẽs. Vre renes meos ⁊c. Purgat corda Isa.iiij. Si sanguinẽ hierm lauerit de medio ei⁹ in spũ iudicij ⁊ spiritu ardoris. Teporez excutit. vñ dñ de illis q̃s replet spũssanct⁹ Exo.xij. Spũ feruẽtes ⁊c. Grego. In igne apparuit spũssanct⁹. q⁊ ab oñi cor de q̃ replet torpozẽ frigoris excutit: ⁊ ꝑ in desiderio sue eternitatis accendit. Ignorantes illustrat. Sapi.ix. Sensuz autẽ tuũ q̃s sciet: nisi tu dederis sapiaz: ⁊ miseris spñm sctm tuũ de altissimis. Et.j. Corꝝ.ij. Nobis aũt revelauit de⁹ p spñm sanctũ. Quarta sumit penes ipsi⁹ amoris naturã. Amor em̃ p ignem hz significari triplici rõe. Primo q⁊ ignis sp est in motu. sic et amor spũssancti quos replet sp facit eẽ in motu bone opatiõis. vñ Greg. Nunq̃ ẽ amor dei ociosus. opat em̃ magna si est. si autẽ opari negligit amor nõ est. Secũdo q⁊ ignis inẽ cetera elemẽta est maxime formale: et modicũ hz de materia ⁊ multũ de forma. sic amor spũssancti quos replet facit hñe modicum de amore terreno⁊ plurimũ de amore celestiũ ⁊ spũaliũ. vt tã nõ carnalia carnal⁹: ꝫ poti⁹ spũalia spũal⁹ diligãt. Distinguit em̃ Bernñ. q̃ttuor modos diligendi. s. diligere carnẽ carnal⁹: spm̃ carnal⁹. carnem spũaliter: ⁊ spm̃ spũal⁹. Tertio q⁊ ignis hz alta inclinare. sursuz tendere. fluida adunare ⁊ congregare. Per hec tria intelligit triplex vis amoris. Amor em̃ sicut habet ex verbis Dionysij in li. de diui. no. hz triplicẽ vim. s. inclinatiuã. elevatiuã. ⁊ coordinatiuã. Inclinatiuã q⁊ inclinat superiora inferioribꝰ. elevatiuam q⁊ eleuat inferiora superioribus. coordinatiuã q⁊ coordinat eq̃lia eq̃libꝰ. Hec Dionys. Hanc em̃ triplicẽ vim amoris spũssanct⁹ efficit i his quos replet. q⁊ inclinat eos p hũilitatẽ ⁊ sui ꝓfectuz. elevat in desiderij supnoꝝ. ⁊ coordinat inuicẽ p vniformitatẽ moꝝ. De tertio sciendũ q⁊ apparuit poti⁹ in lingua ꝫ in alio mẽbro triplici ratõe. Lingua em̃ est membrũ igne gehẽne inflammatũ: difficile ad regendũ ⁊ vtile bñ rectũ Quia ergo lingua igne infernali inflammata erat, ideo igne spũssancti indigebat, Jaco.iij. Lingua nostra ignis est ⁊c. Quia difficile regitur: ideo pre ceteris mẽbris gratia spiritussancti indiget. Jaco.iij. Omnis natura bestiarum ⁊c. Quia vtilis valde si bene regit: ideo necesse fuit vt spm̃ sanctum rectorez haberẽt. In lingua etiam apparuit ad significandũ q⁊ ꝓdicantibus valde necessari⁹ fuit. Predicãtib⁹ em̃ necessarius est: quia facit eos loqui ferventer absq̃ trepidatiõe. ⁊ ideo missus est in specie ignis Bernñ. Venit spũssanctus super discipulos in linguis igneis vt verba ignea loquerenꝰ. et legem igneaz lingue ignee ꝓdicarent cõfidenter absq̃ pusillanimitate. Act.iiij. Repleti sũt omnes spũsancto: ⁊ ceperũt loqui cuz fiducia verbuz dei ⁊c. Multipliciter propter capacitatis auditoꝝ diuersitatẽ. ⁊ ideo dicitur Act.ij. q⁊ ceperunt loqui varijs linguis. Vtiliter ad edificationẽ ⁊ vtilitatem. Isa.lxj. Spiritus domini sup me: eo q⁊ vnxe. me ⁊c. Tertio ipe lingue apparuerũt sedendo: ad significandũ q⁊ ꝓsidentibus necessarius erat. Presidẽtibus quoq⁊ ⁊ iudicibus necessari⁹ est. quia cõfert auctoritatem ad peccatũ remittendũ. Johã.xx. Accipite spiritũsanctũ quoꝝ remiseritis pec. ⁊c. Sapientiã ad iudicandũ. Isa.xlij. Ponam spiritũ meum super eum: iudiciũ gentibus ꝓferet. Mansuetudinem ad supportanduz. Nume.xj. Dabo eis de spũ qui in te est: vt supportẽt on⁹ populi tecum. Spiritus moysi erat spũs mãsuetudinis vt ptz Nume.xij. Erat moyses mansuetissim⁹ ⁊c. Ornatum sanctitatis ad informandũ. Job xxvj. Spiritus domini ornauit celos. ¶ Circa sextum in quos. s. missus est. Notandũ q⁊ missus est in discipulos qui fuerũt receptacula mũda: scõm q⁊ de eis cantat. Fuerũt em̃ receptacula mũda ⁊ habilia ad susceptõez spiritussancti ꝓpter septẽ que fuerunt in eis. Ipsi em̃ ꝓmo fuerũt animo quieti. q̃ notat in hoc q̃ dicit. Dum cõplerenꝰ dies pentheco. s. dies requietiõis. illud em̃ festum erat ad requiẽ deputatũ. Isa.lxvj. Super quez requiescet spiritus me⁹: nisi super humilẽ ⁊ quietũ ⁊c. Secundo dilectõe vniti. q̃ notatur in hoc q̃ dicitur. Erãt omnes pariter. Erat em̃ eis coꝝ vnũ ⁊ anima vna. Sicut em̃ spiritus homis nõ vivificat mẽbra corpis nisi sunt vnita. sic nec spiritussanctus membra spũalia. Et sicut ignis lignoꝝ diuisione extinguit. sic spũssanctus p discordiã in hoib⁹. ⁊ ideo cantat de aplis. Invenit cos cõcordes charitate illustrauit eos mũdans diuitas deitatis. Tertio loco secreti: q̃ notat in hoc q̃ dñ. In eodẽ loco. s. in cenaculo. Osee.ij. Ducã eã in solitudinẽ: ⁊ ibi loquar ad coꝝ ei⁹. Quarto oꝛone assidui. vñ ꝓmittitur Erãt ꝓseverãtes vnanimit in oꝛõne. vñ cãtam⁹ de eis. Drãtib⁹ aplis deũ venisse nũciat. Oꝝ em̃

oratio necessaria sit ad susceptiõem spũssancti oñdit Sap. vij. Invocani & venit i me spũs sapiẽtie. Itẽ Jo. xiiij. Rogabo pẽz me. & alĩ. para. da. vo. Quito hũilitate p̃diti. qõ notat in hoc qõ dĩ. Sedẽtes. pš. Qui emittis fontes in vallib⁹. i. grãm spũssãcti in hũilib⁹. Et. super quẽ requescet spũs me⁹ ꝛc. Sexto pace ꝓiuncti qõ notat in ℔ q erãt in hierlm: q̃ interptat visio pacis. Oz aũt ad recipiẽdũ spm̃sctm̃ pax necessaria sit: oñdit dñs Jo. xx. vbi ꝑmo pacẽ obtulit dicens. Pax vobis. Deinde statim insufflauit & dixit. Accipite spm̃san. Septimo in cõtẽplatiõe erecti. qõ notat in ℔ q spm̃sctm̃ receperũt i supioꝛi cenaculo. Hñ dicit glo. ibidez. Qui spm̃sctm̃ desiderat: carnis domicilũ mẽtis ꝓtẽplatõe trãscẽdẽs calcat. ℍ Circa septimũ ꝓpter qd. s. missus ẽ. Notãdũ q missus est ꝓpter sex causas: q̃ notant i hac aũcte. Paraclyt⁹ aũt spũs ꝛc. Primo ad ꝓsolãdũ mestos qõ notat cũ dĩ Paraclyt⁹. qõ idẽ est qõ cõsolatoꝛ. Jsa. lxj. Spũs dñi sup me ꝛc. Et sequit. vt ponerẽ ꝓsolationẽ lugẽtib⁹ lyõ. Greg. Cõsolatoꝛ spũssanct⁹ dĩ qꝛ de peccati ꝓpetratiõe merẽtib⁹ dũ spem venie p̃parat: ab afflictõe tristicie mentẽ leuat. Secũdo ad viuificandũ moꝛtuos. qõ notat cũ dĩ spũs. qꝛ spũs est q̃ viuificat. Ezech. xxxvij. Ossa arida audite ꝟbũ dñi. Ecce ego imittã in vos spm̃ & viuetȝ. Tertio ad sanctificãduz imũdos. qõ notat cũ dĩ sctus. sic em̃ dĩ spũs qꝛ viuificat: ita sctus qꝛ sãctificat et mũdat. vñ sctus idẽ ẽ qõ mũd⁹. pš. Flumis ipet⁹. i. iundãs & abũdãs gra spũssãcti: letificat ciuitatẽ dei. i. ecclĩaz dei. & p istud flumẽ: sãctificauit tabernaculũ suũ altissim⁹. Quarto ad ꝓfoꝛtãdũ amoꝛẽ inter discoꝛdes et odiosos. qõ notat cũ dĩ pater. Pat em̃ dĩ eo qõ naturalr diligit nos. Jo. xvj. Ipse em̃ pĩ amat vos. Si pat & nos filij ei⁹: & frẽs adiuicẽ et inter frẽs ꝓfecta amicicia ꝓueneret. Quito ad saluãdũ iustos qõ notat in eo qõ dĩ in noie meo: qõ ẽ Jesus. & sal⁹ interptat. Jn noie igit Jesu. i. salutis pat misit spm̃. vt oñdat q ad saluãdas gẽtes venit.

Sexto ad docenduz ignaros. qõ notat in eo qõ dĩ ille vos docebit oia. Circa octauũ notandũ q datus siue missus est in primitiua ecclesia ꝑmo p oꝛõnẽ. vñ Oꝛãtib⁹ apo. ꝛc. et Jnc. iij. Oꝛãte Jesu descẽdit spũssã. ꝛc. Scõo p verbi dei denotã & attẽtã auditõez. Act. x. Adhuc loq̃nte Petro cecidit spũssã. Tertio p assiduaz opatõem: qõ notat in manuũ impositõe. Act. viij. Tũc imponebãt manus sup illos ꝛc. Vel impositio manuũ signat absolutõez que fit in cõfessione.

Legenda lxix.

De sanctis Gordiano & Epimacho.

Ordian⁹ a geos qõ

g qõ est dogma siue dom⁹: & dyan qõ ẽ clarũ: q̃si clara dom⁹ i q̃ habitabat deus. Sic aũt dicit Aug⁹. in li. de ciui. dei. Bona dom⁹ est parib⁹ mẽbris dispositã: ampla & lucida. Sic ille sctus fuit parit dispositꝰ p ꝓordie imitatõez. ampl⁹ p charitatẽ. lucid⁹ p veritatẽ.

Epimachus ab epi qõ est supra et machi qõ est rex: quasi supernus rex. Vel ab epi qõ est supra & machos qõ est pugna: quasi ꝑ supnis pugnans. ℟

Ordian⁹ vicari⁹ Juliani impatoꝛis cũ g quẽdã xp̃ianũ noie Januariũ ad sacrificãdũ ꝓpelleret: ad p̃dicatõez tũ ipsi⁹ Januarij ad fidẽ cũ vxoꝛe sua et. liij. viris ꝓuersus ẽ. Qõ audiẽs Julian⁹ iussit Januariũ i exilĩũ mitti. Oꝛdianũ ꝟo si sacrificare nollet capite trũcari. Decollat⁹ ẽ igit btus Oꝛdian⁹ et coꝛp⁹ ei⁹ ad canes p octo dies ꝓiectũ est. Sz cũ oino remãsisset itactũ tãdẽ a familia sua rapit: & cũ btõ Epimacho quẽ dudũ p̃dict⁹ Julian⁹ occidi fecerat nõ lõge ab vꝛbe miliario ferevno circa annũ dñi. cccl x. sepelit.

Legenda lxx.

De sanctis Nereo & Achilleo.

Ere⁹ interꝓetat lu

n cis cõsiliũ. vel nereus a nereth qõ est lucerna & us festinãs. vel nereus quasi ne. i. nequaq̃ reus. Fuit ergo ꝓsiliũ lucis in virginitatis p̃dicatõe. lucerna in honesta ꝙuersatõe. festinãs in zeli feruoꝛe. Nere⁹. i. nequaq̃ reus in ꝓscie puritate. Achille⁹ ab achi qõ est frat me⁹: & lesa qõ est sal⁹: q̃si fratrũ sal⁹. Hoꝛ passionẽ enthices victoꝛin⁹ & macro alꝰ maro serui xp̃i scripserũt. ℟

Erec⁹ & Achille⁹ ennuchi & cubiculaꝛij domicille neptis Domiciani impa n toꝛis fuerũt: quos. b. apl⁹ baptisauit Cũ ergo p̃dicta domicilla aureliano filio cõsulis nupta eẽt: & gẽmis & purpureis vestib⁹ tegeretur: nereus & achille⁹ eidẽ fidez p̃dicauerũt & virginitatez multiplr cõmendauerũt: oñdẽtes virginitatẽ deo esse ꝓximaz. angelis germanã. hoibus inatã. vxoꝛi viro subijci. pugnis & calcib⁹ cedi. deformes part⁹ sepi⁹ ꝓcreari. rursus q̃ vix mris pia monita sustinere poterat oporteꝛe grãdia cõuicia pati martti. Illa aũt inꝰ cetera dixit. Scio ꝓez meũ fuisse zelotipũ: & matrẽ meã ab eo cõuicia plima passa eẽ. Nũquid vir me⁹ talis futuꝛ⁹ est: Cui illi. Cm̃ ẽdiu sunt spõsi videnꝰ eẽ benigni: ꝛ mariti effecti crudeliter dñanꝰ: & aliq̃n ancillas p̃ferũt dñab⁹. Dis aũt sãctitas amissa p pnias reuocari pt. sola aũt ꝟginitas ad suũ statũ reuocari nõ pt. reat⁹ enĩz

p penitētiā expelli pōt: virginitas reuocari nō pōt vt ad statū pristine sācitatis attingat. Tunc flauia domicilla credidit ⁊ virginitatē vouit: ⁊ a sctō clemēte velata ē. Qō spōsus ei⁹ audītēs: licētia a domiciano impetrata: virginē cū sanctis nereo ⁊ achilleo in pontianā insulā relegauit: putās se p ℞ posse ṽginis ꝓpositū imutare. Post aliqō tps cū ipe ad īsulā prexisset ⁊ multis mūerib⁹ sctōs vt ṽgini suaderēt induceret: ipsi ℞ penit⁹ respuētes magᷣ eā in dño cōfortabāt. Qua ꝓpt cū ad sacrificia ꝓpellerent ⁊ dicerēt se a.b. Petro apl'o baptisatos: nulla rōe posse idolis imolare capite cesi sunt: circa ānū dñi lxxx. Quoꝝ corpa iuxta sepulcruꝫ petronelle posita sunt. Illos etiam. s. victorinū. eutice ⁊ maronē qb⁹ domicilla adherebat: tanᷣ suos tota die in suis pdijs laborare faciebat: ⁊ vespe cātabrū ad māducādū eis dabat. Tādē eutbicem cedi iussit q̄sq̄ spm̄ exalaret. Victorino ṽo in aq̄s fetētib⁹ suffocari. Maronē ṽo saxo ingēti oppimi iussit. Cū aūt imanissima petraꝫ quā vix. lxx. viri mouē poterāt sup eū iactassēt ipe pdictū lapidē i hūeros accepit: et q̄si leues palcas ad duo miliaria portauit. Et cuꝫ p'limi credidissent: ꝓsularᷣ eū occidi fecit. Post ℞ aurelian⁹ domicillā de exilio reduxit: ⁊ duas ṽgines eufrosinā ⁊ theodorā collactaneas ei⁹ vt ei suaderēt misit. q̄s tū domicilla ad fidē conuertit. Tūc aurelian⁹ cū spōsis pdictaꝫ puellaꝫ ⁊ tribus ioculatorib⁹ ad domicillā venit vt ei⁹ nuptias celebraret: ⁊ ipaꝫ saltē violēter oppimeret. Sed cuꝫ domicilla pdictos duos iuuenes ꝓuertissꝫ aurelian⁹ domicillā i thalamū introduxit ⁊ ibidē mimos canē fecit: ⁊ cetos secū saltare iussit: volēs eā postmodū violare. Sꝫ cū deficerēt mimi i canēdo ⁊ ceteri i saltādo: ipe tū p duos dies nō cessauit q̄sq̄ i saltādo deficiens expirauit. Luxuri⁹ ṽo frat ei⁹ ipetrata licētia: oēs q̄ crediderāt iterfecit. ⁊ cubiculo vbi pdicte ṽgines morabanē ignē suppositū. q̄ orātes spm̄ emiserūt. Quorū corpa sanctus Cesarius mane illesa repiēs sepeliuit.

Legenda lxxj.

De sancto Pancracio.

Ancracius a pā qō

p est totū ⁊ grat⁹ ⁊ citi⁹: q̄si tor⁹ cito ḡt⁹. qi i sua puericia grat⁹. Vl sic dī i glosario. pancras dī rapina. pācranari⁹ flagellis subiect⁹. pācrus lapis varie color at⁹. Ipe em̄ rapuit pdaꝫ captiuoꝝ. fuit subiectus flagellis tormētoꝝ. colorat⁹ varietate virtutū.

A

Ancraci⁹ nobilissimis ortus parētib⁹

p dū apud frigiā ⁊ pie ⁊ mite orbat⁹ eēt: sub cura dionysij patrui sui relict⁹ est. Ambo ḡ romā vbi largū hēbūt p'limoniū redierūt. in q̄ vico corneli⁹ papa cū fidelibus latitabat. A quo q̄dē cornelio cū pdictus dionysius ⁊ pācraci⁹ fidē xp̄i recepissent: tādē dionysius in pace mortī: ⁊ pācracius capit ⁊ cesari p̄sentat. Erat aūt pācracius q̄si annoꝝ. xiij. cui dixit dyoclecian⁹ cesar. Infantule suadeo tibi ne mala morte morīaris. q: cuꝫ puer sis facile decipis. ⁊ q: nobil' ꝓbaris ⁊ charissimi mei fili⁹ extitisti. rogo te vt recedas ab hac vesania: vt velut filiū meū te habeā. Cui pācraci⁹. Et si puer suꝫ corpe: cor tū gero senile: et virtute dñi nr̄i Jesu xp̄i terror vester tātū apud nos ē: quā tū hec pictura quā cernim⁹. dij aūt tui q̄s me horrīs colere deceptores ⁊ germanaꝝ stupratores fuerūt: q̄ etiā nec patētib⁹ pepercerūt. Qr si hodie suos tuos talia cognoscēs facere ꝓtin⁹ occidi iuberes. Tales deos miror quomō colere nō erubescis. August⁹ igit putās se a puero victū iussit euꝫ in via aureliana decollari: circa annos dñi. cclxxxvij. Cui⁹ corpus cocanilla senatrix diligēter sepeliuit. Ad eius sepulcrū vt ait Greg. turon. si q̄s falsū iurare voluerit anteq̄ ad cācellū chori ueniat: aut stati a demōe captus insanit: aut cadēs i pauimētū ꝓtin⁹ vitā pdit. Iis nō modica inē duos erat: ⁊ iudex reū minime ignorabat. Zelo igit iusticie iudex ductus ambos ad altare sācti Petri deduxit: ⁊ ibidē reū inocētiā suā quā ptēdebat iuramēto expirare cogit: rogās apl'm vt aliq̄ indicio oñderet veritatē. Cum aūt ille iurasset ⁊ nihil mali passus fuisset: iudex ei⁹ malicia ꝓsci⁹ zelo accēsus iusticie exclamauit. Senior iste Petr⁹ aut nimis misericors ē: aut minori defert. eam⁹ ad Pācracīū iuuenē ⁊ ab eo reqram⁹. Cū ḡ venissent: ⁊ sup tumulū eius iurare falsū ꝓsūpsisset: manū inde trahere nō potuit: ⁊ ibidē postmodū expirauit. Qñ vsq̄hodie a plerisq̄ obseruat vt sup reliquias beati Pācracij p arduis iuramentum fiat.

De festiuitatibus que occurrūt infra tēpus pegrinatōis.

Icto de festiuitatibus que occurrūt infra tps recōciliatiōis: qō tēpus repītat eccl'ia a pascha vsq̄ ad octauā pentē. sequit videre de festiuitatib⁹ q̄ eueniūt infra tps pegrinatōis. qō tps repītat eccl'ia ab octaua pentē. vsq̄ ad aduētū. Principiū aūt huⁱ⁹ tpis nō sp hic icipit: ℔ iuxta pascha ēminū variat.

D

Legenda lxxij. A

De sancto Urbano.

Rbanus ab vrbanitate dictus. vl' vrbanus ab vr: qō est lu

V

men vel ignis ⁊ banal rūsio. Fuit em̄ lumen p ꝓuersationē honestā. ignis p charitatē succēsā. rūsio p doctrinā. Fuit em̄ lumē sine lux. q; lux ē in aspectu amabil'. i eēntia imaterial'. i situ celestis. i actu putilis. Sic ille sctūs fuit amabil' i ꝓuersatōe. imālis i mūdi despectōe. celestis i ꝓtēplatōe. vtilis i ꝑdicatōe. B

Vrbanus Calixto pape successit. Cui⁹ v tpe cū fuiss; maxia psecutio i xp̄ianos tādē Alexāder cui⁹ mat Mamea xp̄iana erat: quā Origenes ꝓuerterat impiū sūpsit. Ipa igit filiū p̄cib⁹ matnis induxit vt a psecutōe xp̄ianor cessaret. Verūtamē Almachi⁹ vbis p̄fect⁹ q̄ btāz cecilīā decollauerat: i xp̄ianos crudel'r seuiebat. Sctm̄ g̃ vrbanū diligēter inq̄rī fecit: ⁊ i q̄dā antro ꝑcurāte carpasio q̄dā ministro cū trib⁹ p̄sbīis ⁊ trib⁹ diaconib⁹ reptū in carcerē mitti iussit. Post B corā se ip̄m adduci p̄cepit: ⁊ q; q̄nq; milia hoim cū sacrilega Cecilia ⁊ illustrib⁹ viris tyburtio ⁊ valeriano seduxerat eidē obiecit. ⁊ thesauros Cecilie req̄siuit Cui vrban⁹. Vt video pl⁹te ad seuiēdū i sctōs ducit cupiditas q̄ cult⁹ deor. Thesaur⁹ cecilie q man⁹ paup̄ex celos ꝑscēdit. Cū g̃ sctm̄ vrba. cū socijs plūbatis cederet: ⁊ ip̄e nomē dñi elyō inuocaret: subridēs p̄fect⁹ ait. Sapiēs vult iste senex videri: ⁊ iō nūc ignota loquit'. Cū aūt superari nō possent: iterū i carcerē recludunt'. vbi tres tribunos ad se veniētes cū custode carceris anolino sctūs vrbanus baptisauit. Audito igit q; anolin⁹ xp̄ian⁹ fact⁹ eēt p̄fecto fistit: ⁊ sacrificare renuēs decollat'. Sctūs aūt vrban⁹ cū socijs ad simulacrū ducit: ⁊ thura imponē vrget Tūc orāte vrbano simulacrū cecidit ⁊. xxij. sacerdotes q̄ ignē mīstrabāt occidit. Tūc grauissime lantiant': et post B ad sacrificādū ducūtur. Qui i ip̄m idolū expuētes frōtes cruce munierūt: ⁊ inicē dato pacis osculo capitalē sniaz acceperūt sub Alexādro: qui cepit circa ānū dñi ccxx. Sz statim carpasi⁹ a demōe arrip̄it: ⁊ deos suos blasphemās ⁊ xp̄ianos iuit⁹ magnificans a demōe sūffocat'. Q̄ d̄ eius vxor armenta vidēs: cū filia sua lucina et tota familia a sācto fortunato p̄sbīo baptisma susceperūt: ⁊ post hoc sanctor corpa honorifice sepeliūt.

Legenda lxxiij. A

De sancta Petronella.

Etronella cuius vi-

p taz sctūs marcell⁹ scp̄sit: fuit filia sci Petri ap̄li. q̄ cū nimis speciosa eēt: ⁊ ex volūta te p̄is febrib⁹ laborar et: discūbētib⁹ ap̄ō eū discipul' dixit ad eū tyt⁹. Cū oēs a te sanent infirmi: cur petronellā iacere ꝑmittis: Cui petrus. Quia sic ei expedit. verūtn̄ ne putatur ip̄ossibilitas sanitatz ei⁹ meis finōib⁹ excusari: ait ad illā. Surge petronella velociꝰ ⁊ mīstra nobis. Que stati sanata surrexit et eis mīstrauit. Cōplero aūt misterio dixit ei Petr⁹. Petronella redi ad lectū tuū. Que stati redijt: ⁊ vt pri⁹ febrib⁹ laborare cepit. Ut vbi i dei amore cepit esse p̄fecta: eā p̄fecte sanauit. Comes igit flaccus ad eā venit vt ip̄az p̄p̄r ei⁹ pulcritudinē accipet i vxorē. cui illa rūdit. Si me i vxorē desideras: inde ad me v̄gies venire: q̄ me vsq; ad domuz tuā debeāt sociare. Quas cū ille pararet: petronella ieiunijs ⁊ orōib⁹ insistē cepit: ⁊ corp⁹ dñi suscipiēs: ac i lecto se reclinās p⁹ triduū ad dñz migrauit. Flaccus deluſū se videns: ad felicolā sociā petronelle se ꝓuertit. ⁊ vt aut sibi nuberet aut idolis imolaret: p̄cepit. Sz cū illa vtrūq; renueret: p̄fect⁹. vij. dieb⁹ sine cibo ⁊ potu i carcē eā eē fecit. ac postmodum i eculeo tortā occidit. ac eius corp⁹ i cloacā ꝑiecit. quā tn̄ sctūs Nicodem⁹ eleuās sepeliuit. Dñ a flacco comite nicodem⁹ accersit: ⁊ sacrificare renuēs plūbat[ce dit ⁊ i tyberim ei⁹ corp⁹ ꝑiecit. ℟ a iusto ei⁹ clerico leuat': ⁊ honorifice sepelit'.

Legenda lxxiij. A

De sanctis Petro exorcista ⁊ Marcellino.

Etrus exorcista dñ

p ab arthemio i carcere detinerek: ⁊ p̄di cti arthemij filia a demone vexarek: et ob hoc a p̃e sep̄i⁹ plāgerek: dixit ei petr⁹ q; si in xp̄m crederet stati sanitatē filia ei⁹ recip̄et. Cui arthemi⁹. Miror q̄ rōe dñs tu⁹ filiā mea liberare poterit q̄ re tāta patientē ꝓ eo liberare nō valet. Cui petr⁹. Potēs q̄dē ē de⁹ me⁹ eripe me: ℟ vult vt p passionē trāsitoriā pueniam⁹ ad gloriā sēp̄ternā. Cui arthemi⁹ Si me catbenas super te duplicāte de⁹ tuus te libauerit ⁊ filiā meā sanauerit: ꝓtin⁹ in xp̄m credā. Q̄ d̄ cū factū fuisset sctūs petr⁹ cādidis vestibus idut⁹ ⁊ tenēs signū crucis eidē apparuit. ⁊ ille se ei⁹ pedib⁹ p̄strauit. ⁊ filia ei⁹ sanata ip̄se cuz tota domo sua baptisma suscepit. ꝑmisitq; alijs icarceratis q; exirēt liberi q̄cūq; vellēt fieri xp̄iani. Quib⁹ et mīt; alijs credētib⁹ a btō marcellino p̄sbīo baptisant'. Q̄ d̄ audiēs p̄fect⁹: oēs icarceratos ad se adduci p̄cepit. Quos arthemi⁹ ꝓuocās ⁊ manus eorū deosculās: dixit vt si q̄s vellet venire ad martyriū veniret itrepid⁹. q̄ d̄ si q̄s nollet: abiret illesus. Cōpto aūt iudex q; marcellin⁹ ⁊ petrus eos baptisassent: ip̄os accersiuit ⁊ eos seperatim i carcere reclusit. Marcellin⁹ q̄dē nudus sup vitrū fractū p̄sternit: ⁊ ei lumē ⁊ aq̄ negat'. Petrus v̄o i alio carcere altissimo ⁊ artissimo cippo p̄stringit'. Angel⁹ aūt dñi marcellinum induēs ⁊ soluēs: ip̄m cū petro i domū arthemij restituit. ⁊ vt. vij. dieb⁹ pp̄r̄m cōfortarēt ⁊ postea se iudici p̄sentarent: p̄cepit. Cū g̃ p̄di-

ctus iudex eos in carcere nō inuenisset: accersi tū arthemiū ⁊ sacrificare nolētē: i terra cū vxore sua obrui iussit. Qō sācti marcellin⁹ ⁊ petr⁹ audientes illuc venerūt ⁊ in illa cripta. vij. diebus scūs marcellinus xp̄ianis se ꝓtegētibus missā celebrauit. Dixerūtq; sācti ad icredulos Ecce arthemiū potuissemus liberare ⁊ nos ab scōdere: ꝑ neutrū voluimus facere. Tunc irati gētiles arthemiū gladio necauerūt. mꝛez vo cū filia lapidibus obruerūt. Marcellinū autez et petr̄ ad siluā nigrā: q̄ nūc cādida xp̄i eor̄ martyriū vocat decollarū tpe Dyocleciani. q̄ cepit āno dñi. cclxxxvij. Quor̄ aias vestibus splēdidis ⁊ gēmis iutas: ab āgelis i celū deferri spiculator noie Dorotheus vidit. Dñ ⁊ xp̄ianus effectus postmodū in pace quieuit.

Legenda lxxv. A

De sanctis Primo ⁊ Feliciano.

Rimus quasi sūm⁹

p ⁊ magn⁹. Felician⁹ q̄si felix an⁹. i. felix senex. Ille em̄ dī sūmus siue magnus dignitate xp̄i martyrij ꝓfessionē. ptāte ꝓpter miraculor̄ operationē. sācitate xp̄i vite plectionē. felicitate xp̄i glōsaz fruitōez. Iste autē dī senex nō tm̄ xp̄i tpis ātiq̄tatē: ꝑ etiā xp̄i reuerētie dignitatē. xp̄i sapie maturitatē. ⁊ xp̄i morum grauitatē.

Rimus ⁊ Felician⁹ apud Dyaclecianū

p ⁊ maximianū a tēplor̄ pōtificib⁹ accusant: q̄ nisi eos sacrificare fecerint nulla a dijs bñficia obtinere valebūt. Jussu igitur impator̄ in carcere recludunt: ꝑ ab angelo visi tant. ⁊ a vinculis q̄b⁹ erāt ligati absoluūtur: et libere i carcere deābulātes dñm clara voce collaudabāt. Postmodū itez impatorib⁹ p̄ntant q̄ cū in fide firmi ꝓsisterēt: crudeliter laniati abiuicez sepant. Dixitq; p̄ses feliciano vt sue senectuti ꝓsuleret ⁊ dijs imolaret. Cui felician⁹. Ecce tā. lxxx. ānos habeo: et. xxx. āni sunt exq̄ veritatē agnoui ⁊ elegi deo viuere q̄ me p̄t de tuis manib⁹ liberare. Tūc iussit p̄ses eū ligari: et clauos in manib⁹ ⁊ pedib⁹ affigi: eiq; dixit. Tā diu sic eris donec nobis ꝓsenseris. Qui dū leto vultu ꝓsisteret euz ibidē torq̄ri iussit: ⁊ nihil penit⁹ mīstrari. Post hoc scīm Primū adduci fecit: eiq; dixit. Ecce frat̄ tuus impator decreū ꝓsensit ⁊ ob h̄ magnus in palacio venerat. tu q̄ sīr age. Cui ille. Licz diaboli fili⁹ sis. verūtn in pte dixisti q: frat̄ me⁹ impator̄ celestis decreto ꝓsensit. Tūc frat⁹ p̄ses iussit facib⁹ latera ei⁹ incēdi: ⁊ plūbū bullies in os ei⁹ infundi: cernē te feliciano vt sic terreri posset. Ipe aūt plūbū tanq̄ frigidā aquā suauit̄ bibit. Tunc p̄ses iratus duos leones ad eos mitti ꝓcepit: q̄ statim ad pedes eor̄ se ꝓiecerūt: ⁊ tanq̄ agni māsueti coram eis steterūt. Kursus vrsas crudeles dimittit: ⁊ cū leonib⁹ māsuescūt. Aderāt ad hoc spectaculū plusq̄. xij. milia vir̄: de q̄b⁹. d. viri in dño crediderūt. Preses aūt scōs fecit decollari: ⁊ eor̄ corpa canib⁹ ⁊ anib⁹ ꝓiici. ꝑ tū ab his illesa a xp̄ianis honorifice sunt sepulta. Passi sunt autē circa ānos dñi. cclxxxvij.

Legenda lxxvj.

De sancto Barnaba. A

Arnabas iterpreta

b tur filius veniētis. vel filius ꝓsolationis. aut filius ꝓphete. aut filius ꝓcludens. Quattuor vicib⁹ ponit filius xp̄ter q̄ttuor modos filiatōis ipsius. Dicit em̄ fili⁹ in scriptura rōe gnāttōis. eruditiōis. imitatōis. ⁊ adoptōis. Fuit em̄ a xp̄o regenerat⁹ p̄ baptismū. eruditus p̄ euāgeliuz. ipm̄ imitat⁹ p̄ martyriū. et ab ipso adoptat⁹ p̄ celeste p̄miū. et hoc q̄ttū ad se. Q̄ttum vo ad alios fuit aduenies. ꝓsolās. pphetās. ⁊ cōcludens. Aduenies discurrēdo et p̄dicando vbiq; qō ptz q: fuit socius pauli. Cōsolans pauper̄ ⁊ desolatos. pauper̄ q̄b⁹ elemosynā detulit. desolatos q̄b⁹ ex pte apl̄or̄ epl̄as destinauit. Prophetās q: pphetie spū claruit. Cōcludēs q: magnā multitudinē i fide ꝓclusit ⁊ adunauit. sic ꝓz cū missus fuit i antiochiā. De his q̄ttuor Act. xj. Erat vir. i. virilis: q̄tū ad primū. bon⁹: q̄tū secūdū. plen⁹ spū sp̄cō: q̄tuz ad tertium. ⁊ fidelis: q̄tuz ad quartū. Eius passionem cōpilauit Johānes qui ⁊ Marcus eius cōsobrinus: ⁊ maxime a visione ipsi⁹ Johānis vsq; fere in finem. quam Beda de greco in latinum credit trāstulisse. B

Arnabas leuites cyprius genē. vn⁹ de

b lxxij. discipul̄ dñi: ab hystoria Actuū i mīt̄z extollit ⁊ laudat. Fuit nāq; optime informat⁹ ⁊ ordinat⁹. ⁊ B q̄tū ad se. ⁊ q̄tuz ad deū. ⁊ q̄tū ad p̄ximū. Q̄tū ad se ordinat⁹ extitit fm̄ tres vires. s. rōnalē. ꝓcupiscibilem. ⁊ irascibilē. Habuit nāq; rōnalē illustratā luie cognitōis. vñ dī Act. xiij. Erant aūt in eccl̄ia q̄ est antiochie xp̄hete ⁊ doctores: in q̄bus barnabas ⁊ symō ⁊c. Secūdo habuit cōcupiscibilez purgatā a pulvere mūdane affectiōis. vñ dicit Act. iiij. q: ioseph q̄ cognoiatus ē barnabas cū h̄ret agrū: vendidit illū ⁊ p̄ciū attulit: ⁊ posuit ad pedes apl̄or̄. Vbi dicit glo. Destitnēdū ꝓbat q̄ tāgere deuitat. ⁊ docet calcandū eē aur̄ q̄ subdit gressibus apostolor̄. Tertio habuit irascibilem roboratā magnitudine ꝓbitatis. et hoc vel viriliter aggrediēdo ardua. vel perseueranter agendo fortia. vel cōstanter sustinendo aduersa. Viriliť aggrediēdo ardua sicut patet in hoc. q: illam maximā ciuitatez antiochiā ad cōuertendū accepit. sicut ptz etiā Act. ix. q̄s

am post cōuersionē Paulus hierosolymā venisset & discipulis se iūgere vellet: & oēs eū tanq̄ lupū agni fugerēt: barnabas ip̄m audacter ap̄hēdit & ad ap̄los duxit. Perseueranter opā do fortia. q̄ cor p̄ suū macerauit: & ieiunijs afflixit. vñ dī Act. xiij. de barnaba & q̄busdā aliis Ministrātib⁹ aūt illis dño & ieiunātib⁹ &c. Cōstāter sufferēdo aduersa: sicut ap̄li ꝓhibēt ei testimoniū dicentes. Cū charissimis nr̄is barnaba & paulo hoib⁹: q̄ tradiderūt aias suas p nomine dñi nr̄i Jesu x̄pi. Secūdo fuit ordinatus q̄tuz ad deū: deferēdo dei autoritati. maiestati. & bonitati. Autoritati q̄dē ptz ex ꝙ q̄ officium p̄dicatōis sibi nō vsurpauit: ſ hoc ex autoritate dei accipe voluit: sicut habet Act. xiij. dixit spūssanct⁹. Segregate mihi barnabā & paulum i opus ad q̄ assūpsi eos. Scōo dei maiestati. Cū em̄ sic̄ habet Act. xiij. maiestatē diuinam sibi quidā vellēt attribuere: & ei tanq̄ deo hostias īmolare: vocātes eū Iouē tanq̄ p̄ncipē: & paulū mercuriū tanq̄ p̄ncipē & eloquētē. cōtinuo barnabas & paul⁹ cōscissis tunicis clamauerūt. Viri quid facitis: Et nos mortales sum⁹ silēs vobis: boues annūciantes vobis ab his vanis dijs cōuerti ad deū vīū. Tertio dei bonitati. Nā sic̄ habet Act. xv. cū bonitatē gr̄e dei q̄ gratis & nō ex lege sum⁹ salvati: quidā cōuersi de iudeis artare & dim: inuere vellēt: asserētes hoc sine circūcisiōe nequaq̄ sufficere: paulus & barnabas ꝓ eos viriliter restiterūt: & solā bonitatē gratie dei sine lege sufficere oñderūt. Insup & q̄stionē ad ap̄los detulerūt. et ꝓ illorū errorez ep̄las impetrauerūt. ¶ Tertio fuit optime ordinatus q̄tuz ad p̄ximū. quia gregem suū pauit verbo. exemplo. & bñficio. Verbo. q̄ verbū dei sollicite euāgelizauit. vñ dicit Act. xv. Paulus & barnabas demorabant antiochie: docētes & euāgelizantes cū alijs pluribus verbū dñi. Hoc etiam patz p illā maximā multitudinē quam antiochie cōuertit: adeo vt ibi p̄mo vocarent discipuli x̄piani. Scōo exēplo. q̄ vita sua fuit oib⁹ speculū sanctitatis: et exēplar religiōis. Fuit em̄ in oi ope suo virilis & strennu⁹. oi mox bonitate cōspicu⁹. oi gratia spūssancti plen⁹. et oi virtute & fide p̄clar⁹. De his q̄tuor habet Act. xv. Miserūt barnabā antiochiā. Et sequit. Hortabat oēs ꝓposito cordis p̄manere in dño. q̄ erat vir bon⁹: plen⁹ spū sctō & fide. Tertio bñficio. & hoc duplr. Est enī duplex bñficiū sine elemosyna. s. tpalis: q̄ cōsistit in necessarioz subministratōe. et spūalis que p̄sistit in offense dimissiōe. Primā habuit beatus barnabas q̄n elemosynā fr̄ib⁹ q̄ erāt in hierusalē detulit. Nā sicut dī Act. xj. Cū facta eēt fames maxia sub Claudio: fm̄ q̄ ꝓphetauerat Agabus: discipli put q̄sq̄ habebat ꝓposuerūt i ministeriū mittere habitantib⁹ in iudea fratribus. Qđ & fecerūt: mittētes ad seniores p manus barnabe & pauli. Scōaz habuit. q̄ Jobi q̄ cognoiabat marc⁹ offensa dimisit. Cū enī p̄dictus discipul⁹ barnabā & paulū reliq̄sset: redeunti tū & penitēti barnabas idulsit: & itex in discipulū assūpsit. Paul⁹ aūt ip̄m itex assum: ē in discipulū rennit. & tō inf eos separatio facta fuit. Vterq̄ enī ex pia causa & intētiōe fecit. Nā q̄ barnabas ip̄m assūpsit ꝟ fecit ex dulcedine misericordie. q̄ aūt paul⁹ eū assumē noluit ꝟ fecit ex seruoris rectitudine. Nā sic̄ ibidē dicit glo. Act. xv. Qm̄ in fronte aciei se cōstituēs nimis trepid⁹ steterat: merito ip̄m paul⁹ abiecit: ne illi⁹ q̄si cōtagiōe vires alioz corrūperēt. Illa aūt separatio nō ē facta ex ꝓmotōe vicij: ſ ex instictu spūssancti: vt. s. abiuicē separent & p̄dicarent. & sic postmodū factū ē. ¶ Naz cū eēt barnabas i yconio ciuitate p̄dicto Jobi ei⁹ ꝓsobrino vir q̄dā splēdid⁹ in visu apparuit. dī. Johānes ꝓstans esto. q̄ āmodo nō iobes: ſ excelsus vocaberſ. Qđ cū ille barnabe retulisset: respōdit ei. Caue diligēter ne cuiq̄ q̄ vidisti reueles. nā & mihi silr̄ dñs hac nocte apparuit. dī. Cōstās esto barnaba. q̄ etna p̄mia p̄cipies: eo q̄ gētē tuā reliq̄sti: & aiaz tuā p nōie meo tradidisti. Cū ḡ paul⁹ & barnabas diu i antiochia p̄dicassent: angel⁹ q̄z dñi paulo apparuit. dī. Festina venire hierl̄m. q̄ q̄dā frēs aduētū tuū p̄stolant ibidē. Cū ḡ barnabas cyprū vellet ꝓsere & parētes suos iuisere. paul⁹ aūt hirl̄m ꝓperare vellet: sctō sic instigāte spū abiuicē discesserūt. Dex cū paul⁹ barnabe q̄ sibi dixerat angel⁹ idicassz: rndit barnabas. Fiat volūtas dñi. nūc aūt cyprū vado: & ibidem vitā finiēs te amplio nō videbo. Et cū flens eius pedib⁹ se būliter voluraret: cōpatiēs ei paul⁹ dixit. Noli flere: quia sic dñi est volūtas. nam et mihi dñs in hac nocte apparuit dicēs. Ne ꝓhibeas barnabam ire cyprū. quia multos ibidē illuminabit & martyriū ꝓsummabit. Pergēs igit barnabas cyprū cum iohāne: euāgeliuz sancti mathei secuz detulit: & sup infirmos ponēs: multos dei virtute sanauit. Cum aūt de cypro exissent in uenerūt elymā magū: quē paulus lumie oculox ad tēpus p̄tiuauerat. qui eis restitit: & paulum intrare ꝓhibuit. Die igit quadā vidit barnabas homies & mulieres nudas currētes: et sua festa agentes. vñ indignat⁹ templo maledixit: & subito pars eius corrūēs multos appressit. Tādē salaminā deuenit & ibidē ꝓ eū p̄dict⁹ mag⁹ seditōez nō modicā excitauit. Comphēdentes igit iudei barnabā: multis affectū iniurijs trahebāt: & iudici ciuitatis puniēdū trade re festinabāt. Comperto aūt q̄ Eusebius vir magnus & potens de genere neronis illuc ad-

uenissent timuerūt iudei ne ipm de manib⁹ eoꝝ eriper:⁊ sic libeꝝ abire pmitteret. Ligātes igit funē in collo ei⁹ extra portā eū traxerūt:et ibidem ptin⁹ cōbusserūt. Deinꝯ nec sic impij iudei satiati ossa ei⁹ in quodā vase plūbeo recluserūt:in mare eadē pcipitare volētes. Johannes autē discipul⁹ ei⁹ cum duob⁹ alijs de nocte cōsurgens ea rapuit:⁊ in q̄dā cripta occulta sepeliuit. Que ibidē vt ait Sigibert⁹: vsꝯ ad tēpora Zenonis impatoris et Gelasij pape ⁊ vsꝯ ad annū dñi. d. lxxuerūt. ꝫ tūc ipso reuelante repta fuerūt. Beatus autez Dorotheus sic ait. Barnabas in roma xp̄m p̄mū p̄dicauit:episcopus mediolanen̄. fact⁹.

Legenda lxxvij. ℟
De sanctis Vito ⁊ Modesto.

Itus dicitur a vita.

v Distinguit aūt Augustinus de ciui. dei triplex gen⁹ vite. s. actuosuz. qō ptinet ad vitā actiuā. ociosuz qō ptinet ad ociū spūale vite p̄templatiue:⁊ ex vtroꝯ cōpositū. Et istō triplex gen⁹ vite fuit in eo. Vel vitus q̄si virt⁹. i. virtuosus. Modest⁹ q̄si stans in medio:hoc est in medio virtutis. Quālibet em̄ virtutē tāꝯ mediū circumstāt duo vitia tanꝯ extrema. Nam extrema p̄udētie sunt dolositas ⁊ fatuitas. Extrema tpantie desideriozū carnaliū adimpletio ⁊ oīmoda sui afflictio. Extrema fortitudinis pusillanimitas ⁊ temeritas. Extrema iusticie crudelitas ⁊ remissio.

Itus puer egregi⁹ ⁊ fidelis annoꝝ. xij.
v in sycilia martyriū passus ē. Hic a patre crebꝛo verberat ex eo q̄ idola p̄tem nebat:nec ipsa adorare volebat. Qō audiens Valerian⁹ p̄fect⁹ puer accersiuit. ⁊ sacrificare nolentē fustib⁹ cedi iussit. Brachia autē verberantiū ⁊ man⁹ p̄fecti aruerūt. clamauitꝯ p̄fectus. Be mihi q̄ manū amisi. Cui vit⁹. Accedant dij tui ⁊ te sanēt si p̄nt. Cui ille. Nūquid et tu facere vales hoc:Cui vit⁹. In nomie dei mei valeo. Statimꝯ p eo oꝛauit:⁊ sanitatez si bi obtinuit. Dixitꝯ p̄fect⁹ p̄ri. Corripe puer tuum ne male peat. Tūc eū in domū inducēs diuersis musicoꝝ generib⁹ ⁊ puellaꝝ lusib⁹: aliaꝯ delitiaꝝ generib⁹ imutare aīm pueri satagebat. Cū aūt eū in thalamū inclusisset: mirabilis odoꝛis fragrātia inde exijt:q̄ patrē ⁊ totā familiā nimio odoꝛe pfudit. Aspiciensꝯ pat p ostiū vidit septē angelos circa infantē stantes. dixitꝯ. Dij venerūt in domū meaz. Statimꝯ cecat⁹ est. Ad cui⁹ clamoꝛē tota ciuitas lucana cōmota est:ita vt valerian⁹ accurreret. ⁊ q̄d sibi accidisset interrogauit. Cui ille. Deos vidi igneos:⁊ vultū eoꝝ ferre nō potui. Ad templū igit jouis deducit:⁊ p recupatōe lumis thauꝝ cum cornib⁹ aureis pollicet. Sz cū nihil pficeret:filiū p sanatōe sua rogauit. ⁊ lumē suis pcibus recupauit. Cū autē nec sic crederet:ꝯ potius filiū occidere cogitaret:angel⁹ dñi Modesto pedagogo ei⁹ apparuit:et vt nauē p̄scēdēs puer ad aliā terrā deduceret impauit. Qō cū fecisset aq̄la eis ibidē cibū afferebat:⁊ mīta ibidem miracula faciebāt. Interea fili⁹ dyoclecia ni impatoris a demōe arripit:⁊ nisi vti⁹ lucan⁹ veniat se nunꝯ exire fatet. Vitus q̄rit:⁊ inuēt⁹ ad impatorē ducit. Cui dyoclecian⁹. Puer puerū meū sanare vales:Cui ille. Nō ego:ꝯ dñs. Statimꝯ sup eū man⁹ imposuit:⁊ ptin⁹ ab eo demō aufugit. Et ait dyoclecian⁹. Puer cōsule tibi ⁊ dijs sacrifica:ne mala morte intereas. Qō cū ille recusaret:⁊ in carcere cū Modesto missus fuisset:subito ferri moles q̄ eis erat imposita cecidit:⁊ carcer imēso lumie corruscauit. Qō cū impatori nunciatū fuisset:educt⁹ in clybanū ardentez mittit:ꝯ tū illesus egredit. Tūc leo terribilis ad eū deuoꝛandū mittit:ꝯ tamen ab eo fidei virtute placat. Tandē ipse cū Modesto ⁊ Crescētia nutrice sua q̄ sp eū secuta fuerat in eculeū supēdi iubet. ꝫ subito aer pturbatur. terra cōcutitur. tonitrua mugiūt. idoloꝝ tēpla corruūt ⁊ multos occidūt. Impator autem territus fugiēs:pugnis se pcutiebat dicēs. Be mihi q̄ ab vno puero victus sum. Illi aūt ab ab angelo cōtinuo soluti:iuxta quoddam flumen se inuenerūt. ⁊ ibidē pausantes ⁊ adoꝛantes animas domīo reddiderūt. Quoꝝ coꝛpora ab aq̄lis custodita:florentia illustris matrona sctō Vito reuelāte repperit. et ea accipiens honoꝛifice sepeliuit. Passi sunt aūt sub dyocleciano q̄ cepit circa ānos dñi. cclxxxvij.

Legenda lxxvij.
De sanctis Quirico ⁊ Julita.

Viricus querēs ar-

q cum: vl a chisil qō est fortitudo ⁊ cus niger. vel a q̄ris qō est hasta. vel a quiriles qō dicitur sedile. Ipse enim fuit arcus. i. curuus in sui humiliatiōe. fortis in tormentorum passione. niger in sui despectiōe. hasta in inimici debellatione. dei sedile ex dei habitatione. Hec enim in eo gratia suppleuit:que etas negauit. Julita iuuans vita. q: vita spūali vixit:⁊ p hāc multis pfuit. ℟

q Viric⁹ fuit fili⁹ iulite illustrissime matrone yconij. q̄ psecutōez declinare volēs i tharsū cilicie cū puero suo q̄rico q̄ erat trium ānoꝝ venit. ꝫ tū Alexādro p̄sidi p̄nāt:i vltimis suis pueꝝ gestās. Qō due famule suevidētes fugerūt:⁊ eā ptin⁹ reliq̄rūt. Preses igit puerū in vlnis suis suscepit:⁊ mīez sacrificare nolētē crudis neruis flagellari p̄cepit. Puer autē

matrē flagellari cōspiciens amare flebat: ⁊ lamentabiles voces dabat. Ait ꝑses puerū Quiricū in vlnas et sup genua ponēs eū osculis et aliis blandiciis demulcebat. Infans autez ad matrē respiciēs ꝑsidis oscula abhorrebat: ⁊ caput cū indignatōe auertēs vultū ei⁹ vngulis laniabat: ⁊ matri ꝓsonas voces dabat. q. di. ⁊ ego xp̄ian⁹ sum. Tandē diu reluctās ꝑsidem in scapulis momordit. Tūc p̄ses indignat⁹ dolore cruciat⁹: puer ab alto p gradus ꝓcipitauit: ita vt tribunali tenellū cerebrum adhereret. Julita vo filiū ad regnū ꝓcessisse videns: leta grās deo reddidit. Tūc Julita iussa ē excoriari ⁊ bullienti pice ꝑfundi: ⁊ demū capite trucari. In q̄daz autē legēda inuenit q Quiric⁹ tyrānū blādiētem eq vt minantez paruipēdens: xp̄ianū se eē cōfitebat. ℞m quidē tp̄us elinguis infantul⁹: ꝯ in eo loquebat sp̄ūssanctus. Quem cum p̄ses interrogaret q̄s eum docuisset: ait. Tuā o ꝑses mitor insipientiā: q̄ meā tantillā cernēs etatulam. nec dū tp̄is circulo triennē ꝓcunctaris q̄s me docuerit diuinā sapiam. Qui cū cederetur clamabat. Xp̄ian⁹ sum. Et quotiēs hoc clamabat: totiēs vires inter tormēta recipiebat. Prēses autē matrē cū puero mēbratim scindi fecit ⁊ eorum mēbra ne a xp̄ianis sepelirent disp̄gi mādauit. Sz tū ab angelo sūt collecta ⁊ nocte xp̄ianis sepulta. Hoꝝ corpa tpe cōstātini magni cū pax eēt reddita eccl̄ie: ab vna de ancillis q̄ adhuc superat reuelauit: ⁊ i deuotōe magna ab oi ꝑplo habent. Passi autē sunt circa ānos dñi. ccxxx. sub Alexādro imp̄atore.

Legenda lxxix. ℟

De sancta Marina.

Marina virgo vnica e-

m rat patri suo. Cum aūt p̄ q̄dā mōasteriū intrasset: mutauit habituz filie sue vt non femia: ꝯ masculꝰ videret. rogauitq̄ abbatē ⁊ frēs vt filiū suū vnicū reciperent. quibus eis ꝑcibus annuētibus in monachū est receptꝰ: ⁊ frater Marinꝰ ab oibus est appellatꝰ. Cepit aūt valde religiose viuere ⁊ valde obediens esse. Cum autē eēt. xxvij. ānoꝝ ⁊ p̄ eius se mortī appropinq̄re sentiret: filiā suā vocauit et ipaz in bono ꝓposito cōfirmās: ꝑcepit ne alicui reuelaret q mulier eēt. Ibat igit frequēter cū plaustro ⁊ bobus: ⁊ ligna mōasterio deferebat. Cōsueuerat aūt hospitari in domo cuiusdā viri: cuiꝰ filia cū de quodā milite cōcepisset interrogata: marinū mōachū se violasse asseruit. Interrogatus autē marinꝰ cur tantū flagitiū perpetrasset: se peccasse fatetur ⁊ veniam p̄recat. Statim de monasterio electus ad ostium monasteriꝰ mansit. ⁊ tribus annis ibidem ꝓmanēs buccella panis sustentabat. Postmodum filius ablactat. abbati mittitur. ⁊ marino educādus traditur. ⁊ ibidē cum eo ꝑ duos annos ꝓmorat. Dia āt cū maxia patiētia recipiebat: ⁊ i oibꝰ grās d̄o referebat. Tādē eiꝰ hūilitatis ⁊ patie frēs mirati eū i mōasteriū recipiūt: ⁊ q̄q officia viliora sibi iniūgūt. ip̄e aūt oia hylariter suscipiebat: ⁊ cūcta patiēter ⁊ deuote agebat. Tādē in bonis opibꝰ vitā ducēs: migrauit ad dñm. Cū aūt corpꝰ eiꝰ lauarēt ⁊ in vili loco sepelire disponerēt: respiciētes mulierē ipsum eē viderūt. Stupefacti ūst oēs ⁊ ꝑterriti se i dei famulā ꝑcūlo deliq̄sse fatent. Currunt oēs ad tā grāde spectaculū: ⁊ veniā postulāt ignorātie ⁊ delicti. Corpꝰ igit eiꝰ in eccl̄ia honorifice posuerūt. Illa autez q̄ famulā dei infamauerat a demōe arripit: ⁊ scelꝰ suū cōfitēs ⁊ ad sepulcrū virginis veniēs liberat. Ad cuiꝰ tumulū populi vndiq̄ confluūt et multa miracula ibi fiunt. Obiit autē. xiij. kal. Julij.

Legenda lxxx.

De natiuitate sancti Johānis baptiste.

Ohannes baptísta

i multipliciter notat. Dicit em̄ ꝓpheta amicus sp̄si. lucerna. angelus. vox. helyas. baptista saluatoris. ꝯo iudicis. ⁊ p̄cursor regis. In ꝓpheta designat ꝓgatiua cognitōis. in amico sp̄si ꝓgatiua dilectōis. in lucerna ardēti ꝓgatiua sāctitatis. in angelo ꝓrogatiua virginitatis. in voce ꝓgatiua hūilitatis. in helya ꝓgatiua feruoris. i baptista ꝓrogatiua mirabilis honoris. i p̄decone ꝓgatiua p̄dicatōis. in p̄cursore ꝓgatiua p̄parationis. ℟

n Atiuitas Johis bapt. ab archangelo Gabriele ꝫ modo annūciata fuit. David em̄ rex: sicut habet in hysto. schol. volens cultū dei ampliare. xxiiij. sūmos sacerdotes instituit. q̄z tū vnꝰ maior erat q̄ ꝑceps sacerdotū dicebat. Statuit autez. xvj. viros de heleazar et. viij. de ythamar. et ꝑm sortes dedit vnicuiq̄ hebdomadā vicis sue. abias aūt octauā hebdomadā habuit: de cuiꝰ genē zacharias fuit. Erāt aūt zacharias ⁊ vxor eiꝰ senes ⁊ absq̄ liberꝫ. Cū ḡ zacharias tēplū dñi vt icēsū poneret ingressus fuissz ⁊ mītitudo ꝑpli de foris expectaret: apparuit ei gabriel archangelus. Cū aūt zacharias i eiꝰ visiōe timeret: ait angelus. Ne timeas zacharia: qm̄ exaudita est oō tua. Prophetā ē em̄ bonoꝝ āgeloꝝ ꝑm q dic glo. ex sua visiōe territos benigna exhortatiōe ꝓtinꝰ ꝓsolari. Ecōtra mali angeli se i lucis angelos trāsfigurātes: si q̄s ex sui pītia tritos senserint ampliori eos horrore cōcutiūt. Annūciat igit gabriel zacharie se filiū habituꝝ cuiꝰ nomē Johānes eēt: q vinū ⁊ sicerā nō biberet: ⁊ ab vtē

in spũ ⁊ virtute helye pcederet. Johãnes vocatur helyas rõe situs. qz ambo i dekto. Rõne victus. qz ambo victu parci. Rõe cultꝰ. qz ambo vestitu iculti. Rõne officij. qz ambo pcursores. ℔ ille pcursor iudicis: iste saluatoris. Rõne zeli qz vtriusq; verbũ q̃si facula ardebat. Zacharias aũt ꝓsiderãs sui senectutẽ ⁊ vxoris sterilitatez dubitare cepit: ⁊ more iudeox signũ ab angelo req̃siuit. Angelꝰ aũt ꝓ eo q̃ vbis suis nõ credidit: ipsum taciturnitatis plaga pcussit.

¶ Notandũ aũt q̃ dubitatio ꝓsueuit fieri et excusari aliq̃ ꝓp̃ ꝓmissox magnitudinẽ: sicut legit de abrahã. Cũ em̃ dñs sibi ꝓmisisset q̃ semẽ suũ terrã chanaan possideret: dixit ad eum abrahã. Dñe deꝰ vñ scire possum q̃ possessurus sum eã: Et rñdẽs dñs. Sume inq̃t tibi vaccaz triẽnẽ ⁊c. Aliq̃ ꝓp̃ fragilitatis ꝓprie ꝓsiderationẽ: sic̃ ptz in Gedeone: q̃ ait. Obsecro mi dñe in quo liberabo isrl̃. Ecce familia mea infima est in manasse: ⁊ ego minimꝰ i domo p̃ris mei. Et ex hoc signũ petijt ⁊ accepit. Aliq̃ ꝓp̃ naturę impossibilitatẽ: sicut ptz i sara. Cũ em̃ dixisset dñs. reuertẽs veniã ad te et habebit sara filiũ. risit sara post hostiũ dicẽs. Postq̃ ꝓsenui ⁊ dñs meꝰ vetulꝰ est ⁊c. Quid ẽ ergo q̃ solꝰ Zacharias ex eo q̃ dubitauit plagã incurrit: cum ibi esset ⁊ magnitudo ꝓmissiõis ⁊ ꝓsideratio ꝓprie fragilitatis q̃ talẽ filiũ se habiturũ idignũ reputabat ⁊ ipossibilitas naturalis: Hoc multiplici de causa factuz fuisse putak. Primo sm Bedã. qm̃ discredẽdo locutꝰ ẽ: ideo silẽtio plectit vt tacẽdo credẽ discat. Scdo iõo qm̃ murꝰ effectꝰ est: vt maius miraculũ in natiuitate filij appareret. Cũ em̃ in natiuitate Johis p̃i loq̃la reddit: miraculũ miraculo cumulak. Tertio qz cõgruũ fuit vt vocẽ amitteret qñ vox nascebak ⁊ legi silentiũ imponebak. Quarto qm̃ ipe a dño signũ petijt: ⁊ ipaz taciturnitatẽ in signũ accepit. Cum aũt zacharias foras ad ppl̃m exisset ⁊ eum factũ mutuz videret: cognouerũt ipõ inuẽte q̃ visionẽ vidisset in tẽplo. Cõpleta aũt septimana officij sui abijt in domũ suã: et pcepit Elizabeth ⁊ mensibꝰ q̃nq; se occultauit. qz sicut ibi dicit Ambros. partus sui erubescebat etatẽ ne in senectute vacasse libidini videret. ⁊ tñ gaudebat sterilitatis carere obprobrio qz obprobriũ est mulieribꝰ nõ hẽ ꝓmiũ nuptiarũ ꝓpter qõ nuptie celebrank ⁊ carnalis coitꝰ excusak. Mense aũt sexto btã Maria q̃ tã do minũ cõcepat: cõgratulãs virgo fecũda ablata sterilitati ⁊ cõpatiens senectuti venit ad Elizabeth. Et cũ eam salutasset: btũs Johes iaz spũ sctõ repletꝰ sensit filiũ dei venire ad se: ⁊ ꝓ gaudio in matris vtero exultauit et tripudiauit. et motu salutauit quẽ voce nõ potuit. Exultauit em̃ quasi gestiens salutare ⁊ dño suo assurgere

Mansit ergo virgo btã cũ cognata sua tribus mãsibꝰ ministrãs ei. natũq; puerũ suis sanctis manibꝰ de terra leuauit. vt habek in hysto. scolas. ⁊ quasi more gerule officiosissime pegit.

¶ Hic dñi pcursor btũs nouẽ spãl̃r ⁊ singl̃ariter ꝓuilegijs claruit. Nam idẽ angelꝰ q̃ dñm annunciauit: ipm annũciauit. In vtero matris exultat: mater dñi ipsum a terra leuat. Linguã p̃is reserat. baptismũ p̃imꝰ ordinat. xp̃m indice demõstrat. xp̃m manibꝰ suis baptisat. Jp̃m ꝓ oibꝰ laudat xp̃us. in lymbo positis xp̃m venturũ pnũciat. Propter hec nouẽ ꝓuilegia vocak ab ipso dño ꝓpheta ⁊ plusq̃ ꝓpheta. Chrys. etiã q̃re dicak plusq̃ ꝓpheta sic ait. Prophete ẽ bñficiũ ꝓphetie a deo accipe. Nũquid ꝓphete ẽ beneficiũ baptisthatis deo dare: Prophete est vt ipe de deo ꝓpheret. nũquid ꝓphete ẽ vt deꝰ de illo ꝓphetet. Dẽs ꝓphete ꝓphetauerũt de xp̃o. de illis aũt ꝓphetatũ nõ est. Jpse autẽ nõ solũ ꝓphetauit de xp̃o: ℔ etiã alij ꝓphete ꝓphetauerũt de illo. Dẽs portitores verbi fuerunt. iste aũt ipa vox. Quãtũ aũt vox ꝓmitor vbo nõ tñ verbũ: tantũ Iohãnes ꝓpinq̃or xp̃o: non tñ xp̃s. Scõm Ambro. laus Johis ex q̃nq; colligit vl̃ ꝓphẽdit. s. ex parẽtib9 ex miracul̃. ex moribꝰ. ex munere. ⁊ exꝓdicatõe. Laus autẽ parẽtũ fm eũdez Amb. ex q̃nq; mãifestat. Sit em̃ sic̃. Plena laudatio ẽ q̃ genꝰ in moribꝰ. mores iñ eq̃tate. officiũ in sacerdotio. factũ in mãdatis. iudiciũ in iustificatõibꝰ ꝓphẽdit. Secũdo ex miraculis: quox q̃dã fuerũt ante eiꝰ ꝓceptionẽ in vtero. s. angelica annũciatio. nois imposition. ⁊ loq̃le p̃is amissio. Quedã q̃tum ad eiꝰ ꝓceptionẽ in vtero. s. supnaturalis cõceptio eiꝰ in vtero sãctificatio. ⁊ ꝓphetalis doni repletio. Quedã q̃tũ ad eius natiuitatẽ ex vtero. s. vtriusq; parẽtis spũs ꝓphetalis adeptio. quia ⁊ mater nomẽ sciuit: ⁊ p̃ canticũ edidit. loquele p̃is reseratio: ⁊ spũsancti repletio. Pñ ⁊ zacharias pater eius repletꝰ est spũsctõ ⁊c. Ambros. Respicite Johannẽ quãta vis sit in eius vocabulo: cuiꝰ nũcupatio reddidit muto vocẽ patri ꝓlẽ. ⁊ populo sacerdotem. Primus enĩz erat tacens lingua. sterilis filio priuatus officio. Jt vbi Johãnes nascitur: fit repente pater ꝓpheta. loquele vsum recepit. prolez a spiritu sancto suscipit. sacerdotez functio recognoscit

Tertio ex moribus. quia sanctissime vite fuit. De cuiꝰ sanctitate dicit Chrysosto. Cõuersatio Johannis omniũ vitam culpabilem faciebat apparere. Quemadodum enim si videres albam vestem: dicis satis candida vestis. si vo posueris eaz iuxta niuem: incipit tibi sordida apparere et si vere sordida non est. Sic q̃tum ad comparatiõem Johannis omnis homo videbatur. imũdus. ¶ Cuiꝰ quidẽ sanctitas

triplex habuit testimoniū. Primo a supcelestibus.i.ab ipsa trinitate. Et primo a patre qui vocat eum angelū Malach.ij.Ecce ego mitto angelū meū ꝛc.Angelus autē nomē est officij nō nature. Et ideo dī angelus rōe officij ex eo q̄ oīm angelox officiū exercuisse videt. Habuit oīm officiū seraphin. Interptat em̄ seraphin ardens.quia illi nos ardentes faciunt:ꝛ in dei amore plus ardent. Et de Johāne dī in eccl'ia Surrexit helyas quasi ignis ꝛc. Ipe em̄ venit in spū ꝛ virtute helye. Secūdo habuit officiuz cherubin.cherubin em̄ interptat plenitudo scientie. Et Johannes dī luciferJob.xxxviij. ex eo q̄ fuit termin⁹ noctis ignorantie:ꝛ initiū lucis gratie. Tertio habuit officiū thronox:quorum officiū est iudicare. Et de Johāne dī q̄ arguebat herodē:dicens. Non licz tibi hz̄e uxorē fratris tui. Quarto habuit officiū dñationū:q̄ docent nos erga subditos dñiuz gerere. Et Johannes erga subditos babebat in amore:erga reges in timore. Quinto officiū p̄incipatuū:q̄ docent nos superiores reuereri. Et Johannes de se dicebat.qui de terra ē de terra loquit. De xp̄o aūt.qui de celo venit sup oēs est. Itē.cui⁹ nō sum dign⁹ soluere corrigiā calci.ei⁹. Sexto officiū ptātū:p q̄s ptāres aeree vl' p̄rie arcenk q̄ nō potuerūt nocere sibi tā sāctificato. A nobis etiā arcebat cū ad baptismū p̄nie nos disponebat. Septimo officiū virtutū p q̄s fiūt miracula. Et būs Jobes mlta miracl'a in seipo ostendit. Magna em̄ miracula mel siluestre ꝛ locustas edere:pilos camelox induē ꝛ hmōi. Octauo officiuz archangelox:q̄ reuelabat maiora sicut ea q̄ spectāt ad nrām redēptōem:cū dicebat.Ecce agn⁹ dei ꝛc. Nono officiū angelorum:z: q̄ annūciabat maiora:sic̄ ea q̄ spectant ad mores.vt illud Pniaz agite ꝛc.Itē.neminē p̄cutiatis ꝛc. Secūdo habuit testimoniū a filio.sicut ptz Mat.xj.vbi eū xp̄s mltipl'r ꝓmēdat:dicēs int̄ ceta. Int̄ natos mulierū nō sur.ma.io.bap. Petr⁹ damiani. Ab illo verbo iohānis sunt deprōpta p̄conia q̄ qō fūdata est arida:ꝛ mouent sydera ꝛ sunt cōdita elemēta.

Tertio a spūsctō:cū p p̄ez suū dixit.Tu puer ꝑphe.al.vo.ꝛc.Scōo a celestib⁹.i.ab angelis sic̄ ptz Luc̄.j.vbi eū angel⁹ multipl'r ꝓmēdabat oñdens q̄nte sit dignitatis q̄ ad deū cum dicit. Erit em̄ magn⁹ coram dño. Quāte sāctitatis q̄ ad seipz cū sbdit. Vinū ꝛ sicerā nō bibet:ꝛ spūsctō replebit ex vtero mris. Quāte vtilitatis q̄ ad p̄ximū cū dicit.Et multos filiox isr'l̄ convertet ꝛc.

Tertio a subcelestib⁹.i. ab hoib⁹:sicut a p̄ie suo ꝛ vicinis:cū dicebāt.Quis putas puer iste erit ꝛc. E Quarto ꝑphēdit laus Jobis ex munere. Habuit em̄ mun⁹ in statu.in vtero. in egressu.ex vtero.in mūdi ꝓgressu.ꝛ in mundi egressu. In vtero habuit triplex mirabile munus gr̄e. Primo grām qua in vtero sanctificatus fuit.vñ fuit ante sanct⁹ q̄z nat⁹ Hiere.j. Priusq̄z te formarez in vtero noui te:et anteq̄z exires de ventre sanctificaui te. Secūdo grām qua ꝓphetare meruit:sicut quādo in vtero matris exultās deū adesse cognouit. Vñ Chrys. volens ostēdere qualit̄ fuerit priusq̄z ꝓpheta dicit. Prophete est p merito cōuersatōis ꝛ fidei ꝓphetiā accipe. Nūquid ꝓphete fuit vt p⁹ fieret ꝓpheta q̄z homo:Et q: cōsuetudo erat vt ꝓphete inūgerent.tūc q̄n beata virgo Elizabeth salutauit:xp̄us Johannē in vtero in ꝓphetam inūxit:sm q̄ dicit Chrys. in hec verba. Ideo xp̄s fecit Mariā salutare Elizabeth:vt sm̄o p cedens de vtero matris vbi habitabat dñs:ꝛ p aures Elizabeth ingressus descenderet ad Johannem:vt illic eum vngeret in ꝓphetam. Tertio gratiam qua suis meritis matri ꝓphetie spiritū tradidit. Vñ Chryf. volens ostēdere qualiter fuit priusq̄z ꝓpheta:ait. Quis ꝓpheta? cuz esset ꝓpheta: ꝓphetā facere potuit: Helyas quidem vnxit Helyzeū in ꝓphetā:non tū ꝓphetādi grām cōtulit. Iste aūt in vtero matris existens diuini introitus scientiā matri donauit: ꝛ os illius in verbo cōfessiōis aperuit.vt cui⁹ nō videbat personā:cognosceret dignitatez dicēs. Vñ hoc mihi vt mater dñi mei veniat ad me:

In egressu ex vtero habuit triplex mun⁹ gr̄e qñ ortus eius fuit miraculosus.sanct⁹.ꝛ iocūdus. Quia miraculosus excludit defectus impotētie.quia sanct⁹ reatus culpe.quia iocūdus lamentū miserie. Celebrat aūt ortus eius sine natiuitas sm magistrū Guilhelmū altisiodoren.triplici rōne. Primo rōe sanctificatiōis in vtero. Secūde rōne dignitatis in officio. Ipse em̄ tanq̄z lucifer venit:et eternū gaudiū nobis prim⁹ nūciauit. Tertio rōne iocūditatis in ortu suo.dixerat em̄ angelus. Et multi in natiuitate eius gaudebūt. Et ideo dignū est vt ꝛ nos in natiuitate eius gaudeam⁹. In ꝓgressu habuit simil'r multiplex munus. In hoc aūt patent eius excellētissima ꝛ diuersa munera gratie:qm̄ habuit perfectionē omniū scīox. Nam ꝓpheta fuit qñ dixit. Qui post me venit⁹ ē ꝛc. Plusq̄z ꝓpheta qñ xp̄m digito demonstrauit. Apostolus q: a deo missus fuit. ap'lus em̄ idē est qō missus. vñ. Fuit homo missus ꝛc. Martyr quia p iusticia mortē sustinuit. Cōfessor q: cōfessus est ꝛ nō negauit. Virgo. vñ ꝛ ꝑpē ipsius virginitatez angelus ē appellat⁹ Malach. ij. Ecce ego mitto angelū meuz ꝛc. In egressu de mūdo habuit triplex munus.quia efficitur martyr inuictus. tunc em̄ palmaz martyrij adeptus est. Dirigit nūcius p̄ciosus. Ipse em̄ tunc illis qui erāt in lymbo p̄ciosum nunciuz

attulit.s.ō aduētu xpi ⁊ redēptōe ipox. Et co litur exit⁹ gl'iosus. Eius em exit⁹ de oibus qui ad limbū descēderūt spāliter ab eccl'ia solēnizatur ⁊ gl'iose colit. ¶ Quito ex p̄dicatione. Circa cui⁹ p̄dicationē angel⁹ quatuor ponit cū dic̄. Et multos filioz isr'l' quertet ad dominū deū ipsoz ⁊ ipse p̄cedet ⁊c̄.s.fructū ordinē virtutē ⁊ fiuē. sicut pz in lr̄a. Et notandū q̄ p̄dicatio iohānis tripl'r fuit cōmendabilis. Ipe nāq; predicauit feruēter efficaciter ⁊ prudenter. Feruēter cū dicebat. Genimina vipe rarū ⁊c̄. Qui quidē feruor fuit inflāmat⁹ charitate. qz erat lucerna ardēs. Vñ dicit in p̄sona ipius Hieremias. Posuit os meū q̄si gla. acutū. Informatus veritate quia erat lucerna lucens. Vnde Johan. v. Vos misistis ad iohannē ⁊ ille phibuit testimoniū veritati. Discretione siue scia. Vñ turbis ⁊ publicanis ⁊ militib⁹ fm vniuscuiusq; exigentiā p̄ priam legē dedit. Firm⁹ cōstantia. Vnde ⁊ tā p̄stanter predicauit q̄ ex h̄ vitam amisit. Hec em q̄uor dz habere zelus. fm qō dicit Bern̄. Zelum tuū inflamet charitas. informet veritas. regat scia. ⁊ firmet constantia. Scō o efficaciter. qm̄ ad p̄dicationē ei⁹ multi conuersi sunt. Predicauit em̄ vbo p̄ assiduitatē doctrine. ⁊ exēplo per sāctitatē vite. p̄dicauit ⁊ cōuertit meritis ⁊ oōnibus deuotis. Tercio prudenter. Cuius prudentia p̄dicationis in trib⁹ fuit. Primo in eo q̄ vsus fuit cōminationib⁹ vt malos terreret dicēs. Jaz em̄ securis ad radicē arboris posita est. Scōo p̄missionib⁹ vt bonos alliceret di. Penitētiā agite app. enīz reg. ce. Tercio moderationib⁹. vt mediocres paulatim ad perfectionē attraheret. Vñ turb ⁊ publicāis ⁊ militib⁹ leuia iponebat vt postmodū ad maiora ꝓueherentur. turbis vt opi bus mīficordie insisterēt. publicanis vt se ab alienox appetitu abstinerent. militibus vt neminē cōcuterēt. nulli calūniaz facerent ⁊ suis stipendijs contēti essent. ¶ Et notandum q̄ sanct⁹ iohānes euangelista hac die migrauit ad dñm. sed eccl'ia ipsius festū in tercīū di em post xpi natiuitatē celebrandū instituit. qz tūc eius eccl'ia dedicata fuit. Et solēnitas natiuitatis bti iohis baptiste in suo die remansit. Nimirū qz hec dies ab angelo gaudio natiuitatis p̄cursoris autēticat⁹ fuit. Non autem dogmatizandū est q̄ euangelista baptiste cesserit tanq; minor maiori. Nō em̄ decens est q̄s eorū maior sit disputare. Nō etiā q̄dā exēplo diuinit⁹ est oīsum. Erāt em̄ vt legit duo doctores theologi. quox vn⁹ iohem baptistā. alter vo iohem euangelistā p̄ferebat. Tandē sup h̄ solēni disputatōe indicta. q̄libet valde solicit⁹ erat autoritates ⁊ efficaces rōnes inuenire q̄ bus suū iohem posset p̄ferre. Aduenīēte aūt disputatiōis die. quilibet sctōx emulatori suo apparuit eiq; dixit. Hñ p̄ozdes sum⁹ in celis de nobis nō disputetis in terris. Tūc illi sibi ad inuicē ⁊ oi ppl'o visionē publicauer̄t. ⁊ dominū būdixerūt. Paulus hystoriographus longobardox romane eccl'e dyacon⁹ ⁊ cassinē sis monach⁹. cū deberet quadā vice cereū cōsecrare fauces ei⁹ rauce facte sunt cū p̄i⁹ vocalis esset. Vt ḡ vox sibi restitueret hymnū scz Vt queant laxis ⁊c̄. ad honoz̄. b. iohis cōpo suit. Obi in p̄ncipio petit sibi vocē restitui. sicut ⁊ zacharie restituta fuit. Ossa mortuox aialiuz undecūq; collecta in hac die ab aliquibus cōburuntur. Cui⁹ duplex est causa. vt ait Johannes beleth. Vna est ex antiq̄ institutōnis obseruantia. Sunt em̄ quedā aialia q̄ dracones vocant. que in aere volāt. in aq̄s natant in terra ambulāt. Q̄nq; aūt dū p aera ambulārēt ad libidinē concitabant. ⁊ in puteis ⁊ aq̄s fluuialib⁹ sperma iactabāt. ⁊ inde sequebatur letalis annus. Cōtra hoc ḡ istud inuentū fuit remediū vt de ossib⁹ aliuz rogus fieret. ⁊ sic talia aialia fum⁹ fugaret. Et q̄ istud maxime hoc tpe fiebat. iō istud adhuc ab aliquib⁹ obseruatur. Alia causa est ad repzesentandū. qz ossa sancti Johis in sebaste ciuitate ab īfidelib⁹ cōbusta fuerūt. Ferunt etiā facule ardētes. qz Johānes fuit lucerna ardēs ⁊ lucēs. Et rota vertitur. qz sol tūc in circulo descēdit. ad significandū q̄ fama Johānis q̄ xp̄us putabat. descēdit fm qō ipse testimoniū phibuit dicense Me oporet minui. illū aūt crescere. Hoc significatū est fm qō dicit Aug. in eox ortibus ⁊ in eox mortib⁹. In eox ortib⁹. qz circa natiuitatē Johannis dies incipiūt decrescere circa natiuitatē xp̄i crescere. Juxta illud. Solsticium decimo xp̄m p̄cut atq; iohannē. Jtez in eox mortibus. qz corp⁹ xp̄i cruce fuit exultatum. corpus iohannis capite minoratū. Refert paulus in hystoria longobardox q̄ rocharith rex longobardox iuxta eccl'iam sancti iohannis bap. cum multo ornatu sepultus fuit. Quidā vero cupiditate illect⁹ nocte sepulcrū aperiens abstulit vniuersa. Cui b. iohānes apparens dixit. Cur ausus fuisti tāgere mihi cōmissum. Eccl'iaz meā decetero ingredi nō valebis. Qō vtiq; sic euenit. Nam q̄cunq; predictā eccl'iam intrare volebat quasi a validissimo pugille gutur ei⁹ feriebatur. ⁊ sic subito retro ruebat.

lxxxj.

De sanctī Gerualio ⁊ Protbasio

Eruasi⁹ a gerar qō

g est sacr ⁊ vas. vel a geus qō est inco

l

latus ꝛ syor ꝑulus. q̄si sacer ꝑ vite meritum vas ꝑ virtutū receptaculuz. pegrin⁹ ꝑ mundi contēptuz. ꝑulus ꝑ sui despectū. Prothasius a ꝓthos qō est ꝓmū ꝛ syos de⁹ sine diuinus. vel a ꝑcul ꝛ stasis qō est positio. q̄si ꝑm⁹ ꝑ dignitatē. diuinus per dilectionē. ꝑcul positus a mundi affectione. Horū passionē Ambrosius in libello ad caput eorum posito scripta inuenit.

§ Gervasius ꝛ ꝓthasius gemini frēs filij fuerūt sancti vitalis ꝛ btē valerie. Qui oia sua pauꝑib⁹ erogātes. manebāt cū sancto nazario qui apud ebzudunū oratoriuz ꝓstruebat. ꝛ ei celsus puer lapides porrigebat Q̄ vo nazari⁹ iam celsum habuisse narratur forte ꝑ anticipationē accipiēt. cū longe post eū sibi fuisse oblatū ex hystoria nazarij colligat. Cum aūt oēs ad Neronē impatorē ducerent sequebatur eos eiulans puer celsus. Quē cū vnus militū a lapis cederet ꝛ cedentē nazari⁹ increparet. iratꝰ milites nazarium calcibus ceciderunt. ipsum cū alijs in carcere recluserunt ꝛ postmodū in mare ꝓcipitauerūt Gervasiū vo ꝛ ꝓthasium mediolanū duxerūt. Nazarius vo miraculose liberatus mediolanū venit Eo tpe supueniente comite astasio qui cōtra marchomānos ꝓficiscebat ad bellū. deoꝝ cultores eidē occurrerūt asserentes q̄ dij sibi respondere contēnerent nisi ꝓius Gervasi⁹ et Prothasius imolarent. Continuo igit tenentur ꝛ vt sacrificēt inuitant. Cui cū Gervasius oia ydola surda ꝛ muta diceret ꝛ ipm ab omnipotēte vo victoriā requirere debere doceret iratus tādiu eū plūbatis cedi iussit q̄diu spiritum exalaret. Deinde ꝓthasium accersiri fecit. eiq̄ dixit. Miser vel tu viuere stude ꝛ noli cū fratre tuo mala morte pire. Cui ꝓthasius. Quis est miser ego qui te non timeo. aut tu q̄ me timere probaris. Cui astasius. Ego te miser homo quō timeo. Cui Prothasi⁹. In hoc me timere ꝛ te ledi probaris si nō sacrificauero dijs tuis. Si em̄ te ledi a me nequaq̄ timeres. nunq̄ ad sacrificiū ydoloꝝ me ipe ꝓpelleres. Tunc eū comes in eculeū suspendi precepit. Cui ꝓthasi⁹. Non tibi comes irascor. q̄m cecos oculos tui cordis attēdo. quin potius tui misereor. quia nescis quid facias. Age igitur qō cepisti vt mihi cum fratre meo occurre re possit benignitas salnatoris. Tunc comes iussit euz decollari. Philippus aūt ser⁹ xpi cū filio suo corpa eoꝝ raptuit. ꝛ occulte in domo sua in archa saxea sepelisuit. ꝛ libellū eorū ortum finē ꝛ vitam ꝓtinentē ad eoꝝ caput posuit. Passi sunt aūt sub Nerone qui cepit circa annū dñi. lvij. Hoꝝ corpa multo tpe latuerunt. ꝫ tempe beati Ambrosij hoc mō reperta fuerunt. Ambrosio nanq̄ in ecclesia sanctoꝝ naboris ꝛ felicis in oꝛone posito. ita vt nec vigilaret aperte nec dormiret integre apparuerunt ei duo pulcerrimi iuuenes vestibus candidis. i. collobio ꝛ pallio induti. caligulis calciati. secum manib⁹ extensis orantes. Orauit igitur Ambrosius vt si est illusio nō vltra appareat. si aūt veritas denno reueletur. Simili igitur mō canente gallo. orantes secū iuuenes apparuerunt. Tercia vo nocte defecto iā corpe ieiunijs non dormiēti ꝫ stupenti cū tercia sibi apparuere persona. que similis paulo apostolo videbatur. Fm q̄ in pictura ꝓsperat. Illisq̄ tacentib⁹ ap'lus sibi dixit. Isti sunt qui nihil terrenū desiderātes monita mea secuti sunt. quoꝝ corpa in eo loco reples in quo stas. Duodecim pedū altitudine terra cooptā archā inuenies. ꝛ ad caput eoꝝ libellū in quo ortus eoꝝ continet ꝛ finis. Conuocatis igitur vicinis epis. ipe poꝛ terre fossor accessit. ꝛ oia put dixerat sibi paulus inuenit. Et ꝫ iā. ccc. anni ꝛ vltra fluxissent. ita tñ corpa coꝝ sunt repta. ac si ipa hora ibidē fuissent posita. Insup vo odor suauissim⁹ ꝛ mirabilis inde fragrabat. ℌ Cecus aūt quidā tangēs feretꝝ illuminatus est. Et multi alij meritis eoꝝ curati sunt. In hoꝝ solēnitate paꝝ inter lōgobardos ꝛ romanū imperiū reformata fuit. ꝛ iō Greg. papa. Loquet dñs pacē in plebē suā. in introitu misse cātari instituit. Hñ ꝛ officia ptim sanctis ꝓueniūt. ptim euētibus q̄ ipis cōtigere diebus. Refert aug⁹ in li. xx. de ciuita. dei. q̄ ipo pñte ꝛ impatoꝛe ꝛ multa turba. quidaꝫ cecus apud mediolanū ad corpa martyrū Gervasij ꝛ ꝓthasij lumē recepit. Utrū aūt sit p̄dict⁹ cecus an ali⁹ ignoraꝫ. Idē q̄ꝫ refert ibidē q̄ q̄dā inuenis in villa victoriana que ab ipoꝛegio triginta miliarib⁹ distat cū in quodā flumine equū lauaret. cōtinuo eū diabolus vexauit et in flumē tanq̄ mortuū eū ꝓiecit. Cum aūt vespere in eccl'ia btoꝝ gervalij ꝛ ꝓthasij que ꝓpe erat cātarent. ille vocib⁹ illis q̄ū pcussus cum grādi fremitu eccl'iam intrans altare tenebat inde amoueri nō valēs tanq̄ si ibidē alligat⁹ fuisset. Et cū demō vt inde exiret adiuraret. ille se ei⁹ mēbra amputare cū exiret minabatur Cum ꝫ adiurat⁹ exiret. ocul⁹ eius in maxillaꝫ fusus tenui venula dependabat. ꝫ in locū suū sicut potuerunt oculū reuocauerūt. Et ecce ītra paucos dies meritis sanctoꝝ gervasij ꝛ ꝓthasij plene sanat⁹ est. Amb. ꝫ in ꝑsa. sic ait. Hi sunt q̄ vexillo celesti signi victricia apli arma sumpserāt. ꝛ a mundanis nexib⁹ absoluti neq̄ssimi hostis vicioꝝ aciē ꝓsternētes liberi ꝛ expediti xpm dñm sūt secuti. O q̄ felix germanitas q̄ sacris imberēdo eloquijs nullo po

tuit interpolari ꝓtagio. Ꝺ ꝯ gl̄osa certaminis cā. vbi ꝑiter coronāt ꝗs vn⁹ vter⁹ inf̄n⁹ effudit.

lxxxij.

De sanctis Johanne ⁊ Paulo.

Ohannes ⁊ paulus

t ꝓmicerij ⁊ ꝓpositi constantie filie cō stātini augusti fuer̄t. Eo aūt tpe cuz gens cithica dacīā ⁊ tracīā occuparet. ⁊ gallican⁹ dux romani exercit⁹ ꝫ ꝑdictā gentē mitti deberet. ꝓstantīā filiā ꝓstātini ꝓ mercede laboris sibi in vxoꝛez dari petebat. Ꝺ etiā romani ꝓncipes instanti⁹ fieri postulabant. Ꝑ aūt plurimū tristabat. sciens filiā suā postꝯ a btā agnete sanata fuerat in virginitatis ꝓposito posita facilius occidi posse ꝯ ad sensuz inclinari. Virgo tñ de deo cōfidens pr̄i ꝓsuluit vt eā sibi spondeat cuz victoꝛ rediret. Verūtñ duas filias suas ꝗs ex vxoꝛe defuncta suscepe rat. idē gallican⁹ secuz manere ꝓmitteret. vt ꝙ eas moꝛes ⁊ votū pr̄is scire posset. Et ipa duos ꝓpositos suos iohez ⁊ paulū sibi ꝓcederet in spe ꝗsi maioris firmitatis rogās deū vt ipsum ⁊ filias ꝙuerteret. Ꝺ vbi oibus placuit gallicanus assumptis iohe ⁊ paulo ⁊ copioso exercitu ꝓficiscit̄ ꝫ tñ a cythicarū gēte ei⁹ exercitus frangit̄. ⁊ in vrbe tracīarū ab hostib⁹ obsidet. Tūc accedētes iohs ⁊ paul⁹ eidē dixer̄t Fac votū deo celi ⁊ eris victoꝛ melioꝛ ꝯ fuisti Ꝺ cū feciss̄t iuuenis in hūero ferēs crucez statim sibi apparuit eiꝯ dixit. Sume gladiū tuū ⁊ sequere me. Quē ille accipiēs ꝑ media castra iuit ad regē vsꝯ deueniens. illūꝯ occidēs. solo timoꝛe vniuersum exercitū subiugauit ⁊ romanis tributarios fecit. Duo ꝗz milites armati eidē apparētes eū hinc inde cōfirmabant. Fact⁹ igit̄ xp̄ian⁹ romā redijt. ⁊ cuz multo honoꝛe suscept⁹. rogauit augustum vt sibi indulgeret si filiā mīme desponsaret. eo ꝙ decetero xp̄o ꝓtinenter viuere ꝓponeret. Ꝺ cū augusto plurimū placuisset ⁊ due filie gallicani a cōstantia vgine ad xp̄m cōuerse eēnt. ipe gallicanus ducatui cessit. ⁊ oia pauperib⁹ tribuēs xp̄o cū alijs seruis dei in paupꝛate seruiuit. Multa aūt miracula faciebat. ita vt solo visu demones de obsessis coꝛpibus effugaret. Hui⁹ sacre opinionis fama in toto oꝛbe terrarū intantū excreuit. vt ab oꝛiēte ⁊ occidēte veniētes viderent viruz ex patricio consule lauantē pedes paupex. ponētez mensaz aquā manib⁹ effundentē. languētib⁹ sollicite ministrantē. ⁊ cetera sctē fuituris officia exhibente Cōstantino igit̄ defuncto ꝓstanti⁹ ꝓstātini magni fili⁹ arriana hereſi depꝛauat⁹ imperiuz tenuit. Verū cū ꝓstanti⁹ frat̄ cōstātini duos filios. s. gallū ⁊ iulianū reliq̄sset. ꝓstāti⁹ impatoꝛ dictū gallū ceſarē fecit. ⁊ ꝫ iudeaz rebellantez misit quē tñ postmodū interfecit. Julian⁹ vo timēs ne exēplo fratris a constantio ꝑimeret monasteriū ingressus ē. vbi magnā religionē simulans lectoꝛ ordinat⁹ est. Qui ꝑ maleficiū demonē consuluit. rñsum accipiens ꝙ ad imperiū sublimandus esset. Post aliq̄t tps vrgētibus aliq̄bus negocijs cōstanti⁹ iulianū cesarē fecit ⁊ ipm i gallīā destinauit. q̄ oia strēnue agebat. Mortuo aūt cōstantio ⁊ iuliano apostata in impiuz a ꝓstātio sublimato. iussit iulianus vt gallican⁹ aut dijs imolaret aut abscederet. Tanto em̄ viro nō audebat necē inferre Ille igit̄ alexādrīā pꝛexit. ⁊ ab infidelib⁹ ꝑ coꝛ transfix⁹ martyrij coronā ꝓcepit. Aut iulian⁹ capt⁹ cupiditate sacrilega auaricīā suā euāgelij testimonio colorabat Nā facultates a xp̄ianis auferēs dicebat. Xp̄s vester dicit in euangelio. Qui nō renūciauerit oib⁹ q̄ possidet n̄ ꝑt me⁹ eē discipulus. Audiens igit̄ ꝙ iobes ⁊ paulus ex opibus ꝗs vgo cōstātia relinquerat xp̄ianos pauꝑes sustētabāt. mādauit eisdē ꝙ sicut ꝓstātino ita ꝗz ⁊ sibi adherere deberent. At illi dixerūt. Dū gl̄iosi ipatoꝛes ꝓstātin⁹ et fili⁹ ei⁹ ꝓstāti⁹ se eē suos xp̄i gl̄iabant̄. nos famulabamur eisdē. Tu vo q̄ religionē plenaz vtutib⁹ reliq̄sti. a te oīno receſſim⁹ ⁊ tibi obedire ꝓtēnim⁹. Quib⁹ iulian⁹ mādauit. Ego i eccl̄ia clericatū obtinui. ⁊ si voluisseꝛ ad ꝑmū eccl̄ie statū ꝓueniss̄em. Sz cōsiderās vanum eē inertiā sectari ⁊ ociū. militie animum dedi dijsꝯ sacrificans eoꝛ suffragijs imperiū obtinui. Dñi vos in aula regia nutriti. nō debetis lateri meo deesse. vt ꝑmos vos in palatō meo habeā. Ꝺ si a vobis ꝓcēpt⁹ fuero agā vt necesse est vt ꝓtēni nō possim. Qui tūdētes dixerūt. Deū tibi ꝓponētes minas tuas nequaꝯ timem⁹. ne regi eterni inimicicias incurram⁹ Ad hoc iulianus. Si infra decē dies vltro ad me venire ꝓtēpseritis. coacti postmodū facietis qō spōte facere nō curatis. Cui sancti rñderunt. Jā decē dies ꝓteriss̄e estima. ⁊ hodie facito qō tūc te factuꝛ esse minaris. Quib⁹ iulianus. Putatis qꝛ martyres vos faciāt xp̄iani. Nisi mihi cōsenseritis puniam vos non vt martyres ꝫ vt publicos hostes. Tūc iohānes ⁊ paul⁹ ꝑ totos decē dies elemosynis insistētes oia sua pauꝑibus erogabāt. Decima aūt die missus est ad eos therēcian⁹ qui dixit eis. Dñs noster iulian⁹ statiunculū aureū iouis advos misit vt eidē thura incēdatis. alioquin ambo simul ꝓbitis. Cui sancti dixerūt. Si tuus dñs est iulian⁹ habeto pacē cuz illo. nobis ali⁹ dñs non est nisi dñs ihesus xp̄s. Tunc iussit eos occulte decollari. ⁊ in fouea intra domū sepeliri. famam faciens ꝙ in exilium eēnt

missi. ℌ Post hoc filius therenciani a demone arripit ⁊ intra domū clamare cepit q̄ a demone vrerek. Qō vidēs therencian⁹ scelus ꝓfitek ⁊ xp̄iā⁹ efficit. passio sctō⁹ ab eo ꝓscribitur ⁊ ei⁹ filius liberat. Passi sunt aūt circa annuz dñi. cccxliij. Refert Greg. in omek. euāgelij. Si q̄s vult venire p⁹ me. q̄ quedaz matrona dū ecclīam ist⁹ martyrū freq̄nti⁹ visitaret. ⁊ die quadam inde rediret duos stantes monachos sub pegrino habitu inuenit q̄s pegrinos credens elemosynā sibi dari p̄cepit. Qz postq̄ dispēsator eis ad largiendū elemosynā appropinquasset. astiterūt ei vicini⁹ ⁊ dixerūt. Tu nos mō visitas. nos te in die iudicij requirem⁹. ⁊ q̄cq̄d poterim⁹ tibi p̄stabim⁹ Quo dicto ab oculis eius ablati sunt. Ambrosius de his martyrib⁹ in p̄fatione sic dicit Beati martyres Johannes ⁊ Paulus veraciter impleuerūt qō dauitica voce dr. Ecce q̄ bonū ⁊ q̄ iocunduz habitare fratres in vnuz. Nascendi lege consortes. fidei societate conciui. passionis equalitate cōsimiles. in vno sem per domino glorioſi.

lxxxiij. ℜ

De sancto Leone papa.

Eo papa vt in mira

culis beate vginis legit in ecclesia sancte marie maioris in die resurrectionis missam celebrabat ⁊ dū fideles p ordinē cōicaret. ⁊ quedā matrona manū ei⁹ osculata fuisset ex hoc in eū vehemēs carnis tēptatio insurrexit. Ut vir dei in semetipsum seuissimus vltor insurgit. ⁊ eadē die manū se scādalizātez occulte penit⁹ amputauit ⁊ a se reiecit. Interea murmur oriebat in pplo cur summ⁹ pōtifex diuina more solito nō celebraret Tūc leo a btām vginē se conuertit ⁊ ei⁹ pudētie totalit se cōmisit. Tūc illa cōtinuo sibi astitit ⁊ manū suā suis sctissimis manib⁹ illi restituit ⁊ reformauit iubēs vt p̄cederet ⁊ filio suo sacrificiū imolaret. Leo igit oi pplo q̄d sibi cōtigerit p̄dicauit ⁊ manū restitutā oib⁹ euidēter oñdit. Hic calcedo. concilīū celebrauit. solas vgines ibidē velari instituit. Ibi etiā statutuz fuit ⁊ vgo maria mat oi appellarek. Eo q̄z tē pore attila italiā deuastabat. Igit. s. leo in ecclesia ap̄lor⁹ trib⁹ diebus ⁊ trib⁹ noctib⁹ orōni vacās. Post ℌ dixit ad suos. q̄ vult me seq̄ seq̄tur. Cū igit ad attilā appropinq̄sset ille vt b. leonē vidit ō eq̄ descēdit. eiusq̄ pedib⁹ puolutus rogauit vt peteret q̄cq̄d vellet. Qui petijt vt ab ytalia discederet ⁊ captiuos relaxaret. Et duz arguerek a suis q̄ triūphator orbis a sacerdote victo⁹ eēt rūdit. Prouidi mihi ⁊ vobis. Vidi em̄ a dextris ei⁹ fortissimū militez euaginato gladio stantē mihiq̄ dicentē. Nisi huic parueris cū oībus tuis interibis. Cuz b. Leo ep̄lam ad fabianū ep̄m cōstantinopolitanū aduersum euchiciū ⁊ nestoriū scripsisset. sup sepulcrū b. petri iḡz posuit ⁊ ieiunijs ⁊ orōnib⁹ insistens dixit. Quicq̄d in hac ep̄la vt hō errauī. tu cui ecclie cura cōmissa ē corrige ⁊ emēda. Et post dies. xl. orāti illi petr⁹ apparuit dr. Legi ⁊ emēdaui. Acciptēsq̄ leo epistolaz inuenit eā manib⁹ ap̄li correctā ⁊ emendatā. Alias etiā sepulcro. b. petri. xl. dieb⁹ ieiunijs ⁊ orōnib⁹ vacās leo astitit obsecrās vt suorū sibi pctō⁹ venīā ipetraret. Cui petr⁹ apparēs dixit. Dēpcat⁹ suz p te dñm ⁊ oia peccata tua dimisit. Solūmō de manuū ipositiōe debes inq̄ri. i. si bñ siue aliter alicui man⁹ iposueris exigeris. Obijt circa annos dñi. ccccxl.

lxxxiiij.

De sancto Petro apostolo.

Etrus trinomi⁹ ex-

p titit. Vocat⁹ est em̄ simon bariona. Simō interp̄tat obediēs vl̄ ponēs tristiciā. bariona fili⁹ colūbe. Bar lingua sira fili⁹. iona hebraice colūba. Fuit em̄ obediens q̄n xp̄s eū vocauit. q⁹ ad vni⁹ inflationis vocez dño obedinit. ponēs tristiciā q̄n xp̄z negauit. q⁹ egressus foras fleuit amare. fili⁹ colūbe q̄a deo simplici intentōe fuinit. Scdo vocat⁹ est cephas q̄ interp̄tat caput vl̄ petra vl̄ icrepās ore. Caput rōne p̄ncipat⁹ in platōe. petra rōe firmitatis i passione. increpās ore rōe p̄statie in p̄dicatōe. Tercio vocat⁹ est pe. q̄ interp̄tatur agnoscēs siue discalcias vl̄ dissoluēs quia xp̄i diuinitatē agnouit cū dixit. tu es xp̄s fili⁹ dei viui. Et pedes affectuū suoz i oi ope mortuoz terreno discalciauit cū dixit. Ecce nos reli. oia ⁊c. Et vincula pctō⁹ a nobis dissoluit. ⁊ hoc p claues q̄s a dño accepit. Habuit aūt triplex cognomē. Dict⁹ est em̄ simō iohanna. q̄ interp̄tat dñi pulcritudo. scdo simō iobis q̄ interp̄tat cui donatuz ē. tercio simō bariona q̄ interp̄tat fili⁹ colūbe. Per q̄ dat intelligi q⁹ ipe habuit pulcritudinē mor⁹. dona virtutū abūdantiā lacrimarū. q⁹ colūba hz gemitū p cātu. Istud aūt nomē pe. ibs p̄mo sibi imponendū p̄misit cū dixit. Joh. j. Tu voceris cephas q̄ interp̄tat petr⁹. Scdm p̄mis suz iposuit. sicut dr Mar. iij. Et iposuit simoni nomē petr⁹ Tercio ipositū ꝓfirmauit cū dixit Math. xvj. Et ego dico tibi. q⁹ tu es petr⁹ ⁊ sup̄ tē. Eius martyriū Marcell⁹. Lin⁹ papa Egisipp⁹ ⁊ Leo papa scripserūt. ℜ

Etrus ap̄ls inter ceteros ⁊ sup̄a ceteros ap̄los maioris fernoꝛ extitit. Nā

p ⁊ scire dñi p̄ditoꝛē voluit. q⁹ vt dr. Tu

gastī. si eū sciuisset dētibus discerpsisset. ⁊ ob hoc dñs ꝓditorē suū noiare nolebat. qz vt ait Chrisō. si ipm noiasset petr⁹ ꝓtinuo surrexissz ⁊ ipm ꝓtinus trucidasset. Hic sup mare ad dñm ambulauit. in dñi transfiguratōe ⁊ puelle suscitatōe a dño elect⁹ fuit. staterē in ore piscis inuenit. claues regni celoꝝ a dño accepit. ⁊ pascēdas oues a xpo suscepit. tria milia hominū in pentecosten sua ꝑdicatōne puertit. ananie ⁊ saphire mortē ꝑdixit. eneā gallicū curauit. cornelīū baptizauit. tabitā suscitauit. vmbras sui corpis infirmos sanauit. ab herode incarceratur. ꝫ ab angelo liberat. ꝗs aūt eius cibus vl indumentū fuerit ipe hoc in libro clementis testat. panis inquit solus est mihi cuz olivis. ⁊ raro cū oleribus in vsu est. Indumētum aūt hoc est mihi qō vides. tunica cū pallio. ⁊ hoc dñs nihil aliud requiro. Ferē ąz qz in sinu semp sudariū portabat ꝙ crebro fluentes lacrimas tergebat. qz qñ dulcis allocutionis ⁊ ꝑsentie dñi memor erat. ꝑ nimia amoris dulcedine lacrimas cōtinere nō poterat. quādo etiā culpā negatiōis ad memoriaz reducebat vberrimas lacrimas emittebat. Dñi adeo in cōsuetudie habuit flere vt eius facies tota ad usta lacrimis videreť sicut dicit clemēs. Idez etiā dicit q audito in nocte gallicantu ad oratiōnē surgere cōsueuerat. ⁊ tūc silr vt dī ad fletū ꝓrūpe cōsuenit. Refert ąz clemēs fm qō i ecclesia hysto. inueniť q cū vxor petri ad passionē duceret. Pe. ingēti gaudio exultauit. ac eā ꝓnomine vocās noie. post eā clamauit. O ꝓuxor metmō dñi. Quadā vice dū petr⁹ aplūs duos de discipulis suis misisset ad ꝑdicandū dū. xx dietas iuissent. vn⁹ illoꝝ defunct⁹ est. alter vo ad pe. redijt ⁊ qō acciderat nūciauit. ꝑ dī fuisse. b. marcialis. vl fm ąsdaz matern⁹. Alibi legiť q ꝑm⁹ fuit btūs fróto soci⁹ qui defunct⁹ ē scōs fuit ꝑsbr georgi⁹. Tūc petr⁹ suū baculuz sibi tradidit. ꝑcipiēs vt ad sociū pgeret ⁊ euz sup illū poneret. Qō cū feciſſz. ille ꝙ iā p. xl. dies iacebat mortu⁹ ꝓtin⁹ surrexit viu⁹. B

Eo tpe erat in hierlm quidā mag⁹ noie Symon ꝙ se ꝑmā vitatē dicebat ⁊ sibi credētes ꝑpetuos effici asserebat ⁊ nulla sibi ipossibilia dicebat. Legiť etiā in li. Clemētis ipm dixisse Adorabor vt ds publice diuinis donaboz honoribꝰ. ⁊ ꝗcqd voluero facere potero. Aliqñ cū mater mea rachel inberet me exire ad campū vt meterē. ego falcē vides positā. ꝑcepi falci vt ꝙ se meteret. ⁊ messuit decuplo amplius ceteris. Addidit ąz ⁊ ꝑ fm qō dicit Hieron⁹. Ego suz fmo dei. ego speciosus. ego paclit⁹. ego oipotēs. ego oia dei. Serpētes ąz eneos faciebat se mouere. statuas eneas ⁊ lapideas ridere ⁊ canes cantare. Hic igitur vt Lin⁹ ait volens disputare cū pe. ⁊ oñdere q de⁹ eēt. statuta die venit petr⁹ ad locū certamis ⁊ astantibus petr⁹ dixit. Pax vobis frēs ꝙ veritatez amatis. Cui simon. Nos tua pace opus non habem⁹. Si em pax sit ⁊ pcordia adinuenien dā vitatē nihil ꝑficere poterim⁹. Fit em inē se pacē latrones. ꝓpter qō noli inuocare pacē ꝫ pugnā. Duob⁹ em dimicātib⁹ tunc erit pax cū alter fuerit supat⁹. Et pe. Cur times audire pacē. Expctis em bella nascunť. vbi aūt pctm nō fit pax est. In disputationib⁹ vitas. in opibus iusticia inuenit. Et simon. Nihil dicis ꝫ ego oñdam tibi deitatis mee potētiā vt repente adores me. Ego suz pma virt⁹ ⁊ possuz volare p aera. nouas arbores facere. lapides i panē mutare. in ígne sine lesione durare. ⁊ oia ꝙ volo possuz facere. Cōtra hūc igiť simonē petrus disputabat. ⁊ oia ei⁹ maleficia detegebat. Tūc simon vides qz petro nō posset resistere oēs libros sue magice artis ne forte mag⁹ prodereť in mare ꝓiecit. ⁊ romā vt ibi ds habeatur prexit. Qō vbi petr⁹ cōpit ipm insequtur ⁊ romā vsqz ꝑficiscit. C Quarto igiť anno claudij imperatoris Pe. romam applicuit ⁊ ibi annis. xxv. sedit ⁊ duos epos Liniū ⁊ Cletuz sibi coadiutores vt ait Johes beleth vnū extra muros vrbis. aliū intra ordinauit. Predicationi aūt insistens multos ad fidem ꝓuertebat. ⁊ infirmos ꝫ plures curabat. Sz ⁊ in ꝑdicatiōe sua semp laudās ⁊ ꝑferēs castitatem ꝗtuor cōcubinas agrippe ꝑfecti adeo puertit q ad ꝑfectuz redire vlteri⁹ recusarēt. Dñi iratus ꝑfectus aduersus petrū occasionē ꝗrebat

Post hoc apparuit dñs petro dicēs. Simō ⁊ Nero cōtra te cogitāt. ꝫ ne timeas. qz tecum sum vt eruaz te. ⁊ dabo tibi serui mei pauli solacium. qui cras romā ingredietur. Sciēs igitur petrus vt ait Linus qz velox esset depositio tabernaculi sui in cōuentu fratrū positus manū Clemētis apprehendit ⁊ eū in epm ordinauit. ⁊ in cathedra loco sui sedere coegit.

Post hoc paulus sicut dns ꝑdixerat romam venit ⁊ cū Petro xpm ꝑdicare cepit. Simō aūt magus intantū a Nerone amabať q vite ei⁹ ⁊ salutis ⁊ totius ciuitatis custos sine dubio putabatur. Quadam aūt die sicut dicit Leo pa. duz ante neronem astaret ei⁹ effigies subito mutabať. ⁊ mō senioꝝ mō adolescētioꝝ videbať. Qō cū videret nero. verū hūc eē di filiū estimabat. Dixit itaqz simō mag⁹ neroni. sicut idē leo refert. vt scias optie ipatoꝝ me dī filiū eē. iube me decollari ⁊ tercia die resurgā Precepit igiť Nero carnifici vt euz decollare deberet. Qui cū putaret se decollare simonez decollauit arietē. simō aūt arte magica illesus euasit ⁊ arietis mēbra colligēs ea abscondit

& tribus diebus se occultauit/sanguis ãt aretis ibidẽ pgelat⁹ remãsit. Die aũt tercio oñdit se neroni dicens. Fac sanguinẽ meũ q̃ effusus ẽ ex tergi. q; ecce ego q̃ decollat⁹ fuerã sicut ꝓmisi die tercia resurrexi. Quẽ nero videns obstupuit & ipm verũ dei filiũ eẽ putauit. hec leo. Illi qñ etiã cũ in cõclaui cũ nerone eẽt demõ i ei⁹ spẽ foris ppo loqbat. Deniq; romani in tanta veneratiõe eũ habuerũt q̃ eidẽ imaginẽ fecerũt. & hunc titulũ subscripserũt simoni deo sctõ. ℗ Petr⁹ aũt & paulus vt leo testatur ad Nero. introierũt & oia ei⁹ maleficia detegebant. Addidit q̃z pe. q̃ sicut in xpo sunt due substãtie. s. õi & hois sic & in isto mago sũt due substãtie. s. hois & diaboli. Dixitq; simon vt testat. s. marcel. & leo Ne diutius hũc patiar inimicũ ꝑcipiã angelis meis vt vindicẽt me de isto. Cui pe. angelos tuos nõ timeo ꝙ ipi me timẽt. Nero dixit nõ times simonẽ q̃ diuinitatẽ suã reb⁹ affirmat. cui pe. Si diuinitas est in ipo dicat nũc mihi q̃d cogito vl̃ q̃d facio quaz cogitationẽ meã ꝓpus aurib⁹ tuis insinuo vt ñ audeat mẽtiri. Nero di. Accede huc & dic mihi q̃d cogitas. Pe. autẽ accedẽs secreto dixit. iube mihi panẽ ordeaceũ afferri & occulte dari. Qui cũ allat⁹ fuisset & pe. eũ bñdixisset & ꝭ manica abscõdisset dixit. Dicat simõ q̃ se deũ fecit q̃d sit cogitatũ q̃d dctm̃ & q̃d factũ. rñdit simõ. Pe. magℓ dicat q̃d cogitẽ ego. Dixitq; pe. Quid cogitet simõ me scire docebo. dum qõ cogitauerit fecero. Tũc simõ indignatus clamauit ꝓcedãt canes magni & devorẽt eũ & subito canes maximi apparuerũt & in petruz impetuz fecerũt. Ille vo panẽ bñdictũ obtulit & subito ipos in fugã ꝙuertit. Tũc dixit ad neronẽ petr⁹ Ecce oñdi tibi me nosse q̃d ℈ me cogitauerat simõ nõ verbis ꝙ factis. Nã q̃ ꝓmiserat ℈ me angelos vẽturos exhibuit canes vt oñdat se diuios angelos nõ bñe ꝙ caninos. Dixitq; simõ. Audite petre & paule. Si b̃ vobis nihil possuz facere venientes vbi optz me vos iudicare. Ego aũt mõ vobis pco ℔ Leo. ℰ Tũc simõ vt ait egesipp⁹ & lin⁹ in supbia elat⁹ ausus ẽ se iactare q̃ posset mortuos suscitare & accidit q̃ q̃daz iuuenis moreret. Vocat⁹ ꝙ pe. & simõe. hanc oẽs de volũtate simonis sniam firmauerũt vt ille occideret q̃ mortuũ suscitare nõ possz. Simõ igit dũ sup mortuũ suas incantatões faceret visus est a circũstantib⁹ caput agitare defunct⁹. Tunc oẽs exclamãtes petrũ lapidare volebãt. Petr⁹ autez vix impato silẽtio dixit. Si vult defunct⁹ surgat ambulet & loquat alioqn sciatis fantasma eẽ q̃ caput mortui ꝓmouet. Sepet simõ a lectulo. vt plene figmẽta diaboli denudent. Separatur igit simõ a lectulo & puer imobil⁹ remãsit. Petr⁹ aũt a lõge stãs. & oõne facta ẽxclamauit di. Adolescẽs in noie iesu xpi nazareni crucifixi surge & ãbula. & statim viu⁹ surrexit & ambulauit. Cũ aũt ppli velle simonẽ lapidare ait petr⁹. Satis ẽ illi ad penã q̃ se in suis artibus agnoscit supatũ. Magister autẽ nr̃ nos docuit vt ꝓ malis bona reddam⁹. Dixit autẽ simõ. Scitote vos petre & pau. nõ vobis continget qõ cupitis vt martyrio vos dignet coronare q̃ dixerũt. Aduenias nobis qõ cupim⁹. tibi aũt nunq; bñ sit. q; q̃cunq; loqueris mentiris. Tũc simon vt ait sctus marcell⁹ ibit ad domũ marcelli discipli ei⁹ ligauitq; maximũ canẽ ad ostiũ dom⁹ ei⁹ di. Nũc videbo si petr⁹ q̃ ad te venire consuenit ingredi poterit. Post paululũ venit petr⁹ & facto signo crucis canẽ soluit. Canis aũt oib⁹ alijs blãdus solũ simonẽ ꝑsequebat. Qui apphendẽs eũ ad terrã ꝭbtus se deiecit. & eũ strangulare volebat. Accurres autẽ petr⁹ cani clamauit ne ei noceret. Et canis quidẽ corp⁹ eius nõ lesit. ꝙ vestes adeo lacerauit. vt ille nudus posit⁹ remaneret. Populus aũt & maxie pueri cũ cane tãdiu post eũ cucurrerunt donec illũ q̃si lupũ de ciuitate fugarẽt. Cui⁹ obꝛobrij pudorẽ nõ ferẽs p annũ nusq; cõparuit. Marcell⁹ aũt b̃ miracula vidẽs deinceps petro adhesit. Postea aũt simõ rediẽs iterũ in neronis amicicĩa est recept⁹. Simõ igit vt refert leo ppm ꝙuocauit. & se a galileis grauiter offensuz ꝓhibuit. & iõ vrbẽ quã tueri solebat se deserere velle dixit. & diẽ statuere q̃ in celũ deberet ascẽdere q; nõ dignabat in terris amplj⁹ habitare. statuto igit die turrim excelsam, vl̃ fm linũ capitoliũ cõscẽdit. & inde se deijciẽs coronat⁹ lauro volare cepit. Dixit aũt paul⁹ ad petrũ. Meũ est ozare & tuũ ẽ imparare. Dixitq; nero. Verax ẽ hic hõ. vos autez seductozes estis. Petr⁹ aũt dixit ad paulum. Paule erige caput & vide. Cunq; eleuasset caput & vidisset simonẽ volantẽ dixit ad petruz. petre q̃d cessas. pfice qõ cepisti tã ei vocat nos dñs. Tũc petr⁹ ait. Aduro vos angeli sathane q̃ eũ in aera fertis ꝙ dñm nostrũ iesuz xpz vt ipsuz ampli⁹ nõ feratis. ꝭ corruere dimittatis. & cõtinuo dimissus corruit & cõfractis cervicib⁹ expirauit. Audiẽs hoc nero talẽ vitz se perdidisse doluit. dixitq; apls. Suspecto aio me feciſtis ꝓterea malo exẽplo vos pdã. hec Leo. Deditq; eos in manib⁹ paulini viri clarissimi. & paulin⁹ tradidit eos in custodia mamertini sub cura milituz ꝓcessi & martiniani. Quos milites petr⁹ ad fidẽ cõuertit. Dñ carcerẽ apparuẽt & eos liberos dimiserũt. Qua ꝓter paulin⁹ post passionẽ apl̃oz ꝓcessum & martinianũ accersiuit. Et ꝓpto q̃ xpiani eẽnt iussu neronis capite cesi sunt. Rogabãt ꝙ fra-

tres petrū vt inde discederet. Et cū discedere nollet tandē vict⁹ p̄cib⁹ absc̄essit. Et cū venis-set ad portā vt leo ꝛ lin⁹ testāt ad locū vbi nūc ōr sctā maria ad passus vidit xp̄m sibi occur-rentē. ꝛ ait. Dñe q̄ vadis. qui rñdit. Venio ro-mā iterū crucifigi. Cui⁹ petr⁹. Dñe iterū cruci-figeris. Cui dñs. Etiā. Petr⁹ vo ait. Ergo dñe reuertar vt tecū crucifigar. His dictis dñs vi dente petro ꝛ lacrimāte in celū ascēdit. Qō cū de sua passione dictū intelligeret redijt. Cūq; hoc fribus retulisset a mistris neronis capit. ꝛ p̄fecto agrippe p̄tat. Factaq; ē ei⁹ facies si cut sol. vt ait lin⁹. Cui dixit. Tu ne es ille q̄ in plebibus ꝛ mulierculis q̄s a thoro viro⁹ sepa ras gl'iaris. Quē ap'lus increpās dicebat se in cruce dñi gl'iari. Tūc petrus tanq; alienigena iussus ē crucifigi. paul⁹ vo q: ciuis erat roma nus iussus est capite trūcari. ¶ De hac au tē sn̄ia in ipsos data dicit Dyo. in ep'la ad thi motheū de morte pauli in hec v̄ba. O frat mi thimothee si vidisses agones p̄summationis ip̄o⁹ defecisses q̄dez p̄ tristicia ꝛ dolore. q̄s nō fleret illa hora q̄n p̄ceptū sn̄ie egressus i eos est vt petr⁹ .s. crucifigeret. ꝛ paul⁹ decollaret. Vidisses tunc turbas gentiliū ꝛ indeo⁹ p̄cu-tientes eos ꝛ expuētes in facies co⁹. Aduenī ente aūt terribuli tpe p̄summatiōis ip̄so⁹ cuz separent ab inuicē ligauerunt colūnas mūdi non vtiq; absq; fratrū gemitu ꝛ planctu. Tūc inquit paulus pe. Pax tecū fundamentū ec-clesiarū ꝛ pastor ouiū ꝛ agno⁹ xp̄i. petr⁹ autē ad paulū ait. Vade in pace p̄dicator bonorū mor mediator ꝛ dux salutis iustor. Cuz autē elongassent eos ab inuicē. secut⁹ suz magistrū meū. nō em̄ in eodē vico occidēt eos. ℔ dyo.

Petr⁹ aūt vt leo ꝛ marcellus testant dū ve nisset ad crucē ait. Qm̄ de⁹ meus ō celo ad ter rā descēdit recta cruce sublimat⁹ est. Me autē quē de terra ad celuz vocare dignat crux mea caput meū in terra dz oñdere. ꝛ pedes ad celū dirigere. Ego qui nō sum dign⁹ ita in cruce eē vt dñs me⁹. crucē meā girate ꝛ capite demisso me crucifigite. Tunc illi crucē v̄terunt ꝛ pe-des sursuz. man⁹ aūt deorsuz fixerūt. Tūc po-pulus furore replet⁹ volebat neronē ꝛ p̄fectū occidere ꝛ ap'm liberare. Qui eos rogauit ne passionē suā impedīre deberēt. Dñs aūt vt ait Egisipp⁹ ꝛ lin⁹ apperuit oculos eor q̄ ibi fle-bāt. ꝛ viderūt angelos stantes cuz coronis de floꝛib⁹ rosarū ꝛ liliorum. ꝛ petrū in cruce stantez cū eis ꝛ librū a xp̄o accipientē. ꝛ ea v̄ba q̄ loq̄ bat ibi legentez. Tunc petr⁹ vt testat idē. Ege sipp⁹ de cruce dicere cepit. Te dñe imitari op tauī. ℔ rect⁹ crucifigi nō vsurpauī. Tu semper erectus excelsus ꝛ altus. Nos primi hois filij qui caput suū dimersit in terrā cui⁹ lapsuz si-gnificat species generationis humane. sic em̄ nascimur vt p̄oni in terrā videamur effundi. Mutata q̄z conditio est vt hoc putet mund⁹ dextrū. qō constat esse sinistruz. Tu dñe mihi om̄ia es. totū qō es tu mihi totuz. ꝛ nihil aliō nisi tu solus. Grēs tibi ago spū toto q̄ viuo. q̄ intelligo. quo interpello. Vbi due alie rōnes tangunt. quare rect⁹ noluit crucifigi. Videns q̄z petr⁹ q̄ fideles gl'iam suaz vidissent gratias agens ꝛ deo fideles cōmendans spm̄ emisit. Tūc marcell⁹ ꝛ apule⁹ fratres ꝛ discipuli ei⁹ de cruce eū deposuerūt. ꝛ diuersis cōdientes aromatibus sepelierūt. Isiō. in libro de or-tu ꝛ obitu sctō⁹ sic ait. Petr⁹ postq; anthioce nā fundauit eccl'iam sub claudio cesare cōtra Symonē magū romā pergit. ibiq; p̄dicans euāgeliū. xxv. annis eiusdē vrbis pontificatū tenuit. Xxxvj. aūt anno a passione dñi a nero-ne deorsuz vt ip̄e voluit crucifix⁹ est. hec Isiō.

In ipa aūt die petr⁹ ꝛ paul⁹ dyonisio appa ruerunt fm q̄ ip̄e ait in p̄dicta ep'la in hec ver ba. Attēde miraculū. vide p̄digū frat mi thi mothee diei victimatōis ip̄o⁹. Nā p̄sto fui in tpe sepatiōis ipsor. Post morte aūt illor vi-di eos inuicē manu ad manū intrātes portas vrbis ꝛ indutos vestes luminositatis. vel ve-ste luminis ꝛ coronis claritatis ꝛ lucis ornatos hec dyoni. ¶ Nero aūt impunit⁹ nō exti tit. ℔ p̄ hoc scelere ꝛ alijs q̄ cōmisit manu pro pria se pemit. q̄z sceleru hic aliq; breuiter inse-ram⁹. Cuz seneca mgr̄ su⁹ vt in quadā histo ria lz apocrifa legit. p̄dignā mercedez laboris sui spectaret. iussit nero ip̄m eligere in cui⁹ ar boris ramo suspendiū affectaret. dicēs q̄ hoc p̄miū laboris sui ab eo receptur⁹ eēt. Cuz aūt seneca req̄reret vñ hoc mortis supplicium me-ruisset. acutū gladiū sup ei⁹ v̄ticē crebro vibra ri fecit. Seneca aūt nutu capitis mināti gla-dio cedebat. vehemēter timēs p̄culi tari mort̄ piculo. Cui nero ait mgr̄ vt quid nutu capitis mināti gladio cedis. Cui seneca rñdit. Hō sū ꝛ iō morte vereor ꝛ inuitus morior. Cui nero ait. sic ego adhuc te metuo vt puer metuē con sueui. Quare te viuēte q̄ete nō potero viuere Dixitq; seneca. Si me mori necesse est saltem mihi cōcede vt qō voluero eligā gen⁹ mortis Cui nero festin⁹ eligas tantū mori ne differas Tunc seneca balneo in aq̄ facto in vtroq; bra chio sibi minui fecit. ꝛ sic nimio sanguis flu-xum ibidē vitā finiuit. ꝛ sic q̄daz p̄sagio sene-ca nomē habuit q̄si se necās. q: q̄dāmō lz co-actus manu p̄pria se necauit. Hic seneca du os frēs habuisse legit. vn⁹ fuit iuli⁹ gallio de-clamator egregi⁹ q̄ manu p̄pria se pemit. ali⁹ mela p̄ lucāi poete. q̄ Lucan⁹ iussu nerōis in cisione venar obijsse legit. Rursus nero nefa

ria mētis vesania ducī vt in eadē hysto. apocri. repit matrē occidi ⁊ scindi iussit vt videret q̄liter in eī vtero fouebat. Phisici vo eu3 de matris pditōe arguētes dicebāt. Jura negāt ⁊ phas phibet vt filī matrē tnecet. q̄ ip3 cū tāto dolore pepit ⁊ cū tāto labore ⁊ solicitudie enutriuit. q̄b9nero Faciat3 me puero ipregnari ⁊ p9ea pere vt q̄nt9 dolor mīi mee fuerit possim scire. Hāc insup volūtatē piēdi pcepat. eo q p vrbē transiēs q̄ndaz mulierē parturiētē vociferātez audierat. Dicūt ei. Nō est possibile qō nature Jrium est. nec est scibile qō rōni nō est cōsentaneū. Dixit ḡ eis nero. Nisi me feceritis i pregnari ⁊ pere. oēs vos faciaz crudeli morte iterire. Tūc illi eū impotionātes ranā sibi occulte ad bibendū dederūt. ⁊ eā artificio suo in eī vētre excrescere fecerūt. Et subito vēter eī nature Jria nō sustinens intumuit. ita vt nero se puero granidum estimaret. Faciebātq̄ sibi fuare dictā qualē nutriēde rane nouerāt pueīre dicētes q̄ pter cōceptū talia eū obseruare opteret. Tandē nimio dolore vexat9 medicis ait. Accelerate tēpus ptus. q3 languore pendi vix anhelitū habeo respirādi. Tūc ipsum ad vomitū impotionanerūt. ⁊ ranā visu terribilē hūorib9 infectā ⁊ sanguie edidit cruentatā. Respiciēsq̄ nero ptuz suū ip̄m abhorruit ⁊ mirabat adeo mōstruosum. Dixerūt aūt q̄ tā mōstruosuz ⁊ deformē fetuz ptulerit ex eo q̄ tp̄s ptus noluerit expectare. Et ait. Fui ne talis de matris egressus latibulis. Et illi etiam. Precepit ḡ vt fet9 suus alerē. ⁊ testudini lapidū seruandus includerē. Hec aūt in cronicz non legunt ꝫ apocrisa sunt. Deinde mirat9 q̄lis3 q̄nta fuerit succēsio troye. romā p. vij. dies ⁊ noctes succēdi fecit. Nō ex altissima turri pspectans. letatusq̄ flame pulcritudie turgido habitu helyadā decātabat. Hic sicut habeī in cronicis retib9 aureis piscabat. cātibus intēdebat. ita vt oēs citharistas ⁊ tragedos superaret. Virū in vxorē duxit. ipse avi3o vt vxor accept9est. vt ait orosius. Romani vo eī vesaniā vlteri9 nō ferentes in eū impetū fecerunt ⁊ vsq̄ extra ciuitatē psecuti sunt. Qui videns q̄ euadere nō posset fustē dentiū morsib9 exacuit. ⁊ se p medīū palo trāsfixit. ⁊ tali morte vitaz finiuit. Illibi tū legit q̄ a lupis deuorat9 sit. Hec deūtes igit romani ranā in testudie latitātem inuenerunt ⁊ ip̄az extra ciuitatē pijciētes cōbusserūt. Nō ⁊ ps illa ciuitatis vt aliq̄ dicunt vbi latuerat rana laterāis a latēte rana nomē accepit ℣ Tpe scti cornelij pape greci fideles apl̄oz corpa furati eadē asportabāt. Sz demones in ydolis habitātes. diuia coacti vtute clamabāt. Viri romani succurrite. q3 dij vestri auferunt. Quapropter fidelib9 intelligentibus dē apl̄is. gentilib9 vo de suis dijs mīitudo adunata fideliū ⁊ infideliū illos psequitur vñ greci timētes apud cathacūbas apl̄oz corpora in puteū piecerūt. Ꝫ a fidelib9 inde postmodū sunt extracta. Greg. tū in registro di. q̄ tanta eos vis tonitrui atq̄ fulguris terruit ac dispsit. vt ea apud cathacūbas dimitterēt. Sz cū dubitarēt q̄ ossa essent b. pe. ⁊ q̄ b. pau. oratib9 fidelib9 ⁊ ieiunijs insistentib9 de celo eis rūsum est. Maiora ossa sunt pdicatoris. miora vo piscatoris. Et sic ossa ab inuicē separauerūt ⁊ in suis ecclesijs q̄s cuilibet edificauerāt posuerūt. Illi vero dicūt q̄ siluester papa volens ecclas cōsecrare tā magna q̄ pua ossa in lance summa reuerentia ponderauit ⁊ mediatē in vna eccl̄ia ⁊ medietatez in alia collocauit. Refert Greg. in dyalogo q̄ in eccl̄ia sancti petri vbi corp9 eius requescit. vir quidā erat agonti9 noie magne hūilitatis ⁊ sctitatis exīs Cū vo quedā puella palitica in eī9 eccl̄ia pmanēs manib9 repet ⁊ dissolutis renib9 ⁊ pedib9 corp9 p terrā traheret. diuq̄ a b. petro sanitatē peteret. ei p visionē astitit di. Vade ad agonti um mansionariū. ⁊ ipse te saluti restituet. Cepit igit illa p eccl̄ie loca se huc atq̄ illuc trahere. ⁊ quis eēt agontius inuestigare. Cui repente obuiam ip̄e fact9 est quē querebat. eiq̄ dixit Pastor ⁊ nutritor noster brūs petr9 apl̄us ad te me misit vt ab infirmitate me liberes. Cui ille rūdit. Si ab ip̄a missa es surge apprehēsa q̄ ei9 manu ip̄am leuauit. Illaq̄ nullo lāguoris vestigio remanēte plena sanata fuit. In eodē q̄z li. ait greg. q̄ galla vrbis rome nobilissima puella simachi pfut ac patricij filia marito tradita in vni9 anni spacio ei9 est morte viduata. Quā dum ad iterandū thalamū eius ⁊ opes vocarēt. elegit magz spūalib9 nuptijs copulari deo. in quib9 a luctu incipit ꝫ ad eterna gaudia pueni. q̄ carnalib9 nuptijs subijci q̄ a letitia sp incipiūt ⁊ ad finē cū luctu tēdunt Huic aūt cū valde ignea pspio corpis ineēt. ceperūt medici dicere q3 nisi ad amplex9 viri rediret. calore nimio p̄ naturā barbā habitura eēt. Nō ita post factū est. Sz illa nihil exteri9 deformitatis timuit q̄ interiorē spēm amauit Nec vita ē si ℔ in ea fedaret qō a celesti sponso nō amaret. Abiecto igit sclari habitu apud ecclesiā. s. petri monasterio se dedit ibi mīris annis in simplicitate orōnib9 ⁊ elemosynis deo seruiuit. Tandē cancri vlcere in mamilla percussa dum añ eius lectū duo cādelebra sp lucerēt. q3 velut amica lucis nō soluz spūales ꝫ etiā corpales tenebras odio habebat. vidit. b. pe. ap. inter ip̄a duo cādelebra añ ei9 lectū cōstitisse. Que ex amore sumēs audaciā exuitauit ⁊ dixit. Quid ē dñe me9. Dimissa sunt mi-

hi pctā mea. Cui ille benignissimo vultu inclinato capite annuit di. Dimissa. veni. Et illa. Rogo vt soror būdicta veniat mecum. Et ille. Nō ꝭ talis veniat tecū. Nō illa abbatisse indicās die tercia cū illa defuncta est. In eodez insup li. greg. ait q dū pbyter qdā magne sctitatis ad extrema deduct⁹ eēt. cū magna leticia clamare cepit dicēs. Bñuenīūt dñi mei. bñuenīunt dñi mei. Quid ad tārillū fuū vestrū dignati estis venire. Venio. vēio. grās ago. gratias ago. Cunqz q astabāt qbus h diceret interrogarent. ille admirādo rñdit. Nūqd nouistis h sanctos aplos petrū t paulū nō videtis. Cū vo iterꝝ vt pus repeterer. sctā illa aia e carne soluta est. Dubitat aūt ab aliquib⁹ vtrū eadez die petr⁹ t paul⁹ passi sint. Dixerūt aūt quidā q eadē die reuoluto anno. Sz hiero. t oēs fere scti q de h tractāt in h pcordāt q eodē die t anno passi sunt sicut manifeste etiaz habet epla dyonisij. t sicut dicit Leo vl maxim⁹ fm qsdaz in qdaz fmōe vbi sic ait. Nō em̄ sine cā factū putam⁹ q vno die in vno loco. vni⁹ tyrānī tolerauere sniam. In vno die passi sunt vt ad xpm piter pueniret. vno loco ne alteri roma deesset. sub vno psecutore vt eqlis crudelitas virūqz cōstringeret. Dies ḡ p merito. loc⁹ aūt p gl'ia. psecutor aūt idē decret⁹ est p vtute h Leo. Licet aūt eadē die t hora passi sint. nō tū eodē loco. ꝭ in diuersis. Et qō di. leo q eodē loco passi sūt. h di. ex eo q ambo rome passi fuerūt. De h qdaz sic vsib⁹ dixit. Ense coronat paul⁹ cruce petr⁹ eodē. Sub duce luce loco. dux nero roma loc⁹. Itē alius. Ense sacrat paulū par lux. dux. vbs. cruce petrū. Licz autē eadez die passi fuerint. ordinauit tū greg. vt ipa die spāli⁹ fieret q ad officiū solennitas petri t in seqnti die memoratio pauli. Tū qz ea die fuit dedicata eccl'ia. s. pe. tū qz maior est dignitate. tū qz por pueritione. tū qz pmatum tenuit rome. lxxxv.

De sancto Paulo apostolo.

Aulus interpretat

p os tube vel os eor. seu electū mirabile. vel electōis miraculū. vl paul⁹ a pausa qō est requies hebraice t modic⁹ latine. Per h intelligunt sex progatiue qs habuit paul⁹ p ceteris. Primū e lingua fructuosa. qz ab illirico vsqz ad hierl'm pdicauit euāgeliū t iō dī os tube. Scōz charitas viscerosa qz qs infirmat t ego nō infirmor ꝛc. t inde dī os eorū. os. s. cordis. de q ipe dicit. Os nr̄m patz ad vos o corinthi. cor nr̄m dilatatū e Terciū e cōuersio miraculosa t inde dī electuz mirabile. qz mirabilit elect⁹ t puersus e. Quartū est manus opposa t inde dī electōnis miracl'm. Magnū em̄ miracl'm fuit qñ elegit sibi xpūs manib⁹ sumpt⁹ acqrere t incessant pdicare. Qui tū fuit preplatio ōliciosa. qz rapt⁹ est vsqz i tercīū celū t inō fuit dñi reqes qz in preplatōe exigit reqes mēris. Sextū e hūilitas vtuosa t ide dī modic⁹. De h aūt noie paul⁹ tres sūt opiniones. Orige. vult q sp fuerit binomin⁹ t vocat⁹ sit sp saul⁹ t paul⁹. Raba. vo vult q añ dict⁹ e saul⁹ a saule rege superbo ꝭ p⁹ puersionē vocat⁹ est paul⁹ q̄si paul⁹ a modico t hūili spū. Hō t noīs suū inkpretādo dicebat. Ego sum minim⁹ aplor ꝛc. Beda aūt vult q dictus est paul⁹ a sergio paulo pcōsule quē ad fidē puertit. Passionē. s. pauli Lin⁹ papa pscpsit.

p Aul⁹ apls p⁹ sui puersionē mīktas psecutōes passus e. Quas. b. hylari⁹ breuiter enūerat dicēs. Paul⁹ apls i philippis vgis cedit. in carcē ponit t ligno pedib⁹ affigit. i listris lapidat. i iconio t thessalonica ab iniqs pseqt. i epheso feris dat. i damasco p sportā e muro depōit in birlz sistit. cedit. ligatur. isidiat. i cesarea claudit. crimiat. naufgās in italiā pcko dirigit. Romā veniēs sub nerone iudicat t occisus finit. h Hilari⁹. Apkatus int gēres accepit. Quēdā Jctuz in listris erexit. Juuenē q ō fenestra ceciderat t exspirauerat suscitauit. t mlta alia miracla fec. Apō militenā insulā vipera manuz ei⁹ inuasit. ꝭ nihil eū lesit. qn poti⁹ in ignē ipaz excussit. Dī qz q oēs q de pgenie illi⁹ hois q paulū hospitio suscepit nascunt. a veneno sis nullaten⁹ ledunt. Hī cū pueri nati sūt in cunis eor pfes serpētes ponūt vt pbēt si veri eor filij sint. Inuenit aūt aliqñ q paul⁹ est mior petro. qñqz maior qñqz eqlis. Sz reuera mior dignitate. maior pdicatōe. eqlis sctitate. Refert haymo q paul⁹ a pullor cātu vsqz ad qntā horaz labori manuū insistebat. deinde pdicationi vacabat ita q plerūqz vsqz ad noctē fmonē protrahebat Residuū vo tpis comestiōi somno t oroni satis necessariū erat. Dū vo venisset roma cum nero nōduz eēt i impio pfirmat⁹ t etiā audiēs q de lege iudeor t fide xpianor int paulū et iudeos q̄stio vertebat. nō multū inde curauit t sic paul⁹ q volebat libere ibat t libere predicabat. Hiero. qz in li. de viris illustribus ait. q. xxv. anno a passione dñi hoc est neronis secundo. paulus romā vinct⁹ mittit. t biennīuz in libera manens custodia aduersus iudeos disputauit. Deinde a nerone dimissus euāgeliuz in occidētis pribus pdicauit. Decimoqr to vo neronis anno eodez anno t die quo crucifixus est petrus capite truncat. Hec hiero.

Eius autē sapia t religio vbiqz diuulgabat t ab oibus admirabilis habebatur. Multos etiā de domo cesaris sibi in amicicias copula

uit ⁊ eos ad fidez xpi ꝓuertit. Quedā etiā scripta ei⁹ corā cesare recitata sunt ⁊ ab oibus mirabiliter cōmendata. Senat⁹ etiaz de illo alta nō mediocriter sentiebat. Quadā vo die dū paul⁹ circa vesp̄as in q̄daz solario p̄dicaret q̄dā iuuenis noie patrocl⁹ pincerna neronis et sibi admodū dilect⁹. vt paulū ꝓpter multitudinē cōmodi⁹ audiret fenestrā ascēdit ⁊ paululum ibi dormitādo decidēs expirauit. Qō audiēs nero plurimū de ei⁹ morte doluit ⁊ statim aliū in eius officiū ordinauit. Paulus vo p spm̄ hoc cognoscens dixit astantib⁹ vt illuc irēt ⁊ patroclū cesaris charissimū ad se defunctuz afferrēt. Quē allatū paul⁹ suscitauit ⁊ ad cesarē cū socijs suis misit. Qui cuz de morte eius lamētaret ecce patroclus viuēs adesse p fratres nunciatur. Audiēs nero patroclū viuuz quē pauloante nouerat mortuū plurimū quidē expauit. ⁊ euz ad se ingredi recusauit. ꝫ tandē psuasu amicoꝝ introire pmisit. Cui nero ait. Patrocle viuis. Et ille cesar viuo. Et nero. Quis te fecit viuere. Cui ille. Dominꝰ iesus xp̄s rex oim seculoꝝ. Frat⁹ nero. dixit. Ergo ille regnabit i sc̄a. ⁊ resoluet oia regna mūdi. Cui patro. Etiaz cesar. Tunc nero dedit ei alapā dicens. Ergo militas illi regi. Et ille vti q̄ milito. q̄ me a mortuis excitauit. Tunc q̄n q̄ ministri imperatoris qui ei iugiter assistebant dixerūt ei. Cur imperator puris iuuenē p̄udētez ⁊ veraciter respondentē. Nā ⁊ nos illi regi inuictissimo militam⁹. Qō audiēs nero eos reclusit in carcerē vt eos nimiū torqueret quos ante nimis dilexerat. Tūc oēs xp̄ianos fecit inquiri. ⁊ oēs sine interrogatione p tormēta varia puniri. ℍ Tunc paul⁹ vinct⁹ inter ceteros ante neronē ductus ē. Cui nero. O homo magni regis seruus mihi aūt vinct⁹ cur milites meos mihi sūbtrahis ⁊ tibi recolligis. Cui paulus. Non solum de tuo angulo milites collegi sed etiam de orbe vniuerso quib⁹ rex noster dona talia que nunq̄ deficient. ⁊ que oēm excludent indigentiam largietur. Huic si subiectus eē volueris salu⁹eris q̄ tanti extat potētie vt iudex oim veniat ⁊ mūdi huius figuraz p ignez resoluat. Hoc audiēs nero ⁊ ira succensus q̄ figurā mundi p ignē paul⁹ dixerat dissoluendaz. oēs milites xp̄i igne iussit cremari paulū vo tanq̄ maiestatis reū capite trūcari. Tanta aūt xp̄ianoꝝ tūc occisa est turba. vt populus romanus palaciū vtute irrūpet. ⁊ seditionē ꝓtra eū excitare molīēs ꝓclamaret. Pone modū cesar tpa occisionē vel iussionez. nostrates sunt q̄s perdis romanū tuenī impiuz. Timēs imperator mutauit edictū. vt null⁹ xp̄ianos tangeret donec imperator de eis pleni⁹ iudicaret. Quapropter paulus iterū est reduct⁹ ⁊ aspectui neronis oblatus. Quez vt nero vidit vehemētissime exclamauit. Tollite malefi cum. decollate impostorē. nec sinite viuere criminatorē. pdite sensuū alienatorez auferte de supficie terre mentiuz immutatorē. Ad quez paulus ait nero tpe modico patiar. sed viuaz eternaliter dño iesu xp̄o. Nero dixit. Auferte ab eo caput vt me rege suo fortiorē intelligat qui eum deuici. ⁊ videam⁹ si semp viuere valeat. Cui paulus. Vt scias me post mortē corporis eternaliter viuere cū mihi caput absc̄isum fuerit. viu⁹ tibi apparebo. ⁊ tūc cognoscere poteris q̄ xp̄us est de⁹ vite ⁊ non mortis. Et his dictis ad locū supplicij ducitur. Qui cū duceretur dixerūt ei tres milites qui eū ducebant. Dic nobis paule q̄s est ille rex vester quē tantū diligitis q̄ p eo magis mori q̄ viuere eligitis. ⁊ qualē inde mercedē habetis. Tunc paulus de regno dei ⁊ pena inferni adeo eis p̄redicauit q̄ eos ad fidē ꝓuertit. Qui cū rogarēt eū vt libere abiret q̄ vellet ait. Absit frēs vt fugiā Non em̄ sum ꝓfugus sed miles xp̄i legittim⁹ Scio em̄ q̄ per hanc vitā transitoriā ad vitaz transibo eternā. Mox autē vt fuero decollat⁹ viri fideles rapiēt corp⁹ meū. Vos autē locū notate ⁊ illuc cras mane venite. inuenietis em̄ iuxta sepulcrū meū duos viros oratēs. s. ytuz ⁊ lucaz. Quib⁹ cū dixeritis q̄ de causa vos ad eos misi ipsi vos baptisabunt. ⁊ regni celestis facient cōsortes ⁊ coheredes. Qō cū loqueret misit nero duos milites vt viderent si adhuc esset occisus. Et cum eos vellet conuertere illi dixerunt. Cuz mortuus fueris ⁊ resurrexeris tunc credemus tibi de his que dicis. Nūc autem cito veni ⁊ qō meruisti accipe. Cumq̄ ad locum passionis duceretur in porta hostiensi cuidā matrone noie plantille discipule pauli que fm dionysiū alio nomīe dicebatur lemobia. q̄ forte binomia fuit obuiam dedit. Que flens suis oīonib⁹ se recōmendare cepit. Cui paul⁹. Vale plātilla eterne salutis filia cōmoda mihi velū quo caput tuū tegis. ⁊ inde oculos meos ligabo ⁊ postmodū tibi restituā illō Qō dū sibi traderet irridebāt ei carnifices di. Quid impostori isti ⁊ mago tā p̄ciosum pannum tribuis vt ipsam amittas. Cum ergo ad locuz passionis pau. veniss̄et. ad orientē vsus ⁊ manib⁹ in celū extensis diutissime cū lacrimis patria voce orauit ⁊ gratias egit. P⁹ hoc vale facies fribus oculos sibi ō velo plantille ligauit. ⁊ vtrūq̄ genu in terrā figēs collū extendit ⁊ sic decollat⁹ est. Mox ei⁹ caput de corpe exiliens ihs xp̄s q̄ sibi in vita tā dulce extiterat ⁊ tā crebro noiauerat. hebraice clara voce insonuit. dī em̄ ihm in suis eplis xp̄m vel ihm vel vtrūq̄ ꝺngētis vicib⁹ noiasse. De ei⁹ aūt vul-

nere vnda lactis vsq; in vestimēta militis exiliuit. & postea sanguis effluxit. in aere lux immēsa emicuit & corpe odor suauissim⁹ emanauit. ¶ Dyo. aūt i epla ad thimoteū ō mor te pau. sic dī. In hora autē illa tristicie plena frater mi dilecte dicēte carnifice paulo colluz para. tūc. b. aplūs suspexit in celū muniēs frōtez & pect⁹ suū signo crucis & dixit. Dñe mi ie su xpe in man⁹ tuas cōmēdo spm meū. Et tūc absq; tristicia & ppulsione extēdit collū suū et suscepit coronam. Percutiēte aūt carnifice. & imputāte pauli caput. tūc btissim⁹ in ipō ictu explicuit velū & collegit sanguinē ppriū in ve lo & ligauit eū & obuoluit & tradidit illi feie. Et reuerso militi carnifici dixit lenobia. Obi dimisisti magistrū meū paulū. Rndit miles Cuz socio iacet ibi extra vrbē in valle pugilū. & velo tuo velata est facies ei⁹. Ipa aūt rndēs ait. Ecce intrauerūt nunc petr⁹ & paul⁹ induti veste pclara & coronas fulgētes luce radiātes habebāt i capitib⁹ suis. Et ptulit velū sanguie cruētatū & mōstrauit eis. Propt qō op⁹ multi crediderūt dño & xpiani facti sunt. hec dyo.

Audiēs nero que ptigerāt vehemēter extimuit. & de his oibus cū phis & amicis loq cepit. Dū hec inuicē loqrent. venit paul⁹ ianuis clausis & añ cesarē stans ait cesar ecce pau. regis eterni & inuicti miles. Vl'nūc crede q; nō suz mortu⁹ ꝫ viu⁹. Sz tu miser eterna morte morieris. eo q; sctōs dei iniuste iterficis & his dictis disparuit. Nero aūt ex nimio timore velut amēs effect⁹ quid ageret ignorabat & suasu & cōsilio amicoz patroclū & barnabaz cum alijs soluit. & q; vellent libere abire pmisit. Illi vo milites. s. longin⁹ magister milituz & accestus ad sepulcrū pauli mane venerūt & duos viros. s. ritū & lucā orātes & in medio eoz pau lum stantē viderūt. Quos titus & lucas videntes vehemēter territi fugere ceperūt. & paul⁹ dixit. Illi aūt p⁹ eos clamātes dicebāt. Nō vt putatis vos psequimur ꝫ a vobis baptisari volum⁹ sicut paul⁹ nobis dixit. quē mō vobis cū orante vidim⁹. Hoc illi audientes reuersi sunt & cū magno gaudio eos baptizauerunt.

Caput aūt pauli in q̄daz vallē pjectū ē & p̄ multitudine alioz q̄ interfecti fuerūt & illuc pjecti inueniri nō potuit. Legit aūt in eadē epistola dyo. q; cū q̄daz vice fouea mūdaret & caput illud pauli cū alijs purgamētis pjectuz fuisset. q̄daz pastor illō in vga sua leuauit & in xta caulas ouiū fixit. Vidit aūt p tres noctes ꝓtinuas ipe cū dño suo sup p̄dictū caput lucē ineffabilē refulgere. Ō cū epo & fidelib⁹ nunciatū fuisz dixerūt. Vere hoc est caput pauli Egressus igit eps & vniuersa fideliū multitudo caput illō secū detulerūt & in q̄daz mensa aurea illud deponētes illud corpi coniungere attēptabāt. Quib⁹ patriarcha rndit. Nos scimus q; multi fideles occisi sunt. & eoz capita sunt disjsa. Dñ dubito caput illud corpi pauli pjūgere. Sz caput ꝫ ad pedes corpis pona mus. & oiporentē dñm exorem⁹. vt si caput suum ē quertak corp⁹ & capiti pjūgak. Ō cū oibus placuisset caput ipm ad pedes corpis bti pauli posuerūt. Et ecce cūctis orātib⁹ & stupētibus corp⁹ se vrit. & in loco suo capiti se iunxit Et sic oēs deū bñdixerūt. & ꝫ esse caput pauli veraciter cognouerūt. Hs dyo. ¶ Refert gre go. turonen. q; tpe iustini iuniozis claruit. q; q̄daz desperās laqueū sibi pabat. nomē tū pauli inuocans sp dicebat. Adiuua me sctē paule Tunc affuit q̄daz vmbra squalida horrās cuz ac dicēs. Eya bone vir age q̄d agis morā ne feceris. At ille sp parās laqueū dicebar. Beatissime pa. adiu. me. Expedito tā laqo affuit alia vmbra tanq; hois dicēs illi q; hoiez hortabak Fuge miserrime. q; paul⁹ aduocat⁹ aduenit. Tunc squalida vmbra euanuit & homo ad se rediens & laqueū pjciens penitētiaz ꝓdignā accepit. Greg. in regist. Ex cathenis. b. pauli multa miracula demonstrātur. & dū multi parū quid ex limatura petūt assistit sacerdos cuz lima & aliquib⁹ petētib⁹ ira cōcite aliq̄d de cathenis ipis excutiāt vt nulla mora sit. Quibusdā vo petētib⁹ diu p cathenas ipas lima ducitur. & tū vt aliq̄d inde exeat nō optinet. In eadē q̄z epla q̄ supra dicta est btūs dyonisius morē pauli magistri sui pjs vbis deplorat dicēs. Quis dabit oculis nris aq̄s & pupillis nostris fontē lacrimarū. vt plorem⁹ die ac nocte lumē eccliarū q̄ extinctum est. Quis nō induet fletū & gemituz aut nō vestiet lugubrib⁹ & mēre attonit⁹ non obstupescet. Ecce etem petrus fundamentū eccleſiarū. gloria sctōz apostoloz a nobis recessit. & nos orphanos derelinq̄t. Paul⁹ q̄z gentium familiaris & ꝓsolator paupez defecit nob & viteri⁹ nō inuenik. Qui fuit pater patrū doctor doctoz pastor pastoz Abyssuz sapie. fistulā altisonā. p̄dicatorē veritatis infatigabilē. paulum dico nobilissimuz aplūm. hic angelus terrestris & homo celestis imago & similitudo deitatis. & spūs deiformis oēs nos derelinq̄t. nos inq; inopes & indignos in hoc mūdo contēptibili & maligno & ingressus est ad deum suū dñm & amicū. Heu frat mi thimothee dilecte aie mee. vbi est pater tuus magister & amator. Dñ te viteri⁹ salutabit Ecce ei orphan⁹ factus es & remansisti solus. iaz nequaq; scribet tibi sua sanctissima manu oi. tibi. Fili charissime. Be mihi frater mi thimothee. Quid hic accidit tristicie & tenebrarū & damni quia orphani facti sumus Jam non

venīēt ad te epl'e eī⁹ in quib⁹ scriptū sit Paulus modicus fuus ihesu xpi. Jā nō scribet de te vlteri⁹ ciuitatib⁹ dicens. Suscipite filium meū dilectū. Cōplica frat libros ꝓphetaꝝ t signa sup eos. q; neminē habem⁹ interptez parabolaꝝ t pdigmatū t eloq̄oꝝ ipsoꝝ Dauid ꝓpha plangebat filiū suū t dicebat. De mihi p te fili mi. De mihi. Ego aūt. De mihi magister mi. vere ve mihi. Amodo defecit t cessauit cōcursus ppl'oꝝ tuoꝝ romā venientiū t q̄rentiū nos. Jam nemo dicitur⁹ est eamus t videam⁹ doctores nostros t interrogem⁹ eos q̄liter nos regere opteat eccl'as nobis cōmissas t interpretabunt nobis eloquia dñi nostri iesu xpi t eloquia ꝓphetarū. Vere ve his filijs frater mi q̄ priuati sunt patribus spūalib⁹ quibus p̄uatus est grex. Et nobis etiam frater ve qui priuati sum⁹ magistris nostris spūalib⁹ q̄ collegerant intellectū ac sciam veteris ac noue legis. t colligauerāt in suis epl'is. Vbi est cursus pauli t labor sanctoꝝ pedum eī⁹ Vbi est os loquens t lingua consulens t spiritus beneplacens do suo. Quis nō ploret t vlulet Nam qui meruerūt gloriā t honorē apud deum. tāq̄ malefactores tradunt in mortē. Ve mihi qm̄ in illa hora intuitus suz corp⁹ sanctū sanguine innocenti cruentatū. Heu mihi pat mi magister t doctor non quidē re⁹ tali morte extitisti. Nūc ergo quo ibo te querere gloria xpianoꝝ t laue fidelium. Quis ꝓticescere fec vocē tuaz fistula eccl'iaꝝ t fistula altisona plectruz psalterij decacordi. Ecce introisti ad dominū deum tuū quē desideraſtit toto affectu concupisti. Hierusalē t roma praua amicicia equales facte sunt in malo. Hierl'm crucifixit dñm nostrū iesum xpm. Roma vo apl'os eī⁹ interemit. Hierl'm aūt seruit ei quē crucifixit Roma aūt solēnizando glificat q̄s interemit. Et nunc frater mi thimothee. q̄s dilexisti t toto corde desiderabas. saul dico regē t ionathā in vita sua nō sunt sepati nec in morte. Et ego non sum sepatus a dño magistro meo nisi cū sepauerunt nos boies pessimi t iniqui. Et separatio hui⁹ hore non erit semp. Anima eius cognoscit dilectos etiā sine hoc q̄ eis loquat q̄ nūc ab eo elongati sunt. In die aūt resurrectionis magna iactura eēt separi ab eis. ꝟ dionysius. Johes chrisostom⁹ in libro de laudibus pauli hūc gl'iosum apl'm multipl'r commēdat sic dicens. Nihil prorsus errauit q̄ prudentum insigne virtutum ac padisum spūalez pauli animā nuncupauit. Que aūt lingua laudibus ei⁹ inueniat equalis. cū oia q̄ in oib⁹ sunt bona aīa sua vna possideat. t ea cuncta plene accumulet nec solū hoim ꝟ etiā qō est ampli⁹ angeloꝝ. Nec tū iccirco reticebim⁹ quin potius pauca dicem⁹. Est em̄ hoc maximū laudis genus cū oīonis copiā virtutis supat t magnitudo laudati. Sicq̄ vinci multo est nobis gloriosius q̄ sepe vicisse. vnde igitur oportunius laudū ei⁹ sumem⁹ exordiū nisi ab ꝟ ipo pmū. vt oīdam⁹ eū bona oīm possidentē. E

Abel obtulit sacrificium t inde laudat. ꝟ si pauli hostiā adducam⁹ in mediū q̄ntum celū a terra supior appebit. Siquidē semetipsuz p dies singulos imolabat. Quā inde hostiā duplic̄iter offerebat. tū in corde tū in corpe mortificatiōez circūferēs. Non em̄ oues offerebat aut bones. ꝟ seipm duplicit immolabat. nec̄ his cōtentus fuit. ꝟ etiā orbē vniuersuz studuit offerre q̄ terrā ac mare grecīā atq̄ barbariā. oēmq̄ sub sole regionē q̄si volitans circūiuit. ex oibus angelos faciēs ānimo ipos homies q̄si ex demonib⁹ in angelos ꝓuehēs. qd huic hostie repleꝝ equale quā paul⁹ gladio spūssanct̄i imolauit. t in illo altari qō sup celū locatū est obtulit. Sed abel dolo germani pcussus occubuit paul⁹ vo ab eis interfect⁹ est q̄s ab innumeris malis cupiebat eruere. Vis autez ei⁹ innūeras tibi oīdaz mortes. tot vicq̄ q̄t etiam dies vixit. Noe se tantū in archa legit ser uasse cū liberis. ꝟ aūt multo seuiore inundante diluuio nō archā coaptando cōpaginib⁹ tabulaꝝ. ꝟ epl'as cōponendo ꝓ tabulis. vniuersum orbē piclitantē ex medijs fluctib⁹ liberauit. Hec aūt archa nō vno loco circūferī. sed spū orbis terminos cōprehendit. nec bitumie ac pice. ꝟ spūsctō ei⁹ tabule sunt puncte. Hec suscipiēs pene irrōnabilib⁹ aīalib⁹ stultiores. imitatores efficit angeloꝝ. Hinc q̄z illā vincit archaz. q; illa corruū recipiēs corruuz rursum emisit t includēs lupū feritatē ei⁹ mutare nō potuit. Hec vo accipitres miluosq̄ suscipiēs fecit colūbas t excludēs oēm feritatē māsuetudinē spūs introduxit. Abraam mirantur oēs q; ad dei ꝑceptū patriā atq̄ cognatos reliquit. Sz quō paulo possit equari q̄ nō tantū mō patriaz vel cognatos sed ipm q̄z munduz relict̄. imo etiā celū t celū celi. t ꝟ oia xpm suscipiēdo despexit. Vñ ꝓ cunctis istud solū. i. xpi charitatē req̄rēs nec̄ pūtia inq̄t nec̄ futura. nec̄ altitudo ꝛc̄. Sz t abraaz in piculuz se tradens hostib⁹ filiū frīs eripuit. Aut pau. vt vniuersuz orbē ō ipa diabolo extrahēt manu innūerabilia picla sustinuit. ꝓpūsq̄ mortib⁹ maxiaiz securitatē alijs ꝓpauit. Filiū q̄z abraā voluit imolare. pau. vo semetipm millies immolaut. In ysaac patriaz aliq̄ admirāt qm̄ puteos a se fctos obstruī patiebat. At pau. ñ puteos cernēs lapidib⁹ obrutos. ꝟ ꝓpriū corpus nō solū sicut ille cedebat. ꝟ eos etiā a quib⁹ patiebat in celū studebat euehere. Quāto ei am

plius obruebaṫ iste fons tanto magis erūpebat ac plēs a se fluuios effundēdo emanabat De lōganimitate atq; patientia iacob scptura mirat. Et q̄ nā illa est tā adamātina aia q̄ pauli patientiā possit imitari. Neq; em̄ septē āno-rū. ꝫ totī⁹ vite fuitiū .p spōsa ptulit xpi. nō adustus solū estu dieī ⁊ noctis gelu ꝫ tēptatōes mille ppetiēs. ⁊ nūc quidez verberib⁹. nūc vo lapidib⁹ scissus atq; collisus. ⁊ inter certamia vbiq; p̄siliēs. captas ones ex diaboli faucib⁹ abstrahebat. Sed ⁊ ioseph pudicicie vtute decorat⁹ est. ⁊ ego vereor ne tā ridiculuz sit hinc etiā paulū laudare. q̄ semetipm crucifigēs nō solū hūanor corpor pulcritudies ꝫ oia etiaz q̄ videnť reb⁹ clara ac decora cernebat. quēadmodū nos faullā cinerēq; ꝑspicim⁹ q̄ q̄si mortuus .p̄sus ad mortuū imobilis pmanebat.

Stupēt Job oēs hoies. Est em̄ athleta mirabilis. At paul⁹ nō mēsib⁹ tantū. ꝫ annis plibus i agone pdurās tā clar⁹ em̄icuit nō testea gleba sanie carnis radēs. ꝫ in ipius intelligibile os leonis frequēter incurrēs ⁊ pugnās aduersus tēptatōes innūeras oi erat lapide tolerātior. Qui nō a trib⁹ ⁊ a q̄tuor amicis. ꝫ a cūctis infidelib⁹. a fribus etiā obprobria sustinebat. ꝑspur⁹ ab oibus atq; maledict⁹ Et illi erat magna hospitalitas ⁊ cura paupeꝝ. Sz quā ille curā impēdebat carne debilibus. hāc iste animis morbidis exhibebat. Illi⁹ oi aduenienti apiebaṫ dom⁹. hui⁹ vo aia vniuerso patebat orbi. Et ille quidē cū ones⁊ bones hīet in numeros erat in pauper liberalis. ħ vo nihil ampli⁹ corpe suo possidēs de hoc sufficienter indigētib⁹ ministrabat. Qñ alicubi ꝑmemorās necessitatib⁹ inq̄t meis ⁊ his q̄ mecū erāt ministrauerūt man⁹ iste. Sz etiā vmes atq; vulnera seuos sctō tob inferebāt dolores. Sed si pauli verbera. famē. carbenas. piculaq; ꝑsideres q̄ a domesticis. ab extraneis ac a ceko patiebatur orbe. sollicitudinē quā ipe .p ecclesijs vstionē quā .p scandalizatis singulis pferebat videbis q̄ omī erat saxo durior. Aia illa ⁊ ferrū atq; adamantē firmitate supabat Que em̄ ille corpe hec mēte paul⁹ sustinuit. Quē omī meroze molestior de singul' quibuscūq; labentib⁹ mestitia ꝑsumebat. Qñ ⁊ iuges ex eo fontes lacrimar nō dieb⁹ solū ꝫ etiā noctib⁹ effluebant. Omiq; muliere pturiente vehemētius affligebat in singulis .pter qō etiam dicebat. Filioli mei q̄s iterū ptu. Moyses .p iudeorum salute deleri elegit de li. Moyses itaq; se cū ceteris obtulit perire pau. .p ceteris. Non em̄ cū peuntibus pire voluit ꝫ vt alij saluarētur ipse de glie eternitate decidere. Et quidez ille pharaoni. hec diabolo. q̄tidie repugnabat Ille .p vna gente iste .p vniuerso orbe certauit. nō sudore sed sanguine. Jobes in cibuz locustas ⁊ mel siluestre sumebat. sed paulus ita in medio mūdi strepitu quēadmodū ille i heremo q̄ete versat⁹ est. nō quidē past⁹ locust' aut melle siluestri. multo aūt his victu viliore ꝓtētus est. ac necessario quidē indulgēs cibo. feruēti studio p̄dicandi. Verū illi⁹ aduersus herodiadē apparuit magna cōstātia ⁊ ille nō vnū aut duos aut tres ꝫ innūeros ⁊ simili positos ptāte corripuit. imo longe illo seuores tyrannos. ℣ Restat vt paulu⁹ tā angelis comparemus in q̄bus magnificū prædicamus. qz cū omī cura deo obediūt. Qd danid ammirādo dicebat. Potētes vtute facientes verbū eius ⁊c. Quid vo aliud xp̄ba in angel' mirat. Qui facit inq̄t angelos suos spūs ⁊ ministros suos ignē vrentem. Sed hoc in paulo possumus inuenire. q̄ velut ignis ac spūs totum terraꝝ pcurrit orbē ⁊ pcurrēdo purgauit ꝫ nondū celū iste sortitus ē. ⁊ ħ ē oio mirabile q̄ talis vsaṫ in terris etiā mortali adhuc carne circūdat⁹. Quāta ḡ nos condēpnatiōe digni sumus cū vno hoie bona i se oia pgregāte nec minimā quidē prez eor studem⁹ imitari. Nō em̄ aliā est iste sortit⁹ naturā. nec dissimilez nact⁹ aiam nec alterū habitans mundū. ꝫ in eadez terra eadēq; regione. sub eisdē etiā legib⁹ nutrit⁹ ⁊ morib⁹. cūctos q̄ nūc sunt hoies vidit fuerūt ai vtute trāscēdit. Nec vo in illo ħ solū mirabile est q̄ p̄ abundantia deuotiōis q̄dāmō nō sensit dolores .p vtute susceptos. ꝫ etiā q̄ vtutē ipam .p mercede pēsauit. Nā ⁊ nos q̄dē .pter eā .p̄posita mercede certam⁹ quā ille cōplectēs etiā sine p̄mio diligebat. Cūcta illa q̄ aspitate sui videnť impedire virtutē cū oi mā suetudie ppetiēs q̄tidie celsior. q̄tidie assurgebat ardētior. Et intētatis sibi piculis noua sp alacritate pugnabat. Qui cū sibi morte tā imminentem videret ad cōtionez delectati onēq; gaudij alios .puocabat dicens. Ga udete ⁊ cō gratulamini mihi. Itaq; ad cōfusi onē ⁊ iniurias q̄s ob p̄dicandi studiū sustinebat magis q̄ ad honor oblectamēta .pperabat. mortī potius q̄ vite desideriuz appetens. pauptatis q̄ opulētie. ⁊ multo amplius labore q̄ alij req̄em post labore. ac merorem magis eligens q̄ alij voluptatē studiosi⁹ .p inimicis ⁊ fructuosius orans q̄ alij aduersus inimicos. vnū illi formidāduz erat atq; metuendū offensa nimirum dei. nec desiderabile illi aliō erat nisi placere deo sp. Non dico autē q̄ nihil p̄sentiuz desiderabat. ꝫ nec aliquid futuror. Non enīz mihi dicas merces. ingentes exercitus pecunias .pūnctas. potestates. hec enīz quasi aranearum filia reputat. sed ea que promittun in celis. ⁊ tunc eius ardentē in xpo amoreꝝ vi

debis. Hic siquidē p illius dilectiōe nō angelox nō archāgelox dignitatē nec q̄cq̄ hox simile ocupiuit. Qō em̄ erat mai⁹ bus christi amore fruebat. cū hoc em̄ beatiorē cunctis se putabat. sine hoc aūt necq̄ dñantiū necq̄ pncipatuū socius esse cupiebat. sed cū hac dilectione magis esse vel extrem⁹. imo etiā ex nūero punitox q̄ sine hac inter summos honores t sublimes. Hoc em̄ erat illi maximū ac singulare tormentū ab hac charitate discedere. hoc illi erat gehēna. hoc sola pena. hoc infinita et intoleranda supplicia. Sz pfrui charitate xpi hoc illi vita. hoc mūdus. hoc regnuz. ꝟ pmissio. hec bona videbant innūera. Sic despiciebat vniuersa q̄ timem⁹ vt solet herba iā putre facta ptēni. Tyrānos vo ac pp'os spirātes furorē velut q̄sdaz eē culices estimabat. Mortē vo atq̄ cruciat⁹ t mille supplicia q̄ti ludū putabat eē pueroz dūmō p xpo aliq̄d sustineret Decorabat em̄ magis vinct⁹ cathena q̄z dyademate corōnat⁹. Etem̄ coartat⁹ carcere hilarabat in celo. Ic libētius verbera recipiebat et vulnera q̄z alij brauia diripiāt. t dolores non minus q̄z pmia diligebat cū vtiq̄ ipos dolores loco duceret pmiox pterea ipos etiā grauā noiabat qm̄ q̄ nobis sunt cā tristicie hec illi maximā plebāt voluptatē. Meroze q̄z maximo vrebat ppt qō t dicebat. Quis scādalizatur t ego nō vror. Etiā si in meroze dicat q̄s inesse aliquā voluptatē. Multi em̄ q̄ filiorux mortib⁹ vulnerank aliq̄d psolatiōis accipiunt cū suis flenb⁹ relinquunt magnicq̄ dolēt cuz dolore phibenk. Sic t pau. nocte ac die psolationē accipiebat ex lacrimis. Nullus q̄ppe tā to affectu mala ppria q̄nto ille deflebat aliena Quēadmodū em̄ illū opinaris afflictū cū pditōez defleret pctox. q̄ vt illi salui fierēt a celox gl'ia cupiebat excludi Nā nō saluari illos multo acerbi⁹ estiabat q̄z semetipm pire. Hūc ḡ cui nā rex poterit q̄s ppare. cui ferro. cui adamāti. Quidnā illā aliq̄s appellet aiaz aureā vel magis adamātinā. Nā t oi erat adamāte fortioz. auro gēmisq̄ pciosioz. t alterā quidez materiā firmitate alka supabat pciositate Cui igit rei hui⁹ ab aliq̄ aia ppek. Eax q̄dez q̄ sunt oīno nulli. q̄ sil' auro adamātis fortitudo vel adamāti honor daretur auri tūc forte aliq̄ mō cōpatiōe ei⁹ pauli posset aie puenire. Sed q̄d ego adamantē t aurū ad silitudinez adduco pauli. Mundū si ex aduerso appēdas oēz eni am tūc videbis a pte pauli ingēs pōdus examinis. Mūdo igit t oibus q̄ in mōo sūt pauli vicim⁹ dignioze. Si igit mund⁹ eo dignior nō est q̄z forte vl' celū q̄z istud q̄z inuenit inferi⁹ Si em̄ nō solū celū q̄z etiā q̄ hūtur in celis oi postposuit charitati quō nō magis dñs q̄ tanto ē benignior paulo q̄nto malicia bonitas aūcellit innūeris celis eū iudicat dignioreꝫ. Nō em̄ nos tantū diligit ōs q̄tuz a nob ipe diligit q̄z tāto effusi⁹ q̄nto nec fmo sufficit explicare.

In paradisuz q̄z hūc ōs rapuit. t in celū tercium subleuauit. Nec imerito. Siquidē paul⁹ in terra gradiēs sic se gerebat in cūctis q̄i angelox societate frueret. Nā visibili adhuc corpori colligat⁹ illox pfectiōe gaudebat. Tātis fragilitatib⁹ corpis subdit⁹ i nullo inferior supnis vtutib⁹ appere certabat. Nā t tanq̄ pennat⁹ totū docēdo pualauit orbē t velut incorpore⁹ labores piculaq̄ cōtēpsit t q̄si iā celuz possidēs cūcta ꝓsus terrena despexit t tanq̄ cū ipis iā incorporeis vtutib⁹ degēs iugi mētis intētiōe vigilauit. Et angelis q̄dez sepe diuersarū gentiū cura pmissa ē q̄z null⁹ illox ita creditū sibi pp'm gubernauit vt paul⁹ vniuersuz orbē. Sicut aūt alicq̄s indulgētissim⁹ pē afficit. erga filiū frenensi pbensuz. cui⁹ q̄nto magni puicijs ictibus q̄z pulsat. tanto ei⁹ poti⁹ miserek t deflet. ita paul⁹ istis a q̄b⁹ affligebat maiora adhibebat fomēta pietatis Nāq̄z sepe p illis q̄ eū q̄nq̄es vberauerāt. t ei⁹ sanguinē sitiebāt. lacrimabat t vehemēter dolebat. t p eis orabat. Frēs inq̄t volūtas q̄dē cordis mei tē. Vehement q̄z mordebat. ac penit⁹ dissecabat. cū eos peūtes videret. Vt em̄ missum in ignē ferrū totū pfecto ignis efficit. sic paulus charitate succēsus effect⁹ ē tot⁹ charitas. Qui q̄si cōis totius mūdi esset pē. ita in amore hominū t ipos eox imitabat pentes. imo cūctos nō carnales vexetiā spūales pres sollicitudie ac pietate supabat. Hēm em̄ pisus hoiez vo exhibere cupiebat. q̄si em̄ vniuersuz munduz ipe genuisset. sic oēs in regnū ōi festinabat inducere corp⁹ t aiaz p his q̄s diligebat ipendēs. Hō iste ignobil' t circūferari q̄ artē exercebat. in pellib⁹ tāta vtute pgressus ē. vt vix xxx. annox spacio t romanos t psas t pthos t medos indos t scithas. ethiopes t saramathas atq̄ saracenos. t oīe pisus hoim gen⁹ sub iugo mitteret vitatis. Et sicut in stipulas aut fenū ignis imissus. sic oia demonū opa cō sumpsit. Paulo em̄ insonāte lingua t oi igne vehemēti⁹ irruēte cedebāt oia atq̄ fugiebant. Et demonū cult⁹ t tyrānox mine t domesticox insidie. Magis aūt sicut radijs sol' oculitib⁹ t tenebre fugāt t adulteri ac fures foueis pdunk. t latrones recedūt homicide ad antra fugiūt. oiaq̄ lucida efficiunt t clara desup illustrantibus radijs. Sic vbiq̄ euāgeliū dissemināte paulo fugabatur error t veritas remeabat. adulteria t alia dictu feda defecerunt atq̄ consumpta sunt isto ignis vapore palearum vice pereūtes. Clara vero inter hec veritatis

flama surgebat. resplẽdens ⁊ vsq; ad celi sublimitatẽ cõscendens ab his potissimũ subleuata qui eã oppzimere videbañ. Nec picta aut iperꝰ ꝓcessuz eiꝰ ipedire potuerũt. Erroꝛis vo talꝫ est ꝓditio q nullo sibi obsistẽte ꝓseuescit ac defluit vl' desinit. Talꝫ aũt e diuerso veritatꝫ status q multis ipugnantibus suscitat ⁊ crescit. Qm igiꝫ ita genꝰ nr̃m nobilitauit ds ei sikes studeam⁹ inuenirꝫ. neq; ipossibile istꝺ putemꝰ qm̃ tale illi quale nobis coꝛpꝰ fuit. talꝫ aia talis cibi idẽ illũ req; firmauit ⁊ quẽadmodũ illius ita ẽ ⁊ deꝰ tuꝰ. Vis dei dona in pau. cõgsce re. vestimẽta eiꝰ terꝛoꝛ demõibꝰ erãt. Hec vo amplꝰ admirãda q; paulꝰ nec cũ in picula irrueret temeritatis argui poterat. nec cũ picta fingẽt timiditatis. amabat em̃ pñtez vitã ob lucrũ docendi. Et rursus eã vale despiciebat ob pblam ad quã illũ mũdi contẽptus euexerat. Deinq; cũ videris paulũ picula fugientẽ nonnꝰ illũ admireris q; cũ se pictis gaudet opponere. Vt em̃ hoc foꝛtitudis. ita illõ ẽ sapie. Et cũ videris illũ de seipo aliq; sonantẽ. silr admireris ac si videris illũ sementiꝑm despicere. vt em̃ illud hũilitatis est. ita istud magnanimitatis. Magis em̃ merebaꝫ loq̃ndo de se q; tacẽdo laudari. qm̃ nisi feciſſ istud culpabiliꝰ illis eẽt q seipos iportune laudare dedicerũt. Nisi em̃ gliaꝰ fuisset creditos sibi oẽs pdidisset q; dũ se hũiliasset eos extuliſſet. Amplius tũc pau. placuit gliando q; alter laudes ꝓpꝛias occultãdo. Nec tm̃ q; ꝙ ꝓfuit. cũ sua merita celaret q̃ntũ iste cũ ꝓderet. Est aũt grande malũ de seipo grãde aliquid dicere atq; miserabile extremeq; demẽtie est nulla iminẽte necessitate rex violẽtis ꝓpꝛius laudibꝰ velle decorari. Nõ ꝫ fm deũ loq; indiciũ est. q; potꝰ insanie ẽ. ꝫ em̃ oẽm mercedẽ euacuat laboꝛibꝰ suoꝛibusq; q̃sitã. Etem̃ alteriꝰ de se afferre fmonẽ gliosi ẽ ⁊ insolẽtis sesq; iactãtis. dicẽ autẽ illa q̃ pñti cãe tm̃mõ neceria sunt fructũ amantis ⁊ mꝛtoꝝ remedia cogitãtis ẽ. Sicut ⁊ fecit pau. q; dũ a pseudo carpeꝫ. in laudes suas ire ꝓpulsus est. maxie q; dignitatẽ suã oñderent. Pꝛa aũt ⁊ maioꝛa zelauit ⁊c. Venĩã inq̃t ad visiões ⁊ re. d. pco. ⁊c. Tãta pau. tãq; crebꝛa cũ dõ bñs colloq̃a q̃ta nec ꝓphetaꝝ nec apl'oꝝ vllus hũit q ea ipe hũlioꝛ reddebaꝫ. Visus est plagas metuere. vt discerꝰ q; fm nãm vnus erat ex pluribꝰ q volũtatẽ nõ solũ supꝛa multos hoies. verũ etiã vnꝰ ex angelis erat. Neq; vo metuẽ plagas repbensiõe dignũ ꝫ plagaꝝ metu aliq̃d indignũ pietate cõmittere. ꝫ ipso em̃ q; plagas timet q; in certamie nõ vincĩ ad mirabiliꝰ oñdiꝫ q; ille qui nõ timet. Sic nec merere culpabile est. ꝫ q merorẽ dicere aut facere aliq̃d eoꝝ q̃ dõ displicẽt. Hinc q̃lis fuerit pau. oñdiꝫ. q; i tali natura viuẽs potuit q̃ddã mõ supꝛa nãm. Qz si mortẽ timuit nec ipaz q; dẽ recusabaꝫ. Nõ em̃ nãm hñe infirmitatibus subditã. ꝫ fuire infirmitatibus crimiosuz ẽ. vt merito ille mirabiliꝫ habeaꝫ q; ibecillitatẽ nature volũtatis vtute supauit. Qz si lobez q; dicebaꝫ marcꝰa cõsortio sepauit. ꝫ itaq; rectissime q; pdicatõis officio effecit. Eũ sicq̃dẽ q; istud suscipit officiũ nõ optz eẽ mollẽ aut resolutũ. ꝫ fortẽ ⁊ q; cũcta robustũ. Neq; em̃ aliqs dz attẽ gere pclari huiꝰ mũeris functiõez nisi patꝰ sit aiaz millies tradẽ in mortẽ ac discrimĩa. Qui em̃ nõ tali aio ẽ. mꝛtos alios suo pdet exẽplo. magisq; vtile ẽ si q̃escat. sibiq; tantũ vacet Nõ ita gubernatoꝛẽ nõ ad bestias dimicantẽ. non ludo gladiatoꝛio destiatũ. nõ quẽpiã oĩno sic ad discrimina atq; mortes patã atq; dispositã aiaz optz hñe vt eũ q; officiũ suscepit pdicandi. Nã ⁊ picula ꝓfecto maioꝛa. ⁊ aduersariꝝ seuioꝛes nec vsq; ꝓpꝛius silr cõditõe certaꝫ. Celũ nãq; in ꝑmio. in supplicio gehẽna ꝓponiꝫ. si vo aliq̃ inꝫ eos ꝓmotio fctã ẽ noli ꝫ delictũ putare. Nõ em̃ cõmoueri malũ est. ꝫ irrõnabiliter nullõq; iusto flagitante negocio ꝓmoueri malũ est. Huc em̃ affectũ ꝓuidꝰ nobis creatoꝛ iseruit. vt dormiẽtes aias atq; resolutas ab inertia atq; desidia suscitaret. q̃si em̃ gladio aclẽ ita mentꝫ nꝛe ire acumẽ imposuit. vt cũ optet vtamur. Benignitas aũt sp bona est. ꝫ cũ illa tps efflagitat. Qñ vo id nõ adest etiã illa vicꝫ osa ẽ. Ita ⁊ paulꝰ sepe vsus ẽ affectũ ⁊ imodeste loq̃nꝫ melioꝛ erat iratus. Hoc aũt in eo erat mirabile. q; cũ vinculꝫ vberibꝰ atq; vulneribus lõge splẽdidioꝛ erat dyademate purpuraq; fulgẽtibꝰ. Cũq; victꝰ q tã vastũ pelagꝰ dꝛcebaꝫ. ita gaudebat tanq̃ in maximũ impiuz duceret. Postq; vo romani ingressus est. nec ibi stare ꝓtẽtus ẽ. ꝫ in hyspaniaz pcurrit. Nec vnũ quidẽ diẽ in ocio passus ẽ ⁊ qete trãsire ꝫ in pdicãdi ardoꝛe ipo igne ardẽtioꝛ nec picula timuit nec irrisiões erubuit. Hoc vo maioꝛi admiratõe dignũ est q; cũ tã audax esset ac velut ad pugnã sp accinctꝰ. ⁊ ignẽ q̃ndã belli aspirãs. rursus placabilẽ atq; flexibilẽ se pbebat. Nã seniẽti vl' potiꝰ seruẽti pcepeꝛt vt iret tharsuz nõ recusauit dixeꝛt q; murũ eũ optere deponi ⁊ passus est. Huiꝰ rei gra ista faciebat vt pdicatõi diuti⁹ insisteret ⁊ cũ mꝛtis ꝫ credẽtib⁹ iret ad xpum. Metuebat ꝓfecto ne fortꝫ paup hinc atq; inops salutis mꝛtoꝝ abscedẽt Cetez cũq; hi q; sub vno pugnãt mgro viderit in eo ifixa vulnera. fluentẽ sanguinẽ ⁊ nec sic ipm hostibꝰ aliq̃ cedẽtez ꝫ stantẽ fortiꝫ. hastãq; vibrãtez ⁊ crebꝛis ictibꝰ aduersarios corrue re facientez. nec oĩno doloꝛi parcentẽ. maioꝛi absq; dubio tanto duci alacritate subduntur.

Hoc ita factū est in paulo. Videtes em illuz ligatum catbenis.z nihilomin⁹ in carcere predicantē.videtes etiā vulneratū z tū verberantes ipos sermōe capientē.maiorē pfecto fiduciam colligebāt idq; significans ait. ita vt plures e fribus cōfidētes in vinculis meis abundāter auderēt sine timore verbū dei loq. Tūc certiorē alacritatez z ipse capiebat ac vehemētius in aduersarios ferebat. Sicut em ignis i diuersas plerūq; materias incidēs auget magis z incremēta sortit.sic etiā lingua pauli q̄buscūq; fuisset admota ad se eos cōtinuo trāsferebat. Impugnatores q̄z ei⁹ pabulū spūale huic efficiebant igni q; p ipos euāgelij flāma magis crescebat. Hec chrysostomus.

lxxxvj.

De septē fribus q̄ fuerunt filij btē felicitat̄

Eptem fratres fuerunt filij btē felicitatis. quoz nomina sunt ianuari⁹.felix.philipp⁹.silvanus.alexander vitalis z marcial. Hos oēs cū matre iussu impatoris anthonij publi⁹ pfectus ad se vocari fecit. Suasitq; matri vt sui z filioz suoz misereri deberet. Que ait. Neq; blādicijs tuis potero allici.nec terroib⁹ frangi. Secura em sum de spū sancto quez habeo q; te supabo viua z meli⁹ vincā occisa. Et conuersa ad filios ait. Videte filij in celū z sursuz aspicite carissimi q; ibidē xp̄us nos expectat. Fortiter p xp̄o pugnate. z fideles vos in xp̄i amore exhibete. Q̄ō pfect⁹ audiēs eā alapis cedi iussit. Cū g̃ mater z filij in fide pstātissimi apperēt.oēs mr̄ videtez pfortāte diuersis sūt supplicijs interempti. Hāc btām felicitatē vocat greg.pl⁹q; martyrē.q; septies passa est in septē filijs z octauo i corpe suo. Greg.in omelia. Htā felicitas q̄ credēdo extitit ancilla xp̄i pdicādo etiā facta est martyr xp̄i. Septē q̄pe filios sic post se relinquere timuit viuos in carne.sic carnales pentes solēt metuē ne mortuos p̄mittāt. Parturiuit spū q̄s carne peperat vt pdicādo peret deo q̄s carne peperat mūdo. Filios suos q̄s carnē suā esse nouerat sine dolore nō poterat morientes videre q̄ erat vis amoris iterior que dolorē vinceret carnis. Hec te ergo hanc feiaz plusq; martyrē dixerim q̄ totiēs in filijs est tā desideraēr extincta. Duz em m̄tiplex martyriū obtinuit. ipa q̄z martyrij palmā vicit. Qz z amore xp̄i sola moris sua ei mime suffec. Passi sunt circa ānos dñi. cc.

lxxxvij.

De sancta Theodora.

Heodora nobilis mulier z speciosa apud alexandriaz tpe zenonis impatoris virū habebat diuitem ac timentē deū. Dyabolus aūt theodore inuidēs sanctitati virū quendā diuitē in illi⁹ pcupiscentiā incitauit. Qui eam crebris nūcijs z muneribus molestabat vt assensuz sibi pberet. Sed illa nuncios respuebat.z munera p̄tēnebat. Interim aūt eā molestabat.q; ipam q̄tez habere nō pmutteret z pene deficere videretur. Tandē q̄ndā magā ad eā misit.q̄ eā vt viri illius miserē sibiq; psentiret plurimū hortabatur. Que cū diceret se corā oculis oi cūcta cernētis tā grāde pctm nunq; cōmittere. maleficā cōiunxit.q̄d in die fit h̄ vtiq; de⁹ scit z videt.q̄d aūt ad vespascēte z occidēte sole cōmittit de⁹ minime intuet. Dixitq; puella malefice. Nunq̄d veritatez dicis.z illa. Etiā dico veritatē. Decepta puella vbis malefice dixit. vt adueſpascēte die virū ad se venire faceret.z voluntatē suā adipleret. Q̄ō cū viro retulisset ille vehemēter exultans hora q̄ condixerat ad eā venit secūq; pcubuit z absc̄essit. Theodora aūt ad seipaz rediēs amarissime flebat z faciez suā pcutiebat dicēs. Heu heu me. pdidi aiaz meā.destruxi aspectū decoris mei. Vir ār ei⁹ domū rediēs.z vxorē suā sic desolatā z merētez videns cām tū nesciēs eā psolari nitebat.sed illa nullā psolatōez pcipe volebat. Mane aūt facto q̄ddā mōasteriū monialiū adijt. z abbatissaz inrogauit an os q̄ddaz g̃ue delictuz q̄ō die adueſpascēte cōmiserat scire posset. Cui illa. Nihil deo abscōdi pōt.z os scit z videt omne q̄ō fit q̄cunq; hora illud cōmittat. Que flens amare dixit. Da mihi libruz scti euāge. vt soztiar memetipam. Accipiens repit. Q̄ō scpsi scripsi. Rediēs g̃ domū dū q̄daz die vir su⁹ abeēt comā suā pcidit vestimēta viri assumēs ad q̄d dā mōast eriū monachoz q̄ō p. xviij. miliaria distabat festinauit.vt ibidē cū monachis reciperet petijt z q̄ō petijt impetrauit. Interrogata de noie dixit se theodoz nūcupari. Illa vo officia oia hūiliter faciebat.z ei⁹ seruitiū oīmbus gratū fuit. Post aliq̄t g̃ annos abbas fratrē theodoz vocauit.z vt boues cōiungeret et oleū ō ciuitate afferret pcepit. Vir aūt ei⁹ plurimū flebat timēs ne cū altero viro recessisset Et ecce angelus dñi sibi dixit. Surge mane z sta in via martyrij petri ap̄li.z q̄ tibi obuiauerit ipa tua vxor ē. Quo facto theodora cū camelis venit.z virū suū videns z recognoscēs intra se dixit. Heu mevir bone meus quantū laboro vt eripiar a pctō q̄ō feci in te. Cum autē appropinquasset saluauit eū dicens. Gaudeas dñe me⁹. Ille aūt eā penit⁹ nō cognouit Sz cū diutissime exp̄ecraret. z se deceptū clamaret.facta est vox ad eū di. Ille q̄ te heri mane salutauit vxor tua erat. Tante autez

sanctitatis fuit btā theodora vt multa mīracula faceret. Nam ꝛ boiem a bestia laceratū eripuit ꝛ suis precibus suscitauit. Ipaz q̄q bestiā isecuta maledixit. q̄ sbito mortua corruit Dyabol⁹ aūt sctitē suam ferre nō valēs eidē apparuit. d. meretrix p̄ oib⁹ ꝛ adulka. reliq̄stiviz tuū vt huc venires ꝛ me pētneres. Per vtutes meas tremendas in te suscitabo plūz. ꝛ si te non fecero crucifixū negare non dicas q̄ ego sum. Ipa aūt signum crucis sibi edidit. ꝛ ptin⁹ demon euanuit. Quadā vice dū de ciuitate cū camelis rediret. q̄ in quodā loco hospitata fuisset. puella quedam nocte ad eaz venit dicens. Dormi mecum. Que cū respueret iuit ad alterū q̄ in eodē loco iacebat. Cū aūt ei⁹ vēter intumuisset. ꝛ de quo ꝓcepisset inkrogata fuisset. ait mōach⁹ ille theodor⁹ dormiuit mecū. Natū igit puer ad abbatē mōasterij trāsmisert. Qui cum theodor icreparet ꝛ ille sibi idulgeri peteret. scapul' suis puer iposuit. ꝛ de mōasterio piecit. Illa aūt abiecta. p septē annos ex monasteriū mansit. ꝛ de lacte pecoz infantē nutriuit. Diabol⁹ aūt tante ei⁹ patie inuidēs i spēm viri sui se trāsfiguravit. eiq̄ dixit Quid h agis dña mea. Ecce lāgueo. p te nec alīq̄ psolatiōez recipio. Veni g̃ lux mea. q̄a si cū viro alio iacuisti hoc tibi indulgeo. At illa credēs vir suū ee dixit ad illū. Nūq̄ ampli⁹ tecū manebo q̄ filijs iohānis militis iacuit mecū. ꝛ volo agere pñiaz de eo q̄ in te peccaui. Et cū oraſſet. statiz euanuit. ꝛ demonē fuisse agnouit. Altera itez die diabol⁹ voluit eū terrere. Nā in silitudie ferax terribiliū demones ad eā venerūt. ꝛ vir q̄dam instigans eas dicebat. Cōedite meretricē hanc Illa aūt orauit ꝛ euanerūt. Alia vice multitudo militū veniebat. quā ꝓceps p̄cedebat ꝛ eū ceteri adorabāt. Dixerūtq̄ milites theodore. Surge ꝛ adora ꝓncipē nr̄m. Que rñdit. Dñm deo adoro. Nō cū ꝓncipi nunciatū fuisset. iussit eam adduci ꝛ tot tormētis affici. vt mortua putaret. Et post modū ois turba euanuit. Alia itez vice vidit ibidē auz multū q̄ signās se illō refugit. ꝛ deo se recōmendauit.

Altera etiā vice vidit q̄ndā ferentē canistruz plenū oi genere ciboz ꝛ dicentē sibi Dicit ꝓnceps q̄ te cecidit. Tolle cōmede. q̄ nescies fec hoc. Illa aūt se signauit ꝛ ptin⁹ euanuit. Cōpletis aūt septē ānis abbas patiaz ei⁹ ꝓsiderās eā recōciliauit. ꝛ cū puero suo in mōasteriū introduxit. Vbi cū duos postmodū annos laudabilit pegisset. puer accepit ꝛ secū illū in cella sua clausit. Nō cū abbati reuelatū fuisz. misit quosdā monach⁹ qui diligentius auscultarent quid nam cū eo loqueret. Illa aūt puerū amplexās ꝛ osculās dixit Fili mi dulcissime ꝓ vite mee venit. Relinquo te deo. ipz p̄ez ꝛ adiutoz. hēas Fili dulcissime ieiunijs ꝛ oōnibus insistas ꝛ frib⁹ tuis deuote fuias Et h dicēs spūm tradidit. ꝛ i dño felicit obdormiuit. circa annos dñi. ccccl xx. Nō puer cernēs plimū flere cepit. In ipa aūt nocte visio abbati mōasterij monstrata ē in hunc modum. Nuptie maxime parabāt. ꝛ veniebant ordies angeloz ꝛ p phetaz ꝛ martyz ꝛ oim sctōz. Et ecce in medio eoz mulier sola gl'ia ineffabili circūdata. ꝛ venit vsq̄ ad nuptias. ꝛ sedit sup lectū ꝛ oēs astātes adorabant eā. Et ecce vox dicens. Hic est abba theodorus q̄ falso de puero accusat⁹ est. Septē tēpora sup eā mutata sūt. castigata ē em q̄ cubile viri sui coiq̄nauit. Excitat⁹ aūt abbas ꝓcit⁹ cū frib⁹ ad cellam ei⁹ iuit ꝛ eā iā defūctam inuenit. Et intrās ꝛ discoopientes ipaz eē feminā inuenerūt. Visitq̄ abbas p p̄ie puelle que eā ifamauerat. ꝛ dixit illi Vir filie tue mortu⁹ est. Et auferēs vestimētū mulierē esse cognouit. Fact⁹ ē igit timor magn⁹ sup oēs q̄ hoc audierūt. Angel⁹ aūt dñi abbati locut⁹ ē. Surge velocit equū cōscēde ꝛ vade in ciuitatē. ꝛ si quis tibi obuiauerit assume ꝛ tecū adduc. Qui duz pgerit q̄dā vir currēs sibi obuiauit Quem cuz abbas interrogaret q̄ pergerit. ille ait. Mulier mea mortua ē ꝛ vado videre eā Et assūpsit abbas vir theodore i equū ꝛ veniētes plimū fleuerūt. ꝛ ipaz cū mīris laudib⁹ sepelierūt. Vir aūt eius cellā vxoris sue theodore accepit ꝛ ibidem pmanēs tandē in dño obdormiuit. Puer aūt theod. nutricē seqns oi moxhō estate pollebat. ita q̄ mortuo ebbate mōasterij i abbatem ipse vnanimiter est electus. lxxxviij.

De sancta Margaretha. A

Argaretha dicitur

m aquadā pciosa gēma q̄ margaritavocatur. que gemma est candida qua et virtuosa. Sic btā margaretha fuit cādida p virginitatē. qua p hūilitatē. vtuosa pmiraculoz opatōez. virt⁹ aūt hui⁹ lapidis dr̄ esse ꝫ sanguis effusionez. ꝫ cordis passionem. ꝛ ad spūs pfortatōez. Sic btā margaretha habuit vtutē ꝫ effusionē sui sanguis p pstātiā. q̄a i suo martirio pstantissima extitit. ꝫ cordis passionē. i. demonis temptationē p victoriā. qr ipsa dyabolum superauit. Ad spūs pfortationē p doctrinaz. qr p suā doctrinā multoz aios pfortauit ꝛ ad fidē xp̄i puertit. Cuius legendaz theotin⁹ vir eruditus scripsit B

Argaretha de ciuitate antiochie filia
m fuit theodosij gentilium patriarche.

Hec nutrici tradit. ꝛ ad adultam etatem veniens baptisat. ꝛ ꝓpter h exosa p̄i plurimū hēbat. Quadā igit die dū iā annū. xv. attigisset. ꝛ cū alijs vginib⁹ oues nutricis custo-

m

diret ꝑfectus olibrius inde trāsitū faciēs ꝛ pu
ellam tam ſpecioſaz ꝓſiderās. mox in eiꝰ amo
re exarſit. ꝛ pueros ad eā ꝓcitus miſit dicens.
Ite ꝛ eā cōprehendite. vt ſi libera ē eā mihi in
vxorē accipiā. ſi ancilla ē eā mihi ī ꝓcubinam.
habeā. Cū ergo eiꝰ fuiſſet ꝓſpectui pūlata eam
de genere ſuo ac noie ꝛ religiōe requiſiuit. Il
la aūt rūdit ſe genere nobilē noie margaretha
ac religione xp̄iānā. Cui ꝑfectus. Duo prima
tibi recte ꝙueniūt. qz nobilis hēris. ꝛ pulcerri
ma margarita cōprobaris. ſed tertiū tibi nō cō
uenit. vt puella tam pulcra ꝛ nobilis deū ha
beat crucifixum. Cui illa. vnde ſcis xp̄m fuiſſe
crucifixū. Et ille. Ex libris xp̄ianoꝝ. Cui mar
garetha. Cuz igitur legatur pena xp̄i ꝛ gl̄ia. q̄
verecundia eſt veſtra vt vnū credatis ꝛ alteruz
denegetis. Cū aūt margaretha eum ſpōte cru
cifixum fuiſſe ꝓ redēptōe noſtra aſſereret. ſed
nunc eum in eternuz viuere affirmaret. iratus
ꝓfectus eā in carcerez mitti iuſſit. Sequenti
aūt die eam ad ſe vocari fecit. eiq; dixit. Vana
puella miſerere pulcritudinis ꝙue ꝛ deos no
ſtros adora vt tibi bñ ſit. Cui illa. Illum adoro
quē terra ꝓtremiſcit. mare formidat. ꝛ oēs crea
ture timēt. Cui ꝑfectus. Niſi mihi ꝓſētias cor
pus tuū faciaz laniari. Cui margaretha. Xp̄us
in mortē ſemetipm ꝓ me tradidit. ꝛ iō ꝓ xp̄o
mori deſidero. Tunc ꝑfectus iuſſit eaz in ecu
leum ſuſpēdi. ꝛ tā crudelit̄ p̄mo vgis deide pe
ctinib⁹ ferreis vſq; ad nudatōez oſſiū laniari. q̄
ſanguis de eius corpe tāq; de fonte puriſſimo
emanauit. Flebant aūt qui ibi aderant ꝛ dice
bant. O margaretha vere de te dolem⁹. qz cor
pus tuū tam crudelit̄ laniari ꝓſpicimus. O q̄
lem a miſiſti pulcritudinē ꝓpter tuā incrude
litatē. tū nunc ſaltē crede vt viuas. Quib⁹ illa
O mali ꝓſiliarij recedite ꝛ abite. Iſ carnis cru
ciatio ē aie ſaluatio. dixitq; ad ꝑfectū. Impu
dens canis ꝛ inſatiabilis leo. in carnē ptātem
hēs ſed aiam xp̄s reſeruat. Prefectus aūt faci
em clamide opiebat nec tantā ſanguis effuſio
nē videre poterat. Deinde eā deponi fecit ꝛ eā
in carcerē recludi iuſſit. ꝛ mira ibi claritas ful
ſit. Vbi dū eēt orauit dñm vt inimicū q̄ ſecum
pugnat ſibi viſibilit̄ demonſtraret. Et ecce dra
co imaniſſim⁹ ibidē apparuit. q̄ dū eā devora
turus. ipeteret ſignū crucis edidit ꝛ ille euanu
it. Vel vt alibi legitur os ſup caput eiꝰ ponēs
ꝛ liguā ſup calcaneū ponigens eā ꝓtinus de
glutiuit. Sz dū eā abſorbere vellet ſigno cru
cis ſe muniuit. et iō draco virtute crucis crepu
it ꝛ vgo illeſa exiuit. Iſtō aūt qō dī de draco
nis devoratōe ꝛ ipſius crepatōe apocrifū ꝛ fri
uolū reputaī. ¶ Diabolus iterū vt eā deci
pere poſſz in ſpēm hois ſe mutauit quē vidēs
in oīoez ſe dedit. ꝛ dū ſurrexiſſz diabol⁹ ad eā
acceſſit ꝛ manū tenens dixit. Sufficiant tibi q̄
feciſti. iam nunc ceſſa de mea ꝓſona. Illa autē
eum ꝓ caput apprehēdit ꝛ ſub ſe ad terrā deie
cit. ꝛ ſuperuiēs eius dextꝝ pedē poſuit ꝛ dixit
ſternere ſupbe demō ſibi pedibus femie. De
mon aūt clamabat. O btā margaretha ſuperaꝰ
ſū. Si inuenis me vinceret nō curaſſez. ecce a
tenerea puella ſuperatus ſum. ꝛ inde plus do
leo. qz pater tuꝰ ꝛ mr̄ tua amici mei fuerūt. Il
la vo eū coegit vt diceret cur veniſſz. Qui ſe ve
niſſe ait vt ſibi cōſuleret q̄ monitis p̄ſidis obe
diret. Coegit q̄ꝫ vt diceret cur criſtianos mul
tipliciter tēptaret. Qui rūdit. naturale odiū ſi
bi eſſe ꝓtra viros vtuoſos. ꝛ q̄ꝫ is ab eis ſepe re
pellatur. tū deſiderio ſeducēdi ipſe infeſtus ex
iſtit. ꝛ qz inuidet hōi de felicitate quā ipe amī
ſit. q̄ꝫ is eā recuperare nō poſſit ipaz tū alijs au
ferre ꝓtendit. Addiditq; q̄ ſalomon infinitā de
monū mltitudinē ī quodā vaſe incluſit. Poſt
mortē ſuā cū de illo vaſe demones ignē mitte
rent. ꝛ hoies ibidē magnū eē thesauꝝ putarēt.
vas ꝓfregerunt ꝛ demones exeuntes aerē iple
uerunt. His dictis vgo pedē ſublenauit ꝛ dixit
Fuge miſer. ꝛ demon ſtatim euanuit. Secura
igitur efficī. qz q̄ pncipē vicerat miniſtruz pro
culdubio ſuperaret. Sequenti igitur die cō
uenientib⁹ pplis iudici p̄ſtat. ſz ſacrificare cō
tēnēs exuit. corpuſq; facibus ardentib⁹ ꝓburit
ita vt cūcti mirarenī quō tā tenera puella tot
poſſz tormēta ſuſtinere. Deinde ī vaſe magno
pleno aq̄ ipaz ligari ꝛ poni fecit. vt ex penaruz
ꝓmutatōe creſceret vis doloris. Sz ſubito ter
ra ꝓcutit. ꝛ cunctis vidētib⁹ vgo illeſa egredit.
Tunc quinq; milia viroꝝ crediderūt ꝛ ꝓ noie
xp̄i capitalē ſnīaz acceperī. Prefectꝰ aūt timēs
ne alij ꝙuerterenī. ꝓcitus btām margarethā de
collari ꝓcepit. Illa aūt impetrato ſpacio oran
di ꝓ ſe ꝛ ſuis ꝑſecutoribus necnō ꝛ ꝓ eius me
moriā agentib⁹ ꝛ ſe inuocantib⁹ devote orauit.
addens vt quecunq; in ptu periclitās ſe inoca
ret illeſaz ꝓlē emitteret. Factaq; eſt vox de celo
q̄ in ſuis ſe nouerit petitionib⁹ exauditā. Sur
genſq; ab oꝛone dixit ſpiculatori. Frater tolle
gladiū tuū ꝛ pcute me. Qui ꝓcutiēs caput eiꝰ
vno ictu abſtulit. ꝛ ſic martyrij coronā ſuſcepit
Paſſa ē aūt. xiij. kal̄. auguſti. vt in eiꝰ hiſt. iue
nit alibi legit̄ q̄ in. iij. idꝰ Julij. De hac ſctā
virgine ſic dicit quidaz ſctus Btā margaretha
fuit timoris dei plena. iuſticia p̄dita. religione
cōpta. ꝓpunctione pfula. honeſtate laudabilis
patia ſingl̄ar̄ nihilq; i ea ꝓtiū religiōe xp̄iane
inueniebaī. odioſa p̄i ſuo delicta dño ieſu xp̄o.

De ſctō Allexio. lxxxix.

Lexius dicitur ab a

 qō eſt valde ꝛ lexis qō ē ſermo. Inde

alexius quasi valde in verbo dei robustus.

Alexius fuit filꝰ eufemiani viri nobilissimi romanoꝝ ⁊ in aula impatoris ꝑmi. Cui tria milia pueroꝝ assistebāt q̄ zonis aureis cingebant. ⁊ vestimētis sericis induebāt. Erat aūt ꝑfectꝰ eufemianꝰ valde mirificoꝝ. ⁊ singulis diebus i domo sua tres mēse paupibus orphanis viduis et pegrinis pabant. quibꝰ strenue seruiebat. ⁊ hora nona ipse cū viris religiosis cibū in timore dñi capiebat. Cui vxor noie aglaes eiusdē religionis ac ꝓpositi erat. Cū aūt filiū non hērent ad pces tū suas dñs eis ꝓtulit filiū. Post quez ipsi deinceps in castitate viuere firmauerunt. Traditus aūt puer liberalibus disciplinis. cū oibus ꝑne artib⁹ ipe floreret. ⁊ iam ad puberē eratez veniſſz. puella sibi de domo impiali eligitur ⁊ sibi in ꝓiugē copulat. Venit noc i qua cū spōsa sua suscepit secreta silētia. tūc scrūs inuenis cepit spōsam suā in dei timore istruere. ac ip̄az ad ꝗginitatē ꝓuocare pudorē. Deinde annulū suū aureū ⁊ caput balthei quo cīgebat sibi seruanda tradidit dicēs. Suscipe hec ⁊ serua donec deo placuerit ⁊ dñs sit inter nos Post hoc de sba sua accipiens ad mare discessit ascendēs ꝙ occulte nauē loadicīā vsq̄ deuenit. indeq̄ p gens in edissaz ciuitatē sirie ꝑfectꝰ est. vbi imago dñi nostri iesu xp̄i sine hūano opere facta i sindone habebat. Quo pueniens oia q̄ secum detulerat pauperibus distribuit. ⁊ vestimētavi lia induens cuz ceteris paupibus in atrio dei genitricis marie sedere cepit. De elemosinis vero quantū sibi sufficere poterat retinebat. cetera ꝙ alijs paupib⁹ erogabat. Ut vero pat de recessu filij plurimū in gemiscens p vniuersas mundi partes pueros suos misit q̄ eū inq̄rerent diligēter. Quoꝝ cū aliq̄ ad ciuitatē edissa veniſſent ab eo cogniti sed ipsi eū mīme cognoscentes. eidē cū ceteris pauperib⁹ elemosinas tribuerūt. Quas accipiēs deo gr̄as agēs dixit. Gr̄as tibi ago dñe. quia a seruis meis elemosynā recipere me feciſti Reuersi aūt pueri nunciant p̄i q̄ nusq̄ valeat reperiri Mat igit sua a die sui recessus saccū in paumēto cubiculi sui strauit. vbi eiulās lamentabiles voces dabat dicens. Hic semp in luctu manebo donec filiū meū recupauero. Sponsa vero ad socrū dixit. Donec audiā de sponso meo dulcissimo instar turturis solitaria tecū manebo.

Cum igit alexius in ꝓdicto atrio annis. xvij maneret in dei seruitio. imago tandē btē virginis q̄ ibidē erat custodi ecclie dixit. Fac introire hoiem dei q̄ dignꝰ ē regno celoꝝ. ⁊ spiritus dei requieſcit sup eū. Nam oratio eius sicut incensū in conspectu dei ascendit. Cū aūt custos de quo nam diceret ignoraret. itez ei dixit. Ille qui foris sedet in atrio ipse est. Tunc custos festinꝰ exijt ⁊ ip̄m in eccl̄iaz introduxit. Quod factū dū cunctis innotesceret. ⁊ ab oibus venerari cepiſſet hūanā gl̄iaz fugiens inde recessit ⁊ laodicīā venit. Ibiq̄ nauē ascendēs cū in tharsum cilicie vellet ꝑgere. dispensante deo nauis a ventis pulsa in romanū portuz deuenit. Q̄ cernens alexius ait intra se In domo p̄is mei ignotus manebo nec alteri onorosus ero. Patrē igit a palatio redeuntē multitudine. obsequentiū circūdatū obuiū habuit ac post eū clamare cepit. Serue dei me pegrinum in domo tua suscipi iubeas ⁊ de micis mense tue me nutriti facias. vt tui quoq̄ pegrini dignet dñs mi sereri. Q̄ audiēs p̄ ob amorē filij sui eū suscipi iussit. ⁊ locū ꝓpriū in domo sua sibi ꝓstituit ⁊ cibū de mensa sua sibi tribuit. ⁊ ministꝝ ꝓprium delegauit. Ipse aūt in oronib⁹ pseuerabat. ⁊ corp⁹ suū ieiunijs ⁊ vigilijs macerabat. Famuli aūt domus ipsū multiplicit deridebāt ⁊ aquā vtensilū sup caput eius frequēter fundebant ⁊ multas iniurias ei irrogabant. sed ipse ad oia patiens valde erat. Decemseptē igitur annos in domo p̄is pmansit sic ignot⁹.

Videns ergo per spūm q̄ appropinquaret terminus vite sue. cartam cū attramēto petijt. ⁊ totū ordinēvite sue ibidē ꝓscripsit. Dñica igitur die post missaz solennia in sanctuario vox de celo insonuit di. Venite ad me oēs q̄ laboratis ⁊ onerati estis ⁊ ego reficiā vos. Q̄ audientes oēs in facies suas territi ceciderūt. Et ecce vox secundo dicens. Querite hoiez dei vt oret p roma. querentib⁹ illis ⁊ minime inuenientib⁹. itez dictū est. In domo eufemiani q̄rite. Requisitus. ille se nihil scire de hoc dicebat Tunc impatores archadi⁹ ⁊ honorius vna cuz pontifice innocentio ad domū p̄dicti virivenerunt. Et ecce minister alexij ad dñm suum venit dicens vide dñe ne ille nr̄ pegrinꝰ sit. q̄ magne vire ⁊ patie hō est. Currens igitur eufemianus eum defunctum repperit. ⁊ vultū ei⁹ tanq̄ angeli rutilantem vidit. Voluitq̄ cartā quā in manu habebat accipe ꝛ nequiuit. Exeunte igitur eo cum hoc impatoribus ⁊ pontificib⁹ retuliſſet. ⁊ illi ad euz intraſſent dixerūt. Quānis pctōres simus. regni tamen gubernacula gerimus. ⁊ hic curā vniuersalē regimis pastoralis. Da igitur nobis cartā vt sciamus q̄ i ea scripta sunt. Et accedens pontifex cartā de manu sua accipiebat. ⁊ ille eaz statim sibi dimisit. Fecitq̄ eam legi coram oi populo ⁊ multitudie ⁊ patre ipsius At eufemianus hoc audiens nimio dolore ꝓturbatus obstupuit. ⁊ factus exanimis resolutusq̄ viribus in terrā decidit. Cū vero aliquantulū ad se rediſſet vestimenta sua

scidit. capitq; canos capitis sui euellere. barbā trabē. atq; semetipz discerpē. z sup filij sui corpus corruens exclamabat. Heu me filij mi. q̄ re me sic ꝓtristati z p tot annos mihi dolores gemitus incussisti Heu me misex q̄ te video baculū senectutis mee in grabato iacentē z nō loquentē mihi. Heu me qualē ꝓsolatōz de cetero hīe potero Matervero ei⁹ hoc audiēs q̄si leena rūpens rete ita scissis vestimentis ruens coma dissoluta ad celū oculos leuabat. Et cuz p nimia multitudine sctūm corpus adire non posset clamauit di. Date mihi viri aditū vt videā filium meū. vt videā ꝓsolatōez aie mee. et q̄ suxit vbera mea. Et cū peruenisset ad corpus incūbēs sup illō clamabat. Heu me filij mi lumē oculoz meoz q̄re sic nob fecisti z tā crude liter nobiscū egisti. Videbas pīez tuum z me miseram lacrimātes z nō oūdebas teipz nob. Serui tui iniuriabant tibi z sustinebas. Et itex atq; itex ꝓsternebat se sup corp⁹ z nūc brachia sup illō expandebat. nunc manib⁹ angelicum vultū ꝓtrectabat osculansq; clamabat. Plorate mecū oēs q̄ adestis. q̄ p. xvij. annos eum in domo mea habui z nō cognoui q̄ vnic⁹ filius meus eēt. Serui eius eū etiā ꝓuiciabant z alapis ꝓcutiebant. Heu me q̄s dabit oculis meis fontem lacrimaz vt plāgā die ac nocte dolorez aie mee. Sspōsa vero ei⁹ induta veste adriatica cucurrit plorās z di. Heu me q̄ hodie desolata sū z apparui vidua iā nō habeo in quē ꝓspiciā. nec in quē oculos leuē. nūc ruptū ē speculum meū z pūt spes mea. Almodo cepit dolor qui finē nō hz. Ppl's aūt audiēs p lacrimabil'r flebat. Tūc pōtifex cuz ipatorib⁹ posuerūt corpus in honorato feretro z duxerūt in mediam ciuitatē. z nunciatū ē pp'o iuētū esse hoiez dei. Quē ciuitas tota q̄rebat. z oēs obuiam curre bāt sctō. Si q̄s aūt infirm⁹ illō corp⁹ sacratissimum tangebat ꝓtin⁹ curabat. ceci visū recipiebant demoniaci liberabant z oēs infirmi q̄cūq; infirmitate tēti tacto corpe sctō curabantur.

Impatores aūt tanta mirabilia videntes ceperūt p se cū pōtifice lectū portare. vt z ipsi sanctificarent ab eodē corpe sctō. Tūc impatores iusserūt copiā auri z argēti in plateas spargi vt turbe occuparent amore pecuniaz z sinerent corp⁹ sanctū pduci ad eccl'iaz Sz plebs amore pecuniaz sepositō. magis ac magis ad tactuz sacratissimi corporis irruebat Et sic cū magno labore ad tēplū sancti bonifacij martiris illud tandē pduxerūt. z illic p. vij. dies in dei laudibus ꝓsistentes. opati sunt monumentū ex auro z gēmis z lapidib⁹ pciosis. in q̄ sanctissimū corp⁹ cū magna veneratōe collocauerūt. De ipō q̄q; monumento ita suauissimus odor fragrauit. vt oib⁹ videret aromatib⁹ eē plenū. Obiit aūt. xvj. kal'. augusti circa annos dñi. cccxcviij.

xc.

De sancta maria Magdalena.

Aria interpretatur

m amaz mare. vel illuminatrix. aut illuminata. Per hec tria intelligūtur tres ptes optie q̄s elegit. s. ps pnie. ps ptēplatōis interne. z ps celestis glie. De q̄ triplici parte itelligit q̄ dicit dñs. Maria optimā ptē elegit q̄ nō auferet ab ea. Pria em̄ ps nō auferet rōe finis q̄ est ꝓsecutio btitudis. Scda rōe ꝓtinuitatis. qz ptēplatōe vite ꝓtinuat cū ptēplatōe patrie. Tertia rōne sue eternitatis. Inq̄ntū igit elegit optimā ptē pnie dī amaz mare. qz ibi multā amaritudinē habuit. qō ꝓz ex eo q̄ tot lacrimas fudit q̄ inde pedes dñi lauit. Inq̄ntū elegit optimā ptē ꝓtemplatiōis iterne dī illuminatrix. qz ibi hausit auide qō postmodū effudit abunde ibi lumē accepit q̄ postmodū ceteros illustrauit. Inquātū elegit optimā ptē celestis glie dī illuminata qz nūc illumiata ē lumie pfecte cognitōis in mente z illuminabit lumine claritatis in corpe. Magdalena dī quasi manens rea vel magdelena interptat munita vl' inuicta vel magnifica p q̄ insinuat q̄lis fuit añ puersionē q̄lis incōuersiōe. z q̄lis post puersionē. Nā añ puersionē fuit manens rea. p obligatōez ad penam eternā. In cōuersione munita vel inuicta p pnie armaturā. Optie em̄ oibus armis pnie se muniuit. qz q̄t in se habuit oblectamēta tot de se repit olocausta. Post puersionē magnifica p gr̄e supabundantiā. qz vbi abundauit delictū supabundauit z gr̄a.

Aria magdalena a magdalo castro cognominata clarissimis est orta natalib⁹ vt pote ex regia stirpe descēdētib⁹. cui⁹ pater syrus. mater vero eucharia nuncupata ē. hec cuz fr̄i suo lazaro z sorore sua martha magdalum castruz quod est in secundo miliario a genezareth. z bethaniam q̄ est iuxta ir'm. z magnam hier'limoz ptē possidebat. que tamē oia int̄ se taliter diuisert q̄ maria magdaluz a quo et magdalena nuncupata est. lazarus partē ꝛbis hierusalē. z martha bethaniā possederunt Cū āt magdalena delicijs corpis se totā expōeret. z lazar⁹ pl⁹ militie vacaret. martha pudēs partes sororis z fris z suā strenue gubernabat z militib⁹ z famulis suis ac pauprib⁹ necessaria ministrabat. Dia tū h̄ post ascensionē dñi venderūt. z ad pedes ap'loz p̄cīū posuerūt. Cuz igitur magdalena diuitijs abundaret. qz reruz affluētiā voluptas comes sequit q̄nto diuitijs z pulchritudine splenduit. tanto corp⁹ suū voluptati subtrauit. Vñ iaz ꝓpio noie pdito peccatrix cōsueuerat appellari. Sz cū xp̄s illic

ꝛ alibi p̄dicaret. illa nutu inspirata diuino ad domū simonis leprosi vbi audiuit eū discumbere ꝓpauit. ꝛ non audens vt peccatrix intermistos cōparere. retro secus pedes dñi mansit vbi pedes ei⁹ lacrimis lauit. capillis tersit. ꝛ vngento p̄cioso punxit. Nā icole regionis illius ꝓpt vehemētissimū solis ardorē vnguentis et balneis vtebant. Cūq; simō pharisēus intra se cogitaret qm̄ si hic eēt ꝓpha a peccatrice tangi se neq; ꝓmitteret. dñs illū de supba iusticia redarguit ꝛ mulieri oia pcta dimisit. Hec ē igitur illa maria magdalena cui dñs tam magna bñficia ꝓtulit ꝛ tanta signa dilectōis oñdit. Nā ab ea septē demonia expulit. in suo amore eaz totaliter accendit. familiarissimam eā sibi ꝓstituit hospitā suam fecit. ꝛ ꝓcuratricem suā eaz in itinere hr̄e voluit. ꝛ eā sp dulciter excusauit nā excusauit eam apō pharisēū q̄ dicebat ipaz immūdā. ꝛ apud sororē suam que dicebat ipaz ociosaz. ꝛ apud iudā qui dicebat eam ꝓdigam lacrimantē vidēs lacrimas ꝓtinere nō potuit Cui⁹ delectatōe q̄driduanū frēm suū resuscitauit. Cui⁹ amore marthā sororē suaz a fluxu sanguinis. quē. xij. annis ꝓpessa fuerat liberauit. Cuius meritis martillā sororis sue famulaz vt illō tam btūm ꝛ tam dulce verbū Btūs venter qui te portauit ꝛc. exclamans diceret. dignā fecit. Nam ꝑm amb. illa fuit martha. ꝛ hoc eius famula. Hec est inq̄ illa q̄ pedes dñi lacris lauit capillis tersit. ꝛ vngento punxit. que in tpe gr̄e solēnē pn̄iam p̄mo fecit. que optimā ptē elegit. q̄ ad pedes sedens dñi verbū ei⁹ audiuit ꝛ dñi caput punxit. q̄ iuxta crucē in dñi passione fuit que vnguenta parans corp⁹ ei⁹ vngere voluit. que a monumēto discipulis recedētib⁹ non recessit. cui xp̄s resurgens p̄mo appuit et apl̄oz apl̄am fecit. ℞ Post ascēsiōem igit dñi. s. anno. xiiij. a passione cū iudei stephanuz iaz diu occidissent. ꝛ ceteros discipl̄os a iudee finibus eiecissent diuersarū gentiū discipli sb eunt regiones. verbū dñi ibidē seminātes. Erat āt tūc tp̄is cū apl̄is btūs maximin⁹ vn⁹ ō. lxxij dñi discipulis. cui a btō Petro maria magdalena fuerat cōmēdata. In hac igitur dispsione .b. maximin⁹. maria magdalena. lazar⁹ frater ei⁹. martha sororis ipsius. ꝛ martilla pedisseq̄ marthe. necnō ꝛ btūs cedonius qui cecus a natiuitate extiterat. sed a dño fuerat liberat⁹. oēs hi insimul ꝛ plures alij xp̄iani naui ab infidelibus impositi. ꝛ pelago sine aliquo gubernatore exposīti. vt oēs. s. simul submergerent. diuino tandē nutu marsiliā aduenerūt. Vbi cū nullos qui eos hospitio recipere vellent inuenissent sub quadam porticu q̄ fano gentis illi⁹ terre ꝑat morabāt. Cū aūt. b. maria magdalena videret ppl̄m ad fanū cōfluere vt ydolis imolaret assurgens vultu placido. facie serena lingua diserta. eos ab ydoloꝝ cultura reuocabat ꝛ xp̄m ꝓstantissime p̄dicabat. ꝛ ammirati sunt vniuersi p̄ spē. p̄ facūdia. p̄e dulcedine eloq̄ntie illius Nec mirū si os qō tā pia ꝛ tam pulcra pedib⁹ saluatoris infixerat oscula ceteris ampli⁹ ꝓbi dei spiraret odorē. ℂ Post hoc aūt aduenit ꝓnceps ꝓuincie illius cū vxore sua vt ꝑ habēda ꝓle idolis immolaret. Cui magō. xp̄m p̄dicans sacrificia dissuasit Intera euolutis aliq̄t diez curriculis appuit i visu magdalena illi matrone di. Quare cū tot diuitijs abūdetis sctōs dei fame ꝛ frigore mori ꝓmittitis. addiditq; mias nisi marito suo ꝓsuaderet vt sctōz inopiā sublenaret. irā dei oipotent̄ incurreret. Ipsa aūt viro suo visionē indicare timuit. Seq̄nti igitur nocte eidez filia dicēs apparuit. ꝗ adhuc viro suo hoc indicare neglexit Tertio vero sub intēpeste noctis silētio apparuit vterq; fremēs ꝛ irata vultu igneo ac si tota domos arderet ꝛ ait. Dormis ne tyrāne mē brū patris tui sathane cū vipa ꝓuge tua q̄ tibi indicare noluit verba mea Quiescis ne crucis xp̄i inimice. diuersis ciboz generib⁹ vētris tui refecta iglunie ꝛ sctōs dei fame ꝛ siti ꝓmittis ꝑire. Jaces ne in palatio pānis inuolutus sericis. ꝛ illos desolatos sine hospitio vides et ꝑteris. Non sic iniq; non sic euades. nec ipu ne feres q tantū eis bñfacere distuliſti. Sic locuta est ꝛ absceſſit. Cunq; matrona euigilās suspiraret ꝛ tremeret. viro suo eadē de causa suspiranti ait. Dñe mi vidisti ne somniū qō vidi. Vidi inquit ꝛ admirari ꝛ pauere non desino. quid inde faciemus Cui mulier Vtilius est ei obtpare q̄ irā dei sui quē p̄dicat icurrere. Qua ꝓpter ipos hospitio receperūt ꝛ eis necessaria ministrauerunt. ℂ Cū aūt quadā die maria magō. p̄dicaret p̄dict⁹ p̄nceps dixit ei. Putas posse defendere fidem quā p̄dicas. Cui illa Equidē illā defendere ꝓsto sū. vtpote q̄tidianis miraculis ꝛ p̄dicatiōe magistri mei petri q̄ rome p̄sidet roborata. Cui ꝓnceps cū coniuge dixit. Ecce dictis tuis p oia obtpare pati sum⁹ si a deo quē p̄dicas nob filiū ipetrabis ꝓpter ꝗ inquit magō. nō remanebit. Tūc. b. maria maria magda. p ipis dñm exorauit vt sibi filiū cōcedere dignaret. Cuius preces dñs exaudiuit. ꝛ matrona illa concepit. Tunc vir eius cepit velle proficisci ad petruz vt ꝓbaret si vt maria magdalena de chr̄isto prediacuerat sic veritas se haberet Cui vxor dixit. quid ē dñe putas ne sine me proficisci. Absit. Te enim recedēte recedam. te veniente veniam. te quiescente quiescam. Cui vir ait. Non sic fiet dña. etenim cū sis granida ꝛ in mari sint infinita ꝑicula. dcfa cili ꝑclitari posses. Domi igitur q̄esces ꝛ pos-

fessionibus nris curā impendes. Ecōtra illa instabat. Femineū nec mutās femina mores. Et cū lacrimis pedib⁹ ei⁹ obvoluta qō petebat tādem obtinuit. Maria ḡ hūeris eox signū crucis iposuit. ne eos antiqu⁹ hostis in aliquo in itinere impediret. Nauē igit eibus necessarijs copiose onerātes. ceta q̄ habebāt i marie magda. custodia relinquētes ꝓficisci ceperūt. Jam q̄ vnius dici t noctis cursu ꝓsūmato cepit nimīsū mare itumescere. vent⁹ flare ita vt oēs et maxime matrona grauida t debil. tam seua inundatiōe fluctuū q̄ssati grauissimis angustijs vrgerent intātū q̄ i eā subito dolor pt⁹ irruit t inter angustias vētris t p̄ssuras tpis filiū pturiēs expirauit. Nat⁹ igit puerul⁹ palpitabat t māmillax mr̄nax querēs solatia lamētabiles dabat vagitus. Proch dolor t natus ē infans viu⁹ t matricida effect⁹ mori eū ꝓuenit cū non sit q̄ vite tribuat alimētū. Quid faciet pigrin⁹ cū t vxorē mortuā videat t puex vagiētē q̄rulis vocib⁹ matris māmas appetentē. Jamentabat plurimū t dicebat. Heu heu miser quid facies Filiū hāe desiderasti t mr̄em cū filio p̄didisti. Naute acclamabant dicentes Proijciatur in mare hoc corp⁹ añq̄ insimk̄ peamus q̄ diu eī nobiscū fuerit hec quassatō nō cessabit Et cū corp⁹ apprehēdissent vt illud in mare iactarent. pcue mōt pegrin⁹ pcite. Et si nec mihi nec matri pcere voluerit⁹ miseremi saltē parvuli vagientis. finite modicū t sustinete. si forte mulier p̄ dolore i extasi posita adhuc valeat respirare. Et ecce nō ꝓcul a naui q̄dam colk̄ apparuit. quo viso vtili⁹ esse credidit corp⁹ t puerulū illuc deferri q̄ marinis beluis ad deuorādum dari. Et vix a nautis p̄ce et precio extorsit vt illic applicarēt Cūq̄ illic p̄ duricia foueā nō potuisset effodere in secretiori pte collis clamide suppositā corpus collocauit t puerulū māmis eius apponēs cum lacrimis ait. O maria magd. cur ad pditōis t miserie mee cumulus marsilie ptibus applicuisti Cur infelix ammonitiōe tua hoc iter arripui. Petisti nedum vt mulier mea hac de cā ꝓciperet vt piret. Ecce ei ꝓcepit t plendo mortē subijt. Conceptusq̄ est natus vt peat cū nō sit q̄ enutriat. Ecce qō prece tua obtinui tibi cui oīa mea ꝓmendaui. deo q̄ tuo ꝓmēdo. Si potens ē memor sit aie matris t p̄ce tua misereat ne peat natus. Tūc clamide sua corp⁹ cū puero circūquaq̄ operuit et postmodū nauez conscēdit. E Cūq̄ ad petrū venisset. petrus ei obuius fuit. Qui viso signo crucis hūeris ei⁹ affixo quis eēt t vnū venisset scisciat⁹ ē. qui oīa sibi p ordinem narravit. Cur petr⁹. Pax tibi fiet beneueniſti t vtili cōsilio credidisti. Nec molestē feras si mulier tua dormit. si paruulus cum ea quieſcit. potens eī est dñs cui vult dona donare. data auferre. ablata restituere. t merorē tuū in gaudiū ꝓmutare. Petr⁹ aūt ipsū hierosolimā duxit. et oīa loca in quib⁹ xp̄s p̄dicauit miracula fecit. locū etiā in quo passus ē t in quo celos ascendit eidē oñdit. Cūq̄ de fide a petro diligent instructus fuisset biennij spacio iam elapso. nauem ascendit. repatriare curans. Cū igit nauigarent dño disponēte iuxta collē in quo corp⁹ vxoris cū puero positū fuerat puenerūt. Qui prece t precio eos ad ibi applicandū induxit. Puerul⁹ aūt ibidē a btā mag. incolumis ꝓseruat⁹ frequēter ad litt⁹ maris ꝓcedebat t ibidē vt puerox moris ē cuz lapillis t glareis ludē olit⁹ erat t cū applicuisset vidit puerulū more solito i littore maris cū lapillis ludentez. t q̄d nam eēt admirari non desinens de scapha exilijt. Quē videſ puerul⁹. cū nūq̄ tale q̄d vidisſz expauit t ad solita mr̄is recurrēs vba occulte sub clamide latitabat. Peregrinus vo vt manifestius videret illuc accessit t puerulū pulcerrimū matris vbera sugentē invenit. t accipiēs puex ait. O btā maria mag. q̄ felix eēt q̄ mihi cuncta ꝓspera adueniſſent. si mulier respiraret t mecū repatriare valeret. Scio equidē scio t ꝓculdubio credo q̄ tu q̄ puex dediſti t in hac rupe p bientū pauisti. poteris matrē suā prece tua pristine restituere sanitati Ad hꝫ verba mulier respirauit. t q̄si a somno euigilans ait. magni meriti es. b. maria mag. t gl̄iosa q̄ i partus mei p̄ssuris obstetricis ipleſti officiū. t in oībus necessitatib⁹ ancille seruitiū expleſti Quo audito pegrinus admirans ait. Viuis ne vxor mea dilecta. Cui illa Viuo equidē. Et nunc primo de pegrinatione de qua t tu veniſti venio. Et sic̄. b. petr⁹ te hierosolimā duxit. t oīa loca i q̄bus xp̄s passus ē. mortu⁹ t sepultus. et plura alia loca oñdit. sic t ego vna cū. b. maria magd. duce t comite vobiscū fui t singula loca ꝓspexi. t ꝓspecta memorie ꝓmēdaui. Et iciens oīa loca t miracla que vir viderat adeo plene explicuit vt nec in vno articulo deuiaret Tunc pegrinus recepta ꝓuge t puero nauim letus ꝓdescendit. Et paulo post marsilie ptib⁹ applicuerunt. Et nauim egressi inuenerūt. b. mariā mag. cū suis discipulis p̄dicantē. Et ei⁹ pedib⁹ cuz lacrimis ꝓuoluti oīa que eis acciderant narraueŕt. t a btō maximino sacrū baptisma susceperunt. Tunc in ciuitate marsilie oīa ydolox templa destruentes xp̄i eccl̄ias cōstruxerūt t btm̄ Lazax in eiusdē ciuitatis ep̄m vnanimiter elegerunt Tādem diuino nutu ad aquēsem ciuitatē venerūt t pp̄im illū ad fidez xp̄i p multa miracula adduxerunt. Vbi etiaz btūs maximin⁹ in ep̄m ordinat⁹ est. F In terea btā maria magdalena supne ꝓtemplatio

nis auida. aſprimā heremū petijt. z in loco angelicis manibus p̄parato .p. xxx. annos incognita mansit. In quo quidē loco nec aquarum fluenta. nec arbor nec herbe erant solatia vt ex ꝫ manifestaret̄ q̄ redemptor nr̄ ipam nō terrenis refectōib⁹. ℟ tantū celestibus epulis disposuerat satiare. Qualibet aūt die in septem horis canonicis ab angelis in ethera eleuabatur z celestiū agminū gloriosos p̄centus etiam corpalibus auris audiebat. Vnde diebus singulis his suauissimis dapibus saciata z inde p̄ eosdem angelos ad locū p̄prium reuocata corporalibus alimentis nullatenus indigebat. Sacerdos aūt quidam solitariam vitam agere desiderans ad duodecim stadia loco eidē vicinā sibi cellā locauit Die igitur quadam dñs predicti sacerdotis oculos aperuit z corporeis oculis euidenter aspexit q̄r angeli ad p̄dictū locū in quo. b. ma. morabat descendebant z eā in ethera sublevabant. z p̄ horre spaciū ad eūdē locū cū diuis laudib⁹ reuocabant Volēs aūt sacerdos taz admirabilis visionis veritatē agnoscere. creatori suo p̄cibus se commēdas. ad p̄dictū locū audaci deuotione p̄parabat. Cūq̄ ad vnū⁹ iactū lapidis appropinqret. ceperūt ei⁹ crura resolui. z timore valido ipi⁹ p̄cordia medullitus ābelare. Cūq̄ retro rediret ābulādi vsū crura cū pedib⁹ sib̄ p̄bebāt Sz si vso tramite ad p̄dictū locū accedere conaretur. totius em̄ langnor corpis z hebetudo mētis modis oib⁹ p̄hibebāt. Intellexit igitur vir dei illō p̄culdubio celeste eē sacramentuz. ad qō accedē būanū non potat experimentū inuocato igit̄ saluatorus noīe exclamauit. Adiuro te p dñm vt si hō es vel aliq̄ rōnabil̄ creatura q̄ in illa spelunca habitas mihi rñdeas. z tui edisse ras vitatē. Cūq̄ hec tertio repetisset. b. maria mag. ei rñdit. Accede p̄pius z oia que desiderat aīa tua scire poteris veritatē. Cūq̄ ille tremēs vsq̄ ad mediū spaciū terminū appropinq̄sset ait ad euz Memisti ex euangelio de maria illa famosa peccatrice q̄ pedes saluatoris lacrimis lauit z capillis tersit. z suor delictor veniam p̄meruit Cui sacerdos. Memini z pl⁹q̄. xx. annor euoluta sūr curricla. qō ꝫ factū esse sancta credit z p̄siteat̄ ecclesia. Ego inq̄t sū illa q̄ p. xxx. annor spaciū oibus hoib⁹ ignota p manssi. z sic̄ heri cernere tibi p̄missuz ē. sic singulis dieb⁹ angelicis māib⁹ in ethera sublevata celestiū agminū dulcissimā iubilationē septenis vicibus p singlos dies corpeis auris audire p̄meruī qr igit̄ a dño mihi reuelatū ē q̄ ex ꝫ migratura sum sec̄o. b. maximinū adeas et ei ꝫ studeas intiare. Prorio die resurrectōnis dñice tpe q̄ ad maturinā surgē p̄suevit. oratorium sol⁹ ingrediat̄ z me illuc p angelor misterīū iuenier p̄sistentē. Sacerdos aūt vocez eius velut vocē angeli audiebat neminem aūt vidēbat Cōcit⁹ igit̄. b. maximinū adijt z ei oia per ordinez enarrauit. Sctūs jaūt maximinus nimio repletus gaudio. saluatori gr̄as imensas frulit Et illa die ac hora vt sibi iussū fuerat oratorium sol⁹ ingressus vidit btām ma. mag. i choro stantē in medio eor q̄ ad eū eduxerant āgelor Erat aūt spacio duorūz cubitor elenata a terra stans in medio angelor z extensis manibus deū exorans Cū aūt btūs maximin⁹ ad eā accedere trepidaret uersa dixit ad eū. Accede huc p̄pius ne fugias filiā tuā p̄. Appropinq̄nte aūt illo sic in ipius bti maximini legitur libris ira vult⁹ dñe ex p̄tinua z diuturna visiōe angelor radiabat vt facili⁹ sol' radios q̄ ipi⁹ faciem intuere q̄s possz. Cōuocato igit̄ vniuerso clero z sacerdote p̄dicto cor p⁹ z sanguinez dñi ab epo btā maria mag. cū multa lacrimar inundatōe suscepit. Deinde toto corpusculo aīe altaris p̄strato crepdinē sctissima illa aīa migrauit ad dñm. Post cuius exitum tātus odor suauitatis ibidem remansit vt p. vij. dies fere ab ingredientib⁹ oratorū sentiret̄. Cui⁹ sctissimū corp⁹ btūs maximin⁹ diuersis p̄ditū aromatibus honorifice sepeliuit. z post mortē suā iuxta ipaz se sepeliri p̄cepit. ℣ Egesippus aūt vl' fm q̄sdā libros iosephus satis cū p̄dicta historia p̄cordat. Alit em̄ i quodā suo tractatu q̄ maria mag. post dñi ascensionē p ardore caritatis xp̄i z tedio qō hēbat nunq̄ hoiem videre volebat. Sz postq̄ ad aquense territoriū venit i desertū abijt. z ibi triginta annis icognita māsit. vbi vt ait qualibet die in septē horis canonicis ab angelis in aera eleuabit̄. Addidit tū q̄ sacerdos dū ad eaz venisset reperit eaz in cella clausam. Qui ad eius petitionē vestē sibi porrexit Quā induens ad eccl̄am secū tuit. Et ibi cōione p̄cepta. eleuatis in oratione manib⁹ in xta altare in pace quieuit. Tpibus aūt Karoli magni. i anno dñi. dcclxix. Girardus dux burgū die cum de vxore sua filiū hāe non posset. larga manu res suas pauperibus erogabat. z eccl̄ias multas z monasteria p̄struebat. Cū ergo viceliacēse mōasteriū p̄struxissz misit ipe z abbas ipius monasterij monachū q̄ndā cū decēti comitatu ad aquenses ciuitatē. vt inde si posset btē marie magdalene reliquias transportaret. Veniens igit̄ p̄dictus monachus ad predictā ciuitatem cū ipsaz fundit⁹ a paganis destructam reperisset casu quodā inuenit sepulcrū cui⁹ sculptura marmorea demonstrabat q̄ corpus beate marie magda. repositū ibus erat In ipso aūt sepulcro hystoria eius miro opere sculpta erat. Nocte igit̄ illud effringens assūptas reliquias ad hospicium deportauit. in

ipsa aūt nocte.b.maria mag.eiō monacho apparuit dicēs.ne timeret ꝙ ceptū opus ꝓficeret Rediēs igit cū ad mediā leucā a monasterio venisset nullo mō inde reliquias mouere potuerūt.donec veniente abbate cū monachis cū ꝓcessione honorifice sūt recepte. Miles qui dā qui singulis ānis ad corp⁹.b.marie magō. venire ꝓsueuerat in ꝓlio occisus ē.Qui dū i fe retro a pentib⁹ plorarēt.magdalene pijs q̄relis opponebāt. cur deuotū suū mori sine ꝓfessione ⁊ pnia pmisisset. Tūc subito q̄ defūctus fuerat stupentib⁹ cunctis surrexit. ⁊ sacerdotem ad se vocari ꝑcepit.Cunq; deuote ꝓfessus fuisset ⁊ viaticū recepisset ꝓtinus in pace quieuit.

Nauis q̄dā virtis ⁊ semis onerata naufragiū pmlit.vna aūt femia cū eēt pregnās. ⁊ se i mari piclitari ꝓspiceret magdalenā inq̄ntuz poterat acclamabat.vouens ꝙ si suis meritz a naufragio euadēt ⁊ filiū peret ipsū ei⁹ monasterio ꝓdonaret Statimq; femia q̄dā spē ⁊ habitu veneranda ei appuit.q̄ eā ꝑ mentuz arripiens piclitantib⁹ alijs incolumē ad ripā pduxit. Illa aūt postmodū filiū peperit ⁊ votū suuz fideliť adimpleuit. Hiūt q̄dā ma.magō.spōsaz fuisse iohānis euāgeliste.quā duxerat tūc qñ de nuptijs xp̄o eū vocauit. Ex hoc ipsa indignata ꝙ .s.spōsū suū sibi abstulerat. abijt ⁊ oī voluptati se dedit. Sz q; ꝓgruū nō erat vt iohānis vocatio dānationis sibi occasio fieret. dñs ad penitentiā ipz miserecordiť quertit. Et q; a sūma delectatōe carnali eā remouit.iō ipaz sūma delectatiōe spūali q̄ est in dei amore p̄ ceteris eaz impleuit.Ō ⁊ de iohāne q̄dā fateť ꝙ iō dulcedine sue familiaritatz eū p̄ ceteris decorauit q; a p̄dicta delectatione eum remouit. Hec autem falsa ⁊ frīuola reputātur. Quia frater Albertus in ꝓhemio sup euāgeliū iohis ponit ꝙ hec spōsa de cui⁹ nuptijs vocat⁹ fuit idez iohes inv̄ginitate pmānsit.⁊ in societate btē marie v̄ginis mris xp̄i postmodū visa fuit ⁊ tandē fine bono quieuit. Vir quidā oculoz lumie priuatus.cū ad monasteriū vicelitacense cā visitandi corp⁹ marie magō. veniret ⁊ su⁹ ei ductor diceret se eccliaz iā videre.ille magna voce exclamauit.O sctā maria magō.vtinā aliqñ videre merear eccliaz tuā Statimq; oculi eius sūt aperti Quidā dū pctā sua i q̄dā cedula scripsisset.eam sub palla altaris btē marie mag. posuit rogans eā vt sibi indulgentiam ipetraret. Qui postmodū cedulā accipiens. pctā sua de ipsa cedula oīno deleta inuenit. Quidā duz ob pecunie exactōez in ꝓpedib⁹ teneret.mariā magō.in sui adiutoriū inuocabat. Et ecce quadam nocte mulier quedam speciosa sibi apparuit.que vincula frangens ⁊ hostiū reserans sibi vt fugeret impauit.Qui se absoltum videns ꝓtinus inde aufugit. Clericus quidā de flandria stephan⁹ noie in tantā sceleris imanitatez ceciderat ꝙ oīa exercens flagitia ea q̄ saluti erant nō solū non facere. sed nec audire volebat. In btām tū mariā magdalenā deuotionē magnā hns eius vigiliā ieiunabat ⁊ festū colebat. Dū igit ei⁹ tumulū visitasset maria magō. nec ex toto dormienti nec ex toto vigilanti.tāq; mulier formosa lugubres gerens oculos et duoz angeloz dextra leuaq; sustētata p̄sidio appuit.eiq; dixit Cur queso stephane indigna meis meritis facta rependis.cur labiorum meorum instātia nulla compunctōe moueris. Ex quo enim deuotionē in me habere cepisti ꝓ te dūm semper instanter exorauī. Surge igitur ⁊ penitere neq; enim te deserā donec deo fueris reconsciliatus. Ille igitur mox in se infundi tā tam grām sensit ꝙ seculo abrenūcians religionem introiuit ⁊ perfectissime vite fuit. In cui⁹ morte visa est maria magdalena iuxta feretrū cum angelis astitisse.⁊ eius animam quasi columbam candidam cum laudibus in celuz sustulisse.

xcj

De sancta Praxedis.

Raxedis dicta qua

p si viridis a prasin quod est viride inde praxedis quasi prasin.virēs. quia vtruit ⁊ floruit flore virginitatis.

Raxedis virgo fuit beate potentiane

p sorores que fuerunt sorores sancti donati ⁊ thimothei. qui ab apostolis in fide eruditi sunt. Que cum persecutione seuiente multoz xp̄ianoz corpa sepelissent ⁊ facultates suas pauperibus erogassent tandē in pace quieuerunt circa annos dñi.clv.sub marcho ⁊ anthonio secundo.

xcij

De sancto appollinari.

Pollinaris dicitur

a a pollens ⁊ ares quod est virtus.qua si pollens virtutibus. Vel dicitur ab appollo quod interpretatur mirabilis.⁊ naris per quam intelligitur discretio. quasi mirabilis discretiōis vir. vel a quod est sine ⁊ polluo ⁊ ares virtus quasi virtuosus sine pollutione viciorum.

Pollinaris petri ap̄li discipulus fuit

a ab eo rauennā de roma missus ē.vbi vxore tribuni ab eo sanata ipam cum viro ⁊ ei⁹ familia baptizauit.Ō quidem iudici nūciat ⁊ ab eo appollinaris ꝓtin⁹ accersitur Ductusq; ad templum iouis vt ibi immolaret

cum diceret sacerdotib⁹ ydoloꝝ aurꝫ ⁊ argentū ydolis appensū melius pauprib⁹ dari q̄ ante demones sic appēdi. ptinus capit ⁊ fustib⁹ cesus semiuiu⁹ relinquit. ꝫ a discipulis collectus in domo cuiusdā vidue. vij. mēsib⁹ refouetur. Inde aūt venit ad ciuitatē classensez vt q̄ndā nobilē mutū ibidē curaret. Cū āt domū ingrederet puella q̄dā imūdū spūz hūs exclamauit di. Recede hinc serue dei. nā factā te ligatis manib⁹ ⁊ pedib⁹ de ciuitate extrahi. quā apollinaris increpās ptin⁹ demonē exire ex ea coegit. Cū igitur sup mutū nomē dñi inuocasset ⁊ curat⁹ fuisset. pl⁹q̄ ingenti hoīes credi derunt. Pagani aūt eū fustib⁹ cesū ꝓhibebāt ne ieſū noiaret. Ille vero in terra iacens clamabat. Quoniā ipse verus est deus. Tūc nudis pedibus sup prunas eū stare fecerunt. ꝫ cū ad huc xp̄m ꝓstantissime p̄dicaret extra vbē euz ꝓiecerunt. ℟ Eo tpe dū rufus patrici⁹ rauēne filiā infirmā hīet ⁊ ad eā sanandā apollinarē vocasset. morꝫ vt domū ingressus est defūcta ē Cui rufus. Otinā domū meā nō introisses. dij em̄ magni irati sunt ⁊ filiā meā sanare noluerūt Tuꝫo quid ei facere poteris. Cui apolinaris. Noli timere tātū mihi iura q̄ si puella surrexerit. eaz creatorē suū seq̄ nequaq̄ ꝓhibeas. Nō cuz fecisset. facta oꝛone puella surrexit. ⁊ nomē xp̄i ꝓfitens cū mr̄e ⁊ magna mr̄itudie baptisma suscepit ⁊ vgo pmansit. Nō audiēs cesar scripsit ad p̄fectū pretorij vt apollinarez aut sacrificare faceret aut in exiliū mitteret. Prefect⁹ igitur eū sacrificare nolētē fustib⁹ cedi fecit. ⁊ i eculeo extēsuz torq̄ri mādauit. vbi dū dñm cōstantissime p̄dicaret. aquā feruētē in eius vulneribus recēbus iactari iussit. ⁊ sic graui pondere ferri vinctū in exiliū mittere voluit. Videntes aūt xp̄iani tātā ipietatē accensi aio in paganos irruerūt. ⁊ plus q̄. cc. viros ex ipsis occiderunt. Nō videns p̄fectus abscōdit se ⁊ apollinarē i artissimū carcerē trusit. Deiñ cathenatū in nauim posuit ⁊ cū tribus clericis eū seq̄ntibus in exiliū destinauit vbi solūmō cū duob⁹ clericis ⁊ duobus militibus piculū tempestatis euadens ipsos milites baptizauit. Deinde rauennā rediēs a paganis capitur ⁊ ad tēpluz apollinis ducit. Cuius simulacrū videns male dixit ⁊ sbito corruit. Nō videntes pōtifices ipsum tauro iudici p̄sentauerūt. Qui iudex cuz filium suum cecū illuminasset credidit ⁊ ipm annis. iiij. in suo. predio manere fecit. Post ℟ cum pontifices apō vespasianū cū accusassent iussit vespasian⁹ vt quicunq̄ dijs irrogaret iniuriam aut sacrificet aut vrbe p̄uetur. Nō em̄ iustum est vt deos vindicem⁹. sed ipsi de inimicis suis se vlcisci poterūt si irascāt. Tunc demostenes patricius eum nolentem sacrificare. cui dam centurioni iam xp̄iano tradidit. cuius rogatu pergens in vicū leprosorum vt ibidē ꝑpt furorez gentiliū latitaret a paganis insecutus ē ⁊ vsq̄ ad mortē diutissime cesus. vbi. vij. dies suputuens ⁊ discipulos admonens spūm tradidit. ⁊ ibidē a xp̄ianis honorifice sepultus est sub vespasiano. qui cepit circa annos dñi. lxx.

De hoc martirie sic dicit Ambr. in p̄fa. Apollinaris dignissim⁹ p̄resul a p̄ncipe apl'oꝝ petro rauennam mittitur iesu nomē incredulis nūciare. Qui dum illic mirabilia virtutū signa conferret in xp̄o credentib⁹ suis verbex flagellis sepe p̄terit ⁊ senile iā corpus ab impijs horrendis cruciatibus laniat. sed ne de suis vexationibus fideles trepidēt in virtute dñi nr̄i iesu xp̄i signa apl'ica perficit. Post tormēta puellā resuscitat mortuā. visuz ꝓspicuū cecis reddit. et muto restaurat loq̄lā. obsessaz a demonio liberat. ꝓtagionē mūdat leprosi. dissoluta morbo pestifero sanat mēbra portētū simulacri simul cū templo deiecit. ℟ dignissim⁹ ad admiratione p̄conij pontisex. qui cū pontificis dignitate apl'icā ꝓmerut accipe ptātē. ℟ fortissim⁹ athleta xp̄i qui eratis iam frigescente caloꝛe ꝓstanē in penis iesuz xp̄z mūdi p̄dicat redemptorē.

xciij

De sancta Cristina.

Christina quasi crismarc vncta. Habuit ei balsamū bonī odoris in q̄uersatōe ⁊ oleū deuotiōis in mēte ⁊ bñdictōis in oꝛe ℣ Kristina nobilissimis parentib⁹ orta i tyro italie a p̄re suo in q̄daz turri cū. xij. pedisseq̄s collocata ē deos argēteos ⁊ aureos secū hūs. Et cū pulcerrima eēt ⁊ a mltis in ꝓiugiū peteret. parentes eius nulli eā volebāt p̄cedere. volētes vt i deoꝝ cultura maneret Ipsa aūt a spiritusancto docta idoloꝝ sacrificia abhorrebat. ⁊ incēsa dijs imolanda in fenestra abscondebat. Venienti aūt patri eius pedisseque dixerunt. Filia tua dña nr̄a dijs nr̄is immolare p̄tēnit. sed xp̄iana se esse asserit. Pr̄ autem ei blandiens ad deoꝝ culturā eaz ꝓuocabat. Cui illa Noli me vocare filiam tuam ꝫ eius quem sacrificium laudis decet. Non enim dijs mortalibus sed deo celi sacrificium offero Cui pater. mea filia me vni deo tantū sacrificium offerras. ne tibi alij irascantur. Cui illa. Bene locutus es nesciens veritatem. Offerro enim sacrificium patri ⁊ filio ⁊ spiritusancto. Cui pater. Si tres deos adoras cur etiā alios non adoras. Cui illa Tres illi vna deitas sunt Post hoc Christina patris sui deos confregit et aurum et argentum pauperibus erogauit. Rediens pater vt deos adoraret. sed ip-

sos non inueniens ⁊ ab ancillis quid de illis
cristina fecerit audiēs iratus eā iussit expolia-
ri ⁊ a.xij. viris cedi adeo vt ipsi ministri defice-
rēt. Tūc cristina pī dixit. Sine honore ⁊ pudo
re ⁊ abominabilis deo. q̄ me cedunt deficiūt.
pete illis a dijs tuis vtutē si vales. Tunc cate
natā eā in carcerē mitti iussit. Iudiēs ꝟ mater
vestimēta sua cidit. ⁊ ad carcerē ꝓgens filie pe
dibus se ꝓstrauit dī. Filia mea cristina lumen
oculoꝝ meoꝝ miserere mei. Cui illa. q̄d me di
cis filiā tuā. Nescis q̄ nomē dei mei hēo. Cū
q̄ nil sibi psuadere posset. ad vixꝝ redūt ⁊ q̄d si
bi rūderit indicauit. Tunc pī iussit eam añ tri-
bunal suuꝝ duci. Cui dixit Sacrifica dijs. sin.
autem multis efficieris supplicijs ⁊ mea filia
nō diceris. Cui illa magnā mihi gr̄am p̄stitisti
q̄ tā me nō vocas filiaꝫ diaboli. Q̄ō aūt de dia
bolo nascitur demon est. Tu es pī ipsi⁹ sathā-
ne. Tunc illa iussit carnes ei⁹ vngulis radi. et
membra ei⁹ tenera disrumpi. Cristina aūt de
carnibus suis accipiens in vultū p̄is ꝓiecit dī.
Accipe tyrāne ⁊ carnē a te genitā comede. Tūc
pī sup rotā eā posuit ⁊ ignē cū oleo suppositū
sed flāma exiliens mille quingentos viros oc-
cidit. Pī aūt ei⁹ oīa ꝟ magicis artib⁹ ascribēs
ipaz itex in carcerē mitti fecit. ⁊ facta nocte ius
sit pueris suis vt lapidē grandē ad collū ei⁹ li-
garent ⁊ i mare ꝓijcerēt. Q̄ō cū feciss̄ent ꝓtin⁹
angeli eā assumūt. Xp̄s aūt ad eā ꝺscendit. ⁊ eā
in mari baptizauit dī. Baptizote i deo p̄re meo
⁊ in me iesu xp̄o filio eius. ⁊ in spūsancto Et cō
misit eam michaeli archangelo qui eā ad ter-
ram adduxit. Q̄ō audiens pī frontē suam per
cutiens dixit. Quib⁹ maleficijs ꝟ facis vt i ma
ri maleficia tua exerceas. Cui illa Stulte ⁊ in-
felix a xp̄o hanc accepi gr̄az. Tunc in carcerez
eam misit iubens vt in crastino debeat decolla
ri. ℣ Ipsa aūt nocte pī suus mortu⁹ est in
ueniens. Huic quidā iudex iniqu⁹ succ̄ssit no-
mine Elius qui cunam ferreā succensam cum
oleo resina ⁊ pice pari fecit ⁊ cristinaz ibidē ia-
ctari. cunamq̄ a viris q̄tuor agitari. vt citi⁹ cō-
sumeretur Tunc cristina deum laudauit q̄ eā
nuper renatam denuo volebat vt infantulam
in cunabulis agitari. Tūc iudex iratus fecit ra
di caput eius. ⁊ nudā p ciuitatez vsq̄ ad appol-
linem duci. Vbi idolo impauit. ⁊ corruens in
puluerem est redactuz. Quod audiens iudex
expauit ⁊ spiritū tradidit. Huic succ̄ssit iulia
nus qui fornacem succendi fecit ⁊ cristinā int⁹
tractari. vbi p quinq̄ dies cū angel' cantās ⁊ de
ambulans illesa ꝓmansit. Q̄ō audiēs iulian⁹
⁊ magicis artibus ꝟ ascribens duas aspides.
duas vipas. duosq̄ colubros ad eaz dimitti fe
cit. sed serpentes ei⁹ pedes lingunt. aspides nil
nocentes ad vbera pēdent. colubri collo sevol-
uentes sudorem lingunt Julian⁹ aūt incanta-
tori dixit. Nunq̄d ⁊ tu magus es. irrita bestias
Q̄ō cū faceret serpentes in eū impetū fecerūt
⁊ eū ꝓtin⁹ occiderūt. Tūc serpētib⁹ ipauit cristi
na ⁊ ad dextū locū ire fecit. ⁊ mortuū boiez su
scitauit. Tunc iulian⁹ māmillas ei⁹ p̄cidi man
dauit de quib⁹ lac ꝓ sanguie fluxit. Deide lin-
guam ei⁹ p̄cidi fecit. Cristina va neq̄q̄ loq̄lam
amittens p̄cisurā lingue accipiens i faciē iulia
ni ꝓiecit ⁊ oculuz ei⁹ inde ꝓcutiens eū exceca
uit. Iratusq̄ iulian⁹ duas sagittas circa cor ei⁹
⁊ vnam in latus ei⁹ dimisit. Et illa ꝓcussa spūz
deo tradidit circa annos dñi. cclxxxvij. sub dio
cleciano ℟ requiescit aūt corpus ei⁹ in q̄dā ca-
stro q̄ bulsenū vocat inter vrbē veterē. ⁊ viter
biū sito. Tyrus em̄ que iuxta castrū illō erat fū
dit⁹ est euersa. xciij. ℣

De sancto Jacobo ap'lo maiori.

Acobus iste aposto

l lus dictus ē iacob⁹ zebedei. iacob⁹ fra
ter iobis boanerges. i. fili⁹ tonitrui. et
iacobus maior. Dī em̄ iacobus zebedei. s. fili⁹
nō tm̄ carne ꝟ etiā nois int̄pretatiōe. Zebede⁹
int̄pretat donās sine donat⁹. ⁊. b. Jac. seip̄m
xp̄o donauit ꝓ mortis martirīū. ⁊ a deo nobis
donatus est in spūalem patronuz. dī aūt Jac.
frater iobis. q̄ fuit ei⁹ frat. nō tātū carne ꝟ etiā
mor̄ similitudie Ambo em̄ fuer̄t eiusdē zeli. eiusdem studij. eiusdē voti. Et iusdē zeli ad dūm vi-
ciscendum. Cum enī samaritani xp̄m nō reci-
perent Ja. ⁊ iobes dixerūt. Vis dicim⁹ descen
dat ignis de celo ⁊ ꝓsumat illos. Et eiusdē stu
dij ad discendū. Vñ isti ꝓcipue fuerūt q̄ xp̄us
de die iudicij ⁊ alijs venturis interrogauerūt.
Eiusdē voti ad obtinendū. q̄ sessionē ad dexte
ram ⁊ sinistram xp̄i ambo hr̄e voluer̄t. dī fili⁹
tonitrui rōne sonore ꝓdicatōis. quia malos
terrebat. pigros excitabat. oēs sua altitudie in
ammiratione ꝙuertebat. vñ dicit Beda de io-
hanne q̄ tam alte intonuit vt si aliquātulū al-
tius intonuisset totus mund⁹ eū capere nō po-
tuisset. Dicit Jac. maior sic altior mior. Pro
rōne vocatōis. quoniā p̄i⁹ vocat⁹ē a xp̄o Se-
cundo rōne familiaritatis. quoniā maiorē fa-
familiaritatē videt xp̄s habuisse cū isto q̄z cuz
alio sicut. quia ip̄m ad secreta sua admittebat.
sicut fuit ad puelle resuscitationem. ⁊ ad gl̄io-
saz transfigurationem. Tertio rōne passionis.
q̄ primus inter ceteros ap'los passus est. Sic
ergo dicitur maior alio ex eo q̄ prius vocatus
est ad apostolatus gr̄am. ita potest dici maior
ex eo q̄ prius vocat⁹ est ad eternitatis gloriā

m Acob⁹ ap'ls fili⁹ zebedei post ascēsionē
dñi dum per iudeā ⁊ samariam p̄dica-
ret. in byspaniā tandē iuit vt ibi. ꝟbum

dñi semiaret. Sz dum ibi se ꝓficere nil videret ꝛ solūmō ibidem. ix. discipulos acq̄siuisset duos ex illis cā predicandi reliq̄t. ꝛ alios septē secū assumēs iter in iudeā rediit. Magister aūt iobes beleth dicit q̄ tantū vnū ibi ꝙuertit. Cū ergo in iudea vbū dñi predicaret magus quidā noie hermogenes cū phariseis discipulum suū noie philetū ad Jacobū misit. vt ipm philetus coꝝā iudeis ꝙuinceret q̄ sua p̄dicatio falsa eēt. Sz cū apl's coꝝā oibus rōnabiliter eū cōuicisset. rediit ꝛ multa coram eo miracula fecisset. ꝛ rediit philetus ad hermogenem doctrinā iacobi approbans. ꝛ miracula recitās ac ei⁹ discipulū se velle fieri ꝓtestans ꝛ vt ipse similit efficeret discipul⁹ ꝓsuadēs. Tunc hermogenes iratus arte sua magica ita eū imobilē fecit vt se nullatenus mouere posset dicēs. Videbimus si iacob⁹ tuus te soluat. qō cū philet⁹ Jacobo q̄ puer suū nunciasset. misit ad eū sudariū suū di. Accipiat sudariū ꝛ dicat. Dñs erigit elisos ipse soluit compeditos. Statimq̄ vt de sudario tactus est solutus a vinculis magicis artibus hermogenis insultauit ꝛ ad iacobū ꝓperauit. Iratus hermogenes demones aduocauit. precipiēs vt ipm iacobū vinctū cū phileto adducant vt de ipsis se vidicet. ne discipuli ei⁹ decetero sibi audeāt talit̄ insultare. veniētes aūt demones ad Jac. in aere vlulare cepēt di. Ja. apl'e dei miserere nob qz añq̄ ips nr̄m aduenit tā ardemus Quib⁹ iacob⁹ ait. vt q̄d veneristis ad me. q̄ dixerūt. Hermogenes misit nos vt te et philetū ad ip̄z duceremus. ꝟ mox vt ad te venimus angel⁹ dei nos cathenis igneis religauit. ꝛ plurimū cruciauit. Quib⁹ iaco. exoluat vos angel⁹ dñi. ꝛ ad ipm redite ꝛ eū ad me vinctuz adducite. sed illesū. Qui cū abiissent apprehēdētes hermogenē manus ei a tergo ligauerūt ꝛ ipm sic vinctū ad iaco. adduxerūt di. Misisti nos vbi incensi sum⁹ ꝛ grauiter cruciati. dixeruntq̄ demones ad Jac. Da nob in eū ptātē vt possim⁹ tuas iniurias ꝛ nīa incendia vindicare Quib⁹ ait Ja. Ecce philet⁹ añ vos ē cur eū nō tenetis. Cui illi. Nos non possum⁹. nec formicā q̄ in cubiculo tuo ē manu ꝓtingere. Dixitq̄ Ja. ad philetū vt bona ꝓ malis ꝛm quod xp̄s nos docuit reddamus. hermogenes te liganit tu eum solue. Solut⁹ hermo. ꝓfusus steterit. Et Ja. apl's ei di. Vade liber q̄cūq̄ volueris non em̄ disciplīne nr̄e est vt inuit⁹ aliq̄s ꝙuertatur. Dixitq̄ ei hermo. Ego noui iras demonū ni si mihi aliq̄d dederis qō mecuz habeā occidēt me. Cui Ja. baculū suū dedit. Ille aūt prexit ꝛ oēs libros arte sue magice ad apl'm cremandus attulit. Ja. autē ne forte odor incendij veraret incautos. eos in mari ꝓiici fecit. ꝓfectis ergo libris ad apl'z rediit ꝛ plantas eius tenēs dixit. Iax liberator accipe penitentē quē inuidentez ꝛ detrahētē acten⁹ sustinuisti. Cepit igit in dei timore pfect⁹ eē. adeo vt ꝟtutes plurime p eū fierent. Videtes aūt iudei hermo. ꝙuersū zelo cōmoti. Ja. adierunt ꝛ cur iesū crucifixuz p̄dicaret increpauerūt. Ille vo cū eis p scripturas aduētū xp̄i ꝛ passionē euidāt. pbasset plurimi crediderunt. ℌ Abyathar vo pōtifex anni illius seditōez in ppl'o excitauit ꝛ misso fune in collo apl'i ipm ad herodē agrippā adduci fecit. Cumq̄ iussu eius ad decollandū duceret. q̄dā paliticus i via iacēs ad eū clamauit vt sibi sanitatē ꝙferret. Cui Ja. ait. In nomie iesu xp̄i ꝓ cuius fide ducor ad decollandū. exurge sanus ꝛ būdic creatorē tuū. ꝛ statim sanat⁹ surrexit ꝛ dñz būdixit. Scriba aūt q̄ funē in collo suo miserat ꝛ trahebat noie Josias hoc videns ad pedes eius se ꝓiecit ꝛ veniā petens se xp̄ianum fieri postulauit. Qō videns abiathar eū teneri fecit sibiq̄ di. Nisi nomē xp̄i maledixeris cū ipio Jac. decollaberis. Cui Josias Maledictus tu ꝛ maledicti oēs dies tui. nomē aūt dñi iesu xp̄i sit būdictū in secula. Tūc abiathar os eius pugnis cedi iussit. ꝛ missa de eo legatione ad herodē ipetrauit vt cū Jac. decollaret Cū aūt ambo decollari deberent. Ja. a spicula toꝛe lagenā aq̄ petijt. ꝛ ibidē Josiaz. ptin⁹ baptizauit. ꝛ statim capitq̄ obtruncatōe vteriq̄ martirīū ꝙsumauit. ℭ Decollat⁹ ē aūt. b. Jaco. viij. kal'. aprilis in annūciatōe dñica. ꝛ viij. kal'. augusti cōpostellā translat⁹ ē. ꝛ. iij. kal'. ianuarij sepultus. q̄ sepulcri eius fabrica fuit ab augusto vsq̄ ad ianuariū ꝓtelata. Statuit igit ecclesia vt festū eius. viij. kal'. augusti in tpe scilz magis congruo deberet vniuersaliter celebrari. Decollatio aūt Ja. vt iobs beleth ait q̄ hanc translationē diligenter exequitur discipuli ei⁹ coꝛpus nocte timoꝛe iudeoꝝ rapientes naui illud imposuerunt ꝛ sepulturā diuine ꝓuidentie ꝓmittētes nauim sine regimine ꝓscenderūt ꝛ angelo dñi duce in galiciā in regno lupe applicauerunt. Erat em̄ in hyspania regina q̄daz lupa sic dicta noie ꝛ merito vite. Deponentes igitur coꝛpus de naui sup q̄ndā magnū lapidē illō deposuerūt. Qui lapis mox vt cera coꝛpori cessit ꝛ in sarcofagū coꝛpi se mirabil'r coaptauit. Ingredientes igit discipuli ad lupā dixerūt Dñs iesus xp̄s mittit ad te coꝛp⁹ discipuli sui vt quem noluisti suscipere viuum suscipias defunctū. Et narrantes ei miraculū qualiter illō sine regimine illuc aduenisset. locū ad eius sepulturam congruum peterunt. Quod duz regina audisset vt dicit idem Johannes beleth. eos in dolo ad q̄ndam virum crudelissimum vel ꝛm alios ad regem hyspanie destinauit. vt eius super hoc consensum haberent. Qui

eos cepit ⁊ in carcerem recluſit. Cum autē ille diſcumberet. angelus dñi carcerem aperuit et eos libere abire permiſit. quod cū ille cognouiſſet. velociter poſt eos milites q̄ eos caperēt deſtinauit. Cū aūt milites illi pontē tranſirent fracto põte oēs in fluie ſūt ſ̄merſi. Q̄ō ille audiēs pnia ductus ſibi ⁊ ſuis metuēs miſit poſt illos rogans vt ad ſe redirent ⁊ quicq̄d vellēt ad libitū impetrarent. Illi aūt redierunt. ⁊ populū ciuitatis ad fidē dñi ꝓuerterunt. Q̄ō lupa audiens vehementer doluit ⁊ redeūtib⁹ ad ſe diſcipul' ⁊ aſſenſū regis aperiētib⁹ illa rūdit accipite boues q̄s habeo in tali loco vel mõte ⁊ plauſtrū iūgite ⁊ coꝛp⁹ dñi vīi deferte. ⁊ locū ſicut volueritis edificate. Hec aūt lupina cogitatione dicebat. Sciebat eñ boues tauros eſſe indomitos ⁊ ſilueſtres. ⁊ iō putauit q̄ nō poſſent iūgi. nec applicari. vl' ſi iūgerent' huc illuc q̄ diſcurrerēt. ⁊ ſic curruꝫ diſſiparent ⁊ coꝛpus deijcerent ⁊ ipſos necarēt. ꝫ non ē ſapia ꝫ deū Illi aūt dolū eius nō cogitātes mõtē aſcēdūt ⁊ draconē q̄ndā ſpirantē ⁊ i eos irruētē cruce oppoſita p̄ mediū vētrē ſcindūt. Facto etiam ſigno crucis ſup thauros velut agni ſ̄bito mā-ſueſcunt. ⁊ eos iūgentes coꝛp⁹ ſcī iacobi cum lapide ſup quē poſitū fuerat in curru poſuerūt Boues aūt ſine alicuius regimīe coꝛp⁹ in medium palatiū lupe detuleꝛt. Q̄ō illa audiēs ⁊ ſtupēs credidit. ⁊ xp̄iana effecta oīa q̄ petierūt tribuit. ⁊ palatiū i eccl'iam ſctō iaco. dedicans magnifice ip̄az dotauit. ⁊ in bonis opib⁹ vitaz finiuit. Vir quidā noie bernardus de ep̄atu murtiñ. vt ait Calixtus papa. dū captus ⁊ catenatus in p̄fūdo turris poſit⁹ eēt. ⁊ ſp. b. iacobū ĩuocaret appuit ei. s. iacob⁹ di. Veni ſequere me ĩ galiciā. ⁊ p̄fractis catenis cū diſparuiſſz ille vinculis ad collū ſuſpēſis ad ſūmitatē turris p̄ſcēdit. ⁊ inde ſine alīq̄ leſiõe vnicū ſaltū fecit. cū tñ turrꝫ. lx. cubitoꝝ altitudinē poſſideret

Quidā vt ait beda cū enorme peccatū plurimum p̄miſiſſet. ⁊ eps p̄ſentē abſoluere timuiſſet. boiem illū in cedula in qua illō pctm̄ ſcriptum erat ad. s. iaco. miſit. Cum ergo in feſto eiuſdem cedulaz ſup altare poſuiſſet. ⁊. s. iaco. vt illō pctm̄ deleret ſuis meritis exoꝛaret cedulam poſtmodū apperuit ⁊ penitus deletū inueniens deo ⁊. s. iaco. gr̄as reddidit. ⁊ factū oib⁹ publicauit. Triginta viri de lotoꝛingia vt ait vbertus bisumptinus circa annū dñi. Mlxx. ad. s. iaco. p̄perātes oēs vno excepto fidē ſibi mutui ſeruitū p̄miſerūt. Vn⁹ igit illoꝝ infirmatus. xv. dieb⁹ a ſocijs expectat. ꝫ tandē a cūctis relinquit. ⁊ a ſolo illo qui fidez non p̄miſerat ad pedē montis ſcī michaelis cuſtodit̄. ſed adueſpeꝛaſcente die mozit. Viuus aūt p̄pter illius loci ſolitudinē ⁊ defuncti p̄ſenciaz ⁊ immi-nentē noctis caliginē ⁊ gentis barbāre feritatē valde timuit. ꝫ ſtatiz. b. iaco. i ſp̄ē equitis ſibi apparēs ⁊ eū p̄ſolans ait. Tradi mihi hūc mortuū. ⁊ tu aſcende poſt me ſup equū. Sicq̄ illa nocte añ ſolis ortū dietas. xv. pagentes ad montem gaudij q̄ ē dimidia leuga circa. s. iacobū puenerūt. ibidē ſctōs Jaco. vtrūq̄ depoſuit ꝓcipiens vt canonicos ſancti iacobi ad ſepeliendū pegrinū mortuū ꝓuocaret ⁊ ſuis ſocijs diceret q̄ ꝓpter fidē fractā eoꝝ pegrinatio nil valeret. q̄ iuſſa cōpleuit ⁊ ſtupentib⁹ ſocijs de eius itinere ea q̄ ſctōs iaco. dixerat intimauit. E Theutonicus q̄dā vt ait calixt⁹ papa cū filio ſuo circa annū dñi. Mxx. ad ſanctū Jacobū pgens ⁊ in vrbe doloſa gr̄a hoſpitandi diuertēs ab hoſpite inebriatur. ⁊ ab eo in malha argēte⁹ cyph⁹ abſcōdit Mane igit exeūtes q̄ſi latrones ſequēs reuocauit. ⁊ q̄ cyphū argēteū furati fuerit eiſdē obiecit. Cui cū diceret q̄ puniri eos faceret ſi apud eos cyphū inuenire poſſet. ⁊ cū aperta malha inuentus fuiſſet ꝓtinus ad iudicē rapiunt. Data g̃ ſnia oīa que habebant hoſpiti tradunt. ⁊ vn⁹ eoꝝ ad ſuſpendiū iudicat. Sz cū p̄ ꝓ filio. ⁊ filius p̄ patre mori vellet tandem filius ſuſpendit. ⁊ p̄ ad ſanctū Jaco. merēs ꝓgredit. Igit poſt. xxxvj. dies rediens ⁊ ad coꝛpus filij diuertēs. ſup eū lamētabiles voces ꝓmebat. Et ecce fili⁹ ſuſpēſus cōſolari cepit ip̄m di. Dulciſſime p̄ ne fleueris q̄ nūq̄ mihi ſic bñ fuit. quoniā bucuſq̄ ſctūs iacobus me ſuſtentat. ⁊ celeſti dulcedie refocillat. Q̄ō p̄ audiēs ad vrbē cucurrit ⁊ venientes populi filiū peregrini icolumē depoſuerunt. ⁊ hoſpitez ſuſpenderūt. Refert Hugo de ſancto victoꝛe q̄ cuidam pegrino ad ſanctum iacobuz pergenti diabolus in ſp̄ē ſancti iacobi apparuit ⁊ de miſeria p̄ntis vite plura ꝓmemoꝛans felicē ſe eſſe. ſi ob honoꝛē ſuuz ſe necaret aſſeruit. Qui moꝛ gladiū arripuit ⁊ p̄tinus ſeipſum occidit. Et cuz ille in cui⁹ domo hoſpitatus fuerat ſuſpect⁹ haberet ⁊ mori plurimū formidaret. cōtinuo qui mortuus fuerat reuixit aſſerens q̄ dū demon q̄ morē ſuaſerat ad ſupplicia ipſum duxiſſz. b. iaco. moꝛ occurrit ⁊ ereptū ad thꝛonū iudicis deduxit. ⁊ accuſantibus demonibus vt vite reſtitueretur obtinuit. Quidam iuuenis de territoꝛio lugduñ. vt narrat hugo. abbas cluniaceñ. q̄ ad ſcūm iacobum frequenter cū deuotõne magna ire ſolebat quadam vice dum illuc tēderevellet. nocte illa in fornicationem lapſus eſt. Pergenti igit nocte quadam diabolus in ſpecie ſancti iacobi apparuit di. Noſti qui ſum. Neganti illi. dixit diabolus. Ego ſum iacobus apoſtol⁹ quē ſingulis annis viſitare ſoleuiſti. Scias q̄ mīt̄ū de deuotiõe tua gaudebā. ſed nuper de no-

mo tua egrediens in fornicatoꝝ incidisti. ⁊ nō cōfessus ad me accedē psumpsisti. q̄si tua peregrinatio deo ⁊ mihi placere possit. Nō sic expedit ꝫ q̄cūq; ad me pegrinādo vēire ōsiderat post pctā sua p ꝓfessionē dz pādere ⁊ p⁹ pegrinādo eadē cōmissa punire. ⁊ his dictis demon euanuit. Tunc inuēis anr̄sat⁹ domū suā redire ⁊ pctā sua ꝓfiteri. deinde iter reincipe disponebat. Et ecce dyabolus apparens iterū i specie apli ꝫ oīno dissuasit. asserēs q; peccatū illō nullo modo sibi remitteret. nisi penit⁹ genitalia sibi mēbra secaret. btūs aūt fore si se vellet occidere et p eius noīe martyr esse. Juuenis igī nocte socijs dormientibus gladiū accipiēs genitalia sibi ꝑscidit. Deinde eodē cultro se p ventrē transfixit. Expgefacti socij ꝫ videntes ⁊ plurimū formidantes ꝓtinus aufugerūt ne suspecti de homicidio haberent. Dex cū fouea ei pararet. q̄ fuerat defunctus reuixit ⁊ cūctis fugientibus ⁊ stupentib⁹ q̄ sibi acciderāt enarrauit dicens. Cū me ad suggestionē demonis occidissem. demones me capientes versus romā deducebant. Et ecce post nos btūs Jacobus ꝓtin⁹ cucurrit ⁊ demones de fallacia plurimū increpauit. Cunq; ad inuicem diuti⁹ disceptarent. cogente btō iacobo ad q̄dā pratū venim⁹ vbi ṽgo btā cū multis sctis colloq̄ns residebat. Cui cū btūs iacobus p me conquestus fuisset. illa plurimū demones increpauit ⁊ me vite restitui ꝑcepit. Btūs igitur iacobus me suscipiens vite reddidit. vt videtis. Post triduū g̃ solis in illo cicatricibus remanētib⁹ iter arripuit. ⁊ inuentis socijs oia per ordinez enarrauit. ℣ Francus q̄dam vt ait calixt⁹ papa circa annū dñi. Mc. cum vxore ⁊ filijs ad sctm iacobū ibat. tum volens mortalitatez q̄ erat in frācia fugē. tū. s. iacobū cupiens visitare. Qui cuz ad vrbē pāpilonā veniss̄et vxor ei⁹ ibidē obijt. ⁊ hospes totā illi⁹ pecuniaz sibi cuz iumento q̄ vehebant pueri vsurpauit. ille aūt desolat⁹ incedēs pueros q̄sdā in humeris portauit. q̄sdam ad manū trahebat. Cuivir cū asino cōpassione cōmotus occurrens sibi asinum cōmodauit vt super illū pueri veherent. Qui cum ad. s. iacobum pueniss̄et eidē vigilanti ⁊ oranti. s. iaco. appuit. ⁊ an se ꝓgnoscēt req̄siuit. Cui neganti ait. Ego sum iaco. apl̄us q̄ tibi meū asinū cōmodaui ⁊ itez accōmodo reuertenti. Sz cito ꝓnoscens q; hospes tu⁹ desolario corruens morier. ⁊ omnia que tibi abstulerat rehabebis. Que cū oīa contigiss̄ent ille domū letus redijt ⁊ pueris de asino depositis asinus statim disparuit. Quidam mercatora q̄dam tyranno iniuste spoliatus in custodia tenebat. q̄ deuote. s. iaco. i sui auxilij inuocabat. Cui. s. iacobus vigilātib⁹ custodib⁹ apparuit. ⁊ vsq; ad turris sūmitatē ipm perduxit Statimq; turris adō se iclinauit q; ipi⁹ sūmitas ire eq̄lis fuit. de q̄ sine saltu descendens solutus recessit. Quem custodes inseq̄ntes licet iuxta eū pgerent tū ipm videre non poterant.

Dū tres milites vt ait vbert⁹ bisuntin⁹ lugduneñ. dyoc. ad. s. iacobū pgerēt. vnus eorum a q̄dā mulierc̄la rogat⁹ sacculum ipi⁹ amore sctī iacobi sup equū suū portabat. Deinde q̄n dā infirmū in via deficientē inueniens ipsum sup equum posuit. ⁊ infirmi burdonem cum sacculo mulieris accipiens equuz pariter seq̄batur. Sed feruore solis ⁊ labore itineris fractus cum galiciam aduenisset infirmitate grauissima laborauit. Cunq; a socijs de salute aie rogaret. ille tribus diebus extitit mutus. ꝫ q̄rto die socijs eius morē expectātib⁹ grauit suspirans ait. Grās deo ⁊ sancto iacobo q; eius sum meritis liberatus. Cū em̄ q̄ mordebatis facere vellem. demones ad me venerunt me⁹tā grauit ꝓstringentes vt nihil q̄ ad salutē aie p tineret aliquatenus loq̄ posset. Vos quippe audiebā ꝫ ꝓsus rīdere non poteram. Nunc aūt sctūs iacobus huc intrauit. ferens in sinistra manu sacculum mulieris. i dextera baculū pauꝑis. q̄s in via adiuueram. ita vt burdonem ꝑ lancea ⁊ sacculū ꝑ scuto hīet ⁊ demones q̄si irat⁹ aggrediens elevato baculo fruit ⁊ in fugā cōuertit. Nunc ergo ecce. b. iacobi gratia me liberauit ⁊ loq̄lam restituit. Vocate ergo sacerdotē ad me q; diu in hac vita esse nō possum. Et cōuersus vni eoꝝ dixit. Amice noli. amodo dño tuo militare. q; ṽaciter es damnatus ⁊ mala morte i ꝓrio moritur⁹. Sepl̄to aūt socio cū ille dño suo ꝫ dixisset. ille ꝑ nihilo ꝫ ducēs. ⁊ se emēdare ꝓpōnēs. post modicū lancea in bello ꝓfossus interijt. ¶ Cū cuidam viro de vizilaco vt ait calixt⁹ papa ad. s. iacobū ꝓperāti pecunia defeciss̄et. ⁊ ille mendicare erubescēt. sub q̄dā req̄escens arbore somniabat q; s. iacobus eū pascebat. Euigilās igitur subcinericiū panē ad caput repit. de q̄. xv. diebus vixit q̄usq; ad propria remeauit. Singulis em̄ diebus sufficient bis de eo comedēs seq̄nti die ipm in sacculo integruz inuenīebat

Refert calixtus papa q; ciuis q̄dā barchinone vrbis circa annū dñi. Mc. ad. s. iacobū veniens hoc soluz postulasse dī. ne deinceps ab aliq̄bus hostibus capet. Redīēs igī p siciliam in mari a saracenis captꝰ ⁊ pluries ab eis p nū dinas vendit. ꝫ tñ sp cathene q̄bus ligatus fuerat soluebant. Cū aūt tā. xiij. vicib⁹ venditus fuisset. ⁊ duplicib⁹ cathenis astrictus eēt ⁊ ille btm̄ iacobū inuocaret. sctūs iacobus eidē apparuit dī. Quoniam in ecclesia mea ꝓsistens postposita salute anie. liberatoꝝ tantū corꝑis

postulasti.ideo in hec pcula incidisti.Sed q; dñs misericors est.misit me vt te redimã. Statimq; ruptis cathenis.p ras & castella saracenor ptẽ q̃ndam cathenẽ in testimoniũ huius miraculi ferens ad terram suam cunctis videntibus & stupentibus redijt. Cum eñ eum aliquis capere volebat.visa cathena territus ptinus fugiebat. Sed cum leones alieq; fere in eum per deserta gradientem vellent insurgere.mox visa cathena cõcutiebantur terrore nimio & in fugã ptinus vertebant. Anno dñi Mccxxxviij.in vigilia scti iacobi in q̃dam castro q̃ dr̃ pratũ inẽ florentiã & pistoriũ sito inuenis q̃dã rustica q̃dam simplicitate decepꝝ in segetes tutoris sui ignẽ apposuit.eo q̃ here ditatem suaz sibi vsurpare volebat.Tentꝰ igit & cõfessus ad caudã equi trahendus incendio adiudicatus est.Qui peccatũ confitens et.s. iacobo se deuouens cũ sup terrã petrosam in sola camisia diutius tractus fuisset.nec in corpore nec i camisia sensit aliquã lesiõz.Tãdem ad palũ ligat ligna vndecũq; ꝯgerũt.igne sup posito ligna & vincula ꝓburũt.& ipo sp beatũ iacobũ inuocãte.nec i camisia nec in corpore aliq̃ lesio repitur.Quẽ dũ in ignẽ vellent iterato iactare a ppõ eripit.& deus in apõ suo magnifice collaudatur.

xcv.

De sancto Cristofero.

Cristoferus ante baptismũ dicebat reprobus & postmodũ cristoferꝰ dictꝰ ẽ q̃si xp̃m ferẽs.ex eo.s.q̃ xp̃m q̃ttuor modis portauit.s.i bũeris p traductõz.in corde p maceratõz.in mente p deuotõz.in ore p confessionẽ siue predicationem.

Cristoferꝰ genere chananeꝰ pceritissime stature.vultuq; terribilis erat.& .xij. cubitos in longitudine possidebat. Qui vt in quibusdam gestis suis legitur cuz staret cum q̃dam rege chananeor.venit sibi in mentem vt maiorem pncipẽ q̃ in mundo esset q̃reret.& ad eũdẽ secũ moraturus accedẽt. Venit igit ad q̃ndam maximuz regem.de quo generalis fama habebatur q̃ maiorem mundꝰ pncipem non haberet.Quem rex videns libenꝰ recepit.& in sua curia manere fecit.quadã autẽ vice ioculator quidam cantionem coram rege cantabat in qua frequenter dyabolum nominabat.Rex autem cum fidem xp̃i haberet quandocunq; dyabolũ noiari audiebat protinus in faciẽ suã crucis signaculuz imprimebat. Quod videns cristoferꝰ plurimũ admirabat cur hoc rex ageret.& q̃d nam hmõi signuz sibi vellet.Cum aũt de hac re regem interrogaret & ille hoc sibi manifestare nollet.rñdit cristoferus.Nisi hoc mihi dixeris tecum vlterius nõ manebo.Quapropt coactꝰ rex dixit ei. Q̃ cumq; dyabolum nominare audio hoc signo me munio.timens ne in me potestatem accipiat mihiq; noceat.Cui Cristoferus.Si dyabolum ne tibi noceat metuis. ergo ille maior & potentior te esse conuincit.quẽ tu intantum formidare ꝓbaris.Frustrarꝰ igr sum spe mea putãs q̃ maiorẽ & potentiorẽ mõi dñm inuenissem.& tã nuncvaleas.q; ipm dyabolũ querere volo vt ipm mihi in dñm assumã & eiꝰ fuꝰ efficiar.Discessit igr ab illo rege & dyabolũ querẽ ꝓperabat.Cũ aũt p q̃dã solitudinẽ pgẽt vidit magnã multitudinẽ milituz.q̃r q̃dam miles ferus & terribilis venit ad eũ & q̃ nã pgẽt requisiuit.Cui cristoferꝰ rñdit. Vado q̃rere dñm diabolũ vt ipz i dñm ñ assumã.Cui ille. Ego suz ille quẽ queris. Gauisus Cristoferꝰ se sibi in fuũ ppetuũ obligauit.& ipm p dño suo accepit.Cũ ergo ambo pgerẽt & in q̃dã via cõi q̃ndam crucẽ erectã inuenissent mox vt dyabolꝰ ipam crucẽ vidit territus fugit & viã deserens p aspam solitudinẽ cristoferꝝ duxit.& postmodũ ipm ad viã reduxit.Qõ vidẽs cristoferus & admiras interrogauit illũ cur intantum timẽs viã planã reliq̃rit.& tãtũ deuias p tã aspaz solitudinẽ ierit.Qõ cũ ille nullatenꝰ sibi idicare vellet.dixit cristoferꝰ.Nisi mihi ꝙ indicaueris statim a te discedã. Quapropt ꝓpulsus diabolus dixit ei.Quidã hõ q̃ dr̃ xp̃s i crucez affixꝰ fuit.cuius crucis signũ cũ vido plimuz ptimesco & territꝰ fugio.Cui cristoferꝰ.Ergo ille xp̃s maior & potẽtior te est cuiꝰ signũ intantũ formidas.Inuacuum igr laborauit.nec ad huc maiorẽ pncipẽ mõi inueni. Jam nũc vale as.q; te volo deserere & ipm xp̃m inq̃rere.

Cũ igit dñs q̃sisset q̃s nã sibi xp̃i noticiaz indicaret.tandẽ ad q̃ndã heremitã deuenit q̃ sibi xp̃m ꝓdicauit.& in eiꝰ fide ipm diligenter instruxit. Dixitq; hẽmita cristofero. Rex iste cui seruire desideras istud requirit obsequiuz q; te freq̃nter ieiunare oportebit.Cui cristoferꝰ.Aliud a me req̃rat obsequiũ quia istã rem nequaq; agere valeo.Rursus heremita.Multas q̃z orõnes te sibi facere oportebit.Cui cristoferꝰ.Nescio quid sit hoc nec hmõi obsequium perficere possum.Cui heremita.Nosti talem fluuiũ in quo multi transeuntes piclitãt & penunt.Cui cristoferꝰ.Noui.Et ille.Cum ꝓcere stature sis & fortis viribus si iuxta fluuium illũ resideres & cunctos traduceres regi christo cui seruire desideras plimũ gratũ eẽt.& spero q̃ ibidẽ se tibi manifestaret.Cui cristoferꝰ. Vtiq; istõ obsequiũ agere valeo.& me sibi in hoc futurum ꝓmitto.Ad ꝓdictum igitur flu

nũ accessit.z ibidẽ sibi habitaculũ fabricauit portansq; loco baculi q̃ndam particã in manibus q̃ se in aqua sustentabat.z oẽs sine cessatione trãsferrebat.Evolutis multis diebus cuz in domuncula sua q̃escẽt.audiuit vocem cuiusdam pueri se vocantis z dicentis.Cristofere veni foras z me ip̃m traducas.Concitus cristoferus exiliit ꝫ neminem reperit.Rediensq; i domunculam suam p̃dictam iterũ vocẽ se acclamantis audiuit.Qui rursus foras cucurrit ꝫ neminem inuenit.Tertia vice ab eodẽ vt pri⁹ vocatus exiit.z puerũ q̃nd̃ iuxta ripã fluminis inuenit.Qui cristoferũ vt se traducẽt obnixe rogauit.Cristofer⁹ igr puerũ sibi in humeris eleuans z baculũ suũ accipiens flumẽ transitur⁹ intrauit.Et ecce aqua fluminis paulatim intumescebat z puer instar plũbi grauissime põderabat.q̃nto magis ꝓcedebat tanto ampli⁹ vnda crescebat z puer magis ac magis cristoferi humeros pondere intollerabili deprimebat. adeovt cristoferus in angustia multa positus esset.z se pclitari plurimũ formidaret.Sz cuz vix euasisset z fluuiũ trãsfretasset.puerũ in ripa deposuit eiq; dixit.In magno periculo puerme posuisti.z adeo ponderasti q̃ si totũ mundum super me habuissem vix maiora põdera psensissem.Ad quem puer rñdit.Ne mireris cristofere.q; non solum super te totũ munduz habuisti.ꝫ etiam illum qui creauit mundum tuis humeris baiulasti. Ego eñ sum xp̃s rex tuus.cui in hoc ope ipe deseruis. Et vt me vere dicere comprobes.cũ p transieris baculũ tuũ iuxta domunculã tuaz in terram fige et mane ip̃m floruisse z fructificasse videbis.Statimq; ab oculis eius⁹ evanuit. Veniẽs igr cristoferus cuz baculũ suũ in terram fixisset mane surgẽs inuenit ip̃m ad modum palme frondes z dactilos ꝓtulisse. Post hoc aũt samon ciuitatem licee venit. Vbi dum eoruz linguam nõ intelligeret orauit dominum vt illius lingue sibi concederet intellectuz.Dum aũt in prece consisteret.iudices eum insanum putãtes eũ reliq̃runt. Assecutus cristofer⁹ quod petebat vultũ operiens ad loca certamis venit.z xp̃ianos q̃ torq̃bant in domino confortabat. Tũc vn⁹ ex iudicib⁹ in faciẽ eũ pcussit.Cui cristoferus vultũ discooperiens dixit.Nisi xp̃ian⁹ eẽm meã ꝓtinus iniuriam vindicassem. Tũc xp̃ofer⁹ vgã suã in terrã fixit.z vt xp̃ẽ cõuersiones ppli frõderet dñm exorauit. Qõ dũ ꝓtin⁹ factum fuisset.viij.milia hoim crediderũt. Rex aũt.cc.milites q̃ eũ ad se adducerent misit.Et cũ eũ orantẽ inuenissent.z sibi hoc intimare timerẽt iterũ totidẽ misit. Qui z ipi cũ eo orãte protin⁹ orauerũt. Surgens xp̃ofer⁹ dixit eis. Quid queritis.Qui ei⁹ vultũ videtes dixerũt Rex misit nos vt te ad ip̃m vinctũ ducamus. Quib⁹ xp̃ofer⁹.Si ego volucro nec solutus nec ligatus a vobis duci potero.Dicũt ei.Si ergo nõ vis vade liber q̃cũq; volueris.z nos regi dicem⁹ q te nequaq; inuenim⁹. Non ita inq̃t ꝫ ego vobiscũ vadã. Ipe aũt eos ad fidẽ q̃rere tit z ab eis man⁹ sibi a tergo ligari fecit.z se regi vinctũ p̃sitari. Quẽ rex videẽs territus. et de sede sua ꝓtinus corruit. Deinde a seruis suis leuatus de noie suo z patria eũ interrogauit. Cui cristoferus.Ñ baptismũ reprob⁹ dicebar nũc aũt xp̃ofer⁹ vocor.Cui rex.Stultũ tibi nomẽ imposuisti xp̃i.s.crucifixi q̃ nec sibi profuit nec tibi pdesse poterit.Nũc ĝ chananee malefice.q̃re nõ sacrificas dijs nostris.Cui xp̃oferus.Recte vocaris dagn⁹.q; tu es mors mõi. soci⁹ dyaboli.dij aũt tui sũt opa manuũ hoim Cui rex. Inẽ feras nutrit⁹ es z non pores nisi feralia z hõibus incognita loqui.Nũc ĝ si sacrificaueris magnos honores a me conseq̃ris sin aũt supplicijs consumeris.Nolentem ĝ sacrificare in carcerẽ mitti iussit.ac illos milites qui ad xp̃oferum missi fuerant pro xp̃i nomine decollari fecit. Deinde duas formosas puellas q̃r vna dicebat nicea z altera aqlina secũ in carcere recludi fecit.promittẽs eis multa munera si eũ ad peccandum secũ allicerẽt. Qõ videẽs xp̃ofer⁹ ꝓtin⁹ in oronem se dedit. ꝫ cũ a puellis vigẽt surrexit z ait illis.Quid q̃ritis z ob quam cãm huc introducte estis. Ac ille claritate vultus eius pterrite dixerũt.Miserere nr̃i sctẽ dei.vt in deũ quez p̃dicas credere valeamus.Qõ audiẽs rex eas ad se duci fecit dicẽs.Ergo z vos seducte estis.Per deos iuro.q; nisi dijs sacrificaueritis mala morte pibitis.Que rñderũt.Si vis vt sacrificemus. iube plateas mundari.z omnes ad templũ congregari.Quo facto cũ ille introissent tẽplum soluẽtes cingulũ suũ posuerũt in colla deorũ z ad terrã trahentes i pulverẽ ꝓfregerũt.dixerũtq; astantib⁹. Ite z vocate medicos vt curẽt deos vros.Tunc iussu regis aquilina suspendit.z ligato ad eius pedes ingenti saxo membra ei⁹ oia dirũpunt.Que cũ migrasset ad dominũ sororẽ ei⁹ nicea in ignẽ pjcit ꝫ inde illesa exiens ꝓtin⁹ decollat.Post ꝟ xp̃oferus regi p̃sentat.Qui iussit eũ vgis ferreis cedi z cassidẽ ferreã z igneã in caput eius poni. Deinde scamnum ferreũ fieri fecit z xp̃oferum ibidez ligari z ignẽ iniecta pice succendi.Sz istar cere scamnũ confringit.z xp̃ofer⁹ illesus egredi tur.Deinde iussit eũ ad stipitẽ ligari.z a.cccc. militib⁹ sagittari.Sagitte autẽ oẽs in aere suspendebantur.nec ip̃m aliq̃ cõtingere potuit. Rex aũt putans ip̃m a militib⁹ sagittarũ cum eidem insultaret.subito vna de sagittis ab ae-

re veniens ⁊ retro se vertẽs rẽgẽ in oculo percussit ⁊ ipm ꝓtin⁹ excecauit. Cui cristoferus. Crastina die ꝓsumandus sum. Tu igr tyrãne lutũ de sanguine meo facies. oculũ inunges. ⁊ sanitatẽ recipies. Tunc iussu regis ad decollandũ ducit. ⁊ ibi fusa oratione decollat. Rex aũt modicũ de sanguine eius accipiens ⁊ sup oculũ suũ ponens ait. In noie dei ⁊ sci xpofori. Et continuo sanus effectus est. Tũc rex credidit. dans ꝑceptũ vt si qs deũ ⁊ sanctũ xpofori blasphemaret continuo gladio feriretur.

Ambrosius aũt in prefatione sic ait de hoc martire. Cristofero tante virtutis cumulum ⁊ doctrine grãm domie cõtulisti vt. xlviij. milia hoim de gentilitatis errore ad xpiani dogmatis cultum corruscantib⁹ miraculis revocaret. Quicq̃ niceãt aqlinã publico lupanari longo tpe sub meretricia sorde famulantes. ad castitatis habitũ ꝓvocauit. easdẽq̃ coronã ꝑcipere edocuit ꝓterea inter igneum rogum ferreo scãno constrict⁹ nimiũ calorẽ nõ timuit. atq̃ ꝑ diem integrũ oim militũ sagittis transfigi nõ potuit. Cerex vna ex his carnificis oculuz collisit. cui tũ btũ martiris cruor mixtus cum lumen restituit. ⁊ corpis cecitatẽ tollendo illuminauit ⁊ mentẽ. Nã ⁊ apõte veniã impetrauit atq̃ vt morbos ⁊ infirmitates repellat suppliciter obtinuit. xcvj.

De septẽ dormientibus.

Eptem dormiẽtes

s in ciuitate Epheſi orti sunt. Decius aũt imperator persequens xpianos cũ veniſſet ephesum iussit edificari tẽpla i medio ciuitatis vt omnes cum eo miscerent sacrificijs idolor. Cũ ergo oẽs xpianos inqri iussisset. ⁊ vinctos aut sacrificare aut mori compelleret. tant⁹ penar terror cũctis inerat. q̃ aicus amicũ ⁊ filiũ pater. ⁊ patrem filius abnegabat Tũc in illa vrbe iuẽti sũt xpiani septẽ. Maximian⁹. malch⁹ marcian⁹. Dyonisius. Johannes. Serapion ⁊ Cõstantin⁹. Qui ꝟ videntes nimis dolebant. Et cũ essent ꝑmi palacij sacrificia ydolor spnẽtes in domo sua se celabant ⁊ ieiunijs ⁊ orationibus vacabant. Accusati igr ante deciũ statuũtur. ⁊ cõprobati vacãt xpiani dato eis resipiscẽdi spacio vsq̃ ad reditũ decij dimittunt. Et illi patrimoniũ suũ interim inter pauꝑes expendentes. iuncto cõsilio i montẽ celion secesserũt. ⁊ ibi eẽ secreti⁹ decreverunt. Diu ergo sic latẽtes vn⁹ eor sp̃ mistrabat. ⁊ q̃ tiens intrabat vrbẽ figura se mendici ⁊ habitu vestiebat. Cũ ergo deci⁹ in vrbẽ rediſſet ⁊ eos ad sacrificandum perquiri iussisset malch⁹ minister eorum territus ad socios redijt ⁊ eis furorẽ imperatoris indicauit. Qui cũ grauit terrerent malchus allatos panes eis appositvt cibo cõfortati fortiores ad prelium redderentur Postq̃ aũt cenabãt sedentes ⁊ colloquentes in luctu ⁊ lacrimis subito sicut de⁹ voluit dormierunt. Mane facto cũ quesiti fuissent ⁊ inueniri nõ possent ⁊ deci⁹ doleret q̃ tales iuuenes ꝑdidisset. accusati sũt q̃ hucusq̃ in monte celion latuissent. ⁊ sua xpianis pauꝑib⁹ erogãtes in suo ꝓposito ꝑmanerent. Jussit ꝙ decius vt parentes eorum adessent. ⁊ cõminatus est eis mortem nisi de eis dicerent quicqd scirent Illi aũt eos silr accusauerunt ⁊ divitias suas pauꝑibus expendisse conquesti sunt. Tũc cogitans qd de eis facẽt. nutu dei iussit os spelũce lapidib⁹ obstrui vt ibi morarent fame ⁊ inopia circũcluſi. qõ ministri quidem fecerunt. Et duo xpiani theodorus ⁊ rufinus eor martiriũ describentes. caute int lapides posuerũt. Mortuo igr decio ⁊ tota illa generatõe p⁹ annos. cccl xxij. ãno. xxx. imperij Theodosij pullulauit heresis eorum qui negabant resurrectionem mortuor. Vñ cõtristatus theodosi⁹ xpianissimus imperator. q̃ fidẽ tam impie agitari videbat. indutus cilicio sedens in interiori loco ꝑ singulos dies flebat. Quod videns mificors deus consolari lugentes ⁊ cõfirmare spem de resurrectõne voluit mortuor ⁊ thesaurum sue pietatis apiens. ita ꝑdictos martires suscitauit. Misit qdem in cor civisdaz civis epheſi vt in illa mõte edificaret stabula pastoribus suis. Cemẽtarijs spelunca apertentibus surrexerũt sancti ⁊ seinuicẽ salutantes putabant se tantũ vna nocte dormisse. ꝓtianam tristiciã recordantes inrogauerunt malchus q̃ eis ministrauerat qd de eis decius decrevisset. At ille rñdit. Sicut dixit in sero quesiti fuimus vt ydolis imolemus. Ecce qd de nob cogitat imperator. Rñdit Maximianus. Et deus scit q̃ non sacrificabimus. Cumq̃ socios confortasset. iussit malcho vt empturus panes ad vrbẽ descẽdẽt ⁊ plures q̃ heri affcrens panes. qd iussisset imperator rediens nũciaret. Tollẽs ergo malchus. v. solidos de spelunca exijt et videꝫ lapides miratus est. ſ aliud cogitãs parum de lapidibus cogitauit. Veniẽs igr timidus ad portã vrbis. valde miratus est videns suppositum signũ crucis. Vñ ꝓgens ad alterã portã vñ idẽ signũ inuenit vltra modus miratus est. Videꝫ oẽs portas signo crucis apposito. ⁊ mutatã ciuitatẽ. signansq̃ se ad ꝑmã portã redijt se existimans somniare. Vñ se cõfirmans ⁊ voltũ opiens vrbẽ ingredit. ⁊ veniens ad venditores panũ audiuit homines loquentes de xpo. ⁊ ampli⁹ stupefact⁹ ait. Quid est inquit q̃ heri nemo audebat xpm nomiare ⁊ nũc oẽs xpm confitent. Puto q̃ hec non est

ephesoꝝ ciuitas. qꝝ aliter edificata est. sed aliã ciuitatẽ nescio talem. Et cũ interrogãs audisset hanc eẽ ephesũ errare veraciter se putauit ꝛ redire ad socios cogitauit accessit tñ ad eos q̃ panẽ vendebãt. ꝛ cũ argenteos ꝓtulisset mirati venditores dicebant adinuicẽ q̃ ille inuenis antiquũ thesauꝝ inuenisset. Malchꝰ vero eos adinuicẽ loq̃ntes videꝫ putabat q̃ vellẽt eũ trahẽ ad ipatorẽ. ꝛ ꝛitꝰ rogauit eos vt se dimitterẽt ꝛ panes ꝛ argenteos retinerent. At illi tenentes eũ dixerũt ei. Vñ es tu. qꝝ thesauros antiq̃ꝝ ipatoꝝ inuenisti. indica nob et erimꝰ socij tecũ ꝛ celabimus te qꝝ aliter celari nõ potes. Malchꝰ vo nõ iuenebat q̃d dicẽt illis pre timore. Illi vo videtes eum tacentẽ misso fune in collo eiꝰ trahebant p vicos vsq̃ in mediũ ciuitatis. Et exijt rumoꝝ ad oẽs q̃ quidaz inuenis thesauros inuenisset. Congregatis ergo ad eũ vniuersis ꝛ eũ mirantibꝰ volebat eis satisfacere q̃ nihil inuenerat. Et circũspiciens oẽs a nemine cognosci potat. Et ꝓspiciens in ppm volebat cognoscẽ aliquẽ ꝺ ꝓsanguineis suis. q̃s vaciter viuere putabat ꝛ nullũ inueniens stabat q̃si insanꝰ i medio ppli ciuitatz. Qꝺ cũ audisset sctũs martinꝰ epꝰ ꝛ antipat ꝓconsul q̃ nup in vrbẽ aduenerãt. mandauerunt ei uibꝰ vt eũ caute adducerent ꝛ argenteos eius Cumq̃ a ministris traheret ad ecclesiaz putabat q̃ duceret ad ipatorẽ. Epꝰ igit ꝛ ꝓconsul mirantes argenteos interrogauerũt eum vbi thesauꝝ incognitum inuenisset. At ille respondit se nihil penitus inuenisse. ꝫ de sacculo parentũ suoꝝ eosdẽ denarios hũisse. Et interrogatus cuius ciuitatis esset. rñdit. Vñ scio q̃ huiꝰ ciuitatis sũ si tũ hec est ciuitas ephesoꝝ. Procons sul dixit. Fac venire parẽtos tuos vt testentur ꝓ te. Quos cũ noiasset ꝛ nullus eos cognosceret dicebant eũ se fingere vt aliquo mõ enaderet. Et ait ꝓconsul. Quo credimꝰ tibi q̃ ꝫ argentũ parentũ tuoꝝ fuerit cũ scriptura eiꝰ habeat plusq̃z. cccl̃xxvij. annos. ꝛ sit ꝑmoꝝ dierũ decij ipatoris. ꝛ i nullo sikes sint argẽteis nr̃is. ꝛ quo pentes tui añ tantuz tps fuerunt. tu vo iuuenis vis decipe sapiẽtes ꝛ senes ephesi. Je circo iubebo te legibꝰ tradi donec confitearis q̃d inueniſti. Tũc ꝓcidẽs malchꝰ ante eos dixit. Deo deo dñi dicite mihi quodvos interrogo. ꝛ ego dico vobis q̃ ꝺ est in corde meo. Decius impatoꝝ q̃ fuit in hac ciuitate vbi nũc est. Epꝰ dixit. Fili nõ ẽ hodie i terra q̃ deciꝰ noiet. i patoꝝ añ fuit añ longũ tps. Malchꝰ añ dixit In ꝫ dñe ita stupeo ꝛ nemo credit mihi ꝫ seq̃mini me ꝛ ego oñdam vobis socios meos qui sũt in mõte celion ꝛ ipis credite. Hoc em̃ scio q̃ a facie decij ipatoris nos fugimꝰ. ꝛ ego sero vidi q̃ ingressus ẽ deciꝰ in hanc vrbẽ si tñ hec ẽ ciuitas ephesi. Tunc epꝰ cogitans in semetipso dixit proconsuli. Quia visio est quam deꝰ vult oñdere in iuuene isto. Perrexerũt q̃ cum eo ꝛ ciuitatis plurima multitudo. Et ingressus est primo malchus ad socios suos ꝛ post eum epꝰ ingredies inuenit inter lapides lras sigillatas duobus sigillis argenteis. ꝛ conuocato populo legit eas ꝛ audientibus ꝛ admirantibus cunctis. Et videntes sctos dei sedentes in spelũca ꝛ facies eoꝝ tanq̃z rosas florentes ꝓcidentes gl̃ificauerũt deũ. Statiq̃ epꝰ ꝛ ꝓcõsul miserũt ad theodosiũ impatorẽ rogantes vt ci to veniret ꝛ miracula dei nup oñsa videt. Qui primus surgẽs de humo ꝛ de sacco in quo iacebat. gl̃ificans deum venit a constantinopoli ephesum. Et obuiantibus ei cũctis ascendert simul oẽs ad spelunczaz. Et mox vt scti videt imperatorem resplenduerunt facies eoꝝ sicut sol. Et ingressus impatoꝝ procidit añ eos gl̃ificans deũ. Et surgens amplexatus est eos ꝛ sup singulos flenit dicens. Sic video vos tã q̃z si viderem dñm resuscitantez lazarũ. Tunc dixit sanctus maximianus ad eum. Crede nobis q̃ ꝓpter te resuscitauit nos deus ante diẽ magne resurrectõnis. vt credas indubitanter q̃ resurrectio mortuoꝝ est. Vere em̃ resurreximus ꝛ viuimus. Et sicut infans est ivtero matris nõ sentiẽs lesionẽ. ꝛ viuit. sic fuimus viuẽtes iacentes ꝛ dormientes ꝛ nõ sentientes. Et his dictis videntibꝰ cunctis inclinantes capita sua in terrã obdormierũt ꝛ tradiderũt spiritꝰ suos fm dei imperiũ. Surgens añ imperator cecidit super eos flens ꝛ deosculãs eos. Et cũ iussisset fieri loculos aureos in quibus mitterentur. in ipa nocte apparuerunt imperatori dicentes. vt sicut hactenus in terra iacuerãt et ex terra resurrexerãt. ita eos dimitteret donec deus itez eos suscitaret. Jussit ergo imperator locũ illũ mauratis lapidibꝰ adornari. ꝛ omnes epos resurrectionẽ confitentes absolui. Qꝝ ccc. lxxij. annis dormisse dicũt dubium eẽ potest. quia anno dñi. ccccxlviij. surrexerũt. Decius añ regnauit vna tãtũ anno ꝛ tribꝰ mẽsibꝰ .s. anno dñi. cclij. ꝛ ita nõ dormierũt nisi. cxcvj annis.

xcvij.

De sanctis Nazario ꝛ celso.

Asariꝰ dicitur qua

n si nazareus. qõ inꝑetat cõsecratus mundꝰ vel sepatꝰ vl floridus aut custodiẽs. In hoie reperiunt hec q̃nq̃z. s. cogitatio affectio. intẽtio. actio ꝛ locutio. Cogitatio añ dr esse sctã. affectio mda. intẽtio recta. actio iusta. ꝛ locutio moderata. Hec oia fuerunt i bõ nazario. Habuit em̃ cogitatõz sctam ꝛ inde dr cõsecratus. Affectõz mundã. ꝛ inde dr mũdꝰ.

Intentionē rectā.t inde dī sepat⁹. Intētio em̄ est q̄ sepat opa.qz ex oculo simplici corp⁹ luci dū.ex oculo neḡ corp⁹ tenebrosū creat. Actionē iustā.t inde dī floriđ⁹.qz iustus florebit sic cut liliū. Locutionē moderatā.t inde dī custodiens.qz custodiuit vias suas vt non delinqueret in lingua sua. Celsus quasi excelsus qz se supra se extulit dum etatē puerilē virtute animi superauit. Noz vitā t passionem amb.in ligenuasij t pthasij repisse dī. In q̄busdam aūt libris legit q̄ q̄dā pbs nazario deuot⁹ei⁹ passionē cōscpsit.quā ceraci⁹q̄ sctōz corpa sepelierat ad caput ipoz posuit.

n Nazari⁹ filiꝰ illustrissimi viri nomine africani.ḡ iuōi t btē ppetue xp̄ianissime t romanorum nobilissime.t a btō Petro apostolo baptizate.cum bīet.ix. ānos plurimū mirabat videns patrē suū t matrē in obseruatōne religionis tā dissimilit variari. et q̄ mater sua legē baptismi. pr̄ vero suus legem sabbati seq̄ret. Ōn cui magis adherē deberet plurimum dubitabat.cū vterq; ad fidē suā eū attrahere niteret.Tādē nutu dei vestigijs matris adhesit.t a beato lino papa sacrum baptisma suscepit. Quod pater intelligens cepit ip̄m a sctō ꝓposito auertere. t tormentoruz genera q̄ xp̄iants inferunt per ordinē explicare Quod aūt dī eum a lino papa baptizatū forte intelligit non q̄ tunc papa erat.ḡ qui futur⁹ erat. Nazari⁹ em̄ post baptismum sic infra ptz annis multis supuixit.q̄ tū a Nerone martirium ptulit.q̄ petr; anno vltimo sui impij crucifixit. Linus aūt post mortem petri papa fuit. Cū aūt patri nullaten⁹ assentiret.ḡ pot⁹ xp̄m constantissime p̄dicaret.ad p̄ces parentū q̄ ne occideret timebāt de vrbe romana exijt t septē saumarios de parentū diuitijs oneratos accipiens.p ciuitates italie venit t omnia pauperibus erogauit. Decio aūt ānō digressionis sue a roma placentiam t inde mediolanum adueniens.sctōs gernasiū t ꝓthasiū ibidem in carcere detineri repit. Audito aūt q̄ nazari⁹ p̄dictos martires animaret.cito ad prefectum trahit.t in cōfessione xp̄i pdurās fustibus vberatur. Et sic ex vrbe illa ꝓfect⁹ dū de loco ad locū pgēt.mr̄ eius q̄ obierat sibi apparuit.t filium suū confortans vt ad gallias ꝓperaret admonuit.Cūq; ad vrbē gallie q̄ gemell⁹ dī aduenisset t ibidē plurimos cōuertisset. quedaz matrona filiū suū noīe celsum elegantē puer sibi obtulit.rogās vt ip̄m baptisaret t secū[du]ceret. Ō prefectus galliarum audiens ipsuz cum puero celso retro manibus vinctū t collo cathena constrictū in carcere recluśit vt euz in crastino tormentis afficeret. Cūc vxor sua misit ad eū asserens iniustū esse iudiciū vt innocentes occidēt.t deos oip̄otētes vindicare p̄. sumeret.Quib⁹ verbis p̄ses correct⁹.sctōs absoluit.ḡ ne ibi p̄dicare p̄sumerent admonuit t interdixit. Venit aūt ad vrbem treueris. t ibi xp̄m p̄m⁹ p̄dicans t multos ad fidē xp̄i puertens ibidē sibi eccl'am edificauit.Quod audiens cornelius vicari⁹ Neroni impatori mandauit.Qui cētū milites ad eū captēdū misit. Quē cū illi iuxta oratoriū q̄ sibi cōstruxerat inuenissent.man⁹ei⁹ ligauerunt dicētes.Magnus nero te vocat.Quib⁹ nazari⁹. Incōpositus rex icompositos milites habet.Quare.n. venientes honeste nō dixistis.nero te vocat.et veniss̄em. Vinctū igr̄ ad Neronē ducebant.t puer celsum plorantē alapis cedentes.vt seq̄retur vrgebant.Quos cum nero vidisset iussit eos i carcere recludi donec ipos supplicijs excogitatis pimeret. Interea cum nero q̄dam vice ad captēdas feras misisset venatores. ibi to feraz multitudo erūpens viridariū neronis intrauit vbi multos lacerauit t plerosq; occidit.intantū vt nero turbat⁹ diffugeret.t vulnerato pede vix ad palaciū peruenīret.Multis aūt dieb⁹ illius vulneris dolore decumbēs.tādem nazarij t celsi meminit.t putauit deos sibi iratos fuisse eo q̄ tamdiu ipos viuere permisit. Iussu igr̄ impatoris milites nazariū calcibus tundentes t puer verberantes.de carcere eduxerunt t coram ipatore statuerūt. Videns aūt nero facie e⁹ instar sol.se fantastice deludi putauit.t vt magicas artes deponeret sibi dixit.ac vt dijs imolaret p̄cepit. Duct⁹ ḡ nazari⁹ ad tēplū.rogauit vt oēs exirēt. t sic eo orante omnia ydola sūt cōfracta.Quod audiens nero iussit eū in mare p̄cipitari.p̄cipiēs vt si forte eua leret ip̄m inseq̄ntes igni ꝓburerēt t puerē ei⁹ in mare ꝓcerent. Nazari⁹ igr̄ t puer celsus naui iponunt t in mediū pelag⁹ perducti ibi p̄cipitant.ḡ statim circa nauē tēpestas maxima cōcitat.t circa sctōs trāquillitas magna cernit.Cū illi piclitari timerent. t maloz q̄ in sctōs cōmiserāt peniterēt.ecce nazari⁹ cuz puero celso sup aq̄s ambulās hilari vultu eis dē appuit ac sup nauē ꝓscēdēs ipis iā credēti⁹ oīoe sua mare placauit.ac inde cum eis ad locū p passus fere. dc. iuxta vrbē ianuensem peuenit. Vbi cū diuti⁹ p̄dicasset mediolanū tandem vbi sctōs gernasiū t ꝓthasiū reliquerat. venit.Ō cū anolinus ꝓfect⁹ audiuisset eū remanente celso in domo cuiusdā mr̄one in exilīū direxit. Nazarius vo romā veniēs t patrē suū iam senē t xp̄ianū inueniens.qūo conuersus fuerit inq̄siuit.Cui dixit ap̄lm petrus sibi apparuisse.t vt p̄cedentes se ad xp̄m vxorem t filiū seq̄ret admonuisse.Deinde a templo pontificib⁹ ad vrbē mediolanum vñ roma in

exilij missus fuerat redire cum iniuria multa ꝓpellitur. vbi cū puero celso ꝑsidi ꝑcat. Qui eductus extra portā romanā in loco q̄ dr tres muri cū puero celso decollatus est. Quorum corpa cū xp̄iani rapuissent et i hortis suis collocassent. in ipa nocte sancti cuidā nomine ceracio apparētes dixerūt vt eox corpa i domo sua ꝓpter neronē ꝓfundi sepeliret. Quibus ille. Queso dñi sanate prius filiā meā paraliticam Que cū continuo sanata fuisset corpa eorum tulit. et vt iusserant sepeliuit. Post longum vo tps dñs corpa eox brō ambrosio reuelauit Celsū vo in loco suo relinq̄ns nazariū cū sanguine recenti q̄si eadē hora sepultū miro odore fragrātē integr et incorraptū cum capillis et barba repiens ip̄m ad ecclesiā apl̄oꝝ trāstulit et ibi honorifice sepeliuit. Celsū q̄z inde post modū sustulit et in eadem ecclesia collocauit. Passi sunt aūt sub nerone q̄ cepit circa annos dñi. lvij. De hoc martyre sic dicit Ambrosi. in ꝑatone. Martyr sctūs roseo lustratus cruore nazarij. celeste meruit cōscēdere regnum. Qui dū p innumera tormentox supplicia crudeli vexaret. tyrānicā rabiē fidei cōstantia superabat. Nec potuit ꝓsecutor illatis cedere minis qui ꝑ se certāte ip̄e actor victorie xp̄s dominus dimicabat. Ducit interea ad tēplū ydolis ꝑlibare ꝓpanis. quox portēta diuina fultus ꝑsidio morx ingressus est redegit in puluerē Ob h̄ liq̄das maris in vndas longi a tra ꝓiecti angelici muneris famulatu solida int fluctus vestigia ꝑfigebat. O felix et inclitus domini ꝑliator q̄ mūdi aggressus p̄incipē innumeram ꝓpli multitudinē vite sociauit eterne. O magnū et ineffabile sacrm. vt de illox poti salute letet eccl̄ia. q̄s puniſſe mundus exultat. O brā mater natox suox glorificata tormētis q̄s nō planctu. nō gemitu ad inferna deducit. ſ ad celestia eterna migrātes ꝓpetua laude ꝓsequit. O testis fragrātissime nitore celesti fulgi de cuius iestimabilis odor sabeicis prepollet aromatibus. Quem ambrosius repiens penē patronū dedit et medicū. fidei ꝓ pugnatorem. sacri prelij bellatorē. Tu dudū multo latitantē puluere dragmā inuenis accensa verbi virtute supna. Vt pateant cunctis tua xp̄e munera sectis. Angelicos cernant hūanaq̄ lumina vultus. Hec Ambrosius.

xcviij.

De sancto Felice papa.

Felix loco liberij in

f papā eligit et ordinat. Cum. n. liberi papa nollet arrīāe hēsi assentire missus est in exilij a ꝓstantio filio ꝓstātini. et ibi ꝑ triennium morat⁹ est. Quapropt vniuers⁹ clerus roman⁹ loco eius felicē ordinauerunt. ipo liberio volente et ꝓsentiente. Qui q̄dem felix ꝓcilio cōuocato cora. xlviij. epis ꝓstātij impatorē arrianū hereticū. et duos ꝑbros sibi sanctes cōdēnauit. Quapropt cōstanti⁹ indignatus felicē de epatu suo deiecit. et liberiū eo pactu reuocauit. vt. s. solūmō ꝓstātio et alijs q̄s felix dānauerat cōicaret. Liberi⁹ igr tedio affect⁹ exilij in hētica prauitate sb̄scripsit. et sic intantū ꝓsecutio excreuit vt q̄ plurimi sacerdotes et clerici liberio nō ꝓhibente intra ecclesiā sunt necati. Felix vo de epatu deiect⁹ cū in ꝑsidio suo hitaret inde educt⁹ martirij capitis obtrū catōe ꝓmeruit. circa annos dñi. cccl.

xcix.

De sanctis Simplicio et Faustino.

Implicius et fausti

s nus frēs cū sacrificare ꝓtenerent sb̄ dyocletiano rome multa supplicia ꝓtulerūt. Tandē data sup eos snia decollati sūt et in tyberim corpa eox ꝓiecta. Sozor aūt eorū noie beatrix eox corpa de flumie leuauit et honorifice sepeliuit. Lucreti⁹ aūt ꝑfect⁹ et eius vicarius dū ꝑdiū ip̄oꝝ ābiret eā teneri fec̄. et vt idolis imolaret ꝑcepit. Quā renuentē lucretius nocte a suis suis ꝑfocari ꝑcepit. Cui⁹ corpus lucina ẏgo rapiēs iuxta frēs suos sepeliuit. Post h̄ ꝑfect⁹ lucreti⁹ pdiū ip̄m intrauit. vbi facto amicis suis conuiuio. cū martyrib⁹ insultaret infantul⁹ q̄dā lactēs pānis inuolut⁹ de gremio matris q̄ ibi aderat cunctis audientibus exclamauit. Iudi lucreci. Occidisti et iuasisti. Ecce datus es in possessionem inimici Statiq̄ lucreti⁹ timēs ac tremēs a demone arripit et ꝑ tres horas aūo ē vexat⁹ vt in ipo conuiuio moreret. qō videntes q̄ aderant ad fidē conuersi sunt et narrabāt oibus passionē sancte beatricis ẏgis in cōuiuio vindicatā. Passi sunt aūt circa annos dñi. cclxxxvij.

c

De sancta Martha.

Artha hospita xp̄i

m syro p̄ie eucharia mīe regali ex ꝓgenie descēdit. Pr̄ ei⁹ syrie et maritime multarūq̄ oraꝝ dux extitit. Tria aūt opida. s. magdalū et bethaniā vtrāq̄ et hyerlytane vb ꝑtē martha cū sorore iure mācne hēditatis possidebat. Nūq̄ aūt legit viruz būisse. aut hominū cōtubernīū subijsse. Ministrabat aūt dño nobilis hospita. et sorore ꝑ piter ministrare volebat. q̄ videbat sibi q̄ ad fuiendū tanto hospiti nō sufficēt etiā tot⁹ mōs. Pascēsionem dñi cū facta eēt dispō discipuloꝝ. ipa cum fratre suo lazaro et sorore sua maria magdalēa nec si

bꝰ maximinꝰ q̄ eas baptisauerat ⁊ cui a spi ritusctō fuerant ꝓmēdate.multicꝫ alij ablatis renis velis ⁊ guberuaculis oibꝰ alimētisꝫ.ra tibꝰ ab infidelibꝰ icludūt.Qui dño duce mar silliā puenerūt.Tandē critoniū aq̄nse adeūt et ibidē ppm ad fidē cōuertūt.Erat aūt.b.mar tha valde facūda ⁊ oibꝰ gratiosa. Erat aūt tūc tpis sup rodanū i nemore q̄dā inf arelatem et aurionē draco q̄dā medi⁹ anial medi⁹ piscis. grossior boue.longior eq̄.bnis dentes vt spata acutos.binis parmis ex vtraꝫ parte munit⁹. Qui latēs in flumine oēs trāseūtes ꝓmebat ⁊ naues submergebat. Venerat aūt per mare de galicia asie.generatus a leuiathan . qui est serpens aquosus ⁊ ferocissim⁹ ⁊ bonacho aiali qō galacie regio gignit.⁊ qō i sectatores suos p spaciū iugeris sterc⁹ suū velut spiculuz dirigit ⁊ q̄cq̄d tetigerit velut ignis exurit. Ad quē martha a populis rogata accedens ipmꝫ in nemore quendam hominem māducantem re periēs a quā bñdictā sup eū iecit ⁊ crucē q̄dā sibi oñdit. Qui ꝓtin⁹ victus vt ouis stās a scā martha ,ꝓprio cingulo alligaf ⁊ ilico a pplo lā ceis ⁊ lapidibꝰ ꝓmitf. Vocabaf aūt draco ab incolis tarascon⁹. Vñ in huius memoriaz lo cus ille adhuc vocaf tarascona q̄ ante vocaba tur nerluc.i.niger luc⁹.eo q̄ ibi erant nēora ni gra ⁊ vmbrosa. Ibi igr̄ btā martha de licentia magistri sui maximi ⁊ sororis sue deuceps re mansit ⁊ oronib⁹ ⁊ ieiunijs indesinenter vaca bat. Deinde cōgregato ibidē magno sororuz cōuentu ⁊ ad honorē btē marie sp v̄ginis ma gna edificata basilica satis ibi asperā duxit vi tam.carnem ⁊ oēm pinguedinem ouꝫ caseuz ⁊ vinū vitans.semel tantū in die edebat.Cen ties in die totiēsꝫ in nocte genua flectebat.

H Quadā vice dū apō aurionē inter vrbē ⁊ fluuiū rodani ꝑdicaret.iuuenis q̄dam vltra fluuiū cōsistens ei⁹ verba audire desiderās.cū nauigio careret.nudatus natare cepit.ꝫ sbito vi fluminis rapif,⁊ ptinus suffocaf. Cui⁹ corpus vix scōa die inuentū aū pedes sctē Mar the ruscitādū pītaf. Illa vo i modū crucis so lo ꝓstrata taliter orauit. Adonay dñe ihu xpe qui frēm meū lazar⁹ dilectū tnū olim' resusci tasti respice mi hospes care ad fidē circūstanti um.⁊ resuscita puer istū.Et apphensa ei⁹ ma nu dextera mox iuuenis surrexit ⁊ sacrum ba ptisma suscepit. Refert Eusebius in li.v.hy sto.ecclesiastice q̄ mulier emorroissa postꝫ sa nata fuit in curia sine viridario suo statuā fec ad ymaginem xp̄i cum vestet fimbria sic ipm viderat.⁊ eam plurimum reuerebaf.herbe vo sub statua illa crescētes q̄ aū nulli⁹ erāt virtutz cum fimbriā attingerent tante virtutis erant vt multi infirmi inde sanarenf. Illā aūt emor roissam quā dñs sanauit Amb.dic̄ fuisse mar thā. Refert aūt hyero.⁊ hī in hysto.tripertī ta q̄ iulian⁹ apostata imaginē quā emorroissa fecerat inde sustulit.⁊ suaz ibidē collocauit.q̄ ictu fulminis cōfracta fuit. C Obitū aūt suum sibi dñs ante p annū reuelauit. In quo toto anno febribus elaborans ante octauū di em sui exitus angelicos choros sororis sue in celū aiam deferentes audiuit.q̄ mox fratrum ⁊ sororꝫ conuentu congregato ait. Mei comi tes ⁊ dulcissimi alūni mihi q̄so ꝓgtulamini q̄ ntā angelicos choros sororis mee aiam ad se des politicas ferētes ouanf cerno. O pulcer rima ⁊ mi dilecta soror viuas cum mgro tuo hospite meo in sede beata. Statimꝫ btā mar tha exitū suū vicinū ꝓsentiens suos admonu it vt luminaribus accēsis circa se vsq̄ ad obi tū vigilarent. Nocte vo media ante transitus sui die custodib⁹ somno grauatis vent⁹ vehe mens irruit ⁊ luminaria cuncta extinxit. Illa vo malignor spūum turbam cernēs orare ce pit. Mi pater hely.mi hospes care cōgregati sunt ad deuorādū me seductores mei. scripta tenētes mala q̄ gessi. Helyne elongeris a me ꝫ in adiutoriū meū intēde. Et ecce sororez ad se venientē vidit.q̄ manu facē tenēs cereos et lāpades inde accēdit. Dūcꝫ altera alterā ꝓ prio nomine vocaret.ecce xp̄s aduenit dicēs. Veni dilecta hospita ⁊ vbi ego sum illic mecū eris. Tu me suscepisti in hospitio tuo ego reci piam te in celo meo. Et inuocantes te exaudi am amore tuo. Appropinquante vo hora sui trāsit⁹.foras deferri se fecit.vt celuz posset videre. Iussitꝫ se in terrā sup cinerē poni ⁊ si gnū crucis coraz se teneri.⁊ in hec vba orauit Hospes mi care hanc pauperculā tuā custodi. ⁊ sic mecū dignatus es hospitari.sic me susci pe in hospitio tuo celesti. Iussitꝫ vt passio fm lucā coram se legeretur. Et cū dicēt.p̄ i manꝰ tuas cōmendo spūm meum.illa emisit spūm Sequenti vo die.s. dñica dum circa corpus eius laudes exoluerent.circa horā tertiā apō petragoricas btō frōtoni missam celebranti.et post ep̄lam in cathedra dormitāti dñs appuit dicēs ei. Dilecte mi frōto si vis adimplere qō olim hospite nre pollicitus es surge velociter ⁊ seqre me.q̄ iussa cōplente subito ambo tara scanū venerunt.⁊ circa corꝰ ei⁹ psallentes to tum officiū ambo ceteris rñdentib⁹ pegerf. et corꝰ ei⁹ in sepulcro suis mānib⁹ collocauerūt Rex dū apō petragoricas finitis cantib⁹ dya con⁹ euāgeliū lectur⁹ bñdictōz petens epm ex citaret.ille vix excitatus rñdit. Frēs mei cur me excitastis. Dñs ihs xp̄s ad corpus Mar the hospite sue me duxit ⁊ ipam tradidim⁹ se pulture. Dirigite igitur illuc velociter nūcios

q̄ nobis anulū nr̄m aureū z cyrothecas criseas deferant. q̄ dū ad corp⁹ sepeliendum me aptarē sacriste cōmendauī z ex obliuione dimisi q̄ me tā cito excitastis. Missi nūcij z ꝟ vt eps dixerat inuenientes. anulū solāq; cyrothecam attulerunt. aliā vo in hui⁹ rei testimoniū sacrista retinuit. Addidit q̄z. b. fronto di. Cuz p⁹ sepulturā ab eccl'a exirem⁹ frat' q̄dā illi⁹ loci lr̄is pitus nos insecut⁹ dñm inrogauit quo nomine vocaretur. Cui ille nihil rūdens ostendit ei codicē quē in manu tenebat aptum in q̄ nihil aliud erat scriptuz nisi versiculus iste. In memoria eterna erit iusta hospita mea. ab auditione mala nō timebit i die nouissimo. Cuz vo codicē reuoluēt. cūctis foliis ꝟ repit scriptum

Cū aūt ad ei⁹ sepulcr̄ crebra miracula fierēt clodoue⁹ rex francor̄ xp̄ianus effect⁹. z a sctō remigio baptisat⁹. cū grauē renū pateret dolorē. ad ei⁹ tumulū veniēs sanitatē integrā repor tauit. Quapropt illū locū ditauit z trib⁹ miliarior̄ spacio in gyro ex vtraq; parte rodani terrā villas z castra dedit locūq; illū liberuz fecit Martilla vo ei⁹ famula vitā ipi⁹ pscp̄sit q̄ postmodū in sclauoniā pgens. z ibi euāgeliū xp̄i p̄dicās p⁹ decimū annū a dormitōe marthe in pace q̄euit. cj. ℟

De sctis Abdon z Sēnen.

Bdon et Sennen

a sub Decio impatore martirib⁹ passi sunt. Cū em̄ deci⁹ impator babyloniam cū alijs pūncijs supasset. q̄sdam xp̄ianos ibi inuenit q̄s secū ad vrbē corduba deducens diuersis supplicijs cōsūmauit. z eos duo sub reguli rapientes. s. abdon z sennen sepelierūt. vñ accusati z decio p̄sētati romā post eū vincti carcenis ducunt. z in cōspectu decij z senat⁹ introducti. aut sacrificare z rex suax recipe libertatē. aut morsibus bestiax devorari iubentur. Contēnētes itaq; z expuētes in simulacra ad theatrū ptrahunt. z ad eos duo leones z vi si quatuor dimittūt. Qui cū sctos nō tāgerēt ꝟ etiā custodirēt iniectis in eos gladijs occidūtur. z ligat⁷ pedib⁹ tracti sūt z iactati aī simulacr̄ solis. Qui eū ibi triduo iacuissent. q̄rin⁹ sbdyacon⁹ eos collegit. z in domo sua sepeliuit. Passi sūt aūt circa ānos dñi. cliij. Tēpore aūt cōstātini ipi q̄tuor martires eor̄ corpa revelauerūt. z a xp̄ianis trāslata sunt in cimiterium pontiani. vbi dñs p eos multa p̄stat būficia pp̄lo. cij ℟

De sancto Germano.

Ermanus dicitur a

g germine z ana q̄ est sursuz. q̄si supnum germen. Tria em̄ reptunt in segete germinātē. s. calor naturalis. hūor nutrimentalis. z rō seminalis. Btūs igī germanus dī q̄si semen germinās. q̄ i ipo fuit calor p feruorē dilectōis. hūor p pinguedinē deuotōnis. z rō seminalis p vtutē p̄dicatōis. p quā mltos in fidē z moꝛib⁹ generabat. Cui⁹ vitā p̄stantin⁹ p̄sbr ad sanctum censurium epm altisiodoren sem scripsit.

Erman⁹ nobilissim⁹ genere in vrbe altig siodoro nat⁹. z liberalib⁹ studijs plurimum eruditus tandem romam ad discendum iuris sciam est p̄fectus. Vbi tantuz dignitatis accepit vt eū senat⁹ ad gallias trāsmitteret. vt apicē ducat⁹ tot⁹ burgundie obtineret. Cum ergo altisiodorensem ciuitatem ceteris diligentius gubernaret. arborem quādaz pinum in media ciuitate habebat ad cui⁹ ramos p⁹ admiratione venationis ferarum capita suspendebat. Sed cum sanctus amator eiusdem ciuitatis eps de tali eum vanitate sepe redargueret. monens vt etiam illam arborem iucidi mādaret ne aliqua mala occasio ex hoc xp̄ianis eueniret. ille nullatenus acq̄euit Quadam aūt vice absente germano arboreꝫ incidit z incendio totā dedit. Qō german⁹ audiens xp̄iane religionis oblitus. vallat⁹ militibus illuc aduenit z mortem epo intentauit. Eps aūt diuina reuelatōe germanum sibi successuꝝ agnoscens furenti cessit. z augustudunum perrexit. Postmodum altisiodorum reuersus germanum in eccl'a caute p̄clusit z ibidē eū tonsurās ipm sibi successurū esse p̄dixit Qō factū est. Nā paulop⁹ eps feliciter obijt z germanū plebs ois in antistitem postulauit. Qui substantia pauperibus erogata z vxore in sororē cōmutata corpus suuz p. xxx. annos sic afflixit. vt nūq̄ panē frumenti nō vinū. nō oleum nō sagimē. nūq̄ vel salē p⁹ sapore comederit. His tū in anno. s. in pascha z natali vinū sumebat. ꝟ tū ipm vini saporem aquis nimijs extinguebat. In refectione primo cinerem p̄libabat. deinde panem ordeaceum sumebat. Semper autem ieiunans nunq̄ nisi vespere comedebat. In estate vel hyeme nullam vestē habuit p̄ter cilicium z tunicam vel cucullam Que vestis nisi forte alicui donaret tamdiu ferebatur donec attritōne nimia solueretur.

Lectus su⁹ cinere cilicio z saculo ornabatur Nullum pulvinar caput ab humeris eius leuabat. ꝟ semper gemens z sctōrum reliquias collo gerēs. nūq̄ vestimentū. raro calciamēta z raro cingulū detrahebat. Sup hoiem siq̄dē fuit oīe q̄ gessit. Talis aūt e⁹ exitit vita. vt si miraculis caruisset icredibilis videret. Et tāta fuerunt miracula vt nisi merita p̄cessissent fantastica putarent. ℍ Hospitat⁹ in q̄daz

loco cū post cenā mensa itex parek. admirat⁹ interrogat cui denuo ꝓparent. cui cū dicerent q̄ bonis illis mulierib⁹ q̄ de nocte incedūt ꝓparent. illa nocte sctūs germanus statuit vigilare. Et ecce vidit multitudinē demonum ad mensā i forma hoim ꝛ mulierē venientē. Qui eis ꝑcipiēs ne abirēt. cūctos de familia excitauit inq̄rēs si ꝓsonas aḡscerēt. Qui cū oēs vicinos suos ꝛ vicinas eē dicerēt. misit ad domos singulox demonib⁹ ꝑcipiēs ne abirēt. Et ecce oēs i suis lectulis sūt inuēti. Admirati igr̄ se demones esse dixerunt q̄ sic hoibus illudebant.

Eo tpe. b. lupus eps tracasine florebat. cui⁹ vrbē cū athila rex obsideret. sup portā. b. lup⁹ acclamās q̄s eēt q̄ eos sic impeteret inquisiuit Cui ille. Ego sū athila flagellū dei. Quo ꝓtra būilis ꝑsul dei ait gemēs. Et ego sux lup⁹ heu vastator gregis dei ꝛ idigēs flagello ōi. Mox q̄ portas reꝛari iussit. Illi aūt diuinitus excecati ꝑ portam ad portam transierunt. neminē aūt videntes aut ledentes. Hūs igr̄ german⁹ assumpto ꝑdicto epo lupo i brittānias vbi heretici pullulauerāt ꝓfect⁹ est. Sz dū i mari essent ꝛ tēpestas maxia oꝛirek ad oꝛionē. s. germani ꝓtin⁹ trāq̄llitas mag̃ efficit. Honorifice igr̄ a ppls suscipiūt. q̄x aduērū demones iaz ꝑdixerāt. q̄s. s. german⁹ de obsessis expulerat vex cū hēticos ꝓuicissent. ad ꝓpria redierūt.

¶ Cū in q̄dā loco infirmus decūbēt contigit vt totus ille vicus repentino incēdio cōflagraret. Qui cū rogarek vt inde asꝑortatus ignem euaderet. ille incendio se opponit. ꝛ vltra citra q̄ omnia consumente flāma hospitiū ei⁹ non tetigit. Dū ad brittānias iterato rediret vt hēticos confutaret. q̄dā ex discipulis ei⁹ gradu concito ei⁹ vestigia seq̄bat. q̄ tū apō corꝺomarū infirmat⁹ occubuit. Rediens inde beatus german⁹ sepulcx ei⁹ apiri fecit. ip̄mq̄ vocans ex noie q̄d ageret. an adhuc secum militare cuperet req̄siuit. Mox ille resīdens cuncta sibi constare suauia. ac se nolle econtra vlteri⁹ reuocari rn̄dit. Tunc sctō annuente vt req̄escēt. ille depōsito capite rursuz in dn̄o obdormiuit

Dum in brittānia ꝑdicaret ꝛ sibi ꝛ socijs rex brittāne hospitiuz denegasset. subulcus regis egressus a pascuis. receptam prebendam i palatio ad tugurīū ꝓpium referens. vidit beatū germanū cum socijs fame ꝛ frigoꝛe laboꝛātē. Quos in domo sua benigne recepit ꝛ vnicuz vitulū quem habebat hospitibus occidi precepit. Post cenam sctūs German⁹ omnia ossa vituli super pellē componi fecit ꝛ ad ei⁹ oꝛionē vitul⁹ sine moꝛa surrexit. Sequenti ꝺie German⁹ regi festin⁹ occurrit. ꝛ cur ei hospitium denegauit potenter inquirit. Tūc rex vehemēter attonit⁹ sibi rn̄dere nō potuit. Et ille. Egrede in q̄m ꝛ regnuz meliox dimittit. Germanus igitur dei mandato subulcū cū vxoꝛe venire fecit. ꝛ vniuersis stupentib⁹ regem constituit. Et extūc reges de subulci genere ꝓdeuntes dn̄ant genti britonū. Cū saxones ꝟ britones dimicarent. ꝛ se paucos viderent sctōs ide transeuntes vocauerūt ꝛ ab eis predicari certatim oēs ad baptismi gratiam cōuolabāt. Die igit̄ paschę ex feruoꝛe fidei ꝓtectis armis ꝓponunt fortiter ꝓliari. Quod illi audiētes audacter cōtra inermes ꝓperāt. ꝗ german⁹ latēs cū suis omnes admonuit vt cū ipe alta clamaret oēs sibi vno clamoꝛe rn̄deant. Qō cū factū esset. tantus hostes sup se iā irruentes troꝛ inuasit. vt ꝓtectis armis nō solū montes sed celuz sup se ruere putarent. cunctiq̄ diffugerēt.

Quadā vice dū p augustinum transiēs ad tumulū sancti cassiani epi deuenisset quomodo se haberet inq̄siuit. Ille statim ex tumulo cūctis audientib⁹ sic rn̄dit. Dulci q̄ete pfruor ꝛ aduētū redēptoꝛis expecto. Et ille. Quiesce p longū in xpo tp̄s et p nobis attēti⁹ inkcede vt obtinere sacre resurrectōnis gaudia mereamur. Dū apō rauennam deuenisset a regia placida ꝛ filio suo valentiniano honorifice suscepti⁹ est. Hoꝛa vero cene regina misit ei vas argēti delicatioꝛib⁹ cibis plenum. quod ille sic suscepit vt cibos famulis traderet ꝛ sibi pro pauperibus ipsum vas argenteum retineret. Loco vero muneris misit regine scutellam ligneam panē oꝛdeaceū ꝓtinentē. qō illa libenter recepit ꝛ vas illō postmodū argento texit.

Quadā aūt vice dū ꝑdicta regia eū ad cōuiuiū iuitasset. ille benigne annuēs ab hospicio suo vsq̄ ad pallaciū. eo q̄ ieiunijs ꝛ oꝛoib⁹ ac laboꝛib⁹ eēt cōfect⁹. asino deferēte portat⁹ē ꝗ dū comederet asin⁹. s. germani moꝛtuus ē. quod regina audiēs equū mire mansuetudis epo p̄tari fecit. quem intuens ait. Me⁹ mihi asinus p̄tetur q̄ qui me huc attulit reꝑortabit. Pergensq̄ ad cadauer. surge inquit muscio reuertamur hospitio. Statimq̄ subsilies seip̄m cōcussit ꝛ quasi nihil mali passus esset germanū ad hospitiū deꝑortauit. ꝗ afiq̄ de rauenna exiret ꝑdixit q̄ nequaq̄ in ꝟ sc̄o dinti⁹ moꝛaret. Post modicū febre corripit. ꝛ die septimo in dn̄o moꝛtꝛ coꝛp⁹ ei⁹ a d gallias sic a regina petierat trāsꝑortat. Obiit circa annos dn̄i. cccc xxx. ¶ Dex cum. s. German⁹ beato eusebio ꝟcellēsi epo ꝓmisisset q̄ in sui reuersiōe eccl̄esiā quā fūdauerat sibi dedicaret. cū intellexisset. s. Eusebius. b. germanū exisse de coꝛpe eccl̄az suā dedicatur⁹ cereos accendi iussit. Sz q̄nto pl⁹ accendebant tāto pl⁹ extinguebant. qō vides Eusebi⁹ intellexit dedicatōz aut alio tpe fieri oportere. aut alteri epo refer-

uari. Cū igit. b. germani corp⁹ vcellas delatus fuisset. mox in pdictā eccl̄iā iducit. ⁊ statim cerei oēs diuinit⁹ in flāmant. Tūc. s. eusebius pmissionis. b. germani meminit. ⁊ qō viuens se factuꝝ pmisat mortuus fecisse ꝓguit. Hoc ita oportet accipi vt nō intelligat de mag Eusebio vcellēsi q̄ tpe ipi⁹ factū sit hoc. Nam ipse sub valente ipatore mortu⁹ fuit ⁊ a morte ipi⁹ vsq̄ ad mortē sci germani vltra annos q̄nq̄gi ta effluxerāt. Fuit ergo ali⁹ eusebius sub quo istud qō enarratur euenit.

cliij.

De sancto Eusebio.

Eusebius dicitur ab e eu qō est bonū ⁊ sebe qō dr eloq̄ntia vel statio. vel eusebi⁹ sonat bon⁹ cul t⁹. Ihe nāq̄ hūit bonitatē i sctificatōe sui eloq̄ntiā in defensiōe fidei. stationē in constantia martirij. bonū cultū in reuerentia dei. Eusebi⁹ sp vgo exūs dum adhuc catbe e cuminus esset ab eusebio papa baptis ma ⁊ nomen suscepit. In quo baptis mo manus angelice vise sunt q̄ ipm de sacro fonte leuauerunt. Matrona q̄dā eius pulcri tudine capta. cū ipi⁹ cubiculū vellet adire cu stodientibus angelis puenire nō potuit. Nā facto mane ad ei⁹ pedes ꝓcidit ⁊ venīā ab eo petijt. Ordinat⁹ pbr tanta sanctitate emicuit vt in missaꝝ solēnijs int⁹ man⁹ ei⁹ misterium angelicū appareret. Post h cū arriana heresis totā italiā inficēt. impatore pstantio eidē hēsi fauēte. Julian⁹ papa eusebiū in vcelleñ. epm cōsecrauit. q̄ tunc obtinebat inter alias vrbes italie pncipatū. Quod heretici audiētes oēs fores eccl̄ie claudi fecerūt. Ilt eusebi⁹ vrbē ingressus. añ hostiū maioris eccl̄ie que est. b. marie genua flexit. ⁊ omnia ostia sua mox oīone apuit. Maxentiū mediolaneñ. epm heretica prauitate corruptū de epatu eiecit. ⁊ p eo vīz catholicū dyonisiuꝝ ordinauit. Sicq̄ eusebi⁹ totā eccl̄iā occidentis ⁊ athanasius totaꝝ eccl̄esiam orientis ab arrianoꝝ peste purgabāt. Arri⁹ nāq̄ pbr alexandrin⁹ fuit. q̄ xpm puraꝝ creaturā esse dicebat. asserēs q̄ erat q̄ nō erat ⁊ q̄ ꝓpt̄ nos factus est vt nos p eū tanq̄ per i strumentū de⁹ crearet. Et ideo magnus cōstan tinus celebrari fecit Nicenū cōcilū. vbi erroꝝ condemnat⁹ est. Ipe aūt postmodū miserabili morte interijt. q̄ oia viscera ⁊ intestina p secessum emisit. Cōstanti⁹ aūt ꝓstātini fili⁹ hēsi corrupt⁹ fuit. Quo circa cōstātin⁹ impator cōtra eusebiū plurimū indignatus multoꝝ epoꝝ concilij cōuocauit. ⁊ dyonsiū accersiuit multasq̄ epl̄as ad Eusebiū destinauit. qui sciens malicīā in multitudine prenalere venire ꝓtēpsit ⁊ suā senectutē opposuit. Nō impatoꝝ statuit cōtra ei⁹ excusatoꝝ in mediolaneñ. vrbe q̄ ꝓpe erat concilij celebrari. Vbi cū eusebium deesse videret. iussit arrianos fidem suā describere ⁊ dyonisiuꝝ epm mediolaneñ. ac. xxxiij. epos eidem fieri subscribere. Quod audiens eusebius de vrbe sua mediolanuꝝ profectur⁹ exijt. ⁊ multa se passurum prędixit. Cū igit ad q̄ndam fluuiū veniisset vt mediolanuꝝ pergeret. nauis procul ex alia parte fluminis existens eo iubente ad eū vēit ⁊ ipm cū socijs sine gubernatore alio transportauit. Tūc ei p dictus dyonisi⁹ obuiauit. ⁊ ad pedes ei⁹ procidens venīā postulauit. Cū igr eusebi⁹ ab ipatore nec minis nec blādicijs flecti posset coram oibus dixit. Vos dicitis filiū minorē esse pie cur ergo mihi filiū meū ⁊ discipulum ꝓtulistis Nō est em discipul⁹ sup mgrm nec ꝺnus sup dūm suū. nec filius sup prem. Qua illi ratōne cōmoti statī cyrographū quē scripserant. et cui dyonisi⁹ sbscripserat ei obtulerūt. Ilt ille. neq̄ post filiū scribā. cui autoritate ꝓsum. ß istū succendite nouūq̄ cui subscribā si vultis ꝓscribite. Sicq̄ nutu dei succensus ē cyrograph⁹ cui dyonisi⁹ ⁊ alij. xxxiij. epi subscripserāt. Hursūq̄ arriani altū cyrographū ꝓscripserūt. ⁊ Eusebio ⁊ alijs epis vt subscriberēt tradiderūt. sed cuꝝ ab eusebio animati nullatenus cōsentirēt. ceperūt plurimū gratulari q̄ cyrographū cui coacti cōscripserāt penit⁹ cōbustū videbāt. Tūc iratus cōstanti⁹ eusebiū voluntati arrianoꝝ tradidit. Qui ꝓtin⁹ ipm de medio altoꝝ epoꝝ rapientes ⁊ durius flagellātes cū p gradus palacij a summo vsq̄ ad imū. ⁊ rursus ab ymo vsq̄ ad summū traxerūt. Cū ergo capite conquassato multū sanguinē fudisset ⁊ adhuc nō assentiret vinctis post tergū manib⁹ p colluꝝ cum fune ipm trahebant. Ipe aūt grās agēs dicebat se p cōfessione fidei catholice mori esse paratuꝝ. Tūc cōstanti⁹ liberiū papā dyonisiū paulinū ⁊ oēs alios epos q̄ eius exēplo fuerant aniati in exiliū mitti fecit. Eusebiū vo apud scitopolim vrbem palestine arriani duxerūt et ipsum in q̄dam loco sic artissimo recluserunt. vt eēt illo longitudine breuior. latitudine angustior ita vt curuatus nec pedes extēdere nec se i latus alterꝝ vertere posset. capiteq̄ depsso humeros tantū ⁊ cubitos mouere valebat. Verūtn cōstantio defuncto. julian⁹ eidē succedens et oib⁹ placere volēs. iubet exulatos epos reuocari ⁊ deoꝝ tēpla apiri ⁊ pace frui sub lege q̄ q̄sq̄ vellet. Et sic eusebi⁹ inde exiens ad athanasiū venit. ⁊ quanta passus fuerat eidem exposuit. Defuncto aūt iuliano ⁊ iouiniano regnante sopitis arrianis. Eusebius vercellas rediit ⁊ eū ppl̄s cū magna exultatōe suscepit.

Sed iterꝝ valente regnāte arriani repullulant ⁊ eusebij domū vallātes. ⁊ extra domū supinū ipm trahentes lapidib⁹ eū obruerunt. ⁊ sic ad dñm feliciter migrans in eccl'ia quā ipe ꝓstruxerat sepultus est. Ferk ꝗz hanc gratiam sue ciuitati eusebius a deo suis ꝓcib⁹ impetrasse. vt nullus arrianus ibidem viuere possit. Dixit aūt ꝑm cronicaz ad minus. lxxx viij. annis. Floruit circa annos dñi. cccl.

cliij. A

De sanctis Machabeis.

Machabei fuerꝝ sep

m tem frēs cū matre reuerēda. ⁊ eleazaro sacerdote. q ꝑ obseruatōne legis cū carnē porcinā nollent comedere. inaudita supplicioꝝ genera ptulerūt. ꝑm qō in. ij. Machabeoꝝ pleni⁹ ꝓtinet. Et notandū q ecclesia orientalis facit festa de sanctis vtriusꝗ testamenti. occidentalis aūt non facit festa de sctis veteris testamenti. eo q ad inferos descēderꝝ. ꝓter ꝗz de innocentibus. ex eo q in ipis singulis occisus est xp̄s. ⁊ de machabeis. Sunt aūt ꝗtuoꝝ rōnes ꝗre eccl'ia de istis machabeis lz ad inferos descēderint solēnizat. Prima est ꝓpter ꝓrogatiuā martirij. Quia enim inaudita supplicia inter sctōs veteris testamēti passi sunt. ideo ꝓuilegiati sunt vt eoꝝ passio merito celebrek. Hec ratio ponitur in hysto. scolastica. Scōa est ꝓpter repr̄atōnē mysterij. Septenari⁹ em̄ numerus est numerus vniuersal' Significantur ergo in istis oēs ꝓcēs veteris testamenti celebritate digni. Nam licet de ipsis nō solēnizat eccl'a. tum q ad limbū descēderꝝ. tū q multitudo multoꝝ nouoꝝ subintrauit. in his tū septē impendit oibus reuerentiā. ꝗa p septē vt dictū est vniuersitas designat. Tertia est ꝓpter exemplū patiendi. ꝓponūt. n. in exemplū fidelib⁹. vt ꝑm hoꝝ constantiā ad zelū fidei animenk. ⁊ ad patiēdū ꝑ lege euāgelij sic illi ꝑ lege moysi fortius accingank. Quarta est ꝓpk cām supplicij. Nā ꝑ defensiōe legis sue talia supplicia passi sunt. sic ⁊ xp̄iani ꝑ defensione legis euāgelice patiūr. Has tres vltimas rōnes assignat mgr̄ Jobes beleth. i summa de officijs. ca. v.

cv.

Ad vincula sancti Petri.

Estuz sancti Petri

f apli qō ad vincula dī. ꝗdruplici ō cā institutū fuisse putak. s. in memoriaz liberatōis petri. in memoriā liberatōnis Alexandri. ꝑ destruēdo ritu gentilium. ⁊ ꝑ impetrāda absolutōe spūaliū vinculoꝝ. Prima ergo cā est in memoriā liberatōis Petri. Nā sic dī in hysto. scolasti. Herodes agrippa romaz adijt. ⁊ ibi gayo nepoti tiberij cesaris familiarissimus extitit. Quadā aūt die cū eēt Herodes in curru cū gayo leuatis in celū manibus ait. O tinā viderē mortē tuā. ⁊ te dñm toti⁹ orbis. ꝗ ꝟ auriga herodis audiuit ⁊ tyberio cōtinuo intimauit. Qua ꝓpk indignatus tiberi⁹ cesar herodē reclusit in carcerē vbi dū ꝗdā die iuxta arborē innixus esset. cui⁹ frondib⁹ insidebat bubo. vnus de captiuis ꝓtus in augurijs dixit ei. Noli timere. q cito liberaberis. ⁊ itaꝝ tū sublimaberis q aīcos tuos in tui inuidiaz ꝓcitabis. ⁊ in hac ꝓspitate morieris. Quācito aūt hui⁹ generis aial sup te videris. vltra ꝗtū diē viuere nō valebis. Po⁹ aliqt tps tiberi⁹ morīk ⁊ gay⁹ in ipiū sublimak. q ꝗdē herodem de vinculis liberauit. ⁊ magnifice sblimatū regē in iudeā misit. Cūꝗ vellet. misit man⁹ vt affligeret ꝗsdā de eccl'a. Occiso aūt iacobo fratre iohis gladio ab eodē añ dies azioꝝ. videns q ꝟ gratū eēt iudeis. in die⁹ azimoꝝ petꝝ apphendit. ⁊ in carcerē misit volēs p⁹ pascha ꝓducere eū pp̄lo. Angel⁹ aūt noctu eidē assistēs mirabl'r eū a vinculoꝝ nexib⁹ liberauit. ⁊ ad ministeriū ꝓdicatōis lib ex ire iussit. Facin⁹ aūt regis dilatōz nō patik vltōnis. Seqnti vo die custodes ad se veire feč. vt ꝑ fuga petri diris eos penis afficēt. Hoc tū ipedit⁹ ē facē. ne solutio petri alicui nocēt. Nā pcu⁹ in cesareā descēdit. ⁊ ibi pcuss⁹ ab āgelo expirauit. Etem̄ sic refert ioseph⁹ in. xix. ātiqtatū libro cū cesareā aduenisset. ⁊ ad eū toti⁹ ꝓuincie viri vnanimiter cōuenissent. ille fulgenti veste ex auro argentoꝗ mirabl'r cōtexta indutus incipiēte die ꝓcedit ad theatrū. Vbi cū ꝑmū solis radios vestis argentea suscepit. repcusso splendore duplicatā spectātib⁹ lucē fulgor metalli vibrātis effudit. vt intuentib⁹ ꝓstringēt aciē ⁊ror aspectus. Et q ꝟ plus aliqd de eo ꝗz hūane nature est artifex arrogātie mentiret. Ilico adulantis vulgi cōcrepāt voces dicentis. buculꝗ vt hoiem te tenuim⁹ ꝗz ex hoc tā supra hūanā naturā te esse fatemur. Et dū adulatoꝝ ijs demulcēt honoreb⁹ ⁊ oblatos sibi diuios honores nō respuēt. respiciēs vidit insidentē sup culmē capiti suo angelū. i. bubon ē mortis e⁹ ꝓrie nūciū respiciēsq ad ppl'm dixit. En ego deus vester moior. Sciebat em̄ iuxta ꝓdictionem auguris se infra ꝗnꝗ dies morturum. Et continuo pcussus p ꝗnꝗ dies vermib⁹ eū corrodentib⁹ expirauit. Hec ioseph⁹. In memoriā igr̄ tam mire liberationis ꝓncipis apl'oꝝ a vinculk. ⁊ tā dire vindicte in tyrannuz ꝓtin⁹ subsecute. eccl'ia festū sci petri ad vincla solēnizat. Dñ ⁊ epistola in missa cantak i qua hec liberatio facta fuisse ꝓbek. ⁊ ꝑm ꝟ videk

q̄ hoc festū deberet vocari Petri a vinculis.
℞ Scōa cā institutōis extitit. q̄nā alexāder papa q̄ sext⁹ post btm petrū rexit eccl̄iaz ⁊ hermes p̄fect⁹ vrbis rome q̄ q̄ alexandrū ad fidez cōuersus fuerat. a quirino tribuno in diuersis locis in custodia tenebant. Dixitq̄ tribun⁹ ad hermē p̄fectū. Miroz te virū p̄udentē honorē dimittere p̄fecture. ⁊ vitā aliam somniare. Cui hermes dixit. Et ego añ hos annos hec oīa deridebā. ⁊ hanc vitā solā eē putabā. Rñdit q̄rinus. Fac ꝯ p̄bare me q̄ aliam vitā noueris esse ⁊ p̄tinuo fidei tue discipulū me habeb. Cui hermes dixit Sctūs alexāder quē tenes in vinculis ip̄e hoc melius te docebit. Tunc quirin⁹ maledicens hermē ait. Ego tibi dixi vt me p̄bare faceres hoc. ⁊ nunc me mittis ad alexandrū quē p̄ suis scelerib⁹ teneo vinculatū. Verūtn̄ sup̄ te ⁊ alexandrū custodiā duplicabo. et si ip̄m tecū vel te cū ip̄o inuenire potero vere fidem tuis ⁊ ei⁹ dictis vel ꝑmonib⁹ adhibeo. Fecit qō dixit. Et alexandro hoc hermes p̄tinus indicauit. Orante igit̄ scō alexandro angelus ad eum venit ⁊ ip̄m ad hermē in carcerē duxit Et inueniens eos q̄rinus insimul plurimū admirat⁹ est. Et cuz hermes q̄rino narraret quō alexander filium suū mortuū suscitasset. dixit alexandro q̄rin⁹. Habeo filiā gutturosam nomine balbinam. Promitto igit̄ me tuā recipe fidez si filie mee impetrare poteris salutē. Cui alexander. Vade citi⁹. ⁊ ip̄am ad carcerē meū adducito. Cui dixit q̄rin⁹. cū hic sis quō i carcere tuo te potero inuenire Ad quē alexander Vade cito. qz q̄ me buc adduxit: ille me illuc cito reducet. Pergens igit̄ q̄rin⁹ filiā suam ad carcerē alexandri adduxit ⁊ ibidē ip̄m inueniens ad pedes suos se p̄strauit. Tunc filia eius cepit vincula sc̄i alexandri deuote osculari vt sanitatē recipet. Cui alexader dixit. Noli filia mea has meas oscular catenas. ꝫ boias. s. petri diligenē inq̄re q̄s deuote osculans recipies sanitatē. Quirin⁹ igit̄ in carcere vbi petr⁹ detētus fuerat diligenē boias inq̄ri fecit easq̄ cū inueniss̄et filie sue osculandas dedit Illa mox vt osculata ē vincula. sanitatis ē integre būficiuz assecuta. Tunc q̄rin⁹ venīā petens alexandruz de carcere extraxit. ⁊ ip̄e cum familiaz alijs q̄z plurib⁹ baptisma suscepit. Tunc. s. alexander hoc festū i kal̄. augu. celebrandū instituit. ⁊ in honorē ap̄li pe. eccl̄iam fabricauit. vbi vincl̄a reposuit. ⁊ ad vincula noiauit. In hac solēnitate ad p̄dictā eccl̄iam magn⁹ fit p̄cursus pp̄li ⁊ ibidē pp̄s vincula osculab. ¶ Tertia cā institutōis ꝑm Bedā hec est. Octauian⁹ impator ⁊ anthoni⁹ sibijnuicē affinitate p̄iuncti. sic inē se mundi totius imperiū diuiserūt. vt octauian⁹ in occidente italiā. galliā ⁊ hispaniā. Anthonius vo in oriente asiam pontū ⁊ affricam possiderent. Anthoni⁹ aūt lasciu⁹ ⁊ lubric⁹ cū sororē Octauiani in vxorem habere ip̄am repudiauit ⁊ cleopatrā reginā egypti in vxorē accepit. Ob ꝫ indīg⁹ Octauia. manu armata in asiā ꝯ anthoniū p̄cedit. ⁊ ip̄m in oib⁹ supauit. Tunc anthoni⁹ ⁊ cleopatra victi fugerūt. ac se metip̄os p̄ dolore nimio occiderūt. Egypti igit̄ regnū octauian⁹ destruxit. ⁊ romanā p̄uincīā fecit. Inde in alexandriā p̄rexit ⁊ oib⁹ eam diuitijs spolians romā ip̄as transuexit. Vnō rēpublicam auxit. ita q̄ p vno denario dare q̄ p̄ius p quatuor vēdebā. Et qz ciuilia bella valde vrbem vastauerant. ita eaz renouauit vt dixerit. Inueni latericiā relinq̄ marmoreaz Quia igit̄ intantū rempublicā auxit august⁹ p̄mo olim vocat⁹ est. Vñ ⁊ ab eo augusti dicti sunt qui sibi in imp̄io succesſer̄t. sicut a Julio cesare ei⁹ auunculo cesares appellant. Vnō ⁊ hunc mensem augustū q̄ p̄i⁹ sextil̄ dicebatur qz a martio sextus erat pp̄s suo noīe intitulauit eū augustū vocās. In memoriā itaq̄ ⁊ honorē victorie illi⁹ quā p̄ma die augusti Octauian⁹ habuit. oēs romani hac die solennizabāt vsq̄ ad tp̄s theodosij imperatoris q̄ cepit regnare anno dñi. ccccxxvj. Eudoxia igit̄ filia p̄dicti theodosij imperatoris vxor valentiniani. hierosolimā ex voto p̄rexit. Vbi q̄dam iude⁹ p magno munere duas ei catenas obtulit. q̄b⁹ sub Heroō Petrus ap̄s vinct⁹ fuit. Cum igit̄ roma rediss̄et in Kal̄. augu. ⁊ in honorē imperatoris gentilis romanos solennizare videret. dolens q̄ damnato homi tant⁹ honor exhiberet. cogitansq̄ q̄ non eos de facili a tali cultura et cōsuetudine reuocare posset. cogitando tractauit vt obfuantia q̄dē sic staret. ꝫ in honorē sc̄i petri fieret. ⁊ illū diē vniuersus pp̄s ad vincl̄a noiaret. Habita igit̄ collatōe cū btō Pelagio papa pp̄m blandis exhortatiōib⁹ induxerūt. vt oblitioni traderet memoria p̄ncipis paganoz. ⁊ celebris fieret memoria p̄ncipis ap̄lorū Qō duz cunctis placuiss̄et. illa catenas q̄s de hierl̄m attulerat. ꝓtulit ⁊ pp̄o oñdit. Papa vo ⁊ illā catenā p̄tulit q̄ sub nerone idē ap̄s vinctus fuit. Hac ergo illis sociata ita miraculose vna catena facta est. ac si sp vna ⁊ eadem extitiss̄et. Vñ papa ⁊ regina p̄tin⁹ statuerunt. vt qō boīm indiscreta religio faciebat gentili dānato. in melius mutata faceret ap̄lor̄ p̄ncipi petro. Ip̄a igit̄ vincula papa cum regina in ecclesia sc̄i petri ad vincula posuit. ⁊ ip̄am mūeribus multis ⁊ p̄iuilegijs magnis dotauit ac p̄dictā diem vbiq̄ celebrem fore instituit. hec Beda. idem dicit Sigibert⁹. Quante autez virtutis hec catena fuit anno dñi. ccccl xiij. apparuit. q̄ndā eñ comitē imperatoris Ottonis p

pinquū diabol⁹ añ oculos aim tā crudeľr arri puit. vt seipm dentib⁹ laceraret. Tunc iussu im patoris ad iohannē papā ducit. vt catena sācti petri collo circūdaret. Sed cum q̄dam alia ca tena furentis collo fuisset imposita ꝛ nihil ex hac ꝓuenisset salutē. nimirū vbi nil latebat vir tutis. tandem vera petri catena ꝓducit. ꝛ furē tis collo imponit. Tante aūt vtutis pond⁹ dia bolus ferre nō potuit. ꝫ mox coꝛā oibus excla mans abscessit. Tūc theodoric⁹ meteñ. eps ip sam catenā arripuit. ꝛ eam se nullaten⁹ dimis surū nisi manus sibi ꝑcideret. asseruit. Cū igit sup hoc inter epm ꝛ papā alioscz clericos gra uis oꝛret cōtentio. impatoꝛ tandē ipm litigiū sedauit. ꝛ epo ex ipo catena a papa anulū im petrauit. Narrat milet⁹ in cronica ꝛ idē ha bet in histo. triptita. q̄ his dieb⁹ apō epirū dra co ingens appuit. in cui⁹ oꝛe Donat⁹ eps vtu te insignis expuens mox eū occidit ꝑus tñ añ ei⁹ faciem digitis crucē designane. ꝛ eidē ostē dens. Quē vix octo iuga boū ne eius putredi ne aer inficeret ad locū incendij trahere potue rūt. Idē q̄z ait ibidē ꝛ in eadē triptita historia habet q̄ in creta diabol⁹ in spē Moysi se posu it. Qui iudeos vndecūcz ꝓgregans sup magnuz montis ꝑcipitiū iuxta mare eos duxit. Quos dum ad tram ꝓmissiois sicco pede se ꝑeunte ducere polliceret. innumeros enecauit. Vnō credit q̄ diabolus indignat⁹ q̄ occasiōe iudei q̄ regine catenā dederat plausus octauiani ces sauit. de his se taliter vindicauit. Multi aūt ex his q̄ euaserūt. ad baptismi gr̄am cōuolarunt Cum eñ mons ipe decliuis incūberet. ꝛ illi se se euoluerent. pꝛiores tam acutis rupib⁹ lace rati q̄ in mari ꝑfocati mortui sunt. Cunctz reli qui idem facere vellent. ꝛ de poꝛib⁹ q̄d eis acci derit ignoꝛarent. q̄dam piscatoꝛes inde trans euntes malū qđ acciderat narrauerūt eisdē: ꝛ sic illi conuersi sunt. Hec in histo. tripartita.

Quarta cā institutōis hic assignari pōt. Do min⁹ eñ a vinculis petrū miraculose absoluit ꝛ eidē ligandi ꝛ absoluendi ptātē dedit. Nos aūt vinculis pctoꝝ obligati tenemur ꝛ absolui indigem⁹. Ideo igit ipm in solēnitate q̄ oꝛ ad vincula honoꝛam⁹ vt sicut ipe a vinculis ab solui ꝓmeruit. ꝛ sicut absoluendi a dño ptātē accepit. sic ꝛ ipe a pctoꝝ vinculis nos absoluat. Hanc vltimā institutiōis cām nō nullā extitit se q̄s de facili ꝓpendere pōt. si videat q̄ absolu tionē a vinculis in apl'm facta epl'a cōmemo rat. absoluendi ptātē sibi cōcessaz euangelista recitat. absolutiōem ab ipo nobis fiendā hodi erna oꝛo postulat. Qđ aūt ꝑ claues q̄s acce pit interdū etiā damnandos absoluat. in q̄daz miraculo qđ legit in li. miraculoꝝ bēvirginis satis claret. Apud nancz Coloniā vrbē in mo nasterio sctī petri erat q̄dā monachus leuis lu bricus ꝛ lasciuus. Hic dum subita morte fuis set ꝓuent⁹ demões ipm accusabāt. ꝛ q̄libz pec catoꝝ genera ꝓra ipm clamabant. Vnū dice bat. Ego sum cupiditas tua. q̄ ꝓra dei⁹ ꝑcepta tam frequenter cupisti. Aliud clamabat. Ego sum vana gl'ia. q̄ te apud hoies iactant exalta sti. Aliud ait. Ego sum mendacū in q̄ mentiē do peccasti. ꝛ cetera silr. Ecōtra q̄dā bona opa q̄ fecerat ipm accusabant dicentia. Ego sū obe dientia quā sentiꝛib⁹ spūalib⁹ exhibuisti. Ego sum psalmoꝝ cant⁹ quē frequent deo cōciuisti Sanct⁹ aūt petr⁹ cui⁹ erat monach⁹ ꝓ ipo de ꝑcaturus deū adiit. Cui rndit dns. Nunqd nō ꝓpheta me inspirante dixit. Dne q̄s hitabit i ta bernaculo tuo: aut q̄s requiesc. in monte ꝛc. Qui ingredit sine macula ꝛc. Quō h̄ pōt salu⁹ esse cum nec sine macula sit ingressus. nec sit insti cia opat⁹. Rogante igit ꝓ eo petro cuz vgine matre dei. hanc dns sniam ꝓtulit. vt ad coꝛp⁹ rediret ꝛ ibi pniam ageret. Tunc cōfestim pe trus clauī quā manu tenebat diabolū terruit: ꝛ in fugā cōuertit. Sniam vo eius in manu cu iusdā q̄ in ꝑdicto monasterio monachus fue rat tradidit. ꝛ vt ad coꝛp⁹ ipam reduceret ꝑce pit. Qui ab eo ꝓ mercede reductōis poposcit vt singulis dieb⁹ psalmū Miserere mei deus diceret. ꝛ sepulturā ei⁹ sepe scobis mundaret. Ipsecz de morte rediens q̄ sibi ꝓtigerāt oīb⁹ enarrauit. cvj

De sancto Stephano papa.

Tephan⁹ papa cuz multos gentiliū vbo ꝛ exēplo ꝓuer tisset ꝛ multa coꝛpa sctoꝝ martirū se pelisset a valeriano ꝛ galieno anno dñi. cclx. sū mo studio ꝑquirit. vt eū ꝛ clericos. aut sacrifi care cogerent aut supplicijs diuersis punirēt. Dederuntcz edictum vt q̄cunqz eos ꝓderet to tam eoꝝ sbam possideret. Quaꝛopt decem de eius clericis statim cōꝛehēsi sunt ꝛ sine au dientia decollati. Sequēti die Stephan⁹ papa ꝓhendit ꝛ ad tēplū martē ducit. vt ibi aut ido lū adoꝛaret. aut capitalē sniam subiret. Sz cū templū ingressus fuisset ꝛ deū vt ipm templū destrueret exoꝛasset statim magna ps tēpli coꝛ ruit. ꝛ ois multitudo ꝑ nimio timoꝛe aufugit. Ipe vo ad cimiterū sctē lucie prexit. Qđ au diēs valerian⁹. milites plres poꝛib⁹ ad eū misit Qui venientes eū missā celebrantē inuenerūt ꝛ stantē intrepidū ac incepta deuote ꝑficientē in sua sede decollauerūt. cvij

De inuentōe sctī Stephani ꝓthomartiris.

Auentio coꝛporis ꝓthomartiris stephani anno domini

ccccxvij. Honorij principis anno. vij. facta fuisse narrat. Kepit ãt ei⁹ inuentio trãslatio ⁊ cõiunctio. Inuentio ipsi⁹ hoc ordine facta fuit. Nam cũ q̃dam psbr nomine Lucian⁹ in territorio hierosolimitano quẽ Genadi⁹ inter illustres viros cõmemorat. ⁊ hoc scripsit. fer. vj. in stratu suo q̃esceret ⁊ pene euigilaret. q̃dam vir senex. statura ꝓcerus. vultu decorus. barba ꝓlixa. pallio cãdido amictus. cui gẽmule auree ⁊ cruces inerant ꝓtexte. calciatus caligis in superficie deauratis eidẽ appuit. Qui manu aurea vgam tenens tetigit eũ di. Summa cũ diligentia nr̃os parefacito tumulos. q⁹ indecenter despecto loco recõditi sumus. Vade igitur et dic Iohanni epo hierlitano vt nos in honorabili loco reponat. q⁹ cuz siccitas ⁊ tribulatio mũdum cõcusserit. nr̃o⁹ suffragijs de⁹ mundo ꝓpiciare decreuit. Cui lucianus psbr dixit. Dñe q̃s es. Ego sum inq̃t Gamaliel q̃ paulũ ap̃lm enutriui. ⁊ ad pedes meos legez ꝓdocui. Qui aũt mecũ iacet. s. est Stephanus q̃ a iudeis lapidatus extra ciuitatẽ ꝓiect⁹ est. vt a feris ⁊ auibus deuorarer. Sz hoc oĩno ille ꝓhibuit. cui idem martir illesam fidẽ suauit. Ego aũt ipm cũ reuerentia multa collegi. ⁊ in meo nouo tumulo sepeliui. Filius aũt q̃ mecũ iacet est nicodemus nepos meus. q̃ nocte ihm adiit. ⁊ a petro ⁊ Iohanne sacrũ baptisma suscepit. Qua ꝓpter indignati in eũ ꝓncipes sacerdotũ eũ occidissent. nisi ob nr̃i reuerentiaz destitissent. Verũtn oĩm sbam eius diripuerũt. ⁊ a ꝓncipatu deposuerũt multisq̃ eũ afficientes vberibus seminiuũ reliquerunt. Hunc cũ ego i domo mea duxissem. die⁹ aliquib⁹ supuixit. ⁊ defunctus iuxta pedes bti Stephani sepeliri feci. Tertius vo q̃ mecũ est. ipe est. Abibas filius meus q̃ anno etatis suẽ. xx. mecũ baptisma suscepit. ⁊ vgo ꝓmanens cuz paulo discipulo meo legem didicit. Vxor vo mea etbea ⁊ selemyas filius meus q⁹ fidẽ xpi noluerũt recipe. nr̃a nequaq̃ digni sepultura fuere. q̃ eos alibi sepultos inuenies ⁊ eor tumulos vacuos ⁊ inanes Hoc dicto sctũs Gamaliel disparuit. Lucian⁹ vo euigilans dñm exorauit. vt si hec visio inveritate fieret eidẽ scõo ac tertio apparẽt. In sequenti igit feria sexta eidẽ sicut prius apparuit. ⁊ cur ea q̃ sibi dixerat neglexerit requisiuit. Non inq̃t dñe neglexi. q̃ rogaui dñm vt si h̃ visio ex deo esset mihi tertio appareret. Dixitq̃ ei Gamaliel. Quoniã in mente tua cogitasti: si nos inuenires quõ reliquias singlor discernere posses. ex his que tibi sub similitudine offero singulor loculos ⁊ reliquias edocebo. Dñ ditq̃ ei tres calatos aureos ⁊ q̃rtũ argenteum quor vn⁹ erat plen⁹ rosis rubentib⁹ ⁊ alij duo rosis albis. quartũ etia ostendit calatũ argenteum plenũ croco. Dixitq̃ gamaliel. Hij calathi nr̃i sunt loculi ⁊ rose nr̃e sunt reliquie Calathus plenus rosis rubeis est loculus sancti Stephani. qui solus ex nobis martirio meruit coronari. Alij duo rosis albis pleni. mei ⁊ nicodemi sunt loculi. q̃ sincero corde in cõfessione xpi pseueraum⁹. Quartus vo argente⁹ croco plenus est abibe filij mei. q̃ candore vginitatis pollebat ⁊ mundus de mundo exiuit. His dictis itez disparuit. Feria aũt sexta sequẽtis hebdomade eidem iratus appuit. ⁊ de dilatione ⁊ negligentia sua eũ grauiter increpauit. Continuo igit Lucian⁹ hierlymã adiit. ⁊ Iohi epo cuncta p ordinẽ enarrauit. Pergunt igit cum alijs epis accersitis ad locuz pdictũ Luciano ostensum. Cunq̃ cepissent fodere terra. cõcutitur ⁊ suauissim⁹ odor sentit. Ad c⁹ odoris miram fragrantiã meritz sctõr. lxx. boies a diuersis infirmitatib⁹ liberant. Sicq̃ in eccliam syon q̃ est in hierlm. vbi sctũs stephan⁹ archidiaconatus officio functus est. cũ magno gaudio sctõr reliquias transtulerunt. ⁊ eas ibi honorifice ꝓdiderunt. Ea aũt hora pluuia magna descendit. Hui⁹ visionis ⁊ inuentiõis mentionẽ facit beda in cronica sua ℍ Hec inuẽtio. s. stephani facta est ea die q̃ ei⁹ passio celebrat. ⁊ ei⁹ passio i hac die fuisse dr. Festa aũt ab eccl'ia mutata sunt duplici rõe. Prima ẽ q̃nia xps iõ natus est in terris vt hõ nascerer in celis. Decuit igit vt ntitati xpi ꝓtinuaret natale sancti stephani q̃ pm⁹ p xpo martiriũ sustinuit. qõ est nasci in celo. vt p hoc notaret vnã ex alia sequi Hñ etiã cantat de ipo. Heri xps nat⁹ est in terris vt hodie stephan⁹ nascerer in celis. Scõa rõ est. q̃nia festũ de inuentiõe solenni⁹ agebat q̃ festũ de passiõe. Et hoc tum ꝓpt reuerentiã natiuitatis dñi. tũ ꝓpter multa miracula q̃ in ipius inuentiõe dñs oĩdit. Quia q̃ passio ipi⁹ dignior est q̃ inuentio. ⁊ ob hoc solẽnior debet esse. iõ eccl'ia festũ de passiõe ad aliud tps trãstulit. in quo in ampliori reuerentia habeatur. Translatio aũt ei⁹ vt ait aug⁹ hoc mõ fuit. Nã alexander senator cõstantinopolitan⁹ hierlm cũ vxore sua adiit. ⁊ ꝓthomartiri stephão pulcerrimũ oratoriũ cõstruxit ac post eius obitũ iuxta eius corp⁹ se sepeliri fecit. Euolutis ergo septem annis. iuliana eius vxor in patriã suaz volens redire vtpote que a ꝓncipibus iniuriam patiebatur. corpus viri voluit deferre. Qõ cũ ab epo multis ꝑcibus postulasset. eius duos loculos argenteos ꝓtulit di. Non noui q̃s sit ex his loculus viri tui. Et illa ego noui. Et impetũ faciẽs amplexata est corp⁹ sancti stephani. Sic ergo dum corp⁹ viri putat accipe. casu corpus ꝓthomartiris accepit. Cuz aũt navim cum corpore cõscendisset. hymni audiunt an-

gelici.odor effragrat.clamant demones fenas ſuſcitant tempeſtatē di. Ve nob.qr ꝓthomartir ſtephan⁹ tranſit diro nos ꝟberans igne.Cū ergo naute naufragiuz formidarent. ſtephan⁹ inuocak.r cōtinuo appuit eis di. Ego ſum no lite timere. Statimq; tranqllitas magna ſubſecuta eſt.Tunc audite ſunt voces demonū clamantiū. Impte ꝓnceps nauē accende. qr aduersarius noſter ſtephan⁹ eſt in ea. Tunc ꝓncipes demonū q̄nq; demones q̄ nauem incenderent miſit. Sz angel⁹ dñi in ꝓfundū eos di merſit. Et cū calcedonē veniſſent. demōes clamabant. Seru⁹ dei venit q̄ ab iniq̄s lapidatus eſt iudeis. Cōſtantinopolim igit incolumes p̄ venerūt o in quadā eccl̄ia corp⁹.s.ſte. cū mag̃ reuerentia ꝓdiderūt. ℔ Aug. Cōiunctio aūt corpis.s.ſte.cum corpe ſcti laurentij. ℔ ordine facta fuit. Cōtigit em̄ Eudoxiā filiā theodoſij impatoris a demone grauiter cruciari. Ꝺ cū pr̄i ſuo cōſtantinopolim cōſtituto intimatum fuiſſet.iubet filiā cōſtantinopolim adduci vt ſacroſctis ꝓthomartiris ſtephani reliquijs tāge ret. Demon aūt i ea clamabat. Niſi ſtephan⁹ romā veniat nō exibo.qm̄ ſic eſt apl̄or volūtas. Ꝺ cū impator audiuiſſet a clero r ppl̄o ꝓſtātinopolitano obtinuit vt corp⁹ ſcti ſtephani romanis darent.r ipi bti Laurentij corp⁹ acciperent. Tunc impator Pelagio pape ſup hec ſcripſit. Papa vo de cōſilio cardinalū impatoris petitioni ꝓſenſit. Miſſi igit ꝓſtantinopolim cardinales corp⁹ ſcti ſtephani roma deferunt r greci p̄ accipiendo corpe ſcti laurentij proſequunt̄. Capue igit corpus ſtephani recipit̄ r brachiū ei⁹ dextrū a capuanis deuotis p̄ cib⁹ obtinet.r motropolitana eccl̄ia in ei⁹ honore fabricat.Cū aūt romā veniſſent.r i eccl̄ias ſācti Petri ad vincula corp⁹ deferrevellent.vectores ſubſiſtūt nec vltra ꝓcedere p̄nt. Demō aūt in puella clamabat. Fruſtra laboratis. qa nō hic ℔ apud frēm ſuū laurentiū ſedē elegit. Illuc igit corp⁹ deferk.r ad ei⁹ tactū puella a demone liberak. Et laurenti⁹ aduentui fris ſui q̄ cōgratulans r arridens.in alterā ptē ſepulcri ſeceſſit. r medietatē illius vacuā fri reliq̄t. Greci vo dum man⁹ apponunt vt laurentiū ferant ad terrā velut exanimes corruerūt. Sz orantib⁹ p̄ eis papa clero r ppl̄o. vix ad ſe ad veſperam redierunt. Dēs tū infra decem dies mortui ſunt. Latini etiā q̄ ſibi cōſenſerant in freneſim verſi ſanari nō potuerunt.qaduſq; ſācto corpa inſik tumulta fuerunt. Tūc vox de celo audita eſt. O felix roma q̄ corp⁹ laurentij hyſpani.r ſtephani hierſimitani tam gl̄oſa pignora vno clandis mauſoleo. Facta eſt aūt iſta ꝓiunctio.ix.kal̄. Maij.circa ānos dñi.ccccxxv

¶ Refert Aug.in li.xxij.de ciui.dei ſex mortuos ad inuocationē ſcti ſtephani ſuſcitatos. vicz q̄ndam. q̄ cū mortuus ſic iaceret vt ei iam pollices ligarent̄.inuocato ſup eū noie bti ſtephani cōtinuo ſuſcitat⁹ eſt. Itē q̄ndā puerū a plaſtro cōtritū.quē mr̄ ad eccl̄iaz.s.ſtephani deferens.viuū r ſanū recepit. Item q̄ndam ſācti monialē q̄ cū in extremo ſpū ꝓſtituta ad eccleſiam ſcti ſtepha.delata fuiſſet r ibidē expiraſſet.videntib⁹ omnib⁹ r ſtupētib⁹ ſanata ſurrexit. Item q̄ndā puellā apō yponē cui⁹ tunicam cū pak ad eccl̄iam.s.ſteph.deportaſſet.eā poſtmodū ſup corp⁹ defuncte puelle ꝓiecit. r illa ſtatim ſurrexit. Item q̄ndaz inuenē apud yponē cui⁹ corp⁹ cum inunctū fuiſſet oleo.s. ſteph.ſtatim ſurrexit. Item q̄ndā puer q̄ cuz ad eccl̄iam.s.ſte.mortuus fuiſſet delat⁹ ad inuocationē.s.ſtep.vite eſt ꝓtin⁹ reſtitut⁹ De hoc mar.ſic d. Aug. Martirē iſtū gamaliel ſolatus reuelauit. Saul⁹ ſpoliat⁹ laudauit. Xp̄s pannis inuolut⁹ ditauit r ꝓcioſo lapide coronauit. Idez. In ſtephano emicuit pulcritudo corpis.ſios etatis.eloquentia ſmocinantis. ſapientia ſcriſſime mentis r opatio diuinitatis. Idem Fortis columna dei cū inter lapidiferas man⁹ capratorio forcipe teneret fide fundabilis igniebak.feriebak r ꝓducebak. cōſtringebak.r angebak.cedebak r nō vincebak. Idē ſup illud Dura ceruice ꝛc. Hic nō blanditur ℔ inuehit.nō palpat ℔ ꝓuocat.nō trepidat ſed inſtigat. Idem attende ſtephanū cōſeruū tuū hō erat ſic̄ r tu.de maſſa p̄cti erat ſicut r tu.eo p̄cio redempt⁹ q̄ tu.Et cū diacon⁹ erat euāgeliū legebat.qō legis vel audis r tu. Ibi inuenit ſcriptū. Diligite inimicos vr̄os.Didicit legēdo ꝓfecit obediendo. cviij

De ſancto Dominico.

Ominicus dicit̄ qua

si dñi cuſtos vel a dño cuſtodit⁹. Vel ꝟr dñic⁹ q̄ntū ad ethimologiā h⁹ nominis qō eſt dñs. Dicit aūt cuſtos dñi tribus modis.ſ.cuſtos honoris dñi q̄ ad deū: cuſtos vince dñi vl̄ gregis dñi quo ad ꝓmū.cuſtos voluntatis dñi ſiue ꝓceptor dñi quo ad ſeipſum. Scdo ꝟr dñicus q̄ſi a dño cuſtodit⁹. Do minus em̄ cuſtodiuit ipm̄ q̄ntū ad triplicē ſtatum ſuū.in quor ꝓmo fuit laic⁹.in ſcdo regularis canonicus.in tercio vir apl̄icus. Nam in ꝓmo eum cuſtodiuit faciendo eum laudabil̄r incipere.in ſecundo feruent̄ ꝓficere.in tertio p̄ fectionē appḧendere. Tertio p̄ꝛ dici dominicus p̄ ethimologiā bti⁹ nois dñs. Dñs nanq; ꝟr q̄ donans minas.vel donans min⁹.vel donans munus. Sic btūs Dñicus fuit donans id eſt ꝓdonans minas p̄ iniuriarū dimiſſionē donans minus p̄ corpis macerationē.qr corpi

suo semper minus dabat q̄ appetebat donās munus per libertatis largitōnem quia nō solum sua pauperibus tribuit. ꝫ eriam seipm plures vendere voluit.

Dominicus ordis p̄dicatoꝝ dux ⁊ pī inclitus ex hyspanie ptibus villa que dicitur Calaregia oriundus. diocesī. pīe Felice. mīe vo Iohanna noie fm carnē originem duxit. Cuius mī añ ipius hoīs vidit in somnis se catulū gestantem in vtero ardentem i ore faculam baiulantem. Qui egressus ex vtero totā mūdi machinā incendebat. Cuidam etiā matrone que ipm ex sacro fonte leuauerat videbatur q̄ puer dñicus stellā pfulgidā hēret in fronte q̄ totū orbē illustrabat. Dū adhuc essz puerulus et sub nutricis custodia constitutus deprehensus ē sepe lectū dimittere et sup nudaz humū iacere. Missus tandē valentiā ad studiū amore sapiēcie addiscende. vinū p decennīū nō gustauit. Vbi cum fames valida esset libros cū oi suppellectili vēdidit ⁊ pcium eoꝝ pauperib⁹ erogauit. Creschēte iam eius fama ab epo oxonien. in sua eccia canonicus regularis efficitur. ⁊ postmodū factus oibus vite speculum a cōcanonicis suppriorꝝ ordinat. Ipse aūt die ac nocte lectioni ⁊ oratōni vacabat assidue deū exorās vt sibi hāc grām infundē dignet q̄ se totū aliqū saluti posset impēdere pximorū. In libro quoq; de collatōnibus patrū studiosissime legens magnū pfectōnis cumulū apprehendit. Pergēs aūt cū p̄dicto epo tholosam. deprehendit hospitē suū hereticā prauitate corruptū. Quē ad fidē puertit. ⁊ q̄si q̄ndā pmicia rū manipulum future messis dño p̄sentauit.

Legit in gestis comitis montis fortis q̄ cuz beatus dñicus q̄dā vice aduersus hereticos p̄dicasset. autoritates quas id mediū pduxerat redegit in scriptis. et cuidā heretico cedulā illam tradidit. vt super obiectis deliberare deberet. Illa aūt nocte ad ignē hereticis pgregatis cedulā quā recepat pduxit i mediū. Cui socij dixerūt. vt in ignē illā pjiceret. ⁊ si cōburi contingeret eoꝝ fides imo pfidia vera esset. Si vo cōburi nō posset. verā fidē romane eccie prędicarēt. Quapropt cedula in ignez pjcit. Que cū aliquātulū morā in igne fecisset. incōbusta ab igne ptinus psilijt. Stupēt̄ib⁹ cūctis. vn⁹ ceteris durior ait. Proiiciat iterꝝ. ⁊ sic experientia plenius repetetur ⁊ pleni⁹ experiemur veritatem Proiicit iterꝝ. ⁊ iterꝝ psilijt incōbusta. Iteruz ille dixit. Tercio pjiciat. ⁊ tunc sine dubio rei exitū cognoscem⁹. Proiicit tercio. ⁊ iterꝝ incōbusta psilijt ⁊ illesa. Hērici aūt i sua duricia p manētes. districtissima inē se iuratōe firmauerunt ne hoc aliquis publicaret. Quidaz tamē miles q̄ ibi aderat ⁊ nre fidei aliquantulū adherebat. istud miraculū postmodū publicauit Factū est aūt ꝫ apō montē victorialē. Sile q̄dā ōr accidisse apō fanū louis idicta ibidē in dieb⁹ illis ptra hereticos q̄dā disputatōe solēni. ꝫ Ceteris igit ad ppria redeuntib⁹ ⁊ epo oxoniē. defuncto sol⁹ ibidē sctūs Dñic⁹ cū paucis remāsit ptra hereticos pstant vbū dei annūcias. Irridebāt āt eū aduersarij vitat⁊ sputa lutū ⁊ hmōi villa pjcientes in eū. ⁊ a tergo p derisu sibi paleas alligātes. Cū aūt sibi interitū minarēt imperrit⁹ rīdebat. Nō ego martirij dign⁹ sum gl'ia. nōdū merui istā mortem. Qua ppt locū transiens in q̄ sibi parate ferebant insidie. nō solū intrepid⁹ vex etiā cantās ⁊ alacer pcedebat. Qō illi admirātes dixerūt illi. Nūq̄d nō tu mort⁊ horroꝝ pcuter⁊. Quid actur⁹ eras si pphendissem⁹ te. Ait ille. Rogassem vos ne repentinis me subito pmeret⁊ vulneri⁹. sed paulatim ⁊ successiue mēbra singl'a mutilantes. deinde oīs cōra oculis meis detrūcatis mēbroꝝ pticulis. ipos etiā ocl'os eruentes ad vltimū semiuiuū lacetatūq; corp⁹ sic pmitrentes in suo sanguine volutari vel prosus ad libitū me necaretis. Cum q̄ndā repisset ꝓpter nimiā qnā patiebat inopiā hereticoꝝ cōsort⁊ adhesisse decreuit seipm venūdare q̄ten⁹ ex accepto pcio de seipo ⁊ egestatis sil'occasionē pcideret. ⁊ sub erroꝛe venundatū liberaret. Qō et fecisset. nisi inopie ei⁹ diuina miscōia aliter puidisset. Alias etiā cū q̄dam mulier fratrē suū in saracenoꝝ captiuitate detentū. lamentabili sibi cōq̄stione exponeret. nullūq; sibi ad ei⁹ liberationē fatere⁊ psiliū supesse. illa intima cōpassiōe cōmotus seipm p redēptiōe captiui vendendū obtulit. Sz de⁹ q̄ ipm nccariozē ad redemptionē spūalē multoꝝ captiuorum puiderat nō pmisit. Hospitat⁹ in ptib⁹ tholosanis apō q̄sdam matronas ab hereticis p ostentationē religionis deceptas. p totā quadragesimā vt sic clauū clauo retūderet. in pane solum ⁊ aq̄ frigida cum adiuncto sibi socio iaiunauit. Nocte vo vigilans cum nccitas cogebat. lassa mēbra sup nudā tabulā reclinabat Sicq; factū est vt illas matronas ad agnitionē veritatis pduceret. Post hoc aūt cepit de institutiōe ordinis cogitare cui⁹ officium eēt per mundū p̄dicando discurrere. ⁊ ptra hereticos fidē catholicā cōmunire. Cuz igit in ptib⁹ tholosanis mansisset p decē annos a trāsitu oxonien. epi vsq; ad tps q̄ lateranēse cōciliū debuit celebrari. cum Fulcone tholosano epo romā ad pcilium generale adijt ac a summo pōtifice Innocentio ordinē q̄ p̄dicatoꝝ diceretur ⁊ eēt cōfirmari sibi suisq; successorib⁹ postulauit. Qui cum aliquantulū se difficilem exhiberet. nocte quadaz idem pontifex videbat in

somnis q' lateraneñ. ecclesia grauẽ subito ruinam minarek. Quod dum tremens aspiceret ex aduerso vir dei dñicus occurrebat. humerisq; suis suppositis totã illã casurã fabricã sustentabat. Euigilãs aũt z visionẽ intelligẽs petitionẽ viri dei hilariter acceptauit hortans vt ad frẽs suos rediẽs. regl'az aliquã approbatã sibi eligeret. z sic ad ipm rediens confirmationem ad libitũ imperraret. Regressus igit verbũ summi pontificis frib⁹ patefecit. Erãt aũt frẽs nũero circit. xvj. Qui inuocato spũsãcto regulam beati aug. doctoris z pdicatoris eximij. ipi pariter z re z nomie pdicatores futuri vnanimiter elegerũt. q̃sdã artioris q̃dem vite cõsuetudines. q̃s sibi p formã cõstitutõnũ obseruãdas statuerũt. insup assumẽtes. Dex interea Innocẽtio defuncto. z Honorio i summũ pontificẽ sublimato. confirmatõem ordinis anno dñi. M. ccxvj. a pdicto honor. impetrauit. Dũ igit rome in eccia. s. pe. p dilatatione sui ordinis exoraret gl'iosos pncipes apostolor petr z paulũ ad se venientes aspexit. Quorũ pm⁹ petr⁹ videlz baculũ. paul⁹ vo sibi libr tradere videbãt addebãtq; dicẽtes. Vade pdica q: a deo ad h̃ misterĩ es electus. Morq; in momẽto tpis videbat ei q̃ filios suos p totũ mũdũ dispsos aspiceret incedẽtes binos z binos. Quapropt tholosam rediẽs frẽs suos dispsit z q̃sdã q̃dẽ i hyspanĩa. q̃sdã vo pisi⁹. alios tãdẽ bononiã destinauit. ipe vo romã reuersus ẽ. C Monachus q̃dã añ ordinis pdicator institutõem i extasi factus vidit btam vginẽ flexis genub⁹ z tũctis manibus p hũano genere filiũ depcantem. Qui dãs sepe pie mri repulsam. tandẽ instante ea sic ait. Mat q̃d possum vel debeo ampli⁹ eis facere. Misi pphetas z pphetas. z parũ se emẽdauerunt. Veni ego ad eos. deiñ misi apl'os. z me z illos occiderũt. Misi martyres z confessores z doctores nec illis acquieuerũt. Sz q: nõ ẽ fas vt tibi aliq̃d denegẽ. dabo eis meos pdicatores. p q̃s valeãt illumiari z mõari. sinaũt veniam ꝑ illos. Sikem visionẽ ali⁹ vidit eodem tpe q̃. xij. abbates cisterciẽ. ordis tholosam ꝑ hereticos sunt transmissi. Nã cũ filius matri oranti rũdisset vt supra. Dixit mater. Bone fili nõ fm eor malicĩa. fz fm tuã miam agẽ debes. Tũc filius victus pcibus ait. Ad votũ tuum adhuc cũ eis hanc miam faciam q̃ pdicatores meos eis mittã. q̃ eos moneant z informent. z si se nõ correxerint amplius eis nõ pcam. Quidã frat minor q̃ mrto tpe socⁱ⁹ sancti franciscⁱ extiterat. plib⁹ frib⁹ de ordie pdicator narrauit. cũ. b. dñicus rome p cõfirmatione sui ordis apõ papã instaret nocte orans vidit in spũ xpm in aere exũtẽ z tres lãceas in manũ tenentẽ z ptra mũdũ eas vibrãtẽ. Cui velociter mat occurrẽs: q̃dnã vellet facere inq̃sivit. Et ille. Ecce tot⁹ mũdus trib⁹ vicijs plen⁹ ẽ scz supbia. ꝓcupiscẽtia. z auaricia. z ideo his tribus lãceis ipm volo pimere. Tũc vgo ad eius genua pcidens ait. Fili charissime miserere: z tuã iustĩciã miscõia tpato. Cui xpus. Nõne vides quãte mihi iniurie irrogant: Cui illa. Tẽpera fili furorẽ: z pauliſp expecta. habeo em fidelẽ seruũ z pugilẽ strennuũ q̃ vbiq; discurrẽs mũdũ expugnabit: z tuo dñio subiugabit. Illum q̃z seruũ in adiutorĩũ sibi dabo q̃ secũ fidelit decertabit. Cui fili⁹. Ecce placat⁹ faciẽ tuaz suscepi. fz vellẽ ego videre quos vis ad tm̃ officium destinare. Tũc illa xpo sctũ dñicũ psentauit. Cui xpus. Vere bon⁹ z strennu⁹ pugil iste z studiose faciet q̃ dixisti. Obtulit etiã sanctuz franciscũ. z hũc xpus sicut z primũ parit pmẽdauit. Sanctus autẽ dñicus socĩũ suũ in visione sua diligẽter cõsiderans quẽ ante nõ nouerat: in crastino in eccl'ia inuentũ: ex his que nocte viderat sine indice recognouit. z in ei⁹ amplexus z oscula pia ruens: ait. Tu es soci⁹ meus. tu pariter curres mecũ. stem⁹ simul z null⁹ aduersarius pualebit. Visionẽ q̃z pdictam sibi p ordinez enarrauit. Et extũc factum est eis cor vnũ z ania vna i dño: qõ z in posteris mãdauerũt perpetuo obseruari. D Cum quẽdã nouicĩũ apulũ ad ordinẽ recepissẽt: quidaz qui pdicti nouitij socij fuerãt eum adeo querterũt q̃ ad seculũ iam redire deliberans: vestes suas modis oibus expetebat. Qõ beatus dñic⁹ audiens cõtinuo oratõi se dedit. Igit cum dictuz iuuenẽ iam religiosis vestibus expoliassent: et iam sua camisia induissent: ille magnis vocib⁹ clamare cepit ac dicere. En estuo. en ardeo. en totus exuror. Extrahite: extrahite hanc camisiam maledictã que me totũ exurit. Nullo ergo modo quiescere potuit: quousq; exutus camisia: religiosis vestibus denuo est indutus z ad claustrũ reductus. Existente beato dñico bononie cũ frẽs iam ad dormiendũ iuissent: q̃dã frat cõuersus a diabolo vexari cepit. Qõ cum frater reyneri⁹ lausaneñ. magister eius audisset beato domico hec studuit indicare. Sctũs aũt dñicus ad ecclesiã ante altare eũ portari fecit. Qui cum vix a fratribus decẽ fuissẽt deportatus: dixit beatus dñicus. Adiuro te miserv dicas mihi quare vexas creaturaz dei: z quare et quomõ huc intrasti: Qui respõdit. Vexo eu⁹ quia meruit. bibit enim beri in ciuitate sine licentia prioris nõ adhibito signo crucis. vnde tunc intrauj in eum in specie bibitonis q̃n potius ipse bibit me simul cum vino. Hoc aũt tũc eum bibisse verum cõpertum est. Inter hec factum est primũ signũ ad matutinas. Quo au-

dito dyabolus q̄ in eo loq̄bat dixit. Amodo ꝟ plus stare nō possū exq̄ capuciati surgunt. Et sic ad orōnem frī dñici exire cōpulsus est.

Cū in ptibus tholosanis quoddam flumen transisset. libri eius nullū habentes ꝓfuatorīū in fluuiū ceciderūt. Die aūt tertia quidam pi scator ibi hamū ꝓiciens. cū magnum piscem se prendidisse putaret. libros ipos extraxit penitus sic illesos ac si in aliq̄ armario fuissent cum omni diligētia custoditi. Cū ad qōdaz monasteriū veniſſet ⁊ frēs q̄escerēt. nolēs eos inquietare oōne fusa clausis ianuis mōasterium cum socio introiuit. Idem etiam comptū est cū in conflictu hereticoꝝ cū q̄dam cōuerso cistercien. fuisset. Nam cū sero ad quandaz ecclesiā deuenissent. ⁊ clausam inuenissent. orōe fusa a btō dñico intra eccl'am se subito inuenerunt. ⁊ noctē illā totam in oōe duxerūt. ꝑ laborē itineris anteq̄ ad hospitiuz deuenisset sitim ad fontē aliquē extinguē cōsueuit. ne in domo hospitis plus bibēdo aliquā notam incurreret. E Scolaris q̄dā lubricum carnis patiens venit in quodā festo ad domū fratruz de bononia vt ibi missam audiret. Cōtigit aūt tūc missaz btm̄ dñicū celebrare. Cū aūt ad oblationē ventū fuisset dictus scolaris accessit. ⁊ manū ei⁹ cū multa deuotōne osculat⁹ē. Quā cū osculatus fuisset. tantā ex illa ꝓdire sensit odoris fragrantiā. q̄ntā in vita sua nūq̄ aliq̄ expertus est. Et ex tunc estus libidinis in eo mirabiliter refriguit. adeo vt qui añ erat van⁹ ⁊ lubricus efficeretur postmodum ꝓtinens atq̄ castus. O quanta mundicie puritate ei⁹ caro pollebat cuius odoꝝ tā mirabl'r sordes mētis purgabat. Sacerdos q̄dā videns aliq̄ btm̄ dñicū cū suis fribus predicatōni tā ferventer insistere. deliberauit eis adherere dūmō nouū testamentū sibi ad pdicandū necessariū hr̄e posset. Hec eo cogitante q̄dam inuenis venale tēstamentū sub veste baiulans affuit. Qō statim sacerdos cuz magno gaudio emit. Sed dū adhuc aliq̄ntulū dubitaret. fusa ad deū p̄ce. impressaq̄ sup librū exteri⁹ crucē librū aperuit ⁊ oculos ad capl'm qō primo se obtulit. mox coniecit. ⁊ illō quod in actib⁹ petro dictū est eidē occurrit. Surge descēdez vade cū eis nihil dubitans. q⁹ ego misi illos. statimq̄ surgens eisdem adhesit. Cum apud tholosam in theologia regeret mgr̄ quidā scientia ⁊ fama p̄clarus. q̄dam mane añ die dū suas p̄uideret lectōnes oppressus somno caput suū in cathedra paululū reclinauit. visūq̄ est sibi q⁹ septē stelle ei p̃tarenk. Qui cum de nouitate talis exenij plurimū miraret. subito in lumine ⁊ q̄ntitate p̄dicte stelle intantuz creuerūt q⁹ totū mūdū illūinauerūt. Qui euigilās q̄d naz sibi ꝟ vellet p'imū mirabat. Et ecce dñ scolas mirasset. ⁊ legeret btūs dñicus et cuz eo sex frēs eiusdē habit⁹ ad pdictū magistrū humilit' accesserunt. ⁊ suū sibi ꝓpositū intimātes dixerūt. q⁹ scolas suas cuperēt freq̄ntare. Qui recolens visionē. ipos esse septem stellas q̄s viderat nō dubitauit. Romeviro dei dñico posito vir q̄dam magister reginaldus scti Almiani aurelianen. decan⁹ q̄ etiā parisius in iure canonico rexerat annis q̄nq̄ romā cum aurelianensi epo mare transiturus aduenerat. Dudū aūt in ꝓposito habebat. relictis oibus pdicatōi insistere. ꝟ quonā mō id cōplere posset nec dū aduerterat Cum aūt a q̄dā cardinali cui hmōi votum exp'esserat de institutione pdicatoruz didicisset. ⁊ beato dñico accersito eidē suum ꝓpositum reuelasset ex tunc ipius ordinis deliberauit ingressum. Nec mora graui febrīū infirmitate corripitur. ⁊ de eius salute penit⁹ desperatur Perseuerante aūt in oōe btō Dñico ac btām v̄ginem cui tanq̄ speciali patrone cura ordinis totam cōmiserat exorante. vt vel saltem modico tpe eum sibi cōcedere dignaretur. Ecce subito reginā misericordie duab⁹ ad modū spēosis comitatā puellis. Reginald⁹ vigilans ⁊ mortē expectās ad se visibil'r venientē aspexit blandaq̄ facie sibi dicentez. Pete a me qō vis ⁊ dabo tibi. Deliberanti q̄d peteret vna ex pdictis puellis sugessit ne q̄d peteret. ꝟ se totum regine miscōie voluntati cōmitteret. Qō dum fecisset illa manū extendens virgineam. aures ei⁹ ⁊ nares. manus eius ⁊ pedes salutari quā tulerat vnctōe punxit formulas verborū ꝓprias ad singulas vnctiones subinferens Hē renes ait. Stringank renes tui cingulo castitatis. Ad pedes aūt ait. Vngo pedes tuos in ꝓparatōnē euangelij pacis. Addiditq̄. Die tertia mittam tibi ampulam restitutōis plenarie sanitatis. Tunc ei habitū oratōis ostendēs en inquit iste est habitus ordinis tui. Hāc aūt visionem sil'r btūs dñicus in oratione positus vidit. Mane aūt facto ad eum veniens sanct⁹ Dñicus ⁊ sanū repperit. ⁊ ab eodem totius visionis seriē audiuit. ⁊ habitū quē v̄go monstrauerat assumpsit. Nam antea frēs suppellicijs vtebant. Die aūt tercia dei mater affuit ⁊ corpus Reginaldi adeo punxit q⁹ nō solum estuz febrīū. ꝟ etiā ardorē cōcupiscentie sic extinxit. vt sicut ipse postmodū est cōfessus. nec p'im⁹ in eo mot⁹ libidinis deceterο pullulauit. Hāc visionē iterato exhibitā q̄dam religiosus de ordine hospitalariorū p̄sente quoq̄ beato dñico p'opr'ijs oculis vidit ⁊ stupuit. Hanc visionem multis fratrib⁹ maxime post illi⁹ obitum beatus dñicus publicauit. Missus igitur Reginaldus bononiā pdicationi ardenter insta-

bat.ꝛ fratrū numerus excrescebat. Post hoc aūt missus pisi⁹nō post multos dies in domino obdormiuit. ¶ Juuenis q̄dam nepos dñi stephani cardinalis de fossa noua. cū eq̄ i foueo p̄cipitio lapsus inde mortuus ē educt⁹ Qui btō dñico oblat⁹. oratione fusa vite p̄stine est restitut⁹. In ecclesia sancti sixti architectū q̄ndam conductū a fribus subscpta que dā ruina desup resoluta contriuit. diuq̄ sb cumulo cadentis macerie iacentē extinxit. Sed vir dei dñic⁹ corpus de cauerna subductuz ad se deferri iussit. orōnumq̄ suarū suffragio statim vite simul ꝛ sanitati restituit. In eadem ecclesia apō Romam dum fratres circiter. xl. manerent ꝛ quadam vice panis valde modicū inuenissent. btūs Dominic⁹ id modicū quod habebaꝯ panis in partes diuidi super mēsam mandauit. Dūq̄ vnusq̄sq̄ buccellam pānis cū gaudio frangeret. ecce duo iuuenes eiusdē habitus formeq̄ consimiles refectoriū intrauerunt pallioꝝ sinus q̄ a collo pendebant plēos panibus deferentes. Quibus in capite mense serui dei dñici silenter oblatis ita subito discesserunt. vt nullus decetero vel vnde venerit vl quo abierint scire posset. Tunc sanctus Dñicus manu ad fratres circūq̄q̄ p̄tensa. mō inquit fratres mei comedite. Cunq̄ beat⁹ dñicus aliquando in itinere positus esset. ꝛ gūis pluuiaꝝ inundatio facta eēt. ille signū crucis edidit ꝛ a se ꝛ a socio oēm pluuiā adeo ꝓpulsauit. vt quasi facto papilione de cruce. cuz tota terra densa imbriū inundatōne madescēt nec vna gutta ad spaciū triū cubitoꝝ eos contigēt

Quadam vice dum in partibus tholosanis transisset nauigio q̄ndā aquā. nauta ab eo denariū ꝓ mercede trāsitus exigebat. Cui cū vir dei ꝓ seruitio sibi impenso celorum regnum ꝓmitteret. addēs q̄ discipul⁹ xp̄i esset. nec aurū vel pecuniā deportaret. ille eum per cappā trahens. mihi inq̄t aut cappā aut denariuz dimittes. Tūc vir dei erectis ad celū oculis paululū intra se orans moxq̄ in terrā respiciens ꝛ diuino nec dubiū ꝓcuratū nutu denariū iacē tem vidēs. Ecce inq̄t frater quod postulas tolle ꝛ me libeꝝ in pace dimitte. Contigit aliq̄ viro dei iter agente associari sibi religiosū q̄ndam cōuersatōnis q̄dem sctitate domesticum ꝫ loquela ꝛ lingua penitus alienum. Dolens itaq̄ q̄ diuinis eloquijs vna cū illo mutua se collatōne refouere nō posset. tādē a dño vtrū⁹ lingua loq̄reť alteri⁹ verbisq̄ sic alterutrū variatis sese ꝓ triduū q̄ vicz sil'iturī erāt intelligerent impetrauit. Quadam vice cum q̄dam multis obsessus demonijs sibi fuisset oblatus ille stolam accipiens p̄ius super ꝓpriū collū posuit. deinde demoniaci collum cinxit. mandans illis vt de cetero illū hoiem nō vexarent. Ipsi vo in eiusdē obsessi corpe torqueri statim fortiter ceperūt: ꝛ clamare. Permitte nos exire. quare nos cruciari hic cōpellis: At ille. Nō dimittā vos inquit: nisi mihi fideiussorē dederis q̄ vltra nequaq̄ decetero redeatis. Quos inquiūt illi fideiussores poterim⁹ tibi dare: Et ille. Sāctos martyres: quoꝝ corpora in ecclesia hac requiescūt. Et illi. Non possum⁹. quia nostra merita cōtradicunt. Quibus ille dixit. Oportet vos dare: alioq̄n a cruciatu hoc neq̄q̄ liberos vos dimittā. Tūc rīderūt ad ꝟ operam se daturos. ꝛ post modicū dixerunt. Ecce impetraui m⁹ licz imeriti q̄ sancti martyres fideiusserūt ꝓ nobis. Requirēte autē eo hui⁹ rei signuz dixerūt. Eatis ad capsam in q̄ recōdita sunt capita martyrū ꝛ eā inuenietis inuersam. Quesitū est: ꝛ ita inuentū est sicut ꝛ illi fuerāt ptestati. ¶ Predicāte autē eo aliq̄ū q̄daz matrone ab hereticis depranate: eius pedibus ꝓuolute dixerūt. Serue dei adiuua nos. si vera sunt q̄ hodie p̄dicasti: iam diu mentes nr̄as erroris spūs excecauit. Quibus ille. Cōstātes estote: ꝛ expectate pauliſp vt videatis quali domino adhesistis. Statimq̄ viderunt de medio sui cattū vnum teterrimū ꝓsilire: qui magni canis q̄ntitatē ꝓferens. habebat grossos oculos ꝛ flāmātes. linguā longā latāq̄ atq̄ sanguinolentā ꝛ ptractā vsq̄ ad vmbilicū. caudā vo habens curtā sursūq̄ ptensā: posterioꝝ turpitudinem quocūq̄ se verteret ostēdebat: de quib⁹ fetor intolerabilis exalabat. Cūq̄ circa illas matronas se aliquādiu huc illucq̄ vertisset: tandē per corda cāpane in cāpanile cōscendēs disparuit feda post se vestigia derelinq̄ns. Ille ergo matrone deo gratias agentes: ad catholicaz fidem sunt cōuerse. Dū in ptib⁹ tholosanis q̄d dā hereticos cōuicisset ꝛ illi eēnt incēdio deputati: aspiciēs inter eos quēdā raymundū noie ait ministris. Istū seruate ne aliquo modo cū ceteris cōburať. Cōuersusq̄ ad eū blandeq̄ alloquēs. Scio inq̄t fili mi: scio q̄ adhuc liez tarde bonus homo eris ꝛ sctūs. Dimissus itaq̄ ꝓ annos viginti in heretica p̄uitate pmānsit. Tādē ꝓuersus ꝛ frater p̄dicatoꝝ effectus: in eodē ordine vitā suam laudabil'r duxit ꝛ feliciter cōsummauit. Cuz eēt in hyspania q̄busdā sibi frib⁹ sociatis apparuit ei ꝓ visū imanissim⁹ draco q̄ frēs illos q̄ secū erāt absorbere aptis fauc̄ib⁹ nitebať. Qđ vir dei intelligēs frēs fortiter resistere hortabať. Et post modicū oēs illi excepto fratre adam ꝛ duobus cōuersis ab eo recesserūt. Interrogat⁹ autez q̄dā ex illis ab eo an sil'r vellet abire: ait. Absit p̄ vt relicto capite se q̄r pedes. Et ꝓtinuo orōni se dedit: ꝛ fere oēs post modicū sua orōne cōuertit. Apud sctū

sixtū in vrbe romana cū fribus exñs subito facto sup eū spū dñi ad capl'm fratrib⁹ cōuocatz palam oibus nunciauit. q̄tuor frēs ex ipis in breui duos vicz in corpe. duos vo in ania morituros. Post modicū duo frēs ad dñm migrauerūt. duo vo de ordine recesserūt. Existente eo bononie. erat ibi q̄daz magister cōrad⁹ theutonic⁹ cui⁹ ingressum ad ordinē frēs mirabil'r affectabant. Cū aūt btūs Dñic⁹ cū prioze mōasterij cassa marie de ordine cistercien. in vigilia assumptionis btē marie fmocinaret familiari q̄dam cōfidentia exigente materia inter alia dixit ei Fateor tibi prior qō tñ adhuc nulli exposui vnq̄. nec tu alteri q̄diu vixero reuelabis. q̄ nunq̄ a deo in hac vita aliq̄d petij: qō nō assequerer iuxta votum. Cui cum p̄dictus prior diceret. q̄ forsitan añ eū vitā finiret. beat⁹ dñicus spū ꝓphetico. q̄ ipe prior post se diu viueret. sicut z factū fuisse cōstat p̄dixit. Tunc ille prior adiecit. Pete ergo pater vt det tibi magistrum Conradū ad ordinē cuius frēs introitū tantū flagitare videnť. Et ipse. rē inquit bone frater difficilem postulasti. Finito completorio ceteris fribus ad quiescendū ꝑgentib⁹ ipse in ecclesia remansit. z in oratione more solito pnoctauit. Conuentib⁹ igit frib⁹ ad pmā cū cantor incepisset. Jam lucis orto sidere. ecce lucis noue sidus nouū futur⁹ magister cōradus sbito veniens ad pedes btī dñici se ꝓsternens habitū ordinis instanť petijt. z pseuerans accepit Hic fuit in ordine valde religiosus. z lector in ordine p'imū gloriosus. Qui tandē moriens: cū iam oculos clausisset. z frēs eū migrasse crederent. ille aptis oculis frēs circūspiciens ait. Dñs vobiscū. Quib⁹ rñdentib⁹. Et cū spiritu tuo adiūxit. Fidelīū anie p miam dei requiescāt in pace. Et sic ꝓtinus ille in pace quieuit.

H Inerat autez seruo dei dñico firma valde mentis equalitas. nisi cum ad compassionem z miam turbarer. Et q̄ cor gaudens exhilarat faciez placidā interioris hois cōpositionē manifesta de foris benignitate ꝓdebat. Tpe diurno cum fribus suis socijs ve saluo quidem honestatis tenore nemo cōmunior nocturnis horis. vigilijs z orationib⁹ nemo instantior. Die impliebat ꝓximis. noctē deo. De oculis suis quasi q̄ndam fontem effecerat lacrimarū. Frequenter q̄n cor⁹ dñi eleuabat in missa. in tantū mentis rapiebat excessum. ac si ibidē xp̄m incarnatū presentem videret. ꝓpter qō missam multo tpe cum ceteris nō audiuit. Erat aūt sibi in eccl'ia pnoctandi consuetudo creberrima vt vix aut raro certum ad quiescendū locū videret habere. Et cum lassitudine succedente somni interpellaret necessitas siue ante altare aut sup lapidem capite reclinato paululū quiescebat. Tres singulis noctib⁹ accipiebat manu ꝓpria de quadam catena ferrea disciplinas vnā vicz ꝓ se alterā ꝓ pctōrib⁹ q̄ vsank in mūdo. tertiā vo ꝓ his q̄ in purgatorio cruciank.

Electus aliq̄n in coteronen. al's citanien. episcopū omnino renuit cōtestans se prius terrā deserere q̄ electioni alicui de se facte aliquatenus cōsentire. Interrogatus aliq̄n cur nō libenti⁹ tholose in tholosana q̄ dyocesi. in ei⁹ videlicet diocesi. q̄ in carchasonē. diocesi morar ek rñdit. Quia in tholosana diocesi multos q̄ me honorant inuenio. apd carchasonā vo oēs ecōtrario me impugnant. Interrogat⁹ a q̄dam in quo libro plus studuisset. rñdit. In libro caritatis. Quadā vice dum vir dei dñic⁹ apud bononiā cōstitutus in eccl'ia pnoctaret. diabolus in spē fratris eidē apparuit. Quē sāctus dñicus frēm existimās ei innuebat vt cū ceteris ad q̄escendū ꝓgeret. Ille vo q̄ derideēdo eūdē sibi nutib⁹ rñdebat. Tūc. s. dñic⁹ q̄s nam esset q̄ suū mandatū cōtemneret scire volens candelā ad lampadē accendit z in faciem ei⁹ respiciens q̄ diabol⁹ esset ꝓfectim cognouit Quare cū eū vehementi⁹ increpasset. mox eidem diabolus de fractōne silentij insultare cepit. Sctūs aūt dñic⁹ vtpote fratrū magistro si bi loqui licere asserens. coegit ipm vt sibi diceret de quo frēs in choro te mptaret. Qui rñdit Facio eos tarde venire z cito exire Deinde duxit eū ad dormitoriū. de q̄ ibidē frēs temptarz inquirens. Qui ait. Frcio eos nimis dormire tarde surgere. sicq̄ a diuino officio remanere. z interdū immundas cogitatiōes hr̄e. deinde ad refectoriū ipm duxit. z de quo ibidē frēs tēptaret q̄siuit. Tūc demō ꝑ mensas saliēs. plus z min⁹. plus z min⁹ sepi⁹ repetendo dicebat. Quē cū sctūs dñic⁹ q̄d sibi hoc vellet interrogaret ait. Quosdā frēs tēpto vt plus comedāt z sic ex nimia cibi sumptiōe delinquāt. Quosdā vt min⁹ sumant z sic in dei fruitio z sui ordinis obſuatiōe debiles fiant. Inde duxit eū ad locutoriū de quo ibidē frēs tēptaret inq̄rens. Tūc ille crebro linguā reuoluens mirabil' confusiōis sonū ꝓmebat. Quē cū sctūs dñic⁹ q̄d sibi ꝧ vellet inquireret ait. Hic loc⁹ tot⁹ me⁹ ē. Cū em frēs ad loquēdū ꝓueniunt eos tēptare studeo vt cōfuse loq̄nť. z multis sese inutilib⁹ vbis cōmisceant. z vn⁹ alīū nō expectet. Postremo duxit eū ad capitulū. Sz cū añ ostium capituli fuisset. demō nullaten⁹ intrare voluit ꝧ ait. Huc nūq̄ ingrediar q̄ locus maledictōnis z infernus mihi est. z totū ibi amitto qō in alijs locis lucror. Nam cum aliquē frēm ꝑ aliquā negligentiā delinquere fecero. mox in loco ꝧ maledictiōis de ipa negligētia se purgat. z cor̄ oib⁹ se ꝓclamat. Nā ꝧ monēť. ꝧ ꝓfiteť

hic accusant. ℔ verant. ℔ absoluūt. ⁊ sic totū amisisse me doleo qō alibi me lucratū gaudebam. Et his dictꝫ euanuit. ¶ Tandē appro pinquante pegrinatiōis termino cōstitut⁹ apō bononiā grauī cepit corpis infirmitate lāguere. Sui aūt corpis dissolutio sibi in visiōe mō strata est. Vidit ei iuuenē pulcerrimū his verbis se vocantē⁊ dicentē. Veni dilecte mi. veni ad gaudia veni. Cōuocatis igit ex frib⁹ bononien. cōuent⁹. xij. ne eos exheredes ⁊ orphāos derelinqueret. testamentū cōdidit di. Hec sūt q̄ vobis tanq̄ filijs hereditario iure possidēda relinquo. Caritatē habete. hūilitatē fuate. pau pertatē voluntariā possidete. Illa vo q̄ potuit districtione ꝓhibuit. ne ds vnq̄ in suo ordine possessiōes induceret tpales. maledictionē dei oipotentis ⁊ suā terribilit impcans ei q̄ p̄dicatoꝝ ordinē terrenaꝝ diuitiaꝝ puluere hsumeret maculare. Frib⁹ vo de ei⁹ destitutiōe incōsolabiliter dolentib⁹ dulcit eos consolans ait. Ne vos mea filij corpal⁹ turbet discessio nulla tenus dubitātes vtiliorē me vos mortuū hitu ros. q̄ viuū. Proinde ad extremā horā veniens. anno dñi. M. ccxxj. dominit i dño. Cuius q̄dez transitus eadē die eadēq̄ hora fratri Gualt tunc priori fratrū p̄dicatorū de brixia⁊ postmodū eiusdē ciuitatꝫ epō hoc mō mōstratus est. Nam cū in campanili fratrū capite ad murū inclinato leni somno dormitasset: vidit celū aptum ⁊ duas scalas candidas ad terram submitti quarū summitates xp̄s cū matre tenebat. ⁊ angeli p eas iubilantes ascendebant⁊ descendebant. In medio aūt scalariū in imo sedes posita erat. ⁊ sup sedem velato capite frat sedens. Ihs aūt ⁊ mater ei⁹ sursum scalas trahebant. donec sedēte in celū elevato aptura celi clausa est. Veniens igit p̄dict⁹ frater bononiā cōtinuo eadē die ⁊ hora patrē migrasse cognouit. Frater q̄dam noie Rabo posit⁹ apō trybur eadē die ⁊ hora q̄ pater migrauit a corpe missam celebrat⁹ accesserat ad altare cū audisset eū bononie egrotasse. ⁊ ad locū canonis veniens in quo de viuis mentio fieri cōsueuit ⁊ vellet p ei⁹ salute orare. subito fact⁹ est i excessu mentis viditq̄ vir dei dñicū q̄dam corona laurea laureatū totūq̄ mirabili splendore fulgentē. duob⁹ q̄dem reuerendis viris comitatū hinc inde extra bononiā in via regia ꝓcedentē Diem igit notās ⁊ horā inuenit tūc seruū dei Dñicū a corpe migrasse. Cū igit corp⁹ ei⁹ multo tpe sub terra tacuisset ⁊ crebrescentib⁹ inde sinenē miraculis non posset vlteri⁹ eius sctitas occultari. fidelitū dignū duxit deuotō corp⁹ ei⁹ ad alt iorē locū transferre. Cūq̄ monumētū fuisset. fracto vix ferreis instrumentis cemēto sb latoq̄ lapide patefactū. tanta ex ipso suauissimi odoris ꝓrupit fragrantia. vt nō tam sepulcrū q̄ cella viderē aromatū patuisse. Qui q̄dē odor cūcta supabat aromata. nec alicui⁹ rei natural odor silis videbat. Nec solum ossib⁹ aut pulueri sacri corpis ineratvel capse vex etiam terre circūquaq̄ cōgeste. ita vt ad longinq̄s regiones postmodū delata odorē ipm longo tēpore retineret. Fratrū vo manib⁹ maxime alt q̄d de reliquijs sacrosctis tāgentib⁹ sic inhesit vt q̄ntūcunq̄ lote vel etiā ꝓfricate essent p plures dies cōseruate fragrantie testimoniū pōtrēt. ℟ In pincia vngarie vir q̄dā nobilis cū vxore sua ⁊ filio pusilo ad reliq̄as. b. Dñici q̄ in silon habebant visitandas accessit. Ait filius ei⁹ infirmat⁹ ibidē ad extremū vite morien do puenit. Pater aūt corp⁹ filij corā altari bti Dñici collocans lamentari cepit⁊ dicere. Beate dñice letus veni ad te. en tristis redeo. Cum filio veni ⁊ orbatus recedo. Redde mihi quaeso filiū meū. redde mihi leticiā cordis mei. Et ecce circa mediū noctis puer reuixit⁊ p eccl̄as ambulauit. Juuenis q̄dam cuiusdam nobilis dñe mancipiū dum in quodā fluuio piscādi gra insisteret. in aqua lapsus ⁊ suffocat⁹ disparuit. Magno aūt spacio rpis interiecto ei⁹ corpus de ꝓfundo fluuij est eductū. Dña aūt ipi⁹ p ei⁹ resuscitatiōe btūm dñicū inuocans: ꝓmisit se ad suas reliquias nudis pedib⁹ accessurū⁊ resuscitatū mancipiū libertati daturꝫ. Statimq̄ q̄ fuerat mortu⁹ in mediū videntib⁹ omnib⁹ vite reddit⁹ ꝓsilijt. votumq̄ suū p̄dicta dña sicuti ꝓmiserat adimpleuit. In eadem ꝓincia vngarie dum q̄dam vir filiū suū defunctum amare lugeret⁊ btūm dñicū p ei⁹ resuscitatione inuocaret. circa pullox cantū q̄ mortuus fuerat oculos aperuit⁊ patri dixit. Quid est pater q̄ sic habeo faciez madefactaꝫ Et ille. Lacrime patris tui sunt fili. qr tu mortuus fueras ⁊ ego solus remansera oi gaudio destitut⁹. Cui ille. Multū fleuisti pat. ℔ b. dñicus desolationi tue cōpatiens vt tibi viu⁹ redderer suis meritis impetrauit. Languid⁹ q̄dam ⁊ p. xviij. annos cecus reliquias bti Dñi civisitare desiderans. tanq̄ temptans ire de lecto surrexit. tantamq̄ subito sibi sensit ifundi virtutem q̄ passu concito gradi cepit. Tantoq̄ magis in cōualescentia corpis⁊ illuminatione oculox ꝓficiens. q̄nto q̄rtidie in itinere ꝓcedebat. donec tandem ad locū destinatum pueniens. perfectum recepit vtriusq̄ bñficiū sanitatis. In eadem pincia vngarie matrona quedam ad honorem beati dominici missam disponens facere celebrari. sacerdotem hora debita non inuenit. Quapropter candelas tres ad hoc paratas manutergio mūdo involuit. ⁊ in quodam vase reposuit. Aliquanto-

lū aut diuertens. ꝛ postea rediens cādelas flā-
mis patentib⁹ ardere vidit. Currentes oēs ad
tam grāde spectaculū. tamdiu ibidē tremētes
ꝛ orantes steterūt. donec sine lesione manuter
gij penit⁹ exarserūt. ¶ Apud bononiā sco
laris q̄daz noīe Nicolaus graui renū ac genu
um dolore adeo est vexat⁹ q̄ de lecto surgere
nō valebat. Cui⁹ ꝛ femur lenū emarcuit intan
tum q̄ oīs ab eo spes curatiōis abscessit. Deo
igit ꝛ btō dñico se deuouens cū se filo de q̄ fiē-
da erat candela totū mēsus eēt in longū cepit
etiā corp⁹ collū ꝛ pectus cingere cū tandē ge-
nu filo ambiente cinxisset. inuocato ad quāli-
bet mensuratiōnē noīe iesu ꝛ b. Dñici ꝓtinuo
se alleuiatū sentiens exclamauit. Ego suz libe
ratus. Exurgens ꝛ p̄ gaudio lacrimās. sine ali
quo fulcimēto venit ad eccl̄iam in q̄ corp⁹ scti
dñici q̄escebat. In eaō q̄z ciuitate mlta ꝛ fere i
nūerabilia miracula de⁹ p̄ suū fuū dñic. opat⁹
est. In sicilia apud augustā. cū puella q̄dā q̄
vicio lapadis laborabat incidi deberet. mr ei⁹
p̄ instanti piculo filiā suā deo ꝛ b. dñico ꝑmen
dauit. Seqnti igit nocte dormienti puelle be.
dñic⁹ astitit ꝛ in manu ei⁹ lapidē q̄ torq̄bat po
suit ꝛ abscessit. Quē puella euigilans ꝛ se libe
ratā inueniēs mri dedit ꝛ visionē p ordinē ex
plicauit. Mater vo lapidē ad domū fratrū at
tulit. ꝛ ipm i memoriā tāti miraculi coꝛā ima
gine btī dñici suspendit ¶ In augusta ciuitate
cū in festo translatiōis b. dñici matrone q̄dā q̄
in eccl̄ia fratrū missaꝝ solennijs interfuere do
mū redirēt ꝛ q̄ndā mulierē p̄ foris⁹ dom⁹ sue
filantē viderent. ipam charitatiue redarguere
ceperūt. cur in festo tanti p̄is a fuili ope non
cessaret. Illa vo indignata rndit. Vos q̄ estis
byzote fratrū festū colite vr̄i scti. Statiq̄ ocul'
in tumoꝛe cū p̄ritu cōuersis. ex ipis ceperūt
vermes ꝓtinus scaturire. ita q̄ vicina q̄daz de
cem octo vermes eduxit ex eius oculis nūera
tim. Cōpuncta igit ad eccl̄iam fratrū veit. ibi-
q̄ pcā sua cōfitens. ꝛ votū emittens q̄ de cete
ro sctō dei Dñico nūq̄ detraheret. ꝛ eius festū
deuote ageret ꝓtin⁹ restituta est p̄stine sanita-
ti. ¶ Scīmonialis q̄daz noīe maria apō
tripolim in monasterio qō oꝛ magdalena vali
dissimis infirmitatib⁹ elaborās. at in tibia gra
uiter pcussa q̄nq̄ men sib⁹ cruciatu mirabiliꝛ
gebat. ita vt singulis horis exit⁹ timeret. Que
intra se recolligēs semetipaz sic exoꝛauit. Mi
dñe nō sum ego digna oꝛare te. nec a te exaudi
ri. ß rogo dñm meū btūm dñicū. vt sit media-
toꝛ inter me ꝛ te. ꝛ mihi impetret beneficiū sa-
nitatis. Cū ergo diu cū lacrimis exoꝛaret. in ex
tasi fctā vidit beatū dñicū cū duob⁹ frib⁹ apta
cortina que añ lectū eius pendebat intrantē ſ̄i
q̄ dicentē. Quare tantuz sanari desideras.
Et illa. Dñe vt deo meo deuot⁹ fuire possim
Tūc ille de sub cappa vnctionē mire fragrātie
p̄ferens tibiam eius vnxit o statim sanata fuit.
Et ait. Hec vnctio est valde preciosa dulcis et
difficilis. Cui⁹ verbi cum mulier req̄reret ratio-
nē dixit. Hec vnctio dilectionis est signum q̄
vicz p̄ciosa est. q̄z nullo precio emi pōt. ꝛ q̄z in
donis dei nullum est melius. Dulcis q̄z nihil
dulcius charitate. Difficilis q̄z cito perdit nisi
caute custodiat. Ipa etiam nocte soꝛoꝛi sue in
doꝛmitoꝛio quiescenti appuit dicens. Ego sa-
nani soꝛoꝛē tuam. Que currens ipam sanatā
inuenit. Que cū se etiā sensibili vnctione inun
ctā sentiret. ipam cū bōbice ꝛ reuerētia mlta ex
tersit. Que cū abbatisse p̄fessoꝛi ꝛ soꝛoꝛi aia re
tulisset. ꝛ vnctionē in bombice p̄tasset. tāta et
tam noua odoris fragrantia sūt pcussi vt nulla
eis possent aromata cōparari. Ipam aūt vn-
ctionē cū multa reuerentia seruauerūt. Quā
grat⁹ āt deo existat loc⁹ in q̄ sacrosctūm coꝛp⁹
b. dñici requiescit. Iz ex miraculis mltis clarue
rit. vñ tñ hic posuisse sufficiat. Refert magi-
ster Alexāder eps vindonicenſ in postill' suis
sup illud vbum. Misericoꝛdia ꝛ vitas obuia.
si. ꝛc. q̄ q̄daz scolaris degens bononie vanita-
tib⁹ seculi deditus visionē talē ꝓspexit. Vide
bat siq̄ dem sibi q̄ in quodā campo magno cō
sisteret. ꝛ ibidē tempestas ingens sup ipm de-
scenderet. Qui dū fugeret a facie tempestatis.
ad q̄ndā domū puenit. Quā cū clausā inuenis
set ꝛ pulsans ad ostium se ibidem recipi postu
lasset. q̄ deintus erat hospita rndit. Ego suz iu
sticia q̄ hic habito. ꝛ hec dom⁹ mea est. Quia
aūt tu iustus non es. in ea habitare nō vales.
Ad cui⁹ vba ille plurimū merens abscessit. et
aliam domū vltra illā cōspiciens ad eāvenit. ꝛ
pulsans ad ostium se ibidez recipi postulabat.
Sed que deintus erat hospita rndit. Ego suz
veritas q̄ hic habito. ꝛ hec domus mea est. Te
aūt hospicio non recipiam. q̄z veritas eum nō
liberat q̄ eam nō amat. Indeq̄ abscedens ter
tiam domū vltra illā ꝓspicit. ad quaz venies
se sil'r ꝓtra impetū tempestatis recipi flagita-
uit. Cui q̄ deintus erat dña rndit. Ego suz pax
q̄ hic habito. non est autem pax impijs sed ho
minibus bone voluntatis. Verum q̄z ego co-
gito cogitationes pacis ꝛ non afflictionis. vti
le consilium tibi do. Vltra me soꝛoꝛ mea habi
tat q̄ miseris semp auxiliū p̄stat ad hanc acce-
de ꝛ eius monita cōple. Cum ergo accessisset
que deintus erat rndit. Ego suz miscōia q̄ hic
habito. Si igit ab iminente tempestate salua-
ri desideras. vade ad domū in q̄ frēs p̄dicato-
res de bononia habitāt. ibiq̄ inuenies stabulu
pnie ꝛ p̄sepe continentie ꝛ pabulum doctrine.
asinum simplicitatis cum boue discretionis.

Martiā illuminantē ⁊ ioseph ꝓficientē ⁊ puerū ihesū te saluantē. Cū igit̄ ꝑdictus scolaris euigilasset. ad domū fratꝝ venit ⁊ visionē ꝙ ordinē recitans habitū ordinis petijt ⁊ accepit.

cix

De sancto Sixto.

Ixtus dicit̄ a ſyos

qō est deus. ⁊ status q̄si diuinꝰ status Vel sixtus a sisto sistis q̄si firmus ⁊ fixus in fide passione et bona opatione.

Ixtus papa athenīēſ natiōe. ꝓmo q̄ſ dē phs ꝙ postea discipulꝰ xp̄i ⁊ pontifex sūmꝰ electꝰ. Decio ⁊ valeriano cū duobꝰ dyaconibus suis felicissimo ⁊ agapito ꝑsitatꝰ est. Quē cū deciꝰ nullis posset psuasionibꝰ inclinare fecit eū duci ad templū martis vt aut sacrificaret aut vt in custodia Mamertini recipek. Sz sacrificare renuens in custodiā ducerek btūs Laurentiꝰ post eū clamās ibat ⁊ dicebat. Quo ꝓgrederis sine filio pater. q̄ sacerdos sctē sine mistro ꝓperas. Cui sixtꝰ. Non ego te desero fili neq; derelinquo ꝙ maiora tibi debenk ꝓ fide xp̄i certamina. Post triduz me seq̄ris sacerdotez leuita. Interim ꝙ thesauros ecc̄lie accipe. ⁊ q̄bꝰ tibi videk diuide. Quos cum ille xp̄ianis pauprib⁹ distribuisset. Valerianꝰ ꝑfectus decreuit vt sixtꝰ ad templū martis sacrificaturus ducerek. Nō si renueret ibidem capite truncarek. Qui cum ducerek btūs laurentiꝰ post eū clamare cepit ac dicere. Noli me derelinquere pak sancte. q⁹ thesauros tuos iam expendi. Tunc milites audientes thesaurū noiare Lauren. tenuerūt. sixtū vo cū felicissimo ⁊ agapito ibidē decollauerūt. In hac die est festū transfiguratiōis dñi. ⁊ sanguis xp̄i de nouo vino si fieri potest ⁊ inueniri in aliquibus ecc̄l̄ijs cōficit̄ vel saltez de matura vua aliquantulū in calice eliquak. In hac etiā die racemi benedicunt̄ ⁊ populus inde cōicat. Katō aūt huius est. ex eo ꝙ dñs discipulis suis dixit in die cene. Non bibā amodo de hoc genimine vitis donec bibā illud nouū in regno ꝑis mei Illa vo transfiguratio dñi ⁊ qō dixit nouū vinū. repsentat gl̄iosam innouationē quā xp̄us post resurrectōnē habuit. ⁊ iō i hac die trāsfiguratiōis que resurrectionē dñi repsentat vinum nouū inq̄rit̄. non ꝙ in hac die vt q̄dam aiunt: trāsfiguratio sit sacra sed in hac die ab apostol̄ manifestata. Transfiguratio em̄ facta ōz fuisse circa ꝓncipium veris. Discipuli aūt ꝓpter ꝓhibitionem eis factam ipam tamdiu celauerūt ⁊ in hac die manifestauerunt. Sic legitur in libro qui dicit̄ mitrale.

cx

De sancto Donato.

Onatus dicit̄ quasi

d a deo natꝰ. ⁊ b ꝙ regenerationē ⁊ gr̄e infusionē ⁊ gl̄ificationē q̄ est triplex generatio spūalis a deo. Nā cū scti moriuntur tunc nasci dicunt̄. Vñ obitꝰ sctōꝝ nō mors sed natale vocat̄. Puer em̄ appetit nasci vt recipiat ampliorē locū ad manendū. vberiorē cibuz ad vescendū. liberiorē aerem ad respirandū. ⁊ lucem ad videndū. ⁊ q⁹ scti cū de vtero matris ecc̄lie ꝙ mortē exeunt. illa quatuor ſm moduz suuz recipiūt. iō nasci dicunt̄. Vl̄ ōz donatus quasi dono dei datus.

B

Onatus cū Juliano impatore eruditus ⁊ nutritus est. ita ꝙ ꝑdictus Julianꝰ fuit tūc in subdiaconū ordinatus Sed cū in imperiuz sublimatꝰ fuisset p̄iem et mr̄em. b. donati occidit. Donatꝰ vo in aretinā ciuitatē aufugit. ⁊ apud hilariū monachū manens multa ibidē miracula fecit. Nā cū p̄fectus ciuitatis hūs filium demoniacū. eum ad donatum adduxisset. spūs immundꝰ clamare cepit ac dicere. In noie dñi Jesu xp̄i noli mihi esse molestus vt de domo mea egrediar. Vnde quare me extra coartas cum tormentis. Sed orante donato fuit ꝓtinus liberatus.

Vir q̄dam Eustasius noie exactor fisci i tuscia publicā pecuniā in custodia vxoris nomie Eufrosine dereliquit. Sz cū ꝓuincia ab hostibus vrgerek. pecuniā absc̄odit ⁊ dolore ꝑcta vitā finiuit. Vir aūt ei⁹ rediēs cū pecuniā inuenire nō posset ⁊ iam cū filijs suis ad supplicū tradi deberet. ad sanctū Donatū cōfugit. Donatꝰ aūt ad sepulcrū vxoris cū eo ꝓgens oōne facta clara voce dixit Eufrosina ꝙ spūmsctūm te aduro. vt dicas nobis vbi talem pecuniam posuisti. Et facta est vox de sepulcro dicēs. Ingressu domꝰ mee ibi eā subfodi. Et eūtes eā ibi vt dixerat inuenerūt. Post aliq̄t aūt dies Satirus ep̄s in dño obdormiuit. ⁊ oīs cler⁹ Donatū in ep̄m elegit. Cum aūt vt refert Gr̄egorius in dyalogo. quadā die missa celebrata populus cōmunicaret. ⁊ dyaconꝰ cōicans xp̄i sāguinem ꝓpinaret. subito paganoꝝ impulsu dyaconus cecidit ⁊ calicem sctūm fregit. De quo cum ipe ⁊ oīs pp̄lus plīmū mestus esset. donatus fragmenta colligens calicis oōne facta ipm in pstinā formā restaurauit. Vna aūt ptīcula a dyabolo absc̄osa fuit. q̄ in calice ꝑdicto defecit. que tū est ad testimoniū miraculi hui⁹ Pagani aūt boc viso miraculo sunt cōuersi. ⁊ octuaginta baptisma susceperūt. Fons quidam adeo erat infectus vt quicunq; de illo biberet ꝓtinus moreret. Dum igit̄ sanctus Donatus sup asinū suū illuc iret. vt oratione sua aquam sanaret. draco terribilis inde erupit. ⁊

pedes asini cauda involuēs cōtra Donatū septimus erexit. quē donatus flagello quodā percutiens. vel sm qō alibi legit in os ei⁹ expuēs cōtinuo interfecit. Oratuitq; ad dñm: t oīe venenum a fonte fugauit. Illū quoq; fontē dū ipe cū socijs suis valde sitiret: qdaz vice sua oratione ibidē produxit. ¶ Cū filia theodosij ipatoris a demōe vexaret t ad sctm donatum adducta fuisset: dixit donat⁹. Exi imūde spiritus: t noli i plasmate dei habitare. Cui demon. Da mihi transitū quo exeā aut quo vadā. Cui donatus. Vñ huc venist: Cui demō. De heremo. Et sāctus. Illuc reuertere. Et demō. Video signū crucis in te de quo ignis exit ꝫ me: t pre timore ignoro quo vadā. sed da mihi locum exeūdi t exeo. Cui donat⁹. Ecce habes trāsitū: redi ad locū tuū. Et vniuersaz domuz cōcutiēs exiuit.

Cū quidā mort⁹ efferret: aduenit qdā cū cyrographo: asserēs debere sibi ab ipso ducētos solidos. vñ nullaten⁹ ipm sepeliri sinebat. Nō dū vxor eius vidua btō donato cū lachrymis indicasset: adiūgēs q hō ille pecuniā totaliter recepisset. Assurgēs ad loculū iuit: t manu defūctū tāgēs ait. Audi me. Qui rñdit. Ego sū. Et sctūs donat⁹ ad eū ait. Surge t vide qd agas cuz hoie isto q te sepeliri nō sinit. Qui residēs eū de solutōe debiti cozā oib⁹ puicit: t cyrographū accipiēs manu scidit. deinde dixit sctō donato. Jube me iterū pī dormire. Et ille Vade āmodo fili q̄esce. Eo tpe cū fere ānis trib⁹ nō pluisset: t sterilitas magna eēt: infideles ad imperatorē theodosiū cōueniūt petētes vt sibi donatū traderet q p artē magicā hoc fecisset. Ad imperatoris igit instantiā donat⁹ egressus dūm exorauit: t pluuiā copiosam dedit. siccisq; vestib⁹ ceteris pluuia infusis domū redijt. Cū aūt gothi eo tpe eo tpe italiā deuastarēt: t multi a fide xpi recederēt Euadriacian⁹ pfect⁹ a sancto donato t hylarino de apostasia reprehensus sanctos ipsos cepit: cōpellēs eos vt Joui immolarēt. Nō cū renuuerēt: hylarinū expoliatum tādiu cedi fecit quousq; spm exalaret. Donatū vo in carcerē recluſit: t postmodū eū decollari fecit. circa annū dñi. cccl xxx.

Legenda cxj. A
De sancto Cyriaco.

Jriacus a Marcello papa dyacon⁹ ordinatus comphensus ad maximianū deductus: iussus est cū socijs suis vt terrā foderet: t ad locum s. termas q ibidē cōstruebat: suis eam humeris deportaret: vbi erat sanctus saturninus senex. quē cyriacus t ysinni⁹ ad portandū inuabāt. Tandē in carcerē recluſuz pfectus iussit ysinniū pſentari. t cū euz apronian⁹ educeret: subito vox cū luce de celo veniēs dixit. Venite benedicti patris mei ꝛc. Et tunc apronian⁹ credidit t baptisari se fecit. t ad pfectū pfitens xpm venit. Cui pfectus. Nūquid tu xpianus fact⁹ es: Qui respōdit. Ve mihi: quia perdidi dies meos. Respōdit pfectus. Vere modo perdes dies tuos. Et misit eum decollari. Saturnin⁹ vo t ysinni⁹ cum sacrificare nollent: diuersis supplicijs affecti: tandem decollati sunt. Filia autē dyocleciani. nomie arthemia cū a demonio vexaret: clamabat in ea demon: dicēs. Nō exeam nisi cyriacus dyacon⁹ veniat. Vnde adeaz adductus cyriacus: cū demoni imperet respondit. Si vis vt exeam da mihi vas aliqō in qō intrē. Respōditq; cyriacus. Ecce corp⁹ meum: si potes ingredere. Cui demon. Invas tuum intrare nō possum: quia vndiq; est signatū t clausum. sed si ejcies me: scito q in babyloniam faciā tevenire. Et cum coactus exisset: arthemia clamauit: dicēs q deum quē cyriacus pdicat videret. Cum igit illam cyriacus baptisasset: t ex gra dyocleciani t serenevxoris eius in domo quam dederāt ei securus viueret: venit nūcius a rege persaruz ad dyoclecianū: rogans vt ad se cyriacus mitteret: quia filia sua a demōe vexaret. Ad pces igitur dyocleciani cyriacus cum largo et smaragdo nauī impositis necessarijs in babyloniā letus iuit. Cūq; ad puellam peruenisset demon per os eius clamauit dicens. Fatigatus es cyriace. Cui cyriacus respondit. Non sum fatigatus: ꝫ vbiq; dei auxilio gubernatus. Ait demon. Tamē ego ad qō volui te pduxi. Tūc cyriacus dixit demōi. Imperet tibi Jesus vt exeas. Et statim exiens demō dixit. O nomē terribile qō me coartat exire. Et sic sanatā puellam cum patre t matre et multis alijs baptisauit. Et cum multa sibi munera offerrent recipe noluit: ꝫ quadraginta diebus in pane t aqua ieunās: tandem romā redijt. Post duos autē menses dyoclecian⁹ defunctus est: cui maximian⁹ succedens frat⁹ de soroze sua arthemia cyriacū comphendit: t nudum t catheris ligatuz ante currū suum trahi iussit (Iste maximian⁹ p tanto potest dici filius dyocleciani q sibi successit t eius filiam habuit in vxorem q̄ valeriana nūcupata est) Deinde iussit carpasio vicario vt ipm cum socijs sacrificare pelleret: aut diuersis supplicijs occideret. Et cum ipe picem super caput eius liquasset t in eculeo suspendisset: fecit cyriacum cum oīnibus socijs suis decollari. Carpasi⁹ autem cum ad domū sancti cyriaci impetrasset: t ad derisionē xpianoz in loco vbi cyriacus baptisabat se lauaret: epl'asq; cum decēnouē socijs celebraret: subito oēs mortui sunt. Et extūc clauso balneo: gētiles xpianos timere t vene-

rari ceperunt.

Legenda cxij. A

De sancto Laurentio.

Aurētius dicit qua

I si laureā tenēs: q̄ est corona de lauro facta. quia olim de hmōi ramis victores coronabant. Hec autem arbor est victorie ostēsiua. cōtinua viriditate amena. odore grata. z efficacia virtuosa. Beatus igit laurēti⁹ dī a lauro. qz victoriā obtinuit in sui passiōe. vñ z ꝓfusus deci⁹ dixit. Puto qz iaz victi sum⁹. Viriditatē habuit in cordis mundicia z puritate vñ z dixit. Mea nox obscurū nō hz. cc. Odorē habuit p memorie perpetuitatē. vñ. Dispersit dedit pauprib⁹. z ideo iusticia ei⁹ manet in seculū seculi. Hūs Maxim⁹. Quō nō in eternū bus manebit iusticia quā z sctō implenit ope: z gl'iosissimo martyrio cōsecrauit: Efficaciā habuit p virtuosā ꝑdicatōem: p quā lucillū hypolipū z romanū ꝓuertit. Hmōi aūt arboris efficacia ē. qz calculū frāgit. surditati subuenit. fulmen nō metuit. Sic laurētius frāgit cor durū. spūalez reddit auditū. ꝓtegit a fulmie sentētie reprobor.

Ꝛ

Laurentius martyr z leuita genere hyspan⁹: a btō sixto romā deduct⁹ ē. Nā sicut dicit magr Johānes beleth. cum idē btūs sixtus in hyspaniā ꝓfect⁹ eēt: duos iuuenes ibidē repiēs. s. laurētiū z vincentiū eius cognatū mox honestate cōpositos: z i oi actōe ꝑclaros: ipsos secū romā adduxit. q̄x alt. s. laurenti⁹ secū rome māsit. vincenti⁹ vo in hyspaniā redijt: z ibi glorioso martyrio vitaz finiuit. Huic autē opiniōi magr Johānis beleth repugnat tpus martyrij vtriusq̄. Nam laurēti⁹ sub decio. vincenti⁹ aūt in iuuenili etate sub dyocleciano z daciano passus est. ꝫ inter deciū et dyoclecianū fluxerūt āni circiter. xl. z imperatores septē medij fuerūt: vt tūc btūs vincēti⁹ nō potuit iuuenis extitisse. Hūs autē sixt⁹ laurētiū suū archidiaconū ordinauit. Eodē tpe philippus imperator z fili⁹ suus noie philipp⁹ fidez xp̄i recepant: z xp̄iani effecti ecclīam sublimare plurimū nitebant. Iste philipp⁹ prim⁹ imperator fuit q̄ fidē xp̄i recepit: quē origenes vt dī ad fidē xp̄i ꝓuertit. licz alibi legat p beatus ponci⁹ eū cōuertit. Regnauit aūt ab āno millesimo ab vrbe cōdita: vt millesimus ann⁹ rome xp̄o poti⁹q̄ ydolis dedicaret. Qui q̄dē annus millesim⁹ fuit a romanis cū ingēti ludox z spectaculox apparatu celebrat⁹. Erat aūt philippo imperatori miles q̄dā noie deci⁹: i armis bellicis: p'imū strennu⁹ z famosus. Cū aūt ijsdez tpib⁹ gallia rebellaret: illuc imperator deciū misit: vt rebellātez galliā romano imperio subiugaret: missus deci⁹ pspe cūcta gessit: z ad libitum potitus victoria romā redijt. Audiēs imperator ei⁹ aduētū: eū alti⁹ honorificare voluit: z eidē a roma vsq̄ ad veronā obui⁹ iuit. Sz qz malorū mentes q̄ magis se honorari sentiūt: eo ampli⁹ p superbiā itumescūt. deci⁹ in superbiā elat⁹ impiū cepit ambire: z de morte sui dñi ptractare. Cuz igit imperator in stratu suo sub papilliōe q̄esceret deci⁹ papilliōē latenter introiuit: z dormientē dñm iugulauit. Exercitū aūt q̄ cū imperatore venerat: ad se p̄ce z p̄cio: muneribus et ꝓmissis attraxit: z ad vrbē regiaz gradu cōcito ꝓperauit. Audiēs hoc philipp⁹ mior vehemēter extimuit: z totū thesarū patris z suū (vt ait Sicardus in cronica sua) btō sixto z sctō laurētio cōmendauit. vt si ipm a decio interfici ꝓtingeret: thesaurū ipm ecclesijs z pauprib⁹ erogaret. Nec te moueat q̄ thesauri quos btūs laurētius dispēsauit nō dicunt thesauri imperatoris: ꝫ eccl'ie. qa potuit eē q̄ cū ipsis thesauris philippi imperatoris aliquē etiā thesaurū eccl'ie dispēsauit. Vel forte ideo dicunt thesauri eccl'ie. qz philippus eos relīq̄rat eccl'ie pauprib⁹ dispēsādos: licz habeat dubitationē vehemētez vtrū sixt⁹ tūc tpis fuerit: sicut infra dicet. Postea philipp⁹ aufugit: z se a facie deciī occultauit. Senat⁹ igit ob uiā decio ꝓcessit: z ipm in impiū confirmauit. Ne vo ꝓditorie: ꝫ zelo ydolatrie dñm suū occidisse videret: xp̄ianos cepit crudelissime psequi. precipiēs illos sine vlla miscōia trucidari. In hac psecutiōe multa milia martyrū corruerūt. inter quos etiā Philipp⁹ iunior martyrio ē coronat⁹. Post hoc deci⁹ de thesauro dñi sui inq̄sitionē faciens: oblat⁹ ē ei btūs sixt⁹: tanq̄ qui xp̄m coleret z imperatoris thesauros hīet. Tūc deci⁹ iussit eum in carcerē recipi: vt per illata tormenta xp̄m negaret z thesauros ꝓderet. Hūs aūt laurēti⁹ ipm sequēs: p⁹ eū clamabat. Quo ꝓgrederis sine filio p̄: quo sacerdos sācte sine diacono ꝓperas: Tu nunq̄ sine mistro sacrificium offerre ꝓsueneras. Quid q̄ in me displicuit paternitati tue: Nūquid degenerē ꝓbasti: Experire certe vtr̄ idoneū mistrū elegeris cui cōmisisti dñici sāguinis dispēsationē. Cui btūs sixtus dixit. Nō ego te desero fili neq̄ derelinq̄: ꝫ maiora tibi debent⁹ p fide xp̄i certamia. Nos q̄si senes leuiorīs pugne cursū recipim⁹. te autem q̄si iuuenē manet de tyrāno gl'iosior triūphus. post triduū me seq̄ris sacerdotē leuita. Deditq̄ ei oēs thesauros: p̄cipiēs vt eccl'ijs et pauprib⁹ erogaret. Hūs igit laurēti⁹ die ac nocte diligēter quesiuit: z vniuersq̄ ꝓut opus fuerat ministrauit. Veniteq̄ ad domū cuiusdā vidue q̄ multos xp̄ianos in domo sua absconderat: quā longus dolor capitis detinebat. Sanctus aūt laurētius p impositionē manus eā a

dolore capitis liberauit. ⁊ pauperum pedes lauans oīb⁹ elemosynā dedit. Eadē nocte in domo cuiusdā xp̄iani veniēs quēdam cecū ibidē repperit. ⁊ facto signo crucis eū illumiauit.

¶ Cum aūt btūs sixtus decio nollet cōsentire nec ydolis imolare: ip̄m ad decollandū duci p̄cepit. Accurrens autē btūs laurētius post ip̄m clamauit. Noli me derelinq̄re pater sācte: q⁹ thesauros tuos iam expēdi quos tradidisti mihi. Tūc milites audiētes thasauros laurentium renuerunt: ⁊ parthemio tribuno tradiderunt. ip̄e autē eūz decio p̄sentauit. Cui deci⁹ cesar ait. Vbi sunt thesauri eccl̄ie q̄s apud te cognouim⁹ esse recōditos: Qui cū sibi non rūderet: tradidit valeriano p̄fecto vt aut thesauros p̄dat ⁊ ydolis sacrificet: aut diuersis eū interire faciat supplicijs ⁊ tormētis. Valerian⁹ autē cuidā p̄fecto noie hypolito in custodiā euz tradidit: quē ille cū multis alijs in carcere reclusit. Erat aūt in custodia ibi quidā gentilis noie lucill⁹: q̄ plorādo lumē ocl̄oz amiserat. Cui cū laurēti⁹ lumē se restaurare p̄mittēt si i xp̄m crederet ⁊ baptisma susciperet. ille se instāti⁹ baptisari postulauit. Recipiēs ḡ aquā laurētius dixit ei. Omnia in p̄fessiōe lauanť. Cūq̄ ip̄m de articulis fidei diligēter interrogasset: ⁊ ille oīa se credere cōfessus fuisset. aquā sup caput ei⁹ effudit ⁊ ip̄m in xp̄i noie baptisauit. Quap⁹opter multi ad eū eccl̄ie veniebāt: ⁊ ab eo illumiati redibāt. Hoc vidēs hypolit⁹ dixit ei. Ostēde mihi thesauros. Cui laurēti⁹. O hypolite si i dominū Iesum xp̄m crediderīs: ⁊ thesauros tibi ostēdo ⁊ vitā eternā p̄mitto. Cui hypolit⁹. Si dictis facta cōpenses facīā q̄ hortaris. Eadez hora hypolit⁹ credidit ⁊ sacrū baptisma cuz familia sua suscepit. Baptisat⁹ aūt ait. Vidi animas innocentiū letas gaudere. Post h̄ mādauit valerian⁹ ad hypolitū vt laurentiū p̄sentaret. cui laurētius ait. Ambulem⁹ ambo parit. q⁹ mihi ⁊ tibi gloria p̄parat. Ad tribunal ergo ambo veniūt: ⁊ fit itez inquisitio de thesauro. Laurētius aūt triduo indutias petijt: q̄s valerian⁹ eidē sub hypoliti custodia cōcessit. In h̄ triduo laurētius paupes claudos ⁊ cecos collegit. ⁊ eos in palatio salustiano cora decio p̄sentauit dicēs. Ecce isti sunt thesauri eterni q̄ nunq̄ minuūtur: ⁊ crescūt. q̄ in singulis dispergunt: ⁊ i oīb⁹ inveniūtur. hoz eū man⁹ thesauros i celū deportauerūt. Valerian⁹ p̄fite decio dixit. Quid variaris q̄ multa: iaz nūc sacrifica ⁊ magicā artē depone. Cui laurēti⁹. Quis debet adorari: qui fact⁹ est an q̄ fecit: Irat⁹ deci⁹ iussit eū scorpionibus cedi. ⁊ oē gen⁹ tormentorum ante ip̄m deferri. Quē cū sacrificare iubet vt hec tormēta euaderet: respōdit. Infelix: bas epulas semp optauī. Cui decius. Si epule ista sunt: tibi sikes pande xp̄hanos vt tecum pariter epulenť. Cui laurētius. Jam celis nomina sua dederūt ⁊ eoz aspectibus non es dignus. Tūc iubēte decio nudus fustib⁹ cedit: et ardentes lamie ad latera apponūtur. Dixitq̄ laurētius. Dñe Jesu xp̄e deus de deo: miserere mei serui tui. q⁹ accusatus nō negauī nomē sanctū tuū. interrogat⁹: te dñm cōfessus sū. Dixit ei deci⁹. Scio q⁹ p artē magicā tormēta deludis: me tñ deludere diu nō valebis. testor deos deasq̄: q⁹ nisi sacrificaueris diuersis supplicijs puniēris. Tunc iussit eū plūbatis diutissime cedi. Laurētius autē orauit dicēs. Dñe Jesu xp̄e accipe sp̄m meum. Tūc audiente decio vox de celo insonuit. Adhuc tibi multa certamina debenť. Tunc decius furore repletus dixit. Viri romani audistis demones istū sacrilegū cōsolantes: q̄ nec deos colit. nec tormēta metuit. nec iratos p̄ncipes expauescit. Jussitq̄ eū itez scorpionibus cedi. Subridēs autez laurētius grās egit: ⁊ p astātibus exorauit. Eadem hora miles quidā noie roman⁹ credidit: ⁊ beato laurētio dixit. Video aū te invenē pulcerrimū stantē: ⁊ mēbra tua cū lintheo extergē. adūro ḡ te p deū ne me derelinq̄s: ⁊ festina me baptisare dixitq̄ deci⁹ valeriano. Vito q⁹ iam p artē magicā victi sum⁹ Jussit ḡ euz de cataста solui: ⁊ in custodia hypoliti recludi. Roman⁹ autē afferens vtceū cum aqua ad pedes laurētij p̄cidit: ⁊ sacrū ab eo baptisma suscepit. Q̄ vbi deci⁹ cōperit romanū fustib⁹ cedi iussit. Qui cū libere se xp̄ianuz p̄fiterek: iussu decij decollatus est. Eadē nocte laurēti⁹ ad decīū adducit. Cum autē hypolitus fleret ⁊ se xp̄ianū esse vellet clamare: dixit ad cū laurentius. In interiori hoie magis xp̄m absconde: ⁊ dum clamauero andi ⁊ veni. Omnia igit tormentoz genera afferunť. Dixit ḡ decius laurētio. Aut dijs sacrificabis: aut noz ista in te cuz supplicijs exēpdeť. Cui laurēti⁹. Mea noz obscurū nō habet: ⁊ oia in luce clarescūt. Dixitq̄ deci⁹. Afferať lectus ferreus: vt reclescat in eo cōtumax laurēti⁹. Ministri ḡ eū exuerūt ⁊ super cratē ferreā extenderūt. ⁊ p̄unis suppositz eum cū furcis ferreis cōp̄ressērāt. Dixitq̄ laurentius valeriano. Disce miser. quia carbones tui sunt mihi refrigerīū. tibi autem eternū supplicīū p̄stant. quia ip̄e domin⁹ novit q⁹ accusatus non negauī eū. interrogatus xp̄m p̄fessus sum. assatus gratias ago. Dixitq̄ hylari vultu ad decīū. Ecce miser assasti vnā partē: gyra ad aliam ⁊ māduca. Et gratias agens dixit. Gratias tibi ago dñe. quia ianuas tuas ingredi meruī. Et sic spiritū emisit. Cōfusus decius cū valeriano abijt in palacīū tyberij relicto corpe super ignē. q̄ hypolitus mane rapuit: ⁊ cū iusti-

no ꝓsbytero in agro verano cōditū aromatibꝫ sepeliuit. Xpiani igit ieiunātes triduo vigilias celebrarūt: mugitꝫ dantes et lachrymas effundentes. ¶ Ptrū autē hoc vex sit q laurētius sb isto decio impatore martyriū sit passus a multis dubitat: cū in cronicis sixtus lōge fuisse post deciū legat. Eutropi⁹ autē hoc asserit: dicens. Decius pſecutionē in xpianos mouēs inter ceteros beatissimū lenitā z martyrez laurentiū extinxit. In quadā aūt cronica satis autentica dī q nō sub decio impatore qui philippo succeſſit: ꝫ sub quodā decio minore: q̄ cesar non impator extitit martyriū passus fuit. Naz inter deciū impatorē z hunc deciū minorē sub quo laurētius dī passus: plurimi impatores z summi pontifices intermedij extiterūt. Etenim vt ibidē dī cum decio impatori gallus z volusian⁹ eius filius in imꝑio succeſſiſſent. z valerianus cū galieno post eosdē impiū tenuiſſent: dicti valerian⁹ z galien⁹ minorē deciū cesarem non tm impatorē fecerūt. Nā antiquit⁹ q̄ñ alii qui ab impatorib⁹ fiebāt cesares: non tm augusti vel impatores. sicut legit in cronicis q dyoclecian⁹ maximianū cesarē fecit post modum ex cesare augustum creauit. Tempore autē horum impatox. s. valeriani z galieni sixt⁹ romanam sedē tenebat. Hic igit deci⁹ cesar appellatus nō impator effectus: btm laurentiū martyrem fecit. Dñi nusq̄ in legēda beati laurētij vocat decius impator: ꝫ tm decius cesar. Decius em̄ impator duob⁹ tm̄ annis regnauit: z beatuz fabianū papā martyrē fecit. Fabiano succeſſit cornelius q̄ sub vollusione z gallo passus est. Cornelio succeſſit lucius. lucio stephan⁹. q̄ sub valeriano z galieno. qui annis. xv. imꝑauerūt passus ē. Stephano succeſſit sixt⁹. Hec in cronica illa leguñ. Dēs cronice tam eusebij q̄ bede z ysidori in hoc cōcordāt q sixt⁹ papa nō fuit tpe decij impatoris: ꝫ galieni. Legit tm̄ in alia quadā cronica q ꝑdict⁹ galien⁹ fuit binomius. dictus est em̄ galien⁹ z decius. z sub illo passi sunt sixtus z laurēti⁹ circa ānū dñi. cclvij. Godofridus q̄z in libro suo q dī pātheon idez asserit. q. s. galien⁹ vocat⁹ est alio nomie deci⁹. z q sub eo passi sunt sixtus z laurentius. Et si hec vera sunt: tūc positio Johānis beleth vera posset esse. Refert Greg. in li. dyalog. q in sabina quedā sanctimōialis fuit q̄ carnis quidez cōtinentiā habuit: ꝫ lingue ꝓcacitatē nō declinauit. Hec dum in eccl̄ia sancti laurētij fuiſſet sepulta ante altare martyris: a demōibus secata pars illesa ꝑmanet. altera ꝑcremat ita vt mane visibiliter adustio appareret. Grego. q̄z turon̄. ait q dum quidā sacerdos quādā eccl̄iā sancti laurentij reparet: z trabs q̄dā nimiū breuis eēt: rogauit beatū laurentiū vt q̄ pauperes foueret: sue iopie subueniret. q̄ subito sic excreuit vt pars nō modica abūdaret. Quā partē sacerdos minutatim incidit: z multas inde infirmitates sanabat. Istud testat beatus fortunatus. Factū est autē hoc apud ꝓiozas castrum italie q quidā dū dolore dentiū ꝑmeret: de illo ligno tangit z ꝑtin⁹ dolor fugat. Quidaz insup ꝓsbyt⁹ noie sanctul⁹ (vt refert Grego. in in dyalogo) sctō laurentio eccl̄iam a longobardis incēsam repare volens: artifices mltos cōduxit. Quadā aūt die duz quid eis apponeret nō bret: ꝑmissa ozōne in clybanū respexit z ibidem cādidissimū panē inuenit. Sed cum vix ad vni⁹ prādij esū trib⁹ ꝑsonis sufficere videret laurēti⁹ artifices suos nolens deficē sic ꝑdictū panē mltiplicari fecit q in alimētū decē dierū oparijs cūctis suffecit. In ecclesia sancti laurentij apud mediolanū (vt refert Vincentius in sua cronica) calix quidā cristallin⁹ mire pulcritudinis habebat. qui cū in quadā solēnitate ad altare portaret elapsus e manib⁹ in terraz cecidit: z statim cōminutus fuit. Et diaconus merēs fragmēta collegit: z sup altare ponens beatū laurentiū exorauit: z fractū calicem integrum z solidatū recepit. ¶ Legit q̄z in lib. de miraculis beate virginis q quidā iudex stephan⁹ noie rome erat qui munera libenter accipiēs: multoz iudicia puertebat. Hic tres domos ecclesie sancti laurētij z vnū bortū sancte agnetis violēter abstulit: z ablata iniuste possedit. Accidit autē vt morerek z ante iudiciū dei duceret. Quē sanctus laurētius cernēs: ad eū cum nimia indignatōe accessit z tribus vicib⁹ brachium eius durissime strinxit: et dolore nimio cruciauit. Sancta vo agnes cum ceteris virginibus eū videre noluit: ꝫ faciem suaz ab eo auertit. Tunc iudex sup eū sententiā ferēs: dixit. Quoniā aliena subtraxit: z munera accipiens veritatez vendidit: in loco iude ꝑditoris tradat. Sanctus autē Proiectus quē idez stephanus in vita sua valde dilexerat: ad beatuz laurētiū z ad btām agnetē accedēs: ꝑ eo venia ꝑcabat. Illis vo z beata virgine ꝑ eo oranti⁹ cōcessum est vt anima eius ad corpus rediret: z ibidē. xxx. diebus penitētiaz ageret. Accepit insup a btā virgine in mādatis: vt psalmū Beati immaculati singulis diebus vite sue diceret. Cūq̄ ad corpus rediſſet brachiū eius ita erat liuidum z adustū ac si hoc in corpe passus esset qō signuz in eo extitit quoad vixit. Male igit ablata restituēs z pniam agēs: die. xxx. migrauit ad dñm. Legit in vita sancti Heinrici imperatoris q dū ipse z Kunegūdis vxor ei⁹ virgines insimul ꝑmanerēt: diabolo instigāte de quodā milite vxorē suspectā habēs: ipam supcandentes vomeres. xv. pedū: nudis pedibus

incedere fecit. Qua ascēdente dixit. Sicut me ab Heinrico ꝛ oibus intactā nouisti: ita adiuua me xpe. Heinricus vo verecūdia ductꝰ: eā in maxillam percussit. Cui vox dixit. Virgo Maria te virginē liberauit. Totā igit cādentē massaz illesa pcurrit. Cū ḡ cesar obijsset multitudo maxima demonū añ cellaz cuiusdā bereremite trāsibat. qui apta fenestra interrogauit vltimū q̄nā esset. Et ille. Legio demonū sumꝰ q̄ ad mortē cesaris ꝓperamꝰ: si forte aliq̄d ꝓprium in eo repire possumꝰ. Admirat igit vt ad se redeat. qui rediēs dixit. Nihil pfecimꝰ. q; duz falsa vxoris suspicio ꝛ alia mala at etiā bona i statera fuissent posita: adustus ille laurentiꝰ ollam aureā imēsi ponderis attulit. ꝛ dū supasse videbamur illa iactata pars alia statere plurimū ponderauit. tunc ego iratus vnā aurē olle prupi. Ollam calicem vocabat: quem dictꝰ cesar in honore sancti laurētij eccle Aysteten. fieri fecerat: quē in spāli deuotōe habuerat. cui ꝓpter magnitudinē dne aures inerāt. Reptūq; ē ꝛ impatorē tūc obijsse: ꝛ vnam aurē calicis fractam fuisse. Refert Grego. in registro q; dū pdecessor suus quedā ad corpꝰ sancti laurentij cupet meliorare: ꝛ vbinā corpꝰ eēt nesciret: subito corpꝰ eius ignoraēter apte oēsq; q̄ aderāt tam monachi q̄ mānionarij qui corpus eius viderant infra decē dies mortui sunt. ¶ Notandum q; passio laurētij inter ceteras sctōz martyrū passiones excellentissima videt eē in q̄ttuor. sicut ex dictis sancti Maximi epi ꝛ bti Augustini colligit. Primo in passiōis acerbitate. Secūdo in effectu siue vtilitate. Tertio in constantia siue fortitudine. Quarto i mirabili pugna ꝛ modo victorie. Prima igit excellentissima fuit in pene acerbitate. de cuiꝰ pene acerbitate sic dicit btūs Maximꝰ epūs. vel ꝑm q̄sdā libros Ambrosiꝰ. Nō em frēs btūs laurētius breui vel simplici passiōe patit. Nam q̄ gladio pcutit semel mort. qui in flāmaz camino mergit vno impetu liberat. Hic autem longa et multiplici pena cruciat: vt moz ei nō desit ad suppliciū ꝛ desit ad finē. Legimꝰ btōs pueros i penaz suaz deambulasse flāmis: et igneos globos pedibꝰ pculcasse. Vñ ꝛ btūs laurentiꝰ nō miozi gl'ia pferēdꝰ ē. Siq̄dē illi in penaz flāmis ambulāt: hic i ipo supplicij sui igne discubuit. Illi vestigijs pedū pculcauerūt incendia: iste latex suoz diffusiōe restrinxit. Isti stātes i pena elevatis manibꝰ ozabāt ad dñm. iste pstratꝰ in sua pena toto corpe dñm depcabat.

Et notādū q; btūs laurētiꝰ post btm stephanum inē ceteros martyres ꝓmatū tenere dr. nō q; maiorē penā sustinuerit q̄ ceteri martyres: cū multi tantā penā ꝛ aliq̄ etiā maiorē sustinuisse legant. ꝛ hoc dr ꝓpt sex causas insimul occurrētes. Primo ꝓpter passiōis locū. q; rome que est caput mūdi: ꝛ vbi est sedes apostolica passus est. Secūdo ꝓpter pdicatiōis officium. q; officiū pdicatōis diligēter impleuit. Tertio ꝓpter laudabilē distributionē thesauroz quos oēs pauperibus sapiēter distribuit. Has tres rationes ponit magister Guilhelmꝰ altisiodorēsis. Quarto ꝓpter autenticatū ꝛ approbatum eius martyriū. quia ꝛ si de aliquibꝰ maiora tormenta legant: tm hoc autenticū nō habet: ꝛ aliq̄ in dubiū vertit. Hui⁹ autē passio in ecclesia valde est solēnis ꝛ approbata. Vñ ꝛ multi sancti in suis sermōibus eius passionē approbant ꝛ cōfirmāt. Quinto ꝓpter dignitatis gradum. quia fuit archidiaconꝰ sedis aplice. post quem vt aiūt in romana sede archidiaconꝰ nō surrexit. Sexto ꝓpter seuitiā tormentoz. q; grauissima supplicia ꝓtulit: vtpote qui sup cratē ferream assatus fuit. vñ de eo dicit btūs Augꝰ. Laceratos artus ꝛ multa verbez sectione cōcisos subiecto pcepit igne torreri: vt p cratē ferreaz q̄ iam de feruore cōtinuo vim in se hīet vrēdi: cōuersoz alterna mutatōe mēbroz fieret cruciatus vehemētioz ꝛ pena ꝓductioz. ¶ Secūdo fuit excellentissima in effectu siue vtilitate. Ipsa em pene acerbitas ꝑm Augus. ꝛ Maximū fecit eū glorificatiōe sublimē. opiniōe ꝛ fama celebrē. deuotōe laudabilē ꝛ imitatōe insignē. Primo igit glorificatōe sublimē. vñ Augus. dicit. Seuisti psecutor: in martyrē consensisti. ꝛ auxisti palmā dū augeras penā. Itē Maximꝰ: vel ꝑm quosdā libros Ambrosiꝰ. Oīnis in fauillā mēbra soluant: fidei tñ fortitudo nō soluit. corpis derrimentū sustinet: ꝫ lucrū salutis acquirit. Itē Augus. Vere btm corpus qō non a fide xpi tormentū imutauit: ꝫ ad requiē sctā religio coronauit. Secūdo opiniōe ꝛ fama celebrē. Maximꝰ vel ꝑm quosdā li. Ambr. Btm laurētium martyrē grano sinapis possumus compare. q; diuersis attritus passiōibus per totū orbē gratia sui meruit fragrare mysterij. Qui antea cōstitutus in corpe hūilis ignotus ꝛ vilis: postea q̄ vexatus: laceratus: exustꝰ fuit: vniuersis p totū mundū ecclesijs odorem sue nobilitatis infudit. Idem. Sctm est ac deo placitū vt natale sancti laurētij ꝓcipua deuotione veneremur: cuiꝰ radiātibus flāmis victrix in hunc quoq; die toto orbe xpi coruscat ecclesia. Idē. Tanta em gloria martyrij ꝓclarus extitit in passione sua q; mundū illumiauerit vniuersum. Tertio deuotōe laudabilez. Quare autē sit laudādus ꝛ cum deuotōe suscipiēdus ostendit Augꝰ. tribus rōnibꝰ. sic dr. Btm viruz laurentiū tota debemus deuotōe suscipe. Primo q; ꝓcliosum sanguinē ꝓpter deum tradidit. Deinde q; ei ꝓgatiuā apud deuz nostrū nō

minimā cōtulit: ostendēs qualis debet eē xp̄iana fides de cui⁹ cōsortio existere martyres meruerūt. Tertio q̄ idē tante ⁊ tam sctē cōuersationis fuit vt coronā martyrij tpe pacis iueniret

Quarto fecit eū imitatōe insignē. vñ Aug⁹. Hec tot⁹ causa passiōis ꝓpter quā morti addictus est vir sctūs vt sui sīles ceteros eē hortare tur. In tribus aūt se nobis imitabilē exhibet. Primo in aduersor fortī perpessiōe. vñ Aug⁹. Ad erudiendū dei pp̄m nullor est vtilior forma q̄ martyrū. eloquētia facilis ad exhortandum fit ratio efficax ad suadendū. validiora tñ sunt exēpla q̄ verba. ⁊ pl⁹ est ope docere q̄ voce. In quo excellētissimo genere doctrine beatus martyr laurēti⁹ q̄ gloriosa polleat dignitate etiā psecutores ip̄i⁹ sentire potuerūt: quo illa mirabilis fortitudo animi nō solū non cederet: ꝫ etiā alios exēplo sue tolerātie roborāret. Secūdo in fidei magnitudine ⁊ feruore. Maxim⁹ vel Ambro. Dū in fide sua psecutoris flāmas vicit: ostēdit nobis q̄ ignē fidei gehēne incēdia superare: ⁊ amore xp̄i diez iudicij nō timē. Tertio in ardēti deuotōe. Idē vel Amb. Illuminauit mūdus plane laurētius eo lumie quo ipse succēsus est. ⁊ flāmis quas ipse ptulit oīm xp̄ianor corda calefecit. De his trib⁹ etiā sic dicit Maxim⁹ vel Amb. ſm quosdā libros. Beati laurētij exēplo ꝓuocamur ad martyriū. accēdimur ad fidē. incalescimus ad deuotionē.

¶ Tertio fuit excellētissima in cōstātia seu fortitudine. De cui⁹ ꝓstātia ⁊ fortitudine sic dicit btūs Aug⁹. Beatus laurēti⁹ māsit in xp̄o vsq̄ ad tētationē. vsq̄ ad tyrānicā interrogatōez. vsq̄ ad acerrimā cōminationē. vsq̄ ad pemptionē. In q̄ longa morte q: bñ manducauerat ⁊ bñ biberat: tanq̄ illa esca saginat⁹: ⁊ illo calice ebri⁹ fact⁹ tormēta nō sensit: nō cessit ⁊ i regnū successit. Adeo aūt fuit cōstans ⁊ firm⁹ q̄ non solū tormētis non succubuit: ꝫ etiā ex ipsis tormētis (vt habeē ex dictis beati Maximi) fact⁹ est pfectior in timore. feruentior in amore. ⁊ iocūdior in ardore. De p̄mo sic dicit. Extēdit super flāmarū ignitos globos ⁊ sepi⁹ versat in latera. ꝫ quāto plus penar patit: tanto amplius xp̄m dīm ptimescit. Ortuz ad secundū sic ait Maxim⁹ vel ſm quosdā li. Amb. Granū sinapis cū arterit accendit. laurēti⁹ cū patit inflammat. Idē. Nouo admiratiōis genere ali⁹ illuz torquet: ⁊ alij sentētes tormēta pficiūt. ꝫ deuotiorē laurentiū saluatori supplicia atrociora fecerūt. Ortuz ad tertiū sic dicit. Cor eius tāta fide in xp̄i magnanimitate pcaluit: vt despectis xp̄ij corpis cruciatib⁹ insuasissimo tortori suo ⁊ triūphans: eius ignibus letus illuderet.

¶ Quarto fuit excellētissima in mirabili pugna ⁊ modo victorie. Btūs nāq̄ laurētius sicut ex verbis beati Maximi ⁊ Augus. colligit q̄nq̄ ignes exteriores quodāmō habuit: q̄s tñ oēs superauit fortit ⁊ extinxit. Prim⁹ fuit ignis gehēne. Secūd⁹ ignis materialis flāme. Tertius carnalis cōcupiscētie. Quart⁹ ardētis auaricie. Quintus furētis insanie. De extinctōe p̄mi ignis. ſ. gehēne sic dic Maxim⁹. Nūquid cedere poterat mometanee corpis vstiōi: cui⁹ fides eternū gehēne extinguebat ardorem? Itē trāsijt p ignē mometaneū atq̄ terrenū: ꝫ flāmā gehēne ꝑpetuo exurētis euasit. De extinctione secūdi ignis. ſ. materialis flāme sic ait Maxim⁹ vel Ambro. ſm quosdā li. Corpali labora bat incēdio: ꝫ diuin⁹ ardor materialē restrinxit ardorē. Itē q̄uis rex improb⁹ ligna subijceret: incādia maiora supponeret. tñ sctūs laurētius has flāmas fidei calore accēsus nō sensit. Itez Aug⁹. Superari charitas xp̄i flāma nō potuit. ⁊ segnior fuit ignis q̄ foris vsit q̄ int⁹ accēdit.

De extinctōe tertij ignis. ſ. carnalis ꝓcupiscētie sic dicit Maxim⁹. Ecce btūs laurēti⁹ trāsijt p ignē nō quo adust⁹ inhorruit: ꝫ illumiat⁹ effulsit. arsit ne arderet. ⁊ ne vereꝝ vst⁹ est. De extinctōe q̄rti ignis. ſ. auaricie q̄r euanuit auaricia illor q̄ thesauros cupiebāt ⁊ frustrata est sic dicit Aug⁹. Armat gemia face homo cupidus pecunie ⁊ veritatis inimic⁹. auaricia vt rapiat aurū: impietate vt auferat xp̄m. Nihil obtines: nihil ꝓficis hūana crudelitas. subtrahit tormētis tuis materia mortalis ⁊ laurētio i celum abeūte tu deficis flāmis tuis. De extinctōe q̄nti ignis. ſ. furētis insanie: q̄r videliez insania psequētiū frustrata ē ⁊ ānihilata: sicut dicit Maxim⁹. Supatis flāmar mīstris: oē mūdane insanie restrinxit incendiuz. Ad hocvsq̄ diabolica ꝓfecit intentio: vt vir fidelis ad dīm suū gloriosus ascēdat: ⁊ crudelitas psequētiuz cū suis ignib⁹ confusa torqueat. Or em̄ psequentiū insania ignis fuerit: oñdit cū ait. Furor gētilis accēsus craticulā ꝑparat ignitā: vt indignationis sue flāmas ignib⁹ vindicaret. Nec mirū si hos q̄nq̄ ignes exteriores superauit: q̄m ex verbis p̄dicti Maximi habenē tria refrigeria q̄ intus habuit. et tres ignes in corde portauit p q̄ oēz ignē exteriorē ⁊ refrigerio mitigauit: ⁊ maiori incēdio superauit. Primū nāq̄ refrigerium fuit desideriū regni celestis. Secundū meditatio diuine legis. Tertiū puritas cōsciētie. Per hoc triplex refrigeriū oēz ignē exteriorē extinctū fecit ⁊ frigidū reddidit. De p̄mo refrigerio q̄ est desideriū celestis glorie dicit Maximus vel Amb. ſm quosdā li. Nec em̄ btūs laurenti⁹ ignīū sentire tormēta poterat: q̄ in sensibus refrigeriū paradisi possidebat. Itez Jacet ante pedes tyrāni exusta caro corpus exanime nihil tamē detrimentū patit in terris: cui⁹ ani-

mus demorak in celis. De secūdo refrigerio qō est meditatio legis diuie sic dicit Maxim⁹ vel Amb. Dū xp̄i cogitat p̄cepta: frigidū ē illi oīe qō patik. De tertio refrigerio qō est puritas cōscientie sic dicit. Ardet p̄fecto totis viscerib⁹ fortissim⁹ martyr ⁊ vik: ꝫ regnū dei pertractās refrigerio ꝓscientie victor exultat. Habuit nihilomin⁹ vt idez Maxim⁹ ostendit tres ignes interiores p q̄s oēs ignes exteriores mator incēdio superauit. Prim⁹ fuit fidei magnitudo. Secūdus ardens dilectio. Tertius vō dei cognitio: que ip̄m irradiauit tāc̄ ignis. De p̄mo igne sic dicit idē vel Amb. Inquātū in illo fidei ardore feruet: intantuz supplicij flāma frigescit. Itez esse saluatoris ignē feruorē fidei legim⁹ in euāgelio. Ignē veni mittere in terrā. Hoc igit igne btūs laurēti⁹ accensus: flāmaz nō sensit incēdiū. De secūdo igne sic ait idē vel Ambro. Ardebat extrinsecus martyr laurentius tyrāni seuientis incēdijs: ꝫ maior illū intrinsec⁹ xp̄i amoris flāma torrebat. De tertio igne sic dicit. Fortissimū martyrē seuissima persecutoris flamma superare nō potuit. qz longe ardentius veritatis radijs mens eius accensa feruebat. Itē. Odio p̄fidie ⁊ amore veritatis accensus: appositā sibi extrinsecus flāmā aut nō sensit: aut vicit. Habet aūt inter ceteros martyres btūs laurētius tria p̄llegia c̄tū ad officium. Primū est in vigilia. Solus em̄ int̄ martyres vigilā hz. ꝫ vigilie sanctoz ꝓpter multas deordinationes hodie in ieiunia mutate sunt. Mos em̄ fuit olim (vt refert Jobes beleth) vt in festiuitatib⁹ sc̄tōz boies cū vxorib⁹ ⁊ filiab⁹ ad eccl̄iā venirent: ⁊ ibi cū lumiarib⁹ pnocta rent. Sz qz multa adulteria in his vigilijs fiebant: statutū fuit vt vigilie i ieiunia cōuerterēt̄ur. Nomē tū antiquū est retentū. qz non ieiunia: ꝫ vigilie adhuc appellant. Secundū est in octana. ipse nāc̄ solus cū stephano hz octauam inter martyres sicut Martinus inter confessores. Tertiū est in regressiōibus antiphonarum: qō solus ipe ⁊ paulus habet. ꝫ paulus ꝓpter excellentiā p̄dicatōis: iste ꝓpter excellentiam passionis. Legenda cxiij.

De sancto Hypolito.

Ypolitus dicitur ab

b hyper qō est supra ⁊ lytos qō ē lapis: q̄si supra lapidē. i. xp̄m fundat⁹. Vel ab in ⁊ polis qō est ciuitas. Vel hypolit⁹ quasi valde politus. Fuit em̄ sup lapidem xp̄m bene fundatus p cōstantiā ⁊ firmitatē. fuit in ciuitate supna p desideriū ⁊ auiditatē. fuit bñ politus p tormētoz acerbitatē. Hypolit⁹ postc̄ corp⁹ beati laurentij sepeliuit venit in domū suā: ⁊ dans pacem suis seruis ⁊ ancillis: oēs de sacramēto altaris qō iustin⁹ p̄sbyter obtulerat cōmunicauerunt. Et apposita mensa p̄riusc̄ cibū sumeret: venientes milites eum rapuerūt ⁊ ad cesarē duxerūt. Quē videns decius cesar subridēs dixit ei. Nūquid ⁊ tu magus effectus es: qui corp⁹ laurētij abstulisti: Cui hypolit⁹. Hoc feci non quasi magus: ꝫ q̄si xp̄ian⁹. Tūc deci⁹ furore repletus: p̄cepit vt habitu quo vt xp̄ian⁹ vtebat expoliaret: ⁊ os eius lapidibus tunderet. Cui hypolit⁹. Non me expoliasti: ꝫ magis vestisti. Cui decius. Quō insipiēs effect⁹ es vt nuditatem tuam nō erubescas. nūc ergo sacrifica ⁊ viues: ne cū laurētio pereas. Cui hypolit⁹. Exēplum merear fieri beati laurētij quē tu ore polluto ausus es notare. Tūc decius fecit eū fustibus cedi ⁊ pectinib⁹ ferreis laniari. Ille aut̄ se xp̄ianū esse voce clara cōfitebat. Et cum torme̅ta hmōi derideret: veste militari qua antea vtebatur eum vestiri fecit: hortans vt amicicias et militiā p̄stinā retineret. Cui hypolitus: cuz deceret se xp̄o militare: decius ira repletus valeriano p̄fecto euz tradidit: vt omnes facultates eius acciperet ⁊ diris tormentis eum interficeret. Innūero quoc̄ q⁹ eius familia xp̄iana esset: adducti sunt omnes ante cōspectuz eius. Qui cum ad sacrificia cogerētur. Concordia nutrix hypoliti p̄o omnibus respōdit. Nos cum domino nostro volum⁹ mori potius p̄udice c̄ im p̄udice viuere. Cui valerian⁹. Genus seruorū non nisi cuz supplicijs emendatur. Tunc p̄sente hypolito ⁊ Gaudente iussit eam tamdiu plumbatis cedi quousc̄ emisit spiritum. Dixitc̄ hypolit⁹. Gratias tibi ago domine. quia nutricem meam ante cōspectum sanctorū tuorum p̄misisti. Deinde extra portam tyburtinā valerianus hypolituz cum familia sua duci fecit. Hypolitus autem omnes cōfortans dixit. Fratres nolite metuere: quia ego ⁊ vos vnum deum habemus. Jussitc̄ valerianus vt in cōspectu hypoliti omnibus capita amputarent. Hypoliti vō pedes ad colla indomitoz equorum fecit ligari: ⁊ per carduos et tribulos trahi tamdiu donec spiritum exalaret: circa ānos domini. cclvj. Eorum corpora Justinus p̄sbyter rapuit: et iuxta corpus sancti laurentij sepeliuit. Corpus vō sancte Cōcordie inuenire nō potuit. quia fuerat in cloacam proiectum. Miles autem quidam nomine Porphirius credens beatam Concordiam aurum aut gēmas in vestimentis habere: ad quendam cloacarium nomine hyreneum: qui erat occultus christianus accessit et dixit. Secretum custodi et extrahe Concordiaz. quia spero q⁹ aurum aut gemmas in vestib⁹ suis habet. Cui ille. Ostēde mihi locū ⁊ secretū habeo. et quicq̄d inuenero

nũciabo. Cum ergo corpus extractũ fuisset: et nihil inuenissent: miles ille ptinus fugit. et yreneus vocato quodam xpiano nomie Habundo: corpus ad sanctũ Justinũ detulit. Ꝺ ille deuote suscipiens: iuxta corpus sancti hypoliti v altor sepeliuit. Ꝺ valerian⁹ audiens: yreneum ⁊ habundũ tenuit: ⁊ ambos in cloacam viuos misit. Quor corpa iustin⁹ rapuit ⁊ cum alijs sepeliuit. ℍ Post hoc decius cũ valeriano in currũ ascẽdit aureũ: ⁊ pgũt ad amphitheatrũ vt cruciẽt xpianos. Arreptus igĩt decius a demonio clamabat. Ꝺ hypolite cathenis aspis vinctũ me tenes. Valerianus sĩr clamabat. Ꝺ laurẽti igneis cathenis me ligatum trahis. Et eadẽ hora valerian⁹ expirauit. Decius autẽ domũ reuersus: triduo a demõio vexat⁹ clamabat. Adiuro te laurẽti: modicum cessa a tormẽtis. Et sic miserabil'r mortu⁹ ẽ. Ꝺ vxor eius triphonia crudelis vidẽs: dimissis omnibus ad sanctũ iustinũ cum filia sua cyrilla accessit: ⁊ ab eo cuz multis alijs baptisari se fecit. Illo ỽo die cũ oraret triphonia emisit spiritũ. cui⁹ corpus iustin⁹ pſbr iuxta corpus sancti hypoliti sepeliuit. Audiẽtes ỽo. xlvij. milites ꝙ regina et eius filia xpiane effecte eẽnt: venerũt cũ vxoribus suis ad iustinũ pſbyterũ vt baptisma susciperẽt. quos oẽs dionys⁹ qui sancto sixto successerat baptisauit. Claudius autẽ imperator cyrillã cũ sacrificare nollet iugulari fecit: ⁊ ceteros milites decollari. quorũ corpa in agro verano cuz ceteris sepeliunt. Et aduertendũ ꝙ exp̃sse habet hic ꝙ illi decio ꝙ laurẽti um ⁊ hypolitũ martyrizauit successit claudi⁹. Claudi⁹ autẽ non successit decio impatori: imo decio successit ꝑm cronicas volusian⁹. volusiano galien⁹. galieno claudius. Ꝺportet ꝙ dicere vt videt ꝙ aut galienus fuerit binomi⁹: ⁊ ꝙ dict⁹ sit galien⁹ ⁊ decius. sicut dicit Vincẽti⁹ i cronica sua: ⁊ Godofrid⁹ in li. suo aut ꝙ galienus in sui adiutorii quendã noie decii fecerit cesarẽ: nõ tñ impatorẽ. sicut dicit Richard⁹ in cronica sua. De ℍ martyre sic dicit Ambro. i ꝑsatõe. Htũs martyr hypolit⁹ xp̃m vex ducẽ cõsiderãs miles ei⁹ eẽ maluit q̃ dux militũ cõprobari. btm̃q laurẽtiũ sue custodie mãcipatũ nõ ꝓsecut⁹ ẽ: ⁊ subsecut⁹. Qui cũ thesauroa ecclesie discuteret inuenit thesaurx quẽ nõ tyranu⁹ eripet: ⁊ quẽ pietas possideret. inuenit thesaurũ vñ vere diuitie peterenk. sprenuit fauorẽ tyranni vt cũ regis ppetui gr̃a ꝓbaret. mẽbris diuidi nõ refugit: ne nexib⁹ diuelleret eẽnis. Hu bulc⁹ quidã noie petr⁹: cum in festo sctẽ marie magdalene plaustrũ iũxisset ⁊ bones sequens ipos maledictis vexeret: ptin⁹ bones ⁊ aratrũ a fulmine absumunt. ⁊ ipse petr⁹ ꝙ hoc impcatus fuerat: supplicio atrocioi torquebat. Naz ignis eum arripuit: adeo ꝙ carnib⁹ ⁊ nervis: tybie ⁊ cruris cõsumptis ossa paterẽt. ⁊ ipsa tandem tybia a sua cõpage penitus solueret. Tũc ille ad quãdam ecclesiã btẽ virginis accedens tybiam ipam in quodã foramie ipsi⁹ eccl'ie abscondit: ⁊ btãm virginẽ lachrymis ⁊ ꝓcibus ꝑ sua liberatione rogauit. Et ecce nocte q̃dã beata virgo cum beato hypolito ei in visione affuit: ⁊ eidẽ hypolito vt petrx pristine sanitati restitueret: imp̃auit. Statimq̃ sanctus hypolit⁹ tybiam de foramie accipiẽs: loco suo quasi surculum arbor momẽto inseruit. In qua insitione tãtos dolores sensit: vt suis clamoribus totam familiã excitaret. Qui surgentes ⁊ lumen accẽdentes: petrũ duo crura ⁊ duas tybias habere cõspiciũt. ꝫ se deludi putãtes: ipm itex ac itex cõtrectabãt ⁊ mẽbra vera ipm hr̃e cõspicieb̃at. Qui vix eux excitãtes: vñ sibi ℍ acciderit scisitabank. Sz ille eos ludere existimãs: tãdẽ victor⁹ rẽ vidit ⁊ extupuit. ꝫ tñ corpa noua mollior q̃ vetusta: ad sustinẽtiam corpis nõ poterat exeq̃rl. vñ ad publicationẽ miracl'i p ãnũ claudicauit. Et tũc iteruz beata virgo eidem apparens: sctõ hypolito dixit vt quicqd curatõi deesset supplere deberet. Euigilãs igĩt ⁊ se plene sanatũ inueniẽs recluson̄ itroiuit. cui diabol⁹ in specie nude mulieris frequẽtissime apparebat ⁊ nudã ei se ingerẽs quãto ille fortior⁹ resistebat: tãto illa impudẽti⁹ incũbebat. Cũ ꝙ illa eũ plurimũ vexaret: tãdẽ ille stolã sacerdotalẽ accipiens collũ ei⁹ cinxit. ⁊ mox diabolo abscẽdente cadauer putridũ ibidẽ remãsit. Tantusq̃ feror inde exalauit vt null⁹ q̃ ℍ vidit ambigeret: q̃n corpus alicui⁹ mulieris mortue fuisset: ꝙ diabolus assumpsisset.

Legenda cxliij. ℍ

De assumptõe btẽ Marie virginis.

Assumptio btẽ Ma

a rie virginis qualiter facta sit: ex quodam libello apocrifo q̃ Johãni euangeliste ascribit: edocek. Apostolis nãq̃ ob predicatiõis gratiam diuersas mundi subeũtibus regionis virgo beata in domo iuxta montem syon posita dicit remansisse. omniaq̃ loca filij sui: scilicz locum baptismi. ieiunij. oratõis. passiõis. sepulture. resurrectiõis. ⁊ ascensiõis quo ad vixit deuotione sedula visitauit. Et scõm ꝙ ait Epyphani⁹. xxiiij. annis post ascensionẽ filij sui supuixit. Refert ergo ꝙ beata virgo quãdo xp̃m cõcepit erat annor. xiiij. ⁊ in. xv. ipsuz pepit. ⁊ vixit cũ eo annis. xxxiij. ⁊ post mortem xp̃i supuixit. xxiiij. ãnis. Et ꝑm ℍ q̃ obijt erat annor. lxxij. Probabili⁹ tamen videt qõ alibi legitur: vt. xij. ãnis filio supuixerit. ⁊ sic ex sexagenaria sit assumpta: cum apostoli totidẽ annis

ꝑdicauerint in iudea ⁊ circa ptes illas.sicut ec
clesiastica tradit hysto. Die igit quadā dū in si
lij desiderijz cor virginis vehemēter accendit.
estuās animꝰ cōmouet.⁊ i exterioꝝ lachrymā
rum abūdantiā excitat. Cūq; ad tēpus subtra
cti filij eq̄nimiter non ferret subtracta solacia:
ecce angelus cū multo lumie eidez astitit:⁊ re
uerēter vtpote sui dñi matrē salutauit. Aue in
quit bñdicta Maria:suscipiēs bñdictionē illi
us qui mādauit salutē iacob. Ecce autē ramuz
palme de paradiso ad te dñaz attuli:quem an
te feretrū portare iubeas:cum die tertia de cor
pore assumeris.nam filiꝰ tuus te matrē reuerē
dam expectat. Cui Maria rñdit. Si inueni gra
tiam in oculis tuis:obsecro vt nomen tuū mi
hi reuelare digneris.ꝫ hoc peto instātius vt fi
lij ⁊ fratres mei apostoli ad me pariter congre
gent.vt eos anteq̄ moriar corpalibꝰ oculis vi
deam.⁊ ab eis sepeliri valeā.⁊ ipsis ꝑsentibus
spm̄ deo reddā. Hoc iterum peto ⁊ obsecro:vt
anima mea ne corpe exiens nullū spm̄ teterri
mū videat. nullaq; mihi sathane potestas oc
currat. Cui angelus. Cur scire desideras domi
na nomen meū:qđ āmirabile est ⁊ magnū:Ec
ce autē oēs ad te hodie cōgregabūtur apli:qui
nobiles tibi exhibebūt exequias funeris.et in
eoꝝ cōspectu spm̄ exalabis. Naz q̄ olim ꝓphe
tam de iudea in babylonē in crine attulit:subi
to ipse ꝑculdubio ad te aplos adducere pote
rit in momēto. Malignū autē spm̄ videre cur
metuis:cū caput eius oīno cōtriueris ⁊ spolia
ueris ipm̄ sue ptātis impio.fiat tū volūtas tua
vt ipos nō videas. His dictis angelus cū mul
to lumie celos ascēdit. Palma autē illa nimia
claritate splēdebat.⁊ erat quidē virge viriditā
tis cōsimilis:ꝫ folia ipsius vt stella matutina ful
gebant. Factū est autē dum Johānes in ephe
so ꝑdicaret:celū repente intonuit ⁊ nubes can
dida ipm̄ sustulit:ac raptū ante Marie ianuā
collocauit. ꝑcutiensq; ostiū interi introiuit:et
reuerēter virgo virginem salutauit. Quē felix
maria cōspiciens vehemēter obstupuit:et pre
gaudio lachrymas cōtinere nequit.dixitq;. Fi
li iohānes:memor esto verboꝝ magri tui:qui
bus me tibi in matrē ⁊ te mihi in filiū cōmen
dauit.ecce a dño euocata debitū humane con
ditōis exoluo.ac corpus meuz tibi cura sollici
ta recōmendo. Audiui em̄ iudeos inuisse cōsili
um:dicētes. Expectemꝰ viri frēs quoadusq; il
la que Jesum portauit subeat mortē:⁊ corpus
eius cōtinuo rapiemꝰ:ac insectū ignibus com
buremꝰ. Tu igitur hanc palmaz deferri facies
ante feretrū cum corpus meū duxeritis ad se
pulcrū. Dixitq; iohānes. O vtinā hic eēnt om
nes apostoli fratres mei:vt decēter tibi parare
possemꝰ exequias:ac exoluere laudes dignas.
Hec illo dicēte oēs apli de locis in qbꝰ ꝑdica
bāt a nubibꝰ rapiunt:⁊ añ marie ostiū collocā
tur. Qui videntes se ibidē insimul ꝓgregatos
mirabāt dicētes. Quenaz causa ē ꝓpt quā nos
hic dñs insimul cōgregauit: Johānes igit ad
eos exijt:⁊ dñaz de corpe recessuram ꝑdixit. Et
addidit dicēs. Videte frēs ne cū obierit aliqs
eā defleat:ne hoc vides ꝑplus ꝓturbet ⁊ dicat.
ecce quō isti timēt mortē:q̄ tñ alijs ꝑdicant re
surrectionē. ℟ Dionysiꝰ pauli apli discipu
lus in li.de diui.no. hoc idez asserit.aplos.s.in
dormitiōe virginis cōuenisse.⁊ se silr interfuis
se.ac vnūquēq; in laudē xpi ⁊ virginis sermo
nem fecisse.. Ait em̄ sic:loquēs ad Hierotheū.
Nos vt nosti ⁊ ipse ⁊ multi sāctoꝝ nostroꝝ fra
trum cōuenimꝰ ad visionē corpis vite ꝑcipis
⁊ qđ deum suscepit. Aderat autē ⁊ frater dñi ia
cobus ⁊ petrus summa ⁊ ꝑfectissima theolo
goꝝ summitas. Postea visum est post visionē
vt vniuersi hierarchie laudarēt:sicut vnusq̄sq;
erat sufficiēs infinite virtutis bonitatē hierar
chice infirmitatis. Hec Dionys. Cum autē
beata maria oēs aplos cōgregatos vidisset:do
minū bñdixit.⁊ in medio eoꝝ ardēt̄ lampa
dibus ⁊ lucernis cōsedit. Circa vo horam no
ctis tertiam Jesus aduenit cum angeloꝝ ordi
nibus.patriarchaꝝ cetibus. martyrū agmib⁹.
cōfessoꝝ acie. virginūq; chorus.⁊ ante thoꝝ vir
ginis acies ordinant.⁊ dulcia cantica frequen
tant. Quales autē exeq̄e ibidez celebrate sint:
ex ꝑdicto libello qui iohānī ascribit edocetur.
Nam prior ipse Jesus inchoauit dicēs. Veni
electa mea ⁊ ponā in te thronū meum.quia cō
cupiuit spēm tuam. Et illa. Paratū cor meum
dñe:paratū cor meū. Tūc oēs qui cū Jesu ve
nerāt dulciter intonauerūt dicētes. Hec ē que
nesciuit thoꝝ in delictis:habebit fructū in rese
ctōe aiaꝝ sanctaꝝ. Ipsa autē de semetipa eccī
nit dicēs. Beatā me dicēt oēs generatōes.qz fe
cit mihi magna q̄ po. est ⁊ sanc.no.eius. Tunc
cantor cantoꝝ oibus intonauit excellēti⁹. Ve
ni de libabo spōsa:veni coronaberꝛ. Et illa. Ec
ce venio.qz in capite libri scriptuz est de me:vt
facerē voluntatē tuā deus. qz exultauit spiritꝰ
meꝰ in te salutari meo. Sicq; marie aia de cor
pore egredit:⁊ in vlnas filij aduolauit. Fuitq;
tam a dolore carnis extranea q̄ a corruptione
extiterat aliena. Dixitq; aplis dñs. Corpus vir
ginis matris in vallē iosaphat deferte:⁊ in mo
numēto nouo qđ ibidez inuenietis illud recō
dite.⁊ me ibidē triduo donec ad vos redeā ex
pectate. Statimq; circūdederūt eā flores rosa
rū.cetꝰ.s.martyꝝ:⁊ lilia q̄allū.agmia.s.angelo
ꝝ ꝓfessoꝝ ⁊ virginū. Post eā apli clamitant:
dicētes. Virgo prudētissima quo ꝓgrederis:
Esto nri memor o domina. Tunc ꝛ̄ concentuz

ascendentiū cetus q̄ remāserāt admirati cōcite obuiā ꝓcesserūt. Videntesq̄ regē suū femine animā in vlnis ꝓpꝛijs baiulantē:illāq̄ sup illū innixā:obstupefacti ceperūt clamare dicentes. Que est ista q̄ ascēdit de deserto delicijs affluens inixa sup dilectū suū:Quib⁹cōcomitātes dixerūt. Ista ē speciosa inē filias hierlm:sic videritis eā plenā charitate ꝛ dilectōe. Siccq̄ in celum gaudēs suscipit:ꝛ a dextris filij in throno glie collocat. Apli aūt viderūt ei⁹ aiaz tāti esse cādoꝛis vt nulla mortaliū lingua possit effari.

E Tres aūt vgies q̄ ibidē erāt cū coꝛp⁹ei⁹ laudi gfa expoliassent:tāta statim coꝛp⁹ei⁹ claritate resplēduit vt tāgi q̄dē ad laudū posset:videri aūt nō posset. Tādiu autē lux illa ibidē resplēduit donec coꝛp⁹ eius a vginib⁹ totū fuit. Apli autē coꝛp⁹ ei⁹ reuerēter ceperūt:ꝛ sup feretꝝ posuerūt. dixitq̄ iohānes petro. Hāc palmā ante feretꝝ petre portabis:q̄ dñs nobis te ꝓtulit:ꝛ suaꝝ ouiū pastoꝛē ꝛ ꝓncipē ordinauit Cui petr⁹. Hāc pot⁹ portare te cōuenit:q̄ virgo a dño es elect⁹:ꝛ dignū est vt palmaz virginis virgo ferat. tu sup pect⁹ dñi recūbere meruisti:ꝛ exinde sapie ac gre pl⁹ ceteris fluēta potasti. Et iustū videt vt q̄ a filio recepisti plus muneris:impēdas vgini pl⁹ honoꝛis. Tu igit poꝛtare debes hāc palmā lumis ad exeq̄as sanctitatis:q̄ potat⁹ eis poculo lucis de fonte ꝑpetue claritatis. ego aūt portabo cū feretro sctm̄ coꝛpus. cereri aūt apli frēs nostri circūdātes feretrū:referāt laudes deo. Paul⁹ autē dixit ei. Et ego q̄ minim⁹ oim vestrū sum portabo tecum. Eleuātes itaq̄ petrus ꝛ paul⁹ feretrū:petr⁹ incepit cātare ac dicere. Exit isrl de egypto alla. Ceteri autē apli cāticū dulcē ꝓsequūtur. Dñs autē feretrū ꝛ apl̄os nube ꝓtexit:ita q̄ ipsi nō videbant: ꝑ tm̄ eoꝝ vox audiebat. Affuerūt et angeli cū apl̄is ꝓcinentes:ꝛ totā terram sonitū mire suauitatis replētes. Excitati oēs ad tam dulcē sonū ꝛ melodiaz de ciuitate veloci⁹ exeunt:ꝛ q̄dā hoc sit diligēter scisciteant. Tūc extitit q̄ diceret. Marīā illā discipuli Jesu efferūt mortuā:circa illā hāc quā auditis ꝓcinūt melodiā. Tūc ad arma oēs ꝓcurrerūt:ꝛ se mutuo hoꝛtabant dicētes. Venite oēs discipulos occidam⁹:ac coꝛp⁹ illud q̄ seductoꝛē illū poꝛtauit ignib⁹ ꝓburam⁹. Princeps autē sacerdotū hoc videns obstupuit:ꝛ ira replet⁹ ait. Ecce tabernaculū illi⁹ q̄ nos ꝛ gen⁹ nr̄m ꝓturbauit:q̄lē gliam nūc accepit. Et hoc dicens man⁹ ad feretrū misit:volēs illud euertere ac ad terrā deducere. tunc man⁹ eius subito ambo aruerūt ꝛ lectulo adheserūt:ita vt ad lectulū manib⁹ pēderet:ꝛ nimio cruciatu vexatus lamētabil'r eiularet. Reliqu⁹ autē ppl'us angelis qui erāt in nubibus cecitate ꝓcussus est. Princeps aūt sacerdotū clamabat dicens. Sancte petre in hac tribulatiōe me non despicias:ꝛ ꝓ me obsecro ad dñm p̄ces fundas. memoꝛ em̄ debes esse qualiter aliq̄n tibi astiti:ꝛ q̄liter te accusante ancilla ostiaria excusaui. Cui petr⁹. In obsequijs dñe nostre impediti sum⁹:ꝛ curatiōi tue intendere nō valem⁹. Verūtamē si in dñm nr̄m Jesum ꝛ in hanc q̄ ipm genuit et poꝛtauit crediderīs: spero q̄ ꝓtinuo sanitatis bñficio potieris. Qui respōdit. Credo dñm Jesum xp̄m verū esse filium dei:ꝛ hanc sacratissimā matrem eius. Statimq̄ a feretro manus eius solute sunt:sed tamen in brachijs adhuc aridꝛitas remāsit:ꝛ doloꝛ vehemens non recesserat. Dixitq̄ ei petr⁹. Osculare feretrū ꝛ dic. credo in deū Jesū christum quē ista in vtero poꝛtauit:ꝛ post partum virgo ꝑmansit. Hō cum feciss̄et:cōtinuo pristine est reddit⁹ sanitati. Dixitq̄ ei petr⁹. Accipe hanc palmā de manu fratris nostri iohānis:et pones eam sup populū excecatū. ꝛ quicūq̄ credere voluerit recipiet visum. qui autē credere noluerit videre nō poterit in eternū. Mariam autē poꝛtantes apostoli in monumēto posuerunt:ꝛ iuxta illud vt domin⁹ iusserat ꝓsederūt. Tertia autē die venies Jesus cum multitudine angeloꝝ:ipos salutauit dicens. Pax vobis Qui respōderūt. Gloria tibi deus q̄ facis mirabilia magna sol⁹. Et dixit apl̄is dñs. Quid gratie ꝛ honoꝛis vobis videt vt mee nūc cōferam genitrici:Et illi. Justum videt dñe seruis tuis:vt sicut tu devicta moꝛte regnas in secula sic tue resuscites mr̄is coꝛpusculuz ꝛ a dextris tuis colloces in eternū. Quo annuēte michael angelus cōtinuo affuit ꝛ Marie aiam coꝛaz dño ꝓsentauit. Tunc saluatoꝛ locut⁹ est dicēs. Surge ꝓxima mea. columba mea. tabernaculum glorie. vasculū vite. templum celeste. vt sicut ꝓ coitū labez nō sensisti crimis:sic in sepulcro solutionē coꝛpis minime patiaris. Statimq̄ anima ad Marie accessit coꝛpusculuz:et de tumulo ꝓdijt gloriosum. siccq̄ ad ethereū assumitur thalamū:comitante secum multitudine angeloꝝ. Thomas autē cum abesset:et rediēs credere recusaret:subito zonam qua coꝛp⁹ eius p̄cinctum fuerat ab aere recepit illesam. vt vel sic intelligeret q̄ totaliter fuisset assumpta.

D Hoc autē totum q̄ ꝓdictū est videt esse illud apocrisum de quo Hieronym⁹ in epistola sue sermōe ad Paulā ꝛ Eustochiū sic ait Ille sane libellus vere apocrisus est censend⁹: nisi quo ad aliqua fidedigna que vident a sanctis approbata. que sunt nouem. scz q̄ ꝓmissa sit et exhibita virgini oīmoda cōsolatio. apl̄oꝝ omniū ꝓgregatio. fine doloꝛe cōsummatio. sepulture in valle iosaphat ꝑparatio. exequialis deuotio. christi et tot⁹ curie celestis obuiatio.

iudeoꝝ psecutio.miraculoꝝ in oñi causa decē te coruscatio.in aia simul et corpe assumptio. Porro alia multa sunt ibi posita potⁱ ad sīlationē ꝙ ad veritatē.vt q thomas nō affuerit ꝛ veniēs dubitauerit:ꝛ his sīlia q̄ p se patēt:que sunt relinquēda potⁱ ꝙ asserēda. Hestimēta autē ipsⁱ ad cōsolationē fidelīū dicunt i tumulo remānsisse.vñ ꝛ de q̄dā pte ipsaꝝ vestīū tale miraculū cōtigisse narrāt.Cū dux normannoꝝ vrbē carnotēsīū obsedisset:epūs illⁱ vbis tunicā btē Marie q̄ ibidē ꝓuabāt more vexilli haste imposuit:ꝛ subsequēte populo securⁱ ad hostes exiuit. statimq; omnis hostilis exercitⁱ amētia ꝛ cecitate pcussus est.stabatq; totⁱ corde tremulus:ꝛ totus aio stupefactus. Nō illi de ciuitate vidētes diuino iudicio supaddunt ꝛ hostes atrociter cedūt. Nō btē Marie pluri mū displicuisse,pbāt:ex eo ꝙ ptinⁱ tunica illa disparuit:ꝛ visuꝫ cōtinuo hostis recepit. In reuelatōibⁱ scē elizabeth legīt ꝙ dū ipsa elizabeth q̄dā vice in spū rapta eēt:vidit in loco valde remoto quoddā sepulcrū multo lumīe circūfulsum ꝛ q̄si spēm mulieris in eo.ꝛ circūstabat mīltitudo angeloꝝ.ꝛ pⁱ pusillū de sepulcro erepta est:ꝛ in sublime cū illa astantiū multitudine eleuata. Et ecce in eius occursuꝫ vir q̄daꝫ de celis admirabilis ꝛ gl'iosus aduenit portās in dextera crucis vexillū:ꝛ cū eo infinita milia angeloꝝ.sicq; eā alacriter suscipiētes:cum magno cōcentu eā in celos deduxerūt. Post modicū ꝏ tpis elizabeth angelū cū quo sepe loq̄bat:de pdicta visiōe interrogauit. Qui rndēs ait.Ostēsuꝫ est tibi in hac visiōe quō tam i carne ꝙ in spū dña nra in celū assumpta est.Dicit aūt in eisdē reuelatōibⁱ sibi reuelatum esse.ꝙ post.xl.dies sui trāsitus in corpe sit assumpta. Nam beata Maria secū colloquēs:ait. Post ascensionē dñi anno integro ꝛ tot diebⁱ q̄t sunt a die ascensiōis vsq; ad diem mee assumptiōis supuixi.Oñes aūt apli dormitōi mee interfuerūt:ꝛ corpⁱ meū reuerēter sepulture dederūt. ß.xl.die postmodū resurrexi. Cū aūt elizabeth eā interrogasset vtrū hoc manifestare vel celare deberet:dixit nec carnalibus ꝛ incredulis reuelāda:nec deuotis ꝛ fidelibⁱ abscōdēda. E

Notandū est ergo ꝙ gloriosa virgo Maria assumpta ꝛ exaltata est integraliter.honorabiliter.letāter.ꝛ excellēter. Assumpta est em̄ integre in aia ꝛ corpe sicut pie credit eccl'ia. Nō q̄dē multi scōꝝ nō solū asserūt:ß etiā hoc ꝓbare aptis rōnibⁱ molīunt. Bernardi em̄ rō est. Oñm scōꝝ corpa deⁱ pciosa sublimauit:vtputa petri ꝛ iacobi.tā gl'iose venerabilia reddidit. ꝛ honore tā mirifico sblimauit:vt ꝛ ipsis deputet locus eoꝝ veneratōi cōgruus:ꝛ ad ipa mūdus ꝓperet vniuersus.Si igitur Marie corpⁱ super terrā esse dicatur:ꝛ nec tamē deuota frequētetur visitatōe fidelīū:nec eidem locus deputet honoris.Nimirū videbit xp̄us honorē materni corpis cōtempsisse:cū ñ sup terrā aliorū sanctoꝝ corpa sic honoret. Hieronymⁱ etiam dicit ꝙ .xviij.kal'.septēbris Maria ad celos ascendit.Nō ꝏ dicit de Marie corpali assumptōe:ecclesia potⁱ elegit pie duobitare ꝙ aliq̄d temere diffinire:in sequētibus credendū eē sic,pbat. Si nō desunt q̄ dicūt in his qui cū xp̄o resurrexerūt perpetuā resurrectiōem iā eē cōpletā.ꝛ nōnulli credāt custodē virginis Johannē etiā glorificata carne gaudere cuꝫ xp̄o:cur id nō magis est credēdū de matre saluatoris:Qui em̄ dixit Honora patrē ꝛ matreꝫ.Et Non veni soluere legē:ß adimplere. Profecto matrē suam sup oēs honorauit.nec nos de beata Maria modo factū ambiguim⁹. Augustinⁱ aūt non solū hoc affirmat:ß etiā tribus ratiōibus hoc,pbat. Et pma quidē est carnis christi et virginis vnitas.ait em̄ sic. Putredo nāq; ꝛ vermis hūane ē obprobriū pditōis.a quo obprobrio cū Jesus alienⁱ sit Marie natura excipit:quā Jesus de ea assumpsisse,pbāt.Secunda ratio est corpis eius dignitas.vñ ait.Thronum dei.thalamū dñi.tabernaculū xp̄i dignū est ibi eē vbi est ipse.Taz pciosum thesaurū dignⁱ est celo seruari ꝙ terra.Tertia est virginalis carnis perfecta integritas.ait em̄ sic. Letare maria letīcia inenarrabili corpe et aia i ꝓprio filio cum ꝓprio filio q ꝓprīū filīū.Nec seq̄ dz corruptōis erūna quam nulla secura est tantū filium pariēdo integritatis corruptio:vt sit semp incorrupta quaz tanta pfudit gratia.sit integre viuens que omnīū integrā pfectāq; genuit vitā.sit cū illo quē in suo gessit vtero sit apud illū illa q̄ genuit fouit ꝛ aluit illū:maria dei genitrix:dei mistrix ꝛ seruitrix.De q̄ qz alīt sentire nō audeo aliud dicere nō pīsumo. Ad ß facit qō ille egregiⁱ versificator ait. Scādit ad etherа ꝏgo puerpia:virgula yesse.Non sine corpe ß sine tpe tendit ad eē. Secūdo letāter.De ß dicit Gerardⁱ epūs ꝛ martyr in suis omel'.Ho die ꝏginē btām celi susceperūt letanter.angeli gaudēdo.archangeli iubilādo.throni exultando.domiatōes psallendo. principatus armonisando.ptātes cytharisando.cherubin ꝛ seraphin hymnisando:atq; ad supnū diuine maiestatis tribunal ducendo. F Tertio honorabiliter.quia ipse Jesus ꝛ totus militie celestis exercitⁱ eidem obuiā venit. Vñ Hieronymⁱ. Quis illō cogitare sufficiat ꝙ gl'iose hodie regina mūdi ꝓcessit:q̄nto deuotiōis affectu tota in eiⁱ occursū celestīū legionū ꝓdierit multitudo:quantis ad thronum canticis sit deducta: ꝙplacido vultu: ꝙserena facie: ꝙdiuinis am-

plexibus sit a filio suscepta ⁊ sup oēm creaturā exaltata. Idē. Hodierna die credendū est militiā celoꝝ festiue genitrici dei obuiā aduenisse: eamq; ingenti lumie circūfulsisse: ⁊ vsq; ad dei thronū cū laudib⁹ et cāticis spūalib⁹ pduxisse. celestē quoq; militiā hierl'm tanc ineffabili letitia exultasse: ⁊ iocundā tam ineffabili charitate ⁊ oi gratulatōe iubilasse. qm festiuitas hec q̄ nobis hodie reuoluit ānua: illis oibus facta ē cōtinua. Credit quoq; q ipse saluator pse tot⁹ festiu⁹ occurrerit. ⁊ cū gaudio eam secū in throno collocauerit: alis quoq; non implesset qō in lege ipse mādauit: honora p̄ez tuū ⁊ mr̄ez tuā. Hec Hieron⁹. Quarto excellēter. Hieroñ. Hec est dies in qua vsq; ad throni celsitudinē intemerata mater ⁊ virgo pcessit: atq; in regni solio sublimata post xp̄m gl'iosa resedit. Qualiter antē in celesti gloria sublimata ⁊ honorifi cata sit: oñdit beat⁹ Gerard⁹ i suis omel. dicēs. Solus dñs Iesus xp̄us potest hāc magnifica re quēadmodū fecit: vt ab ipsa matestate laudem cōtinue accipiat ⁊ honorē: angelicis stipata choris. archāgelicis vallata turmis. throno-rum hincinde possessa iubilatōibus. dñationū circūcincta tripudijs. p̄ncipatuū circūsepta obsequijs. potestatū amplexata planisibus. virtutum gyrata honoribus. cherubin circūstantiata hymnificatiōibus. seraphin vndiq; possessa ineffabilib⁹ cantatōibus. ipsa quoq; ineffabilissima trinitas pbenni tripudio sibi applaudit: atq; sua gratia in ea tota redūdante oēs eidem attendere facit. aplox splēdidissim⁹ ordo incessabili laude eā extollit. martyrū multitudo oi-mode supplicat tante domie. pfessoꝝ exercitus innumerabilis cōtinuū sibi psonat cantū. virginū candidissima cōcio iugem choreā ad suā celebrat gloriā. inuite etiā infernus sibi vlulat: ⁊ pcacissimi demones cōclamāt. Quidā clericus virgini Marie deuot⁹ cōtra dolorez q̄q; vulnerū xp̄i eam quotidie p hec verba q̄si p̄solari studebat: dicēs. Gaude dei genitrix virgo imaculata. gaude q̄ ab angelo gaudiū suscepisti. gaude q̄ genuisti eterni lumis claritatē. gaude mater. gaude sācta dei genitrix virgo. tu sola mater inupta. te laudat oīs creatura ⁊ factura. genitrix lucis: sis p nobis q̄sum⁹ perpetua interuētrix. Hic cū nimio languore correptus ad extrema venisset pauore pturbari cepit. cui virgo apparēs dixit. Cur fili tanto timore trepidas q̄ totiēs mihi gauditz nūciasti: Gaude etiā tu. ⁊ vt eternaliter gaudeas veni mecū.

¶ Miles quidā potens valde ⁊ diues dum oia bona sua indiscreta libalitate dispgeret: ad tantā devenit inopiā vt q̄ p̄sueuerat magna tribuere iaz inciperet minimis indigere. Habebat autē q̄dā vxorē pudicissimā ⁊ btē Marie valde devotā. Appropinquāte aūt q̄dā solēnitate in q̄ p̄dict⁹ miles mlta donaria p̄sueuerat elargiri: cū iam q̄d tribueret nō hāret nimia cōfusione ⁊ verecūdia duct⁹ quousq; p̄dicta transisset solēnitas: desertū locū meroris amicū expetijt vt fortune sue incōmoda plangeret ⁊ verecundiam euitaret. Et ecce subito quidam equ⁹ valde terribilis: tribilioꝝ hūs sessorē ad eū accessit. cui⁹ sessor eū alloquit: ⁊ causam tante tristicie scisciat. Cui cū oia q̄ sibi p̄tigerāt p ordinē enarrasset: ille ait. Si mihi in modico obtemperare volueris: magis q̄z antea gloria ⁊ diuitijs abūdabis. Spondet ille p̄ncipi tenebrarū se quicq̄d iusserit: libēter facturū dūmodo ipse sibi impleat qō p̄mittit. Et ille. Ecce pgēs i domū tuā in tali loco req̄ras: ⁊ ibidē tot auri ⁊ argēti pōdera: tot lapides p̄ciosos inuenies. Mihi aūt hoc facias vt tali die vxorē tuaz hucad me adducas. Sub tali p̄missiōe miles ad domū reuertit: ⁊ in loco de quo sibi dixerat q̄rēs repperit oīa que p̄dixit. Que inuenies mox emit palacia. largit dona. redimit fundos. cōparat seruos. Appropinquante vo die statuta vxorem suā vocauit ⁊ dixit. Equū cōscendite: q: aliquo longi⁹ mecū pgerevos oportet. At illa tremēs ac pauēs ⁊ viri impio p̄dicere nō p̄sumēs: beate Marie se devote cōmendauit: et post virū abire cepit. Cū aūt longi⁹ pcessissent ⁊ in via quādaz ecclesiā inuenissent: illa de equo descendēs ecclesiā intrauit viro exteri⁹ expectā te. Dum vo btē Marie se devote p̄mendaret illa subito obdormiuit: ⁊ virgo gloriosa predicte matrone in habitu ⁊ q̄litate p oia sil'is de altari pcessit. ⁊ foras exiēs equū p̄scendit: matrona illa in eccl'ia dormiēte ⁊ remanēte. Vir aūt suā esse vxorē arbitrās. pfect⁹ est. Cū aūt ad locū statutū venisset: ecce p̄nceps tenebraz cū nimio impetu veniebat ⁊ ad locuz festinabat. Et cum appropinq̄sset statim ille infremuit: ⁊ tremens ac pauens accedere nō p̄sumpsit. dixitq; militi. Infidelissime hominū cur me taliter illusisti: ⁊ p tantis bñficijs mihi talia cōtulisti: Ego eā tibi dixerā vt ad me deduceres tuā cōiugem ⁊ tu adduxisti dñi genitricē. volebā vxorem tuā ⁊ tu adduxisti mihi Mariā. Nam cū vxor tua mihi mltas inferat iniurias: de ea volebam expetere vltionē. ⁊ tu ad me istā adduxisti vt me torq̄at et ad infernū mittat. Audiens hoc vir vehemēter stupebat: et p̄ timore ⁊ admiratione nimia loqui non poterat. Beata autem Maria dixit. Qua temeritate nequā spiritus devote mee nocere p̄sumpsisti: Nō hoc tibi impune cedet: Et nūc te hac plector⁹ sentētia vt i infernū descēdas: ⁊ alicui me cū devotione invocāti nocere de cetero nō p̄sumas. Ille aūt cū multo ejulatu recessit. Et vir de equo

exiliens se ad ei⁹ pedes ꝓstrauit. Quem vgo increpãs ad suã vxorem q̃ adhuc in eccl̃ia dormiuit iubet redire ⁊ omẽs diuitias demonis abijcere. Rediẽs igr̃ cũ adhuc vxorẽ suã dormientẽ inueniret eã excitauit. ⁊ sibi q̃e acciderãt enarrauit. Cũ aũt domũ redissent ⁊ oẽs demonis diuitias abiecissent. in laudem vgis deuotissime ꝑmanserũt. ⁊ multas postmoduz diuitias ipa largiẽte virgine receperunt. ℍ

Ad iudiciũ dei q̃dã in visione rapit̃. q̃ pctõrũ sarcina grauabat. Et ecce sathan affuit ⁊ dixit. Nihil in hui⁹ aĩa hẽtis ꝓpr̃ij. ℔ mei potius exist̃ dñij. Habeo ei ide publicũ instrumentũ Cui dixit dñs. Vbi est tuum instrumentum. Et ille. Instrumentũ hẽo q̃ ore ꝓpr̃io ipe dictasti. ⁊ ꝑpetuo duraturꝫ sanxisti. Dixisti ei q̃cũq; hora comederitis morte morieminí. Cuz igr̃ iste sit de ꝓgenie illorum qui cibum vetitum comederunt iure instrumenti publici mecum in iudicio debet mori. Dixit aũt dñs permittit tibi o hõ ꝓ te loqui. Ille aũt obmutuit. Dixit iterꝫ demon. Mea ẽ iterꝫ ꝓscꝑtõe. q⁹ eaz tam. xxx. annis possedi. ⁊ mihi tãq̃ ſu⁹ ꝓpr̃ius obediuit. Et adhuc ille obmutuit. Demon iterũ dixit. Mea est etiã q⁹ ⁊ si aliqua bona fecerit. ei⁹tũ mala incõpabl̃r vincũt bõa. Dñs aũt nolẽs ꝑ eũ cito ꝓferre sniam eidẽ ẽminũ concessit octo dieꝫ vt octauo die coz̃ã se ꝓperet. et de his oib⁹ rõnem reddẽt. Cũ igr̃ a facie domini timẽs ac merens abiret. q̃dam ei obuiauit. ⁊ cãm tãte tristitie req̃siuit. Cui cũ ille oĩa p ordinẽ retulisset. At ille. Ne tieas nec formides. q⁹ de ꝑ viriliter te iuuabo. Cũ aũt ab eo interrogarẽt q̃ noie vocarẽt. ait. Veritas est nomẽ meũ. Inuẽit q̃z scõz q̃ ꝑmisit eũ iuuare efficaciter de scõo. Interrogatus aũt q̃ noie vocarẽt. rñdit. Iusticia voco⁹. Die aũt octauo ante iudicium venit. ⁊ demon ei ꝑmũ obiecit. Ad q̃ rñdens veritas ait. Duplicẽ mortẽ eẽ nouim⁹ corꝑis. s. ⁊ gehenne. Illud ℊ instrumentuz q̃ ꝓ te demon allegas non loquitur de morte gehenne ℔ corꝑis. Q̃ q̃dem ex ℔ manifestuz est q⁹ cũ oẽs in illa sñia includant. s. q̃ corꝑore moriant. nõ tñ oẽs gehenne ignibus moriunt q̃ntum eñ ad mortem corꝑis est sp duraturuz q̃ntũ vo ad mortem aie est ꝓpr̃i sanguinez reuocatũ. Tunc demon videns q⁹ in primo succubuit. scõm sibi obijcere cepit. Sz iustitia affuit ⁊ ꝓ eo tal̃r rñdit. Licet eũ multis ãnis seruũ possederis. tñ rõ sp ꝓtradixit. sp eñ rõ murmurabat q⁹ tã crudeli dño seruiebat. Ad tertiuz obiectũ neminẽ habuit adiutorẽ. Dixitq; dñs Afferatur statera. ⁊ bona ⁊ mala oĩa ponderẽt Veritas aũt ⁊ iustitia peccatori dixerunt. Ad matrem misc̃die q̃ iuxta dominum sedet tota mente recurre. ⁊ eã in tui adiutoriũ inuocare stude. Q̃ cũ ille feciss̃et. b. maria in ei⁹ adiutoriũ venit ⁊ sup̃ staterã ex illa ꝑte vbi erant pauca bona manũ apposuit. Dyabol⁹ aũt ex alia ꝑte trahere conabat. ℔ mater misc̃die ꝓualuit. ⁊ pctõrem liberauit. Ille igr̃ ad se rediẽs ĩ melius vitã mutauit. ¶ In ciuitate bituricen si circa annos dñi. d. xxvij. cum xp̃iani i die pasche cõlcarent cũ pueris xp̃ianoz̃ q̃dam puer iudeoz̃ ad altare accedens corꝑ⁹ dñi cũ eisdez ꝑcepit. Reuersus domũ cum a pr̃e vñ vẽisset interrogarẽt. rñdit se cũ pueris xp̃ianis cuz q̃bus ad scolas ibat ad eccl̃iam iuisse ⁊ cuz eis cõlcasse. Tũc pr̃ eius furore repletus. puerum apprehendit. ⁊ continuo in fornacem ardentẽ q̃ ibidẽ erat ꝓiecit. Statim aũt ỹ genitrix ipsẽ ymagis quã puer sup̃ altare viderat eidez affuit. ⁊ eũ illesũ ab igne ſuauit. M̃ vo pueri multos iudeoz̃ ⁊ xp̃ianoz̃ suis clamoribus ꝓgregauit. q̃ videntes puez̃ in fornace nil lesionis hũtem. ipm inde extraxerũt. ⁊ qũo potuisset euadere interrogauerũt. Qui rñdit. Quoniam illa reuerenda dña que super altare stabat mihi auxilium prebuit. ⁊ omne a me incendium ꝓpulsauit. Tunc xp̃iani intelligentes esse ymaginem beate Marie p̃ẽ pueri acceperũt. ⁊ ipm in fornacẽ ꝓiecerũt. qui cõtinuo cõbustus ⁊ penitus cõsumptus est. Quidam monachi añ diẽ iuxta fluuiũ stabant ⁊ ibidem se fabulis ⁊ ociosis ꝑmonibus resoluebant. Et ecce audiunt remiges p flumẽ impetu nimio nauigantes. Quibus monachi dixerunt. Qui estis vos. Et illi. Demones sumus q̃ animam ebroini ꝑpositi domus regl̃ frãcoz̃ q̃ a monasterio scti galli apostatauit in isernũ deferim⁹ Q̃ audientes monachi vehemẽtissime timuerunt. ⁊ fortiter exclamauerũt. Sancta Maria ora pro nobis. Quibus demones dixerũt bene Mariam inuocastis. vos enim discerpere ⁊ submergere volebamus. quia vos dissolute et extra horam confabulantes inuenimus. Tunc monachi redeunt ad cenobium. Et demones properant ad infernum. Erat quidam monachus valde lubricus. sed in beatam mariã valde deuotus. Quadã nocte ad scel⁹ asuetũ pergens. ⁊ coram altari trãsiẽs beatam virginẽ salutauit. ⁊ sic de eccl̃ia exiens dũ quẽdã fluuiũ vellet transire in aquã decidẽs expirauit. Cui⁹ aiam cũ demones rapuissent affuerũt angeli vt eã liberarent. Quibus demones dixerũt. Vt q̃d huc aduenistis. nihil i hac aĩa hẽtis. Statimq; btã maria affuit. ⁊ cur ei⁹ animã rape ꝑsumpserãt increpauit. Illi aũt dixerunt. q⁹ eũ finisse vitã in malis opibus inuenerunt. Ille illa. Falsa sũt q̃ ꝓfertis. Scio eñ q⁹ aliquo ꝓgens me ꝑ salutabat. ⁊ rediens simili ter faciebat. Q̃ si dicitis vob vim fieri ponaq

mus in iudicio sūmi regis. Cū de hoc coꝝ dño
mino disceptarēt. placuit ei vt aīa ad coꝛp⁹ re-
diret ⁊ de suis actib⁹ peniteret. Interea frēs vi
dentes matutinas differri sacristā querūt ⁊ vs-
q; ad fluuiū pgētes submersū in aqua reperi-
unt. Cūq; extracto coꝛpe secū q̄d factū fuerat
mirarent. ille repente ad vitā redijt. ⁊ rē gestā
referens vitā in bonis opib⁹ consummauit.

Quedā mulier a demone sibi visibiliter in
forma hominis apparente multas molestias
sustinebat. multaq; remedia nunc aque bene-
dicte aspersionē nunc ꝑ nūc illud adhibebat.
sed nec sic ille cessabat. Quidā aūt vir sanctus
sibi consuluit. vt cū ad eā accedēt illa elevatis
manibus. sctā maria adiuua me ꝓtin⁹ excla-
maret. Qō cū illa fecisset dyabolus q̄si lapide
pcussus territus stetit. ⁊ postmodū dixit. Ma
lus diabolus intret in buccā illius q̄ te istō do
cuit. ⁊ statim euanuit nec ad eam postmodus
accessit. ℟

Od⁹ sacratissime assumptōnis Marie
m traditur in q̄dam ꝓmone ex diuersis di
ctis sctō⁹ cōpilato. q̄ in plurib⁹ eccl̄ijs
solēniter legit. Vbi sic hz. Que in sctō⁹ pat⁹
narratōib⁹ in toto oꝛbe de veneranda migrati-
one dei genitricis inuenire potui ad ipi⁹ lau-
dē cōmemoꝛare curaui. Sanctus cosmas co-
gnomento vestitoꝛ ea q̄ ab eoꝝ posteris q̄ inf
fuerūt se didicisse certa relatōne cōmēoꝛat ob
mittendū nō est. Ait em̄. Quoniā em̄ xp̄s ad
se vite genitricē disposuit adducere. per angе-
lū consuetū ei ꝓnūciat doꝛmitōnis exitum ne
moꝛs inopinate veniens turbatōꝛ ipi afferret.
Obsecrauerat illa facie ad faciē cū adhuc i ter
ra conuersaretur filiū. ne videret quēq; spūum
malignoꝝ. ꝓmittit igit angelū ad eā cū hmōi
verbis. Tp̄s est te assumendi ad me matrem
meam. Sic em̄ terrā gaudio replesti. ita fac ce
lestia gꝛarulari. ꝑis mei mansiones iocūdas
redde. sctōꝝ meoꝝ spūs consolare. Ne turbe-
ris deserens coꝛrūpendū cū suis concupiscen-
tijs mundū. adeptura celeste palatiū. Nec o
mater kreat te carnis seq̄stratio. que ad vitā vo
caris ꝑpetuā. ad gaudiū indeficiens. ad pacis
requiem. ad cōuersatōꝛ securā. ad refectionem
interminabilē. ad lucē inaccessibilē. ad diē nō
vespascentē. ad gloriā inenarrabilē. ad meip̄m
tuū filiū vniuersitatis factoꝛem. Ego n. suꝛ vi
ta eterna. dilectio incōpabilis. habitatio ineffa
bilis. lumen nesciens tenebꝛas. inestimabilis
bonitas. Da sine trepidatōne terre qō suū est.
non te q̄q̄ de manu mea rapiet. qm̄ in manu
mea sunt oēs fines terre. Depone mihi coꝛp⁹
tuū. qꝛ in vtero tuo posui diuinitatem meam.
Nō gliabit sup te moꝛs. quia vitam genuisti.
Nō obfuscabit te caliginis vmbꝛa. quia lumē
peperisti. Nō concisiōis ꝓtritio te attinget. qꝛ
meū vas fieri meruisti. Veni iā ad euꝝ q̄ ex te
natus est receptura materni vteri pignoꝛa. e-
ducatōnis mercedē. lactis ⁊ esce vicissitudinē
habita cū vnigenito. festina adherere filio. No
ui eē q̄ alterius affectu filij non angustieris
q̄ te virginē mrēm exhibui toti⁹ mōi exhibeo
te muꝛ. archā saluādoꝝ pontē fluctuantium
baculū imbecilliū. scalam ad celos ascēdenti-
um. ꝓpiciatricē peccantium. Adducā aūt apo
stolos ad te quoꝝ ac si meis sepelitaris mānib⁹.
Decet nāq; vt spūales mee lucis filij q̄b⁹ san-
ctū tradidi spūm. tuū coꝛpus sepeliant. et ipi i
tuo admirabili funere meaꝝ personam ipleāt.
Post hoꝛum narrationem dat angelus virgi-
ni bꝛauiū palme missum ex paradisi ꝓgine
ad certitudinem a diuersus coꝛruptōnem moꝛ
tis victoꝛie ⁊ vestimenta funebꝛia. ac celum q̄
venerat repetit. ℣ Beata maria conuocās
amicos ⁊ cognatos dixit. Notū vob facio me
a tpali vita foꝛe transituram. Opoꝛtet ergo vi
gilare. quia moquoq; transeunte diuina virt⁹
angeloꝝ ⁊ maligni spūs ad moꝛientis lectum
veniunt. His dictis omnes flere ceperūt ac di
cere. Tu times facies spūuꝫ q̄ autoꝛis omniū
mater effici meruisti. q̄ ꝓdonē inferni genui
sti. q̄ sup cherubin ⁊ seraphin ꝓpatū hīe soli-
um meruisti. Quid igit nos faciemus. aut q̄li
ter fugiemus. Videbat multitudo mulieꝝ flen
tiū ⁊ dicentium ne se oꝛphanas derelinqueret
Btā aūt virgo eas consolans ait. Si vos coꝛ-
ruptibiliū natoꝝ matres non toleratis ab eis
modicū separi. quo ego mater ⁊ vgo desidera-
re nō debeo ad meū pgere filiū dei patris vni
genitū. si q̄libet vestꝝ aliq̄ oꝛbabit filio consо-
labitur supstite vel nascituro. ego aūt q̄ vnicū
possideo ⁊ incoꝛrupta maneo. quo ad eum nō
ꝑuerē anxia q̄ oim est vita. Dū aūt hec ageret
.b. iohes adueniēs. quo res se habeat pcuctat
Cui cū vgo sua celestē migratōꝛ annunciasset
ille in terra ꝓstrat⁹ cū lacris clamabat. Quid
sum⁹ nos dñe qm̄ sup nos tantas tribulatōes
inducis. Vt q̄d potius de coꝛpe me nō eduxi
stivt magis sepultus fuissem a dñi mei matre
q̄ eius funeri interessem. Eꝛ ē virgo flentem
in thalamū introducens palmā ⁊ vestimenta
oñdit. ⁊ post ꝑ in lecto sibi ad sepulturā strato
reqeuit. Et ecce validissim⁹ tonitrui son⁹ audit
turbo q̄si nubes candida generat. ⁊ apli aīa
nua dom⁹ vgis instar imbriū collocant. Qui
cū de hoc plurimū mirarent Iohes ad eos ꝓ
grediēs revelat q̄ btē virgini p angelum nūci
ata erāt. Qui cū oēs flerēt. iohes eos consola
tus est. Deterſis igr lacrimis itroierūt. ⁊ btāz
vginē reuerēter salutantes eā adoꝛauerūt. Et
illa. Fluete filij vnigeniti mei. Et dum modus

aduētus eoꝝ ab eis audiuisset. illa eis oia manifestat. Cui apli. In te celeberrima virgo q̄si ipm dñm ⁊ mgrm nostrū aspicientes consolabamur. Hoc solū refrigerū habem⁹ q te mediatricem apud deum nos habere speramus Que cū paulum nomiatim salutasset. ille ait. Aue impatrix mei solamis. Iz ei i carne xp̄m non viderim. cū tñ te i carne video ac si ipsum videam cōsoloꝝ. Vsq ad hunc die deum te genuisse gentibus p̄dicabā. amodo te ad ipsum translatā esse docebo. Post ħ ea que angelus attulit ei. ỽgo oñdit ⁊ de lucernis vsq ad obitū nō extinguedis admonuit. Aderāt. cxx. ỽgines in ei⁹ obsequiū occupate. Deinde vestimenta funebria induēs ⁊ oib⁹ valedicens. corp⁹ ad exitū i lecto p̄pōit. petro ad caput posito iohe ad pedes locato. ceteris aplis lectū ābientibus ⁊ dei genitricē laudantib⁹. Petr⁹ igr̄ ichoans dixit. Gaude celestiū thalamoꝝ sponsa ⁊ trifidū arduī lumis candelabꝝ p quā est ēna claritas manifestata. Hoc autez. s. aplos ad dormitōz sacratissime virginis cōuenisse testatur. b. Germa⁹ pstantinopolitan⁹ archiep̄s dicēs. Licet ineuitabilē mortez o dei genitrix hūane nature susceperis. nō tñ dormitabit ne q̄ dormiet q̄ nos custodit ocul⁹ tu⁹. Non em̄ sine testimonio transmigratio tua. nec mēdax dormitio. Celū enarrat gloriā eoꝝ q̄ sup te cecinerūt. fra de illis exhibet veritatē. nubes vociferāt honorē q̄ ex eis admistratus est. angeli factū in te obsequiū p̄dicāt. quo videlicet apostoli ad te in hyerusalē conuenerunt. Magnus q̄z dyonisi⁹ ariopagita hoc idem testat di. Nos vt iusti ⁊ ip̄e ⁊ multi ex fratribus nr̄is ad visionē corp̄is q̄ deū suscepit conuenim⁹ Presto aūt erat Jacobus frater domini ⁊ petrus eximia ⁊ maxima theologoꝝ summitas. Deinde placuit q̄ post visionem vniuersi sūmi sacerdotes hymnisarent. put vnusq̄sq eēt sufficies imense ỽtutis bonitatē viuifice infirmitatis. ¶ Subsecutus autem sctūs cosmas suā narratōz ait. Post hoc autem tonitruum magnū totā domū cōcussit. ⁊ spūs fragrās domum tāta suauitate repleuit. vt cunctos q̄ aderant exceptis apostolis ⁊ tribus virginib⁹ lucernas gestantibus ingens sopoꝝ oppmeret Dñs ei cum multitudine angelorum descendens aiam matris sue assumpsit. Tanta aūt eius anima claritate resplēduit. vt null⁹ aplorū in eā respicere posset. Dixitq̄ dñs Petro. Corp⁹ matris mee cū oñi reuerentia sepelite. ⁊ tribus diebus illud cū diligentia custodite. Ego q̄ppe tunc veniā ⁊ illud ad incoꝝruptōnē trāsferā. ⁊ sibi mecū claritate induā vt id quod acceptū est. ⁊ id quod accepit piter cōueniant ⁊ concordent. Refert q̄z et idem sctūs Cosmas terribile ⁊ mirabile mysterium quod nō indiget naturali discussione. nec curiosa inuestigatōne cū oia q̄ de dei genitrice dicunt sint supnaturalia ⁊ admirāda ⁊ tremenda potius q̄ inuestiganda. Egressa vt ait de coꝝpe ei⁹ aia hec ỽba ꝓtulit coꝝpus. Grās tibi ago dñe q̄ tua sum digna gloria. Memēto mei qñ tuuz sum figmentū ⁊ tuū fuaui depositū. Experge facti igr̄ vt ait ceti videtes virginis corp⁹ exaie contristari plurimū ac gemere ceperūt. Tollētes igr̄ apli corp⁹ ad monumentū ferebant. incipiente petro psal. In exitu israel de egypto. Chori q̄z angeloꝝ virginē laudāt. ita q̄ terrem ad tantā gloriā ē ꝓcussa. Tūc sūmi sacerdotes cū gladijs ⁊ fustibus multitudinem mittunt. Vnus aūt impetū faciens ad grabatū accessit. cupiēs ad trā trahē corp⁹ genitricis ỽi marie. Qui q̄a idigne tāgē nitit. ei⁹ tactu manib⁹ merito ꝑuat. Vtraq̄ nāq̄ man⁹ a cubitꝰ euulsa abscidit. Illisq̄ ad grabatū pendentib⁹ doloꝝe horribili cruciatur. Implorat aūt veniaz ⁊ ꝓmittit emendā. Cui petrus. Nullatenus veniam conseq̄ poteris nisi corpus ppetue ỽginis osculeris. ⁊ xp̄m ex ea ꝓpagatū ỽi filiuz eē ꝓfitearis. Q̄ cū fecisset man⁹ vñ anulse fuerāt cubitis sūt adiūcte. Accipiēsq̄ petr⁹ vnuz dactilū ex palma dedit illi dicēs. Vade ingredere ciuitatē ⁊ pone sup infirmos. ⁊ cēs q̄ crediderint recipient sanitatē. Peruenientes igr̄ apli ad p̄diū gethsemani. inuenerūt ibi sepulcruz sile xp̄i sepulcro mirifico. vbi corp⁹ cum multa reuerentia posuerūt. illō sblimissimuz ỽi vas tāgere nō audētes. ꝑ hinc inde apprehēsa sindone deponētes. Quo munito duz apli ⁊ discipuli dñi iuxta mandatū dñi circa sepulcrū starent ktia die nubes splēdidissima sepulcrū circūdedit. voces angelice resonant. ineffabilis odoꝝ sentit. Fit oibus stupoꝝ immensus dū dñm illuc cernerēt descēdisse. ⁊ corp⁹ ỽgis cū gla tā imensa trāsferre. Osculantes igr̄ apli sepulcrū in domū euāgeliste ⁊ theologi sancti iohis reuersi sunt. tāte ỽgis custodē laudātes Vn⁹ aūt aūt ex aplis tātis solēnijs defuit. qui tāta mirabilia audiens ⁊ admirans. sepulcrū sibi apiri instātius postulabat. vt horum oim cognosceret veritatē. Q̄, cum apli renuerent sufficere sibi tantoꝝ testimonia asserentes. ne forte si hoc infideles intelligerent corp⁹ furto sublatū eē p̄dicarēt. ille cōtristatus dicebat. Cur me silem vobis cōis nr̄i thesauri portōe fraudatis. Tandē sepulcꝝ apiētes corp⁹ minime inuenerūt. ꝑ tantū vestimenta ⁊ sindonem repererūt. ¶ In enthimiata quoq̄ hystoria li. iij. c. xl. sctūs Germanus constantiopolitan⁹ archiep̄s se repisse dicit quod ⁊ magnus damascen⁹ sibi attestatur. q̄ sctē mem oꝛie pul

cerrima augusta cū apō cōstātinopolim multas eccl'as erexisset. int' cel'as apud balthernas admirabilē eccl'iā tpe martiniani imp'atoris ad honorē sacre virgis edificauit. Et quocans Juuenalē archiepm hyerosolimitanū z alios paleſtine epos q̄ tunc in vrbe regia morabant ꝓpter sinodū q̄ facta est calcedonie dixit eis. Studiuimus corpus sctissime virgis in predio Gethsemani tumulatū. Volumus igr ad custodiam h⁹ vrbis corpus illō cū debita reuerētia huc trāsferre. Cui cū iuuenalis respōdisset corpus illō sic ex antiq̄s hystoriis ꝓpit in glorią eē trāslatū z sola vestimenta in monumento cū sindone remānisse. ipa vestimenta dictus Juuenalis cōstātinopolim misit. z i dcā ecc'ia honorifice collocāt. Nec me q̄sq̄ ꝓprio ſ arbitrek sensu finxisse. ꝫ ea posui q̄ per doctrinam z studiū lectōnis eor didici q̄ verissima traditōne a ꝓrib⁹ acceperūt. Hucusq̄ sūt vba q̄ i ꝓdicto ſmone hūtur. Dex iobes damascenus q̄ z ipe grec⁹ extitit pl'a mirāda de hac sacratissima vgis assūptōe ꝓsecut⁹ est. Ait enim in ſmonibus suis. Hodie sacratissima vgo celesti thalamo inuebit. Hodie sacra z animata archa q̄ intra se suū tulit artifice in tēplo non manufacto reponit. Hodie sacratissima colūba innocens z simplex euolans ex archa. i. ex corpe. qō deū suscepit pedib⁹ suis requiem ad inuenit. Hodie imaculata virgo krenax passionū nescia imo celestib⁹ itellectib⁹ erudita nō in terrā abijt. ꝫ ve celū aiatum appellata i celestib⁹ tabernaculis hitat. Licet. n. nāl'r sacerrima brāq̄ aia tua a glorioso tuo corpore separetur z sepulture corp⁹ tradat. verūtamē non manet in morte nec dissolui in corruptione. Cuius. n. pientis vginitas inuiolata pmāsit. hui⁹ z migrantis corpus irresolutuz p omnia pseuerat. z ad meliorē sanctiorēq̄ vitā traducitur. nō morte dissolutū. ꝫ etiā i etna scl'a pmāsuz. Sic. n. sol iste splēdid⁹ ac luciflu⁹ sub lūari corpe latēs ad breuē horaz videt q̄dāmodo deficere tū ipe suo nō ꝓuabit lumine habens in se pennē fontē lumis. Sic z tu fons veri luminis. incōsumptus vite thesaur⁹ lz q̄dā breui interuallo tpis corp'r morti sis addicta. tū copiose nobis infundis ideficietis luis claritatē. Hic sacra tua obdormitio nō ē mor' appellāda. ꝫ trāsmigratio siue recessus. seu magis ꝓ prie aduēt⁹. Discedēs ei a corpe aduenis celo Tibi obuiant angeli z archāgeli. ascēsum tuū horrēt spūs imōi. Nō iuisti vgo brā in celū vt Helyas. neq̄ vt paul⁹ vsq̄ ad tertium celum ascēdisti. ꝫ vsq̄ ad regalē thronū filij tui attigisti. Mors alior sctōr bñdicet eo q ipos beatos exhibet. in te aūt ℔ locū nō hz. Mors em̄ tua nec beatitudo tua, nec trāsmigratio tua, nec pfectio tua. ꝫ nec recessus largit tibi beatitudinis securitatē. Nim em̄ bonor q̄ būanaz mentē excedūt. tu ꝓncipiū mediū z finis. tua securitas z va pfectio z sine semine conceptio diuina inhabitatio. Nō ve dixisti nō a morte ꝫ ab ipa conceptōe ab oibus generationibus te brificari. Hinc te mors nō beauit. ꝫ tu mortem clarificasti. soluēs ei⁹ mestitiā. mortemq̄ cōuertens in gaudiū. Si em̄ deus dixit. ne forte ꝓthoplast⁹ extēdat manū suā z arripiat ō ligno z viuat in eternū quo q̄ ipaz vitaz portauit vitā sine ꝓncipio vitam sine fine. nō viuet i seculū sempiternū. Olim ōs pentes hūani generis i morte pcti dormientes. inobediētie pcipitio tā sepultos pcti crapula tā fetētes. exules de padiso expulit. Nūc aūt hāc q̄ toti hūano generi vitā attulit dei ac pīs obediam exhibuit. toti⁹ passiōis imissionez excussit. quo padisus nō suscipiet. celū gaudens ianuas non patefaciet. Eua serpenti aurē exhibuit. pestiferū vir⁹ hausit voluptatibus allicitur pt⁹ dolori subijcit. z cū adā pdēnat. Hanc aūt vere, beatam q̄ aurē inclinauit deo quā spūsctūs repleuit q̄ paternā miscōiam invtero baiulauit q̄ si neviri contactu cōcepit. sine dolore pepit. quo mors absorbet. quō corruptio audet a iquid in corp⁹ qō ipam vitā portauit. O Addit q̄s idem damas. in eisdē ſmonibus di. Verū ap'os q̄ vbiq̄ krarū dispsi hoiz piscationi vacabant. sagena vbi hoies de ꝓfundis tenebris ad celestē mensam curie seu solēnes pīs nuptias educentes diuinum preceptum quasi sagena q̄dam vel nubes e finibus kre irr'm cōtulit vltra q̄sdam aq̄s congregans z colligens. Tūc q̄dem Adam z Eua pmi pentes exclamauere. Veni ad nos o sacr z salutifer cellarium. tu nostrum adimplesti desideriū. Econtra sctōrum caterua q̄ corpa'r aderat dicebat. Mane nobiscū consolatio nra. ne derelinq̄s nos orphanos quā habem⁹ labor solatiū sudor refrigeriū tibi viuenti conuiuere. tibi morienti cōmori glorioſum. Nobis em̄ hec vita quo vita tua destitut' pūtia. Hec ihs filia vt arbitror apostoli cum reliqua plenitudine ecclesie crebris singultibus querelas interrūpētibus ꝓponebant. Illa ad filiuz conuersa ait. Tu dilectis filijs q̄s frēs appellare placuit de meo discessu dolentibus fias consolator. z imposition manuū meaz appone bñdictionem sup bñdictōz eor. De inde extendens manus fideiū collegiū bñdixit. z addidit. In manus tuas dne cōmendo spiritum meum. Fili suscipe aniam meam tibi dilectā quā inculpatā seruasti. Tibi z non ire cōmendo corpus meū custodi illud integrū quod tibi inhabitare cō placuit. Trāsfer me ad te. vt vbi tu es viscerus

meoꝝ partus. sim⁊ ego tibi cohabitans. Illic itaq; talia sunt audita. Surge itaq; veni dilecta mea. o pulcra in mulieribꝰ pulcra es amica mea. ⁊ macula non est in te. Hec beatissima virgo audiens. cõmendat in manus filij spiritũ suũ. Profusis aũt lacrimis apostoli figunt oscula tabernaculo dñi benedictõne ac sanctitate ex contactu sacri corpis adimpleti. Tunc morbi ⁊ demones fugant. aer ⁊ celũ sanctificatur. spũs ascensione. terra corpis depositione. aqua vo corpis ablutõne. Ablui em̃ sacq; corpus aq̃ mũdissima. nõ ab ipa mũdatũ. sed ab ipo sctificata. Deinde sacrũ corpus mũda sindone involutũ lecto supponitur lãpades choruscant. vnguenta redolent. hymni angelici resonant. Apostolis aũt alijsq; sanctis qui aderant diuinas odas modulantibus archa dñi e monte syon sacris apꝝ ceruicibus imposita ad sacratissimam villam: gethsemani adducitur. angelis añcedentibus ⁊ subsequentibus alijsq; sacq; corpꝰ velãtibus tota eccl̃ie plenitudine comitãte. Affuerũt ⁊ q̃dã indeoꝝ. fermẽto veteris cõsuetudis obstiati. Referũt etiam cũ iã e monte syõ descẽderẽt sacq; corpꝰ vi genitricis ferẽtes. hebreũ q̃ndã organuz dyaboli temerario actũ impetu dyabolicq; ipulsũ icursu ad sacq; corpꝰ accessisse. ad qõ angeli trepidabant accedẽ. ac vtraq; manu furibũde lectũ arripiens ad ẽram traxisse. Fertur tamen manus illi tãq; ligna arida decidisse. Eratq; vidẽ tãq; trũcũ inutilẽ donec fides mentẽ alterauit. suiq; sceleris penituit ingemẽtẽ. Hi aũt q̃ portabãt feretrũ stetere donec miser iponẽs manũ sacratissimo corpi ad tactũ eiꝰ i statũ pstinum revocaꝝ. Inde igit adit gethsemani. vbi oscula. cõplexus. hymni sacri. lacrime sudoris gutte fluentes. ⁊ sic sacq; corpꝰ venerabili i sepulcro ponit. Sed nõ est derelicta aia tua in iferno. nec corpus tuũ vidit corruptionem. Decebat aũt dei sacrariũ. fontem indefossum agrũ inaratũ. vineam non irrigatam. oliuam fructiferam ẽre gremio nõ teneri. Decuit matrẽ a filio sublimari. vt ad ipm ascẽdat sicut ad ipsaz descẽderat. vt q̃ in pcu fuauit virginitatẽ post mortẽ corpus nõ videat corruptõz. ⁊ que creatorem portauit in sinu. in diuinis tabernacul̃ cõmoret. ⁊ quã pater desponsauit in sponsam in celestibus thalamis pfruet ⁊ a mẽe que sunt filij possideant. Hec Damas. P Sanctꝰ q̃z augꝰ. in q̃dã ẽmone eiꝰ sacratissimã assumptionẽ multipl̃r oñdit di. De sctissimo corpore ppetue virgis eiusq; sacre aie assumptõe loq̃ suscipiẽtes h primũ dicimꝰ. q i scpturis pꝰ q̃ eã dñs in cruce discipulo cõmendauit. nihil de ea repit pterq; qõ Lucas cõmemorat i actibus dicens. Hi oẽs erant pseuerantes vnanimiter in orõne cũ Maria mr̃e ihu. Quid ergo de morte q̃d de eius assumptõe dicendum est. vñ scriptura nil cõmemorat nisi querendũ rõne qõ consentiat veritati. Fiat ergo ipa veritas autoritas sine q̃ nec valet autoritas. Memores igit p̃ditõnis humane morẽ illã subijsse tpa lẽ dicere non metuimus. Sed si dicimꝰ eam resolutam in cõem putredinem vermen ac ciuerẽ deliberandũ est si tante cõueniat sctitati tante aule dei progatiue. Scimus em̃ dictũ pmo parẽti qz puluis es ⁊ in puluerẽ ibis. Hanc conditõem caro xpi euasit q̃ corruptionem nõ sustinuit. Excipit ergo ab illa generali snia de virgine sumpta nã. Mulieri q̃z dñs dixit. Multiplicabo erumnas tuas. In dolore paries. Erumnam Maria sustinuit. cuius animam gladius ptrãsiuit. ꝫ sine dolore genuit. Maria ergo ⁊ si cõcat erũnis eue. nõ tamẽ cõcat pturiendo cũ dolore. Excipit ergo a quibusdam generalibus quã tanta attollit dignitatis progatiua. Si ergo dicimus morẽ eam subijsse. nec tamen vinculis eiꝰ retineri nũq̃d ipsũ erit si voluit dñs itegrũ mr̃is vgitatis seruare pudorẽ. cur nõ velit icorruptã a putredinis fuare fetore. Nũq̃d nõ ptinet ad benignitatẽ dñi mr̃is fuare honorẽ q̃ legẽ soluere nõ venerat. ꝫ adimplere. Qui em̃ in vita p̃cepis illam gratia sui conceptus honorauit. ptũ est credere eam in morte singulari saluatõe ⁊ speciali gratia honorasse. Putredo ⁊ vermis humane est obprobriũ conditõis. Ab hoc obprobrio cum ihs sit alienus. nã Marie excipitur quã ihs de ea assumpsisse probatur. Caro em̃ ihu caro est Marie quã super astra trãsuexit. honorans oẽm humanaz naturã. ⁊ multo magis maternã. Si natura matris est filius cõueniens est vt sit ⁊ filij mr̃ nõ quantũ ad vnitatẽ psone. ꝫ quantũ ad vnitatẽ corpalis nature. si em̃ vnitatẽ facere põt gra sine ꝓprietate specialis nature. quanto magis gr̃e vnitas ⁊ corpalis spẽalis natiuitas. Vnitas gr̃e est vt discipulox in xpo de quibꝰ dicit. Vt sint vnum sicut ⁊ nos. Et postea. Pater volo vt vbi sum ego ⁊ illi sint mecum. Si igr̃ secũ hr̃e vult eos q̃ hic sua fide vnitꝰ vnũ cum eo esse iudicaꝝ q̃d existimandũ est de matre vbi digna sit haberi nisi in pũcta filij. quantũ igit intelligo. quantuz credo marie anima excellentiori q̃dam progatiua a filio honoraꝝ possidens in xpo corpus suũ qõ genuit glorificatum. ⁊ quare non suuz per quod genuit. Si non obtinuerit nec dum perspecta autoritas vere credo ⁊ per quod genuit. Quia tanta sanctificatio dignior est celo ꝫ ẽra. Thronũ dei thalamũ spõsi. domuz dñi atq; tabernaculũ xpi. dignuz est ibi esse vbi ipe est. Tam pretiosum thesaurum dignius est

celū q̄ terrā fuare. Tantā integritatē merito incorruptibilitas.nō putredis vlla resolutio sequit. Illud sacratissimū corpus in escam vermibus traditū.q; sentire nō valeo.dicere pertimesco.Quā existimatōz ꝓcul pellit incōpabilis gre munꝰ.Vō me dicere multaꝝ sc̄pturaꝝ consideratio inītat.Suis aliq̄n ministris veritas ait. Vbi ego sum illic t minister meꝰ erit Si hec est generalis sntia oim ꝙ fidē t opatōez xp̄o ministrantiū.q̄nto magis q̄dāmodo specialiter marie q̄ absq; dubio oīm ope ministratrix. extitit.q̄ hūc in vtero gessit.ptuq; pfusum aluit t fouit t in p̄sepio reclinauit.t fugiēs i egyptū abscondit.t oēm infantiā eiꝰ ꝓsecuta vsq; ad crucē ab eiꝰ nō recessit sectatu. Non potuit aūt eiꝰ diuinitatis nō esse credula q̄ se nouerat hunc nō virili semie ꝫ diuino spiramine cōcepisse. Vñ de filij ptāte tāq; de dei vtute nō nutabūda deficiente vino dixit. Vinū nō habēt. sciēs eū hoc potuisse qō eum mox ꝓtigit miraculo cōpleuisse.Ecce igit Maria fidet opere xp̄i mistratrix.si ibi nō fuerit vbi xp̄s mistros suos vult esse.vbi ergo erit.t si ibi fuerit nūq̄d equali gra.t si eq̄li gra vbi eq̄ dei censura qui reddit vnicuiq; ꝓm merita.Si merito pre oīm bus marie vinēti tanta est gratia donata.t gia mortue erit minuenda absit. Si enim omniū sanctoꝝ mors est pciosa.marie sane est preciosissima.Confidendū igr censeo mariā ad eternitatis gaudiū assumptam benignitate xp̄i.t honorabilius susceptam ceteris.quam gratia honorauit pre ceteris.Atq; ad communē humanitatem non esse abductam post mortem putredinis videlicet vermis t pulueris q̄ suū t omnium genuit saluatorem.Si elegit diuina voluntas inter ignium flammas puerozz vestimenta seruare illesa cur abnuat in mre ꝓpria quod elegit in veste aliena. Ionam fuare in ventre ceti incorruptum voluit sola misericordia mariam incorruptam non fuabit gra. Seruatus est daniel in desp̄atissima fame leonum.non seruanda est Maria tantis donata etiam meritis dignitatum. Hec ergo cuncta q̄ diximus.quia naturam non seruasse cognoscim⁹.i integritate quoq; Marie plus gratiam q̄ naturam potuisse,non dubitamus. Christꝰ ergo letari facit mariam anima et corpore i se ꝓprio filio.nec vllam sequi corruptōnis erū nam quam nulla secuta est in pariendo filiuz integritatis corruptio.vt sit semper incorrupta quam tanta perfudit gratia.sit integraliter viuens que omnium integram genuit vitam. Si ergo dixi vt debui approba xp̄e tu t tui.si vero non vt debui.ignosce obsecro tu t tui.

cxv. M

De scō Bernardo.

Ernardus dicitur a

b ber quod est puteus vel fons. t nardus.que vt dicit glosa super Cantica herba est humilis t calide nature t odorifera Fuit em̄ calidus in feruenti amore. humilis i conuersatione.fons in doctrine emanatione puteus in scientie profunditate.t odoriferus in fame suauitate.Eius vitam Guilbelmꝰ abbas sancti Theodorici socius beati bernardi. t hernaldus abbas bonevallis scripserunt.

H

Ernardus in burgundia castro fontāis

b ex nobilibus valde ac religiosis parentibus ortus est.Cuius pater Decelinꝰ miles seculo strenuus.nec minus deo religiosus.matervero Aleth nuncupata est.Hec septem filios genuit.sex mares t feminā vnam Mares autem omnes monachos futuros.feminam autem sanctimonialem promiserat. Nox autem vt filium partu ediderat manibus propꝛijs ipm deo offerebat.Alienis vberibus ipos nutriri refugiebat.quasi cum lacte materno.materni quodammodo boni infundens eis naturam.Cum autem creuissent q̄diu sub manu eius erant.heremo magisq; curie nutriebat cibis grossioribus et communibus pascens eos quasi continuo ad heremuz transmittendos.Cum igitur tertium filiuz.s. Bernardū adhuc gestaret in vtero.vidit somnium p̄sagium futuroꝝ.catellū.s.totum.candidum.totum in dorso subrufum.t latrantem in vtero se hre.Quod cum cuidam viro di exposuisset.ille ꝓphetica voce rndit.Optimi catelli mater eris.qui domus dei custos futurus magnos contra inimicos dabit latratꝰ.Erit ei predicator egregius.t multos medicinalis lingue gra curaturus. Cum autez btūs bernardus adhuc puerulus esset.t graui dolore capitis egrotaret.vententem ad se mulierculam vt dolorem suis carminibus mitigaret.cuz indignatione nimia exclamans expulit t abiecit. Puerili autem bono zelo misericordia dī nō defuit.sed tunc continuo surgens liberatum se esse cognouit. In sacratissima dominice natiuitatis nocte cum puer Herū. matutinale officiū in ecclesia expectaret.t qua hora noctis xp̄s natus fuisset scire cuperet apparuit ei puerulus ihs quasi iterū ante oculos suos nascens ex vtero matris. Vnde q̄diu vixit banc fuisse horam natiuitatis dominice semper putauit. Ab illa ergo hora in his q̄ ad illū ptinēt sacramentū.t sensus ei ꝓfundior t fmo copiosior datus est. Vñ t postmodum in laudem genitricis t geniti.inter ipa suoꝝ tractatuū insignia,insigne opusculū edidit.in q̄ illā lectiones

euangelicam. Missus ē Gabriel angelus. ex planauit. Videns antiquus hostis xpositum pueri tā salubre. eiꝰ castitatis xposito inuidit. multosq; sibi laqueos tēptatōis apposuit. Cū eñ aliqñ in q̄ndā femina ocłos defixos aliq̄diu tenuisset cōtinuo de seipo erubescens in se metipm seuerissimꝰ vltor insurgit. ac i stagnuz gelidaꝝ aq̄ꝝ insiliens tamdiu ibidē pmansit. donec pene exanimis effectꝰ p grām dī a calore carnalis cōcupie totus refriguit. ¶ Circa idem tps instinctu demonis puella quedā in lectum dormientis se nudam iniecit. Quā ille sentiens cum omni pace z silentio partem lecti quā occupauerat derelinquēs ei cessit. z in latꝰ alterꝝ se cōuertens dormiuit. Misera vero illa aliq̄diu sustinēs z expectans. deinde palpans z stimulans. nouissime cū immobil' ipe psisteret. illa licet impudentissima eēt erubuit z horrore ingenti atq; admiratōne pfusa surgens aufugit. Cum iterum in domo cuiusdā matrone hospitarek. illa adolescentem aspectu decoꝝ cōsiderās. vehementer in concupiscentiā eius exarsit. Cū aūt seorsum lectū sibi sterni fecisset. ipa impudenter z silenter de nocte surgēs ad eū accessit. Quā ille sentiens protinus exclamauit. Latrones latrones. Ad quam vocē mulier fugit. familia surgit. lucerna accenditur. latro queritur. ꝫ minime inuenit. Ad lectulos singuli redeunt. Quiescunt ceteri. ꝫ non illa misera requiescit. Nā denuo exurgit. bernardi lectulū petit. Sed ille latrones latrones denuo exclamauit. Latro iteruz q̄ritur. ꝫ nequaq̄ ab eo qui solus nouerat publicak. Usq; tertio improba mulier sic repulsa. vix tandem metu vel despatōne victa cessauit. Cum autem sequenti die iter ageret. arguentes eum socij q̄ totiens latrones somniauerit perquirebant. Quibus ille ait. Veraciter hac nocte insidias perpessus sum latronis. qa hospita mihi nitebatur auferre thesaurum irrecuperabilem castitatis. Perpendens igitur non esse tutum cohabitare serpenti fugaz meditari cepit. z ordinem cistercienſiuz extūc ingredi deliberauit. Quod cum fratres eius cognoscerent. z eum ab hoc proposito modis omnibus prohiberent. tantam ei gratiam dominus contulit. vt non solum ipe a conuersione non prohiberetur. sed omnes fratres suos z multos alios ad religionem domino lucraretur. Gerardus tamen frater eius miles strenuus hec fris verba vana putabat z eius oñi no monita repellebat. Tunc Bern. fide iam igneus z fraterno charitatis zelo mirum imo dū exaspatus. scio inqt frater mi scio. sola vexatio intellectum dabit auditui. Digitumq; late ri eius apponens. veniet inquit dies z cito veniet quando lancea latus ꝺ̄ pforabit z ad cor tuū consilio qō abijcis viam dabit. Pꝰ paucos dies Gerardus ab inimicis capt̄ur z in loco cui frater digitum imposuerat inūxam lance am gestans trahitur. z in custodia vinculatur. Ad quē bern. veniēs cū sibi loq non pmitteꝝ ad eū exclamauit. Scito frater gerarde quia i primo ituri sumꝰ z monasteriū intratur. i. Eadem nocte cōpedes de eius pedibus ceciderūt z ostiop se aperto letus aufugit. Iudicauitq; fratri se mutasse propositum z fieri velle monachum. ¶ Anno ab incarnatione domini. M.cxij. a constitutione domus cisterciensium. xv. seruus dei bern. annos nactus circiter. xxij. cū socijs amplꝰ q̄ꝫ. xxx. ordinem cistercien. ingressus est. Cū aūt bern. cū fratribꝰ suis domū paternā egrederek Guido pmogenitus videns Nuardū frēm suū minū puerū ludentē in platea cū pueris. eya inqt frat Nuarde ad te solū respicit omnis terra possessionis nostre. Cui nō puerilit puer rndit. Vos ergo celū hēbitis z mihi solum terram relinq̄tis. Nō ex equo diuisio facta est hec. Modico igr tpe cū pie remansit. ꝫ frēs postmodū secutus est. Ingressus igitur ordinē Fuꝰ dī bern. ita totꝰ in spū absorptꝰ est. z deo totalr occupatus. vt iam nullis sensibus corpis vtēt. Jam q̄ppe annū in cella nouitiorum exegerat. z ad huc an domꝰ hīet testudinē ignorabat. Multo tpe ecclīaz intrans z exiēs in capite vbi tres erant vnā tantū putabat esse fenestram. ¶ Abbas cisterciensꝭ. fratres ad edificandum domū clarevallensem misit. z eis sanctum bernardū in abbatē pfecit. Qui multo ibidē tpe i nimia pauptate degebant z pulmenta sepius ex folijs fagi cōficiebāt. Vigilabat aūt seruus dī vltra possibilitatē hūanā. nullū. n. ips se magis pdere conqueri solebat q̄ꝫ quo dormiuit. ydoneam satis reputans compatōnem somni et mortis vt sic dormientes videant mortui apō hoies. qūo apō deū mortui dormientes. Pñ etiā si quē forte durius stertentem audiret seu minus composite videret iacentem. patienter ferre vix potuit z carnalr seu sclarik eū dormire causabak. Ad comedendum vix aliqua voluptate trahebak appetitus. sed solo timore defectus. sic accedebat ad sumendum cibum q̄si ad tormentū. Post cibū q̄ntū comederit semper cogitare solitus erat. Si qñ vel ad modicū mensurā solitā excessisse se deprehendit impune abire non patiebak. Sic gule illecebras edomuerat. vt ipam q̄ꝫ sapor discretioneꝫ ex magna pte perdiderit. Nam z oleum p errorē sibi aliqñ xpinatum bibit. z penitus ignorauit. nec prius id est cognitum donec q̄dem labia eius mirarek inuncta. Sagimen insuper

crudū p errorē sibi oblatū p butiro multis diebus noscit comedisse. Solā aūt aquā sibi sapere dicebat. eo q dum sumeret fauces z guttur ei refrigeraret. Quicqd in scripturis didicerat. maxime in siluis z in agris meditando z orando se cōfitebat accepisse. z nullos se aliqū magistros habuisse. nisi quercus z fagos. inter amicos dicere solebat. Denicq confessus est aliquando meditanti vel oranti sacrā oēm velut suppositam vel expositam sibi apparuisse scripturam. Quodam tempore sicut ipse in canticis refert. cum interloqndum ex his q suggerebat spūs. z si non infideli. minus tū fideli animo reseruaret vt haberet quid diceret denuo tractaturus. ecce vox ad eum venit dicens. Donec istud tenueris aliud nō accipies. ℭ In vestibus ei semper paupertas placuit. sordes nūq nimirum animi fore indices aiebat aut negligentis aut apud se inaniter gloriantis. aut fortis humanam gloriam affectātis. Proverbium illud in ore eius frequēter semper in corde erat. Qui hoc facit quod nemo. mirantur omnes. Unde z cilicium pluribus annis portauit. q diu occultuz esse potuit. Sz vbi hoc cognitū esse sensit. continuo illō abijciens ad cōmunia se conuertit. nunq sic risit vt non potius ad ridendum q ad reprimēdū vim sibi facere oporteret. z risui suo magis stimulum adhibere q frenum. Cum aūt patientie genus solitus erat dicere tripertitum. videlicet ad verbor iniurias. ad damna rerum ad corpis lesionem. hanc ipe his exēplis se hīe p bauit. Cū em cuidā epo amicabl'r eum admonens q̄ndā scpsisset epl'am ille vehemēt exacerbatus amarissimā ei scpsit epistolam in principio ita dicens. Salutem z nō spiritum blasphemie tanq ex spiritu blasphemie illa scpsisset. Ad qō ille. Ego spūm blasphemie me hīe nō credo. nec maledixisse cuiq. aut maledicere me velle scio presertim pncipi populi mei.

Quidam abbas pro vno cenobio construēdo sexcentas marcas eidem misit argenti. Sz tota pecunia dum deferretur a p̄donibus sublata est. Quo audito nihil aliud dixit. nisi benedictus deus qui nobis pepercit ab onere. q z illis inquit qui tulerunt. leuius est ferenduz tum quia hoc humana cupiditas sustulit. tum quia magna pecunia magnaz eis tentationis occasionem ingessit. Quidam insuper canonicus regularis ad eum venit z vt in mōachū recipet instanter rogauit. Cui cum ille nō acq esceret. q ad suā ecclesiā redire persuadēt. ait ille. Vt quid ergo in libris tuis perfectionē tanto ope cōmendasti. si eā nō exhibes cupienti. vtinam illos tuos hīem libros vt eos penitus lacerarez. Cui ille. In nullo eorum legisti non posse te in tuo claustro esse perfectum. Nor correctionē nō locor mutatōnem in libris oibus cōmendaui. Ille vo insanus in eū ipetū facies tā grauit maxillā ei⁹ pcussit vt succedēt rubor ictui z tumor rubori. Jam qui aderant in sacrilegū insurgebant. Sz p̄uenit eos fuus dei clamans z adiurans p nomen xp̄i vt nullatenus tangerēt. nec sibi q̄cq iniurie inferret

Nouitijs aūt intrare volentibus dicere consueuerat. Si ad ea q intus sunt festinatis h foris dimittite corpora q de seculo attulistis. soli spūs ingrediantur. caro aūt nō prodest quicq

P̄r ei⁹ q sol⁹ domi remanserat ad monasterium iuit. z ibidem post aliqō tp̄s in senectute bona decessit. ℱ Soror aūt eius seculo nupta. cum in diuitijs z delitijs seculi periclitaretur q̄dam vice frēs suos ad monasterium visitatura accessit. Cunq venisset cum comitatu z apparatu superbo. ille eam tanq rethe dyaboli ad anias capiendas abhorruit. nec ad videndum eam exire aliquatenus acqeuit. Videns illa q null⁹ fratrū suor occurreret. q ab vno eor q tūc portarius erat stercus inolutū diceret. tota in lacrimis resoluta. z si peccatrix sum inqt p talibus xp̄s mortu⁹ est. Quia em peccatrice me sentio. idcirco consiliū z collo quiū bonor reqro. Et si despicit frater meus carnē meā ne despiciat seruus dei aniam meā Veniat z p̄cipiat. z q̄cq precepit adimplebo Hanc ergo p̄missionem tenens exijt ad eam cum fratribus. z quia eam a viro separare nō poterat. primo ei oēm mundi gloriam interdixit. z formam matris imitandam eidem indicens illam dimisit. Illa vo rediens. ita repente mutata est vt in medio seculi vitaz duceret heremiticam z omni seculo prorsus se faceret alienam. Tandem precibus multis virū suuz vicit. z ab ipo absoluta monasteriū intrauit.

Infirmatus aliquando vir dei cum extremum iam spiritum trahere videretur in excessu mentis sue ante tribunal dei visus est p̄trari. Affuit autem z sathan ex aduerso improb eum accusationibus pulsans. Vbi vero ille omnia fuerat prosecutus z viro dei pro sua fuit parte dicendum. nihil territus aut turbatus ait. Fateor nō sū dignus ego. nec proprijs possum meritis regnum obtinere celorum. Cete rum. duplici iure illud obtinens domin⁹ meus hereditate scilicet patris et merito passiōis altero ipse contentus. alteruz mihi donat. Ex cuius dono iure illud mihi vendicans nō cōfundor. Confusus in hoc verbo inimicus. cōuentus ille solutus est. z vir dei in se reuersus est. Tanta autem abstinentia labore z vigilijs corpus suum attriuit q et grauissima et fere continua egritudine languens conuentum

vix seq̄ posset. Quadāvice dum grauissime infirmaret.fribus p eo instanter orantib⁹ aliquantulum conualuisse se sensit. Congregatis aūt fratribus dixit.Quid tenetis miseruz hominem. Fortiores estis z inualuistis. Parcite queso parcite z sinite me abire. A multis autem ciuitatibus vir dei in episcopum elect⁹ precipue a ciuitate ianuensi z ciuitate mediolanensi.petentibus se nec annuens nec impro be renuens dicebat se non esse suum.sed aliorum seruitio deputatum. Frēs autem ex consilio viri dei sibi puiderant.z summi pontificis autozitate muniti erant.ne quis gaudium suū ab eis tollere posset. Quodam tpe cuz frēs carthusienses visitasset.z ipi ab eo in omnibus plurimū edificati fuissent.vnuz fuit qō pdicti loci pozem aliquantulum mouit.scz q sella cui eq̄tādo insidebat min⁹ neglecta erat z pax pferens pauptatē.Qō cū dict⁹ poz vni ex fribus z ille viro dei retulisset.nō minus ipse miratus q̄lis esset sella q̄rebat.Nā a clara valle vsq̄ carthusiam venerat.z tamen qualis eēt sella penitus ignorabat. Juxta lacum lausanensem totius diei itinere pergens penit⁹ euz nō vidit.aut se videre non vidit.Cum em̄ sero facto de eodem lacu socij loquerentur inrogauit eos vbi nam lacus ille esset.Qō illi audientes plurimum admirati sunt. ¶

Vincebat sane in eo sublimitatem nomis hūilitas cordis.Nec tā poterat vniuersus euz erigere mōs q̄z seipe deijcere sol⁹. Sūmus reputabaf ab omnibus.iusimū ipe se reputans z quē sibi oēs ipe se nemini pferebat. Denicq̄ sic sepi⁹ fatebaf inf sūmos q̄s honoresz fauores ppl'oz altez sibi mutuat⁹ horez videbatur seq̄ poti⁹ reputabat absentē velut q̄ddā somniū suspicat⁹. Vbi vo inf simpliciores fratres erat.z amica sp licebat hūilitate frui.ibi se inuenisse gaudebat.z in ꝓpriā redisse psonā. Sp aūt inueniebaf aut orans aut legens aut scribens aut meditans aut frēs vbo edificans.

Quadā vice cum ppl'o pdicaret.z omesverba eius attēterz deuote suscipent.ei⁹ aio q̄dam talis irrepsit temptatio. Vere nūc optie pdicas z ab omibus libēter audiris.z sapiens ab oibus reputaris. Itvir dei tali tēptatōe pulsari se sentiens.parūp substitit.z an ꝓcederet vl finē faceret cogitare cepit. Statimq̄ diuio cōfortatus auxilio tēptatori silenter respondit. Nec per te cepi.nec per te dimittā. Sicq̄ securus pdicatōz vsq̄ ad finem prosecutus est.

Monachus q̄dā q̄ in scl'o ribald⁹ fuerat atz lusor maligno stimulatus spū ad seculum redire voluit.Cū aūt.b.Bern̄.eum retinere non posset inrogauit eū vl victurus eēt.Qui respondit ad taxillos ludē scior inde viuē poto Et ille.Si tibi capitale cōmisero vis singulis ānis ad me redire z lucrū mecū diuidē.Qō ille audiēs gauisus est.z se libēter sic actuꝝ pro misit. Vigili igf solidos ei dari pcepit. Et ille cū illis abijt.Hoc aūt faciebat vir scūs vt euz itez reuocare posset sic̄ z postmodum factum est. Ille igf abiens totū pdidit z ad portā confusus redijt.Quo audito vir dei ad eum let⁹ exijt.extenditq̄ gremiū vt simul diuideret lucrū.Cui ille.Nihil pf lucratus sum.sed etiam capitali nro nudat⁹ sum. Si vultis pro nro capitali recipite me. Cui bern̄.benigne rndit. Si ita inq̄t ē meli⁹ est vt hoc recipiam q̄z sil' vtrūq̄ pdam. Quadā vice dum brūs bern̄. iumento insidens aliq̄ pgēt cuidā rustico materia sic se offerente de cordis istabilitate i oratione est conquestus.Qō ille audiēs mox euz despexit.z in orionibus suis corfirmū z stabile hīe se dixit. Volēs aūt bern̄.eum cōuincere z a sua temeritate coercē dixit.Seq̄strare pauliſper a nobis.z tota qua poteris intentōe orationē dūicam inchoato.Quaz si absq̄ aliqua cordis digressione z vagatōe finire poteris imentū cui insideo tuū ꝓculdubio mox hēbis Tu aūt mihi in fide tua spōdeas.q si aliō ibidem cogitaueris h̄ mihi aliquatenus nō celabis. Letaf ille.z tanq̄ iumentū iā lucratū se reputans audacter secedit.z seipm recolligens orōem dūicam dicere inchoauit. Vix orionis expleuit dimidiū z ecce iportuna cogitatio de sella cordi suo se ingerit vtz eam hīe dēat cuz iumento. Quod ille aduertens. concitus ad Bern̄.redijt z qō in ipa orōe solicite cogitauerit idicauit z de se postea temere nō psumpsit ¶ Frater Robertus eius monachus z fm seculum propinquus in adolescentia sua q̄rundam psuasione deceptus cluniacum se cōtulerat. Venerabilis autem pater postq̄ aliquādiu dissimulauit.eundem statuit per epistolam reuocare.Quā cū sub diuo dictaret et alius monachus eam ex ore suo conscriberet subito inopinatus imber erupit.z hic qui scribebat cartam complicare voluit. Cui Bern̄. Opus dei est.scribere ne formides. Scripsit ergo epl'am in medio imbre sine imbre. Cum em̄ vndiq̄ plueret.ibidē tū molestiam imbris virtus expulit charitatis.Cū q̄ddā mōasterīū qō vir dei cōstruxerat occupasset muscaꝝ icredibilis multitudo.ita vt omnibus grauē molestiā generarent.ille dixit.Ego excōmunico eas.Mane aūt oēs pariter mortuas inuenerf

Cū a summo pontifice mediolanum missus fuisset vt ipos cū eccleſia reconciliaret.z iam papiam redisset.q̄dā vxoē suā demoniacam ad eū adduxit. Moxq̄ per os misere mulieris dyabolus in contumelias eius prupit di-

cēs. Nō me ō anicula mea hic pozrulos edēs
z brasicas deuozans pellet. Ait vir dei ipaz ad
eccliā beati Syri remisit. Beatus aūt Syr⁹
hospiti suo deferre voluit. nec eidem aliquid
curatōnis impendit. Sicz iteruz ad beatum
Herī. adducta est. Tunc dyabol⁹ per os eius
garrire cepit ac dicere. Non me expellet sirus
lus nec ejciet Bernardinus. Ad hec seru⁹ dī
respōdit. Nec Sirus nec Bernardus te ejci-
et. ꝫ dñs ihs xps. Mox vt ille ozationem effu
dit. spūs necz dixit. Quam libenter egrederer
ab hac anicula grauiter molestatus in ea. cz li
benter egrederer. ꝫ nō possum. qz nō vult ma
gnus dñs. Cui sctūs. Et qs est magnus domi
nus. Cui ille. Ihs nazaren⁹. Ad quē vir dī. vi
disti ne vncz eū. Quo rūdente. etiā ait. Vbi eū
vidisti. Et ille. In glia. Et sanctus. Et tu i glia
fuisti. Quo rūdente. vicz ait. Qūo ide existi.
Et ille. cū lucifero multi cecidim⁹. Hec autē
oia voce lugubri p os vetule oib⁹ audientibus
loqbat. Dixitz ei vir dei. Nunqd in illā glori
am redire velles. At ille miro mō cachinnans
ait. Nō tardatū est. Tunc orante viro dei de
mon de muliere exiuit. ꝫ cū vir dei recessisset
dyabolus iterz ipam inuasit. Vir aūt ei⁹ p⁹ eū
accurrēs qđ acciderat indicauit. Ille aūt col-
lo eius alligari cartulā ptinētē hecyba pcepit
In noie dñi nri ihu xpi pcipio tibi demon ne
hanc mulierem amodo contingere presumas
Qō cum factum fuisset ad eam postea non ē
ausus accedere. Apō aqtaniā qdam muliер
miserabilis erat. q a quodam demone petulā-
te z incubo vexabatur. Sex. n. annis abusus ē
ea. z incredibili vexauit libidie. Aduenīente
aūt illuc viro dī demō mlieri ne ad eū accedēt
vehemēter minat. qz nil ei pdesse posset z rece
dēte eo ipe q ei⁹ fuerat amator. crudelissimus
fieret psecutor. At illa secure ad vir dī accessit
z q patere cū multo gemitu enarrauit. Cui
ille. Tolle hunc meū baculū. z tuo lectulo po
ne. z si qđ agere potest agat. Quod cū fecisset
et in lectulo suo recūberet adest ille continuo.
sed nec ad consuetum opus nec ad ipm cubi-
le presumit accedere. ꝫ acerrime minat q illo
recedente se de ea atrociter vindicabit. Quod
cū illa bernardo retulisset. ille pplm conuocā-
uit z oēs cādelas i manu accensas hīe pcepit.
demonēcz cuz vniuerso q aderat cetu excōica
uit. ac ne ad illā vel aliam deinceps accessum
habeat interdixit. Sicz illa a tali illusiōe pe-
nitus liberata est. ¶ Cum in eadem puin
cia vir sctūs legatōe fungēt. vt ducē aqtanie ec
clesie recōciliaret. z ille modis oibus reconci
liari renueret. vir dei ad altare celebraturus ac
cessit. ipo duce tanz excōicato pre foribus ex
pectant. Cū aūt pax dñi dixit corpus dñicum
super patenam posuit. z secuz tollit atz ignea
facie z flāmeis oculis foras egredit. z vbis ter
ribilibus comitem agreditur. Roganim⁹ te in
quit z sprenisti nos. Ecce ad te pcessit virgis
filius q est dñs eccle quaz tu persequris. Adest
iudex tu⁹ i cui⁹ noie oīe genu curuat. Adest
iudex tuus in cui⁹ manibus illa aia tua deue
niet. nūqd z ipm sic seruos eius ptēnis. Resi
ste ei si vales. Statimcz dux tot⁹ irriguit. z mē
bris oibus dissolutis ad pedes eius ptin⁹ p-
silluit. Quē vir sctūs calce pulsans surgere iu
bet. z dei audire sniam. Ille aūt tremebundus
surrexit. z qcqd vir sctūs precipiebat protinus
adimpleuit. Cū regnū germanie pro quadā
magna sedanda discordia seruus dī itrasset ar
chiepūs moguntinen⁹ venerabilē qndam cleri
obuiū ei misit. Cui dū cleric⁹ se sibi obuiuz a
suo dño missū fuisse diceret. vir dei rūdit. Al⁹
dñs misit te. Miratus ille. se nō nisi a suo dño
archiepo missum fuisse affirmabat. Econtra
seru⁹ christi dicebat. Falleris fili falleris. Ma
ior dñs est qui misit te christus. Quod cleric⁹
intelligens ait. Putas q monachus velim fi-
eri. Absit hoc a me. Non cogitauit nec ascen-
dit super cor meum. Quid plura. In eodē itī-
nere sck valefecit. z a viro dei hitū suscepit.

Cū qndam militē valde nobilē ad ordinem
recepisset. z virum dei quodam tpe sequeretur
grauissima cepit temptatione pulsari. Cū aūt
eum qdam de fratribus tam tristem vidēt. cau
sam tante tristitie requisiuit. Cui ille respon-
dit. Scio inquit scio q nunqz amplius letus
ero. Qō verbum cum dictus frat ad seruum
dei retulisset. ille p eo attentius orauit. Stati-
cz ille frater qui tam grauiter temptatus z tā
tristis erat. tantū ceteris apparuit iocundior
hilarior quantum prius ceteris tristior. Cum
aūt ei dictus frater verbū mestitie quod locu-
tus fuerat amicabiliter improperaret. ille re-
spondit. Et tunc dixi nunqz amplius ler⁹ero.
sed nunc dico. nunqz amplius tristis ero.

℟ Cum sanctus Malachias episcopus hy-
bernie cuius vitam plenam virtutibus ipe de
scripsit ad christum feliciter i monasterio suo
migrasset. z vir dei pro eo hostiam salutarem
offerret. gloriā eius dño reuelante cognouit.
z eodē inspirante post cōsonem formā ozōnis
mutauit. leta voce sic dī. Deus qui bīum ma
lachiā sctōz tuoz meritis coequasti. tribue q-
sumus. vt qui pcliose mortis eius festa agim⁹
vite quoqz imitemur exēpla. Cui dū cātoz in-
nueret q erraret ait. Non erro ꝫ noui qō dico
Deinde accedēs sacra eius vestigia osculatur
Cū instante qdragesima a multis fuisset tyro
nibus visitatus. rogauit eos vt in illis saltē sa-
cris diebus a suis vanitatibus z lasciuijs absti

nerēt. Quib⁹ nullo mō acqescētib⁹ iussit eis xpīnarī vinū dicēs. Bibite poculū animarum Quo hausto subito mutati recedunt. Et qui modicū tps denegauerāt totū tps vite sue ō dederunt. Tandē btūs Hernardus morti feliciter appropinquans ait fratribus suis. Tria vobis obſuāda relinq̄ q̄ in stadio pūtis vite q̄ cucurri memini me p viribus obſuasse. Nemini scandalū facere volui. t si aliq̄n accidit se dauī vt potui. Min⁹ sp sensui meo cp alterius credidi. Ieſus de ledente nūcp vindictā expetij. Ecce caritatē humilitatē t patiam vobis relinquo. Deniqp postcp multa miracula ppetrasset. t centū sexaginta mōasteria ꝓstruxisset multosqp libros t tractatus cōpilasset. cōsummatis vite sue dieb⁹ circiter annos sexaginta tres. anno dñi. M. cliij. inter filioꝝ manus obdormiuit i dño. Post obitū suū multis gloriā suā manifestauit. Cuidā em abbati in q̄daz monasterio apparuit t vt seq̄retur admonuit Qui cū seq̄ret dixit ei vir dei. Ecce ad montez libani venimus t tu hic manebis. ego autē illuc ascendā. Interrogatus ab eo ad q̄d vellet ascēdere. discere inquit volo. Mirat⁹ ille q̄d inquit vis discere pater. cui nullum hodie in scientia credimus esse scōm. Et ille. Nulla h scientia. nulla ve cognitio. Sursum scientie plenitudo. sursum vera noticia veritatis. Et i hoc verbo disparuit. Ille autem diem notauit et tunc virū dei bernardum de corpe migrasse inuenit. Multa aūt alia t pene innumerabilia miracula per seruum suum deus opatus est.

cxvj. ℟

De sancto Thimotheo.

Imotheus quasi ti

t morē tenēs. Vl'a timore t theos q̄ō est deus q̄si timor dei. Causaſ autem iste timor in q̄libet viro sctō sic ait Grego. ꝓsiderādo vbi fuit. vbi erit. vbi ē. vbi nō est. Vbi fuit qm in pctō. vbi erit in iudicio. vbi ē in miseria. vbi non est in gloria.

Imothe⁹ sub Nerone a pfecto vrb⁹ rome dū grauiter torq̄ret. t calce viua e⁹

t plage aspgerēt. t ipe in his grās ageret duo angeli sibi astiterūt dicētes. Erige caput in celū t vide. Aspicīēsqp vidit celos aptos et ihm coronā gemmatā tenentē t dicentē sibi. Hanc de manu mea accipies. Ō q̄dam vir nomine appollinaris vidēs se baptisari fecit. Quapropter preses iussit ambos in confessione dñi pseuerantes decollari. Circa annos domini. lvij.

cxvij. ℟

De sancto Simphoriano.

Imphorianus dici

s tur a simphonia. Fuit em tancp vas musicū emittēs armoniā virtutū. In q̄ tācp in vase musico tria fuerūt. Naz vt dicit Huerrois. sonatiuū dz esse duct ad resistendū lene ad cōtinuandū. latū ad implēdum. Sic t simphorianus tācp vas musicū fuit dur⁹ sibi per austeritatē. lenis alijs p mansuetudinē. latus oīb⁹ p caritatis amplitudinē.

Imphorianus in augustudinēsi vbe

s ortus. dum adhuc adolescens esset tanta morum grauitate pollebat q̄ senioꝝ vitam anticipare videretur. Cū igitur pagani festum veneris celebrarent. t statuā antē eradium prefectum deferrent. simphorianus affuit t nolens eam adorare diu ceditur et carceri mancipatur. Et cum eductus de carcere ad sacrificium cogeretur. t multa ei donaria promitterentur dixit. Deus noſter vt nouit remunerare merita. ita nouit punire pctā. Vita quā xpō soluturi sumus ex debito solnam⁹ ex toto. Sera penitudo est sub iudicis timuiſ se conspectu. Munera vestra fucata mellis p̄mixta dulcedine. male credulis mentib⁹ venena parturiunt. Cupiditas vestra oia habendo nil possidet. q̄ diabolicis artib⁹ obligata miseri lucri detinet cōpedib⁹. t gaudia vīa in sil'itudinē vitri cū cepint splēdere franguñ. Tūc iudex ira repletꝰ data snīa precepit vt simphorian⁹ occideret. Qui cū ad locū ducerēt. mater ei⁹ de muro exclamans ait. Nate nate memento eterne vite. sursum respice t regnantez in celo intuere. tibi vita nō tollit. ꝫ in meli⁹ cō mutat. Mox igit decollat⁹ est t a xpianis corp⁹ ei⁹ sublatū honorifice est sepultū. Ad cui⁹ sepulcr tāta fiebant miracla. vt etiā a paganis i honore maxio haberet. Refert greg. turoñ. q̄ de loco vbi sanguis ei⁹ effusus ē q̄dam xpian⁹ tres lapillos sanguie respsos sustulit t i capsa argētea. tabulis ligneis circumsepta locauit. Quā cū i q̄dā castro locasset t totū castrū icēdiū ꝓsūpsisset. de medio ignis pdicta capsa sana t integra est educta. Passus ē circa annos dñi. cclxx.

cxviij. ℟

De sctō Bartholomeo.

Artholomeus iter

b ptat fili⁹ suspēdētis me. vel fili⁹ suspēdentis aqs. Vf em a bar. q̄ō est filius t tholos q̄ō ē sūmitas. t moys q̄ō est aq̄. inde bartholome⁹. i. fili⁹ suspēdētis aqs. i. dei q̄ mētes doctoꝝ sursū eleuat. vt aqs doctrianꝝ inferius fundant. t ē nomē sīr. t nō hebreū. Per ꝓmū vo notat triplr suspēdiū q̄ō ipe habuit. Fuit em suspēsus. i. eleuatus ab amore mūdi

vel suspēsus.i.intētus amore celesti.vt suspensus.i.inix⁹ gfe ⁊ auxilio dei.vt nō a suis meritꝫ ꝫa dei adiutorio tota vita sua depēdeat. Per scām ỽo ꝓfunditas sue sapie. De cui⁹ sapiētie ꝓfunditate dicit Dyonisi⁹ in mystica theologia. Diuin⁹ bartholome⁹ dic̄ ⁊ multā theologiā esse ⁊ minimā.⁊ euāgeliū latū ⁊ magnum ⁊ rursus cōcisum. Et vult oñdere bartholomeus fm intentionē dionisij qỽna cōsideratōne pñt oia affirmari de deo alia cōsideratōne magis ꝓprie negari.

Bartholome⁹ apl's veniens ad indiā q̄ē in fine orbis.tēplū in q̄ erat ydolu3 nomine astaroth ītrauit.⁊ quasi pegrinus ibidē manere cepit. In ꝟ ydolo q̄da3 demon habitabat q̄ se languētes curare dicebat.ꝫ nō sanādo subueniebat.ꝫ a lesione cessando. Sz cum templū languentibus plenum esset. ⁊ q̄tidie sacrificantibus ꝓ infirmis etiā ex longīquis regionibus adductis nullū ab ydolo responsum hīe possent.ad aliā ciuitatē prexerūt vbi aliud ydolū nomine berith colebatur. Et i terrogantibus cur sibi astaroth rñsum non daret.rñdit berith. Deus vester cathenis igneis cōstrictus est nec respirare nec loqui audet ex illa hora q̄ apl's dei bartholome⁹ ingressus ē. Dicunt illi. Et quis est iste bartholomeus. Et demon. Amicus est dei omnipotentis. ⁊ iō venit in istam ꝓuinciam vt omnes deos inde euacuet. Et illi. Dic nobis signa ei⁹ vt eū inuenire possim⁹. Quibus demon ait. Capilli ei⁹ crispi ⁊ nigri.caro candida.oculi grandes.nares equales ⁊ directe.barba ꝓlixa.habēs paucos canos.statura equalis.collobio albo clanato.purpurā vestit. Induit pallio albo.qō ꝓ singulos angulos gēmas bz purpureas. Viginti sex anni sunt exquo vestes ⁊ sandalia e⁹ nec vetustascūt nec sordidantur. Centies flexis genibus ꝓ diem orat.⁊ centies per noctē. Angeli dei cum eo ambulant.qui nunc̄ eum fatigari nec esurire permittūt. Semp eodē vultu ⁊ animo.letus⁊ hilaris perseuerat. Omnia ꝓuidet. omnia nouit. Omniū gentiu3 linguas nouit ⁊ intelligit. Et quod vobiscum loquor ipe iam nouit. Et quando queritis eum si vult ostendet se vobis.si aūt nō vult eum non poteritis inuenire. Rogo aūt vos vt cū eū inueneritis rogetis eum ne huc veniat ne angeli sui hoc mihi faciant qō meo socio iam fecerunt. Cum igr̄ ꝓ duos dies solicite querentes eum minime inuenissent.q̄dam die q̄dā demoniacus exclamauit dicens. Apostole dei bartholomee incendunt me orōnes tue. Cui apostolus. Obmutesce ⁊ exi foras ab eo. Et statim ē liberatus. Qō audiēs rex regionis illius polemius nomine.cum haberet filiam lunaticā misit ad apl'm rogans vt ad se veniret ⁊ filiam suam sanaret. Ad quā cū apl's venisset. ⁊ eam cathenis ligatā videret.qr accedentes morsib⁹ lacerabat.eam iussit solui. Et cum ministri ad eam accedere non auderent dixit. Ego demoniū qō in ea erat tā ligatū teneo ⁊ vos timetis ⁊ soluta statim liberata est. Tunc rex camelos auro ⁊ argento ⁊ lapidibus preciosis onerauit.⁊ apl'm inquirī faciens nullaten⁹ inuenire potuit. Mane aūt seq̄nti apparēs apl's cū solo rege i cubiculo dixit ei.vt q̄d me cū auro ⁊ argento ⁊ lapidib⁹ p̄ciosis tota die quesisti. Ista munera sūt necessaria his q̄ frena req̄rūt. Ego nihil krenū nihil carnale desidero. Tūc.s. bartholo. cepit eū multa de mō redēptōnis nr̄e docere.oñdēs int̄ cetera xp̄m vicisse dyaboluz ꝓ mirabilē ꝓgruentiā.potentiā.iusticiā. ⁊ sapientiā.cōgruū em̄ fuit vt q̄ filium ỽgis.i.adā factū de ẽra.dū adhuc eēt ỽgo vicerat.a filio virginis vincēt. Potēter quoc̄ ipz vicit cū ō sua dñatōne potent eū electit.quā diabol⁹ ꝓ delectōe ꝑmi hois vsurpauit. Et sic̄ alicui⁹ victor tyrānī comites suos mittit vt eius titulos vbi c̄ erigāt ⁊ tyrāni titulos deijciant. sic xp̄s victor nūcios vbic̄ mittit vt dyaboli cultū euacuent ⁊ xp̄i cultū statuant. Juste ỽo.qr iustus est vt q̄ comedente hoie vicens hoiem detinebat.a ieiunāte hoie vict⁹ hoiez āpli⁹ nō teneret Sapient aūt dū ars diaboli deludit arte xp̄i. Ars diaboli fuit vt sic̄ accipit̄ rapit auē.ita in deꝛtū rapet xp̄m.vt si ibi ieiunans nō famesceret absc̄ dubio deus esset.si aūt esuriret ipz vt ꝑmū hoiem ꝓ cibū deuinceret. Sed cognosci deus nō potuit.qr esuriuit.nec vinci. qr ei⁹ tēptatōi nō cessit. Cū ḡ eidem sacramenta fidei ꝓdicasset.dixit regi q̄ si baptisari vellet deum suū cathenis ligatū sibi oñderet. C Seq̄nti igr̄ die iuxta regis palatiū dū pontifices idolo sacrificarent cepit clamare demon ac dicere Cessate miseri sacrificare mihi. ne peiora me patiamini.q̄ cathenis igneis ab angelis hiesu xp̄i quē iudei crucifixerūt religatus suz putātes eum a morte detineri. Ille aūt ipam mortē q̄ regina nr̄a est captiuauit.⁊ ip̄m nr̄m ꝑncipē autorē mortis vinculis igneis vinxit. Statimc̄ oēs miserūt funes vt simulacruz euerterēt ꝫ non potuerunt. Apl's aūt demoni precepit vt inde exiens idolū cōminueret. Qui statim exiens oia ydola templi ꝓ seip̄m cōfregit. Deinde fusa oratione ab apl'o omnes infirmi ꝓtinus curati sunt. Apl's aūt tēplū deo dedicauit ⁊ demonē i deꝛtū abire ꝓcepit. Tūc angel⁹ dñi ibidē appuit ⁊ tēplū circūuolans in q̄tuor angulos signum crucis digito suo sculpsit dicens. Hec dicit dñs. Sic vos oēs ab infirmitate vestra mundaui.ita ⁊ templū hoc ab oñi

lozde mūdabitur ⁊ habitatoze eī⁹ quē apl's in desertū locū ire p̄cepit.pus tū eū vobis oīdaz quē videntes ne timeatis. ℔ qle signū in lapidibus his sculpsi tale in vestris frontib⁹ īpmatis.Tūc oīdit eis ethiopē nigriozē fuligie facie acuta.barba prolixa.crinibus vsq; ad pedes p̄tensis oculis igneis vt ferrum ignitum scintillas emittētibus. flāmas sulphureas ex ore ⁊ oculis spirantem cathenis igneis vinctū retro manibus ⁊ dixit ei angelus.Am tussionem apostoli audisti. ⁊ de templo exiens oīa ydola cōfregisti solua te vt vadas in talem locū vbi nullus hō morat .⁊ sis ibidē vsq; ad diem iudicij. Ille aūt solutus cū magno strepitu ⁊ vlulatu disparuit.Angelus aūt dñi i celū cūctis videntibus euolauit.Tūc rex cū vxore ⁊ filijs omniq; populo baptisatus ē ⁊ relicto regno apostoli discipulus ē effect⁹. ℣ Tūc oēs tēploz pontifices cōgregati ad astragē regem frēm eius cōuenerūt ⁊ de deoz amissione ⁊ tēpli subuersione ⁊ regis p̄tē magicaz deceptione p̄tra apl'um sunt conquesti. Astrages igit rex indignatus mille viros armatos ad capiēdū apl'm destinauit.Qui cū adduct⁹ fuisset coz̄ eo dixit ei rex.Tu ne es ille q̄ euertisti fratrē meū.Cui apl's. Ego illum nō euerti sed conuerti.Cui rex. Sicut tu fecisti fratrez meū deuz suum relinquere ⁊ tuo credere sic ⁊ ego te faciā deū tuū relinquere et meo deo sacrificare.Cu apl's. Ego deum quē colebat frater tu⁹ ligaui ⁊ ligatū oīdi.⁊ vt simulacrū frāgeret coegi.Si sic poteris facere deo meo poteris me ad simulacrū p̄uocare.Sinautē ego deos tuos cōminuā ⁊ tu crede deo meo. Hec illo dicente.nūciat regi q̄ deus suus baldach cecidisset ⁊ cōminutus fuisset. Quod rex audiens purpurā scidit qua indutus erat ⁊ apostolum fustibus cedi iussit. ⁊ cesum viuum ex coriari mandauit.Xp̄iani aūt corpus ei⁹ tulerūt ⁊ honorifice sepelierunt.Rex autem astrages ⁊ temploꝝ pontifices a demonibus arrepti mortui sunt.Rex aūt polemi⁹ in ep̄m ordinatur.⁊.xx.annis officiū ep̄atus laudabilit implēs plen⁹ virtutib⁹ in pace quieuit. De genē sue passiōis diuersa ē opinio.Nā beatus dorothe⁹ dic̄ q̄ crucifixus ē.ait em̄ sic Bartholome⁹ in dis p̄dicauit q̄ ⁊ euangeliū ſm Matheū in p̄pria eoz lingua eis tradidit. Dormiuit in albana ciuitate magne armenie. crucifixus deorsum caput hūs.Btūs autē theodor⁹ dicit q̄ fuit excoriatus.In mltis aūt libris legitur q̄ tantū fuit decollatus.Hec aūt ꝛrietas talit soluī pōt.vt dicat q̄ p̄mo cesus.deinde crucifix⁹ fuit.deīn aīq; ibidē morer̄et de cruce fuit depositꝰ. ⁊ ob maiorē cruciatū fuit excoriatus postremo capite trūcat⁹. ℣ Anno dñi cccxxxj.saraceni sicilīā inuadentes liparitanā insulā vbi corpus.s.bartho.quiescebat vastauerūt.ac ei⁹ sepulcrū p̄fringētes ossa eius diſp serūt.Nā ad hāc insulā ei⁹ corp⁹ tal'r de india aduenisse p̄hibet. Cū em̄ pagani p̄pter signorū freq̄ntiā viderent corpus eius plurimū venerari.indignati loc'o plūbeo positū in mare p̄cipitauerūt.qō diuino nutu ad insulam p̄dictam deuenit. Cū igitur saraceni ossa eius dispersissent.illis recedētib⁹ apparuit apl'us cuidā monacho dicēs. Surge ⁊ collige ossa mea q̄ dispersa sunt.Cui ille. Qua ratōne ossa tua colligere.aut aliquē tibi honorez exhibere debemus cū nos deleri p̄miseris. nec auxiliū nobis impendert.Cui ille.Per multū tp̄is meis meritis dñs pp̄'o huic pepcit. Sz eoz peccatis nimis inualescētibus ⁊ vsq; ad celū clamantibus tā p̄ eis nō potui veniam obtinere. Sed cuz monachus sibi diceret. quō inter tot aliorū ossa sua q̄nq; inuenire posset ait.Nocte ad ea colligenda ibis ⁊ ea q̄ vt ignē splendētia videris p̄tinus hec leuabis. Qui oīa vt dixerat inueniens apl'i ossa leuauit.et sup q̄ndam nauē cōscēdēs beneuentū q̄ ē metropolis apulie ea trāstulit.Nūc aūt dī q̄ sint rome. licz beneuentani se adhuc corpus illud habere affirment. Cū q̄dam mulier vas plenū oleo attulisset.vt in lāpade.b.Bartho.poneret. quātūcunq; vas sup lampadē inclinarēt nil ex eo exire valebat.cū tm̄ digitos in vas mitterent et oleum liquidū oīno palparēt.Tunc quidam exclamauit. Puto q̄ apl'o acceptuz non est vt hoc oleū in suā lāpadē infundat. Quapropt̄ in aliā lāpadē infuderūt ⁊ p̄tin⁹ oleū emanauit. ℣ Cū impator fridericus beneuentuz destrueret.⁊ oēs eccias q̄ ibidē erāt dirui mandasset.ciuitatē totā ad aliū locū transferre intendens.vir q̄dam q̄sdā viros albatos ⁊ fulgētes inuenit.q̄ adiunicē loq̄ ⁊ iter se aliq̄ tractare videbātur.Qui cū vehemēter admirans q̄ nam essent interrogasset. vnus eoz respondit Iste est bartho. apl's cū ceteris sctis q̄z in hac vrbe eccie habebātur.Qui insil cōuenerūt vt inē se inq̄rerēt ⁊ tractarēt q̄li pena esset ille plectendus q̄ eos de habitaculis suis electt.Et tā inter eos inuiolabili sn̄ia ē firmatū vt ille sine mora ad iudiciuz dei accedat. de his oībus in eius iudicio rūsurus. Post modicū vo tp̄s dictus impator miserabilit vitā finiuit. Legitur in q̄dā libro de miraculis sctoz q̄ q̄dā mgr festū sancti bartholomei oīi anno solennit celebrabat.Cui p̄dicanti dyabolus in spē cuiusdam puelle admodū speciose apparuit.quam iniectis in eaz oculis ad prandium inuitauit. Qui dū in mēsa cōsisteret illa in amorē suum multū euz allicere nitebat btūs bartholome-

r

us i spē pegrini p forib⁹ affuit. ⁊ vt amore sci bartholomei introduceretur obnixus flagitauit. Qua dissuadente panis ei mittitur. Sed ille hunc accipere recusauit. Rogauit tū magistrū p nūciū vt sibi diceret. q̄d magis in homine ꝓtū esse putaret. Cui cū ille diceret risibile. puella rūdit. Immo peccatū cuz quo hō cōcipit nascit atq; viuit. Cui bartholome⁹ rūdit. q̄ ille bū intulit. ꝫ mulier ꝓfundius indagauit. Scō dictus pegrinus mgr̄o misit. vt sibi diceret q̄s locus vni⁹ pedis eēt vbi deus in terra maiora miracula ostendisset. Cui cuz ille diceret locus crucis. i quo deus mirabilia opatus ē. illa ait. Immo caput hois in quo q̄ si minor mūdus existit. Utroq; sententiam apl's approbauit. Tercio inquisiuit quanta distantia esset a summo celi vsq; ad ꝓfundū iferni. Cui cum magister se nescire diceret. illa ait Modo video q̄ ꝓcipitor. Sz ego hoc noui q̄ de altero ad alterū decidi. ⁊ oportet q̄ hoc tibi ostendā. Tunc diabolus cum magno eiulatu se in abyssum ꝓcipitauit. Et dum q̄rerent pegrinū minime inuenerūt. Sic̄ vo legit de beatoandrea. ¶ Beatus aūt Ambrosius i ꝓfatione quam fecit de illo apl'o eius legēdaz abbreuiās ita dicit. Discipulis xp̄e tuis vnica diuinitate p̄dicantibus trinitatē tuaz mundo mirabiliter dignatus es oīdere maiestatē. Inter q̄s brīssimū bartholo. magna vtutū prerogatiua colēdū benigna tui ꝓspectio ad ppl'm direxit lōginquū. quē lz penit⁹ hūana puersatione remotū. tibi tū p̄dicatōnis angmēto meruit ꝓsīgre vicinū. O q̄ntis pconūs apostoluz mirabilē celebrandū. cui dū ad seminandū fidem proximor cozda nō sufficerēt ppl'or. alatis q̄s vestigijs extremos frax fines penetrauit indor. Cū languētiū inūera caterua tēplū ingressus demoniacū. effecit illico vt nullum cultoribus demon ꝓberet rūsum. O q̄ mira vtutū ipsius insignia duz humana voce vbosantē ꝫ se aduersariuz solo iussu laceratis diutissime viris reddidit mutū. Reginā diabolica ꝓtagiōe lunaticā liberauit. puellāmq; solutis nexibus pīl repūtauit sanissimā. O q̄ sublime sanctitat̄ ei⁹ mirac'm dum antiquū humani generis inimicū suū fecit in nihilū redigere simulacr. O q̄ digne exercitui numerādus celesti. cui⁹ vt miraculis fidez cōmodaret certissimaz. angelus apparuit supna delapsus ab aula. Is igit catenatū demonē cūctis ostētans deformē. salutiferā saxo dūicam imp̄sserat crucem. Rex reginaq; simul baptisant cuz gente. vrbiūq; rij. acole te deuz patrem corpe sequūtur ⁊ mente. Ad extremū vo temploruz delatu pontificū neophici polemij frater tyrānus beatum apl'm oīmo de infide cōstantem. cesum atq; excoriatum acerrimā fecit suscipere mortem. Qui tante mortis viriliter perferē do discrimen. glorioſi certamis ad celeste gaudium reportauit triūphū. Hucusq; Ambrosius. Beat⁹ aūt Theodorus abbas ⁊ doctor precipuus de hoc apostolo inter cetera sic ait Apostolus dei Bartholomeus primū in licaonia predicauit. postmoduz in india. ad vltim in albana vrbe. scz maioris armente. vbi pmo excoriatus. tandem capite plexus. ibidem sepultus est. Qui dum ad p̄dicandū mitteret a dño vt opinor audiuit. Vade discipule meus ad p̄dicandum. exi ad pugnandū. capax esto piculor. ego paternū opus consummaui primus testis factus. Vas qō necessarium ē imple. Imitare magistrū tuū. emulare dominuz tuum. Sanguinē sanguinib⁹ pone. carnē carnibus trade. q̄ ꝓ te passus sustinui patere. Firma sint tibi benignitas in sudoribus. mansuetudo inter maleficos. patiētia in his qui perimūt. Non refutauit apl's sed vt famulus fidelis dominico acquiescens precepto pgit. gaudens tanq; lux mūdi vt tenebrosos illuminaret. tanq; sal terre vt gētes insipidas saliret. tāq; agricola vt spūalem agriculturam pficeret Petrus q̄z apl'us docet nationes. ꝫ bartholomeus conseq̄nter paria inuestigat. Petr⁹ opat̄ ꝓdigia magna. sed barholomeus facit mirabilia valida. Petrus capite deorsum crucifigitur. bareholomeus postq; viuus excoriat⁹ ē capite plectitur. Ad q̄t valet petrus capescēda misteria ad tor bartholomeus sufficit penetranda. equaliter fecundat ecclesiam equa lance habuit ⁊ cetera diuina carismata. Hic ex diuino duodenario numero medius exꝛtraq; p te sonum diuine sermocinatōnis dat sicut i cythara armontā. Omnes apostoli vniuersitatē sibi diptientes pretores regis regum constituti sunt. Huic aūt est sors ⁊ portio armeme. locus q̄ est ab eulath vsq; ad gabaoth distributa. Igit vide eum lingue aratro. rationabilia rura sulcantē. fidei verbū in ꝓfundo cordis recondentez. padisoe ⁊ vineas dñi plantantem. singulis passionū remedia medicinaliter inserentem. spinas inutiles euellentem. siluas impietatis secare. sepes dogmaticas circūponere. Sed equales mercedes creatori obtulerūt Vtiq; pro honore inhonorātiā. pro benedictō ne maledictionem. pro muneribus penas. p requiescibili vita amarissimam mortem. Naz postq; intolerabilia tormenta subijt ab eis decoriatus in morem follis fuit. Nec pestq; migrauit ab hoc mūdo neglexit occisores. sed inuitabat miraculis perditos. ⁊ p̄digijs admittebat aduersos. sed bestialem mētem nil erat quod cōpesceret, nil quod a malo retraberet.

Quid decetero faciunt. Insantūt contra illud sacrū opus. Respuūt egroti medentem. orbati manuducentē. ceci ductorē. naufragi gubernatorē. mortui vinificatorem. Et hoc quomō Projiciūt nāq; in pelagus corpus sctm. ℣

Nota ē igit cū impetu de regionib⁹ armenie archa cū q̄tuor alioꝝ martyꝝ archis q̄ silr dū signa oparent cū ea fuerant in mare projecte. z p tantū spaciū maris q̄tuor his pcedentibus. et tanq; ministris obsequiū q̄dāmō ap'o faciētibus. venerūt in ptes sicilie z in insulā q̄ liparī nūcupat. sic epo hostiēsi q̄ tūc pñs erat revelatū fuit. Venit ad paupculam thesaur⁹ ditissim⁹. Venit ad ignobilē pciosissima margarita. Veit ad mestā splēdidissimū lumiare Illijs igit q̄tuor ad diversas kras eūt ibus sanctū ap'm in dicta insula reliq̄rūt. Etem predictos q̄tuor martyres ap'us relinquens retrorsum. vnū. s. papinū i civitatē sicilie milas aliū vo lucianū noie in essinā transmisit. reliquos vo duos in calabritidē terrā direxit. gregoriū q̄dem in civitatē calūnā. achacū aūt in civitatem q̄ chale vocat. q̄ vsq; hodie sniffragijs suis splendēt. Suscept⁹ est igit cū multis hymnis laudibus z candelis z tēplū sibi magnifice fabricat. Mons aūt vulcanus insule cōtigu⁹ cū habitatorib⁹ esset nocitu⁹ eo. q̄ ignē emittebat. q̄si p stadia. vij. se invisibiliter elongauit circa mare suspēsus ita vt vsq; hodie appareat videntibus q̄si figuratio fugiētis ignis. Nūc igit aue o brē btō ter btē bartholomee. qui es divīe lucis splendor. sancte eccie piscator rōnabiliū piscīū peritute capture. dulcis fructus vividi palmitis. vulnerator diaboli mūdū suo latrocinio vulnerantis. Gaudeas sol orbis kre cuncta illuminans. os dei lingua ignita sapientiā promens. fons ingiter sanitates emanans qui mare meabilibus gressibus sanctificasti q̄ terram purpureaz tuo cruore feciſti. qui ad celos cōmeasti. vbi in medio divine aciei refulges. i splendore immarcessibilis glorie splendes. in exultatione iocūditatis insatiabilis gaudes. Hec theodorus.

cxix.

De sancto Augustino.

Vgustinus hoc no

a mē sortit⁹ ē vel xp̄i excellentiā dignitatis. vel xpter feruorē dilctōis. vl p pter ethimologiā nois. Propter excellētiā dignitatis. q̄m sicut imp̄tor augustus precellebat oēs reges. sic z iste excellit oēs doctores fm qđ dicit Remigi⁹. Unde alij doctores cōparant stellis. Dañ. xij. Qui ad justiciam erudiū multos q̄si stelle ꝛc. Hic aūt cōpatur soli sicut patet in epla q̄ de eo cātat. Quasi sol refulgens. sic ipe refulsit in templo dei. Secundo xpter feruorem dilectōis. q̄m sicut mēsis augustus valde feruet estu caloꝝ. sic z ipe valde incaluit igne divini amoris. Unde ipe i li. confe. de se sic dicit. Sagittaveras tu cor meū caritate tua ꝛc. Item ibidem. Aliquando itromittis me in affectum multum inusitatum i. trorsus nescio ad quā dulcedinez. que si perficiatur in me nescio quid erit sivita eterna non erit. Tercio xpter ethimologiam nominis. Dicitur em̄ augustinus ab augeo et astin quod ē civitas. z ana quod est sursum. Inde augustinus quasi augens supernam civitatē. Vñ de eo cantat. Qui pualuit amplificare civitatem ꝛc. De qua civitate ipse dicit in li. xj. de civitate dei. In est civitati dei z origo et informatio et beatitudo. Quoniā si querat vnde sit. de⁹ eaz condidit. Si vñ sapiens a deo illumiat. Si vñ felix. deo fruitur. Subsistes modificat. contē plans illustrat. inherens locū datur. Videt z amat. In eternitate dei viget. In veritate dei lucet. In bonitate dei gaudet. Vel vt dī i glosario augustinus dī magnificus. felix preclar⁹ Fuit em̄ magnificus in vita. preclarus in doctrina. felix in gloria. Eius vitā cōpilauit possidoni⁹ calamēsis eps vt dicit cassiodorus in li. de viris illustribus. ℣

Vgustin⁹ doctor egregius. in pvincia

a affricana civitate carthaginensi ortus ex honestis valde parentibus. s. pie patricio. matre monica genitus. in liberalib⁹ artibus sufficiēter edoctus fuit. adeo vt summ⁹ phus z rethor luculentissimus haberet. Nā libros arestorelis z oēs libros liberalū artiū quoscūq; legere potuit per se didicit z intellexit. sicut ipe in li. confessio. testat di. Omnes libros artiū q̄s liberales vocant tūc nequissim⁹ malaꝝ cupidlitatum servus p meipm legi z intellexi quoscūq; legere potui. Item in eodem Quicquid ē de arte loq̄ndi z disserendi. quicquid de dimēsionibus figuraꝝ. z de musicis z de numeris. sine magna difficultate nullo hominū tradēte intellexi. Scis tu dñe de⁹ meus quia celeritas intelligendi z discendi acumen donū tuū ē. ꝛ nō inde sacrificabā tibi. Vex q̄ scientia sine caritate non edificat. sed inflat. in errorē manicheoꝝ qui xp̄um fantasticū fuisse affirmant. z carnis resurrectionem negant incidit. z in eo per ānos. ix. dū adhuc adolescēs esset pmansit. Ad has etiaz nugas adductus ē vt arborem vici plorare diceret. cum ab ea folīū vel ficus tolleret. Cum igitur esset annorū xix. z q̄ndā libr̄ cuiusdā phi. s. ciceronis i quo vanitas mūdi cōtemnenda z philosophia appetenda docebat plegeret. ex ꝺ q̄dez liber plu-

simũ tacuit. ℔ qz nomẽ ihu xpi qõ a mre imbi berat. ibi non erat dolere cepit. Mater vo eius p eo plurimũ flebat. z ipm ad vnitatẽ fidei reducere satagebat. Quadam igitur vice vt legit in li. iij. confes. vidit se stare in quadaz linea lignea licet tristẽ. z qdã ei iuuenis astitit z causam tante tristicie requisiuit. Que cum diceret pditionẽ filij mei deploro. ille respõdit Esto secura. qz vbi tu ibi ille. Et ecce continuo filiũ suũ iuxta se stare vidit. Hoc cum augustino retulisset. ille ait. Falleris mater falleris nec sic tibi dictũ est. sed vbi ego ibi tu. Ecõtra illa dicebat. Non fili mihi dictum est vbi ille ibi tu. sed vbi tu ibi ille. ℟ Rogabat igitur sedula mater quasi importuna q̃ndam episcopum si cut in eodem libro cõfessio. augustinus testat vt p suo filio intercedere dignaret. Qui tanta quodammõ importunitate deuictus pphetica voce rñdit. Vade secura. qz impossibile est vt filius tantaz lacrimarũ pereat. Cũ autez apud carthaginẽ multis annis rhethoricã docuisset occulte mre nesciente romã venit. z ibi dem multos discipulos cõgreganit. Cum eñ mr vsq; ad portũ eum secuta fuisset. vt aut eũ retraheret. aut secũ iret ipe eam decipiens nocte latenter recessit. Nõ illa mane considerãs aures dei clamoribus implebat. Quolibet ãt die mane z vespere ad eccliam ibat. et pro filio orabat. His tribus mediolanẽses a simacho pfecto romanoz petierũt sibi doctorem in rethorica destinari. Presulabat tunc ibi vir dei ambrosius. Et ad preces mediolanensiũ illuc mittitur augustinus. Mater aũt eius quiescere non valens. cũ multa difficultate ad eũ venit. z ipm iam nec vere manicheũ nec vere catholicũ reperit. Cepit aũt augustinus btõ ambrosio adherere. z eius predicationes frequẽter audire. Erat aũt valde in pdicatione suspẽsus. ne quid contra ipam manicheoz hereſim vel pro ipsa diceret. Quadam eñ vice contra illum errorem ambrosius diutius disputauit z ipm aptis rõnib9 z autoritatib9 confutauit. ita vt error ille a corde augustini penitus pelleretur. ℟ Quid aũt post hoc sibi prigerit. ipe in libro confes. narrat dicẽs. Cũ te primuz cognoui. reuerberasti infirmitatez aspect9 mei radians in me vehemẽter. Et contremui amore z horrore z inueni me longe esse a te in regione dissimilitudinis. tanq̃ audirem vocẽ tuaz de excelso. Cibus sum grandium cresce z mãducabis me. Nec tu me mutabis in te sicut cibum carnis tue. ℔ tu mutaberis in me. Cuz autem sicut ibidem refert via xpi sibi placeret sed per istam angustam adhuc ire pigeret immisit dominus in mentẽ eius vt ad simplicianũ in quo lucebat lux diuina. s. gra pergeret. vt sibi actus suos secũ cõferenti pferret quis esset apt9 modus viuẽdi ad ambulãduz in via dei in q̃ alius sic ali9 sic ibat. Displicebat aũt ei q̃q̃d agebat in seculo p dulcedine dei z decore domus ei9 quã dilexit. Simplicianus ãt cepit cum hortari ipe q̃z cepit seipm hortari et dicere. Quod pueri z puelle intra ecclesiã vo seruiunt. z tu non poteris qõ isti z iste. In vo isti z iste in seipis pñt z non in deo suo. Quid in te stas z non stas. proijce te in eum z excipi et te z saluabit te. Inter horũ colloquia memoria victorini in medium venit. Onde exhilaratus simplicianus narrat qualiter idez adhuc gentilis ob sui sapientiam rome qõ maximũ tũc erat statuam in foro meruisset. z qualiter se sepius xpianum dicebat. Cui cum simplicianus diceret. non credo nisi te in eccia videro. ille iocando dicebat. Nunquid parietes faciunt hominẽ xpianũ. Tandem dum ad eccliam veniſſet. z ei tanq̃ verecũdo occulte liber vbi erat simbolũ fidei ad legendũ z pnũciandũ vt tunc moris erat datus fuisset. ille in altũ ascendit. z alta voce pronũciauit. mirante roma. gaudente eccliſia. Omnes autem subito perstrepuerunt. victorinus victorinus cito sonuerũt z cito siluerunt. Tunc etiam ab affrica quidam amic9 augustini noie põtianus supuenit. z vitã z miracla illius magni anthonij qui nup in egipto sub cõstantino impatore defunctus fuerat recitauit. Horuz exemplis augustin9 vehementer exarsit. ita q̃ socũ suũ alipiũ tam vultu q̃ mẽte turbatus inuasit. z fortiter exclamauit. Quid patimur q̃d audimus Surgunt indocti z celum rapiunt. z nos cuz doctrinis nostris in infernũ demergimur. Iã quia preceſſerunt pudet sequi. z nõ pudet nec saltem sequi. Et accurrens in quendam hortũ sub quadã ficu se proiecit. vt in eodem lib. confessio. cõmemorat z amarissime flens lamẽtabiles voces dabat dicens. Quãdiu q̃diu cras z cras. sine modo. sine paululũ. Modo nõ habebat modum. z sine paululũ pdibat in longinquũ. De hac sui tarditate plurimũ cõquerebatur. sicut postmodum in eodem libro scripsit. Heu mihi q̃ excelsus es in excelsis. z q̃ profundus in profundis. z nusq̃ recedis z vix redimus ad te. Ilge domine z fac z excita z reuoca nos. Accede z rape z fragra z dulceſce. Impedimentis omnibus sic timebam expediri quemadmodum impediri timendum est Sero te amaui pulcritudo tam ãtiqua. z tam noua. sero te amaui. Intus eras z ego foris. z ibi te querebaz. z in ista formosa que feciſti de formis irruebam. Mecum eras z tecũ ñ eraz Vocasti z clamasti. z irruisti surditatem meã. Coruscasti et splenduisti. et fugasti cecitatem

meam. Fragrasti ⁊ duxisti spūm meum ⁊ angelo tibi. Gustaui ⁊ esurio ⁊ sitio te. Tetigisti me ⁊ exarsi in pacem tuā. Cū aūt amarissime fleret audiuit vocem dicentem sibi. Tolle lege. tolle lege. Aperuitq; statim codicem apli cū et conlectis ocłis ad pmū capłm legit. Induimini dñm ihm xpm. Et statim oēs ab eo dubietatis tenebre diffugerūt. ¶ Interim aūt tam vehementissimo dentiū dolore torqri cepit. vt fere sicut ipe ait ad credendum opinionem cornelij philosophi duceretur. qui summū bonū anime in sapia. summū vo bonum corpis in nullū sentiendo dolorem posuerat. Tam vehemēs aūt ille dolor fuit. q etiam loqlam amisit. Quo circa vt in li. cōfes. refert i tabulis cereis scripsit. vt oīes p eo orarēt. vt dñs dolorē illū mitigaret. Ipe igit cū alijs genua flexit. ⁊ subito sanum se sensit. Insinuauit ergo p lras sctō viro ambrosio suū votum vt moneret qd sibi de libris sanctis legendum esset q aptior fieret fidei xpiane. At ipse iussit ysaiam pphetā eo q euāgelij ⁊ vocatōis gentiū pnūciator aptior videatur. Cuius principium cū augustinus non intelligeret totū aliud tale esse arbitrans distulit vt illud relegeret cū in scripturis sanctis magis exercitatus esset. Aduenīente vo pascali tempore augustin⁹ cū esset ann oz. xxx. cum filio suo adeodato puero valde ingenioso. quem Augustinus in sua adolescentia dum adhuc gentilis ⁊ pbus esset genuerat. nec nō ⁊ cum alpio amico suo meritis matris ⁊ predicatōe ambrosij sacrum baptisma suscepit. Tunc sicut fertur ambrosius Te deum laudamus inquit. ⁊ augustinus te dñm cōfitemur. rndit. ⁊ sic tunc ipsi duo hunc hymnū alternatim cōposuerunt ⁊ vsq; in finē decantauerūt. Sicut etiam testatur bonorius in libro suo qui dicitur speculum eccie. In aliquibus aūt libris antiquis titulus talis ꝓponitur. Canticū ab ambrosio ⁊ augustino compilatum. Protinus autē in fide catholica mirabiliter confirmatur spem oēm quā habebat in seculo dereliquit. ⁊ scolis quas regebat abrenūciauit. Quanta autem dulcedine diuini amoris extūc frueret. ipe hoc in lib. cōfess. aperit dicens. Sagittaueras tu cor meū caritate tua. ⁊ gestabam vba tua transfixa in visceribus meis. ⁊ exempla seruoꝝ tuoꝝ quos de nigris lucidos. ⁊ de mortuis viuos feceras cōgesta in sinum cogitationis mee vrebant ⁊ cōsumebant grauem torporem ⁊ ascendenti a convalle ploratōis ⁊ cantanti canticū graduum dederas sagittas acutas ⁊ carbōes vastatores nec satiabar in illis diebus dulcedine mirabili considerare altitudinem diuini consilij sup salutem generis humani. Quantum fleui in hymnis ⁊ canticis tuis. suaue sonātis ecclesie vocibus cōmotus acriter voces ille influebāt auribus meis. ⁊ eliquabatur veritas tua in cor meū. ⁊ currebant lacrime. ⁊ bene mihi erat cuz eis. Tūc em in ecclesia mediolanēsi hec canticā instituta sunt. Et clamabā clamore alto cordis mei. O in pace. O in idipm. O qui dixit dormiā ⁊ requiescam et somnū capiaz. Tu es em in idipm q non mutaris. ⁊ i te requies obliuiscēs laboꝝ omniū. Legebam totū psalmū illū ⁊ ardebā q fuerā latrator amarus ⁊ cecus aduersus lras de melle celi melleas de lumine tuo lumiosas. et sup scripturas hmōi tabescebam. Xpe ihu adiutor meus q̄ suaue mihi subito ē factū carere suauitatibus nugaꝝ mearū ⁊ q̄s amittere met⁹ fuerat. iā dimittere gaudiū erat. Ejiciebas em eas a me vera tu et summa suauitas. Ejiciebas ⁊ intrabas p eis omni voluptate dulcior. sed nō carni ⁊ sanguini omni luce clarior. q̄ oīi secreto interior. omni bonore sublimior. sed nō sublimib⁹ in se. O p⁹ hoc assumptis nebrodio ⁊ euodio ⁊ matre ad affricam remeabat. Sed cum essent apud hostia tiberina. pia mr eius defūcta ē. Post cui⁹ mortem reuersus est augustinus ad agros p̄prios. vbi cū his qui sibi adherebant ieiunijs ⁊ orationibus deo vacabat. libros scribebat. ⁊ indoctos docebat. Fama aūt ei⁹ vbicūq; diffundebat. ⁊ in oībus libris suis ⁊ actib⁹ admirabilis habebat. Refugiebat aūt ad aliquā ciuitatem accedere q̄ epō careret ne ipm in predicto officio impediri cōtingeret. Eodem tempore apud yponam erat qdam vir magnaꝝ opū qui augustino misit q̄ si ad eū accederet ⁊ verbum ex ore suo audiret. seculo renūciare posset. Quod augustinus vbi comperit illuc concit⁹ iuit. Audiens autem valerius yponensis epūs famā eius ipsum plurimū renitentem in eccia sua pbyterum ordinauit. nōnullis quidem lacrimas suas superbe interpretantibus ⁊ tanq; eum cōsolantibus ⁊ dicentibus. quia ⁊ locus presbyteri licet ipe maiori dignus esset appropinquaret tamē episcopatui. Qui statim monasterium clericorum instituit. et cepit viuere fm regulam a sanctis apostolis constitutam. De cuius monasterio fere decē episcopi sunt electi. Et quia predictus episcopus erat grec⁹ ⁊ minus in latina lingua ⁊ litteris doctus. augustino potestatem tribuit. vt contra morē orientalis ecclesie coram se in ecclesia predicaret. Vnde cuz multi episcopo derogarent. ille de hoc non curabat. dūmodo p eū fieret quod p se fieri non valebat. Eo tpe fortunatū pbyterū manicheū ⁊ alios hereticos pcipue rebaptizatores donatistas ⁊ manicheos conuicit abstulit ⁊ confutauit. Cepit autem valerius formi-

dare ne sibi augustinus tolleretur. z ab alia ci uitate in episcopuz peteretur. Nam sibi aliqñ ablatus fuisset nisi eum ad locum secretū trās mittere curasset. ita vt inueniri minime potuisset. Impetrauit igitur ab archiepiscopo carthaginensi vt ipe cederet z augustinū yponēsi ecclesie in episcopū ꝓmoueret. Sed cum hoc augustinus omnimode recusaret. compulsus tamen z coactus succubuit. z episcopat⁹ curam suscepit. Quod in se fieri non debuisse vt suo viuente episcopo ordinaretur postea z dixit z scripsit. ꝓter concilij vniuersalis ꝓhibitionem. quā postmodū ordinat⁹ didicit. Nec quod sibi factum esse voluit alijs fieri voluit. Vnde etiam fategit. vt in concilijs episcopoz constituererur vt omnia statuta patꝝ ordinādis deberent ab ordinatoribus intimari. Ipe aūt de se dixīe postmoduz legit. In nulla re mihi dominū sentio sic iratum sicut in hoc q cū nō essem dignus poni ad remū posuit me ad amplustrē apice regimis eccie. Vestimēta eius z calciamenta z ornamenta alia nec nitida nimiū. nec abiecta plurimū. Sed ex moderato z cōperenti habitu erant. Ipe em de se dixisse legitur. Fateor de ꝓciosa veste erubesco. z ideo cum datur mihi vendo eā. vt quia vestē non potest esse cōmunis ꝓtiuz sit cōmune.

Mensa frugali z parca semp vsus ē. z inter olera z legumina ꝓpter infirmos z hospites plerūq carnes habebat. In ipa autem mensa magis lectionem vel disputationem q epulationem diligebat. z contra pestem detractōis in ea sic scriptum habebat. Quisquis amat dictis absentū rodere vitam. Hāc mēsam indignā nouerit esse sibi. Nam z aliqū cū q̄dam sibi familiarissimi coepi ad detractōem linguā laxassent. adeo dure eos redarguit. vt diceret q nisi desisterent aut versus ipos deleret aut a mensa recederet. Quadam vice cum q̄sdā suos familiares ad prandium inuitasset vnus illoz curiosioz ceteris. coquinam ingressus ē. Cūq omnia frigida reperisset. reuersus ad augustinū interrogauit. quid ciboz ipse pransurus paterfamilias prepasset. Cui augustinus nequaq talium epularum curiosus respōdit. Et ego vobiscū nescio. ℰ Tria a beato ambrosio se didicisse ait. Primū est q vxorē cuiq nūq peteret. Secundū q militare volentē ad hoc non cōmendaret. Tertium q ad conuiuia inuitatus non iret. Causa primi est. ne illi inē se nō cōuenīāt z sibi maledicant. Causa secūdi est ne militantes calūniā exerceant z i eū alij culpam refundant. Causa tercij est. ne forte tpantie modū pdat. Tante autē puritatis z humilitatis fuit. vt etiā ipa minima peccata que apud nos nulla vel minima reputātur in libro cōfessio. confiteatur. z de his coz deo humiliter se accuset. Nam ibidē accusat se de eo q cum puer esset ludebat ad pilam dum ad scolas ire deberet. Item de eo q nolebat legere vel addiscere nisi a parentibus vl magistro vrgeretur. Item de eo q fabulas poetarum sicut fabulam enee cum adhuc esset puer libenter legebat. z didonē mortuā ꝓpter amorē plorabat. Item de hoc q de cellario parentum vl mensa aliquid furabatur. vt pueris ludentibꝰ daret. Item de eo q in ludo puerozuz fraudulentas victorias exercebat. Item de eo q pira de quadā arboꝛe vicina vinee sue cum adhuc esset annozum. xvj. furatus fuit. In eodem quoq libro accusat se de ipa modica delectatione quā aliquando in comedēdo sentiebat dicens. Sic me docuisti vt quemadmodum medicamenta sic alimenta sumpturus accedam Sed dum ad quietem satietatis ex indigētie molestia transeo in ipo transitu sidiatur mihi laqueus concupiscentie. ipse em transitus voluptas est z non est alius quo transeatur. quo transire cogit necessitas. Et cum salus sit causa edendi z bibendi. adiūgit se rancq pediseq periculosa iocūditas z plerūq preire conatur vt eius causa fiat quod salutis causa me facere vel dico vel volo. Ebrietas longe est a me. misereberis ne appropinquet mihi. Crapula autem nonnūq subrepit seruo tuo. misereberis vt longe fiat a me. Et quis est domine qui non aliquando rapiatur aliquantulum extra metas necessitatis. Quisquis ille est magnus ꝓfecto est. Magnificet nomen tuum. Ego nō sum qui homo peccatoz sum. Habebat etiam se suspectum de olfactu dicens. De illecebra odoꝛum non satago nimis. cum absunt nō requiro. cum assunt non respuo. Paratus etiaz eis semper carere ita mihi videoz z fortitā falloz. Nemo cñ securus esse debet in ista vita q̄ tota temptatio nomiatur. Vnde q̄ fieri potuit ex deteriori melioz. non fiat ex meliori deterioz. Iterum de auditu confitetur dicens. Voluptates aurium tenacius me implicauerant z subiugauerant. sed resoluisti et liberasti me. Cū mihi accidit vt me amplius cantus q̄ res que cantitur moueat penaliter me peccare confiteoz. z tunc mallem non audire cantantem. Accusat etiā se de visu. sicut de eo q aliquādo nimis libenter vidit canez currentem. z de eo q per agrum casu transiens venationem libēter prosperit. z de eo q domi existēs araneas muscas suis retibus capientes nimis attente conspexit. Ideo autem de his coram domino confitetur. vt ibidez dicit. quia aliquando hec a bonis meditationibus auertunt. z oratōnes interrūpunt. Accusat etiaz se de appetitu lau-

dis ⁊ motu inanis glorie dicens. Qui laudari ab hominibus vult vituperante te non defendetur ab hominibus iudicāte te. nec eripietur damnante te. Laudatur homo ꝓpter aliquod donū quod dediſti ei. ⁊ tamen plus gaudet ſe laudari q̄ donum. Temptamur his tēptationibus quotidie ſine ceſſatione. quotidiana fomax noſtra eſt humana lingua. Verūtamen nollem vt vel augeret mihi gaudium cuiuſlibz boni mei ſuffragatio oris alieni. Sz auget fateor nō ſolum. ſed vituperatio minuit. Contriſtor autem aliquando laudibus meis cum ea laudantur in me in quibus mihi ipſe diſpliceo. vel etiam bona minora vl leuia pluris exiſtimātur q̄ exiſtimāda ſunt. ¶ Hereticos vir iſte ſanctus validiſſime cōfutabat. ita vt ipſi inter ſe publice predicarent peccatū non eſſe interficere augustinū. quem tanq̄ impium occidendum dicebant. ⁊ occiſoribus oia ſua peccata a deo dimittenda aſſerebant. Multas ab eis inſidias pertulit. ita vt ſibi aliq̄ pergenti in via inſidias ponerēt. ſed dei prouidētia itineris errore ſeducūtur. vt inuenire eū nō poſſent. Cōpauperum ſemper memor erat. eiſq̄ ex bis que habere poterat liberalit exhibebat. Nam ⁊ de vaſis dominicis ꝓpter pauperes ⁊ captiuos aliquando iubebat frangi et conflari. ⁊ indigentibus diſpenſari. Domū vl agrum ſiue villam nūq̄ emere voluit. Multas etiam hereditates ſibi dimiſſas reſpuit. eo q̄ mortuor filijs vel ꝓpinquis potius ipa deberi dicebat. In bis quoq̄ que i eccleſia poſſidebat. intentus amore vel implicatus non erat. ſed die ac nocte de ſcripturis ⁊ rebus diuinis cogitabat. Fabricax quoq̄ nouax nunq̄ ſtudium habuit. deuitans in eis implicationem ſui animi ſemper liberum habere volebat ab omni moleſtia corporali. vt libere vacare poſſet continue meditationi ⁊ aſſidue lectōi. Nō tamen illa edificare volētes ꝓhibebat. niſi forte immoderate fieri conſpexiſſet. Laudabat quoq̄ plurimū illos quibus mollēdi deſideriū inerat. ⁊ ſuper hoc triū epiſcoporū exēpla ſepius recitabat. Ambroſius eñ cum i extremis eſſet. ⁊ rogaretur vt prolongationem vite ſibi precibus obtineret rñdit. Non ſic vixi vt me pudeat inē vos viuere. nec mori timeo. quoniā bonū habem⁹ dominū. Quod rñſum auguſtin⁹ mirabiliter extollebat. Addebat q̄z de alio epo. cui oū diceret cū eccie multū neceſſariū foze. ⁊ q̄ ideo adhuc euz dñs liberaret ait. Si nūq̄z bene. ſi aliq̄n. quare non mō. De alio quoq̄ epo aiebat cyprianum referre q̄ cū infirmitate grauī laborares adhuc ſibi ſanitatem reſtitui exorabat. Cui iuuenis ſpecioſus apparens cum indignatione infremuit et ait. Pati timetis. exire nō vultis. q̄d faciam vob.

Feminax nullam vnq̄ nec etiam germanā ſororem. aut friſ ſui filias. q̄ deo pariter ſeruiebant ſecum habitare pmiſit. Dicebat eñ q̄ et ſi de ſorore vel nepotibus nulla mali poſſz oriri ſuſpitio. tñ q̄ tales pſone ſine alijs ſibi neceſſarijs eſſe non poſſent. ⁊ ad eas etiā alie aduentarēt ex illis poſſent infirmores aut humanis temptatōnibus cōmoueri aut certe malis hominū ſuſpitionibus infamari. Nunq̄z cum muliere ſolus loqui volebat niſi ſecretum alī quod intereſſet. Conſanguineis ſic bene fecit non vt diuitias haberent. ſed vt aut nō aut minus egerent. Karo pro aliq̄ aut litteris aut verbis intercedere volebat. recolens quendaz philoſophum contemplatōe fame amicis nō multa pſtitiſſe. Et ſepe dicebat. plerūq̄z ptās q̄ petitur ꝑmit. Cū aūt id faciebat ſic ſtilum temperabat. vt oneroſus non eſſet. ſed mereretur vrbanitate dictaminis exaudiri. ¶ Volebat potius inter ignotos q̄z inter amicos cauſas audire dicēs. q̄ inter illos poterat libē iniquū cognoſcere. ⁊ vnū ex bis amicum eſſe facturus. ꝑ q̄. ſ. iuſticia mediāte ſniam daret. Et amicis vo eſſet vnū pditurus. ſ. contra quem ꝓferret ſniam. In multis eccleſijs ſuitabat ⁊ ibi vbū dñi pdicabat. ⁊ mltos ab erroze cōuertebat. Aliq̄n a ꝓpoſito digreſſionem facere cōſueuerat in pdicatōne. ⁊ tunc dicebat deum h ad profectum ſalutis alicuius ordinaſſe. ſicut in quodā manicheox negociatore patuit. qui in pdicatione quadam ſ. Auguſtini vbi ipſe digreſſionem faciens contra hūc errorē predicauerat conuerſus fuit. Eo tpe dum gothi. romā cepiſſent. ydolatre ⁊ infideles xpianis plurimū inſultabant. Propter quod auguſtinus librum de ciuitate dei cōpoſuit. in quo iuſtos in hac vita debere premi. impios autem floze re oſtendit. Vbi de duplici ciuitate ſcilicet hierusalem ⁊ babilone ⁊ earum regibus agit. q̄a rex hierusalem chriſtus. rex babilonis diabolus. Quas ꝓpter duas ciuitates vt ibidem dic duo amores ſibi fabricant. quia ciuitatem dyaboli conſtruit amor ſui creſcens vſq̄ ad contēptuz dei. ciuitatem dei amor dei. creſcens vſq̄ ad cōtemptum ſui. In diebus autem eius anno. ſ. domini. cccxl. vandali totam affricē. puinciā occupauerunt vaſtātes oīa nec parcētes ſexui ordini vel etati. Poſt hoc autē ad yponensem ciuitatem peruenerūt. ⁊ ipam manu valida obſederunt. Sub hac tribulatōne auguſtinus pre ceteris ſue ſenectutis amariſſimā ⁊ lugubrē duxit vitam. Fueruntq̄z ſibi lacrime eius panes die ac nocte. cū alios videret occiſos. alios effugatos. eccias ſacerdotib⁹ vidnatas ciuitates cum acolis diſſipatas. Inter tot

tamen mala cuiusdam sapientis sentẽtia se cõ
solabatur dicẽtis. Non erit magnus magnus
putans q cadunt ligna vel lapides. z moriun-
tur mortales. Conuocatis autem fratribus di
xit eis. Ecce rogaui dominũ vt aut nos ab his
periculis eruat aut patientiaz tribuat. aut me
de hac vita suscipiat. ne tot calamitates vide-
re cõpellar. Et ecce tercium quod pertuit obti
nuit. z tercio decimo obsidionis mense febrib⁹
laborans lecto decubuit. Intelligens aũt diſ-
solutionem sui corporis imminere. vij. ps. pe
nitentiales sibi scribi fecit. ipsoq in loco cõtra
parietẽ positos lecto decubans legebat z vber
tim ac iugiter lacrimas fundebat. Et vt deo va
caret liberius et eius intentio a nullo impedi-
ri posset. ante decem dies sui exitus nullũ ad
se ingredi pcepit. nisi eum medicus ingredere
tur vel cũ sibi refectio porraretur. ¶ Qui
dam autem eger ad eum venit. z vt sibi manũ
imponeret z ab infirmitate curaret ipm instã-
ter rogauit. Cui augustinus respondit. Quid
est hoc fili quod loquer?. putas q si tale quid
facere possem. mihi hocipm non conferrem.
Ille autem instabat asserens sibi in visione p
ceptum esse vt ad eum accederet z sanitatẽ re-
ciperet. Videns autem fidez eius pro ipo ora
uit z sanitatem recepit. Energuminos mltos
curauit. et plura alia miracula fecit. In lib.
xxij. de ciuitate dei duo miracula de se tãq de
quodam alio refert dicens. yponensem quan-
dam virginem scio. que cum se oleo unxisset
z pro illa orans presbyter lacrimas suas instil
lauerat mox a demone fuisse sanatam. In eo-
dem etiam libro sic ait. Scio etiam episcopuz
semel pro adolescente quem non vidit orasse.
illumq illico demonio caruisse. Nullũ autez
dubiũ videtur quin de se loquatur. sed humi
litatis causa seipm noluit nominare. In eodẽ
quoq libro de ciuitate dei sic ait. q cum ꝗdaz
infirmus incidi deberet. z de eius morte ob in
cisionem plurimũ timeret. et infirmus mltis
lacrimis deũ exoraret. cum eo z pro eo augu-
stinus oranit. et sine incisione aliqua integraz
sanitatem recepit. Deniq dissolutõe corpo-
ris appropinquante hoc mẽoriale docuit. nul
lum videlicet hominem quantumcũq excel-
lentis meriti sine confessione z eucharistia de
bere transire. Ad extremã autem horam veni
ens membris omnib⁹ sui corporis incolumis
integro aspectu atq auditu. ãno etatis sue. lxxvij.
episcopatus vo sui. xl. coram positis fratrib⁹
z orantibus migrauit ad dominũ. Testamen
tum nullũ fecit. quia vnde faceret pauper xpi
non habuit. Floruit circa ãnos domini. cccc.

¶ Iraq augustinus sapientie lumen presul-
gidum. propugnaculum veritatis z fidei mu-
nimentum. oĩes ecclesie doctores tam inge-
nio q scientia vicit. incompabiliter florens tã
exemplis virtutum q affluentia doctrinaruz.
Vnde z beatus Hemigius Hieronim⁹ z qs-
dam alios doctores cõmemorans sic conclu-
dit. Hos omnes doctores augustinus inge-
nio z scientia sua vicit. Nam licet Hieronim⁹
sex milia volumina. Origenis se legisse fateat
iste tamen tanta scripsit vt non solum diebus
ac noctibus scribere libros ei⁹ quis nõ possit.
sed nec legere quidem occurrat. Volusianus
autem cui augustin⁹ epla scripsit. sic de eo
dicit. legi dei deest quicquid augustinum con-
tigerit ignorare. Hieronim⁹ quoq in quadaz
epistola scribens augustino ait. Duobus libel
lis tuis eruditissimis. z omni eloquentie splẽ
dore fulgentibus respondere non potui. certe
quicquid dici potuit. z assumi igenio. z de scri
pturarum hauriri fontibus. a te positum atq
disertum est. Sed queso reuerentiam tuã pa-
rũper patiaris me tuũ laudare igenium. Hiero
nimus etiam in libro de. xij. doctoribus. sic de
eo scribit. Augustinus episcopus volans per
montiũ cacumina quasi aquila. et ea que sunt
in montiũ radicibus non considerans. multa
celorum spacia. terrarũq situs z aquarum cir
culũ claro sermone pnũciat. Deniq in quan-
ta cum reuerentia z dilectione Hieronim⁹ ha
buit. patet in epistolis quas eidem misit. In
quarum vna sic dicit. Domino sancto ac bea-
tissimo pape augustino hieronimus. Omni q
dem tempore beatitudinem tuam eo quo de-
cet honore veneratus sum. et habitantem i te
dilexi dominuz saluatorem. Sed nunc si fieri
potest cumulo aliquid addimus. et plena cõ
plemus vt absq nois tui mẽtione ne vnã ho-
ram quidẽ pterire patiamur. Idẽ in alia epla
ad eũdem. Absit aũt vt quicquã de libris bea
titudinis tue attingere audeã. Sufficit eñ mi
hi mea probare z aliena non rapere. Grego-
rius quoq in epla ad innocentiũ affrice prefe
ctũ de eius libris sic ait. Quod expõnem sci
iob vobis trãsmitti voluistis vro studio con
gaudem⁹. Sz si delicioso cupitis pabulo sagi
nari. bti aug. cõpatriote vri opuscula legite. et
ad compationẽ illius similagims nostrũ fur-
furem nõ qretis. Idẽ qz in registro sic aic. Le-
gitur q beat⁹ augustinus nec cum sorore sua
habitare cõsensit dicẽs. Que cum sorore mea
sunt sorores mee nõ sunt. Docti ergo viri cau
tela. magna nobis debet eẽ instructio. In pfa
tione qz ambrosiana sic legit. Magnificentiã
tuã in mortificatõe augusti adoramus tua i
oñib⁹ opante vtute. vt nullis ꝓmissis blandi
mento ꝓ falla ciũ vir tuo ignitus spũ vinceret.
q cũ ita oñi genere pietatis imbueras vt ipe

tibi ara ⁊ sacrificiū ⁊ sacerdos esset ⁊ templuz. Beat⁹ igit̄ ꝑsper in tercio libro de vita ꝑtem platina sic de eo dicit. Sc̄us augu. epūs acer ingenio. suauis eloq̄o secularis litteratura peritus. in ecclesiasticis laboribus opositus in q̄tidianis disputationibus clarus. ⁊ in om̄i sua actione ꝓposit⁹. i q̄nib⁹ soluēdis acut⁹. i conuincēdis heretic̄ circūspectus. in expōe fidei nr̄e catholic⁹. in explanādis scripturis canonicis cautus. Bern̄. q̄z sic de eo scribit. Augustin⁹ h̄ ē validissim⁹ malleus hereticoruz. ℟

Post h̄ aūt cū barbara gēs trā illā occupasset. ⁊ sc̄ā loca ꝓphanaret. fideles corpus augustini ceperunt. ⁊ ip̄m in sardiniam trāstulerūt Transactis autē ab eius obitu annis .cclxxx. circa annos dñi. dcccxviij. liprādus deuot⁹ lon gobardoz rex audiēs sardiniā a saracenis depopulatā. solēnes illuc nūcios misit. vt doctoris sancti reliquias papiā deferrent. Qui magno p̄cio dato corpus sancti augustini tulerūt. ⁊ ip̄m vsq̄ ianuam deportauerūt. Q̄ deuot⁹ rex audiens vsq̄ ad p̄dictā ciuitatem cum magno gaudio eidem obuiauit ⁊ reuerenter excepit. Cū aūt mane vellēt corpus deducere. nullo mō de loco moueri potuit. donec rex votuz emisit. q̄ si se inde duci ꝑmitteret. ibidez i suo nomine ecciam fabricaret. Cū autē votum fecisset. statim sine difficultate inde deductum ē. Rex aūt q̄ vouerat impleuit. ⁊ ibidem i honoze. s. aug. ecciam cōstruxit. Idē mirac'm die seq̄nti in q̄dā villa ep̄atus terdonēsis q̄ dī casselle cōtigit. ⁊ eodē mō ibidē in honoze sc̄ti augustini ecciam fabricauit. Insuper villam ip̄am cū oib⁹ suis appēditijs ꝓcessit fuiētibus eccie. s. aug. ꝑpetuo possidendā. Quia v̄o rex viderat sc̄ō cōplacere vt in suo nomie eccia fieret vbicūq̄ mansisset. ⁊ timēs ne in alio loco q̄ vbi desideraret locū sibi eligeret. i om̄i loco vbi de nocte cū corpe hospitabatur. in honoze ip̄i⁹ ecciam cōstruebat. Sicq̄ cū magno gaudio papiā deducit ⁊ in eccia. s. petri que celuz aureū dī honorifice collocatur. Molēdinarius q̄dam in beatū augu. specialem deuotionem b̄ns cū quandā infirmitatez q̄ dī flegma salsum in tibia pateret. b. aug. deuote in sui adiutoriū inuocabat. Cui p visum. s. aug. apparuit. ⁊ tibiā manu palpans integre restituit sanitati. Qui excitatus se liberatū inuenit ⁊ dō ⁊. b. aug. gr̄as reddidit. Quidam puer cū vicio lapidis p̄meretur. ⁊ de consilio medicoruz incidi deberet. mater pueri mortis sibi timēs periculū beatū august. deuote in sui filij subsidiū inuocauit. Statimq̄ fusa oz̄one puer lapidem cum vrina emisit. ⁊ plenam sanitatem recepit. ¶ In mōasterio quod elemosina dī monachus. quidam in vigilia. s. augustini ra

ptus in spiritu vidit nubem splendidā celitus elapsam. ⁊ sup nubē augu. sedentē pontificalibus insignitū cui⁹ oculi q̄si duo solis radij tota illā eccīam illuminabāt. ⁊ odoz inde nimi⁹ exalabat. Sc̄us q̄z bernard⁹ dū q̄dam vice in matutinis exp̄s aliq̄ntulū obdormisset. ⁊ de q̄dam tractatu augustini lectōes legerent. vidit q̄ndam pulcerrimū iuuenē ibi stantem. de cuius oze tant⁹ inundātiū aquaruū impetus exibat q̄ totā illā eccīam videret replere. Qui augustinū adesse nō dubitauit. q̄ fonte doctrine totam eccīam irrigauit. Quidam sanctum augustinum valde diligēs. monacho custodi corpis sancti augustini pecuniā magnā dedit. vt sibi sancti augustini digitū vnū daret. Sed ille accepta pecunia digitum cuiusdaz mortui sericis inuolutum sibi tribuit. simulans eē digitum sancti augustini. Quē ille reuerent̄ accipiēs semper deuotissime adorabat. ⁊ ori oculisq̄ apponēs crebro pectori astringebat. Cui⁹ fidem deus intuēs. digito illo ꝓiecto vnū digitū. s. aug. tanmirabilit̄ q̄ misericordit̄ sibi dedit. Qui cū repatriasset ⁊ multa ibi miracula fierent. fama vsq̄ papiam delata ē. Sed cuz p̄dictus monachus assereret. q̄ cuiusdā mortui digitus ille esset. sepulcrum apperuerūt ⁊ vnū deesse de eius digitis inuenerūt. Q̄ abbas re cognita monachū ab officio deposuit ⁊ dire afflixit. Apud burgūdiā in mōasterio q̄ dī fontanetū erat q̄dam monachus hugo noie sc̄ō aug. valde deuotus. q̄ in ei⁹ scriptis miro desiderio pascebat quez etiā crebra supplicatōne rogauerat vt ip̄m ex hac luce migrare nō sineret. nisi in die sue sacratissime solennitatis. Ipe igit̄ .xv. die. añ festū eiusdez sic cepit duris febrib⁹ estuare vt in vigilia ipsius sup humū tanq̄ moriēs poneret. Et ecce p'res decori ac fulgentes viri amicti albis ecciam dicti monasterij ꝓcessionalit̄ intrauerūt. q̄s seq̄bat q̄dā reuerēdus pontificalibus insignitus Quidā aūt monach⁹ in eccia ꝓsistēs h̄ videns obstupuit ⁊ q̄ nā essent ꝑ q̄ pgerent inquisiuit Cui vnus eoz dixit. q. s. augus. esset cum suis canonicis. q̄ ad deuotū suū morientem pergeret vt ei⁹ aiam ad regnum glorie deportaret. P⁹ h̄ illa reuerēda ꝓcessio ad infirmariā ingredit. Vbi cū aliq̄diu mānsisset sc̄ā illa aia a carne soluta ē. quā dulcis amicus ⁊ ab hostiū insidijs securā reddidit. et ad celi gaudia introduxit. Legit quoq̄ q̄ dū adhuc augu. in carne viueret ⁊ q̄dam relegeret añ se trānire vidit demonē libz humer̄ baiulantē. Qui ab eo p tin⁹ aduratū. vt q̄ ibi scripta lateāt sibi pandat Qui pctā hoim ibidē esse asserit scripta. q̄ vn decūq̄ collegit ⁊ in eo reposuit. Moxq̄ ei p̄cepit vt si aliq̄ō suoz pctōz ibi scriptuz retine-

ret sibi legendus cõtinuo manifestet. Ostenso aũt loco nihil Aug. ibi scriptũ repperit nisi q quadã vice completoriũ ex oblivione dimisit Precipiẽsq; diabolo vt suũ pstolaretur aduẽtum ecciam est ingressus ⁊ cõpletoriũ devote dixit. ⁊ solitas oiones complete pegit. Reuersusq; dixit ei. vt pdictũ locũ sibi ostenderet itẽ rum relegendũ. Qui dus crebro revolueret. ⁊ tandẽ locũ vacuũ reperisset. iratus dixit. Cur pik me decepisti. peniret me q libꝝ meus tibi oñdi. qz pctm̃ tuum oionũ tuaꝝ vture delesti. Et his dictis confusus evanuit. ¶ Cũ q̃ dam mulier a q̃busdã maliciosis iniuriã pate ret. illa ad. b. aug. accessit vt sup hoc eius cõsiliũ implorare. Que cũ ipm studentem invenisset. ⁊ eũ reverẽter salutasset. ille nec ad eã respexit nec q̃cq; sibi rñdit. Cogitãs illa ne forte ob nimiã sanctitatẽ in factẽ mulieris nollet intendere ꝓpius accessit ⁊ negociũ diligẽter exposuit. Sed ille nec se ad eã cõvertit nec respõsum aliqõ sibi dedit. Ideoq; illa cum tristicia magna recessit. Altera autem die cum augustinus missam celebraret ⁊ dicta mulier intereẽt post elevationem corporis rapta in spiritu vidit se positam ante tribunal sanctissime trinitatis. Vbi vidit augustinus facie inclinata de trinitatis gloria attentissime ⁊ sublimissime disputantem. Factaq; est vox ad eam dicẽs. Cũ ad augustinũ iuisti. ille sic de trinitatis gloria attentissime disputabat. ⁊ ideo q ibi fueris penitus non advertit. Sed ad eum secure redeas qz ⁊ eũ clemẽtem invenies ⁊ pfiliũ salubre reperies. Qõ cuz fecisset augustinus benigne eã audiuit ⁊ consiliũ salubre donavit. Ferũ q; dñ q̃dam vir sctus in spũ raptus sanctos in gloria cõspexisset. ⁊ beatũ augustinũ minime vidisset. quendã de sanctis vbi nam augustinus esset pcũctatus est. Qui rñdit. augustinus residet in excelsis. vbi disputat de gloria excellentissime trinitatis. Cum quidam papienses a marchione malaspine in carcere detinerentur. ab eis omnis potus penit9 ẽ interdictus vt posset ab eis magna pecunia extoꝛq ri. Vnde plerisq; iam spũm exalabant. q̃dã vo vrinam bibebant. Vt quidã invenis inter eos q̃ in beatum augustinũ magnã devotoꝛem habebat. ipm in sui adiutoriuz invocavit. Tunc circa noctis mediũ sanctus augustinus predicto adolescenti apparuit. ⁊ quasi manuz eius dexterã apprehẽdẽs vsq; ad flumẽ graveloni ipm deduxit. ibiq; cum folio vitis in aqua madefacto sic eius linguam refrigeravit vt q̃ iam vrinam bibere cupierat. de potu nectaris non curaret. Prepositus cuiusdã eccie in btũm augustinũ magnam devotionem hñs. cum p tres annos graviter infirmitatẽ incurrisset ita vt de lecto surgere nõ valeret. adveniẽte solennitate. s. augustini cum iam in vigilia ad vespas pulsaret. ad rogandũ sctm̃ augustinũ tota devotione se contulit. Cui in albis augustin9 apparens eidẽ ter citato ꝓprio nomie dixit. Ecce assum totiens a te invocatus. Surge cito ⁊ celebra mihi officiũ vesptinum. Qui sanus surgens cũctis stupentib9 eccìam intravit ⁊ officiũ devote pegit. Cũ cuidam pastori seuum vicus inẽ scapulas ortũ eẽt adeo morb9 invaluit vt iã totis eẽt virib9 destitut9. Qui dus ad sctm̃ augustinũ pces emitteret. eidem august. in visu apparuit ⁊ super locũ infirmũ manum apponens pfecte eũ sanavit. Idẽ q̃z vir proce dente tpe oculoꝛ lumie ẽ puatus. Qui cũ sanctũ augu. sedule invocaret. quadam die circa meridiẽ eidẽ apparuit. et oculos manib9 suis tergens pstinam sibi sanitatem restituit. ¶

Circa annũ dñi. dcccc.xij. viri q̃dã gravik ifirmi numero plusq;. xl. de germania ⁊ gallia roma ibãt ad liminã apl'oꝛ visitanda. Quoꝛ q̃dam scãnis in terra curui se hñtes. alij cum baculis se sustẽtãtes. alij pvati oculis p9 alios se trahentes. alij ꝯtas manus ⁊ pedes hñtes pgebãt. Qui mõtes transeuntes ad locũ q dr carbonaria venerũt. Cũ aũt pene ad locum q̃ cana dr̃ advenissent. q̃ tribus milib9 a papia distat. sanctus augusti. pontificalibus indut9 de q̃dã eccia in honoze sctoꝛ cosme ⁊ damiani cõstructa exiẽs eisdem apparuit. eosq; salutans q̃ tenderẽt requisivit. Qui cũ ei q̃ tenderẽt rñdissent adiecit. Ite papiaz. ⁊ de cenobio sci petri qõ dr̃ celuz aureũ interrogate. ⁊ ibi misericordiã habebitis quã optatis. Qui cum eũ de nomie suo interrogassent ait. Ego sum augustinus q̃ndã yponensis civitatis eps. Statim q; ab oculis eoꝛ evanuit. Illi aũt papiã pgentes. cũ ad dictũ monasteriũ pervenissent ⁊ ibi coꝛp9 sancti augustini requiescere didicissent. ceperunt oñes voces levare ac vnanimiter cõclamare. Sancte augustine adiuva nos. Ad quoꝛũ clamoꝛes cives ⁊ monachi excitati ad tam grãde spectaculuz confluebant. Et ecce ex neruoꝛ distensione sanguis mirus cepit effluere. ita vt ab introitu cenobij vsq; ad tumbam sancti augustini tota terra sanguine videretur aspersa. Cum aũt ad sepulcrũ. s. augustini venissent. oñes sanitati sunt integre restituti. ac si nulla in eoꝛ coꝛporib9 lesio extitisset. Cepit extũc fama. s. augustini crebrescere ⁊ multitudo languentium ad eius tumulum aduẽtare. Qui oñes sanitatis bñficia repoꝛtãtes. sue salutis pignoꝛa relinq̃bant. Factũq; ẽ vt tanta pdictoꝛ pignoꝛ fuerit multitudo vt inde totũ oratoriuz. s. Augusti. ⁊ porticus plena essent ita vt eũ ⁊ redeũdi impedimẽtũ non modicũ

generaret. Quapropt mõachi necitate cõpul si.ea inde remoueri fecerũt. Notandũ q cũ tria sint q a mũdanis hoibus appetũtur.s. diuitie delicie t honores.vir iste sctus tãte perfe ctionis extitit.q ipe diuitias prepsit honores respuit.voluptates abhorruit. Cõ ei diuitias cõtẽpserit.ipe testat in li.soliloqor.vbi ratõ interrogat eũ dicẽs. Diuitias nullas cupis. Et rñdet aug. Hoc quidem nec nũc primũ. Naz cum.xxx.annos agam.xliij. fere anni sunt ex quo ista cupere destiti.nec aliud in his preter necessariũ victũ cogitaui. Prorsus vn9 ciceronis liber mihi facile persuasit.nullo modo appetendas esse diuitias. Q autem honores respuerit.in eodẽ libro testatur. vbi rõ eum interrogat dicens.Quid honores. Et respõdet augustinus. Fateor eos modo ac pene his diebus cupere destiti. Voluptates q̃s et delicias contẽpsit.et quantũ ad cõcubitũ t quantũ ad gustum.Quãtũ ad primũ interrogat eũ ratio dicens in eodem libro.Quid vxor. Nonne te delectat pulcra.pudica.morigerata.diues.presertim si certus sis nihil ex ea te molestie esse passurũ.Et respõdet augustinus dicẽs.Quãtũlibet velis eam depingere atq cumulare bonis oĩbus nil mihi tam fugiendũ esse q̃ concubitũ decreui.Cui rõ. Non ego q̃ro q̃d decreueris.ꝫ vtrũ ad hoc alliceris.Et rñdet augustinus. Prorsus nihil i huiusmodi quero. nihil desidero.etiam cum onere horroze t aspnatõe talia recordor.Quantũ ad scõm interrogat euz rõ dicens.Quid de cibis. Et rñdet augustin9 Siue de cibo t potu.siue de balneis. ceteraq corporis voluptate nihil interroges.tãtum ab ea peto quantum in valitudinis opem cõferri potest.

cxx. A

De decollatõne.s. Johannis baptiste.

Decollatio sancti iohannis baptiste q̃tuor de causis instituta fuisse videt sicut in libro mitrali de officio inuenit. Primo ppt ei9 decollatõnẽ.Scõo ppt ossiũ ipius cõcrematõem t collectionẽ.Tercio ppter capitis ipi9 inuentõez. Quarto ppter digiti ipi9 trãslationem t eccie dedicationẽ. Et fm hoc festũ istud a q̃busdaz diuersimode noiat.s.decollatio.collectio.iuẽtio t dedicatio. Primo igit celebrat hoc festũ ppter ipius decollatõem q̃ q̃dẽ ꝫ mõ fcã ẽ Nam vt habet in hystoria scolastica herodes antipas filius magni herodis romã pficiscẽs t p frem suũ philippũ transitũ faciẽs cũ herodiade vxore philippi.t fm iosephũ sororẽ herodis agrippe. secreto pepigit q i reditu suo vxorẽ repudiaret,t ipam in cõiugem duceret Qõ vxorẽ suã.s. filiã arethe regis damascenorũ minime latuit.t iõ nõ expectato viri reditu ad piem q̃ totius festinauit. Hediẽs autẽ herodes herodiadẽ philippo abstulit. t arethaz regẽ t herodẽ agrippã t philippũ in sui inimicicã pcitauit. Johes autẽ eũ de hoc arguebat q̃m fm legem quã recepat fris sui vxorem ipo viuente sibi minime hre licebat. Videns herodes q iohãnes tãdire eũ sup ꝟ redargueret t qz ob pdicatõem t bapm fm iosephum magnũ populũ cõgregaret. ipm in carcere vinciri iussit.vxori placere cupiens.t ppli subsequentis iohem dispendiũ timescẽs. Ipm aũt occidere voluit ꝫ ppl'm timuit.Desiderãtes autez herodias pariẽ t herodes occasionẽ aliquã inuenire vt iohem occidẽ possent.videt inẽ se secreto pdixisse.vt herodes natalis sui diẽ cozaz pmis galilee suisq pncipibus celebraret.t puelle saltanti filie herodiadis q̃d petierit sibi datuz iuramẽto firmaret.t ipa caput iohãnis petente.illud sibi ppter iuramentũ fcm eũ tribuere oporteret.ꝫ de iuramẽto facto se ptristari simularet. Q em̃ hãc vsutiam t simulationẽ habuerit.videt innui in hysto. sco.vbi sic dr.Credibile est q herodes cũ vxore de nece iohis sub tali occasione faciẽda prius secreto tractauerit. Item hiero.in glo. Ideo forte iurauit vt occasionẽ inueniret occidendi. Nã si illa pris aut mris interitum postulasset. herodes nõ vtiq consensisset. Ordinato igit cõuiuio puella adest cozã omnibus saltat.placet cunctis. Se sibi q̃cquid petierit daturũ rex iurat. A matre pmonita.caput iohis expostulat Sed versipellis herodes ppter iusiurandũ se contristatũ fikauit.eo q vt dicit rabanus temere iurasset qõ cũ facere oporteret.Sed tristiciam pferebat in facie cũ leticiaz hret in mente. Excusat scelus iuramẽto vt sub occasiõe pietatis ipius fieret. Igit spiculator mittit. caput iohis pscidit.puelle dat. t a puella mri adultere pfitat.aug. occasione huius iuratõis narrat in fmõe q̃dam quẽ fecit i decollatõe iohis baptiste talẽ exm̃. ℣ Fuit q̃dam hõ innocẽs t fidel'a q audiui qõ narro .Cũ em̃ q̃dam sibi negasset qõ ei accõmodauerat vel quod sibi debebatur. cõmotus ille ꝓuocauit eum ad iusiurandũ. Ille igit iurauit iste pdidit. Videbat ꝫ in ipa nocte se ad iudicez raptum fuisse t ab eo interrogatuz fuisse his verbis. Quare pronocasti hominem ad iurationem quẽ sciebas falsum esse iuraturum. Respondit ille negauit mihi rem meaz. Et iudex. Melius erat vt rem tuam perderes ꝫ vt animã ipius falsa iuratione pimeres. Prostratus igit tam g̃uit cedi iussus est. vt in dorso euigilantis plagaz vestigia apparerent. Sed indultũ est ei postq̃

mẽdatus ẽ. hec aug. In hac aũt die Iohes decollat⁹ nõ ẽ. ꝫ circa dies azimoꝝ anno p̃cedente passionẽ xpi. Oportuit ergo vt xp̃i dominica sacramẽta minoꝝ cederet maiori. Hic exclamat Iohes crisostomus dicẽs. Johãnes scola virtutũ. magisterĩ vite. sctitatis forma. norma iusticie. virginitatis speculũ. pudicicie titulus. castitatis exemplũ. pnie via. peccatoꝝ venia. fidei disciplina. Johannes maior hoie. par angelis. legis summa. euangelij sanctio. apl̃oꝝ vox. silentiũ xp̃hetaꝝ. lucerna mundi. p̃cursor iudicis. totius medius trinitat̃. Et h̃ tant⁹ datur incestuose. traditur adultere. additur saltatrici. Herodes aũt impunitus non abijt. ꝫ exilio damnatus fuit. Naz sicut habet in hysto. sco. alter herodes. s. agrippa cuz esset vir strẽnuus ꝫ paup. p̃ nimia pauptate despetans q̃ndã turrim intrauit vt ibidẽ se fame afficiens moreret. Q̃ cum herodias sororꝝ sua audisset viro suo. s. herodi antipe tetrache supplicauit. vt euz inde educeret ꝛ sibi necessaria ministraret. Q̃ cũ fecisset. ꝛ ãbo inuicez epularẽt. herodes tetrarcha vino incaluit. ꝛ herodi agrippe bñficia q̃ sibi cõtulerat imporpera re cepit. Ex hoc ille vehemẽter doluit. ꝛ romã p̃ficiscẽs. intrãtũ a gayo cesare in gr̃am ẽ receptus vt ei duas tetrarchias. s. lisanie ꝛ abiline tribueret ꝛ regẽ in iudeã imposito dyademate destinaret. Videns herodias q̃ frater ei⁹ haberet nomẽ regis. viro suo molestis p̃cib⁹ insistebat vt romã pgeret. ꝛ sibi nomẽ regiũ cõparet. Ille vo cũ mltis diuitijs abũdaret acquiescere nolebat magis diligẽs ociũ ꝫ honorez laboriosum. Tãdẽ deuict⁹ vxoris p̃cib⁹ romã cũ ipa p̃rexit. Q̃ agrippa intelligẽs. cesari litteras destinauit. q̃ herodes cũ rege parthoꝝ amicicias firmauerit. ꝛ romano imp̃io voluerit rebellare. Et in argumentũ hui⁹ rei significauit ei q̃ ciuitatib⁹ suis hẽbat arma q̃ sufficerẽt. lxx. milib⁹ armatoꝝ. Lecta aũt ep̃la gayus q̃si aliũde incipiẽs herodẽ de statu suo int̃rogauit. ꝛ int̃ cetera vtꝝ tanta copia armoꝝ esset ĩ vrbib⁹ q̃ntũ ipe audierat req̃uit. Q̃ ille minime negauit. Tũc gayus vez eẽ credẽs q̃ herodes agrippa scripsit. ipm in exiliũ relegauit. Vxori aũt eius q̃ erat sororꝝ herodis agrippe quẽ maxie diligebbt ptãtẽ tribuit vt ĩ trã suã rediret. Ipa ãt virũ suũ voluit comitari dicẽs q̃ illũ cui cõcauerat in p̃speris nõ derelinq̃ret in aduersis. Lugdunũ igit̃ deportati fuerũt. ꝛ ibi vitã miserabl̃r finierũt. hec in hysto. sco. ¶ Scõo p̃ter ossiũ ipius concremationẽ ꝛ collectionẽ q̃ ipa die fm quosdam fuerũt p̃cremata. ꝛ a fidelibus ex pte collecta. Vñ q̃si fm martyriũ patẽt q̃ ipe in suis ossibus cõcremat̃. Et ideo ecclia ran̄ꝫ fm ei⁹ martyriũ festũ hoc celebrat. Sicut em̃ legit̃ ĩ. xij. libro hysto. scolastice vel ecclastice. cũ discipuli Iohãnis corpus ei⁹ apud sebastẽ vrbẽ palestie int̃ helizeũ ꝛ abdiã sepelissent. ꝛ ad ei⁹ tumulũ multa miracla fierẽt. iubẽte iuliano apostata gentiles eius ossa sperserũt. et cũ miracula nõ cessarẽt. post collecta ꝛ igne p̃cremata. in puluerẽ redegerũt. ꝛ p agros ventilauerunt. sicut dr̃ in hysto. sco. ꝛ eccle. Beda dicit in cronicꝫ q̃ ipa ossa collecta latius sparserunt et sic fm martyriũ q̃dammõ passus videt. Hoc q̃dã repũtant nesciẽtes dũ in ei⁹ natitate ossa vñcũ q̃ collecta cõcremãt. Dũ aũt ad p̃cremandu colligerẽt. vt h̃r in hyst. sco. ꝛ Beda testat. q̃dã monachi a hierl̃imis venientes latenter colligẽtib⁹ se miscuerũt. ꝛ magnã eoꝝ p̃tem tulerũt. Ipa q̃z ossa ad philippũ hierl̃imitanũ epm detulerũt. q̃ ea postmodũ athanasio alexandrino epo. misit. P⁹modũ vo theophil⁹ eiusdẽ vrbis epus ea in tẽplo serapis a sordibus purgato reposuit. ꝛ in honorẽ. s. Iohis basilicã cõsecrauit. hec Beda ꝛ hyst. sco. Nũc autẽ apud ianuã deuote colũt. sicut alexãder. iij. ꝛ Inno cen. iij. rei veritate cognita suis p̃uilegijs approbarũt. Sic aũt herodes q̃ ei⁹ caput ãputari fec̃ suoꝝ sceleꝝ penã p̃tulit. sic ꝛ iulianũ apostatã q̃ ei⁹ ossa cõburi iussit vltio diuia pcussit De cui⁹ pcussione hr̃ in hysto. s. Iuliani q̃ est post cõuersionem sancti pauli. ¶ De huius aũt iuliani apostate origine imperio crudelitate ꝛ morte in hysto. triptita plenius edocetur. Constãtin⁹ nãꝫ frat̃ magni Cõstantini ex eodẽ p̃e. duos habuit filios. s. gallũ ꝛ iulianũ. Mortuo aũt cõstãtino. cõstantius eius filius gallũ cesarẽ fecit. quẽ tũ postmodũ interfecit. Ait iulianus metuẽs mõachus effect⁹ ẽ. Cepitq̃ magos cõsulere si posset adhuc ad ĩperiũ pcenire. Post hoc cõstãt⁹ Julianũ cesarem fec̃. ꝛ ad gallias misit. vbi victorias mltas exercuit. Corona aũt laurea inter duas colũnas dependẽs rupto funiculo super caput ei⁹ iñ trãseũtis decidit. eũq̃ aptissime coronauit. cũctz clamãtib⁹ q̃ imperij signũ esset. Cũq̃ a militibus appellaret̃ augustus. ꝛ coronã cũ q̃ coronaret̃ ibidẽ deesset. vn⁹ torquẽ quem habebat in collo iuliani capiti imposuit ꝛ sic ab eis impator est effectus. Tũc figmentũ xpi anitatis q̃ habebat abiecit. ꝛ tẽpla ydolorũ aperiẽs ꝛ eis sacrificãs. se paganoꝝ pontificẽ nominabat. ꝛ signuz crucis vbiq̃ destruebat. Quadam vice ros sup ei⁹ vestimẽta ceteroꝝ q̃ qui cum eo erant cecidit. et gutta quelibet se in crucis sigẽculũ trãsformauit. Volẽs aũt cõplacere omnibus mortuo constantio voluit vt vnusq̃sq̃ cui vellet ritui deseruiret. ac de curia sua eunuchos tonsores ꝛ coquos fugauit

Enuchos quidam q; vxor eius obierat postꝫ aliã non duxerat. Coqs q; cibis simplicioribꝰ vteret. Tõsores aũt q; vnus inqt sufficit mltis Multos liberos dictauit i qbus oẽs añ se pncipes lacerauit. Vt ergo coquos atqꝫ tonsores expelleret opꝰ phi nõ in ipatoris egit. Vt aũt detraheret atqꝫ laudaret neqꝫ phi neqꝫ impatoris fuit. Dũ aliqñ iulianis idolis sacrificaret. in viscerib pecudis imolati. signaculuz crucis coꝛona circũdatum eidem oñsum est. Quod ministri vidẽtes timuerũt interpretantes crucis futurã vnitatẽ victoriã ; interminabilitatẽ Quos iulianus pfortãs ait hoc esse signũ xpi ane dogmatis coercendi. necvltra circulũ dilatandi. Dum cõstantinopolim fortune iulianus sacrificaret. maris eps calcedonie q̃ p senectute lumen amiserat. ad eũ accedens ipm impiũ ; apostatam appellauit. Cui julianꝰ ait Neqꝫ galileus tuꝰ potuit te curare. Et ille. De hoc gras ago ẽo meo q; iõ lumine me ꝓuauit ne tevidã pietate nudarũ. Julianus aũt nil aliud rñdens abscessit. Apud antiochiam vasa sctã ; pallia colligens ; in terra ꝓiciens super ea sedit ; ignominiã addidit. Noxqꝫ in locis illis adeo est pcussus vt indevermes scaturirẽt ; carnes coꝛroderent. a qua passione quousqꝫ vixit liberari nõ potuit. E Julianꝰ q; pfectus dũ ad pceptũ impatoris eccliarũ vasa abstulisset. sup ea mingens ait. Ecce in qbꝰ vasis marie filio ministrat. Cui repente os versum est in anũ ; egestionis organũ est factũ. Dũ apostata julianꝰ fortune templũ intraret. ; ministri templi aqua vt mundarent ingredientes aspergerent. valentinianus aspersionis guttã vidit in clamide. ; indignatus pugno pcussit ministrũ dicens se maculatũ potius qꝫ purgatum. Qõ videns impatoꝛ iussit eum in custodiam redigi. ; ad heremuz destinari. Erat eñ xpianus q̃ ꝓ mercede meruit postmoduz ad imperiũ sublimari. In odiũ q; xpianoꝝ iulianus templũ iudeoꝝ iussit reparari ipsis iudeis sumptus largissime subministrãs. Sed dũ maximam cementi copiã subministrassent. sbi toventus maximus veniens totã dispersit. De inde tremotus maximus est effectꝰ. Postmodũ ignis a fundamentis egrediens plurimos concremauit. Alia vo die signũ crucis in celo apparuit. ; indeoꝝ vestes nigro coloꝛe crucis signaculo sunt implete. Cum ad psas vadens tesifontem venisset ; regem obsideret. rex sue patrie ptem obtulit si ab eo discederet. Ille aũt nullatenus acqeuit. putabat eñ sm Pitagore platonisqꝫ sniam ex mutatione coꝛporũ alexandri ajam possidere. aut potius esse in alio coꝛpoꝛe alius alexander. Sed iaculũ repente discurrẽs eiꝰ lateri est infixũ q̃ vulnere imminũ vite suscepit. Qui vo intulit actenꝰ ignoraꝝ ꝗ aliꝰ q̃ndã invisibiliũ ꝗ intulisse ferũt. aliꝰ vnuz pastoꝛe ismaelitarũ. aliꝰ militem fame ; itinere fatigatũ. Sz sive homo sive angelꝰ fuerit palam est. q; diuinis iussionibus ministrauit. Calixtus aũt eiꝰ familiaris dicit eũ a demone fuisse pcussuz. Hec in hist. triptita. F Tercio ꝓpter ipius capitis inuentionẽ. Nam hac die vt aiũt caput eius reptũ est. Sicut eñ õr in li. xj. histoꝛie eccliastice. iohannes in castello arabie dicto macherõta fuit vinctus ; capite trucatus. Herodias aut caput iohannis hierlm fecit deferri. ; iuxta herodis habitaculũ caute sepeliri timens ne ꝓpheta resurgeret si cũ coꝛpoꝛe caput sepultũ fuisset. Tpe vo marciani pncipis vt habet in hi. sco. q̃ cepit anno domini. cccliij. iohannes caput suum duobꝰ monachis q̃ hierlmã venerat revelauit. Qui ad palatium qõ herodis fuerat ꝓperantes caput eiꝰ inuenerunt saccis cilicinis inuolutũ. vestibus estimo q̃bus in deserto fuerat obuolutꝰ. Qui dum cum pdicto capite ad ꝓria remearent. q̃ dam emisse ne civitatis figulus pauptatẽ fugiens comitẽ se eisdem exhibuit. Hic dum peram sibi creditã cũ sacro capite ptaret. admõitus nocte a sancto iohanne ipos fugiens emisenã vrbẽ cũ ipso capite est ingressus. Ibiqꝫ diu vixit in quodã specu sanctũ caput venerãs ꝓsperitatem non modicã assecutus est. Moriens aũt illud soꝛori sue sub fide revelauit. ; sm eundẽ modũ sibiinuicem successoꝛes. Post multũ vo tpis sctõ marcello monacho in eodẽ specu degenti btus iohannes caput suum hoc mõ revelauit. Videbaꝝ eñ sibi dormienti ꝙ multe turbe psallentes incederent ac dicerent Ecce sctus iohannes baptista venit. Deinde vidit beatũ iohannẽ quẽ vnꝰ a dextris aliꝰ a sinistris ducebat. Dñesqꝫ ad eũ accedentes ab eo bñdicebanꝝ. Ad quẽ cum marcellꝰ accessisset. ; eius pedibus se ꝓstrauisset elevans eũ ; permentum apphendens dedit ei osculum pacis. Tunc marcellus interrogauit eũ dicens. Dñe mi vnde ad nos venisti. Et ille de sebaste veni Cum igiꝝ excitatus fuisset de illa visione plurimũ miraretꝝ: q̃dam alia nocte cũ dormiret q̃ dam ad eum veniẽs ipm excitauit. Et ecce dũ excitatus fuisset. vidit stellã fulgentez in ostio cellule residere. Quã surgens cũ palpare vellet subito in aliã ptem se transtulit. Ille autez cepit abire post stellã quousqꝫ stella stetit in loco vbi erat caput iohannis bap. vbi fodiẽs reperit vrnã ; in ea sctũ thesaurũ. Quidã aũt cũ nõ crederet manũ ad idriã misit. Sz statim manus exaruit ; idrie adhesit. Drantibꝰ autẽ sociis manũ extraxit. ꝗ invalida remansit. Apparuit aũt eidem iohannes dicens. Cũ caput

meū in eccl'ia deponeꝛ. idriā cōtinges ⁊ sanita
tē recipies. Ō ⁊ fecit ⁊ sanitatē integrā rece-
pit. Hoc aūt cū marcell⁹ iuliano eiusdē vrbis
ep̄o indicasset ab eis ē eleuatū ⁊ in vrbē delatū
Ex q̄ tpe cepit in eadē vrbe decollatio iohan-
nis celebrari ipa die vt arbitramur. sicut ō in
hi. sco. q̄ caput ē inuētū siue eleuatū. Ō post
modū ꝓstantinopolim est trāslatū. ℙ Nā
sic ō in hist. triptita. cū valēs impator iussisset
sacrū caput in vehiculo poni ⁊ cōstantinopoli
transferri. cū circa calcedoniā venisset. vehicu-
lū nullaten⁹ trahi poterat quātūcunq; boues
stimulis vrgerent. ideoq; ip̄m ibidē deponere
sunt coacti. Sz cū postea theodosi⁹ ip̄m inde
auferre vellet. ⁊ q̄ndā matronā virginē custo-
die capitis deputatā repisset ibidē rogauit eaz
vt sibi auferri dimitteret sacrū caput. Illa aūt
cōsensit. credens q; sicut tpe valentis ita etiā ⁊
nunc nō p̄mitteret se auferri. Tunc deuot⁹ im
pator purpura caput amplectens cōstantino-
polim transtulit. ⁊ ibi pulcerrimā eccl'iam edi
ficauit. Hec i hist. triptita. Et inde gallias apō
pictauiā regnantē pipino postmodū est trans
latū. vbi eius meritis multi mortui sunt resu-
scitati. Et sic̄ punit⁹ est herodes q̄ iohem de-
collauit. ⁊ iulian⁹ apostata q̄ ei⁹ ossa cōbussit.
sic ⁊ herodias punita est q̄ puelle vt caput pe-
teret suggessit. ⁊ ipa puella q̄ hoc petijt. Qui-
dam em̄ dicit q; herodias in exiliū dānata non
est. nec ibi defuncta. ꝫ cū caput iohānis in ma
nib⁹ teneret ⁊ eidē gaudēs plimū insultaret. di
uino nutu caput ip̄m in ei⁹ faciē insufflauit. et
illa ꝓtin⁹ expirauit. Hoc q̄dē vulgarit ō. Sz
q̄ supius dictū est q; in exilio cū herode mise
rabil'r cōsumpta fuerit. scti tradūt in cronicis ⁊
sic tenendū videt. Filia ⁊o ei⁹ cū sup glacie de
ambularet. sb ea glacies resoluit ⁊ ipa i aq̄s cō
tinuo p̄focat. In cronica ⁊o q̄dā ō q; terra ip-
sam viuā deglutiuit. q̄ pōt intelligi sic̄ de egi-
ptijs in mari rubro p̄focatz ō. Deuorauit eos
terra. ℍ Quarto ꝓpter digiti ipius trāsla
tionē ⁊ eccl'ie dedicationē. Digit⁹ em̄ su⁹ q̄ do-
minū ostendit. vt ferr cōburi nō potuit. Vnō
ip̄e digit⁹ a p̄dictis monachis est rept⁹. quem
postmodū vt habet in hist. sco. sctā tecla int al
pes attulit. ⁊ i eccl'ia sancti maximi collocauit.
Hoc etiā testat iohannes beleth dicēs. q; p̄dic-
ta sancta tecla ip̄m digitū q̄ cōburi nō potuit
de vltra ptib⁹ marinis in normāniā attulit. et
ibi in honore scti iohannis eccl'iam fabricauit
quā eccl'iam vt ibidem dicit q̄dā hac die dedi-
catā fuisse asserūt. Vñ a dño papa statutū fuit
vt hec dies p totū mundū celebris haberetur.

Apud martennā vrbē gallie matrona q̄daz
iohanni baptistevalde deuota deum instanti⁹
exorabat vt sibi de reliquijs sancti iohānis ali
qñ aliq̄d donaret. Cum aūt orando nihil ꝓfice
re se videret. sumpta de deo fiducia iuramen-
to se astrinxit q; acten⁹ nō comederet donec q̄
petebat accipet. Cum aūt dieb⁹ aliq̄b⁹ ieiunas
pollicē sup altare mirī candoris vidit. ⁊ dei do
nū leta suscepit. Tres aūt ep̄i illuc accurrētes.
cū q̄libet de illo pollice ptem vellet accipe. tres
sanguinis guttas stillare in lintheo supposito
stupuerūt. ⁊ singli singl'as se meruisse letati sūt.
Theodolina regina lōgobardoꝝ medoene iu
xta mediolanū nobilē eccl'iam in honore san-
cti iohannis baptiste cōstruxit ⁊ ditauit. Ꝑo
cedente tpe vt testat paul⁹ in hist'oria lōgobar
doꝝ. cōstantin⁹ q̄ et constans impator volens
italiam a longobardis eripere. ⁊ a quodā sctō
viro q̄ spūm ꝓphetie habuit de exitu belli q̄si-
uit. Qui nocte oꝛoni vacans mane rn̄dit. Jo-
hanni eccl'iaz regina ꝓstruxit ⁊ ip̄e ꝓ longobar
dis cōtinuo intercedit. ⁊ ideo supari nō possūt
Veniet tn̄ temp⁹ quo loc⁹ ille despiciet. ⁊ tūc
supabunt. Ō tempore Karoli fuit impletū.

Vir q̄dam magne ⁊tutis vt ait Greg. in di-
alogo noie sanctul⁹ cū q̄ndam dyaconū a lon
gobardis captū in sua custodia tali cōditione
recepisset. vt si fugeret ipse ꝓ eo capitalē sn̄iaz
subiret. coegit p̄dictus sanctul⁹. ip̄m diaconū
vt fugeret ⁊ se liberaret. Quapropter p̄dictus
sanctulus ad decollandū adducit ⁊ ad hoc for
tissimus spiculator eligit. de q̄ dubiū non erat
quin vno ictu caput eius abscideret. Extenso-
q; collo cū carnifex forti annisu brachiū cū en-
se in altum leuasset. ille ꝓtinus ait. Sctē iohā
nes suscipe illū. Statimq; brachiū pcussoris ir
riguit. ⁊ erecto in celum gladio inflexibile re-
mansit Prestitoq; iuramento q; deceteꝛo nul
lū xp̄ianū feriret. vir dei ꝓ eo oꝛauit ⁊ brachiū
statim deposuit. cxxj A

De sanctis Felice p̄sbro ⁊ Adaucto.

Elix presbiter ⁊ fra

ter su⁹ sil'r noie felix ⁊ p̄sbr dyoclecia-
no ⁊ maximiano oblati sūt. Quoꝝz
senioꝝ cū ad tēplum serapis vt ibidē sacrifica-
ret adductus esset. insufflauit in faciem statue
⁊ ꝓtinus cecidit. Ductus sil'r ad statuā mercu
rij pariter insufflauit ⁊ ꝓtinus statua cecidit.
Ductus tercio ad simulacrnz dyane sil'r fecit.
Tortus igit' in eculeo. ductus est quarto ad ar
borem sacrilegā vt ibidē immolaret. Qui fle-
xis genib⁹ oꝛauit. ⁊ in arborem insufflans eaz
a radice subuertit. ⁊ simulacrū cū ara ⁊ templo
arboꝛe coꝛruente cōtriuit. Ō cum p̄fect⁹ au-
disset eum ibidem decollari p̄cepit. ⁊ coꝛp⁹ ei⁹
lupis ⁊ canibus dereliquit. Tunc quidam in
medium repente ꝓsiliens xp̄ianū se libere cō-
fessus est. Ambo igit' se inuicē osculantes ibi-

dem īstīmul decollati sunt. Xp̄iani vo eī⁹ nomen ignorantes eū adauctū vocauerūt. eo q̄ sctō felici auctus sit ad coronā martirij. Quos cum xp̄iani in foueā quā arbor effecerat sepelissent pagani eos effodere volētes ꝓtin⁹ a dyabolo sunt arrepti. Passi sunt circa annos dñi. cclxxxvij. cxxij.

De sanctis Sauiniano ⁊ Sauina.

Auinianus ⁊ Sauina fuerūt filij sauini viri nobilissimi. ꝫ pagani. Qui ō ꝓia vxore sauinianū genuit. de scōa sauinam filiā genauit ⁊ ex nomine suo ambos vocauit. Legens aūt sauinianus versum illū. Asperges me dñe ⁊c. quid ḥ esset querebat ꝫ intelligere non valebat. Dnō intrans in cubiculū in cinere ⁊ cilicio ꝓstrat⁹ iacebat dicens se malle mori q̄ nō intelligere sensum v̄bi. Cui apparens angelus dixit. Noli te vsq̄ ad mortē affligere quoniā inuenisti gr̄am apō deum. ⁊ cum baptizatus fueris nine candidior eris. ⁊ tunc intelliges qō nunc q̄ris. Hecedente angelo letus efficit. ⁊ idola decetero venerari cōtemnens a patre plurimuz obiurgatur. Cum ergo pater sepi⁹ sibi diceret melius est vt q; deos nō adoras tu solus mori ar. ꝫ nos oēs in morte tua insiliuoluamur latenī aufugit ⁊ ad vrbem trecasinā deuenit. Cunq̄ sup fluuiū secane veniſſet. ⁊ vt ibi ex eo bāptizareī dominū exorasset. ibidem baptizatus est. Dixitq̄ ei dñs Nunc inueniſti qō tam diu querendo laborasti. Statimq̄ in terra baculum fixit. Et facta oratione baculus ille coram multis astantib⁹ frondes ⁊ flores ꝓduxit ita q̄. M. cviij. viri dño crediderunt. Impator aūt aurelianus hoc audiens milites ad eū capiendum plures direxit. Qui eū orantē inuenientes ad ip̄m accedere timuerunt. Impator aūt plures ꝓioribus misit. Qui venientes cū eo orante pariter orauerūt. Surgentesq̄ dixerunt. Impator desiderat te videre. Qui cū veniſſet. ⁊ nollet sacrificare. manus eius ⁊ pedes fecit ligari ⁊ vectib⁹ ferreis cedi. Cui sauinianus. Adauge tormenta si potes. Tunc iussit eum in media ciuitate ligari superscamnum ⁊ suppositis lignis oleo ⁊ igne incendio concremari. Hex aūt intuēs vidit eū in media flama stantē pariter ⁊ orantē. Stupefact⁹ in facie suā cecidit. ⁊ surgens ei dixit. Fera mala non tibi sufficiunt anie quas decepisti. nisi ⁊ nos ꝑ magicā artem decipe mollaris. Cui sauinian⁹ Ad huc multe anime ⁊ tuiꝑ ꝑ me sunt dño credi ture. Cum aūt impator ex hoc nomen domini blasphemasset. in crastinū iussit eum ad stipitem ligari ⁊ sagittari. Sagitte aūt a dextris ⁊ a sinistris in aere suspendebant. nec aliqua eoz lesit. Altera die impator ad eum veniens dixit ei. Et vbi est deus tuus. Veniat nunc ⁊ de sagittis istis te liberet. Statimq̄ vna de illis sagittis exiliens regem in oculo percussit. ⁊ penitus excecauit. Dñ irat⁹ iussit eum in carcere recipi ⁊ in crastino decollari. Sauinianus autez orans vt ad locum vbi baptizatus fuerat trāsferreī. confractis catenis ⁊ aptis ostijs ꝑ medios milites transiens illuc venit. Quod audiens impator iussit eū illuc insequi ⁊ capite trūcari. Videns aūt sauinianus milites insequētes. sup aquā velut supra petrā ambulauit. q̄usq̄ ad locum sui baptismi puenit. Cū igit mi milites transuadassent. ⁊ eum ꝑcutere formidarent. ait illis. Securi me ꝑcutite ⁊ de sanguine meo ad impatorē vr̄m deferte. vt lumen recipiat ⁊ dei vr̄tutem agnoscat. Percussus igit caput suum leuauit. ⁊ passibus. xlix. illud portauit. Et impator cum de eius sanguine oculum tetigisset. cōtinuo sanatus est dicens. Vere bonus ⁊ magnus est deus xp̄ianoꝝ. Cō audiens q̄dam q̄ annis. xl. lumen amiserat. ad locum portari se fecit. ⁊ facta oratione ꝓtin⁹ lumen accepit. Passus est aūt circa annos dñi. cclxx. ix. kal'. feb. Sed hoc ideo inserit vt historie sororis sue cui⁹ festum hic p̄cipue colligit. hec q̄z historia cōiungat. Ḥ Cum igitur soror eius sauina frēm suum quotidie fleret. ⁊ ꝑ eo idolis supplicaret. tandem sibi dormiēti apparuit angelus dicens. Sauina noli flere ꝫ q̄cunq̄ babes derelinque ⁊ inuenies frēm tuum in honore maximo cōstitutū. Que euigilans collectanee sue dixit. Amica mea aliq̄d ne sensisti. Et illa etiā dña. Nam video hoiem tecuz loquentē. ꝫ nescio quidē q̄d dicentem. Nō me inq̄t accusabis. Et illa. Absit dña Quecunq̄ vis facias tantū te nō occidas. Sicq̄ in crastino ambe recesserūt. Cum ergo pater diu fecisset eam inquiri. ⁊ nō inuenisset. eleuatis ad celum manib⁹ ait. Si tu es deus potens in celo idola mea cōminue q̄ natos meos saluare nō potuerunt. Tunc dñs intonans oia cōminuit ⁊ fregit. Cō multi videntes crediderūt. Verū beata sauina romā veniens ab eusebio papa baptizat. ⁊ duos cecos duosq̄ cōfractos sanans. quinq̄ annis ibi ꝑmansit. Cui dormienti apparens angelus dixit. Sauina q̄d est qō facis vt tuas diuitias deserens nūc in delicijs hic epuleris. Surge ⁊ vade in cretas ciuitatez vt frēm tuum ibidē inuenias. Dixit ergo famule sue. Non oportet nos hic amplius habitare. Et illa. Dña quovis ire. ecce oēs valde te diligunt. ⁊ tu peregre mori cupis. Et illa. Deus nobis ꝓuidebit. Et accipiens panem ordeaceum in vrbem rauennā deuenit. Veniensq̄ ad domū cuiusdā diuitis cui⁹ filia q̄si mortua plā

gebat se ibidez a famula hospicio recipi postulabat. qui ait. Domina mea quomō hic hospitari vales cū filia dñe mee moriat. z oēs se graviter affligant. Nō ꝓpter me inqt morier. Intrans igit domū manū puelle apprehendit. et sanā ipam erexit. Et cum vellent eam retinere nullaten⁹ acquieuit. Cuz ḡ iuxta cretas ad miliare venisset. dixit famule sue vt parū repausarent. Et ecce vir qdam nobil nomine liceri⁹ de ciuitate veniens dixit eis. Dū estis. Cui sauina. Hinc suz de ista ciuitate. Et ille. Cur mē tiris. cum loquela tua indicat te esse pegrinaz. Et illa. Dñe vere peregrina sum z frēm meum sauinianū diu qditū quero. Qui ait. Vir ille quē queris ante paululū ꝓ xp̄o decollat⁹ est. z in tali loco sepult⁹. Tunc se ꝓsternēs in oō ne ait. Dñe q me sp in castitate seruasti. non p̄mittas me ampli⁹ duris itinerib⁹ fatigari. aut corpus meū vlterius de loco isto moueri. Cōmēdo tibi famulā meā que ꝓpter me tanta sustinuit. frēmqz meū quē hic videre non potui. fac vt in regno tuo videre merear. Finita oratione migrauit ad dñm. Qō videns ei⁹ famula cepit flere. qz ad sepeliendū necessaria non habebat. Predict⁹ igit vir p̄conē p ciuitatez misit vt homines ad sepeliendū mulierē peregrinā venirent. Qui venientes honorifice eaz sepelierunt. Hac q̄z die fit festum sancte sabine que fuit vxor valentini militis. cum nollet sacrificare sub adriano imperatore decollata est. cxxiij. ℟

De sancto Lupo.

Lupus apud aurelianū ex genere regali ortus. dū cunctis vtutib⁹ enīteret senonensis archiep̄s est electus. Qui cum oīa fere pauperibus erogaret. z qdam die plurimos ad cōuiuia inuitasset. cū vinū ad mediū nō haberet sic respōdit ministro. Credo q deus q volatilia pascit nr̄am ꝓficiet caritatem. Et statim nunci⁹ affuit qui centum vini modios adesse p̄ fozib⁹ nunciauit. Cum oēs de curia sibi vehemēt detraherent. q virginē dei famulā z filiam ꝓdecessoris sui nimis immoderate amaret. coram detrahentib⁹ ipam vginem ap̄hendens oscularus est eam dicēs. Nihil nocent homini verba aliena. quē ꝓpria non maculat cōscientia. Quia eī ipam deum amare ardenter cognouerat. eam mente purissima diligebat. Cū rex francoz lotari⁹ burgundiā intrans senescalcuz suum cōtra senones direxisset. z ciuitatē obsideret. sanctus lupus eccl̄iam sancti Stephani ingressus campanā pulsare cepit. Quam hostes audiētes tant⁹ eos terroz inuasit vt nisi fugerent morē se euadere non putarent. Tandem obtento regno burgundie. cum rex aliuz senescalcū senonē misisset. z beat⁹ lupus ei cū muneribus nō occurrisset. idignat⁹ nimis adeo eum apud regē infamauit vt rex beatū lupuz in exiliuz destinaret. Qui ibi in doctrina z miraculis valde emicuit. Interea senonici q̄ndā epm q locū sancti lupi inuaserat occidentes vt sanctus lupus de exilio rediret a rege impetrauerūt. Quē rex videns exilio tabefactū ita diuinitus est mutat⁹ vt cozā illo ꝓstrat⁹ veniam peteret multisq auctū muneribus sue restituit ciuitati Qui dum p parisius remearet. ei multa incarceratoz turba aptis ostijs solutisq vinculis obuiauit. Quadā die dñica dum missaz celebraret. lapsa est celit⁹ gemma in eius sancto calice. quā rex inter suas reliquias collocauit. Rex clotarius audiens q campana sancti stephani in sono mirā haberet dulcedinem misit vt parisi⁹ deferret. vt ab ipso sepi⁹ audiretur. Sed cum senocina delata est soni sui dulcedinem pdidit. Qō rex audiēs statim restitui eā iussit. statimqz sono reddito insonuit septimo ab vrbe miliario. Itaqz scūs lupus obuiā per rexit. z qō dolens pdiderat cum honore recepit. Nocte qdam cum oraret. instinctu dyaboli vehementer sitiens iussit sibi aquā frigidam deportari. Dolos aūt intelligens inimici. puluinar suum sup vas posuit. z ibi dyabolum int⁹ inclusit. q tota nocte vociferando vlulare cepit. Facto aūt mane. qui clam temptare venerat in die confusus abscessit. Quadā aūt vice dum more solito ciuitatis eccl̄ias circuisset. rediens domū audit clericos suos rixantes eo q cum mulierib⁹ fornicari vellent. Qui eccl̄iam intrans ꝓ eis orauit z mox ab eis omnis stimulus temptatiōis obscessit. venientesq aū illum venia postulauerūt. Tandē multis clarus vtutibus in pace quieuit. Claruit circa annos dñi. dcx. tpe erachij. cxxiij. ℟

De sancto Mamertino.

Amertinus pri⁹ pagan⁹ cū idola qdam vice coleret vnuz oculum pdidit z vnius man⁹ aridita tem incurrit. Qui dum se deos offendisse putaret. z ad templū ad adorandū idola pgeret. obuiabat ei vir qdam religiosus nomine sanctus qui eum vnde sibi tāta accident infirmitas requisiuit. Qui ait. Deos meos offendi. z ideo eos orare vado. vt que mihi abstulerūt irati. reddāt propicij. Qui ait. Erras frater erras. si demones deos putes. Sed vade ad sanctum germanū antisiodorensem epm. z si ei⁹ consilio acq̄ueris continuo sanus eris. Qui statim iter arripiens venit ad sepulcruz sancti

amatoris episcopi ⁊ plurimorū episcoporum sanctorum. Secessitq; ꝑter pluuiā nocte illa ad quandam cellulam sup tumbā sancti concordiani collocataz. Cum aūt obdormisset. apparuit ei visio quedam mirabilis. q; ḋam sc̄z vir venit ad ostium celle. vocauitq; sanctū concordianū vt veniret ad festū q; sanctus peregrinus ⁊ sanctus amator cum alijs episcopis faciebant. Cui ille de tumulo respondit. Non possum modo venire qz hospitem quendā me custodire oportet. ne a serpentibus qui hic habitant occidat Abiens ille que audierat nunciauit. Reuersusq; ait. Sancte concordiane veni ⁊ adduc tecum iuuianū subdyaconem ⁊ iuuianū acolitum vt officium suum faciant. Alexāder aūt hospitē tuum custodiet. Visumq; est igit mamertino q; sanctus concordianus apprehensa manu duceret eum secum. Cūq; ad eos veniisset dixit eis sanctus amator Quis est iste qui tecum ingressus est. Qui ait. Hospes meus est. Et ille. Expelle eum. qz pollutus est ⁊ nobiscum non potest esse. Qui cum expelleret ꝑstratus coram eis. sancti amatoris grām impetrauit. Qui iussit eum vt ad sanctum germanū pergere festinaret. Euigilñs igit ad sanctum germanū venit. ⁊ coram eo ꝑstratus veniam postulabat. Qui cum ea que sibi contigerant enarraret. prexerunt ambo ad tumbaz bti concordiani. ⁊ remoto lapide viderūt plures serpentes q; decem pedum longitudinē excedebant. Cunq; oēs diffugerent. beat⁹ germanus eis imperauit. vt ad talem locum pergant vbi deceter̄o nemini presumant nocere. Sicq; Mamertinus baptizatus est ⁊ sanatus factusq; est monachus monasterij sancti germani. vbi post sanctū allodium abbas factus fuit. ℣ Huius tpe in eius monasterio sanctus marinus extitit. cuius obedientiā sanct⁹ mamertinus ꝑbare volens vilius officiū monasterij ei cōmisit. pastorem sc̄z eum faciēs bubalorū. Cum igit in silua quadaz boues ⁊ vaccas libenter custodiret tanta sanctitate polleba q; etiaz anes siluestres ad se venientes manu ꝑpria nutriebat. Nam ⁊ aprū q; ad cellā ei⁹ ꝓfugerat a canibus eripuit ⁊ abire fecit. Latrones ḋam cum eū expoliassent. ⁊ vestes ei⁹ secum ferentes abirent solum ei pallīū dimiserūt Qui statim post eos clamauit dicens. Reuertimini dñi mei. ecce denarium colligatū in medio pallio inueni. q; vobis forsitan necessarius erit. Qui ꝓtinus reuertentes palliolum cum denario abstulerunt. ⁊ nudum penit⁹ dimiserunt. Sed cū festinanter ad suas latebras ꝑerarent. tota nocte euntes. in ipo crepusculo ad eius cellulam sunt repti. quos ille saluta⁹ in cellam suam benigne recepit. pedesq; eorū lauans. necessaria quantū potuit ministrauit. Qui stupefacti de eo q; fecerant doluerunt ⁊ vnusquisq; eor ad fidem cōuersus est

Quadam vice dum quidā iuniores monachi secum manentes vrse cuidam que ouibus insidiabaf laqueos tetendissent. illa in laqueos nocte irruens capta tenebaf. Q; sanctus mamertinus ꝓsciens de lecto surrexit ⁊ eam inueniens dixit illi. Quid facis o misera. Fuge cito ne capiaris. Eamq; dissoluens dimisit Verū cum mortuus fuisset ⁊ corp⁹ eius antisiodor deportarent. ⁊ cum fuissent in quadaz villa. nullo mō inde mouere potuerunt quo aduscq; ḋam incarceratus subito fractis vinculis liber exiliens venit ad corpus ⁊ cū alijs vsq; ad vrbem portauit. Vbi in ecclesia sancti Germani honorifice est sepultus.

CXXV. De sancto Egidio.

Gidi⁹ dicit ab e q; ō e est sine. ⁊ geos q; ō est terra ⁊ dyan q; ō est clarum siue diuinum. Ipe nanq; fuit siue terra per terrenorum despectionem. clarus per scientie illustrationem. diuin⁹ per amorem qui assimilat amantem amato.

Gidius athenis ex regia stirpe ꝓgenitus ⁊ sacris litteris ab infantia eruditus. dum quadam die ad eccl̄iam ꝓgeret. cuidam egro in platea iacenti ⁊ elemosinam petenti tunicā suam tribuit qua indutus sanitatem integraz mox recepit. Post hoc parentibus suis in domino quiescentibus. patrimonij sui christum fecit heredem. Quadaz vice dum ab eccl̄ia rediret. q; ḋam vir a serpente percussus eidem obuius extitit. Sed oratione fusa egidius protinus virus fugauit. Quē ḋam demoniacū in eccl̄ia cum ceteris existentem. ⁊ fideles clamoribus suis turbantē. egidius demone fugato sanauit. Verum humani fauoris formidans piculum. clam litus maris petijt. ⁊ nauas quosdam in mari piclitantes conspexit. ⁊ facta oratione tempestatē omnem sedauit. Applicantibus autem nauf audito q; romam tenderet: gratias eius meritis egerunt. ⁊ q; eum secum gratis veherent ꝓmiserūt. Cum igitur arelatem venisset. ⁊ biennio cum sancto cesario eiusdez ciuitatis episcopo mansisset ⁊ ibidem quandam triennio febricitantem curasset. heremū cupiens clam discessit. ⁊ cum veredonio heremita sanctitate conspicuo diu mansit. vbi sterilitatem terre suis meritis fugauit. Sed dū vbiq; miraculis choruscaret. humane laudis timens periculuz relicto eo interiorem heremū penetrauit. vbi q; ḋam antrum ⁊ quendaz fonticulum repiens.

quandam nihilominus diuinitus cerua ppa-
raram ibidē habuit in nutricē. que certis ho-
ris lactis alimoniam sibi prebebat. Sed cum
ibidem regis pueri venarent. ꝓdictam viden-
tes cervam ceteris feris cōremptis hanc cum
canibus insequunt. A quibus cum vehemen-
ter vrgeret ad pedes sui confugit alumni. Ille
vo admirans cur preter solitum sic mugiret.
exiens ꝛ venatores audiens dñm exorauit. vt
quam sibi tribuerat nutricē seruaret. Canū au-
tem nullus infra lapidis iactū sibi appropin-
quare ausus est. sed cum nimio vlulatu ad ve
natores reuertebantur. Nocte igit supuenien
te domū redeunt. ꝛ sequenti die illuc reuerten
tes casso labore domū iterum redierunt. Ō
cum rex audisset rem vt erat suspicatus. cum
episcopo ꝛ multitudine venatorum illuc pro-
perauit. Sed cum canes vt prius accedere nō
presumerent. sed omnes vlulando redirent.
locum vepꝝ densitate inaccessibilez in gi-
rum circūdederunt. Vnus aūt incaute sagit-
tam dirigens vt inde cervam expelleret. viro
dei pro cervo orante graue vuln⁹ inflixit. Sed
milites semitam ferro aperientes ad ipius de
venerūt speluncam. Et videntes senem habita
monachali vestitum. canicie aūt ꝛ etate vene-
rabilem cervam q̄z ad eius genua prouolutaz
solus episcopus ꝛ rex cum pedites adierunt.
ceteris retro stare iussis. Et interrogauerūt eū
quis esset. vel vnde venisset. aut cur tam den-
sam heremi vastitatem petisset. seu quis eum
vulnerare tam grauiter presumpsisset. Quib⁹
cum ad singula respondisset. ꝛ illi ab eo humi
liter veniam postulassent. medicos sanando
vulneri spoponderunt. ꝛ multa donaria obtu
lerunt. Sed ipse nec medicinam adhibere vo
luit. ꝛ munera contemnens. ad ipsa etiam nō
respexit. quin potius sciens virtutem in infir-
mitate perfici. dominū exorauit. ne q̄diu vive
ret sanitati pristine redderet. Sed cum rex eū
frequenter visitaret. ꝛ pabulum salutis ab eo
reciperet. immensas diuitias obtulit. sed eas
ille recipere recusauit. admonens vt inde mo-
nasterium cōstrueret. vbi monastici ordinis di
sciplina vigeret. Quod cum rex fecisset victus
egidius lacrimis ꝛ precib⁹ regis posth̄ plur-
mū renuisset illius monasterij curam suscepit
B Huius sancti famam rex Karolus vt au
diuit eius impetrato aduentu reuerenter eu
suscepit. Inter cetera salutis colloquia rex eū
rogauit. vt p eo dignaret orare. quia quodd̄
sacrilegus enorme commiserat. quod nulli vnq̄
nec ipsi sancto confiteri auderet Sequenti igi
tur dominica dum egidius celebrans pro re-
ge oraret. angelus domini eidez apparens ce-
dulam super altare posuit. in qua scriptū erat
per ordinem ꝛ regis peccatum. ꝛ egidij pre-
cibus dimissum. si tamen penitens ꝛ confitēs
ab illo deinceps abstineret. Id diūcumq̄ erat
in fine vt quisq̄ sanctum egidium pro quocū-
q̄ cōmisso inuocaret si tamen ab illo desiste-
ret. eius meritis sibi remissum non dubitaret.
Oblata igit regi cedula peccato suo rex agni-
to veniam humiliter postulauit. Egidius aūt
cum honore rediens apud neumasensem vr-
bem filium principis qui tunc obierat suscita
uit. Post aliquātulum vo tempus prenun-
cians monasterij suum non longe ab hostib⁹
euerrendum romā adijt. ꝛ priuilegium eccl'ie
sue duoq̄ hostia cypressina in quibus sculpte
erant imagines apostolox a papa impetrans.
dimittensq̄ ea in tyberim diuino regimini cō-
mendauit. ꝛ ad monasterium rediens cuidam
cōtracto apud tiberonē gressum restituit. Cūq̄
ad monasterium redisset predicta hostia in
portu inuenit. ꝛ gratias agens deo q̄ inter tot
maris pericula illesa seruasset ea in liminibus
eccl'ie sue ad decus ecclesie ꝛ monimentuz pa
cti romane sedis erexit. Tandem domin⁹ diez
sui obitus imminere sibi p spiritum reuelauit
Quod ille fratrib⁹ indicans ꝛ pro se orare sua
dens in domino feliciter obdormiuit. vbi cho
ros angelox eius aiam in celū ferentiū plurī-
mi se audisse testati sunt. Claruit circa annos
dñi septingentesimū.

cxxvj. ℟

De natiuitate gl'iose vginis Marie.

Nativitas gl'iose vir-

ginis marie ex tribu iuda ꝛ regia stir-
pe dauid duxit originem. Matheus
autem ꝛ lucas nostre generationē Marie sed io
seph descripserunt. q̄ tamen a conceptione xpi
penitus alienus fuit. qz consuetudo scripture
dr fuisse vt nō mulierū sed virorū generatiōis
series texeretur. Veriss'ime tū virgo btā ex p-
gente dauid descendit. Quod pcipue patz ex
hoc. Quoniam vt sepe scriptura testat xps de
semine dauid duxit originem. Cum igit xpus
de sola virgine natus sit. manifestū est ꝛ ipam
virginem ex dauid natam esse ꝛ hoc ex cathe
na nathan Dauid aūt inter ceteros habuit duo
os filios scz nathan ꝛ salomonem. Ex catena
igit nathan filij dauid vt testatur iohannes da
mascenus leui genuit melchi ꝛ panther. pan-
ther genuit barpanther. barpanther genuit io
achim. ioachim vginem mariā. Ex catena aūt
salomonis mathan habuit vxorem ex qua ge-
nuit iacob. Defuncto autē mathan melchi ex
tribu nathan. q̄ filius quidem leui. frater autē
pantheris nupsit vxori mathas matri aūt ia-
cob ꝛ genuit ex ea hely. Facti sunt aūt fratres

uerint iacob & hely. Iacob qdem ex tribu salomonis hely ex tribu nathan. Defunctus est aut hely ex tribu nathan sine liberis. & accepit iacob frater eius qui ex tribu salomonis uxorem eius & suscitauit semen fratris sui & genuit ioseph. Joseph igit natura est filius iacob: ex descensione salomonis. fm legem aut hely q ex nathan. Nam filius qui nascebat fm naturam erat qdem generantis. fm aut legez defuncti. Hec damascenus. Sicut aut in ecclesiastica historia dr & Beda in sua cronica testat. cum omnes generationes hebreox & alie nigenax in archiuis templi secretiorib9 seruarent. herodes oes iussit incendi. existimans se nobilem posse uideri si deficientib9 pbamentz pgenies sua ad israel pertinere crederet. Fuerunt tu qdam dicti dnici sic dicti ob pximitatem xpi q & nazarei fuerunt. qui ordinem generationis xpi ptim vt a paulo didicerant. ptim vt a qbusda libris habuerunt qs domi habebant qntuz poterant pdocebant. B Joachim aut accepit uxorem nomine anna. que habuit sororem nomine hysmeria. Hec autez hysmeria genuit elyzabeth & eliud. elyzabeth iohannem baptistam. De eliud natus est eminen. de eminen natus est sanct9 seruacius. cuius corpus est in opido traiecti super fluuiuz mosan in episcopatu leodiensi. Anna aut tres uiros habuisse dicitur. s. ioachim. cleophas et Salome. De primo aut uiro scz ioachim vna filiam. s. mariam matrem domini genuit qua ioseph nuptui dedit. que xpm dominum genuit & peperit. Mortuo ioachim accepit cleophan fratrem ioseph. & genuit ex eo aliam filiam qua similiter mariam vocauit. & alpheo postmodum in cōiugem sociauit. Hec autez maria ex alpheo uiro suo quattuor filios genuit. scz iacobum minorē. ioseph iustum qui & barsabas simonem & iudam. Mortuo secūdo uiro anne. tertiū cepit nomine salome. ex quo aliam filiam genuit quam rursus mariā vocauit. & zebedeo in coniugem tradidit. Hec aut maria ex zebedeo uiro suo duos filios genuit. scz iacobum maiorem & iohannē euangelistā. Vnde & de hoc extant uersus. Anna solet dici tres cōcepisse marias. Quas genuere uiri. ioachim. cleophas. salomeqz. Has duxere uiri. ioseph. alpheus. zebedeo. Prima parit christum. iacobum secunda minorē. Et ioseph iustum peperit cum simone iudam. Tercia maiorem iacobum. volucremqz iohannez. Sz mirum uidetur quomodo beata maria potuit esse cognata elyzabeth. vt superius dictū est. Constat enim elyzabeth uxorem fuisse zacharie qui erat de tribu leui. & fm legem quilibet de sua tribu & familia ducere debebat uxorez. & ipam de filiabus aaron lucas fuisse testatur. Anna aut fuit fm hieronymū de bethleem q erat de tribu iuda. Sed sciendum q ipe aaron & ioiada summi sacerdos ambo de tribu iuda duxerunt uxores. Vnde tribus sacerdotalis & regalis cognatione sp ad inuicem pbant fuisse cōiuncte. Potuit autem vt dicit beda hmōi cōiunctio recentiori tempe fieri datis nuptui feminis de tribu in tribum vt manifeste beatam mariam que ex tribu regia descendit cuz tribu sacerdotali pgnationē generis habuisse pstaret. Et ita beata maria de vtraqz tribu erat. Voluit enim dominus vt he tribus priuilegiate pter ministerium ad inuicem miscerentur qz de eis dns nascitur9 erat qui vere rex & sacerdos p nobis seipm offerret. et fideles suos in militia huius vite pugnantes regeret. & post victoriam coronaret. Quod etiaz ex noie xpi. id est inuncti innuit. qz soli sacerdotes & reges et pphete in lege veteri vngebant. Vnde & nos a xpo xpiani dicimur & genus electum & regale sacerdotium appellamur. Sed & qō diceba tur q mulieres tantum sue tribus hominib9 inungerent dictum fuisse constat ne distributio sortiū cōfunderet. qz vo leuitica trib9 sortes inter ceteras non habebat. mulieres de illa tribu nubere poterant cui volebant. C Historiam aut natiuitatis beate virginis btūs hieronimus vt in prologo refert adolescentulus in q dam libello legit. Sed post multum tpis vt se ibidē legisse recoluit. primo rogatus trāscripsit Joachim nanqz ex galilea & ciuitate nazareth sanctam annā ex bethleem duxit uxorem. Am bo autem iusti erant. & ambo sine reprehensiōe in omnibus mandatis domini incedebāt. oēmqz suā substantiā tripharie diuidebant. Vnaz ptem templo & templi seruitoribus impendebant. Aliam peregrinis & pauperibus erogabāt Tertiam sibi & familie suevsibus reseruabant Et ita p annos. xx. plem ex coniugio non habentes. vouerunt dño q si eis sobolem concederet eam seruicio domini manciparent. Cuius rei gratia cum singulis annis in tribus festis pcipuis hierm frequentarent. in festo Encenioz ioachim cum cōtribulibus suis hierusalem ascēdit. & cum ceteris ad altare accedēs oblationem suam offerre voluit. Quē videns sacerdos cum indignatione nimia repulit. Et cur ad altare dei accedere presumeret increpauit. asserens non esse cōueniens maledicto legis obnoxiū oblationem domino legis offerre. nec inter fecundos infecundū. et qui pl'm dei non auxit astare Joachim igit sic confusū se videns p pudore domū redire noluit. ne similiter a centribulib9 suis q hoc audierant tātū obprobriū sustineret. Secedens igit ad pa

ſtores ſuos cū ibi aliq̃ diu fuiſſet q̃dam die ei ſoli angelus cum magna claritate apparuit. ⁊ de ei⁹ viſione turbatū ne timeret admonuit dicens. Ego ſum angel⁹ dñi miſſus ad te vt annunciē tibi p̃ces tuas exaudītas eſſe ⁊ elemoſinas tuas in ꝓſpectu dñi aſcendiſſe. Vidi em̃ pudorē tuū. ⁊ audiui ſterilitatis obꝓbꝛium non recte tibi obiectum. Peccati q̃ppe nō natura vltor eſt deus. Et ideo cum alicui⁹ vteꝛuz clandit. ad hoc facit vt mirabili⁹ denuo aperiat. ⁊ non libidinis eſſe qō naſcit. ſed diuini fore muneris cognoſcat. Prima gentis vr̃e mater ſara nonne vſq̃ ad nonageſimū annū ſterilitatis obꝓbꝛiū pertulit ⁊ tamen Iſaac cui repꝛomiſſa erat omniū gentiuz benedictio generauit. Rachel etiam nonne diu ſterilis fuit. ⁊ tamē ioſeph genuit qui totius egypti dominium habuit. Quis foꝛtioꝛ ſampſone vel ſanctioꝛ ſamuele. ⁊ tamen hi ambo ſteriles mr̃es habuere. Ratione igitur ⁊ exemplis crede dilatos diu conceptus ⁊ ſteriles partus mirabiliozes eſſe ſolere. Proinde anna vxoꝛ tua pariet tibi filiam ⁊ vocabis nomen eius mariam. Hec vt nouiſtis erit ab infantia dño conſecrata. ⁊ adhuc ex vtero matris ſue ſpūſancto plena. nec foꝛinſecus inter populares. ꝙ in tēplo dñi ſemp mozabit ne q̃d ſiniſtrum de ea aliq̃s ſuſpicet. Et ſicut ipſa ex ſterili matre naſcetur ita mirabiliter ex ea altiſſimi filius generabit. cuius nomen erit ieſus. ⁊ per eum omnib⁹ gētibus erit ſalus. Et hoc tibi ſignum. Cum peruenerꝛis hieroſolimis ad auream poꝛtam. annam vxoꝛem tuam obuiam habebis. q̃ de tua tardatione modo ſolicita tunc in cōſpectu tuo gaudebit. His dictis angelus ab eo diſceſſit. Anna aūt cum amare fleret ⁊ quo nam vir ſuus iuiſſet ignoꝛaret. idem angelus eidez appaꝛuit. ⁊ ſibi eadem que viro annunciauerat pateſecit. addens vt ſigno hieruſalem ad auream poꝛtam pgeret. ⁊ ibidem viro ſuo redeunti obuiaret. Igitur iuxta angeli p̃ceptū ambo ſibiinuicem obuiantes. de mutua viſione letati. ⁊ de ꝓle ꝓmiſſa ſecuri adoꝛato dño domū redierunt. diuinū ꝓmiſſum hilariter expectantes Anna igit cōcepit ⁊ filiam pepit. ⁊ nomē eius mariā vocauit. Completo igit p triennū ablactatiōis tpe ad templū dñi vg̃inē cum oblationib⁹ adduxerūt. Erant aūt circa templū iuxta xv. gradus pſalmos. xv. aſcēſiōis gradus. Naz q̃ templū in mōte erat ꝓſtituti. altare olocauſti qō foꝛinſec⁹ erat adiri niſi p gradus nō poterat. In hoꝛ itaq̃ nouiſſimo vg̃o cōſtituta cūctos ſine alicuius adiutoꝛio ita cōſcēdit. ac ſi iā etatis pfecte eſſet. Perfecta igit oblatiōe filiā cuz aliis vg̃inib⁹ in templo dimittentes ad ꝓpria redierūt: Virgo aūt q̃tidie in oi ſcitate ꝓficiens. ⁊ ab angel⁹ q̃tidie viſitabat. ⁊ viſione diuina q̃tidie fruebat. Ait em̃ hieroꝛ in quadā epla ad cromaciū ⁊ heliodoꝛ q. b. vgo hanc regulam ſibi ſtatuerat. vt a mane vſq̃ ad terciū oꝛonib⁹ inſiſtēt. ⁊ tercia vſq̃ ad nonā textrino opi vacaret. a nona ab oꝛonib⁹ nō recedebat. quouſq̃ angel⁹ apparēs ſibi eſcā daret. ℣ Quarto aūt decimo etatis ſue anno pontifex publice denunciauit. vt vgines q̃ in templo inſtruebant. ⁊ etatis tps impleſſent. domū reuerterētur. ⁊ viris legitime iungerent. Cui⁹ mādato cū ceteꝛe paruiſſent. ſola. b. maꝛia vgo ꝑ ſe facere nō poſſe rñdit. tū q̃ pārētes ſui eā dñi ſeruitio macipaſſent. tū q̃ vginitatē ſuā dño ipa vouiſſet. Tunc anxiat⁹ pontifex eo q̃ necq̃ ſm ſcripturā q̃ dicit. vouete ⁊ reddite. votum infrigendū putaret. nec moꝛem genti inſuetū introducere auderet. ad iminentē feſtiuitatē iudeoꝛum ſenioꝛib⁹ cōuocatis. oīm hec vna fuit ſententia vt in re tam dubia cōſilium dñi q̃reret. Cū aūt oꝛōni inſiſterent. ⁊ pontifex ad cōſulendū dñm acceſſiſſet. moꝛ de loco oꝛatoꝛij cūct⁹ audientib⁹ voꝛ inſonuit dicens. vt q̃cunq̃ de domo dauid nuptijs habiles ꝓuocati nō eēnt ſinguli vgas ſingulas ad altare deferrēt. ⁊ cuiuſcunq̃ vgula germinaſſet ⁊ in cacumine ei⁹ ſm Iſaie vaticiniū ſpūſanct⁹ in columbe ſpecie cōſediſſet. ipſe ꝓculdubio eſſet cui vgo deſpōſari deberet. Erat inter ceteros ioſeph ō domo dauid. Cui cū incōgruū videreꝛ. ſi vir tam ꝓuecte etatis tam tenerā vg̃inē duceret i vxorē. ceteris vgas ſuas afferentib⁹ ſolus ipe virgam ſuā ſubtraxit. Dñi cum nil diuine voci cōſonū appareret pontifex iterato dñm ꝓſulēdū putauit. Qui rñdit. q̃ ſol⁹ ille vgā ſuā nō attulit. cui vgo deſpōſari deberet. Prodit⁹ itaq̃ ioſeph cum vgā ſuā attuliſſet. ⁊ ipa illico flozem germinaſſet. ⁊ in ei⁹ cacumine colūba de celo veniens cōſediſſet. liq̃do oībus patuit ipi virgine deſponſandā foꝛe. Deſponſata igit virgine ioſeph ipe q̃dē in ſuā ciuitatē bethleē recedit domū ſuā diſpoſitur⁹ ⁊ nuptijs neceſſaria puiſur⁹. Virgo aūt maria cū ſeptem vg̃inib⁹ eocuis ⁊ collactaneis ſuis q̃s ad oñſionē mirabili a ſacerdote accepat ad domū parentuz in nazareth reuerſa eſt. In dieb⁹ aūt illis angel⁹ gabꝛiel ei oꝛanti apparuit. ⁊ de ea naſciturum dei filium nunciauit. ℰ Dies aūt natiuitatis virginis aliquanto tpe fideles latuit. Contigit igit ſicut refert iohannes beleth vt quidā vir ſcius ſedule ꝓemptationi inſiſtens. ſingulis annis. vj. idus ſeptēbꝛis in oꝛōne poſit⁹ iocūdiſſimā angeloꝛ ſocietatē ſolēnizantē audiret. Cūq̃ deuotiſſime ſibi reuelari peteret. cur quolibet anno illo tantū die ⁊ nō alio hoc audiret. diuinuz accepit rñſum. q̃ virgo gloꝛioſa

maria tali die fuerit mūdo nata. & ideo ꝫ manifestaret filijs sctē ecclie. vt cōcordes fierent: in hac celebritate celesti curie. Cū aūt ꝫ sūmo pontifici & alijs mtimasset. & illi orōnib⁹ & ieiunijs. scripturis & antiquitatū testimonijs veritatem cōpissent. hūc diē in honore ntitatis ygi nis celebrandū vniuersalr statuerūt. Octaua aūt ntitatis. b. marie olim nō celebrabat ꝫ domin⁹ Innocenti⁹. iiij. natōe ianuenſ. ipam instituit celebrandā. Cui⁹ hec causa fuit. Gregorio em̄ nono p mortē sublato de medio. romani oēs cardinales i quodā cōclaui incluserūt. vt citi⁹ ecclie p̄uideret. Sed cū p plures dies cōcordare nō potuissent. & ipi a romanis multas molestias sustinuissent. vouerūt regine celi q si eius meritis cōcordarent. & liberi abire possent. octauas sue natiuitatis diu neglectas deceterο statuerunt celebrandas. Sicq; in dominū celestinū conuenerūt & liberati p dominū Innocentiū votum adimpleuerūt. Celestinus em̄ modico tempe supuixit. & ideo q eum impleri non potuit. Et nota q tres natiuitates ecclia solennizat. s. natiuitatē xpi. marie et iohannis baptiste. Que tres designāt tres spirituales natiuitates. Cum Johanne nanq; in aqua. cum maria in penitentia. cū xpo renasci mur in gl'ia. Cum igit natiuitatez baptismi in adultis oporteat p̄cedere p̄nitionē & gl'ie sil'r. ideo ille due merito vigilias hūt. Sed cū pententia tota sit p vigilia nō oportuit vt vigiliaz haberet. Octauas vo oēs hūt. q; oēs ad octauā resurrectiōis anhelant. ℣ Miles q̄daz valde strennuus & b. Marie valde deuot⁹ ad torneamentū vadens p̄mo q̄dā monasteriū ad honorē. b. m. cōstructū in itinere reptū missam auditurus intrauit. Cum aūt missa misse succederet & ille ob honorē virginis nullā pretermittere veller. tandē monasteriū exiens ad locū p̄cit⁹ p̄pabat. Et ecce redeūtes eidē occurrerūt & ipm strenuissime militasse referūt. Q̄ dum omnes q̄ aderant asserēt. & vniuersi eiz strenuissime militasse vnanimiter acclamarēt necnō & quidā qui se ab eo captos dicebant se eidem offerrent. perpendēs vir discretus vbana reginām vrbano mō se honorasse. qd acciderit manifestauit. & ad monasteriū rediens filio vginis deceterο militauit. Eps q̄dā q. b. mariā in sūma reuerētia & deuotiōe habebat. q̄dā ecclīam btē marie in nocte media ex deuotiōe adibat. Et ecce vgo vginum comitata vniuersο vginū chorο venienti viro occurrit. & cū summo honore susceptū ad ecclīaz ad quā tendebat ducere cepit. p̄cinentib⁹ duab⁹ ō choro puellis atq; dicentib⁹. Cantem⁹ dño socie. plo. Quos versus tot⁹ alius chorus vginum resumendo p̄cātat. Predicteq; bine cātatrices binos q̄ sequunt in ordine vsus subsecute sūt p̄im⁹. Ad ima ruit magna de luce superbus. Sic homo cū tumuit p̄im⁹ ad ima ruit. Sic q; virū dei cū tali p̄cessione vsq; ad ecclīam p̄duxerūt. duab⁹ sp incipientib⁹ & ceteris rīdētibus. Quedā mulier solatio viri sui destituta. vnicum filiū habebat quē tenerrime diligebat. Quadā aūt vice fili⁹ eius ab inimicis captur. & in custodia vinculatur. Q̄ illa audiens incōsolabiliter flebat. & beatā virginē cui multū deuota erat p liberatione filij importunis p̄cibus exorabat. Tandem videns q; sic nihil p̄ficeret. ecclīā in qua erat sculpta imago beate marie sola intrauit. & coram imagine stans: ipam sic alloquit dicens. Virgo btā p liberatione filij mei te sepe rogaui & adhuc neq; q; matri misere subueniſti. Patrocinū tuuz p filio meo imploro. & nullū ad hoc semio fructum. Igit sicut filius meus mihi ablatus est. sic et ego filiū mū tibi auferā & obsidem p filio meo in custodiā ponā. Et hec dicens p̄ius accessit & imaginē pueri quā virgo in gremio baiulabat auferens domū abiit. Accipiensq; imaginē pueri ipam in lintheo mundissimo inuoluit. & in arca recondens ipam cum claui diligenti⁹ obfirmauit. bonum obsidē p filio suo habere gaudens. & ipm diligenter custodiens Et ecce seq̄nti nocte btā virgo inuenī apparuit. & ianuā carceris aperiens inde vt exeat p̄cepit. eiq; dixit. Matri tue fili dices. vt meū mihi reddat filium. ex quo reddidi sibi suū. Qui exiens ad matrē venit. & qualitar btā virgo eū liberauerit enarrauit. Illa aūt plurimū exultans imaginē pueri accepit. & ad ecclīam vadens beate marie reddidit dicens. Gratias vobis dña refero. q; mihi meū vnicum filiū reddidistis. & nunc vobis filium vestrum reddo. q; meum me recepisse p̄fiteor. ℣ Erat quidam fur qui sepe latrocinia exercebat. ꝫ beatā marie plurimū in deuotione habebat. & eā crebrius salutabat. Quadā igit vice furtim q̄daz rapiens capt. & suspendio adiudicat. Cū autē suspēderet continuo beata virgo ei affuit. & suspensum tribus dieb⁹ vt sibi videbat suis manibus sustentauit. ita q; nullā lesionē persensit Illi vo qui eum suspenderūt. cesu inde transeuntes cū vinentē & vultu hilari repererunt. & arbitrantes q; non bene fuisset laqueo astrictus gladio ipm iugulare volebant. Sed beata maria ferientium gladio manū opponebat & illi sibi nil nocere poterant. Cognoscētes ergo illo referente q; beata maria sic eum iuuabat. mirantes eum deposuerunt & amore virginis abire liberum dimiserunt. Qui abiens monasterium intrauit. & quoad vixit in seruti-

tio dei genitricis pmansit. Fuit quidā clericus q̄ btām mariā valde diligens horas ei⁹ sedule decantabat. Cum aūt pentes ei⁹ morerēt aliū nō hītes heredē. eidē hereditatē dimisērt Cōpulsus ē igit ab amicis vt vxorē acciper et hereditatē ꝓuaz gubernaret. Quadā aūt die cū ad celebrandas nuptias tenderet in itinere q̄ndā eccliam repit. z recordat⁹ fuitj. b. marie in ipam ingrediens horas ei⁹ dicere cepit. Et ecce btā maria eidē appuit z q̄i seueri⁹ ei dixit O stulte z infidel' cur me amicā z sponsam tuā relinqs z mihi aliā feminā aūponis. Ad ḃ ille cōpūct⁹ ad socios redijt. z totū dissiliens. celebratis nuptijs media nocte oib⁹ relictis de domo aufugit z monasteriū intrans. b. marie deuote seruiuit. Sacerdos cuiusdā patrochie z honeste vite nullā missam nisi missaz. b. marie sciebat quā in ei⁹ honorē sedule decātabat. Apō epm igit accusat z ab eo citius accersit. Cū vo corā epo se aliā missaz nescire diceret. eps ipm q̄si seductorem dure redarguit. z ab officio eū suspendens ne deceteto eam missam decātare audeat interdixit. Seq̄nti aūt nocte btā maria epo apparens eū plimū increpauit. z cur suū male sic tractasset famulū requisiuit. Addidit q̄z q̄ die trigesima morerēt nisi ille ad cōsuetū officiū restitueret. Tremefactus eps pfām accersiuit. z venia postulans vt nullā missam p̄ter illā quā sciebat de btā maria celebrare deberet imperauit. Quidā clericus vanus z lubricus erat. ꝫ tñ dei genitricē plurimū diligebat. z eius horas sctās deuote z alacriter decātabat. Quadā igit nocte in visione vidit se añ tribunal dei astare z dñm circūstantib⁹ dicere De illo q̄ vos aspicit q̄ iudicio dignus sit vos ipi decernatis quē tamdiu tolerauī z nullum adhuc in eo emendationis signū inueni. Tūc dñs oib⁹ approbantib⁹ sup eū damnatiōis tulit sniam. Et ecce vgo btā surrexit z filio suo dixit. Pro isto pie fili clementiā tuā rogo vt sup eum damnatiōis sniam mitiges. Viuat ergo hic ob gram mei. q̄ ob propria merita addicit morti. Cui dñs. Tuis em petitionibus eū tribuo si vel saltem nunc ei⁹ correctionē inspexero. Et cōuersa vgo ad hoiez dixit. Vade z amplius noli peccare ne deteri⁹ tibi cōtingat Ille igit excitat⁹ vitam mutauit. z religionē petijt z ibi in bonis op⁹ vitā finiuit. In Apud silicā anno dñi. d. xxx vij. fuit q̄dā vir noie theophilus cuiusdā epi vicedñs. vt ait fulbert⁹ carnotenſ eps q̄ tam prudent sub epo res ecclasticas dispensabat q̄ mortuo epo eū dignum epatu ois ppls acclamabat. At ille vicedñatu cōtentus aliū in epm maluit ordinari. Tandē ab ipo officio inuite ab epo depositus in tantam impatientiā est delapsus. vt ad suam recūpandā dignitatē cuiusdā tndei maleficī ꝑsiliuz expeteret. Ille ḡ diabolū aduocauit. z aduocatus pcitus venit. Theophilus ergo iussu demonis xp̄m z mām ei⁹ abnegauit. xp̄iane pfessioni abrenūciauit. z ipius abrenūciatōis z abnegatōis cyrographū suo sanguine xp̄o scripsit z scriptū anulo sigillauit. z sigillatū de moni tradidit. z sic eius fultio se addixit. In crastinū igit pcuratōe demonis theophil⁹ in gram epi recipit. z in sui dignitatē officij restituit. Tandē ad se reuersus de eo q̄ fecerat valde ingemuit. z ad vginem gliosam vt sibi i ad iutoriū fieret tota mentis deuotōne confugit. Quadā igit vice. b. maria illi in visione apparens ō impietate ipm redarguit. z dyabolo abrenunciare p̄cepit. ac xp̄m dei filiū z oīe xp̄ianitatis ꝓpositum cōfiteri fecit. z sic ipm in sui z filij gram recupauit. z ad indiciū indulte venie iet̄ sibi apparens cyrographū q̄ diabolo dederat sibi reddidit z sup pectus posuit. vt iam nō se diabolo seruū timeret. ꝫ p virginem se liberū factū gauderet. Quo theophil⁹ recepto. vehementer exultans corā epo oic̄ populo q̄ sibi acciderat retulit. z cūctis admirāt ub⁹ z virginē gliosam laudantib⁹ ipe post triduū in pace quieuit. ¶ Quidaz vir z vxor sua xp̄e lugdunū circa annū dñi. M. c. filiam vnicam habentes. eam cuidaz iuueni nuptui tradiderunt. Ob amorē aūt filie generum suū secū in domo tenebant. Mat aūt puelle iuuenē amore filie sue tam diligenter colebat vt nō mator esset amor puelle ad puerū q̄ socrus ad generum. Inter hec malicios dicere ceperunt q̄ hoc nō filie causa faceret. ꝫ vt eidem p̄o filia sese ingereret. Cum igit mulieris animū tanta falsitas cōcussisset. timens ne in vulgi fabulam verteret. duos rusticos alloquitur. vt si occulte generū strangulare vellent. cuilibet. xx. solidos pollicetur. Quadam igitur die eos in cellario recludens maritum suuz ex industria aliquo ire consuluit. z filiam alio transmisit. Tunc adolescens iussu dñe sue cellariū vt vinum afferret ingredit. z mox a latronib⁹ strangulat. Mox socrus ipm in lectū filie detulit. z q̄i dormiētē vestib⁹ circūtexit. Ad ēdūctib⁹ ergo maritor filia z ad mēsam positis iubet mater filie vt maritū debeat excitare z ad mensaz vocare. Quē cū defunctū repisset z hoc cōcitanunciasset. tota familia in lamentū vertit. Et illa mulier homicida q̄si dolens cū ceteris lamentat. Tandē mulier de ꝑpetrato scelere valde ingemuit. z sacerdoti oīa p ordinē cōfessa fuit. Post aliq̄ tps inter mulierē z sacerdotē litigiū oritur. z a sacerdoti sibi generi homicidiū irrogatur. Q̄ cū ad parentū tuentis notitiā deuenisset. adducitur ad iudicem z ab eo

ignib⁹ cōcremanda dānat. Finē ergo suū imminere ꝑsiderans ad btām ỽginē se cōuertit. et ei⁹ intrans eccl'iam in oꝛōne cū lacrīs se ꝓstrauit. Post modicū exire ꝓpellit. et in magnū ꝓ iecram ignē oēs ibidē stare illesā et incolumes ꝓuenit. Ut pentes pueri ignē quū eē putātes ad sarmenta cōcurrūt et in ignē ꝓiciunt. Videntes aūt q nec sic in aliq̄ lederet. lāceis et bastis eā impugnare ceperūt. Tunc iudex q̄ aderat vehemēt obstupuit. et eos ab ipi⁹ impugnatōne cōpescuit. Eā aūt diligent ꝑsiderans nullū in ea signū incendij ꝑter sola vulnera lācear inuenit. Cū aūt pentes ei⁹ domū eam reduxissent. et eā fomentis et balneis recrearent nolens eā de⁹ vlteri⁹ hūana suspitione fedari. post triduū in laude ỽginis ꝑseuerantē ex hac vita vocauit. cxxvij. ¶

De sancto Adriano.

Drianus a maximi

a ano impatoꝛe regnante martirīū passus est. Cū em̄ ꝑdictus maximian⁹ in nicomedia vrbe idolis immolaret iussu ei⁹ cūcti xp̄ianos q̄rētes. alij timoꝛe pene. alij amore ꝓmisse pecunie vicini vicinos ꝓpinqui domesticos ad supplicium trahebant. Inter q̄s xxxiij. a q̄irentib⁹ ꝓhensi aī regem adducti sunt. Quib⁹ rex. Nō audistis q̄lis pena aduersus xp̄ianos posita sit. Cui illi audiuimus et stulticie tue iussionē irrisimus. Tūc rex irat⁹ neruis crudis eos cedi iussit. et lapidib⁹ oꝛa eoꝛū cōtundi mandauit. ac annotata vniuscuiusq̄ ꝓfessione. ferro vincto in carcere recludi ꝓcepit. Quoꝝ adrianus ꝓstantiā ꝑ officij militaris considerans dixit eis. Adiuro vos per deum vr̄m vt mihi dicatis q̄ est remuneratio quā expectatis ꝓ ista tormēta. Ad hoc dixerūt sancti. Ocul⁹ non vidit. nec auris audiuit. nec in coꝛ hominis ascendit que ꝑpauit deus diligentibus se ꝓfecte. Tunc adrianus in mediuꝫ ꝓsilles ait. Annotate me cū istis. quꝛ ego xp̄ianus sum. Q̄ cum imꝑatoꝛ audisset nolentes sacrificare vinctuꝫ ferro in carcerē posuit. Natalia ỽo vxoꝛ ei⁹ audiens virū suum incarceratum scidit vestimenta sua. flens plurimū et eiulans. Sꝫ cū audisset q̄ ꝓpter fidem xp̄i incarcerat⁹ fuisset. gaudio repleta ad carcerē cucurrit. et vincula viri sui et alioꝝ oscl'ari cepit. Erat em̄ xp̄iana. ⁊ ꝓpter ꝓsecutionē se nō publicauerat. Et dixit ad virū suū Btūs es dñe mi adriane quꝛ inuenisti diuitias q̄s nō dimiserūt parētes tui q̄bus egebunt hi q̄ multa possident q̄ nō erit fenerandi tp̄s nec mutuo accipiēdi dū nullus de pena alium liberabit. nec pater filiū nec mat filiā. nec fu⁹ dñm. nec amic⁹ amicum nec diuitie possessoꝛē. Cūq̄ eū admonuisset vt oēm gl'iam terrenā cōtemneret. et amicos et parentes sperneret. et sp ad celestia coꝛ haberet. dixit ad eā Adrian⁹. Vade soꝛoꝛ mea tpe passionis nr̄e accersiā tevt videas finē nostrū. Sicq̄ virū suū alijs sctis recōmendans vt eū scꝫ ꝓfoꝛtarent. redijt in domū suam. ¶ Postmodū audiens adrianus diē passionis sue adesse dans munera custodib⁹ et sanctos qui secum erant in fideiussoꝛes. abijt domū vocare natal'iam sicut ei iuramento ꝓmiserat. vt eoꝝ passionib⁹ pñs esset. Quidā aūt cum videns pꝛe cucurrit et nunciauit natalie dicens. Absolut⁹ est adrianus et ecce venit. Q̄ illa audiens nō credebat dicens. Et quis potuit eum absolue re a vinculis. Non mihi cōtingat vt soluatur a vinculis et separet a sanctis. Dum ꝫ loqueret puer domesticus venit dicens. En dñs meus dimissus est. Illa aūt putans q̄ martirīū refugisset lamarissime flebat. Et cum vidisset eum surgens velocius ostium domus ꝓtra eū clausit et dixit. Longe a me efficiat qui a deo coꝛruit. Non mihi cōtingat loqui oꝛ illius q̄ dō dominū suū abnegauit. Et cōuersa ad eum dixit O tu miser sine deo. quis te coegit apprehendere qd nō potuisti ꝑficere. Quis te separauit a sanctis. aut quis te seduxit vt recederes a cōuentu pacis. Dic mihi cur fugisti aī pugnafieret. anteq̄ repugnantem videres. Quō vulneratus es nondum emissa sagitta. Et ego mirabar si ex gente sine deo et de genere impioꝝ aliquis offerret deo. Heu me infelicē et miseram. quid faciam q̄ coniuncta sum huic ex genere impioꝝ. Non est cōcessum mihi vt vni⁹ hoꝛe spacio vocarer vxoꝛ martiris. ⁊ vt dicerer vxoꝛ transgressoꝛis. Ad modicū q̄dem exultatio mea fuit. et ecce ꝓ secula obꝛobꝛium meuꝫ erit. Hec aūt btūs adrianus audiens vehemēter gaudebat. admirās de femina iuuene. pulcerrima et nobili et aī. xiiij. menses nupta. quō talia loqui posset. Q̄ ex hoc ad martirīū ardentioꝛ effectus verba eius libentissime audiebat. Sed cum eam nimis affligi videret. dixit ei. Aperi mihi dña mea natalia. Non em̄ vt putas martirium fugi. sed te vt ꝓmisi vocare veni. Que non credens ait. Vide quō me seducit transgressoꝛ. quō mentit alter iudas. Fuge a me miser meipam iam interficiā vt facieris. Et dum moꝛaret ad aperiendū ei dixit. Aperi citius. Nā vadā et vltra nō videbis me. et post hoc lugebis q̄ me ante exitum meū non videris. Fideiussoꝛes dedi sanctos martires. et si ministri me requirentes non inuenerint. sustinebunt sancti simul toꝛmenta sua et mea. Hec audiens natalia aperuit. et sibi⁹ nuicez ꝓstrati ad carcerem simul abierunt. Ubi natalia per septem dies sanctoꝝ vlcera cum lintheis

ꝑciosis extergebat. ℂ Statuta aũt die imꝑator eos ꝑtari iussit. Qui resoluti penis. qꝝ ambulare nõ poterant velut animalia portabantur. Adrianus vero retro vinctis manibus sequebatur Deinde adrianus portãs sibi eculeum cesari ꝓsentatur. Natalia vero adiungens se ei dicebat Vide dñe meꝰne forte trepides cũ tormenta videbis. Modicum quidem nunc patieris. ⁊ ꝓtinuo cũ angelis exultabis. Adrianus igit sacrificare nolẽs grauissime cesus est. Currensq; natalia cuꝫ gaudio ad sctõs q̃ erãt i carcere ait. Ecce dñs meus inchoauit martiriũ Cũ aũt rex ne deos suos blasphemaret moneret ille ait. Si ego torqueor quia eos qui non sunt dij blasphemo. qualiter ipse torqueberis qui vex deum blasphemas. Cui rex. Hec verba te illi seductores docuerũt. Ad quẽ adrianus. Quare seductores eos dicis q̃ sunt doctores vite eterne. Currens natalia hec responsa viri sui alijs cũ gaudio referebat. Tunc rex a quattuor validissimis viris fecit euꝫ graiter cedi. Pẽs aũt penas ⁊ interrogatões ⁊ rñsiones natalia alijs martirib⁹ q̃ erant in carcere ꝓtinuo referebat. Intantũ aũt cesus ẽ vt eius viscera effunderent. Tũc ferro vinctus cũ alijs martirib⁹ in carcereꝫ recludit. Erat autem adrianus iuuenis. delicatus valde ⁊ decorus. annoꝝ. xxviij. Natalia vero virum suum supinum iacentẽ ⁊ totũ laceratum ꝓsiderans. mittens manũ sub vertice eius dicebat. Beat⁹ es dñe meus. quia dignus effect⁹ es de numero esse sanctoꝝ. Beatus es lumẽ meũ. vt patiar ꝛ. ꝑ eo q̃ ꝑ te passus est. Perge nunc dulcis meus vt videas gloriaꝫ eius. Audiens aũt imperator q̃ multe matrone sanctis in carcere ministrarent. ꝑcepit ne vlterius ad eos ingredi permittantur. Quod audiens natalia seipsam tonsurauit. ⁊ habitum virilem assumẽs sanctis i carcere ministrabat. alias quoq; exemplo suo ad hoc induxit Rogauit vir vt cum eẽt in gloria hanc precem ꝑ se faceret. vt se intactam custodiens ab hoc seculo citius euocaret. Audiens autem rex que matrone fecissent iussit incudẽ afferri vt fractis super eam cruribus sctī martires interirent. Timens aũt natalia nevir suus ex alioꝝ supplicijs terreret. rogauit ministros vt ab eo inciperent. Abscisis igitur ab eo pedibus. cruribusq; fractis. rogauit eum natalia vt manum sibi abscidi permitteret. quatenꝰ alijs sanctis qui plura passi fuerant compar esset. Quo facto adrianus spiritum reddidit. Ceteri vltro pedes protendentes ad dñm migrauerũt. Rex autem eorum corpora cremari mãdauit. Natalia vero manum adriani in sinu suo abscondit. Cum autem corpora sanctorum in ignẽ ꝓcipitarẽt voluit ⁊ natalia se cũ eis in ignẽ ꝓcipitare. Sꝫ subito vehemẽtissimꝰ imber erupit ⁊ ignẽ extinguẽs. corpa sctoꝝ illesa fuauit. Xpiani vo ꝓsilio inito corpa eorum ꝓstantinopoli transferri fecerũt quousq; pace eccle reddita cum honore referrent. Passi sunt autem circa annũ dñi. cclxxx. Natalia vo domi remanens manũ scti adriani sibi retinuit quã in solatiuꝫ vite sue sp ad caput lecti sui tenebat.

℣ Post h aũt tribunus videns nataliã tã pulcrã tanq; diuitẽ ⁊ nobilẽ. de volũtate ipatoris honestas matronas ad eã misit. vt in suũ ꝓiugium cõsentiret. Quibꝰ natalia rñdit. quis mihi ꝓstare poterit vt ꝓiugar tali viro. Sed peto vt trium diex mihi dentur inducle vt me valeã preparare. Hoc aũt dicebat vt inde fugere posset. Cũ aũt dñꝫ exoraret vt se intactã ꝓseruaret subito obdormiuit. Et eccevnꝰ martirum ei apparuit. ⁊ eã dulciter ꝓsolãs. vt ad locuꝫ in quo sunt corpa martirũ veniat impauit. Euigilans igitur ⁊ manũ adriani solã accipiens cũ multꝫ xpianis nauẽ ꝓdescendit. Qõ tribunus audiens cũ multis militibꝰ eã ꝑ nauigiũ isecutꝰ est. Exurgens aũt vẽtus ꝓtrarius multis eox submersis eos redire ꝓpulit Media aũt nocte diabolꝰ in spẽ naucleri cũ naui fantastica bis qui erant cuꝫ natalia apparuit. ⁊ q̃si voce naucleri ait eis. Dñ venitis. ⁊ q̃ pgitis. Et illi. Ex nicomedia venimus ⁊ ꝓstantinopolim pergimus. Quibus ille ait. Erratis Ad sinistram pergite vt rectius nauigetis. Hoc aũt dicebat vt eos in pelagus mitteret. ⁊ pirent. Cũ aũt vela mutarent subito adrianus in nauicula sedẽs eisdez apparuit. ⁊ eos nauigare sic̃ pꝰ ceperãt admonuit asserẽs malignũ spũm fuisse q̃ sibi locutꝰ fuerat. ponensq; se añ eos. ꝑcedebat eos ⁊ viaz eis oñdebat. Natalia vero adrianũ ꝑcedere videns imenso gaudio repleta est. Sicq; anteq; illuceſceret ꝓstantinopolim aduenerũt Cũ autem natalia in domũ vbi erant corpa martyx introisset ⁊ manũ adriani ad corpꝰ posuisset. ⁊ post orationẽ dormitasset Adrianꝰ ei appuit. ⁊ salutans eã vt ineternam pacẽ secum veniret ꝑcepit. Que cũ euigilassꝫ ⁊ somniũ astantibꝰ retulisset valefactẽs oibus emisit spũm. Fideles autẽ corpꝰ eius accipientes iuxta corpa martirum illud posuerũt.

cxxviij. A

De scis Gorgonio ⁊ dorotheo.

Orgonius et doro-

g theus apõ nicomediã ꝓmi in palacio diocleciani antique milicie renũciant vt liberꝰ regem suũ sequant. ⁊ xpianos sevoce libera cõfitent. Qõ cesar audiẽs ꝓmũ anxiabat egreferens pdere tales viros quos intra palatium nutritos mox ⁊ generis nobilitas ỏcorauit.

Cuꝫ igitur nec minis nec blandiciꝭ mouerē
tur. in eculeo distenduntur ꝛ flagellis ꝛ vngu
lis toto coꝛpe lacerati. aceto ꝛ sale nudatis pe
ne eoꝝ viscerib⁹ pfundunt. ꝛ cuꝫ hec alacriter
tolerarēt. in craticula assant. vbi q̄ in lecto flo
rum videbant iacere nihilq; lesionis sentire.
Deinde iussu cesaris laqueo suspēdunt ꝛ coꝛ
poꝛa lupis ꝛ canib⁹ exponunt. sed tū intacta
a fidelib⁹ colligunt. Passi sunt circa annū do
mini. cclxxx. Post multos annos coꝛp⁹ sancti
Goꝛgonij romā translatū est. Anno aūt dñi
dcclxiij. eps metenſ nepos pipini regis ipum
ad gallias transtulit ꝛ in goꝛgocensi monaste
rio collocauit.

cxxix. ¶

De sanctis Prothō ꝛ Jacincto.

Rothus ꝛ Iacinct⁹

P fuerunt domicelli ꝛ in studio phie
socij eugenie filie philippi nobilissi
mi romanoꝝ genere Qui quidē philipp⁹ a se
natu pfecturā alexandrie accepat ꝛ illuc clau
diam vxoꝛē suā ꝛ filios auitū ꝛ sergiū. filiā q̄z
eugeniā secuꝫ duxit. Poꝛro eugenia oībus li
beralibus artib⁹ ꝛ lr̄is erat pfecta. Proth⁹ q̄
q ꝛ Jacinctus secū studuerāt. ꝛ ad pfectionē
oīm sciaꝝ deuenerant. Eugenia igit. xv. eratis
sue anno ab aquilino aquilini cōsulis filio pe
titur vxoꝛ. Cui illa. Et maritus nō natalib⁹ ſ
moꝛibus est eligendus. Peruenit igit ad ma
nus ei⁹ doctriā pauli ꝛ cepit animo fieri xp̄ia
na. Permissuꝫ erat tunc xp̄ianis iuxta alexā
driam habitare. Dū illa q̄si solacianda pgēs
ad villam. transiens audiuit xp̄ianos cātātes
Dēs dij gentiū demonia. dñs aūt celos fecit.
Tunc dicit ad pueros Prothū ꝛ Jacinctū q̄
secū studuerant. phoꝝ silogismos scrupulosꝰ
studio trāsegimus. Aristotelica argumēta. ꝛ
platonis ideas ꝛ socratis monita ꝛ breuit q̄c
quid cātat poeta. q̄cq̄d oꝛatoꝝ ꝛ q̄cq̄d phūs co
gitat hac snia excludunt. Dñaꝫ mevobis vsur
pata ptās soꝛoꝛē vo sapiētia fecit. Scim⁹ ergo
fratres ꝛ xp̄um sequamur. Placet cōsiliumꝛ
assumpto habitu viri ad monasteriū cui elen⁹
vir dei pꝛeerat venit. qui nullā ad se feiam ve
nire finebat. Qui etiā quadā vice cū heretico
disputans eū vim argumentoꝝ ferre nō possꝫ
magnū ignē accendi fecit. vt ille q̄ non cōbu
reret verā fidē pbaret hīe. Dō cuꝫ factū esset
poꝛ intrauit ꝛ illesus exiuit. Herencus aūt cū
intrare nollet ab oīb⁹ expulsus est. Ad hūc
igit cū accessissēt ꝛ sevit diceret. ille ait. Recte
vir diceris. qꝛ cū sis feia viriliter agis. Nā sibi
ei⁹ cōditio a deo fuit reuelata. Ab eo igit cuꝫ
pth⁹ ꝛ iacincto monasticū habitū suscepit. ꝛ
se frēm Engeniū ab oīb⁹ appellari fecit Pa
ter aūt eius ꝛ mater vidētes currū eugenie do
mū vacuū redisse merētes vndiq; filiā inq̄ri fe
cerunt. ſ minime inuenire potuerūt. Interro
gant vates q̄d de filia factū sit. Qui rūdent eā
a dīs inter astra trāslatā. Quo circa pater ima
ginē filie fecit ꝛ ipam ab oīb⁹ adozari māda
uit. Ipa vo cū socijs in dei timoꝛe pmansit. et
moꝛtuo ꝓposito ipa pficit. ¶ Erat tūc ale
xādrie matrona quedā diues ꝛ valde nobilis
Melācia noie quā sctā eugenia oleo pungēs
a quartana liberauit in noie iesu xp̄i. Vnde
multa ei misit munera. sed non recepit. Pre
dicta igitur matrona fratreꝫ eugeniū virū esse
arbitrans sepius eā visitabat. Videsq; elegan
tiā iuuētutis ꝛ pulcritudinē coꝛpis i ei⁹ amo
rē vehementer exarsit ꝛ qualit cū eo cōmisce
ri posset anexia cogitare cepit. Simulans igi
tur languoꝛē misit vt ad eā veniret. ꝛ se inuise
re dignaret. Qui cū venisset aperuit sibi qua
liter ei⁹ amoꝛe capta esset ꝛ qualit in ei⁹ ꝓcu
piscētia estuaret. rogās vt secū carnaliter ꝓmi
sceret. Statimq; eū apphendēs amplectitur
ꝛ osculat ꝛ ad crimē hoꝛtatur. Dō factuꝫ frat
Eugeni⁹ abhoꝛruit dicēs ei. Recte melancia
nomē hīe cognosceris. nigredinis em̄ repleta
pfidia nigra diceris ꝛ obscura filia tenebꝛaruꝫ
amica diabol. dux pollutionis fomentū libi
dinis. soꝛoꝛ anxietatis perpetue ꝛ moꝛtis filia
sempiterne. Illa vo se deceptā vidēs ꝛ timēs
ne forte scelus publicaret voluit ipsa poꝛ dete
gere clamareq; cepit q⁹ eugeni⁹ se voluit viola
re. abūt igit ad philippū pfectū ꝛ cōqueſta ē
dicēs. Juuenis quidā pfidus xp̄ianus ad me
medendi cā ingressus in me irruēs impuden
ter voluit me violare ꝛ nisi vni⁹ ancille q̄ itra
cubiculum erat fuissem liberata suffragio. sue
me libidini sociasset. Audiēs hoc pfect⁹ ira ac
cendit ꝛ missa apparitoꝝ multitudie. Euge
niam ceteroſq; seruos xp̄i ferro vinctos addu
ci fecit. diemq; statuit. in quo oēs tradi debe
rent moꝛsibus bestiaꝝ. Accersitis aūt eis coꝛ
rā se dixit ad eugeniaꝫ. Dic nobis em̄ scelera
tissime. hoc vos xp̄s vester quē colitis docuit
vt operā coꝛruptionib⁹ detis ꝛ matꝛonas im
pudēti vesania violetis. Cui eugenia demissa
facie ne agnosceret rūdit. Dñs noster castita
tem docuit ꝛ integritateꝫ seruantibus eternaꝫ
vitaꝫ ꝓmisit. Hanc aūt melanciā falsaꝫ testē
monstrare possumus. ſ melius est vt nos pa
tiamur q̄ q⁹ illa cū puncta fuerit puniat. ꝛ fru
ctus patiētie nostre depereat. Verūtamē ad
ducat ancillam quā dicit nostri sceleris eē te
steꝫ vt ex oꝛe eius possint refutari mendacia.
Que cum adducta eēt. illa a dña sua docta cō
stanter sibi opponebet q⁹ dñam suam oppme
re voluit. Cūq; oēs de familia similiter depa

nati sic esse testarent. ait Eugenia. Temp⁹ tacendi transijt. ⁊ tēpus loquēdi aduenit. Nolo vt impudica in suos xpi crimē imponat. nec fallacia glīek. Vt aūt mendacīū veritas superet ⁊ sapiētia malicīā vincat. veritatē oīdaz nō pter iactantīā ꝫ ꝓpter dei gl̄iam. Et hec dicēs tunicā a capite vsq; deorsum: siue vsq; ad cingulum scidit. ⁊ femia apparuit. Dixitq; prefecto. Tu mihi pater claudia mater. frēs hi duo qui tecū sedēt auitus ⁊ sergius ego eugenia filia tua. Hi duo Proth⁹ ⁊ Jacinct⁹. Ad pater audiēs ⁊ filiā cognoscere incipiēs in amplex⁹ cū matre irruit. ⁊ lacrimas multas effudit Eugenia aūt vestib⁹ aureis iduit ⁊ in sublime tollitur. Ignis aūt ō celo venit ⁊ melancīā cū suis ꝓsumpsit. Sicq; eugenia patrē ⁊ matrē fratres ⁊ totā familīā ad fidē xpi ꝙuertit. ita q; pr̄a ꝓfectura deposit⁹ a xpianis eps ordinat. ⁊ i oīoe ꝓsistēs ab infidelib⁹ occidit. Claudia aut ē cū filijs suis ⁊ eugenia romaz reuertit ⁊ ibi multi ab eis ad xpm sunt ꝙuersi. Eugenia aut ē iussu impatoris ligata grandi saxo in tiberi p̄cipitat. Sed rupto saxo sup vndas incolūis gradiebat. Tūc in fornacē ardentē ꝓjcit ꝫ extincta fornace refrigerio vtebat. Recluditur deinde in tenebrosuz carcerē. ꝫ lumē splendidissimū radiabat eidē. Cunq; p decē dies sine cibo fuisset saluator eidē apparuit. ⁊ panē candidissimū sibi porrigēs dixit. Accipe cibuz de manu mea ego suz saluator tu⁹ quē tota mentis intētione amasti. Eodē die q̄ ad terras descendi ipe te eripiā. In die igit natalis dñi spiculator mittit ⁊ caput ei⁹ abscidit. Que postmodū mr̄i appuit. ⁊ q̄ dic dñica se seq̄rek p̄dixit. Venīēte igit dñica die claudia i oīone posita emisit spm̄. Proth⁹ aūt ⁊ Jacinct⁹ cuz ad templū ydoloꝝ traherent. oīone simulacꝝ cōminuerūt. Et cū sacrificare nollent capitis obtrūcatiōe martyrīū postmodū ꝓpleuerūt. Passi sunt autē sub valeriano ⁊ gallo circa annos domini. cclvj.

cxxx.

De exaltatione sancte crucis.

Exaltatō sancte cru

e cis dī eo q̄ tali die fides ⁊ sctā crux plurimū exaltata fuit. Notāduz aut ē q̄ añ xpi passionē lignū crucis fuit lignū vilitatis. q⁹ hmōi cruces de lignis vilib⁹ paban tur. In fructuositatis. q⁹ q̄ntumcūq; in mōte caluarie plantabat fructum minime faciebat Ignobilitatis ꝫz. q⁹ erat suppliciū latronum. Tenebrositatis. q⁹ tenebrosum ⁊ sine oī decore erat. Mortis. q⁹ ibi boies morti tradebant Ferozis. quia in medio cadauerū plantabat. Post passiouez vo fuit multipliciter exaltata. q⁹ vilitas transijt in p̄ciosītatez. Vñ dixit andreas. Salue crux p̄ciosa ⁊c. Infructuositas in fertilitatez. Can. vij. Ascendā in palmaz ⁊ appre. fru. ei⁹. Ignobilitas in sublimitatem Aug. Crux q̄ erat suppliciū latronū trāsijt ad frōtes imperatoꝝ. Tenebrositas in claritatem. Chrīk. Crux ⁊ cicatrices xpi radijs solis in iudicio erūt lucidiores. Mors in vite ꝑpetuitatē. vñ cantak. Vt vñ mors orrebat ⁊c. Ferox in odoris suauitatē Can. j. Cuz eēt rex in accubitu suo nard⁹. i. crux sctā dedit odorē suū. B.

Xaltatio sctē crucis solēniter ab ecclia

e celebrak. q⁹ in ea fides ꝫ plurimū exaltata fuit. anno cui dñi. dcxv. ꝑmittente dño flagellari ppl'm suū p̄ sentenciaz paganoruz cosdroe rex ꝑsaꝝ oia regna terraruz suo imperio subiugauit. Hierlm aūt veniēs a sepulcro dñi territ⁹ redijt. sed tñ ptez sctē crucis quā sancta helena ibidē reliquerat asportauit. Volēs aūt ab oibus coli vt de⁹. turriz ex auro ⁊ argēto ⁊ interlucētib⁹ gēmis fecit. ⁊ ibidē solis ⁊ lune ⁊ stellarū imagines collocauit. Per subtiles etiā ⁊ occultos ductꝰ quasi de⁹ aquā desuper infundebat. ⁊ in subterraneo specu equi q̄ drigas trahētes in circuitu ibāt. vt q̄si turrim moueret ⁊ tonitruū simularet. Filio igit suo regno tradito. in tali phano ꝓphan⁹ residet ⁊ iuxta se crucē dñi collocās appellari ab oibus se deū iubet. Et sicut legit in libro mitrali ō officio. ipe cosdroe in throno residens tanc; pal lignū crucis sibi a dextris posuit loco filij. et gallū a sinistris loco spūssancti. se vo iussit patrē noiari. Tūc eracli⁹ imperator exercitū copioſuz collegit ⁊ ꝫ filiū cosdroe iuxta danubium fluuiū dimicatur⁹ aduenit. Tandez vtrisq; principib⁹ placuit vt sup pontē soli cōfligerēt. ⁊ q̄ victor existeret sine dāno vtriusq; exercit⁹ imperiū vsurparet. Decretū etiā exijt. vt qui cūq; principē suū iuuare ꝑsumeret crurib⁹ abscisis ⁊ brachijs ob hoc continuo in flumine mergeretur. Ait eracli⁹ totū se deo obtulit ⁊ sctē cruci deuotiōe q̄ potuit cōmendauit. Ambobus itaq; in ꝑlictu durantib⁹ eraclio victoriā dñs cōtulit. ⁊ cōtrariū exercitū suo imperio subiugauit. adeo q̄ vniuersus ppl's cosdroe fidei xpi ane se subdidit. ⁊ sacrū baptisma susceꝑit. Cosdroe aūt ignorabat exitū belli. q⁹ cū ab oibus odirek sibi a nemine intimatur. Eraclius aūt ad eum ꝓuenit ⁊ in throno aureo eum sedere reperiens. eidē dixit. Quia lignū sancte crucis ꝫm tuū modulū honorasti. si baptismū ⁊ fidez xpi susceperis. adhuc vitam ⁊ regnū paucis a te acceptis obsidib⁹ optinebis. Si aūt hoc implere contēpseris. gladio meo te feriā ⁊ caput tuum p̄scidaz. Cum igitur ille acquiescere nollet extracto gladio euz ꝓtinus decollauit.

Et qz rex fuerat sepelire precepit. Filium vo
suū.x.annoz quē cū eo repit baptizari fecit.z
de sacro fonte ipm suscipiēs regnū paternū ei
dimisit. Currim vo illā destruēs argentuz in
pdam sui exercit⁹ tribuit. auz vo z gēmas ad
reparandū ecclias quas tyrann⁹ destruxerat
reseruauit Sacrā igit crucē suscipiēs hieroso
lymā reportauit. ¶ Cuncq aūt de mōte oli
ueti descēdens p portā qua dñs passurus itra
uerat in equo regio z ornamēto impiali ingre
di vellet. repēte lapides porte descēderūt z in
unicē quasi murus vl vnus paries se clauserūt
Sup q cunctis stupētib⁹ angelus dñi signuz
crucis in manib⁹ tenēs sup portā apparuit di.
Cum rex celoz ad passionē p hanc portā intra
ret nec cultu regio ꝛ hūili asello. ingrediēs hu
militatis exēpluz suis cultoz⁹ dereliquit. Et
his dictis angel⁹ abscessit. Tūc impator lacrī
mis infusis seipm discalciauit z vestimēta vs
q ad camisiā exuit. crucēq dñi accipiēs vsq
ad portā humiliter bajulauit. Moxq ruricia
lapidū celeste psensit imperiū. statimq porta
se subtrigens. liberū intrantib⁹ patefecit igres
sum. Odoz aūt suauissim⁹ qui eodē die eodē
q momento q de turri cosdroe sacra crux fuit
ablata. hierosolymis de pfatū ꝓuincia p tam
longa terrarū spacia fuerat illapsus. tūc redit
oēsq mirabili suauitate refecit. Ex aūt deo
tissim⁹ in has crucis laudis prorupit. O crux
splendidioz cunctis astris mūdo celebris. boi
bus multū amabilis. sanctioz vniuerſ. que so
la fuisti digna portare talentū mundi. Dulce
lignū dulces claui. dulcis mucro. dulcis ha
sta. dulcia ferens pondera. salua pītem cater
uā in tuis hodie laudibus ꝓgregatā tuo vexil
lo signatā. Sicq pciosa crux in suo loco resti
tuitur z antiq miracula renouant. Mortui q
dam vite restituunt. ꝓtici quatuoz curant.
lepzosi decē mundant. ceci. xv. illuminant. de
mones effugant. z a varijs languoz⁹ plurī
mi liberant. Et sic impatoz ecclias reparās et
regijs muner⁹ cumulās ad ꝓpria remeauit.

In cronicis aūt hoc gestū aliter fuisse narra
tur. Dicit em q dū cosdroe occupās vniuersa
regna. hierm cuz zacharia patriarcha z ligno
crucis cepisset z eraclius pacē cū eo facere vel
let. iurauit se cuz romanis pacē non facturuz.
donec crucifixū abnegarent z solē adorarent.
Tūc eraclius zelo armat⁹ ꝓtra eū exercitū mo
uit. z ꝓstas multis plūs deuastauit. z cosdroe
usq tesifontē fugere cōpulit. Tandez cosdroe
dissenteriā incurrens medasan filū suuz in re
gem coronare voluit. Qđ sirois primogeni
tus eius audiens. cū eracladio fedus iūxit. pa
trēq cuz nobilibus ꝓsequēs in vinculis iecit.
Quē pane tribulatiōis z aqua angustie sustē
tās. tandē sagittari z occidi fecit. Postmodū
aūt oēs incarceratos cum patriarcha z ligno
crucis eraclio destinauit. Ille aūt pciosum li
gnū crucis hierm detulit. z postmodū ꝓstan
tinopolim deportauit. Hec in multis cronicis
legunt. De hoc aūt ligno crucis sic dicit si
billa apud paganos. sicut dr in hystoria tripti
ta. O ter beatū lignū in quo deus extēsus est.
Hoc forte dictū ē ꝓpter vitā nature grē z glie
que ex cruce ꝓuenit. ¶ Apud cōstantino
polim inde⁹ quidā ecclīaz sancte Sophie in
gressus q̄ndā imaginē xpi ibidē ꝓspexit. Qui
se ibi solū ꝓsideras gladiū arripuit z appropi
ans imaginē xpi i gutture pcussit statimq in
de sanguis exiuit. z iudei facie z caput aspsit.
Qui territ⁹ imaginē accepit z ipam in puteū
ꝓiciens statim aufugit. Quidā aūt xpianus
eidē obulabit eiq dixit. Qñ venis iudee. Illi
quē hoiez occidisti. Et ille. Falsuz est. Cui rur
sus homo ille dixit. Vere homicidiū ppetra
sti. z ideo sanguine aspersus es. Et inde⁹. Ve
re deus xpianoz magnus est z fides ei⁹ firma
per omnia cōprobatur. Nequaq em hoiem p
cussi. ꝛ xpi imaginē. z continuo sanguis ema
nauit de ei⁹ gutture. Duxit aūt inde⁹ hoiem
illuz ad puteū. z inde sanctā imaginē extraxe
runt. Plaga autē in gutture xpi vt ferk adhuc
hodie cernitur. z inde⁹ cōtinuo fidelis efficit.
Apud siriā in ciuitate berith quidā xpian⁹ sō
annua pēsione hospitiū hns imaginē dñi cru
cifixi cōtra lectuli faciem in pariete affixerat z
ibi oziones suas continue faciebat. Post an
nū vo aliā domū locauit z imaginē ibidez ex
oblitione reliquit. Quidā autē inde⁹ pdictaz
domū conduxit. z quadā die vnum de suis cō
tribulib⁹ ad ꝓuiuū inuitauit. Inter epas aūt
ille qui inuitat⁹ fuerat casu circūspiciēs. ima
ginē infixam pieti cōtuetur. z in illū qui se in
uitauerat ira fremēs cur imaginē iesu xpi na
zareni tenere audeat cōminat. Ille aūt cū ad
huc pdictā imaginē nō vidisset sacramētis q
bus poterat affirmabat q illā ō qua dixit ima
ginē penitus ignorabat. Tunc illo placatū se
simulās valefecit z ad pncipez sue gētis abiēs
iudeū illum de eo qō viderat accusauit. Iuōi
igit cōgregati ad domum ei⁹ cōueniūt z visa
imagine illum cōtumelijs diris afficiūt. z extra
synogogā seminuū ꝓiciunt. imaginē ve
ro cōculcātes pedib⁹ cūcta in ea dñice passio
nis opprobria renouarūt. Cum vo lat⁹ lancea
pforassent. ꝓtinus sanguis z aqua vberti exi
uit. z supposituz vas implenit. Stupefacti in
dei sanguinē illum ad synagogas detulerunt
z omnes infirmi ex ipo muncti protin⁹ cura
bantur. Tunc iudei epo terre illius omnia p
ordinem narrauerunt. z baptismū z fidez xpi

vnanimiter suscepерūt. Eps aūt sanguinē illum in ampullis cristallinis ⁊ vitreis ꝓseruauit. Xpianus etiā illum accersiuit ad se ⁊ quis tam pulcrā imaginē ꝓposuisset inquisiuit. Ille dixit. Nicodem⁹ illā ꝓposuit quā moriēs gamalieli. gamaliel zacheo. zache⁹ iacobo. iacobus simoni reliquit. Sicq; in hirm vsq; ad excidiū vrbis fuit donec inde a fidelib⁹ in regnū agrippe delata ⁊ inde ad patriaz meā deducta a parētib⁹ meis ad me hereditario iure deuenit. Factū est hoc āno dñi. dccl. Tūc omnes iudei synagogas in ecclias ꝓsecrauerunt. Et extūc hic mos inolenit vt eccl'ie ꝓsecrarentur. qz ante tantuz altaria cōsecrabant. Propt istud miraculū ordinauit eccla. v. kl'. decēbris memoriā fieri dñice passionis. Vel vt alibi legitur. v. id⁹ nouēbris. Vñ ⁊ rome ꝓsecrata est eccl'ia in honore saluatoris. vbi ampulla cum illo sanguine reseruat. ⁊ solēne festū tūc agit.

E Virtus crucis etiā apud infideles maxima p omnia cōprobat. Nam vt Greg. in. iij. dyalogorū libro cōmemorat. andreas fundane ciuitatis eps dum q̄ndaz sctimonialē feminā secuz habitare pmitteret antiqu⁹ hostis cepit istius spēm oculis mētis ei⁹ imprimere vt in lecto nephanda cogitaret. Quadā vero die iudeus quidā romā veniēs cū iaz diem declinare cerneret ⁊ vbi manere posset mīme repisset in quodā tēplo appollinis ad manendū se contulit. Qui ipm loci illi⁹ sacrilegiū ptimescens q̄ius fidem crucis mīmē haberet signo crucis tū se munire curauit. Nocte aūt media cuigilans vidit malignoz spūum turbā quasi in obsequiū cuiusdā potentis pire. Cunq; q̄ ceteris ꝓerat i eoz medio ꝓsederet. cepit singuloz spūum sibi obsequētiū causas actusq; discutere. quaten⁹ vnusquisq; q̄ntuz egiss; nequicie inueniret. Modū aūt hui⁹ discussionis Gregori⁹ causa breuitatis ptransit. Sed ex simili exēplo qō legit in vitaspatrū innotescere potest. Nam dū quidaz in templuz ydoloz intrasset. vidit sathanā sedentē ⁊ oēm ei⁹ militiā ei assistentē. Et veniēs vn⁹ de malignis spiritibus adorauit eū. Cui ille. Vnō venis. Et ille. In illa puincia fui. ⁊ ibi bella plurima suscitaui. ⁊ p turbatiōes multas feci. ⁊ sanguinez copiosum effudi. ⁊ veni nunciare tibi. Et sathan ait. Quāto tpe hoc feciſti. Et ille. In. xxx. diebus. Et sathan. Quare tāto tpe hoc feciſti. Et ait assistentib⁹. Ite ⁊ flagellis eū cedite ⁊ durius verberate. Et scōs veniēs adorauit eū dī. In mari dñe eram ⁊ ꝓmotiones maximas excitaui. ⁊ naues multas demergēs homies q̄z plures occidi. Et ait. Quāto tpe hoc feciſti. Et ille. in. xx. diebus. Et iussit hūc similiter flagellari dicens. Ita modicū tāto tpe laborasti. Et tercius veniēs ait. In quadā ciuitate fui ⁊ nuptias in quibusdā nuptijs excitaui. ⁊ multā sanguinis effusionē feci. ⁊ sponsuz ipm occidi. et veni nūciare tibi. Cui dixit. Quāto tpe hoc feciſti. Et ille. in. x. dieb⁹. Et ille ait. Nōne plura in tot dieb⁹ opatus es. Et iussit eū a circūstātibus verberari. Et quart⁹ veniēs ait. In heremo māsi ⁊ p. xl. annos circa quēdā monachū laborauī ⁊ vix tandē ipm in lapsuz carnis ꝑcipitaui. Nō sathan audiēs de solio suo surrexit. ⁊ eū osculans de capite suo corona abstulit ⁊ capiti illi⁹ imposuit ac ipm secū cōsedere fecit dī. Magnaz rem fortiter egisti. ⁊ plus oībus laborasti. Hic igitur vel similis potest esse modus illius discussionis quem Gregori⁹ pretermittit. Cum ergo singuli spiritus exponerent quid egissent. vnus in mediū ꝓsiliit. et quanta carnis tēptatione de illa sanctimoniali femina andree animuz cōmouisset aperuit. Addens q̄ beri hora vesperaz vsq; ad hoc ei⁹ mentez traxerit. vt in tergū eius blandiēs alapam daret. Tunc malignus spirit⁹ cum horratus est vt ꝑficeret q̄ cepisset. vt illius ruine singularez inter ceteros palmā teneret. Precepitq; vt quereret quisnam esset ille qui iacere in templo eodem ꝓsumpsisset. Cum aūt ille vehemētius palpitaret ⁊ missi spūs eū crucis mysterio signatum viderent. territi clamauerunt. vere vas vacuū ⁊ signatuz. Ad hāc vocem ptinus illa malignoz turba disparuit spirituum. Inde⁹ autem concit⁹ ad eum venit ⁊ ei omnia per ordinē enarranit. Quod ille audiens vehementer ingemuit ⁊ oēm mulierez a domo sua ⁊ vicina protin⁹ remouit ⁊ indeū baptizauit. Refert quoq; Greg. in li. dyalo. q̄ quedam sanctimonialis ortum ingrediens ⁊ lactucam cōspiciens concupiuit eam. que signo crucis benedicere oblita auide momordit. Sz arrepta a diabolo protin⁹ cecidit. Cū aūt beatus equitius ad eam veniſſet diabolus clamare cepit ac dicere. Ego quid feci. ego q̄d feci. Sedebam hic sup lactucā. illa venit ⁊ momordit me. Ad imperiuz aūt predicti viri diabolus mox de ea exiuit Legitur in hysto. ecclesiasti. q̄ gentiles per alexandriam arma serapis in parietibus depinxerant. Theodosi⁹ vero illis deletis signum crucis depingi mandauit. Quo viso gentiles ⁊ sacerdotes ydolorum baptizati sunt. dicentes traditum esse ab antiquis q̄ ea pue colebant starent donec veniret signum illud in quo est vita. Quedā tūc lra apud illos quā sacram vocabant. hebebat formam crucis. quam dicebant interpretari vitam futuram.

De sancto Johanne Crisostomo.

Ohannes cognoie
crisostomus anthiocen⁹ fili⁹ secūdi
t anthure nobiliū fuit. Cui⁹ vita ge
nus ꝓuersatio t ꝓsecutio in hyst. trip. pleni⁹ de
clarat. Qui cū pbie studiū impēdisset tandez
hāc deserens diuinis lectionib⁹ incumbebat.
Qui ꝑbyter ordinat⁹ ꝓpter castitatis celū se
uerioꝛ habebat. t feruoꝛi magis ꝙ māsuetudi
ni fuiebat. Et ꝓpter vit. rectitudinē incautus
ad futura ꝓspicere nesciebat. In ꝓfabulatōne
arrogans a nesciētib⁹ putabatur. In docēdo
erat precipuus in exponēdo egregius. ad mo
res coercēdos optim⁹. Regnātib⁹ igit archa
dio t honoꝛio augustis. t Damaso in roma
na sede ꝓsidente. fact⁹ est epꝰ. Qui dum vitaz
clericoꝛ repēte coꝛrigere voluit. oēs in sui odi
um cōcitauit. t eū velut furiosuz declinabāt.
t apud oēs ei detrahebāt. Et qꝛ nunq̄ aliquē
ad prandiū inuitabat. nec ab aliq̄ inuitari vo
lebat. dicebāt eū hoc ideo facere. qꝛ turpit mā
ducaret. Illi ꝓpter excellentē t exq̄situz vsuz
ciboꝛ eū hoc facere ꝓdicabāt. Kenera aūt ꝓ
pter abstinentiā stomachū t caput sepe dole
bat. t ideo prādioꝛ epulas euitabat. Popul⁹
aūt ꝓpter sermones quos in eccl̄a faciebat eū
plurimū diligebat peruipendens ꝙ cōtra euz
emuli loquerent. Apposuit quoq̄ iohānes t
quosdā ꝓcerū obiurgare. t ideo cōtra eū ma
loꝛ inuida est accēsa. Aliud quoq̄ fecit qō cū
ctos valde cōmouit. Eutropius nāq̄ ꝓpositꝰ
impatoꝛis t hūs ꝓsulis dignitatē volens in q̄
busdā ad eccl̄iaz fugientib⁹ se vindicare studu
it vt lex ab impatoꝛe poneret. vt nullus ad ec
clesiā ꝓfugeret. imo q̄ duduz refugerāt extra
herent. Post paucos aūt dies cū Eutropi⁹ re
gem offendisset ad eccl̄iam moꝛ cōfugit. Epꝰ
aūt hoc audiēs ad eū sub altari latitantē acces
sit. t omeliā increpatoꝛiā cōtra eū faciēs ipm
durissime obiurgauit. Ex qua re m̄tos offen
dit eo ꝙ homini infelici nō solū noluit miseri
coꝛdiam impēdere. ꝫ insup nō destitit obiur
gare. Impatoꝛ ḡ eutropiū rapiens. ei⁹ caput
abscidit. Pro diuersis igit causis multos ho
mines fiduciali⁹ obiurgabat. t ideo erat plur
mis odiosus. Theophil⁹ āt alexādrin⁹ epꝰ
Iohannem deponere volebat. t presbyterū q̄n
dam nomine isidoꝛ intrudere affectabat. t iō
causas depositionis diligenter querebat. Po
pulus autez defendebat iohannez. t eius do
ctrina mirabili auiditate pascebatur. Sacer
dotes quoq̄ iohānes ꝑm ecclesiasticas sāctio
nes viuere cogebat. dicens nō debere frui ho
noꝛe sacerdotū qui eoꝛum vitam cōtemnerent
imitari. Non solum autem ciuitatem constā
tinopolitanā strēnue gubernabat. ꝫ t plures
circūadiacentes ꝓuincias impali autoꝛitate
ꝓuidis legibus oꝛdinabat. Cunq̄ cognouiss
in fenice adhuc demonibus sacrificia mistra
ri. cleros illuc t mōachos destinauit. oiaq̄ tē
pla ydoloꝝ destrui fecit. Eodem tempe gal
mas quidaz erat genere celticus consilio bar
barus. studio tyrannico vehementer elat⁹. ar
riana hereſi depꝛauatus. magister tū militum
factus. Hinc impatoꝛez rogauit vt intra ciui
tatem sibi suisq̄ eccl̄iam vnam daret. Quod
cum promisisset. rogauit iohannē vt eccl̄iaz
vnam illi concederet. vt sic eius tyrannidē re
frenaret. At iohannes virtute fortissimus ac
totus zelo ignitus noli inquit o impatoꝛ hoc
ꝓmittere. nec sanctuz dare canibus. nec hūc
barbarum metuas. Sed ambos nos iube vo
care t sub silentio inter nos que dicunt audi.
Ego nanq̄ huius linguā sic refrenabo vt hu
iusmodi petere non ꝓsumat. Quod audiens
impatoꝛ gauisus est. t vtrūq̄ altera die voca
uit. ℣ Cunq̄ galmas vnum ꝓ se oꝛatoꝛium
peteret. ait iohannes. Vbiq̄ tibi diuina
domus aperta est vt nullus te vetet oꝛare. At
illc. Ego alterius secte sum. t vnum templuz
cum meis habere deposco. Multos quidē ꝓ
romana republica laboꝛes assumpsi. t iō non
debeo in mea petitione contēni. Cui iohānes
Plurima premia t que transcendūt tua certa
mina recepisti. Magister militum fact⁹ es cō
sulari toga insup exoꝛnatus. t oportet te con
siderare quid dudum fueris t qualis modo
conspiciaris. Que prisca paupertas t que mō
substantia. Quibus vestimētis ante vtebaris.
t quibus oꝛnaris mō. Igitur quia pauci labo
res maxima tibi premia contulerūt cōtra ho
noꝛantem te non sis ingratus. His sermoni
bus eius os obstruxit. ipmq̄ compulit vt tace
ret. Dum igitur constantinopolitanaz vrbem
strēnue gubernaret. galmas imperiū ambiēs
cum in die nihil agere posset nocte barbaros
misit qui palaciū cōcremarēt. Tūc apte mon
stratū est quomō sanct⁹ Johannes custodie
bat ciuitatem. Barbaris enim angeloꝝ arma
toꝝ ingens coꝛpus habentium copiosa turba
apparuit. que ipsos protinus effugauit. Nō
cum domino suo nunciassent. ille valde mira
tus est sciens exercituz militum per ciuitates
alias constitutuz. Cum igitur sequenti nocte
eos iterum destinasset. a visione angeloꝛum
sunt similiter effugati. Nouissime ille egressus
miraculum vidit t fugit. estimans milites in
die latere t nocte ciuitatē custodire. Egressus
inde ad traciam iuit t magno congregato ex
ercitu cuncta vastabat. timentib⁹ cunctis bar
baricam feritatem. Impatoꝛ ergo Johanni
sanctissimo onus legatiōis imposuit. Ille au

tez inimicicias ꝑ immemor alacriter est ꝑfect⁹. Gaimas vo agnoscēs ei⁹ fiduciaz ꝓtate assumpta lōgo itinere eidē occurrit. suiscꝫ ocłis dexterā ei⁹ circūposuit. ⁊ filios suos sacra ei⁹ genua oscłari ꝓcepit. Hui⁹ nāꝫ vtutis Johānes fuit vt etiā valde terribiles hūiliari cogeret ⁊ timere. ℭ Eodez ąz tpe q̄stio mota est vtrū de⁹ corpus hz̄et. Ex q̄ questione ꝓtentiones ⁊ certamia surrexerūt. alijs hoc. alijs illud affirmātib⁹. maxime tñ monachoꝝ turba simpliciū est decepta. dicentiū deū forma corporea eē distinctū. Theophil⁹ aūt eps alexandrin⁹ ꝓtrariū sapiebat. ita vt in ecclia ꝫ eos q̄ hūane forme deū asseuerāt ꝓtēderet ⁊ deū incorporeū ꝑdicaret. Dō egyptioꝝ monachi agnoscētes habitacula sua reliquerūt ⁊ alexandriā venientes seditionē ꝫ theophilū excitarūt ita vt eū occidere niterent. Dō ille cognoscēs ⁊ timens ait illis. Sic vos inquit video sicut dei vultum. Et illi. Si ve inquiūt dicis. quia vult⁹ dei sic est vt noster. anathematiza libros Origenis qui nostre opinioni aduersant. Dō si nō feceris qui impatorib⁹ ⁊ deo rebellis es a nobis obꝓbriū sustinebis. Et ille. Nolite i me seuire. Ego quidē que vobis placēt facio. Et sic monachos a suo impetu reuocauit. Excitati vo ⁊ ꝑfecti monachi in hoc seducti nō sunt. ꝫ simplices ardoꝛe fidei cōtra fratres cōtrariuz sapiētes insurrexerūt ⁊ multos occidi fecerūt. Duz hec in egypto fierēt iohes apud cōstantinopolim doctrina florebat. ⁊ apō oēs admirabilis habebat. Verū cū arriani plurimū pullularēt ⁊ extra ciuitatē ecclias haberēt sabbato tñ ⁊ dñica intra portas ⁊ portic⁹ ꝓgregati. hymnos ⁊ antiphonas nocte cantabant Diluculo aūt cū ipis antiphonis ꝑ mediā ciuitatē portas egressi ad suā ecclam concurrebant. Hec aūt ad vituperationē orthodoxoꝝ facere non cessabāt. frequēter hoc decantantes. Vbi sunt qui dicūt tria virtute vnū Johānes aūt metuēs ne simplices his cantib⁹ traherētur istituit vt fideliū turba nocturnis hymnis insisteret. vt ⁊ illoꝝ opus obfuscaret ⁊ fideliū ꝓfessio firmaret. Fecitꝫ cruces ꝛgenteas q̄ cū argenteis cereis portabant. Cūc arriani ze lo accensi inuidieꝫ ad necē insurgūt. Vna igitur nocte petra ꝓcussus est bzison eunuch⁹ auguste. qui ad hymnos exercēdos a iohāne fuerat deputatus. Sed etiā quidā de populo vtriusꝫ ꝓtis extincti sunt. Ex his mot⁹ impator ꝓhibuit arrianos hymnos publice decantare. Eo tpe seuerian⁹ gabaleñ eps honorabilis apud multos ꝓceres ⁊ ab ipo impatore ⁊ augusta multum dilect⁹ constantinopolim venit ⁊ a iohanne gratanter suscept⁹ est. Cunꝫ iohannes asiam ꝓgressus esset. suam eidez ecclesiam cōmendauit. Ille aūt nō fideliter ambulabat. ꝫ semetipm ppō cōmendabat. Serapion autē cleric⁹ iobis ꝟ iobi studuit nunciare. Trāseūti aūt seuerianō nō assurrexit serapiō. Ille aūt indignat⁹ clamauit. Si serapiō clericus nō mortu⁹ fuerit xp̄s in hūana natura natus nō est. Hec audiēs iobes redijt ⁊ ipm tanꝫ blasphemuz de ciuitate eiecit. Dō auguste multū displicuit ⁊ ipm reuocari fecit. rogans iobez vt ipm sibi recōciliaret. Qui nullaten⁹ acq̄euit donec augusta filiū suū theodosiū ei⁹ genib⁹ imponeret supplicās ⁊ ꝓturās vt seuerianū recōciliaret. Ꝺ Eodē ąz tpe theophilus alexandrin⁹ eps dyoscoꝝ virū sctissimū ⁊ isidoꝝ ꝑs sibi amicissimū iniuste eiecit. Qui constātinopolim venerūt ⁊ ꝓncipi ⁊ iohāni ei⁹ facta narrarēt. Iobes āt eos q̄dez honorabat ꝫ añ cause cognitōez cū eis ꝓticipare nolebat Falsus tñ rumor ad theophilū venit. q̄ iohānes cū ill'cōscaret. ⁊ eis auxiliū ferret. Ꝛt theophilus indignat⁹. nō soluz in illos vindictaz exercere. ꝫ iohānez ꝺponere fortit se armabat Celās igit intētionē suā misit ad singl'aꝝ epos ciuitatū dicēs se origenis velle libros dānare Epiphaniū ąz ep̄m cypri virū sctissimum ⁊ famosissimū circūuenit ⁊ amicuz fecit. rogās vt ⁊ ipe sil'r libros origenis dānaret. Epiphani⁹ ꝓpter sui sanctitatē ei⁹ fallacias non attēdens apud cyprū suos epos ꝓuocauit. ⁊ lectionem origenis interdixit. rogās iohannē ꝑ lr̄as vt se ab hoꝝ lectiōe libroꝝ suspēderet. ⁊ q̄ ordinata fuerāt ꝓfirmaret. Johānes aūt hoc parui pendēs in doctrina ecclesiastica laborabat ⁊ in ea florebat. nihilꝫ de his que cōtra eū cogitabātur curabat. Demū theophil⁹ odiū diu celatū manifestauit. ⁊ sevelle iohannē deponere indicauit. Nox inimici iohānis multicꝫ clerici ⁊ ꝓceres palatij tps oportunū inuemētes nitebant vt ꝫ iohannē apud ꝓstātinopolim cōcilium fieret. Post hoc aūt epiphani⁹ ꝓstantinopolim venit. dānatiōez libroꝝ origenis secuz ferēs ⁊ inuitatōez iohānis cā theophili declinauit. Et quidā ꝓpter epiphanij reuerētiā dānatiōi libroꝝ origenis subscribebāt. plurimi autē hoc facere recusabāt. q̄ꝫ vn⁹ fuit theotimus sichie ꝑsul vir rectitudine vite famosissimus. Qui ita rñdit. Ego inq̄t o epiphani eius q̄ oudū bñ req̄euit iurias nō fero. necꝫ rē blasphemiā tēptare ꝑsumo. dānans eo q̄ ꝓres nostri respuere noluerūt. Nam necꝫ malā doctrinā in libris eius eē ꝓspicio. Qui his cōtumelias inferūt. nesciunt semetipos. Athanasius aūt defensoꝛ niceni ꝓcilij ꝓtra arrianos testē sue fidei hūe virum appellat. illi⁹ libros suis continuges ⁊ dicēs. Mirabilis inq̄t ⁊ laboꝛiosissimus origenes hoc de filio dei nobis testimo-

nium ꝓhibet. asserens coeternū eū patri. Johannes aūt indignat⁹ nō est cur absq; regulis in eccl'ia sua epiphanius ordinationes fecerit. Sed tñ rogabat vt inter epos cū eo maneret. At ille nec se cū eo manere nec orare ñdit. nisi dyoscor eijceret ⁊ dānatiōi libror origenis subscriberet. Johāne hoc facere renuente. adnersus iohannē ab ei⁹ inuidis epiphani⁹ incitatur. Dñ epiphanius libros origenis dānauit. ⁊ dyoscor adiudicauit. ⁊ Johanni tanq; hor defensori detrahere cepit. Cui iohannes mādauit. Contra regl'as m'ta feciſti o epiphani. Primū qr ordinatiōes feciſti in eccl'ia sub meo iure ꝓstituta. Deinde qr in ea autoritate ꝓpria sacra celebraſti. Et rursus qr inuitatus excusaſti. ⁊ nunc denuo qr in teipm confidis. Quapropter obserua ne in pp'o seditio oriatur. ⁊ hui⁹ rei piculū ipe suſcipias. Hoc ãt an diēs epiphani⁹ discessit. Qui cū ad cyprū reuersurus eēt. mādauit iohāni. Spero qr eps nō morieris. At ille remādauit. Spero qr ad patriā tuā nō redibis. Dō sic euenit. Nā epiphani⁹ in via obijt. Et iohānes postmodū de epatu deposit⁹ in exilio vitā finiuit. ℇ Ad sepulcrū aūt huius epiphanij viri sctissimi demones expellunt. Fuit aūt vir mire liberalitatis ad pauperes. Qui cuz quadā vice totaz eccl'ie pecuniā erogasset ⁊ nihil sibi remāsisset quidā subito venies sacculū multaz pecuniarū sibi obtulit ac discessit. Nec vñ venerit aut q̄ abierit scitū fuit. Pauperes q̄daz volētes epiphanū decipe vt aliquid eis daret. vn⁹ eo rū supinū se in terra ꝓstrauit. alter sup eū stās q̄si mortuū flebat. ⁊ q nihil vñ cū sepilire posset hꝛet. q̄rulis vocib⁹ clamabat. Epiphani⁹ igit supueniēs vt in quiete dormiret orauit. et sepulture necessaria ministrauit. Hominēq; ꝓsolat⁹ abijt. Ille aūt sociuz pulsans dicebat surge hodie tuis laborib⁹ epulemur. Quē cū crebro pulsasſz ⁊ mortuū agnouisset. ad epiphanū cucurrit. ⁊ quid acciderit nunciauit ac vt eū resuscitaret rogare cepit. Ille aūt benigne eū consolatus est. non tñ eū resuscitare voluit ne ministris dei facile illudat. Verū cū epiphani⁹ discessisset relatuz est iohāni q Eudoxia augusta ꝑ eum epiphanū incitasset. Qui solito zelo accēsus ꝼmonē ad pp'm fecit q̄ cūctarū mulierū vitupatōez oīmodā cōtinebat. Hic sermo ab oibus est accept⁹ vt q̄si ꝑ augustam sit ꝓlatus. Dō cū augusta cognouisset imperatori ꝓsta ē dicēs ꝓumeliā illatā vxori i eū poti⁹ redūdare. Mot⁹ ad hoc imperator ꝑ iohannē ꝑcepit sinodū celebrari. Theophil⁹ igitur festine epos ꝓuocabat. Dēsq; iohānis inimici alacriter ꝓfluebāt. supbū ⁊ impiū eū vocātes. Vniuersi igit epi apud ꝓstātinopolim ꝓstituti nō iam de libris origenis tractabāt. ꝫ cōtra iohannē se manifesti⁹ erigebāt. Mittentes igit ꝓ iohāne ipm citauerūt. q̄ eos velut inimicos vitare cēsuit. ac vniuersalez sinodū fieri ꝓclamauit. Illi ꝯo q̄ter eū denuo citauerūt Qui cū eos refugeret ⁊ sinodū fieri ꝓclamaret. dānauerūt eum. in nullo euz culpātes nisi q vocat⁹ noluit obedire. Dō pp'us audiens ad seditiōes maximas excitatus est ⁊ euz trahi ab eccl'ia nō sinebat. ꝫ vt hoc ad mai⁹ referretur ꝓcilium ꝓclamabat. Jussio aūt ꝓncipis cōpellebat eū velociter eijci. ⁊ in exiliū deportari. Johānes aūt timēs ne i pp'o seditio oriretur. nesciēte pp'o semetipm tradidit in exilium deferendū. Dō cū pp'us cognouisset iportabilis seditio est exorta. ita vt etiā m'ti inimicor ei⁹ ad misericordiā mouerent dicētes eū calūniā passuz quē paulo añ desiderabant videre depositū. ℉ Seuerian⁹ aūt ō q̄ supra sermo habit⁹ est in eccl'ia docēs Johāni detrahebat dicēs. Et si nullū alind crimē hꝛet eius tñ supbia depositiōis ei⁹ cā sufficiēs eē posset. Orta igit ꝑ imperatorē ⁊ epos immēsa seditōe in pp'o. augusta imperatorē rogauit vt Johannem de exilio reduci faceret. Terremot⁹ quoq; maxim⁹ ciuitatē inuasit dicentib⁹ cunctis ꝟ accidere ꝓpter iniustā electionē iohānis. Missi sunt igit legati ad iohennez rogātes vt cito rediret ⁊ ciuitati peunti suis oꝛonibus subueniret. ⁊ in populo sedutionē excitataz sedaret. Alij q̄q; post illos. ⁊ rursus alij destinati sunt qui eum cito redire compellerent Qui euz redire nolentem ad ꝓpria cito reduxerunt. eidē cum cereis ⁊ lampadib⁹ vniuerso populo occurrente. Ipse autez in episcopali sede residere nolebat. dicens oportere hoc fieri iudicio sinodali. ⁊ eos qui damnauerāt suam sententiam reuocare. Populus autez miro modo accendebatur eum in episcopali sedere residentem videre. ⁊ verba doctoris audire. Prenaluit igitur populus coactusq; est sermonē facere ad populum. ac in sua cathedra residere. Theophilus igitur aufugit. Qui cuz ierapolim aduenisset mortuus est eiusdem ciuitatis episcopus. ⁊ ibi Iamon sanctissimus mōach⁹ est electus. At ille cuz crebro refugeret ei theophilus suadebat vt sue electioni consensum preberet. Tunc ille promisit dicens. Cras q̄ domino placet implebitur. Crastina ergo die venientes ad cellam suam eū vt epatum suscipet instanter rogabant. qui ait. Orem⁹ primo ad dñm. Qui dū oraret. mox cū ipa oꝛoe terminū vite sue suscepit. Johannes itaq; doctrine sedule insistebat. Eo autē tpe statua argētea clamide circūamicta in platea iuxta ecclesiam sancte sophie ad honorē eudoxie au-

guste ꝓstituta erat. vbi milites ⁊ ꝓceres lusus publicos exercebant. Nō quidē iohāni plurimū displicebat cū videret hoc ad ecclie spectare iniurias. ℭ Cōsueta igit fiducia rursus linguā suam armauit. Et cū opteret ꝓncipes supplicatiōis vbo deflectere vt a tali lusu recederēt. ꝫ nō fecit ꝫ impetu sui vsus eloquij iubētes fieri talia maledicebat. Augusta vo rursus ad suā hoc trahebat iniuriā. ⁊ denuo laborabat vt aduersus eū sinod⁹ iterū celebraret. Hoc sentiēs iohes illā famosissimaz in ecclia ꝓtulit omeliā cui⁹ initiū est. Rursus herodias insanit. rursus furbat. denuo saltat. denuo caput iohis in messorio ꝓcupiscit accipe. Nō factū ad iracundiā pl⁹ incitauit augustā. Duz aūt quidā iohem vellet occidere a ppl'o est cōprehensus. ⁊ ad iudicandū tradit⁹. Sz a ꝓfecto ne occideret errept⁹ est. Quidam etiā seru⁹ cuiusdā ꝓsbyteri in eum impetuz faciēs ipm occidere molit⁹ est. Qui dū a quodā teneret. ipsum q̄ tenebat. ⁊ aliū astantez ⁊ terciū ꝓcussit. Tunc clamore facto multis cōcurrētib⁹ plurimos interfecit. Ex illo tpe pplus iohannē custodiebat ei⁹ domū die⁹ ac noctib⁹ muniens Suadēte igit augusta epi cōstātinopolim cōuenerunt ⁊ accusatores iohis fortiter insistere ceperūt. Cuz aūt festiuitas natalis dñi supueniisset mādauit impator iohāni. q: nisi ꝓs crimīb⁹ exueret nō cōicaret eidē Epi aūt nihil cōtra eū repererūt nisi q̄ post depositionē residere in sede epali sine decreto cōcilij ꝓsumpsisset. Et sic dānauerūt eū. Approꝑinquāte tandez solēnitate pascali mādauit ei impator non posse secū in ecclia manere cū eū duo cōcilia condēnassent Vacabat igit iohānes ⁊ nequaq̄ in ecclīā descendebat. Illi qui iohanni fauebant iohānite dicebant. Post hoc autē impator iohem de ciuitate expelli fecit. ac duci in exiliū in quandā ciuitatē parua vbi fines sunt ponti imperijq̄ romani. que loca crudelib⁹ barbaris sunt vicina. Sz clemēs dñs nō ꝓmisit diu in locis talibus athletā suū fidelissimū cōmorari. Hoc Innocenti⁹ papa audiens moleste ferebat. volēsq̄ cōcilīū celebrare. scripsit clero ꝓstantinopolitano ne iohāni successorē aliquē ordinarēt. Cuz igit longo fuisset itinere fatigat⁹ ⁊ dolore capitis vehemētissime cruciatus nec nō ⁊ ardorē solis intolerabilem pateret. sctā illa aia in'cumanis. xiiij. die mēsis septēbris e carne soluta est. Quo defuncto grando vehemēs in constātinopolim ⁊ omnia suburbana descendit dicentib⁹ cunctis hoc dei iracundia gestuz esse eo q̄ iniuste Johannes fuerit condēnatus. Quibus vbis fidem fecit moꝛs auguste ꝓtinus subsecuta. Quarta nāq̄ die post grandinē est defuncta. Mortuo quoq̄ oim doctore terrarū. occidentales epi cum orientalib⁹ nullatenus cōicare voluerunt. donec illius sacratissimi viri nomen inter ꝓdecessores eos ponerēt. Veruz theodosius xpianissim⁹ filius ꝓdicti archadij. qui aui sui nomē ⁊ pietatē tenebat. sacras huius doctoris reliquias in mense ianuario i regiam ciuitatem transferri fecit. Cui fidelissimus popul⁹ cū lampadib⁹ ⁊ cereis obuiauit. Theodosius aūt suppliciter ei⁹ adorans reliquias. ꝓ archadio ⁊ eudoxia genitoꝛib⁹ supplicauit. vt ignoranter delinquētib⁹ venia cōdonaret. Dudum em̄ parētes eius mortui fuerant. Hic theodocius clemētissim⁹ fuit. adeo vt nulluz se ledentiū morti adiudicaret dicēs. Vtinam esset mihi possibile ad vitam etiam mortuos reuocare. Eius curia monasteriū videbat. matutinas laudes agebat. codices diuinos legebat. Huic erat vxoꝛ nomine eudoxia que heroyco metro poemata multa confecit. Habuitq̄ filiam nomine eudoxiā quā valentiniano quē impatorem fecerat dedit vxorē. Hec oīa de hystoria triptita extracta sunt Mortuus est autem circa annos dñi. cccc.

cxxxij.

De sanctis Cornelio ⁊ Cipriano.

Ornelius interpre-

c tatur intelligens circūcisionē. Ipse em̄ intellexit ⁊ intelligendo seruauit circūcisionem a supfluis licitis ⁊ etiā necessarijs. Vel cornelius dicitur a cornu ⁊ leos qō populus quasi cornu. t. fortitudo populi.

Cipꝛianus dicitur a cipꝛo qō est mixtura. et ana qō est surſuz. Vel dicit a cipꝛo qō est mestitia vel hereditas. Ipse em̄ habuit supnā mixtrā gratie ⁊ virtutū mestitiā peccatoꝛū. ⁊ hereditatem celestiū gaudioꝛ. ℟

Ornelius papa successoꝛ sancti fabiani a decio cesare cū suis clericis in exilium relegat. Ibiq̄ a sctō Cipꝛiano cartaginēsi epo lras cōfortatiōis accepit. Tandē de exilio reduct⁹ decio presentat. ⁊ dū immobilis permaneret. iussit eū decius plūbatis cedi. ꝓcepitq̄ vt ad templū martꝛ duceret. vt ibi aut sacrificaret. aut capitalē sniaz sbiret. Cuz ḡ illuc duceret. miles q̄dā rogauit eū vt ad domū snā diuerteret ⁊ ꝓ vxoꝛe sua salutia q̄ per q̄nq̄ annos palitica iacebat oꝛaret. Que dum ad oōnez ei⁹ sanata eēt. xx. milites cū ipa ⁊ viro suo dño credidert. q̄ oēs iubēte decio ad tēplū martis deducti ⁊ in illud expuētes cū sancto cornelio martyrisati sunt Passus ē aūt circa ānos dñi. cclij. Cipan⁹ aūt carthaginēn. epūs i eadē ciuitate ꝓono ꝓcōsuli pītak. Qui cum a fide nullaten⁹ mutari posset in exiliū mittit.

Indeꝯ reuocāt⁹ ab anglirico ꝓcōsule q̄ ꝓno succesſerat ſniam capitalem accepit. Qua ſnia lata dixit cipꝛian⁹. Deo gratias. Cuꝫ aurē ad locū cuꝫ ſpiculatoꝛe veniſſet. ꝓcepit ſuis vt eidē ſpiculatoꝛi ꝓ mercede. xv. aureos darēt. Accipienſq; linteū manu ſua oculos texit. ⁊ ſic coꝛonā ſuſcepit. circa annos dñi. cclvj.

cxxxiij. ℟

De ſancta Eufemia.

Ufemia dicit ab eu

e qō eſt bonū ⁊ feia. q̄ſi bona feia. i. vtilis honeſta ⁊ delectabilis. q̄ hoc triplici mō dī bonū. Fuit em̄ vtilis alijs ꝓ ꝓuerſationē. honeſta ſibi ꝓ mox cōpoſitionē. delectabilis ꝺo ꝓ celeſtē contēplationē. Vel eufemia dī q̄ſi eufonia qō ē ſuauis ſonoꝛitas. Suauis aūt ſon⁹ fit trib⁹ modis. ſ. voce. vt in cantu. pulſu vt in cithara. flatu vt i oꝛgano. ſic btā eufemia fecit deo dulcē ſonū cū voce ꝑdicatōnis. cū pulſu bone opationis. ⁊ cum flatu inne denotionis.

B Ufemia filia ſenatoꝛis videſ xp̄ianos

e tpe dioclecianī tā diuerſis penis laniari. ad p̄ſcū iudicē ꝓperauit. ⁊ xp̄m publice cōfitens exēplo ſue cōſtātie etiā viroꝝ gios ꝓfortabat. Cum igit̄ iudex xp̄ianos ſucceſſiue occideret. alios p̄tes eē iubebat vt ſaltem territi īmolarēt. dū cōſtantes tā crudelit̄ laniari viderēt. Cuꝫ ḡ coꝛā eufemia ſctōs crudeliter detrūcaret. ipa eoꝝ cōſtantia amplius ꝓuocata iniuriam a iudice ſe pati clamabat. Tūc iudex gauiſus eſt. putās eā ſacrificijs vel le ꝓſentire. Dñi cū ab ea quā ſibi iniuriā faceret req̄ſiſſet. illa ait. Cum ſim genere nobilis. cur mihi ignotos ⁊ aduenas anteponis. ⁊ p̄i oꝛes facio ad xp̄m ptingere ⁊ ad ꝓmiſſaꝫ gloriā ꝓuenire. Cui iudex. Putabā te ad mentez rediſſe. ⁊ gaudebā te tue nobilitatis vel ſexus meminiſſe. Recluſa igit̄ in carcere ⁊ ſequenti die cū vinctis ſine vinculis adducta. iterū grauiſſime eſt ꝓq̄ſta. cur cōtra legez impatoꝝ ſibi ſoli a vinctis ꝓcerēt. Tūc alapis duriſſime cedit̄ ⁊ in carcere recludit̄. Quā iudex ſecut⁹ ex libidie oppmere voluit. ꝯ illa virilit̄ reluctāte manū ei⁹ vtus diuia ꝓtraxit. Tūc putās ſe incantatū. ꝓpoſitum domus ſue ad ipaꝫ direxit multa ꝓmittēs ſi eā faceret cōſentire. Sꝫ ille carcerē clauſum nec claustb⁹ apire potuit. nec ſecurib⁹ frangere. donec a demone arrept⁹ clamās ⁊ ſeipm dilanias vix euaſit. Deinde educta poſita ē ſup rotā. cui⁹ vectes carbonib⁹ pleni erāt. ⁊ artifex itra rotam tale ſignū trahētibus dedit. vt q̄n ſonū faceret ſimul traherēt. et ſic exeūte igne vectes coꝛp⁹ ei⁹ diſſiparēt. Sꝫ nutu dei ferramentū q̄ rota tpabat de manu ei⁹ decidēs ſonū fecit ⁊ ꝓtinuo illis trahentib⁹ rota artificē cōminuit. ⁊ eufemiā ſtantē ſup eā illeſam fuauit. Tūc parētes artificis lamētantes ſuppoſito igne ipaꝫ cū rota cōburrere voluerūt. Sꝫ rota ꝓbuſta eufemia ab angelo ſoluta in q̄daꝫ loco excelſo incolumis ſtare conſpicit. Appellian⁹ iudici ait. Virt⁹ xp̄ianoꝝ ñ niſi in ferro vincit. vñ ꝓſulo vt eā facias decollari. Erectis igit̄ ſcalis. cū quidā ad eā capiendā manū mittere vellet. mox tot⁹ paliſi ſoſut⁹ vix inde ſeminiu⁹ educt⁹ eſt. Alī⁹ aūt nomie ſoſtenes aſcēdēs ꝓtinuo mutat⁹ ab ea veniā petijt ⁊ euaginato gladio ad iudicē clamauit q̄ ſeipm libēti⁹ occideret q̄ eā q̄ angeli defendebāt ꝓtigeret. Deniq; inde educta. iudex cācellario ſuo dixit vt ad eā oēs perulātes inuenes ꝓuocaret. q̄ tādiu eā illuderēt donec fatigata deficeret. Sꝫ ille ad eā igrediēs ⁊ multas vgies ſplēdidiſſimas circa eā oꝛāt̄ vidēs monitis ei⁹ ptin⁹ xp̄ian⁹ effect⁹ eſt. Preſes vo ꝓ capillos vginē ſuſpēdit. ꝯ imobilē ꝑmanentem negato cibo in carcerē recludi fecit. vt. vij die inē q̄tuoꝝ magnos lapides ſicut olim cōſtringeret. Illa vo q̄tidie ab angelo ſaciata. dū vij. die intra lapides duriſſimos poſita eēt ad ei⁹ oꝛonez ipſi lapides in cinerē tenuiſſimum ſunt redacti. Dñ p̄ſes ſe victū a puella erubeſcēs eā in foueā ꝓici iuſſit. vbi tres tāte imanitatis beſtie erāt q̄ oēm boiez deglutirēt. Que ſtatim blandiēdo ad vginē ꝓcurrētes. ⁊ tūctis ad inuicē caudis ei q̄ſi cathedrā ad ſedendū ꝑbētes. iudicē ꝺ videtez vehemēti⁹ ꝓfuderunt. Dñ cū p̄ſes fere pre anguſtia mozeret. ingreſſus carnifex vt dñi ſui iniuriā vindicaret. gladiū in lat⁹ ſuū fixit ⁊ xp̄i martyrē fec. Que iudex ꝓ mercede veſte ſerica iduit. ⁊ toꝛq̄ aurea circūdedit. Sꝫ egrediēs a leone arripit̄ ab eo penit⁹ deuoꝛat. Dñ ſui eū diu⁹ p̄rētes vix pauca ei⁹ oſſa cū veſte ſerica ⁊ toꝛq̄ aurea reperūt. Poſtea⁹ q̄ꝫ iudex ſeipm comedēs moꝛtu⁹ eſt inuētus. Sctā āt eufemia i calcedonia cū honoꝛe ſepulta ē. Meritis cui⁹ oēs iudei et gētiles calcedonie in xp̄m crediderūt. Paſſa ē aūt circa annos dñi. cclxxx. Amb. de hac vgine in p̄fa. ſic ait. Virgo alma triūphatrix Eufemia vginitatis retinēs mitrā. paſſionis meruit veſtiri coꝛona. Cui⁹ p̄cib⁹ hoſtis inimicus euincit̄. p̄ſens aduerſari⁹ ſupat. a fornace igne vgo ſoſpes eripit̄. duri lapides in pulue rē ꝓuertunt. Fere mānſuescūt. collaq; ſubmittūt atq; oīa penarū ſupplicia ei⁹ oꝛone ſupant. Nouiſſime gladij mucrone cōfoſſa carnea relinq̄ns claustra. celeſti choꝛo iungit̄ leta. Hec ſacra vgo tibi dñe eccl̄am tuā cōmēdet. ꝺ pro nobis pct̄oꝛib⁹ interpellet. hec etiaꝫ vota n̄ra vt vgo vnula illibata tibi p̄ſtet.

cxxxiiij. A

De sancto Lamperto.

Lampertus nobilis

l genere ⁊ nobilio⁹ sanctitate vite. ⁊ a ꝓmeuo etatis sue lr̄is erudit⁹ adeo ꝙ sul sctitate ab oibus amabat. vt p⁹ theodar dū mgr̄m suū trecenſ ecclie in epm meruit ꝓ moueri. Quē childeric⁹ rex plm̄ diligebat. ⁊ p̄ oibus epīs car ꝙ habebat. Ꝟz crescēte in uidor malicia eū sine cā impij expellētes bo nore debito ꝓuauerūt. ⁊ feramundū in ei⁹ ca thedrā statuerūt. At lāpertus monasterū in gressus. ꝙ septē annos ibidē optie ꝓuersat⁹ est. Quadā v̄o nocte od oīoez surgēs in pauimē to ꝙ ignorantiā sonū fecit. Qd audiēs abbas dixit. Quisq̄s hūc fecit sonuz statim vadat ad crucē. Tūc lāpert⁹ ilico nudis pedib⁹ i cilicio ad crucē cucurrit. ibiq̄ tādiu ⁊ i niuei gelu ac glacie fixus stetit donec fribus p⁹ matutinas se calefaciētib⁹ abbas eū deesse cognouit ⁊ au dīēs a q̄daz frē q̄ ille eēt q̄ ad crucē iuisset eū introduci fecit. ⁊ ab eo cū monachis veniā po stulauit. Ille v̄o nō solū clementer indulsit. ꝫ ⁊ de bono patiētie eis sublimit̄ p̄dicauit. P⁹ vij. annos feramūdus expulsus est ⁊ sanct⁹ lā pert⁹ iubēte pipino ad sedē ꝓpriā est reduct⁹. Cum aūt sicut ꝓus v̄bo ⁊ exēplo polleret. in surgētes in eū duo malignī eū grauiter isecta re ceperūt. Quos amici pontificis eos sīc me ruerāt occiderūt. Eo tpe lāpertus pipinū de q̄ dam meretrice quā tenebat plurimū increpa uit. Dodo aūt ꝙsanguine⁹ eoz qui occisi fue rāt ⁊ frater ipius meretricis domesticus aule regie. cōgregato exercitu domū epi circūquaq̄ obsedit. volēs occisoz necē in sctūm vindi care lamptuz. Ut cū puer lāpto in oīone post to nūciasset. ille ꝙfisus in dño vt eos expugna ret mucronē arripuit. Sed ad se rediēs gladi um de manu ꝓiecit. meli⁹ iudicās vt ꝙsistendo ⁊ monēdo vinceret. ꝫ vt sacratas man⁹ de impioz sanguine macularet. Tūc vir dei suos ammonuit vt pctā sua cōfiterenſ. ⁊ mortē pa tiēter sustinerēt. Statimq̄ impij irruētes. san ctū in oīone lāpertū ꝓstratū pemerunt. circa annos dñi. dcxx. Quibus discedētib⁹ quidaz ex ei⁹ famulis euadēres corp⁹ eius occulte ad cathedralē eccl̄iam nauigio ꝓduxerūt. ⁊ cum multa ciuitatis mestitia sepulture dederūt.

cxxxv.

De sancto Matheo.

Atheus binomius

m extitit. s. mathe⁹ ⁊ leui. Mathe⁹ aūt interp̄tatur donuz festinationis vel donatoz cōsilij. vel dicitur matheus a magn⁹ ⁊ theos q̄ est de⁹ q̄si magn⁹ deo. vel a man⁹ ⁊ theos q̄si mnn⁹ dei. Fuit em̄ donū festinatō nis ꝙ festinā ꝓuersionem. donatoz ꝙsilij ꝙ salu brē p̄dicatōez magn⁹ deo ꝙ vite ꝓfectōez. manus dei ꝙ euāgelij ꝓscriptionē. Leui interp̄ta tur assumpt⁹ vel applicat⁹ siue addit⁹ aut ap posit⁹. Fuit em̄ assumpt⁹ ab exactiōe vectiga liū. applicat⁹ nūero apl̄oz. addit⁹ ꝓsortio euā gelistaz. ⁊ apposit⁹ cathalogo martyz. M

Athe⁹ apl̄s in ethiopia p̄dicās in ciui m tate q̄ dr̄ nadaber duos magos noie za roen ⁊ arphaxat repperit q̄ ita hoies su is artibus demētabāt vt quoscūq̄ vellent mē broz officio ⁊ sanitate ꝓuare viderenſ. Qui in tantā superbiā eruperunt. vt se quasi deos ab hominibus facerent adorari. Mathe⁹ autem apl̄us p̄dictā ciuitatē ingressus ⁊ apud eunu chū cādacis regie quē philipp⁹ baptizauerat hospitat⁹ ita magoz ꝓstigia detegebat ꝙ q̄c q̄d ipi faciebāt hominibus in pniciē. hoc ipi cō uerteret in salutē. Eunucho aūt sctm̄ matheū introgantē quō tot linguas loq̄reſ ⁊ intelligere ret. exposuit ei mathe⁹ ꝙ spūsctō descēdente oi um linguarū sciaz recepisset. vt sicut illi q̄ per superbiā turri vsq̄ in celū edificare volebāt ꝓ ꝓfusione linguarū ab edificatōe cessauerūt sic apl̄i ꝙ oīm linguaz sciaz turri nō de lapidib⁹ ꝫ de v̄tib⁹ cōstruāt ꝙ quā oēs q̄ crediderunt in celū ascēdant. Tunc venit q̄ diceret magos illos cū duob⁹ aduenisse draconib⁹ q̄ ignē sul phureū ex ore ⁊ narib⁹ euomētes cunctos ho mies occiderēt. Apl̄s aūt signo crucis se mu niens ad eos secure exiuit. Quē mox vt draco nes viderūt añ ei⁹ pedes ꝓtinus dormierunt Dixitq̄ magis. Obi est ars v̄ra. Excitate eos si poteſtis. Ego aūt nisi dñm rogasseſ qō i me cogitaueratis inferre in vos ꝓtin⁹ retorsissez Cum aūt apl̄s pueniſſet in noie iesu draconi bus vt abirēt p̄cepit. Et nullū ledēres ꝓtinus abierūt. Cepit quoq̄ ppl̄o de gl̄ia padisi terre stris magnū sermonē cōtexere. asserēs ipm oi bus mōtib⁹ eminere ⁊ primū celo esse. spinas vel tribulos ibi nō eē. lilia vl̄ rosas ibi nō mar cescere. senectutē ibi nō euenire ꝫ hoiez ibi in uenē semp manere. angeloz oz̄gana ibidē so nare. aues vocatas cōtinuo obedire. De h au tē padiso terrestri dixit hoiez electū eē. ꝫ p xp̄i natiuitatē in padisum celestē reuocatū fuisse. Et cū hec ppl̄o loq̄reſ. ecce subito tumult⁹ ex ort⁹ est. in quo regis fili⁹ mortuus plāgebatur Quē cū magi suscitare nō possent suadebāt re gi q̄ in deoz ꝓsortiū rapt⁹ fuisset. ⁊ iō simula crū ⁊ tēplz sibi ꝓstrui oporter. Predict⁹ aūt eunuchus magos custodiri faciēs apl̄um ad uocauit. Qui oīone fusa eū ꝓtinus suscitauit. Quapropter rex nomine egippus h̄ viso q̄ vni

uersas suas ꝓuincias misit dicens. Venite et videre deū in effigie bois latentez. Venerunt igitur cū coronis aureis ⁊ diuersis sacrificioꝝ generib⁹ volētes sacrificare ei. Quos matheꝰ cōpescuit dicēs. Viri quid facitis. Ego deus nō sum sed seruus dñi iesu xpi. Illi igit de auro ⁊ argento qō sibi attulerāt ipso iubēte ecclesiam magnā fabricauerūt. quā intra. xxx. dierū spaciū cōsummauerūt. In qua apls. xxxiij annis sedit ⁊ totā egyptū ad fidē ꝓuertit. Rex aūt egyppus cū uxore sua ⁊ oīi pplo baptizatus est. Ephigeniā q̄z filiā regis apls oō dicatam plꝰq; ducētis virginibus prefecit. ℍ

Post hoc hirtacus regi successit ⁊ virgines ꝓdictā cōcupiscens. dimidiū regni sui apl̄o ꝓmisit si eā in coniugiū suū sibi faceret cōsentire. Cui apls ait vt iuxta morē ꝓdecessoris die dñica ad eccl̄am ꝓueniret ⁊ pūte ephigenia cū ceteris virginibus q; bona sint iusta coniugia audiret. Quo rex cū gaudio festinauit. putās q; ephigenie vellet coniugiū suadere. Matheus igitur virginib⁹ ⁊ oi pplo cōgregatis de bono matrimonio diu locutꝰ a rege plurimū est laudatꝰ. credēs q; hoc ō diceret vt virgis animū ad matrimoniū ꝓuocaret. Deinde impato silentio sermonē repetit dicēs. Cuz ergo bonū sit matrimoniū si saluo federe teneat. bene scitis astantes q; si regis sponsaz aliq̄s seruoꝝ vsurpare ꝓsumeret. nō solū regis offensaz sed morte ī sup mereret. nō q; uxorē duxisse putabatur. ꝛ q; sponsaz dñi sui accipiēs eiꝰ matrimoniū violasse conuincit. Ita ⁊ tu rex sciens ephigeniā regis eterni sponsaz effectā. ⁊ sacro velamine cōsecratā. quō poteris sponsam potentioris te tollere ⁊ tuo matrimonio copulare. Quo audito rex pre ira insaniens furibundus abscessit. Apl̄us aūt intrepidus ⁊ cōstās oēs ad patientiā ⁊ ꝓstantiā ꝓhortauit ⁊ ephigeniam coz̄ se ex timore ꝓstratā cū ceteris virginibus bñdixit. Post missaꝝ aūt solennia rex speculatorē misit q̄ iuxte altare Matheū stantē ⁊ expānis manib⁹ in celū orantē misso a tergo gladio interfecit ⁊ martyrē fecit. Qō pplus audiens ad palaciuz regis oia incensurus ꝓperabat. Sz a ꝓsbyteris ⁊ dyaconib⁹ vix detēti apl̄i martyriū cū gaudio celebrauerūt. Rex vo cū nec p matronas ad eā directas. nec per magos ephigeniā posset aliquatenꝰ immutare. totā eiꝰ domū igne copioso vallauit. vt ipsam cū ceteris ꝧginib⁹ cōcremaret. Apl̄s aūt eisdē apparēs omnē ignē ab eaꝝ domo excussit. Qui erūpens regis palaciū inuasit. ⁊ solo rege euadēte vix cū vnico filio cūcta ꝓsumpsit. Statimq; filius arreptꝰ a demonio patris crimia ꝓfitēs ad sepulcrū apostoli ꝓperauit. Pater vo turpissimꝰ leprosus effectus cuz curari non posset manu ꝓpria gladio se pemit. Populus aūt frēm ephigenie ab apl̄o baptizatū regē constituit. Qui p annos. lxx. regnauit. et filiū suū sibi substituēs xp̄ianū cultū magnifice ampliauit ⁊ totā ethiopie ꝓuinciā eccl̄esijs xpi replenit. Zaroes aūt ⁊ arphaxat ab ea die qua regis filium apl̄us suscitauit in pfidez fugerunt. Sed simon ⁊ iudas ibidez eos vicerunt. ℂ Notandū q; in beato matheo quatuoꝝ ꝓncipaliter considerant. Primū est obedientie velocitas. qz mox vt xp̄us eū vocauit. cōtinuo theloneū reliq̄t. nec dños suos timēs rōnes vectigalium impfectas reliq̄t. ⁊ xp̄o pfecte adhesit. Pro hac velocitate obediētie q̄dam occasionē erroris sibi assumpserūt. sicut recitat hiero. in originali sup ꝓdictuz locū dicens. Arguit in hoc loco prophirꝰ ⁊ iulianꝰ augustus vel impitiaz hystorici mētientis vel stulticiā coꝝ qui statim securi sunt saluatorē q̄ si irrationabiliter quēlibet vocantē boiez sint ⁊ secuti cū tante ꝧtutes tantaq; signa ꝓcesserit que apl̄os anteq; crederēt vidisse nō dubiū ē Certe fulgor ipse ⁊ maiestas diuinitaz occulta. que etiā in humana facie relucebat. ex primo ad se vidētes trahere poterat aspectu. Si em in magnete lapide hec esse virtꝰ dr vt anulos ⁊ vestucas sibi copulet. quāto magis dñs oīm creaturarū ad se poterat trahere quos volebat. Hec hiero. Scōm est eiꝰ largitas siue liberalitas. qz statim fecit ei cōuiuium magnū in domo sua. Qō quidē cōuiuiū nō tantuz fuit magnū primo rōne laute ꝓparationis ꝛ etiā fuit magnū ꝑmo rōne voti. qz cū magno affectu ⁊ desiderio ipm recepit. Scōo rōe mysterij quia illud fuit indicatiuū magni mysterij. Qō mysteriū exponit glo. sup lucā dicens. Qui domicilio xp̄m recipit interno maximis exuberantiū pascitur delectationibꝰ voluptatū. Tercio rōne documētoꝝ. qz ibi magna documēta exhibuit. sicut misericordiā volo ⁊ nō sacrificium. ⁊ nō egēt qui sani sunt medico ⁊c. Quarto rōne inuitatoꝝ quia magni discumbentes etiam inuitati fuerunt. s. xp̄s ⁊ discipuli eius. Tercium eius humilitas que apparuit in duobus. Primo in hoc q; se publicanum manifestauit. Ceteri euangeliste vt dicit glo. verecūdie causa ⁊ euangeliste honore nomen vulgarum non ponunt. Ipse ꝼm q; scriptuz est iustus in primis accusatoz est sui. matheum se ⁊ publicanum nominat. vt ostendat nullum conuersum debere de salute diffidere cum apostolus euangelista de publicano repente sit factus. Secundo in hoc q; ad suas iniurias patiens fuit. Quando enim pharisei murmurabant q; christus ad hominem peccatorē diuertisset potuisset eis matheꝰ rūdis-

se ac dixisse. Vos potꝰ miseri ac peccatores estis qui vos iustos arbitrantes medicū refugitis. Ego aūt iam peccatoꝝ dici nō valeo qui ad medicū salutis cōfugio ꝛ eidē vulnꝰ meuꝫ non abscondo. ❡ Quartū est euāgelij ipiꝰ in eccl'ia magna solēnitas. Eius em̄ euangelium pre ceteris euāgelijs magꝫ in eccl'ia freqn tatur sicut ꝛ psalmi dō ꝛ epl'e pauli p̄ ceteris scripturis amplꝰ in eccl'ia recitant. Cuiꝰ hec est rō. qm̄ teste iobe tria sunt genera pctoꝝ .s. pctm̄ supbie luxurie ꝛ auaricie. Pctō supbie peccauit saulus a saule supbissimo rege. dictꝰ q̄ eccl'iam supra modū p̄secutus est. Pctō luxurie peccauit dauid q̄ adulteriū cōmisit. ꝛ p̄pter ipm̄ adulteriū fidelissimū militē vriā occidit. Pctō auaricie peccauit mattheꝰ qui per auariciā lucris turpibus inhiabat. Fuit em̄ telonarius. Est em̄ teloniū vt dicit Ysiō. locus i portu maris vbi merces nauiū ꝛ nautaꝝ emolumenta reddunt. Telos aūt grece vt dic̄ Beda latine dī vectigal. Licet igitur isti pctōres extiterint. eoꝝ tū pnia adeo placuit vt nō solum domin' eoꝝ culpis ignosceret. ꝫ ꝛ eis dona sua mꝫltiplicius cumularet. Nā seuissimū p̄secutorē fecit fidelissimū p̄dicatorē adultorum ꝛ homicidā fecit ꝓphām ꝛ psalmistā lucris inhiantē ꝛ cupidū fecit apl'm ꝛ euangelistam. Jō igit hoꝝ triū dicta nobis tā frequēti us recitant. vt nullus qui cēuerti voluerit desperet de venia. qm̄ tantos in culpa tales cōspicit fuisse in gr̄a. Notandū insup q̄ sm̄ b. ambro. circa p̄uersionē btī mathei quedaꝫ ex pte medici. quedā ex pte infirmi sanati. quedaꝫ ex pte modi sanādi p̄sideranť. In medico tria fuerunt. s. sapia qua radicē morbi cognouit. bonitas qua medicamēta adhibuit potēcia qua ipm̄ tā subito mutare potuit. De his tribꝰ sic idē dicit Ambro. in p̄sona ipius mathei. Hic pōt auferre cordis mei dolorē. ꝛ anime pallorez qui nouit occulta. Et hoc q̄ctum ad primū Jnueni medicū qui in celis habitat ꝛ i terris spargit medicamēta. hoc q̄ctum ad scōm. Hic pōt solus sanare vulnera mea qui nescit sua ꝫ q̄ctum ad terciū. Jn ipo aūt infirmo sanato scꝫ in btō matheo tria considerant sm̄ q̄ dictꝰ ambro. oñdit. Ipse nāq̄ morbuꝫ p̄fecte exuit. curanti gratus extitit. ꝛ in sanitate recepta sp mundū se seruauit. Vnde ait. Sequebat matheus iā letus ꝛ alacer ꝛ exultabat dicēs. Jaꝫ nō publicanū gero tam nō pondo leui. Exui leui postq̄ xp̄m indui. Et hoc quo ad primum. Odio genus meū. fugio vitam meā. solum te sequor dñe iesu qui sanas vulnera mea. Hoc quo ad secundum. Quis est qui me separat a charitate dei que in me est tribulatio an angustia. an fames? hoc quo ad tercium. Modꝰ autem sanandi sm̄ beatuꝫ Ambro. triplex fuit. Primo em̄ xp̄s ipsuꝫ vinculis ligauit. Secundo cauterium ipsum imp̄sit. Tercio omnē putredinē emundauit. Vñ ait Ambro. loquens in p̄sona mathei. Ligatus suꝫ fidei clauis ꝛ bonis cōpedibus charitatis. Auferte ieiu meoꝝ putredines peccatoꝝ duꝫ habes vinculis charitatis ligatū. Seca q̄cunq̄ inueneris vicioſum. hoc q̄ctum ad primū. Omne mādatum tuū sicut cauterium imp̄ssum tenebro. et si vrit cauterium mādati. tū putrefacta carnis exurit ne ad virus serpat contagio. Et si mordet medicamentū tū vlceris tollit viciū. q̄ctuꝫ ad secundum. Veni cito dñe incidens occultas ꝛ latētes varias passiones. Aperi cito vulnus ne noxius serpat humor. emūda omne q̄ fetiduꝫ est pegrine lauacro. hoc q̄ctum ad tercium. Eius autē euangelium anno dñi. o. quod manibꝰ suis scripserat cum ossibus btī barnabe repertum est. Q̄ quidē euāgelium btūs barnabas secum ferebat ꝛ sup infirmos illud ponens oēs tam fide barnabe q̄ merito matbei continuo liberabat.

cxxxvj.

De sancto Mauritio.

Auricius dicitur a

m mari ꝛ cis q̄ dī vomēs vel durus ꝛ vs q̄ interp̄tat p̄siliator vl' festinās Vel dī a mauros q̄ sm̄ Jsiō. grece dī nigrū Jpe nanq̄ habuit amaritudinem p̄ incolatu miserie ꝛ dilatione patrie. Fuit vomēs p̄ superfluoꝝ abiectionē. durus ꝛ firmus p̄ tormentorum p̄pessionē. p̄siliator p̄ militonū exhortationē. festinās p̄ feruorē ꝛ bonoꝝ operū multiplicationē. niger p̄ sui despectionez. Huius passionem scripsit ꝛ p̄silauit btūs eucharius lugdunēsis archiep̄s.

Auricius in sacratissima legione. que m thebea dī dux extitisse perhibet. Dicti aūt sunt thebei a ciuitate sua q̄ thebea nūcupata est. Est aūt ipa regio in ptib⁹ orientis vltra fines arabie habilis opib⁹ fructib⁹ fertilis. arboꝝib⁹ delectabilis. Habitatores vero illi⁹ regionis dicunť esse magni corpib⁹ armis strēnui. in bello fortissimi. callidi ingenio sapientia locupletissimi. Jpsa aūt ciuitas centuꝫ portas habuit. ꝛ sup nilū fluuiū qui de paradiso egredit ꝛ gyon dī sita fuit. De q̄ dī. Ecce vetus thebea centū iacet obruta portis. His iacobus frater dñi verbū salutis p̄dicauit ꝛ fidē xp̄i p̄fecte eos docuit. Dyoclecianꝰ aūt ē maximianꝰ q̄ ceperūt āno dñi. cclxxxvij. volētes fidē xp̄i penit⁹ extirpare. tales ep̄las p̄ omnes p̄uincias in quib⁹ xp̄iani morabanť transmiserunt. Si aliq̄d determinari oporteret aut sciri. ꝛ

tot⁹ mūdus ex vna pte cōgregat⁹ eēt. z sola roma ex alia pte ꝓsisteret. mūd⁹ totus victus sugeret. z sola roma in culmie sciētie remaneret. Cur ergo vos pua plebecula eius ꝑceptis resistitis z ꝯ ipsius statuta tamstolide supbitis. Aut igit deox imortaliū fidē suscipite. aut immutabilis de vobis snia ꝓferetur dānationis. Xpiani aūt hmōi lras suscipiētes. nūcios oēs vacuos remiserūt. Tūc dioclecian⁹ z maximianus in irā cōmoti p oēs ꝓuincias miserunt vt oēs bellicis armis apti ad romaz venirent. vt oēs rebelles romāo imꝑio sbiugarent. Ire aūt augustox ad ꝓpl'um thebeox delate sunt. Qui ꝓpl's fm dei ꝑceptū q̄ dei erant deo. z q̄ erant cesaris cesari reddebant. Congregantes igit electā militū legionem. s. vj. milia. dclxvj. eos ad imperatorē misert. vt in bellis iustis ipatorē iuuarēt. nō vt ꝯ xpianos arma mouerēt ꝫ eos pot⁹ defensarēt. Huic aūt sacratissime legioni dux erat inclit⁹ vir mauric⁹. signifer aūt cādidus. innocēt⁹. exupius. victor z cōstātius. Dioclet⁹ igit maximianū quem sibi in collegā imperij assumserat ꝯ gallias cū infinito exercitu misit. z ei legionē thebeā sociauit. Hi a sancto marcellino papa exhortati sunt vt añ gladijs interirēt q̄ fidem xpi quā acceperant violarēt. ℌ Cū igit vniuersus exercitus mōtes alpiū transmeassz z ortodox aduenisset. iubet imperator vt oēs q̄ secum erāt ydolis imolarēt. z ꝓra rebelles imperio z maxime ꝓra xpianos vnanimiter coniurarent. Qꝺ sancti milites audiētes octo miliaribus ab exercitu secesserūt. z in quodam loco ameno cui aganū nomē est iuxta rodanū consederūt. Qꝺ audiens maximianus. missis militibus ꝓcepit vt ad deox sacrificia cum alijs festinarēt. Qui se non posse facere rñderunt vt pote q̄ fidez xpi haberēt. Tunc imperator ira succensus ait. Iūgit despectui meo celestis iuria. z mecū religio romana cōtemnit. Sentiat cōtumax miles nō solū mihi ꝫ etiam dijs meis me posse dare vindictam. Tūc cesar missis militibus suis iussit vt aut dijs sacrificare eos compellerent. aut decimū quēq̄ eox ꝓtinus decollarent. Scti igit cuz gaudio capita extendētes. vn⁹ ante alterū festinabat. z ad mortem ꝓuenire certabat. Tūc sanctus mauricius assurgens' inꝺ cetera sic cōcionatus est. Congratulor vobis. q: ꝓ fide xpi oēs mori parati estis. Cōmilitones vestros necari sustinui. q: vos ad passionē ꝑ xpo patos vidi z domini mandatū seruare q̄ ait petro. Mitte gladiū tuū in vaginā. Quia ergo iam cōmilitonum corꝑibus vallati sumus. z socioꝝ sanguinibus rubricatas vestes habemus. nos ipsos ad martyriū sequamur. Hec ergo si placet cesari mādem⁹ rñsa. Milites tui ipator sum⁹. z ad defensionē reipublice arma suscepimus Non est in nobis ꝓditio. nō formido. sed xpi fidem nullatenus deseremus. Cuz hoc imꝑator audisset iussit iterū vt decimū trucidarent. Quo facto exuperius signifer vexillum arripiens. z inter cōmilātones stans dixit. Gloriosus dux noster mauricius de nostrox cōmilitonuz gloria est locutus. nec exuper⁹ signifer noster ideo hec arma arripuit vt talibus resistamus. Proijciant dextre nostre arma ꝺ carnalia. z ꝺarmentur virtutibus z talia si placet cesari remandemus. Milites sum⁹ imperator tui. Fui aūt quē libere ꝓfitemur xpi. Tibi debemus militiā illi innocentiā. A te laboris stipendiū ab illo exordiū sumpsim⁹ vite. Oñis ꝑ ipso tormēta suscipe parati sum⁹. z ab ei⁹ fide nunq̄ discedemus. Tunc impius cesar iussit suū exercitū totā legionē circundare ita vt vnus euadere non posset. Vallāt igit milites xpi a militibus diaboli. z nephādis manibus trucidāt z pedib⁹ eāx ꝑculcantur z xpo ꝓclosi martires ꝓsecrāt. Passi sūt aūt circa ānos dñi cclxxxvij. Dei aūt nutu q̄ pl'es euaserunt vt i regiones alias veniētes xpi nomē predicarent z gloriosissime in locis alijs triūpharent. Ex qbus fuisse dicunt soluto:. auēto: z octauius apō thaurinum. alexander apud pergamum scōs apō vintinum. necnō z btūs ꝓstāt⁹ et victor z vsus z q̄ plures alij. Cū igr carnifices ꝑdā diuiderent z insil'eplarēt. q̄ndā senē noie victorē inde casu trāseūtē ad secū quinanduz inuitāt. Ille aūt reqrere cepit qūo inter tot milia occisox possent cū gaudio eplari. Cū autē a q̄dā audisset q ꝑ fide xpi mortui eēnt suspirans ille vehementer igemuit btm̄ oino se clamitans si cū illis fuisset occisus. Cū aūt ꝓpissent qm̄ xpian⁹ esset i eū ipetū fecerī. z ipm ꝑtinus trucidarūt. ℂ Post hec aūt Maximian⁹ apō mediolanum. dyoclecianus vero apō nichomediam vna die purpurā deposuerunt. vt q̄tā vitaz agerent. z adolescētiores sz constanti⁹ z maximus z galeri⁹ q̄s cesares fecerāt imꝑarent. Sz cū maximian⁹ itex tyrānice imꝑare vellet a constātio genere suo ꝓsecutus suspēdio vitā finiuit. Tandem corꝑus scti Innocentij de eadez legione in vndā rodani ımersuz a domiciano genanēsi z gratho angustano z ꝓthasio eiusdē loci epis. cū alijs in eccl'ia est sepultū. In cui⁹ constructōe q̄daz gentilis artifex erat q̄ alijs die dominico solē nizantib⁹ solus opus suum exercebat. Adest sctox exercit⁹. rapit cedit z arguit q op⁹ suuz xphanus assumserit. z die dñica cū alij diuinis intenderent ipe operibus mechanicis inꝺiaret. Correctus ad ecclesiam cucurrit. et se

fieri xpianū postulauit. Ambrosius in pfatione de his martyribus sic ait. Caterua fidelium diuio lustrata lumie ab extremis tre finibus venies tibi fidelit supplicauit. Et tam corporeis bellatoꝝ legio mucronibus circūsepta ꝗcꝗ spualibus etiā armis vallata ad martyrium vigili constantia ꝓperauit. Quos pestifer tyrannus vt eos metu perterreret ad interniti onē supplicij gladio decimauit. atq; postmodū constanter eos pdurātes in fide vniuersos pariter capite plecti pcepit. Sz bi tanto caritatis ardore fernebāt. vt electis armis flexopoblice passim genicūlātes spiculatoꝝ tela hylari corde susciperent. Jnk ꝗs. b. mauricius tue fidei amore succēsus decertādo martyrij ē coronam adeptus. Hec ambrosius. Mulier quedam filium suum abbati monasterij in ꝗ sanctoꝝ martyꝝ corpa requiescūt. erudiēdum tradidit. quem in breui defunctū irremediabili luctu plangebat. Cui apparēs Mauricius cur filiū suū sic fleret quesiuit. Que sibi respōdit. q ꝗdiu viueret a lacrimis ñ cessaret. Cui ille. Nolī eum flere vt mortuū sed scias eū habitare nobiscū. Nō si probare desideras. cras z in omnibus diebus vite tue si ad matutinas surrexeris vocē eⁱ⁹ inter monachoꝝ psallētiuꝝ voces audire valebis. Nō illa semper fecit et vocem filij cū monachis cātantē sp discernēs audiuit. Rex gaturanicus cum thesauros suos relictis seculi pompis pauꝑibus z ecclesijs erogaret q̄ndam pbyterū misit vt sibi de sacrosanctis ipoꝝ reliqs asportaret. Qui cuz reliquijs impetratis rediens. dū nauis orta tē pestate i lacu lausanēsi piret. capsam cum reliquijs fluctibꝰ opposuit. z mox secuta fuit trāquillitas magna. Anno domini. dccccl xiij. cū quidā monachi obtentu Karoli a nicolao papa corpa sancti vrbani pape z sancti tyburcij martyris impetrassent. z redeūtes sanctoꝝ martyrū eccliam visitassent ab abbate z monachis impetrarūt vt corpꝰ sancti mauricij et caput. s. innocentij apud antisiodoꝝ in eccliā quā sanctꝰ germanꝰ eisdē martyribꝰ dudū dedicauerat transportarent. Refert petrus damiani q in burgūdia erat q̄dā clericus supbꝰ z ambiciosus. q̄ q̄ndam eccliam. s. mauricij sibi vsurpauerat. quodā potente milite sibi plurimū obsistēte. Dū aūt q̄daz die missa cātaret z in fine euāgelij diceret. ois q se exaltat būliabit. derisit miser z ait falsum ē. Nā si ego meis hostibꝰ me humiliassem tot hodie diuitias eccie non hrem. Et ecce fulmē instar gladij in os eius p qō blasphemie vba euomuit intro fuit. z subito eum extinxit.

cxxxvij. A

De sancta Justina.

Ustina a iusticia dicta est. Ipa em̄ p iusticiā vnicuiq; qō suum est reddidit. s. deo obedientiam supiori plato reuerentiā. pari concordiā inferiori disciplinam. inimicis patiam. miseris z afflictis cōpassionē opolam. sibi sanctimoniam z pximis charitatem. U

Ustina virgo de ciuitate antiochie filia sacerdotis idoloꝝ quotidie ad fenestram sedens. plum dyaconē euangelium legentē audiebat. a q̄ tandē conuersa est. Nō cū mater pī in lecto retulisset z ābo dormissent. xps cum angelis apparuit eis dicens Venite ad me z dabo vobis regnum celoꝝ Qui euigilantes statim cum filia sua se baptisari fecerunt. Hec ergo Justina virgo a Cipriano plimū molestata. ipm tandē ad fidem puertit. Cypanꝰ. n. a sua puericia magus extiterat. Nā cū. vij. annoꝝ eēt a pentibꝰ dyabolo psecratus est. Hic igr magice arti inhiebat z matronas in lumēta cōuertere videbat z multa alia pstigia exercebat. Ardēs igr in amore iustine virginis. ad magicas artes se contulit. vt ipam ꝓ se vel ꝓ viro q̄dā acladio q sibi ei⁹ amorē exarserat posset hre. Aduocat igitur demonem vt ad se veniat z iustinā p eum valeat hre. Aduenies demon dixit ei. Quid me vocasti. Cui cypanus. Imo vginem de galileis potes ne facere vt ipam habeā z voluntatem meā secū pficiā. Cui demon. Ego qui hominē de paradiso eijcere potui. cayn frēm suū occidere ꝓcurauī. iudeos xpm occidere feci. homies turbaui. z nō potero facere vt vnā puellā habeas z ea iuxta tuū placitū fruaris. Vnguentū hoc accipe z circa domum eⁱ⁹ defozis spargе z ego supueniēs coz eⁱ⁹ in tuū amorē incendam. z tibi eā assentire cōpellā. Seq̄nti nocte demon ad eam ingredit. z coz eius ad amorē illicitū incitare conat. Nō illa sentiēs deuote se dño cōmendauit. z totū corpꝰ suū signo crucis munuit. Ad signū aūt sctē crucis diabolꝰ territus fugit. z ad Cypanum veniens aī eum stetit. Cui Cypianus dixit. Quare non addu xisti ad me virginē illā. Cui demō. Vidi in ea q̄dam signū z ptabui. z ois virtꝰ in me ōfecit Cipanꝰ aūt eū dimisit z aliū fortiorē vocauit. Cui demon. Audiui tuā iussionē z vidi illius impossibilitatē. ꝫ ego emendabo z tuam complebo volūtatē. Aggrediar eā z coz eiⁿ⁹ vulnerabo in amorē libidinis. z ea iuxta desideriuꝝ tuū ꝓfruerīs. Ingrediens igit dyabolus nitebatur ei persuadere. z aīm eius ad amorem illicitum inflāmare. Illa aūt se deo deuote recōmēdans signo crucis oēm temptatōz repulit. z insufflans in demonem ꝓtinus cum abie

cit. Demō autē cōfusus abijt ⁊ aufugit ⁊ ante cypzianū stetit. Ad quez cypzianus. Et vbi est virgo ad quā te transmisi. Et dēmō. Victum me fateor ⁊ q̄liter dicere ptimesco. Nōdā em̄ signū terribile in ea vidi. ⁊ continuo robur oē amisi. Tunc cypzianus eū deridens dimisit. ⁊ ip̄m p̄incipē demonū aduocauit. Cūq; venisset ad eum dixit. Que est virtus vestra tā modica vt vincatur ab vna puella. Dixit demon. Ecce egrediēs varijs febzibus eam vexabo ⁊ aim eius ardentius inflāmabo ⁊ totum corp⁹ ei⁹ vehemēti ardore respergā ⁊ phreneticam illā faciā. ⁊ varia sibi fantasmata offeram. ⁊ media nocte eam adducaz tibi. Tunc diabolus i speciē vnius virginis se transfigurauit. ⁊ ad vginem veniens dixit. Ecce ad te venio. quia tecū in castitate viuere cōcupisco. Verūtamē dic q̄so te. q̄ nam certamis nostri merces erit. Cui sancta vgo rndit. Merces q̄dem multa. laboz modicus. Dicit ei demon. Quid est ergo qō deus p̄cepit. Crescite ⁊ multiplicamini ⁊ replete terrā. Timeo ergo bona socia q̄ si in virginitate manserimus. verbū dei irritum facimus. ⁊ velut cōtēnentes ⁊ inobedientes i grauc iudiciū decidemus. ⁊ vñ videbamur spera re p̄miū graue incurremus tormentuz. Cepit aūt coz vginis gravibus cogitatōnibus p̄ immissionem demonis concuti. ⁊ ardoze cōcupiscentie fori⁹ inflāmari. adeo vt iā surgēs abire vellet. Tūc sancta vgo ad se reuersa ⁊ quis esset q̄ secū loq̄retur intelligens. ptinuo se cruce muniuit. ⁊ in diabolū sufflans ip̄um instar cere ptinus liquefecit. ⁊ ab oi tēptatōe statim liberatā se sensit. ¶ Postmoduz diabol⁹ in speciē iuuenis pulcerrimi se transfigurauit ⁊ thalamū eius ingrediēs cū ipa in lectulo iacere. impudenter in ei⁹ lectulū p̄siliuit. ⁊ i ei⁹ amplexus ruere voluit. Q̄ videns iustina ⁊ malignū spūm adesse cognoscēs. mox signuz crucis edidit. et instar cere diabolū liquefecit. Tūc diabolus p̄mittente deo febzib⁹ eam fatigans. ⁊ plures cū gregib⁹ ⁊ armētis occidēs maximā mozalitatē in tota antiochia futurā per demoniacos p̄dicebat. nisi iustina coniugio cōsentiret. Quapzopter tota ciuitas mozbo languēs ad sanā pentū iustine p̄uenit clamans vt iustinā cōiugio traderēt. et sic ciuitatem a tanto p̄iculo liberarent. Sed cū iustina nullatenus p̄sentiret ⁊ ex ꝑ mozte eidē oēs minarēt. vij. āno mozalitatis ipa p̄ eis ozauit et oēm pestilētiā ꝓpulsauit. Videns diabolus q̄ nihil p̄ficeret. in formā iustine se transformauit vt famā iustine polluret. ⁊ cypanū deludens se iustinam ad se duxisse iactabat. Pergens igit diabolus ad cypzianū in spē iustine ad ip̄m cucurrit. ⁊ eū q̄si q̄ eius amoze langueret osculari voluit. quā cipan⁹ videns ⁊ iustinā eē credens. gaudio repletus ait. Bñueniſti iustina oim feiaz decoza. Mox vt cipanus nomen iustine nominauit. dyabolus nomen illō ferre nō potuit. ꝛ ad eius plationē instar fumi statim euanuit. Quapzopt cipanus delusum se videns tristis remānsit. Vñ ⁊ amplius i amorem iustine estuans ad hostiū vgis diu vigilauit. ⁊ q̄ncq; in femina q̄ncq; in auē vt videbat ar te magica se cōmutans. cuz venisset ad ostium vgis necq; feia necq; auis ꝛ cipanus protin⁹ apparebat. Neladius q̄z arte diabolica mutatus in passerē cū ad fenestram iustine volasset mox vt vgo eū aspexit. nō passer ꝛ accladi⁹ apparuit. angustiariq; nimis cepit. ac tremere q⁹ nec fugere poterat nec salire. Timens vero iustina ne caderet ⁊ creparet. eū p̄ scalam deponi fecit. ⁊ admonens vt a suavesania cessaret ne iuxta leges tanq̄ maleficus puniret. Ista oia fm figmenta dyabolica ad quandam apparētiam fiebant. ¶ Victus igz p̄ oia dyabol⁹ ad cipanum redijt ⁊ añ eū confusus stetit. Cui dixit cipanus. Nunqd ⁊ tu victus es. Que est miser virtus vra vt vnam puellam nō possitis vincē nec ptātē in eā hze. ꝛ ecōuerso ipa vos vincat. ⁊ tā misabl'r vos p̄sternat. Dic tū mihi obsecro in q̄ est ei⁹ tā maxima fortitudo. Cui demon ait. Si mihi iuraueris vt a me nequaq̄ recedas virtutē ei⁹ victozie tibi pandam. Cui cipzianus. Per quid tibi iurabo. Cui demon. Jura mihi per virtutes meas magnas q⁹ a me nunq̄ discedas. Dicit ei cipanus. Per virtutes tuas magnas tibi iuro q⁹ a te nunq̄ discedam Tunc dyabolus q̄si secur⁹ ei dixit. Puella illa signuz crucifixi edidit. ⁊ statim contabui et oēm virtutem amisi ⁊ quasi cera a facie ignis effluxi. Dicit ei cipanus. Ergo crucifix⁹ maioz te est. Et demon. Vtiq; maioz oibus est ⁊ nos ⁊ oēs q̄s hic decipim⁹ tradet igni inextinguibili cruciandos. Cui cipanus. Ergo ⁊ ego aic⁹ debeo fieri crucifixi. ne tantā aliquando penā incuram. Cui dyabolus. Jurasti mihi p̄ virtutes mei exercit⁹ p̄ quas nemo piurare valet q⁹ a me nunq̄ discederes. Ad quē cipanus. Te ⁊ oēs fumigantes tuas virtutes contemno. ⁊ tibi ⁊ oibus diabolis tuis abrenuncio ⁊ crucifixi salutari signo me munio. Statimq; ab eo diabolus confusus discessit. Tunc cipan⁹ ad ep̄m iuit. Quem videns ep̄s ⁊ credens eū venisse vt xp̄ianos in errorē mitteret. ait ei. Sufficiant tibi cipane hi qui foris sunt. nihil enim poteris aduersus ecclesiam dei. Jnuicta ē em̄ virtus xp̄i. Cui cypzianus. certus sum q⁹ invicta est virtus xp̄i. Narransq; que sibi acciderant ab eo se baptisari fecit. Qui postmodum tam in scientia q̄ in vita valde p̄ficiens. mortuo

epo ipe in epm ordinatus est. Etām vo virginem iustinā in monasterio posuit.⁊ multȝ sacris vginibus eā ibidem in abbatissam pfecit Sanctꝰ aūt cyprianꝰ martyribus sepe epistolas mittebat.⁊ eos in certamīe roborabat. Comes autē regionis illius audiens famā cypriani ⁊ iustine.eos ad se pītari fecit ⁊ an sacrificare vellēt.requisiuit. Qui dum in fide xpi psisterēt firmi iussit eos in sartagine plenam cera pice ⁊ adipe poni. Que tñ eis mirum refrigeriū pstitit.nec aliqō supplicium irrogauit. Sacerdos autē ydolox pfecto dixit. Jubeas me añ sartagine stare ⁊ cōfestim vincam oēm virtutem eorum. Cum ergo iuxta sartaginez veniſſet dixit. Magnus es deꝰ hercules ⁊ pater deox iupiter. Et ecce cōtinuo de sartagine ignis exiuit ⁊ penitus eum cōsumpsit. Tunc cyprianus ⁊ iustina de sartagine extrabunt.⁊ data super eos sententia pariter decollantur. Horū corpa cū septē diebus ad canes piecta mansissent.postmodū romam translata sunt. Nūc autē vt dī placentie requescūt. Passi sunt aūt.vj.kal.octobris circa ānos dñi.cclxxxviij. sub diocleciano.

cxxxviij.

De sanctis Cosma ⁊ Damiano.

Osmas dicit a cos-
c mos qō est forma vel ornatus. Vel fm ysidox cosmos grece dicit mundus latine. Fuit em forma alijs in exīm ornatus virtutibus a bonis.mūdus ab oibus vicijs

Damianus dictus ē a dama q̄dam bestia q̄ hūilis ē et mansueta. Vel damianꝰ a dogma quod ē doctrina.⁊ ana qō ē sursum. Vel a damū qō ē sacrificiū. Vel damianus q̄si dñi manus. Ipe em mansuetudinem habuit in cōuersatione doctrinā supnam habuit in pdicatōe. sacrificiū fuit in carnis maceratōne.dñi manꝰ fuit in medicinali curatione.

Osmas ⁊ damianus germani fratres i
c ciuitate egea ex religiosa matre nomine theodora nati sunt. Arte medicine edocti tantam a spiritusancto gratiam acceperūt vt oēs languores nō solū ab homibꝰ ȝ etiā a iumentis curarēt.gratis omia tribuētes. Matrona autē q̄dam noie palladia cum omia sua in medicis cōsumpsisset. ad sanctos accessit.⁊ ab eis sanitatē integram reportauit. Tunc illa qōdā munusculū sancto damiano obtulit.Et cum nollet recipere.illa cum sacramētis terribilibus adiurauit. Qō ille acquieuit recipe.non q̄dē ductus cupiditate muneris.ȝ ⁊ deuotioni satisfaciens offerentis.⁊ ne nomen dñi videret spernere p qō videbat sic se adiuratū esse. Hoc vbi sanctus cosmas cōperit pceptt ne corpꝰ eiꝰ vna cuz ipiꝰ corpe poneret. Sz seqnti nocte dñs cosme appuit⁊ fratrē de suscepto munere excusauit. Audiēs eorū famam pconsul lisias eos ad se accersiri fecit.⁊ q̄ eox sunt noīa q̄ patria.que fortuna inqrere cepit. Sancti martyres dixerūt. Nomina nra sunt cosmas⁊ damianꝰ.⁊ alios tres fratres hēmus quox noīa sunt antimꝰ leontius⁊ euprepius. Patria aūt nra arabia est. Porro fortunā xpiani nesciūt. Jussit ḡ pcōsul.vt frēs suos adducerēt.⁊ sil' ydol' immolarent. Sz cū oino immolare contemnerent.pcepit eos i manibus ⁊ pedibus dire torqri. Cū aūt eiꝰ tormēta deriderent.iussit eos cathena ligari ⁊ in mare pcipitari. Sed statim ab angelo de marī liberant⁊ añ pfidē statuūtur. Qō pses psideraī ait. Per deos magnos maleficijs vincitis. qa tormēta cōtēnitis ⁊ mare sopitis. Docete ergo me hec vra maleficia.⁊ in noie dei adriani seqr vos. Et hoc dicto statim duo demōes affuerūt ⁊ eū grauissime in faciē ceciderūt. Et il le clamans dixit. Depcor vos o bōi viri vt pro me ad dñm vīm oretis. Quibꝰ oratibꝰ ptinuo demōes discesserī. Preses aūt dixit. Videtis q̄r aduersū me dij indignati sūt.qz eos relinq̄re cogitabā. Jam ḡ deos meos vos nō patiar blasphemare. Tunc eos in ignē copiosum iactari pcepit.ȝ tñ eos nil lesit q̄n potius flāma psilijt longe.⁊ multos de astantibꝰ interemit. Jubent ḡ in eculeo suspendi. Sed ab angelo ipos custodiente.fatigatis admodū in cedendo ministris.añ pfidē deponuntur illesi. Tres igr frēs in carcerem fecit recludi ⁊ cosmam et damianū crucifigit⁊ a pplo lapidari.ȝ in suos lapides redibant autores. ⁊ cȝ plurimos vulnerabant. Tunc pses furore repletus eductis tribus fribus ⁊ stantibus iuxta crucem iussit cosmā ⁊ damianū supra crucē a quatuor militibus sagittari. Sagitte vero cōuerse pīmos vulnerabāt.ȝ sctōs martyres non ledebāt. Videns aūt pses in oibꝰ se cōfusum vicȝ ad mortē angustiatꝰ.oēs q̄nq̄ frēs fecit simul decollari. Mēores aūt xpianiꝝ quod dixerat sanctus cosmas ne in vnū sepelirent. cogitabant qūo vellent martyres sepeliri. Et ecce subito camelus aduenit ⁊ humana voce proclamās sanctos in vno loco sepeliri precepit. Passi sūt sub Dyocleciano qui cepit circa annos domini.cclxxxvij. B Rusticus quidam cū post laborez messis in campo aperto ore dormiret. serpens in eius ventrem ingressus est. Euigilans autem cum nihil sentiret domum redijt ⁊ sero facto grauissime torqri se sensit. voces igitur miserabiles emittebat.⁊ sanctos dī cosmā ⁊ damianum in sui auxilium innuocabat Sed cum dolor semper increscerez ad ecclam

sanctox martyx cōfugit t ibidē eo subito dormiente serpens sicut p os eius intrauerat sic exiuit. Vir q̄dā longe pfecturus. sctis martyribus cosme t damiano vxozē suā cōmēdauit. dās ei signuz cui ptinus deberet annuere si aliqñ eā vocaret. Post hoc aūt scies signuz diabolus qō ei maritus dederat se in hominē transfigurauit. t signū viri offerens dixit. Vir tuus ab illa ciuitate me misit ad te vt ducaz te ad eum. At illa adhuc ire formidans ait. Signū quidem agnosco ꝫ q̄ sanctis martyribus cosme t damiano cōmendata sum. super eox altare mihi iura q̄ securā me duces t tunc ptinus pficiscar. Ille aūt ptinuo vt dixerat sibi iurauit. Secuta ergo eū cū ad q̄dā locum secretū venisset. voluit eā de iumēto diabolus p cipitare vt eā occideret. Qō illa sentiēs exclamauit. Deus sanctox cosme t damiani adiuua me. Vobis em̄ credidi t secuta sum eum. Confestim aūt scti cū mltitudine dealbatoruz ibidē affuerūt t eā liberauerūt. Diabolus vo statim euanuit. Et dixerunt ei. Nos sumꝰ cosmas t damianus quox iuramento credidisti. ideoq̄ festinauimus venire in auxilium tibi.

Felix papa attanus sancti gregorij in honore sanctox cosme t damiani nobilem ecclesiā rome construxit. In hac eccia quidam vir sanctis martyribus seruiebat cui cancer vnū crus totum consumpserat. Et ecce dormiente illo. sancti cosmas t damianus deuoto suo apparuerunt. vnguenta t ferramenta secum portātes. Quox vnus alteri dixit. Vbi carnes accipiemus vt abscisa carne putrida locū vacuuz repleamus. Tūc ait alter. In cimiterio sancti petri ad vincula hodie ethiops recens sepultus ē. De illo ergo affer vt huic suppleamus. Et ecce ad cimiterū pperauit t coram mauri attulit. pcidentesq̄ coxā infirmi. loco eiꝰ coxā mauri inseruerūt. t plagaz diligenter vngētes coram infirmi ad corpus mauri mortui detulerūt. Euigilās aūt cuz se sine dolore sensisset. manū ad coxā appoluit t nil lesionis inuenit Apponensq̄ candelam cū in crure nihil mali videret. cogitabat an nō ipse q̄ erat sed aliꝰ alē esset. Rediens autē ad se pre gaudio de lectulo prosilijt t q̄d in somnis viderit et qualit sanatus fuerat oīnibus enarrauit. Qui pciti ad tumulū mauri miserūt. et coxa mauri pcisam t coxā p dicti viri loco illius in tumulo positā repererūt. Passi sunt aūt circa annos domini cclxxx. sub dyocletiano

cxxxix. A

De sancto Foxeo.

Oxseus episcopꝰ cuius hystoriam Beda scripsisse credit. dum omni virtute bonitate polleret ad extremum veniens spiritum emisit. Vidit quoq̄ duos angelos ad se venientes. t eiꝰ aiam deferentes. tertiū vo armatū scuto cādido t gladio fulgureo se pcedētē pspexit. Deinde demōes clamantes audiuit. Precedamus t añ faciez eius bella cōmoueamus. Cuz ḡ precessissent cōuersi iactabant in eū ignita jacula. Sz angelus pcedens scuto ea suscipiebat t ptinus extinguebat. Tūc demones angelis opponētes dixerunt. Otiosos fmones sepe dixit. t iō ille sus nō dz pfrui vita btā. Quibus angeli. Nisi pncipalia vitia cōtra eū ptulerītis ppt mima non pbit. Tunc dixit eis demon. Si iustus t deus hō hic non salnabitur. Scriptuz est em̄ Nisi conuersi fueritis t efficiamini sicut pueri nō intrabitis in regnum celox. Cui angelꝰ excusans ait. Intelligentiam in corde habuit. ꝫ consuetudo hominū concitauit. Cui demon. Sicut accepit malū ex consuetudine. ita accipiat vindictā a supno iudice. Sctūs angelꝰ dixit. Judicemur ante deum. Prelliante angelo aduersarij territi sunt. Tūc demon dixit. Seruus q̄ scit voluntatem dñi sui t non facit plagis vapulabit multis. Cui angelus. Quid.n. iste de dñi sui voluntate nō ipleuit. Et demon Dona iniquox recepit. Cui angelus. Credidit. q̄ vnusq̄sq̄ eorum pniam egisset. Demon dixit. Ante debuit pbare pnie pseuerantiam. t sic fructus suscipere. Angelus rñdit. Judicemur añ deum. Sed demon succubuit. Iterū aūt ad bellandū surrexit dicens. Vsq̄ nūc deum existimabamus veracem q̄ oñe delictum qō in terris nō purgat se in eternū puniturum pmisit. Hic ḡ hō q̄ndā vestē a quodam vsurario recepit. nec de hoc punitus fuit. Vbi est ḡ iusticia dei. Cui āgelus. Silete q̄ occulta dei iudicia ignoratis. cḡdiu em̄ spat pnia comitat hominē diuia miscōia. Demon respōdit. Sz nullꝰ h locꝰ est pnie. Cui angelꝰ. Profundita tē iudicioꝝ dei ignoratis. Erit etem̄. Tūc dyabolꝰ tā graniter eū pcussit vt postmoduz vite restitutus sp pcussiōis vestigiū retineret. Arripiētes em̄ demones vnū de his q̄s in ignibus torq̄bāt ipm̄ in eū iactauerūt q̄ eiꝰ humex maxillāq̄ incēdit. Cognouitq̄ hoiem. q̄ ille erat cuiꝰ vestē accepat. Dixitq̄ angelus. Qō incēdisti arsit te. Si em̄ huiꝰ viri i pctis mortui donū nō accepisses. nec pena i te arderet. Et hāc pcussionē pmittēte deo p receptōe vestimenti illius pcepit. Alē aūt demon dixit. Adhuc restat illi āgusta porta vbi illū supare poterimꝰ Diliges prim tuū sic teipm. Rñdit angelus. Vir iste in prios suos operaꝰ est bona. Aduersarius rñdit. Nō sufficit hoc nisi etiaz sicut teipm dilexerit. Cui angelꝰ. Fructus dilectio-

nis ē bene opart. q; deus reddet vnicuiq; ſm opa ſua. Dixitq; demon. Sz q; ꝟbū de diligē do nō impleuit damnatus erit. Pugnāte turba nephanda. ſancti angeli victores fuerūt. Dixitq; rex demon. Si deus iniquus nō ē. zverbi illius tranſgreſſio ei diſplicet. iſte penaꝝ expers nō erit. Promiſit em̄ ſeculo abrenūciare z ecōtrario ſeculū dilexit ꝯ id quod dictuz eſt. Nolite diligere mūdū neq; ea q̄ i mūdo ſunt. Scūs angelus rūdit. Nō ſibi ea q̄ ſunt ſeculi ſz hoīibus indigentibus diſpenſanda dilexit. Diabolus rūdit. Qualicūq; mō diligaſ ꝯ preceptū diuinū ē. Victis aduerſarijs rurſus diabolus ad callidas cōuertit accuſatōes dicēs. Scriptū ē. Si annūciaueris iniquo iniquitatem ſuā ſanguinē eiꝰ de manu tua requiram. Hic non annūciauit digne pcōzibus pniam. Sanctus angelus rūdit. Nā auditozes deſpiciūt ꝟbū. lingua doctoris loq; ꝓpedit dum videt q; ꝑdicatio audita deſpicitur. Vnō prudētis ē dū nō ē loquēdi tps. noſſe tacere. In oīm ꝟo eōtradictōne demonū ꝓualida nimis extitit pugna. donec iudice dño triūphātibus angelis. deuictiſq; aduerſarijs immenſa claritate vir ſanctus circūfuſus eſt. Vnꝰ autē vt Beda teſtat ex angelis dixit ei. Reſpice mundū. Reſpiciensq; vidit vallem tenebroſam z quatuor ignes in aere aliq̄bus ſpacijs a ſe diſtātes. Dixitq; ei angelus. Hi ſunt quatuor ignes q̄ mūdū ſuccendūt. Vnus ē ignis mēdacij. cū hoc qō abrenūciare diabolo z oibꝰ pompis eiꝰ in bapmo homies ꝓmiſerunt minime implent. Secūdus cupiditatis. cū mōi diuitias amori celeſtiū ꝓponūt. Terciꝰ ē diſſenſionis cū animos ꝓximoꝝ in ſuꝑuacuis rebꝰ offendere non formidāt. Quartꝰ ipietatis. cū infirmiozes expoliare z eis fraudē facere ꝓ nihilo ducūt. Deinde illi ignes appropinquātes i vnuz redacti ſunt. z illi appropinq̄bant. Timēſq; āgelo dixit. Dñe ignis mihi appropinquat. Cui āgelꝰ. Aꝫ nō accēdiſti nō ardebit in te. Ignis ēi. iſte ſm merita opa hoīm ſingulos examinat. Nā ſic̄ corpus ardet ꝓ voluptatē illicitā. ita etiā ardebit ꝓ debitā penā. Tandē ad ꝓpꝛiū reductꝰ ē corpus plāgētibus ꝓpinq̄s q̄ eū mortuū eſſe mabāt. Ille aūt aliquāto tpe ſuꝑuixit z in bonis opibus laudabiliter vitam finiuit.

cxl. A

De ſancto Michaele.

Ichael interpꝛeta
m tur q̄s vt deꝰ. Et quotiēs ſic ait greg. mire virtutis aliq̄d agit michael mitti ꝓhibet. vt ex ipſo actu z noie detur intelligi q; nullus poteſt facere qō facē ꝓualet deꝰ. Et ideireo eidē michaeli multa q̄ ſunt mire virtutis attribuuntur. Ipſe em̄ vt daniel atteſtat in tpe antixpi ꝓſurget z ꝓ electis tanq̄ defenſoꝝ z ꝓtector aſtabit. Ipſe cum dracone z angelis eius pugnauit z ipm̄ de celo eiſciēs victoriam fecit magnā. Ipſe cuz diabolo de moyſi corpe altricatus ē eo q; diabolus eius corpus ꝓdere voluit vt ipm̄ ꝓ deo iudeoꝝ pplus adoraret. Ipſe ſcōꝝ aias recipit z in padiſum exultationis pduc̄it. Ipſe olim ꝓnceps fuit ſinagoge ſz nūc ꝓſtitutus ē a dño in principem eccīe. Ipſe vt dī plagas egyptijs intulit. mare rubꝝ diuiſit. pplm̄ p deſertū duxit z in terrā ꝓmiſſionis introduxit. Ipſe inē ſcōꝝ acies angeloꝝ ſignifer xpi hr. Ipſe ad dñi impiū antixpm̄ exūtem in monte oliueti prepotenter occidet. In voce ipſius archāgeli michaelis mortui reſurgēt. Ipſe crucem clauos lāceā z coronam ſpineam in die iudicij ꝓſentabit. H

Ichaelis archāgeli ſacra ſolennitas dī
m apparitio. dedicatio. victoria. z memoria. Apparitio aūt ipiꝰ angeli mltiplex ē. Prima qua in monte gargano apparuit. In apulia nāq; eſt q̄dā mons noie garganus. iuxta ciuitatē q̄ dī ſipōtꝰ. Anno āt dñi. cccxc. i ꝑdicta vrbe ſiponto erat q̄dam vir noie garganus q̄ ſm q̄ſdā libros a monte illo nomen accepat. Vel a q̄ mons ille nomē accepat. Qui ouiū z boū infinita multitudine pollebat. Cū aūt circa ꝑdicti mōtis latera paſcerentur cōtigit q̄ndā thaurū alios relinq̄re z verticē mōtis cōſcendere. Cū domū alijs redeūtibus non rediſſet. collecta dñs multitudie famuloꝝ p deuia q̄q; requirēs. ipm̄ tandē in vtice mōtis iuxta oſtiū cuiuſdā ſpelunce inuenit. Permotꝰ itaq; cur ſolitagus incederet. mox i ipm̄ ſagitam toxicatā direxit. Sz ſtatim velut a vēto retorta ipm̄ q̄ fecerat repcuſſit. Turbati ſup h̄ ciues. epm̄ adeūt z ſup re tā ſtupēda ipm̄ req̄rt. Qui triduanū ieiuniū eis indixit. z a deo q̄rēdū eſſe admonuit. Quo pacto. ſ. mich. epō apparuit dicēs. Sciatis hominem illū volūtate mea ſuo telo eſſe pcuſſum. Ego em̄ ſum mich. archāgelꝰ q̄ locū hūc in terris incolere tutūq; ſeruare ſtatuēs. hoc volui ꝓbare indicio ipſius me loci inſpectorē eſſe atq; cuſtodē. Statimq; epūs atq; ciues cū ꝓceſſione locū adeūt. z igredi nō ꝓſumētes. oꝛoni ꝓ foꝛibꝰ iſiſtūt. Sed apparitio ē q̄ circa ānū dñi. occc. accidiſſe deſcribit. Naz in loco q̄ tūba dī iuxta mare. vj. milibus ab vrbe abꝛacenſi michael epō ꝑdicte ciuitatis appuit iubēs vt in ꝑdicto loco eccīam cōſtrueret. z ſic̄ fit in mōte gargano. ita z ibi in meōriā. s. micha. archangeli celebraret. Cū āt epūs de loco in q̄ eccīam conſtrueret dubitaret ab ipo edocet. vt ibi cōſtrui eā faceret vbi thaurū a latronibus abſconditū inueniret. Iterūq;

de loci amplitudine dubitans tubek modus i amplitudine statuere quantū videret thaurū in circuitu pedibus ptriuisse. Due aūt rupes ibidē erant qs nullaten⁹ vtus hūana mouere poterat. Tūc mich. cuidā viro apparuit. preci piens vt ad pdictū locū accedat t ipas rupes remoueat. Quo accedente tā facile rupes mo uit vt nihil habere pōderis viderent. Edifica ta igit ibidem eccia de monte gargano ptem pallij qō. s. michael sup altare posuit. et partes marmoris sup ā stetit ad suā eccīam detulerūt Cū vo ibidē aq penurīā pateret. monitu ange li. qōdā foramen in qdam saxo durissimo fece rūt. t tanta aquax copia ptinus emanauit. vt vsq nūc eius būficio copiosius sustententur. Hec aūt apparitio in predicto loco. xvij. Kal. nouēbris solenniter celebrat. In eodē aūt lo co qōdā memoria dignū cōtigisse refert miracu lū. Ille em mons vndiq occeano cingitur. z bis in die. s. micha. iter prebens populo ape ritur. Cū ergo copiosa turba ad eccīam perge ret. contigit t qndā mulierē grauidā vicinaq partui secuz ire. Et ecce magno impetu vnda rediit. t oīs turba timore concussa ad littus fugit. sola aūt mulier pregnans fugere nō va luit. z a marinis fluctib⁹ capta fuit. At micha el archangel⁹ mulierē seruauit illesam ita etiā q in medio pelagi filiū ptriuit. quez in vnis suscipiens lactauit. t mari iterq sibi iter prebē te cū puero leta exiuit. ¶ Tercia apparitō est que rome tempe gregorij pape legitur acci disse. Nam dū idem grego. papa ppter pestem inguinariā letanias maiores instituisset t de note p salute ppli exoraret. vidit sup castrum qō olim memoria adriani dicebatur angelus dñi q gladiū cruentatū tergebat t in vaginam mittebat. Dñs sanctus grego. intelligens pces a dño exaudītas. eccīam in honorem angelox ibidem construxit. Dñs t castrū illud vsq nūc castrū sancti angeli vocat. Hec aūt apparitio cū illa qua in monte gargano apparuit cuz si pontanis victoriam dedit. viij. ydus maij cele brat. Quarta apparitio ē q cōsistit in ierar chijs ipox angelox. Nam prima ierarchia dī epiphania. i. supior apparitio. media dī yper phania. i. media apparitio. vltima dī ypopha nia. i. inferior apparitio. Et dicitur ierarchia a ierar qō est sacrū t archos princeps quasi sa cer principatus. Queliber aūt ierarchia conti net tres ordines. Nā supior continet seraphin cherubin t thronos. Media ptinet fm assig nationē dyonisij dñationes vtutes t ptates. Vl tima ptinet fm assigtōem eiusdē principatus ar changelos t āgelos. Et hox ordiatio t dispositio pt videri p sile in trenis ptatib⁹. Nam mi nistrox q sunt sb vno rege. qdā opant immedia te circa psonā regis. sic cubicularij cōsiliarij t assessores. Silles his sunt ordies prime ierar chie. Quidā vo hūt officia ad regimen regni i cōi. nō deputati huic vel illi pincie. vt princi pes militie t iudices curie. Similes his sunt ordines secūde ierarchie. Quidam vo pponū tur ad regimē alicuius ptis regni. vt ppositi t baliui t hmōi minores officiales. Et his simi les sunt ordines tercie ierarchie Tres igitur ordines pme ierachie accipiūtur inquātū deo assistūt t ad ipm conuertūtur. Ad hec tria ne cessaria sunt. s. summa dilectio. t h ēxtū ad or dinē seraphin qō interpraī ardētes. Perfecta cognitio. t h ēxtū ad cherubin qō interpratur plenitudo scie. Perpetua cōphensio siue frui tio. t h ēxtū ad thronos. qō interpraī sedes. q in eis sedet deus t qescit. dū eos in se qescere facit. Tres aūt ordines medie ierarchie accipi unt inq̄ntū hūt esse t regere vniuersitatē ho minū in cōi. Hoc aūt regimē cōsistit in trib⁹. Primo in psidendo siue impando. t hoc ptinet ad ordinē dñationū ad quē spectat alijs in feriorib⁹ preesse t eos i oīb⁹ ministerijs di uinis dirigere. ac eis oia ipare. Qō innuitur Zach. v. vbi vn⁹ angel⁹ alteri dixit. Curre t lo q̄re ad puerū istū dicens tc. Secūdo in opan do. t h ptinet ad ordinez vtutū. qbus nihil est impossibile exeq qō impaī. q eis datū ē posse supposita difficilia ad diuinū ministerū pertinē tia. t ideo attribuit eis miracula facere. Tercō in arcendo. vt. s. impedientia t infestātia arce anī. t h ptinet ad ordinē ptātū. q hūt coercere cōtrarias ptates qō signatū est Thob. viij. vbi dī q raphael religauit demoniū in deserto su periorīs egipti. Tres vo ordines vltime ierar chie accipiūtur fm qō hūt regimē determina tū t limitatū. Quidā em eox presunt vni pro uincie. Hi sunt de ordine pncipatus. sic erat pnceps psax q erat psis. de q habet Dañ. x. Quidā vo deputati sunt ad regimē multitu dinis. vtputa vnius ciuitatis. Et hi dicūtur ar changeli. Quidā vo ad regimē psone singula ris. Et hi dicūtur angeli. Dñs t dicūt minima nūciare ex eo q eox ministerū ad vnū hoiem limitatur. archangeli vo dicūt maiora nūcia re. q bonū vnius multitudinis dignius ē q̄ bo nū vnius hois. In assignatōe aūt ordinū pri me ierarchie grego. t berñ. cū dyonisio cōcor dant. q accipit penes eox fruitionē q cōsistit in feruenti dilectōne q ad seraphin. profunda cognitōe q ad cherubin. ppetua retentōe quo ad thronos. Sed i assignatōne medie t vltime duobus ordinibus. s. principatu t virtute dis sentire videntur. grego. em t berñ. aliam consi deratōem habuerūt. put. s. media ierarchia ac cipit penes platōem. vltia penes ministratōem.

Prelatio autē in angelis triplex est. Presunt em angeli angelicis spiritib9:z ibi dñatões dicunt. Presunt etiā angeli bonis hoib9:z hi dicunt pncipat9. Presunt demōib9:z hi dicunt ptātes. Et ordo z grad9 dignitatis in his patz. Ministeriū aūt triplex ē. q̄ddā qō ꝓsistit i opādo. quoddā in docēdo. aut maiora aut minora Primū est virtutū. secūdū archangelox. tertium angelox. ¶ Quita apparitio est de q̄ legit in hysioria triptita. Naz iuxta cōstantinopolim ē quidā loc9 vbi olim dea vesta colebat. ꝫ nūc ecclesia in honorē sancti michaelis fabri cata est: qui etiā locus michaeliū nūcupat. Cū igitur quēdaz nomie aquilinū ardentissima febris rubeis coloꝛib9 mota cōphendisset: estu anti poculū medici dederūt: qō euomuit adeo vt postmodum quicq̄d comederet vel biberet euomeret. Dum autem iam morti vicinus esset: ad locum hūc se duci fecit: credens se illic aut mori: aut lāguore priuari. Cui michael apparens dixit vt cōfectionem sibi ex melle z vino z pipere faceret: et oīa que comederet ibi intingeret: z sic plenam sanitatem recipet. Qō cum fecisset plene liberatus est. Cum tamē fm medicine rationem cōtrarium esse videatur calida pocula colericis exhibere. Hec in hystoria tripartita. Secundo dicit victoria. Multiplex autez victoria ipsius archangeli michaelis z angelorum inuenitur. Prima est quā archangelus michael predictis sypōtanis hoc modo pstitit. Post aliquod em tēpus ab inuento loco neapolite adhuc gentiles cōtra sypontanos z beneuētanos: q̄ q̄gginta milib9 a sypōto distāt: ordinato exercitu bellare ceperūt. Qui de epi cōsilio triduo inducias petierunt. vt ieiunio triduano vacarent: z patronū suum michaelem in sui auxiliū implorarent. Tertia autē nocte michael epo apparet: ꝓces dicit exauditas victoriam ꝓmittit affuturaz: quarta die hoza iubet hostibus occurrendū. Quib9 occurrētibus mons garganꝰ imenso tremore cōcutitur. fulgura quoq̄ crebra volāt: z caligo tenebrosa totū mōtis cacumē obduxit: ita vt. dc. viri de aduersarijs tā ex ferro hostilū q̄ ex sagittis igneis iterirēt. Reliq̄ vo virtute archāgeli ꝓra idolatrie reliq̄runt errorē: et ꝓtinuo colla xp̄iane fidei sbmiserūt. Scōa victoria ē quā michael archāgel9 obtinuit: qñ draconē. i. lucifer ū cū oib9 suis seq̄cib9 de celo expulit. de q̄ ex ponit illud qō habet i Apoc. Factū ē plīū magnū i celo michael ꝛc. Cū em lucifer dei eḡlita tē appetisset: archāgel9 celestis exercit9 signifer michael aduenīēs: ipm lucifer cū suis seq̄cib9 ō celo expulit: z i hūc aerē caliginosū vsq̄ i diē iudicij retrusit. Nō ei ꝓmissū ē eis i celo hītare siue i supiori pte aeris q̄ loc9 clar9 z amen9 ē. nec in terra nobiscū ne nimis nos infestarēt. ꝫ i aere inf celū z ērā vt dū supi9 respiciūt z videt gloriā quā amiserūt. inde dolorē habebāt. z dū inferi9 respicūt. z videt hoies illuc ascēdere vnō ipi cecidert. inde inuidia frequēt torq̄nt. Frequenf tū ex diuia dispēsatiōe ad nr̄m exercitiū ad nos descēdit. Dū sic aliq̄b9 viris sctis mōstratū est. frequenf circa nos volitāt sic muscе Innūerabiles ei sunt z velut muscе totū aerez repleucrūt. Dū dicit haymo. vt pbi dixerūt et doctores nr̄i opinanf. aer iste ita plen9 ē demonib9 z malignis spiritib9 sic radi9 sol minutissimis puluisculis. Licet aūt tot sint tū iuxta sē tentiā origenis eox exercit9 minuf cū eos vincim9 ita vt q̄ ab aliq̄ sctō viro victus fuerit deinceps ille de illo vicio de q̄ victus est ipm nō valeat temptare. Tertia victoria ē quā angeli q̄ttidie demonib9 obtinent dū p nobis ptra eos pugnantes ab eox tēptatōe nos liberāt. Tribus aūt modis ab ipox tēptatiōe nos liberant. Primo ptātē demonis refrenando. Apoc. xx. de angelo q̄ demonē ligauit z in abyssū misit. z Thob. viij. de diabolo i deserto supiori religato. Hoc eni religatio nihil aliud est q̄ ptātis ei9 refrenatio. Scōo concupiscētiā refrigerando. Qō significatū est. Geñ. xxxij. vbi dr q̄ angelus tetigit neruū iacob z stati emarcuit. Tertio memoriā dñice passiōis nr̄is mētib9 imprimēdo. Hoc significatū ē apoc. vij. vbi dr. Nolite nocere terre mari nec arboꝛib9 q̄libz ꝛc. Itē Ezech. ix. Signa thau in frontes viroꝝ gemētiū. Thau ei lra ad modū crucis est facta. Et q̄ hoc signati sunt nō timent angelū ꝓcussorem. Dū ibidē dr. Sup quē videris thau nō occidas. Quarta victoria est quā archangel9 michael de antixpo habitur9 est qñ ipm occidet. Tunc ei michael princeps magn9 vt dr Dañ. xij. surget z p electis tanq̄ aditor z ꝓtector ptra antixpm fortit stabit. Deinde antixps vt dicit glo. Apoc. xiij. sup illud. vidi vnū de capitib9 ei9 occisum ꝛc. mortuū se finget. z p triduum latens postea apparebit dicens se suscitatū. arteq̄ magica ferentib9 eū demonib9 in aere ascendet. z vniuerf mirantib9 adorabūt eū. Tandē in montē olineti ascendēs. vt dicit glosa. sup illud. ij. Thes. ij. quē dñs ihs interficiet ꝛc. dū stabit in papilione z in solio suo i illo loco ptra quē dñs ascendit. michael aduenīēs ipsum interficiet. De quo prelio z victoria intelligit fm greg. illud qō dr Apoc. xij. Factuz est plium magnū in celo michael ꝛc. Illud enim ꝓbum de triplici plio michaelis intelligit. scz de plio qō habuit cū lucifero cuz ipm de celo repulit. z de plio quod cum demonib9 habet nos infestantibus. et de isto. ¶ Tertio hec solennitas dr dedicatio ex eo q̄ hac die prędi-

erum locū in monte gargano a se dedicatū fuisse michael archangel⁹ reuelauit. Reuersi eñ sypontani a cede aduersarioꝝ tã magnifica potiti victoria: adhuc dubitare ceperūt vtruꝝ pdictum locū ingredi vel dedicare deberent. Tūc epus super his duxit papam pelagiū cōsulendum. qui respōdit dicens. Si homo illaꝝ ecclesiam dedicare deberet: hoc maxime die quo victoria data ē fieri oporteret. si vo aliter sctō michaeli placuerit: ab ipso ē sup hoc e⁹ reqrēda volūtas. Instātib⁹ igit papa ꝛ epo cū ciuib⁹ triduano ieiunio michael i hac die apparuit epo dicēs. Non est op⁹ vobis quā ego edificaui dedicare ecclesiā. ipse eñ q pdidi dedicaui. Precepitq vt die seqnti locū cū ppło ingrediēs ipm pcib⁹ frequētarēt: ꝛ se spālē suū patronū sentirent. Deditq ei pdicte dedicatiōis signū: vt. s. ab oriēte p posterulā ascenderēt: ꝛ ibidē vestigia bois impssa marmori inuenirēt. Mane igitur epus ꝛ vniuersus ppłus ad locū veniūt. et introgrediētes criptā magnā tria altaria inuenerūt. quoꝝ duo in australi parte posita erant tertiū vo in occidētali venerandū quidē ꝛ rubeo pallio circūtectū. Celebratis igit ibidē missarū solēnijs cū sacrā cōionē singli accepissent: oēs ad ppria cū imēso gaudio redierūt. Epus autē ibidē sacerdotes ꝛ clericos delegauit qui ingter diuinū officiū celebrarēt. In cadez spelūca aqua lucida ꝛ nimiū dulcis emanat: qua post cōionē popul⁹ potat ꝛ diuerse egritudines sanant. Tunc sum⁹ pontifex his auditis hunc diem in honore sancti michaelis ꝛ omniū beatoꝝ spirituū p totū orbē vniuersalr statuit celebrandū. Quarto hec solēnitas dr memoria sancti michaelis. in q̄ tñ solēnitate oim angelorum memoriā agimus: ꝛ oēs generalr honorare mus. Decet nāq nos eisdē laudē ꝛ honorē impendere multiplici rōe. Ipsi eñ sunt custodes nostri. ministratores nri. frēs ꝛ cōcines nostri. aiaꝝ nrāꝝ in celū portitores. orōnū nrāꝝ apud deū repātatores. regis eterni nobilissimi milites. ꝛ tribulatoꝝ psolatores. Primo igr debem⁹ eos honorare qz sunt custodes nri. Cuilibet eñ boi dant duo angeli. vn⁹ malus ad exercitiū. ali⁹ bon⁹ ad custodiendū. Custodia eñ boni angeli deputat hoi ꝛ in natiuitate ꝛ i vtero: ꝛ statim post natiuitatē ex vtero. ꝛ semp est cū ipo iam adulto. In hoc eñ triplici statu necessaria est boni custodia angelica. Nā dū parvulus adhuc est in vtero pōt interimi ꝛ dānari. dum est extra vterū ante adultā etatē potest a baptismate impediri. dum est in adulta etate pt ad diuersa pctā ptrahi. Diabol⁹ eñ i hoie adulto rōez seducit p astutias volūtatē allicit p blādicias. vtutē oppimit p violētiā. ió necesse fuit vt bonus angelus eidem ad custdodiā deputet vt hoiem erudiat ꝛ dirigat ptra fallacias. exhorter ꝛ incitet ad bonū ptra blādicias. ꝛ defendat ab oppssione ptra violētiā. Effect⁹ aūt angelice custodie in hoie q̄druplex assignari pōt. Prim⁹ est vt ꝓficiat anima in bonū gre. Et h facit angelus in anima trib⁹ modis. Prio oē impedimētū ad bonū remouendo. Hoc sigtū est. Exo. xij. vbi angel⁹ pcussit pmogenita egypti. Scdo pigriciā excitādo. Qđ sigtū ē Zach. iiij. vbi dr. Angelus dñi excitauit me q̄si hoiez q excitat a somno. Tertio in via pnie ducēdo ꝛ reducendo. Qđ sigtū est Thob. v. in angelo q eū duxit ꝛ reduxit. Scdo est vt nō cadat in malū culpe. Et hoc facit angelus trib⁹ modis Primo impediendo pctm futuꝝ ne fiat. Hoc signatū est Numeri. xxij. in balaā q ad maledicendū isrl pgens ab angelo impedit⁹ est. Secūdo increpando pctm vt ab eo qs recedat. Hoc signatū est Judith. xj. vbi cū angelus filios isrl de puaricatione increpassent ipsi elenauerunt vocem ꝛ fleuerunt. Tercio violentiā q̄si inferēdo vt a pñti pctō eripiat. Hoc signatū ē in violentia eductione loth ꝛ vxoris ei⁹ de sodomis. id ē de pctī cōsuetudine. Terti⁹ effectus ē si cadat q postmodū resurgat. Et h facit angel⁹ tribus modis. Primo mouendo ad ptritionē Hoc signatū est Thob. xj. vbi ad documentū angeli de felle p qđ intelligit ptritio liniuit patri oculos scz cordis. Scdo purgādo labia ad pfessionē. Qđ signat Isa. vj. vbi p angelū labia isaie purgant. Tertio gaudendo ad satisfactionē. Luc. xv. dr q malus gaud⁹ est in ce. sup vno pec ꝛc. Quart⁹ effect⁹ est ne totiens vl in tot mala cadat. q̄tiens vel ad quot diabol⁹ incitat. Et hoc facit trib⁹ modis. scz ptātem demonis refrenando. cōcupiscentiā debilitando ꝛ memoriā dulce passiōis nostris mentib⁹ imprimendo. De q̄bus supra dictū est. ℣ Secundo debem⁹ eos honorare. qz sunt ministratores nostri. Oēs eñ sicut dr Heb. j. sunt administratorij spūs. Oēs eñ ꝓpter nos mittuntur. qz superiores ad medios. medij ad infimos. infimi mittunt ad nos. Hec aūt missio cōpetit bonitati diuine. In hoc eñ manifestat diuina bonitas. q̄ntum nostram salutē diligat. duz nobilissimos spūs qui ei intima caritate iungunt dirigit ꝛ transmittit ad pcurandū salutē nostram. Scdo caritati angelice. Cum eñ caritatis ardentis sit maxime desiderare aliorum salutem. ob quā etiā dixit Isa. ecce ego domine mitte me. ꝛ angeli possunt nos iuuare. p eo q vident nos suo auxilio indigere. ꝛ malos angelos nos impugnare. ió q ad nos mittuntur lex exigit angelice caritatis. Tertio humane indigentie. Mittunt ei boni angeli ad iflāmā dū affectū ad amorē. Dū in figuraꝝ b⁹ legunt

missi fuisse in curru igneo. Secūdo ad illuminandū intellectū ad cognitionē. Hoc signatū est Apoc. x. in angelo q̄ habebat librū aptū in manu sua. Tertio ad corroborādū in nobis oē impfectū vsq; i finē. Hoc signatū est. iij. Reg. xix. vbi angel⁹ portauit helye panē subcinericium ⁊ vas aq̄. ⁊ comedit ⁊ ambulauit i fortitudine cibi illi⁹ vsq; ad montē dei oreb. Tertio honorādi sunt: qz ipi sunt fratres ⁊ pcives nri. Dēs em̄ electi assumunt ad ordines angelor. q̄dā ad supiores. q̄dā ad inferiores. q̄dā ad medios p diuersitate suor meritor: licz btā virgo sup oēs sit. qđ btūs Greg. i omel. insinuare videt. Nā vt ait: sūt nonnulli q̄ qua captūr: ꝯ tñ b ānūciare frib⁹ nō desistūt. isti i angelor numero currūt. Et sunt q̄ secretor celestiū sūma ⁊ ca pere ꝑualēt ⁊ nūciare. hi cū archāgelis. Et sunt q̄ mira faciūt signa ⁊ valēter opant. ⁊ hi cū virtutib⁹. Et sunt q̄ malignos spūs virtute orōis ⁊ vi accepte ptātis fugāt. ⁊ hi cū ptātib⁹. Et sūt q̄ acceptis virtutib⁹ elector merita trāscendūt ⁊ electis fratrib⁹ pncipant. ⁊ hi cuz pncipatib⁹ meritū sortiunt. Et sunt qui sic in semetipis oibus vitijs dñant vt ipo iure mūdicie dij int̄ homines vocent. vñ ad moysen dr. Ecce cōstitui te deū pharaonis. Et hi cū dñatōib⁹. Et sunt in quibus velut in throno suo dñs p̄sidēs aliorz facta examiat. p quos dū sancta ecclesia regit: plerūq; de suis quibusdā infirmis actibus alij electi iudicant. ⁊ hi cū thronis. Et sunt qui dei ⁊ pximi charitate amplius ceteris pleni sunt. ⁊ hi meritor suor sorte inter cherubin numerum acceperūt. qz cherubin plenitudo legis est charitas. Et sunt qui supne cōtemplatōis amore accensi in solo cōditoris sui desiderio anhelāt. nihil iam in hoc mūdo cupiūt. solo eternitatis amore pascunt. terrena queq; abijciūt. cuncta temporalia mēte trāscendūt. amāt ⁊ ardēt: atq; ipo suo ardore requiescūt. amādo ardent. loquendo accendūt. ⁊ quoscūq; verbo tāgūt: ardere p tinus in dei amore faciūt. Quo isti: nisi int̄ seraphin numerū sortē sue vocatōis acceperūt: Hec Grego. Quarto honorādi sunt: qz ipsi sunt animarū nostrar in celū portitores. Et b faciūt triplici modo. Primo viam ꝑparando. Malach. iij. Ecce ego mitto angelū meū qui ꝑparabit viam ante faciem meā. Secūdo q̄ viam ꝑparatam in celum baiulādo. Exō. xxiij. Ecce ego mitto angelū meum qui te custodiet in via: ⁊ iducat te in terram quam p̄misi patribus tuis. Tertio in celo collocando. Luc. xvj. Factum est vt morer̄etur mendicus ⁊ portaretur ab angelis in sinuz abrahe. ¶ Quinto honorādi sunt: qz ipsi sunt orationū nostrarum apud deum repsentatores. Ipsi nanq; primo orōes nr̄as deo repñtat. Thob. xij. quādo orabas cū lacrimis ⁊ sepeliebas mortuos. ego obtuli orationē tuā dño. Secundo ibidē p nob allegant. Job. xxxiij. Si fuerit p eo angel⁹ loquens vnus de milib⁹ vt annunciet hois equitatem miserebitur ei⁹ ꝛc. Itē Zach. j. Et respōdit angelus domini ⁊ dixit. Dñe exercituū vsq; quo non misereberis hierl̄m ⁊ vrbiū iuda q̄ bus iratus es. iste iam septuagesim⁹ ann⁹ est. Tercio dei sententiam nobis renūciant. Dan. ix. vbi dr q̄ gabriel ad eū volans dixit. Ab exordio ꝑcuz tuar egressus est fmo. glo. i. sntia a deo. Et sequit. Ego aūt veni vt indicarē tibi q̄ vir desideriorū es. De his tribus dicit Bern. super Cañ. Discurrit angelus medi⁹ inter dilectum ⁊ dilectam. vota offerens referens dona excitat istam. placat illū. Sexto honorandi sunt. qz ipsi sunt regis eterni nobilissimi milites fm qđ dr Job. xxv. Numq̄d est numerus militum eius. Sicut aūt videm⁹ in militibus alicuius regis q̄ quidā eor sp in aula regia cōmorantur ⁊ regē associant. ⁊ ad eius honorem ⁊ solatiū cantāt. q̄dam aūt ciuitates ⁊ castella regni custodiunt. q̄dam vo regis inimicos expugnant. Ita ⁊ hor militū xpi. quidā in aula regia. s. in celo empireo semp regem regū associant. ⁊ ad eius honorem cantica leticie ⁊ gl'ie sp cantant dicētes. Sanct⁹ sctūs sctūs ꝛc. Itē Bñdictio ⁊ claritas ⁊ sapia ꝛc. Apoc. vij. Alij aūt custodiunt ciuitates. suburbana. villas et castra. illi scz qui nobis sunt ad custodiam deputati. custodientes statum vginū. cōtinentiū cōiugatorū ⁊ castra religionū. Isa. xij. Super muros tuos hierl̄m cōstitui custodes ꝛc. Alij vo dei inimicos. i. demōes expugnant. Apoc. xij. Factuz est ꝓlium magnū in celo. i. fm vnā expositionem in eccl'ia militanti. Michael et angeli eius ꝓeliabāt cum draccone. Septimor vltimo honorandi sunt qz ipsi sunt tribulator ꝓsolatores. Zach. j. Angelus qui loquebat in me vba bona ⁊ consolatoria. Itē Tho. v. Fortī animo esto ꝛc. Et hoc faciunt tribus modis. Primo cōfortando ⁊ roborādo. Dan. x. Vbi cū daniel corruisset tetigit eum angel⁹ dicens. Noli timere. pax tibi. ⁊ cōfortare ⁊ esto robustus. Secūdo ab impatientia cōseruādo Psal. Angelis suis mandauit de te. in manibus portabūt te ꝛc. Tertio ipam tribulationē refrigerando ⁊ minuendo. Et hoc signatur. Dan. iij. vbi angelus dñi cum tribus pueris in fornacem descendit. ⁊ fecit medium fornacis q̄si ventū roris flantem. cxlj. A

De sancto Hieronymo.

Jeronymus dicit a

b gera qđ est sctūm ⁊ nem⁹ q̄si sctūm ne-

mus: vel noma qō est lex. Vñ dī in legēda sua q̄ Hieronym⁹ interp̄tat sacra lex. Fuit em̄ sanctus. i. firm⁹. vel mūdus, vel sanguīe tinct⁹. vel vsui sacro deputatus, sicut vasa tēpli dicebant sancta: q; sacro vsui deputata. Fuit em̄ sc̄us. i. firm⁹ in bono ope ꝓpter ꝓfectionē tēptationē. Dicit ꝛ nem⁹ a nemore: vbi aliq̄ conuersat⁹ fuit: ꝛ lex ꝓpter regularē disciplinā qua monachos suos docuit: vel q; sacrā legē expo suit ꝛ interp̄tat⁹ fuit. Hieronym⁹ etiā interp̄tatur visio pulcritudinis: vel dijudicās locutones. Est āt q̄ntuplex pulcritudo. Prima ē spūalis q̄ est in aia. Secūda moralis: q̄ cōsistit in honestate mox. Tertia intellectualis: q̄ est pulcritudo angelica. Quarta supsubstātialis: q̄ ē diuina. Quinta celestis: q̄ est sāctox in patria. Hāc q̄ntuplicē pulcritudinē hieronym⁹ in se vidit ꝛ habuit. Nā habuit spūalē in virtutū varietate: moralē in vite honestate. intellectualez in excellēti puritate. supsubstantialē in ardenti charitate. celestē in eterna vel in excellēti claritate. Dijudicauit etiā locutōes siue verba taz sua q̄ alioꝝ. sua examīate ꝓferēdo: alioꝝ vera cōfirmando. falsa cōfutando: dubia vo exponendo.

B

b Jeronym⁹ Eusebij viri nobilis filius ab oppido stridonis quod dalmacie ꝛ pānonie cōfinia tenet: extitit oziūdus. Hic adhuc iuuenis romā adijt: ꝛ lr̄is grecis ꝛ latinis et hebraicis plene eruditus est. In arte grāmatica donatū habuit ꝓceptorē. In rhetorica autē victorinū oratorē. In scripturis autē diuinis exercitabat die ac nocte: et inde hausit auide q̄ postmodū effudit abūde. Quodam vo tpe (sicut ipe in epla ad Eustochiū phibet) cū de die tullij ꝛ de nocte platonē auide legeret: eo q; sermo incultus sibi in libris ꝓphetic̄is non placeret: circa mediā q̄dragesimā taz subita ꝛ ardēti febre corripit: vt toto frigescēte iam corpe vitalis calor in solo pectore palpitaret. Dum ergo exequie funeris pararentur subito ad tribunal iudicis trahit̄: ꝛ interrogat⁹ cuius cōditionis eēt: christianū se esse libere profitetur. Ad quez iudex. Mentiris inquit. ciceronianus es: non christianus. vbi enim est thesaurus tu⁹: ibi ē ꝛ cor tuum. At hieronym⁹ obmutuit: ꝛ continuo ipsum iudex durissime cedi iussit. Tunc exclamauit et dixit. Miserere mei domine: miserere mei. Tunc qui astabant precabātur iudicem: vt veniam tribueret adolescenti. ipe enim iurare cedit ac dicere. Domine si vnq̄ habuero codices seculares: si legero te negabo. In h̄ igit iuramēti ꝓba dimiss⁹ subito reuiuiscit. Tunc lacrimis totū se inuenit ꝓfusum. ꝛ ex ꝓbrib⁹ q̄ ante tribunal suscepat scapulas terribiliter repperit liuiētes. Tanto autem studio libros diuinos legit extunc. quāto libros gentiliū vnq̄ legerat. Dū aūt eēt annox xxix. in romana eccl̄ia cardinalis p̄sbr ordinatus est. Mortuo aūt liberio papa. Hiero. dignus summo sacerdotio ab oibus acclamat. ꝟ dum q̄rundā clericoꝝ ꝛ monachoꝝ lasciuiam increparet. illi nimiū indignati ei insidias pauerunt. ꝟ ꝛ p vestē mulierē vt ait iobes beleth ꝛ Vincenti⁹ ab eis turpit̄ est derisus. Nā cum Hiero. ad matutinas solito more surgēt. vestē mulieris quā emuli iuxta lectū posuerāt repperit. suāq; esse credens induit ꝛ in eccl̄iam sic ꝓcessit. Hoc aūt emuli faciebant. vt mulierem habere in thalamo crederet. Q̄ ille videns. tante eox vesanie locum dedit. ꝛ ad gregoriū nazanzenū cōstantinopolitane vrb̄ epm̄ puenit. Postq; aūt ab ipo sacras lr̄as didicit in heremū ꝓperauit vbi ꝓ xpo q̄nta sustinuerit ipe ad eustochiū narrat dicens. Quotiens in heremo cōstitut⁹ ꝛ in illa vasta solitudine q̄ exusta solis ardoribus horridū monachis p̄stat habitac̄m putaui me romanis delicijs interesse. Horrebāt sacco mēbra deformia. squalida cutis situm ethiopice carnis adduxerat. quotidie lacrime. q̄tidie gemitus. ꝛ si q̄n̄ repugnātem somn⁹ imminens opp̄ssisset. nuda humo vix ossa herentia collidebā. De cibis ꝛ potu taceo cū etiā languētes monachi etiā aqua vix frigida vtant. ꝛ coctū aliq̄d accepisse luxuria sit ꝛ dū scorpionū tantū essem soci⁹ ꝛ feraꝝ sepe choreis intererā puellaꝝ. ꝛ in frigido corpore ꝛ carne p̄mortua sola libidinū incendia pullulabant. Itaq; cōtinuo flebam ꝛ repugnātem carnem hebdomadaꝝ inedia subigebam Diem crebro ꝓiunxi cū nocte. nec p̄a pectoris cessabam ꝓbrib⁹ q̄ a dño tranq̄llitas rederet. Ipam q̄z cellulā meā q̄ cogitationū cō scientiā p̄timescebā. ꝛ mihi iratus ꝛ rigid⁹ sol⁹ deserta penetrabam. Et vt mihi testis est dñs. post multas lacrimas nōnunq̄ videbar mihi interesse agminibus angeloꝝ. Per quadriennīū igit ibidē pnia sic pacta ad bethleem oppidū remeauit. Vbi q̄si domesticū animal apō p̄sepe dñi sese obtulit p̄mansurū. Bibliothecaz aūt suā quā summo studio sibi ꝓciderat clausam. altoscz libros itex relegens diem ieiunus ducebat ad vespex. Multos aūt ibidē discipulos coadunans in sancto ꝓposito ꝛ translatione scripturaꝝ. xv. annis ꝛ sex mēsib⁹ desudauit ꝛ vsq; ad finē vite vgo p̄mansit. Iz aūt i hac legenda dicat q̄ semp vgo fuerit. ipse tñ de se ita scribit ad pāmachiū. Virginitatē in celo p̄fero. non quia habeo. Tantaq; lassitudine fati

gatus est: vt in stratu suo sacēs funiculo ad tra
bē suspēso supin⁹ manib⁹ se leuaret. vt. s. officiū
monasterij, put poterat exhiberet. ¶ Qua
dam vo die aduespascēte cū hieronym⁹ cū frī
bus ad sacrā lectionez audiēdū sederet: subito
leo quidā claudicās monasteriū ingressus est.
Quo viso cū ceteri frēs fugerēt: hieronym⁹ ei
q̄si hospiti obuiauit. Leo igit dū pedē lesuz si
bi oñderet: vocatis frīb⁹ pedes sibi p̄cepit ab
luī: z diligēter ei⁹ plagā inq̄rī. Qō cū factū fu
isset inuenerūt leonis plantā a sentib⁹ vulneratā
Adhibita igit diligēti cura leo pualuit: z oi fe
rocitate depositā int eos q̄si domesticū aial ha
bitauit. Tūc hieronym⁹ vidēs q̄ non tam p̄ sa
nitate sui pedis q̄z p eoz vtilitate dñs leonē mi
sisset: de fratrū p̄silio eidē hoc iniūxit officium
vt asinū quē habebāt q̄ ligna de nemoze defere
bat: ipse leo vt pascua duceret z ductū ibidē cu
stodiret. qō factū est. Nā iniūcta leoni asini cu
ra: moze pastoris industrij eūdo ad pastū soci⁹
incessanter itineris rure pascēdo vndecūq̄ de
fensoz tutissim⁹ erat. Verūtamē vt se cibaret z
asinus solitū p̄ficeret op⁹: cōsuetis sp horis cū
eo domū redibat. Quadā igit vice pascēte asi
no z leone grauiter sopozato: mercatozes cum
camelis inde trāseuntes asinū solum viderūt:
z eum q̄citius rapuerūt. Expgefact⁹ itaq̄ leo
cum socium non inueniret: rugiēdo huc illucq̄
ibat. Quē tandē non inuenies: ad portas mo
nasterij tristis adijt: z intus vt solitus erat p̄ ve
recūdia ingredi non p̄sumpsit. Et vidētes fra
tres q̄ tardi⁹ moze solito z sine asino veisset: pu
tauerūt q̄ fame ꝓpulsus asinū comedisset. nolē
tesq̄ ei annonā tribuere p̄suetā: dicebant. Va
de z reliquā partē aselli que tibi remansit man
de: z tuā ingluuiē reple. Hesitātes tāmē vtruz
hoc malū perpetrasset: exierūt ad pascua si fo
te aliq̄ oꝛtis indiciū inuenirēt. Et nihil inue
nientes hoc hieronymo retulerūt. Tūc monī
tis eius officiū asini leoni iniūgunt: z ligna ce
dentes leoni imponūt. Qō cum leo patienter
ferret quadā die expleto ope ad agrū exijt: hac
illacq̄ discurrit: scire desiderās quid de suo fu
isset socio factum. z ecce vidit a longe negocia
tozes cum onustis camelis: p̄cedente asino ve
nientes. Mos eñ illi regioni est vt quādo cuz
camelis longius gradiunt: camelī vt directius
vadant: p̄cedentē z collo funiculū gestantē asi
num subsequūtur. Recognito igitur leo asino
cum ingēti rugitu super eos irruit: z oñes ho
mines in fugam cōuertit. Et leo terribilit rugi
ens p̄cutiebat cauda fortiter terram. p̄territos
q̄ camelos sicut erāt onusti ante se ad cellā ire
coegit. Qō cū frēs vidissent z hieronymo nū
ciassent: ille ait. Hospitib⁹ nostris frēs charissi
mi pedes abluite, escas p̄bete, et super hoc vo
luntatē dñi expectate. Tūc leo p̄ monasteriuz
cepit vt solebat let⁹ discurrere singulozū fratꝝ
vestigijs se p̄sternens. z q̄si de p̄petrata quam
nō fecerat culpa cauda alludens veniam po
stulabat. Hiero. āt futuroꝝ p̄sci⁹ ait fratribus
Ite frēs z venientib⁹ hospitib⁹ necc̄aria p̄para
te. Adhuc eo loq̄nte nunci⁹ ad eū venit annun
cians añ fozes hospites adesse q̄ abbatē vellēt
videre. Ad q̄s cum ille iuisset p̄tin⁹ illi ei⁹ pe
dib⁹ p̄uoluunt p culpa veniam postulantes.
Quos ille benigne elevans, p̄cepit vt sua reci
perent. z aliena nō vsurparent. Rogabant igit
illi beatū Hiero. vt medietatē olei p̄ bñdictio
ne accipiat. Quib⁹ vir assentiens tandē coa
ctus suscipi iubet. Promiserūt aūt se annuati
candē olei mensurā frib⁹ ipīs daturos z a suis
dare heredib⁹ p̄cepturos. ¶ Cū aūt olim
in eccl̄ia vnusq̄sq̄ caneret qō volebat theodo
sius impator vt ait Johannes beleth. Dama
sum papā rogauit vt alicui viro docto officiū
eccl̄iasticū cōmitteret ordinandū. Ipe igit sci
ens Hiero. in lingua latina greca z hebraica p̄
fectum. z in oi sapientia summū. eidē officiuz
p̄dictū ꝓmisit. Hieronim⁹ igit psalteriū p̄ seri
as distinxit. z vnicuiq̄ ferie nocturnū ꝓprium
assignauit. ac gl̄ia patri in fine cuiuslibet psalmi
dicendū istituit. vt ait Sigibert⁹. Deinde epi
stolas z euāgelia p̄ anni circulū decantandas,
ceteraq̄ ad officiū p̄tinentia p̄ter cantū rōnabi
liter ordinauit. Misitq̄ illud de bethleem ad
summū pontificē z ab eo z cardinalib⁹ suis su
it valde approbatū. z ꝑpetuo autenticatum.

Post hoc aūt in ore spelunce in qua dñs ia
cuit monumentū sibi construxit. vbi expletis
xcviij. annis z sex mensib⁹ sepultus fuit. In
q̄nta reuerentia eū augustinus habuerit. p̄tz p̄
epl̄as q̄s sibi misit. In q̄z vna ei tali mō scri
psit. Dño dilectissimo z cultu sincerissimo ca
ritatis obſuando atq̄ amplectendo Hiero.
Aug. ꝛc. Alibi q̄z de eo sic scribit. Sctus Hie
ro. p̄sbr greco latino z hebreo eloquio erudit⁹
in locis sanctis z in litteris sacrisvsq̄ ad decre
pitā vixit etatē. Cui⁹ nobilitas eloquij ab oꝛtē
te in occidentem instar solis lampas resplen
duit. Beatus autem p̄sper in suis cronicis de
eo sic ait. Hieronimus p̄sbr in bethleem toto
iam mundo clarus habitabat. egregio inge
nio z studio vniuerse eccl̄ie seruiens. Ipse q̄z
de se sic ait ad albigenses. Nihil a puericia ita
vitare conatus sum vt animū tumentez z ere
ctam cervicem: dei contra se odium p̄uocan
tem. Idem. Ego etiā tuta omnia timeo. Idez
In monasterio hospitalitati ex coꝛde intendi
mus. z omnes ad nos venientes p̄ter hereti
cos leta fronte suscipim⁹ ac venientiū pedes
abluimus. Isidorus ꝥo in libꝛo ethimologia

rum ait. Hieronym⁹ triū linguaꝝ extitit peritus Cui⁹ interpratio ceteris anteferk. qm̄ t verboꝝ tenacioꝝ est. t pspicuitate sentētie clarioꝝ. atq; vtpote a xp̄iano interp̄te versoꝝ. In dyalo. quoq; Seueri discipuli sancti Martini q eius tpe fuit sic de Hieronymo scriptū habek. Hieronym⁹ p̄ter fidei meritū dotēq; virtutū nō solum latinis atq; grecis: ꝫ etiam hebreis ita litteris instructus est: vt se illi in omni sciētia nemo audeat cōparare. Cui iugis aduersus malos pugna: perpetuūq; certamē. Oderūt eū hereticī: qr eos impugnare nō desijt. oderūt clerici: quia vitā coꝝ insectak et crimina. Sꝫ plane boni oēs t mirank t diligūt. Nam qui eū hereticū arbitrank: insaniūt. Totus semp in lectōe. totus in libris est. Nō die: nō nocte requiescit. aut legit aliquid: aut scribit. Hec Seuer⁹. Et sicut ex his verbis patꝫ: t sicut etiaꝫ ipe sepe testatur multos psecutores: et multos detractores perpessus est. quas tū psecutōes ēlibenter sustinuerit patꝫ ex eo qō dicit in epla ad asellā. Grās ago deo: qr dignus sum habitus quem oderit mūdus: t maleficum me garriūt. ꝫ scio ad regnū puenire p infamiā t bonā famā. Itē. Vtinā ob dñi mei nomen atq; iusticiā vniuersa me infidelitū turba psequak. vtinā in obprobriū meum solidius exurgat hic mūdus tantū vt merear a xp̄o laudari t sue pollicitatōis sperare mercedez. Grata vtq; t desiderata tēptatio est: cui⁹ p̄miū a xp̄o sperak i celo. Nec male dictio grauis est: q diuina laude mutak. Obijt circa annos dñi. cccxcviij.

Legenda cxlij. ℣

De sancto Remigio.

Emigius dicit a re-

r mige: q est nauis doctoꝝ t rector. vel dī a remis q sunt instrumēta q̄b⁹ nauis ducit: t gyon qō est luctatio. Ipe em̄ ecclesiam gubernauit a piculo naufragij. eaꝫ duxit ad portū paradisi. p̄o ea luctatus est cōtra insidias diaboli.

r Emigi⁹ regē t gētē frācoꝝ ad xp̄m cōuertisse dī. Habebat em̄ rex vxorē nomine Clotildim xp̄ianissimā: q vix sum nitebak ad fidē p̄uertere: sed neq̄bat. Nec duꝫ filiū genuisset ipm baptisare voluit: ꝫ rex oīno p̄hibuit. Illa aūt q̄escere nō valens tādē vix hoc a rege obtinuit t filiū baptisauit. Qui dum baptisat⁹ eēt subito ē defunct⁹. cui rex ait Nūc apparet qr xp̄us vilis ē de⁹ q eū p quē fides ei⁹ poterat sublimari in vita p̄fuare nō potuit. Cui illa. Immo in ℔a deo meo valde me diligi sentio q p̄miū fructū vēteris mei ipm recepisse cognosco: q regnū in infinitū tuo melius filio meo largitus est. Cōcepit igitur iterum t aliū filiū pepit: quē sicut p̄imū cū multa instātia baptisari fecit: ꝫ ecce subito infirmatur: ita q de eius vita desperak. Dixitq; rex vxori. Ve re debilis est deus tuus: q nullū in nomie suo baptisatū in vita p̄fuare p̄ot. nā si mille genueris t cūctos baptisaueris: oēs simul p̄būt. Sꝫ tū puer cōualuit et sanitatez recepit: ita q post patrē regnauit. Ut fidelis mulier virū suuꝫ ad fidē reducere conabak: ꝫ ille modis oīb⁹ resistebat. Qualiter aūt ad fidē cōuersus ē: in alio festo qō est post epbyam dictū est. Volēs aūt em̄ p̄dictus rex Clodoue⁹ factus xp̄ian⁹ remēsem ecclesiā dotare: btō Remigio dixit vt quātum circuiret dum ipe in meridie dormiret sibi daret. qō t factū est. Sꝫ cum quidā molēdi nū suū habebat intra fines beati remigij molēdinari⁹ ipm dum circuiret cum indignatōe repulit. cui dixit remigi⁹. Amice non sit tibi durum vt hoc molendinū simul habeam⁹. Ut ille vt eū retecit: statim rota molēdini in cōtrarium verti cepit. clamauitq; post sanctū remigium dicēs. Serue dei veni: et hēam⁹ parik molendinū. Cui ille. Nec mihi nec tibi. Statimq; se terra aquit t molendinuꝫ penit⁹ deglutiuit.

Preuidēs remigi⁹ famē futurā cum in villa quadā bladi cumulos cōgregasset: inebriati rustici senis p̄udentiā deridētes ignē supposuerunt. Nō ille audiens illuc venit: t p̄e frigore etatis t vesptini tpis se calefacē cepit: t trāquillo corde dixit. Semp focus bonus est. verūtamen qui hoc fecerūt: t posteri eoꝝ viri in genitalibus rupti: femie gutturose erūt. Nō sic i illis euenit q̄usq; p karolū sunt dispersi. Notā dum autē q illud festuꝫ sancti remigij qō agit in mēse ianuarij est festū de felici obitu illi⁹. Illud autē dī esse de eius sacri coꝝpis trāslatiōe. Cum em̄ copus ei⁹ post ipsi⁹ obitū ad ecclīam sctōꝝ thimothei t appollinaris cuꝫ feretro deferret: secus ecclīam sancti xp̄oferi cepit adeo ponderare q nullaten⁹ moueri potuit. Tandē coacti rogauerūt dñm vt eis oñdere dignaret si forte in ecclesia illa sancti xp̄oferi vbi nulle reliquie sctōꝝ quiescebant sepeliri vellet. Statimq; coꝝp⁹ leuissime sustulerūt: t ipm ibi honorifice posuerūt. Vbi cū multa miracula fierent ecclesiaꝫ ampliauerūt. t facta cripta retro altare: cū effossum coꝝpus ibi reponere vellēt mouere nullaten⁹ potuerūt. Cum autē in ora tōib⁹ pnoctarēt: t media nocte oēs pīt obdormitiss̄ēt: in crastinū. s. kalenō. octobris inuenerūt sepulcrū cū coꝝpe scti remigij i illā crippaꝫ ab āgelis deportatū. Nō tū post longū tps in pulcriorem criptam eadē die cum capsa argentea translatum est. Floruit circa annum domini. cccc xc. Legēda cxliij. ℣

De sancto Leodegario.

r

Leodegarius dū om

ni virtute polleret Eduensi eccl'ie meruit i pōtifici pmoueri. Qui dū clotario rege decedēte cura regni grauī pmeret volūtate dei ꝛ pncipū ꝯsilio childerico frī clotarij adolescētē valde idoneū p̄fecit in regē. Sed ebroinꝰ theodorico ipsiꝰ childerici germanū pficere nitebat nō ꝑ regni cōmodū: ꝫ qz de potestate electꝰ ꝛ oibꝰ odiosus ira regis ꝛ pncipū verebat. Timēs igr ebroinꝰ licētiā a rege petijt ꝛ monasteriū introiuit. Quo ꝯcedēte ꝛ frem summ theodoricū ne ꝫ regnū aliq̄d molirek in custodia detinēte: sanctitate ꝛ puidentia epi pace mirabili oēs gaudebāt. Sz post aliqō tps rex malignoꝝ ꝯsilio deprauatꝰ in tantū in viri dei odium incitat q̄ opportunitatē ꝛ modū mortis eius attētiꝰ inq̄rebat. Sz eps blāde ferēs ꝛ oēs inimicos suos vt amicos amplectēs: egit cū rege vt diē pasche i vrbe cui p̄erat celebraret. Et ecce illa die nūciatū ē ei q̄ rex i illa nocte q̄q̄d de morte eiꝰ tractauerat p̄ficere decreuisset. At ille nihil trepidās: ꝫ illa die cū rege i mēsa cōuicans: psecutorē sic fugit q̄ in luxuriēsi mōasterio dño fuiēs etiā etiā ebroino q̄ ibi i monastico habitu latitabat sedula charitate fuiuit. Post modicū rex mortuꝰ: ꝛ theodoricꝰ in regnū sublimat. Quapropter leodegarius ppīi sui lachrymis ꝛ p̄cibꝰ motꝰ: ꝛ abbatis impio ꝓpulsus ad sedē suā redijt. ac ebroinus ptinꝰ apostatauit ꝛ regī senescalcꝰ ordinatꝰ ē. Qui lz priꝰ malꝰ fuerit: tñ postea fuit pior. totoq̄ studio leodegarium occidere nitebat. Missis igit militibꝰ q̄ eū caperent. Cuī h leodegariꝰ ꝓpisset: eoꝝ furori cedens. dū in habitu pōtificali de vrbe egrederet a militibꝰ capit ꝛ ei statim oc'los eruerūt. Post biennū sctūs leodegariꝰ cū fre suo garino quē ebroinꝰ exulauerat i palaciū regis est adductꝰ. Cū ad irrisionē ebroini sapiēter ꝛ pacifice rīderet: nequā ille iussit garinū lapidibꝰ obrui: sanctūq̄ epm tota die nudis pedibꝰ p quēdā fluuium sup acutissimos lapides decurrētē deduci Et audiēs q̄ in his tormētis deū laudaret linguā eiꝰ p̄scidi fecit: ꝛ postmodū eū cuidā custodi tradidit vt ipm nouis supplicijs reseruaret. Ille aūt vsū loquēdi nō pdidit: ꝫ p̄dicatōi ꝛ exhortatōi put poterat vacabat. p̄dixitq̄ qñ ꝛ q̄lr ipe ꝛ ebroinꝰ ex hac vita migrarēt. Lux aūt in mēsa in modum corone caput eiꝰ circūdedit. Quā cū multi vidissent: q̄d hoc eēt ab ipo eps q̄sierūt. At ipe se in oratione p̄sternens grās deo retulit: et oēs astātes vt in meliꝰ vitaz mutarēt admonuit. Nō ebroinꝰ audiēs ꝛ iuidēs missis q̄rtuor speculatoribꝰ ipm decollari p̄cepit. Cuī ergo ipm ducerēt ait eis. Nō est inq̄t opꝰ frēs vos diutiꝰ fatigari: ꝫ hic implete desideriuz eiꝰ qui vos misit. Ad hoc tres illoꝝ adeo sunt cōpūcti q̄ ad pedes eius p̄cidētes venīā p̄cabantur. Quartꝰ vo cū eū decollasset ptinꝰ a demone arreptus ꝛ in ignē p̄iectus: vitā miserabilit termiauit. Biēnio expleto audiēs ebroinꝰ coꝝ pus sancti viri multis miraculis illustrari: miserabilr cruciatꝰ inuidia militē illuc misit: vt an sic se haberet veritas intimaret. Miles aūt supbus ꝛ arrogās cū illuc veniſſet calce tumbaz sancti p̄cutiēs: exclamauit. Mortuā q̄ mortuū miracula facere posse credit. Mox ille arreptꝰ a demōio ꝛ subito moriēs: morte sua sctm amplius cōmendauit. His auditis ebroinꝰ amplius inuidia torquebat: ꝛ famaz sancti extinguere moliebat. Sed iuxta p̄dictionē sancti gladio neq̄ter nequā ille occidit. Passus est aūt circa annū dñi. dclxxx. tpe Cōstātini q̄rti.

Legenda cxliij.

De sancto Francisco.

Rancisc⁹ p̄ius di

f ctus est Johānes: ꝫ postmodū mutato noie frācisc⁹ vocatꝰ est. Cuiꝰ mutatiōis nois mltiplex causa fuisse videt. Primo rōe miraculi p̄notādi. linguā em gallicā miraculose a deo recepisse cognoscit. Dū dī in legēda sua q̄ sp cū ardore spūssācti repleret ardentia foris vba eructās gallice loq̄bat. Scdo rōe officij diuulgādi. vñ dī in legēda q̄ diuina p̄uidētia sibi hoc vocabulum indidit: vt ex singulari ꝛ insueto noie opinio misterij eiꝰ toti citꝰ inotesceret orbi. Tertio rōe effectꝰ ꝓsequēdi: vt sc̄z p hoc daret intelligi q̄ ipe p se ꝛ p filios suos multos seruos peccati ꝛ diaboli debeat frācos ꝛ liberos facere. Quarto rōe magnanimitatis in corde. Nā franci a ferocitate sunt dicti qz eis inest naturalis feritas ꝛ magnanimitas aioꝝ. Quinto rōe virtuositatis in sermone. qz eiꝰ fmo instar securis vitia icidebat. Sexto ratiōe terroris i demonū fugatiōe. Septimo rōe securitatis ex virtute ꝛ opeꝝ p̄fectōe ꝛ honestatis in cōuersatiōe. Nititur em frācisc⁹ dici signa q̄dā instar securiū q̄ rome añ ꝓsules ferebant: q̄ erāt i terrorē: i securitatē: ꝛ i honorē. At

Rancisc⁹ fuꝰ ꝛ amicꝰ altissimi i ciuitate assisij ortus: ꝛ negociator effectꝰ fere

f vsq̄ ad vicesimū etatis sue annū tpus suū vane viuēdo ꝓsumpsit: quē dñs infirmitatis flagello corripuit: ac i virū alterꝝ subito trāsformauit: ita q̄ iaz spū ꝓphetico pllere cepit. Nam cū quadā vice ipe cū plurimis a perusinis captꝰ diro fuisset carceri mācipatꝰ: dolentibus alijs hic solꝰ exultat. ꝛ redargutꝰ sup hoc a ꝓcaptiuis rīdit. Ideo me exultare noueritꝭ. qz adhuc sanctus p totū seculū adorabor. Quadam vice romā causa deuotōis p̄ficisc̄s: vesti

mēta sua deposuit. z pauplis cuiusdā vestimenta induēs añ ecclīam sācti petri inē pauper sedit: z cū eis velut vn⁹ ex illis aulde māducauit Et sepi⁹ sīle fecisset: nisi notor verecūdia impediuisset. Antiqu⁹ hostis eū a salubri ꝓposito conabaē auertere: z femiaz quādā sue ciuitatis mōstruo se gibbosaz corde ei⁹ imittit: z nisi resipiscat a ceptis sīlem se facturū minaē. Sz a domino cōfortat⁹ audinit. Frācisce: amara ꝓ dulcib⁹ sume: et teipm ꝓrēne si me cupis agnoscē.

Quēdā igiē leprosū obuiū hīs: cū hmōi homines nāl'r mīcū abhorrent: diuini tī memor ocl'i accurrēs i oscula ei⁹ ruit. z post ℔ ille statim disparuit. Qua ꝓpē ad leprosor bitaē'a ꝓperat: z eor man⁹ deuote osculās pecuniā donat. Ecclesiā sancti damiani orōis causa igrediē: z imago xp̄i eū miracl'ose alloquiē. Frācisce inqt vade repa domū meā: q̄ vt cernis tota destruiē. Ab ea igiē hora aia ei⁹ liq̄facta ē: z crucifixi ꝓassio ei⁹ cordi mirabil'r est infixa. Insistit sollicite ecclesie repande. z venditis q̄ habebat cū pecuniā cuidā pbō daret: z ille timore parentū recipe recusaret: cozā ipo eā pjcīēs tā q̄ puluerē vilipēdit. Qua ꝓpē a pē ligat⁹ et captus pecuniā eidez restituit ac vestē pariē resignauit: z sic nud⁹ ad dīm euolauit et cilicio se induit. Adnocat insup seru⁹ dei quēdam simplicē virū quē loco pīis suscipiēs: rogat vt cuz pī ei⁹ maledicta cōgemiet: ipe sibi ecōuerso benedicat. Frater ei⁹ carnalis hiemali tpe frācisci vilib⁹ pāniculis tectū orōni vacārē z treme bundū vidēs: ait cuidā. Dic francisco vt de sudore suo vnā tibi nūmatā vēdat. Qō ille audiens alacriē rndit. Reuera ego hāc dño meo vēdā. Quadā die dū audiret ea q̄ dīs discipulis suis ad p̄dicandū missis locut⁹ ē: statim ad vniuersa ꝓuāda tota virtute cōsurgit. soluit calciamēta de pedib⁹. tunica vna: ℔ vili indueē. et ꝓ corrigia mutauit funiculū. Tpe niuis p sil uam ambulās a latronib⁹ capiē: z ab eis q̄s sit requisit⁹: ꝓconē dei se esse asserit. quē ille arripiētes in niuē pjciūt dicentes. Iace rustice p̄co dei. ¶ Multi nobiles z ignobiles: clerici z laici spreta seculi pōpa eius vestigijs adheserūt. quos pat sctūs docuit euangelistā pfectionē implere. pauperiatē ap̄hendere. z per viam sancte simplicitatis incedere. Scripsit ꝓterea enāgelicā regulā sibi z suis fratrib⁹ habitis z habēdis: quā dīs papa Innocēti⁹ confirmauit. Cepit extūc feruētius verbi dei semina spargere: z ciuitates z castella feruore mirabili circuire. Frater quidā erat ḡtum a foris videbaē eximie sanctitatis: sed rō admodū singularis. qui tanta districtōe silētiū obseruabat vt nō verbis: ℔ nutib⁹ ꝓiteretē. Cūq̄ sāct⁹ ab oībus laudaretē: vir dei illuc aduenīēs dixit. Silnite frēs: nec mihi in eo diabolica figmēta laudate. moneaē semel vel bis in hebdomada cōfiteri: qō si nō fecerit diabolica tēptatio ē z deceptio fraudulēta. Monētibusq̄ illū fratrib⁹: vigilū ori suo imposuit z caput ꝓcutiēs se nullatenus cōfessurū innuit. Non post multos dies ad vomitū redijt: z in facinorosis actib⁹ vitam finiuit. Fatigat⁹ in itinere seru⁹ dei: dux asinū eqtaret: socius eius frater leonardus de assisio sīl'r fatigatus: intra se cepit cogitare ac dicere. Non de parī ludebāt hui⁹ parētes z mei. Et cōtinuo vir dei de asino descendēs dixit frī suo. Non cōuenit me equitare z te pedītē venire. q̄ nobilior me fuisti. Stupefactus frāē ad pedes p̄ijs ꝓcidit: z veniā postulauit. Trāseunti sibi aliquādo mulier quedā nobilis cōcito gradu occurrit: cui⁹ lassitudinē z itercluſos anhelitus miseratus: quidnā requireret inquisiuit. Et illa. Ora ꝓ me pater: q̄ salubre ꝓpositum cōcepi. viro impedīēte nō exequor: ℔ i seruitio xp̄i mihi plurimū aduersaē. Cui ille. Va de filia: q̄ cito de eo cōsolationē recipies: z exple dei oīpotētis: et mea sibi denūcies q̄ nūc est tēpus salutis: postmodū eqtaris. Qua denūciante vir subito imutaē z continentiā pollicetur. Cuidā rustico in quadā solitudine siti deficienti: fontē aque ibidē suis orōnib⁹ impetrauit. Cuidā fratri sibi admodū familiari se credenti hoc sctō instigāte spū retulit: dicēs. Hodie est aliquis seru⁹ dei sup terrā ꝓpter quē quo ad vixerit nō pmittet dīs famē sup boies deseuire. ℔ sic ꝓculdubio fuisse narraē. Sz illo sublato tota in cōtrariū cōditio pmutaē. Nā post eius felicē trāsitū p̄dicto fratri apparuit dicēs Ecce iam venit fames quā donec viuerez ego: venire sup terrā dīs non pmisit. In festo pasche cum fratres in heremo greci: mensaz accuratius solito albis z vitreis ꝓparassēt: z vir dei hoc cōsperisset: ꝓtin⁹ gressum retrahēs capellum cuiusdā paupis qui tūc aderat capiti suo imponit: z baculū manu gestans foras egredit tur z ad ostū pstolaē. Manducātibus igiē fratribus clamabat ad ostiū vt amore dei peregrino paupi z infirmo elemosynaz largiant. Vocatus paup ingrediē: z in terrā solus recūbens discū ponit in cinere. Qō videntes fratres stupore nimio sunt repleti. qd⁹ ille ait. Mēsaz vidi paratā z ornatā: z paupes ostiatim enntiū vni cum nō esse cognoui. ¶ Pauptatē in se z i alijs adeo diligebat vt pauptatē dīnam suā semper vocaret. Si qñ paupiozē setpo videret ꝓtinus iuidebat: z se ab ipo vinci timebat. Naz et cum die quadā paupculū quēdā obuiū habuisset: ait socio suo. Magnā verecūdiā intulit nobis hui⁹ inopia: z nraz pauptatē plurimū reprehendit. Nā ꝓ meis diuitijs meā dīnaz paupta-

tem elegi. ⁊ ecce amplius relucet in isto. Duz quidã pauper coꝛã eo trãsiret ⁊ vir dei intima fuisset cõpassione ꝓmotus dixit ei socio. Et si hic sit paup ꝙ fortitã in tota ꝓuincia nõ est eo ditioꝛ voluntate. Cui vir ōi dixit. Cito tunicã tuã exue ⁊ pauꝑi tribue. ⁊ ad eiꝰ pedes ꝓstratus culpabilẽ te clama. Cui ille ꝓtinꝰ obediuit. Quadã vice tres mulieres facie ⁊ habitu ꝙ oĩa sikes obulas habuit. que eũ taliter salutauerũt. Bñueniat dña pauptas ⁊ continue disparuerũt ⁊ vltra vise non sunt. Cum ad ciuitatez aretij aduenisset ⁊ ibi bellũ intestinuz cõmotuz fuisset. vidit vir dei de burgo sup terram illam demones exultãtes. Vocãsq; socium suũ noie silueſtꝛ dixit ei. Vade ad poꝛtã ciuitatis ⁊ demonib⁹ vt ciuitatẽ exeant ex pte dei oipotentis ꝑcipe. Qui festinans ante poꝛtam valenter clamauit Ex pte dei ⁊ iussu pris nr̃i francisci. discedite demones vniuersi. Sic q; oẽs cines p⁹ modicũ ad ꝓcoꝛdiã redierunt. Predict⁹ aũt silueſter dũ adhuc sacerdos secularis eẽt vidit in somnis crucẽ aureã de oꝛe frãciſci ꝓdeũtez. cui⁹ sũmitas celos tãgebat. cuius brachia ꝓtẽsa in latũ vtrãq; mũdi ptez amplexãdo cingebãt. Cõpunct⁹ sacerdos ꝓtinus mundũ deserit ⁊ viri ōi pfect⁹ imitatoꝛ efficit. ℣ Existente viro dei in oꝛone diabolus ter eũ ꝓꝛio noie vocauit. Cui cũ sctus rñ disset adiecit. Nullus est adeo in hoc mundo pctoꝛ cui si cõuersus fuerit nõ indulgeat dñs. Sz q̃cunq; semetipm pnĩa dura necauerit misericoꝛdiã in ꝓpetuũ nõ inueniet. Cõtinuo seruus dei ꝑ reuelationẽ cognouit hostis fallaciam. quõ nisus fuerit ad tepoꝛẽ euz reducere. Cernẽs aũt hostis antiqu⁹ qꝛ sic nõ ꝓualuit. ḡ uez carnis tẽptationẽ eidez imisit. Qõ vir dei sentiens veste deposita. coꝛdula durissima se ꝟberat di. Eya frat asine. sic te manere decet. sic subire flagellũ. Sz cũ tẽtatõ nequaq; discederet. foꝛas exigẽs in magnã niuez se nudũ demersit. Accipiẽsq; niuẽ i modũ pilc septẽ glebas ꝓpingit. q̃s sibi ꝓponẽs cepit dicꝛ coꝛp⁹ Ecce inq̃t ꝟ maioꝛ vꝛoꝛ tua iste q̃tuoꝛ duo filij sunt ⁊ due filie tue. reliq̃ due sunt seru⁹ ⁊ ancilla. Festina ḡ oẽs induere. q̃m frigoꝛe moꝛiuntur. Si aũt eoꝛ multiplex solicitudo te molestat. vni dño solicit⁹ fui. Ilico diabol⁹ confusus absceſſit ⁊ vir dei deũ glorificãs in cellã rediit

Cuz apud dñm leonẽ cardinalẽ sctẽ crucis ab eo rogat⁹ aliquãdiu moꝛaret nocte quadã demones ad ipm venientes eũ grauissime verberauerũt. Vocãsq; socio ⁊ sibi rẽ aptens ait. Demones sunt castaldi dñi nr̃i q̃s destinat ip se ad puniẽdos excessus. Ego vo offensaz nõ recolo quã ꝑ misericoꝛdiã dei satisfactiõe non laueri. Sz foꝛte iõ castaldos suos in me ꝓmisit irruere. qꝛ maneo i curijs magnatũ. qõ foꝛtitã fribus meis pauperũ bonã suspitõnez nõ generat. qꝛ foꝛte me extimãt delitijs abũdare. ⁊ surgẽs sũmo mane inde recessit. Existente aliq̃n eo in oꝛoe. audiuit suptectũ dom⁹ caternas demonũ discurrẽtes cũ strepitu. Qui cõcit⁹ foꝛtis exiẽs ⁊ crucis signũ sibi impmẽs dixit. Ex pte oipotẽtis dei vobis dico demões vt q̃cq̃d vobis pmissuz ẽ in meo coꝛpe faciat̃ Libẽter em̃ oĩa sustinebo qꝛ cũ maioꝛe inimicũ nõ habeã coꝛpe. vindicabitis me de aduersario meo. dũ in ipo vice mea exercebit̃ vltionẽ. Cõfusi igit̃ demones euanescũt. Frat̃ q̃dã socius viri dei in extasi fact⁹. inꝛ ceteras celi sedes vidit vnã dignissimã ⁊ nobili glia ꝓfulgentẽ. Qui cũ miraret cui nã tã ꝓclara sedes fuaret audiuit. Sedes ista vni⁹ de ruẽtib⁹ pncipib⁹ fuit. ⁊ nũc hũili frã. pat̃. Et exiẽs ab oꝛone vir dei interrogauit dicẽs. Quid de te optnaris pr̃. Et ille. videoꝛ mihi maximus pctoꝛ Statimq; in coꝛde fris spũs dixit Cogĩsce q̃ va fuerit visio quã vidisti. q̃m ad sedẽ ꝑ superbiã pditã hũilitas leuabit hũilimũ. ℣ In visione seru⁹ dei supra se seraphin crucifixũ aspexit. q̃ crucifixionis sue signa sic euidẽter et imꝓssit vt crucifix⁹ videret ⁊ ipe. Cõsignant manus ⁊ pedes ⁊ lat⁹ crucis caractere. ꝙ diligẽti studio ab oĩm ocꝭis ipa stigmata abscõdebat. Quidã tñ ꝟ in vita viderũt. ꝙ in morte plimi ꝓspexerũt. Qõ aũt ꝟ stigmata ꝑ oĩa va exuerint mꝭtis miracꝭis oñsum est. quoꝝ duo q̃ p⁹ ei⁹ obitũ ꝓtigerũt ꝟ interserere sufficiat. In apulia vir q̃daz noie rogeri⁹ añ imaginẽ sancti fran. stãs cepit cogitare dicẽs. Esset ne ꝟ verũ vt tali claruisset miracꝭo an pia fuisset illusio siue suoꝝ fratꝝ sikata inuẽtio. Qõ duz mente reuolueret. subito audiuit sonũ q̃si spiculũ ꝓsiliens de balista. sensitq; se in sinistra manu ḡ uter vulneratũ. Sz cũ in cyrotheca nil lesionis appareret cyrothecaz de manu extraxit et graue vuln⁹ q̃si sagitte in palma ꝓspexit. ex q̃ tãta vis ꝓcedebat ardoꝛis vt tot⁹ ex doloꝛe ⁊ ardoꝛe deficere videret. Cunq; peniteret ⁊ ſb. fran. stigmata credere veracit̃ testaret. p⁹ duos dies dũ sctũm dei ꝑ sua stigmata exoꝛasset fuit ꝓtinuo liberat⁹ In regno q̃z castelle cũ quidã vir sctõ Fran. deuot⁹ ad cõpletoriũ pgeret. ab insidijs ad moꝛtez alteri⁹ ibi paratis ex erroꝛe ipetit̃. ⁊ letalit̃ vulnerat⁹ semiuiuus relinquit̃. Deinde gladiũ in gutture crudelis lictoꝛ ifixit ⁊ extrahere ñ valẽs recessit. Fit vn dicq; cõcursus ⁊ clamoꝛ. ⁊ ab oĩbus plangitur moꝛtu⁹. Cũ aũt nocte media cãpana fratrum ad matutinas pulsaretur vꝛoꝛ clamare cepit. Mi dñe surge ⁊ vade ad matutinas quia cãpana te vocat. Statim ille manũ eleuãs vide

bat alicui innuere vt gladiū extraheret. Et ecce videntib⁹ oib⁹ gladi⁹ q̄si validissimi iactatus manu pugilis emin⁹ p̄siluit. statimq; ille pfecte sanat⁹ se erexit dicēs. Btūs frāciscus ad me veniens: suaq; stigmata meis vulneribꝰ apponens: eoꝝ suauitate cūcta vulnera deliniuit: et cōtactu mirifice solidauit. Qui cū vellet discedere sibi innuebā vt gladiū extraheret: qa loq̄ aliter non valebā. quē statim appbendens valide p̄iecit: z stigmatibꝰ sanctis vulneratū guttur demulcēs pfecte sanauit. ¶ In vrbe roma clara illa lumiaria orbis. s. btūs frāciscꝰ z btūs dominicꝰ coꝝ dño hostiense q̄ postea fuit summus pōtifex: aderāt. Dixitq; eis epūs. Cur nō facim⁹ de vris frib⁹ epos z platos: q̄ documento z exēplo ceteris p̄ualent: Fit inter sctōs de rūdendo lōga p̄entio. Dicit tandē hūilitas frāciscum ne se pponeret. vicit z dñicū: vt pmo respōdēdo hūiliter obediret. Dixit ergo btūs dominicus. Dñe gradu bono si cognoscūt sublimari sūt frēs mei. nec p meo posse pmittā vt aliud assequant specimē dignitatis. Post hoc respondit sctūs franciscꝰ dixit. Dñe miores ideo vocati sunt frēs mei: vt maiores fieri non p̄sumant. Igit btūs frāsciscus colūbina simplicitate plenꝰ: oēs creaturas ad creatoris hortatur amorē p̄dicat audib⁹: audit ab eis. tangunt ab ipo: nec nisi licēciate recedūt. hyrūdines dū eo p̄dicāte garrirēt: ipo impante. ptinꝰ conticescūt. ¶ Apud porciūculā iuxta eius cellaz cicada in ficu residēs frequēter canebat. quam vir dei manū extēdens vocauit dicens. Soror mea cicada veni ad me. Que. ptinꝰ canens nō nisi licētiata recessit. Parcit lucernis lampadibus z candelis: nolēs sua manu deturpare fulgorē. Sup petras reuerenter ambulat intuitu eius qui dr petra. Legit de via vermiculos: ne transeuntiū pedibus cōculcent. z apidib⁹ ne iedia pereāt glacie hyemali: mel z optima vina iubet appōi. Frāno noie alia cūcta vocabat Miro z ineffabili gaudio replebaī ob creatoris amorē: cum solē lunā z stellas intuebaī: et eas ad creatoris amorez inuitabat: coronā sibi magnā fieri p̄hibebat: dicēs. Volo q̄ frēs mei simplices ptē hēant in capite meo. Vir quidam admodū secularis cū seruū dei franciscuz apud sanctū seuerinū p̄dicantē inuenisset: vidit deo sibi reuelante sctm̄ franciscū duob⁹ trāsuersis ensib⁹ valde fulgentibus in modū crucis signatū. quoꝝ vnus a capite vsq; ad pedes: alius manu in manū p pectus trāsuersaliter tēdebatur. Que cū nunq; vidisset: tali idicio recognoscens cōpunctus ordinē introiuit: z vitā felicissimā cōsummauit. Cum infirmitatē oculoꝝ ex fletu cōtinuo incurrisset: suadētibus q̄ abstineret a lachrymis sic rūdit. Non est ob amorē luminis qō habem⁹ cōmune cum muscis eterne lucis visitatio repellenda. Cū autē a frībus vt gerer vt pateret infirmitati visus remediū adhiberi z cyrurgicus instrumētū ferreū igne cādens i manu teneret: vir dei ait. Mi frāt ignis esto mihi in hac hora p̄ici⁹ z curialis p̄coz dominū qui te creauit: vt tūū mihi calorē tempet. Et hoc dicēs signū crucis cōtra illud edidit. p fundatoq; illo in tenera carne: ab aure vsq; ad supcilū nullū vt retulit dolorē sensit. ¶ Apud heremū sancti vrbani seruo dei egritudine validissima laborante: cū ipse defectū nature sentiens vini poculū postulasset: nihilq; adesset allatam: sibi aquā signo crucis edito benedixit. mox in optimū vinū cōuersa est. qō deserti loci pauptas impetrare nō potuit: viri sancti puritas impetrauit. ¶ Id cuiꝰ gustū subito cōualuit. Malebat de se vituperiū audire q̄ laudem z ideo cū populi merita in eo sanctitatis extollerent: p̄ciplebat alicui fratri vt vba ip̄m vilificantia suis auribꝰ inculcādo. p̄ferret. Cūq; frāt ille licz inuitꝰ eū rusticū z mercēnariū impitū z inutilem diceret: exhylaratus dicebat. Bñdicat tibi dñs q⁹ tu verissima loqueris. z talia me decet audire. Non taz seruꝰ dei p̄esse voluit q̄ subesse: nec tam p̄cipe q̄ parere. Idcirco generali cedens officio gardianū petijt: cuiꝰ p omnia voluntati subiaceret. Fratri quoq; cū quo soli tus erat ire semp p̄mittebat obedientiā z fuabat. ¶ Cum frater quidā z cōtra legē obedientie aliq̄d fecisset z penitētie signa b̄et: vir tñ dei ad alioꝝ terroꝝ eiꝰ caputiū in ignē p̄jci iussit. Cūq; per moꝝ caputiuz fuisset in medio ignis: p̄cepit ip̄m extrahi z fr̄i restitui. Extrahitur igit caputiū de medio flāmaꝝ nullū habēs adustionis vestigiū. Quodaz tpe p paludes venetiaꝝ ambulās: inuenit maximā auium multitudinē cantantiū in palude. dixitq; ad socium. Sorores aues laudāt creatorē suuz. eamus z in eaꝝ medio horas canonicas dño decantem⁹. Quibus intrātibus aues mote non sunt. ℔ qz ob nimiū garritū se inuicē audire nō potuerūt ℔. Sorores aues a cantu cessate donec laudes debitas dño p̄soluam⁹. Quib⁹statim tacētibus: finitis laudib⁹ licētiā cātādi dedit: z statim cantum suū moze solito resumpserūt. Inuitatus deuote a quodaz milite dixit ei. Frater hospes meis monitis acq̄esce z pecata tua cōfitere. qz cito alibi māducabis. Qui statim acquieścs domui sue disposuit: z penitentiā salutarē accepit. Cum ergo ad mēsaz intrassent hospes subito expirauit. ¶ Cū quādā auiū multitudinē repisset: z eas velut rōis participes salutasset: dixit. Fratres mei volucres multū debetis laudare creatorem vestrū q̄ plumis vos induit. pēnas ad volādū tribuit. aerē

puritatē cōcessit ⁊ sine vestra sollicitudine vos gubernat. Aues aūt ceperūt versus eū extēdere colla, ptēdere alas, apire rostra, ⁊ in illū attē te respicere. Ille vo ꝑ mediū eaꝝ transiēs tuni ca ptingebat easdē: nec tū aliq̄ de loco est mota donec licentia data oēs insimul auolauerunt.

Cum apud castꝝ almarium p̄dicaret: ꝓpter garritus hyrundinū ibidē nidificantiū audiri nō poterat. quibus ille. Sozores mee hyrūdines iam tempus est vt loquar ego: qz vos satis dixistis. tenete silētiū donec verbū dñi cōpleatur. Cui ꝑtinuo obedientes, ptinꝰ cōticuerūt.

Transeūte aliqñ viro dei ꝑ apulīā: vnam bursam magnā repperit in via denarijs tumescentē. quā sociꝰ videns accipe voluit vt pauperibus erogaret: ꝙ nullatenꝰ ille pmisit dicēs. Nō licz filī alienū auferre. Sz cū ille vehemēter instaret: frāciscus paululū oīās iubet vt bursam tollat. q̄ iaz colubrū ꝑ pecunia cōtinebat. Q̄ vidēs frater timere cepit. ꝙ obedire volēs ⁊ implere mandatū bursā manibꝰ capit: ⁊ inde magnus serpēs, ptinꝰ exiliuit. Et ait scūs. Pecunia seruis dei nihil aliud est q̄ diabolꝰ et coluber venenosus. Cū frater quidā grauiter tēptaret: cogitare cepit q̄ si aliquid scriptum de manu p̄is hīet: ipa, ptinꝰ tēptatio fugaret. Sz cū rē sibi nullatenꝰ apire auderet: quadā vice vir dei vocauit eū dicēs. Porta mihi fili cartā ⁊ attramentū. qz laudes dei quasdā scribere volo. Quas cū scripsisset ait. Accipe cartā hanc: ⁊ vsq̄ ad diem mortis tue custodias diligēter. Statimq̄ oīs tēptatio ab eo recessit. Idē q̄z frater dū scūs infirmus iaceret cogitare cepit. Ecce morti appropinquat pat: ⁊ q̄ plurimū cōsolarer si post mortē hīem tunicaz patris mei. Post modicū scūs frāciscus vocauit eum dicens. Tibi trado tunicā istā: ⁊ post mortē meā ipam habeas pleno iure. Cū apud alexādriam lōbardie cū q̄dā honesto viro hospitatꝰ fuisset: ab eo rogaꝝ vt ꝓpt euāgelij obseruātiā de oī apposito māducaret. Qui cū ei devotōi assentiret: ille accurrēs caponē septennez ꝑparat ad māducandū. Manducātibꝰ illis infidelis quidam amore dei elemosinā petijt. Mox vir dei nomē audiēs būdictū mēbrū sibi trāsmittit caponis. Reseruat infelix datū: ⁊ in crastinū duz scūs p̄dicaret ostēdit: dicens. Ecce quales carnes comedit iste frater quē vt sctm honoratis. nam mihi hoc in sero tribuit. Sz cum mēbrū caponis ab oībus piscis videret: velut insanus ab oi populo increpat. Q̄ cū ille didicisset erubuit: ⁊ ventā postulauit. Redierūtq̄ carnes ad sui spēm postq̄ redijt p̄uaricator ad mentem.

Dum quadā vice ad mēsaz sederet ⁊ de paupertate btē virginis ⁊ filij ei⁹ collatio fieret: ptinꝰ vir dei a mēsa surgēs singultꝰ ingemiat dolorosos. ⁊ pfusus lachrymis sup nūdaz humū reliquū panē manducat. Sacerdotalibꝰ manibꝰ quibꝰ ꝓficiēdi dñici corpis sacramētū ē collata ptās magnā volebat reuerētiam exhibere. vñ ⁊ sepe dicebat. Si sctō cuidā de celo veniēti ⁊ paupculo alicui sacerdoti me ptingeret obuiare: ad sacerdotis manus deosculandas citius me cōferrē: ⁊ sctō dicerē. expecta me sctē laurēti: qz manꝰ huiꝰ verbū vite ꝓtractāt: ⁊ vltra humanū aliquid possidēt. Miraculis multis in vita claruit. Nam panes ei ad būdicēdū oblati multis infirmis attulere salutē. Aquaz i vinū cōuertit: ⁊ inde eger quidā gustās, ptinus sanitatē recepit. Et multa alia miracula fecit.

Cum vo ad dies tā appropinq̄ret extremos longa infirmitate cōfectꝰ sup nudā humū poni se fecit. Fecit oēs frēs ibidez assistētes ad se vocari: ⁊ manꝰ singulis imponēs oibꝰ ibi p̄sentibus būdixit. ⁊ instar cene dñice singulis buccellā panis diuisit. Inuitabat vt moris sui erat oēs creaturas ad laudē dei. Nam ⁊ ipaz mortē cūctis terribilē ⁊ exosam horrabat ad laudē eiq̄ letus occurrit: ⁊ ad suū inuitabat hospitiuz dicēs. Beneueniat sozor mea mors. Ad extremā igit horā veniēs dominuit in dño: Cuiꝰ animā quidā frat vidit in modū stelle. sitis lune i quātitate. solt in splēdore. Minister fratꝝ in terra laboris noie augustinꝰ: in hora tā vltima positus cū diu iam amisissz loquelā: subito clamās dixit. Expecta me pat expecta: ecce tā venio tecuz. Querētibus fratribꝰ q̄d diceret: ait. Non videtis patrē nr̄m franciscū qui vadit in celū. Et statim in pace obdormiuit: ⁊ patrē secutus est. Cum q̄dā dña q̄ btō frāciscō deuota extiterat viā vniuerse carnis fuisset ingressa: ⁊ clerici ⁊ p̄sbi feretro exeq̄as celebrātes astarēt subito se mulier erigit sup lectum ⁊ vnū de astātibus sacerdotib⁹ vocat dicās. Volo p̄ cō fiteri. ego em̄ mortua fueraz ⁊ diro eram carceri mancipāda: quoniā pctm̄ q̄ tibi pandā nec dum cōfessa fueram. ꝙ orante ꝑ me sancto francisco ad corpus mihi redire indultū est: vt illo reuelato pctō veniam merear. statimq̄ vt istud manifestauero in pace cernētibus vobis quiescam. Confessa igit ⁊ absolutōe recepta: mox i dño obdormiuit. Cum frēs de vicera plaustrum quoddā a quodā viro mutuo peterent: Ille indignatꝰ rñdit. Ego potius duos ex vobis cū sancto frāciscō excoriarē q̄ plaustrū meum vobis accomodarē. Sz i se reuersus semet ipm redarguit et blasphemie penituit: iraz dei formidans. Morq̄ filiꝰ eius infirmat: ⁊ ad extrema deducit. Qui filiū defunctū videns i terra volutabat: ⁊ flens sanctū franciscū inuocans dicebat. Ego suz qui peccaui: me flagellare debuisti. redde fctē iam deuote ꝑcanti: quē abstu

listi impie blasphemanti. Mox filius eius surrexit: & planctū phibēs ait. Cū mortuꝰ eēz sanctus frāciscus p quādam viam longā & obscuram me ducēs. in quodam tandē meviridario pulcerrimo collocauit: ac deide dixit mihi. Reuertere ad patrē tuū: nolo te amplius detinere

Paup quidam cuidā diuiti debēs quādam pecunie q̄titatē: rogauit vt sancti frāciscī amore sibi terminū plongaret. cui ille supbe rīdēs Tali inquit loco te recludā: vbi nec franciscus nec alius poterit te iuuare. Moxq; illuꝫ vinculatum in carcerē obscurū inclusit. Paulopost sanctꝰ franciscus affuit: & fracto carcere ruptisq; vinculis hominē incolumē reduxit ad propria. ℟ Quidam miles sancti frāciscī opibus & miraculis detrahēs: cum quadā vice luderet ad taxillos vesania & incredulitate plenꝰ circūstātibus ait. Si frāciscus est sanctꝰ. xviij. veniūt in taxillis. Mox in eis senariꝰ triplicatus apparuit: et vsq; ad nouē vices q̄libet suo iactu ter senos accepit. Sꝫ insanitā addēs insanie ait. Si verū ē q̄ frāciscus iste sit sanctꝰ cadat hodie corpus meū gladio. si vo sanctꝰ non est enadā incolumis. Ludo finito vt eius oratio fieret in pctīm: cum nepoti suo inferret iniuriam ille gladiū accipiēs in viscera patruī trāsuixit: & ptinꝰ interfecit. Vir quidaꝫ crure sic pdito vt nullatenꝰ se mouere possꝫ: sanctū frāciscuꝫ talibꝰ vocibus inclamabat. Adiuua me sctē francisce: memor deuotōis & fuitij q̄ tibi impēdi. nam in asino meo te portaui. sctōs pedes tuos & manꝰ osculatꝰ fui. & ecce mortor dolorībus durissimo cruciatu. Moxq; ille sibi apparēs cum puulo baculo q̄ thau in se figurā habebat locum doloris tetigit. & fracto apostemate sanitatē protinꝰ recepit. ℔ thau signū sup locum remānsit. Hoc signo sanctus franciscus lrās suas ꝓsueuerat ꝓsignare. Cum in castro pomereto in mōtanis apulie puella q̄dā & patri & matri vnica fuissꝫ defuncta. & mat sancto francisco deuota nimia tristicia fuissꝫ absorpta apparuit ei sanctus dicēs. Noli flere: qꝫ lucerne tue lumē q̄ deplorās extinctū: mea est tibi intercessiōe reddēduꝫ. Mat igit sumpta fiducia corpus extinctū non pmisit efferri. ℔ sācti francisci nomē inuocās: & mortuam filiam apphēdēs eam incolumē alleuauit. In vrbe roma cum puer parvulus de fenestra palacij cecidisset & penitus expirasset: btūs frāciscus inuocatur & vite ptinꝰ restituit. In ciuitate suesa cū quedā domꝰ cornuēs quēdam inuenē extinxisset & cadauer in lecto ad sepeliendū posuissent mater beatū franciscū tota deuotōe qua poterat inuocabat. & ecce circa mediam noctē puer oscitauit & sanus surrexit: & in laudis vba prupit. Frater Iacobus reatinꝰ cum in nauicula parua fluuiū quēdam cum fratribus ptrāsissꝫ: & socijs iam sup ripam positis postremo se ad nauis exitum ꝑpararet: reuoluta naue ipe in p funduꝫ fluminis est dimersus. Fratribꝰ igit p liberatōe submersi beatū franciscū inuocātibꝰ ipo etiam corde vt poterat beati frāciscī auxilium implorāte: ecce pdictus frat p p funduꝫ sicut p arīdā ambulabat: & demersam nauiculaꝫ capiēs cum ea puenit ad litus. Vestimēta autem eius madida facta non sunt: nec aque gutta primauit ad tunicā.

Legenda cxlv.

De sancta Pelagia.

Elagia prima feminax antiochie ciuitatis rebus & diuitiis plena, corpore pulcerrima, habitu ambitiosa & vana, aio & corpe impudica. Quadam vice p ciuitatē cū ambitōe maxima trāsibat: ita vt nihil sup eā nisi aurū & argentū & pciosi lapides viderent. ita vt quocūq; iret aerem diuersox aromatū odore repleret. quaꝫ pcedebat & sequebat multitudo maxima puellarū & pueroꝝ qui & ipsi pclaris erāt induti vestimentis. Quā quidā sanctꝰ pater noie veronꝰ epūs eliopoleos que nūc damiata vocat vidēs amarissime flere cepit: ex eo q̄ maiorē curam habebat placere mūdo q̄ ipe hīet placere deo. Procidensq; sup pauim entū facie suā cum terrapcutiebat: & ipam terrā lachrymis rigans dicebat. Altissime deus ignosce mihi peccatori: q̄a vnꝰ diei meretricis ornatus totius vite mee industriā supauit. ne me dñe ꝓfundat vnius meretricis ornatus ante ꝓspectū tremēde maiestatis tue. Illa p terrenis summo se studio decorauit: ego tibi īmortali dño placere ꝓposui: & p meam negligentiā non impleui. Dixitq; his q̄ secum erāt. In veritate dico vobis: quia deus hāc ptra nos in iudicio pducturus est: quoniā hec tam sollicite se depingit vt terrenis amatoribus placeat: & nos celesti spōso placere negligim⁹. Dum hec & similia diceret subito obdormiuit. visumq; est sibi q̄ quedam columba nigra & fetida nimis circa eum celebrantē missā volaret. Qui dum catheciumios abscedere prcepissēt columba disparuit. & post missam rediens & ab ipo epo in vase quodam aque mersa: mūda & candida exiens tam alte volauit q̄ videri non potuit. Euigilās igitur dum quadaꝫ vice ad ecclesiā pcedēs pdicaret & pelagia presens esset: adeo cōpuncta est q̄ ei lrās per nūcium misit dicens. Sancto epo discipulo christi pelagia discipula diaboli. Si vere xpi discipulus comprobaris: qui vt audiui pro peccatoribus de celo descēdit: me peccatricē: ℔ penitētē suscipere digneris. Cui ille remisit. Rogo vt

hūilitatē meā nō tēptes. qz hō peccatoz sum. ꝫ si vere saluari desideras solū me videre nō poteris: ꝫ inter alios me videbis. Cūq; ad eū corā pluribꝰ aduenisset pedes eiꝰ appḧendit: z amarissime flens dicere cepit. Ego suz pelagia pelagus iniqtatis exūdans fluctibus pctoꝝ. ego sum pditōis abyssus. ego vorago z laqueꝰ aiarum: multos deceptos decepi q̄ nūc cūcta perhorrui. Tūc epūs interrogauit eā dicēs. Dmō tibi nomē est: Cui illa. A natiuitate pelagia vocoz: ꝫ ꝓpter vestimētoꝝ pompā oēs me margaritam appellāt. Tunc epūs clemēter eā suscipiens penitētiā ei salutarē iniūxit: z in dei timore diligenter instruxit z sacro baptismate regenerauit. Diabolus aūt ibidē clamabat dicens O violentia quā patioz ab hoc sene decrepito. o violentia. o senectus mala. maledictꝰ dies in quo ꝓtrariꝰ natus es mihi. qz spem meā maximā abstuliſti. Quadā insup nocte cuz pelagia dormiret diabolus ad eā venit: z eam excitans dixit sibi. Dña margarita quid vnq̄ tibi malefeci. nūquid nō oibus diuitijs z gloria te ornaui: Queso die mihi in quo te cōtristaui: z ꝓtinus tibi satisfaciam. tm̄ obsecro ne me deseras ne obꝓbriū xp̄ianis efficiar. Ipsa autez se signauit z in diabolū insufflauit: z statim euanuit. Die tertio oia q̄ habebat cōgregauit: z pauperibꝰ tribuit. Post aliq̄ō aūt dies cūctis ignorantibꝰ pelagia inde noctu aufugit z in mōtez oliueti deuenit: vbi habitū heremite accipiens in parua cella se ibidē collocauit: z deo in multa abstinētia seruiuit. Maxime autez fame ab omnibus habebat: et frater pelagius dicebat. Post hoc quidaz diaconus supradicti epi hierosolymā causa visitandi loca sancta aduenit. cui dixit epūs vt post sanctoꝝ locoꝝ visitationem quēdam monachū nomie pelagium quereret z ipm visitaret: cum verus dei seruus esset. Dmō cum ille feciſſet: moꝝ ab illa cognitus nequaq̄ ipam ꝓpter nimiā maciem cognouit. Cui dixit pelagia. Habes episcopum: Et ille. Immo dñe. Et ille. Oret ꝓ me ad dominū: qz vere apostolus xp̄i est. Recedens autem inde die tertia: ad cellam eius rediit. Sed cū ad ostium pcussisset et nullus ei aperuisset: fenestram aperuit z mortuū eaz inuenit ac vidit. Currēsq; cum hoc epō nunciasset: epūs et clerus omnesq; monachi cōuenerūt: vt tam sancto viro exequias celebrarent. Cūq; de cella corpus eiꝰ extraxissent reppererūt q̄ mulier esset: z plurimū admirantes deo gratias reddiderūt: z sanctum corpus honorifice sepelierunt. Obiit autem octauo die intrāte octobr: circa annos domini. ccxc.

Legenda cxlvj.
De sancta Margarita.

Argarita dicta pe-

m lagius virgo pulcerrima dines et nobilis: tanta fuit parentum sollicitudine custodita z optimis moribus instructa. tantaq; pudicicie honestate vigebat q̄ ab hominibus videri modis omnibus renuebat. Deniq; a quodam adolescente nobili in cōiugiū queritur: z vtriusq; partētis assensu cuncta nuptijs necessaria cum imensa diuitiarū z delitiarum gloria ꝓparantur. Cuz ergo nuptiarū dies aduenisset: z iuuenes z puelle z cuncta simul nobilitas ante thalamū iam paratū nuptiaruz festa cum gaudio celebrarent. virgo deo inspirāte cōsiderans damnū virginitatis tam dānosis plausibus cōparari: ꝓstrata in terram cum lachrymis gloriā virginitatis z nuptiaꝝ molestias tanta in corde suo ꝓpensatōe libauit q̄ oia huiꝰ vite gaudia q̄si stercora respuebat. vñ nocte illa a viri cōsortio abstinens: media nocte deo se recōmendans tonsis crinibꝰ in virili habitu clam aufugit. Longe autē ad quoddā monasteriū veniēs: z frēm pelagiū se appellās ab abbate receptus est z diligēter instructꝰ. Qui tā sancte ac religiose se habuit q̄ defuncto sanctimonialiū ꝓuisoꝝ de senioꝝ consilio z abbatis impio licz inuitꝰ monasterio virginū est ꝓlatus. Dum ergo eis nō soluz coꝝpoꝝ: ꝫ etiā animarū pabula cōtinue z inculpabiliꝝ ministraret: diabolus ei inidens studuit quallter ꝓsperum eius cursum obiectu criminis impediret. Nā vnā vḡinē q̄ ꝓe foribꝰ erat i adulteriū traxit: z itumescēte vtero cū iā celari nō posset: tāt⁹ pudoꝝ z doloꝝ oēs vḡines z mōachos virtusq; mōasterij cōsternauit q̄ solꝰ pelagiꝰ vtpote eaꝝ familiaris atq; ꝓpositꝰ sine iudicio examinatōe ab omnibus cōdemnaretur. Qui foras cum ignominia pellitur: ac in quodam rupis specu recluditur. sibiq; monachoꝝ seueriſſimus deputat: qui sibi panē ordeaceū z aquā tenuiſſime ministraret. Quibus gestis monachi recesserūt: z solum ibi pelagiū reliquerūt. At ille patienter oia sustinēs: in nullo turbatꝰ fuit. ꝫ semp grās deo referēs: q̄ sctoꝝ se exēpla cōtinue cōfortabat. Tandez cū finē suū adesse cognouisset: abbati z monachis p lras sic mādauit. Nobili orta genere margarita in seculo dicta fui: que vt pelagius temptationū transirem pelagius mihi nomē imposui. vir sum nō p deceptiōe mentita: qō factis ostendi. De crimine virtutē obtinui. penitētiā egi innocēs: et iam q̄so vt quā viri feminā nescierūt: sctē soroꝝ sepeliāt. z sit expiatio viuētis: ostēsio morientis. vt femie virginē recognoscāt quā calūniatoꝝes adulterū iudicabāt. His auditis monachis z sanctimōialibus ad spelunc̄am curren-

tib⁹ pelagius a femínis femina ⁊ virgo intacta cognoscit: ⁊ cūctis penitentiā agētibus in monasterio virginū honorifice sepelit. Finit legenda de prima feminaꝝ anthiochie ciuitatis abundantissima tandē pelagi⁹ appellata.

Legenda cxlvij. ℟

De sancta Thaisi meretrice.

Thaisis meretrix vti

t vitas patrū legit tante pulcritudinis extitit: vt multi ꝓpter eā venditis substātijs suis ad vltimā pauptatez deuenirēt. sed amatores sui pre zelo litib⁹ inter se ꝓsertis frequēter puelle limina sanguine replebant. Qō cuz audisset abbas pafunti⁹ sumpto habitu seculari ⁊ vno solido ꝓfectus est ad eam in quadam egypti ciuitate. deditq; ei soliduz quasi ꝓ mercede peccādi. Illa accepto ꝑcio ait illi. Ingrediamur in cameram. Cūq; ingressus esset ⁊ lectum ꝑciosis vestibus stratum ascendere inuitaretur: dicit ad eam. Si est interius cubiculum in ipsum eamus. Et cuz ouxisset eum per plura loca: ille semp dicebat q; videri timebat. Illa autem dixit. Est quoddā cubiculum vbi nullus ingredit. si vo deum times: nō est loc⁹ qui deitati eius abscondat. Qō cum senex audisset dixit ei. Et scis esse deuz: Cūq; illa respōdisset se scire deum ⁊ regnū futuri seculi necnō ⁊ tormēta pctōꝝ: dixit ei. Si ergo nosti cur tātas animas pdidisti: Et non solū ꝓ aia tua: sed ꝓ illorū redditura ratione damnaberis. Illa vo hoc audiens ꝓuoluta ad pedes abbatis pafuncij cum lachrymis exorabat dicens. Scio esse penitentiā pater: ⁊ ꝓfido remissionē te orāte sortiri. tm̄ peto tribus horis inducias: ⁊ post hoc quo iusseris ibo. ⁊ quecūq; ꝑceperis faciā. Cūq; locum illi abbas ꝓstituisset vbi venire deberet: illa collectis omnibus quecūq; ex peccato lucrata fuerat. perlatisq; in mediam ciuitatem populo spectante igne cōbussit clamans. Venite omnes qui peccastis mecum: ⁊ videte quomō ea ego q̄ mihi cnotulistis exurā. Erat autez ꝑciū auri libraꝝ quadringētaꝝ. Que cū oia incendisset: ad locum quē abbas pafunci⁹ cōstituerat prexit. Quam ille reperto virginū monasterio in cellulā paruam recludens: ostium cellule plūbo signauit. ⁊ paruam reliquit fenestram per quam ei victus modicus inferretur. Jussitq; ei omnibus diebus parum panis ⁊ paululū aque a ceteris ministrari. Cum autem senex discederet thaisis ad eū ait. Quo iubes pater vt ex naturali meatu aquaz meam effundam: Et ille. In cellam: sic digna es. Cūq; iterum quomō deuz deberet adorare inquireret: respondit. Non es digna nominare deuz: neq; in labijs tuis nomen trinitatis adducere: sed nec ad celuz manus expandere: quoniā labia tua iniquitate plena sunt: ⁊ manus tue sordib⁹ inquinate. sed tantūmodo incumbēs cōtra orientem respice: hunc sermonez frequēter iterans. Qui plasmasti me miserere mei. Cuz ergo tribus annis fuisset inclusa: condoluit abbas pafuncius ⁊ ꝓfectus est ad abbatez anthonium vt ab eo requireret si remisisset illi deus peccata sua. Et narrata causa sanctus anthonius cōuocatis discipulis suis: ꝓcepit eis vt illa nocte vigilantes in oratōe persisterent singillatim: quatenꝰ alicui ex his declararet deus causam ꝓ qua abbas pafuncius venerat. Cuz igitur incessāter orassent abbas paulus maior discipulus anthonij vidit subito in celo lectū ꝓciosis vestibus ornatū: quem tres virgines clara facie custodiebāt. Tres iste virgines fuerūt timor pene future: qui ipaz a malo retraxit. pudor culpe cōmisse: qui ei ventā ꝓmeruit. amor iusticie: qui eam ad superna transuexit. Cunq; paulus illis diceret gratiaz illam tantā esse anthonij: vox diuia respōdit. Non est patris tui anthonij: sed thaisis meretricis. Qō cū abbas paulus mane retulisset: cognita dei voluntate abbas pafuncius cum gaudio discessit: ⁊ mox ꝓfectus ad monasteriū ostiuz celle dissipauit. Illa vo rogabat vt adhuc maneret inclusa. dixit autem ei. Egredere: quoniā remisit tibi deus peccata tua. Et illa respōdit. Testor deum quia exquo huc ingressa sum ex omnib⁹ peccatis feci velut sarcinam: et statui ante oculos meos. ⁊ sicut non discedit anhelitus de naribꝰ meis: sic nō discesserūt peccata mea ab oculis meis: sed flebā semper illa cōsiderans. Cui abbas pafuncius dixit. Non ꝓpter penitentiā tuam remisit tibi deus peccata tua: ꝫ qz timorez semper habuisti in animo. Et cum inde illam eduxisset q̄ndecim dies supuixit: ⁊ pausault in pace. Abbas quoq; effrē aliam meretricez simili fere modo cōuertere voluit. Nam cum illa meretrix sanctum effrem ad peccanduz allicere impudēter: dixit ei effrem. Sequere me. Qua sequēte: cum ad quēdaz locum vbi erat multitudo hominū venisset dixit ei. Sede huc vt cōmiscear tecum. Et illa. Quomō possum hoc facere tanta multitudine hie astante: Et ille. Si homines erubescis: nōne magis tuum debes erubescere creatorem: qui reuelat occulta tenebrarū. Illa aūt cōfusa recessit.

Legenda cxlviij. ℟

De sancto Dionysio.

Jonysius interpre-

o tat vehemēter fugiēs. Vt dī dionysi⁹ a dya q̄ō est duo ⁊ nisus q̄ō ē elevatio q̄si fm duo eleuat⁹. s. fm corp⁹ ⁊ fm aiaz. Vel

dicit a dyana qō est ven⁹.s. dea pulcritudinis. ⁊ syos qō est de⁹:q̄si pulcer deo. Vel vt quidā aiūt dī a dionysia:q̄ vt dicit Isidorus est q̄daz gēma nigra valens cōtra ebrietatē. Fuit ergo vehemēter fugiēs de mūdo ꝓpter pfectā abrenūciationē.eleuat⁹ p inēnoz ꝓtēplationē.pulcer deo p decorē virtutū.valēs pcōrib⁹ ꝫ ebrietatē vitioz. Hic ante puersionē m'tra p̄noia habuit. Vocat⁹ est em̄ ariopagita a vico i quo habitabat. Itē dict⁹est theosoph⁹.i.deū sapiēs Itē a grecoz sapiētib⁹ vsq̄ hodie dicit ꝓrigion tuarami:qō latie dī ala celi. qz i celū ala spūal' intelligētie mirabil'r volauit. Itē dictus ē machari⁹.i.beat⁹. Itē a patria dictus est ionicus. Jonica autez vt ait Papias vna est ex linguis grecoz.vel ionice sunt genera rotūdaz colum naz.vel ionicū vt idē dicit ē pes q̄ hz duas correptas ⁊ duas lōgas. Per qō oñdit q̄ ipe fuit sapiēs deū p occultoz iuestigationē. ala celi p celestiū ꝓtēplationē. btūs p eternoz possessionem. Per alia oñdit q̄ ipse fuit mirabilis rhetor p eloquētiā.ecclesie sustētator p doctrinaz. breuis sibi p humilitatez.longus alijs p charitatem. Augus.autē in li.viij.de ciui.dei dicit q̄ ionicū est genus phoz. Distinguit em̄ ibidem duo genera phoz.s. italicū qō est ex pte italie. ⁊ ionicū qō est ex pte grecie. Onia ergo dionysius summ⁹ erat phūs:ideo antonomasice dicebat ionicus. Eius passionē ⁊ vitā grece dictauit methodi⁹ cōstātinopolitan⁹.latine vo anastasi⁹ aplice sedis bibliothecari⁹:vt dic Jgmarus rhemoz epūs.

Jonysi⁹ ariopagita a btō paulo apostolo ad fidē xpi cōuersus fuit:qui ariopagita a vico ciuitatis in quo habitabat dict⁹ fuisse dī. Ariopagus em̄ erat vic⁹ martis:in quo.s.erat tēplū martis. Athenienses em̄ singulos vicos denoiabāt a dijs quos colebāt. vt vicū in quo colebat mars vocabant ariopagum.qz arioth dī mars. Vicuz in quo colebāt pan:vocabant panopagū.⁊ ita a singulis dijs singulos vicos denoiabant. Ariopagus autez erat vicus excellentioz.qz ibi erat curia nobiliū ⁊ schole liberaliū artiū. In hoc ergo vico morabat dionysi⁹ maxim⁹ phūs qui ob plenitudinem diuinoz numinū et sapiētie theosoph⁹.i. deū sapiēs dicebat. Erat ⁊ secū appollophan⁹ eius cōphilosophus. Ibi etiam erant epicuri: qui ponebāt felicitatē bois in sola corporis voluptate. Et stoici:q̄ in sola animi virtute. In die igitur dñice passionis cū tenebre facte fuissent super vniuersam terrā:philosophi q̄ erant athenis nō potuerūt hui⁹ causam in causis naturalibus inuenire. Non fuit em̄ naturalis eclypsis solis.tum qz luna fere erat e regione ad solem.eclypsis aūt fieri solet in sinodo solis ⁊ lune.luna autē tūc erat q̄ntadecima:⁊ ita in perfecta distantia a sole.tum qz eclypsis nō aufert lumen vniuersis partib⁹ terre.tuz qz p tres horas durare nō potest. Oz autem illa eclypsis in vniuersis partibus terre lumen abstulerit patet ex eo q̄ Lucas euāgelista hoc dicit.et ex eo q̄ vniuersitatis domin⁹ patiebat.⁊ ex eo q̄ fuit apud eliopolim egypti.et ex eo q̄ fuit rome ⁊ in grecia siue asia minori. Oz autez fuerit rome testat Oroſi⁹ dicens. Cum domin⁹ patibulo affixus est:maximo terremotu per orbē facto:saxa in montib⁹ scissa:maximarūq̄ vibuz plurime partes plus solita cōcussiōe ceciderūt Eodēq̄ die ab hora diei sexta sol intātū obscurat⁹ est q̄ tetra nox subito obducta terris adeo vt stellas tūc diurnis horis:vel potius in illa horrenda nocte toto celo visas fuisse referatur. Hec Oroſius. Fuit etiam apud egyptuz.et hui⁹ meminit Dionysi⁹ in epistola ad appollophanū dicens. Obfusi nāq̄ orbes vniformiter tenebrarū caligine tabescente:vt purgatum rediit solis dyametrū regulaz philosophi aridei assumpsim⁹. Cunq̄ reperim⁹ qō ⁊ erat notissimū solem pati molestias non debere:alo ad te faste peritie sacrariū adhuc nescimus tante rei mysteriū. Quid inquā speculum doctrine appollophani his secretis ascribis:ad quem mihi oze diuino ⁊ non humani sensus sermone: O bone dionysi:diuinaruz permutatōes sunt rerum. Deniq̄ noratum ferie diem ⁊ annū annunciatiōis quam paulus nostris auribus suspensis intonuit:signis acclamantibus recordari expertus dedi veritati manus:⁊ falsitatis sum nexibus absolutus. Hec Dionysius.

H Huius etiam meminit idez in epistola ad Policarpū:loquens de se ⁊ appollophano:dicens. Jmbo apud eliopolim tunc p̄sentes et coastātes inopinabiliter soli lunam incedentē videbamus. non enim erat cōueniens temp⁹. Et rursus ipsum a nona hora vsq̄ ad vesperaz ad solis dyametrum supnaturaliter restituta. Eclypsim autem illam vidimus in oriente inchoatam:⁊ vsq̄ ad solarem terminū venientez postea regredientez. Et rursus non ex eodem ⁊ defectum ⁊ purgationem:sed ecōuerso scōm dyametrū factam. Hec Dionysi⁹. Tunc em̄ dionysius cuz appollophano voto astrologice discipline apud eliopolim egypti perrexerat:⁊ postea inde reuersus est. Oz autem fuerit in asia testat Eusebius in cronica:asserēs se in dictis ethnicoz legisse q̄ tunc in bithunia que est ꝓuicia asie maioris fuit terremot⁹ magn⁹.⁊ maioz solis obscuratio q̄z vnq̄ fuerit.et q̄ dies hora sexta ita i tenebrosā noctē vers⁹ sit vt stelle i celo visse sint.⁊ q̄ i nicena q̄ vrbs ē bithinie m'tras edes tremor⁹ subuertit. Tādē vt i hysto.schola

stica legit: ꝓbi ad hoc adducti sunt vt dicerent q̄ deus nature patitur. Alibi tamen legitur q̄ dixerunt: aut ordo nature peruertit: aut elemēta mentiūtur: aut deus nature patitur ⁊ elemēta sibi compatiūtur. Alibi quoq; dicit q̄ Dionysius dixit. Hec nox quā nouaz miramur totius mūdi veram lucem aduenturam signat. Tunc atheniēses illi deo aram construxerūt: ⁊ superpositus est titulus. Ignoto deo. Singulis enim aris superponebat titulus: indicans cui esset dedicate. Et cū vellent illi offerre bolo causta ⁊ victimas dixerūt ꝓbi. Bonorū nostrorū non eget: sed facietis genuflexiōes ante aram eius: ⁊ supplicabitis ei. quia non querit oblationes pecor. sed deuotionē animor. Cū ergo paulus venisset athenas: epicuri et stoici ꝓbi cum eo disputabant. Quidam autez dicebant. Quid seminator verbor hic vult dicere: Alij dicebant. Novor demonior videtur annūciator esse. Adducētes ergo eum ad vicum ꝓbor: vt noua doctrina ibidē examen reciperet dixerunt. Noua quedā infers auribus nostris. volum⁹ ergo scire quidnā velint hec esse. Atheniēses autem ad nihil aliud vacabāt nisi aut dicere: aut audire aliquid noui. Cum ergo paulus singula deor altaria pluſtrasset: ⁊ inter cetera ignoti dei altare vidisset: dixit illis ꝓbis Quem ignorātes colitis: hūc ego annūcio vobis verum deū qui fecit celum ⁊ terraz. Deinde dixit dionysio: quē pre ceteris magis doctū in diuinis videbat. Quis est dionysi ille deus ignotus: Cui dionysius. Ipse est deus verus qui inter ceteros deos non est demōstra⁹: sed nobis est ignotus ⁊ a seculo venturo obfutur⁹ ⁊ imperpetuū regnatur⁹. Et paul⁹. Homo autē spūs est: Et dionysius. Deus et homo est. ꝛ ideo incognitus est: quia eius tm̄ in celo conuersatio est. Cui paulus. Ille est quem p̄dico qui de celis descendit. carnez suscepit. mortem sustinuit. ⁊ die tertia resurrexit. Cum autē dionysius adhuc cuz paulo disputaret: fortuitu transijt p viam cecus coz̄ eis. statimq; dixit dionysius paulo. Si dixeris huic ceco. in nomine dei tui vide: ⁊ viderit statim credam. ꝛ vitatis verbis magicis. quia forte nosti verba q̄ habent hmōi efficaciam. ego formā verborum tibi ꝓscribam. In hac igit forma verborū dices ei. In nomie Jesu christi nati de virgine. crucifixi. mortui: qui resurrexit ⁊ ad celū ascendit: vide. Sed vt omnis suspicio tolleretur dixit paulus dionysio vt hec ipse verba ꝓferret. Cum ergo in eadē forma dionysius ceco vt videret dixisset: ꝓtinus visum recepit. Statimq; dionysius cum Damari vxore sua ⁊ tota familia baptisatus est ⁊ fidelis effectus. Sicq; a paulo p triennīū instructus: athenis epūs ordinat⁹ est. vbi ipe p̄dicationi insistens: ipam ciuitatem ⁊ maximā partē regionis illius ad fidem christi adduxit. ¶ Huic paulus ea que in tertium celum raptus vidit reuelasse dicit: sicut ⁊ ipse dionysius in plerisq; locis insinuare videt. vnde ⁊ de hierarchijs ipsorū angelor ordinibus dispositōibus ⁊ officijs tam luculenter ⁊ clare disseruit: vt nō putares ipm̄ ꝟ ab alio didicisse ꝛ ipsum potius etiā vsq; in tertium celū raptū esse: ⁊ ibi hec oia cōspexisse. Prophetie spiritu claruit: sicut ptz in epistola quā misit ad Johannē euangelistā in pathmos insulā in exilio relegatū. vbi ꝓphetauit q̄ inde rediturus esset: sic dicēs. Gaude vere dilecte. vere amabilis et desiderabilis ⁊ diligibilis valde dilecte. Et infra. Ex custodia que est in pathmos dimitteris ⁊ ad terrā asie reuerteris. et facies ibi boni dei imitatōes ⁊ his qui erūt post te trades. Dormitioni beate Marie interfuit: sicut ipse in libro de diuinis noibus insinuare videt. Cuz ergo audisset petrum ⁊ paluz rome a nerone in carceribus detineri: epm̄ sibi substituit: ⁊ ad eos visitandos accessit. Veruz cum illi ad dominū feliciter migrassent ⁊ postmodū clemēs ꝓsideret: ab ipo beato clemente post aliqō spacium temꝑis in franciam destinat: ⁊ sic rustic⁹ ⁊ eleutherius sociantur. Missus igitur parisius venit: ⁊ multos ibidē ad fidez cōuertit. ⁊ ecclesias plurimos fabricauit: ⁊ clericos diuersi ordinis collocauit. Tanta autē in eo gratia celitus emicuit q̄ cum sepius pontifices ydoloz contra eum seditionē populi cōcitarent: et populus ad eum perdendū sepe cum armis concurrerēt: mox illo viso aut omni feritate deposita se eius pedibus ꝓuoluebant: aut nimio timore soluti ab eius ꝓsentia fugiebant. Sz diabolus videns ⁊ inuidēs q̄ quotidie sui cultura decresceret: ⁊ multiplicatis fidelibus ecclesia triūpharet: domicianū imperatorē in tantā cōmouit sentiaz: vt ꝓceptum daret q̄ quicūq; xp̄ianū aliquem repiret: aut ipm̄ sacrificare cogeret: aut diuersis supplicijs cruciaret. Prefectus igit fescenni⁹ cōtra xp̄ianos parisi⁹ a roma directus: beatū dionysiū populo p̄dicantē inuenit: statimq; captum. collaphizatū. cōsputum. derisum ⁊ lozis durissims alligatum: cuz sanctis rustico ⁊ eleutherio sibi ꝓsentari p̄cepit. Cum ergo sancti coz̄ illo in cōfessione dei cōstantes astarēt: ecce quedā matrona nobilis aduenit: ⁊ virū suū lubricū turpiter ab his magis deceptum asseruit. Pro eius vtiq; viro citius mittit: et in dei cōfessione perseuerans iniuste necat. Sancti vo a duodecim militibus flagellant. deinde magno pondere cathenaruz cōstricti carceri mancipātur. Sequenti vo die dionysius sup̄ cratē ferream suppositis flāmis

nudus extēdit: vbi dño decātabat dicēs. Ignitum eloquiū tuū vehemēter: ꝛ ser. tu. di. illud. Inde autez erigitur: et ad bestias ferocissimas multo ieiunio excitatas, pijcit. Sz cum in euz impetuose currerent: signū crucis opposuit et māsuetissimas eas fecit. Deinde in clybanū ita ctak: ꝫ extincto igne nil ledit. Cruci affigit ꝛ di utius ibidē torquet. Inde depositꝰ cū suis socijs ꝛ multis alijs fidelibꝰ carceri mancipatur Vbi dū missā celebraret ꝛ ppīm cōicaret: dñs Jesus eidē cum imenso lumie apparuit: ꝛ panem accipiēs ei dixit. Accipe hoc chare meus qz mecū est maxima merces tua. Post hoc iudici psentati iterū nouis supplicijs mactātur. ꝛ iuxta ydolū mercurij cū securibꝰ triū capita i pfessione trinitatis pcidunt. Sātimqꝫ corpus sancti dionysij se erexit ꝛ caput suū int brachia angelo duce ꝛ celesti lumie pcedēte p duo milliaria deportauit: a loco q̄ dī mons martyꝝ vsqꝫ ad locū vbi nūc sua electōe ꝛ dei puidētia req̄escit. Tanta autē ibidē angelorꝝ melodia insonuit: vt inter multos qui audierunt ꝛ crediderunt etiā larcia vxor pfati lubrij xpianaz se esse clamauit. et mox ab impijs decollata et in suo sanguine baptisata occubuit. Filiꝰ aūt eiꝰ noie virbiꝰ rome sub tribꝰ impatoribꝰ militauit. deūde parisiꝰ rediēs baptisat: ꝛ religiosoꝝ numero sociat. Dum autē infideles metuerēt: ne sctōꝝ Rustici ꝛ Eleutherij corpa xpiani sepelirēt: iusserūt vt in secana mergerent. ❡ Matrona autē quedā nobilis vectores ad prādiū inuitauit: ꝛ illis epulātibus sctōꝝ corpa furtiue surripuit: et in agro suo occulte sepeliri fecit. Que postea psecutiōe cessāte ide sustulit: ꝛ corpi bti dionysij honorifice sepauit. Passi sūt sb domiciano āno dñi. xcvj. etatz vo beati dionysij. ꝛc.

Circa annos dñi. dcccxv. tpe ludouici legati michaelis impatoris cōstantinopolitani inter cetera munera detulerūt ludouico filio karoli magni libros dionysij de hierarchia de greco i latinū trāslatos. qui cū gaudio sunt recepti: et xix. infirmi in ipa nocte in ecclesia eius curati.

Cum apud arelatē sctūs regulus epūs missarum solēnia celebraret: apl'oꝝ noibus in canone recitatis adiūxit: ꝛ beatis martyribꝰ tuis dionysio rustico ꝛ eleutherio. Quo dicto cū adhuc dei famulos viuere crederet: plurimū mirari cepit cur eoꝝ noia sic nescīēs in canone ptulisset. ꝛ ecce eidē mirāti tres colūbe apparuerunt sup crucē altaris residētes: que sctōꝝ martyrū noia habebāt suis pectoribus sanguie insignita. Quas diligēter intuēs: sctōs migrasse a corpore intellexit. Circa annū dñi. dcxliij. Dagobertus rex francoꝝ (vt in quadaz habet cronica: qui longe ante Pipinū regnauerat) a sua puericia sanctū dionysiū in magna veneratione habere cepit. Nam ꝛ quando clotarij patris sui iram metuebat: ad ecclesiaz sancti dionysij cōtinuo fugiebat. Cum ergo factus iam rex mortuꝰ fuisset: cuidā sancto viro in visione monstratū est q̄ anima eius ad iudiciuz rapta fuit: ꝛ multi sancti suaꝝ ecclesiaꝝ expoliationē obijciebāt eidē. Cum ergo mali angeli iam ad penas rapere eam vellent: affuit beatus dionysius. ꝛ eius interuētu liberata est ꝛ penā euasit Forte cū eius anima ad corpus redijt ꝛ ibi penitentiā egit. Clodoueꝰ rex corpus sancti dionysij minus religiose discoopiens: os brachij eius fregit ꝛ cupide rapuit. qui mox in amentiam versus est. Et nota q̄ Igmarꝰ epūs remensis dicit in epla quā misit ad karolū. q̄ iste dionysius missus in galliā fuit dionysiꝰ ariopagita: vt supra dictū est. Idē testat Johānes scotꝰ in epistola ad karoluz. Nec forte ratio ex computo temporis cōtradicit sicut aliqui obijcere voluerunt.

Legenda cxlix. A

De sancto Calixto.

Alixtus papa āno

c domini. ccxxij. sub alexandro impatore martyriū passus est. Cuiꝰ tēporibus pars eminētior vrbis rome diuino est incēdio cōcremata: ꝛ sinistra manus iouis aurea ibi quefacta. Tunc oēs sacerdotes ad alexandruz impatorē venerūt: petentes vt dij irati sacrificiis placarent. Dum ergo offerrēt subito celo sereno mane diei iouis diuino fulmie q̄tuor sacerdotes ydoloꝝ mortui sunt. ꝛ ara iouis pcremata est. ꝛ sol obscuratus est: ita vt populꝰ romanus fugeret extra muros. Audiēs aūt palmacius cōsul q̄ calixtus cū suis clericis transtyberim latitaret: rogauit vt christiani p quos hoc malum cōtigerat ad purgationez ciuitatis penitus delerent. Palmacius itaqꝫ potestate accepta cum illuc cū militibus ꝓperasset: ꝫ illi ꝓtinus excecati fuissent: territꝰ alexandro hoc ꝓtinus nūciauit. Tunc imperator iussit vt die mercurij omnis populus cōueniret ꝛ mercurio imolaret: vt ab eo sup his respōsa acciperet Dō dum fieret virgo quedā templi nomie iuliana arrepta a demone exclamauit. Deus calixti est verus ꝛ viuꝰ deus: qui nostris est pollutionibus indignatus. Dō audiens palmacius transtyberim ad vrbem rauennantiū ad sanctum calixtū accessit: ꝛ cum vxore sua ꝛ familia se ab eo baptisari fecit. Dō audiens imperator eum accersitum simplicio senatori tradidit: vt verbis blandis cum moneret: ex eo q̄ reipublice plurimū necessarius esset. Palmacio vo ieiunijs ꝛ oratiōibus perseuerante: venit ad eum quidam miles: ꝓmittens q̄ si vxo-

rem suam paralitică sanaret cōtinua crederet Cuz ꝯ palmacius oraret illa sanata ad palmacium cucurrit dicens. Baptiza me in noie xpi qui tenuit manū meā z alleuauit me. Tūc calixtus veniens ipsam cum viro suo z simplicio z multis alijs baptizauit. Qō audiens imperator iussit oēs baptizatos decollari. Calixtum vo q̄nq̄ dieb⁹ sine cibo z potu manere fecit. Ille aūt videns eū amplio cōfortari iussit eū dieb⁹ singulis fustigari. Deinde p fenestrā ꝓcipitatū alligatūq̄ saxo in puteū precipitari. Asteri⁹ aūt ꝑsbr corp⁹ ei⁹ de puteo eleuauit. z ipm in cimiterio calipodij sepeliuit.

cl.

De sancto Leonardo.

Leonard⁹ dicit odor

Ppli. a leos qō est ppls. z nard⁹ qō est herba redolens. q; odore bone fame ppm ad se trahebat. Vel leonard⁹ ꝺr q̄si legēs ardua. Vel leonard⁹ ꝺr a leone. Leo em̄ quatuor habet in se. Primo hz fortitudinē quam fortitudinē vt dicit Isiō. hz in pectore z in capite. Sic btūs leonard⁹ habuit fortitudinem in pectore p mala z cogitationū refrenationez z in capite p infatigabilē supnor ꝓplationez Scōo hz sagacitatē. z hoc in duob⁹. s. in aptōe oculor cū dormit. z in deletione vestigior cū fugit. Sic leonard⁹ vigilauit p laborē actiōis z vigilando dormiuit p q̄tē cōtēplatiōis. z in se deleuit vestigia tori⁹ mundane affectionis. Tertio hz ꝓtuositatē in voce. q; ei⁹ vox tertia die suscitat leunculū natū mortuū z omnē bestiā figere facit gradū. Sic leonardus multos mortuos in pctis suscitauit. z multos bestiales viuentes in opibus bonis fixit. Quarto habz timorē in corde. q; ꝑm Isiō. duo timet. scz strepitum rotar z ignē accensum. Sic leonardus timuit z timendo vitauit strepitū mūdane sollicitudinis. z ideo in desertum fugit. z ignē terrene cupiditatis. z ideo oēs thesauros sibi oblatos cōtempsit.

Beonard⁹ fuisse ꝺr circa annū dñi quingentesimū. Hic a sancto Remigio remensi archiepo de sacro fonte leuat⁹. z ab ipo salutarib⁹ disciplinis instruct⁹ ē. Cuius parentes primi in palacio regis francie habebant Hic tantā grām a rege obtinuit q̄ omnes incarcerati quos ipe visitabat ꝑtin⁹ absoluebant. Cum igit fama sanctitatis eius excresceret. rex multo tpe eum secū manere coegit: donec oportuno tpe ei epatū donaret. Qō ille renuit z solitudinē desiderans relictis oīmbus aurelianū pdicando cū fratre suo liuardo deuenit. Vbi postq̄ in quodā cenobio aliq̄ diu vixerunt. dum liuard⁹ sup rigā ligeris solitari nos manere vellet. z leonardus p spūssancti admonitionē in aq̄tania disponeret pdicare. oscitantes se ab inuicē discesserunt. Leonard⁹ igit ibiq̄ pdicans. multa miracula exercens in q̄dam silua ciuitati lemonice vicina habitauit. vbi erat aula regia cā venatiōis cōstructa. Accidit aūt vt quadā die rex ibi venaret z regina illuc cā delectationis egressa ptu piclitaretur. Cum ergo rex z familia ꝑter regine piclitationem lugerent. z Leonard⁹ p nemus transiret z gemenciū voces audiret pietate cōmot⁹ illuc ꝑrauit. z a rege vocatus ꝑtin⁹ introiuit. Cū igit a rege interrogatus quis esset. z se sci Remigij discipulum fuisse narraret. rex spem bonam ꝓcipiens z a bono magistro ipm bene instructū existimans. ipm ad reginā induxit. rogans vt suis pcibus de recupata cōiuge z edita prole duplex gaudiuz obtineret. Tunc ille oratione fusa qō petebat ꝑtinus impetrauit. Cum aūt rex multa in auro z argento sibi offerret ille ꝑtinus recusauit admonens vt hec paupibus daret dicens. Ego nullis hoꝝ indigeo. sed tantū in aliqua siluaꝝ ꝓtempt̄ huius mūdi diuitijs soli xpo famulari desidero. Cuz aūt rex totū illud nem⁹ sibi tradere vellet. ille ait. Qō totū illō accipio. ꝙ q̄ntū nocte cū meo asello circuire potero tantū mihi cōcedi exopto. Qō rex libentissime adimpleuit. Constructo itaq̄ ibidem monasterio. ibi diu cū adiunctis sibi duobus monachis in abstinētia multa degebat Cum aūt aqua vno ab eis miliario distaret puteum ibidē siccū penit⁹ fodi iussit. quē aqua orationib⁹ suis impleuit. Locū autē illum nobiliacū appellauit. eo q̄ a rege nobili traditus sibi fuisset. Ibi tantis miraculis choruscauit. q̄ q̄cunq̄ eius nomē in carcere inuocasset. mox ruptis vinculis nullo ꝓtradicente liber abiret z suas eidē cathenas vel cōpedes presentaret. Horum plures secuz manebant. et ibidem domino seruiebant. Septem quoq̄ familie de eius nobili stirpe venditis omnibus ad eū venerūt z distributo singulis nemore ibi cū ipo manentes exemplo suo plurimos attraxerunt. Deniq̄ sanctus vir Leonardus multis clarus virtutibus octauo idus nouembris ad dñm migrauit. Vbi postq̄ multa fecisset miracula. clericis illius eccl̄ie est reuelatum. vt quia locus ille ꝑter multitudinis frequentiam artus erat. alibi ecclesiā fabricarent z illuc corpus sancti Leonardi honorifice trās portarent. At illi cum populo triduano ieunio z orationi insistentes respicientes viderūt totam ꝓuinciam niue cooperiam. locum aūt illum in quo sanctus Leonard⁹ quiescere volebat omnino vacuum conspexerunt. Ibi itaq̄ translatus quanta miracula precipue circa

incarceratos dominus p eum faciat. Immensi ferri varietas ante ei⁹ tumulū dependentis testis existit. Vicecomes lemonicensiū ad terrorem maloꝝ quandā grauissimā cathenā fecerat. quā in cippo sue turris affigi mandauerat. qua cathena q̄cunq; collo cingebat cuilibet aeris intemperiei exposit⁹. nō vna sed quasi mille mortib⁹ angebatur. Accidit autem vt q̄dam Filius sancti Leonardi illa cathena sine culpa ligaret. Qui cū fere vltimū spūm efflaret intra se quo potuit toto sanctuz Leonardū affectu rogauit. vt q̄ alios liberaret sibi q̄si seruo suo subueniret. Statimq; sctūs leonardus in veste candida sibi apparens dixit. Noli timere. quia non morieris. Surge ꝛ hanc cathenam tecū ad eccl̄iaz meā deferas Sequere me q̄ ego p̄cedam te. Qui cōsurgens ꝛ cathenaz accipiens sanctum Leonardū p̄cedentem vsq; ad eccl̄iaz suā secutus est. Statimq; vt añ fores fuit. sanctus Leonard⁹ ip̄m dimisit. ꝛ eccl̄iam intrans q̄ sanctus leonardus sibi fecerat: omnibus enarrauit ꝛ cathenā illam tam maximā ante tumulū eius suspendit. Vir quidaz in loco sancti Leonardi nobilia cohabitās. et eidem sancto valde fidelis existens. a quodā tyranno captus est. Qui tyrannus intra se cogitans dicebat Leonard⁹ iste oēs cōpeditos absoluit. ꝛ oīs vis ferri ante eum velut cera ante ignem liquescit. Si hunc igit̄ vinculis liga uero ꝓtinus Leonardus aderit ꝛ ip̄m liberabit. Si autem ip̄m custodire possem mille solidis ip̄m redimi facerem. Scio igit̄ q̄d faciam. In turre mea ꝓfundam foueam faciā ꝛ hominē hunc cōpedib⁹ aggrauatū ibidem submergam. deinde sup os fouee ligneam archaz cōstruā in qua armatos milites accubare faciaz. Licet em̄ Leonardus ferrū cōfringat. tm̄ nondum sub terrā intrauit. Nō cū totū vt cogitauerat cōpleuisset. ꝛ ille homo sanctum Leonarduz sepius acclamaret. Leonardus nocte veniens archaz in qua iacebant milites reuoluit ꝛ tanq; mortuos in sepulcro ita eos sub ip̄a cluſit. Deinde cum multa luce foueā ingressus. manū fidelis sui tenuit ac dixit. Dormis an vigilas. Ecce leonard⁹ quē tu desideras. At ille admirans ait. Dñe adiuua me. Confestim cōfractis cathenis apprehensum ꝓpr̄ijs vlnis extra turrim portauit. Deinde secum sic̄ amicus cum amico cōfabulans vsq; ad locū suū ꝛ domū ip̄m deduxit. ❡ Peregrin⁹ q̄dā cū a visitatiōe sancti Leonardi rediisset. ꝛ in auernia captus. in cauea inclusus esset. eos p̄imuz deꝓcabat vt amore sancti leonardi cum nihil vnq; eos offendisset. eū relaxare deberēt. Qui responderūt q̄ nisi se copiose redimēt nō exiret. Et ille. Sit inter vos ꝛ sanctum Leonardū cui me sciatis recōmendatū Seq̄nti igitur nocte sanctus Leonardus dño illius castri apparuit ꝛ vt peregrinū suum dimitteret imperauit Ille vo mane euigilans ꝛ visionē q̄si somniū parupendens nullaten⁹ dimittere voluit. Altera nocte eadem imperans sibi apparuit. Sz ille iterū obedire cōtempsit. Tertia vo nocte sanctus Leonardus pegrinum accipiens extra oppidū deduxit. statimq; turris cuz media pte castri corruens oppressis plurib⁹ soluz p̄n cipem ad sui cōfusionē fractis cruribus reseruauit. Miles q̄dam in britannia incarceratus sanctū leonardū inuocabat. q̄ statim cunctis videntib⁹ ꝛ cognoscentib⁹ ꝛ stupentib⁹ in media domo apparuit. ꝛ carcerē intrans ꝛ vincula frangens hoi cathenas in manibus posuit ꝛ p medium illoꝝ deducens oīs stupore p terruit. Fuit ꝛ alius leonardus eiusdem professionis ꝛ vtutis. cuius corpus apud corbiacum req̄scit. Hic cum in monasterio esset p̄latus. tanta se humilitate deiiciebat vt omnibus inferior videbat. Sed cū ois pene pplus ad eum confluer̄et. q̄dam inuidi regi clotario suaserunt q̄ nisi puideret. p leonardū q̄ multos sub obtentu religionis colligebat regnum francie detrimētū nō modicū sustineret. Quibus rex nimis credulus euz expelli iussit. Venientes autem milites adeo eius vbis cōpuncti sunt. q̄ se suos futuros discipulos spoponderunt. Rex quoq; penitens veniam petijt. et detractores rebus ꝛ honoribus priuauit. ꝛ sanctum leonardū valde dilexit. ꝛ vir ad preces sc̄i detractores dignitati p̄stine restituit. Qui a deo sic̄ impetrauit vt q̄cunq; in carcere tenerent mox inuocato suo noie soluerent. Dum aūt quadā die orationi incumberet serpens q̄dam maxim⁹ a pte pedū vsq; in eius sinū tetendit. Qui ꝓpter hoc nullatenus ab oratione surrexit. Cōpleta vo oratiōe dixit ei. Scio q̄a ab initio creationis tue hoies q̄ntum p̄uales inquietas. ꝛ nunc si in me tibi tradita est ptās. fac in me quicquid merui Quo dicto serpens p capuciū exiliens ad pedes eius mortu⁹ corruit. Post hoc autē cum duos epos discordātes sedasset in crastinū se finiendum p̄dixit. circa annos dñi. dlxx.

clj A

De sancto Luca euangelista.

Beas interp̄tat̄ ip-

l se consurgens vel elevans. Vel dicit lucas a luce. Ipse em̄ fuit cōsurgens ab amore mundi. elevans se in amorem dei. Fuit etiā lux mūdi. eo q̄ mūdū illūinauit, vniuersum. Mat. v. Vos est̄ lux mūdi. Lux aūt mūdi est ipe sol. q̄ q̄dē lux hz in situ sublimita-

tatē. Eccli. xxvj. Sol oriēs mūdo in altissimis dei. In aspectu delectabilitatē. Eccls. xj. Dulce lumē ⁊ delectabile est oculis videre solē. In motu velocitatē. ij. Hesd. iiij. Magna ē terra: ⁊ excelsum ē celū: ⁊ velox cursus solis. In effectu vtilitatē. qz sm phm hō generat hoiez ⁊ sol Sic lucas habuit sublimitatē p celestiū ptemplationē. delectabilitatē p dulcē psuersationez. velocitatē p feruentē pdicationē. vtilitatem p doctrine sue pscriptionē. B

Beas syrus natōe: antiochicen⁹ arte medicus fuit sm quosdā: vn⁹ de. lxxij. dñi discipulis. Sane cuz Hieronym⁹ dicat eū fuisse discipulū apl̄oz: non dñi. ⁊ glo. sup. xxv. Exod. notet q dño pdicāti nō adhesit ꝫ post resurrectionē ei⁹ ad fidē venit. Magz tenendū est q non fuerit vn⁹ de. lxxij. licz aliq̄ sic fuerint opinati. Qui tāte fuit pfectōis ⁊ vite vt optime ordinat⁹ fuerit q̄tū ad deū ⁊ q̄tū ad pximū: ⁊ q̄tū ad seipm ⁊ q̄tū ad suū officiū. Et in signū hui⁹ q̄druplicis ordinatōis q̄ttuoz facies hīe describit. s. faciez hois ⁊ leonis: bouis ⁊ aq̄le. Quodlibet em̄ de aialib⁹ habebat q̄ttuoz facies ⁊ q̄ttuoz pēnas. vt dī Ezech. j. Et vt ꝫ meli⁹ videat: imaginemur aliqō aial qō habeat caput q̄dratū vt lignū q̄dratū. ⁊ in qualibet supficie imaginemur vnā faciē. a pte anteriori faciē hois. a dextris faciē leonis. a sinistris faciem vituli. a pte posteriori faciē aq̄le. Quia vo facies aquile sup alias emiebat ꝓpter colli. pductionē qō in ea longū est. ideo dī qō erat desup Quodlibet etiā hoz q̄ttuoz pēnas habebat. qz cū quodlibet aial q̄si q̄dratū imaginemur: ⁊ in q̄drato sint q̄ttuoz anguli: ⁊ in quolibet angulo erat vna pēna. Per ista q̄ttuoz aialia sm sāctos q̄ttuoz euāgeliste significant. quoz licz q̄libet habuerit q̄ttuoz facies scribēdo. s. de hūanitate. passiōe. resurrectōe. ⁊ diuinitate. singule tñ singulis p quādam appropriationē attribuūtur sm Hiero. Matheus in hoie figurat. qz pncipaliter circa xp̄i humanitatē imoratur. Lucas in vitulo: agēs de xp̄i sacerdotio. Marcus in leone: euidētius scribens de resurrectione. catuli em̄ leonū vt dicūt vsq̄ in tertiū diez q̄si mortui iacēt: ꝫ rugitu leonis die tertio excitant. Itē qz incepit a rugitu pdicatōis. Johes in aquila: ceteris altius volans scribēs de christi diuinitate. Xp̄us etiā de quo scribūt oia ista q̄ttuoz fuit. s. hō nat⁹ de virgine. vitul⁹ in passione. leo in resurrectōe. aquila in ascēsione. Per has igit̄ q̄ttuoz facies quib⁹ designat⁹ est lucas sicut quilibet ali⁹ euāgelista: ostēdit q̄liter illis q̄ttuoz mopis fuerit ordinat⁹. Nam p faciē hominis oñdit q recte fuerit ordinatus q̄tum ad pximū quē debet rōe instruere. māsuetudine attrahere. ⁊ liberrate fouere. Homo em̄ ē aial rōnale māsuetū ⁊ liberale. Per faciē aq̄le ostēditur q recte fuerit ordinat⁹ q̄tū ad deū. qz i eo oculus intellect⁹ ꝓtuet deū p cōtemplationez. rostrū affect⁹ ad ipm exacuit̄ p meditationē. senect⁹ effect⁹ abijcit̄ p nouā psuersationē. Aquila em̄ acuti lumis est vt rotā solis irreuerberatis oculis aspiciat ⁊ in altum mirabiliter eleuata piscīculos in medio maris videat. Rostruz etiam nimis aduncatum: ne impediat in cibo capiēdo petre allidit. ⁊ sic vsui cibādi abile efficit. Exusta insup a caloze solis ⁊ in fontem magno impetu se pijciēs senectutē abijcit: caloze solis oculoz caliginē cōsumēte ⁊ pēnas alleuiante. Per faciē leonis oñdit q recte fuerit ordinat⁹ q̄tuz ad se. qz habuit generositatē p honestā moz psuersationē. sagacitatē p insidiarū hostiliū vitationē. ⁊ passibilitatē p afflictoz cōpassionē. Leo em̄ est aial generosuz: qz rex aialiū. est sagax: qz vestigia cauda delet cum fugit ne inueniat. passibile: qz quartanā patit. Per faciem vituli siue bouis oñdit q recte fuerit ordinatus q̄tuz ad suū officiū: qō fuit scribere euāgeliū. Ibi em̄ morose ꝓcessit. qz incepit a natiuitate ꝓcursoris ⁊ natiuitate ⁊ infātia xp̄i. ⁊ sic paulatim ꝓcessit vsq̄ ad vltimā cōsummatōez Discrete icepit. qz post alios duos euāgelistas vt qō illi omisissent iste suppleret: ⁊ qō sufficiēter dixissent omitteret. Circa tēplū ⁊ sacrificiū imoratus fuit. qō ptz in principio: in medio: et in fine. Bos em̄ aial est morosū. in vngulis fissum: p qō intelligit discretio imolātiū. C

Dex q̄r brūs lucas i pdictis q̄ttuoz modis ordinatus fuerit melius oñdit: si forte eius series melius indaget. Primo igit̄ ordinatus fuit q̄tuz ad deū. Tripl̄ autē ordinat hō q̄tuz ad deū sm btm̄ Bern̄. s. affectōe. cogitatōe. ⁊ intentōe. Affectio debz eē sancta. cogitatio munda. ⁊ intētio recta. Affectionē igit̄ sanctā habuit. qz spūsancto plen⁹ fuit. Hiero. in plogo sup lucā. Obijt inquit in bithinia plen⁹ spūsancto. Secūdo habuit cogitationē mundā. qz fuit virgo coꝛpe ⁊ mēte: in quo notat mūdicia cogitationis ipsi⁹. Tertio habuit intētionē rectaz. qz in oibus q̄ faciebat honorē dñi q̄rebat. De his duob⁹ vltimis dī in plogo sup Actus apostoloz. Sine crimīe in virginitate pmanēs: B q̄tū ad mundiciā cogitatiōis. Dño maluit fuire. i. ad honorē dñi: hoc q̄tū ad rectitudinē intētionis. Secūdo fuit ordinatus q̄tuz ad pximū Ad pximū autē ordinamur cuz ei impēdim⁹ qō debem⁹. Tria autē sm Rich. de scto victore sunt q̄ primo debem⁹. s. nostrū posse. nostrū nosse. nostrū velle. ⁊ vt quartū addat nostrum agere. nostrū posse in subsidijs. nostr̄ nosse in cōsilijs. nostrū velle i desideriis. nostrū agē in obsequijs. Q̄rum ad hec quattuoz ordinat⁹ fu

it sanctus lucas. Dedit em primo primo posse suū in subsidijs. qō ptz ex hoc q paulo in oibus tribulatiōibus semp adhesit: z ab eo nunq̄ discedēs eidē in p̄dicationis subsidiū fuit. ij Thimo. iiij. Lucas ē mecū solus. In hoc q dicit mecū. s. tanq̄ adiutor z defensor: notat qualiē sibi subsidia p̄stitit. In hoc q dicit sol⁹: notatur q cōstāter eidē adhesit. Item. xj. Cor. viij dicit de luca. Non solum autē ꝙ z ordinat⁹ est ab ecc'ijs socius pegrinatiōis nostre. Secūdo suū nosse in cōsilijs. Tūc em suū nosse primo tribuit cum doctrinaz apostolicā z euangelicā quam ipe nouerat ad vtilitatē primo⁹ cōscripsit. De hoc ipe sibi testimoniū phibet in prologo suo dicēs. Visum ē z mihi assecuto a p̄ncipio diligēter ex ordine tibi scribē optime theophile: vt agnoscas eo⁹ verboꝝ de quibus es eruditus veritatē. Qualr etiam p̄buit suū nosse in cōsilijs: ptz ex illo verbo qō dicit Hiero. in p̄logo. qa eius verba anime languētis sunt medicina. Tertio ei⁹ velle in desideriis. qō ptz ex hoc q eis salutē eternaz desiderauit. Colos. iiij. Salutat vos lucas medicus. i. salutez eternam exoptat. Quarto eius agere in obsequijs. quod patet ex hoc q dīm quē ad aliquē peregrinū extimabat hospitio recepit: z ei omne obsequiū charitatis exhibuit. Fuit em socius cleophe dū ibat in emaus: sicut aliqui dixerūt. ꝑut refert Grego. in mozal. licz Ambrosi⁹ dicat aliū fuisse cui⁹ etiam nomen ponit. D

Tertio fuit bñ ordinar⁹ q̄tuz ad seip̄m. Tria autē sunt scōm Heron. q̄ optime ordināt homines ad seip̄m z scīm faciūt. s. vici⁹ sobrius. act⁹ iust⁹. sensus pius. Et quodlibet horū fm ip̄m Heron. in tria diuidit. Victus inq̄t sobrius erit si cōtinēter. si socialit. si hūilit vixerim⁹. Actus iustus erit si fuerit rect⁹. discretus. fructuosus. Rectus p bonam intētionē. discretus p moderationē. fructuosus p edificationē. Sensus pius erit si fides nostra sentit deū summe potentem. summe sapientē. summe bonū. vt p ei⁹ potentiam nostrā credamus iuuari infirmitatez. p eius sapiētiaz nostrā credamus corrigi ignorantiam. p eius bonitatē nostram credam⁹ diluī iniquitatē. Hec Heron. In his omnib⁹ beatus lucas fuit optime ordinatus. Primo enim habuit victum sobriuz. z hoc tripliciter. Quia vixit cōtinēter. Nā vt testat Hiero. de eo in p̄logo sup lucam. Ipse nec vxorem vnq̄ habuit nec filios. Secūdo socialr. hoc notatur in hoc qō dicit de ip̄o z de cleopha: suppositā opinione p̄dicta Luc. vlti. Duo ex discip'lis Jesu ibāt ip̄a die ꝛc. Socialitas em notat in hoc q dicitur duo. z in hoc q dicitur discipuli quasi discipinati. i. bñ morigerati. Tertio humiliter. cui⁹ humilitas insinuat in hoc q nomē socij sui. s. cleophe exp̄ssit z suū tacuit. Naz scōm opinionē quoꝝūdam lucas ex humilitate nomē suum siluit. Secūdo habuit actum iustū: qui quidem actus fuit rectus p intētionē. hoc notat in oratione cum dicit. Qui crucis mortificationem iugiter in suo corpore p̄o tui nominis amore portauit. Discretus p moderationem. vnde in forma bonis mōstratus est qui vngulaz findit q qō virtus discretiōis exprimit. Fructuosus p edificationē. Adeo quippe fuit p̄mis fructuosus q ab omnibus charissimus habebat. Vñ Colos. iiij. vocat ab apostolo charissim⁹. Salutat inquit vos lucas medic⁹ charissim⁹. Tertio habuit sensuz pium. quia credidit: z in suo euāgelio p̄fessus est deum esse summe potentē. summe sapientē. summe bonū. De duobus p̄mis dicit in. iiij. c. Stupebant in doctrina eius. quia in potestate erat sermo ipsi⁹. De tertio patz. xviij. cap̄. Nemo bonus nisi sol⁹ deus. Quarto z vltimo fuit optime ordinatus q̄tum ad suū officium: qō fuit scribere euangelium. In hoc autē patz qualr ibi fuerit ordinatus: quoniā ipsum suū euangeliū fulcit multa veritate. replet multa vtilitate. decorat multa venustate. z autēticatur multo⁹ autoritate.

Primo nāq̄ fulcitur multa veritate. Est autem triplex veritas. scz vite. iusticie. z doctrine. Veritas vite est adequatio manus ad linguā Veritas iusticie est adequatio sentētie ad causam. Veritas doctrine est adequatio rei ad intellectū. Hac triplici veritate ip̄m euangeliuz fulcitur. quia in ip̄o euāgelio hec triplex veritas edocetur. Ostēdit em lucas et christū hanc triplicem veritatē in se habuisse z alios docuisse. Ostēdit autē x̄p̄m hanc triplicē veritatē in se habuisse p testimoniū aduersario⁹: sicut ptz Luc. xx. Magister scim⁹ quia recte dicis z doces. ecce veritas doctrine. Et non accipis p̄sonam. ecce veritas iusticie. Sz in veritate viam dei doces. ecce veritas vite. Bona em vita dicitur via dei. Secūdo ostēdit in ip̄o suo euāgelio x̄p̄m hanc triplicem veritatē docuisse. Primo em ibidē docetur veritas vite: q̄ consistit in obseruatōe mandato⁹ dei. vñ dicit. x. cap̄. Diliges dominū deum tuū ꝛc. hoc fac z vives. Item xviij. interrogauit eum quidā. Magister: quid faciendo vitam eternā possidebo. Et sequitur. Mandata nosti. non occides ꝛc. Secundo veritas doctrine. vñ quibusdaz hanc veritatē doctrine puertentibus dicebat. xj. cap̄. Ve vobis pharisei qui decimatis. i. decimāda p̄dicatis: mentā rutam z omne holus. z p̄teritis iudicium z charitatē dei ꝛc. Item ibidez. Ve vobis legisperitis qui tulistis clauē sciētie ꝛc. Tertio veritas iusticie. vñ dicit. xx. cap̄. Reddite ergo que cesaris sunt cesari: z que sunt dei deo. Item

xix.capi. Verūtamē inimicos meos illos qui noluerūt me regnare sup se adducite huc ⁊ interficite ante me. Item.xiij.vbi agitur de iudicio:vbi reprobis dicturus est. Discedite a me omnes operij iniquitatis. ℣ Secūdo eius euangeliū repletur multa vtilitate. vnde ⁊ ille qui scripsit medicus fuit:ad designāduz q̄ nobis medicinam vtilissimam xp̄inauit. Est autē triplex medicina.curatiua.p̄seruatiua.⁊ meliozatiua. Hanc triplicem medicinam nobis lucas in suo euangelio celestem medicum ostendit xp̄inasse. Medicina autem curatiua est que curat a morbo.⁊ hec est penitētia:que omnes morbos spirituales curat. Hanc medicinā dicit medicum celestē nobis exhibuisse cum ait ait.iiij.cap̄.Sanare cōtritos corde:p̄dicare captiuis remissionē. Item.v.capi.Non veni vocare iustos ⁊c. Medicina meliozatiua est que sanitatē auget.⁊ hec est obseruatio cōsiliozum Cōsilia enim hominē meliozem ⁊ perfectiozē faciunt. Hanc medicinam ostendit nobis medicuz xp̄inasse. xviij.cap̄.cum ait. Omnia que, cunq; habes vende ⁊ da pauperibus ⁊c. Item vj.ca. Ab eo qui tibi aufert vestimētū ⁊c. Medicina autem p̄seruatiua est que p̄seruat a casu.⁊ hoc est vitatio occasionum peccandi ⁊ malarum societatum. Hanc medicinam ostendit medicum tradidisse cum ait. xij.capitulo. Attendite a fermento phariseoruz ⁊c. Vbi docet malorum cōsortia euitare. Vel potest dici q̄ ip̄m euangeliū multa vtilitate repletur:quoniam in ipso virtus omnis sapiētie continet. De hoc sic dicit Ambros. Lucas omnes sapientie virtutes euāgelij sui complectit hystoria. Docuit enim naturalia cum de spūsancto domini cam incarnationē extitisse reserauit. Vñ ⁊ dauid naturalē docēs sapiētiam ait.Emitte spiritum tuū ⁊ creabūtur. Itē cuz docuit tenebras in passione christi factas.terram tremuisse.solem radios abstraxisse. Docuit moralia cum in ipsis beatitudinibus mores docuit. Rationalia docuit cum ait. Qui fidelis ē in minimo ⁊ in magno fidelis est. Sine hac triplici sapiētia ipsa fides ip̄m mysterium trinitatis esse nō potest:hoc ē naturali. rationali.⁊ morali. Hec Ambros. Tertio eius euangeliuz decoratur multa venustate. Eius enim stilus ⁊ mod⁹ loquendi valde venustus ⁊ decorus est. Ad hoc autē q̄ aliquis in dictis suis venustatē ⁊ decorem teneat tria sunt necessaria:que tradit Augustin⁹.scilicz vt placeat.vt pateat.⁊ vt moueat. Vt placeat debz loqui ornate.vt pateat debet loqui apte.vt moueat debz loqui cum feruore. Hunc triplicē modū habuit lucas in scribendo et in p̄dicando. De duobus primis.ij. Corinth.viij. Misim⁹ autē cum illo fratrem. Glo.barnabā vel lucam:cui⁹ laus est in euangelio p omnes ecclesias. In hoc q̄ dicitur cuius laus est ⁊c.notatur q̄ locutus ē ornate. In hoc q̄ dicitur p omnes ecclesias:notatur q̄ locut⁹ est apte. Qz autē cum feruore locutus sit:patet ex hoc q̄ cor ardens habuit:dicēs. Nonne cor nostrum ardēs erat in nobis ⁊c. ℣ Quarto eius euangeliū autenticat multorum autoritate. Multorum quippe autoritate autēticatum fuit:quoniā a patre fuit p̄ordinatuz. Hiere.xxxj. Ecce dies veniūt dicit domin⁹:⁊ feriaz domui israhel ⁊ domui iuda fedus nouū:non scōm pactum q̄ pepigi cum patribus eorum ⁊c. Sz hoc erit pactum q̄ feriam cum domo israhel post dies illos dicit domin⁹. dabo legē meam in visceribus eorum ⁊c. Ad litterā loquitur de doctrina euangelica. Secundo a filio corroboratum. Vnde dicitur in eodem euangelio.xxj. Celum et terra transibūt:verba autem mea non transibūt. Tertio a spiritusancto inspiratum. Vnde dicit Hieronym⁹ in p̄logo super lucam. Sancto instigāte spiritu in achaie partib⁹ hoc scripsit euangeliū. Quarto ab angelis p̄figuratum. Fuit enim p̄figuratum ab illo angelo de quo dicit Apocal. xiiij. Vidi angelum dei volantē p medium celi babentē euangelium eternum. Istud autem euāgelium dī eternū:quia ab eterno efficienter.i.a christo qui est eternus de eternis materialiter: ad eterna finaliter: in eternum perpetualiter.

Quinto a p̄phetis p̄nunciatuz. Nam ezechiel p̄pheta istud euangelium p̄nunciauit: cum vnum de animalibus faciem vituli habere dixit.q̄ quod euangeliuz luce signatum est:vt supra dictum est. Item quādo dixit Ezechiel.ij. se vidisse libzum qui erat scriptus intus et foris.⁊ in quo erant scripta lamentum carmen ⁊ ve. Per hunc enim libzum intelligitur euāgelium luce:quod est scriptum intus per profundi mysterij occultationem:⁊ foris per hystorie apertionē.in quo etiam continet lamentū passionis.⁊ carmen resurrectionis.⁊ ve eterne dānationis.sicut patz.xj.cap̄.vbi multa ve ponūtur. Sexto a virgine reseratuz. Virgo enim beata omnia in corde suo cōseruabat:⁊ diligēter cōferebat:vt dicit Luc.ij.vt hoc postmodū scriptoribus reseraret.vt dicit glo.ibidē. Omnia que de domino vel a domio facta vel dicta cognouit in memoria recōdebat.vt cum tp̄us p̄dicāde vl̄ scribēde incarnatōis aduenirent:sufficienter vniuersa,put eēnt gesta posset explicare querētibus. Vñ etiam Bern. assignās rationem quare angel⁹ btē virgini nūciauit conceptū elizabet:ait. Ideo cōceptus elizabeth nūciatur Marie.vt duz nūc saluatoris:nūc p̄cursoris edoceā aduent⁹:rep tp̄us ⁊ ordinē tenēs.

Ipsa postmodū melius scriptorib⁹ ac p̄dicatoribus euāgelij referaret veritatē q̄ plene de omnibus a principio celitus fuit instructa mysterijs Credit igit̄ q̄ euāgeliste eā de multis inq̄rebāt: ⁊ ipsa eos certificabat. Et specialiter creditur de beato luca q̄ ad eam tanq̄ ad archam testamenti recurrit: ⁊ ab ea de multis certificatus fuit: p̄cipue de his que sibi soli cōstabant. sicut de angelica annūciatiōe ⁊ christi natiuitate ⁊ hmōi: de quibus sol⁹ lucas agit. Septimo ab apostolis intimatuz. Cum vo lucas nō fuerit cum christo in omnibus actibus ⁊ miraculis christi. ideo suū euangeliuz scripsit scōm q̄ apostoli qui p̄sentes fuerant sibi intimauerunt ⁊ retulerūt. sicut ipe in ꝓlogo suo insinuat: dicēs. Sicut tradiderūt nobis qui ab initio ipsi viderūt: ⁊ ministri fuerūt sermonis ⁊c. Cū enim dupliciter cōsueuerit ferri testimonium. scilicz de visis ⁊ de auditis. ideo domin⁹ vt dicit Augus. duos testes voluit habere de visis scz Matheum ⁊ Johannē. ⁊ duos de auditis: scilicz Marcum ⁊ Lucam. Et quoniā testimonium quod est de visis firmius ⁊ certius est q̄ illud qō est de auditis. ideo vt dicit Aug⁹. duo euāgelia que sunt de visis ponūtur extrema. ⁊ alia duo que sunt de auditis ponūtur media: vt hec media tāq̄ infirmiora ab illis extremis que sunt certiora hincinde fulciātur ⁊ roborentur. Octauo a Paulo mirabil̄r approbatuz. Nam eius euangeliū mirabiliter approbabat quādo ad confirmationē dictoꝝ suoꝝ luce euāgeliuz adducebat. Vñ dicit Hieronym⁹ in li. de viris illustribus. Quidam suspicant quotiēscūq̄ Paulus in epistolis suis dicit fm euāgeliū meū: de luce significare volumine. Eius etiam euangeliū mirabiliter approbauit: cum de eo scribit. ij. Corinth. viij. Cui⁹ laus ē in euāgelio p̄ oīes ecclesias. Legitur in hystoria antiochena q̄'dam christiani qui erant in antiochia multz flagitijs se dedissent: obsessi a multitudine turcoꝝ fame ac miseria multiplici affligebant. Sz cum plene ad dominū p̄ penitētiam fuissent cōuersi: apparuit cuidaz in ecclesia sancte Marie de tripoli vigilanti vir quidā lucidus candidis vestimētis indutus. Cū quereret quisnā esset: dixit se esse lucam qui de antiochia venerat: vbi dōs militiā celi ⁊ ap̄los et martyres cōuocauerat vt p̄ suis pegrinis pugnarēt. Christiani igit̄ animati: omnē turcoꝝ exercitū cōfregerūt. Legē. clij. ℟

De sancto Crisanto.

Risantus filius polimij viri illustrissimi duz fidē christi edoctus eēt: ⁊ a patre ad idola reuocari non posset: iussit eū pat̄ in cōclaui recludi ⁊ q̄nq̄ puellas eidem vt eaꝝ seducat blādicijs sociari. Qui cum oraſſet deū ne a fera pessima carnali scz cōcupiscētia superet: cōtinuo p̄dicte puelle somno oppresse: nec potum nec cibuz sumere poterāt. ℟ educte extrinsus cōtinuo hec sumebant. Tūc Daria virgo p̄udētissima deeveste dicata rogat̄ vt ad crisantuz introeat ⁊ eū dijs ⁊ patri restituat. Qua ingressa et a crisanto de pompa vestium deprehensa: rñdit se nō ꝓpter pompā: ℟ vt dijs ⁊ patri euz lucrifaceret sic indutam. Cū crisantus iterū eū reprehenderet cur p̄o dijs illos coleret quos auctores ipsoꝝ flagitiosos semp viros ⁊ impudicas femias affirmarēt: rñdit daria p̄bos p nomia hominū clemēta sanxisse. Cui crisantus. Si vnus terraz vt deam veneret. ⁊ alter vt rusticus aret: plus rustico q̄ veneranti exhibere p̄obat. ⁊ de mari ⁊ alijs simil̄r. Tūc crisantus ⁊ daria ab eo ꝓuersa sanctispūs copula vniti: ⁊ carnale matrimonij simulātes ad xp̄m plurimos cōuertebant. Nam ⁊ claudij tribunū qui post ei⁹ tortor fuerat: cum vxore eius ⁊ filijs ⁊ plurib⁹ alijs militibus ad fidē cōuerterunt. Crisantus igit̄ iussu Numeriani in fetidissimū carcerē recludit: ℟ fetoꝝ in odorē suauissimū cōmutatur. Daria autē lupanari tradit. ℟ leo ab amphiteatro fugiens: hostiari⁹ lupanaris efficit. Mittitur igitur quidaz vt virginē corrūpat: ℟ a leone capit ⁊ quasi innuens a sancta quid de captiuo fieri iubeat scisciat. Que p̄cepit ne eū lederet: ℟ ad se venire pmitteret. Qui mox cōuersus p vrbē cucurrit: ⁊ darijs deam esse clamare cepit. Mittunt igitur venatores vt leonē capiant: sed omnes a leone capiunt̄ ⁊ ante pedes virginis ponuntur: ⁊ ab ea cōuertuntur. Tunc p̄fectus copiosum ignem iussit in introitu celle mitti: vt leo cum Daria comburat. Quod leo considerans timuit ⁊ rugitēs a virgine licentiā accepit. ⁊ vt nullū ledēs quo vellet abiret. Cuz ergo crisanto p̄fectus ⁊ darie diuersa penaꝝ supplicia irrogaret ⁊ nequaq̄ ledi valerēt: tandē inviolati cōiuges in foueaz deponūtur: ⁊ terra ⁊ lapidibus obruti: xp̄o martyres consecrant tpe Cari narbonēsis episcopi. qui cepit anno dñi. ccxc. Mox solēnitas hic celebr⁹ recolit̄.

Legenda. clij. ℟

De vndecim milib⁹ virginū.

Adecim miliū virginum passio hoc ordine celebrata fuit In britānia nāq̄ rex xp̄ianissim⁹ fuit quidam nomie Nothus vel Maur⁹: qui quādam filiam nomie Vrsulā generauit. Hec mirabili bonestate: morū: sapiētia ⁊ pulcritudine pollebat: ita q̄ ei⁹ fama vbiq̄ volabat. Rex autem anglie cū nimis p̄potēs esset ⁊ multas na-

tiones suo impio subiugasset: audita huī virginis fama: beatū se p̄ omnia fatebat si p̄dicta virgo suo vnigenito copularet. Inuentis etiaz ad hoc plurimū estuabat. Mittūt igit̄ solēnes nūcios ad patrē virginis magnis p̄missiōibꝫ ꝛ blandicijs: magnas adijcientes minas si ad oīm suū vacui reuertātur. Rex aūt cepit plurimū anxiari. tum quia xp̄i fide insignitā cultori idoloꝝ tradere indignū duceret. tum qz ipsam nullatenꝰ cōsentire cognosceret. tum qz ipsam regis ferocitatē plurimū formidaret. Ipsa aūt diuinitꝰ inspirata: patri suasit vt p̄dicto regi assensuz p̄beret. ea tamē cōditione p̄posita: vt ipe rex cū patre decē virgines electissimas sibi ad solaciū traderet: ꝛ tam sibi q̄ alijs mille virgines assignaret. ꝛ comparatis trieribꝰ inducias triēnij sibi daret ad dedicationē sue virginitatis. ꝛ ipse inuenis baptisatus in his tribus annis in fide instrueret. Sapiēti siquidē vsa consilio: vt aut difficultate p̄posite cōditionis animū eius ab hoc auerteret: aut hac opoꝛtunitate p̄dictas virgines secū deo dedicaret. At inuenis libēter hac cōditione accepta apud p̄ez instituit: ꝛ p̄tinꝰ baptisatꝰ accelerari cuncta q̄ beata virgo p̄ceperat impauit. Pater autē puelle ordinauit q̄ filia sua quaz valde diligebat viros quoꝝ solacio tam ipa q̄ eius exercitꝰ indigebat in comitatu suo hīet. Vndiq; igit̄ virgines cōfluūt: vndiq; viri ad tā grāde spectaculū currūt. Nā multi epi ad eas cōfluxerūt vt secū p̄gerēt. Int̄ quos fuit Pantulꝰ basiliēsis epus q̄ eas vsq; romā p̄duxit. ꝛ inde reuersus cū eis martyriū suscepit. ❧ Sctā quoq; gerasina regina sicilie q̄ virū suū regē crudelissimuz q̄si de lupo fecerat agnuz soroꝝ matrisij episcopi ꝛ Marie matris sancte Vrsule: cum eidez patre sancte Vrsule secretum p̄ lrās intimasset: continuo inspirante deo cū quattuoꝝ filiabus suis babilla. iuliana. victoria. ꝛ aurea. et puplo suo adriano: qui amoꝛe soroꝝ suarū vltro se pegrinatiōi ingessit: relicto regno in manu vnī filij sui usq; in britanniā nauigauit. cuiꝰ cōsilio virgines de diuersis regnis colligebant: ꝛ eaꝝ doctrix semp existēs: cū eis tandē martyriū passa est. Juxta cōdictū igit̄ vginibꝰ trieribꝰ ꝛ supti bus p̄paratis cōmilitonibꝰ suis: regina secreto renelat: ꝛ in nouā militiā oēs cōiurāt. Nā modo belli p̄ludia inchoāt. modo currūt: nō discurrūt. Interdū bellicā plerūq; fugā simulant. oiq; ludoꝝ genere exercitate: nihil qō aio occurrebat relinq̄bant intactū. Aliq̄ meridie: aliq̄ vix vespe redibāt. Cōfluebāt p̄ceres ꝛ p̄mates ad tam grāde spectaculū: ꝛ oīes admiratōe ꝛ gaudio replebant. Tādē cū vrsula oēs ad fidē virgines cōuertisset: sub vnī diei spacio flante p̄spero vento ad portū gallie qui tiella dī: ꝛ inde coloniā deuenerūt. vbi vrsule angelꝰ domini apparuit: ꝛ p̄dixit eas illuc integro numero numero reuersuras: ꝛ coꝛonas ibidez martyrij p̄cepturas. Inde igit̄ ad angeli admonitionez romā tendētes ad vrbē basileā applicuerūt. et ibidē relictis nauibus romam pedestres venerunt. Ad quarū aduentū papa cyriacus valde gauisus: cū ipe de britānia oꝛiūdus eēt: ꝛ multas ibidē inter eas cōsanguineas haberet: cū oī clero ipas sūmo cū honoꝛe suscepit. In ipa autem nocte pape diuinitꝰ reuelat eiz cum ipsis virginibꝰ palmā martyrij p̄cepturū. Qō apud se celās: multos ex ipsis q̄ adhuc baptisate nō fuerāt baptisauit. Verū cū opoꝛtunū tp̄us videret: ꝛ āno vno ꝛ xj. hebdomadibꝰ post petrū ecclesiā decimusnonꝰ rexisset: in cōuentu oīm p̄positū suū indicauit: ꝛ coꝛā oibus ꝛ dignitatē ꝛ officio resignauit. Qz cum oēs reclamarēt ꝛ maxime cardinales q̄ eum delirare putabant: eo q̄ relicta pontificatꝰ gloria: post quasdā mulierculas fatuas ire vellet. Ille nullatenꝰ acquiescēs quēdam virū sanctū qui Anetos dictus est loco sui i pōtificē oꝛdinauit. Et qz sedē aplicam iuito clero reliquit: nomē eius de cathalogo pōtificū idē clerꝰ abrasit: omnēq; grām quā sacer ille virginū choꝝꝰ in curia romana habuerat a tp̄e illo amisit. Duo autē iniq̄ principes romane milicie. s. Maximꝰ ꝛ Africanꝰ videntes magnam virginū multitudinez: ꝛ q̄ multi multeq; ad eas cōfluerēt: timuerūt ne p̄ eas nimis creſceret religio xp̄iana. Quapꝛopter iter earum diligētius explorātes: nūcios miserunt ad Julij cognatū suū p̄cipē gentis hunoꝝ vt educto cōtra eas exercitu: ipsas cum xp̄iane essent cū venirēt colonię trucidarēt. Vrsus igitur cyriacus cū illa nobili virginū multitudine de vrbe egressus ē. Secutus astantē ipsum vincētius p̄sbr̄ cardinalis: ꝛ iacobus q̄ de britānia patria sua in antiochiā p̄fectꝰ: archiepiscopatus dignitatez septem annis ibidem tenuit. Qui cum papā tunc tēpoꝛis visitasset: ꝛ iaz vt bem egressus de virginū aduentu audisset cōcitus redijt: ꝛ itineris ac passionis se eis sociuz fecit. Mauritius quoq; leuicane vrbis episcopus: auūculus babille ꝛ iuliane. necnō ꝛ folla rius lucēsis episcopꝰ: ꝛ sulpiciꝰ rauēnēsis episcopus: q̄ tūc romā aduenerāt p̄dictis virginibus adheserūt. Ethereꝰ quoq; spōsus btē vrsule manēs in britānia: p̄ visionē angelicā a dño admonet: vt matrez suā hoꝛtaret fieri xp̄ianā. Nā pater eius primo anno quo christianꝰ factus fuerat moꝛtuꝰ est: ꝛ filiꝰ eius ethereꝰ eidez in regno successit. Cū autē sacre ỽgines cū predictis epis a roma redirēt: ethereꝰ a domio admonetur vt p̄tinus surgens sponse sue occurraꝛ: vt cum ea in colonia martyrij palmā accy iiij

plat. Qui diuinis monitis acquiescens matrē
suam baptisari fecit: z cū ipsa z sorore sua pue
la Florētina iam christiana: necnon z Clemē
te episcopo ipsis virginib⁹ obuians: se ad mar
tyrium sociauit eisdē. Marcul⁹ quoq; episco
pus grecie z neptis sua Constantia filia Dozo
thei regis cōstantinopolitani: q̄ nubēs cuidaz
adolescenti filio cuiusdā regis. ꝙ ante nuptias
morte puento virginitatē suam domino vouit
p visionē admoniti romam venerūt: z pdictis
virginib⁹ ad martyriū se iunxerūt. Omnes igi
tur virgines cum pdictis episcopis colonią re
dierūt: z ipam iam ab hunis obsessam inuene
runt. Quas barbari videtes sup eas cū clamo
re nimio irruerūt: z quasi lupi seuiētes i oues
totam illam multitudinē occiderūt. Cum au
tem ad btām Ursulam ceteris iugulatis venis
sent: videns princeps eius miram pulchritudi
nem obstupuit. z cōsolans eam sup necem vir
ginū ꝓmisit q eam sibi in cōiugem copularet.
Sz cū hoc illa penit⁹ respuisset: ille p̄ceptū se vi
dens directa sagitta eā trāsfixit: z sic illa marty
riū psūmauit. ¶ Quedā aūt ydo noie cor
dula timore pterrita i naui nocte illa se absconi
dit: ꝙ i crastinū spōte morti se offerēs martyrij
coronam suscepit. Sz cū eius festū nō fieret: eo
q cū alijs passa nō eēt: ipa p⁹ lōgū tpus cuidā
recluse apparuit: ꝓcipiens vt seq̄nti die a festo
ỳginū et⁹ q̄z solēnitas recolat. Passe sunt aūt
anno domini. ccxxxviij. Ratio aūt tpis vt q̄
busdā placet nō sustinet q hec tali tpe sint per
acta. Sicilia em̄ tūc non erat regnū nec cōstan
tinopolis: cū hic fuisse dicat cū virginib⁹ hax
reginas. Ueri⁹ credit q diu post ꝓstātinū impa
torē cū hunī z gothi seuiebāt tale sit martyriū
celebratū: tpe. s. marciani impatoris: vt in q̄daz
cronica legit: q regnauit āuo dñi. ccccliij. Ab.
bas q̄dā ab abbatissa colonie corp⁹ vni⁹ virgi
num impetrauit ꝓmittēs q ipm in capsa argē
tea in sua ecclesia collocaret. Sz cū p annū in
tegrū sup altare eā in capsa lignea tenuisset: q̄
dam nocte dū abbas ipi⁹ monasterij cū suo cō
uentu matutinas cātaret: virgo illa corpal' de
sup altari descēdit: z ante altare reuerēter incli
nans: p mediū chor videtib⁹ monachis z stu
pētib⁹ inde recessit. Abbas igit ad capsam cur
rens: z vacuā ipsam inuenies colonian ꝑera
uit: z abbatisse rei ordinē intimauit. Pergētes
q̄ ad locū vñ illud corpus sumpserāt: illud ibi
dem inuenerūt. Cū abbas veniam petēs illud
vel aliud peteret: certissime ꝓmittēs capsaz p̄
ciosam citi⁹ se facturum: nullaten⁹ impetrauit.

Religiosus quidam cū abas virgines in de
uotione multa haberet: quadam die dū grauī
ter infirmaret: vidit quādam virginē pulcerri
mam sibi apparētem: z si se cognosceret inqui
rentem. Qui cū ad et⁹ visionē miraret: z se ne
quaq̄ ipsaz cognoscere fateretur: illa ait. Ego
sum vna virginū erga quas tñ habes deuotio
nis affectū. z vt inde mercedē accipias si amo
re z honore nostri vndecies milies dominicam
orationē dixeris: in hora mortis in protectionez
z solaciū nos habebis. Qua disparēte ille q̄ci
tius potuit hec impleuit. Statimq; vocato ab
abbate inungi se fecit. Qui cū inūgeretur subi
to exclamauit vt fugerēt: z venientibus sacris
virginibus locum darent. Quem cum abbas
quid hoc esset interrogaret: z ille promissionez
virginis sibi p ordinē enarrasset: recedētib⁹ cū
ctis z paulopost redeūtibus ipm migrasse ad
dominū inuenerūt.

Legenda cilij.

De sanctis Symone z Juda aplis.

ymon īterpretatur

s obediens vel ponēs tristiciam. Hic
cum habuit triplex cognomē. Dict⁹
est enim symon zelotes: z symon chananeus: a
chana vico galilee vbi domin⁹ aquam in vinū
mutauit. Et idem est zelotes q̄ chananeus. cha
na enim zelus interpretat. Habuit igitur obe
dientiam p̄ceptorum per executionē. tristiciaz
afflictorum per compassionē. zelum animarū
per constantē feruorem. Judas interp̄tatur
cōfitens vel gloriosus. vel iudas quasi iubiluz
dans. Ipse enim: habuit confessionē fidei. glo
riam regni. z iubilum interni gaudij. Hic mul
tiplex habuit cognomē. Dictus est enim iudas
iacobi supple frater. fuit enim frater iacobi mi
noris. Secūdo dictus est thadeus: q̄ interpre
tatur ap̄hendens principem. Uel dicitur tha
deus a thadea z deus. Thadea dī esse vestis re
gia. Ipse enim fuit vestis regia dei p ornamen
tum virtutum: per quam ap̄hendit principē
christum. Vel thadeus quasi tam deus. i. ma
gnus deus scz per adoptionē. Tertio dictus ē
in hysto. eccliast. lebeus: q̄ sonat quasi cor vel
corculus. i. cordis cultor. vel lebe⁹ quasi lebes.
Cor per magnanimitatem: corculus p puritā
tem lebes p gratiarum plenitudinē. quia quasi
olla z vas virtutū z gratie eē ꝓmeruit. Eorum
passionē z legēdaz hebrayce Abdias epus ba
bylonie ab ipsis apostolis epus ordinat⁹ scri
psit. quam Trope⁹ Abdie discipulus trāstulit
in grecū. Affrican⁹ in latinū. Ꝛ

ymon chananē⁹ z iudas q̄ z thadeus
s frēs fuerūt iacobi minoris: z filij marie
cleophe: q̄ alpheo nupta fuit. Judas
ỳo ad Abagarū regez edisse a Thoma missus
fuit post ascēsionē dñi. Legitur em̄ in hysto. ec
clesiast. q̄ pdictus rex abagarus dño nr̄o Jesu
xpo in hunc modū epistolā destinauit. Abaga

rus rex euchanie filius hiesu saluatori bono: q̃ apparuit in locis hierosolymox salutẽ. Audi-tum ẽ mihi de te ⁊ sanitatibus quas facis q̃ si-ne medicamẽtis aut herbis fiant ista p te. et q̃ verbo facis cecos videre. claudos ambulare. le-prosos mũdari. ⁊ mortuos reuiuiscere. Quib⁹ oibus auditis de te statui in animo meo vnuz esse e duobus. aut quia tu sis deus ⁊ descende-ris de celo vt hec facias. aut q̃ filius dei sis qui hec facis. Propterea ego scribens rogauerim te vt digneris fatigari vsq̃ ad me: ⁊ egritudinẽ meam qua diu laborauí curare. Nã ⁊ illud cõ-peri q̃ iudei murmurãt aduersum te: ⁊ volunt insidiari tibi. Veni ergo ad me. quia est mihi parua ciuitas: ꝫ honesta q̃ vtriq̃ sufficiet. Do-min⁹ autẽ Jesus in hec verba sibi respõdit. Be-atus es qui credidisti in me: cum ipe non vide-ris me. Scriptũ est eñ de me: qa hi qui me nõ vidẽt credẽt: ⁊ hi qui me vidẽt non credẽt. De eo autẽ qõ scripsisti ad mẽ vt veniã ad te: opor-tet me hec oĩa ꝓplere ꝓpter q̃ missus suz: ⁊ post ea recipi me ab eo a quo missus sum. Cum er-go assumptus fuero: aliquẽ de discipulis me-is mittã ad te vt curet te: ⁊ vinificet te. Hec i hy-storia eccl̃. Videns autẽ abagar⁹ q̃ pñtialr̃ chri-stum videre nõ posset: ꝑm q̃ in quadã antiqua hystoria inuenit: sicut Johãnes damascẽ. in li. iij. testat. pictorẽ quẽdã ad Jesum misit: vt do-mini imaginẽ figuraret. vt sic ipm saltẽ p ima-ginẽ cõspiceret: quẽ in facie videre nõ poterat. Sz cum ad eũ pictor veniss̃et: ꝓpter nimiũ ful-gorẽ q̃ ab eius facie ꝓcedebat: in ei⁹ faciẽ clare neq̃bat videre vel intẽdere: nec ipam vt sibi iuſ-sum fuerat figurare. Nõ cernẽs dñs vestimen-tum lineũ ipsi⁹ pictoris acciptẽs ⁊ sue faciei su-pimponens: sibi ꝑpius imaginẽ eidẽ impressit. ac desideranti regi abagaro destinauit. Cuiusmo-di autẽ imaginis dñs fuerit: in eadẽ antiq̃ hy-storia legit̃: sicut idẽ Johãnes damaſ. testatur. Fuit eñ vt ibidẽ dicit̃ bñ oculat⁹. bñ supcilia-tus. longum vultũ habuit. ⁊ fuit acciu⁹: qõ si-gnũ maturitatis fuit. ℍ Illa aũt epla dñi nostri Jesu x̃pi tante virtutis eẽ dr̃: vt in illa ci-uitate edissa null⁹ heretic⁹ vl̃ pagan⁹ viuere va-leat: nec tyrann⁹ aliqs eidẽ nocere ꝑsumat. Nã si aliqñ gens aliq̃ armata manu cõtra illã ciui-tatẽ insurrexit: infans aliquis sup portaz stans epl̃am illã legit. ⁊ ea die hostes aut territi fugi-unt: aut pacati cuz eis cõponũt. sicut ferũ olim fuisse adimpletũ. Sz postmodũ ciuitas a sara-cenis capta fuit ⁊ ꝓphanata sublato bñficio ꝓ-pter abũdãtiã pctox i oriẽte vndiq̃ patefactã. Postq̃ vo dñs assumpt⁹ est (vt in hysto. eccl̃. legit̃) misit thomas apostol⁹ Thadeũ q̃ ⁊ Ju-das dictus ẽ ad abagarũ regẽ ꝑm dei ꝓmissio-nem. Qui cũ ad eum veniss̃et ⁊ se discipulum Jesu sibi ꝓmissuz dixiss̃et: vidit abagar⁹ in vul-tu thadei quẽdam mirũ ⁊ diuinũ splendorem Quo viso stupefactus ⁊ territus: dñm adora-uit dicens. Vere discipulus es Jesu filij dei q̃ mihi dixerat. mittaz aliquẽ ad te de discipulis meis qui te curet: ⁊ tibi vitaz ꝑstet. Cui thade-us. Si in dei filium credideris: omnia tui cor-dis desideria obtinebis. Cui abagarus. Credo vere. ⁊ iudeos qui eum crucifixerũt libẽter tru-cidarẽ si mihi possibilitas adeẽt: ⁊ nequaq̃ ro-manox auctoritas impediret. Cũ igit̃ abagar⁹ vt in aliquib⁹ libris legit̃ leprosus esset: thade⁹ epistolã saluatoris accepit ⁊ de ea eius faciẽ cõ-fricauit: ⁊ statim plenaz sanitatẽ recepit. Ju-das aũt postea in mesopotamia ⁊ põto ꝑdica-uit. Symon vo in egypto: deinde in ꝑsidẽ am-bo venerunt: ⁊ ibidẽ duos magos zaroen ⁊ ar-phaxat: quos matheus de ethiopia fugauerat inuenerũt. Tunc baradach dux regis babylo-nie contra indos ad ꝑlium ꝓfectur⁹: nullum a diis suis potuit habere respõsum. Pergẽtes autem ad phanũ ꝓpme ciuitatis: ibidẽ habue-runt respõsum q̃ propter apostolos qui vene-runt dij respõdere non possent. Tunc dux eos inquiri fecit: ⁊ iuẽtos quinã eẽnt vel qua de re veniss̃ent inq̃siuit. Qui rñderũt. Si gen⁹ que-ris hebrei sumus. si cõditionẽ seruos Jesu x̃pi nos esse fatemur. si causam: saluris vestre cau-sa huc venimus. Quibus dux respõdit. Cum felix reuersus fuero: audiam vos. Cui apostoli. Modo magis congruũ est te cognoscere il-lum cui⁹ ope vincere possis: vel certe rebelles pacatissimos inuenire. Quibus dixit. Dijs no-stris potentiores vos video: finem belli nobis rogo pdicite. Cui apostoli. Vt deos tuos mẽ-daces esse cognoscas: iubemus illos ad quesi-ta dare respõsa. vt dum dixerint que ignorant: probem⁹ eos per omnia esse mentitos. Tunc fantastici grande bellux dixerũt futurũ: ⁊ mul-tum populũ hincinde ꝑlio ruiturũ. Tunc apo-stoli ridere ceperũt. Dicit eis dux. Me timor invasit ⁊ vos ridetis. Cui apostoli. Noli tim-e re: quia pax huc nobiscũ intrauit. et cras hora diei tertia⁹ legati indox ad te veniẽt: ⁊ tue se po-testati cum pace subjcient. Tunc pontifices ri-sum etiam leuauerũt: ⁊ duci dixerunt. Ad hoc isti securũ te reddere volunt: vt dum incaut⁹ fu-eris ab aduersarijs occuperis. Cui apli. Nõ di-ximus tibi expecta vnũ mẽsem: sed vnum diẽ ⁊ cras in pace victor existes. Tunc dux vtruq̃ custodiri fecit: vt ex rei exitu veraces honorarẽ-tur: et mendaces ꝓ crimine punirẽtur. Cum ergo in crastinũ qõ apostoli ꝑdixerãt euenisſz et dux incẽdẽ volu[illegible]isset pontifices, ꝓhibuerũt apli ne ꝑ fieret: cũ ipi nõ viuẽtes occidere: ꝫ mortu-os viuificare missi eẽnt. ℂ Tunc dux val-

de miratus q; eos occidi nō pmitterēt: ꝛ q; de bonis illoꝝ aliq recipe nollent: eos ad regē du xit dicēs. Isti rex sunt dij latētes in effugie hominū. Cūq sibi oia pſentibus pdictis magis narrasset: zelo iuidie magi cōmoti dixerūt eos malignos esse: cōtra regnū subtiliter cogitare. Dixit eis dux. Si audetis cū eis cōfligite. Cui magi. Si vis videre q; nobis pūtib⁹ loq nō poterūt veniāt huc viri eloquētissimi: ꝛ si cozā nobis ausi loq fuerint: nos p oia impitos pbabis Cū aūt plurimi aduocati adducti fuissent: cōtinuo cozā magis ita muti facti sunt: vt nec nutibus qō loqui nō poterāt indicarēt. Dixerūtq magi ad regē. Vt scias nos deos esse pmittemus eos loq: ꝫ ambulare nō posse. iterūq reddem⁹ eis gressum: ꝫ faciem⁹ eos aptis oculis nil videre. Qui cū hec oia feciſſent: dux aduocatos illos turpiter confusos ad apostolos duxit. Quos cū aduocati pānosos vidissent: eos in aio cōtempserūt. Quib⁹ symon. Sepe euenit vt intra scrinia aurea et gēmata vilia quecq habeant inclusa: ꝛ intra vilissimas ꝛ ligneas capsas sint gēmaꝝ monilia pciosa cōposita. quicūq ergo alicuius rei cupit cē possessor: nō magnope gestatoriū: ꝫ ipz qō gestat expectat. Pmittite igit vos ab idoloꝝ cultura discedere: ꝛ solū deū inuisibilē adorare: ꝛ nos signū crucis in frōtib⁹ vestris faciem⁹ ꝛ magos cōfutare poteritis. Qō cū feciſſent ꝛ in frōtibus eoꝝ cōsignati eēnt: ad regē cozam magis iterū ingressi sunt. Et cum a magis superari non possent: imo ipis cozā omnib⁹ insultarent: irati magi multitudinē serpentiū aduenire fecerūt. Statimq ad iussuz regis venientes apostoli pallia sua de serpētibus impleuerūt ꝛ in magos ꝓiecerunt dicētes. In nomie dñi non morieminī: ꝫ a serpentibus lacerati: doloꝝ vestroꝝ mugitus dabitis. Cum ergo serpētes carnes eoꝝ comederent ꝛ ipsi tanq lupi vlularēt: rex ꝛ ceteri rogabant apostolos vt eos a serpētibus occidi permitterēt. Quibus apostoli responderūt. Nos missi sum⁹ reducere de morte ad vitā: non a vita pcipitare in morē. Et facta ozatōe iusserunt serpētibus vt omne venenū qō infuderāt reuocarent: ꝛ postmodū ad loca solitaria redirent. Maiores aūt cruciat⁹ magi senserūt cum venena serpētes retraherēt q cū aſi carnes comederent. Quibus apostoli dixerūt. Tribus diebus dolores sentietis. tertia vo die sani eritis: vt vel sic a vestra malicia recedatis. Cum ergo tribus diebus sine cibo ꝛ potu ac somno doloribus nimiū cruciati mansissent: apli venientes ad eos dixerūt. Nō dignaī dñs habere coacta seruitia: ido surgite sani ꝛ abite hītes liberā facultatem faciēdi qō vultis. Illi aūt in malicia pdurātes ab eis fugerūt: ꝛ pene cōtra eos totaz babyloniā cōmouerunt. Post hoc filia cuiusdam ducis ex fornicatiōe cōcepit: ꝛ filium parturiens quēdam sanctum diaconū infamauit q eam violauerit ꝛ ex ipso cōceperit. Cum autem parētes diaconū occidere vellent apostoli aduenīt: ꝛ quādo puer natus sit requirunt Qui responderūt: hodie hoza prima diei. Dixerūtq apostoli. Infantē huc adducite: ꝛ dyaconū quem accusatis huc etiam pducite. Nō cum factuz eēt apostoli infanti dixerūt. Dic infans in nomie domini si iste diaconus hec pre sumpsit. Ad hoc infans. Iste inquit diaconus castus ꝛ sanctus est: nec vnq carnem suam coinquinauit. Cum autē parētes puelle instarēt vt apostolis quererēt quis autoꝝ huius sceleris fuisset: respōderūt apostoli. Nos innocētes absoluere decet: nocētes pdere non decet. Tūc etiam tempis cōtigit vt due tigrides verocissime que in singulis caueis clause erant fugerēt et omnes qui sibi occurrerēt deuozarēt. Tunc apostoli ad eas venerunt: ꝛ in noie domini eas velut oues mansuetas fecerūt. Volētibus autem apostolis abinde discedere: rogati p annū ꝛ tres menses ibidem pmanserūt. In quo spacio plusq sexaginta milia hoim exceptis paruulis cum rege et principibus baptisati sunt.

D Predicti autem magi ad quandaz ciuitatem nomie sannir vbi erāt. lxx. idoloꝝ pōtifices venerūt ꝛ eos cōtra aplos cōcitauerunt vt cū illuc venirēt aut eos sacrificare compellerent: aut penitus necarēt. Perlustrata igit vniuersa puincia cū apostoli ad pdictā ciuitatē venissent: ecce pdicti pontifices cum vniuerso populo eos capiūt: ꝛ ad templū solis deducunt. Demōes aūt p energumios clamare ceperūt. Quid nobis et vobis apostoli dei viui: ecce in ingressu vestro flāmis exurimur: Tunc angelus dei eis apparēs dixit. Vnū e duob⁹ eligite Aut hoꝝ repentinū interitū: aut vestrū martyriū. Cui apli. Adozāda ē dei miscōia: vt ꝛ istos cōuertat ꝛ nos ad palmā martyrij pducat. Facto autē silentio apostoli dixerūt. Vt sciatis q hec idola demōib⁹ plena sunt ecce eis impam⁹ vt exeāt: ꝛ singli simulacra sua ꝓfringāt. Stati q duo ethiopes nigri et nudi cūctis stupētib⁹ de sacris exierūt: ꝛ pfractis illis cū diris vocibus abscesserūt. Qō videtes pōtifices i aplos irruerūt ꝛ eos ptin⁹ tiucidarūt. In ipa aūt hora cū nimia eēt celi serenitas tāta fulgura extiterūt vt tēplū tripharie scinderet: ꝛ illi duo magi i carbōes ictu fulgur⁊ vterent. Rex aūt cozpora aplōꝝ ad vbē suā trāstulit: ꝛ i honozē eorū eccliaz mire magnitudinis fabricauit. De btō aūt symōe i plib⁹ locis inuenit q crucis patibulo sit affix⁹. Qō etiaz Isido. in li. de obitu aplōꝝ. ꝛ Euseb. in hyst. eccl. ꝛ Beō. sup Actus.

ꝛ magiſter iohes beleth in ſūma ſua teſtaꝫ Cū eñ vt aiūt in egypto ꝓdicaſſet. hierl̄imā rediit ꝛ poſt mortē iacobi minoris in eꝑm hierl̄imitanū ab apl̄is vnanimiꝫ eſt electꝰ. ꝛ ante mortē ſuā. xxx. mortuos ſuſcitaſſe narraꝫ. Vt canꝫ de eo. Ter denos mortuos fluctibꝰ merſos humane vite reddidit. Cū aūt eccl̄iam hierl̄imitanā p annos multos rexiſſet. ꝛ. cxx. annuꝫ ageret tpe traiani impatoris cum atticus ꝓſularis hierl̄imis haberet. ab eo capit̄ ꝛ iniurijs multis afficit̄. Ad vltimū in crucē ipſum affigi iuſſit oñibus q̄ aderant ꝛ ipō iudice miranꝫtibꝰ. vt. cxx. annoꝝ ſenex crucis ſuppliciū ptuliſſet. Nōnulli vō dicunt ſicut eſt rei veritas q̄ nō fuit iſte ſymon q̄ crucis martiriū ptulit ꝛ q̄ eps hierl̄imitanus fuit. ꝫ fuit alius ſymon filius cleophe fratris ioſeph. qō etiā euſebius ceſarienſis eps in ſua cronica teſtaꝫ. Idē dicunt iſidoꝛus ꝛ beda in ſuis cronicis. Nam iſidoꝛus ꝛ euſebius qō ꝑus dixerunt. poſtmodū in cronicis ſuis coꝛrexerūt. qō ꝑz p bedā q̄ ſe hoc ſenſiſſe redarguit in retractatiōibꝰ ſuis Vſuarduſ q̄z in ſuo martilogio idē teſtaꝫ.

clv. A

De ſancto Quintino.

Vintinꝰ genere nobilis ꝛ ciuis romanꝰ. ad vrbē ambianū veniens ꝛ multa miracula faciēs. iuſſu maximiāi a p̄fecto vrbis capit̄. ꝛ vſq̄ ad defectū cedentiū vberatꝰ carceri mancipaꝫ. ꝫ ſoluēte eū angelo in mediā vrbē iuit. ꝛ ibi populo p̄dicauit. vñ itex captus ꝛ in ⁊eculeo vſq̄ ad ruptionē venarū diſtentꝰ neruis quoq̄ crudis duriſſime ceſus. oleū picē ꝛ adipe feruentiſſimū tolerauit. Et cū ipſe p̄ſidem deriderꝫ tratus calcē acetū ꝛ ſinapiū in os eius ꝓiecit. Sed cū adhuc immobilis ꝑmaneret ꝛ apō veromādū adductꝰ fuiſſet. duos clauos a capite vſq̄ ad crura ꝛ decē interyngulas ꝛ carnē p̄ſes infigens tandē eū decollari fecit. Cuiꝰ coꝛpus in flumē ꝓiectū cū p annos. lv. latuiſſet a q̄dā matrona nobili romana taꝫ reptū eſt. Nā cū aſſidue oratiōni vacaret. nocte ab angelo monita ad caſtꝝ vomādū ꝓperare iubeꝫ. vt in taꝫli loco coꝛpꝰ incoꝛruptū ſcti q̄ntini req̄reret et honoꝛifice ſepeliret. Cū igiꝫ ad p̄dictū locū cū multo comitatu veniſſet. ꝛ oratiōnē ibidē funderet coꝛpꝰ ſcti quintini incoꝛruptū ꝛ redolēs ſup fluuiū ꝓtinus enatauit. Qō ſepeliens p ſepulture bñficio lumē oculoꝝ recepit ꝛ ibidē edificata eccl̄ia ad ꝓꝛia remeauit.**

clvj. A

De ſancto Euſtachio.

Vſtachius añ placidus vocabaꝫ. Hic erat magiſter militū traiani impatoris. Erat autem opibus miſcōie valde aſſiduus. ꝫ tñ idoloꝝ cultui deditus Habebat autem cōiugem eiuſdē ritus ꝛ miſcōie exiſtentē. Duoſq̄ filios ꝓcreauit. quos iuxta ſuā magnificentiā magnifice educari fecit. Et q̄a opibꝰ miſcōie ſedulꝰ iſiſtebat. ad viā vitat̄ meruit illuſtrari. Quadā ei die cū venatiōi inſiſteret. gregem ceruoꝝ repperit. inter q̄s vnū ceteris ſpecioſioꝛē ꝛ maioꝛē cōſpexit. q̄ ab alioꝝ ſocietate diſcedēs in ſiluā vaſtioꝛē ꝓſilijt. Veꝝ alijs militibꝰ circa ceruos reliquos occupatis. placidus hunc toto niſu inſequit̄ ꝛ ipm capere nitebaꝫ. Quē cū totis viribus inſeq̄retur ceruꝰ tandē ſup q̄ndā rupis altitudinē cōſcendit. ꝛ placidus appꝛopiās q̄ꝛ capi poſſet anio ſedulꝰ reuoluebat. Qui cū ceruū diligent̄ cōſideraret. vidit inter coꝛnua eiꝰ foꝛmā ſcte crucis ſupꝛa ſolis claritatē fulgentē. ꝛ imaginē ieſu xp̄i q̄ p os ceruī ſicut olim p aſinā balaā ſic ei locutꝰ eſt dicēs. O placide q̄d me inſeq̄ris. Ego tui gr̄a in b̄ aniali tibi apparui. Ego ſum xp̄s quē tu ignorans colis. Elemoſine tue coram me aſcēderunt ꝛ ob h̄ veni vt p hūc quē venabaris ceruū. ego q̄z te ipe venarer. Alij tñ dicunt q̄ ipa imago xp̄i que inter coꝛnua ceruī apparuit hec verba ꝓtulit. Hec audiens placidus nimio timoꝛe coꝛreptus de equo in terrā ꝓcidit. ꝛ pꝰ vnā hoꝛā ad ſe rediens de terra ſurrexit ꝛ ait. Reuela mihi q̄d loq̄r̄. ꝛ ſic credam in te. Et ait xp̄s. Ego placide ſū xp̄s q̄ celū ꝛ terrā creaui. q̄ lucē oꝛiri feciꝫ a tenebꝛis diuiſi. q̄ tpa ꝛ dies ꝛ annos cōſtitui. q̄ hoiem de limo t̄re foꝛmaui. q̄ ꝓter ſalutē humani gn̄is in terris in carne apparui. q̄ crucifixꝰ ꝛ ſepultꝰ t̄cia die reſurrexi. Hec audiēs placidꝰ. itex in t̄rā decidēs ait. Credo dñe q̄ꝛ tu es q̄ oia feciſti ꝛ q̄ errātes cōuertis Et dixit ad eū dñs. Si credis vade ad eꝑm ciuitatis. ꝛ te baptizari faciaſ. Cui placidꝰ. Vis dñe vt hec eadem vxoꝛi mee ꝛ filijs meis nunciē vt ꝛ ipi ꝑiter in te credant. Cui dñs. Renuncia illis vt ꝛ ipi ꝑiter tecum mūdent̄. Tu q̄z die craſtia huc venias vt tibi rurſus appareā. ꝛ q̄ futura ſint pleniꝰ tibi pandā. Cū g̃ domū veniſſet. ꝛ h̄ vxoꝛi in lecto renunciaſſet exclamauit vxoꝛ eiꝰ dicens. Dñe mi. ꝛ ego eū tranſacta nocte vidi dicētē mihi. Cras tu ꝛ vir tuꝰ ꝛ filij tui ad me venietis. Et nunc cognoui q̄niā ipe eſt ihs xp̄s. Perrexerunt igiꝫ ad eꝑm rome media nocte q̄ eos cuꝫ magno gaudio baptizauit. ꝛ placidū euſtachium vocauit. eius vxoꝛē theoſpitē. ꝛ filios eius agapitū ꝛ theoſpitū. Mane facto euſtachius ſicut p̄ius ad venationē ꝓceſſit ꝛ ꝓpe locū veniens milites ſuos q̄ſi ſub obtentu inueſtigāde venatiōis diſpſit. Stanſq̄ in loco foꝛmā ꝑme

visionis aspexit cadensq; in faciem suaz dixit. Supplico tibi dñe vt manifestes q̄ ꝓmiseras fuo tuo. Cui dñs. btūs es eustachi q̄ accepisti lauacꝝ gr̄e mee. qz mō diabolū supasti. mō eū q̄ te decepat ꝓculcasti. mō apparebit fides tua Dyabol⁹ em̄ eo q ipm̄ dereliqueris ꝓtra te se-ue armat. Oportet igit te multa sustinere vt ac cipias coronam victorie. oportet te multa pati vt de alta seculi vanitate hūlieris ⁊ rursus in spūalib⁹ diuitijs exalteris. Tu ergo ne deficias. nec ad gl̄iam p̄stinā respicias. qz p tēptatio nes optet te alterū Iob demonstrari. Sz cū hu miliatus fueris venīā ad te ⁊ in gl̄iam p̄stinaz restituā te. Dic ergo si mō temptatiōes vis ac cipere. aut in fine vite. Dicit ei eustachius. Do mine si ita fieri optet. mō nobis accidere tēpta tiōes iube ꝙ vtutez patientie tribue. Cui dñs. Constans esto qz gr̄a mea custodiet aias vr̄as Sicq; dñs in celū ascendit. ⁊ eustachi⁹ domū rediens hec vxori sue nunciauit. ℍ Post paucos igit dies mors pestifera cūctos suos ⁊ ancillas ip̄i⁹ inuasit. ⁊ vniuersos occidit. de inde post aliqō tp̄us oēs equi ⁊ oia eius peco ra subito interierūt. Quidā aūt sceleſti ei⁹ de p̄dationē videntes. ⁊ p noctem in domū ei⁹ ir ruētes cuncta q̄ reperunt asportarūt. ⁊ domū totā auro ⁊ argento ⁊ reb⁹ alijs spoliarunt. Et ip̄e cum vxore sua ⁊ filijs gratias agens. nocte nudus aufugit. Qui ruborē verentes egyptū pgebant. Totaq; ei⁹ possessio p rapinam ma lor ad nihilū est redacta. ℍ ex aūt totusq; sena tus p magistro militū tam strennuo mīlū do lebāt eo q de eo nullū indiciū repire poterant Cū aūt iter agerēt. approp̄inquerūt mari. ⁊ in uenientes nauē sup eā navigare ceperūt. Vi dens aūt dñs nauis vxorē eustachij q pulcra esset nimis. ipaz plurimū habere desiderauit. Cū vo trāsfretassēt naulū ab eo exigebat. Nō habentib⁹ vo illis vnde solverent. iussit p nau lo detineri vxorē volens illam secum habere. Nō vt eustachi⁹ audiuit nullatenus assentire voluit. Diu vo eo ꝓtradicente innuit dñs nau tis suis vt eum in mare p̄cipitarent. vt sic vxo rem suam habere posset. Nō cū eustachi⁹ cō perisset. vxorē ei⁹ tristis reliq̄t ⁊ duos infantes accipiens ingemiscēs ibat ac dicebat. Ve mi hi ⁊ vobis. qz mater vestra alienigene marito tradita est. Perueniensq; ad q̄ndam fluuiū p pter aquarū abundantiā nō est ausus cū duo bus filijs fluuium ptransire. Sz vno circa ri pam fluminis relicto. alterꝝ trasportabat. Qui cum fluuium transuadasset illū infantem quē baiulauerat super terram posuit ⁊ accipiendū alium festinauit. Cum aūt circa medium flu minis gueniſſet. ecce lupus cōcitus venit ⁊ in fantem quē deposuerat rapiens in siluā aufu git. Qui de eo desperans ad alium festinauit. Sed cum abiret leo venit ⁊ alium filiū rapiēs abijt. Vñ eū cōsequi nō valens cum esset i me dio flumis cepit plangē. ⁊ capillos suos euel lere. volens se in aquaz p̄jcere. nisi eū diuina puidentia cōtinuisset. Pastores aūt videntes leonē puerū viuū portare. eū cum canib⁹ inse cuti sunt. Per diuinā aūt dispēsationē leo pue rū illesum abijciens recessit. Quidā insup ara tores p⁹ lupū inclamātes. aliū pueꝝ de ei⁹ fau cib⁹ incolumē liberarūt. Vtriq; vo. s. pastores ⁊ aratores de vno vico fuerunt ⁊ penes se pue ros nutrierūt. Hoc vo eustachius nesciebat ꝙ merens ac plorans ibat dicens. Heu mihi q̄a ante vt arbor pollebā. ꝙ modo penitus suz nu datus. Heu me qz multitudine militū circun dari solebam. ꝙ nunc solus remanens. nec fili os cōcessus sum habere. Memini dñe te mihi dixisse. qz oportet te temptari sicut Iob. Sz ec ce plus aliquid in me fieri video. Ille eni ⁊ si possessionib⁹ nudat⁹ fuerit. tñ sterc⁹ habuit su per quo sedere potuit. Mihi aūt nil horuz re mansit Ille amicos sibi compatientes habuit ego immites feras habui q̄ meos filios rapue rūt. Illi vxor est relicta. a me vo ablata. Da re quiem. dñe tribulationib⁹ meis. ⁊ pone custo diam ori meo. ne declinet cor meū in vba ma licie ⁊ ejcier a facie tua. Et hec dicens cum la crimis ad q̄ndam vicū abijt. ⁊ data sibi merce de agros illorū hoīm p annos. xv. custodiuit. Filij aūt eius in altero vico educati sunt. nec se esse frēs sciebant. Dñs aūt vxorem eustachij cōseruauit. nec illam ille alienigena cognouit ꝙ potius eam intactā dimittens vitam finiuit. ℂ Impator aūt ⁊ pp̄s roman⁹ p̄limū ab ho stib⁹ molestabant. Et recordat⁹ placidi q̄ strē nue ꝓtra ipsos hostes sepius dimicasset de ei⁹ subita mutatione plurimū tristabat. Direxit q̄ multos milites p diuersas mundi ptes p̄o mittens omnibus q̄ eum inuenissent multas diuitias ⁊ honores. Duo aūt ex militibus qui aliquando placido ministrauerant. ad ip̄m vi cum in q̄ degebat venerūt. Quos placid⁹ de agro venire considerans. eos ex incessu p̄tin⁹ recognouit. Et veniens in memorīā dignitat⁊ sue ꝓturbari cepit ac dicere. Domie sicut istos q̄ aliquādo mecū fuerūt ꝓter spez vidi sic da vt aliquādo cōiugem meā videre possim. Nā de filijs scio q a feris comesti sunt. Venit aūt ad eum vox dicens. Cōfide eustachi qz cito ho norem tuū recupabis ⁊ filios ⁊ vxorem recipi es. Cū igit militib⁹ obtiuisset. ip̄i eum mini me cognouerūt. Cunq; eū salutassent q̄sierūt si aliquē peregrinū nomine placidū cum vxo re ⁊ duob⁹ filijs cognosceret. Ille autem se ne scire p̄fessus est. Ad preces tū eius in hospitio

suo diuerterūt. ⁊ eustachi⁹ eis fuiebat. Et re-
colens pstinū statū suū. lacrimas cōtinere nō
poterat. Egressus aūt foras suā faciem lauit ⁊
iterum rediens eis seruiebat. Illi vo considē
rantes adinuicem dicebant. Quā silis ē hō ꝟ
illi quē q̄rimus. Et rūdens alter dixit. Valde
q̄dē silis est. Cōsideremus igr ⁊ si hz signū ci-
catricis in capite qō sibi in bello accidit. ⁊ si ꝟ
hz ipe est. Et respicientes. ⁊ signū videtes ipm
esse quē q̄rebāt ꝓtinus cognouerūt. Et insilīē
tes ⁊ osculātes eū de vxore ⁊ filijs eius sciscita
ti sunt. Qui dixit eis q filij mortui essent ⁊ vx
or detēta. Vicini aūt oēs q̄si ad spectaculū cō
currebant. dū milites virtutē ei⁹ ⁊ pmā gloriā
pdicabāt. Tūc milites pceptū impatoris ei ex
ponūt ⁊ optis indumētis ipm induunt. Post
vo iter. xv. diex ad imperatorem deuenerunt.
Qui eius aduentū audiens ꝓtin⁹ eidē occur
rit ⁊ ipm videns in oscla ei⁹ ruit. Narrauit q̄z
oib⁹ cūcta q̄ sibi p ordinē acciderant. Statiqz
ad magisteriū militie trahit ⁊ idem qō prius
officiū exercere cōpellitur. Qui nūeratis mili
tibus. ⁊ paucos ꝑ tot hostes eē cognoscēs. iusſ
it tyrones colligē p oēs ciuitates ⁊ vicos.

Cōtigit aūt illā terrā in q̄ filij ei⁹ educati sūt
describi vt darent duos tyrōes. Vniuersi autē
ei⁹ loci icole illos duos iuuenes tanq̄ ceteris
aptiores mgro militū ꝓsignarūt. Videns vo
iuuenes elegantes ⁊ mox honestate composi
tos cū sibi plurimū placuissent inē pmos qui
nas suos ordinauit eosdē. Et sic ꝓfect⁹ ad bel
lū subiectis hostib⁹ exercitū suum tribus die-
b⁹ in q̄dā loco vbi vxor sua pauper hospita ma
nebat reqescere fecit. Illi vo adolescentes i ta
bernaculo matris sue nutu dei hospitati sunt.
nesciētes tū q mater sua esset. Et sedētes cir-
ca meridiem ⁊ mutuo confabulantes. expone
bant sibijnuicem de infantia sua. Matervero
eorum ꝓtra sedēs q̄ ipi referebāt attentius au
diebat. Dicebat enim maior minori. Ego duz
infans essem nihil aliud recolo nisi q pr̄ me⁹
mgr̄ militū erat. ⁊ mater mea speciosa valde.
Duosq̄z filios habuerunt. s. me ⁊ alium mino
rem me. q̄ ⁊ ipe speciosus valde erat. Accipien-
tesq̄z nos egressi sunt de domo nocte. Ingressi
sunt nauem nescio quo euntes. Cum aūt ō̄na
ui egrederemur. mater nr̄a nescio quomodo
in naui relicta est. Pater vero noster portans
nos duos flens pergebat. Perueniētesq̄z ad q̄n
dam fluuiū transiuit cū fratre meo iuniore et
me sup ripā fluminis dereliquit. Cū aūt reuer
tere vt me accipet lupus venit ⁊ illū infantez
rapuit. ⁊ añq̄z ad me appropinquaret leo ō sil
ua exiens me rapuit ⁊ in siluam deduxit. Pa
stores vo eruerunt me de ore leonis ⁊ nutrit⁹
sum in illa possessione in qua ⁊ ipe scis et non
potui scire q̄d factuz sit de patre meo neq̄z de
infante. hec audiens minor cepit flere ⁊ dicē.
Per deum vt audio frater tuus sum ego. q̄m
etiam qui me educauerant ꝟ dicebant q̄m de
lupo eruimus te. Et in amplexus ruētes oscu
labant seinuicē ⁊ fleuerūt. ℣ Audiēs hec
mater eorr cōsiderans q euentū suū ita seria
tum dixissent. diu apō se tractauit si illi filij sui
essent. Altera aūt die ad magistrum militum
adijt. ⁊ interpellauit eum dicens. Deprecor te
dñe vt me ad patriā meā perduci iubeas. Ego
em̄ de terra romanor sum. ⁊ pegrina hic sum.
Et hec dicēs vidit in eo signa mariti sui. Et cū
cognoscens cum se iam continere non posset
pcidit ad pedes suos ⁊ ait. Precor te domie
vt exponas mihi pstinam vitā tuā. Puto ei q
tu sis placidus mgr̄ militū q̄ alio noie diceris
eustachius. quē placidū saluator cōuertit q̄ ta
lem ⁊ talē tempratēz sustinuit. ⁊ cui vxor que
ego sum in mari ablata fuit. que tamen ab oi
corruptōne seruata sum. q ⁊ duos filios. s. aga-
pitū ⁊ theospitū habuit. Hec audiens Eusta-
chius. ⁊ ipam diligēter cōsiderās vxorem suā
recognouit. ⁊ lacrimatus ꝑ gaudio ipaz oscu-
latus est. glorificans deū q̄ consolat afflictos.
Tunc dicit ei vxor sua. Dñe vbi sunt filij nr̄i.
Et ait. A feris capti sūt. Et exposuit ei qūo p-
didit illos. Et illa. Grās agam⁹ deo. Puto. n.
q quēadmodum deus donauit nobis vt inue
niremus nos inuicē. donabit etiam recogno-
scere filios nr̄os. Et ille. Dixi tibi q a feris ca
pti sunt. Et illa. Hesterna die sedens i horto.
audiui duos iuuenes sicr sic suam infantiam
exponentes ⁊ credo q filij nostri sint. Interro
ga igitur ab eis ⁊ dicent tibi. Et conuocās eos
eustachi⁹ ⁊ audiens ab eis infantiam suam re
cognouit q filij sui essent. Et amplectētes eos
ipe ⁊ mater sup eorr colla plurimum fleuerūt.
⁊ crebrius eos osculabant. Dis igr̄ exercitus
plurimū gaudebat. ⁊ de inuentōe eorr ⁊ de vi
ctoria barbarorr. Cū igr̄ rediret contigit iā tra
ianū obijsse ⁊ successisse ei petrē in sceleribus
adrianū. Qui p victoria obtenta ⁊ inuentōe
vxoris ⁊ filiorr magnifice eos suscepit. et ma-
gnū cōiuiū ꝑparauit. Altera aūt die ad tēplū
ydolorr ꝓcessit vt ibi sacrificaret pro victoria
barbarorr. Vidēs vo imperator q Eustachius
nec p victoria nec p inuentione suorr sacrifi-
care vellet. hortabatur vt sacrificiū immolarz.
Cui eustachius. Ego xpm deuz colo ⁊ illi soli
sacrifico. Tūc ipator ira replet⁹ ipm cū vxore
⁊ filijs in arena statuit ⁊ leonē ferocē ad eos di
mitti fecit. Accurrens vero leo ⁊ demisso ca-
pite q̄si eos adorans ab eis hūilr̄ recessit. Tūc
ipator bouem eneū incendi fecit. ⁊ eos ibidem
vivos immitti mandauit. Grātes igr̄ sancti ⁊

se dño cõmendantes bonẽ intrauerũt ⁊ ibidẽ dño spũ reddiderunt. Tertia aũt die de bone cozã impatoze extracti. ita penit⁹ intacti inuẽti sũt q nec capillos nec q̃q̃d eoz vapozes incẽ dij aliq̃ten⁹ ptigerũt. Xpiani vo eoz cozpa tu lerũt ⁊ in loco celeberrimo recõdentes ibidẽ ozatoziũ pstruxerũt. Passi sũt aũt sb adriano q̃ cepit circa annuz dñi. cxx. Kal. nouẽbris vel sm q̃sdã. xij. Kalendas octobris.

clvij. A

De omnibus sanctis.

Ovium sanctoz festiuitas quatuoz de causis instituta fuisse videt. Primo ꝓpter cuiusdam templi dedicatõz. Scõo ꝓpt omissoz suppletionẽ. Tertio ꝓpter negligentiarum expiationem. Quarto ꝓpter facilioꝛem oõnũ nraz ipetratõz: Primo igr institutu ẽ ꝓpt cuiusdã tẽpli dedicatõz. Romani em cũ vniuerso ozbi dñarent. qõdam templũ maxim pstruxerũt i cuius medio suũ ydolũ collocãtes. oim puinciaz sil'acra. p circuitũ statuerũt respiciẽtia rectis vultib⁹ ydoloz romanoz. Si q̃ aũt aliq̃ puincia rebellaret. continuo vt aiũt arte dyabolica illi⁹ puincie sil'acz ydolo romanozum posteriora voluebat tanc̃z innuẽs q ab ei⁹ dño recessisset. Conciti igr romani ad illã puinciaz copiosum exercitũ destinabant ⁊ ipam dominio suo subiugabant. Dex nõ suffecit romãis q oim puinciaz simulacra in vrbe sua haberent. q̃n potius fere singulis dijs singula templa pstruxerũt. tanc̃z q̃ eos cũctaz puinciarũ victozes ⁊ dños effecissent. ꝫ qz oia ydola templũ ibidẽ hẽ nõ poterãt. ad maiozem sue vesanie ostentatõz vnũ tẽplũ ceteris mirabilius ⁊ sublimius in honozẽ deoz oim erexerũt ⁊ pãtheon qõ sonat toti dij vocauerũt. a pan qõ ẽ totũ ⁊ theos deus. Põtifices ei ydolozum ad maiozẽ ppli deceptionẽ finxerũt q sibi a cibele. quã oim deoz matrem vocabant. fuerit impatum vt si de omnibus gentib⁹ vellẽt victoriam obtinere. filijs suis tẽplũ magnificũ fabricarent. Fundamentũ aũt ipius tẽpli sperieuz iacit. vt ex ipa forma deoz eẽnitas demõsti eẽt Sz qz latitudo testitudis insustẽtabil' videbat cũ supza terrã in edificio aliq̃ntulũ ꝓcessissent totũ intus terra replebant. sil'vt dr cũ era denarios iacẽtes ⁊ sic fecerũt q̃sc̃z pdictũ tẽplum est mirabil'r pfũmatum. Tunc data lnia vt q̃cũ c̃z terrã aspiare vellet. tota quam in ipa terra inuenissent pecunia sua esset. festine turbe ꝓperat ⁊ ipm templũ cito euacuat. Deinc̃z romãi pinnã eneã ⁊ deauratam fabricant. ⁊ in summitate collocant. Aiunt q̃z q in hac oẽs puincie mirabil'r sculpte erant. ita vt q̃cũc̃z romam veniss̃et versus q̃ esset sua puincia scire posset Hec aũt ꝓcedente tpe inde cecidit. vñ ⁊ in predicto tẽplo in sũmitate aptura remãsit. Tempoze igr foce ipatoꝛis cũ iã dudũ roma fidem dñi recepisset. bonifacius papa quartus a magno gregozio circa annos dñi. dcv. pdictũ templũ a foca cesare ipetrauit ⁊ oim ydoloz elimi nata spurcicia ipm tẽplũ. iiij. idus Maij i honoze btẽ marie ⁊ oim martyz cõsecrauit ac locũ sctẽ marie ad martyres appellauit. q̃ nunc sancta maria rotunda a pplo appellat. Non dũ em confessoz solẽnia ab eccl'ia agebãt. Sz qz ad hoc festũ multitudo maxia ꝓfluebat et ꝓpter defectũ victualium celebratõni vacare nõ poterant. ideo q̃dam papa gregoz⁹ hoc festum in kal. nouẽbris q̃n maioz victualiuz copia videt esse messib⁹ ⁊ vindemijs celebratis fieri instituit. ac p vniuersũ mundũ hunc diem in honoze omniũ sanctoz celebrari solenniter ordinauit. Et sic templũ quod fabricatum fuerat oibus ydolis. nunc dedicatũ est oibus sanctis ⁊ vbi multitudo colebat idoloz. ibi deuote laudat multitudo sctoz. B Scõo istituta est ꝓpt omissoz suppletõz. Nos em mltos sctõs omisim⁹ de q̃bus nullã festiuitatem siue etiã memoriam fecim⁹. Non em possum⁹ oium sctoz festa agere. tum ꝓpt sctoz multiplicitatẽ qz multi ⁊ q̃si infiniti sũt. tũ ꝓpter nostraz infirmitatẽ. qz infirmi ⁊ debiles sum⁹. nec ad ꝫ sufficere possemus. tum ꝓpt tpis breuitatez qz etiã tps nõ sufficẽt. Nam sicut ait hyeroni. in q̃dam epla q̃ suo kalẽdario preponit. Nullus dies est excepto die kalendarum ianuarij q̃ non intra. v. miliũ martyz numerum repiri posset ascriptus. Ideoc̃z eccl'a rationabilit̃ ordinauit. vt qz oim sctoz singulariter festa facẽ nõ possumus. saltẽ oẽs generaliter ⁊ insil' honozemus. Quare aũt institutum sit vt festiuitates sctoz in terris agam⁹ mgr guillerm⁹ altisiodorensis in summa de officio ponit sex rationes. Prima est ꝓpter honozem diuie manifestatis. Cum enim sanctis honozem impendimus. deum in sctis honozamus. ⁊ ipm i eis mirabilẽ pdicam⁹. qz q̃ sanctis honozez tribuit. illũ specialit̃ honozat qui eos sanctificauit.

Scõa est ꝓpter auxilium nostre infirmitatis. qz em p nos salutem habere non possumus. ideo sanctozum intercessionibus indigem⁹ a q̃b⁹ vt adiuuari mereamur merito ipsos honozare debemus. Legitur em. iij. Regũ. j. q̃ bersabee quod interp̃t puteus saciet atis id est eccl'a triũphans. filio suo. i. eccl'ie militanti regnũ suis pcibus obtinuit. Tertia est ꝓpter augmentum nostre securitatis. vt. s. per sanctoz gloziam que nobis in eozum festiuitate ꝓponitur. nostra spes ⁊ securitas augmen-

tetur. Si em̃ hoies mortales nobis sil'es potuerunt ita p̃ sua merita sublimari. cõstat q̃ nos sil'r poterim⁹ cum manus dñi abbreuiata nõ sit. Quarta est p̃opter exemplum nr̃e imitationis. Cum em̃ eorum festiuitas recenseꝫ ad eor̃ imitationẽ p̃uocamur. vt. s. eor̃ exemplo terrena contemnamus ⁊ celestia desidere mus. Quinta est p̃pter debitũ mutue vicissitudinis. Sancti em̃ de nobis in celo festũ faciunt. gaudium em̃ est angelis dei ⁊ animabus sanctis super vno peccatore penitentiam agẽte. Vnde igr̃ eis vicissitudinem rependamus iustum est vt quia ipi de nobis festum agunt in celis. ⁊ nos de ipis festum agamus i terris.

Sexta est p̃pter p̃curatõem nostri honoris Cum em̃ sanctos honoramus tunc nostram rem agimus. ⁊ nr̃am honorem p̃curam⁹. q̃a eor̃ festiuitas est nr̃a dignitas. Nã cũ honoramus frẽs nr̃os honoram⁹ nosipos. charitas nãq̃ facit oia esse cõmunia. omnia quidem nostra sũt celestia. terrestria ⁊ eterna. ¶ Preterea aũt has rationes ponit alias ratõnes Iohãnes Damascenus li. iiij. c. vij. quare. s. sancti ⁊ parter eorum corpa siue eor̃ reliquie debeant honorari. Quar̃ q̃dam sumuntur quantum ad eor̃ dignitatẽ q̃dã q̃tũ ad corpor̃ ipor̃ p̃ciositatẽ. Dignitas aũt eor̃ vt ibidem dicit q̃druplex est. Quoniam ipi sunt amici dei filij dei heredes dei. ⁊ duces nostri. Et ponit istas auctoritates. De p̃mo Johis. xv. Jam nõ dicam vos seruos sed amicos ⁊c. De scõdo Johãnis. j. Dedit eis potestatez filios dei fieri. De tertio. Roma. viij. Si aũt filij ⁊ heredes ⁊c. De quarto sic dicit. Quantum laborares vt ducẽ inuenires q̃ mortali te regi adduceret. ⁊ p̃o te ad ipm̃ sermonẽ faceret. Duces igr̃ totius generis humani qui ad deum p̃ nobis interpellationes faciunt. nonne honorandi sunt. Vtiq̃ q̃dem honorandi sunt. templa exigentes deo et eor̃ memoriã venerantes. Illic sumunt q̃n tũ ad corpor̃ ipor̃ p̃ciositatẽ. Et ponit idẽ damascenus. iiij. ⁊ aug⁹. addit q̃ntaz p̃ quas manifestatur p̃ciositas corporum siue reliquiar̃ sanctor̃. Ipa em̃ sanctor̃ corpora fuerũt p̃m ptuarium dei. templũ xp̃i alabastrũ spirituale vnguenti. fontes diuini. ⁊ organum spũssancti.

Primo em̃ fuerũt p̃mptuarium dei. Vnde dicit. Hi em̃ p̃mptuaria dei. pura cenacula facti sunt. Scõdo templũ xp̃i. vñ sequitur. Quoniam per intellectum in corporibus eorũ habitauit deus. vt ait ap̃ls. Nescitis quoniã corpora vestra templum inhabitantis in vob̃ spiritussancti sunt ös aũt spũs est. Qualiter igit nõ honoranda animata dei templa ⁊ animata ẽi tabernacula ⁊c. De hoc etiam Chrisostomus Homo in edificatione parietum delectat. deaũt in conuersatione sctõrum. vñ p̃s. Dñe dilexi decorem do. t. Quem decorem. Nõ quez diuersitas marmor̃ splendẽtium facit. ẞ quez p̃stat varietas viuentiũ grãr̃. Ille decor carnẽ delectat. iste viuificat animam. Ille p̃ tempore deijcit ⁊ decipit oculos iste aũt in ꝑpetuum edificat intellectũ. Tertio alabastr̃ spũalis vnguenti. vñ ait. Vnguentum boni odoris ex se manans sctor̃ relique tribuentes. Et null⁹ h oc discredat. Si em̃ ex rupe ⁊ firma petra aquã i heremo emanauit. ⁊ ex maxilla asini samsoni sitienti aqua venerat. multo potius ex martr̃ reliquijs vnguentum bene olens emanare incredibile nequaq̃ est sitientib⁹ diuinam virtutem. ⁊ ipor̃ sanctor̃ honorem. Quarto fontes diuini. Vnde ait. Jsti viuentes in veritate cum libera p̃tia deo assistunt. Fontes nobis salutares dñator̃ xp̃s sanctorum suorum prebuit reliquias mul ifluentia bũficia irrigantes Quinto organũ spũssancti. Hãc rõz assignat Aug. in li. de ci. dei dicẽs. Nõ sunt cõtẽnenda ẞ plurimũ reuerẽda sanctor̃ corpa. quib⁹ dũ adhuc viuerent spiritussanctus quasi q̃busdã organis ad omne opus bonum vsus est. Vñ apostolus. an experimentum queritur eius q̃ in me loquitur christus. Et de stephano dicit q̃ nõ poterant resistẽ sapientie ⁊ spiritui q̃ loq̃batur ⁊c. Item Ambrosi. in exameron. Hoc est p̃ciosissimum q̃ homo diuine vocis fit organũ ⁊ corpalib⁹ labijs exprimit celeste oraculum. ¶ Tertio institutа est p̃pter negligẽtiarum expiationẽ. Licet em̃ paucor̃ sanctor̃ festa agamus. adhuc tamen illa pauca negligenter sepe agimus. ⁊ multa ibidem p ignorantiam vel negligentiam obmittimus. Si igr̃ in alijs solẽnitatibus sanctorum quas egim⁹ aliquid neglexim⁹. i hac generali festiuitate supplere possumus. ⁊ de negligentia nos purgare valemus. Hec rõ tangi videt in sermone q̃ hac die p̃ ecclias recitat in quo sic dr̃. Decretũ est vt hac die sanctor̃ oim̃ memoria hẽatur vt q̃cq̃d hũana fragilitas per ignorantiã vel p negligentiã seu per occupationem rei sc̃laris in solẽnitatibus sanctor̃ minus bene peregisset in hac sancta obseruatõne soluatur.

Notandum aũt q̃ quadruplex est differentia sanctor̃ noui testamenti quos p̃ anni circulum colimus ⁊ quos hodierna die in sil'r recolimus vt ea q̃ negligenter fecimus suppleam⁹ scz ap̃li martyres ⁊ confessores ⁊ virgines. Et hi sm̃ Rabanum p̃ quatuor mundi partes significant. Per orientem ap̃li. per meridiem martyres. p̃ aq̃lonem confessores. p̃ occidentẽ virgines. Prima igr̃ differẽtia est apostolorũ quor̃ dignitas ⁊ excellẽtia manifestatur ex eo q̃ omnes alios sanctos in quatuor excedunt.

Primo in preeminētia dignitatis. Ipe ēm sūt sapiētes principes eccle militātis. potētes assessores ētni iudicis. dulces pastores dominici gregis. Berñ. Tales decebat hūani generis pastores ꝛ doctores cōstitui q̄ dulces eēnt ꝛ potētes ꝛ sapientes. Dulces vt me blande ꝛ misericorditer susciperent. potentes vt fortiter ꝓtegerent. sapientes vt ad viam ꝛ per viā ducerent que ducit ad ciuitatem supernam.

Scōo in ēminentia potestatis. De quoꝝ potestatis ēminentia sic dicit Augustinus Aplis deus dedit ptātem sup naturā vt eā curarent. sup demones vt eos euertarent. super elementa vt ea mutarent. sup animas vt ipas a pctis soluerent. sup mortē vt ipam contēnerent. super angelos vt corpus dominicum cōsecrarent. Tertio in prerogatiua sanctitatis. Vnde propter eorum maximam sanctitatem ꝛ grāz plenitudinem vita ꝛ conuersatio xpi i eis tanq̄ in speculo relucebat ꝛ cognoscebat i eis sicut sol in suo splendore. sicut rosa in suo odorē. sicut ignis in suo calore. De hoc dicit chrisosto. super Marbeum. Misit xps aplos quasi sol radios suos q̄si rosa suauitatis sue odorē. quasi ignis scintillas suas dispsit. vt sic sol in radijs suis appet. sicut rosa in odoribus suis sentitur. sicut ignis in scintillis suis aspicit. sic in illoꝝ virtutib⁹ xpi potētia cogñscatur. Hec chrisо. Quarto in efficacia vtilitatis. de quoꝝ efficacia sic dic aug. loq̄ns de aplis. Ex abiectissimis ꝛ ipitissimis ex paucissimis nobilitant illūinat. multiplicat dulcissima eloquia pclarissima ingenia. copiosissima agmia mirabilesq̄ pitias autoꝝ facūdoꝝ atq̄ doctoꝝ subingāt xpo. Scōa differētia ē martyꝝ. Quorū dignitas ꝛ excellētia mānifestat ex eo q̄ passi sūt mltiplr. vtilit ꝛ cōstanter. Multiplr qm̄ ꝓt martirū sanguis passi sunt triplex aliud martirū sine sanguie. De quo triplici martirio. dic berñ. Triplex est martyriū sine sanguine. s. pcitas in vbertate quā hūit dauid. largitas in pauptate quam exhibuit thobias ꝛ vidua castitas in iuuentute qua vsus est ioseph i egypto. Fm aūt Greg. triplex est martirū sine sanguine. s. patia aduersoꝝ. Vñ dicit. Sine ferro martyres esse possumus. si patiam in anio veraciter custodimus. Compassio afflictorum Vñ dic. Qui dolorē exhibet in aliena nccitate crucē portat in mēte. Dilectio inimicoꝝ. vñ dic. Ferre cōtumelias. odientē diligē martirium ē i occulta cogitatōe. Scōo vtlr. Que vtilitas ex pte ipoꝝ martiꝝ ē oim pctoꝝ remissio. meritoꝝ cumulatio. ꝛ eēne glie perceptio. Ista pcio sui sanguis sibi emerunt ꝛ ideo eoꝝ sanguis dr pciosus. i. precio plenus. De primo ꝛ scōo dicit aug. de ciuitate dei. Quid est pciosius q̄ mors ꝓpter quā delicta dimittunt ꝛ merita cumulant. Idē sup Joh. Preciosus est sanguis xpi sine pcio fecit tñ ipe suoꝝ sanguinē pciosum ꝙ qb⁹ dedit sanguinē in pciū. Nā si suoꝝ sanguinē nō faceret pciosum non diceret pciosa in ꝓspectu dñi ꝛc. Item cipianus. martiriū est delictoꝝ finis. piculi fminus dux salutis. patie mgr. domus vite. De tertio Berñ. Tria sunt q̄ mortē sctoꝝ faciunt precio sam. quies a labore. gaudium de nouitate. securitas de eternitate. Ex parte nostra duplex est vtilitas. q̄ dati sunt nobis in exemplar ad certandum. Chrisо. Tu xpiane delicat⁹es mi les si putas te posse sine pugna vincē. sine certamine triumphare. Exerce vires fortiter. dimica atrociter. in plio isto concerta considera pactum. conditionem attende. militiam nosce pactum quod spopondisti. conditionē quā accepisti. militiā cui nomen dedisti. Hoc. n. pacto cuncti pugnauerūt. hac conditōe vniuersi vicerunt hac militia triūphauerūt. Hec crisо. Scōo dati sunt nobis in patrocinium ad auxiliādum. Adiuuant ēm nos ꝛ meritis suis ꝛ orationibus suis. De primo aug⁹. O immensa dei pietas. martyꝝ merita nra vult esse suffragia. Illos examinat vt nos eruditat. illos conterit vt nos acquirat. illorum cruciatus nros vult esse ꝓfectus. De scōo hyeronimus cōtra vigilantium. Si apli ꝛ martyres adhuc in corpore positi possunt orare ꝙ ceteris. q̄ō de se adhuc deberent esse soliciti. q̄nto magis post coronas victorias ꝛ triumphos. Vnus homo moyses impetrauit veniam a deo sexcentis milib⁹ armatoꝝ. Et stephanus paulo ꝛ multis alijs veniam obtinuit. Sed postq̄ cum xpo esse ceperunt multo magis pūt. Paul⁹ apls. cclxxvj. sibi dicit in naui animas condonatas. ꝛ postq̄ resolutus cepit esse cum xpo multo magis ꝓt

Tertio cōstāter. Aug⁹. Framea est aia martiris splendida charitate. acuta veritate öi pugnantis vibrata vtute q̄ bella fecit. q̄ contradicentium caternas redarguendo supauit. pcus sit infestos. pstrauit aduersos. Itē chrisosto. Torti torquentibus fortiores steterunt ac laniantes vngulas laniata membra vicerunt.

¶ Tertia differētia est confessoꝝ. Quoꝝ dignitas ꝛ excellētia manifestat ex eo q̄ deū cōfessi sunt tribus modis. scz corde. ore. ꝛ opere. Confessio aūt cordis non sufficit sine confessione oris sicut ꝓbat Chrisо. quatuor rōnibus super math. Quantū ad primam sic dicit. Radix confessionis fides est cordis confessio aūt fructus est fidei. Sicut ergo q̄diu ē radix viua in terra. necesse est vt aut ramos ꝓducat aut folia. Si aūt non ꝓduxerit sine dubio intellige. quia radix i terra siccata est. Sic q̄diu

fides cordis integra est sp geminat ꝓfessionem in ore. Si autem confessio marcida fuerit oris intellige sine dubio quia fides cordis eius iaz ante siccata est. Quantum ad secundam sic dicit. Si tibi prodest corde credere. z corā hominibus non confiteri. ergo z infideli ypocrite confiteri xp̃m ꝑdest etiam si corde non credat. Si autez ille nil ꝓficit sine fide confitens. nec tu proficis credendo sine confessione.

Quantum ad tertiam sic dicit. Et si sufficit xp̃o q̃ cognoscis eū etiam si confessus eū nō fueris corā hoib⁹. q̃ z tibi sufficiat q̃ ꝓ̃gscit te xp̃s etiā si confessus non fuerit te coram deo. Si aūt tibi nō sufficit cognitio ei⁹. nec illi sufficit cognitio tua. Quantū ad quartū sic dicit. Si em̃ sufficeret tibi fides cordis. cor tātūmō tibi deus creasset. Nunc aūt z os tibi deus creauit. vt corde credas z ore ꝓfiteaꝛis. Tertio cōfessi sunt deū z ope. Qualiter aūt q̃s deum ope confiteaꝛ. aut neget. oñdit Hyeroni. in originali sup illud. cōfitenť se nosse deuz dicēs. Xp̃s ē sapia. iustitia. veritas. sanctitas fortitudo. Negať ꝓ insipientiā sapia ꝓ iniquitatē iustitia. ꝓ mendaciū veritas. ꝓ turpitudinem sanctitas. ꝓ imbecillitatē animi fortitudo z q̃tienscūq̃ vincimur vitijs atq̃ pctis totiēs deū negam⁹ z ecōuerso q̃tiēs bñ q̃d agimus deum confitemur. Quarta differentia est v̄ginuz. Quaꝛ dignitas z excellentia manifesteť. Primo q̃ ipe sūt sponse eterni regis. ambrosius. Pulchritudinē q̃s põt maiorē existimare de core eius q̃ amať a rege ꝓbatur a iudice. dedicatur a deo. sp sponsa. semper innupta. Scōo q̃ cōpanť angelis. ambro. Virginitas ꝑditōz hūane nature supgrediť ꝓ quā hoies angeľ sociaňť. maioꝛ tū est victoria v̄ginū q̃ angelorū Angeli em̃ sine carne viuunt. v̄gines vo ī carne triūphant. Tertio q̃ illustrioꝛes sunt fidelibus vniuersis. Bñ cipanus. Virginitas est flos ecclesiastici germinis. decꝰ atq̃ ornamentū gle spūalis. leta indoles laudis z bonoꝛis opus integrum atq̃ incoꝛruptum. dei imago. rursus ad sanctimoniam dei illustrioꝛ portio gregis xp̃i. Quarto q̃ ꝓferuntur coniugatis. Hec aūt excellentia quam habet virginitas respectu copule coniugalis. patet ex multiplici ꝓpatōe ad illā. Illa em̃ impgnat vētrē. ista mentē. Aug⁹. Generosi⁹ elegit in carne vitā iā imitari angelox q̃ ex carne numex augere mortaliū. Est aūt vberioꝛ feliciorq̃ fecūditas nō ventre granascere. q̃ mente grādescē. Illa parturit filios doloꝛis. ista filios gaudij z exultatōis. Aug⁹. Ipa continētia nequaq̃ sterilis est. sed fecunda mr̃ filiox gaudioz. de marito te dñe. Illa filijs replet terram ista celum. Hyeroni. Nuptie terrā implent. virginitas paradisum Illa aūt ē multe solicitudis. ista quietis. Gilbertus. Virginitas est curax silentiū. pax carnis. redemptio vitioz. ꝓncipatus virtutuz. Il est bonū. ista ē meli⁹. Hyero. ad pāmachium. Tantū est inter nuptias z virginitatē. q̃tū inť nō peccare z bñ facere. Imo vt leui⁹ dicaz q̃ntum inter bonuz z melius. Illa ꝓpatur spinis ista rosis. Hyero. ad eustochiū. Laudo nuptias. q̃ q̃ mihi virgines generāt. Lego de spinis rosam de terra auꝛ. de cōcha margaritā. Quito q̃ multis gaudent priuilegijs. Jpe nāq̃ virgines coꝛonam aureolam habebunt canticuz nouū sole cantabunt. vestimētis eisdē cū xp̃o gaudebunt post ipm̃ agnum sp ambulabunt.

¶ Quarto z vltimo institutā est ꝓpť facilioꝛem oꝛonum nrāx impetratōz. vt sicut omnes sctōs vniuersaľr hac die honoꝛamus sic et ipi oēs ꝓ nobis insimľ intcedant. vt sic dei miseri cordiā facili⁹ ipetrem⁹. Si em̃ impossibile est multox p̃ces nō exaudiri. ꝓstat q̃ impossibile valde erit oīm sanctox ꝓ nobis oꝛantium pꝛeces nō exaudiri. hec rō in oꝛone tangiť cuz dr̃. Desideratā nobis tue ꝓpitiatōnis abūdantiā multiplicatis intercessoꝛibus largiaꝛis. Intercedūt ei pro nobis scti merito z affectu. Merito dum nobis eoꝛum merita suffragaňť. Affectu dum vota nostra cupiūt ad impleri. q̃ tamen nō faciunt nisi voluntate dei adimplēda didicerint. Oꝛ aūt in hac die omnes scti ad inťcedendū vniuersaliter ꝓ nobis cōueniāt. ostēditur in q̃dam visione que sequenti anno ab huius solēnitatis institutōne contigisse narratur. Cū em̃ in hac die custos eccľe sancti petri ex deuotōne oia altaꝛia circūisset. z oīm sctōx suffragia imploꝛasset. z demum ad altare sancti Petri redisset. ibi paululum conquiescēs extra se rapitur. Et ecce vidit regem regum in sublimi solio consistentē z omnes angelos in eius circūitu cōmoꝛantes. Tunc virgo v̄ginū in dyademate pꝛefulgenti aduenit. quā innūerabilis multitudo virginū z continentiū seq̃batur. Huic rex ꝓtinus assurrexit z posito solio iuxta se ꝛ sedere fecit. Post hoc aduenit quidam vestitus pilis camelorum. quem seq̃bať multitudo venerabilium seniorum. Deide aduenit z alius pontificali habitu decoꝛat⁹ quez aliquox cohoꝛs in habitu consimili seq̃batur. Postea vo ꝓcessit innumerabilis multitudo militum. Post quos aduenit turba diuersax gentiū infinita. Oēs igr̃ ante regis solū aduenerūt z ipm̃ flexis genibus adoꝛauerunt. Is aūt q̃ in pontificali hitu erat. matutinas cetis ꝓseq̃ntib⁹ inchoauit. angel⁹ aūt q̃ pꝛedictū custodem ducebat eidem visionem exposuit asserens virginē in ꝓma acie mr̃ē dei esse. vestitū de pil' camelox iobez baptistā cū ꝓ̃archis

simul ⁊ ꝑphis pontificali ornatũ habitu petr̃ cũ ceteris apl̃is.milites martyres.turbã reliquã confessores.Qui tõ oẽs ante regẽ venerũt vt ꝑ honore sibi hac die a mortalib⁹ exhibito ḡtias ageret.⁊ ꝑ orbe vniuerso orarent. Deide ad locũ alĩ ipm duxit ⁊ vtriusq; sexus boies alios in stratis aureis.alios i mẽsis gaudẽtes diuersis delitijs.alios nudos ⁊ inopes auxilium mendicãtes oñdit.Dixit aũt hunc locum purgatorĩ esse.abundantes vo anias illas eẽ qb⁹ ab amicis ꝑ multa suffragia copiose sue niebak.egentes vo esse quor̃ cura nullatenus habebak.Jussit ḡ vt oia ista summo pontifici intimaret.vt post festũ oim sanctor̃ die statuẽt animarum vt saltem generalia suffragia ꝑ ill' illa die fierent.qui specialia habere neqnirẽt.

clviij. A

De cõmemoratione omnium fideliũ defunctorum.

Ommemoratio oĩ-

c um fideliũ defunctor̃ hac die in ecclesia fieri instituta est. vt generalib⁹ bñficijs adiuuentur q̃ specialia habere nõ prevalent.sicut in p̃dicta reuelatõne monstratus est.Ait q̃z petrus damiani q̃ sanctus odilio cõperiens q̃ apud vulcanum sicilie crebro voces ⁊ vlulatus demonum audiebantur.plangentium q̃ anie defunctor̃ ꝑ elemosinas ⁊ orões de eor̃ manibus eripiebanť in suis monasteriis ordinauit vt post festũ oim sctor̃ fieret cõmemoratio defunctor̃.qõ fuit post ab oi ecclesia approbatũ.De duobus aũt hic specialiter videri potest.Primo de ipis purgandis.scõo de eor̃ suffragijs. Circa primum tria videnda sunt. Prio q̃ illi sunt qui purganť.secundo ꝑ quos purganť.tertio vbi purgantur. Illorũ aũt q̃ purganť tria sunt genera. Primi q̃ satisfactõne sibi iniuncta nondum cõplera decedunt. Veruntamẽ si tantã haberent cordis cõtritionem que sufficeret ad delendũ peccatuz liberi ad vitam trãsirent.etiã si satisfactionem mĩme cõplessent.qr contritio est maxia ꝑ peccato satisfactio ⁊ maxia pcti deletio. Hyero. Apud deũ nõ tam valet mẽsura tpis q̃ doloris nec tam abstinentia ciboꝝ q̃ mortificatio vitioꝝ.Sed q̃ nõ adeo cõterunť ⁊ ante cõpletionem pnie moriuntur.igne purgatorij grauissime puniũť nisi sorte eor̃ satisfactio ab aliquibus caris suis pficienda assumatur. Ad ℔ tũ q̃ p̃dicta cõmutatio valeat quatuor req̃runtur. Primũ est ex pte cõmutantis.s.eius autoritas.qr de sacerdoz̃ autoritate dz fieri.Secũdũ.est ex parte illius pro quo fit commutatio scz eius necessitas.quia in tali statu debet esse q̃ per se satisfacere non valeat.sed adiuuari in digeat.Tertium est ex pte illius in quem fit cõmutatio.s.charitas.qr necesse est ipm eẽ in caritate q̃ faciat ipam satisfactionem eẽ meritoriã ⁊ satisfactoriã.Quartũ est ex pte pene.s.debita ꝓportionabilitas.vt vicz minor pena cõmutet in maiorem qr plus satisfacit deo pena ꝓria q̃ aliena.Est em̃ triplex pena.s.ꝓria et voluntaria.⁊ hec maxime satisfacit. Scõa est ꝓria ⁊ nõ voluntaria.q̃ ẽ in purgatorio.Tertia est volũtaria ꝫ non ꝓria.sicut est in predicta cõmutatõne.⁊ hec minus satisfacit q̃ ꝓria ex eo q̃ nõ est ꝓria.⁊ magis q̃ scõa ex eo q̃ ẽ voluntaria. Verũtamẽ si iste ꝑ quo satisfactõ est assumpta decedit nihilominus tamẽ i purgatorio cruciať.ꝫ tñ ꝑ penã quam ipe sustinet ⁊ quam alij ꝑ eo soluũt.citius liberatur.qm̃ dñs ⁊ penã suam⁊ penã illor̃ in sortez computat. Vnde si debuit in purgatorio penam duorum mensium sustinere.talis sic poterit inuari q̃ liberabitur vno mense. Nunq̃ tamen inde eripitur quousq; debitus sit solutũ. Quo soluto illud quod soluitur deinceps est ipius qui facit ⁊ in sinum eius conuertitur. ⁊ si ipse non indiget conuertitur in sinum ecclesie.vel valet alijs qui in purgatorio sunt. Secundi qui in purgatorium descendunt sunt qui satisfactionẽ q̃dẽ iniunctã ꝓplenerũt.ꝫ tñ illa pẽa ꝓpter ignorantiã vel negligentiam sacerdotis nõ fuit sufficiens. Hi em̃ nisi magnitudo contritionis supplest totũ i purgatorio cõplebũt qõ min⁹ in hac vita fecerũt. De⁹ em̃ q̃ modos ⁊ mensurã pctõr̃ ⁊ penar̃ nouit.addit penam sufficientẽ ne aliqõ pctm̃ impunitũ remãeat. Vñ pnia iniuncta.aut est maior.aut equalis. aut mior. Si maior tũc illõ qõ plus fecerit cedit ei ad augmentũ glie. Si equalis tunc sufficit ad dimissionẽ totius culpe. Si mior tunc illõ qõ restat supplek ex virtute diuine iustitie De his vo q̃ in fine penitẽt audi q̃d aug⁹.sentiat. Baptisat⁹ ad horã secur⁹ hinc exit. fidelis bñ viuẽs secur⁹ hinc exit.agẽs pniam ⁊ reconciliatus cũ san⁹ est secur⁹ hinc exit.agẽs pniaz ad vltimũ ⁊ recõciliatus si secur⁹ hic exit. ego nõ sũ secur⁹. Ergo tene certũ ⁊ dimitte icertũ. Hec aũt tõ dic̃ aug⁹.qr tales ꝓsueuerũt poti⁹ penitere ex necitate q̃ ex volũtate.poti⁹ timore pene q̃ amore glorie. Tertij q̃ in purgatorĩ descẽdũt sũt q̃ lignũ fenũ ⁊ stipulã secũ ferũt q̃.s.circa suas diuitias ifra tũ deuz carnali tenẽtur affectu. Affectões em̃ carnales qb⁹ dediti sunt domib⁹ cõiugib⁹ possessionib⁹ ita tamen vt nil deo ꝓponant.illis trib⁹ significanť Qui ꝫ suos amãdi modos vt diuti⁹ vt lignũ vel min⁹ vt fenũ.vel minimũ vt stipula cremabunť.Qui ignis sicut dic̃ aug⁹. ⁊ si etern⁹ nõ sit.miro tũ modo est grauis.excellit em̃ omnẽ

penā quā vnq̄ passus est aliquis in hac vita. Nūq̄ in carne inuenta est tanta pena. Iz mirabilia martires passi sint tormenta. ℞

Circa fm p q̄s.s.purgank. Sciendum q̄ illa purgatio z punitio fit p malos angelos z ñ p bonos. Boni eñ angeli nō vexant bonos. ꝫ boni malos. z mali bonos. z mali malos. pie tñ credendū est q̄ boni angeli fratres z concines suos freq̄nter visitant z consolank. z vt patienk sufferāt exhortank. Hñt etiā aliō consolationis remediū ex eo.s.q̄ certi gloriā futuram expectant. Hñt eñ certitudinē de glia. minorē tñ q̄ illi q̄ sunt in patria. ꝫ maiorē q̄ illi qui sunt in via. Certitudo eñ illoꝝ q̄ sunt in patria ē sine expectatōe z timore. qz nec illā futurā expectāt cū pñtem hēant. nec illā de cetero amittere formidant. Certitudo aūt illoꝝ q̄ sūt i via ecōtrario est. Sed certitudo illoꝝ q̄ sūt in purgatorio medio mō est. Est eñ cū expectatione qz ipam futurā expectant. ꝫ est sine timore. q̄a cū hēant libeꝝ arbitriū confirmatū de ceto se peccare nō posse cognoscunt. Habent etiā aliam consolatōz qū p se suffragia fieri credunt. Forte tñ veri⁹ credendū est q̄ illa punitio ñ fit p malos angelos. sed diuina iusticia iubente. z flatu eius succendente. Circa tertium vbi scz purgantur. Sciendū est q̄ purgantur in q̄dam loco iuxta infernū posito. q̄ purgatoriuz dr̄ fm positionem plurimoꝝ sapientum. licet alijs videatur q̄ sit in aere vel in torrida zona. Sed tñ p diuinam dispensatōez diuersa loca diuersis animabus aliqū deputank z ħ multiplici de causa. s. aut ꝓpter eoꝝ leuem punitionem. aut ꝓpter eoꝝ celeriorē liberationez aut ꝓpter nr̄am instructionem. aut ꝓpter culpe in loco ꝑpetrationem. aut ꝓpter alicuius sci oꝛonem. Primo propter eorum leuem punitionem. sicut aliquibus fm grego. reuelatum ē animas quasdam in vmbra punitas esse.

Scōo ꝓpter eoꝝ celeriorem liberationē. vt scz possent alijs suā indigentiā reuelare et ab eis suffragia petere z sic celerius de pena exire. Sic legit q̄ q̄dam piscatores beati theobaldi in autūno frustum magnum glacie p pisce prendiderunt. de quo magis q̄ de pisce gauisi maxime qz eps dolore pedum laborabat ipam glaciem eius pedibus suppoſuerunt et magnū ei refrigeriū prestabat. Quadam vo vice de glacie homis vocem audiuit. q̄ ab epo adiuratus quis esset dixit. Sum quedam aia que in hoc gelicidio p pctis meis affligoꝛ. z liberari possem. si. xxx. missas sine intervallo. xxx. diebus continuis diceres. Qui cū missarum medietatē dixisset z se iam ad missam alia preparasset. dyabolica suggestione cōtigit q̄ fere omnes boies illius ciuitatis int̄ se bella monerent. vñ vocatus eps ad sedandam discoꝛdiam sacras deponens vestes missam illa die pretermisit. Iterum reincipiens z iam duas partes complens. exercitus magnus vt vi debatur ciuitatem obsedit. z compulsus misse officium intermisit. Et deinde reincipiēs cuz oēs missas vltima excepta dixisset z vltimam inchoare vellet. tota villa z domus epi vt videbatur accēsa est. Cui cū serui dicerent vt missā intermitteret. ille dixit. Si tota villa cremari deberet missā nō dimitterē. q̄ celebrata glacies ꝓtinus resoluta est. z ignis quē se vidisse credebant. tanq̄ fantasma recessit z nullū dāpnuz intulit. Tertio ꝓpt nr̄ām instructōz. vt. s. magnā penā p⁹ hanc vitā infligi peccāntib⁹ ꝓgnoscam⁹. Sic pisi⁹ ꝓtigisse legit. Mgr. n. silo vt ait cantoꝛ pisiensis. q̄ndam scolarē suū socium egrotantem obnixe rogauit vt post mortē ad se rediret z statū suū sibi renūciaret. P⁹ aliq̄t gr̄ dies sibi appuit cuz cappa de pergameno tota de sophismatib⁹ descripta. z intus flāma ignis tota contecta. Qui req̄situs a mgr̄o q̄snā esset. ait. Ille vtiq̄ sū q̄ ad te redire ꝓmisi. Qui de statu suo req̄sit⁹ ait. hec cappa pl⁹ sup me ponderat z plus me p̄mit q̄ sivnā turrim sup me hz̄em. z ē mihi data vt eā portē ꝓ glia quā i sophismatib⁹ hūi. Porro flāma ignis q̄ coopta est. pelles sūt delicate z varie quas fere bā q̄ flāma me cruciat z exurit. Sz cū mgr̄ illā penā facilem iudicaret dixit ei defunct⁹ vt manū extendēt. z sic facilitatem sue pene sentire posset. Cūq̄ manū extēdisset. ille gutta vnam sui sudoris dimisit q̄ pdicti mgr̄i manū quasi sagitta citius pforauit. ita q̄ cruciatuz mirabilē sensit z ait. Tal' sū tot⁹. Ille igr̄ mgr̄ ex illi⁹ pene acerbitate pterrit⁹. seculū deliberauit deserere. z religionē intrare. vñ mane scolaribus congregatis hos versus composuit. Inquo coax ranis cra coꝛuis vanaq̄ vanis. Ad logicam pgo. q̄ mortis non timet ergo. Et sic seculū deserēs ad religionē confugit. Quarto ꝓpter culpe in loco ꝑpetratoꝛz. Sic aliq̄ndo fm augu. aie puniunk in locis in q̄b⁹ deliq̄runt. sicut pz p illō exēplū qō recitat greg. i. iiij. dyal'. Quidā nāq̄ p̄sbr dum balneum frequētaret. q̄ndā vir incognitū ad suū obseq̄ū ꝓparatum inuenit. q̄ sp sibi sedule ministrabat. Qui duz q̄dam die p bñdictōne z laboris mercede q̄ndam panē bñdictū sibi exhiberet. ille merens rñdit. Mihi ista q̄re das pater. Iste panis sanctus est. Ego aūt hunc manducare nō possuz Ego eñ aliq̄ hui⁹ loci dñs sui. ꝫ pro culpis meis hic post mortē meā deputat⁹ sum. Sed q̄so vt oipotēti deo hunc panē pro pctis meis offeras. Tūc aūt te exauditū cognosce. cū huc ad lauandum veneris z me minime inuene-

ris. Presbr aũt p vnam hebdomadã salutarẽ p eo q̃tidie obtulit hostiã. Et reuersus eũ iam minime inuenit. Quinto ꝓpter alicuius sci orõnem. Sic̃ legit q̃ sctũs patricꝰ in quodaz loco in terra q̃busdã purgatoriuz impetrauit. Cuiꝰ hystoriã post festũ. s. bũdicti reperies.

Circa scõm qõ est de suffragijs tria sũt videnda. Primo de ipis suffragijs q̃ fiunt. Secũdo de his pro quibus fiunt. Tertio de his per q̃s fiunt. Circa suffragia que fiunt. Notandum q̃ q̃tuor sunt genera suffragioꝝ q̃ maxie defũctis pſũt. s. fideliũ t amicoꝝ oro. elemosinarũ largitio. salutaris hostie imolatio t ieiuniorũ obseruatio. Qz pmũ genꝰ suffragioꝝ. s. amicorum oro eis pſũt. ptz p exemplum de pascasio de q̃ Greg. in. iiij. li. dyalo. narrat q̃ cũ vir mire sctitatis t vtutis extiterit. t duo tũc i summos pontifices electi fuissent. ꝫ tũ postmodum in vnũ illoꝝ eccl'a ꝓuenisset. ipe tũ pascasiꝰ q̃si ex erroꝛe alium sp̃ ptulit. t in hac sinia vsq̃ ad mortẽ pmansit. Qui cũ esset defunctus t dalmaticã feretro suppositam demoniacus tetigisset. statim sanatus est. Post multũ vo tpis cũ germanꝰ capuanꝰ epũs balneum ob gratiaz sanitatis petisset. pdictũ pascasiũ dyaconẽ stãtem t obseq̃ntẽ inuenit. Quo viso vehemẽt extimuit. t q̃d illic tantus vir faceret inq̃siuit. Qui p nulla alia causa se in illo loco penali deputatum asseruit. nisi q̃ in illa tali cã plus iusto sensit. Et addidit dicẽs. Queso te p me dñm deprecare. Atq̃ in h̃ cognosces q̃ exaudit⁹sis si huc rediẽs me non inueneris. Qui cũ p eo oraſſet. t illuc pꝰ paucos dies rediſſet p̃dictũ pascasiũ in loco eodem mime inuenit Petrus q̃z cluniacenſ ait q̃ cũ q̃dã sacerdos quotidie p mortuis celebraret. ex hoc apud epm accusatus ab officio est suspensus. Cum aũt eps in magna solennitate per cimiterium ad matutinas pgeret ꝓtra illũ mortui surrexerũt dicẽtes. Iste eps nullas missas nobis dat Insup sacerdotẽ nostrum nobis abstulit. sed certe nisi emendauerit moriet. Aut t sacerdotem absoluit. t libẽter p mortuis dr ceko celebrauit. Quã grate etiã sint defunctis oro eos viuoꝝ ptz q̃ h̃ qñ q̃dam vt refert cantor pisiensis dum p cimiteriũ trãsiret semper psalmum de profundis dicebat p defunctis. Qui cũ ab inimicis p cimiteriũ fugiens insequeret. continuo mortui surrexerũt. t vnusq̃sq̃ instrumẽtũ sui officij in manu hẽbat. t sic ipm viriliter defenderũt. t inimicos territos fugauerunt.

Qz vo ꝑm genꝰ suffragioꝝ. s. elemosinarum largitio eis pſũt. manifeste haberi p̃t ex eo q̃ i libro machabeoꝝ legit. Quoniam vir fortissimus iudas collatõe facta. xij. milia dragmas argenti misit hyerosolimã offerri ea ibi p peccatis mortuoꝝ iuste t religiose de resurrectõe cogitans. Quantũ etiã elemosine defunctis valeant. colligit̃ p exẽplũ qõ narrat greg. i. iiij. li. dyal. Quidã nãq̃ miles ex corpe eductꝰ exanimis iacuit. Sz cuiꝰ rediẽs q̃ cũ eo gesta fuerunt enarrauit. Flebat nãq̃ q̃ pons erat sb q̃ niger t caliginosus fluuiꝰ t fetidꝰ decurrebat. Trãsacto aũt põte amena erãt p̃ta odoriferis herbaꝝ floribus exornata. in q̃bus albatorum hoĩm cõuenticula eẽ videbantur. q̃s varia et mira floꝝ suauitas satiabat. Hec vo erat in p̃dicto ponte ꝓbatio vt q̃sq̃s iniustoꝝ vellet trãsire in tenebrosũ ferentẽq̃ fluuiũ labereť. iusti vo securo gressu ad amena loca peruenirent. Ibiq̃ q̃ndam petrũ noie deorsum positũ magno ferri pondẽ ligatũ sevidisse asseruit. Quidum req̃rẽt cur illic esset. dictum est ei. Hec ic circo patiť. q̃z si q̃d ei p factẽda vltõne iubebatur. ad inferendas plagas plus ex crudelitatis desiderio q̃ obia seruiebat. Ibi etiã q̃ndã pegrinũ se vidisse fatebať. qui ad predictum pontem veniens tanta eũ autoritate trãsiuit q̃nta hic sinceritate vixit. Ille vero stephanus noie dũ trãsire voluisset eius pes lapsus ẽ. t ex medio corpe iaz extra pontẽ deiectꝰ ẽ. Tũc a quibusdã tekrimis viris ex flumie surgẽtibꝰ p coxas deorsum atq̃ a q̃busdã albatis t spẽciosissimis viris cepit p brachia trahi sursũ. Cũq̃ hec lucta fieret. is q̃ videbat ad corpꝰ rediebat et q̃s in illo occulti arbitri examine obtinuerit scire nõ valuit. In q̃ dať intelligi q̃ in illo mala carnis cũ elemosinaꝝ largitõe cerrabant. Qz ei p coxas deorsũ. t p brachia trahebať sursum ptz nimiꝝ. q̃z t elemosinas amauerat t carnis vitijs pfecte nõ restiterat. Qz aũt tertiuz genus suffragioꝝ. s. sacre hostie immolatio pluribus defunctis pſũt. ex multis exemplis apparet. Refert. n. grego. in. iiij. li. dyal. q̃ cũ q̃dam monachus suus noie iustus ad extremũ veniens tres se occultos aureos indicasset habere. t de hoc ingemiscens mortuꝰ fuisset. precepit grego. fribꝰ vt corpus eius cũ tribꝰ aureis i ster q̃linio sepelirẽt dicẽtes. Pecunia tua tecum sit in pditionẽ. Tandẽ cuidã e fratribus greg. precepit vt vsq̃ ad triginta dies omni die pro eo hostiam immolaret. Qui cũ iussa complesset is q̃ defunctꝰ fuerat in die tricesima cuidaz fratri apparuit. Quẽ frater req̃siuit di. Quõ es. Cui ille respondit. Nunc vsq̃ male fui. sed iam mõ bene sum quia hodie cõmunionẽ recepi. ℗ Hec autem hostie immolatio nõ solũ mortuis ꝫ etiam viuis plurimũ pfuisse inuenta est. Quidã nãq̃ cũ in q̃dam rupe argẽtum foderẽt. subito rupes cecidit. t funditus cunctos extinxit. Vnus aũt eoꝝ subtus in q̃dam sinu ipius rupis morte euasit. inde tũ ex

tre nõ valuit. vxor aũt illi⁹ eũ defunctũ existimãs oñi die ꝑ ipo missam celebrari faciebat. ⁊ panẽ vnũ ⁊ vrceum vini cum candela quotidie offerebat. Cui dyabol⁹ inidẽs ꝙ tres dies cõtinuos eidẽ in forma humana appuit et q̃ tẽderet requisiuit. Cui cũ illa sui itineris causaz exponẽt. ille aiebat. Noli frustra vexari. qz iã missa celebrata est. ⁊ sic illa trib⁹ diebus missã intermisit nec ipam celebrari fecit. Quidam aũt post hoc in predicta rupe argentum fodiens quandam vocem vocem audiuit de sũmus dicentẽ. Plane pcutias. qz capiti meo imineꝛ magnus lapis. Cũ aũt ille tremeret. ⁊ ad hanc vocẽ audiendã plimos ꝓuocasset. iteruz fodit ⁊ silem vocẽ audiuit. Tũc oẽs ꝓpius accedentes dixerunt. Quis em es tu. Qui rñdẽs dixit Plane faciatis. quia magnus lapis quasi sup me cadit. Qui a latere fodientes. ⁊ ad euz vsq̃ peruenientes. eum sanum ⁊ incolumẽ extraxerunt. Et sciscitantes qũo ibi tamdiu vixisset dixit. ꝙ q̃libet die panis vnus ⁊ vrceus vini ⁊ candela accensa nisi tantum tribus diebus sibi oblatus fuit. Qõ vxor ei⁹ audiẽs ⁊ vehemẽter exultans agnouit ꝙ de oblatõne sua fuerit sustentat⁹. ⁊ ꝙ dyabol⁹ eam decepit. ne illis tribus dieb⁹ missaz cãtari fecerit. Illõ vt testatur petr⁹ cluniacenſ accidit in villa noie ferraria granopolitane dyocesi. Gregoꝛi⁹. etiã refert ꝙ duz q̃daz nauta in mari naufragiũ ꝑpessus fuisset. ⁊ q̃dam sacerdos ꝑ eo hostiã imolasset ipe tandẽ de mari sanus exiuit. Cũ aũt qualit euasisset interrogaretur. dixit ꝙ duz in medio maris existeret ⁊ iam pene fatigatus deficeret q̃dam ad eum venit ⁊ panẽ q̃dã sibi obtulit. Quẽ cũ ille comedisset statim cõfortat⁹ vires recepit. ⁊ in quadã naui inde trãseũte recept⁹ fuit. Inuentũq̃ est ꝙ illa hora panem babuit q̃ ꝑ eo sacerdos hostiã immolauit. Quarto quartũ suffragioꝝ genus. s. ieiunioꝝ obſuatõ defunctis ꝓsit. testat Greg. agens tam de isto q̃ de alijs tribus dicẽs. Inime defunctoꝝ q̃tuor modis soluũtur. aut oblatõibus sacerdotum. aut precibus sanctoꝝ. aut carorum elemosinis. aut ieiunio cognatoꝝ. Valet nichilominus ꝑ eis pnia facta ab amicis. Vnde retulit q̃dam solẽnis doctor ꝙ cũ q̃dam mulier viro mortuo de pauperrate desperaret. apparuit ei dyabol⁹ dicẽs ꝙ eam ditaret si suam faceret voluntatem. Cui ꝓmittendo ꝓmo iniunxit vt viros ecclẽsticos in suo hospitio receptos faceret fornicari. Scõo ꝙ pauperes in die recipet. ⁊ in nocte vacuos expelleret. Tertio ꝙ oratiões in ecclia garriendo impediret Quarto ꝙ nulli hoc ꝓfiteri deberet. Tandem cũ morti appropinq̃sset. ⁊ a filio ad ꝓfessionez admoneret. illa ei factũ aperiens dixit se confiteri nõ posse. nec sibi aliq̃d cõfessio valẽt. Sed cũ ille cũ lacris instaret. ⁊ pniam se ꝑ ea factu rũ ꝓmittẽt illa cõpuncta ꝑ sacerdote filiũ destinauit. Sz añq̃ sacerdos veniret. demões ad eam irruerũt. q̃um horroꝛe ac timoꝛe mortua est. Filius su⁹ ꝑ ea peccatum suum confitens ⁊ pniam septennẽ faciens. ipa completa vidit matrem ei de sua liberatõne grãs referentem.

Valent etiam eis indulgentie ecclie. Vnõ cũ q̃dam apl̃ice sedis legatus q̃dã strenuum militẽ rogaret vt in terra albiensi in fuitiũ ecclesie militaret. facta indulgentia patri suo defuncto. ꝑ vnaz ibidẽ q̃dragenã moꝛat⁹ ẽ. Qua completa pater luce clarioꝛ ei appuit. ⁊ de sua liberatõne grãs ei egit. ℇ Circa ſm huius ptis. s. illos ꝑ q̃bus fiunt etiã q̃tuoꝛ videnda sunt. Pmo qz sunt illi q̃b⁹ pñt prodesse. Secũdo quare dñt eis ꝓdesse. Tertio si oib⁹ equal̃r ꝓsunt. Quarto qualiter suffragia q̃ ꝑ ipis fiũt scire pñt. De ꝓmo. s. qui sunt illi quib⁹ ꝓdesse pñt. Sciendũ est ꝙ sic dic aug⁹. omnes qui de hac vita decedunt. aut sunt valde boni. aut valde mali. aut mediocriter boni. Suffragia igit facta ꝑ valde bonis sunt grãrũactiones. ꝑ valde malis sunt vinoꝛum q̃lescunq̃ consolationes. ꝑ mediocriter bonis sunt expiatõnes. Valde aũt boni dicunt q̃ statim euolant ⁊ ab vtroq̃ igne tam purgatoꝛij q̃ inferni liberi sũt Eoꝝ aũt sunt tria genera. s. baptizati. martires ⁊ viri perfecti. q̃. s. tam perfecte edificauerunt aurũ ⁊ argentum ⁊ lapides pcciosos. i. dei dilectionẽ ꝓximi amoꝛẽ. ⁊ bonam opationẽ. vt non cogitent placere mundo. ꝛ tãtũ õo. Qui ⁊ si q̃q̃ venialiter peccant. feruoꝛe tñ charitatis ita in eis pctm̃ cõsumit sic gutta aque a caꝛmino ignis penitus absoꝛbet. ⁊ ideo secuz cremabilia nũq̃ ferũt. Qui igit ꝑ aliquo istoꝝ triũ genez oꝛaret. vel aliqua suffragia faceret. eis iniuriam faceret. Quia sic dicit Aug⁹. Iniuriã facit martyri qui oꝛat pro martire. Si vo aliq̃s ꝑ aliquo valde bono oꝛaret. de quo tamẽ an euolasset dubitaret. tũc ille oꝛoes eẽt grãrũactões. ⁊ ad meritũ cederent exoꝛantis ſm illud. Oꝛo mea in sinum meum conuertet His em tribus generibus celũ ꝓtinus apitur cũ decedũt. nec aliq̃ purgatoꝛij ignẽ sentiũt Qõ significatũ est ꝙ illos tres quibus celum apertum est. Aptum est em xp̃o baptizato Luce. iij. Ihu baptisato ⁊ oꝛante apertum est celũ Per quod significatur ꝙ celum apitur oib⁹ baptizatis siue sint paruuli siue adulti ita ꝙ si decederent protinus euolarent. Baptism⁹ em virtute passionis christi mundat ab omni peccato ⁊ originali ⁊ mortali ⁊ veniali. Secundo apertum est stephano lapidato Actuum. vij. Ecce video celos apertos ⁊ ibm ⁊c. Per quod

significatur q̄ aperitur omnibus martyrib⁹ ita q̄ statim euolant cum decedūt. ⁊ si aliqua cremabilia hēant oia falce martirij resecātur. Tertio aptum est Johi ꝓfectissimo Apocal. iiij. Vidi ⁊ ecce ostiū apertum in celo. Per qō significat q̄ viris perfectis qui totaliter peniten tiā cōpleuerūt nec venialia admiserūt. vl̄ si ali qñ admittunt a fernore charitatis ꝓtin⁹ cōsu munt. celū ipm cōtinuo apit ⁊ mox in illō ꝑ petuo regnaturi ingrediunt. Valde aūt mali sunt q̄ cōtinuo in inferni baratrū demergunt. Pro q̄bus si de eox damnatōe constaret nul la suffragia aliq̄ten⁹ essent fienda. Vñ qō dicit Aug⁹. Si scirē prēm meū ee in inferno non plus orarē ꝓ eo q̄ ꝓ dyabolo. Si aūt ꝓ aliq̄ b⁹ dānatis de q̄x dānatōe dubitat aliqua suf fragia fierēt nihil tñ eis ꝓdessent. nec quantū ad liberationē. vt. s. ab ipis penis liberent. nec quantū ad mitigatōz. vt scz pena in eis mitige tur vel diminuat. nec q̄tum ad suspensionem vt. s. ad tps vel ad horam eox damnatio suspē dat. nec q̄tū ad fortificatōz. vt. s. ad tolerandū leui⁹ roborent. q̄tum em ad aliquod hox i in ferno nulla redemptio est. Mediocriter aūt boni dicuntur q̄ cremabilia aliqua. s. lignum fenū stipulam secū ferūt. vel qui pniam iniun ctā ⁊ sufficientē morte ꝓoccupati cōplē nō pūt q̄ nec adeo boni sunt q̄n suffragijs egeant. nec adeo mali q̄n eis ꝓdesse valeant. Suffragia igr facta ꝓ his sunt eox expiatōnes. vnde isti sunt illi q̄b⁹ ipa suffragia solū ꝓdesse possunt In hmōi aūt suffragijs faciēdis eccl̄ia consue uit triplicē nūex diex maxie obseruare. s. septe nariū. tricenariū. ⁊ anniuersariū. Et ratio hox assignat in li. mitrali. de offi. Obseruat septe narius vt anime ad eternum quietis sabbatū puenant. vel vt eis oia pcta remittant q̄ i vita egerunt q̄ ꝑ septem dies ducit. vel vt remittan tur eis pcta q̄ egerunt cum corpore qō ꝓsistit ex quatuor humoribus ⁊ cū anima in q̄ sunt tres vires. Obseruat tricenarius q̄ ꝓstat ex tri b⁹ ⁊ denarijs vt purget in eis q̄cq̄d in fide trini tatis ⁊ in trāsgressiōe decalogi deliquerit. Ob seruatur anniuersari⁹. vt de annis calamitat⁊ ꝑ ueniant ad annos eternitatis. Sic em anniuer sariū sctox celebramus ad ipox honorē et ad nr̄am vtilitatem. sic ⁊ anniuersariū defuncto rum ad ipox vtilitatē ⁊ nostram deuotionez.

De scdo q̄re. s. eis dñt suffragia ꝓdesse scien dū q̄ triplici rōne dñt eis ꝓdesse. Primo rōe vnitatis. Sunt em corp⁹ vnū cum illis de ec clesia militāti. ⁊ ideo bona sua dñt eis eē cōia Scdo rōne dignitatis. quoniam dum adhuc viuerent meruerunt vt hec sibi prodessent. Et itex. Dignū e vt qui alios iuuerit ⁊ ipi ab alijs iuuentur. Tertio ratione necessitatis. q̄. s. sunt in statu in quo iuuare se non possunt. De tertio. s. vtx equaliter omnibus ꝓsint. sciendum q̄ si ipa suffragia in speciali fiunt magis ꝓsūt illis ꝓ q̄bus spēaliter fiunt q̄ alijs. Si aūt in cō muni fiunt magis ꝓsūt eis q̄ plus meruerūt in hac vita vt sibi ꝓdessent. si in equali vel ma iori necessitate existūt. De quarto qualiter scz suffragia q̄ ꝓ eis fiunt scire pūt. sciendū q̄ ꝑm aug. scire possunt tribus modis. Primo ꝑ diuinā reuelatōz qñ. s. deus hoc eis reuelat. Se cūdo ꝑ bonox angelox manifestationem. An geli em q̄ hic sp nobiscum sunt. ⁊ oēs act⁹ no stros cōsiderant in instāti quasi ad eos pūt de scendere. ⁊ eis protinus nunciare. Tertio per animax hinc exeuntiū intimationem. Anie ei que de hoc mōdo trāseūt. hec ⁊ alia eis nuncia re possunt. Quarto nihilominus scire possūt per experientiam ⁊ reuelationem. Cum enim a penis se reuelari sentiunt. suffragia pro se fie ri cognoscunt. ℣ Circa tertiū huius secun de partis. s. illos ꝑ quos fiunt sciendus q̄ ipa suffragia sibi ꝓdesse debēt optet q̄ fiāt ab his q̄ sunt in charitate. Nā si ꝑ malos. fiūt ꝓdesse nō pūt. vñ legit q̄ dū q̄dam miles in lecto cuz vxore esset ⁊ luna valde lucens per rimas itra ret mirabatur qūo homo rationaliter creatori suo non pareret. cum eidem creature irrōnales pa rerent. Et cū cuidā militi defuncto qui sibi fu erat familiaris detraheret. subito ille qui mor tuus fuerat in thalamum introiuit ⁊ dixit illi Amice noli male suspicari de aliquo. ⁊ condo na mihi si quid in te peccaui. Cuncq̄ super sta tu suo interrogaretur dixit. Varijs penis af fligor. ꝑcipue quia tale cimiterium violaui. et ibi quendam vulnerans cum cappa sua expo liaui. qui mihi superponitur. ⁊ vno monte ma gis me premit. Rogauitq̄ vt ꝓ se orōnes fieri faceret. Cum autem ille sibi diceret. an vellet q̄ a tali ⁊ tali sacerdote ipas orationes faceret fieri. ille ad hoc nihil respondens caput more renuentis cōcussit. Deinde dixit. si vellet q̄ ta lis heremita ꝓ se oraret. Cui ille. Vtinam ꝓ me oraret. Qō cū se factuꝝ ꝓmittēt. ille ait. Et ego dico tibi q̄ ab hac die vsq̄ ad duos annos tu etiaz morieris. Sicq̄ ille disparuit. ⁊ miles vita sua in melius mutata in domino obdormiuit. Quod aūt dictum est suffragia facta per malos prodesse non posse. intelligendum est nisi sint opera sacramentalia. vt est celebra tio misse que a malo ministro violari non po test. Vel nisi ipe defunctus vel aliq̄s eius ami cus aliq̄b⁹ etiā malis aliqua dispēsanda relinq̄ set. Que tñ cōtinuo dispensare dñt. ne sibi cō tingat quod cuidam cōtigisse legitur. Miles em q̄dam in bello Karoli magni vt ait turpi nus cum mauris pugnatur⁹. rogauit cogna-

tum suū vt si in bello moreret equū suū vēderet & pauperibus p̄ciū daret. Quo mortuo cum equus sibi nimis placeret. eum sibi retinuit. Et post modicū tp̄is defunctus ei tanq̄ sol refulgens appuit dicens. Cognate bone p octo dies me fecisti pati penas in purgatorio ꝓp̄ equū cuius p̄cium vt dixeram pauperibus non dediſti. Sed ipune nō feres. hodie em̄ ferent animā tuā in infernū dyaboli. & ego purgatus vado in regnum dei. Et ecce subito in aere auditus est clamor velut leonū vrsor & luporum & ip̄m de medio abstulerūt.

clx. ℟

De quattuor coronatis.

Quattuor coronati

q fuerūt. Severus. Severianus. Carpoforas. & Victorinus. qui iubente Dyocleciano vsq̄ ad mortem ictibus plumbatorum cesi sunt. Horum nomina cum repire non possent que tamen post multos annos domino revelante reperta sunt statutum fuit vt eorum memoria sub nominibus aliorū q̄nq̄ martyr. s. Claudij. Castorij. Simphoriani. Nichostrati & simplicij recolēt. qui post duos annos a martyrio predictorum passi sunt. Isti ei martyres cū oēm sculpture artem haberent. & dyocleciano ydolum quoddam sculpe nollent nec sacrificare aliq̄ten⁹ p̄sentirent. iussu ip̄sius dyocl. in loculos plūbeos viui missi sunt & sic in mari p̄cipitati circa annos dñi. cclxxxvij. Sub noibus ig̃r istor q̄nq̄ statuit melchiades papa p̄dictos quatuor honorari. & q̄tuor coronatos vocari ante. s. q̄ eorum nomina reperirent. Et licet postmodum nomina repta fuerint. vsus tamen obtinuit. vt quattuor coronati deinceps vocarentur.

clx ℟

De sancto Theodoro.

Theodorus in urbe

t marmanitanor sub Dyocleciano & maximiano martyrium passus est. Cui cū p̄ses diceret q̄ sacrificaret & p̄stinā militiam recip̄et. rñdit Theodorus. Ego milito deo meo & filio eius ihu xp̄o. Cui p̄ses. Ergo deus tu⁹ filiū hz. Cui theodor⁹. Etiā. Ad quez p̄ses. Possemus eum cognoscere. Et theodorus. Eum vtiq̄ potestis cognoscere & ad eum accedere. Datis igitur inducijs sancto Theodoro vt sacrificaret templum matris deorum noctu sanctus introiuit. & igne supposito totū illud succendit. Qui a quodam qui hoc vidit accusatus. in carcerem vt fame ibi moreretur reclusus est. Cui dñs apparens dixit. Confide serue meus theodore. q̄ ego tecum sum. Tūc turba multa dealbatorum virorum clauso hostio ad eū veniens cū eo psallē cepit. Quod videntes custodes territi fugerunt. Cū aūt inde eductus fuisset. & ad sacrificia invitaret ait. Si carnes meas igne cremaueris & varijs cōsumas supplicijs. donec fuerit spūs in naribus meis non denegabo deum meum. Tūc ad p̄ceptum p̄sidis in ligno suspenditur & vngulis ferreis tam crudeliter latera eius radunt vt etiā eius coste nudarent. Ad quē p̄ses. Vis theodore nobiscum esse. aut cum xp̄o tuo. Cui ille. Cum xp̄o meo & fui & sum & ero. Tūc iussus ē igne cremari. In quo quidem igne spiritū emisit. ꝫ tamen corpus eius ab igne illesum ꝓmāsit. circa annos dñi. cclxxxvij. Odore vo suauissimo oēs repleti sūt. & audita est vox dicēs. Veni dilecte mi intra in gaudiū dñi tui. Celū q̄z apertum multi viderunt.

clxj. ℟

De sancto Martino.

Martinus quasi mar

m tem tenēs. i. bellū p̄tra vicia & p̄tā vt martin⁹ q̄si martyr⁹ vnus. Fuit enim martir saltē volūtate & carnis mortificatione. Vel martin⁹ in k̄p̄etat q̄si irritans vel p̄uocās seu dominās. Ipe nāq̄ p meritū sue sctitatis irritauit diabolū ad iuidiā ꝓuocauit dñm ad miscōiam. dominatus est carni sue p macerationem continuaz. Cui. s. carni rō siue ani m⁹ dñari dz vt dicit dyonisi⁹ in ep̄la ad demophilum sicut dñatur dñs suo. aut pater filio. aut senior lasciuo iuuenculo. Eius vitam seuerus cognomēto sulpici⁹ discipul⁹ sctī Martini quē Hennadius inter illustres viros cōnumerat scp̄sit.

Martinus sabarie pānonior opido oriū

m dus. ꝫ intra italiā papie alitus cum patre suo tribuno militum sub constātio & iuliano cesaribus militauit. non tamē spōte q̄z ab infantia diuinit⁹ inspirat⁹ cū esset annorū. xij. iuitis pentib⁹ ad eccl'az fugit & cathecuminū se fieri postulauit. & extūc hēmū itrasset nisi carnis infirmitas obstitisset. Sz cum cesares decreuissent. vt vexanor filij ꝓ patrib⁹ militarent martin⁹ cū eēt annor. xv. ad militādū vtiq̄. vno tantū cōtent⁹ suo. cui tñ martinus suies sepi⁹ ministrabat & calciamenta detrahebat atq̄ tergebat. q̄dam hyemali tpe p portaz ambianensiū trāsiēs. pauperē q̄ndam nudum obuiū hūit q̄ cū a nullo elemosinaz accepisset martinus hunc sibi suatū intelligēs. arrepto ense clamidē q̄ sibi tantū superat diuidit & ptē paupi tribuēs. reliqua rursus induit. Seq̄nti igr nocte xp̄m clamidis sue ptē q̄ pauperem texerat vestitum vidit. ip̄mq̄ ad circūstantes

angelos sic loq̃ntē audiuit. Martinus adhuc cathecuminus hac me veste contexit. Vñ vir sanctus nō in gloriaz elat⁹. ꝫ dei bonitatē cognoscēs cū eēt annoz. xviij. baptisari fe fecit. z adhuc ad istātiā tribuni sui q̃ tpe sui tribūat⁹ expleto se sc̃o abrenūciaturꝝ ꝓmittebat. p biēnū militauit. Inter irruētib⁹ itra gallias barbaris. Julianus cesar ꝯ eos pugnatur⁹ pecuniā militibus erogauit. Vt martinus nolēs de inceps militare. dōatiuū recipe noluit. sed cesari dixit. Xp̃i ego miles sum. pugnare mihi ñ licet. Indignat⁹ iulian⁹ dixit q̃ nō religionis gr̃a ꝫ metu belli iminentꝫ militie renunciaret. Cui martin⁹ intrepid⁹ rñdit. Si h̄ ignauie ñ fidei ascribit. crastina die añ acie iermis astabo. z in noie xp̃i signo crucis nō clipeo ꝓtect⁹ aut galea hostiū cuneos penetrabo securus. vñ cu stodiri iubetur vt inermis vt dixerat barbaris obijceretur. Sed die sequenti hostes legatōez miserunt sua omnia secꝝ dantes. vñ non dubium est meritis scti viri talē victoriam sine sanguine datā esse. Exinde relicta militia ad scm̃ hilariū pictauen̄. epm̃ prexit. z ab eo accolitus ordiat⁹ monet a dño per sopoꝛem vt parētes suos adhuc gentiles visitaret. Profectus igit multa aduersa passuꝝ se esse predixit. Nam inter alpes incidit in latrones. Cuiꝝ vnus securim in caput eius vibrasset ictū ferientis dextere sustinuit alter. Vinctis tñ post tergum manibus vni eoꝝ custodiendus tradit. Percunctanti igr̃ latroni an timuisset. rñdit nūq̃ se ita fuisse secuꝝ qz sciret misc̃oiaz d̄i maxie i tēptationib⁹ affuturā. Inciplensq̃ latroni p̄dicauit z ip̃m ad fidē xp̃i ꝓuertit. Qui martinū advīā reducens laudabilē postmodū vitam duxit.

Cū aūt mediolanū preteriisset dyabolus i humana specie sibi obuius fuit. z quo tēderet req̃siuit. Cui cū rñdisset se q̃ eū dñs vocaret tēdere. ille ait. Quocūq̃ ieris diabolus tibi aduersabitur. Cum autez martinus sibi rñdisset dñs mihi adiutoꝛ ē. non timebo q̃d faciat mihi homo. statim ille euanuit. Itaq̃ matrē conuertit. pater v̄o in erroꝛe permansit. Sz cum heresis arriana per totū orbē pullularet. z ille pene solus obsisteret publice cesus z de citate eiect⁹ mediolanū redijt. z ibi sibi mōasteriū statuit. Sz inde ab arrianis eiect⁹ ad insulam gallinariā cū vno solo p̄sbr̄o prexit vbi ellebo rū gramen venenatū inter alias herbas in cibum sumpsit. z vicinā mortē sentiens omne periculū z doloꝛem virtute oꝛōis fugauit.

Audiens v̄o q̃ btūs hilari⁹ de exilio rediret obuiā ei ꝓfectus est. z iuxta pictauū mōasteriū ordinauit. Vbi cum q̃ndam adhuc cathecuminū h̄ret. parūper a monasterio discedens z rediens repperit eum sine baptismo defunctum. Quē in cellā duc̄s. z sup̄ eius coꝛp⁹ se pstern̄s. ip̃m sua oꝛoe ad vitā p̄stinā renocauit. Idē v̄o hō referre ꝓsueuit. q̃ dū sup̄ eū data sīa obscuris locis deputat⁹ fuisset. p duos angelos tudici ē suggestū hunc eē p q̃ martinus oꝛaret. Jussum est igr̃ vt p ipos duos reduc̄et. z martino viu⁹ redderet. Illum insup q̃ laq̃o vitam finierat vite restituit. Verum cum plebs turonica epo careret. ip̃z plurimū renitentē sibi ordiari petijt. Quidā aūt ex episcopis q̃ ꝓuenerāt eo q̃ deformis eēt habitu z vultu despicabilis resistebant. Int̄ q̄s p̄cipu⁹ fuit q̃dā noie defensoꝛ. ꝫ cū lectoꝛ tūc deesset q̃ dā accepto psalterio ꝑmū quē inuenit psalmuz legit. vbi v̄sus hic erat. Ex oze infantiū z lactē tiū pfeciſti laudē. vt destruas inimicū z defensoꝛē. Et sic ille defensoꝛ est ab oibus cōfutat⁹. Ordinat⁹ itaq̃ epus. cū pp̄ꝛi tumultū nō ferret duob⁹ fere milib⁹ extra vrbē mōasteriū cōstituit. vbi cū. lxxx. discipul' i multa abstinētia vixit Nā ibi vinū nemo biberat nisi quē infirmitas coegisset. Mollioꝛ hit⁹ ibi ꝓ crimie erat. Plurime citates de his epos eligebant. Cū q̃dā sub nomine martiris coleret. z a martino nil de eius vita vel merito inueniri posset quadā die sup̄ sepulcꝝ stans oꝛauit dñm vt q̄s eēt vel cuius meriti indicaret. C̄ouersus ad leuā vidit vmbꝛā nigerrimā stare. Qui a martino adiuratus dixit se latronē fuisse z ob scel⁹ pcussum esse. C̄otinuo igr̃ martinus altare destrui p̄cepit. ¶ Legit q̄z in dyalogo. seueri z galli discipuloꝝ. s. martini vbi multa suppleta sī q̃ in el⁹ vita seuer⁹ dimiserat. q̃ martin⁹ q̃dā tpe valentinianū imperatoꝛē ꝓ q̃dā nec̄itate adijt. ꝫ ille scies eum velle petere quod ipe nolebat dare. foꝛes palacij sibi claudi fecit. Vt martin⁹ semel z iterꝝ passus repulsam. cilicio obuolut⁹ z cinere cōspsus. p vnā ebdomadā cibi z potus abstinentia macerat. Tunc monente angelo ad palaciū venit. z nullo sibi ꝓhibente ad imperatoꝛē vsq̃ puenit. Quē cū venientē vidēt iratus qz fuisset admissus ei assurgere noluit donec sella regiā ignis opiret. z ip̃m imperatoꝛē a parte posteriori ignis succenderet. ¶ Tunc scto martino iratus assurgens. virtutem diuinam se sensisse cōfessus ē. multūq̃ ip̃m ꝓplectēs sibi oia añq̃ rogaret cōcessit mlta q̃ mūera obtulit. ꝫ martin⁹ nō accepit. In eodē q̄z dialogo legit q̄l'r tertiū mortuum suscitauit. Cū. n. q̃dam inuenis defunctus fuisset z mr̃ ꝓ resuscitatōne filij beatū martinuz lacris exoꝛaret. iste in medio cāpi vbi erat innumerabil' multitudo gentilium genua flexit. z cunctis videntibus puer surrexit. Quaꝓpꝛ oēs illi gētiles ad fidē xp̃i cōuersi sunt. Eidē q̄z viro sancto obediebāt etiā isensibilia vegetabilia z irrōna

bilia. Insensibilia sic ignis & aq̃. Nam cū in q̃dam phano ignē misisset. i domo prima adherente agente vēto flāma ferebat. Tūc martin⁹ sup tectū domus ascendēs obuiū se aduentē tibus flāmis inseruit. Mox ꝫ vim venti flāma retorq̃tur vt cōflictus q̃dam cōpugnantiū int se elementoꝝ videret. Nauis etiā q̃dā cū pclitaret. vt in p̄dicto dyal'. legit. q̃dam negociator nec dū xp̄ianus exclamauit. De⁹ martini eripe nos. Et statī trāq̃llitas magna successit.

Silr vegetabilia. Nā cū in q̃dam loco templū antiq̃ssimū diruisset. & arborē pini diabolo dedicatā vellet excidere. obsistētibus rusticis & gētibus. vn⁹ eoꝝ dixit. Si de deo tuo fiduciā habes. nos hāc arborem succidemus. & tu eā suscipe. & si tecum ē deus tu vt dicis euades. Quo annuēte. succise arbori & iam versus eū ibidē ligatū cadēti signū crucis opposuit. & in aliā ptem rediens rusticos q̃ in tuto loco erant fere oppressit. Qui viso miraculo ad fidē p̄uersi sunt Irrōnabilia q̃z aialia sibi pluries obedierūt. sicut legit i p̄dicto dial'. Cū em canes lepusculū inseq̃ntes vidisset impauit canibus vt aial inseq̃ desisterēt. Mox illi constiterūt. & q̃si vincti in suis vestigijs fixi mansert

Serpens etiā q̃dam cū fluuiū q̃ndam natādo transiret. martinus ait ad serpentē. In noie dñi iubeo te redire. Mox se ad verbum scī retorsit. & in ripā aliā trāsmeauit. Et ingemiscēs martinus ait. Serpētes me audiūt. & homines non audiūt. Canis silr q̃dā cū in q̃ndam ex martini discipulis latraret. ille ad eū p̄uersus ait. In nomine martini iubeo te obmutescere Canis p̄tinuo obmutuit ac si linguā habuisset abscisam. ℣ Fuit autē. b. martinus multe humilitatis. Nā leprosum q̃ndam cūctis horribilem partis⁹ obuiū hūs ipm oscl'atus ē atq̃ bñdixit. statimq̃ mūdatus est. In sacrario q̃z residens nūq̃ cathedra vsus ē. Nā in eccia nemo eū vnq̃ sedere cōspexit. Sedebat aūt i cellula rusticana. quas tripodes vocāt. Multe dignitatis. Quia par apl'is dict⁹ ē. & hoc p̄ter grām spūssancti q̃ in eoꝝ in specie ignis ad robur descēdit. sicut fuit in apl'is. Pñ & apl'i frequēter eū tanq̃ cōparē visitabāt. Legit em in p̄dicto dial'. q̃ q̃dā vice dū martin⁹ i cella sol⁹ sederet. & seuerus & gallus et⁹ discipuli p̄ foris⁹ expectarēt. subito mirabili cōcussi horroꝝ plēs in cella audiūt insil' colloq̃ntes. De q̃ cū post modū martinū req̃sissent. ille ait. Dicam vob Sed vos q̃so nulli dicatis. Agnes tecla & maria ad me venerunt. Nec tantū illa die q̃ sep⁹ se ab eis confessus est visitari. Et petrū & paulum apl'os a se sepe videri phibuit. Multe iusticie. Cū em ab impatore nomine maximo inuitatus fuisset. & martino poculum p̄mo fuisset oblatū. sperātibus cūctis vt post se regi tribueret. p̄sbytero suo ōdit nullū estimās dignioꝛem q̃ post se deberet bibere. & indignū iudicās si aut regē aut reg' p̄rios p̄sbꝛo p̄tulisset. Multe patie. Tanta em in oibus patiam fuebat. q̃ cū esset summ⁹ sacerdos impune sepe a clericis ledebat. nec à sua eos ꝫpter ħ caritate repellebat. Nemo illū vnq̃ vidit iratū nemo merentē. nemo ridentē. Nunq̃ in illius oꝛe nisi xp̄s. nūq̃ in illius coꝛde nisi pietas nisi pax nisi mia inerat. Legit q̃z in p̄dicto dyalo. q̃ dū martinus q̃dā vice in veste hispida & nigro & pendulo pallio circūtectus sup asellu ꝫpcederet. eq̃s de ꝫ veniētib⁹ expauefactis milites in terrā saltu p̄cipiti se dederūt & martinū arripientes grauiter verberauerūt. Ille aūt quasi mut⁹ cedētibus terga p̄bebat. Sed magis illi furebāt. eo q̃ ille q̃si nō sentiēs ꝟbera illata cōtenere videret. Protin⁹ aūt aialia adeo humo fixa pmanebāt vt q̃ntūcūq̃ flagellata velut saxea moueri nō possent. q̃usq̃ ad martinū redeuntes. & pctm̄ suū qō ignorant in eum cōmiserant ꝓfitētes. ille eis licentiā dedit. & gradu cōcito aialia ꝓcesserunt. Multe assiduitatis in oꝛando. Quia vt in legēda sua dr nūq̃ vllum hoꝛaꝝ momentū p̄teriit. q̃ nō aut oꝛoni aut lectioni incūberet. Inter legendū tñ & opandū nūq̃ aim ab oꝛone laxabat. Nam vt fabris ferrarijs moris est q̃ inter opandū p q̃dā laboris leuamie incudē ferīūt. ita martin⁹ dum aliq̃d ageret sp oꝛabat. Multe austeritatis in seipso. Refert em̄ seuerus in epl'a ad eusebiuꝫ q̃ cum martinus in q̃ndā villā sue dyocesis venisset & clerici lectū sibi plurimo stramie p̄passent ille ibidē req̃escēs. insuetā molliciē phoꝛrescit. q̃p pe q̃ nuda humo vno tantū cilicio supiecto cubare consueuerat. Itaq̃ permotus iniuria surgēs stramētū oīe p̄iecit & se super nudaꝫ humū collocauit. Circa mediā vo noctē tota illa palea igne accenditur. & martinus excitat⁹ dū exire tēptaret ħ neq̃ret ab igne capitur. & eius iam vestimēta vrūt. Rediēs vo ad solitū oꝛonis cōfugiū. & crucis emittens signaculū. i medio ignis intactus permansit. & flammas sentit roꝛantes quas male expertus erat vrentes Monachi igit excitati cōcurrūt. et martinum quē iā cōsumptū putabant de medio flammarū illesum educunt. Multe cōpassionis erga deliq̃ntes. Qui ā dēs volentes penitere compassiōis sinu recipiebat. Nā & cū diabol⁹ martinū reprehenderet cur sel' lapsos ad pniam receperet eidē rndit. Si tuipe o miserabilis ab hominū infestatōe desisteres & te factoꝝ tuoꝝ peniteret. ego tibi ꝓfisus in dño xp̄i misericordiā pollicerer. Multe pietatis erga paupes. legit in p̄dicto dial'. q̃ martinū in quadam festiuita

Patiēn.

Oro.

Compassio

te ad ecciam tendentē paup quidā nudus sectus ē. Martinus autē archidiacono p̄cepit vt egentē vestiret. Sed cū hoc ille facere distulisset ingressus martinus secretariū tunicam suā illi tribuit. z cōtinuo abscedere iussit. Cū ergo archidiaconus moneret vt ad solennia pagenda p̄cederet. ille de se loquēs rūdit se ire nō posse. donec paup vestem acciat. Archidiaconus ꝙ nō intelligens. quia cū extrinsecus cappa tect⁹ eēt. ipm nudū interi⁹ nō videbat. paupem nō adesse causat. At ille inq̄t. Mihi vestis deferatur z paup nō deerit vestiēd⁹. Cōpulsus ille ad fox vadit. z. v. argēteis tunicam vilē z curtā q̄ dī penula q̄si pene nulla rapiēs añ pedes martini irat⁹ p̄iecit. Quā ille secreto induit. Cui⁹ manice vsq̄ ad cubitū z longitudo vsq̄ ad genua p̄tendebant. Et sic missaz celebraturus p̄cedit. dū aūt missam celebraret globus igneus sup caput eius apparuit. z a multis ibidē visus fuit. Ob hoc par ap'lis dī. Huic tū miraculo addit mgr̄ tohānes beleth. q̄ cū in missa man⁹ ad deū vt moris ē leuaret manicis lineis retro labētibus cū nec brachia eius essent grossa nec multū carnosa nec p̄fata tunica p̄tenderet nisi vsq̄ ad cubitū remanserūt eadem brachia nuda. Tūc miraculose torques aureī z gēmati deferūt ab angelis. z brachia decēter opiūtur. Quē etiaz tonsam q̄dam vice cōspicies. euangelicū inq̄t mandatuz illa cōpleuit. Duas tunicas ista habuit. z vnaz nō būti largita est. Ita z vos inq̄t facere debetis.

Multe ptātis erga demones expellendos. Sepe eñ: ipos demōes ex hoib⁹ expulit. Legitur etiā in p̄dicto diał. q̄ q̄dā vacca a demone agitata cum vbiq̄ seuiret z mltos cōfoderet. z versus martinū z socios suos i itinere furibūda concurreret ille manu elenata ipam sistere iubet. Qua imobili pmanente. vidit demonē dorso illius insidentē. Quez increpās discede inq̄t funeste de pecude. z innoxiuz aial agitare desiste. Quo p̄tinus discedēte vacca ad eius pedes p̄sternit. z ad ei⁹ ipiū cū oi māsuetudie ad gregē suū reuertit. Multe subtilitatis erga eos cognoscēdos. demōes eñ sibi ita cōspicabiles reddebātur vt apte ab ipo sub quacunq̄ imagine videret. Nā interdū demones i iouis psonā plimūq̄ mercurij. aliq̄n veneris vel minerue transfiguratos se eius vultib⁹ offerebāt q̄s ille oēs suis noibus increpabat. Mercurīū maxime patiebat infestū. Iouem brutum atq̄ bebetem eē dicebat. Quadā etiā vice di abolus in forma regis purpura z dyademate z aureis caligis ornatus sereno ore leraq̄ facie sibi apparuit. Cūq̄ diu ambo tacuissent. agnosce inquit martine quem colis. Xp̄s ego sum descensurus ad ras. ꝑus me manifestare tibi volui. Ad hoc cū adhuc martinus admirans taceret rursus ait. Martine cur dubitas credere cū me videas. Xp̄s ego sum. Tūc ille a spū sancto doct⁹ ait. Dñs ihs xp̄s nō se purpuratū. nec diademate renitentē ventuz eē p̄dixit. Ego xp̄m nisi i eo hitu z forma q̄ passus ē. nisi crucē stigmata p̄ferentez. venisse nō credā. Ad hāc vocē ille disp̄uit z totā cellā fetore ꝓpleuit E Martin⁹ igit obitum suū lōge añ p̄sciuit quē etiā frib⁹ reuelauit. Interea cādacū. dioc. cā sedāde discordie visitauit. Pergēs ergo vidit mergulos in flumie piscib⁹ insidiātes z q̄sq̄ capiētes. Forma inq̄t hec demonū ē. Insidiāt incautis. capiūt nesciētes. captos deuorāt saturari nequeūt deuoratis. Impat igit vt relicto gurgite desertas peterent regiones. Statimq̄ grege facto. mōtes siluasq̄ petierūt. In illa igit dioce. aliq̄diu cōmoratus corpis viribus cepit destitui. z discipulis indicat se iā resolui. Tūc oēs flentes cur nos inq̄unt p̄ deseris. aut cui nos desolatos relinq̄s. Inuadēt eū gregem tuū lupi rapaces. Et ille eoz mot⁹ p̄cibus fletibusq̄ flens quoq̄ sic orauit. Dñe si adhuc pp'lo tuo sum necessarius. nō recuso laborem fiat voluntas tua. Dubitauit eñ pene q̄d mallet. q: nec hos deserere. nec a xp̄o volebat diutius separi. Itaq̄ cū aliq̄diu molestia febriū teneret. z a discipulis suis rogaret vt in lectulo suo vbi in cilicio z cinere decūmbebat stramentū aliq̄ ponerētur. nō decet inq̄t filij xp̄ianū nisi i cilicio z cinere mori. Ego si vob aliud exemplū relinquo ipe peccaui. Oculis ac manib⁹ in celū sp intētus. inuictū ab oroe spm nō relaxabat. Et cū supin⁹ sp iaceret. et a p̄sbīis rogaret vt corpusculū mutatōe lateris releuaret. sinite me inquit frēs. sinite celū potius respicere q̄ terrā. vt spūs ad dñm dirigat Et hec dicēs vidit diabolū assistere. Quid hic inq̄t astas cruenta bestia. Nihil in me funestū reperies. abrae me sinus recipiet. Et in hac voce sub archadio z honorio q̄ ceperūt circa ānū dñi. ccccxlviij. vite eius. lxxxj. spūm deo reddidit. Vultusq̄ eius tanq̄ iam glorificat⁹ resplēduit. ac chorus angelox ibidem concinens a mltis auditus fuit. Ad eius trāsitū pictauī sicut turonici cōuenerūt. ibiq̄ magna altercatio orta ē. Dicebāt eñ pictauī. Nr̄ ē monach⁹ Nos requirimus cōmendatum. Quibus illi Vob est ablatus nob a deo donatus. Nocte igit media pictauī oēs penit⁹ sopiūtur. z sic a turonicis p fenestraz eiect⁹ p ligerim nauigio ad vrbē turonicā cū magno gaudio deportat.

Hūs aūt seuerinus colonien. eps cum die dñica loca sancta p⁹ matutias more solito circūiret illa hora q̄ vir sctūs obijt āgelos cantātes in celo audiuit. Vocansq̄ archidiaconem

interrogat si aliqd audiret. Et cū se nil audire diceret. & archiepūs vt diligēter auscultaret monet. cepit sursum collū extēdere. aures erigere. & sup summis articulis baculo sustentante stare. Sed dū archiepūs p eo orasset qsdā in celo voces audire se dixit. Cui archiepūs. Dominus meus martinus ē. qui migrauit e mūdo. & nūc angeli eū i celū deferūt. Demōes aūt affuerūt q eū retinere voluerūt. sz nihil suū in eo reperientes confusi recesserūt. Archidiacon⁹ igit tur die & horā notauit. & tūc martinū migrasse cognouit. Seuerus etiā monach⁹ qui vitam ei⁹ scripsit cū p⁹ matutinas leuit obdormisset. sic ipe i qdā epla testat. sctūs martin⁹ albis indutus. vultu igneo. stellātib⁹ oculis. crine purpureo tenēs librū i manu dextera quē de vita eius idē seuerus scripserat. eidē apparuit. Cūq p⁹ bndictōem i celū cōscēdere ipm videret. & cū eo ascēdere cupet euigilauit. Post hoc ātnūcijs venientibus eadē nocte sctm martinum migrasse audiuit. ℣ Eo qz die. s. Ambro. mediolanēsis eps missam celebrās sup altare int ꝓphetiā & epla obdormiuit. Et cuz null⁹ eū excitare psumeret & sbdiacon⁹ nisi ipo ūnuente epla nō auderet legere. transactis duarū vel triū horaꝝ spacijs excitauerūt eū dicentes. Jā hora pterijt & pplus valde lassus expectat iubeat dns nr vt cleric⁹ epla legat. Ad qs ille. Nolite turbari. fr em meus martin⁹ ad deū migrauit. & ego eius funeri interfui & obsequiū pbui. sz vltimā orōnem vobis excitantibus explere nō valui. Tūc illi diem et horam notātes. inuenerūt. s. martinū tūc migrasse ad celū. Cappā eius vt ait mgr Johannes beleth reges francie in plijs portare cōsueuerūt. Vnde ipi⁹ cappe custodes capellani dicebantur. Post mortē aūt eius anno. lxiij. cū beatus perpetuus eius eccliam magnifice ampliasset & in eā corpus eius transferre vellet semel & bis & tercio ieunijs & vigilijs ifistētes sepulcrū ei⁹ nullaten⁹ mouere potuerūt. Cūq vellent dimittere. qdam senex pulcerrim⁹ eis apparuit dicēs. Vsqquo tardatis. Non videtis sctm martinū paratū iuuare vos si manus apponitis. Cū ille cū eis manus apposuit. & cuz summa velocitate sepulcrū leuauerūt & i loco vbi nūc colitur posuerūt. Senex aūt ille post hoc nuscq̄ cōparuit. Hec translatio in mēse iulij celebrat. Refert odo abbas cluniacensis q nūc oēs cāpane in oīb⁹ eccles⁹ nullo tangēte pulsabant. & oēs lampades diuinitus accendebant. Ferē qz q tūc duo socij erant qrū vn⁹ erat cecus & alter cōtractus. Cecus aūt cōtractū ferebat. & cōtractus ceco viā demonstrabat. Sicq̄ tal⁹ mēdicātes mltā pecuniam acqrebāt. Audietes vo q ad corp⁹ s. martini multi sanabātur infirmi. cū in trāslatōne eius corpus extra eccliam ꝓcessionaliter ducerēt. timere ceperūt ne pdictū corpus iuxta domum vbi manebāt ducerēt. & sic ipi forsitan curarētur. Nolebāt em sanitatem cōsequi ne deperiret materia quest⁹ sui. Quapropt de illa strata fugientes se ad aliam trāsferebāt. per quam corpus nequaq̄ duci putabant. Dum ergo fugerent. corpori eius ex improuiso ptinus obuiauerūt. Et quia deus multa bona pstat inuitis ambo cōtra eor volūtatē cōtinuo sunt curati. licz de ꝺ primū tristarent. Ambro. aūt de. s. Martino sic ait. Beatus martinus ꝓphani errozis templa destruxit. vexilla pietatis erexit. mortuos suscitauit. ab obsessis corporibus demonia seua exclusit ac varijs laborātes lāguoribus saluris remedio subleuauit. q ita pfect⁹ inuentus ē. vt xpm texisset in paupere. & veste quā egenus accepat mūdi dūm induisset. O felix largitas q̄ diuinitas opitur. O clamidis glozioſa diuisio q̄ militē texit & regē. O inestimabile donū. qō vestire meruit diuinitatē. Digne huic dñe ꝓfessiōis tue pmia contulisti. Digne ei arrianoz sbiacuit feritas. Digne amore martyrij. pſecutoris tormēta nō timuit. Quid erit ꝓ oblatōe integri corpis recepturus. q̄ p q̄ntitate vestis exigue deū vestire meruit & videre. Sic sperātib⁹ contulit medicinā. vt alios supplicatōnibus. alios visu saluaret.

clxij. ℵ

De sancto Brictio.

Ricius sancti martini diaconus. eiusq̄ pmū emulus multa eidē sancto cōuicia inferebat

Nā cū qdā paup martinū req̄reret dixit bric⁹ Si illū delirū q̄ris ꝓspice emin⁹. ille ē em q q̄ si amēs celū respicit. Cū igit paup a martino q̄ petierat accepisz vir. s. briciū ad se vocās dixit. Jn ego tibi delir⁹ videor bric. Nō cū ille p verecūdia se dixisse negaret. ait marti. Nōne aures mee ad os tuū erāt. qñ ꝺ emin⁹ loqbar. Amē dico tibi qz a dño obtinui vt mihi in epatu succedas sed scias mlta te in epatu aduersa passuꝝ. Nō bric⁹ audiēs irridebat di. Nōne vex dixi istū delirū ee. P⁹ mortē. s. mar. Bricius i epm ē elect⁹. Qui deinceps orōni vacabat. Et lz adhuc supb⁹ tū corpe calt⁹ erat. Anno aūt epat⁹ sui tricesimo mlier qdā religiose vestita q̄ eius vestimēta lauabat concepit filiū & peperit. Tūc ois ppls cum lapidibus ad ei⁹ ianuā congregatus est dicens. Diu pietate. s. martini luxuriā tuam dissimulauim⁹ sz iā neq̄q̄ pollutas manus osculari valem⁹. Illo autem virilit ꝺ negāte ait. Adducite ad me infantem. Quo allato cū. xxx. esset diex dixit ad eū

bricius. Adhuc te p filiaz dei vt dicās coram oibus si ego te genui. Et ille. nō tu inqt es pat meus. Populo aūt vrgente vt qs esset ei⁹ pat requireret. ille ait. Non est hoc meū seci qō ad me ptinuit. Populus autē hoc totū magicis artibus attribuebat dicens. Nequaq̄ nobis falso pastoris nomine dominaberis. Tūc ille p sui purgatōne prunas ardentes vsq̄ ad tūbam. s. martini cūctis videntibus deportauit. Protectisq̄ prunis. vestis eius illesa apparuit. Et ait. Sicut hoc meū vestimentum a prunis mansit illesum. sic corpus meū a cōtactu mulieris est mūdū. Populo aūt adhuc nō credēte. s. bricii contumelijs z iniurijs afficiūt. et a sua dignitate ejiciūt. vt verbum quod. s. martinus dixerat impleretur. Tunc bricius flens papam adijt. z septem annis ibidez pmanens quicquid in sanctuz martinum deliquerat penitēdo deleuit. Pp̄s aūt instinianū pfecit. et romā ꝫ bricii misit. vt ep̄atū sibi ꝫ bricium defensaret. Quo cū tēderet. in ciuitate vercellen. vitā finiuit. z armenii loco eius pp̄us ois pfecit. Septimo igit anno bricius cū auctē pape redies sexto ab vrbe miliario hospitiū accepit. z armenius eadem nocte spiritū exalauit. Q̄ō bricius per reuelationem cognoscens. ait suis vt surgerēt. z secū ad tumulandū turonēsem ep̄m p̄perarent. Cum ergo bricius p vnā portam ciuitatem ingrederet. ille p aliā mortuus efferebatur. Quo sepulto sanctus brici⁹ sedez suam accepit. z septem postmodum annis p̄sidens z vitam laudabilem ducens. xliij. āno ep̄atus sui in pace quieuit.

lxiij. A

De sancta Elisabeth.

Lisabeth interpre-

e tat deus meus cognouit. vel dei mei septima. vel dei mei saturitas. Dicit ergo primo elisabeth deus meus cognouit. qz deus eam cognouit. i. suo beneplacito approbauit. vel cognouit. i. noticiā sue cognitiōis sibi infudit. Scōo dī elisabeth. i. dei mei septima. ipa em̄ būit septimā dei vel septē opibus mire se exercuit. quia nūc est in septima etate quiescentiū. puentura. tandē in octauā resurgētiū. vel p̄ter septē stat⁹ in qb⁹ fuit. Ipa nāq̄ fuit in statu v̄ginali. scōo in statu cōiugali. tercio i statu viduali. q̄rto i statu actiuo. q̄nto in statu cōtemplatiuo. sexto i statu religioso. z nūc septimo ē in statu gloriosō. Et isti septē stat⁹ manifeste p̄tinēt in legēda sua vt posset dici de ea qō dī in daniele de nabuchodonosor. septē tēpora mutabūt sup̄ eā. Tercio dī dei mei saturitas. de⁹ em̄ mō eā satiauit et repleuit splēdore v̄itatis. dulcedine suauitatis. z vigore eternitatis. Vñ aug. in li. de ciui. dei. agens de ciuitate celesti dī. In eternitate dei viget. in veritate dei lucet. in bonitate dei gaudet.

Lisabeth illustris vngarie regī filia. ge-

e nere nobilis. ꝫ side ac religiōe nobilior. stirpem tam nobilem nobilitauit exemplis. illustrauit miraculis. z decorauit gr̄a sanctitatis. Quā autor nature supra naturaz quodammō extulit. duz puella regalibus nutrita delicijs. oīa puerilia aut oīno contēneret. aut eadez in dei obsequiū manciparet. vt liquido clareat tenera eius infantia q̄nta simplicite viguit. quāta dulci deuotōne incepit. Extūc sicq̄ dem cepit bonis assuescere studijs. ludos spernere vanitatis. successus p̄speros fugere mūdi. p̄ficere semp in reuerētia dei. Cū ei adhuc esset q̄nq̄nnis in eccia orādi gr̄a tam sedula pmanebat. vt eā ei⁹ sodales vel ancille auellere vix valerent. Quam cum ancillevel coetanee eius obseruarēt. aliq̄ de illis cā ludi v̄sus capellā insecq̄ videbat vt ex ꝫ intrādi ecciaz oportunitatē captaret. Quam ingredies genua flectebat aut pauimento totalr incūbebat. Et licet r̄farū p̄tiā nō b̄ret tū cora se i ecclesijs sepe psalteriū expandebat. vt q̄dāmō se legē fingēt ne velut occupatā qs impediret. Se q̄z cū puellis ad terrā p̄stratas ludi specie mensurabat. vt sub tali occasione deo reuerentiā exhiberet. In ludo etiā anulorū z alijs ludis spē totaz in deū ponebat. Et ex his q̄ puella puula lucrabat. vel alias pecunialiter possidebat. puellis pauperculis decimas exhibebat inducēs eas vt sepe oīonē dñicam dicerēt z crebro v̄ginem salutarēt. Crescēs v̄o p etatem tp̄is. crescebat amplius p affectū deuotionis. Nam b̄tām virginē dei genitricē in sui patronā et aduocatāz z beatū Jobem euāg. in sue castitatis custodē elegit. Cū em̄ singule cedule singl'or ap'orum noibus inscripte altari imponerent. z quelibz aliaz puellaz casu sibi cedulā cōtingentē acciperet. ista oīone fusa tribus vicib⁹ cedulaz vbi nomen scti petri erat inscriptū. vt desiderabat accepit. Ad quē tāto deuotōis ferebat affectu vt nihil in eius nomie petentibus denegaret. Ne v̄o mūdi successus sibi nimiū blandirēt. q̄tidie in rebus p̄speris sibi aliquid detrahebat. Cū em̄ i aliq̄ sibi p̄spere succedēt reliquū intermittēs dicebat. nolo p̄cedē ꝫ p̄pt deū reliquū ī termitto. B Ad choreas q̄z cū puellis ceteris aduocata cū vnū circuituz pegisset dicebat. sufficiat nobis vn⁹ circuitus iā p̄pt deum alios dimittam⁹. Et sic p talē modū puellas a vanitatibus tēpabat. Vestimentoruū lasciuos vsus sp abhorruit. z oēm i his honestatē dilexit. Certum quoq̄ sibi nūez oīonū indixerat. quē si q̄n aliq̄ occupatōne p̄uēta nō potuisset

pficere. ⁊ ab ancillis lectū ingredi cogerek. cuꝫ celesti spōso vigilias vigilāk solnebat. Dies q̄ꝫ solennes puella nobilis tāta deuotōe colebat. vt etiā manicas sibi ꝓsui nulla rōe patereꝯ aī q̄ꝫ missaꝝ solennia cōplerēt. Cyrothecarū etiā vsus aī meridiē in diebus dñicis sibi interdixit volēs in ꝟ ⁊ sacre deferre solennitati ⁊ sue satisfacere deuotioni ꝓpꝫ qō solita erat ad ꝟ ⁊ silia se pvotū astringere. ne q̄s eā posset aliquibus suasionib⁹ a suo ꝓposito revocare. Officiū ecciasticū audiebat cū tanta fuerētia vt cū sacra legerēt euāgelia. vel sacra hostia ꝓficeretur manicas si forte ꝓsute essent solueret monilia deponeret. ⁊ cetera capitis ornamēta i imo locaret. Vt vbi gradū vginalē prudēt rexit ⁊ innocēter pcurrit. cōiugalē gradū intrare cōpellit. vtpote q̄ ad hoc pīno imperio vrgebatur fructū pceptura tricesimū q̄ fidē trinitatis seruauit cū decalogo ꝑceptorū. Consensit igit licet inuita i copulā cōiugalē. nō vt libidini consentiret. ſꝫ ne pīs ꝓceptū cōtēneret ⁊ vt filios educādos ad dei cultū ꝓcrearet. Quāuis em̄ fuerit legi thori cōiugali astricta. nulli tñ culpandū delectatōni fuit subiecta. Nō tñ manifeste constat. qm̄ in manib⁹ mgri Cōradi votū emisit. q̄ si viro suo eā supuiuere contingeret. cōtinentiā ꝑpetuā obseruaret. ¶ Fuit igit lantgrauio thuringie sociata cōiugio ꝓut regalis exigebat magnificentia. ⁊ dispositio ordinauit diuia. vt. ſ. ibidē multos ad dei amorē adduceret ⁊ incultos boies edoceret. Licz aūt mutauerit statū. nō tñ mutauit mētis affectū. Quāte aūt fuerit deuotōnis ⁊ humiliatōis ad deū. q̄nte aulteritatis ⁊ abstinentie ad seipam q̄nte largitatis ⁊ mie ad pauꝑes. ex his q̄ sbiecta sunt aptius declarak. Nā in oꝛone tanti extitit feruoꝛis. vt etiā ancillas ad eccīam gradu cōcito ꝓueniret. vt q̄si q̄busdā clandestīs oꝛoibus aliquā dei grām impetraret. In nocte ad oꝛonem sepe surgebat. rogante eā marito vt sibi ꝑceret ⁊ quieti alicui coꝛpus donaret. Oꝛdinauit autē cū q̄dam domicella sibi ink ceteras magꝫ familiari. vt si forte somno depressa. nō surgeret eā pede tangēs excitaret. Quadā vo vice pedē dñe tangere voluit. ⁊ casu in pedem mariti impegit. Qui sbito excitatus rē vt erat dixit. ⁊ patiēter sufferēs prudēt dissimulauit. Et vt oꝛonū suaꝝ deo pingue redderet sacrificiū. sepe ipum irrigabat abundantia lacrimaꝝ. q̄s q̄dē lacrimas fundebat locūde ⁊ sine aliq̄ indecēti vultus pmutatōe. ita vt semp cū doloꝛe fleret ⁊ de doloꝛe gauderet. ⁊ hoc q̄daꝫ vultꝰ leticia venustaret. Tante se hūilitati subiecit. vt ꝓter dei amorē vilia ⁊ abiecta nō sperneret. ſꝫ hec cū deuotōe nimia exerceret. Nam infirmū q̄ndam vultu deformē. capitis feroꝛe horribilem in sinu ꝓpio reclinauit. ⁊ horridū crinē rondēs eiꝰ caput ancillis ridentibus lauit. In rogatōnibus sp ꝓcessionē nudis pedibus indura laneis seq̄bat. Et i p̄dicationū stationib⁹ ink paupculas tāq̄ pauꝑ ⁊ hūilis residebat. In purificatōe pꝰ ptū nequaq̄ se vt cetere gēmis ornabat. vel vestib⁹ deauratis tegebat. ſꝫ exēplo intemerate puerpere filiū ꝓpꝫ gestans in vlnis. ipm ad altare cū agno ⁊ candela humiliter offerebat. vt ex his ⁊ seculi pōpam contemnendā oīderet. ⁊ se illibate puerpere conformaret. Deinde domū redīēs vestimenta ipa cū quibus ad ecclesiam ꝓcesserat. alicui pauperi mulieri tribuebat. Accedit q̄ q̄ ad sue humiliatis ꝓcontū q̄ ipa libertate ꝓcellens ⁊ dignitate sublimis. cuiusdam viri. ſ. magistri Conradi pauꝑis ⁊ mendici. sed tñ scientia ⁊ religione ꝓcipui. saluo iure mr̄imonij ⁊ cōsentiēte marito obedientie adeo se subiecit. vt quicq̄d ille ꝓciperet. ipa cū reuerentia ⁊ multo gaudio adimpleret. vt ex hoc et obedientie perciperet meritum ⁊ domini saluatoris q̄ factus ē obediens vsq̄ ad moꝛtem limitaretur exm̄. Quadam aūt vice ad quandam p̄dicationem ab ipo vocata superuentēte marchionissa missenense impedita non venit. Nō ille egreferens tantam eius inobedientiam relaxare noluit. donec vsq̄ ad camisiaꝫ expoliatam cum quibusdam ancillis suis que culpabiles fuerant foꝛtiter verberari fecit. ¶ Sibi quoq̄ tantam abstinentiam ⁊ rigoꝛē imponebat. vt coꝛpus suū vigilijs disciplinis ⁊ ieunijs maceraret. Naꝫ sepe a viri thoꝛo abstinēs noctes ducebat insomnes. vt oꝛonibus posset insistē. ⁊ i abscōdito ꝑem celestē oꝛare. Cūq̄ somni interpellaret necessitas. sup ꝓstrata tapetia dormiebat. Sꝫ eū maritꝰ abesset cū spōso celesti in oꝛonib⁹ pnoctabat. Sepe etiam p man⁹ ancillaꝝ faciebat se i cubiculo foꝛtik verberari. vt saluatoꝛi flagellato vicem rependeret ⁊ carnē ab oīni lasciuia coerceret. Tantam autē in cibo ⁊ potu tempantiam exhibebat. vt in mensa mariti inter diuersa ferculoꝝ genera interdū pane simplici esset contenta. Magister em̄ Conradus sibi interdixit ne de cibis mariti quicq̄ contingeret. de quibus sanā conscientiā non haberet. Nō ipa tanta diligentia obseruauit. vt alijs diuersis delitijs abundantibus cum ancillis suis cibis grossioꝛibus vteretur. Sepe tñ ad mēsam sedebat ⁊ cibos manibus contrectabat ⁊ diuidebat. vt ex hoc comedere videretur. ne superstitionis notam incurreret. sed vrbanitate tali cunctos conuiuas letificaret. Quadam vice cuꝫ longi itineris fuisset laboꝛe depssa. ⁊ marito ⁊ sibi fuissent cibi diuersi oblati. qui nō credebantur de iustis

laboribus acquisti. olim abstinuit et nigrum panē et durū in aqua calida madefactum cū suis ancillis patiēter comedit. Ob hoc qdā redditus iustos vir suus sibi assignauerat de quib⁹ cū qbusdā ancillis suis q̄ sibi ad hec oia cōsentiebant vinebat. Sepe aūt cibos curie respuit et aliquor bonor virorr cibaria requisiuit. hec aūt oia vir suus cū patientia supportabat asserens q̄ hec et ipe libenter faceret. si turbatōem sue familie non timeret. Statum quoq; paupertatis in summa gloria constituta summopere affectabat. vt et xpo pauperi vicez rependeret. et mūdus in ea nil ꝓprīū haberet. Quapropt interdū cū sola esset cū ancillis. vestimētis vilibus indūens se. et despecto velo caput suum opiens dicebat. Talit incedā cū ad statum venero paupertatis. Licet aūt sibi abstinentie frenū imposuerit. tāta tñ liberalitate se ad pauperes effundebat. vt nullū aliq̄ pmi inedia pateret ꝗ oibus adeo largissime sūueniebat vt oēs eā mrem paupr acclamarent. Sex em̄ misericordie opibus tota vigilantia insudabat vt regnū ppetuū ppetuo regnatura perciperet et pīnam būdictionē cū būdictis ad dexterā possideret. Ipa nāq; nudos vestiebat. Si quidem vestimenta impēdebat pauperibus nudis peregrinor et pauper corpibus sepeliendis et pueris baptisandis. qs qdez pueros sepe de fonte sacro leuabat et ꝓprīis manib⁹ eorū vestimēta suebat. vt cōparternitate cōtracta eis liberi⁹ sūueniret. ℰ Accidit aūtē vt cuidā pauperule qdam satis bonū tribueret vestimentū. Illa aūt vidēs donū tammagnificū. tāingēti gaudio ē pfusa. vt ad terram cadēs mortua crederet. Qō. b. elisa. videns doluit se sibi tanta dedisse. timens ne sibi fieret causa mortis. Sz tñ pro ea orauit. et ipsa sanata surrexit. Sepe aūt ipa cū ancillis suis lanaz ꝓprīis manibus filabat. et inde vestimenta fieri faciebat. vt ex hoc bonor laborr glorioſum recipet fructū et exēplū vere humilitatis pberet. et de ꝓprīo corpis laborib⁹ elemosinā daret deo. Ipa esurientes pascebat. Paupib⁹ em̄ alimēta pbebat adeo vt lantgrauio viro suo ꝓfecto ad curiam Friderici imperatoris q̄ tūc erat cremōe. ipe omnez annonā de suis grādijs collegit et congregatis undecūq; paupib⁹ quotidie eis necessaria ministrabat. eo q̄ tūc caristia et fames valida imminebat. Sepe aūt cū pecunia ei deficeret ornamenta vendebat vt paupib⁹ subueniret. Nra etiā sibi et suis ancillis cōsueuit subtrahere et pauperibus reseruare. Ipa sitiētes potabat. Quadā aūt vice cernisiā pauperibus distribuens cū vnicuiq; sufficienter dedisset inuentū ē q̄ vas nullam habuit diminutionem ꝗ eandē quam prius mensuram seruauit. Ipa hospitio peregrios et pauperes suscipiebat. Domū em̄ maximaz sub altissimo castro suo construxit. in qua infirmorū magnā multitudinez refouebat. quos diebus singulis nō obstāte difficultate ascensus vel descensus visitans. et eis oia necessaria ministrabat. et vbis incitatorijs ad patientiā inducebat. Et licet omnē corruptionem aeris. semp egre portauerit. infirmorū corruptōnes ꝓpter dei amorē etiam tempestiuo nō abhorruit. sed remedia adhibuit vel o prōprij capitis tersit. et manibus ꝓprijs cōtrectauit. licet ancille talia grauiter tolerarent In eadē quoq; domo puerulos pauperum fe minar nutriri cū summa diligētia faciebat q̄bus se tamdulcē et būilē exhibebat. vt eā oēs mrem vocarēt. et intrante domum cūcti rancq; mrem filij sequerent. et añ eā cateruatim cum summo studio collocarētur. Ipa vo et olliculas et anulos vitreos et qdaz alia vitrea emi fecerat. vt pueri ludos pueriles in talibus exercerēt. Que dū in pallio ꝓprio eqtans in castr deferret. de rupe altissima sup lapides ceciderūt. ꝗ nulla in eis lesio est inuenta. Ipa infirmos visitabat. Miseror em̄ ꝓpassio adeo animū eius vendicabat q̄ eor hospitia diligēter perquirens eos sollicite visitabat. eor cameras familiariter et deuote subintrans nec difficultate vie pertenta. nec longitudine lacessita. quibus subueniebat in necessarijs. et vba exhibebat consolationis. Propter quod ex qnuplici consideratione remuneratōnem accepit scilz ex dignatione visitatōnis. ex labore itineris. ex affectu cōpassionis. ex affatu consolatōnis. et ex largitione muneris. Ipsa sepulturas pauperum frequētabat. Mente nāq; deuota paupr currebat ad funera. et vestes quas ꝓprijs manibus fecerat. eorz corpibus coaptabat. adeo vt semel velū suū lineū magnū in ptes concideret. et cuiusdam paupis corpus inuolueret. Eor etiā funera ꝓprijs manibus cōtrectabat. et in ipsorz obsequijs deuota manebat. Inter hec laudanda est deuotio viri sui. q̄ licet negotijs eēt mltis implicit⁹ in dei tñ obsequio erat deuotus. Et quia ipe talib⁹ psonaliter intēdere nō valebat. vxori sue ptātē concesserat agendi oia q̄ dei honorem respicerēt et aie sue salutem afferrēt. ℱ Cupiēs vo btā elisabeth vt vir suus in fidei defensionem potē tie sue arma cōuerteret. ipm salubri exhortatō ne induxit. vt ad terrā sctām ꝓgeret visitandā. Vbi dum esset ipe lantgrauius princeps fidelis deuot⁹ et iclit⁹. fide integ et deuotōe sincera deo reddidit spm̄. suor opr fructū recipiens glioſum. Et sic ipa viduale statū cū deuotōne amplectit. ne vidualis ꝓtinentie ꝓmio fraudaret. ꝗ fructū sexagesimū ꝓciper. vtpote q̄ dece

logū ꝓceptoꝝ cū sex oꝝib⁹ mie obſeruaret. Ve
rū cū moꝛs viri ſui ꝑ totā fuiſſet thuringiā di
uulgata ipa tāc̄ diſſipatrix ⁊ ꝓdiga a q̄busdā
vaſallis viri ſui turpit̄ ⁊ totalr̄ ē electa. vt ꝑ ei⁹
patia clareſceret. ⁊ pauptatis diu cōceptū deſi
deriū obtineret. Aduenīente igit̄ nocte in do
mo cuiuſdā tabernariꝰ in loco vbi poꝛci iacue
rāt ſe recepit. deo gr̄as mlt̄as agēs. Hora vo
matutinali ad domū fratꝝ m ioꝝ ꝓgens roga
uit vt ꝑ ſua tribulatōe deo gr̄as agerēt ⁊ re de
um lau. cātarent. Seq̄nti die domū cuiuſdam
ſui emuli cū ſuis puulis iuſſa ē ingredi. arto ſi
bi loco ibidē admodū aſſignato. Que duꝝ ab
hoſpite ⁊ hoſpita plīmū grauarēt pietibus va
lefecit dicēs. Libēter hoibus valefacerē. ſi bn̄
ficos inuenirē. Cōpulſa igit̄ ad locū ꝓioꝛem
redijt. ⁊ puulos ſuos ad loca diuerſa alendos
tranſmiſit. Dū vo ꝑ q̄ndā vīā ſtrictā luto ꝓ
fundo plenā. ſup q̄ſdā lapides ibidez poſitos
ꝓgeret ⁊ vetula q̄dā cui iā multa bn̄ficia cōtu
lerat. ſup eoſdē lapides tranſiēs eidem cedere
recuſaret ipa in lutū ꝓfundū cecidit. ⁊ ſurgēs
veſtimēta ſua gaudēs ⁊ ridēs abſterſit. P⁹
hoc aūt abbatiſſa ei⁹ matertera ipi⁹ pauperta
ti nimiū cōpatiēs ad epm Babenbergē. ipius
auūculū eam duxit. Qui honeſte ſuſcipiens
caute retinuit. intendēs ipam ſecūdis nuptijs
copulare. Q̄ cū ancille q̄ ſecū cōtinentiā vo
uerant didiciſſent. ⁊ ex hoc ſe mlt̄is lacrīs af
fligeret. b. eliſa. cū gemitu hoc retulerūt. Que
eas cōfoꝛtās ait. Cōfido i dño ꝑ cuius amoꝛe
cōtinētiam vouī ꝓpetuā. q̄ meū ꝓpoſitū firmi
ter cuſtodiet. ⁊ oēm violētiā cōteret ⁊ conſiliū
būanū diſſoluet. Et ſi foꝛte auūculus me⁹ vo
luerit me alicui copulare aio diſſentiaz ⁊ vbis
pit̄ ꝺdicā. Et ſi nullū aliud mihi euadendi ſup
eſſet remediū naſum mihi ꝓpriū detrūcarē vt
me ſic deformē q̄libet abhoꝛreret. Cū igitur
de mādato ipi⁹ epi ad q̄ōdā caſtꝝ inuita fuiſſz
deducte. moꝛatura ibidē donec traderet in cō
iugiū. ⁊ ipa ſuā caſtitatē dño cū lacrimis ꝓmē
daſſet. ecce dño diſponēte oſſa viri ſui de vltra
marinis ptibus deferūtur. Juſſa eſt igitur ab
epo reduci. vt oſſibus viri ſui deuota occurre
ret. Ipa ergo oſſa ab epo cum honoꝛabili pꝛo
ceſſione. ⁊ ab ipa cū multa deuotōe ⁊ lacriarū
effuſione ſuſcepta ſunt. Que cōuerſa ad dūm
dixit. Gr̄as tibi ago dñe q⁊ i ſuſceptōe oſſiū vi
ri mei dilecti tui me miſerā cōſolari dign̄us es.
Tu ſcis dñe q⁊ lz ipm te amantē mlt̄ū amaue
rim. tñ ob tui amoꝛē ei⁹ pñtia libent̄ carui. ⁊ in
ſctē tre tue ſbſidiū deſtinaui. Et q̄uis delecta
bile mihi eſſet adhuc cū eo viuē tali ꝓditōe vt
cū ipo pauꝛe ꝑ totū mōm pauꝛcula mendica
rem. tñ te teſte ꝫ tuā volūtatē vno crine ipm'ſi
redimerē. nec ad vītā moꝛtalē itez reuocarem
ipm aūt ⁊ me tue gr̄e recōmēdo. G Dez
ne fructū cētesimū ꝓderet. q̄ pfectionē euāgeli
cā ſuāt̄ib⁹ dak. q̄ de ſiniſtra miſerie ad dexterā
gl'ie trāſferūt religioſum habitū induit. veſtes
ſcz griſeas hūiles ⁊ ablectas. ꝓtinētiā ꝑ moꝛ
tem viri ꝓpetuā ſuās. obiam pfectā cuſtodiēs
⁊ volūtariā pauptatē amplectēs. Mendican
do q̄z ire oſtiatim voluit. ꝗ mgr̄ Cōradꝰ nō ꝑ
miſit. Fuit āt hit⁹ tā deſpect⁹ vt deferret palli
um griſeū pāno coloꝛ⁹ alteri⁹ ꝓlongatū manī
cas ēt tunice ruptas alteri⁹ coloꝛ⁹ panno hūit
emēdatas. Pī vo ſu⁹ rex vngarie audiēs filiā
ſuā ad tantā deueniſſe inopiā. comitē q̄ndam
ad eā miſit. vt ipam ad pīna limia reducē pꝛo
curaret. Qui vidēs eā tali hitu ornatā. cernēſ
q̄ hūilit̄ ſedētē ⁊ filantē. ꝑ cōfuſiōe ⁊ admira
tione exclamās dixit. Nūq̄ filia regꝛ tam vili
hitu induta apparuit. nec lanā aliq̄n filare vi
ſa fuit. Cū vo ꝑ ſua reductōe vehement̄ inſti
tiſſet nullaten⁹ acq̄euit. cuz pauꝛib⁹ malēs in
pauptate degere q̄ diuitijs mlt̄is cuz diuitib⁹
abūdare. Vt vo ei⁹ anim⁹ i deū tot⁹ trāſiret.
⁊ intēta ei⁹ deuotio nullū ipedimentū hr̄et ro
gauit dñm. vt oim tpaliū ꝓtēptū ſibi infunde
ret. ⁊ filioꝝ dilectionē a ſuo coꝛde auelleret. et
ꝫoēs ꝓtumelias ꝓtēptū ⁊ ꝓſtantiā largiretur.
Fuſa vo oꝛone audiuit dñm ſibi dicentē. Ex
audita ē oꝛo tua. Que dixit ancillis. Exaudi
uit dñs vocē meā. q⁊ ⁊ oꝛa tpalia vt ſtercoꝛa re
puto. ⁊ de filijs meis nō'pluſq̄ de alijs pꝛoxi
mis cure. ⁊ mei cōtēptū ⁊ obpꝛobria pupen
do nihilq̄ aliud iā diligē videoꝛ niſi deū. mgr̄
quoq̄ cōradus ſepe ſibi moleſta ⁊ ōria impo
nebat. ⁊ quos amplius diligere videbatur. ab
eius ꝓſortio ſepabat adeo vt duas fideles ācil
las ⁊ ꝓdilectas q̄ a iuuētute ſua ſecum fuerāt
enutrite ab ea remouerit. mlt̄is effuſis lacris
hinc ⁊ inde. Hec aūt faciebat vir ſctūs vt ei⁹
volūtatē frāgeret. ⁊ vt ipſa ſuū affectū ad deū
totalit̄ erigeret. ⁊ ne aliq̄ de ācill' ꝑſtinā gl'iam
ad ei⁹ mēoꝛiā reuocaret. In his aūt oibus in
veniebat ⁊ velox ad obiam ⁊ cōſtans ad pati
tiā. vt ꝑpatiam aiam ſuaz poſſideret. ⁊ per
obiam victoꝛia decoꝛaret. Dicebat q̄z. Si ꝓpt̄
deū tantū timeo hoiem moꝛtalē q̄ntū timē de
beo iudicē celeſtē. Jō aūt mgꝛo cōrado pauꝑi
⁊ mēdico ⁊ nō alicui diuiti epo. obedientiā fa
cere volui. vt oēm occaſionē tpalis conſolatio
nis a me penitus abdicarē. Quadā vice duz
clauſtꝝ q̄rūdā ſcrimonialiū ab eis obnixe ro
gata intraſſet. nō hita licētia a ſuo mgꝛo. fecit
eā tam g̃uit̄ ꝟberari vt poſt tres hebdomadas
in ea veſtigia ꝟbex appareret. Dicebat aūt
ſuis ācillis ſe ⁊ illas ꝓſolans. Sicut g̃men flu
uio inūdante depmit̄. ⁊ decreſcente erigit̄. ſic
nos aliq̄ afflictōe aduenīēte debem⁹ q̄ humili

ratem ſbmitti. ceſſante ꝙ ad deū p ſpūalē leticiā eleuari. Tanta ſe hūilitate depmebat. vt nullaten⁹ pateret q ancille eā dñam appellarent. ⁊ nngulari tantū ad eā nūero loq̄rent eo mō. ſ. q̄ inferioribus loq̄ ſolemus. Scutellas inſup aliaq̄ coq̄ne vtēſilia lauabat. ⁊ ne ab ancillis phiberet. eas tūc ad loca alia tranſmittebat. Dicebat ēt. Si vitā aliā magl deſpectā inuentſſem ipam potius elegiſſem. ℍ Cete rū vt cū maria optimam ptē poſſideret ſedule cōtēplationi vacabat. In q̄ q̄dem ꝓemplatōe ſpālem grām hūit lacrimas fundē. celeſtes viſiones crebro videre. ⁊ ad amorē dei alios iflā mare. Mñq̄dem magis iocūda videbat tunc iocūde deuotōis lacrias emittebat. ita vt lacrime de vultu ei⁹ iocūdo tāq̄ de fonte ſereniſſimo effluere videret. vt ſil flēs videretur ⁊ gaudēs. nūq̄ in deformitatē vl rugas vultū ex fletu ꝓuertēs. Dicebat em de his q vultū in fletu deformāt. vident q̄ſi dñm deterrere. Dent em dño q̄ hūt cū iocūditate ⁊ hilaritate. Viſiones celeſtes i ipa ſui oro̅ne ⁊ ptēplatōe ſepe videbat. Quadam vo die ſacro q̄drageſimali tpe i eccīa exīs ſic ad altare ocl̄is defixis intē ta manebat. ac ſi ibidē dei pſtiā mirarer. vbi p magnū ſpaciū ꝓſolata diuina ē reuelatione refecta. Deū domū reuerſa. dum ſe p debilitate in ācille gremiū appodiaſſet. ⁊ illa p feneſtraz ocl̄os ad celū defixos attolleret. tanta hilaritate vultus eius pfundit. vt etiā riſus mirabilis ſeq̄ret. Que cū diu tamiocūda viſiōe letificata fuiſſet. ſubito i lacrimas eſt ꝓuerſa. Rurſus ocl̄os apiens pſtina iocūditate pfruit. ocl̄oſq̄ claudēs pſtinis lacrimis irrigat. Et ſic vſq̄ ad cōpletoriū talib⁹ ē diuinis cōſolatōnibus immorata. Cū vo diu tacēs nullū vbū emiſiſſet penitus. tandē ꝓrūpens locuta eſt dicēs. Ita dñe tu vis eſſe mecū ⁊ ego tecū. ⁊ nūq̄ volo a te ſeparī. Poſtmodū cū ab ancillis rogaretur vt ad dei honorē ⁊ ipaz edificatōnem q̄d videret indicaret. illa ipſaz importunitate deuicta ait. Vidi celum apertum. ⁊ ieſum ſe ad me benignſſime inclinātē. vultumq̄ ad me ſincerſſimū oſtendentem. Ego vo de ſua viſione ineffabili iocunditate perfuſa. de ſuo receſſu remanebam multo merore dejecta. Qui mei miſertus. iterū me ſui vultus oſtenſione letificans ait. Si tu vis eſſe mecū ⁊ ego ero tecum. Cui ego rñdi. put me loq̄ntē audiſtis. Cūq̄ rogaretur vt etiā viſionē quā iuxta altare vidit exponeret. illa rñdit. Que ibi vidi nō expedit enarrare. Ibi tū in gaudio multo fui. ⁊ dei miranda conſpexi. Sepe q̄z dū in oro̅ne cōſiſteret facies ei⁹ mire ſplēdebat. vt ex ei⁹ oculis iſtar ſolis radij ꝓdibāt. Sepe āt ei⁹ oro tanti feruoris inueniebat. vt etiā alios inflāmaret. Ju uenem quoq̄ q̄ndam ſeculariter indutum ad ſe vocans ait. Videris nimis diſſolute viuere cū deberes creatori tuo ſeruire. Velles ne q̄ p te deū oratē. Et ille. Volo dña. ⁊ id vehementer expoſco. Cū igit oroni ſe dediſſet. ⁊ iuuenē ſil p ſe oroni incūbere monuiſſet. iuuenis alta voce clamauit dicēs. Ceſſate dña ab oro̅ne iam ceſſate. Sz cū illa iam attētius oraret. iuuenis altius clamās dixit. Ceſſate dña. q⁹ tot⁹ deficio ⁊ comburor. Ipe em tāto caloze fuerat ſucceſſus. vt tot⁹ ſudās ⁊ fumās corpus ⁊ brachia velut amēs iactaret. adeo vt plericq̄ accurrentes ⁊ ipm tenētes. veſtes ei⁹ p nimio ſudore madidas inuenirēt. ⁊ eſtū ei⁹ manib⁹ ferre ñ poſſent ipo clamāte ⁊ dicēte. Tot⁹ ardeo ⁊ ꝓſumor. Vt vo. b. eliſa. oro̅nem cōpleuit iuuenis eſtuare ceſſauit. Qui redīēs ad ſeipm. ⁊ diuina gra illuſtra⁹ ordinē fratz mioz ingreſſus ē. Illa āt inflāmatio ſic oñſa. fernorē oro̅nū ſuarū igneū demrabat q̄ tam valid⁹ extitit q̄ etiā frigidū inflāmauit. Sz ille carnalib⁹ aſſuetus et ſpūalib⁹ nōdū ydone⁹ talia cape non valebat ℣ Ad ſummū vo cumulū ꝓfectionis ꝓpter marie cōtēplatōnis ocīū nō deſeruit. Marthe officiū laborioſum ſic ſupra in ſex opib⁹ mie ē oñſum. Nihilomin⁹ tñ p⁹q̄ religioſum hituz induit. ſedule pietatis opibus defuluit. Nam cū p dote ſua duo milia marchaz recepiſſet p tem i paupes diſtribuit. ⁊ de relīq̄ i marburck magnū boſpitale conſtruxit. Propter qō oēs eam reputabant diſſipatricē ⁊ pdigā ⁊ cuncti appellabāt eā inſanā. Et q⁹ oēs iniurias nouerat gaudenr accipe imporperabāt ei q̄ nimis cito memorīā viri ſui a corde abiecerat que taliter exultrabat. Poſtq̄ aūt boſpitale cōſtruxerat fultijs pauper ſe tanq̄ ancillā humilē mācipauit. Naz pauprib⁹ ſollicita miniſtrabat vt eos etiā balnearet. ⁊ in lectis collocans operiret. adeo vt ancillis gratulabunda dicēt. Quā bñ nobiſcū agit q⁹ dñm ſic balneamus ⁊ regimus. In ipo aūt pauperū obſeqo ſic hūiliter ſe habuit. q̄ puerulū q̄ndam monoculuz et ſcabie pfuſuz vna nocte ſex vicib⁹ ꝓprijs brachijs ad locū neceſſitatis detulit ⁊ pannos ipius fetidatos libenter lauit. Quādā etiā mulierē horribilit leproſam ſepe abluens in lectulo collocauit. vlcera tergēs ⁊ ligās medicamēta adhibens. vnguesq̄ pcidēs ei⁹ etiā pedib⁹ ꝓſtrata corrigias calciamēto⁹ ſoluēs. Ipos aūt infirmos ad confeſſionē ⁊ cōmunicationem inducēs. verulā q̄ndā penitus renuēte verbere caſtigatam induxit. Cū vo a paupe⁹ vacabat offic̄io. filabat lanā de q̄daz monaſterio ſibi miſſam. ⁊ pciū q̄ inde accipiebat pauprbus diuidebat. Cū āt poſt mltā pauptatē q̄ngētas marchas p⁹ dote ſua receptas pauprbus di-

uideret.z oibus ordinate locaꝛ.ipsa succincta transiēs mīstraret posita ē lex vt quis in alioꝝ pauperꝝ pīndiciū locū mutaret. vt itez accipe ret.capilloꝝ suoꝝ detrūcationē aliquā sustine ret.Et ecce q̄dā puella noīe radegūdis q̄ mira capilloꝝ pulcritudine pollebat inde transitura aduenit.nō ad eccl̄yā.ꝫ vt q̄ndā sororē suaz infirmā visitaret.Que cū tanc̄ legis ꝓuaricatrix.ad.b.elisa.adducta fuisset.eius capillos ꝓtin⁹ detrūcari mādauit. ipa flēte z pl̄imū reluctante. Cū vo q̄dā de astātib⁹ eā innocentem assereret.illa ait. Saltē de cetero nō poterit cū tāta capilloꝝ ambitōne ad choreas accedē nec cū illis vanitates aliq̄s exercē. Interrogata vo puella a.b.elisa.vtꝝ aliq̄n salubris vite ꝓpositū ꝓcepisset.Rūdit q̄ iam diu habitum religionis assumpsisset.nisi tanta fuisset i ea dilectō in capillis.Et illa. Cari⁹ est mihi q̄ capillos p dideris c̄ꝫ si fili⁹ me⁹ fuisset in impiū sblimat⁹. Cōtinuo igit puella habitū religionis induit. z in hospitali cū btā elisabeth degēs laudabilem vitam duxit. Cū q̄dam paupcula filiam peperisset. btā elisabeth filiā de sacro fonte leuauit.z nomen suū.s.elisabeth eidez imposuit z matri necessaria mīstrauit. ita vt de pellicio ancille sue manicas auferens ad inuoluendā puellam sibi tribueret.z cal ceos ꝓprios eidez donaret. Post tres aūt septimanas mulier dimissa puella latenter cū viro suo aufugit.Qō cū sancte elisa.nūciatum fuisset in oīonē se dedit.z vir z mulier vltra progredi non valentes ad ipam coacti redierūt.ab ea veniam postulātes.Quos vt iustum erat de ingratitudine redarguens eis puellam nutriendam tradidit. z de necessarijs eis ꝓuidit. R Appropinquante vo tempe quo dn̄s dilectam suam de mūdi ergastulo vocare dispouit vt q̄ contemperat regnū mortalitū regnū perciperet angeloꝝ.xp̄s sibi apparuit dī. Veni dilecta mea in prepata tibi eterna tabernacula. Dum igit febre correpta decūberet. z ad pietem faciē vsaz teneret.audita est a circūstantibus dulcissimā ꝓmere melodiā.Que cū ab vna ancillaꝝ q̄dā hoc esset percūcrata fuisset. Illa rūdit.Auicula q̄dam inter me et parietem se ponēs tam suauiter cecinit. q̄ me ad canendū similiter ꝓuocauit. In ipa aūt sui egritudine semper hylaris extitit.z nūc̄ ab oīone cessauit. Vltima vo die añ eius transitū dixit eis.Quid acturi essetis si diabolus ad vos ueniret. Post paululū vo alta voce quasi diabolū licentians. fuge tribus vicibus exclamauit.deinō dixit.Ecce appropinq̄t nox in q̄ xp̄s nasci voluit et in psepio requieuit. Appropinquante vo hora sui transit⁹ ait. Iam tp̄s instat in quo oipotēs de⁹ eos q̄ amici sui sunt ad celestes nuptias euocauit. Post paululū vo anno dn̄i. M. ccxxvj.ad extremā horā veniēs dormiuit i pace. Licet aūt eius venerabile corpus inhumatum quatuor diebus iacuerit. nullus tamē fetor ex eo ꝓdibat.ꝫ quidam odor aromaticus cūctos reficiēs exalabat.Tūc autem vise sunt auicule multe sup cacumē ecclesie cōgregate quas nūq̄ aliq̄s ꝓius viderat.q̄ tā suauli modulatione cantabant.z tanta varietate modos cantandi formabant vt cūctos in admiratiōez adducerēt.eo q̄ eius exeq̄as quodāmō agere viderētur. Mult⁹ aūt ibi fuit clamor pauperū.mīta deuotio pp̄or.ita vt alij capillos capitis detrūcarent.alij particulas pannoꝝ incuderēt.z hec ꝓ summis reliquijs reſuarēt.Et⁹ aūt corp⁹ in monumēto ē positū qō postmodū redūdare oleo ē reptū. Manifestū ē igit in transitu ei⁹ q̄nte ipa.b.elisa. fuerit sanctitatis.z hoc q̄ ad auicule modulatōnem z demonis expulsionē. Illā em̄ auiculā q̄ inē ipam et parietē se posuit z tamdulcit cecinit q̄ ēt ipaz ad cantādū induxit credimus fuisse ei⁹ āgelū q̄ fuerat ad ei⁹ custodiā deputat⁹. q̄ eidē eknū gaudiū nūciauit. Sicut em̄ reprobis interdū añ suū transitū renelatur eterna sui damnatio ad maiorē sui ꝓfusionē.sic electis iterdū renelat eēna sui saluatio ad maiorē sui ꝓsolationē. Ille aūt cantus quē ipa ꝓtulit fuit imensum gaudiū qō ex tali renelatōne cōcepit. qō q̄dez tamimēsum extitit q̄ i corde totaꝝ capi nō potuit.ꝫ se ꝓ suauitatis vocē manifestauit. Diabol⁹ insup si forte aliq̄ō ius hēat ad scr̄os etiā morientes accedit.Sz qz in.b.elisa.nil iuris habuit.iō turpit licētiat⁹ aufugit. Per ꝟ igit intelligi dat q̄nte fuerit scitatis a q̄ et diabolus krit⁹ fugit.z cui angel⁹ eknū gaudiū nūciauit. Manifestū ē scdo q̄nte fuerit mūdicie z puritatis.z hoc q̄ ad odoris exalatōem. Quia em̄ corp⁹ ei⁹ oīni mūdicia z castitate i vita nituit iō i morte odoris suauitate fragrauit. Manifestū ē tercio q̄nte fuerit excellētie z dignitatis.z ꝟ q̄ ad auiū iubilatōnem. Illas em̄ aues q̄ i cacumie eccie iubilātes z cātātes apparuerūt.credim⁹ fuisse āgelos.q̄ a deo missi fuerūt vt ei⁹ aiam in celū deferrēt.z ei⁹ corpus celestib⁹ iubilatōnib⁹ honorarent. Sic em̄ ad reprobos morientes mītitudo cōuenit demoniū vt eos krorib⁹ cruciēt z eoꝝ aias ad tartara raptāt.sic ad electos decedētes multitudo confluit āgeloꝝ vt eos cōfortēt z eoꝝ aias ad celestia regna ꝓducāt. Manifestū est q̄rto q̄nte fuerit mie z pietatis. et hoc quo ad olei emanationē.De ei⁹ em̄ corpe oleū emanauit quia in vita misc̄ie operibus tota redundauit. ꝟ q̄ntis pietatis visceribus ei⁹ nūc affluit spirit⁹ cui⁹ ꝓfundi oleo inuētū ē i puluere iacēs cor-

pius. Manifestū ē q̄nto q̄nte sit apūd deum ptātis ⁊ meriti. ⁊ hoc multiplici miraculoꝝ opatione. Postq̄ enī de corpe trāsijt deus eaz mltiplici miraculoꝝ gl̄ia illustrauit. q̄z quedā inferius sunt posita. multa vo breuitatis grā itermissa. ¶ In ptib⁹ siq̄dē saxonie i mōasterio q̄dam bildeñ. dioce. monach⁹ q̄dam ordinis cister. heinricus noie. tāta fuit infirmitate depssus. ⁊ g̃uib⁹ doloꝝib⁹ circūdatus vt oēs ad cōpassionē induceret. ⁊ clamoꝝibus inq̄etaret. Quadā igit nocte apparuit sibi q̄dam venerabilis dña vestib⁹ albis amicta q̄ eū admonuit. vt si sanitatē recipe cupet. b. Elisabeth se devoueret. Seq̄nti nocte silr̄ pſuadēs apparuit. Ille aūt cū abbas ⁊ p̄ior deessent de psilio supioris votū emisit. Tercia nocte eidē apparens signū crucis sup eū edidit. ⁊ ille continuo sanitatē recepit. Cū autē abbas ⁊ p̄ior redeūtes hec audissent mirari q̄dem de eius sanitate ceperūt. ſ̄ de voti adimpletōe plurimuz dubitarunt. cū nulli monacho liceat aliq̄ vota emittere. nec se ad talia obligare. Adiecit quoq̄ p̄or mōachos sepe ad hmōi illicita sub specie boni demonū apparitōne deludi. ⁊ iō esset illi monacho consulēdū vt mentē suā instabilem cōfessione firmaret. Seq̄nti igit nocte eadem pſona q̄ pus sibi apparēs dixit. Infirm⁹ sp eris donec ipleas q̄ vouisti. Stati q̄ eadez infirmitas ip̄m arripuit. ⁊ eisdē doloꝝib⁹ torq̄ri cepit. Q̄ cū abbas audisset ip̄m statim licē ciauit. ⁊ cerā p imagine faciēda dari p̄cepit. Qui mox sanitate recepta votū suū adimplere studuit. ⁊ illius ifirmitatis nihil postmodū passus fuit. Puella q̄daz noie benigna magūtiñ. dioce. cū ab ancilla potuz petisset. illa cōmota potum porrexit dicens. Accipe ⁊ dia bolū bibe. Visumq̄ ē puelle vt ardens ticio p eius gutt̄ descēderet. adeo vt se in collo pati clamaret. Continuo igitur venter eius instar vtris intumuit. ⁊ q̄ddā in ei⁹ vētre p singl̄a mēbza discurrere visum ē. Illa vo gemit⁹ misera biles facies ⁊ voces insanas emittēs obsessa a demone fore credebat. In statu vo tali p bienniū māsit. deducta igitur ad tumulū. s. elisa. ⁊ ibidem p ea voto emisso dum sup tumbā posita fuisset. velut exanimis ibidem apparuit. ſ̄ dū modicū panis ad manducandū ⁊ aquam bñdictam ad bibendū sup eandē tumbā eidez obtulissent mox cūctis stupētib⁹ ⁊ mirantib⁹ sanata surrexit. Vir q̄dā de dioc. traiectenſ gedericus noie. cū in vna manu ꝑtus ei⁹ vsuz penitus amisisset. ⁊ sepulcrum. b. elisa. bis visitans curatōem mīme recepisset. tercio illuc cū vxore sua cū mlta devotōe accessit. Quo dum tenderet senē q̄ndam reuerendi aspectus habuit obuiū. q̄ ab eo salutatus. ⁊ vñ veniſſet req̄ siuit. dixit se de marburck vbi corpus. s. elisa. recēsci venire vbi deus multa miracula opat. Cū aūt vir suā infirmitatē exposuisset eidez ille manu eleuata euz bñdixit dī. Securus pge. q̄ sanitatē recipies. dūmō manū infirmam ad caput sepulcri in q̄dā fouea ibi facta sub lapide miseris. Quā quāto ꝓfundius immiseris. tanto citi⁹ sanitatē obtinebis. Tūc aūt. s. Nicolaū in memoria habeas q̄. s. elisa. tanq̄ comes ⁊ socius in suis miraculis coopat ibidē. Adiecit etiā stultos eē q̄ ꝓlectis oblatōnibus statim discedūt cū sanctis placeat vt cū pseuerātia eoꝝ suffragia postulentur. Moxq̄ senex ab eis disparuit. nec vltra ip̄m videre potuer̄t Sup q̄ p̄imū admirati pgebāt plene sanitatē recupande fiduciā obtinentes. Vir igit iuxta senis cōsiliū manum sub lapide monumenti posuit. ⁊ ip̄am cōtinuo retraxit oīno sanatam

Quidā de dioc. coloniēſi Hermann⁹ noie. dū in carcere a iudice teneret. ad deū se totalit cōtulit. ⁊. b. elisa. ⁊ magistrū conradū in sui ad iuoꝝiū devotōe q̄ poterat inuocabat. Seq̄nti aūt nocte ābo insil cū mlto lumīe sibi apparuerūt. mltipl̄r eū cōsolantes. Tādē smia i eū data suspēdit. ⁊ ad spaciū vni⁹ miliaris theutunici in patibulo detinet. Judex aūt p̄cessit parētibus vt ip̄m deponerēt ⁊ in tumlo sepelirent. Preparata igit fouea cū esset depositus p̄. ⁊ patruus ceperūt p mortuo. b. elisa. patrocinia invocare. Et ecce mirātib⁹ ⁊ stupentib⁹ vniuersis q̄ fuerat mortu⁹ surrexit viu⁹. Scolaris q̄dā de dioce. magūt. Quitard⁹ noie. dū piscationi min⁹ cautus insisteret i flumē lapsus cecidit. Magno āt tp̄is spacio interiecto. dū ei⁹ corp⁹ esset extractū. adeo sine sensu ⁊ motu rigidū ē reptū. q̄ nullo i eo signo vite inuento. vere mortu⁹ ab oib⁹ ē iudicatus. Tūc. b. elisa. implorant merita. ⁊ cunctis videntibus ⁊ admirātib⁹ sibi restituit salus ⁊ vita. ¶ Juuenis q̄dam tres annos ⁊ dimidiū habens de dioce. magūtiñ. bugolin⁹ noie. dū spūm emisisset ⁊ corpus ei⁹ p spaciū quatuoꝝ miliarioꝝ theutunicoꝝ rigidum ⁊ exanime tacuisset mater ad inuocandā sanctā elisa. tota devotione se contulit ⁊ puerū viuū ⁊ sanū recepit. Puer q̄dam q̄tuoꝝ annoꝝ dū in puteū cecidisset. casu q̄dam veniēs aquā haurire aīaduertit puerū submersum intus iacere. Quē postq̄ cum difficultate extraxit. ip̄m mortuuz deph̄endit. Cui⁹ q̄dē mort̄ erāt indicia. tp̄is diuturnitas corpis rigiditas. oris ⁊ oculoꝝ horribilis aptio denūtio cutis. ventris inflatio. ⁊ oīmoda sensus ⁊ motus p̄uatio. Pro ipo igit suscitando ad. b. elisabeth votum emittit. ⁊ continuo vite pristine restauratur. Quedā etiā puella i flumine submersa dū fuisset extracta beate elisa-

beth meritis ꝓtin⁹ est vite restituta. Vir q̄dam noie Fridericus de dioce. magūti. i arte natādi valde peritus. dū sein q̄dā aq̄ balnearet ⁊ pauperem q̄ndā p btām elisabeth illuminatū ueridens in eius facie aquā ꝓrēptibiliter spargeret. ille ꝓuocatus dixit. Dña illa sancta que mihi gr̄az p̄stitit. de te me vindicet. ita vt hinc non exeas nisi mortuus ⁊ submersus. Ille autem ipcatione pauperis parui pēdens ⁊ in aquā lasciue se immittēs. virib⁹ penitus destituitur se iuuare non potuit. ꝫ i ꝓfundū q̄si lapis descēdit. P⁹ mltū vo tpis req̄sit⁹. de aq̄ mortu⁹ ē delatus. Cūq magn⁹ planct⁹ fieret super eū q̄dā ei⁹ ꝓpinq̄ ceperūt p eo ad. b. elisabeth vo tū facere. ⁊ ei⁹ suffragia deuotissime implorare. Statimq igit in eū spūs redijt. ⁊ viuus ⁊ sanus surrexit. Quidā noie iobes ō dioc. magunt. cū q̄dā fure innocēter depheūsus ⁊ suspēdio cū ipo adiudicatus cunctos rogauit. vt. b. elisabeth orarēt q ꝑm merita sua iuuaret. Cuz ergo eēt suspēsus. audiuit vocē sup se dicentē. Confide in. s. elisabeth fiduciā habe. ⁊ liberaberis. Statimq alio remanente ipo fune fracto de loco alto grauissime cecidit. nullam tū lesionem incurrit. lz noua q̄ indutus erat camisia rūpet. Qui exhilaratus ait. scta Elisabeth tu me liberasti. ⁊ in stratū molle me cadē fecisti. cū em̄ aliq̄ dicerent ipm iterū suspēdēdū iudex ait. Quē de⁹ libauit. denuo suspēdi ñ ꝓmittā.

Cōuersus q̄dā fuit i q̄dā monasterio dioce. magūt. volemar⁹ noie admoduz religiosus. q̄ carnē suā sic afflixit vt circa annos. xx. loricaz ad carnē portaret. ⁊ inē lapides ⁊ ligna faceret Hui⁹ manū dū i molendino esset lapis molaris casu apprehēsam sic cōtriuit vt carnem ab vtraq̄ pte auelleret. ossa ⁊ neruos ꝓtereret ita vt in q̄dā mortario ꝓtrita q̄dammō videretur Qui tanto doloris aculeo vrgebat. vt rogaret q̄ man⁹ sibi ꝑcideret. Cū igit. b. elisabeth crebro in sui auxiliū inuocaret. q̄ etiā i vita sua sibi familiaris extiterat. q̄daz nocte sibi appuit di. Vis sanus fieri. Qui cū rñderet. libēt. illa manū apprehēdens. neruos sanauit. ossa inte grauit. ⁊ carnē ab vtraq̄ pte restituit ⁊ pristine sanitati donauit. Mane aūt facto pfecte sanatū se repperit. ⁊ tori q̄uētui ipam manū cūctis stupētib⁹ sanatā oñdit. N Quidā puer q̄n quēnis Discret⁹ noie magūt. dioce. cū cec⁹natus esset. meritis. b. elisa. lumē recepit. Pellis siq̄dem integra sine pilis palpebraruz vel aliq̄ pellis diuisione oculis supinducta fuerat adō vt totalr oculos tegeret. nec sbe oculoz vllum indiciū appareret. Mr̄ igit ei⁹ ad sepulcrū. b. elisabeth ipm ducens de ēra sepulcri ocłos ei⁹ linuit. ⁊ sup eum. b. elisa. merita inuocauit. Et ecce pellis integra p mediū scindit. ⁊ eius oculi

quissimi turbulēti ⁊ sanguinolēti vidēt. Sicq̄ puer. b. elisa. meritis suffragāntib⁹ visus bñficio est potitus. Puella q̄dā eiusdē dioc. beatrix noie cū diu magnis ⁊ diuersis infirmitatibus fuisset molestata. tādē gibbo i dorso ⁊ struma i pectore excrescētib⁹ sic ē toto corpe incuruata. vt nulla se rōne erigeret. ꝫ manib⁹ sup genua positis corpus suū talit sustentaret. Cum igit mr̄ in q̄dā sporta eā ad tumulū. s. elisa. deportasset. ⁊ p. x. dies cōmorātes ibidē nullum potuissent sanitatis remedium inuenire. irata mr̄ eius ꝟ. b. elisa. murmurauit di. Dibus bñficia ipendis. ⁊ me miserā nō exaudis. Reuertēs igit oēs q̄s potero a visitatōne tui auertere ꝓcurabo. Cū igit irata recederet. ⁊ tā millia re ⁊ dimidiū pegisset. ⁊ ei⁹ filia doloribus cruciata lugeret. tandē ipa puella obdormiens. vidit q̄ndam pulcerrimā dñam cū facie refulgēti. q̄ corp⁹ eius i dorso ⁊ pectore liniēs dixit ei Surge ⁊ ambula. Euigilans puella. ⁊ se ab oī deformitate ⁊ curuitate penitus sanatam inueniēs. visionē matri retulit. ⁊ gaudiū ⁊ leticiam generauit. Redeūtes igit ad sepulcrū. s. elisa. deo ⁊ sibi gr̄as egerūt. ⁊ ibidē sportā in q̄ puella portata fuerat dimiserūt. Mulier q̄dā gertrudis nomie eiusdē dioces. p multos annos vtroq̄ crure cōtracta ⁊ toto corpe curua i somnis admonet. vt ad. s. Nicolaū ꝓficiscēs eius debeat merita implorare. Que ad q̄ndā eccle siā. s. nicolai portari se fecit. ⁊ in vno crure sanitatē inuenit. Tandē ad sepulcr̄. b. elisa. pdicta ⁊ sup eius tumulū posita grauissimis doloribus stimulata ⁊ velut amens effecta. sana ⁊ incolumis exurrexit. Mulier q̄dam scintrudis noie eiusdē dioce. cū p annū integrum penitus ceca mansisset ⁊ alioz sp auxilio ducer et. ad rogandā. s. elisa. tota deuotione se cōtulit ⁊ amissum lumē recepit. Vir q̄dam henricus magū. dioce. cū lumine oculoz penitus esset priuatus. sepulcrū. s. elisa. visitans plene curatōnis bñficiū reportauit. Postmodū vo idē vir fluxu sanguinis adeo est grauatus. vt moriturus a familia crederet. Acceptēs vo de terra sepulcri. s. elisa. ⁊ ipam conficiens aq̄ cōmiscuit. ⁊ bibens plenā sanitatē recepit Puella q̄dam methildis noie treuereñ. dioce. duz visu ⁊ auditu priuata esset. ⁊ loquēdi ⁊ ambulandi potentiam amisisset. pr̄ suus ⁊ mr̄ ad. b. elisabeth eā deuouerunt. ⁊ pfecte sanatā. dei ⁊ elisa. laudantes magnalia receperūt. Mulier q̄dam nomine belibingis treuereñ. dioc. cū p annū ceca penitus extitisset ⁊ p sua curatōe beate elisa. merita inuocasset ad tumulū eius duci se facies vnius oculi lumē recepit. Que ad ꝓpria reuersa in alio grauit toq̄ri se sensit. Cū vo iterū ei⁹ merita iploraſſet appuit ei di.

Accedēs ad altare fac cū corpali tuos oculos ventilari. & sic recipies sanitatē. q̄ cū iussa cōplesset sanitatē recepit. Vir q̄dā theodoric⁹ noīe magūti. diocesī genib⁹ & crurib⁹ diu grauissime infirmatus ita vt nō posset pgere nisi ab alijs portaret votū fecit q̄ sepulcr. s. eliza. cū oblatōnib⁹ visitaret. & cū locus ei⁹ a tumulo tantū p. x. miliaria distaret. vix in octo diebus potuit peuenire. Cū vo ibidē p. iiii. septimanas mansisset & nullū remediū impetrasset domū redibat. Cūq̄ in loco q̄dam inxta aliū infirmū decūbens q̄esceret. vidit in somnis q̄ndaz ad se venientē & aqua totalit̄ pfundentē. Qui euigilās ꝯ sociū iratus ait. Quare me aq̄ totaliter pfudisti. Qui ait. Ego te non pfudi. ꝛ credo q̄ illa pfusio erit tibi causa salutis. Ille igit surgēs. & se sanatū totaliter inueniens. baculos sup humer⁹ posuit. & ad tumulū. s. elisabeth rediens & grās agēs. letus ad ꝓpria remeauit. clxiiij. A

De sancta Cecilia.

Cecilia quasi celi lilia. vel cecis via. vel a celo & lya. vl̄ cecilia q̄si cecitate carēs. Vel dī a celo & leos q̄ē ppl's. Fuit em̄ celeste lilīū p vginitatis pudorē. Vl̄ dī lilīū. q. hūit cādorē mūdicie. virorē ꝓscie. odorē bone fame. Fuit & cecis via p exempli informatōem. celū p fugē contēplationē. lya p assiduā opatōem. Vel dī celuz q. sicut dicit Isid. celū pbivolubile rotundū & ardens esse dixerūt. sic & ipa fuit volubilis per opationē sollicitā. rotunda p ꝑseuerantiam ardens p caritatem succensam. Fuit etiam cecitate carēs p sapie splendorē. Fuit & celū ppl'i. q. i ipa tanq̄ i celo spūali ppl's ad imitādū iturr solē lunā & stellas. i. sapie pspicacitatez. fidei magnanimitatē. & vtutū varietatem. B

Cecilia vgo pclarissima ex nobili roma
c no⁹ genere exorta. & ab ipis cunabulis in fide xp̄i nutrita. absq̄ditū semp euāgeliū xp̄i gerebat in pectore & nō diebus neq̄ noctibus a colloquijs diuinis & oratōne cessabat. suāq̄ virginitatem cōseruari a dño exorabat. Cū aūt cuidā inuenī nomīe valeriano desponsata fuisset & dies nuptiar⁹ instituta esset. illa sb̄tus ad carnē cilicio erat induta & desup deauratis vestibus tegebat. Et cātantibus organis illa i corde soli dño decantabat dī. Fiat dñe cor meū & corpus meū immacl'atū vt non cōfundar. Et biduanis ac triduanis ieiunijs oras cōmendabat dño q̄ timebat. Venit aūt nox in q̄ suscepit vna cū spōso suo cubiculi secreta silentia. & ita eu⁹ alloq̄tur. O dulcissime atq̄ amātissime inuenis. ē misteriū q̄ tibi cōfitear. si mō tu iuratus asseras tota te illud observantia custodire. Jurat valerianus se illud nulla necessitate detegē. nulla ꝓdere rōe. Tūc illa ait. Angelū dei hēo amatorē. q̄ nimio zelo custodit corp⁹ meū. Hic si leuit senserit q̄ tu me polluto amore ꝓtingas. statim feriet te & amittes florē tue gratissime iuuētutis. Si aūt cognouerit q̄ me sincero amore diligas ita q̄z diliget te sic̄ me & oñdet tibi gl'iam suā. tūc valerian⁹ nutu dei correct⁹ ait. si vis vt credā tibi ipm̄ āgelū mihi oñde. & si vere ꝓbauero q̄ angel⁹ sit factā q̄ hortarz. si aūt virū alīū diligis. te & illū gladio feriā. Cui cecilia di. Si i deū verū credideris & te baptisari ꝓmiseris ipm̄ videre valebis. Vade igit in terciū miliariū ab vrbe via q̄ apia nūcupatur & paupib⁹ q̄s illic inuenies dices. Cecilia me misit ad vos vt ostendatis scīm senē vrbanū q̄m̄ ad ipum habeo secreta mandata q̄ perferā. Hunc dū tu videris indica ei oia ꝟba mea. & postq̄ ab eo purificatus fueris & redieris angelū ipm̄ videbis. Tūc valerian⁹ prexit. & fm̄ signa q̄ acceperat scīm vrbanū ep̄m intra sepulcra martyr⁹ latitantez inuenit. Cūq̄ ei omnia ꝟba cecilie dixisset. ille manus ad celū pādens cum lacrimis ait. Domine ihu xp̄e seminator castī cōsilij suscipe seminū fructus q̄ in cecilia seminasti. Dñe ihu xp̄e pastor bone cecilia famula tua q̄si apis tibi argumētosa deseruit. Nā sponsum quē q̄si leonē ferocē accepit. ad te q̄si agnū māsuetissimū destinauit. Et ecce sb̄ito apparuit senex q̄dā niueis vestibus indutus tenēs libr⁹ aureis literis scriptū. Quē vidēs valerian⁹ p nimio timore q̄si mortu⁹ cecidit & a sene leuatus sic legit. Un⁹ de⁹. vna fides. vnū baptma. un⁹ de⁹ & p̄ oim q̄ sup oēs & p oia & in oib⁹ nob. Cunq̄ hec legisset dixit ei senior. Credis ita ec̄. an adhuc dubitas. Tūc exclamauit dī. Nō est aliud q̄ verius credi possit sub celo. statimq̄ illo disparente valerian⁹ a sancto vrbano baptisma suscepit. & rediēs cecilīā cū angelo loquentē in cubicl'o inuenit. Angelus aūt duas coronas exosis & lilijs i manu hēbat. & vnā cecilie & alterā valeriano tradidit dī. Istas coronas immaculato corde & mōdo corpe custodite. q. de paradiso dei eas ad vos attuli. nec vnq̄ marcescent. nec odorē amittent. nec ab alijs nisi q̄bus castitas placuerit videri poterūt. tu aūt valeriane q. vtili ꝓsilio credidisti. pete q̄cūq̄ volueris & cōseqūris. Cui valerian⁹. nihil mihi in hac vita extitit dulcius q̄ vnicus fris mei affectus. Peto igit vt & vitatē ipe mecū agnoscat. cui angel⁹. Placet dño petitio tua. & ābo cū palma martyrij ad dñm veniet. C Post h̄ igressus tyburci⁹ fr̄ valerianī cū nimiū rosar⁹ sensisset odorē dixit. Miror h̄ tpe rose⁹ h̄ odor & lilior⁹ vī respiret. Nam si ipas rosas vel lilia i manib⁹

meis tenerē. nec sic poterāt odoramenta tāte mihi suauitatis infundere. Cōfiteor vobis ita sum refect⁹ vt putē me totū subito imutatum Cui valerian⁹. Coronas habem⁹ qs tui oculi videre nō ꝓualēt. Floreo colore ⁊ niueo candore vnantes. ⁊ sicut me inꝑpellāte odorē sensisti. sic ⁊ si crediderīs videre valebis. Cui tyburti⁹. In somnis hoc audio. an inuitate ista loq̄ris valeriane. Cui valerian⁹. In somnis vsq; mō fuim⁹. ꝯ iā nūc i veritate manem⁹. Ad quē tyburci⁹. Nō hoc nosti. Et valerian⁹. An gel⁹ dñi me docuit quē tu videre poteris si tu purificat⁹ fueris. ⁊ oibus idolis abrenūciaueris. Huic miraculo de coronis rosaꝝ ambro. testat in ꝓfatōne sic di. Sctā cecilia celesti dono repleta. vt martyrij palmā assumeret. ipm mundū est cū thalamis execrata. Testis ē valeriani ꝓlugis ⁊ tiburcij ꝓuocata cōfessio. qs dñe angelica manu odoriferis floꝛib⁹ corona sti. Viros vgo duxit ad gl̄iam. mūdus agnouit q̄tum valeat deuotio castitatis. ℔ Amb.

Tūc cecilia euidēter oīdit ei oia idola eē insensibilia ⁊ muta. ita vt tyburci⁹ rīderet ac diceret. q̄ ista nō credit pec⁹ est. Tūc cecilia osculans pectus eius di. Hodie te fateor meuꝛ esse cognatū. Sic em̄ amoꝛ dei frēm tuū mihi conugē fecī. ita te mihi cognatū ꝓtēpt⁹ faciet idoloꝝ. Vade igit cū fratre tuo vt purificationez accipias. ⁊ angelicos vult⁹ videre valeas. Dixitq; tiburcius fri suo. Obsecro te frā vt mihi dicas ad quē me ducturꝰ es. Cui valerian⁹. ad vrbanū epm. Cui tybur. De illo vrbano dicꝫ qui totiēs dānat⁹ est ⁊ adhuc in latebris ꝓmoratur. Hic si inuent⁹ fuerit cremabit. ⁊ nos in illi⁹ flāmis piter inuoluemur. ⁊ dū querimus diuinitatē latentē in celis incurrem⁹ furoꝛē exurentē in terris. Cui cecilia. Si hec sola essꝫ vita iuste hāc ꝑdere timerem⁹. Est aūt alia meliꝛ q̄ nunq; amittit quā nobis dei fili⁹ enarrauit. Oia em̄ q̄ facta sunt fili⁹ ex patre genit⁹ cōdidit. Vniuersa aūt q̄ cōdita sunt ex patre ꝓcedēs spūs animauit. Hic igit fili⁹ dei in mundū ueniēs vbis ⁊ miraculis aliā vitā esse nob mōstrauit. Cui tyburci⁹ Certe vnū deū eē asseris. ⁊ quō nūc tres esse testaris. Rīdit cecilia. Sicut in vna hois sapia sunt tria. s. ingenium memoria ⁊ intellect⁹ sic ⁊ i vna diuinitatis essentia tres ꝓsone esse pñt. Tunc cepit eidē aduētū filij dei ⁊ passione p̄dicare. ⁊ multas congruitates ipius passionis oīdere. Nā iō inqt fili⁹ dei est tent⁹ vt gen⁹ hūanuꝫ dimittat pctō detentū. Bñdict⁹ maledicit vt hō maledictus bñdictionē ꝓsequat. illudi se patit vt hō ab illusione demonū liberet. Spineā coronā accepit in capite vt a nobis sniaꝝ auferat capitalez Fel suscepit amaꝝ. vt sanaret hois dulcez gustuꝫ. Expoliat vt pentū nrōꝝ nuditatē opiat. In ligno suspendit. vt lignū ꝑuaricatōez tollat. Tunc tyburcius fratri suo dixit. Miserere mei ⁊ ꝓduc me ad hoīez dei vt purificationez accipiā. Duct⁹ igit ⁊ purificat⁹ angelos oī sepe videbat. ⁊ oia q̄ postulabat ꝓtinus obtinebat D Valerian⁹ igit ⁊ tyburci⁹ elemosynis insistebāt. ⁊ sctoꝝ corꝑa qs almachi⁹ ꝓfect⁹ occidebat sepulture tradebāt. Quos almachi⁹ ad se vocās. cur ꝑ suis sceleribus dānatos sepeliret inq̄siuit. Cui tyburci⁹ Vtinā illoꝝ serui essem⁹ quos tu dānatos appellas. Qui cōtem pserūt illud qō videt esse ⁊ nō est ⁊ inuenerūt illud qō nō videt eē ⁊ est. Cui ꝓfect⁹. Quidnā est illud. Et tyburci⁹. Qō videt eē ⁊ nō est. est oīne qō in hoc mūdo est. qō hoiem ad nō esse ꝓducit. Qō vo nō videt esse ⁊ est. est vita iusto rū ⁊ pena maloꝝ. Cui ꝓfectus. Non puto q̄ mēte tua loq̄ris. Tūc iubet astare valerianuꝫ dicēs ei. Am̄ non est sani capitis frater tuus. Tu saltē poteris sapienter dare rīsum. Constat plurimū vos errare. qui gaudia respuitis ⁊ oia inimica gaudijs affectatis. Tunc valerianus se vidisse ait. glaciali tpe ociosos iocantes. ⁊ oparios agricolas deridētas. Sz estiuo tpe dum aduenissent gl̄iosi fruct⁹ laboꝝ gaudētib⁹ illis qui putabant vani ceperūt flere q̄ videbant vrbani. Sic ⁊ nos nūc quidē sustinemus ignominiā ⁊ laborē. in futuro aūt recipiemus gl̄iaꝫ ⁊ eternā mercedē. Vos aūt nunc trāsitoriū habetꝫ gaudiū. i futuro aūt inuenietis eternū luctū Cui ꝓfect⁹. Ergo nos inuictissimi ꝓncipes eternū habebim⁹ luctū ⁊ vos ꝓsone vilissime perpetuū possidebitis gaudiū. Cui valerian⁹. Homūciones estis non ꝓncipes. tpe nostro nati cui⁹ morituri. ⁊ do ratione plus oibus reddituri. Dixit aūt ꝓfectus Quid vboꝝ circūitu imoramur. Offerte dijs libamia ⁊ illesi abscedite. Sctī rīderūt. Nos deo vero ātidie sacrificiū exhibem⁹. Quib⁹ ꝓfectus. Nō est nomē eius. Cui valerianus Nomen eius inuenire non poteris. Etiam si pēnis volaueris. Prefect⁹ dixit. Ergo iupiter nomē dei nō est. Cui valerianus. Nomē homicide ⁊ stupratoris ē. Ad quē almachi⁹. Ergo totus mundus errat. ⁊ tu cuꝫ fratre tuo verum deuꝫ nosti. Valerianus respondit. Nos soli nō sumus sed innumerabilis multitudo hanc sanctitatē recepit. Tradunt igitur sancti in custodiā maximi. Quibus ille ait. O iuuentutis flos purpure⁹. O germanus fraternitatis affectus. quō ad mortē quasi ad epulas festinatis. Cui valerianus ait. q̄ si crediturus se ꝓmitteret. gl̄iam aiaruꝫ eoꝝ post mortē videret. Et maximus. fulminibus igneis ꝓsumar. si non illum solum deum ꝓfitear quē adoratꝫ

si contingat qđ dicitis. Ipse igit maximus et ois ei⁹ familia ac vniuersi carnifices crediderũt.ꝛ ab vrbano qui illuc occulte venit baptisma suscepert. ℰ Igit diꝛ auroꝛa nocti finem daret.Cecilia exclamauit dicẽs.Eya milites xp̃i abijcite opa tenebꝛaruꝫ ꝛ induimini arma lucis.Quarto igit miliario ab vrbe sancti ad statuã iouis ducunt. Et dum sacrificare nollent pariter decollant. Tunc maxim⁹ cuꝫ iuramento asseruit se in hoꝛa passionis eoꝛuꝫ angelos vidisse fulgentes ꝛ alas eoꝝ q̃si virgines de thalamo exeũtes. quas in gremio suo in celuꝫ angeli detulerũt. Almachi⁹ ꝟo audiens maximũ xpianuꝫ effectũ.eũ plũbatis tãdiu cedi fecit.quousq; spũm excussit.Cui⁹coꝛpus.s. Cecilia iuxta valerianũ ꝛ tyburciũ sepeliuit.Tunc almachi⁹ facultates amboꝝ cepit inquirere.ꝛ ceciliam tanq; valeriani ꝓiugẽ coꝛã se fecit astare. Jussitq; vt ydolis immolaret.aut sententiã moꝛtis incurreret. Cuꝫ autẽ ad hoc ab apparitoꝛib⁹ vrgeret.ꝛ illi vehemẽter flerẽt eo q puella tã decoꝛa ꝛ nobilis vltro se moꝛti traderet.dixit ad eos. Hoc boni iuuenes non est iuuentutẽ ꝓdere. ꝫ mutare. dare lutum ꝛ accipe aurum. dare vile habitaculuꝫ ꝛ accipere pꝛecioſum. dare bꝛeuẽ angulũ ꝛ accipe foꝛuꝫ plucidũ. Si quis ꝑ nũmo solidos daret.nõne velocius festinaretis. De⁹ aũt qđ accepit simplũ reddet centuplũ. Creditis his que dico. Et illi. Credim⁹ xp̃m verũ esse deuꝫ qui talem possidet famulã. Vocato igit vꝛbano epo quadringẽti ꝛ amplius baptisati sunt Tunc almachi⁹ sanctã ceciliã ad se vocãs ait. Cuius cõditionis es. Et illa. Ingenua sum ꝛ nobilis. Cui almachi⁹. Ego te de religione interrogo. Et cecilia. Interrogatio tua stultum sumit initium.q̃ duas rõsiones vna putat inq̃ sitione ꝓcludi. Cui almachi⁹. Nõ tibi tanta ꝑ sumptio rũdendi. At illa. De ꝓscia bona ꝛ fide nõ ficta. Cui almachi⁹. Ignoꝛas cui⁹ ptãtis sim. Et illa. Ptãs vestra est q̃si vter vẽto repletus.quẽ si acus purpugerit. ois ꝓtinus riguꝛ molescit.ꝛ q̃quid in se rigidũ hꝫ cernit incurnatur. Cui almachi⁹ Ab iniurijs cepisti ꝛ in iniurijs pseueras. Cecilia rñdit. Iniuria nõ dꝫ nisi qđ verbis fallẽtibus irrogat. Vnđ aut iniuriã doce si falsa locuta suꝫ. aut teip̃m coꝛripe calũniam inferentẽ. Sed nos sciẽtes sanctũ dei nomẽ oĩno negare non possumus. Melí⁹ est em̃ feliciter moꝛi q̃ infeliciter viuere. Cui almachi⁹. Vt quid cũ tanta supbia loqueris. Et illa Non est supbia sed ꝓstãtia. Cui almachi⁹ Infelix ignoꝛas qꝛ vituperandi moꝛtificandi mihi est tradita ptãs. Et illa. Contra veritatẽ publicã ꝓbo te nũc esse mentitũ. Vi tam em̃ viuentibus tollere potes.moꝛtuis autem dare nõ potes. Es igitur miniſter moꝛtis nõ vite. Cui almachius. Jam depone amentiã ꝛ sacrifica dijs. Cui cecilia. Nescio vbi oculos amiseris. Nam quos tu deos dicis.oĩes saxa esse videm⁹. Mitte igit manũ ꝛ tangendo disce qđ oculis nõ vales videre. Tunc iratus almachius iussit eam ad domũ suã reduci.ibiq; tota diem nocte iussit eã in bulliẽte baneo ꝓcremari. Que q̃si in loco frigido mansit nec modicũ saltez sudoꝛis pꝛsensit. Qđ cũ audisset almachi⁹ iussit eã in ipo balneo decollari. Quẽ spiculatoꝛ tribus ictib⁹ in collo pcussit. ꝫ tñ caput eius amputare nõ potuit. Et qꝛ decretũ erat ne quartã pcussionẽ decollãdus ac ciperet eã feminiuã cruent⁹ carnifex dereliq̃t Per triduũ aũt supuiuẽs. oĩa que habebat pauꝑibus tradidit.ꝛ oẽs quos ad fidẽ cõuerterat vrbano epo cõmendauit dñi. Triduanas mihi inducias postulaui. vt hos tue btitudini cõmendarẽ ꝛ hanc domũ meã in ecclesiã consecrares. Sanct⁹ aũt vban⁹ coꝛpus ei⁹ inter epos sepeliuit.ꝛ domũ suam in eccliam vt rogauerat cõsecrauit. Passa est aũt circa annos dñi.ccxxiij.tpe alexandri impatoꝛis. Alibi autez legit qđ passa sit tpe marci aurelij qui imperauit circa annos dñi.ccxx.

clxv. A

De sancto Clemente.

Lemens dicit a cle

c os qđ est glia ꝛ mẽs quasi gloꝛiosa mens. Habuit em̃ gloꝛiosam mentez. sez purgataz ab omni soꝛde. ornatam oĩ virtute ꝛ decoꝛatam nunc oĩ felicitate. Que felicitas cõsistit in hoc sicut dicit Aug. in libꝛo de trini.qꝛ ibi esse nostrũ non habebit moꝛtez nosse nostꝝ nõ habebit eꝛꝛoꝛẽ. amare nostruꝫ non habebit offensionez. Vel dꝫ a clementia. quia clemens si misericoꝛs valde fuit. Vel si cut dꝫ in glosario clemẽs dꝫ dulcis.iust⁹. maturus.pius. Justus in actione.dulcis in ꝓmone.maturus in cõuersatiõe.pius in intentõe. Eius vitã ipe in suo itinerario inseruit maxime vsq; ad illum locum in quo qualiter beato Petro in pontificatu successit ostenditur. Cetera ex eius gestis que cõmuniter habent sumuntur. B

Lemens eps ex nobili romanoꝝ ꝓsapia oꝛtus est. Pater ei⁹ Faustinian⁹ c mater vꝺ ei⁹ macidiana nũcupata est. Habuit duos fratres.quoꝝvnus Faustinus alter Faustus dicebat.Cunq; macidiana mater eius mira coꝛpis pulcritudine polleret frater viri sui libidinoso amoꝛe in eam vehementer exarsit.Cum aũt eaz quotidie molestaret. ꝛ ipsa sibi nullatenus assentire vellet. vtroq;

suo hoc renelare timeret. ne iter duos fratres inimicicias suscitarz cogitauit p aliqō temp⁹ se a patria absentare. donec illicitus amor cō-quiesceret. quē aspectus sue pñtie inflāmaret. Vt aūt hoc a viro suo obtinere valeret somnium callide confinxit. qō in hunc modū viro suo retulit dicens Ecce quidā mihi p visuz astitit. mihi pcipiens vt confestim cuz duob⁹ geminis. s. Faustino z Fausto ex vrbe discederem z tādiu abessez donec ipe mihi redituz imparet. Quod si non facerē simul cuz omnibus liberis interirem. Quod vir audiens vehementer expauit ac vxorem cū duobus liberis z familia multa athenas misit. vt z ibi maneret z filios faceret erudiri. Minorem autez filium. s. Clementē cum esset annox quincz sibi pater in solatium retinuit. Cum aūt mater cum filijs nauigaret. nocte quadā nauis naufragium ptulit z mater sine filijs a fluctib⁹ eiecta sup quoddā saxum euasit. Que duos natos pisse considerās pre nimio dolore in marz fundum se pcipitasset nisi quia saltē eox cadauera se repturam sperabat. At vo vbi nec vinos nec mortuos se repire posse cognouit. clamores z vlulatus maximos dabat. man⁹ suas morsibus lacerabat. nec vllam cōsolatiōez ab aliq recipevolebat. Cunctz multe mulieres astarent. que sua infortunia eidem narrarent. z illa ex hoc cōsolationē nō recipet. affuit quedā mulier inter ceteras que virū suū adolescētem z nautā in mari pisse asseruit. ob hoc sui a more postmodum nubere recusauit. Recepta igitur qualicunctz cōsolatiōe apud ipam manebat z quotidianū victum suis manib⁹ acq-rebat. Sed non multū post man⁹ eius qs crebris morsib⁹ laceranerat. sine sensu z mortue adeo sunt effecte. vt cū ipsis nullatenus opari posset. Illa aūt que eā suscepat palisum incurrit z de lecto surgere nō valebat. Sicz macidiana mendicare cōpellitur. z ipa cuz hospita ex bis q inuenire poterat pascebat. Cōpleto igit anno q macidiana cū liberis discessit e patria misit athenas nūcios vir ei⁹ vt ipos req-rerent z quid agerēt intimarēt. Sz illi q missi fuerant nullaten⁹ redierūt. Denicz cuz alios misisset. z illi reuertētes se nullū inde vestigium repisse narrarēt. Clementē filiū suuz sub tutoribus dereliqt. z ipe ad qrendū vxorē cuz filijs nauē pscendit. z minime redijt. Viginti igit annis clemēs orbat⁹ stetit nec ō pre vl ma tre vl de fratrib⁹ aliqō indiciū inuēire potuit. Ipe aūt clemēs studio lrax se ptulit z summū phie apicē apphendit. Desiderabat aūt vehemēt z studiose qrebat qliter sibi aie imortalitas pstaderi posset. Ob hoc phox scolas sp adibat. z si quidē q imortalis eēt obtinebatur gaudebat. si qs vo q mortalis eēt cōcludebat tristis discedebat. ¶ Denicz cū barnabas romā venisset z fidē xpi pdicaret. phi euz tancz insanū z amentē deridebāt. Vñ z quidaz q fm qsdaz fuit clemēs phs q eū p sicut alij deridebat z ei⁹ pdicatōez contēnebat. talē qōem p derisu barnabe fecit di. Cū culex aial sit exiguū. qd est q sex pedes hz. z insup alas possidet. Elephas aūt cū sit imane animal nec alas possidet. z tm qtuor pedes hz. Cui barnabas. Stulte tue qstioni rndere p facile posset. si veritatis cā discēde qrere vidēris. Sed nunc de creaturis vobis dicere aliquid absurdū ē. cuz a vobis creatura pditor ignorek. Quia eniz creatorē nō cognoscitis iustū est. vt in creaturis erretis. Hoc verbū cordi clemētis phi valde inhesit. ita q fidē xpi instruct⁹ a barnaba recepit. z in iudeā ad petrū postmodū pperauit Quē ille de fide xpi instruxit. z aie imortalitatez euidenter edocuit. Eo tpe simon magus duos discipulos habebat. s. aquilā z nicetā. q eius fallacias cognoscētes eū reliquerūt z ad petrū pfugerūt z ei⁹ discipuli sunt effecti. Cū aūt petr⁹ clementez de sua interrogasset pgenie ille qd matri z fribus z pri accident p ordinē enarrauit. addēs q credebat q mr cū fratrib⁹ in mari pissent. pater vo aut mero aut sibr naufragio interijsset. Nō audiēs petr⁹ lacrimas cōtinere nō potuit. Quadaz aūt vice petr⁹ cū discipulis suis antaradū z inde ad insulā p sex miliaria distantem in q macidiana mak clemētis morabak venit. vbi quedā colūne vitree mire magnitudinis erāt. Quas cuz petr⁹ cū ceteris mirarek. vidēs ipam mendicātez cur non potius suis manib⁹ oparek increpauit. Que rndit. Speciem tantuz dñe habeo manuuz que mels sic sunt debilitate morsib⁹ vt oino sint insensibiles effecte. Atcz vtinā me in mare pcipitasset vt vltra nō viuerē. Cui petrus. Quid est qō loqueris. Nescis qz aie eoruz qui se interimūt grauiter puniunk. Cui illa. Vtinā hoc mihi certū fieret q aie p⁹ mortez viuāt liberer em melpam occiderē. vt saltē vna hora dulces meos natos videē possez. Cūcz petr⁹ ab ea causam tāte tristicie interrogasset. z illa ei ordinē geste rei narrasset. ait petr⁹. Est quidā adolescēs apud nos nomie clemēs qui hec que refers matri z fratribus asserit accidisse. Nō illa audiens. nimio stupore pcussa corruit. Cunctz ad semetipam rediisset cum lacrimis ait. Ego sum adolescētis mater. Et p cidens ad pedes petri rogare eum cepit. vt sibi filium suum festinanter ostendere dignaretur. Cui petrus. Cum adolescentem videris. paululum dissimula quousqz ab insula cū naui egrediamur. Quod cum illa se facturā p-

misisset. renēs petrus manū ei⁹ ipam ad nauē
vbi erat clemēs ducebat. Vidēs vo clemens
petrus manu mulierē ducentem. ridere cepit.
Mox aūt vt mulier iuxta clementē fuit. se cō
tinere nō potuit ꝫ statim in amplexus ei⁹ ruit
z crebro osculari cepit. Quā ille tanc̄ insaniē
tem mulierē cū idignatōe repellebat z aduer
sus petrū indignatione nō modica mouebat.
Cui petr⁹. Quid agis o fili clemēs. noli repel
lere matrē tuā. Qō cū audisset clemēs. lacris
infusus sup matrē iacētez pcidit z eā recoḡsce
re cepit. Tūc ad p̄ceptū petri hospita sua q̄ pa
litica iacebat adducit z ab eo ꝓtinuo liberatur
Tunc mat clementē de pre interrogauit. Cui
ille. ad te querendū iuit z vltra nō redijt. Ht il
la audiēs solūmō ꝓsuspirauit grāde em̄ ꝓ filio
inuēto gaudiū hns. reliq̄s ꝓsolabat merores
D Interea cū niceta z aquila deessent z rede
untes mulierē cū petro vidissent. q̄ naz sit hec
mulier pcuntant. Quib⁹ clemens ait. Mater
mea ē. quā mihi ds redonauit p dñm meū pe
trū. Post hec petr⁹ oia eis p ordinē enarrauit
Que cū audissent niceta z aq̄la subito surre
xerunt z obstupefacti turbari ceperūt dicētes
Dñator dñe de⁹ va ne sunt hec. an somniū est
qd audim⁹. Tūc petr⁹ Filij non inq̄t nos in
sanim⁹ ꝫ hec va sunt. Ht illi faciem ꝓfricātes
aiunt. Nos sum⁹ faustin⁹ z faustus q̄s mater
nostra estimat in mari interisse. Et accurrētes
in amplex⁹ matris ruūt z eā crebri⁹ osculātur.
Ht illa ait. q̄d vult hoc eē. Ad quā petr⁹. Jsti
sunt filij tui faustinus z faust⁹ q̄s in mari pe
risse putabas. Hec audiens mater p̄e nimio
gaudio velut amens effecta corruit. z post ad
se reuersa ait. Obsecro vos dulcissimi filij nar
rate mihi quō euasistis. qui rūderūt. Cuz na
uis fuisset resoluta z nos sup quandā tabulaz
veheremur. quidā pirate nos inuenientes in su
am nauiculā posuerūt ac mutatis noibus cui
dā nos honeste vidue iustine noie vendiderūt
que tanc̄ filios suos nos habuit. z liberalib⁹
artib⁹ nos eruditi fecit. Tandē phie opam de
dim⁹ z simoni cuidā mago nobiscuz educato
adhesim⁹. Cunc̄ ei⁹ fallaciā cognouissemus.
ipm oino deseruim⁹ z petri discipuli p zache
um effecti sum⁹. Seq̄nti aūt die assumptis
petr⁹ tribus fribus. s. clemente. aq̄la. niceta. ad
q̄ndam secretiorē locū orōnis gratia descēdit.
Quos venerādus q̄daz senex ꝫ tū paup allo
qui cepit di. Miserear vestri frēs q̄ sb̄ specie
pietatis vos grauiter errare ꝓsidero. Nec̄ ei
ds est. nec̄ cult⁹ hic aliq̄s est. nec̄ puidētia in
mūdo. ꝫ fortuit⁹ casus z genes oia agūt. sicut
z ego ex meipo manifeste compi in disciplina
matheseos p ceteris erudit⁹ nolite ḡ errare. siue
em̄ orētis siue nō qō via genes ꝓtinet vob erit
Clemēs aūt in eū respiciens aio pulsabat. z si
bi se eū alis vidisse videbat. Cūc̄ de mandato
petri clemēs aq̄la z niceta cū eo diuti⁹ disputa
ssent z puidētiaz aptis rōnib⁹ oñdissent. eūc̄
ob reuerentiā crebro p̄ez vocarēt. dixit aq̄la.
Quid necesse ē vt eū p̄ez vocem⁹ cū in mā
datis habeam⁹ neminē sup terrā p̄em vocare
Et post hoc respiciēs ad senē ait. Nō iniurio
se accipias pater q̄ frēz meū culpaui. qz te pa
trē vocauit. Habem⁹ em̄ tale mandatū ne ali
quē isto noie vocem⁹. Cunc̄ aq̄la ꝫ dixisset ri
sit oīm astantiū cet⁹ vna cū senex petro. Et cū
ille cām risus inq̄reret. dixit ad eum clemēs.
Quia facis id de q̄ alios culpas. senē p̄ez vo
cādo. Ht ille negabat dicēs. Vere nescio si eū
p̄ez vocauerim Veruz cū satis ō puidētia di
sputatuz esset. dixit senex. Crederē vtiq̄ puidē
tiam esse. ꝫ a ꝓpria ꝓscia ꝓhibeor huic fidei ac
cōmodare ꝓsensum. Noui em̄ mea z coniugi
mee genesim. z scio ea que vnicuiq̄ nostrū di
ctabat genes accidisse. Audite igit ꝓlugi mee
thema. z inuenietis scema cui⁹ exitus accidit
Habuit nāc̄ matrē cū venere sup centz lunā
vo in occasu in domo martis z finib⁹ saturni.
qō scema adulteras facit z seruos ꝓprios ama
re z pegre ꝓficisci z in aquis defungi. Quod
z ita factū est. Incidit nāc̄ in amorē fui z pi
culum atq̄ obprobriuz metuēs cū ipso ausu
git. z in mari perijt. Naz sicut frater me⁹ retu
lit. ipm primo adamauit. Sed cū ipe assentire
sibi noller. in seruū sue libidinis amorē retor
sit. Nec m̄ ei iputandū est. qz eā genes hoc fa
cere cōpulit. Narrauitq̄ quō somniū finxerit
z quō cū liberis athenas vadēs naufragio pe
rit. E Cunc̄ filij vellent in eū irruere z rez
aperire ꝓhibuit petrus dicēs. Quiescite quo
adusq̄ mihi placuerit. Dixitq̄ ei petr⁹ Si ho
die cōiugem tuā castissimā cū trib⁹ filijs tuis
ꝓsignauero. credes qz genes nihil sit. Cui ille
Sicut impossibile est te exhibere qō ꝓmisisti
ita z impossibile est extra genesim aliq̄d fieri.
Dixitq̄ ei petr⁹. Ecce iste est fili⁹ tuus clemēs
z hi duo gemini tui Faustin⁹ z faustus. Tūc
senex resolutis mēbris cecidit. z q̄si exanimis
factus est. Filij aūt irruentes in eū osculabā
tur. verētes ne spūm reuocare posset. Tandez
ad se redīs oia vt acciderāt p ordinē audiuit
Tūc subito vxor aduenit z cū lacrimis clama
re cepit. Vbi est vir me⁹ z dns me⁹. Hec cum
illa quasi amēs clamaret. senex cucurrit z cuz
multis lacrimis amplecti z stringere eā cepit.
Dū igitur simul manerent aduenit quidā nū
cians apionē z ambionē faustiniani amicissi
mos cum simone mago hospitari. De quorū
aduentu faustinian⁹ valde gauisus ad eos vi
sitandos iuit. Et ecce nuncius venit qui dice-

ret ministrū cesaris antiochiā adueīsse. vt magos oēs quereret ⁊ more puniret. Tūc simō magus in odiū filioꝝ q̄ ipm reliq̄rant. vultus sui siḿitudinē in faustinianū imp̄ssit vt nō faustinian⁹ ꝫ simō mag⁹ ab oib⁹ putarent. Hoc aūt fecit vt a ministris cesaris loco sui teneretur ⁊ occideret. Ipe aūt simō de ptib⁹ illis abscessit. Cū aūt faustinian⁹ ad petrū ⁊ filios rediſſet. expauerūt filij vultū simonis. in eū intuētes vocē aūt patris sui audiētes. Sōl⁹ aūt petr⁹ erat q̄ vultū ei⁹ naturalē videbat. Cunctiq filij ei⁹ ⁊ vxor ei⁹ eū refugerēt ⁊ execrarent. docebat eis. Cur execrami ⁊ refugitis patrē vr̄m Qui rūderūt. q̄ tō eū fugerēt. q̄ in eo vult⁹ simonis magi appareret. Confecerat em̄ simō q̄ddam vngentū. ⁊ facie ei⁹ punxerat. ⁊ vultū suū arte magica impressserat in eū. Ipe igit lamentabat ⁊ dicebat. Quid mihi misero accidit vt vna die recognit⁹ ab vxore et filijs letari nō potuerim cū eis. Vxor vo ei⁹ sparsis crinibus ⁊ filij plurimū flebāt. ℣ Simō aūt magus dū adhuc eēt antiochie petr̄ plurimū infamauerat. magū maleficū ⁊ homicidā euz dicēdo. Veniq̄ intantū aduersus petrū plurimū p̄citauerat. vt ipm inuenire plurimūz affectarēt. vt carnes ei⁹ dētib⁹ laniarēt. Dixit ḡ petrus faustiniano. Ām quidē simō mag⁹ eē videris. ꝑge antiochiā ⁊ cōraz oi pplo me excusa. ac ea q̄ de me dixit simō ex psona sui retracta. Post ꝫ ego antiochiā veniā ⁊ alienū hūc vultū a te effugabo ⁊ p̄priū vultū cōrā oibus reddā. Hoc tū nullo mō credendū est q̄ b. petrus mētiri mādauerit cū dñs nō indigeat nostro mēdacio. Jō itinerari⁹ clemētis in q̄ hec scpta sunt liber apocrifus ē. nec vt quibusdaz placet suscipiēdus ē in talib⁹. Verūtū dici pt q̄ petr⁹ si diligēter vba sua p̄sideren̄t non sibi dixit vt simonē magū eē se diceret ꝫ vt pplo effigiē faciei supinductā oñdēs petrū ⁊ persona simonis cōmendaret ⁊ mala q̄ dixerat reuocaret. Et ille dixit se esse simonē. nō q̄tuz ad veritatez. ꝫ q̄tuz ad apparentiā. Dñ qō infra dixit faustinian⁹. Ego simō ⁊c. sic dz accipi. i. q̄tum ad apparentiaz videor eē simon. Fuit ergo simō supple putatiu⁹. Perrexit ḡ faustinianus pater clemētis antiochiā ⁊ pplm conuocans dixit. Ego simō annuncio vobis. ⁊ p̄fiteor oia fefellisse de petro. Nequaq̄ em̄ est seductor vel mag⁹ ꝫ ad salutē mundi missus. Qua p̄opter si decetero aliquid cōtra ipm dixero. me tanq̄ seductorez ⁊ maleficum repellatis. Nunc em̄ pniaz ago quia male me dixisse cognosco. Moneo igitur vos vt ipi credatis. ne vosr ciuitas vestra insimul pereat. Cunctiq hec omnia que petrus iusserat cōplesset. ⁊ iam in amorem petri pplm incitasset. Petrus ad eū venit ⁊ oratione facta effigiez vultus simonis abeo penit⁹ effugauit. Populus aūt antioche⁹ petrū benigne ⁊ cum multo honore recepit ⁊ ipm in cathedra sublimauit. Quod audiēs simon illuc p̄rexit. ⁊ pplm cōuocās ait. Miror q̄ cum vos salubribus p̄ceptis instruxerim. ⁊ a seductore petro vos cauere monuerim vos ipm non solum audistis. sed etiaz epali cathedra sublimastis. Tunc omnes cum furore aduersus eū dixerunt. Monstro nobis filis es. Nudiustercius te penituisse dicebas. ⁊ nūc te ⁊ nos p̄cipitare conaris. Et impetu in eū facientes. cū ignominia eū p̄tin⁹ expulerūt. Hec omia clemens in libro suo de seipso narrat. et hanc hystoriam ibidem inseruit. ¶ Post hec aūt petrus cū romā venisset. ⁊ suam passionem imminere videret. clementē post se epiſcopuz ordinauit. Mortuo igitur p̄ncipe apostoloz petro. clemens vir prouidus precauēs in futurum ne. s. per hoc exemplū quilibet vel let sibi in eccl̄ia successorem statuere ⁊ heredi tate sanctuariū dñi possidere. lino cessit. ⁊ post modum cleto. Nonnulli asserūt q̄ linus ⁊ cletus non fuerunt summi pontifices. sed tantū petri apostoli coadiutores. ꝓpter qō in catho logo pontificum meruerūt annumerari. Post hos aūt clemens eligitur. ⁊ p̄sidere cōpellitur Qui ita mox ornamēta pollebat vt iudeis et gentibus ⁊ oibus xp̄ianis pplis cōplaceret. Singularū inopes regionū nominatim scriptos habebat. ⁊ quos baptismi sanctificatiōe mundauerat nō sinebat publice fieri mēdicitati subiectos. Cum itaq̄ domicillā virginem neptē domiciani imperatoris sacro velamie cōsecrasset. ⁊ theodorā vxorē Syſinnij amici imperatoris ad fidē cōuertisset. ⁊ in castitatis ꝓposito manere ꝓmitteret. Syſinni⁹ zelo ductus eccl̄iam post vxorez suam occulte intrauit. scire volēs ꝓpter quid illa sic eccl̄iam frequentaret. Vt vbi a sctō clemente oīo fusa est. ⁊ a populo rūsum est amen. Syſinni⁹ cecus ⁊ surd⁹ penitus effect⁹ est. Qui statim pueris suis dixit. Cito me tollite ⁊ foras educite. Pueri autē p totam eccl̄iam eū girabant. ꝫ ad ianuas p̄uenire non poterant. Quos cum vidisset theodora sic errantes p̄mo quidē ab eis declinauit. putans q̄ vir suus eam cognoscere posset Postmodū aūt quidnā hoc eēt interrogauit Qui dixerunt. Dñs noster dum vult videre ⁊ audire q̄ nō lz cecus ⁊ surd⁹ factus ē. Tūc illa in oratiez se dedit depcans vt vir suus inde exire posset. Et post oratiōē dixit pueris. Ite mō ⁊ p̄ducite dūm vestrū ad domū. Cūq̄ abissent sctō clemēte theodora q̄d acciderit indicauit. Tūc sctūs rogatu theodore ad eū venit ⁊ ipm inuenit aptis oculis nil videntez ⁊ nil penit⁹

audientē. Cunctꝫ clemēs ꝓ eo oꝛasset ⁊ ille aū ditum ⁊ lumen recepisset. vidēs clementē iuꝛ ta vꝛoꝛez suā stantez amēs efficit ⁊ se illusum magicis artibus suspicat. Pꝛecepitqꝫ seruis suis vt tenerēt clementē dicēs. Vt ingredere tur ad vꝛoꝛez meā magicis artibus me exceca uit. Pꝛecepitqꝫ ministris vt clementez ligarēt ⁊ ligatū traherēt. At illi ligātes colūnas iacē tes ⁊ saxa putabant sicut etiā Sysinnio vide bat ꝙ sanctū clementē cū suis clericis ligarēt ⁊ traherēt. Tunc clemens sysinnio ait. Quia saxa deos dicis. saxa trahere meruisti. Ille au tē ve eū ligatuz existimās ait. Ego te interfici faciam. Clemens aūt inde abscedēs theodoꝛā rogauit ne ab oꝛone cessaret donec virū suuz dñs visitaret. Oꝛanti igit theodoꝛe petꝛ⁹ apo stolus apparuit dicēs. Per te vir tuꝰ saluabi tur. vt impleat qđ dixit frat meꝰ paulus. Sal uabit vir infidelis ꝓ mulierē fidelē. Et hec di cēs abscessit. Statimqꝫ sysinniꝰ vꝛoꝛē suā ad se vocauit. obsecrās vt ꝓ se oꝛaret. ⁊ sanctū cle mentez ad se vocaret. Qui cū venisset ipm in fide instruxit. ⁊ eū cū. cccxij. de domo sua ba ptizauit. Per hūc aūt sysinniū multi nobiles ⁊ amici neꝛue impatoꝛis dño crediderūt. Tūc comes sacroꝛ pecuniā multis dedit ⁊ contra sanctū Clementē seditionē maximā excitauit ℣ Tunc Mamertinus vrbis ꝓfectus po puli seditionē maximā nō ferens ad se clemē tem adduci fecit. Quem cū redargueret ⁊ ad se inclinare attēptaret. ille ait. Optarem te ad rōnem accedere. Nam si canes multi contra nos latrauerint ⁊ moꝛsibus attrectauerint nū qꝫ hoc nobis auferre possunt. ꝙ nos sumꝰ rō nabiles homines. ⁊ ipi sunt irrationabiles ca nes. Seditio aūt ab impitis exoꝛta oñdit se mi hil habere certum vel verū. Tunc mamertinꝰ de eo Traiano impatoꝛi scribēs responsuz ac cepit. ꝙ aut sacrificaret aut trāspontū mare in heremo qō adiacet ciuitati terſonē ipm in exi lium mitteret. Tunc ꝓfectus clementi cū la crimis ait. Deus tuus quez pure colis ipse te adiuuet. Pꝛefectus aūt ei nauez tribuit ⁊ oīa necessaria ministrauit. Multi aūt clerici ⁊ lai ci ipm in exilium sunt secuti. Pꝛofectus autē in insulam inuenit ibi pluſqꝫ duo milia xp̄ia noꝛ ibidem iam duduz ad secanda marmoꝛa damnatoꝛ. Qui sctm clementez videntes. sta tim in fletum ⁊ lacrimas ꝓruperūt. Quos il le consolans ait. Nō meis meritis ad vos me misit dñs vestre coꝛone participez me fieri. Et cum ab eis didicisset. ꝙ a sexto miliario aquā suis humeris deꝛoꝛtarent dixit eis. Oꝛemus omnes dñm ihesum xp̄m ; vt confessoꝛib⁹ suis fontem in loco isto ac venas aque aperiat. Et qui ꝓcussit petram in deserto sina ⁊ fluxerunt aq̄e in abundantia. ipe nobis laticem affluē tem impꝛiatur. vt de eius beneficijs gratule mur. Cunctꝫ oꝛone facta hinc inde circūspice ret vidit agnuz stantē qui pede erecto dexꝛo quasi locū eꝛo oñdebat. Et intelligēs dñm ie sum xp̄m esse quē solus ipe videbat. pꝛexit ad locum ⁊ dixit. In nomie patris ⁊ filij ⁊ spiri tussancti in isto loco ꝓcutite. Sed cū nullus in isto loco in quo agnus steterat cōtingeret. ip se accepto bꝛeui sarculo leui ictu locū sub pe de agni pcussit. ⁊ statim maximꝰ fons erupit ⁊ in fluuium creuit. Tunc vniuersis gauden tibus sanctus clemens ait. Fluminis impetꝰ letificat ciuitatez dei. Ad banc famā multi cō fluxerunt. ⁊ vna die quingenti ⁊ amplꝰ ab eo baptisma suscepeꝛūt. ⁊ ydoloꝛ tēpla destruen tes ꝓ totam ꝓuinciā intra vnum annuz. lxxv. ecclesias edificauerunt. Post tres aūt annos traianus impatoꝛ qui cepit anno dñi. cvj. hoc audiens quendā ducē illuc misit Qui cū oēs libenter moꝛi conspiceret. multitudini cessit. ⁊ solum clementez ligata ad colluz eiꝰ anchoꝛa in mare ꝓcipitauit dicēs. Jam nō poterūt ip sum ꝙ deo colere xp̄iani. Stāte aūt oñi mul titudine ad litus maris. Coꝛnelius ⁊ phebus discipuli eius oēs oꝛare ꝓceperūt. vt dñs coꝛpus sui martyris eis mōstraret. Statimqꝫ ma ꝛi ꝓ tria miliaria recedente. oēs per siccum in gressi inuenerunt in modū templi marmoꝛei habitaculuz a deo paratū. ⁊ ibi in archa coꝛpꝰ sancti clementis ⁊ anchoꝛam iuxta eū. Reuelatuz est aūt discipulis eius ne inde tollerent coꝛpus eiꝰ. Oñi aūt anno tpe passionis ꝓ septem dies ad tria miliaria mare recedit. ⁊ sic cum iter aduenientibus tribuit ℣ In vna aūt solēnitatū mulier cū filio suo ꝑuulo ad lo cum accessit. Cōpletis aūt festiuitatis solēnijs cum puer obdoꝛmiret sonus inundantiū aq̄ rum subito factus est. Mulier aūt territa. ⁊ fi lij sui oblita. cuz reliqua multitudine ad ripā aufugit. Que postmodū filij memoꝛ cū eiula tu maximo flebat. ⁊ vsqꝫ ad celuz lamētabiles voces dabat. ac ꝓ littoꝛa clamans ⁊ eiulās di scurrebat si forte filij coꝛpꝰ a littoꝛibus electū videret. Sed cū in ea spes oīs deficeret ad do mū redijt ⁊ totum illum annū in fletu ⁊ mero re duxit. Post annū igit apto mari oēs antici pans ad locū cōcita venit. si de filio forte ali quod vestigiuz inuenire posset. Cum ꝙ aū tu mulum .s. clemētis se in oꝛonez dedisset sur gēs vidit infantē in loco vbi euz reliq̄rat doꝛ mientez. Estimās aūt eū eē defūctū. accessit ꝓpꝰ q̄si coꝛpꝰ collectura exaie. Sz cū eū doꝛmien tē coḡuisset excitatū velocit spectantib⁹ ꝓpꝛijs incolumē in vnis leuauit. ⁊ vbi nā ꝓ illuz an nū fuerit req̄siuit. Ille aūt nescire se rñdit. si an-

nus integer pterierat. ꝫ tantū vnī⁹ noctis spacio se suauiter dormisse putabat. Amb. in ꝓfatione sic ait. Cum iniquissim⁹ ꝓsecutor beatū clementē penis afficere a diabolo cogeret. ñ ei tormētū intulit. ꝫ triūphuz. Jactat ꝯ martyr in fluctib⁹ vt mergeret. ꝛ ex hoc puenit ad premiū vñ petr⁹ magister ei⁹ puenit ad celuz. Amboꝝ ergo in fluctib⁹ xp̄s approbās mentes clementē ad palmā victorie de ꝓfundo reuocat. petrū ad celestia regna in eodē elemēto ne mergeretur elenat. Refert leo hostiensis eps q tpe quo Michael imperator noue rome regebat imperiū. sacerdos quidā noie Philosophus qui ob summū ingeniū a puericia fuerat sic vocat⁹ cū tersonam puenisset ꝛ de his que narrantur in hystoria clemētis habitatores interrogasset. qꝛ aduene potiꝰ ꝙ indigene erant se nescire profesti sunt. Siquidē miraculum marini recessus ob culpam inhabitantium iam diu cessauerat. ꝛ ob incursum barbarorꝝ tempe marini recessus venientiū templū destructum fuerat. ꝛ archa cuz corpe marinis fluctibus obtura erat. exigentibus culpis habitantium. Sup quo miratus philosophus ꝛ accedens ad ciuitaculam nomie Georgiā cū epō ꝛ clero accessit ad querendū sacras reliq̄as ad insulam in qua estimabant esse corpus martyris. Vbi cum hymnis ꝛ oꝛonibus fodientes diuina reuelatione inuenerūt corpus ꝛ anchoram cum qua fuerat in mare ꝓiectuz. ꝛ deportauerunt tersonam. Deinde p̄dict⁹ p̄bs cum corpe sancti clemētis romā venit. ꝛ multis oñ̄is miraculis in eccl̄ia que nūc dr̄ sancti clemētis honorifice corp⁹ collocatuz fuit. In quadam aūt cronica legit q mari ab illo loco exiccato a beato cirillo morauoꝝ episcopo romam translatum est.

clxvj.

De sancto Crisogono.

Krisogon⁹ iussu dio
c cleciani in carcere reclusit vbi sctē anastasie alimonijs fouebat. Cum ergo anastasiam vir ei⁹ in artissimā custodiaz posuisset. Crisogono q̄ eā erudierat talia scpta direxit. Sancto confessoꝛi xp̄i crisogono anastasia. Sacrilegi iugum mariti suscepi. cuius deo miserante thoꝝ mentita infirmitate declinās. die noctuq̄ dñi nostri iesu xp̄i amplectoꝛ vestigia. Cum iste patrimoniū meū ex quo illustratur. cum indignatione ac turpibus idolatris exhauriat. me quoq̄ velut magā atq̄ sacrilegam custodie tam grauissime mancipauit. vt me vitam templem amittere suspicer. Nihil enim supereſt nisi vt amisso spū morti succumbaz. In qua morte licet glozier. tamē mea mens valde cōteritur. quia opes mee ꝙs deo deuoueram a turpibus cōsummunt. Vale vir dei mementoq̄ mei Cui crisogonus sic respondit. Vide q non conturberis in hoc q tibi pie viuenti inferantur aduersa. Non enim decipieris sed ꝓbaris. Cito ad te placituz xp̄s cōuertet. ꝛ quasi post noctis tenebras florida deꝛ lumē aspicies atq̄ post glaciei frig⁹ aurea tibi tempa ꝛ serena succedent. Vale in dño ꝛ ora pro me. Deniq̄ cū btā anastasia sic in custodia artaret vt vir ei panis q̄dranz daretur. estimans se moriturā sancto crisogono epistolam in hec verba scripsit. Confessoꝛi xp̄i crisogono anastasia. Finis vēit corpis memēto mei. vt egredientez animā meam ipe suscipiat pro cuius amoꝛe ista sustineo que ex oꝛe huius vetule recognoueris. Cui ille rescripsit Supest vt lumē tenebre antecedant. sicut etiam post infirmitatem salus reuertit ꝛ vita p⁹ mortem ꝓmittitur. Vno fine concluduntur. ꝛ aduersa huius mundi ꝛ prosperа. ne vel tristibus desperatio vl̄ letis elatio dñetur. Vnū mare est in q̄ nauicule corpis nostri velificant ꝛ sub vno corpis gubernatoꝛe aie nr̄e nautico funguntr officio. Quoꝝ̄ daz igit naues fortissimis carinarū nexib⁹ solidate crebꝛos eq̄ris cōcitatos fluct⁹ illese ꝓtereūt. Quoꝝ̄ daz vo fragiles iuncture lignoꝝ etiā in trāquillo vicinū morti ꝓficiūt cursuz. Tu aūt o xp̄i famula crucis tropheū tota mēte cōstringe. ꝛ teip̄z ꝓpara ad opus dei. Igit dioclecian⁹ aqleie ptib⁹ positus ceteros xp̄ianos occidens sanctū crisogonū sibi p̄tari iussit. Cui cum diceret accipe ptātem prefecture me ꝛ consulatū generis tui. ꝛ sacrifica dijs. Rñdit crisogonus. Vnuz deum in celo adoꝛo. ꝛ dignitates tuas q̄si lutum contēno. Data igit sup eum sntia. ad quē dā locū ducit ꝛ ibidē protinus decollatur. Circa annos dñi. cclxxxvij. Cui⁹ corpus cū capite sanct⁹ Selus presbyter sepelluit.

clxvij.

De sancta katherina.

Atherina dicitur a
k catha q̄ est vniuersum. ꝛ ruina quasi vniuersalis ruina. Vnde em̄ edificiū diaboli in ea vniuersalit corruit. Nā in ea corruit edificiū superbie p humilitatez quā habuit. carnalis cōcupiscētie p virginitatē quā seruauit. cupiditatis mundane. quia oia mūdana despexit. Vel katherina q̄si catenula. ipa em̄ sibi p bona opa quandā catenā fec̄ p quā vsq̄ ad celū ascēdit. Que q̄dem catena siue scala q̄tuoꝛ gradus hz. q̄ sunt innocētia opis. mūdicia coꝛdis. despectio vanitatis ꝛ locutio veritatis. Quos prophet⁊ per oꝛdinez ponit

dicēs. Quis ascēdet in montem dñi ⁊c. Et rñ det. Innocēs manib⁹ ⁊ mundo corde q̄ non accipit in vano aiaz suā nec iurauit in dolo p̄ximo suo. Qualit aūt isti quatuor grad⁹ in.b. katherina fuerūt patet ex legēda sua.

k Katherina costi regis filia oibus liberaliuz studijs erudita fuit. Cum aūt maxenti⁹ impator oēs tam diuites q̄ pauperes ad alexandriā cōuocaret. vt ydolis imolarent. ⁊ xp̄ianos imolare nolentes puniret. Katherina cū eēt annox. xviij. ⁊ in palatio diuitijs ⁊ pueris pleno sola remāsisset. audiens aialiuz diuersox mugit⁹ ⁊ cantantiū plausus. misso illuc nuncio inquiri iussit celeriter quid hoc eēt. Q̄ cu didicisset assumptis aliquib⁹ de palacio signo crucis se muniēs illuc accessit. ibiq̄ mltos xp̄ianos metu mortis ad sacrificia duci cōspexit. Que vehemēti dolore cordis sauciata ad impatorē se audacter ingessit. ⁊ sic ait. Salutatiōez tibi p̄ferre impator ⁊ ordinis dignitas ⁊ rōnis via p̄monebat si creatorem celi agnosceres. ⁊ a dijs animū reuocares. Transq̄ añ ianuā tēpli p varias cōclusiones silogismox allegorice ⁊ methonomice diserte ⁊ mystice mlta cū cesare disputauit. Deinde rediens ad cōe colloquiū dixit. Hec tibi tanq̄ sapienti p̄ferre curaui. Nunc aūt quare incassum p̄gregasti hāc multitudinē ad colendaz stulticiā ydolox. Miraris hoc templum manu artificū opatū. miraris ornamēta p̄ciosa que velut puluis añ facie venti erūt. Mirare potius celū ⁊ terrā mare ⁊ oia q̄ in eis sunt. Mirare ornamēta celox. solē videlz ⁊ lunaz ⁊ stellas. Mirare famulatū eox qualiter a mūdi initio vsq̄ ad finē nocte ⁊ die currūt ad occidentez ⁊ redeūt ad orientē. nec vnq̄ fatigant Et cuz hec aia duerteris. inkroga ⁊ disce q̄s sit eox potētior. Cuz aūt ip̄m ip̄o donāte intellexeris nec silez illi inuēire valueris. ip̄m adora ip̄m glifica. Ip̄e em̄ est de⁹ deox ⁊ dñs dñantiuz. Tunc̄ de filij incarnatiōe sapiēter plurima disputasset stupefact⁹ cesar nō valuit ad h̄ rūdere. Tandē ad se reuersus dixit ad eā. Sine o mulier sine nos finire sacrificiuz. ⁊ post h̄ tibi respōsa reddem⁹. Precepit igit eaz ad palaciū duci ⁊ cū diligentia custodiri. admirans nimiū eius prudentiā ⁊ corpis pulcritudinez. Erat em̄ speciosa valde. ⁊ incredibili pulcritudine oim oculis admirabilis videbat ⁊ gratiosa. Veniēs igit cesar ad palaciū dixit katherine. Audiuimus tuā eloquētiaz ⁊ mirati sum⁹ tuaz prudentiā. h̄ in deox sacrificijs occupati plene oia intelligere nequiuim⁹ Nunc aūt ab initio p̄geniē tuā requirim⁹. Et sancta katherina ad hoc. Scriptum est. Nec te collaudes. nec te culpaueris ip̄e. Hoc facitū stulti quos gloria vexat inanis. Cōfiteor tñ meā p̄geniez nō timore iactātie. h̄ humilitatis amore. Ego em̄ sum katherina costi regis vnica filia. Que q̄uis in purpura nata ⁊ liberalibus disciplinis non mediocriter instructa. Hec tamē oia contēpsi ⁊ ad dñm iesum xp̄m cōfugi. Dij aūt quos colis nec te nec alios iuuare p̄nt. O igitur infelices talium numinū cultores quib⁹ ad uocatis in necessitate nō assunt. in tribulatiōe nō succurrūt. in piculis nō defendūt. Cui rex Si ita ē vt dicis tot⁹ mūdus errat. ⁊ tu sola verū dicis. cū tñ oñe verbū in ore duox vel triū testiū cōfirmet. Si angel⁹ esses. si celica virt⁹ adhuc tibi credere nemo deberet. q̄nto min⁹ cū fēa fragilis eē p̄baris. Cui illa ne obsecro cesar a furore tuo te vinci p̄mittas vt in sapiētis aio non stet turbatio dira. Sic nanq̄ poeta ait. Tu si aio rexeris rex eris. si corpe seruus. Et rex. Vt video pestifera calliditate nos illa queare disponis. dū p exēpla p̄box sermonez p̄trahere niteris. Videsne aūt cesar q̄ el⁹ sapie obuiare nō posset. mandauit occulte p lras vt oēs grāmatici ⁊ rethores ad p̄torium alexandrie festinanter venirēt. imēsa mūera recepturi si cōclonatricē vginē suis assertionib⁹ superent. C Adducti sunt igit de diuersis prouincijs q̄nq̄ginto oratores. q̄ oēs mortales in oi mūdana sapia excellebāt. Quib⁹ interrogātibus cur tā de remotis ptib⁹ euocati fuissent Cesar rñdit. Est apud nos quedā puella sensu ⁊ prudētia incōparabilis. que oēs sapiētes cōfutat ⁊ deos nostros demones eē affirmat. Quā si superaueritis cum honore magno ad p̄pria redibitis. Ad hec vnus indignatus stomachanti voce respondit. O mágnū impatoris consilium. qui ob vnius degenerē puelle cōflictuz sapientes mundi de remotis ptib⁹ aduocauit cū vn⁹ ex nr̄is cliētulis eam poterat leuissime cōfutare. Et rex. Poterā quidē hanc vi ad sacrificanduz impellere. aut penis extinguere. h̄ melius iudicaui vt vestris argumentis penit⁹ confutet. Cui illi dixerunt. Adducat cozā nobis puella. vt sua temeritate cōuicta nunc̄ se sapiētes vidisse cognoscat. Sed cū virgo certamen q̄ sibi imminebat didicisset. totam se dño cōmēdauit. Et ecce angelus dñi astitit sibi ⁊ vt cōstanter staret admonuit afferens q̄ nō soluz ab hijs vinci non poterit. h̄ insup illa ip̄os cōuersos ad palmā martyrij destinabit. Cum q̄ cozā oratoribus adducta fuisset. dixit impatori. Quali iudicio cōtra vnā puellā q̄n quagita oratores apponis. quos ⁊ p victoria remunerandos p̄mittis ⁊ me sine spe mercedis pugnare compellis. Erit tamē merces mihi dñs iesus xp̄s qui est spes ⁊ corona p se certantiū. Verū cū oratores deū fieri hoiem aut

pati impossibile dicerēt. ỽgo etiā hoc a gētilibus ꝓdictū esse oñdit. Nā plato astruit deum cū cūrotundū ⁊ decurtatuꝫ. Sibilla q̄ꝫ sic ait. Felix ille ōs ligno q̄ pēdet ab alto. Cuꝫ igit ỽgo cū oratorib⁹ sapiētissime disputaret. ⁊ eos optis rōib⁹ ꝓfutaret. stupefacti illi. q̄d dicerēt nō inuenientes. muti penit⁹ sunt effecti. Tūc imperator ꝫ eos nimio furore replet⁹. increpare eos cepit. cur ab vna puella raꝫ turpiter se vinci p̄mitterēt. Tūc vn⁹ mgr̄ aliox sic ait. Noueris imperator q̄ null⁹ vnq̄ añ nos stare potuit. qui ꝓtinuo vinceret. Hec aūt puella in q̄ spūs ōi loquit sic nos in ammiratōez ꝓuertit. vt ꝫ xp̄z aliq̄d dicere aut oīno nesciam⁹. aut penit⁹ formidem⁹. Vñ imperator ꝓstanter fatemur. q̄ nisi ꝓbabiliorē sniam de dīs quos vsq̄ mō colui⁹ ꝓtuleris. ecce oēs ad xp̄m ꝓuertimur. Audiēs hec tyrann⁹ nimio furore succensus. oēs in medio ciuitatis cōcremari iussit. Et ỽgo ipos ꝓfectās ad martyriū cōstantes efficit. ⁊ de fide diligēter instruit. Et cū dolerēt q̄ sine baptismo decederēt. ỽgo rūdit. Ne timeatis q̄ effusio vr̄i sanguis vob baptism⁹ reputabit ⁊ corona. Cuꝫ ḡ signo crucis muniti flāmis fuissent intecti. ita alas dño reddiderunt. vt nec capilli nec vestimēta eox ab igne in aliquo lederent. Cū aūt a xp̄ianis fuissent sepulti. tyrann⁹ ỽgini loquit dicēs. O ỽgo generosa inuētuti tue ꝓsule. ⁊ p⁹ reginam in palatio meo scōa vocaberis. ⁊ imagine tua in medio ciuitatis fabricata a cūctis velut dea adorabe ris. Cui ỽgo. Desine talia dicere. que scelus ē etiā cogitare. Ego me xp̄o sponsaꝫ tradidi. Ille gl'ia mea. ille amor me⁹. ille dulcedo ⁊ dilectio mea. ab ei⁹ amore nec blandimēta nec tormenta me poterūt revocare. Tunc ille furore repletus iussit eam spoliatā scorpionib⁹ cedi. ⁊ cesaꝫ in obscurū carcerē tradi ibiq̄ dieb⁹. xij. fame cruciari. ℣ Rege aūt ꝓ quibusdam causis instantib⁹ extra regionis ꝓfinia ꝓcedēte. regina ei⁹ nimio amore succēsa. cū pncipe militū noie porphiria media nocte ad carcerē ỽgis ꝓperauit. Quo cū regina introisset vidit carcerem inestimabili claritate fulgentē. ⁊ angelos plagas ỽginis pungētes. Incipiēsq̄ ỽgo eterna ei gaudia p̄dicauit ⁊ ad fidē conuertens. martyrij coronā eidē p̄dixit. Sicq̄ vsq̄ ad mediaꝫ noctē sermonē ꝓtraxerūt. Que cū oīa porphirius audisset ad pedes ỽginis ꝓcidit. ⁊ cuꝫ ducētis militib⁹ fidem xp̄i recepit. Quia ỽo p. xij. dies sine cibo tyrann⁹ eaꝫ esse iusserat. xp̄s ꝑ hos dies missa de celo candida colūba celesti eā cibo refouebat. Deinde dñs cū multitudine angelox ⁊ virginū eidē apparuit di. Agnosce filia creatorē tuū ꝓ cui⁹ noie laboriosum subijsti cōflictū constās esto. quia tecum sum. Hedies igit imperator eā sibi p̄tari iussit. ⁊ videns eā splendidiorē quā tāto ieiunio estimabat afflictā. putauit q̄ eā aliquis in carcere sustētasset. ⁊ furore repletus custodes torq̄ri ꝓcepit. Illa ỽo ait. Ego cibū ab homīe nō accepi. ꝫ xp̄s me ꝑ suum angelū enutriuit Cui imperator Recōde oro q̄ moneo in corde tuo ⁊ noli dubijs rūdere sermonib⁹. Nō te q̄ꝫ famulā possidere cupim⁹. ꝫ regina potēs et electa decore in regno meo triūphabis. Cui ỽgo. Attēde ⁊ tu obsecro ⁊ iudicij examine veridica sanctiōe decerne quē magis eligere debeo. An potentē eternū gl'iosum ⁊ decorū vel infirmū mortalez ignobilez ⁊ deformē. Tunc imperator indignatus dixit. E duob⁹ tibi vnuꝫ elige. aut sacrificare vt viuas. aut exq̄sita tormenta subire vt pereas. Et illa. Quecūq̄ tormēta potes cogitare ne differas. q̄ carnēz sanguinē meū xp̄o offerre desidero. sicut ⁊ ipe ꝓ me seipm obtulit. Ipe em̄ ōs me⁹ amator meus pastor ⁊ sponsus vnicus me⁹. Tūc quidaꝫ prefectus furenti regi suasit vt infra triduum quatuor rotas serris ferreis ⁊ clauis acutissimis circūseptas ꝓpararet. vt eā tam horribile tormentū dissecaret. ⁊ ceteros xp̄ianos tā dire mortis exēplū terreret. Ordinatūq̄ est vt due vno ordine volverent. due aūt cōtrario impetu agerentur. vt ille deorsum lacerando cōtra herēt. ille repugnātes sursum devorādo ꝑingerēt. Tunc brā ỽgo dñm exorauit vt ad laudē sui nois ⁊ cōversionē ꝓpli circūstātis ipaꝫ machinā dissiparet. Et ecce angel⁹ dñi molaꝫ illam cū tanto impetu divellendo concussit. q̄ quatuor milia gentilium interemit. E

Regina aūt que desup hoc aspiciebat ⁊ vsq̄ tūc se celaverat. statim descēdens imperatorem de tāta sevicia duri⁹ increpauit. Rex aūt furore repletus cū regina sacrificare contemneret iussit eam extractis prius mamillis decollari Que cū ad martyriū duceret. katherinā rogauit vt ꝓ se dñm ꝓcaret. Que rūdit. Ne timeas a deo dilecta regina. quia tibi hodie ꝓ transitorio regno cōmutabit eternum. ⁊ ꝓ mortali sponso tibi immortalez acquires. Tūc illa cōstans effecta tortores hortabat. ne q̄ iussi fuerant facere morarent. Ministri igit extra ciuitatem eā ducētes. ferreis hastilib⁹ mamillas eius euellunt ⁊ post caput ei⁹ p̄cidunt. Cuius corpus porphiri⁹ rapiēs sepelivit. Sequenti die cū de corpe regine q̄stio fieret ⁊ multos ex hoc ad suppliciū tyrān⁹ ꝓtrahi iuberet. Porphiri⁹ prūpēs in medīū exclamauit. Ego suꝫ qui xp̄i famulam sepelivi. ⁊ xp̄i fidem recepi. Tūc maxenti⁹ amēs effect⁹ rugitū terribilem emittēs exclamauit. O me miserū ⁊ oib⁹ miserandū Ecce porphiri⁹ qui erat vnic⁹ aie mee

custos ⁊ totius laboris solatiuz deceptus est. Qō cū suis cōmilitib⁹ referret. illi ꝓinus rñderūt. Et nos xpiani sum⁹ ⁊ mori pati sum⁹. Tunc cesar furore ebrius ꝑcepit omēs cū pphirio decollari. ⁊ corpa eoꝝ canib⁹ dimitti. Deinde katherinā aduocans ait. Quāuis arte magica reginā mori feceris. si tñ respueris ꝓma in palatio meo eris. Hodie igit aut diis sacrificia offeres. aut caput amittes. Cui illa. Fac quecūq; aio cōcepisti. pataz em̄ me videbis ad oia sustinēda. Data igit sup eam sentētia. decollari iubet. Que cū ad locuz deducta fuisset. erectis in celū oculis orauit dicens. O spes ⁊ salus credentiū o decus ⁊ glia ⁊ginuz Jesu rex bone. obsecro te vt quicunq; passionis mee memoriaz egerit. seu in exitu aie sue. vel in q̄cunq; necessitate me inuocauerit. tue ꝓpiationis ꝓsequat effectū. Factaq; est vox ad eā dicēs. Veni dilecta mea. sponsa mea ecce tibi celi ianua est aperta. Nā ⁊ his qui passionē tuā deuotis mentib⁹ celebrauerint. optata p̄sidia ꝓmitto de celis. Deinde cū decollata fuisset. ō ei⁹ corpe ꝑ sanguine lac emanauit Angeli aūt corp⁹ eius accipiētes. ab illo loco ad montē synai itinere plusq; dierū viginti deduxerūt. ⁊ ibidez honorifice sepelierūt. Ex cuius ossibus indesinenter oleū emanat. qō cunctoꝝ debiliuz mēbra sanat. Passa est aūt sub maxentio siue maximiano tiranno. q̄ cepit circa annos dñi. cccx. Qualit aūt maxenti⁹ ꝓ hoc scelere ⁊ alijs q̄ cōmisit punit⁹ fuit. ī hystoria de inuentōe sctē crucis habet. Dicitur q; quidā monach⁹ rothomagenſ ad montez synai prexit. ibiq; ꝑ septē annos in seruitio beate katherine deuot⁹ ꝑmansit. Quā cū instantius exoraret. vt aliq̄d de corpe suo habere mereretur. subito irrupit de manu illius vnus articulus digitoꝝ. Qui donū dei letus recepit ⁊ ad suū monasteriū deportauit. Fertur quoq; q; dum quidā beate katherine deuot⁹ existeret. ⁊ eam crebro in sui adiutoriū inuocaret. ꝑ ꝓcessum tpis mentis incuria resolutus. ⁊ deuotionem mētis perdidit. ⁊ ab ipsius inuocatione cessauit. Qui in oratione p̄situs vidit multitudinem virginum ante se transeuntiuz Inter quas vna erat que ceteris splēdidioꝝ videbat. Que cum sibi appropinquasset. faciez suam operuit. ⁊ sic ante ipm facie velata trāsiuit. Cuius splendorē cū ille nimiū miraretur. ⁊ q̄ esset interrogaret. vna ex eis ei rñdit. Hec est katherina quā olim cognoscere solit⁹ eras nunc autez quia eam cognoscere non videris coram te sic velata facie tanq; a te incognita pertransiuit. ¶ Notandū q; beata katherina mirabilis apparet in quinq;. Primo i sapientia. secūdo in eloquētia. tercio in ꝓstantia quarto in mūdicia castitatis. quinto in p̄uilegio dignitatis. Primo admirabilis apparet in sapiētia. In ipa em̄ fuit omnis species phie. Phia em̄ siue sapientia diuidit in theoricam practicam ⁊ logicam. Theorica diuiditur ſm quosdam in tres. s. intellectualez. naturalem ⁊ mathematicā. Habuit igit bta katherina sapiētiam intellectualez in cognitiōe diuinoꝝ qua maxima vsa est in disputatione cōtra rhetores quib⁹ vnū solū deū verū eē ꝓbauit. ⁊ deos oēs falsos esse cōuicit. Scōo naturalez in cognitōne oim inferioꝝ qua maxie vsa est in disputatiōe cōtra impatorē sicut ptz ibidez. Tercio mathematicā in ꝓtemptu terre noꝝ. hec em̄ scia ſm boeciū speculatur formas sine materia in abstractione. Hanc beata katherina habuit q̄ animū suū ab omni materiali amore abstraxit. Hanc em̄ se habere oñdit cū impatori iterroganti rñdit. Ego em̄ suz katherina costi regis filia. que q̄uis in purpura nata ⁊c. Hac maxime vsa est cū reginaz ad ꝓtemptū mundi ⁊ despectū sui ⁊ desideriū regni eterni animauit. Practica aūt diuidit i tres. s. in ethicam. iconomicam ⁊ publicam siue politicam. Prima docz mores informare ⁊ se virtutibus exornare. ⁊ ptinet ad oēs. Secunda docet familiā bene componere. ⁊ pertinet ad patresfamilias. Tercia docet vrbes et pp̄los ⁊ rempublicaz bene regere. ⁊ ptinet ad rectores vrbium. Hanc etiam triplicem scientiam habuit beata katherina. Primam enim habuit cum se omni mox honestate ꝓposuit. scōam cū familiaz suam que sibi magna relicta fuit laudabiliter rexit. terciā cum impatorem sapienter instruxit Logica diuiditur in tres partes. s. in demonstratiuam ꝓbabilez et sophisticaz Prima pertinet ad phos. scōa ad rethores ⁊ dyaleticos. tcia ad sophistas. Hāc etiam triplicem sciam habuisse videtur cū de ea scribitur. Per varias conclusiones silogismoꝝ allegorice ⁊ methanomice diserte ⁊ mystice multa cuz cesare disputauit. Scōo fuit admirabilis in eloquentia. Habuit em̄ eloq̄ntiam facundissimam in predicando. sicut ptz in suis predicationibus. Disertissimam in rō num reddendo sicut patet cum dicebat impatori. Miraris hoc templum manu artificum fabricatum. Suauissimam in attrahendo. sicut patet in porphirio ⁊ in regina. q̄s eloquij sui suauitate ad fidem attraxit. Efficacissimaz in conuincendo. sicut patet in rhetoribus q̄s tam potenter conuicit. Tercio in cōstantia. Fuit enim constantissima in minis illatis. q̄a ipsa contempsit. Vnde imperatori sibi minā ti respondit. Quecunq; tormenta potes cogitare ne differas. quia carnem et sangui-

nē meū xpō offerre desidero. Itē. Fac quecūq; animo ꝓcepisti. patā eā me videbis ad oia sustinēda. Scōo in donis oblatis q; ea respuit. Dñ cū imperator sibi ꝓmitteret. q; eā in palatio scōam haberet. rñdit. Desine talia dicere que scelꝰ est etiaz cogitare cē. Tercio in supplicijs irrogatis. q; ea supauit. sicut ptz cū fuit posita in carcere z sup rotā. Quarto in mūdicia castitatis. Seruauit eā castitatez inē ea inter que castitas periclitari solet. Quinq; eā sunt in quibꝰ castitas piclitat. s. affluentia resoluēs. opportunitas inducēs. iuuētus lasciuiens. libertas affrenans. pulcritudo allicies. Inter hec. b. katherina castitatē seruauit. Habuit eā maximā affluentiaz rerū. vtpote que tā ditissimis pentibus successit. Habuit opportunitatez. vtpote que sicut dña tota die inē suos famulos versabatur. Habuit iterū etatem iuuenilem. Itez sui libertatez q; sola z libera i palatio remānsit De his q̄tuor dī supza. Katherina cū esset annoꝝ. xviij. in palatio diuitijs z pueris pleno sola remānsit. Habuit etiam pulcritudinez. Dñ dī quia erat speciosa valde. et incredibili pulcritudine oīm oculis admirabilis videbat. Quinto in priuilegio dignitatis. Quedā eā ꝓuilegia specialia fuerūt in aliq̄bus sanctis dū decederēt vt xpi visitatio. que fuit in iohāne euāge. olei emanatio que fuit i btō Nicolao. lactis effusio que fuit i btō paulo. sepulcri ꝓpatio que fuit in btō clemēte. petitionū exauditio q̄ fuit i btā margaretha q̄ orauit pro agētibꝰ sui memoriā. Hec aūt oia fuerūt in btā katherina. sicut pz in legēda.

Dubitationē aūt hz apud aliquos vtrum a maxentio vel a maximiano martyrisata sit. Tunc eā tres imperiuz tenebāt. s. Constantinus q̄ ex paterna successione impiuz sumpsit. z maxētius maximiani filius a ptorianis militibus rome augustus appellatus. z maximianus in orientis ptibus cesar effectꝰ. Scōm aūt cronicas maxētius rome. maximianꝰ vo in oriente ꝑ xpianos tyrannidē exercebat Videtur ḡ vt aliquibus placet q; vicio scriptoris sit factuz vt ꝓ maximiano maxentiꝰ poneret.

clxviij. N

De sancto Saturnino.

Aturninus ab apo

S stoloꝝ discipulis epūs ordinatus in vrbē tholosanā directus est. Cuz autē ipo ingredīēte demones a rūsis cessarent. vnus gentilū dixit. q; nisi saturninū occiderent a dijs suis nil penitꝰ obtinerent. Apprehendētes igit saturninū nolentem sacrificare ad pedes thauri ligauerunt. eumq; stimulis agitantes a summa arce pro gradus capitolij precipitauerunt. Sicq; capite confracto z cerebro excusso martyriū feliciter cōsummauit Cuius corpus due femine rapiētes in ꝓfundo loco ꝓpter metum gentilium cōdiderunt Qō postea successores eius ad locū reuerentiorem transtulerūt. Fuit z alius saturninꝰ quē rome ꝑfectus diu in carcere maceratū. in eculeuz leuari z neruis fustibꝰ z scorpionibꝰ cedi fecit. Deinde lateribꝰ adustis depositum de eculeo decollari precepit circa annos dñi cclxxxvij. sub maximiano. Fuit z aliꝰ saturninus apud affricā frater sancti satiri. qui cuz predicto fratre suo z reuocato. z felicitate sorore dicti reuocati nec non z cū ꝓpetua genere nobili martyrium passus est. Quoꝝ passio alio tpe potissimū recolitur. Cum ḡ ꝓconsul eis dixisset vt ydolis immolarent z illi nullatenus assentirent. in carcerē missi sunt. Qō videns pater perpetue ad carcerē flens cucurrit dicens. Filia quid fecisti. de honestasti genus tuum. Nunq̄ aliquis de genere tuo in carcerem missus fuit. Cum autē audisset q; xpiana esset. in eam impetu cum digitis ad oculos irruit. z et oc'os eruere voluit z exclamās egressus est. Vidit autē beata Perpetua huiusmodi visionez quā in crastino socijs enarrauit dicens. Vidi scalam auream mirabili altitudine vsq; ad celum erectam. que adeo angusta erat vt non nisi vnus z puus ascendere poterat. In dextera vo z leua erāt fixi cultri z gladij ferrei limati z exacuti ita vt ascendēs circa vel infra se nullatenus respicere poterat ꝫ semper ad celum euz erectū stare oportebat. Sub ea draco terrimus z ingentis forme iacebat z pre timore quilibet ascendere formidabat. Vidi etiā satirum per eam ascendentem vsq; sursum. z respicientē ad nos z dicentez. Ne timeatis hūc draconē sed securi ascēdite vt mecum esse possitis. Hec audiētes oēs gras egerunt. quia se vocatos ad martyriū cognouerūt B Presentati igit iudici cuz sacrificare nollent fecit Saturninum cum alijs viris a mulieribus separi. z dixit felicitati. Habes viruz Et illa. Habeo. sed contemno. Cui ille. Miserere tui puella vt viuas maxime cum infantē in vtero habeas. Ad quem ait. Fac de me q̄c quid vis. quia ad voluntatē tuam nunq̄ me trahere valebis. Parentes autem beate Perpetue cum viro accurrentes. infantem puulū beate Perpetue qui adhuc lactabatur adduxerunt. Et videns eam pater stantem ante ꝑfectum cadens in faciem dixit. Filia mea dulcissima miserere mei. z huius mestissime matris tue. z huius miserrimi viri tui. qui post te viuere non valebit. Perpetua vero immobilis stabat. Tunc pater filium ad collum

eius iactauit. ⁊ ipse ⁊ mater ⁊ maritus eiꝰ manus tenētes ⁊ flentes osculabant eaz dicētes. Miserere nostri filia ⁊ viue nobiscum. At illa ꝓicies puluz. ⁊ illos repellēs ait. Discedite a me inimici dei mei qz nō noui vos. Vidēs vo ꝓfectus eoꝝ constantiā diutissime verberatos in carcere posuit. Sancti vo dum plurimū mesti essent de felicitate que octo iā mēsibus pregnās erat pro ea orauerūt ⁊ dolores partus subito in eam irruerunt. peperitq; filium viuū. Quidā vo de custodibꝰ dixit ad eaz Quid facies cum ante prefectum veneris. si nunc tam grauiter cruciaris. Respondit felicitas. Hic ego ꝑ me patioꝛ. ibi ꝑ me deꝰ patiet Extracti igit de carcere. ligatis post tergū manibꝰ. ⁊ nudatis natibus p plateas ducunt. Et dimissis bestijs. Satirꝰ ⁊ ꝓpetus a leonibꝰ deuorant. reuocatus ⁊ felicitas a leopardis comedunt. Beatus vo Saturninus gladio capite truncat circa annos dñi. cclvj. sub Valeriano ⁊ Galieno impatoribus.

clxix. A

De sancto Jacobo interciso.

Acobus martyr co

gnomēto interciſus. nobilis genere ⁊ fide nobiliꝰ. ex regione ꝑſax ⁊ ciuitate elape oriūdus fuit hic ex xp̄ianiſſimis pentibus ortꝰ eſt. ⁊ vxorē xp̄ianiſſimā habuit. Erat q̄z notiſſimꝰ regi ꝑſax ⁊ inter optimates ꝓmus. Accidit aūt vt a ꝓncipe nimio amore ſeduceretur ⁊ ad colendū ydola flecteret Hec aūt mater ⁊ vxoꝛ audiētes ꝓtinꝰ ſibi ſcripſerꝫ dicētes. Obediēdo mortali deſeruiſti eū q̄ vita eſt. placēdo future cito putredini deſeruiſti ſempiternū odorē. veritatē in mendaciū commutaſti ⁊ mortali obtēperans viuoꝝ ac mortuoꝝ iudicē reliquiſti. Noueris igit nos amodo a te futuras extraneas nec tecuz de cetero aliquatenꝰ moꝛaturas. Cum aūt has lras iacobus legiſſet amare flēs ait. Si mater mea q̄ me genuit. ⁊ vxoꝛ mea a me extranee facte ſūt quāto magis a me extraneꝰ factus eſt ōs meꝰ Cum ḡ ꝑ erroꝛe ſuo ſe plurimū afflixiſſet. nūcius venit ad ꝓncipez q̄ diceret iacobuz xp̄ianū eſſe. Quē ꝓnceps aduocās ait. Dic mihi ſi nazarenus es. Cui iacobꝰ. Etiā nazarenꝰ ſum Et ille. Ergo magus es. Cui iacobus Abſit a me magū eſſe. Cum ḡ ei multa ſupplicia minaret. dixit iacobꝰ. Nō me ꝓturbāt mine tue. qz tanq̄ ventus flans ſup petrā furoꝛ tuus aures meas cito ꝓtranſit. Cui ꝓnceps. Noli imprudenter agere. ne grauī morte peas. Cui iacobus. Hoc non moꝛs ⁊ ſomnus potiꝰ eſt dicendum. cum poſt modicū reſurrectio tribuatur. Cui ꝓnceps. Non te ſeducāt nazareni dicētes moꝛtez eē ſomnuz. qz magni impatoꝛes timent eā. Cui iacobus. Nos morte nō timemus. qz de morte ad vitā tranſire ſpamꝰ. Tūc ꝓnceps de ꝓſilio amicoꝝ hāc ſup iacobū ꝓtulit ſniaz. vt ad terroꝛē alioꝝ mēbꝛatim iacobꝰ puniat Cum aūt quidā ex his cōpaſſione ſup eum flerēt. ille ait. Nolite ſup me flere. ⁊ ſup voſipſos plangite. qz ego ad vitam ꝓgo ⁊ vobis ſupplicia eterna debent. Tunc carnifices pollicē manus eiꝰ dextre abſciderūt. Et exclamans iacobꝰ ait. Liberatoꝛ nazarene ſuſcipe ramuz arboꝛis mie tue. Nam a cultoꝛe vinee ſarmentū abſcidit vitis vt potius germinet ⁊ vberiꝰ coꝛoneꝫ. Cui carnifices. Si aſſentire vis adhuc tibi parco. at medicamētum adhibeo. Cui iacobꝰ. Nōne ꝑſpexiſti ſtipitē vitis. quia cū amputant ſarmēta. ille nodus q̄ remanet i ſuo tpe cū terra caleſcere incipit ꝑ ſingula abſciſionis loca ꝓducit germina. Si ergo vitis putat viciſſitudine tpis vt germinet. q̄nto magis fidelis hō qui in ꝑa vite xp̄o cōpactus eſt Tunc accedens carnifex ſcōm abſcidit digitū Beatus aūt iacobus dixit. Suſcipe duos ramos quos plātauit dextera tua dñe. Abſcidit ⁊ terciū. Et dixit iacobus. De triplici tēptatio ne liberatꝰ bñdicam patrī ⁊ filio ⁊ ſpūiſancto Et cum tribꝰ ereptis de camino puerīs confitebor tibi dñe ⁊ in choꝛo martyrū plallam nomini tuo xp̄e. Abſciſus eſt ⁊ quartꝰ. Et iacobꝰ dixit. Protector filioꝝ iſrl̄ qui in quarta bñdictione ꝓnunciatꝰ es ſuſcipe a ſeruo tuo cōfeſſionē quarti digiti tanq̄ in iuda bñdicti. Abſciſo quinto digito dixit. Completū eſt gaudium meū. Tunc carnifices dixerunt ei. Parce iam nunc anime tue ne peas nec cōtriſteris ſi vnām manū a miſeris. quoniā mīti ſunt vnā manū tantū habētes. ⁊ multis diuitijs ⁊ bonoꝛibus abundantes. Beatus iacobus dixit. Quando paſtoꝛes incipiunt pecoꝛa tondere nūquid dextrum tantū vellus auferunt ⁊ ſiniſtrum dimittūt? Si ergo pecus quod animal brutum eſt. totum vult vellus amittere. quanto magis ⁊ ego homo rationalis nō dedignaboꝛ ꝓ deo occidi. Accedentes igit impij ad ſiniſtram manū digitū minimū inciderūt Et iacobus dixit. Tu dñe cū magnus eēs minimus ⁊ paruus ꝓ nobis fieri voluiſti ⁊ iccirco reddo tibi coꝛpus ⁊ animā quā creaſti. ⁊ ꝓ ꝓio ſanguine tuo redemiſti. Abſciditur ſeptimus digitus ⁊ ait. Septies in die laudez dixi dño. Abſcidit octauus ⁊ dixit. Octauo die circūciſus eſt ieſus. ⁊ hebꝛeꝰ circumciditur octaua die vt trāſeat ad legales cerimonias ⁊ mēſeruī tui domine tranſeat ab his incircumciſ. ⁊ coinquinatum habentibus ꝓpucīū. Vt vt niam ⁊ conſpiciam faciem tuaz domine. In-

ciditur etiam nonus digitus ⁊ ait. Hora nona tradidit xps in cruce spiritu3. Unde ⁊ ego domine in dolore noni digiti tibi confiteor. et gratias ago. Inciditur decimus ⁊ ait. Decim⁹ numerus est in preceptis ⁊ ioth prima litera ē nominis ihu xpi. Tunc quidam de astantib⁹ dixerunt. O dilectissime quodam noster profitere tantū coram consule vt viuere valeas. Iam em̄ abscise sint man⁹ tue. sunt tū pitissimi medici q̄ tuis doloribus valeant subuenire. Quibus iacobus dixit. Absit a me hmōi nephanda simulatio. Nemo em̄ mittens manū suam ad aratrū ⁊ respiciēs retro aptus est regno dei. Tunc indignati carnifices accesserunt ⁊ pollicem pedis dextri absciderunt. Et iacobus dixit. Pes xpi pforatus est ⁊ sanguis exiuit. Absciditᵉ scōs pedis digitus ⁊ ait. Magna mihi dies hec ē p oib⁹ dieb⁹. hodie q̄ppe ad deū fortem conuersus ibo. Absciderūt ⁊ tertiū ⁊ ante ip̄m proiecerunt. Et subridens iacobus dixit Bade tertie digite ad socios tuos ⁊ quemadmodū granū tritici multum fructu3 affert. ita ⁊ tu in nouissimis diebus cū sociis tuis requiesces. Absciditur q̄rtus ⁊ ait. Quare tristis es aia mea ⁊ quare conturbas me. Spera in deo q̄m adhuc confitebor illi salutare vultus mei ⁊ deus meus. Absciditᵉ q̄ntus ⁊ ait. Nunc incipiam dicere ad dom̄ q̄m dignū me fecit sociū seruis suis. Tunc accedētes ad pedem sinistrum digitū puū absciderūt. Et dixit Jacob⁹ digite parue confortare. q⁹ magnus ⁊ puus vnā hñt resurrectōem. Capillus capitis non pibit quātomin⁹ a socijs tuis mime sepaberis. Absciditᵉ scōs. Et iacobus ait. Destruite veterē domū. q⁹ splēdidior paraᵗ. Absciditᵉ tertius. ⁊ ait iacob⁹. Tunsionib⁹ firmat incus. Abscinditur ⁊ q̄rtus ait. Confortame deus veritatis q̄m in te confidit ania mea. ⁊ in vmbra alar tuar spabo donec transeat iniquitas. Absciditᵉ q̄ntus Et iacobus ait. Ecce me tibi dñe immolo victimas. Tunc accedentes pedem dextr̄ absciderūt Et dixit iacobus. Nunc offeram munus celesti regi p̄ cuius amore hec patior. Absciderūt ⁊ pedem sinistr̄. Et beatus iacob⁹ dixit. Tu es qui facis mirabilia. exaudi me domine et salua me. Absciderunt dextram manū ⁊ ait. Misericordie tue dñe adiuuent me. Ad sinistram ait. Tu es de⁹ qui facis mirabilia. Absciderūt dextr̄ brachiū ⁊ ait. Lauda anima mea dominū. laudabo dom̄ in vita mea psallā deo meo q̄diu fuero. Absciderunt ⁊ brachium sinistr̄ ⁊ ait. Circūdederunt me dolores mortis. et in noie dñi vindicabor in eis. Tunc accedentes absciderunt surā dextri cruris scindentes vsq; ad femur. Tūc. b. iacob⁹ ineffabili dolore grauatus exclamās ait. Domine ihu xpe adiuua me. q⁹ circūdederūt me gemitus mortis et ait carnificibus. Carne noua me dñs induet quā vestra vulnera maculare nequibunt. Jam carnifices defecerant. eo q̄ a prima hora diei vsq; ad nonam in eius incisione sudassent. Tū iterum accedentes sinistri cruris suram abscidēdo vsq; ad femur extraxerunt. Tūc exclamās .b. iacob⁹ dixit. Dñator dñe exaudi me semiuiuū viuor̄ ⁊ mortuor̄ dñs. Digitos dñe ñ hēo vt ipos ad te porrigam. nec manus vt eas ad te extendam. Pedes mei truncati sunt. et genua mea demolita. vt tibi genua flectere non valeam. ⁊ sum velut casura domus ablatis q̄bus sustentatur columnis. Exaudi me domine ihu xpe ⁊ educ de carcere animam meam. Hec cum dixisset vnus de carnificibus accessit. ⁊ caput eius amputauit. Christiani ig̃r occulte accesserunt. ⁊ corpus eius rapientes honorifice sepelierunt. Passus est autez quinto kal'. decembris.

clxx. A

De sancto Pastore.

Astor in heremo

p multis annis in abstinētia magna se affligens multa sanctitate ⁊ religiōe pollebat. Cū aūt mr̄ eius ip̄m ⁊ frēs eius desideraret videre. ꝫ nō posset. obseruabit diem. ⁊ illis ad ecclesiam euntibus protinus se eisdez obtulit. At illi fugientes ⁊ cellam intrantes. i faciem eius clauserunt ostium. Illa aūt ante ostium stans cum nimio fletu clamabat. Pastor autem ad ostium veniens dixit ei. Quid sic clamas o vetula. Que audiens vocem ei⁹ amplius clamabat flens ⁊ dicens. Volo vos videre filij mei. Quid enim si videā vos. Nūquid non ego sum mater vestra q̄ lactaui vos. ⁊ iam canis tota sum plena. Cui fili⁹. Hic nos vis videre aut in alio seculo. Que respondit. Si nō videro vos h. videbo vos illic fili. Qui ait. Si eq̄nimiter ferre vales vt nos hic nō videas illic ꝓculdubio nos videbis. Que discessit gaudens ⁊ di. Si vos visura sum illic. nolo vos videre hic. Judex prouincie cum abbatem pastorē videre cupet. sed neq̄ret. filiū sororis sue tanq̄ malefactorē tenuit ⁊ in carcerem posuit dicens. Si pastor venerit ⁊ p eo intercesserit. eum dimittā. Mater ig̃r pueri ad ostium senis plorās. dū ille sibi nihil responderet. ait. Et si viscera ferrea habes. ⁊ nulla cōpassione moueris saltem miseratio sanguinis tui flectat te. ⁊ q̄ vnigenitus mihi existit. Ille autez mandauit ei. Pastor filios non generauit ⁊ ic circo non dolet. Qua cum dolore discedente dixit ei iudex. Saltē verbo iubeat. ⁊ ego eum dimittā. Ille aūt ei remādauit dicēs. Examis

causam fm legem.z si dignus morte hī proti nus moriat.sin aūt fac quō tibi placet. Docebat aūt frēs dicens.Custodire z seipm considerare z discretionē hīe opatōnes sunt anie. Paupias.tribulatio z discretio sunt opatōes solitarie vite.Scriptū est ei.Si fuerint hi tres viri.Noe Job z Daniel ꝛc.Noe psonam habet nihil possidentiū.Job tribulatoꝝ.Daniel discretoꝝ.Si duas res oderit monachus pōt ab hō mūdo liber esse.Et q̄renti fri q̄ eēnt dixit. Carnalis repausatio z vana gloria.Si vis requiem inuenire in hō sc̄o z in futuro in oīm cā dic.Quis ego sum.z nō iudices quēq̄. Cū q̄dam frat de congregatōe offendisset. abbas de consilio cuiusdā solitarij eum expulit.Qui cū quasi flēdo desparet.abbas pastor eum ad se adduci fecit.Quē benigne consolans misit ad illū solitariū dicēs.Audiens de te videre te desidero.Fatiga igr te vsq̄ ad me.Qui cū venisset dixit pastor.Duo hoies erant q̄ ābo habebant mortuos suos.Reliquit aūt vn⁹ mortuū suū.z abijt plorare mortuū alterius. Hō solitarius audiens z intelligens in fmone ei⁹ compunctus est. Cū q̄dam frater pastori dixisset se perturbatum esse.z locū velle desere. eo q̄ q̄dam verba de quodam fratre audiuisset.q̄ eū nō edificauerant.dixit pastor.ne hec verba crederet.qr vera non essent.Ille vo vera eē asserebat.qr frater fidelis ea sibi retulit. Cui pastor.Nō est fidelis q̄ tibi dixit.qr si fidelis eēt neq̄q̄ tibi talia diceret. Et ille. Ego vidi oculi meis. Ille aūt inrogatus de festuca z de trabe q̄d essent rūdit de festuca q festuca eēt.z de trabe.qr trabs esset.Et pastor. Pone in corde tuo.qr pcā tua sunt sicut hec trabs.illius aūt velut hec pua festuca. ℞ Frat q̄dam q̄ peccatū grāde fecerat volens penitere triēnio inr rogauit abbatē pastorē si multū esset.Qui dixit.Multū est.Et q̄situs si annum iubēt ait. Multū est.Astantes aūt dicebant. Vsq̄ ad q̄ draginta dies.Et ille.Multum est.Et adiecit Puto q si ex toto corde hō penituerit.z peccatū nō iterauerit.etiam pniam trēnuanam suscipiet dns. Interrogatus de illo vbo q̄ trascit fri suo sine cā ꝛc.ait.Ex oīm re q̄ te grauare voluerit frat tuus ne irascaris aduersus eū donec oculū dextr tibi extrahat.z si aliter feceris.sine causa sibi irasceris.Si aūt aliqs te voluerit separe a deo p hō irascere ei. Dixit iterum pastor.Qui q̄ruloſus est.monachus nō est.q̄ malitiā in corde suo tenuerit. monach⁹ nō est.qui iracund⁹est monachus nō ē. Qui malum pro malo reddit monachus non est. Qui elatus z verboſus est monachus nō est Qui vero vere est monachus semper est humilis.mansuetus.charitate plenus.z timorē dei semper z vbiq̄ pre oculis habet vt nō peccet. Dixit iterum q̄ si sunt tres in vnū.ex q̄bus vnus bene quiescat. alius aūt infirmetur z grās agat.tertius vero minister ei⁹ sit ex sincera voluntate.hi tres similes sunt velut sint vnius operis. Cum quidam frater sibi conquereretur q̄ multas cogitatōes hōs in ipis piclitaretur eum sub aere nudo eiecit dicens. Expande sinum z apprehende ventum.Qui ait non possum.Et ille nec cogitatōes probi bere potes ne introeant sed tuum est resistere eis. Interrogatus a quodam fratre q̄d ō bereditate sibi dimissa faceret.dixit vt post tres dies ad se rediret.Qui cuz rediisset ait illi. Si dixero.da eam clericis facient inde conuiuia si dixero da eam parentibus non est tibi merces.si dicam da eam pauperibus secur⁹ eris. Quicq̄d ḡ vis fac.ego causam non hēo. Hec in vitaspatrum.

clxxj. ℟

De sancto Jobe abbate.

Ohānes abbas cuz i episius per annos.xl.in heremo habitasset.inrogauit eū q̄ntū ex hō pfecisset.Et ille dixit. Exquo cepi solitarius esse. nūq̄ vidit me sol manducantē.Et iohes.Nec me irascentē. Sic fere legit ibidem q̄ cum epiphan⁹ eps abbati hylarioni daret carnes ille ait.Ignosce mihi qr ex quo accepi habitum hunc non manducaui q̄q̄ occisum. Cui eps Exquo accepi habitum hūc nō dimisi aliquē dormire qui aduersuz me aliq̄d haet neq̄ dormiui hōs aliq̄d aduersus aliquē.Cui ille.Ignosce mihi qr melior es q̄ ego. Volens iohes ad similitudinē angelor nihil opari.ꝛ ō sine intermissione vacare.seipm expoliauit et vnam hebdomadā in heremo fuit.Cū aūt fame periclitaret.z aculeis muscar z vespar tor⁹ vulneraret reuersus ad ostium fris sui pulsauit. Ad quē ille.Quis es tu.Et ille.Ego sum Johānes. Frater aūt dixit ei.Neq̄q̄. Iohes em angel⁹factus ē.z int hoies vltra nō est. Et ille ve ego sum.Et nō apiens ei.dimisit eū affligi vsq̄ mane. Postea apiēs dixit.Si hō es op⁹ habes iter opari vt pascaris z viuas.Si aūtē angel⁹es q̄d q̄ris intrare cellam. Et ille dixit. Ignosce mihi frater qr peccaui. Cum autem morer et.rogauerūt eū frēs vt aliquod verbuz salutare z ꝓpendiosuz loco hereditatis sibi relinqueret.Qui ingemiscens ait.Nūq̄ feci p̄priam voluntatem.nec aliquid docui q̄ō pri⁹ ipe non fecerim. Hec in vitaspatrum.

clxxij. ℟

De scō Moyse abbate.

Moyses abbas dixit

m fratri petenti a se ꝓmonem. Sede in cella tua ⁊ docebit te vniuersa. Cum q̃dam senex infirmatus in egyptum ire vellet ne fratres nimis grauaret. dixit ei abbas moyses. Nō vadas qm̃ in fornicatōem casurus es. Qui contristatus dixit. Mortuū ē corp⁹ meū ⁊ tu mihi ista dicis. Cū ḡ tuisset. ⁊ q̃dam v̄go ex deuotōe sibi seruiret. ille conualescens eaz violauit. Que cū filium peperisset. senex puerū in vlnis accipiens in die magne festiuitatis q̃ erat in sixti eccl'a corā multitudine fratꝝ intrauit. Cū aūt oēs flerent dixit. Videtis infantē hunc. Filius est inobediētie. Cauete ḡ vobis frēs. qz in senectute ꝑ feciz orate ꝓ me. Et pergens ad cellā ad ꝑstinū statū reuersus ē. Illi⁹ q̃z senex cū dixisset alteri mortu⁹ sum. ille ait. Nō confidas in te donec exeas de corpe. Naz si dicis qz mortuus es. sathanas tū mortu⁹ nō est. Cū frater q̃dam peccasset miserūt ad abbatē moysen. Qui accepta sporta plena arena venit ad eos. Que cū frēs q̃d nā ꝑ esset interrogarēt dixit. Pctā mea sunt post me currētia ⁊ nō video ea. ⁊ veni hodie aliena iudicare pctā Illi aūt ꝑ audiētes. fratri pepercerunt. Simile legīt de abbate Pastore. Nam cum frēs de q̃dam fratre culpabili loquerentur. ille tacebat. Cum ḡ accepisset sacculū plenū arena retro. ⁊ de eadem arena modicū aū se ferret. interrogatus q̃d hoc esset dixit. Multa arena sunt pctā mea q̃ post me ferens ipa non considero nec ꝓ eis doleo. Modica vero arena sunt peccata fris ante me posita. q̃ semper considero ⁊ ipa video. cū tū pctā mea ante me semper portare deberem. ⁊ de ipis cogitare. ⁊ ꝓ ipis deuz rogare. Cum abbas Moyses factus fuisset clericus. ⁊ imposuissent ei superhumerale. dixit ei episcopus. Abbas factus est candidat⁹. Et ille. Affoꝛis domine purpura. vtinam int⁹ Volens autem episcopus eum probare dixit clericis suis. vt qñ ad altare accederet ipsum cum iniuria expellerent. deinde eum seq̃ntes quid loqueretur audirent. Proiicientes autē eū foras dixerūt. Exi foras ethiops. Qui egrediens dicebat. Bene tibi fecerunt cineratez cacabate. quia cum homo non sis quare te i medio hominuz dare presumpsisti. Hec in vitas patrum.

clxxiij. A

De sancto Arsenio abbate.

Rsenius cū adhuc i

a palatio consisteret. ⁊ vt ad salutez dirigeretur orare audiuit. Arseni fuge homines ⁊ saluaberis. Accedens igīt ad monachalem vitam ⁊ ibidem orans audiuit. Arseni fuge tace ⁊ quiesce. Legīt em̃ ibidem de hac quiete appetēda. q̃ tres frēs cū feī fuissēt monachi. vnus elegit discordātes ad pacez reducere. scōs infirmos visitare. terti⁹ in solitudine q̃escere. Prim⁹ igī laborans ꝓpter lites hominum nō potuit oībus placere. ⁊ tedio victus venit ad scōm. Quē inuenit aio deficiētē ⁊ mandatū pficere nō valentē. Et pcordātes ad tertiū q̃ erat in solitudie venerūt. Cui cum tribulatōes suas narrassent ille missa aq̃ in cypho dixit. Attēdite in aquā. Et erat cōmota et turbulenta. Et rursus dixit. Attēdite mō quō q̃eta ⁊ limpida facta ē. Qui cū intēderēt ⁊ vultus suos viderēt ait. Sic q̃ i medio hoim cōsistunt. p̃ turba nō videt pctā sua. Cū aūt quieuerint tūc pctā sua videbūt. Quidā etiā cū inuentisset q̃ndā i hēmo velut bestiā herbas manducantē ⁊ nudū. currebat p⁹ ipm fugiētez dicēs expecta me qz ꝓpt deū seq̃r te. Et ille. Et ego ꝓpt deū fugio te. Cū aūt vestē ꝓcisset. expectauit eū dicēs. Aīm materiā mūdi ꝓcisti a te expectaui te. Cui ille. Dic mihi quō salu⁹ efficiar. Qui rūdēs ait. Fuge homines ⁊ tace.

Matrona q̃dam ⁊ nobilis ⁊ senex venit vt abbatem arsenium ex deuotōne videret. Qui rogatus a theophilo archiepo vt se videri permitteret nullatenus acq̃euit. Tandem illa ad eius cellam ꝓperās ipm foris aū hostium celle inuenit. ⁊ se ad pedes ei⁹ ꝓstrauit. Ille autē cū indignatōe nimia elenauit eam dicens. Si facie meā videre vis vide. Illa aūt facie ei⁹ pre confusiōe ⁊ verecūdia nō considerauit. Cui senex. Quō cū mulier sis tantā nauigatōz facere ꝑsumpsisti. Ecce em̃ romā redibis ⁊ q̃ abbatem arsenīū videris alijs mulierib⁹ enarrabis ⁊ ille sil'r veniens vt videant me. Et illa. Si ōo dante romā rediero. nullā huc venire ꝑmittaz ꝑ saltē obsecro vt ores ꝓ me. ⁊ mei memor sis sp. Cui ille. Oro deū vt deleat memoriā tuam de corde meo. Et illa audiēs turbata nimium venit in ciuitatem. ⁊ p̃ tristitia febricitare cepit Q̄ archiep̃s audiēs ad eā consolandā accessit. Illa aūt dicebat. Ecce ego contristata mori or. Cui archiep̃s. Nescis quia mulier es. ⁊ inimicus scōs p mulieres impugnat. ⁊ ꝓpterea senex hoc dixit. Dā ꝓ aīa tua sp orat. Et sic consolatōe recepta cuz gaudio ad ꝓpria remeauit.

De q̃dam alio patre legīt. q̃ cū discipl's ei⁹ sibi dicēt. senuisti abba. accedam⁹ paruz iuxta mundū. Ille ait. Vbi nō est mulier ibi eam⁹. Dixit ei discipl's. Et vbi ē loc⁹ nō hīs mulierē nisi forte solitudo. Et ille. Ergo in solitudinez me tolle. Illi⁹ etiā frat cū matrē suā vetulaz trans fluuiū portare deberet. ille manus suas pallio inuoluit. Cui illa. Vt quid sic operui-

sti manus tuas fili. Et ille. Corpus mulieris ignis est. & ex eo q̄ te contingebā. aliarū femiarum memoria in meo animo veniebat. ℍ

Arseni⁹ aūt p totū tp̄s vite sue ad op⁹ sedēs manuū suaꝝ. pannum habebat in sinu ꝓpē lacrimas que crebro de oculis eius currebant. Totam noctem insomnē ducebat. Mane aūt facto cum ꝓpter nature lassitudinem dormire vellet. dicebat somno. Vēi serue male. Et surripiebat partem somni sedēdo. & statim surgebat. Dicebat q̄z. Sufficit monacho si dormierit vna hora. si est tamen pugnator. Cūq̄ pater sancti arsenij nobilissimus senator vitā finiens & testamentum faciens magnā hereditatē arsenio dimisisset. Magistrianus p̄dictum testamentū ad ip̄m detulit. Qō ille accipiēs voluit illud scindere. Magistrianus aūt eius pedibus revolutus rogauit ne hoc faceret. quia caput ei⁹ p̄sideret. Cui arsenius. Pat⁹ mortuus sum q̄z ille. Jp̄e igr̄ cū mō mortu⁹ sit q̄modo me fecit heredē. Et remisit testamētū nihil accipe volens. Quadā vice facta est vox ad eū di. Veni & ostendā tibi opa hoīm. Et eduxit eū in q̄ndam locū. oūditq̄ ei ethiopem incidentē ligna & facientē sarcinam grandē quā portare nō poterat. Deinde ite⁊ ligna incidebat & ad sarcinam addebat. & hoc faciebat diutius. Ostenditq̄ ei rursum hoiem haurientē aquā de lacu. & effundentē aquā in cisternam ptusam. que aquam refundebat in lacū. & ip̄az cisternā implere volentē. Et oūdit ei ite⁊ templū. & duos viros sedentes in equis portātes lignum transuersum. volentes aūt introire in templū non poterant eo q̄ lignū in transuerso portarent. Et exposuit dicens. Hij sunt q̄ portant quasi iugū iusticie cum superbia & nō humiliantē ꝓpter qō remanent fortis a regno dei. Qui ligna incidit. hō est in pctis multis et p eo vt agat pniam nō subtrahit de pctis sed addit iniq̄tates iniq̄tatibus. Qui aūt aquā hausit hō ē bona opa faciens. Sz qr cū eis sūt permixta mala pdit bona opa sua. Vespe sabbati aduenīente die dñico relinq̄bat p⁹ se solē. et extendebat man⁹ suas ad celū. donec māe die dñico sol ascēdēs faciē ei⁹ illustrabat & sic residebat. Hec in vitaspatrum.

clxxiij. ℍ

De scō Agathon abbate.

Agathō abbas per a triennīū lapidē in os suum mittebat donec taciturnitatē disceret. Ali⁹ quoq̄ frat cū intrasset cōgregatōem dixit intra se. Tu & asin⁹ vnū esto. Sicut ḡ asinus vapulat & nō loq̄t. iniurīā patīt & nō rūdit sic & tu. Ali⁹ q̄z frater a mensa expulsus nihil rūdit. Postmodū sup ḥ interrogat⁹ ait. Posui in corde meo q̄ equalis sim cani. q̄ dū sectat fortas egredit.

Interrogat⁹ agathon q̄ vt⁹ pl⁹ hīet laboris respondit. Puto nō esse talē laborē q̄lem orare deum. Nā inimici eius sp laborāt ei⁹ oīonem interrūpe. Nā in certis laborib⁹ hō aliquā requem possidet. orator aūt op⁹ habet magni certamis Interrogat⁹ agathon a q̄dā frē quō cuz fratrib⁹ hītare dīet ait. Sīc in pma die. & nō assumas fiduciā. Nō est em̄ peior passio q̄z fiducia genitrix ē ei oīm passionū. Dixit ite⁊. Iracūd⁹ si mortuos suscitet nō placet alicui vel deo ꝓpter iracundiā suā. Frater q̄dam iracūdus intra se ait. Si sol⁹ hītarē. ad irā non ita cito moverer. Quadā aūt vice cū vrceolū aq̄ implēt versatus est. Scō impleuit & ite⁊ versat⁹ ē. Tertio impleuit & versatus est. Qui cōmotus furore fregit vasculū. In se aūt reuersus cognouit. qr ab eodē demone iracūdie sit illusus. et dixit. Ecce solus sum. & tū ira me vicit. Heuertar ḡ in ꝓgregatōz. qr vbiq̄ labor. & vbiq̄ patia & adiutorio dei opus est. Econtra erant duo frēs qui multis annis inuicē quersantes nūq̄ ad iracūdiā poterāt puocari Quadā vice dixit vnus alteri. Faciamus & nos litem sic homines de mundo faciunt. Et ille respondit. Nescio qual⁹ fiat lis. Et dixit frater. Pono in medio latercul⁹ & dico meū est. Tu aūt dic non ḡ meū est. & inde fiet litis initiū. Posita est ergo testa in medio. Dixit vn⁹ meū est ℣. & alt dixit nō ḡ meū est. Et ille respōdit. Etiā tuū ē. Tolle ergo & vade. Et discesserunt. nec inr se cōtendere potuerūt. Erat aūt abbas agathon sapiens ad intelligendū. ipiger ad laborandum pcus in cibo atq̄ vestimento. Dixit aūt. Scōz voluntatē meā nūq̄ dormiui. retinens in corde aduersus q̄nq̄ dolorē. Nec dimisi dormire aliū hūtem aduersū me aliq̄d. Moriturus q̄z agathon tribus diebus manſit immobil⁹ aptos tenēs oculos. Qui cū pulsaret a fribus respōdit. Inspectu diuini iudicij assisto. Dicūt ei. & tu times. Et ille. In custodiēdis mādatis dei vture qua potui laborauī. sed homo sum & nescio vtr placuerīt opa mea dño. dicūt ei. et nō confidis de opibus tuis q̄ fm deum sunt. Et ille. Nō p̄sumo donec venero ante illum. Aliter em̄ sunt iudicia dei & aliter iudicia hominū. Cū aūt em̄ adhuc interrogare vellēt ait. Oūdite charitatē & nolite loq̄ mecum qr occupatus sum. Qō dicto statim spm̄ cum gaudio emisit. Videbāt eū colligentē spm̄ quē admodū si q̄s saluret amicos suos dilectos. Hec in vitaspatrum.

clxxv. ℍ

De sancto Barlaam.

Arlaã cuius histori

bam Iohannes damascenus diligenti studio compilauit. Quante in eo diuina gra sctm Iosophat regẽ ad fidẽ conuertit Etem cũ vniuersa india xpianis z monachis plena esset. surrexit rex q̃dam ꝓpotens nomie auẽtr q̃ xpianos z pcipue monachos plurimũ ꝓsequebatur. Accidit aũt vt quidam regis amic⁹ z in palacio suo ꝓmus diuina cõmonitus gra regiã aulã relinqueret. z monasticum ordinẽ introiret. Qõ rex audiens pre ira insaniens. eũ p quẽ deserta inquiri fecit. z vix inuentũ ad se adduci mandauit. Videnscz eum vili tunica coopertum. z fame maceratuz qui splendidis vestimentis ornabat. z multis diuitijs affluẽ cõsueuerat dixit ei. O stulte ac mentis ꝓdite. cur honorẽ in cõtumeliã cõmutasti. z te ludũ puerox fecisti. Cui ille. Si hui⁹a merõnem audire desideras inimicos tuos ꝓcul a te abijcias. Rege aũt q̃ eẽnt hmõi inimici q̃rente ait. Ira z ꝓcupia. hec em impediũt ne veritas videat. Assideant aũt ad audientiã dicẽdox prudentia z eqtas. Cui rex. Fiat vt loq̃ris Et ille. Insipientes ea q̃ sunt despiciũt q̃si nõ sint. ea vo q̃ nõ sunt q̃si sint apprehendere moliunt. Qui aũt nõ gustauerit eox q̃ sunt dulcedinẽ nõ poterit eox q̃ non sunt addiscere veritatẽ. Multa aũt illo de mysterio incarnatõnis z fidei ꝓseq̃nte rex ait. Nisi tibi in pncipio ꝓmisissem q̃ de medio consilij irã remouerem. nunc itacz igni tuas carnes traderẽ. Surge igitur z fuge ex oculis meis ne vltra te videam z male te ꝓdã. Vir aũt dei tristis abscessit. eo q̃ martiriũ ꝓpessus nõ eẽt. Infra dũ rex liberos nõ hẽt puer ei pulcerrim⁹ nascit. z Iosaphat appellat. Cõgregãte aũt rege infinitã multitudinẽ vt dijs ꝓ ortu pueri imolarẽt. q̃q̃gi tacz astrologos ꝓuocauit. a qb⁹ qõ futuruz esset filio suo diligenr q̃siuit. Cũctis aũt rñdẽtib⁹ eũ magnũ in potẽtia z diuitijs futurꝝ. vn⁹ sapiẽtioz ex ipis dixit. Puer iste q̃ natus est tibi o rex nõ in tuo erit regno ꝑ in alio incõpabiliter meliori. Nã illi⁹ quã pseq̃ris xpiane religionis vt estimo futur⁹ est cultor. Hoc aũt nõ a semetipo ꝑ a deo inspirãte dixit. Audiẽs hec rex z plurimũ expauescẽs. i citate seorsũ palaciũ speciosissimũ ꝓstrui fecit. z ibi puerꝝ ad habitandũ posuit. ibiczꝝ secũ iuuenes pulcerrios collocauit. ꝓcipiẽs ill' vt nec mortẽ nec senectutem. nec infirmitatẽ nec paupertatẽ. nec aliquid qõ posset sibi afferre tristitiã ei noiarent. ꝑ oia iocũda ei ꝓponerẽt q̃ten⁹ mens ei⁹ leticijs occupata nil de futuris cogitare posset. Si quez vo ministrantiũ infirmari cõtingeret. hũc ꝓtinus rex ꝓcipiebat eijci, z alium loco ei⁹ incolumẽ ꝓrogari. ꝓcepitcz ne sibi de xpo aliquã faceret mentoz. ℍ Eodez tpe erat cum rege vir q̃dã xpianissim⁹ ꝑ occult⁹. q̃ inter nobiles regis ꝓncipes erat. Hic cũ aliq̃ cũ rege advenandũ iuisset. hoiem q̃ndã paupem pedẽ lesũ a bestia habentẽ z in ẽra iacentẽ inuenit. a quo rogat vt se suscipe debeat. qz sibi in aliq̃ forsitã ꝓdesse posset. Cui miles dixit. Ego q̃dem te libenr suscipio. ꝑ in q̃ vnlis inueniaris ignoro. Et ille dixit. Ego sum hõ medic⁹ vbox. Si. n. alicꝝ in vbis ledat ꝓgruã scio adhibẽ medelã Miles aũt qõ ille dicebat ꝓ nihilo cõputauit xpm deũ tũ ipm suscipies ei⁹ curam egit. Viri aũt q̃dã inuidi z malicioli videtes predictum ꝓncipẽ in tanta gra esse regis. ipm apd regem accusauerũt. q nõ solũ ad xpiano fidẽ declinasset ꝑ insup regnũ conabat sibi surripe turbã solicitãs z sibi cõciliãs. Sed si hec inquit. ita esse o rex scire desideras ipm secreto aduoca. z vitã hãc cito finiendã ꝓmemoza et iccirco gloziã regni te velle derelinq̃re z monachoruz habitũ assumere asseras q̃s tamen ignoz̃ater hacten⁹ fueras ꝓsecut⁹. z tunc videbis quid tibi rñderit. Que cũ rex oia vt illi suaserãt fecisset. ille doli ignarus ꝓfusus lacris ꝓpositũ regis laudauit. z vanitatẽ mũdi rememoz̃as q̃ntoti⁹ ℔ adiplendũ cõsuluit. Qd rex audiens z vex esse qd illi dixerãt credẽs furoze repleꝛ⁹ est nihil tũ sibi rñdit. Vir aũt ppendẽs q rex q̃ut erbba sua accepat. tremẽs abscessit. z medicũ se hĩe vbox recolẽs oia sibi narrauit. Cui ille. Notũ sit tibi q rex suspicat vt xpc ℔ dixeris q ei⁹ regnũ velis inuadere. Surge igr cito z comã tuã tonde. z vestimẽta abijciẽs cilicium indue z summo diluculo ad regẽ ingredere. Cũ qz rex qd sibi hoc velit inꝛogauerit. rñdebis. Ecce rex paratus sum seq̃ te. Nã z si via q quã cupis ire difficilis sit. tecũ tũ exñti facilis mihi erit. Sic em socũ me habuisti in ꝓsperis. sic habebis pariter in aduersis. Nũc igr ꝓsto suz q̃d mozaris. Qd cũ ille q ordines fecisset. rex obstupuit z falsarios arguẽs. virum ampliori honoze ꝓtauit. Fili⁹ aũt ei⁹ in palacio educatus ad etatẽ adultã q̃uenit. z in oi sapia plene edoctus fuit. Admiras aũt cur pater sic eũ reclusisset. vnũ de seruis sibi familiariozem secreto de hac re inꝛogauit. dicens se in multa mestícia positũ ꝓ eo q sibi foras egredi nõ liceret. adeo vt nec sibi cib⁹ saperet nec potus. Qd pr audiẽs z dolẽs. eqs idoneos pari fecit z chozos plaudentes ante eũ mittens. ne q̃d si bi fedũ occurreret diligenter prohibuit. Predicto igitur iuuene taliter procedente. quadaz vice vn⁹ lepꝛosus z vnus cecus sibi obuiauerũt. Quos ille vidẽs z stupẽs. q̃ sint z q̃d nam habeant inq̃siuit. z ministri dixerũt. Passiões

istefūt q̄ hoibus contingere solēt. Et ille. Dib⁹ hoib⁹ ꝓtingē pūt hmōi. Negantib⁹ illis respōdit. Noti sūt igr̄ q̄ hec pati debeant. an sic i definite ꝓueniūt. Et illi. Et q̄s hoim futura scire valet. Valde igr̄ anxi⁹ esse cepit ꝑ in ꝓsuetudine ret. Illa aūt vice quendam valde senem rugosam habentē faciem ꝛ dorsum icurvatum. ꝛ cadentib⁹ dentib⁹ balbuciēdo loquētem inuenit. Stupefact⁹ igr̄ discere cupit visionis miraculū. Cumq̄ didicisset q̄ ꝑ annox multitudinē ad talē statum venisset ait. Et q̄s est huius finis. Dicunt ei mors. Et ille. Est ne mors oim vel aliquox. Cumq̄ didicisset oēs mori debere. iñ rogauit. In quot ānis hec superueniunt. Et illi. In octoginta vel centū annis senectus inducit. deinde mors ipa sbseqūt. Hec igr̄ inuenis frequenter in corde suo recogitans in multa desolatōe erat. sed coram patre letitiam pretendebat. plurimum desiderās in huiusmodi dirigi ꝛ doceri. ¶ Igitur q̄dam monachus vita ꝛ opinione perfectus habitans in deserto terre sennaar nomine Barlaam. hic que circa filium regis agebant̄ ꝑ spm̄ cognouit. ꝛ mercatoris habitū sumens ad ciuitatem illam deuenit. Accedensq̄ pedagogo filij regis locutus est dicēs. Ego cum negociator sim lapidem pciosum venalem habeo. q̄ cecis lumen tribuit. surdis aures aperit. muros loqui facit. insipientibus sapientiam ifundit. Nunc igr̄ duc me ad filiū regis ꝛ hūc sibi tradam. Et ille. Videris homo mature prudentia. ꝛ verba tua prudētie nō cōcordāt. Verūtamen cū lapidū noticiā habeā ipm̄ lapidē mihi ostende. ꝛ si talis vt asseris fuerit cōprobatus a filio regis honores maximos conseq̄ris. Ad quē ille. Lapis me⁹ insup hanc hz vtutem. Quia q̄ non hz sanā oculox aciē. ꝛ q̄ non fuat integram castitatē. si forte illū aspexerit. ipam virtutem quam habet inuisibilē perdit. Ego aūt medicinalis artis non expers. video te sanos oculos non habere. Filium aūt regis audiui pudicū esse. ꝛ oculos pulcerrimos ꝛ sanos habere. Cui ille. Si sic est noli mihi ostēdere. quia ꝛ oculos sanos non habeo ꝛ in peccatis sordesco. Nuncians igitur hec filio regis ipsum ad eum quantotius introduxit. Cum ergo introductus fuisset. ꝛ rex eum reuerenter suscepisset. ait Barlaam. In hoc rex bene feci sti. quia de foris paruitati apparenti non attēdisti. Nam rex quidam magnus in curru deaurato procedens. cum quibusdaz attritas vestes indutis ꝛ macie attenuatis obuiasset. continuo de curru exiliens ad pedes eorum procidens ipos adorauit. ꝛ surgens in oscula eox ruit. Proceres aūt eius indigne hoc ferentes sed regem super hoc arguere formidantes fratri eius retulerunt. quō rex magnificētie regali idigna fecisset. Frat̄ aūt regē sup hoc redarguit. Erat aūt regi cōsuetudo q̄ q̄n aliqs mori tradendus erat. rex añ ei⁹ ianuā preconē cuz tuba ad hoc deputata mittebat. Vespe igitur veniente ante fratris ianuam tubam sonari fecit. Ō ille audiens ꝛ de sua salvatōne desperans. totā noctē insomnem duxit ꝛ testamentum fecit. Mane aūt facto indutus nigris vestibus cum vxore ꝛ filijs ad fores palatij lugēs accessit. Quem rex ad se ingredi faciens dixit O stulte si pconem fratris tui cui nihil te deliq̄sse cognoscis adeo timuisti. quō pcones dūt mei in quem adeo peccaui timere non debeā qui sonabilius mihi tuba mortem significant ꝛ terribilem iudicis aduentum mihi denunciant. Deinde quatuor capsas fieri iussit. ꝛ duas earum extrinsecus auro vndiq̄ opereriri. ꝛ ossibus mortuorum putridis impleri. duas vero pice liniri. ꝛ gemmis ꝛ margaritis pciosis impleri fecit. Vocansq̄ illos magnates quos sciebat querimoniam apud fratrem deposuisse. quattuor illas capsas ante eos posuit. ꝛ que pciosiores essent inquisiuit. Illi vero duas deauratas magni esse precij. reliquas vero vilis precij esse iudicauerunt. Precepit igitur rex deauratas aperiri. ꝛ continuo inde fetor intolerabilis emanauit. Quib⁹ rex. Hec illis similes sunt qui gloriosis vestibus sunt amicti. intus vero immundicia viciorum pleni. Deinde alias aperiri fecit. Et ecce odor mirabilis inde exalauit. Quib⁹ rex. Iste il' pauperrimis quos bonorauī similes sunt qui ꝛ sī vilibus vestimentis operiantur. intus tñ oīm virtutū odore resplēdēt. Vos aūt solum q̄ de foris sunt attēditis. ꝛ q̄ deintus sūt nō ꝓsideratis. Scōm igr̄ illū regē tu q̄s fecisti bñ suscipiens me. Incipiēs igr̄ Barlaā cepit ei de mūdi creatōe ꝛ homis ꝓuaricatōne ac filij dei incarnatione passione ꝛ resurrectōe longum ꝓmonem retexere. necnon de die iudicij ꝛ de retributōne bonox ꝛ malox multa proferre. ꝛ ꝓuidentes idolis plurimū exprobrare ac de eox fatuitate tale exemplum ponere dicens. ¶

Sagittari⁹ q̄dam aniculā paruā noīe phylomenā capiēs. cū vellet eā occidere. vox data ē philomene ꝛ ait. Quid tibi ꝓderit o hō si me occideris. Nec̄z. n. ventrē tuū de me iplere valebis. Sed si me dimittere velles tria tibi mā data darē. q̄ si diligentius cōseruares magnaz inde vtilitatē consequi posses. Ille vo ad ei⁹ loq̄lam stupefact⁹ ꝓmisit q̄ eā dimittēt. si hec sibi mādata ꝓferret. Et illa. Nūq̄ rē q̄ appbē di nō ꝓt. appbendere studeas. De re ꝓdits irre cupabili nunq̄ doleas. Verbū incredibile nū q̄ credas. Hec tibi custodi ꝛ bñ tibi erit. Ille

autem vt promiserat eam dimisit. Philomena igr per aera volitans dixit ei. Ve tibi homo. qm malū pfilū hūisti. z qm magnū thesaurū hodie perdidisti. Est em in meis visceribus margarita que struthionis ouū sua vincit magnitudine. Quod ille audiens valde contristatus e est q eā dimiserit. z eum apphendere conabat dicens. Veni in domū meā z oem tibi humanitatē exhibebo. z honorifice te dimittaz. Cui philomena. Nunc p certo cognoui te fatuuz esse. Nam ex his q tibi dixi nullum pfectum habuisti. qz z de me perdita. ß irrecupabili doles. z me tēptasti cape cū neqas meo inimere p gere. z insup margaritā tam grandem in meis visceribꝰ credidisti esse. cū ego tota ad magnitudinē oui struthionis non valeam ptingē. Sic g stulti sunt illi q confidunt in ydolis. qz plasmatos a se adorant. z custoditos a se custodes suos appellant. Cepitq contra fallaces mūdi delectatōnem z vanitatē multa disputare. z plura ad hoc exempla adducē di. Qui corporales delectatōnes desiderāt. z animas suas fame mori permittunt. similes sunt cuidā hoi q dū a facie vnicornis ne ab eo deuorarer velociꝰ fugeret i qdā baratrū magnū cecidit. duz aūt caderet manibꝰ arbustulā qndā apphēdit z in base qdam lubrica z instabili pedes fixit. Respiciens vo vidit duos mures vnum albū z aliū nigrū inceſſanter radicē arbustule quam apphenderat corrodentes. z iā pe erat vt ipaz absciderent. In fundo autem baratri vidit draconem terribilem spirantem ignem. et aperto ore ipm deuorare cupientē. Super basem vo vbi pedes tenebat vidit quatuor aspidum capita inde pdeuntia. Eleuans aūt oculos vidit exiguum mellis de ramis illius arbustule stillans. Oblitusq periculum quo vndiq positꝰ erat. sciꝑm dulcedini illius modici mellis totū dedit. Vnicornis aūt mortis tenet figuraz q hominē sp psequit z apphendē cupit. Baratrū vero mundꝰ est oibꝰ malis plenꝰ. Arbustula vo vniuscuiusq vita est. q p horas diei z noctis qsi p murē albū z nigrū inceſſanter consumit z incisioni approprinqt. Basis vero qtuor aspidū corpus ex quatuor elemētis cōpositū. qbꝰ inordinatis corpis cōpago dissoluit. Draco terribilis os inferni cunctos deuorare cupiēs. Dulcedo ramusculi delectatō fallax mūdi p quā hō seducit vt periculum suum mīme intueatur. ℰ Addidit qz dicens. Similes sunt itez mundi amatores hoi qui tres aicos habuit. quoz vnū plus qm se. scōm tantū qntū se. tertium minꝰ qm se. z quasi nihil dilexit. In magno itaq periculo positus. z a rege citatus cucurrit ad pmū amicum eius auxilium querens. z qualr eū dilexerit semper cōmemoraꝫ

Cui ille. Nescio qs sis o homo. hēo alios amicos cum quibus me hodie letari oportet. qs z aicos amodo possidebo. pbeo tamē tibi duo ciliciola vt habeas quibus valeas opiri. Confusus igr ad scōm venit. z silr eius auxiliū postulauit. Cui ille. Nō vacat mihi recum subire agonem. curis etem multis circūdor modicū tamen vsq ad ostium palatij te sociabo. z statim domum reuertar propꝫs vacans negocijs. Tristis igitur z desperans ad tertiuz amicū prexit. sibiq facie demissa dixit. Nō habeo os loquendi ad te. quoniam vt debui nō amaui te. Sed in tribulatōe circūdatus z ab aicis destitutus. rogo vt mihi auxilium feras. z mihi veniam prebeas. Et ille hylari vultu dixit. Certe amicum charissimuz fateor te esse. z tui licet modici beneficij nō immemor pcedaz te. z apud regē interuentā p te. ne in manibꝰ tradat te inimicorum. Primus igitur amicus ē diuitiarum possessio. pro quibus homo multis periculis subiacet. Veniente vero mortis termino. nihil ex omnibus nisi viles accipit ad sepeliendum panniculos. Secundus amicus est vxor. filij. z parentes. q tantum vsq ad monumentū secum pergentes ptinꝰ reuertiꝫtur. suis vacantes curis. Tertius amicus est fides. spes. z charitas. z elemosina. z cetera bona opera. que nos cum eximus de corpe possunt pcedere z p nobis apud deum interuenire. z ab inimicis demonibus nos liberare.

Hoc insuper addidit dicens. In quadam magna ciuitate consuetudo fuit q hoiem extraneum z ignotum omni anno in pncipē elegebant. Cui omni potestate accepta quicquid volebat facere licitum erat. z sine omni constitutione terram regebat. Illo igr in omnibus delitijs permanente. z sp sibi sic esse estimāte. repente ciues in euz iurgebant. z per totam ciuitatē nudum trahentes. in remotam insulā exulem transmittebant. vbi nec cibum nec vestimentum inueniens. fame z frigore vigebat. Tandē qdam alius sublimatus in regno cuz illorum ciuium consuetudinem didicisset. infinitos thesauros ad insulā illā pmisit. vbi pꝰ annū in exilio relegatus ceteris fame deficiētibus. ille imensis delitijs abūdabat. Ciuitas hec mundus iste est. Ciues tenebrarum pncipes. qui nos falsa mundi delectatōe allicīt nobisq non sperantibus mors supuenit. z in locum tenebraꝝ demergimur. Diuitiarū vero ad eternū locū pmissio fit manibus egenorum. ℱ Igitur cum barlaam pfecte filiuz regis docuisset z ipe cū iā relicto pie seq vellet dixit barlaā. Si h fecer cuidā iuueni filis erit q cū qndā nobilē nollet dispōsare vxorē. ipe renuēs aufugit. z i qndā locū deueniēs virginē

quandā cuiusdā senis pauperis filiam laborantem z ore deum laudantem vidit. Ad quam ille. Quid est qđ agis mulier. Cum ei ita pauperis.grās tū agis deo ac si magna recepisses ab eo. Ad quē illa.sicut parua medicia sepe a magno languore liberat.sic gratiarūactō in paruis donis magnoꝝ efficit auctrix donorū. Hec tū q extrinsecꝰ sunt nostra non sunt.ꝫ ea que in nobis sunt z nostra sunt. Ā deo magna accepi.quia me ad suam imaginem fecit intellectum mihi dedit.ad suā me gloriā vocauit z ianuā regni sui iam mihi aperuit. Pro tantis ergo z tam magnis donis ipm laudare cōuenit. Videns iuuenis eius prudentiam eā a patre suo in vxorē petijt. Cui ille. Filiam meam accipe non vales.q diuitum z nobilū filius es.ego aūt pauper sum. Sed cū ille omino instaret.ait senex. Non possū eam tibi dare vt in domuz patris tui ducas eam cum vnica mihi sit. Ait ille. Apud vos manebo.z vob me in oīb⁹ p̄formabo. Deponens igr precioſum ornamentū.habitum senis induit.z apō eum manens ipam in vxorē accepit. Postq̄ vo se nex diutius eū ꝓbauit.in thalamum eum duxit.z īmensum pondꝰ diuitiaꝝ q̄ntū nūq̄ viderat sibi oīdit.z oia sibi dedit. Dixit aūt Josaphat. Conuenienter ista me tangit narratio et a te hoc dictū esse de me existimo. Sed dic mi pater q̄t annorum es.z vbi conuersaris. quia a te nunq̄ volo separi. Et ille. Annorum sum xlv.in desertis terre sennaar degens. Ad quē iosaphat. Amplius pater mihi appares.lxx. annoꝝ. Et ille. Si a nitate mea omnes ānos meos q̄ris discere.bene eos existimasti.ꝫ nl'o modo a me in mensura vite computanť.q̄t̄q̄t in vanitate mundi expensi sunt. Tunc em̄ i interiore homine mortuꝰ eram.z annos mortis nunq̄ vite nominabo. Cū igitur iosaphat euz in desertū sequi vellet.dixit Barlaam. Si hoc feceris z tuo consortio carebo z persecutionis fratribus meis autor existam:. sed cum oportunum tps videris ad me venies. Barlaā igiť filium regis baptizans.z in fide optime instruens.eum osculatus est.z ad locū ſuū reuersus est. ¶ Postq̄ autem rex filium xp̄ianum factum audiuit. in dolore nimio positus est. Quem quidam amicus suus nomie Arachis consolans ait. Cognosco rex senem quendam heremitā q̄ de nr̄a secta ē. q̄ per oia Barlaam silis est. Hic igr barlaā se simulans pmo xp̄ianoꝝ fidē defender.deinde se supari permittet. z oia q̄ docuerat revocabit. z sic filꝰ regis ad nos redibit. Assumpto igr p̄dicto p̄ncipe magno exercitu ad q̄rendū barlaā iuit. z hēmitā illū capiens se barlaam cepisse dixit. Quē filius regis audiēs captuz,ſ.mgr̄m suum amare flevit.ꝫ postmodū per dei revelationē hūc nō esse cognovit. Ingressus igr pater ad filiū ait. Fili mi in tristitia magna me posuisti.z meaz canitiem inhonorasti.z lumen oculoꝝ meoꝝ abstulisti. Quare fili ꝫ feciſti.z deorum meorum cultū reliq̄sti. Cui ille. tenebras pater fugi z ad lumen cucurri.errorē deseruī z vitatez agnoui. Noli aūt frustra laborare.quoniā nūq̄ a xp̄o poteris me revocare. Sic em̄ tibi impossibile est altitudinē celi manu tangere.aut maximū siccare pelagus.sicz istud esse cognosce. Tunc rex ait.z q̄s hoꝝ mihi auctor ē malorum.nisi ego qui tā magnifica tibi feci q̄ nūq̄ aliq̄s patꝝ fecit filio. Quapropē p̄sumptio voluntatis tue z cōtentio effrenata.aduersus caput meū te insanire fecit. Merito astrologi in natiuitate tua dixerūt te arrogantē.z pentibus inobedientē futurꝝ. Nunc vero si mihi nō acq̄ eueris a mea discedes filiatōne.z p p̄e inimicus effectꝰ illa tibi facia q̄ nec hostibꝰ adhuc feci. Cui iosaphat. Cur rex tristaris q bonoruz pticeps effectꝰ fū. Quis vnq̄ pr̄ in filiū sui prosperitate tristis apparuit. Nō ꝫ iam p̄em vocabo te.ꝫ si mihi aduersaberis sic a fpente fugiaz a te. Rex igr ab eo cū ira discedens.arachi amico notā fecit filij duriciam. Qui sibi consuluit vt nō asperis verbis cū eo vteret.quia blādis z lenibus puer melioꝰ traheret. Seq̄nti igiť die rex ad filiū venit.z circūplectens osculabatur eū dicens. Fili dulcissime bonora canicie patris tui. Verere fili patrem tuū. An nescis q̄le bonū est p̄ri obedire z eū letificare.sic econtra malū est ipm exacerbare. Quotq̄t.n. fecerūt male pterūt. Cui iosaphat. Tps amandi z tps odiēdi z tps obediēdi tps pacis z tempꝰ belli. Nullo em̄ mō auertentibꝰ nos adeo obedire debemus.sive sit pater sive sit mater. ¶ Videns igr pater eiꝰ constantiam ait. Exq̄vi deo tuā ptinaciā.nec mihi obedire vis saltēveni z ambo pariter veritati credamus. Barlaā em̄ q̄ te seduxit a me vinctus tenet. Nr̄i igitur z vr̄i cū barlaam ꝓueniāt z p̄conē mittāvt oēs galilei sine timore veniant. Et disputatōe incepta si vester barlaā obtinuerit vobis credem⁹. si aūt nr̄i nob p̄sentietis. Nō cum regis filio placuisset.z illi cū sil'ato barlaam ordinassent qūo primo deberet simulare se fidem xp̄ianorū defendere z postea se permittē supari.oēs insimul ꝓuenerūt. Cōuersus igr iosaphat ad nachor dixit. Nosti o barlaā q̄r me docuisti si igiť fidem quā me docuisti defenderis i doctrina tua vsq̄ in finē vite permanebo. Si aūt supatus fueris.statim in te meam contumeliā vindicabo.z cor tuū z linguam manibꝰ extrahens dabo canibus ne alū amplius p̄sumāt filios regum in errorem mittere. His audi-

tis Nachor tristis & pauid⁹ vehementē factus est. vides seipm in foueā quā fecit decidisse. et laqueo suo deprehensum esse. Aduertēs igr cognouit melius esse filio regis adhēre vt periculū mortis euadere posset. Rex aūt sibi palā dixerat vt fidem suam sine timore defenderet Vnus ergo rhetor surgens dixit. Tu es barlaā q̄ filiū regis seduxisti. Et ille. Ego sum barlaā q̄ filiū regis nō in errorē misi. ſ ab errore liberaui. Et rhetor. Cū eximij & mirabiles viri deos nostros adorauerunt. quomodo tu aduersus eos audes insurgere. Et ille respondens ait. Chaldei greci & egiptij errantes creaturas deos esse dixerunt. Nam chaldei elementa deos esse arbitrati sunt. cū creata sint ad vtilitatē hominū vt eor dñatōi subiaceant. & multis passionibus corrūpant. Greci quoq; nephandos hoies deos putant. sicut saturnum quem aiūt filios suos comedisse & virilia sibi abscidisse & in mari p̄iecisse. & venerē inde natam fuisse. & a filio suo q̄s Ioue alligatū & in tartar p̄iectū esse. Iupiter quoq; rex aliorū deor esse describitur. Quē tñ in animalia transformatū sepe dicūt vt adulteria cōmittēt. Venerē quoq; deā adulterā eē dicūt. Nam aliq̄n habuit mechū martē aliq̄n adonidē. Egiptij aūt animalia colunt. s. ouem vitulū porcū & hmōi. Xp̄iani aūt filiū altissimi colūt qui de celo descendit & carnē assumpsit. Cepit igr nachor fidē xp̄ianorū euidenter defendere. & rōnib⁹ cōmunire. ita q̄ rhetores illi muti effecti nihil omnino rūdere sciuerūt. Ioſaphat igr vehemēt exultabat. eo q̄ dñs p inimicū veritatis veritatē defendisset Rex aūt furore nimio repletus est. Iussit igit consiliū dissolui q̄si de his seq̄nti die denuo tractatur⁹. Dixitq; ioſaphat p̄i. aut magistrū meū p̄mitte mecū hac nocte manere vt simul de rūsionib⁹ fidēis crastino p̄feram⁹. & tu tuos tecū assumas. & cū eis cōferas. Aut tuis mecū p̄missis accipe meū. Alioq̄n nō iusticiā ſ violentiā exercebis. Quapropter nachor sibi cōcessit spem adhuc hās q̄ eū seduceret. Cū igit filius regis cū nachor domus rediſſet. dixit ei ioſaphat. Ne putes me ignorare q̄s sis. Scio te nō esse barlaā ſ nachor astrologum. Incipiensq; ioſaphat viam salutis ei p̄dicauit & ad fidem conuertens mane ad heremū misit. vbi baptismū suscipiens heremiticā vitam duxit.

Mag⁹ aūt q̄dā noie Theodas hec q̄ gerebant audiēs ad regem venit. & q̄ filiū suum ad leges patrias redire faceret. p̄misit. Cui rex Si ſ feceris statuā aureā tibi erigam. & ipi sic dijs sacrificiū offeram. Et ille. A filio tuo cunctos remoue. & mulieres decoras & ornatas introduci p̄cipe. vt sp cū eo sint & ministrent ei. cōuersent & morent cum eo. Ego aūt vnus de spiritibus meis ad eū dirigā qui eum ad libidinē inflāmabit. Nihil em̄ iuuenes sic potest seducere sicut facies mulier. Rex em̄ q̄dā cuius filiū vix habuisset. dixerūt p̄itissimi medici q̄ si infra decē ānos solē vel lunē viderit. lumine oculor p̄uabit. Rex igr in q̄dā petra speluca excisa filiū ibiusq; ad annos decē manere fecit Quib⁹ finitis iussit rex vt omnium rerū genera aū eum adducerentur. vt oīm nomina & noticiā possz hre. Adductis igr aū eū auror argēto. lapidib⁹ p̄ciosis vestibus splendidis. equis regalibus. & omnium rerū generibus. cum de vnuscuiusq; rei nomie interrogaret. ministri oīm sibi noīa indicabant. Cū aūt nomē mulierū discere anxie q̄reret. spatarius regi ludēdo dixit. demones eas esse qui homines seducūt. Rege aūt inrogante filiū q̄d de omnib⁹ que viderat plus amaret. q̄d inq̄t pater aliud nisi demones illos q̄ seducunt homines. In nllo em̄ sicut in his sic exarsit aia mea. Non igitur aliter putes te filiū tuū supare nisi hoc modo Rex igr omnib⁹ ministris electis. puellas decoras ei sociauit. q̄ eū sp ad libidinē p̄uocabāt nec habebat alium ad quem respiceret aut cū q̄ loqueret. vel cum quo vesceretur. Malign⁹ vero spūs a mago missus in iuuenem irruit. & magnum intus caminum ignis accēdit. Malignus igr spiritus intus inflammabat puelle autem exterius dirum excitabāt ardorē. Qui se tam fortiter vexari sentiens turbabatur. et deo se totum recōmendans diuinam consolationem recepit. & ois temptatio abscessit. Deinde q̄ndā puellā pulcerrimā cuiusdam regis filiam ſ patre orbatam ad eū misit. Cui cum vir dei p̄dicaret. illa rūdit. Si me ab ydolorū cultura saluare desideras. coniūgere mihi nuptiar copula. Nam & xp̄iani coniugia nō abhorrent sed laudant. q̄ia patriarche eor & p̄phete & petrus eor apl's conuges habuerūt. Ad quā ille. Inaniter mulier ista mihi p̄sequeris. Permittitur q̄dem xp̄ianis vxores ducē. ſ nō his q̄ p̄miserūt xp̄o virginitatem seruare. Et illa. Sit ita vt vis. Sed si animam meam saluare desideras. vnam minimam petitōnez mihi perfice. Concumbe mecum tantum hac nocte. & p̄mitto tibi q̄ summo diluculo efficiar christiana. Nam si vt dicitis gaudium ē angelis in celo supervno peccatore penitentiam agente. ipi autori conuersionis nonne magna merces deberur. Semel tantū mihi acquiesce & sic meipam saluabis. Illa igr furrem anime illius fortit concutere cepit. Quod demō vidēs socijs suis ait. Videtis quo puella ista cōcussit quē nos non potuim⁹ concutere. Venite ergo & in eum fortiter irruamus. exquo congruum tps inuenimus. Cernens igitur sanct⁹

iuuenis se tam fortiter captiuatum. quia ꝛ cō cupiscentia incitabat.ꝛ salus vnius puelle dyabolo suggerente ipsum commouebat. lacrimis infusus orationi se dedit. In qua oratōne obdormiens vidit se duci in quoddam pratū decoris floribus exornatum.vbi folia arborū dulcem sonum reddebant.aura quadam grata agitata. ꝛ odorem mirificum emanabant. Vbi fructꝰ visu speciosissimi.ꝛ gustu desiderabiles. Vbi sedes posite erant auro ꝛ gēmis fabricate.lecti lucidi cū pciosissimis ornamētis aq̄ limpidissime pterfluentes . Debinc in ciuitatē ipm introduxerūt.cuiꝰ muri ex auro obrizo erant que claritate mirabili refulgebat.vbi eth erei q̄dam exercitus cantantes cāticuz qō auris mortaliū nunq̄ audiuit. Dictumq̄ ē ei. Iste est locꝰ btōꝝ.Cū aūt viri vellēt eū reducē rogabat vt eū ibi manere pmitterent.q̄ dixerūt Cū labore multo veniens huc si tamen tibi vim inferre poteris.Deinde ad loca teterrima ipz duxerūt oi feditate plena.Dicrūq̄ est ei.iste ē locꝰ iniustoꝝ.Cū aūt euigilasset pulcritudo illiꝰ puelle ꝛ ceteraꝝ stercore fetidioꝝ ei videbat Dex cū maligni spiritus ad theodā redissent ꝛ ipē eos exprobraret dixerūt. Priusq̄ signo crucis signaret sup ipm irruentes fortiter ipz conturbauimꝰ.vt aūt seipm signo crucis muniuit nos psecutꝰ est cū ira.Tunc theodas cuz rege ad eū itrauit.sperās q̄ ei psuadere posset. Sz pdictꝰ magꝰ captus est ab eo quem capere voluit.ꝛ ab eo conuersus baptisma suscepit ꝛ laudabilē vitā duxit. ℟ Rex igr̄ despans dimisit ei de cōsilio amicoꝝ mediuz regni sui. Ille aūt lz desertū tota mēte desideraret.tñ p pter fidei dilatatōz ad tps ipm regnū suscepit ac in suis ciuitatibꝰ tēpla ꝛ cruces erexit.ꝛ oēs ad xpm cōuertit. Pr aūt tandē filij rōibꝰ ꝛ predicatōibus assensū prebens.fidē xpi recepit ꝛ baptismū suscipiens ꝛ totū regnū filio suo dimittens ipe miscōie opibꝰ vacabat.ꝛ post hoc laudabilit vitā finiuit. Iosaphat aūt barachiā regē pnūcians.pluries fugere voluit.ꝫ semp a pplo captus vix tandē euasit. Cū ḡ p dictum pgēt cuidā paupi regalē habitū dedit. ꝛ ipe in pauprima veste remansit.Dyabolꝰ aūt ei multas insidias parabat.Illiq̄ cēn gladio euagiato in eum irruebat.ꝛ eū peutere minabat nisi desisteret.Illiq̄ in forma ferarū sibi appebat frendens ꝛ dirum mugitū emittens. Ille aūt dicebat.Dñs mihi adiutoꝛ est.non timebo q̄d faciat mihi homo.Duobus igitur annis i heremo Iosaphat vagabundus mansit.nec Barlaam inuenire potuit. Tandem aūt speluncā iuenit.ꝛ ante ostiū stans dicebat. Benedic pr̄ bñdic.Cuiꝰ vocē Barlaā audiēs foras exiliit. ꝛ osculantes se feruentissime sese alterutrum amplexibus constringebant.nec satiari poterant.Retulit aūt Iosaphat barlaā oia que accidērāt.ꝛ ille imensas grās egit deo.Māsit aūt Iosaphat ibidem multis annis in abstinentia mirabili ꝛ vtute.Tādē pplez vieb̄ barlaā in pace q̄euit circa ānos dñi.cccl xxx. Iosaphat igr̄ in anno.xxv.regnū deserēs.xxxv.ānis beremiticū laborē subijt.Et sic multis clarꝰ vtutibꝰ in pace q̄euit.ꝛ cū corpe barlaā positꝰ fuit Quod audiens rex barachias illuc cū multo exercitu venit.ꝛ corpa reuerenter assumens in ciuitatem suam transtulit.Ad quoꝝ tumulum miracula multa fiunt.

clxxvj. ℟

De sctō Pelagio.

Elagius papa mul

p te sctitatis fuit ac in pontificatu laudabiliter se gerens.tandē plenꝰ bōis opibꝰ in pace q̄euit.Nō fuit aūt iste pelagiꝰ p decessoꝛ scti Gregoꝛij.ꝫ altꝰ añ ipm. Huic em pelagio succesit Iohannes tertius. Iohanni tertio succesit benedictus.Benedicto pelagiꝰ Pelagio Gregoꝛius. Tempoꝛe igitur primi pelagij longobardi in italiam venerunt.Et q̄ multi huius hystoriam ignoꝛare probanꝫ.ideo eam hic inserendam decreui prout in hystoria longobardoꝝ quam paulus longobardoꝝz hystoriographꝰ compilauit.ꝛ in diuersis cronicis explanata habetur. Gens eteꝫ q̄dam erat germanica plurimum populosa. que de litꝛoribus oceani pte septētrionali egressa cuz de insula scandinaria per belloꝝm multa certamina diuersarumq̄ terrarum circuitꝰ tandē pannoniā deuenisset.vltra non audens procedere.sedē sibi in ea perpetue habitatōis instituit. Hij primo vinuli.postea lōgebardi sūt appellati.Dum aūt adhuc i germania residerent. Agilmundus rex longobardoꝝ septem pueros in piscina a meretrice ad necanduz p iectos inuenit.quos vno partu dicta meretrix ediderat.Quos dum rex casu repertos cū basta ammirans reuolueret.vnus eoꝝm hastaz regis manu tenuit.Quem rex videꝫ ꝛ stupēs nutriri fecit.ꝛ lamissionem vocauit magnum eum futurum esse prenunciās.Qui tante pbitatis extitit q̄ mortuo rege eum longobardi regem fecerunt. Per idem fere tps.s. āno ab incarnatōe dñi.ccccl xxxx. dum quidā eps arrianus vt ait Eutropius.quendam nomie Barbā baptizare volēs dicēt.baptizo te Barba in noie pr̄is per filium in spiritusancto filium ꝛ spiritumsanctum minoꝛem patre p hoc ostendere volens.subito aqua disparuit.ꝛ baptisandus ad ecclesiam confugit. Per idez fere tps floꝛuerunt sancti Medardus ꝛ Gil-

dardus frēs vterini vno die nati. vno die ēpi
p̄secrati. vno die mortui. vno die a xp̄o assum-
pti. Ante vō hoc tp̄o vt in q̄dam cronica dicit
scz circa annū dñi. cccc. dum intra gallias ar-
riana heresis pullularet vnitas substantie triū
p̄sonaꝝ euidenti miraculo demonstrat. vt ait
Sigibertus. Dum eñ in vrbe vasacēsi missaꝝ
ēpus celebraret. vidit tres guttas clarissimas
equalis magnitudinis super altare emissas. q̄
simul defluentes in vnum coniuncte gemmā
pulcerrimā effecerunt. Quā cuꝝ in medio cu-
iusdam crucis auree posuisset alie gēme q̄ ibi
erant de ip̄a ꝓtinus ceciderunt. Addidit q̄ꝫ q̄
impijs obscura ⁊ mundis clara videbatur. et
q̄ infirmis dabat sanitatē. ⁊ adorantibus cru-
cem augebat deuotionem. ℣ Post h̄ aūt
longobardis his quidem rex p̄erat nomine
albuinus vir quidem fortis ⁊ strenuus. Qui
cū rege gebidanioꝝ p̄liū gerens. eiꝰ exercitum
contriuit ⁊ regem interfecit. Quap̄ropt filius
p̄dicti regis occisi. q̄ sibi in regnū successerat.
in vltionē patris sui contra albuinū manu ar-
mata fortiter ꝓcessit. Cōtra quē albuinꝰ exer
citū suū mouit. ⁊ ip̄m superans interfecit. Filiāq̄
suā noie rosimūdā captiuā ducēs in vxorē ac-
cepit. Sed ⁊ de capite ip̄iꝰ regis sibi cupaꝝ pa-
rauit. quā argento circūducens inde bibebat.
In illis aūt diebus iustinꝰ iunioꝝ imperiū gu
bernabat. q̄ q̄ndam p̄ncipem eunuchum ha-
bebat q̄ ducebatur Narses. vir q̄dem nobilez
⁊ strennuū. q̄ ꝓtra gothos q̄ totā italiā inuase-
rant ꝓcedēs ip̄os superauit. ⁊ regem eorum at-
tilam occidit. ⁊ vniuersam italiam pacatā red-
didit. Qui ꝑ magnis būficijs magnam inui-
diam ptulit a romanis. Quap̄ropter apō im-
patorem falso accusatus. a p̄fato impatore de
positus est. Vxor q̄ꝫ impatoris nomine Sa-
phina hanc contumeliam sibi misit q̄ eū cuꝝ
ancillis suis filare faceret ⁊ lanarum pensa di
uidere. Ad hec verba Narses rūdit. Et ego ta
lem telā tibi ordiri procurabo. quam donecvi
xeris deponere nō valebis. Neapolim igitur
narses secedens. longobardis mādauit vt pau
perrima pannonie rura desererent ⁊ ad italie
fertile solum possidendum confluerent. Qō
Albuinus audiens pannoniam deseruit. ⁊ an
no ab incarnatione domini. dlxviij. cum lon-
gobardis italiam intrauit. Erat autem cōsue-
tudo eis longas valde barbas portare. Vn-
de cum quadam vice vt aiunt exploratores ad
eos venire deberent. precepit Albuinꝰ vt om-
nes mulieres solutos crines circa mentuꝫ cir
cumducerent vt barbati homines ab explo-
ratoribus crederentur. Et inde longobardi a
longis barbis postmodum sunt vocati. Bar-
da enim in coꝝ lingua barbam sonabat. Alij
dicunt q̄ cum ⁊ vinuli cum ⁊ vandalis pugna-
turi essent. ⁊ ad quendam qui habebat spiritū
prophetie accessissent. vt pro eorum victoria ex
oraret ⁊ eis benediceret. de consilio vxoris iu-
xta fenestram in qua mane ad orientem ora-
bat se posuerunt ⁊ mulieres circa mentuꝫ ca-
pillos circumducere de eiusdem consilio pre-
ceperūt. Cum ergo ille fenestram aperiēs eos
vidisset exclamauit. Qui sunt isti longobardi
Et vxor sua adiunxit. vt quibus nomen dede
rat victoriam condonaret. Ingressi igitur ita-
liam omnes pene ciuitates ceperunt cunctis
habitatoribus interfectis. Papiam autem tri
bus annis obsessam tandē ceperunt. Rex aūt
Albuinus iurauerat se omnes christianos oc
cisurum. Vnde cum papiam intrare deberet.
equus eius ante portam ciuitatis genua figēs
quantumcunq̄ calcaribus vigeretur surgere
non valebat. quousq̄ ad monitionem cuiusdā
christiani rex iuramentum mutauit. Media-
lanū ergo longobardi ingressi. totam pene ita
liam intra breue spacium temporis subiuga-
runt preter romam ⁊ romaniliam. Que roma
nilia est vocata quasi altera roma. ex eo scili-
cet q̄ rome semper adhesisset. ℭ Cum igi-
tur rex albuinus verone esset. ⁊ quoddam ma
gnum conuiuium preparasset. cyphum suuꝫ
quem de capite regis fecerat afferri faciēs ex
eo bibit. ⁊ vxorem suam nomine Rosimūdaꝫ
de eo bibere fecit dicens. Bibe cum patre tuo
Quod cum Rosimunda didicisset. odiū ma-
gnum contra regem concepit. Erat autem re-
gi dux quidam qui quandam domicellam re
gine carnaliter cognoscebat. At regina absen-
te rege q̄dam nocte ancille sue cubiculum in-
trās p̄dicto duci ex p̄sona ip̄ius ancille man-
dauit vt ad se illa nocte deberet accedē. Qui
cū venisset. regina predicto ducivice ancille se
supposuit. ⁊ postmodum dixit ei. Scis q̄ sum
Cui cum ille esse talem amicam suā dicēt. illa
ait. Neq̄q̄. sed sum Rosimunda. Certe talem
rem ꝓpetrasti hodie q̄ aut albuinum occides
aut albuini gladio interibis. Volo igit vt de
ip̄o viro meo q̄ p̄rem meum occidit. ⁊ de eius
capite cupam sibi faciēs me in ea bibere fecit
me debes vindicare. Cui ille non acquiescens
alium se inuenire ꝓmisit q̄ hoc negociū ꝓpe-
traret. Vnde illa arma subtrahens spatā illi⁹
q̄ erat ad lectuli caput ne tolli aut euaginari
posset fortiter colligauit. Dum ergo rex i stra-
tu dormiret homicida eius cubiculum intra-
re conatur. Quod rex sentiens de stratu exi-
liit. ⁊ spatam arripiens. ꝫ extrahere nō valens
cū scabello se viriliter defendere cepit. Sed il-
le cū optime esset armatus in regē inualuit et
occidit. Accipiēs igitur vniuersos thesauros

palatij cū Rosimūda rauennā vt dr̄ aufugit. Sz cū Rosimūda q̄ndam iuuenem pulcerrimū p̄fectū. s. rauenne vidisset. ip̄m in vir̄ hīe desiderans. venenum viro in calice ꝓpinauit. Cuius amaritudinē ille p̄sentiēs iubet vxori vt residuum bibat. Quod cum recusaret. ille euaginato gladio eam bibere coegit. et sic ambo ibidem perierunt. Tandem rex q̄daz longobardorum nomine Adalaoth baptisat⁹ est ⁊ fidem christi suscepit. Sed ⁊ theudelina longobardorum regina christianissima et deuota apud modoeciam pulcerrimum oratorium constituit. Ad quam reginam Gregorius libros dyalogorum transmisit. Que virus suum nomine Agisulphus primo ducē thaurinensem. sed postmodum longobardorus regem ad fidem cōuertit. ⁊ cum romano imperio ⁊ eccl'a eū pacē hīe fecit. Sicq̄z in festo sanctoꝝ Gerualij ⁊ Prothasij facta ē pax int̄ romanos ⁊ longobardos. Et tōo grego. in eodē festo cantari instituit in officio misse. Loq̄tur dñs pacē ⁊c. In nativitate q̄z sc̄i Johīs baptiste p̄dictorum pax ⁊ conuersio ampli⁹ confirmata fuit. Theudelina vero in beatum Johannem specialem deuotionē habebat. Cui⁹ meritis gentis sue conuersionem ascribens. p̄dictum oratorium apud modoeciaz fabricauit. eiusq̄z gentis Johannem patronum ⁊ defensorem esse cuidam viro sc̄tō renelatū fuit.

D Mortuo Gregorio succesſit ei sabin⁹. et sabino bonifacius tertius. ⁊ Bonifacio tertio bonifacius quartus. Ad cuius p̄ces Focas imp̄ator donauit eccl'ie xp̄i pantheon. circa annos dñi. dc. x. Et ad p̄ces tertij Bonifacij pr̄i⁹ statuit sedem romanam esse caput oīm eccl'aꝝ Nam eccl'a constantinopolis se p̄mā omniuz eccl'aꝝ scribebat. Hui⁹ bōifacij tpe mortuo Foca ⁊ regnante eradio circa annuz dñi. dcx. Machomet pseudo ꝓpha ⁊ etiam mag⁹. agarenos siue ismahelitas. i. saracenos h̄ mō decepit. sicut legit̄ in quadā hystoria ip̄ius et i q̄dam cronica. Clericus quidā valde famosus cum in romana curia honorem quem cupiebat assequi non potuisset. indignatus ad ptes vltramarinas confugiens sua simulatōne innumerabiles ad se attraxit. Inuenienſq̄z machomet dixit ei q̄ ip̄m illi populo p̄ficere vellet. Nutrienſq̄z colūbam grana ⁊ alia hmōi in auribus Machomet ponebat. Columba aūt super eius humeros stans de auribus eius cibum sibi sumebat. Sicq̄z iam adeo assuefacta erat q̄ quandocunq̄z Machomet videbat protinus super humeros eius prosiliens rostrum in eius aure ponebat. Predictus igit̄ vir populum conuocans dixit se illum sibi velle p̄ficere quem spiritussanctus in specie columbe monstraret. Statimq̄z columbam secrete emisit. ⁊ illa super humeros Machomet qui cuz alijs astabat euolans. rostruz in eius aure apposuit. Ob̄ pp̄s videꝫ sp̄m̄sctm̄ esse credidit q̄ sup eū descēderet. ac in ei⁹ aure v̄ba dī iferet Et sic Machomet saracenos decepit. Qui sibi adherētes regnū p̄sidis ac orientalis imperij fines vsq̄z ad alexandriam inuaserūt. Hoc q̄dem vulgariter dr̄. Sed verius est q̄ō inferi⁹ habet. Machomet igr̄ ꝓprias leges confingens. ip̄as a spūsctō in specie colūbe q̄ sepe videnti pp̄o sup eū volabat. se recepisse mentiebat. In q̄bus q̄dam de vtroq̄z testamento inseruit. Nam cū in p̄mena etate mercimonia exerceret. ⁊ apud egyptū ⁊ palestinam cū camel' pergeret. cū xp̄ianis ⁊ iudeis sepe cōuersabat a q̄b⁹ tam nouū q̄z vet⁹ didicit testamentum. Vnde fm ritū iudeoꝝ circūcidūtur saraceni. carnes porcinas non comedunt. Cui⁹ratōnez cū vellet machomet assignare dixit q̄ ex simo cameli porc⁹ post diluuium fuerit procreatus ⁊ ideo tanq̄z imundus a mūdo pp̄o est vitandus. Cū xp̄ianis aūt conueniūt quia credunt vnum solum deum omnipotentem omnium creatorem. Asserut etiam pseudo ꝓpha vera q̄dam falsis imiscens. q̄ moyses fuit magnus ꝓpha. ⁊ xp̄s maior ⁊ summus ꝓphetaꝝ natus ex Maria virgine virtute dei absq̄z semie hominis. Ait q̄z in suo alcorano q̄ xp̄s dum adhuc puer esset de limo terre volucres procreauit. Sed venenū imiscuit. q̄z xp̄m nō v̄e passū nec v̄e resurrexisse dixit. ⁊ aliū q̄ndā hominez bi similē huiusmodi egisse vel passum esse docuit. E Quedā aūt matrona noie cadigan q̄ erat cuidam ꝓuincie nomie cozoconia. videns hoiem iudeoꝝ ⁊ saracenoꝝ cōtubernio vallari. extimabat in illo maiestatē diuinā latere. Et cum esset vidua ip̄m in maritū accepit. Et sic machomet toti⁹ illi⁹ prouincie obtinuit p̄incipatū. Ille aūt suis p̄stigijs nō solū prediciam dñam ⁊ etiaz iudeos ⁊ saracenos demū adeo dementauit. vt se messiam in lege ꝓmissum publice faterenť. P⁹ hoc v̄o machomet cepit freq̄nter cadē epilētica passiōe. Ob̄ cadigan cernens plurimū tristabat. eo q̄ impurissimo homini ⁊ epilētico nupsisset. Quam ille placare desiderans talibus eam fmonib⁹ demulcebat dicens. Gabrielem archangelū frequenter mecū loq̄ntem contēploz. ⁊ nō ferens splendoꝝ vultus eius in me deficio ⁊ tabesco. Ob̄ sic esse mulier ⁊ ceteri crediderūt.

Alibi tamen legitur q̄ fuit quidam monachus qui machometuz instruxit noie Sergi⁹ Qui in errorem nestorij incidens dū a monachis fuisset expulsus. in arabiā venit ⁊ machumeto adhesit. Licet alibi legať q̄ fuit archidia

conus in partibus antiochie degens. & fuit vt asserūt iacobita. qui circūcisionem predicant. xp̃m q̃ non deum & hominem tantum iustum & sanctum de spūsancto conceptum & de virgine natum affirmant. Que omnia saraceni affirmant & credunt. Predictus igitur Sergi⁹ machometum de nouo & veteri testamento vt tradūt plura edocuit. Machometus em̃ vtroq̃ parente orbatus. sub patrui sui cura puericie annos agebat. multoq̃ tempore cum vniuersa gente sua arabum ydolorum cultui deseruiuit. queadmodum in alchorano suo testatur deum sibi dixisse. Orphanus fuisti & suscepi te. in errore ydolatrie diu mānisti & inō eduxi te. pauper eras & ego locupletaui te. Vniuersa em̃ gens arabum cum machometo venerem p̃o dea colebat. & inde est q̃ adhuc sexta feria apud saracenos in magna veneratione habetur. sicut apud iudeos sabbatū. & apō xp̃ianos dies dominica colitur. Machometus igitur predicte cadigan locupletatus diuitijs. intantā ꝓrupit mentis audacīa vt regnuz arabū sibi vsurpare cogitaret. Sed cum videret se p̃ violentiaz hoc assequi non valere. maxime cū a cōtribulibus suis q̃ eo maiores fuerant despiceret. ꝓphetam se fingere voluit. vt quos nō poterat subiugare p̃ potentiā. saltem per sanctitatem attraheret simulatam. Predicticq̃ Sergij viri valde prudentis consilijs adherebat. Ip̃m enim abscondite manere faciebat. & ab eo omnia requirebat & populo referebat. ac gabrielem archangelum eum nominabat. Et sic Machometus totius gentis illi⁹ prophetam se simulādo obtinuit principatū. omnesq̃ sibi sponte vel timore gladij crediderunt. Et istud verius ē q̃ illud quod supra dictum est de columba. Et sic est tenenduz. F

Predictus igitur Sergius cum monach⁹ esset voluit vt saraceni monachali habitu vterentur. s. cuculla siue capucio. & vt instar mōachoꝝ multas & ordinatas genuflexiones facerent. & ordinate valde orarent. Et q̃ iudei versus occidentem. & xp̃iani versus orientem orabant. voluit vt sui versus meridiē orarent. que oīa adhuc saraceni obseruant. Multas aūt leges Machomet⁹ ꝓmulgauit quas p̃dictus Sergius eum docuit. quaꝝ multas de mosayca lege accepit. Sepe nāq̃ saraceni se lauant & maxime cum orare debent. Verenda sua manus & brachia. faciem & os & omnia membra corporis abluūt. vt mūdi⁹ orare possint. Oriātes autem vnū confitētur deum. qui nullū eq̃lem vel similem habet eiusdemq̃ Machometum ꝓphetam. In anno quoq̃ integruz mensem ieiunant. Ieiunantes aūt nocturno tempore comedunt. diurno v̄o ieiunant. ita vt ab ea hora diei qua nigꝝ ab albo distinguere p̃nt vsq̃ ad solis occasum comedere vl̄ bibere aut se vxoris cōmixtiōe fedare nemo audeat. P⁹ solis occubitum vsq̃ ad sequentis diei crepusculū semp licet eis cibo & potu & ꝓprijs vxoribus vti. Infirmi aūt ad hoc nō obligant. Sel aūt p̃ singulos annos causa recognitionis ad domū dei q̃ est in mecha ire preciptūtur. & ibi adorare. eamq̃ incōsutilibus tegumentis circūire & lapides p̃ media foramina ꝓ diabolo lapidando iactare. Quā domū dicūt adā construxisse. & omnibusq̃ filijs eius. & abraham & ysmaeli locum orōnis fuisse. demū machometum eā domū sibi cūctisq̃ gentibus suis traditisse affirmant. Omnes carnes p̃ter porcinas sanguinem et morticinū comedere p̃nt. Quatuor legitimas vxores insimul habere eis licz & quālibet vsq̃ tercio repudiare & rursus recipere. ita tū vt quaternariū numeꝝ non transcēdant. Empticias v̄o atq̃ captiuas quot volūt habere licitū ē. & eas vēdere p̃nt cū velint nisi eaꝝ aliquā impḡnassent. Cōcedit eis de ꝓpria cognatione hr̄e vxores vt sanguinis ꝓples accrescat. & fortius inter eos amicicie vinculum astringat. Circa possessiones repetendas obseruant. vt actor testibus ꝓbet & reus iuramēto se cōprobet innocentem. Cū adultera deꝑhensus cū ea p̃ter lapidatur. Cum alia aūt fornicatus octoginta verberib⁹ plectitur. Machometus tamē dixit sibi a domino angelo gabriele nūciāte fuisse cōcessum. q̃ ad alioꝝ vxores accedē posset vt viros v̄tutis & ꝓphetas generaret. Quidā aūt seru⁹ ei⁹ cū pulcrā vxorem hr̄et & sibi ne cū dño suo loq̃retur interdixisset q̃dam die ipsam cū eo loq̃ntē inuenit & ꝓtin⁹ eā a se reiecit. Quā machometus recipiēs inter alias suas vxores cōnumerauit. Timens v̄o ex hoc murmur ppli. cartā de celo sibi delatā cōfinxit. in q̃ continebat q̃ si aliq̃s vxorem repudiaret eius esset vxor q̃ eaz suscepisset. Nō saraceni vsq̃hodie p̃o lege obseruāt. Fur prima & secūda vice v̄berib⁹ plectitur. tercia manus ei abscidit. quarta pedis trūcatione punitur. A vino sp abstinere iubent. G Seruantib⁹ hec & alia mādata ꝓmisit deus vt asserūt paradisum. i. hortū delitiarū aquis preter fluentibus irrigatū. in quo sedes habebūt pretiosas. nec frigore aut estu aliq̃ affligent. oībus ciboꝝ generibus vescent q̃cquid petierint ꝓtinuo inuenient. sericis vestimentis oricoloribus indnentur. & v̄ginibus speciosissimis cōiungētur. in delicijs omnibus accubabunt. Quib⁹ angeli pincernaꝝ more cū vasis aureis & argenteis. in aureis lac. in argenteis vinū afferentes dicent. Comedite & bibite in leticia Tria flumia s. lactis. mellis. & vini optimi ero

D

matici eos habere dixit machometus in paradiso. ⁊ q̄ angelos pulcerrimos sunt visuri. et adeo magnos q̄ ab vno oculo angeli vsq̄ ad aliū sit spaciū vnius diei. Non credentib⁹ v̄o nec machometo erit vt asserūt infernal' pena sine fine. Quibuscūq̄ autē peccatis quilibet obligatus fuerit. si in die mortis deo ⁊ machometo crediderit in die iudicij machometo interueniēte vt asserūt saluus erit. Hūc pseudo ꝓphetam saraceni tenebris inuoluti spūm ꝓphetie sup oēs habuisse affirmāt. ⁊ decem angelos sibi fauentes. ⁊ eū custodientes eum habuisse p̄dicant. Addūt quoq̄ q̄ anteq̄ de⁹ celum ⁊ terram creasset nomē machometi in conspectu dei astabat. ⁊ nisi ipe machometus futurus fuisset. nec celū nec terra nec padisus fuisset. Mentiūtur quoq̄ de eo q̄ luna ad eū accessit. quam ille in sinu recipiens in partes duas diuisit. ⁊ iterum coniūxit. Venenū insuper in carne agnina sibi oblatum fuisse dicūt. Agnus autē ei locutus est di. Caue ne me sumas quia in me habeo venenū. Et tamē post plures annos veneno sibi dato interijt. Sz iam nūc ad longobardo⁹ hist⁹iā ꝓsequendam stilus se v̄tat. Longobardi igit romano imperio plurimū molesti erāt. licet fidem x̄pi recepissent. Post hoc aūt pipin⁹ ꝓnceps maior regie domus franco⁹ defunctus ē. Cui successit karolus filius ei⁹ q̄ cutides appellabat. Qui multas victorias faciēs reliqt duos filios eiusdē aule regie ꝓncipes. s. karolū magnū ⁊ pipinū. Sz karolus magn⁹ relicta seculi pōpa cassinensis monach⁹ effectus est. Pipin⁹ autem aulā regiā strenue gubnabat. Sz cū childericus rex esset inutilis ⁊ remissus cōsuluit pipinus zachariā papā an ille deberet esse rex q̄ solo noie regio erat cōtentus. Cui papa rñdit illū debere regez vocari. q̄ bñ rempublicā gereret. Qua rñsione franci aiati. childericū in monasteriū recluserūt. ⁊ pipinū regē creauerūt. circa annos dñi. dccxl. Rex cum arstulphus rex longobardo⁹ ecciam romanā suis possessionibus ⁊ dominio spoliasset. Stephan⁹ papa q̄ zacharie successerat ad pipinū regē francie cōtra longobardos auxilium petit. rus accessit.

¶ Pipinus aūt copiosum exercitū congregans in italiā venit. ⁊ arstulphū regē obsedit. A quo quadraginta obsides accepit vt ecclesie romane oīa p̄dia q̄ abstulerat redderet ⁊ ipam ampli⁹ nō inq̄etaret. ꝙ recedente pipino astulphus totū qō ꝓmiserat irritum fec. Qui tñ post modicū dū venatū ꝓgeret subito expirauit. ⁊ desiderius eidem successit. Per idē tp̄s dū theodoricus rex gothoꝝ iussu impatoris ytaliam regeret. ⁊ arriana hereſi depraua⁹ esset. ⁊ Boetius philosophus consularis patricius cū simacho patricio cuius gener erat rē publicā illustraret ⁊ autoritatem romani senatus ꝑ theodoricū defensaret. idem theodoric⁹ Boetiū papie in exiliū trusit. vbi libū de ꝓsolatione cōposuit ⁊ tandem eū extinxit. Eius vxor Elpes nomine himnū ap'lox petri ⁊ pauli q̄ sic incipit. Felix p oēs festū mūdi cardines edidisse fertur. Epitaphiū quoq̄ suū ipsa cōposuit ita dicens. Elpes dicta fui sicilie regionis alūna. Quā procul a patria coniugis egit amor. Porticibus sacris iam nūc peregrina quiesco. Iudicis eterni testificata throno. Theodoricus autem subito defunctus a quodam sancto heremita visus est a Johanne papa ⁊ simacho. ꝙs ipe occiderat. nud⁹ ⁊ discalciatus in ollā vulcani demergi sicut ait grego. in dyal'. Circa annū dñi. dclxxvij. Dagobertus rex frācox vt in quadā cronica habet. qui longe añ pipinū regnauerat a sui puericia sanctum dyonisiū i magna veneratōne hr̄e cepit. Nam ⁊ q̄n lotharij p̄is sui irā metuebat ad ecclesiā. s. dyonisij cōfugiebat. Cum ergo factus iam rex mortuus esset cuidā sancto viro in visione monstratū ē q̄ aia eius ad iudiciū rapta fuit. ⁊ multi sancti suax ecciax expoliationez obijciebant eidē. Cū ergo mali angeli tā ad penas eā rape vellēt. affuit. b. dyonisius ⁊ ei⁹ interuētu liberatus ē ⁊ penā euasit. Forte em ei⁹ aia ad corpus redijt ⁊ ibi pniam egit. Clodoneus rex corpus. s. Dyonisij minus religiose discoopiens os brachij eius fregit ⁊ cupide rapuit. Qui mox in amentiā versus est. Circa annū dñi. dclxxxvij. Beda venerabilis p̄sbyt ⁊ monachus in anglia claruit. q̄ lz in sanctoꝝ cathalogo cōputet. tñ ab eccia nō sctūs sed venerabilis appellat. Et hoc duplici de cā. Prima ē. quia cū p̄ nimia senectute ei⁹ oculi caligassent. habebat vt aiūt q̄ndam ductorem quo p villas ⁊ castella se duci faciebat. ⁊ vbicq̄ vbū dominī p̄dicabat. Quadā vice dū p quādam vallem magnis lapidibus plenam trāsirent. ei⁹ discipulus derisionis cā eidez dixit. q̄ ibi esset magnus ppl's cōgregatus q̄ ei⁹ p̄dicationē silenter ⁊ auide expectaret. Tunc ille feruenter p̄dicare incipiēs. cū in fine. p oia secula seculoꝝ concluisset. mox vt aiūt alta voce lapides clamauerūt. Amen venerabilis pater. Quia igitur venerabilem eum miraculose lapides vocauerunt. ideo venerabilis pater appellatur. Vel vt alij asserunt ei angeli respondērūt. Bene venerabilis pater dixisti. Secunda causa est. quia post eius mortem quidam clericus sibi deuotus quēdam versum edere cupiebat. quē in eius tumulo facere sculpi volebat ita incipiēs. Hac sunt in fossa. volens v̄sum taliter terminare. Bede sancti ossa. Sed

q: talē finē vsus cōgruitas nō patiebatur ⁊ se dula mēte reuolueret. nec cōgruū finē videret dū q̄dam nocte multū sup̄ cogitās mane ad tumulū ꝑgeraſſet. manib⁹ angelicis verſuz ta liter ſculptū reperit ⁊ finitū. Hac ſunt in foſſa bedevenerabilis oſſa. In die aūt aſcēſionis cū morti appropinquaret ad altare portari ſe facies antiphā. O rex glorie dñe vtutū. vſq̄ ad finez dixit deuote. Qua finita in pace dor miuit. tantuſq̄ odor oēs ꝓfudit vt in paradiſo ſe eſſe exiſtimarēt. Eius corpus cū deuotōne cō grua colit apud ianuam. Per idē tp̄s. ſ. circa annū. dñi. dcc. Radbordus rex friſonū cum baptiſari deberet. ⁊ iā vnū pedē i lauacro intinxiſſet alterꝫ retrahēs interrogauit. Vbi naz plures maiorꝫ ſuorꝫ eſſent. in inferno an in paradiſo. Et audiēs p̄es eſſe i inferno. intinctuz pedē retrahēs. ſanctius ē inq̄t p̄es q̄z pauciores ſeq̄. Et ita ludificat⁹ a demōe ꝑmittere q̄ die tercia ab hinc incōpabilia dona ſibi daret. ipe quarta die ſubita ⁊ eterna morte p̄iit. In campania ytalie frumentum ⁊ ordeum et legumina inſtar pluuie de celo cecidiſſe refert.

Per idē tp̄s. ſ. circa annū dñi. dccxl. cū corpus. s. Benedicti de monte caſſino ad monaſterū floriacenſe. ⁊ corpus ſancte ſcolaſtice ſororis eius apud ceromanas fuiſſet trāſlatum Karolus magn⁹ monachus caſſinēſis corp⁹ ſancti Bñdicti ad caſtrū caſſinū tranſferre volebat. Sed miraculis a deo oſtenſis ⁊ francis reſiſtentibus prohibitus fuit. ¶ Eo tpe circa annū dñi ſeptingēteſimūq̄drageſimuz tremor⁹ magnus factus eſt q̄ vrbes alie ſunt ſubuerſe. alie a montanis ad ſubiecta campeſtria cū muris ⁊ habitatoribus ſuis. integre et ſalue vltra ſex miliaria vt dr̄ tranſmigrarūt. Corpus ſancte Petronelle Petri ap̄li filie tranſfertur. in cuius ſepulcro marmoreo ipius petri manu ſcriptum legebatur. Auree petronelle dilectiſſime filie vr ait Sigibertus. Eo tēpore tyri armeniam infeſtant. in quorum p̄ia cum olim peſtilentia fuiſſet. ſuaſu xp̄ianoꝝ in modū crucis ſua capita totonderunt. ⁊ quia p hoc ſignū ſalus reddita ē. hūc tondēdi retinuerūt ritū. Pipino tandē poſt multos triumphos defuncto. karol⁹ magn⁹ ei⁹ filius eidem in regnū ſucceſſit. cuius tempe i romana ſede adrianus pontifex p̄ſidebat. Qui ad Karolū magnū legatos miſit. poſtulans ab eo auxilium ꝰ deſiderū regem longobardoꝝ. q̄ more p̄ris ſui arſtulphi eccīam plurimū infeſtabat. Cui Korolus obedies. magno cōgregato exercitu p montē ſeniſiū ytaliā intrauit. ⁊ papiā ciuitatē regiā potenter obſedit. ⁊ ibi deſiderū capiens cū vxore filijs ⁊ principibus ad gallias in exiliū miſit. ⁊ oīa iura eccie que longobardi abſtulerant ſibi reſtituit. Erant tūc in exercitu karoli amicus ⁊ ameli⁹ ſtrenuiſſimi milites xp̄i. quoꝝ miri actus legūtur. Qui apud mortariā vbi longobardos karolus ſuperauit ceciderūt. Et hic terminatum eſt regnū longobardoꝝ. Nam deinceps illuz regem habebāt quem ceſares ſibi dabant. Proficiſcente karolo romā papa ſinodū. cliij. epiſcopoꝝ congregauit. In qua ſinodo papa ius eligēdi pontificem romanū ⁊ ordinādi apoſtolicam ſedez karolo dedit. Archiepos quoq̄ et epos p ſingulas prouincias ante conſecratōnem ab ipo inueſtituram accipe diffiniuit. Filij quoq̄ ei⁹ rome reges vngūtur ſcilz Pipinus ſuper ytaliam. Ludouicus ſuper aquitaniam. Alchuinus magiſter Karoli tunc florebat. Pipinus karoli filius de p̄uratōne cōtra p̄em cōuict⁹ i mōachū tonſurat. Circa annū dñi. dcclxxx. tempe. ſ. byrene impatricis ⁊ filij ſui nomie cōſtantini homo quidam in longis muris tracie fodiens. ſicut in quādam cronica legitur inuenit archam lapideā. Quaz cum expurgaſſet ⁊ reuelaſſet virū iacentem ibi reperit. ⁊ lr̄as taliter cōtinētes. Xp̄s naſcetur ex maria vgine et credo in eū. Sub conſtantino ⁊ byrene impatoribus o ſol iterum me videbis. Defuncto adriano leo in romanam ſedē ſublimatus eſt. vir per omnia reuerendus. Cuius ſublimationem ꝑpin qui adriani egreferētes. cū letanias maiores ageret. contra eum populo concitato oculos ei eruerūt. ⁊ linguā p̄ciderunt. Sz de⁹ miraculoſe linguaz ſibi ⁊ viſum reſtituit. Qui dum ad Karolum cōfugiſſet ipſe eum in ſede ſua collocauit ⁊ reos puniuit. Romani igit ſuadente papa anno domini. dcclxxxiij. relicto imperio conſtantinopolitano. vno omniū cōſenſu impatoriaz laudes Karolo acclamāt. eūq̄ p manū leonis impatorem coronant ceſarem ⁊ auguſtū appellāt. Poſt cōſtātinū em magnū impialis ſedes. apud ꝓſtantinopolim hēbat. p eo q̄ p̄dict⁹ cōſtantin⁹ romanam ſedem vicarijs. b. petri reliq̄t. ⁊ apud p̄dictā vrbem ſedē ſibi ordinauit. Verūtū ꝑpter dignitatē impatores romani nūcupati ſunt vſq̄ ad illud tp̄s q̄ imperiū romanū ad reges frācorum trāſlatū ē. Poſtea vo illi grecoꝝ ſiue ꝓſtātinopolitani. iſti vo romanoꝝ imperatores vocati ſunt. Hoc aūt de tāto impatore valde mirabile fuit. q̄ nullā filiaꝝ ſuaꝝ q̄diu vixit voluit cōiugio copulare. Dicebat em ſe eaꝝ cōtubernio nō poſſe carere. Et vt alchuinus eius mgr̄ de eo ſcribit. licet alias felix eēt. i hoc aduerſe fortune malignitatē exp̄t⁹ ē. ſatz declarans q̄d ſup̄ bō dicē vellet. Q̄ō tn̄ ita impator diſſimulauit ac ſi de eo nulla ſuſpicio hr̄et. cuius de hoc mult⁹ ſmo fieret. Qñ ⁊ quocūq̄ ibat ſp eas ſe

cū vocebat. ℟ Huius karoli tempe officium ambrosianū maxime omissum ē. z gregorianū solenniter diuulgatū. imperiali auctoritate ad hoc plīmū adiuuante. Ambrosi⁹ nāq; vt testat aug. in li. cōfes. cū a iustina impatrice arriana pfidia depranata pfecutōnem pateret. z intra eccliam cū plebe catholica insidijs vgeretur. instituit hymnos z psalmos fm morem orientaliū decantari. ne popul⁹ merozis tedio grabescceret. Ō p oēs fuit postmodū ecclesias dertuatū. Rex gregorius postmodū superueniens plura mutauit. addidit z detrūcauit. Sancti em̄ pres nō statim oia ad docorez officij ptinentia videre potuerunt ꝫ diuersi diuersa ordinauerunt. Nā z misse inceptio tres varietates habuit. Olim em̄ a lectōne inchoabat. sic adhuc i sabbato sctō fit. Postmodū celestin⁹ papa psalmos ad introitū misse cantari instituit. Gregor⁹ vo introitū misse cū cantu ordinauit. z vnū versum de illo psalmo q̄ tot⁹ cantabatur retinuit. Psalmos olim circa arā in modū corone circūstantes concorditer concinebant. z inde chorus dr. Sed flauian⁹ z theodorus q̄ alternatim cantarentur instituerūt. ab ignacio hoc habentes q̄ sup hoc diuinitus fuit edoctus. Hieronimus quoq; epl̄as euangelia z ex magna pte officia diurna z nocturna pter cantum ordinauit. Ambrosius Gelasius z Gregorius orones z cantus addiderūt z lectionibus z euangelijs coaptauerūt. Gradualia tractus z alleluia. Gelasius z Gregorius ad missam cantari instituerunt. Hylari⁹ vel fm quosdam Symachus papa. vel fm alios Thelesphorus papa addidit ad Gloria in excelsis. laudamus te. et cetera que sequūtur.

Nocherus abbas sancti Galli sequentias p neumis ipius alleluia primus cōposuit. Sed Nicolaus papa ad missas eas cantari pcessit. Hermannus cōtractus theutonic⁹ fecit. Rex omnipotens. Sanctispūs assit nobis gratia. z Aue maria. z antiphonam. Alma redemptoris mater. z Symon barlona. Petrus vo de cōpostella episcopus fecit Salue regina. Sygibertus tamen dicit q̄ Robertus rex francorum fecit sequentiam Sanctispūs assit nobis gratia ꝛc. Karolus vt refert Turpin⁹ archiepiscopus erat corpore decorus sed visu fer⁹. statura eius pedum octo z facies eius palmū z dimidiū in lōgitudine possidebat. barba vo eius palmū vnū. frons erat vnius pedis. Militem armatum super equū sedentem a vertice simul cum equo vno ictu cum spata scindebat. Quatuor ferraturas equorū simul facile manibus extendebat. Militem armatū recte stantem super manū suā a terra vsq; ad caput suū sola manu velociter elenabat. Lepozem integrum aut duas gallinas aut anserē edebat. Modicum vinū z limphatū bibebat. Tam pcus in bibēdo erat q̄ semper in cena raro pl⁹ q̄ ter bibere solebat. Cenobia multa cōstruxit z laudabiliter vitam finiuit. z in fine rerum suarum xp̄m heredem fecit. Cui in imperiū successit. Ludouicus eius filius vir clemētissim⁹. circa annos domini. dccc xv. Cuius tempe epi scopi z clerici cingula auro texta z exquisitas vestes z alia ornamenta secularia deposuerūt.

Theodolphus aurelianensis episcopus falso apud imperatorem accusatus. ab eodem ē custodie andegauis mancipatus. Cum autez in quadam cronica haberur in die palmarum processio iuxta domū in qua custodiebat tra siret. ille aperta fenestra factoq; silentio. pulcerrimos illos versus a se editos scilicet Gloria laus z honor tibi sit rex xp̄e redemptor ꝛc. presente imperatore cantauit. Qui intantum imperatori placuerunt q̄ ipum a vinculis mox absoluit z in suā sedem restituit. Legati michaelis imperatoris constantinopolitani iter cetera munera detulerunt ludouico filio Karoli magni libros Dyonisij de ierarchia ō greco in latinū translatos. Qui cum gaudio sunt recepti z. xix. infirmi in ipa nocte in eccia eius sunt curati. ℣ Mortuo ludouico lotharij⁹ imperiū tenuit. Cui fratres eius scilicet karolus z ludouicus bellū indicentes. tanta vtrim q̄ facta est strages. vt nulla etas meminerit tā tam aliquando fuisse in regno frācorum. Tandem pacto inito karolus regnauit in francia. Ludouicus in germania. Lotharius in ytalia z parte francie. que ab ipo lotharingia dicta ē Qui postmodū Ludouico ei⁹ filio impiū derelinquēs habitū monachalē accepit. Huius tempore vt in alia quadaz cronica dicitur erat papa Sergius natione romanus qui primo os porci dictus est ꝫ mutatio nomine vocatus est Sergius. Ab illo tempore ordinatū est vt oēs pape nomina mutent. Cum quia dominus bis quos in apostolatum elegit nomen mutauit. tū quia sicut mutātur in nomie. sic mutari debent in vite pfectione. tum ne ille q̄ ad tam decor officiū eligit aliquo noie inde coro turpet. Hui⁹ Ludouici tpe. s. anno domini. dccc lvj. vt in cronica quadam habetur. in prochia maguntina malignus spūs pietes domor quasi malleis pulsando z maiestē loquēdo. z discordias seminādo. adeo hoies infestabat. vt quocūq; intrasset statim illa domus exurebatur. Presbyteris aūt letanias agētib⁹ z aquā benedictam spargentibus inimicus lapides iactabat. z multos cruentabat. Tandez aliquando cōquiescens confessus ē quādo aq̄ spargebatur sub capa talis sacerdotis quasi fa

militaris sui latuisse. accusans eum q̄ eūz filia procuratoris in peccatū lapsus fuerit. Per idem tempus rex bulgaroꝝ cum gente sua ad fidem cōuersus tante p̄fectionis fuit vt maiore filio in regnū ordinato ipe habitum monachalem accepit. Sed cum eius filius iuueniliter agens ad gentilitatis cultum redire vellet resumpta militia p̄secutus eūz cepit effossisq̄ oculis in carcerem trusit. ⁊ in regnū statuto filio iuniore habitum sacrum resumpsit. In ytalia apud brixiam tribus diebus ⁊ trib⁹ noctibus sanguis de celo pluisse narrat. Per idez tempus locuste innumerabiles in gallijs apparuerunt. senas habentes alas. sex pedes. duos dentes lapidibus duriores. ⁊ castrorum acies turmatim volantes spacium diurni itineris quatuor aut quinq̄ milibus extendētes omnia viridia in herbis ⁊ arboribus vastātes que vsq̄ ad mare britannicū peruenientes tādem flatu ventorū in profundo maris demerse sunt. Sed estu oceani ad littus reiecte ex putredine sua aerem corrupuerunt. vnde mortalitas maxima ⁊ fames p̄ualida est secuta. ita vt fere tercia pars hominū interiret. Denicq̄ prim⁹ otto ipauit. s. anno dñi. dccccxxxviij. Dum autem in solennitate paschali dictus otto p̄cipibus cōuiuiū p̄parasset. anteq̄ sederent. cuiusdam p̄cipis fili⁹ more puerili ferculū de mensa accepit. quem dapifer fuste p̄strauit. Quod cernēs pedagogus pueri ipm dapiferū mox p̄emit. Quem cuz sine audiētia cesar condemnare vellet. ille cesarem ad iram delecit ⁊ suffocare cepit. Qui cū de eius manibus vix eruus fuisset. ipum reseruari iussit. se culpabilem clamans q̄ festo honorem nō detulit. vnde ipm libere abire p̄misit. M Dtoni primo successit Otto secundus. Hic duz ytalici pacem sepius violarēt. romam venit ⁊ omnibus p̄ceribus magnatibus et pontificibus apud gradum ecclesie conuiuiuz grāde fecit. Quibus epulantibus latenter oēs cingi fecit armatis. Deinde de violata pace querimoniā mouens iubet in scriptis culpabiles recitari. Quos statim ibidem decollari fecit. alios vo epulari sagebat. Huic successit otto tercius circa ānos dominī. dcccclxxxiij. Iste cognominabatur mirabilia mundi. Hic vt in quadam cronica dicitur quandam vxorē habuit. que cuidam comiti se p̄stituere voluit. Sed cum ille nollet tantum facinus perpetrare. illa indignata p̄dictum comitez apud impatorē adeo infamauit q̄ euz impator sine audientia decollari fecit. Qui añq̄ decollaret rogauit vxorē suā vt iudicio cādētis ferri post mortē eū cōprobet innocentē. Adest dies in q̄ cesar pupillis ⁊ viduis se asserit iudiciū factu-

rū. Affuit ⁊ vidua mariti sui caput secuz suis portās i vlnis. Tūc q̄siuit ab impatore q̄ morte dign⁹ esset q̄ iniuste aliquez occidisset. Qui cū p̄uatione capitis dignū eū assereret. illa intulit dī. Tu es ille vir q̄ maritū meū ad suggestionē vxoris tue innocēter occidi mandasti. Et vt me vex dicere cōprobes ℞ cādentis ferri iudicio cōprobabo. Qđ cesar videns obstupuit. ⁊ i manu feie puniēdū se dedit. Interuē tu tū pontificū ⁊ p̄cex inducias. x. diex. deinō octo. ḳcto septē. q̄rto sex a vidua accepit. Tūc impator tā examiata ⁊ veritate cognita. vxorē viuā cōcremauit. ⁊ p redemptōe sui q̄tuor castra vidue dedit. Que castra sunt i epatu liniē si. ⁊ vocātur ab inducijs dierum .x. viij. vij. vj.

Post hūc. b. heinricus qui fuit dux bauarie anno dominī millesimo scō impiū sumpsit. Qui stephano regi vngarie adhuc gentili sororem suā noie Galam in vxorez dedit. ⁊ tam ipm regē q̄ totā eius gētē ad fidē xpi cōuertit Qui stephanus tāte religionis fuit vt mltoꝝ miracloꝝ gloria de⁹ ipm illustrem redderet. Hic heinric⁹ ⁊ vxor ei⁹ kunegūdis vgies per manserūt. ⁊ celibē vitā ducētes i pace q̄euerūt

Huic successit Conrad⁹ q̄dā dux francoꝝ q̄ neptem sancti heinrici duxit in vxorem. Huius tpe visa ē in celo trabs ignea mire magnitudinis sup solē iam ad occasum vergentē currere ⁊ ad terrā cadere. hic quosdam episcopos de ytalia in vincula cōiecit. Et q̄ mediolanensis archiep̄s de vincul' fugit. ſburbia mediolani incēdit. Die vo penthecostes cū impator in parua eccia secus vrbez cozonaret ad missam ramgrauia tonitrua fulguraq̄ fuerunt vt alicui mente excederent. aliqui spūm exalarēt. Bruno vo eps q̄ missam cātabat ⁊ secretarius impatoris cum alijs dixerūt se inter missaꝝ solēnia vidisse sanctum Ambrosiū impatori cōminantem. Huius Conradi tpe. s. anno dominī M.xxv. comes lupoldus vt in quadam cronica dicitur iram regis metuēs cū vxore sua i siluā fugiens in q̄dam tugurio latitabat. In q̄ silua dū cesar venaret. nocte supueniente i eodem tugurio ipm oportuit hospitari. Cui hospita p̄gnans vicinaq̄ partui decenter vt potuit strauit. ⁊ necessaria ministrauit. Eadē nocte mulier filiū peperit ⁊ vocez tercio ad se venientem cesar audiuit. Conrade hic puer mō progenitus gener tuus erit. Mane ille surgēs duos armigeros sibi secretarios ad se vocauit dicens. Ite ⁊ puerulum illum de manib⁹ matris violenter auferte. ⁊ ipsum per mediū scindentes coz eius mihi portate. Conciti illi euntes de gremio matris puerum rapuerūt. Quē videntes elegantissime forme misericordia cōmoti ipsum super quandam arborem ne a fe-

ris deuozaret reposuerunt. & lepozem scinden
res coz eius cesari detulerunt. Eodem die duz
quidam duxinde transiret & puerum vagiētē
audiret. eum ad se adduci fecit. Et dum filium
non haberet vxoi attulit. & nutriri euz faciēs.
a se devxoze sua genitum esse finxit. & Heinri
cū vocauit. Cum igitur iam creuisset. erat coz
poze pulcerrimus. oze facūdus. & omnibꝰ gra
tiosus. Quem cesar tamdecozum & prudentē
videns a patre ipm petijt. & in curia sua mane
re fecit. Sed cum videret puerum omnibus
gratiosum. & ab omnibus cōmendari. dubita
re cepit ne post se regnaret. & ne iste sit ille quē
occidi mādauerat. Volens igitur esse securꝰ
lras manibus suis scriptas p eum vxoi dirigit in hūc modū. Inquantum est tibi cara vi
ta tua mox vt lras istas receperis puex hunc
necabis. Dum igitur pgens in quadam eccia
hospitatus fuisset. & fessus super bancum qui
escceret. & bursa in qua erant littere depēderet.
sacerdos curiositate ductus bursam aperuit.
& litteras sigillo regis munitas videns ipsas
saluo sigillo aperuit. & legens scelus abhoꝛru
it. Et radens subtiliter quod dicebatur. istum
necabis. filiam nostram isti in vxozem dabis.
Cūq regina litteras sigillo imperatoꝛ munitas videret & de manu impatoꝛis scriptas esse
cognosceret. conuocatis principibus. celebꝛa
uit nuptias. & filiam suam eidem in vxozē de
dit. Que nuptie aquisgrane celebꝛate sūt. Cuz
autem cesari a dicentibus narraretur. q̄ solen
niter fuissent filie sue nuptie celebꝛate. ille ob
stupefactus a duobus armigeris et duce & sa
cerdote veritate comperta de ordinatione nō
resistēdum esse vidit. & ideo pro puero mittēs
eum esse suum genex approbauit. & post se in
imperio regnare instituit. In loco autem vbi
puer heinricus natus fuit nobile monasteriuz
edificatum est. quod vsqꝫhodie. Vrsania noia
tum est. ¶ Iste heinricus omēs ioculato
res a curia sua remouit. & que his dari consue
uerāt pauplbꝰ erogabat. Huiꝰ tpe tātū scisma
in eccia fuit. vt tres i summos pōtifices electi
essent. A q̄dā tandē pbro noie graciano magꝝ
illis data pecunia eidē cesserūt. & ipse papatuz
obtinuit. At heinricus dū p se tendo scisma
te romā pgeret. Gracianꝰ ei obtulit aureā co
ronam sibi obtulit vt ꝓpiciū sibi haberet. Ille
aūt cūcta dissimulās sinodo ꝓuocato. Gratia
nū de simonia cōuicit. & aliū subrogauit. In li
bro tū bonizi quē misit ad comitissaz mechtil
dim dī q cū pdictus pbr simplicitate ductus
pontificatum sibi per pecuniam acquisierit vt
scismati obuiaret. ipe postmodum errozez suū
cognoscens seipm suadente imperatoꝛe depo
suit. Post hūc heinricū tercius heinricꝰ im
perat. Huius tpe Bruno in papam eligitur. &
leo vocat. Qui dum ad capescendā sedē apo
stolicam romam pgeret. audiuit voces angelo
ꝝ canentiū. Dicit dns. Ego cogito cogitatio
nes pacis &c. Hic de multis sanctis cātus cō
posuit. Hoc tempoze per Berēgariū turbata
fuit eccia qui asserebat coꝛpus & sanguinē xpi
nō vere ꝫ figuratiue esse in altari. Contra quē
scripsit egregie lanfrancus pꝛioꝛ betensis. na
tione papiēsis qui fuit magister Anshelmi cā
tuariensis. Deinde quartꝰ heinricus impe
rat anno domini. M. lvij. Cuius tempe mart
me flozuit lanfrancus. Ad cuius eximiam do
ctrinā ꝓuolauit de burgūdia Anshelmꝰ vir pꝰ
modū multa virtute & sapientia adornatus et
ei in pozatu mōasterij betēsis successit Sub
hoc tempe hierusalem a saracenis capta a fiōlibus recupata ē. Ossa beati Nicolai apud ba
rensem vrbem translata sunt. De quo inter ce
tera legitur q dum in quadam eccia que dici
tur sancta crux subiecta sancte marie de cari
tate nondum beati Nicolai noua hīstoꝛia can
taretur. fratres pꝛioꝛem vt eam sibi cantare li
ceret instantius exoꝛabant. Qui nullatenus
acquiescens dixit incongruū esse moꝛē pristi
nū de nouitatibus immutare. Cū adhuc frēs
instarent ille indignatus rūdit. Recedite frēs
nūq̄ a me licentia cōcedet vt noua cantica im
mo ioculatoꝛia quedā in mea eccia decantentur. Aduenīente vo festiuitate eiusdem. frēs
cum quadam tristicia maturinarū vigilias pe
gerunt. Cūq omnes se in lectis recepissent ec
ce Nicolaus visibiliter pꝛioꝛi apparuit terribi
lis. Quē per capillos a lecto abstrahēs dormi
toꝛij pauimento collisit. Incipiensq antipho
nam. O pastoꝛ eterne per singulas vocū diffe
rentias virgis quas in manu tenebat grauissi
mos ictus super doꝛsum pꝛioꝛis ingeminans
per ordinem moꝛose canendo antiphonaz ad
finem vsq perduxit. Qui cuz omnes suis cla
moꝛibus excitasset semiuiuus ad lectū depoꝛtatur. Tandem ad se rediens ait. Ite & hīstoꝛi
am nouam sancti Nicolai amodo decantate.

Hoc tempoze ex molinēsi cenobio. xxj. mo
nachi cum abbate suo Roberto cistercij solitu
dinem adeūtes. vt ibi regule sue professionez
districtius obseruarent. nouū oꝛdinem ex ve
teri instituerunt. Hildebꝛandus pꝛioꝛ cluni
acensis. factus papa Gregoꝛius est vocatus.
Hic dum in minoꝛibus constitutus legatōne
fungeret apud lugdunū archiepiscopū ebꝛo
nensem de simonia conuicit miraculose. Nā
dum idem archiepiscopus omēs accusatoꝛes
suos coꝛrūperet. & cōuinci non posset. legatus
vt Gloꝛia patri & filio & spiritui sancto diceret
imperauit. Ille gloꝛia patri & filio expedite di

cebat. spiritusſancto vero dicere non poterat. quippe quia in spiritumſanctum peccauerat. Qui peccatum ſuum confitens mox vt depoſitus eſt clara voce. ſpiritumſanctum nominauit. Hoc miraculum recitat Honizo in libro ad comitiſſam mechtildim. ℗ Mortuo heinrico quarto Spire. ⁊ cum aliis regibus ſepulto. in eius epitaphio verſus iſte fuit inſcriptus. Filius hic. pater hic. auus hic. panus iacet iſtic. Huic ſucceſſit heinricus quint⁹ anno domini. M.cvij. Qui papam cū cardinalibus cepit. ⁊ eos dimittens inueſtituram epiſcopoꝝ ⁊ abbatū p anulū ⁊ baculū paſtoralez accep t. Sub hoc tpe bernardus cū fratrib⁹ ſuis ciſterciū ingreditur. In parochia legiē ſi porca porcellū faciem hois hñtem enixa eſt Pullus galline quadrupes natus eſt. Lotharius ſucceſſit heinrico. Cuius tempe mulier q̄dam in hyſpania monſtꝝ bis gemini corporis enixa ē. auerſis vultibus ⁊ corpibus ſibi coherēs. Añ q̄dē effigies erat hois integro corpis mēbrorūq; ordine diſtincta. retro vo facies canis corpis ⁊ mēbroꝝ ꝓprietate integra.

Poſt hūc reḡuit Conradus anno dñi. M. cxxxviij. Eo tpe hugo de ſanc. victo. doctor excellentiſſim⁹. ⁊ in oñi ſcia ſummus ⁊ religiōe deuot⁹ obijt. De q̄ refertur q; cū infirmitate vltima laboraret. ⁊ nullū cibum retinere poſſet. corp⁹ tū dñicū ſibi dari cū mꝛta inſtātia poſtulabat. Tūc frēs ei⁹ turbatōem ſedare volentes ſimplicem hoſtiā iuſtar corpis dñici ſibi dederūt. Ꝺ ille p ſpūm recognoſcēs ait. Miſereat vr̄i dñs frēs. Cur me deludere voluiſtis. Iſte eñ non eſt dñs meus quem deportaſtis. Mox illi ſtupefacti cucurrer̄t ⁊ ſibi corp⁹ dominicū detulerūt. Sed ille videns q; recipere non valeret eleuatis in celū manib⁹ ſic orauit Aſcendat filius ad p̄rem. ⁊ ſpūs ad deū ſuum q̄ fecit illū. Et inē hec vba ſpm exalauit ⁊ corpus dñi ibidem diſparuit. Eugenius abbas ſancti anaſtaſij papa cōſtituit. Qui abvrbe expulſus. eo q; ſenatores aliū creauerūt gallias venit. ⁊ bernardū añ ſe miſit. q̄ vīā dñi p̄dicabat. ⁊ mꝛta miracꝛa faciebat. Gilbertus porretanus florebat. Friderie⁹ nepos Conradi i perauit anno dñi. M.cliij. Eo tēpe floruit magiſter petrus lombardus epūs pariſiēſis. q̄ libꝝ ſententiaꝝ gloſas pſalterij ⁊ epiaꝝ Pauli vtiliter cōpilauit. ℗ Eo tēpe tres lune i celo viſe ſunt. ⁊ in medio ſignū crucis. nec mꝛ. topost viſi ſunt tres ſoles. Tūc alexāder i papam canonice eſt electus. Cōtra quem Octavianus Johannes cremenſis tituli ſancti Calixti. ⁊ Johannes ſtrumenſis ſucceſſiue in papam eligūt. ⁊ fauore imperatoris fulciūtur. Durauit hoc ſciſma ānis. xviij. Infra quod tempus theutunici ꝯ apud thuſculanū p imperatore morabant romanos apud montē portū inuadūt. ⁊ tot a nona vſq; ad veſperas occidēt. vt nūq; ex romanis tot milia ſint occiſi. Licet tempe hanibalis tot occiſi ſint vt tres cophinos anuloꝝ quos de digitis ꝓceꝝ occiſorum idem hanibal extrahi fecit carthaginē deſtinauerit. Quorū multi apud ſanctū ſtephanum ⁊ ſanctum Laurentiū ſepulti ſunt. Et hñt hoc epitaphiū. Mille decem decies ſex decies q̄z ſeni. Imperator Fridericus dū terram ſctām viſitaſſet ⁊ in flumine quodam lauaret. ibidē necatus p̄ijt. Vel vt alij aſſerūt equo ſuo impingēte in aquaz cecidit. ibiq; interijt. Huic ſucceſſit Heinricus filius eius anno dñi. M. cxc. Eo tēpe tante pluuie cū tonitruis ⁊ fulminibus ⁊ tēpeſtatibus facte ſunt. q̄ntas nulla meminit hoim antiq̄tas. Lapides eñ in q̄n titate ouoꝝ q̄dranguli mixti cū pluuia de celo cadētes. arbores. vineas. ⁊ ſegetes deſtruxerūt. ⁊ multos boies occiderūt. Corui quoq; ⁊ ꝯplures aues p aera in hac tēpeſtate volātes viſi ſunt carbones viuos in roſtris portare ⁊ domos incēdere. Contra romanā eccīam ſp tyrannidē heinricus exercuit. ⁊ ideo eo mortuo Innocētius. iij. ne frater eius philippus ꝓmoueretur ſe oppoſuit ⁊ Ottoni filio ducis ſaxonie adheſit. ⁊ eū aq̄ſgrani in regē alamanie coronari fecit. Eo tpe dū plures barones frācie p liberatione terre ſancte vltra mare ꝓgerent conſtantinopolim ceperūt. His temporib⁹ ordines p̄dicatoꝝ ⁊ minoꝝ fratꝝ orti ſunt. Innocentius quartus legatos ad philippuz regem francoꝝ miſit vt terram albigenſiū inuaderet ⁊ hereticos deleret. Qui oēs captens concremari fecit. Deniq; Innocētius ottonez imperatorem coronauit. ⁊ vt eccia iura ſaluaret ab eo iuramentum exegit. Qui ſtatim ipo die contra iuramentum fecit. ⁊ romipetas expoliari iuſſit. Vnde papa eū excōicauit ⁊ ab imperio depoſuit. Eo tpe fuit ſancta Eliſabeth filia regis vngarie. q̄ fuit vxor lantgrauij thuringie. Que iter alia innumera miracula plures ſd eſt. xvj. mortuos vt ſcribitur ſuſcitauit. ⁊ cecū natū illu minauit. De cui⁹ corpe vsq; hodie oleū fluere ꝓhibet. Ottone ꝓpoſito Friderici heinrici fili⁹ eligit. ⁊ ab honorio coronat. Leges optias. p libꝛate eccie ⁊ ꝫ hereticos edidit. Hic ſup oēs diuitijs ⁊ gl̄ia abūdauit. ꝫ eis i ſupbia abuſus fuit. Nā tyrānidē ꝫ eccias exercuit. duos cardinales vincꝛauit. platos q̄s greg. ix. ad ꝯciliū ꝯuocauerat capi fec. ⁊ iō ab ipo excōicat. Deiq; greg. mil̄ tribꝛatōib⁹ p̄ſſus mort. ⁊ Innocē. iiij. natōe ianuenſis concilū apud lugdunū cōuocans ipm imperatorem depoſuit. Quo ꝓpoſito ⁊ defuncto ſedes

imperij vsq; hodie vacat.

clxxvij. A

De dedicatione templi.

Edicatio ecclesie i-

d ter alias festiuitates ab ecclesia cele brat. Et qm̃ duplex est eccia siue tẽplum.s.materiale ⁊ spũale.ideo de huius templi duplicis dedicatione hic breuit est agẽdũ.

Circa dedicatõem aũt tẽpli mãlis tria vidẽ da sunt. Primo quare dedicat siue consecrat secũdo q̃liter cõsecrat.tercio p q̃s ꝓphanatur. Et q⁹ in tẽplo duo sunt q̃ ꝓsecrantur.s.altare ⁊ ipm templũ.ideo primo videndũ ẽ q̃re ꝓsecratur altare.secũdo q̃re tẽplũ. Altare aũt cõsecrat ad tria. Primo ad sacramẽtũ dñi offerẽdũ.Gen.viij. Edificauit noe altare dño ⁊ tollens de cũctis volucrib⁹ ⁊ pecoribus mõis obtulit sup altare. Hoc aũt sacrm̃ ẽ corpus ⁊ sanguis xpi.q̃ in memoriã passionis dñice imolamus.iuxta quod nobis p̃cepit dñs. Hoc facite in meã cõmemorationẽ. Habem⁹ em̃ triplex memoriale dñice passionis. Vnũ in scripto.s. passio xpi ymaginibus figurata.Et hoc habz fieri q̃tum ad visum.Ipa em̃ crucifixi ymago ⁊ alie ymagines in eccia fiũt ꝓpter rememoratiõẽ excitandã deuotionẽ ⁊ instructõnem.q⁹ sunt q̃si libri laicor. Scõm i vbo.s. passio xpi p̃dicata.Et hoc hz fieri q̃tũ ad auditũ.Tercio in sacro.s.passio in hoc sacramento tã signant expressa. in quo corpus ⁊ sanguis xpi veracit̃ tinet ⁊ nobis offertur. Et hoc memoriale hz fieri q̃tũ ad gustũ.Si ergo affectum nostrum accẽdit passio xpi descripta ⁊ amplius p̃dicata multo fortius inflãmare debet in hoc sacro tam signãter exp̃ssa. Secundo ad nomẽ dñi invocandũ.Gen.xij. Edificauit abraam altare dño qui apparuit ei.⁊ invocauit ibi nomen dñi.Hec aũt invocatio fm aplum.j.Thimo. ij.habet fieri.aut p obsecratões q̃ fiũt cũ adiuratione p malis remouẽdis.aut p orones q̃ fiunt p bonis impetrandis.aut p postulatiões q̃ fiunt p bonis cumulandis. aut p gratiarum actiones q̃ fiũt pro bonis habitis ꝓseruandis Invocatio autẽ q̃ fit sup altare xp̃e dñ missa eo q⁹ celestis missus.s.xp̃us a p̃re mittitur.qui ipam hostiam cõsecrat. ⁊ p eũdem a nobis patri mittit vt p nobis intercedat. vnde Hugo. Ipa hostia sacra missa vocari potest. q⁹ transmissa est.primo a patre nobis p incarnatõem. secũdo a nobis patri per passionem. Similit in sacramento primo a patre nobis p sanctificationẽ q̃ nobiscũ esse incipit postea a nob patri per oblationẽ q̃ pro nobis intercedit. Et nota q⁹ missa tribus linguis canit.s.greca. hebraica.⁊ latina.ad repũtandum titulum dominice passionis. qui scriptus erat grece hebrayce ⁊ latine. Item ad notandũ q⁹ ois lingua debet deũ laudare.q̃ p hãc triplicem linguã itel ligitur.latina aũt sunt euãgelia.epl'e.oões ⁊ cantus. Greca autẽ sunt kyrieleyson xpeeleyson.que nouem vicibus cantantur vt ad societatem nouem ordinũ angelor̃ perueniamus. Hebrayca sunt alla amen sabaoth et osanna.

Tercio ad cantandũ Ecclesiastici.xlvij.Dedit illi contra inimicos potentiam.Et stare fecit contra altare cantores. ⁊ in sono eor̃ fecit dulces modulos.Et dicit modulos in plurali. quia fm Hugonem de sancto victore tres sunt species sonor̃ qui faciunt tres modulos. Fit em̃ sonus pulsu.flatu.⁊ cantu. Ad cytharam pertinet pulsus .ad organũ flatus.ad vocem cantus. Assignari potest hec cõsonãtia sonor̃ cõcordie mor̃.si referat ad pulsum cytharе manuũ opatio.ad flatũ organi mentis diuotio.ad cãtum vocis sermonis exhortatio.Et infra. Quid ꝓdest dulcedo oris sine dulcedine cordis.Frangis vocem frange ⁊ voluntatem. Seruas consonantiam vocũ. serua cõcordiaz mor̃.vt p exemplũ cõcordes proximo.per volũtatẽ dño.p obedientiam mgro. Hoc igit triplex genus musicor̃ refertur ad triplicẽ differentiaz officij eccie. sic dr̃ in mitrali de officio. Nã ipm officiũ eccie ꝓsistit in psalmis.in cãtu ⁊ in lectõnibus. Primũ igit genus musicorũ ẽ q̃ fit pulsu digitorũ.vt in psalterio ⁊ similibus. Et ad illud pertinet psalmodia. psalmi. Laudate eũ in psalterio ⁊ cythara.Secũdum est q̃ fit cantu sicut in voce.Et ad istud pertinent lectõnes.psal. Psallite ei in vociferatõe. Terciũ q̃ fit flatu sicut in tuba.Et ad istud p tinet cantus.psal. Laudate eum in sono tube.

¶ Templũ aũt seu eccia cõsecratur ꝗntupliciter rõne. Primo vt inde diabolus et eius ptãs expellat.vt refert Grego.in dyal. q⁹ cũ quedã ecclesia arrianor̃ fidelibus reddita cõsecraretur ⁊ reliquie sancti Sebastiani ⁊ btẽ Agathe illuc delate fuissent.populus ibidem congregatus porcus subito intra suos pedes huc illucq discurrere senserunt. Qui fores ecclesie repetens a nullo videri potuit. omnesq; in admirationem cõmouit. Quod iccirco dominus ostendit vt cũctis patefieret. q⁹ de loco eodem immũdus habitator exiret. Sequẽti aũt nocte magnus in eiusdẽ eccie tectis strepitus factus est. ac si in hoc aliqs errando discurreret. Scda nocte iter grauior sonus increuit. Tanto vo terrore tercia insonuit. ac si omnis illa eccia a fundamentis fuisset eversa. statimq; recessit. nec amplius illa antiqui hostis inquietudo apparuit. Sed per terroris sonitum quẽ fecit innotuit, a loco quẽ diu tenuerat q̃

coactus exibat. hec grego. Scõo cõsecrat vt ad eã fugiẽtes saluent. Vñ aliq eccie post dedicationẽ a principib⁹ ꝓuilegiãt. vt q̃ ad eam cõfugerint saluent. vñ dicit Canon. Reos sanguinis defendit eccia nevitã ꝑdant ⁊ membra Et ob h̃ Joab i tabernaculũ fugit. ⁊ cornu altaris apprehendit. Tercio cõsecrat vt ibidem oões exaudiant. Oõ signatũ est. iij. reg. viij. vbi salomõ dedicato templo ait. Quicũq; rogauerit i loco isto exaudies in loco habitaculi tui in celo. ⁊ cũ exaudieris xpici⁹ eris. Adoramus aũt in ipis ecclesijs ad orientẽ. Oõ fit triplici rõe ꝟm Damasc. lib. iij. c. v. Primo vt piam nostrã nos requirere ostendamus. Secũdo vt ad xpm crucifixũ respiciamus. Tercõ vt venientẽ iudicẽ nos expectare monstrem⁹ Ait em sic. Deus paradisum in eden ad orientem plãtauit. vnde hominẽ transgressum exulem fecit. ⁊ ante paradisum ex occidente habitare fecit. Antiquã igit piam exq̃rentes. ⁊ ad ipam aspiciẽtes. deũ ad orientem adoramus. Sed ⁊ dñs crucifixus ad occidẽtem respiciebat. ⁊ ita adoramus ad ipm respiciẽtes. Et assumptus ad orientẽ sursum ferebat. ⁊ ita ipm apostoli adorauerũt. Et ita veniet quomõ viderũt eũ eũtez in celũ. Ipm igit expectantes ad orientẽ adoramus. hec Damasce. Quarto consecrat vt ibidem laudes deo soluantur. Oõ q̃dem sit in septez horis canonicis. s. matutinis. prima. tercia. sexta. nona. vespera. ⁊ cõpletorio. Et licet in qualibet hora diei de⁹ esset laudandus. tñ quia ad hoc infirmitas nra nõ sufficit. ordinatũ est vt his horis spãliter deus laudemus. eo q̃ he hore ab alijs priuilegiate sunt in aliquibus. Nam in nocte media q̃ matutine celebrant xps natus est capt⁹ ⁊ illusus a iudeis fuit. In hac itez hora infernũ spoliauit. Dicit em in mitrali. q̃ in media nocte infernũ spoliauit large accipiendo. s. aũ lucem mane surrexit. hora pma apparuit marie magdalene. In media etiam nocte ad iudicium vẽturus asseritur. Vnde Hieronimus. Reor inq̃t traditionem apostolicam permãsisse vt die vigiliarum pasce ante noctis medium dimittere nõ liceat populos expectantes aduentum xpi. Et postq̃ aduenerit illud tps securitate p sumpta festũ cũctos agere diẽ. In hac igit hora laudes deo cantamus. vt ei de eius natiuitate. captõne. ⁊ patrũ liberatõne. gratias agam⁹ ⁊ eius aduentum solliciti expectemus. Addũtur etiam matutinales laudes. quia in mane egiptios in mare submersit. mũdum creauit. ⁊ surrexit. In hac ergo hora laudes deo reddimus ne in mari huius mũdi cum egiptijs demergamur vt p nostra creatione ⁊ eius resurrectione gras deo reddamus. In hora prima xps ad tẽplũ maxime cõueniebat. ⁊ pplus ibi dez ad eũ manicabat. i. ad eũ mane festinabat vt dr Luc. xxj. Pylato pñtatus fuit. In hac ẽt hora resurgens mulieribus primo apparuit. Hec ẽ etiam prima hora diei. Ideo ergo i hac hora in eccia deo laudes exoluimus. vt xpm imitemur. ⁊ sibi resurgẽti ⁊ apparẽti gras agamus. vt deo tanq̃ omniũ principio ipius diei primicias soluamus. In hora tercia xps linguis iudeor⁹ crucifixus ẽ. a pilato ad colũnaz flagellatus ẽ. ⁊ adhuc vt dr i hystorijs colũna vbi ligatus fuit. vestigia cruoris ostẽdit. ⁊ hac eadẽ hora spũsanct⁹ missus ẽ. In sexta in cruce clauis ꝓfixus ẽ. tenebre p vniuersum mũm facte. vt in morte dñi sui sol lugẽs se nigris vestibus cõtegeret. ⁊ ne dñm crucifigẽtib⁹ lumẽ ꝓberet. ⁊ in hac hora in die ascensionis cuz discipulis discubuit. In nona hora xps spũm emisit. miles latus ei⁹ aperuit. cetus ap'lorum ad orandu cõuenire cõsueuit. ⁊ xps in celum ascẽdit. Propt has progatiuas deũ i his horis laudamus. In vespera xps in cena sacrm corpis ⁊ sanguis instituit. pedes discipl'or⁹ lauit. de cruce depositus in sepulcro collocatus fuit. discipulis in habitu pegrini se manifestauit. Pro his oibus in hac hora eccia xpo gratias agit. In cõpletorio xps sanguineas guttas sudauit. monumẽto eius custodia deputata fuit. ⁊ ibidẽ q̃uit. resurgens pacẽ discipulis nũciauit. Et pro his gras deo reddimus. Has aũt laudes qualiter deo exoluere debeamus. dicit bern. Frẽs mei immolantes hostiã laudis tũgamus vbis sensum. sensui affectuz. affectui exultatõem. exultatõni maturitatem. maturitati hũilitatẽ. hũilitati libertatẽ. Quinto cõsecrat vt ibidẽ sacra eccliastica ministrentur. Vnõ ipa eccia efficit quasi taberna dei in qua sacramenta cõtinẽtur. ⁊ ministrant. Quedam em ministrantur ⁊ dantũr intrantibus vt baptismus. q̃dam exeuntibus. s. extrema vncio. q̃dã cõmorantibus. ⁊ hor q̃dam sunt ministrates. his dat ordo. Quidã pugnantes. ⁊ horũ q̃dam pugne succũbunt. his datur penitentia. Quidã insistũt. ⁊ his ꝓfert audacia animi vt roborent. ⁊ h̃ p confirmatõem. datur cibus vt sustententur. ⁊ h̃ p eucharistie sumptõnem. fit remorio impedimẽti ne deficiant ⁊ hoc p matrimonij conjunctionẽ. Secũdo videndũ est qualit ꝓsecrat. Sz primo de altari. scõo de ecclesia. ¶ Ad cõsecratõnem autem altaris plura concurrũt. Primo em q̃tuor cruces de aqua bñdicta in q̃tuor cornibus altaris ꝓfigurantur. Secundo ipm septies circuitur. Teraqua benedicta cum ysopo septies aspergit. Quarto incensum in ipso crematur. Quinto chrismate inũgit. Sexto mũdis pãnis opit.

Hec aũt repñtant ea q̃ debẽt hr̃e illi q̃ ad altare accedũt. Debẽt em̃ ꝓmo hr̃e caritatẽ q̃druplicẽ ꝑ crucẽ acq̃sitã vt.s. diligant deũ seipos. amicos ⁊ inimicos. Et hec signant q̃tuor cruces in q̃tuor cornibus altaris facte. Et de his q̃tuor cornibus caritatis dr̃ in Geñ. xxviij. Dilataberis ad orientẽ ⁊ occidentẽ. septẽtrionez ⁊ meridiẽ. Vel ista q̃tuor cruces in q̃tuor cornibus fiũt. ad significandũ q̃ xp̃s ꝑ crucem q̃tuor mũdi ptes saluauit. Vel ista ad significandũ q̃ crucẽ dñi q̃tuor modis debemus portare. s. in corde ꝑ meditationem. in ore per ꝓfessionem. in corpe ꝑ mortificatõnem. in facie per assiduã impssionem. Scõo debẽt hr̃e curã ⁊ vigilantiaz. quod significatur per circuitus. Vñ tũc cantat. Inuenerũt me vigiles ⁊c. Debẽt em̃ sollicite vigilare sup gregẽ suũ. Vñ negligentiã prelati ponit Gilbertus inter ridiculosa dicens. Ridiculosa an magis periculosa res est speculator cecus. precursor claudus. negligens platus. doctor nescius. preco mutus. Vel ꝑ septẽ circuitus circa altare significãtur septẽ. meditatõnes ⁊ cõsideratõnes q̃s circa se prẽplicẽ virtutẽ humilitatis xp̃i habere debemus. ⁊ ꝑ ipas freq̃nter circuire. Prima virtꝰ ẽ q̃ cũ diues esset factus est pauper. Secũda q̃ in p̃sepio positus. Tercia q̃ parẽtibꝰ subditꝰ. Quarta q̃ sub manu serui caput inclinauit. Quinta q̃ discipulũ furẽ ⁊ ꝓditorẽ sustinuit. Sexta q̃ ante iniquũ iudicem mansuetus tacuit. Septima q̃ ꝑ crucifixoribus clementer orauit. Vel ꝑ septẽ illos circuitus significant septem vie xp̃i. Prima fuit de celo in vterum scõa de vtero in p̃sepiũ. tercia de p̃sepio in mũdũ. quarta de mũdo in patibulũ. quinta de patibulo in sepulcrum. sexta de sepulcro in limbũ. septima de limbo resurgẽs in celũ. Tercio debent habere dñice passionis memoriam qõ significat ꝑ aspersionem aque. Septez em̃ aque aspsiones sunt septẽ sanguinis xp̃i effusiones. Quaꝝ prima fluxit in circũcisione. secũda in oratione tercia in corporis flagellatione quarta in capitis coronatione. qnta in manũ perforatione. sexta in pedũ affixione. septima in lateris apertõne. Ne autem sanguinis aspsiones facte fuerũt cum ysopo humilitatis et inestimabilis caritatiz. Ysopus em̃ ẽ herba humilis ⁊ calida. Vel ideo septies aspgit. ad significandũ q̃ in bapmo septem dona spũssancti dant. Quarto debẽt hr̃e oratiõnẽ feruentez ⁊ deuotã. qõ significatur ꝑ cõcrematõem thuris. Thus em̃ habet vtutẽ ascendẽdi ex fumi leuitate. consolidandi ex sua qualitate. ꝓstringendi ex glutinositate. confortandi ex aromaticitate. Sic oratio ascẽdit in dei memoriã. aiam consolidat q̃ntũ ad culpam ꝓteritam impetrãdo medelã. cõstringit q̃tũ ad futurã impetrandi cautelã. cõforat q̃tũ ad pñtem impetrando tutelam. Vel pot dici q̃ deuota oratio ꝑ thꝰ significat. quia habet ad deũ ascendere. Eccli. xxxv. Oratio humiliantis se nubes penetrat. Odorem deo reddere. Apoc. v. Habentes singuli citharas ⁊ phialas aureas plenas odoramẽtoꝝ ⁊c. Ex corde inflãmato procedẽ. apoc. viij. Data sunt illi incensa multa ⁊c. Et infra. Accepit angelus thuribulum ⁊ implenit illũ de igne altaris ⁊c. Quinto debent habere nitorem conscientie. ⁊ odorem bone fame. quod significatur per crisma quod cõficitur ex oleo ⁊ balsamo. Debent em̃ habere puram conscian vt possint dicere cum apostolo. Gloria nostra hec est testimoniũ conscientie nostre. Bonam famam vnde. j. Thim̃. iij. Oportet illum testimoniuz habere bonum ab his qui foris sunt. Crisostomus. Clerici nullaz debent habẽ maculam. nec in verbo nec in cogitatu. nec in facto nec in opinione. quia ipsi sunt pulcritudo ⁊ virtus ecclesie ⁊ si mali fuerint totam deturpant ecclesiam. Sexto debent habere mundiciam operationis bone. quod significat ꝑ pannos albos ⁊ mũdos quibus altare operitur. Vñus em̃ vestimentorum inuentus est ad tegendũ calefaciendum ornanduz. Sic bona opera tegũt animẽ nuditatẽ. Apocal. iij. Vestimentis albis induaris. vt non appareat cõfusio nuditatis tue. Vnant animaz ad bone statem. Roma. xiij. Induamur arma lucis ⁊c. Calefaciunt inflammando ad caritatem. Job xxxvij. Nonne vestimenta tua calida sunt ⁊c. Modicum em̃ valeret accedenti ad altare si haberet dignitatem summã ⁊ vitam infimam Berñ. Monstruosa res est sedes prima ⁊ vita ima. gradus suprem̃us ⁊ status infimus. vultus grauis actus leuis. sermo multus. fructꝰ nullus. ingẽs auctoritas. ⁊ animi instabilitas ❡ Secundo videnduz est qualiter ecclesia consecrat. ⁊ ad hec plura cõcurrũt. Eps enim ipam ecclesiaz ter circuit ⁊ qualibet vice veniens ad ianuã percutit baculo pastorali dicẽs. Aperite portas principes vestras ⁊c. Interiꝰ ⁊ exterius aqua benedicta ipa ecclesia irrigat. in pauimẽto fit crux de cinere ⁊ sabulo ex trãsuerso angulo orientis vsq; ad angulum occidentis. ⁊ ibi litteris grecis et latinis scribit alphabetum. In parietibus ecclesie cruces depinguntur. ⁊ ipse cruces illuminantur. ⁊ chrismate inungũtur Primum ergo scz triplex circuitus signat triplicem circuitum quem fecit xp̃s ꝓpter ipsius ecclesie sanctificationem. Primus fuit q̃ de celo venit in mũdũ. scõus q̃ de mũdo descẽdit ad limbũ. tercius q̃ de limbo rediẽs. ⁊ resurgens ascendit in celum. Vel

triplex circuitus fit ad ostendēdū q̄ illa ecclesia cōsecrat ad honorez trinitatis. Vel triplex circuitus signat triplicem statum saluandorū de eccia. qui sunt virgines. cōtinentes z cōiugati. Hec etiā designātur in dispositione materialis ecclesie. sicut ostendit Richardus de sancto victore. Nam sanctuariū signat ordinē virginū. chorus ordinem continentiū corpus ordinem cōiugatorz. Strictius est sanctuariū q̄ chorus z chorus q̄ corpus. quia pauciores sunt virgines q̄ cōtinentes. z cōtinentes q̄ cōiugati. Sanctior ē etiā locꝰ scrūarū q̄ chorus z chorus q̄ corpus. q̄ dignior ē ordo virginū q̄ continentiū. z continentiū q̄ coniugatorū. Hec Richardus. Secūdū. s. trina ad ostiū percussio signat triplex ius quod habet xp̄us in ecclesia quare sibi debet aperiri. Est em̄ sua creatione. redemptione. z glorificationis promissione. De hoc triplici iure dicit Anshelmꝰ Certe domine quia me fecisti ōbeo amori tuo meip̄m totum. quia me redemisti debeo amori tuo meip̄m totum. quia tanta promittis debeo meipsum totum. immo tantū debeo amori tuo plus q̄ meip̄m. quantū tu es maior me ipo. pro quo dedisti teip̄m z cui promittis teip̄m. Trina autē ꝓclamatio. Attollite portas princi. vestras. significat trinam eius potētiaz. scz in celo. in mūdo. z in inferno. Tercio iterius z exterius aqua benedicta aspergitur. q̄ fit triplici de causa. Primo ꝓpter demonis expulsionem. Aqua enim benedicta habet propriam virtutem expellendi ip̄m diabolū. Vñ in exorcismo aque dicitur. Vt sis aqua exorcisata ad effugandam omnē potestatem inimici z ip̄m inimicū eradicare zc̄. Ista autem aq̄ benedicta fit ex quatuor rebus. s. ex aqua vino sale z cinere. quia videlz quatuor sunt que maxime inimicū expellūt. s. lacrima ꝓ effusio q̄ aquam. spūalis exultatio que per vinū. matura discretio que per sal. z profunda humiliatō que per cinerem designatur. Secūdo ꝓpt ip̄ius eccie expiationem. Omnia em̄ terrena hec ꝓpt peccatum corrupta sunt z fedata. z tōo locus ipse aqua benedicta aspergit. vt ab omni feditate z immundicia liberet purget z expietur. Hinc ē etiam q̄ in lege oīa pene ꝓ aquā mūdabātur. Tercio ꝓpter omnē remouendā maledictionem. Terra em̄ a principio cuz fructu suo maledictionem accepit. ex eo q̄ ex eiꝰ fructu deceptio facta fuit. aqua vo nulli maledictioni subiacuit. hinc est q̄ dominus comedit piscem. sed non legitur comedisse carnem nominatim. nisi forte de agno paschali ꝓpter ꝓceptum legis in exemplū. scilicet abstinendi ali quando a licitis. z ali quando eadem comedēdi. Vt ergo omnis maledictio remoueatur z benedictio introducatur. ideo aqua benedicta aspergitur. Quarto in pauimento alphabetum scribitur. quod quidem representat cōuictionē vtriusq̄ populi scilicet gentilis z iudei. vel paginam vtriusq̄ testamenti. vel articulos nostre fidei. Illud enim alphabetum ex litteris grecis z latinis in cruce factis. representat vnionem in fide populi gentilis z iudei ꝓ crucem xp̄i factam. Vnde z illa crux ex trāsuerso angulo orientis vsq̄ ad angulum occidentis ducitur ad significandum q̄ ille qui ꝓius erat dexter factus est sinister. et qui erat in capite factus est in cauda. z ecōuerso. Secundo representat paginam vtriusq̄ testamenti qō ꝓ crucem xp̄i adimpletum est. Vnde moriens dixit. consummatum est. Et crux ex transuerso ducitur. quia vnum testamētum in alio cōtinetur. Quia rota erat in rota. Tercio representat articulos fidei. Ecclesia enim pauimentum ē nostre fidei fundamentuz. Elementa q̄ inscribūtur sunt articuli fidei. quibus rudes z neophici de vtroq̄ populo in eccia eruditūtur qui se puluerem z cinerem reputare debēt. iuxta illud qō dixit abraam Gen̄. xviij. Loquar ad dñm meū cū sim pulvis z cinis. Quinto cruces in eccia depingūtur. quod siquidem fit triplici ratione. Primo ꝓpter demonū terrorē. vt scilicet demones qui inde expulsi sunt videntes signum crucis terreantur. z illuc ingredi non presumant. Timent enim valde signum crucis. Vnde Crisostomus. Vbicūq̄ demones signum dominicum viderint. fugiunt timentes baculum quo plagam acceperē. Secundo ꝓpter triūphi ostensionem. Cruces em̄ sunt vexilla xp̄i z signa eius triūphi. Vnō vt ostendatur q̄ locus ille xp̄i domino subiugatus est. ideo ibidez cruces depingūtur. Nā z apud imperialem magnificentiam obseruatur. vt quando aliqua ciuitas ei traditur imperiale vexillum in ea erigitur. In huius figuratō ne dicitur Gen̄. xxviij. q̄ Iacob lapidem quem supposuerat capiti suo erexit in titulum videlicet in titulū preconialem. memorialem z triumphalem. Tercio propter apostolorum rep̄sentationem. Nam illa duodecim luminaria ante cruces posita. significāt duodecim apostolos qui per fidem crucifixi totum mundu illuminauerūt. Hec igitur cruces illuminātur z crismate inūguntur. quoniam z apostoli fide passionis xp̄i totum mūdum illuminauerunt ad cognitionem. inflāmauerunt ad amorem. vnxerūt ad conscientie nitorem. quod per oleū z ad bone vite odorem qō ꝓ balsamū intelligit. ¶ De tercio. s. per quos ꝓphanat. sciendū q̄ ipam domum dei per tres prophanatam legimus. scilicet per Hieroboam. ꝓ na-

buzardan. z per antiochum. Jeroboam eñ sicut legitur. iij. Regum. xij. duos vitulos fecit ponēs vnū in dan. z aliū i bethel. q̄ dī domus dei. z hoc ꝓpt auaritiā fecit. ne. s. regnū ad Roboam rediret. Per hoc significat q̄ auaricia clericoꝝ multū eccīam dei cōtaminat q̄ i ipis clericis multū regnat. Hiere. viij. A minimo vsq̄ ad maximū oēs auaritiā sequūtur. berñ. Quē dabis mihi de numero platoꝝ q̄ nō magis inuigilet subditorū euacuādis marsupijs q̄ vicijs extirpādis. Vituli sunt nepotuli. q̄s in bethel. i. in domo dei ponūt. Eccia etiam q̄ hieroboam ꝓphanatur si ex auaricia vsurariorum vel raptorum edificatur. Vnde legit q̄ cū quidam vsurarius eccīam q̄ndam de rapinis z vsuris cōstruxisset. epm ad eī dedicationem mltis ꝑcib⁹ inuitauit. Cū igit eps cū suo clero officiū ꝓsecratōnis ageret. vidit p⁹ altare diabolus stantem in cathedra in habitu epali. Qui dixit epo. Quare eccīam meam ꝓsecras cessa tā. q̄ ad me iurisdictio ei⁹ ptinet. quia de vsuris z rapinis edificata ē. Cū ergo eps inde cū clericis territus fugeret. diabolus cōtinuo ipsam eccīam cum grandi strepitu destruxit. Nabusardan sicut legitur. iiij. Regū. xxv. domū dei combussit. Nabusardan aūt princeps coquoꝝ significat illos q̄ gule z luxurie dediti sunt. q̄ de ventre suo deū suū fecerūt. Sm qō dicit ap̄lus. Quoꝝ deus venter ē ꝛc. Qualit aūt vēter deus dicatur. ostēdit Hugo de scō victo. in suo claustrali dicēs. Solent dūs templa construi. altaria erigi. mīstri ad seruiendū ordinari. īmolari pecudes. thura cōcremari deo siq̄dem ventri templū est coquina. altare mensa. ministri coqui. imolate pecudes carnes cocte. fumus incensoꝝ odor sapozū. Rex antiochus q̄ fuit superbissimus z ambicios⁹ domū dei polluit z ꝓphanauit. sicut legit. j. Macha. j. Per quem significat q̄ superbia et ambitio q̄ vigent in clericis q̄ non appetūt ꝓdesse ꝫ prees̄e. multū eccīam dei cōtaminant. De quorū supba ambitōne sic dicit berñ. Honorari incedūt de bonis dñi cui tñ dño honorē ñ deferūt. Inde is quē quotidie vides meretricius nitor hystrionicus habitus. regius apparatus. Inde aur in frenis z sellis. z calcaribus z pl⁹ calcaria q̄ altaria fulgent. Et sicut per tres ꝓphanata extitit. ita per alios tres dedicata z consecrata fuit. Dedicationem eñ primo fecit moyses. secundo Salomon. tercio Judas machabeus. Per quod insinuatur q̄ in dedicatōe ecclesie debemus habere humilitatē que fuit in moyse. sapiētiam z discretionē q̄ fuerunt in salomone. vere fidei cōfessionē q̄ fuit in iuda.

¶ Secūdo videndū ē de consecratōne siue dedicatione tēpli spūalis. q̄ templuz sumus nos. s. congregatio omniū fideliū quod ꝓstruitur ex lapidibus viuis. j. Petri. ij. Tanq̄ lapides viui supedificati ꝛc. Ex lapidibus politis Ps cantat. Tunsionibus p̄ssuris expoliti lapides ꝛc. Ex lapidibus quadris. Quarum ei latera lapidis spūalis sunt fides spes charitas z operatio. que equalia sunt. quia vt dicit gre. quantum credis tantum speras. quantum credis z speras. tantum diligis. quantum credis speras z diligis tantum operaris. In hoc quidem templo altare est cor nostrū. super quod altare tria debēt deo offerri. Primū ē ignis dilectionis ꝓpetue. Leuitici. vj. Ignis. s. dilectionis erit perpetuus et nūq̄ deficiet in altari scz cordis. Secundū est incensum oīonis odorifere. j. Paralippo. vj. Aaron z filij eius adolebunt incensum super altare holocaustomatis z thimiamatis. Tercīū est sacrificium iusticie. quod sacrificiū cōsistit in oblatōne pnie z i holocausto dilectionis perfecte. z i vitulo carnis mortificate. De his ps. Tūc acceptabis sacrificiū iusticie oblat. z holocaust. tunc impo. sup altare. t. vitulos. Templū aūt spūale. quod sumus nos ad similitudinez templi materialis consecratur. Primo eñ summus pontifex scz xp̄s ostium cordis clausum inueniens ter circuit dum peccatum oris cordis et opis ad memoriaz eius reducit. De hoc triplici circuitu dicitur Esa. xxxij. Sume citharam quo ad primū. circui ciuitatem cordis. s. quo ad scām meretrix oblitioni tradita. q̄ ad tercīū. Secundo ipm ostium cordis clausum ter percutit vt sibi aperiatur. Percutit eñ ipm cor ictu beneficij consilij z flagelli. De qua triplici percussione dicitur Prouerbioꝝ. j. ꝗtum ad malos. Extendi manū meaz ꝛc. hoc ꝗtum ad collata beneficia. Despexistis omne cōsiliū meū. hoc ꝗtum ad inspirata consilia. Et increpatōnes meas neglexistis. hoc ꝗtum ad illata flagella. vel ter percutit dum rationalem monet ad peccati cognitionem. ꝓcupiscibilem ad dolorem. irascibilem ad peccati vindictam et detestationem. Tercio ipum templum spūale ter aqua intus z extra debet irrigari. Hec aūt trina irrigatio ē trina lacrimaꝝ interioꝝ vl aliquando exterioꝝ effusio. Mens eñ sancti viri vt dicit Gregorius. dolore afficitur. considerando vbi fuit. vbi erit. vbi est. z vbi nō ē. Vbi fuit inquit in peccato. vbi erit in iudicio vbi ē in miseria. vbi non ē in gloria. Q̄ñ ergo interiores vel exteriores lacrimas fundit. cōsiderando. s. quia fuit in peccato z de ipo rationez reddet in iudicio. tunc istud templum tam sem. el aqua aspergitur. Quando autem pro miseria in qua est. ad fletum cōpūgitur. tūc scdo aqua irrigatur. Q̄ñ pro gloria in qua non est lacri-

mas fundit. tunc tertiā aquā aspgit. Huic autē aque admiscent vinuz sal z cineres. qz cum his lacrimis debem⁹ hīe vnū spūalis exultationis. sal mature discretōnis. z cineres ꝓfunde hūiliationis. Vel p vinū limphatū intelligit hūilitas xpi quam habuit in carnis susceptione. Vinū em̄ limphatū est verbū humanatuz. Per sal intelligit sanctitas sue vite. q̄ oībus ꝓdimentū religionis. Per cinerē intelligitur et⁹ passio. His igit tribus coz nostruz debem⁹ aspgere. s. bñficio incarnatōnis. p qō ꝓuocemur ad humilitatē. exēplo sue ꝓuersationis. p qō informemur ad sanctitatem z memoria passionis p qō incitemur ad charitatē.

Quarto scribit in hoc exēplo cordis spūale alphabetū siue spūalis scptura. Hec aūt scriptura que ibi scribit triplex est. s. dictamina faciendoꝝ. testimonia diuinoꝝ bñficioꝝ. accusatio xpianoꝝ delictoꝝ. De his tribus Roma. ij. Cum em̄ gentes que legez nō hñt. naturaliter ea que legis sunt faciūt eiusmodi legē non habētes ipi sibi sunt lex qui oñdunt op⁹ legis scriptum in cordibus suis. Ecce primū. Testimoniū reddēte illis cōsciētia ipoꝝ. Ecce secundū Et inter se inuicē cogitationū accusantiū vel etiam defendentiū. Ecce tercium. Quinto dñt pingi cruces. i. assumi penitētie austeritates. Que quidē dñt inūgi. z igne illustrari. qa non solum ferende sunt patienter. sed etiam libenter. qō significatur p vnctionē. z ardenter qō significat p ignē. Ñ Bern̄. Qui moratur in timore. crucē xpi portat patiēter. Qui ꝓficit in spe portat libenter. Sed qui cōsummat in charitate amplectit iam ardēter. Itē Multi vident cruces nostras. sed nō videt vnctiones nostras. Qui g̃ in se hec habebit vere templum ad honorē dei dedicatū erit. dign⁹ plane in quo xps habitet p gratiā vt tandez in eo habitare dignet p gliam. Qō ipse nobis ꝓstare dignetur qui viuit z regnat de⁹ per omnia secula seculoꝝ amen.

Explicit legenda lombardica Jacobi de voragine ordinis predicatoꝝ epi Januēsis. Impressa Nurēberge Anno dñi. Mcccclxxvj.

Sequuntur additiones.

Sequuntur quedaz legende a quibusdam alijs supaddite. Et ꝓmo de decem milibus martyrum.

clxxviij.

Assiormemoria de

p cem milium martyrū venerat z colitur decimo kal. Julij. qui oēs vna die p xpi nomie passi sunt sub adriano impatore alijsq; sex regib⁹ qui ei venerūt in adiutorium. Hi sancti martyres cū ab impatore ad sacrificandū idolis ꝓpellerent dixerūt. Sacrificiuz viuū z inmaculatū offerim⁹ nosmetipsos dño nostro Iesu xpo qui p hūano genere nasci dignatus est. z descendere de celis. multis malis affligi. z ad vltimū voluit etiā p nobis crucifigi. quē tu miser ignoras. Tunc iratus impator iussit eos diu torqueri z ad vltimū crucifigi. Et oñia tormēta que passus est dñs noster Iesus xpus fortiter aio z fide firmissima p dño sustinuerunt. Locus igit vbi passi sunt beati martyres mons est magn⁹ z vocat ararat. z distat ab alexandria ciuitate quingentis quasi stadijs. A quib⁹ aūt passi sunt fuerit exercitus regū qui illi venerāt in adiutoriuz triginta milia. Hora vo sexta illius diei terre motus factus est magn⁹. petre scisse sunt. sol obscurat⁹ est. z oīa signa que in passione domini visa fuerūt etiā ibi visa sunt Tunc sancti martyres fundentes oīonez ad dñm dixerūt. Dñe de⁹ memēto nostri in hoc petibulo crucis z suscipe petitionez nostram. z ea que a te exposcimus nobis concedere digneris. vt qui cunq; memoriā nostri corde z ore cū ieiunioz deuotione celebrauerint mereantur a te assequi fructuosaz mercedē tribuendo eis sanitatem corpoꝝ. medicamen aie. z in domibus eorum intus z foris bonoꝝ oim vbertatē concede. Et si in ꝓlio fuerint. non eis nocere ꝓualeāt inimici visibiles z inuisibiles. te p eis pugnante. sed sicut placet tibi armis tuis eos protege. Dieisq; vnus ieiunij nostre passiōis vnuz penitētialem annū compleat obseruantib⁹ se deuoto corde. Et hoc dñator dñe a te poscim⁹ dissipa omnē occupationem z omnē immundum spm̄. oēmq; infirmitatez eoꝝ expelle qa gloriosum z laudabile est nomē tuuz per omnia secula seculoꝝ. Et respondentibus omnibus amen. facta est vox de celo dicens. Que petistis dilectissimi mei scitote vos impetrasse. Gaudete q̄z z letamini qz oīones vestre coraz xpo z immortali rege veraciter sunt exaudite. Et his dictis in confessione emiserūt spiritum. veraciter percepturi ꝓmia regni colorum amen.

clxxix.

De visitatõe btẽ virgis maria ad elizabeth.

Latissima virgo dei

b a suis ꝓmozdijs deo cõsecrata ꝓpter bñficia eiꝰ inaudita exhibita ppᷣo inuocanti.oẽs in necessitate ꝓstituti ad eã confugiunt.tanꝯ ad singulare remediũ.vbi humanũ subsidiũ non sufficit requisitũ. Disposuit nanꝯ oia inferiora.sua sapiẽtia ꝓuidentia in dustria ⁊ gratia ꝓpulsata. Vbi gubernatrix seculi ⁊ terrene potẽtie in maria. Vbi mat misericordie ⁊ impetratrix venie.in maria. Vbi mater militãtis ecclie in maria. Vbi aduocata seculi in maria. Huis rei cõsideratione vrbanus romanus pontifex sextus dure ferens materiã scismatis occurrentẽ. perpẽdẽsꝯ aio ꝓspicaci ꝙ btã virgo sit ꝓtissima aduocata de linquentiuz viatoꝝ reparatrix sagacissima discrepantium aiorũ ⁊ visitatrix diligentissima errantiuꝫ singuloꝝ. Ꝓo gra extinctõis scismatis impetranda pie statuit ꝙ lz festum visitationis marie ad Elizabet illo tpe post annũciationẽ dñicam debuerit celebrari. quo ipaz elizabeth visitauit ꝓpter maxima virtutes in ipa operatas. qz tamẽ eccl̃ia illo tpe circa officium q̃dragesimale aut passionẽ xpi specialit occupatur.ne tãta officij solẽnitas ꝓtermittatur ad laudẽ ⁊ gl̃iam virginis gl̃iose idẽ vrbanus sextus pie statuit visitatõis ꝓfati festi memoriã in crastinũ octauaꝝ beati Johãnis baptiste cũ octauis sequẽtibꝰ de festo visitatõis marie a cũctis fidelibꝰ celebrari. Vt aũt oĩs fidelium multitudo ad memoriã ꝓfate visitatõnis marie ad elizabeth artius ⁊ deuotiꝰ excitetur.voluit idem vrbanꝰ vt oibus vere cõfessis ⁊ cõtritis dictũ festuz visitatõis marie celebriãtibus cũ octauis.loco distributionũ materialiũ.in ecclesijs fieri cõsuetis. de thesauro spirituali ꝙ indulgẽtie.sicut in festo corpis xpi futuris tpibus effectualiter elargirent.Cum igitur angelus nunciauit marie ꝙ inuenit gratiam apud dñm. ⁊ ꝙ de ea cõcipet filius dei ad salutẽ oĩm ppᷣoꝝ ẽcito ipa credidit statim cõcepit in vtero verbũ dei.Et post gratias exhibitas ꝙ tanto bñficio sibi facto ex magna charitate ⁊ pietate studuit ipã cognatã elizabeth iã sex mẽsibꝰ grauidatã in hierl̃m salutare.⁊ sibi cõpati ⁊ seruire. Dñs dr de eadẽ.Exurgens maria abijt in mõtana cũ festinatiõe in ciuitatez iude.⁊ intrauit domũ zacharie ⁊ salutauit elizabeth.Abijt igit maria in mõtana cũ festinatõne.qz ab angelo in itinere facilit ductata fuit.spũsscti inflãmatõe ꝙ obzupa mõtiũ ducebat.q̃ eiusdẽ spũs motõe suauiter fuit agitata.Btã igit maria in dño ꝓfidẽs hilariter trãsmigrauit sup cacumina montiuz sicut passer. In aspitate itineris cõgaudebat ꝙ viã suauitatẽ colloqoꝝ aspnabat. bona mentiũ in hierl̃m collaudabat.hierl̃m in mõtanis celerrime cupiebat.Noluit ibi inuenirl̃ in publico vl̃ videri.ꝫ abijt festinãter. Abijt cũ festinatiõe in ciuitatẽ iude vt Johes ꝓcursoz dñi statim sctificaret in vtero vt xpi incarnatio in ciuitate magis publica pãderet ⁊ vt de illo loco ad fines terre tantoꝝ mysterioꝝ declaratio vlteriꝰ pandereꝫ.Et intrauit domuz zacharie ⁊ salutauit elizabet.Ecce quõ intrauit supioz ad minorẽ dña ad seruã.regina celi ⁊ terre ad famulaz ⁊ ancillã vt sic laudãdo laudibꝰ elizabeth visitaret.⁊ laus eius laudes recipzocas resonaret.

Tenoz bulle ꝙ bonifaciũ papã.ix. trãsmisse ad diuersas mũdi ptes sup festo visitatiõis.b. marie virgis ad elizabeth. Bonifaciꝰ epᷣs seruus seruoꝝ dei.ad ꝑpetuã rei memoriã.Supni benignitas cõditoris humanã naturã ad sĩ militudinẽ suã creatã mificordi pietate respiciens ⁊ collapsam foze ꝑmi parẽtis lapsu considerans.illã miro decreuit ꝓsilio releuare. vt scz verbũ supnuz qđ erat in ꝓncipio eã a mozтis nexibus liberaret. Voluit igit pij patris q̃ nos dilexit charitas tpe venietis plenitudinis verbũ ipm supnũ sub forma serui carnem nostre mortalitatis assumere vt tandẽ mortẽ nostrã mozẽdo destrueret. ac dãnationis sniam simul ⁊ maculã quã ꝙ reatũ ꝑmi hois generi hũani posteritas incurrisse noscebat. clemẽs verbi eterni bonitas aboleret. Quapzopter ō clara stirpe regia dauitica ꝑelegit virginẽ i cuius vtero mystico spiramine verbũ ipm carnẽ susciperet vt egrederet iuxta verbũ ꝓpheticũ ẏga de radice ieſſe ⁊ flos de radice eiꝰ ascẽderet ⁊ requiesceret spũs dñi sup eum. Ꝓfecto reginą inclitã in matrẽ eligẽs que tanto regi digna fuit corpis thalamũ ꝓparare de ꝙ tanꝯ spõsus ꝓdire filijs hoĩm ꝓcederet speciosus.locuz in nazareth . que flos siue sanctitas dr ad suã ꝓceptionẽ elegit. In ꝙ ꝙ angelica salutationis eloq̃a ipiꝰ incarnati verbi mysteria mira ꝯ fuernnt solẽnia celebrata. Ibi em̃ nr̃e sumpsimꝰ exordia redẽptionis.ibiꝯ primum dies sanctificatõis illuxit.qui nobis de salute spez intulit.⁊ de eternitate leticiam. In hoc etenz tante fecunditatis loco virgo regia venustissima a domino cõsecrata flos castitatis. vas celestis gratie mundissimũ oĩm virtutum floribus redimita. cuius pulcritudinez sol ⁊ luna mirantur.redemptoruz gentium virgo concepit ventura lucem gentibus sub mortis caligine constitutis. Sane ipsa regina celoꝝ in cuius se clausit viscera dr filius factus homo ex tanti honoris fastigio sibi per angelũ nũciato

nequaq̃ elevatiõis assumpsit spm̃. ꝫ tanq̃ an cilla humilis q̃uis effecta mater dñi. hũilitatis sue quã respexit dñs exequẽs officiũ. exurgens maria abijt in montana cũ festinatione. Et quẽadmodũ ab ãgelo humilime salutationis suscepat oraculuz. sic etiã elizabeth humiliter salutauit. Elizabeth vo vt salutationẽ audiuit vginis gliose. repleta spũsctõ. z incarnati verbi mysteriũ in vtero sentiẽs virginali voce magna exclamauit z dixit. Benedicta tu inter mulieres z benedictus fructꝰ vẽtris tui. Et vñ h̃ mihi vt veniat mater dñi mei ad me. Ecce em̃ vt facta est vox salutatõis tue in auribꝰ meis exultauit p̃ gaudio infans in vtero meo. Et btã que credidisti. qm̃ pficiẽt in te que dcã sunt tibi a dño. Id que virgo venerãda in humilitatis spũ rñdens. illud mirabile canticuz decantauit. Magnificat aia mea dñm. Et exultauit spũs meus in deo salutari meo Quia respexit humilitatez ancille sue. Ecce em̃ ex h̃ beatã me dicẽt oẽs generatiões. Quia fecit mihi magna qui potẽs est. z sanctũ nomen eius Et misericordia ei⁹ a pgenie in progenies timentibus eũ. O magnũ mysteriuz. o admirabile cõmercium. o ineffabile sacramentum vt matres de pignoribꝰ que gestabãt in vteris in spũ pũtarent. z etiã pphārent. Et vt sacri euangelij pandit hystoria. celi regina grauida ptu pfecranda diuino. p humilitatis ampliorꝭ signaculo pcursoris sui quẽ gestabat filij genitrici grauide humanitatis impẽdet obsequiũ Quo impẽso cõpletoq̃ hmõi visitatõis quasi triũ mensium tpe in domũ suaz est reuersa. Hec est em̃ illa de qua sacra canunt eulogia. Sole amicta luuã hũs sub pedibꝰ stellis coronari meruit duodenis. hec est illa que in suis castis viscerib⁹ celi terreq̃ gestauit opifice Et sola cũctas hereses iteremit. Et p xpiano populo vt aduocata strẽnua z exoratrix quigil ad regez quẽ genuit intercedit. Igit felicis recordatiõis vrbanus papa. vj. dignũ reputans z debitũ vt festuz visitatõis ipius. b. marie virginis qũ vt preferẽ visitauit elizabeth. i dei ecclesia celebrareẽ qm̃ testimonio sci suffultum euangelij humanis nequit rõnib⁹ detractari. Ac attẽdẽs q̃ laudes tãte virginis hũana lingua nõ sufficit exp̃mere. Nec etiã sancti z iusti eam in cui⁹ ille quẽ celi cape nõ poterãt. se cõtulit aula virginali. dignis laudũ pconijs ad plenũ efferre poterunt. Et cõsideras dictꝰ papa q̃ exq̃ dñm in scis suis laudam⁹. q̃ntomagis in veneratiõe. b. marie virginis mẽis ipsius exultantib⁹ animis collaudare z ei⁹ laudũ augendo titulos gras inferre quẽ genuit filio debeam⁹. Que etiã exaltata sup sidera. stellato pfedet sui solio genitoris. Nec etiã diuie visus fuisset resistere volũtati que tã sibi q̃ viris deuotis ad hmõi sanctã festiuitatẽ celebrãdaz vt pie idẽ pa. credidit. dignata fuit mẽtez inspirare. Deliberatõe etiã sup hoc, matura prehabita. De fratrũ suoꝝ sancte romane eccl̃ie cardinaliuz cõsilio ad exaltatõez fidei catholice. digne z rõnabilit videlz. vj. idꝰ apl̃. pontificatꝰ sui anno. xj. statuit vt festũ pfatũ videlz visitationis. b. marie vginis qm̃ vt pferẽ visitauit elizabeth. vj. nonas iulij annis singulis in dei ecclesia cũ laudũ canuico leticie iubilo cordisq̃ tripudio sub duplici officio p orbẽ vniuersuz solẽniter celebrareẽ. Suasit etiã z psulit idez vrbanꝰ sextꝰ vt ipius festi vigilia vt vigilia nativitatis z assumptiõis pdicte virgis festiuitatuz. etiã in obseruatõe ieiunij deuotiꝰ obseruaretur. Et mãdauit q̃ sic̃e nõ tñ duplex officiũ absq̃ alicui⁹ scti cõmemoratõe. exceptis pmis vesp̃is añ octauã apl̃oꝝ petri z pauli. z officio totiꝰ diei octaue cũ pmemoratõe tñ eiusdẽ noui festi p septẽ seq̃ntes dies in dei eccl̃ia cũ celebritate debita cãterer. Ac etiã volens idẽ vrbanus papa xp̃ifideles ad colendũ tãte festuz virgis z etiã celebrandũ. donis spũalib⁹ aimare ipsoq̃ mysticis de thesauris militãtis ecclesie bñdictionũ munerib⁹ cupiẽs puenire. Dibus vẽ penitẽtib⁹ z cõfessis. Qui matutinali officio festi eiusdẽ in eccl̃ia qua idẽ celebrare tur interessent centũ. Qui vo misse totidem. Qui aũt pmis ipsi⁹ festi vesp̃is. similit centũ Qui aũt scõis totidẽ. Illi vo qui pme tercie sexte none ac cõpletorij officijs interessent p q̃libet horaꝝ ipaꝝ q̃draginta dies. Illis aũt q̃ p octauas festi pdicti maturinalib⁹ vesporꝝ misse ac pdictaꝝ horaꝝ officijs interessent centuz dies singulis octauaꝝ ipaꝝ diebꝰ de oipotentis dei misericordia z btoꝝ petri z pauli apl̃orum ei⁹ auctoritate cõfisus. de iniunctis sibi penitẽtijs misericorditer relaxauit. Ne aũt p eo q̃ ipsi⁹ vrbani predecessoris nostri supueniẽte obitu lr̃e apostolice sup pmissis cõfecte nõ extiterint. hmõi constitutio dicti pdecessoris frustrareẽ effectu volentes z auctoritate apl̃ica decernẽtes q̃ hmõi cõstitutio a dicto die videlicet. vj. idꝰ apr̃il pinde sortiatur effectũ ac si super ea dicti predecessoris lr̃e sub ipius diei data pfecte fuissent. put supius enarrat. Quoq̃ p sentes lr̃e ad pbandũ plene cõstitutõez hmõi vbiq̃ sufficiant. Neq̃ ad id pbatõis aliud ad miniculuz requirat. Vniuersos igit patriarchas archiepos epos z alios eccl̃iaꝝ prelatos monemus z hortamur in dño per apostolica eis scripta in virtute sancte obediẽtie districte precipiendo mandantes. z in remissionẽ peccaminum iniungẽtes. Quatenus tam gloriosum festum z celebre annis singulis. vj. no-

nas iulij vt ꝓferꝝ deuote ac solēniter celebrēt. ac ieiunium hmōi vigilie suadeant in augmē rum merito obseruari. Et faciant ꝑ vniuersas ecclesias suarū ciuitatuꝫ ꝛ diocesiuꝫ celebrari ac officium pagi supra dictū. vt pia eiusdē virginis intercessiõe. ipsi xp̄ifideles hic a noxijs ꝓtegi. ꝛ in futuro sempiterna cõsequi gaudia mereant. Nulli ḡ oīno hoīm liceat hanc pagi nā nostre voluntatis. cõstitutõnis. munitiõis hortationis ꝛ mandati infringere vel ei ausu temerario cõtrarie. Si quis aūt hoc attēptare ꝓsumpserit. indignationē oīpotētis dei ꝛ beatoꝝ Petri ꝛ pauli apl̄oꝝ eius se nouerit incursurum. Datū rome apud. s. Petrū. v. idꝰ nouēbris. pontificatus nostri anno ꝑmo videlicet sub anno dñi. Mcccl.xxxix.

Ex sermone venerabilis Bede.

Beata dei genitrix virgo semp maria tēplū dñi sacrarium spūssancti cū ab angelo salutata fuisset secꝝ ꝓle gravidā cognosceret cōfesti in mōtana ꝓrexit portās a quo portabat ꝛ apte post visionē angeli btā dei genitrix in montana subijt que gustata suauitate supnoꝝ ciuium. humilitatis gressibus ad alta virtutuꝫ se transtulit. Intrat igit domū zacharie atcꝝ elizabeth quā seruū ꝛ ꝑcursorē dñi ꝓcurā nouerat. Salutat nō quasi dubia de oraculo qō acceperat. ꝫ vt gratulatura de dono qō cōsernā accepisse didicerat. Non vt verbū angeli mulieris attestatione ꝓbaret. ꝫ mulieri ꝓuecte etatis virgo iuuēcula ministerū sedula impēderet. Vt aūt audiuit salutationē marie elizabeth exultauit infans in vtero eiꝰ ꝛ repleta est spūsctō elizabeth. ꝛ exclamauit voce magna. Recte voce magna. qꝛ dei dona cognouit. Recte voce magna. qꝛ illū quē vbicꝝ pūtez nouerat etiā corpaliter adesse sentiebat. Magna et eñ voce nō tam clamosa q̄ devota intelligendum est. Necꝝ eñ modice vocis devotiõe dominū laudare voluit. que spūsctō plēa flagrabat. que ꝛ illū in vtero gestabat. q̄ in natis mulierū maiꝝ nemo est. Ē eū eteñ aduenisse gaudebat. qui cōceptꝰ ex carne matris virgis filiꝰ altissimi vocarek et eēt. Exclamauit aūt voce magna elizabeth ꝛ dixit. Bñdicta tu inter mulieres. O ve bñdicta inter mulieres. q̄ sine exemplo mulieb̄ris cōditōis cū ꝓcoꝛe virginitatis gaudia es honore pientis. Et bñ. fru. vē. tui. Nō qꝛ tu bñdicta iō bñdictꝰ fructꝰ ventris tui. ꝫ qꝛ te ꝓuenit in bñdictionib⁹ dulcedinis. iō tu bñdicta. Bñdicta tu inq̄t inter mulieres q̄ illā generalē maledictōez euasisti. qua dcñ est. In tristicia ꝑies filios Et nihilominꝰ illaꝫ q̄ secuta est. Maledicta sterilis in isrl̄. Ac singularē ꝓsecuta es bñdictōez vt nec sterilis maneas nec cū dolore ꝑturias. Et bñ. fru. vē. t. Nec ipe generali sctoꝝ more bñdictꝰ. ꝫ sic ait apostolꝰ. q̄ꝝ ꝑes ex quib⁹ xp̄s fm carnē q̄ est supoia ōs bñdictꝰ in secula. De hui⁹ ortus fructu psalmista mystico sermõe testat di. Et eñ dñs dabit benignitatē ꝛ terra nr̄a dabit fructū suum. Dedit q̄ppe dñs benignitatē. qꝛ genꝰ hūanū a reatu ꝑuaricatõis ꝑvnigenitū suū liberare disposuit. Dedit benignitatē qꝛ ei⁹ ingressu vginal' vteri tēpluꝫ sctūspūs gr̄a ꝓsecrauit. Et terra nr̄a dedit fructū suū. Quia eadē vgo q̄ de terra corꝰ habuerat filiū genuit. diuinitate q̄dez deo p̄ri coequalez ꝫ sibi carnis vitate ꝓsubstantialē. De ꝫ ꝛ Ysaias tēplū hūane redēptiõis intuēs ait. In illa die erit germē dñi in magnificentia ꝛ gl'ia ꝛ fructꝰ terre sublimis Germē nanq̄ dñi fuit in magnificentia ꝛ gl'a q̄ supnꝰ dei filiꝰ in carne tpalis apparēs magnitudie virtutū celestiū mundo clarꝰ effulsit. Fructꝰ q̄ꝫ terre sublimis effectꝰ est. q̄ carnem quā de nr̄a natura mortalē deꝰ suscepat virtute ꝑpetuꝫ imortalē tū reddita ad celos sublevauit. Recte ḡ dī. Bñdicta tu inť mlieres ꝛ bñdictus fructꝰ vēntris tui. Bñdicta est incōpabiliť q̄ ꝛ diuini germis gl'aꝫ suscepit. ꝛ coronā integritatis ꝑuasit. Bñdictꝰ fructꝰ vēntris illiꝰ. per quā ꝛ semen incorruptōnis supne hereditatis quā ꝓdidimꝰ in adā. fractū recepimꝰ. Et vere ac singl'ariť bñdictꝰ. q̄ nō nr̄o more postq̄ natus est gr̄aꝫ bñdictōis a dño ꝓcepit. ꝫ ꝛ ipe ad saluandū mundū bñdictus venit in noie dñi. Et vñ ß mihi vt veniat mať dñi mei ad me. O q̄nta in ꝓphetisse mente hūilitas. q̄ꝫ verꝰ fmo dei quē dixit. Sup quē requiescit spūs mūs super humilē ꝛ q̄etū ac tremētē ꝑba mea. Matrē quidē dñi q̄ ad se venerat mox vt vidit esse cognouit. Sed nihil in se talis meriti repiens q̄ digna fieret a tāta hospite visitari. Vñ ß mihi inq̄t vt veniat mať dñi mei ad me. Qui nimirū spūssanctꝰ q̄ ei donū ꝓphetie ꝑtulit munus ꝑiter hūilitatis ꝑstitit. Prophetico repleta spū genitricē ad se aduēntasse salutatoris intelligit. Sꝫ hūilitaꝫ spū circūspecta. minꝰ dignā se eiꝰ aduētu deꝑhēdit. Ecce eñ vt facta ē vox salutatiõis tue in auribꝰ meis exul. in gau. infans in vtero meo. Intellexit elizabeth eodez q̄ impleta erat spū reuelāte q̄d exultatio sui significasset infantis. ß est illiꝰ venisse matrē cuius ipe ꝓcursor ac demõstrator eēt futurus. Et q̄ꝫ miranda. q̄ꝫ cita spūsctūs opatio. Nulla q̄ppe in discēdo mora est. vbi spūssanctꝰ doctor adest. En vno eodēcꝝ momēto cū voce salutātis gaudiū nascit̄ infantis. qꝛ dū vox ad aures ꝓuenit corꝑales. vtus spūalis cor intrauit audiētis. nec solū genitricē ꝫ ꝛ soboles amore dñi aduentētis accēdit. Vñ mox eadē ꝑcursoris dñi genitrix ea q̄ in occlto cognouerat. bis

qui simul aderant ꝛ audiebāt palā euangelizare curauit. Nam subdit. Et beata que credidit. qm̄ ꝓficient ea q̄ dicta sunt ei a dño. Nā ex hoc q̄z ꝑ spm̄ didicit elizabeth q̄ angel⁹ ad mariaz v̄ba ꝓtulit. q illa mox euāgelizanti credidit q hec diuina opante potētia absq; vlla essent dubietate ꝓplenda. Mirūq; in modū idē spūs eā cuz impleuit p̄sentiū simul p̄teritoꝝ ꝛ futuroꝝ scia instruxit. De p̄ntibus nanq; sedoctā mōstrauit. cū brāz mariā matrē dñi sui vocans. qz redēptozē humani generis in vtero gestaret indicauit. Vnde etiā fructū vētris eius singulariter būdictū esse ꝓfessa est. Preteritoꝝ se noticiam accepisse signauit. q̄ ꝛ verba angeli ad mariā ꝛ consensum marie credētis sibi innotuisse ꝓdidit. Sed ꝛ futuroꝝ sciētia sibi nō negatā intimauit. cū ꝓficiēda a domino que ei dicta eēnt aduit. Quis aūt fratres mei dicere qui estimare sufficiat que nūc gratia spūs dei genitricē repleuit cum tanta i matre p̄cursoris lux doni celestis emicuit. Verū audiam⁹ verba que dixit. si forte ex his aliq̄ntulum valeam⁹ dinoscere quid intus habuerit. Audita argo rñsione elizabeth qua eā beatam inter mulieres ꝓdicauit matrez dñi sui cognominauit. fidez fortē laudauit. ad cuius ingressuz seipam cū filio spūsancto repletā eē signauit. nō amplius tacere potuit dona que ꝓceperat. ꝫ que semp aīo gerebat vbi aptuz tēpus inuenit. etiā deuota oris ꝓfessione patefecit. Nanq; vt virginalez decebat pudorē. acceptum diuinitus oraculum aliquādiu silentio tegebat archanū mysterij celestis in sui pectoris abdito venerabatur occultū expectabat reuerenter donec ipe donoꝝ distributoz quid sibi doni spēalis tribuissz. quid secreti reuelassz q̄cunq; veller oīderet. Fit postq; eadē que sibi erant charismata p̄stita ꝑ alios spū reuelāte esse patefacta cernebat mox etiā ipsa thesauz celi quē in corde seruabat aperuit. Fit ꝑ Magnificat aia mea dñm. Et exultauit spūs me⁹ in deo salutari meo ꝛc. Quib⁹ primo dona sibi specialiter cōcessa confitet. Deinde generalia dei beneficia quibus generi humano in eternuz cōsulere nō desistit enumerat. Ei⁹ aūt anima dñm magnificat. qui oēs interioris hois sui effect⁹ diuinis laudib⁹ ac fultijs mā ccipat. qui obseruantia p̄ceptoꝝ dei semp ei⁹ potētiaz maiestatis se cogitare demōstrat. Ei⁹ spūs in dō salutari suo exultat quē nihil i terrenis libet. nulla caducarū rez affluētia emollit. nulla aduersitas frangit. sed sola illius a q̄ salus speratur eterni sui conditoris memoria delectat. Que cum omnibus perfectis verba recte conueniant. maxime tamen ea beatā genitricem ꝓferre dicebat. que meriti priuilegio singularis spūalis ipsius dilectiōe flagrabat. cuius corporali conceptione gaudebat. Que iure in iesu. i. in salutari suo speciali p̄ceteris sanctis gaudio potuit exultare. qz quē perpetuum salutis autorem nouerat hunc ipsum tempali ortu de sua carne nasciturus esse sciebat. quatenus in vna eademq; ꝑsona vere suus filius esset ꝛ dominus.

clxxx.

De sancto Arbogasto.

Anctissimi sacerdotis xp̄i arbogasti exortuz vel cōuersationē ei⁹ a puero ad ꝓuectionē vsq; pontificatus. seu antiquitas oblitterauerit. vel scriptoꝝ raritas nō declarauerit qz scriptō non docet incertū habeā. Fit vo tāti patris signia quib⁹ in dieb⁹ suis miraculis choruscātibus claruit nō ex toto sunt silētia oppressa. q̄ ꝑ aures fideliū trāseundo. posteris narrātibus aurib⁹ nr̄is sunt infusa. Tradūt nāq; eū in tē pl⁹ dagoberti regis. cū sancta eccl̄ia longe late q; flozes doctrine catholice suaue redolētes diffunderet ꝛ v̄bū dei vsq; q̄q; ꝓspe curreret. ō aquitania ꝓgressuz. diuino nutu argētinēsis eccl̄ie cathedrā cōcedisse. suscepturq; culmē regimis felicis gubernatiōe diu rexisse. Hic beatus xp̄i sacerdos ꝓfato regi amica familiaritate adeo est innex⁹ vt eo intra regalez aulam ascito illius ālloq̄o delectaret. cōsilio vteretur Qua iocunditate cū vteretq; suo. rex in regno. eps in epatu ꝓspe se ageret. hostis hūani generis inuida res leta cōuertit in ꝛria. Nā cuz quādam die venatozes regis moze solito apz insequerent in saltu. regis etiaz fili⁹ qui erat ei vnicus piter cū eis in eodē discursu festinauit Cum aūt illi ꝑ deuia queq; ꝛ diuersos anfractus cū canib⁹ oberrarēt. solus relict⁹ singulari occurrit incant⁹. Quo viso sonipes in quo sedit pauefact⁹. cursuz retorquēs in fugā vertitur. Puer vo cū eū freno retinere conaret ꝛ in alterā ptez habenā stricti⁹ traheret heu nimiū ꝓnus a sella est ꝓlapsus. Adhuc aūt habena quā in manu tenebat inherēs ꝑ terrā tractus. calcib⁹ equi miserabiliter est protritus. Quē sui pedisseq; diu q̄situz ꝛ ita inuenientes attrituz. nō sine maxio meroze tollentes. ꝛ in eq̄s leuātes. funere lugubri domū sunt reuersi. Cū aūt in palatio regis q̄ factū fuit ꝓsona ret q̄nt⁹ vndiq; cōcursus viroꝝ ac mulieꝝ. q̄ntus planct⁹. q̄ntus eiular⁹ regales edes. vicos campos. vbiq; auditum est impleuerit. nemo valet explicare. Interea puer i lecto collocat⁹ altera die vita p̄ti est exutus. Quid igit hmōi concussionis facta opus sit. ꝛ quō regis dolorem mitigarent. cū secū quererēt. tandez

consilio inuento vt eps inuitet regi suggerūt. Qō ille deuotissime amplectens. mox sine dilatione legatis directis. vt ad se eps oīm festinantia fatigare se dignet exposcit. Nec mora. iussa faciunt. epm adeūt cām inuitatiōis non sine luctu exponūt. Ille vo audito casu amici tot⁹ spū ꝓturbat⁹. flens multūq gemēs statim ꝓperare nō distulit. Nec min⁹ interea rex ad aduentū pōtificis impatiēs egressus. senē emin⁹ festinantē cōspicat⁹. fusis lacrimis. velato capite. mltis comitātib⁹ atq lacrimātib⁹ stipat⁹ occurrit. Qui cū se inuicē solito salutare parārēt. p nimio cordis dolore vox hesit in guttur. Quantū lacrimarū ex vtraq pte fluxerit. nulli cognitū esse poterit. Tandez luctu saciati. cū nox aduenisset z oēs sopor grauissimus oppressisset. ad oīonez ꝓcessit eps. Quō aut quib⁹ verbis oranerit nō ptz. qd aūt impetrauerit nō latet. Finita autē oīone accessit ad feretrū. eiectisq oibus ad exeqas vigilātibus flexis genib⁹ cōmittit se btē marie patrocinijs. vt illa que virā mundo genuit. virā puero i petraret a filio. Inter orandum puer surrexit exutūq funebrib⁹ indumētis quib⁹ āte vsus est eps iussit indui regalib⁹. Igit qui huic officio aderant clamorez gaudij diuti⁹ cohibere nō poterāt quin libere eruptū atriū oēmq aulaz regis vociferatu maximo implebāt. Quo oēs a somno excussi huc illucq discurrebant. cām tanti soni⁹ ignorātes. Nec non rex ipe q tunc primū parū somni carpebat exterritus. nā nimiū tristis tota nocte iacebat in somnis. cubiculū vbi tant⁹ fragor exort⁹ est festin⁹ erupit. Quanta letitia cor ei⁹ pulsauerit. fuse pre gaudio lacrime testant cū reuiuiscere vidit ꝓ quo si eū reciperet ipe mori cōcupiuit. Vocata mater ad sancti viri pedes festinat. qz cor eius triste filius viu⁹ mulcebat. Nec nō oēs qui ad funus deflendū cōfluxerāt gaudio repleti ad ammirationē resurgentis pueri. quiq ꝓ alijs ire festinabāt. Rex ḡ ne mora faceret. epo domū ne laudaret a pplo festināti cōsiliū cū regina duxit. quō sanctū remuneraret qui eis tāta beneficia a deo ꝓstitisset. Aurū z argentū z quecunq ꝓcupiscibilia z regio dono honorabiliora in thesauris inueniri poterāt gratissime ꝓcepit offerri. hūiliter depcās vt accipere dignaret. Que sanct⁹ vir accipe deuitās ait Si aliquid ꝓ gratiarū actōe deo offerre te delectat. ad augendū dei seruitiū in ecclesia btē matris xpi. cui⁹ meritis filiū viuū recepisti terminos ei⁹ qz angusti sunt ad tantū seruitium dilatare aliqua pte regni tui. vtere in vsufructuario. ibi seruiētib⁹ deo. Si ita regie maiestati placet poteris qz hoc firmius ac stabili⁹ est ad vtilitatē tuā. tuoruq z ꝓcedentiū patrū t sequentiū posteroꝝ ꝓmerendā cā aut qō oculos cuz videt delectat z cor cū pditū fuerit cōtristat. Quā ꝓpositionē pōtificis rex gratulāter amplectēs. vbi ināt inuenire poterim⁹ locuz talē qui cōgruat ad seruiendū matri celestis regis cui⁹ sunt vniuersa in celis z in terris Cunq hec secū volueret. mentēq ꝓ oēm alsaciā spergeret sicubi forte talis loc⁹ inueniret q tante dñationi apt⁹ hēret occurrit ei aio rubiachum opidū cūctis vsibus. i. agris. vineis cāpis ac silnis. aqs edificijs pplis opulētissimū summe regine in dotē cōuenire. Non distulit rex. voto tandē inuento cor̄ optimatib⁹ suis assensuz tā bono cōcilio ꝓbentib⁹ testamentū facit. vt rubiachū cū omnib⁹ appēdicijs confinibusq ad se ptinētibus. etiā z cū villis totuz z integrū amodo z deinceps sit sub dñio sctē argentinensis ecclie seruiētis genitrici dei marie. stabili z inextricabili stipulatōne subnixū Hoc nobili donatiuo ditat⁹. valedicens regi ad ꝓpria remeauit eps. cōuocatoq clero militūq cetu ppli q̄z cōuentu. cunctis astantib⁹ z aspicientibus testamentū acceptuz posuit sup altare cōsecratū in honore sancte marie. Postea vo multis annis vixit. pollens virtutib⁹ sanctis. E quibus vnū miraculū fidelib⁹ valde ꝓficuum. huic opi dignū duximus inserēdum. Ferūt nanq eum circa flumē qō de saltu vosagi noie briuscha mixtū cū alsa fluuio. qui alueo p alsaciā eo vsq decurrit oratorū ligneū parū sibi fieri iussisse. quo nocturno silentio fluuium transiens veniret. vt ibi secretus in oīone noctaret. mentez quoq in diuina cōtemplatione latius extēderet. Subindevero cum nauigiū non inuenit. siccis pedibus fluuium transiuit. cōpletaq oīone rursus sup vndam ambulās repedauit. Ita ergo religiosam vitam ducēs. diuersis morbis oppressos curauit. demones ab obsessis corporib⁹ fugauit. discordantes concordare fecit quibus fm modu⁹ necessitatis cōmodus extitit moderator. Cum aūt sentiret iminere sibi diem extremum in monticulo vrbi vicino extra ciuitatē vbi sancti Michaelis est ecclesia cōstituta sepulturam sibi fieri precepit. z eo se ferri ac sepeliri imitans saluatorez xpm qui extra portam elegit sibi sepulcrum.

clxxxj.

De sancto Adelpho.

Eati adelphi metē

b sis epi celebraī natalis q decimus a btō Clemēte q pm⁹ eādem sedē regendā a btō petro suscepat gubernauit Hui⁹ pr̄ Felix noie de aqtania ort⁹ extitit mr̄ Beatrix de nobili burgundioꝝ genere originē du-

xit. Huic in sumno angel⁹ dei apparēs q filiū paritura cēt annunciauit. z cui⁹ nois ꝫtetecꝫ virtutis; z meriti succedēte tpe fozet mtī mauit. Nat⁹ ḡ beatus Adelph⁹ z ablactatus eccl'ie disciplinis imbuendus tradit. in quib⁹ ita ꝓfecit vt nulli videret esse secund⁹. Ad ꝓfectū igit eruditus beato Rufo anunculo suo metēsi epō tradit vt ei⁹ bonis actibus ꝓbisꝫ moz ib⁹ ad bñ viuendū informaret. Hō autē Rufo vicesimo octauo epat⁹ sui anno defuncto. sanct⁹ Adelph⁹ cōcozdi voto cleri z ppli eps elegit. z lz reluctāte pastoz metēsi eccl'e cō secrat. Adepto aūt epatu. cꝫ largus in elemosynis. cꝫ pnox in oronib⁹ z vigilijs. cꝫ assidu⁹ in ieunijs fuerit nulli⁹ lingua ad liqduz enarrare poterit. Cuz aūt eandē sedē decē z septez annos in oñi sanctitate rexisset de hoc seculo ad celestia regna migrauit z iuxta beatū Rufum auūculū suū in eccl'ia sancti Felicis martyris sepult⁹ est. Et q̄nti meriti apud deū vterꝫ fuerit miracula oñdunt. Post multa vo annoꝝ curricula anno dñi videlz dñice incarnationis. dcccxl. sub Ludouico imperatoze. Durgone venerabili epō metēsez regēte sedē petitione Lantfridi coepi ipius eccl'ie z tot⁹ congregatōis monasteriꝫ qō dī nouū ꝛvilere. clero q̄z z ppl'o alsacie ꝓuincie id summa deuotōne fieri poscētib⁹ ad supza noiatuz cenobiū venerabile corp⁹ scti adelphi translatū est. eo q idē loc⁹ metēsi eccl'ie subiect⁹ sit. Cuz aūt sacratissimū corp⁹ de tumulo leuaret odorē imēse suauitatis astantes pfusi sunt. z hic odoz vsqꝫ ad destinatū locū puentū est a narib⁹ comitantiū nō recessit. Silua etiaz vosagi vie q ferebat ꝓtigua se ob honozē sacri corpis q̄ sa lutādo inclinauit. Cū aūt de villis z agris oibusꝫ locis ad dei viri corp⁹ deducendū multitudo ppli ꝓcurreret. quidā hō in agro occupat⁹ cū cereris occurrere noluit. insup etiā sctō dei ꝓuicia ingessit dicēs. q nō ve dei sctūs eēt ꝛ ꝓpter pecuniā ꝓgregandā ei⁹ corp⁹ in feretro deduceret. statim ḡ vt blasphemie vba ore ꝓtulit ita febrib⁹ colligat⁹ est vt ad ꝓpriaz domū nisi alioꝝ manib⁹ deportat⁹ redire nō posset. Vtꝝ aūt ab hac infirmitate cōualuerit. vl' in sua infidelitate defecerit nobis manet incognitū. Illius q̄z multo tpe in magna infirmitate depssus accessit ad feretrū z se ad deportādū submisit z statim sanitatē quā desiderabat accepit. Vt aūt ad locū sepe iā noiatū puenit maxia cleri z ppli turba excipit. z cū mag̃ gloria in eccl'ia sci Jobis baptiste collocat ibiꝫ q cum xp̄o regnet manifestis signoꝝ indicijs comprobatur.

clxxxij.

De sancto Jodoco.

Latus iodocus fuit
b iudabelis regi britonū filio. Habuitꝫ fratrē maiozē natu bñm videlicz Judabelū q̄ successit patri in regno. Isti duo frēs imo due gēme celestes contēporanei fuerūt regis francoꝝ dagoberti. cū q̄ post graues inimicicias ad inuicē pacificat⁹ est ipe rex britonū iudabelus z magnis ab ipo mūerib⁹ honorat⁹. Regressus itaqꝫ in britanīā. cogitauit regnū terrenū ꝓ celesti regno relinq̄re z vitā monachicā ducere frēm suū iodocū iuniorez cozā se cōuenire fecit de suscipiēdo regni gubernaculo vt suū posset adimplere ꝓpositū z frui cohabitatione monachoꝝ. Htūs aūt Jodoc⁹ nō min⁹ feruēs in dei dilectōe deliberandi inducias octo dierū. vix a fratre ipetrauit. Interim die noctuꝫ anxi⁹ cogitare cepit. quō posset effugere regnū simul z patriā z fratris sui circa se studiū declinare. Ipo igit in monasterio quodā vbi lras didicerat cōmorante z oroni frequētius incūbente ꝓtigit vndecim. illuc pegrinos venire q̄ causa deuotiōis limia apostoloꝝ Petri z Pauli visitare desiderabant. His secreto associat⁹ paris⁹ venit cum eis. ac vtrū vlteri⁹ cū eisdē ꝓcederet dubitauit. Consiliuz tandē a spūsctō ꝓsecut⁹ qui gressus ei⁹ i oibus dirigebat. ab hoc itinere z a socijs itineris declinauit. Et ad pontiniꝫ cōfinia q̄ antiqs plena nemoꝝib⁹ erant. z feris ac aialib⁹ soluz habitabilia festinauit. Delectatus itaqꝫ loci illius vasta solitudine disposuit habitationem ibi facere super fluuiū alzatā. Sed a duce heymone illius terre dño per septē annos ab hoc ꝓposito retardatus est. Inter quos annos litteras magis didicit z sacros ordines suscepit Tandem sacerdos effectus iam dicti ducis filium qui eum in maxima veneratione habebat de sacro fonte suscepit. Elapso septennio ad vitam solitariā transiens in loco alzeie fluminis riuulis vndiqꝫ circumdato ibidem ecclesiam z domūculam edificauit. Preter plura que p eum dñs opatus est miracula hic est considerandū q̄ volucres z pisces diuersi generis ab sacram ei⁹ manū palpabiles recepti ab eo alimētis veniebant z recedebant quasi domestici. Quadam vo die dum ad victuz q̄tidianum non haberet panē nisi modicū. sibi z discipulo suo dñs in specie pauperis aduenit elemosynam petens. Vir dei iodocus panez diuidi iussit in quatuoꝝ ptes z pauperi petenti vnam partem de quatuoꝝ erogari. Vix egressus erat z ecce dominus reuertitur i forma egeni deficientis inedia. z secundo panis quadrante satisfactum est eius petitioni. Nec moza regressus tercio quasi esuriens et de-

ficiens fame donata est etiã ꝑ ps panis tercia Consequẽter visus est dñs in altera pauperis effigie rogaturus elemosynã sicut iam tercio fecerat añ nec erat vñ reficeret nisi de residuo ponis q̃drante. Viro itaq; dñi Jodoco ⁊ hũc erogare iubẽte ait ei⁹ minister. Vis ne aliq̃d nobis remaneat. Volo inq̃t sctũs totũ tribui esurienti.q; potẽs est dñs etiã hodie nr̃e ꝓuidere necessitati. Vix recessit dñs ⁊ interim dũ cõsolaret ver⁹ dei amicus discipulũ de panis erogatiõe cõmotũ ecce ꝑ fenestrã vise sunt.⁊ i uente in alueo fluminis q̃tuor nauicule onuste victualib⁹. De quib⁹ q̃s eas adduxerit vel quo ille deuenerit postq̃ fuerũt victualibus exonerate vsq; in hodiernũ diẽ ignorat. Hec ⁊ alia q̃ p eũ dñs ibidẽ miracula demõstrare dignatus est lõge lateq; patriã ad ei⁹ visitatiõnẽ ad impetrãda ei⁹ suffragia cõmouerũt.Cũq; ibidẽ octo annis elapsis ppli frequẽtiã neq; ret sustinere ad viteri⁹ deserũ dño duce ꝓcessit. Constructoq; ibi oratorio in honore beati martini ⁊ mãsiũcula ibidẽ plurimas ab hoste antiquo passus est insidias p.xiiij.annos quibus illic est cõmorat⁹.Eo in loco signo crucꝭ facto ꝓpria manu aquilã de sublimi ꝓstrauit q̃ gallũ suũ abstulit ⁊ vndecim gallinas singillatim gallũq; suũ incolumẽ suscepit.Non lõge post diabolus in horribilẽ mutat⁹ colubrũ grauiter ipm momordit in pede. Qua lesiõe ꝑ spũsanctũ edoct⁹ vt ad aliũ locũ trãsiret ad iuncto sibi duce heymone circuibat vastã heremũ vt inueniret habitatõis locũ. Inquirendo aũt cũ ibidẽ graui dux torqueret sitis inopia,p̃ lassitudie ⁊ siti obdormiuit. Interim seruus dei iodocus oõni incubuit. surgẽsq; baculo quo innitebat terre infixo sicut alter moyses aquã ꝓduxit ⁊ fontẽ inde largiter effluẽtez. Quo exhilarati dux ⁊ ei⁹ familia sue sitis extinxerũt ardorẽ.⁊ transeũtib⁹ ibidez adhuc aquã administrat sufficientẽ. Progressus inde visus mare in vmbrosa valle cliuũ ascẽdit parnum.Quo delectat⁹.hec est inquit cathedra. ꝟ est reqes mea in sctm.Duce itaq; reuersoad ꝓpria vir õi ꝓpria mãu duo ibidẽ ꝓstruxit oratoria. Vnũ petro apl'oꝝ pncipi.alterũ paulo gẽtiũ doctori. Profect⁹est etiã postmodũ romã vocat⁹a beatissimo martino tunc romane sedis antistite.qui a multo tpe cõcupierat videre eũ.⁊ a sanctissimo ei⁹ colloqo satiari.Ꝛecept⁹est ab eo cũ honore debito ⁊ tractat⁹. Ibi dẽ a spũsctõ doct⁹est quẽ in oibus custodez ⁊ magistrũ habuit.vt ad heremũ suã reuerteret quã in terris sibi elegit habitatiõnẽ inde i breui exiturus a corpe.⁊ transmigraturus ad cõsortium angelorꝝ ⁊ ꝓpetuã diuine maiestatis contẽplatiõez. Post sacra ⁊ multa de eternita te colloquia ⁊ mutua oõnum suffragia inter ipm ⁊ summuz pontificẽ habita pciosissimis a dño papa sibi collatis sctõꝝ reliquijs. reuersus est cũ totius patrie gaudio ad põtinij cõfinia. Vbi in monte habitatõnis sue in q̃ mõ requiescit corp⁹ sancti Jodoci ꝓposito parentum ꝑsilio adducta est sibi puella absq; oculis nata.que sicut docta fuerat in visiõe faciẽ ⁊ loca vbi oculi debebant esse lauit de aqua illa q̃ vir sanct⁹ man⁹ abluerat.⁊ mox receptis oculis clare cepit videre.Duce itaq; heymone p̃sente cũ innumera dei plebisq; turba in occursum bti iodoci cõgregata sanctissimis q̃s attulerat reliquijs cuz oñi qua decuit veneratiõe repositis in noua bti martini eccl'ia. i qua nũc sacrum corp⁹ eius requiescit. tunc de noua facta lapidea a ꝓfato duce.ipe vir btus preparauit se ad diuina mysteria celebrãda casula induitus ad modũ niuis alba.Qui cũ astaret altari tercio idus iunij ⁊ ministraret cũ deuotione maxia.diuina man⁹apparuit sup eũ visibiliter intersacrosctã missaꝝ solẽnia.suũq; sacerdotẽ ⁊ locuz illũ assignauit ⁊ ꝓfirmauit in bñdictione ꝓpetua cũ ꝓmissione tali. ⁊ voce mirabili celit⁹subsecuta.Quia ꝓtẽpsisti diuitias terrenas ⁊ refutasti paterni regni culmia.⁊ elegisti paup esse.⁊ latere abiect⁹ in terra ista desta ⁊ inuia.ꝓãui tibi corõnã inter agmina angelorꝝ.eroq; loci hui⁹ in quo resolueris defensor ac iugis custodia. vniuersiq; hũc locũ visitaturi in ꝓpetuũ cuz deuotione ⁊ pura cordis intentione ꝓ tui nois memoria. diuina in terris gratia non defraudabunt.⁊ postmodũ ad gaudia pueniẽt sempiterna. Sequẽti itaq; tẽpore beat⁹ Jodocus in carne ꝓter carnẽ viuẽdo nõ homo sed angelus videbat. Idus decẽbris obdormiuit in dño ipso dño pñte ⁊ angelorꝝ obsequijs. Dñi pñtiam oñdit intolerabilis claritas splendoris ⁊ incõparabilis dulcedo diuini odoris.Corpus etiaz eius quia virgo fuerat ⁊ immunis a carnalis cõmixtionis contagio.ita sanum permansit ⁊ integrum vsq; ad annos.xl.in tumulo ac si spiritus vite foret in eo.Et a custodibus corpis sibi vngues manuum ⁊ vngues pedum ⁊ capilli capitis⁊ barbe quasi viuerent excrescentes incidebãtur ⁊ radebantur omni sabbato quoadusq; successor ducis heymonis minus reuerenter ⁊ presumptuose immemor scripture dicentis.non temptabis dominum.sacrarium violenter irrupit cum satellitibus suis. ⁊ intrauit vbi repositum erat corpus sanctissimum. Vltoq; miraculo statim cecitate percussus versus est in amentiam.⁊ exclamans ha.ha.sancte iodoce surdus permansit ⁊ mutus quoadusq; diem clausit extremum. Prolixitatez autẽ mi-

raculoꝝ que p ipsum dñs exhibere dignat⁹ est suis fidelibus in nostris tpib⁹ videm⁹. sicut ō plurib⁹ a morte resuscitatis. vel suspendio vel alio mortis genere defunctis sine in aqua suffocatis. seu etiā ipius būficia q̄ ad multiplicationē bonoꝝ tpaliū. nec calamo scribē nec sermone enarrare sufficim⁹. Cuiusdā denoti sibi filium in cunabulis iacentē cū eēt incendium vndiq; in domo circa puerū. btūs iodoc⁹ miraculose ꝓseruauit. pānis quib⁹ inuolut⁹ fuit ⁊ ipis cunabulis cū puer leuat⁹ eēt in fauillā ⁊ cinerē penitus resolutis. vt oibus pateret q̄ edacitas flāme q̄ lignoꝝ ac lapidū potuit duriciā ꝓsumere reneꝝ infantez btī iodoci custodie traditū nō licuit ledere. Qui postmodū filius in monasterio scti iodoci monach⁹ fact⁹ est. Quot surdos claudos paliticos ⁊ alios infirmos curauerit nō ē nūero colligere. Vnuꝝ est q̄ de regio fastigio sibi voluit post mortez retinere. ne in loco vbi sacrū ei⁹ coꝛp⁹ reqescit ali⁹ ardeat liquor nisi cere. Qō infortunio suo expti sunt tres monachi. Qui in eccl̄ia vbi corpus ei⁹ fuit delatū de sepo lucernas tētauerūt accendere. nec aliquaten⁹ potuerūt. Contigit aūt in signū temeritatis sue duos ipsoꝝ incōtinenti decedere. terciū vo oris cōtractiōe puniri. acsita pmansit oibus dieb⁹ vite sue. Sūt aūt he festiuitates btī iodoci. Prima videlicz in die beati Barnabe q̄ infra missarū solēnia man⁹ dñi sup eū apparuit. Qō etiā miraculū sept⁹ p alios sanctos oīsum. virtus diuina ad veritatē illius veri ⁊ sanctissimi sacrificij comprobādaz in coꝛdibus fragilitū misericoꝛditer demōstrauit. Secunda est in die sancti iacobi apostoli fratris sancti Johānis euangeliste ō inuentione sancti coꝛpis ei⁹. Tercia est ō moꝛte ei⁹ in die sancte Lucie virginis.

clxxxiij.

De sancto Othmaro.

Thmarus in puin

cia almanie nat⁹ atq; nutrit⁹ est. Dū esset puer a fratre suo curiā pducit ⁊ lr̄is imbuit. virtutib⁹ tū plus vel eque vt scia studuit. iuxta illud sapie. Que in iuuētute nō cōgregasti quō inuenies ea in senectute. Victoꝛi comiti eiusdē regiōis fact⁹ adolescēs seruiuit. Per cui⁹ pudentiā ac dilectionē integram ad ipm q̄ vidit in eo indolē bonā ad sacerdotiuz ꝓmouet titulo sancti florini. Cogē te ꝓfato comite ꝑlatus ibi positus est ꝓpter suam religionē sciam ⁊ famā volantē de mundicia vite sue ꝛvaltram⁹ qui ex iure hereditario dñs fuit heremi illius in q̄ btūs gallus cellam sibi cōstruxerat. obtinuit a prefato comite vt othmarus preesset illi celle in oibus que ad ipsam ptinere videbant. Insup duxit eum ad pipinū regez vt autoꝛitate regia cōcedente ipm eiusdez loci abbatē ꝓfirmaret. Cuius petitioni tanq̄ iustus rex ꝓsensuz prebuit. Et per manū regis othmaro ꝓfirmato in abbatē ꝛvaltram⁹ oia bona sua seu possessiones libere ⁊ integraliter resignauit. Mādauit itaq; rex ac p pio oꝛe iussit ibidē vitam instruere regl̄at ez. Rediens igit̄ othmar⁹ locuz reformauit ⁊ infra annos paucos tā in possessionib⁹ q̄ in religione valde diues effect⁹ est. ⁊ in edificijs plr̄ibus cōfirmatus. Beatus igit̄ othmar⁹ abbas cū vidisset possessiones tpales suo mōasterio ex dei bonitate accrescere in immēsiuz. timēs sue ꝓsone virtutum incrementa discrescere. a seipo incepit ⁊ parsimonie vehementi⁹ insiste bat ita vt etiam in precipuis ieiunioꝝ diebus de consuetudine biduo abstinentiā continuaret. Pauptatis ⁊ humilitatis amatoꝛ p̄cipu⁹. ⁊ cum his elemosynatoꝛ magn⁹ fuit. Pauptatem ei⁹ illud oīdit q̄ crebꝛius sine tunica sola tantū cappa indut⁹ ad monasteriū remeauit exēplo xp̄i qui vilib⁹ pannis in sua natiuitate obuolutus fuit. Et postea creuit in oibus ei⁹ pauptas vt nos sup instāti pecunia mime cōfidamus. In necessitate monasteriꝝ sui a sello ꝓ equo frequētius vtebat. In misericoꝛdia ⁊ elemosyna nulli ferus fuit. Hū ⁊ paupibus in xp̄ia ꝓsona fuit. Leprosis non longe a monasterio habitaculū fecit. Capita paupeꝝ ⁊ pedes in xp̄ia ꝓsona lauit. Hū ⁊ pater pauperum a pluribus est appellat⁹. nocte eos visitauit. ⁊ eisdez vt dictuz est diligenter obsecutus est. Hospitale insup construxit vbi ceci paupes recipiebātur. quoꝝ curā adeo solicite gessit vt etiā de nocte monasteriuz egrediens infirmitati eoꝝ m̄lto obsequio deseruiret. Inter hec ꝛvarin⁹ ⁊ ruthardus qui tunc toti⁹ alemanie curā amministrabāt. dyabolo suadēte imanissimo morbo auaricie ꝓuenti. res eccl̄iarum sub sua prāte sitarū p vim sibi iniuste vēdicabāt. Que mala loco sancti galli sīr̄ inferebant. Sup quib⁹ iniurijs btūs othmar⁹ pipino regi de ipsis querimoniā mouit dicēs se grauissima incursurū si eis dissimulādo ꝓsentiret. quib⁹ rex gratiam suam interdixit si illi monesterio nō restituerent omnia iniuste ablata. Illi vero auaricia victi regis preceptum nullatenus obseruauerunt. sed insuper beatū othmarum dum reuerteretur a rege captiuātes missis ob hoc militibus victuz ad se duci fecerunt. ⁊ lampertum falsuz fratrem cenobij ipsius othmari. qui ab ipsis inductus fuit vt abbatem suum falso ⁊ mendaciter de crimine accusaret ⁊ nequiter infamaret. conduxerunt qua proditionem ꝓra innocentē nequā

ille monachꝰ cõmittere nullꝰ formidauit Itaq; cõcilio iniquo ꝓuocato coꝝ multis ipe Lampertꝰ btm̃ othmaꝝ de fcia accusauit. Dñ ad penã exiliꝫ ipm condẽnauerũt. in insulã reni miserabiliter relegãtes. Dñ post mltas ꝙs patienter sustinuit miserias in cõfessione xpi. xvj. kal. decẽbris bono fine quieuit. Hui⁹ aũt Lamperti iniquã machinationẽ qua suũ pre latum innocenter inuoluit. deꝰ iustus iudex sic puniuit q ipm monachũ febris adeo grauis arripuit vt resoluto vigore mẽbroꝝ caput ipius ad terrã frequẽtius verteret ꝛ more quadrupedũ cogeret ambulare Dñ etiã coactus diuio iudicio eũ purgẽte vt se peccasse in sanctuꝫ dei publice fateret. Quiescite inquit sancta synodus nicena. ꝛ nolite psequi eos qui recte deo famulant. ꝛ sincera volũtate supna ꝑ mandata custodiũt. ꝛ vestris legib⁹ subiugãtur. qz non decet vt carnales spũales psequantur. Dñ etiã Greg. ait. Qui calũniã illatã nõ ꝓbat penã incurrere dz. quã si ꝓbasset reꝰ vtiq; sustineret. Concilũ aũt illõ nequiter inchoatum nequiꝰ est finitũ. Sepultꝰ aũt beatꝰ othmarus in exilio vbi hodie i insula capella oñditur annis decẽ ibidẽ coꝛpꝰ suuꝫ incoꝛruptũ pmansit. Post decẽ ẏo annos visum est discipulis ipius vt coꝛpus sui abbatis ad sci galli monasteriũ cui fm voluntatẽ dei pfuit in spiritualibus ꝛ tẽpalibus. deferre modis oibus deberẽt. Pergẽtes itaq; ad locũ coꝛpꝰ tollẽtes nauí imposuerunt. Quoꝝ deuotõez ꝛ coꝛpis ipsius sanctitatẽ miracula crebra ꝛ plura psequũtur. Tempestas eñ multa ventoꝝ ꝛ pcellarũ que p totum lacũ constantienseꝫ tũc temporis visa fuit. in oñi via illa nulli eoꝝ impedimentuꝫ fuit. Vasculum etiã modicuꝫ vino plenũ qõ secuꝫ tulerant ipis monachis ad refectionẽ cõcedẽtibus quotiẽscunq; exhaustuꝫ fuit liquoꝛis vini nullum sensit detrimentum Beati igit othmari coꝛpꝰ ad monasteriũ beati galli delatum multis ibidẽ precedẽtib⁹ ꝛ cõsequentibus miraculis feliciter ꝛ honoꝛifice requieuit.

clxxxiij.

De festo presentationis marie ad templuꝫ in hierusalem.

Aulus epũs seruus

p seruoꝝ dei ad futurã rei memoriam

Rõni ꝓgruit ꝛ puenit honestati. vt ea que de romani pontificis gra pcesserũt. lz eius supueniẽte obitu lre apostolice desup cõfecte non fuerint. suum consequantur effectũ. Sane felicis recordatiõis pio pape scõo pdecessoꝛi nostro p parte dilecti filij nobilis viri wilhelmi ducis saxonie ondũ exposito q ipe onm ex spãlis deuotiõis affectu quẽ ad incliti pugnatricẽ nostraꝫ gl̃iosissimã virgineꝫ mariã feruẽti aio gerebat. ab intimis pterea desiderabat festũ pñtatiõis eiusdẽ btissime virginis marie qõ. xxj. die mensis nouẽbris ãnis singulis in terris ꝛ dñijs suis de ꝓsuetudie celebraꝛetur etiã ex spãli sedis aplice decreto ꝛ statuto annis singulis ppetuis tpibus dicta die solẽniter venerari. idẽ pdecessoꝛ sincere deuotionis affectũ quẽ pfatus dux ad ipum ꝛ romanaꝫ eccl̃iam gerere cõprobatur attẽdens ꝛ pie cõsiderans q merita beatissime ẏginis pdicte ergã gen⁹ humanũ tantis honoꝛib⁹ ꝓpẽsari nequibãt ꝺn illa maioꝛibus indies ꝛ illustrioꝛibus dignissima censeret. Pfati q̃z ducis in ea pte supplicatõnib⁹ inclinatꝰ videlicz sub dato die nonas iunij pontificat⁹ sui anno vj. autoꝛitate aplica sua ppetua ꝛ irrefragabili sanctõne suaꝫ si sup hoc cõfecte fuissent lr̃aruꝫ tenoꝛe statuit decreuit ꝛ oꝛdinauit q festũ pñtationis hoc modo sicuti assumptiõis visitationis ꝛ alia festa btẽ marie memoꝛate. i terris ꝛ dñijs pfati ducis dicta die annis singlis ppetuis futuris tpib⁹ de mãdato sedis aplice deiceps a cũctis xpifidelib⁹ solẽniter celebraꝛetur. Mãdamꝰ nihilomin⁹ statutũ ꝛ decretũ sua hmõi de celebrãdo festũ pdictuꝫ p platos ꝛ alias ecclesiasticas psonas in dñijs ꝛ terris pdictis solẽniter publicari. Ne aũt de statuto decreto ꝛ mãdato pdictis p eo q sup ipi⁹ pij pdecessoꝛis nr̃i ei⁹ supueniẽte obitu lr̃e aplice ꝓfecte nõ extiterunt possit ãmodolibet hesitari volumꝰ ꝛ dicta aplica autoꝛitate decernimꝰ q pñtes lr̃e ad ꝓbandũ plene statutũ decretũ ꝛ mandatũ pij pdecessoꝛis hmõi vbiq; sufficiant nec ad id ꝓbatiõis alterius amminiculũ requirat. Nulli ḡ oino hoim liceat hanc paginã nr̃e volũtatis ꝛ ꝓcessionis infringere. vel ei ausu temerario cõtraire. Si ꝙs aũt hoc attemptare psumpserit indignatioũe oipotentis ꝺi ꝛ bꝫ Petri ꝛ pauli aplꝰ eius se nouerit incursurum. Datum rome apud sanctũ Petrũ anno incarnatiõis dñice. Mccccl xiiij. xvj. kl̃. octobris pontificat⁹ nostri anno ꝓmo.

Sequit bulla indulgentiaꝫ pfati festi.

Paulus eps seruus seruoꝝ dei. Vniuersis xpifidelib⁹ pñtes lr̃as inspecturis salutẽ ꝛ apostolicaꝫ bñdictionẽ. Ad id maxime versat nostra intentio vt xpifideles ad maioꝛẽ deuotionẽ ꝛ freq̃ntioꝛẽ veneratõez pcelse dei genitricꝫ virginis marie que velut aurora ꝓsurgẽs pulcra vt luna. electa vt sol. terribilis vt castroꝝ acies oꝛdiata. verũ solẽ insticie redẽptoꝛẽ nostruꝫ iesum xpm qui illuminat abscõdita tenebraꝝ in mundo potestatis tenebroseꝫ spiritusancto cooperante pduxit. quẽ nec est visa pꝛi-

mā simlē nec hīe sequētez. modis cōgruentibus excitem⁹. vt exinde fideles ipi deuotione ⁊ oīonibus ꝓprijs ac ipius virginis interces-sione adiuti. nostrisq; inducti excitationib⁹ reddank diuine gratie aptiores. Sane duduz felicis recordatiōis pio pape scō pdecessori nostro ꝓ parte dilecti filij nobilis viri ꝛwilhelmi ducis saxonie exposito. q ipe dux ex specialis deuotionis affectu ab intimis desiderabat festum pñtationis eiusdem virginis. qō. xxj. die mensis nouēbris annis singlis in terris ⁊ dominijs suis de ꝓsuetudine celebrak. etiā ex specialis sedis apostolice decreto ⁊ statuto perpetuis tpibus dicta die solēniter venerari. idem pdecessor prefati ducis supplicationib⁹ inclinatus autoritate aplica statuit decreuit ⁊ ordinauit q festuz pñtationis hmōi sicuti assumptionis. visitationis. ⁊ alia festa btē marie memorate. in terris pfatis ppetuis futuris tpib⁹ eadem die de mādato sedis apostolice ab ipsis fidelibus solēniter celebrarek. ꝓut i nostris cū dictus pius predecessor anteq; sue sup his lre cōficerenk. rebus fuerit humanis exempt⁹. in de confectis lris pleni⁹ continek. Nos igitur cupientes q festum pdictuz in debita veneratione habeatur. ⁊ ad illud colendū eidēq; virgini famulandū fideles ipi eo libētius animētur quo ex hoc dono celestis gratie vberi⁹ cōspexerint se refectos de oipotentis dei misericordia ⁊ btōꝝ Petri ⁊ Pauli aplōꝝ ei⁹ autoritate confisi omnibus ⁊e penitētibus ⁊ cōfessis qui die predicta ad laudē ⁊ honorē ipsius virginis in singulis ecclesijs mōasterijs ⁊ alijs locis ecclesiasticis infra dicta dñia existentibus. in quibus officium eiusdez virginis celebrari cōtigerit diuinis interfuerint. vl in vigilia eiusdē festi ieiunauerint annuatim. c. dies de iniūctis eis penitētijs misericorditer in dño relaxam⁹ pñtib⁹ ppetuis tpib⁹ duraturis. Volum⁹ aūt q si alias in vigilijs ieiunantibus vel diuinis hmōi interessentib⁹ aliq; alia indulgētia in ppetuuz vel ad certū tps nōduz elapsum duratura. ꝓ nos cōcessa fuerit. Pñtes lre nulli⁹ existāt roboris vl momēti Datū rome apud sanctuz Petrū anno incarnationis dñice. Mccccl xiiij. xij. kl. februarij. pontificatus nostri anno primo.

Sequit institutio hui⁹ festi per archiepiscopum maguntinensem.

Adolphus dei gra sancte maguntine sedis archiepūs sacri romani impij per germaniam archicācellarius ac pnceps elector. ad futurā rei memoriā. ex spālis deuotiōis affectu quaz ad inclitam propugnatricem nostram gloriosissimam semper virginem mariam dei genitricem ferueni animo gerim⁹ ab intimis ꝓpterea desiderantes q festum pñtationis eiusdez btissime virginis qō vicesima pma die mēsis nouēbris singulis annis celebrak de ꝓsuetudine. de inceps annis singulis ppetuis tēpibus dicta die solēniter venerek. ea ꝓpter attendētes ⁊ pie ꝓsiderātes q merita btissime virginis pdicte erga gen⁹ humanū tātis honorib⁹ repēsari nequeūt q̄n illa maiorib⁹ in dies ⁊ illustrioribus dignissima censeatur. hac nostra irrefragabili sanctione statuim⁹ ⁊ decernimus ac ordinamus q festuz pñtatōnis hmōi sicuti festum cōceptionis btē virginis marie memorate p nras ciuitates ⁊ dioceses dicta die ānis singulis ppetuis futuris tpib⁹ deinceps a cūctis xpifidelib⁹ solēniter celebrēk cū ꝓpria hystoria de eodē festo pñtationis. ⁊ vbi ꝓpria de illo non habeb hystoria. tunc hystoria de natiuitate eiusdez gl̄iosissime ⁊ intemeritate virginis recipiak. sic q vbi natiuitas habeb pñtatio inserak. Et insup vt xpifideles ad maiorez deuotionē ⁊ freq̄ntiorē veneratōnez dicte pcelse dei genitricis q̄ velut aurora ꝓsurgēs pulcra vt luna. electa vt sol. terribilis vt castroꝝ acies ordinata. verū solē iusticie redēptorē nostruz ieſum xpm qui illuminat abscōdita tenebraꝝ in mundo ptātis tenebrose spūsctō coopante ꝓduxit. que nec visa est pmā similē. nec habere sequentē. modis cōgruentibus excitemus vt exinde fideles ipsi deuotionib⁹ ⁊ oīonibus ꝓprijs ac ipius virginis intercessionib⁹ adiuti nostrisq; inducti excitationib⁹ reddank diuine gr̄e aptiores. necnō ad pfatuz colenduz festuz v̄ginis intacte eo libēti⁹ animenk q̄ ex hoc dono celestis gratie vberius conspexerint se refectos de oīpotētis dei misericordia ac beatorum Petri ⁊ pauli apostoloꝝ ei⁹. necnon sancti Martini confessoris patroni nostri autoritate ⁊ meritis confisi omnibus vere penitentibus ⁊ cōfessis qui die predicta ad laudē ⁊ honorem ipsius v̄ginis in singulis ecclesijs. monasterijs. ⁊ alijs locis ecclesiasticis prefatarū nostrarū ciuitatū ⁊ dioceſium i quibus officium eiusdem virginis celebrari contigerit. diuinis interfuerint. vel in vigilia eiusdem festi ieiunauerint annuatim quadraginta dies ō iniunctis eis penitentijs misericorditer in domino relaxamus. presentibus perpetuis temporibus duraturis. In cui⁹ rei testimoniū secretum nostrū pñtibus est appēsum. Datū in ciuitate nostra maguntina die penultima mensis augusti. Anno dñi. Mccccl xviij.

De eodē festo.

Que est illa puella mater ⁊ virgo sp maria frēs karissima. que nūc mundo ostensa est. q̄n decim gradus ascēdēs hodie in tēplo a parētibus deo pñtatur. Dū ꝓcessit q̄ ascēdit. ⁊ q̄n

te virtutis existat videam⁹. Quid autē putas qualis olim fuerit vel nunc sit ista ꝓsona que sanctis oībus spectanda ꝓponit̄ z imitanda. Hoc aūt in ꝓmis instruere phas est q̄ aia ei⁹ z caro quā elegit z habitaculū sibi fecit sapiētia dei patris ab oīni malicia z immūdicia fuerit purissima. qū in ea z de ea verbum extitit caro factū dicente scriptura. In malivolā animā non introibit sapiētia. nec habitabit in corpore subdito peccatī. Inter oēs itaq̄ sanctos huius beatissime virginis memoria eo frequentius agitur. quo maiorē apud deū gratiā invenisse creditur. Hec quidē virgo maria priusq̄ nasceretur divinis est oraculis denunciata. et miraculis designata. Tandē vo nata a progenie divinit⁹ ordinata. Nata siquidē est vt legimus nazareno patre bethlemita matre. q̄s vrbes ipius natiuitati vel cōuersationi destinatas esse non tacuerūt ꝓphete. Descēdit aūt de radice illi⁹ fide ꝑclara abrahe cui supne ꝓmissa fuerat oīs benedictio gentiū in suo semine Descēdit a stirpe dauid. quē de⁹ ꝓpter notā sibi probitatē sublimauit di. Inueni virum sm cor meū. De regali nāq̄ tribu simul z sacerdotali duxit originē que summū erat paritura regē atq̄ pontificez. Quoddaz itaq̄ siderū micat in marie generatione. videlz q̄ longe ante patrib⁹ diuersimode ē repromissa q̄ ex abrahe semine z ex regibus orta. q̄ etiam illi generationi ob singulare privilegium sanctitas diuinitus agnoscitur cōcessa. Hanc em̄ inter figuras vt dictū est mysticas sacerdotalis vga. dū sine radice floruit. Hanc gedeonis vellus dū in medio aree ticce maduit. Hanc in visione ezechielis orientalis porta que nulli vnq̄ patuit presignabat. Hanc etiaz inter ꝓpheras ꝑ ceteris Ysaias nūc ex radice virgā oriturā. nūc evidentius virgam parituraz ꝓmittebat. De his aūt de quib⁹ certi sum⁹ meritoꝝ prerogatiuis paulisper loq̄mur. ad edificatiōez nostraz ac divini nominis laudē vt ꝓ famulatu religio cōferetur. z ꝓ affectu devotio augeat. Quis igit̄ nisi hec virgo que sola vniuersaz prauitatē hereticam interemit. sola preter deū sit que nos in oīni virtute cōfirmet. suisq̄ meritis cōmendet z auxiliet precib⁹. vt z ipi digni inveniamur in eius laudibus a quib⁹ siquidē humana moralitas non debz cessare. ꝛ de illius gloria nec silere patitur devotio. nec dignum aliquid potest concipe cogitatio. vel inerudita parturire locutio. Hec est que totius mundi reparationē obtinuit. salutem oim impetrauit. Quis tandē o bñdicta misericordie lōgitudinē z latitudinē sublimitatē z ꝓfunditatē inuestigare possit. Longitudo em̄ ipius vsq̄ in diem nouissimū subuenit vniuersis. eaz invocantibus. latitudo eius replet orbem terrarum. vt q̄z sua misericordia plena sit oīs terra. Sublimitas ei⁹ civitatis supne ruinas restaurauit. Profunditas q̄z sedentibus in tenebris z vmbra mortis redēptionē obtinuit. Sic ergo tue pietatis. O maria ipam quā apud deū gratiā inveniſti. notam facis mundo. sanctis precib⁹ tuis obtinēdo reis veniaz egris medelam pusillis corde rebur afflictis consolatōez periclitantibus adiutoriuz z liberatōez. Qualis nanq̄ fuerit vita hui⁹ virginis marie expectantis in templo redēptionē generis humani dicat Amb. Sit itaq̄ vobis tanq̄ in imagine descripta virginitas marie. ex qua velut in speculo refulget species castitatis z forma virtutis. Virgo erat mente z corpe. corde humilis. verbis gravis. animo prudēs. loquēdi peritior. legendi studio sior. intenta operi. verecunda sermone. non in incerto divitiaruz ꝑ in ꝑce pauperis spem reponēs. arbitriū mentis deum nō hoiem querēs. Nullum ledere. cunctis bene velle. maioribus assurgere. equalib⁹ non invidere. iactantiam fugere. Quādo illa lesit parētes. Quando fastidiuit humilē. Q̄n desiit debilez. Quando vitauit inopem. Nihil tortuū in oculis. Nihil procax in vbis. Nihil in actu inverecundum. Non gestus fracti or. Non incessus solutior. Non vox petulantior. vt ipa species corporis fieret simulacruz mentis z figura probitatis. Ipsa nanq̄ est illa que celis gloriam dedit. terris deum pacēq̄ refudit. gentibus fidem vicijs finem. vite ordinem. moribus disciplinam. O plena gratiarum. non solum puero Abrae. sed z camelis potum tribuens de supafluenti idria tua. q̄ tu es vera puella preelecta. z altissimi filio ꝑparata. Offerentur inquit propheta virgines regi. sed post eam. Nam primatum ipsa sola vendicat sibi. Et licet ad dei genitricem digne collaudandam nemo inveniatur idoneus. tamen votis omnib⁹ non debet cessare quilibet etiaz peccator a laudibus. q̄ in laudib⁹ salvatoris est iter salutis nostre. In honore igit̄ sancte genitricis eius a laudib⁹ nolite cessare. Ipsa nanq̄ est virgo maria que a nullo virtutuz genere vacabat. cui gratie plenitudinez inesse dei nuncius asserebat. Quis em̄ cū ammiratione iocunda non speculetur ipsius adolescentis nature fortitudinez z prudentiam ac fidez in angelico colloquio vbi tam constanter loquitur. tam prudenter interrogat. tā facile credit. Quis non iusticiam miretur. quoniaz sic vniuersa precepta divine legis adimplere satagebat. vt nec ad se pertinētia quedam velut purificationem legalez inexpleta relinqueret Ipsius quoq̄ temperantia satis emicuit que

virginitatis liliū in hūilitatis valle pduxit. De
promebāt itaq; virtutes in cogitatōe ⁊ affectu
cordis ei⁹ ineffabilē armoniā quā ipsa creatrix
⁊ inhabitatrix eius dei sapientia delectabatur
audire. Chorruscabāt foris quoq; i supficie ser-
mones ⁊ act⁹ vnde possent homies glorificare
deū ⁊ salutis exēpla accipe. Altius igit intue-
mini frēs charissimi: ⁊ cōsiderate quāto deuo-
tōis affectu Mariā a nobis honorari voluit: q̄
totius boni plenitudinē in ea posuit: vt pinde
si quid in nobis est spei. si qd est gre vel salutis
ab ea: noverim⁹ redūdare. q̄ ascēdit delicijs af-
fluēs. horr⁹ plen⁹ delitiar⁹. quē nō solū efflauerit: ꝫ pflauerit supueniēs ille auster diuin⁹: vt
vndiq; fluāt aromata illius. Totis ergo medul
lis cordiū ⁊ votis oibus veneremur Mariam
q; sic est volūtas eius q̄ totū nos habere volu
it p illā. Ipsa est apud deū aduocata nostra: q̄
nō potest sustinere repulsam. q; apud deū inve-
nit grām. Prouidēs quippe erat non sapiam
vt salomon. nō diuitias. nō honorēs querebat:
ꝫ grām requirebat. Sola nimirū est gra q̄ sal-
uamur. sola gra indigem⁹. Quid aliud cōcupi
scimus: Queram⁹ igit grām: ꝫ p inventricē gre
Mariā. q; qui querit invenit ⁊ frustrari non va-
let. Ceterū quicqd illud ē qđ offerre paras deo
Marie cōmendare memēto. ⁊ qđ offerre desi-
deras: gratissimis illis ⁊ oīm acceptōe dignissi
mis Marie manibus offerendū trade: si non
vis repulsaz sustinere. Nec formides ad Ma-
riam accedere. q; tanta gra est repleta ⁊ spiritu
sancto pfusa: vt fieret celis sublimior. fastigijs
pulcrior. sanctitate gratiosior. Denicq; si diligē
ter attendas in Maria singulas virtutes: in ea
pfus invenies singulares q̄ videbant esse cō-
munes. Que etēm vel angelica puritas illi au
deat virginitati ꝓpari: q̄ digna fuit fieri sacrari-
um spūssancti ⁊ habitaculū filij dei. Si rex pre
cia pensam⁹ de raritate sup oēs est illa q̄ prima
ꝓposuit angelicā in terris vitam ducere. ⁊ ꝓpo-
situm virginitatis imobile servare. q; nec aliq̄
tenus titubavit angelo filiū pmittēte. Ascēsio
nes nāq; in corde suo disposuit cōversatōe pa
riter ⁊ oratōe. Ascendit denicq; in montana cuz
festinatōe: dicam⁹ pie ascēdit prius in templū
vt ibi pśenteret: ⁊ p redemptōe generis huma
ni patrez suū in abscondito ⁊ cubiculo cordis
oraret. Feruebat siquidē in querēda gra chari
tas. splēdebat in carne virginitas. in obsequio
eminebat humilitas. Merito pinde cantor ille
divin⁹ in eius āmiratōe pcinebat. Que ē ista
que ascēdit plane sup homies. Ipsos etiaz an
gelos trāscendit. Nimirū sup angelos aquā vi
uam necesse est hauriat: quaz homibus refun-
dat. O būdicta inētrix gratie. genitrix vite. ma
ter salutis. fac vt p te suscipiat nos: qui p te da-
tus est nobis. Facbūdicta p grām quaz invent
sti: vt qui mediātrix fieri dignat⁹ est particeps
infirmitatis ⁊ miserie nostre. te quoq; intercē-
dente particeps nos faciat glorie ac beatitudi
nis sue xp̄us filius tuus domin⁹ noster: qui est
sup omnia būdictus de⁹ in secula. Amen.

Legenda clxxxv.

De sancto Conrado.

Anctus conrad⁹ de

s nobilibus parētibus in almania ge-
nitus et educat⁹ est. Hic q; vir multe
honestatis ⁊ bonor⁹ mor⁹ fuit aduocat⁹: a No
thingo eccl'ie cōstantiēsis epo toti epatui audi
tor pficit causarū. Succedēte aūt tpe in ꝓposi-
tum maioris eccl'esie eligit. Nothingo aūt epi
scopo viam vniuerse carnis ingresso: vocat sā-
ctus Vdalricus eccl'ie augustēsis epus: et ab
ipo corpus defuncti epi sepelitur. Qui clero ⁊
populo tridnanum indixit ieiuniū: vt benigni
tas dei illi eccl'esie daret placentē sibi antistitē.
Statuto igit die quo ad electionē vel pot⁹ cō
munē inspiratione de epo pcedendū fuit: san-
ctus Vdalric⁹ describit ipm ppositū btm Con
radū talē ee sicut ait apostol⁹ ad Thymotheū
⁊ Tytū. Oportet epm esse irrepbensibilē. vni⁹
uxoris virū. sobriū. ornatū. prudentē. pudicuz.
hospitalē. doctorē. non vinolentū. nō pcussorē:
ꝫ modestum. nō litigiosum. nō cupiduz. sui do
mui bñ ppositum filios habentē: subditos cū
omni castitate. Si quis domui sue pesse nescit
quō eccl'esie dei diligentiā habebit: Non neo-
phitū. non in supbiam elatum: ne in iudicium
decidat diaboli. Oportet autē ⁊ testimoniū ha
bere bonū ab his qui foris sunt: vt in obprobri
um nō incidat ⁊ in laqueū diaboli. Itē ad Ty-
tum sic ait. Oportet em̄ epm sine crimie esse si
cut dei dispēsatorē. non supbū. non iracundū.
non vinolentū. nō pcussorē. nō turpis lucri cu-
pidū: ꝫ hospitalē. benignū. prudentē. sobriuz.
iustum sanctū. continentē. amplectētem eum
qui scōm doctrinā est fidelē sermonē. vt potēs
sit exhortatōe i doctrina sana. ⁊ eos qui ꝯdicūt
arguere. His oib⁹ corazs multitudine a sancto
Vdalrico de ipo recitatis: omnes ibidē cōsen
serūt. Vnde ibidē rapit. trahit. ⁊ q̄uis plu-
rimū renitēs: epus instituit. Cathedrali q̄ insu
la sublimatus sanctus Cōradus pncipalē san
cte dei matris eccl'esiā ditavit reliquijs pciosis
⁊ ornatu maximo. Insup tres cōstruxit eccl'esi
as. vnaz in civitate cōstantiēsi. duas extra. In
quaꝝ vna. s. in eccl'esia sancti mauricij sepulcrū
domini nostri Jesu christi simillimū illi qđ est
in hierusalē cum multa diligentia cōstrui pro-
curavit. vbi etiaz duodecim pbendas clericis
ibidem xp̄o famulātibus imperpetuū institu-

it. Auxit nihil omin⁹ canonicoꝝ numeꝝ maioris ecclesie cum allodio proꝑtj patrimonij. Cupiens etiam idē vir sanctus cum apostolo corpus suū efficaciter castigare: tribus vicib⁹ trāsfretans hierusalē ciuitatē sanctā adijt: in q̄ locum passionis xp̄i ⁊ sepulture ⁊ resurrectionis simul ⁊ ascēsionis in deuotiōe maxima visitauit. Postmodū aūt apud castrum Louffen. cū sancto Vdalrico existēs: cū vidisset in ipsa turbine aquę pcellis hincinde spumātibus duas aues introeūtes mergi et exeūtes: intellexit vir sanctus in spū duas animas fore sub specie illarum: auiū que ibidē ob scelerum suoꝝ aliquādo cōmissoꝝ multitudinē suum purgatorium sustinerēt. Itaq; ambo viscеribus miseri cordie moti Vdalricus primā missam pro defunctis celebrare nō distulit. Conrad⁹ aūt ipsa die secundā missaz similr̄ p defunctis complere non pigritatus est. ⁊ sic in eorum deuotiōe ⁊ solēni altaris oblatione illarum auiū spēs amplius non viderūt. Gebhardo optimo adolescēti qui casu sup episcopi sedē cōsederat: p̄phetat Conradus dicens. Pre mature sedem meam Gebharde occupasti. michi succedet q̄ prior te in hac cathedra sedebit: videlicet Gamelonus. Sanctus etiā Conrad⁹ infra missarum solēnia post consecrationē corpis ⁊ sanguinis dñi nostri Jesu xp̄i in die sancto pasche araneam lapsaz in calicē cum sanguine domini fiducialiter sumpsit. Cūq; termiatis rite missarum solennijs ꝑut dignissimū est: ipa die ad prandiū cōsedisset: attenuat⁹ corpore p sanctaz quadragesimā nō comedit. Interrogat⁹a suis cur non comederet: ait. Expecto hospitez in p̄ximo venientē. Et inclinato capite sup mensaz exitus aranee p̄bet apto ore. Quāta de tali aduentu q̄n potius miraculo inter cūctos ibidez existētes fuerit leticia: nullus sane mētis ignorat. Obijt autem beatus Conradus epus post multarū exercitia virtutum. vj. kalendō. decembris anno dñi. dccccl xvj. Epatus vo. xlij. senex ⁊ plenus dierū.

Legenda. clxxxvj.

De sancto Hylarione.

ylarion sanctus mo

h nachus fuit: cui⁹ vitam virtutib⁹ plenam scripsit Hieronym⁹. Hui⁹ parētes idolis dediti: ipe vt dī rosa ꝑ spinis floruit Alexandriā missus ⁊ ibi grāmaticā discēs: ibidem etiā baptisatus est. totaq; illi volūtas i ecclesie cōgregatōibus fuit. Studiens nomē Antonij in egyptū prexit ad videndum eum. Quē vt vidit statim habitū mutauit: ⁊ quibus mensibus vix cum eo mansit. Cōtemplatus est em ordinē vite sue gravitate mox ꝙcreber in orationibus. ꝙhumilis in suscipiēdis fratrib⁹. ꝙ severus in corripiēdis. alacer in exhortandis. Talē etiam habuit cōtinentiaz: vt cibi ei⁹ asperitatem nulla vnq̄ eius infirmitas frangeret. His virtutibus hylarion instructus i edijt ad patriam cum quibusdā monachis. Parētib⁹ suis iaz defunctis: partē substātie fratrib⁹. partem etiaz paupibus dedit: sibi nihil omno reservans. Erat autē annoꝝ. xv. ⁊ solitudinez egressus est: sacco tm̄ cooptus. et sagum rusticuz qō beatus Anton⁹ ei dedit cum ab eo discessit: lecum tulit. Tm̄ q̄ndecim caricas post solis occasum comedēs hoc cibo cōtentus fuit: a. xv. vsq; ad. xx. etatis sue annū. Est⁹ ⁊ pluuias breui tugurio qō iunco ⁊ caricibus texerat: declinauit. Deinde breuē cellam pauit latitudine pedum q̄tuoꝝ. longitudine vo peduz q̄nq;: vt sepulcrū potius ꝙ domuz crederes. Capillos semel in anno: videlicz in die pasche totondit. sup nudam terrā in stratu iunceo vsq; ad mortem cubauit. Saccū quo semel fuit indut⁹ nū ꝙ lauans. nec mutans altero nisi cum primus scissus esset. Scripturas sanctas quasi memoriter tenēs: post oronē psalmos quasi deo presente cecinit. A. xxj. anno vsq; ad. xxvj. trib⁹ annis primis dimidie lentis sextariū madefactū aqua frigida comedit. alijs tribus sequētibus panē aridū cum sale ⁊ aqua sumpsit. A. xxvij. vsq; ad. xxx. herbis aggrestibus ⁊ virgultoruz radicibus crudis sustētatus est. A. xxx. vncias panis ⁊ coctum modicū holus absq; oleo comedit. Sentiēs autē caligare oculos et totum corpus in impetiginē verti: ⁊ punicea scabedine ꝓtrahi: ad supiorē cibum adiecit paruz olei. ⁊ hoc vsq; ad. lxiij. annū vite sue tali cucurrit gradu. nihil gustās pomoꝝ aut leguminū: aut cuiuscūq; alterius delectabilis rei. Hic duz se videret corpore fatigatum ⁊ exitū crederet imminere: a. lxiij. anno vsq; ad. lxx. pane abstimuit incredibili feruore mentis: vt eo tēpore quasi novus accederet ad seruituteꝝ dei quo ceteri solēt remissius viuere. Fiebat autē ei sobriciūcula de farina et cum minimo oleo cibo eius. ⁊ potu vix q̄nq; vncias appēdentib⁹. Sicq; cōpleuit ordinē vite sue. Nunq; ante solis occasum nec in diebus festis: nec in grauissima inaditudine vnq; soluit ieiunū. Igitur potētissimus i miraculis. sāctitate incōparabilis: octuagesimo etatis sue anno cum absens esset Esicius: qui eum semp familiari⁹ dilexerat quasi in testimoniū testamēti breuē cartam manu ꝑpria scripsit literatim: oēs diuitias ei derelinquēs quas habuit. videlicz tunicā de sacco. cucullaz. ⁊ palliolū. Jamq; modicus calor in pectore erat: ⁊ quasi iam vix viuebat: apertis oculis hec loquebat. Egredere quid times. egrede

re quid dubitas. lxxx. fere annis xpo seruisti t
morte times. Inter hec verba exalauit spiritū
statimq; corpus ei⁹ humatū t obrutū est. Sic
t ipe oēs qui ad egrotantē venerāt rogauit: ne
quidē punctū hore post morte eius corp⁹ eius
seruaret. Possmodū Elicius vir sanct⁹ cuz pe
riculo vite post decē fere mēses corpus ei⁹ fu
ratus est: t in palestina deferens mōachis cre
bris ꝓsequētibus laudibus monasterio condi
dit cū tunica cuculla t pallio toto corpe quasi
adhuc viueret integro. t multo fragrante odo
re quasi optimus delibutū esset vnguentis: in
testimoniū eius sanctissime vite ad laudē t in
supabilē ipsius dei gloriam. qui viuit t regnat
ꝛc. Festum autē ipsius recolit. xij. kalendō. no
uembris. quo videlicz die vndecim miliū virgi
num t beate vrsule festū celebrat.

Legenda clxxxvij.

De hystoria Karoli magni.

Vrpinus remensis

t archiepus soci⁹ Karoli. xuij. ānis cū
hyspaniam t galiciam a potestate pa
ganoz liberasset: que vidit scribit Leopardo de
cano Aquisgrani. Primo quō sanctus Jaco
bus apostolus apparuit karolo: rogans vt lo
cum sepulture sue purgaret: t viam ad locum
sui sepulcri ꝑpararet: vt multitudo pegrinoz
ibi peccata deleret. Promisit etiam se sibi fore
adiutorem in omnibus: t cum hoc vitam eter
nam in ꝑmio. Cōuersi em fuerant multi p ꝑdi
cationem discipuloz Jacobi: ꝛ recidiuū passi
sunt. t fides xpi ibi deleta erat vsq; ad tempus
karoli: qui hyspaniā et galiciam xpianā fecit p
xpm. Prima vrbs quaz obsedit fuit pampilo
nia: tribus mensibus nequit eaz cape. quia in
expugnabiles erāt muri. Dauit ergo. Domi
ne Jesu xpe p cui⁹ fide huc veni: da mihi banc
vrbem. sancte Jacobe si verum est q mihi ap
paruisti: da mihi cape eam. Tūc muri collapsi
funditus ceciderūt. Saracenos qui baptisari
voluerunt viuere ꝑmisit. alios omnes occidit.
Quo audito alie ciuitates miserūt ei tributuz
t se ei subiecerūt. Et facta est tota illa terra sub
tributo. Visitato sarcophago beati iacobi ve
nit petronū: t ibi infixit lanceā in mari dicens
gratias: t addidit. Hucusq; nunq; nisi nūc ve
nire potui. Tunc subiugauit sibi omnē gallici
am t hyspaniā a mari vsq; ad mare. Item ciui
tatē vnam obtinuit: in qua erāt. xc. turres.
Iez lucernā ciuitatē q̄ttuor mēsibus obsedit. quaz
cape non valēs: deū t sanctū iacobum innoca
uit. Tunc ceciderūt muri eius: t deserta est vs
q; nūc cū aliis tribus ciuitatibus quas ipe do
min⁹ anathematizauit: vt olim iericho. Om
nia ydola deleuit ꝑter vnū: quod vt dicūt sara
ceni Machomet: quē ipsi colunt cū viueret in
suo noie fabricauit. t demonū legionē arte ma
gica ibi alligauit: que tāta fortitudine illud ser
uant q a nullo vnq; frāgi potuit. Cum em ali
quis xpian⁹ ad illud appropinquat: statim pe
riclitat. ꝛ pagan⁹ cum oādi causa venerit: ille
sus abit. Aluis q̄ sup illud sederit statim moritt.
Est igit in maris margine lapis altus: quātuz
potest corpus volare sursum. infra latus t qua
dratus. supra strictus. sup quē est imago de au
ricalco optimo i effigie hois fusa. sup pedes su
os erecta. facie habēs versus meridiē. In ma
nu dextra habens clauē magnā q̄ cadet de ma
nu eius anno quo rex in gallia natus fuerit: q̄
totam hyspaniā xpianā faciet. Nox qui vide
rint clauē lapsam: gazis suis in terram positis
oēs fugiēt. Ex auro qō reges t pncipes dabāt
karolo: silr quoq; pagani: ipe karolus fecit tē
plū sancto Jacobo t ornamēta multa: t cano
nicos instituit. Similr aquisgrani de illo edifi
cauit: et multas alias ecclias. Reuerso karo
lo pagan⁹ rex African⁹ hyspaniā sibi subiuga
uit. xpianos multos occidit quos karolus rex
terre custodes posuerat. Quo audito karolus
rediit cum multis exercitib⁹: t venit baionam
vrbē vasconz: vbi Romaricus mozīēs cuidā cō
sanguineo eius suū equū: t cetera sacerdotib⁹
t paupibus distribuēda cōmisit. Qui super se
audiuit demones quasi rugitus leonū lupoz
t vitulo. raptus p dictas q̄ttuor duct⁹ ab exer
citu karoli est inuētus. Karolo in crastinū pu
gnaturo cū Argolando qui hyspaniā reacqui
erat: in sero parant se milites karoli vt mane
sint ad bellū ꝑmpti. t hastas suas ante tento
ria in pratis fixerūt in terra: quas mane inue
nerunt in corticibus t frondib⁹ decoratas t i ter
ra radicatas. absciderūt eas xpe terram t de ra
dicibus postea crevit magna silua. Nox haste
floruerūt qui ipo die occidēdi erāt: t sanctoruz
martyrū numero inserēdi. Sunt autē tūc occi
sa. xl. milia. t dux Milo t pater Rotholandi:
t equ⁹ karoli. Tūc stetit karolus cū duob⁹ tm
militibus: t spata q̄ dz gaudiosa multos paga
nos occidit. In sero vtriq; redeūt i castra. Cra
stino venerunt q̄ttuor nobiles cum q̄ttuor mi
libus pugnatoz. vñ pagani fugiūt: t karol⁹ in
gallia rediit. Postea rediēs iterū cum quattu
or militibus militū karolus: t hoz haste floru
erunt. Qui let⁹ primi pugnauerūt: t paganos
innumerabiles occiderūt. et post ipsi occisi sunt
t equ⁹ karoli. vbi stans multos occidit donec
fugerēt pagani. Iterū mandauit Argolādus
karolo bellum. vnde karolus venit cū. cxxxiij
militibus. Tunc Argolādus t Karolus multa
simul locuti sunt de causa belli t fide. iter q̄ di
cit Argolād⁹. Pugnem⁹ p fide. si vincar bapti

sabor. Dadūt ergo.xx.xpiani contra.xx.paganos ⁊ occidūt eos.postea.xl.⁊ cuenit vt prius. postea centū ⁊ factū est sīr. Iterū mille: ꝫ semper xpiani paganos occiderūt. Tūc datis treugis venit Argolādus ad Karolū baptisandus dicēs karolo. Lex tua sanctior est. Et pcepit oībus paganis vt baptisarent. Illi cōsenserunt. Tūc Argolādus vidit ordines in mēsa: ⁊ quesiuit qui cēnt. Rūdit karol⁹ hos esse epos. hos mōachos. hos canonicos. hos paupes q̄s dic ee nūcios dei. Cui ille. Male tractas nuncios dei tui: ꝓpter hoc nolo baptisari. Et abijt. Hic notādū q̄ graue peccatū sit male tractare pauperes. Propter hoc karolus tāta leticia baptisandor est priuat⁹. Crastino karolus pugnaturus habuit. cxxxiij. milia. Argolādus. c. milia Ibi occisus est Argolādus ⁊ sua. c. milia. Victores in sanguine stabant vsq̄ ad bases ciuitatis. que mox capta est paganis oībus occisis Tūc mille xpiani nocte spoliauerūt mortuos karolo ignorāte. Qui onustati auro ⁊ argento cum ad karolū redire vellēt a paganis q̄ fugerant sunt occisi. ⁊ hoc fecit eis auaricia. Princeps nauarror mādat karolo bellū. Qui orauit dominū vt ostēdat sibi in illo bello morituros. Crastino armato exercitu karolus vidit rubeam crucē in hūeris morituror retro sup loricas. quos oēs in oratorio suo retrusit ne occiderētur. Peracto bello ⁊ occisis fere. c. milibus paganor: karolus quos in oratorio truserat repperit mortuos: videlicz. cl. Tūc Karol⁹ expugnauit totaz patriā nauarror. Postea dī Karolo q̄ rex babylonis miserat ptra eū de syria. xx. mille curruū. ⁊ ipe de genere goliath: qui i vulnerari nō poterat nisi i vmbilico. vires xl. fortiū habuit. statura eius. xij. cubitor. facies eius longa vni⁹ cubiti. digiti tribus palmis Qui oēs ptra se missos portauit in ciuitatē ortogor. Primo Raynaldū. secūdo Cōstantinū regē romanor ⁊ alīū comitē. Tres illos oēs si mul leuās quasi puero dextra ⁊ leua tulit i carcerē: et. xx. pugnatores quos simil⁹ deportauit Rotholādus ꝙ fixit eū in vmbilico: vñ clamauit. Machometh adiuua me: quia morior. Ac currūt ergo pagani ⁊ portāt eum in ciuitatē. ⁊ sic xpiani cum eis mox intrauerūt: ⁊ ꝑfatū gigantē occidūt ⁊ ciuitatē capiūt. Rotholād⁹ gigāti pdicauit de trinitate: querēti Abrahā vidit tres ⁊c. Itē in cythara cum sonat tria sunt. ars. man⁹. ⁊ corde. In amigdalo tria sunt. corium. testa. nucle⁹. Silr in sole cursus. splendor. ⁊ calor. In rota plaustri mediū. brachia. circulus. In homie corpus. aia. vmbra. Sic vnū est tria. ita in deo tres psone vnū sunt. Itē q̄rit gigas quō potuit virgo parere: Rūdit rotholandus. De⁹ qui fabe gurgulioni ⁊ arbori facit gignere vermes. multosq̄ pisces ex aqua pducit Vultures. apes. serpētes sine masculino semine facit plē gignere: potuit idē deus ⁊ virginez facere parere. De ascēsione querēti: rūdit. Rota molēdini quātuz ad ima descēderit de supius: tantū ascēdit ecōuerso. Auis de mōte descēdens redit in alīū. Sol in orīēte surgit ⁊ tendit in occidentē: ⁊ iterū redit in orientē. ita ⁊ xpus vnde descēdit iterum ascēdit. Cui gygas. Modo pugnemus ꝓ fide. Tunc accidit qō in primo capitulo dictū est: quomō exercitus Karoli facies equoruz lintheis opuit ne viderēt laruas hostiū. ⁊ obstruxerunt aures equor ne audirent tympana p que prius fugati fuerāt: quādo pagani fecerant singulos viros ante singulos equos incedere laruatos: ⁊ tympana pcutientes. Vnde modo victoriā habuerūt. Tunc Karolus irrūpēs vexillū in curru abscidit. als enim nunq̄ fugissent. Et tūc occidit. viij. milia paganor: vrbez cepit. ⁊ postea in hyspania nemo Karolū ausus est impugnare. Postea venit ad sanctū Jacobū: ⁊ oīa destructa ibi reedificauit. Statuitq̄ ad honorē sancti Jacobi omnes reges ⁊ pncipes pīentes ⁊ futuros episcopo sancti Jacobi obedire. Tunc ego Turpinus remeñ. archiepus sancti Jacobi ecclesiam ⁊ altare cum. lx. epis Karoli rogatu kaleñ. Junij honorifice dedicaui. Et Karolus tūc dedit ecclesie sancti Jacobi in dotem totā gallicīā et hyspaniā: vt quilibet possessor domus annuatim q̄tuor denarios psolueret: ⁊ ab omni fuitute regis ⁊ principū liber esset. ⁊ vt ibi sint cōcilia ⁊ virge epales. ⁊ corone regales p manus episcopi loci pbeant. Et vt beatus Jacobus ⁊ Johānes cum matre peticrāt: vt vnus sedeat ad dextram: alter ad sinistraz xpi: Johānes in orīente patron⁹ est apud ephesuz. Jacobus in occidente. romā apostolicā sedem Petrus habet. Merito. quia ipi erāt xpo pre ceteris familiares. Principalis tñ est petrus. quia christus eū voluit esse principē apostolor. Tante fortitudinis fuit Karolus q̄ q̄tuor ferraturas eq̄ sil manibus facile extendebat: ⁊ militez armatū stantē sup palmā suā a tra vsq̄ ad caput suum facile leuabat. Tante largitatis q̄ in q̄tuor festis curiam pcipue habuit in hyspania. videlicet in natiuitate xpi. in pascha. penthecostes. ⁊ Jacobi. Per singulas noctes euz custodiebāt. cxx. fortes. pma noctis vigilia. xl. ei astiterūt. x. ad caput. x. ad pedes. x. ad dextrā. x. ad sinistram. Dextra spatā nudam: sinistra candelam ardentē habētes. hoc modo secundā vigiliam. xl. Simil⁹ et. xl. tertiam vigiliam fecerūt Qui plura de virtutib⁹ eius scire voluerit: cernat quō rome impator fuit. ecclesias multas ⁊ abbatias instituit. sepulcrū dñi visitauit. mul-

torꝝ sanctorꝝ corpora in argẽto et auro locauit. quõ lignũ crucis secum tulit: vnde multas ecclesias dotauit. Cum rediret Karolus de hyspania adhuc erãt duo reges pagani apud cesaream augustã Marsirus ⁊ Beligãdus frat eiꝰ a rege babylonie de pside in hyspaniã missi: q̃ karolo ficte subiacebãt. quibus karolus mãdauit vt baptisarẽtur: vl tributũ sibi mittãt. Qui miserũt ei triginta equos oneratos auro. argẽto. gazisq; hyspanicis. et. cccc. equos vino dulcissimo oneratos pugnatoribus ad potãdum. ⁊ mille saracenas femias formosas. Nũcio vo karoli Gamaleoni viginti equos oneratos auro ⁊ argento et pallijs dederũt: vt pugnatores eoꝝ in manus eoꝝ traderet. qõ ⁊ fecit. Nuncius karolo munera tulit: ꝫ vinũ ⁊ mulieres acceperũt pugnatores. Dixitq; rex Marsirus q̃ veniret baptisandus. Cui occurrit karolus cũ q̃nquaginta q̃nq; milibus. Venerũt ⁊ pagani: ⁊ horꝝ viginti milia occiderũt xp̃iani. simil̃r et xp̃ianorꝝ triginta milia a paganis sunt occisa. ꝓpter hebetudinẽ animi ⁊ fornicationẽ eorũ. Ibi occisi sunt omnes pugnatores p̃ter Rotolandũ ⁊ alios q̃nq;. Tunc Rotolãdus cum cẽtum viris euasit: ⁊ occidit Marsirum. Ipe solus q̃ttuor lanceis fixus euasit. Tunc marmoreum lapidẽ trino ictu in duas ptes diuisit a summo vsq; deorsũ gladio suo: quẽ voluit frãgere quãdo vidit se moriturum: ne pagani eũdem gladiũ acciperent. Comu suũ sufflando fregit: ⁊ ceruicem colli sui lesit socios vocãdo. Cum sufflationẽ karolus audiuit venire voluit: ꝫ p̃fatus traditor eum auertit: dicens eũ in venatione esse. Adhuc karolus necem ⁊ traditionem suoꝝ ignorauit: ad obitũ Rotolãdi venit Theodoricus: qui vidit cõpunctionẽ ⁊ orationem eius: tribus vicibus carnem suam tetigit dicens. Et in carne mea videbo saluatorem meum. Simil̃r tetigit ⁊ oculos dicens. Quez visurus sum egoipse ⁊c. Et ait. Memẽto mei dñe: q̃ꝝ p honore tuo exul morior. memor esto sociorꝝ meoꝝ sil̃r occisorũ p te. Tũc signans se cruce ait. Nunc videbo qõ oculus nõ vidit ⁊c. Et sic expirauit sanctissimꝰ martyr xp̃i Rotolandus. Ego Turpinus nesciens Rotolandũ defunctũ ipo die obitꝰ eius missam defunctorum p̃sente karolo celebraui. xvj. kalenõ. Julij. Et raptus in extasi audiui choros in celestibus cantantes: ignorans quid hoc esset. Post hoc demones audiui q̃si pdam ducentes. quibus dixi. Quid fertis: Responderũt. Marsiꝝ ad inferna: sicut michael Rotolandus ad celestia. Missa celebrata dixi hoc karolo. Cuz hoc dicerẽ venit Baldewinꝰ super equũ Rotolandi: dicens Rotolandus se reliquisse in agonia. Tuo exercitus venit ad funus: sed karolus primus inuenit eum exanimatũ. brachia sup pectus posuerat in formaz crucis. Tunc karolus irruit sup eum. Quis planctũ illius explicet: Balsamo mirrha ⁊ aloe cõditus est. et cum eo ibi pnoctauit exercitus. Triginta octo annorũ rum obijt. Crastino armati vadunt ad locũ certaminis. vbi cum aliquis amicum suũ seminum repperit: aliquis mortuum. Oliuerũ defunctum inuenitũ q̃ttuor palis in terram fixis extensum. restibus retortis ligatum a collo vsq; ad vngues pedum: ⁊ manũ excoriatum. sagittis. lanceis. spatis pforatuz. Totum nemus clamoribus implet: quilibet suũ amicum eiulando. Tunc karolus iurauit p omnipotentez q̃ currere non cessaret donec hostes inueniret. Et inuenit eos cenãtes q̃ttuor milia: que occidit. Stetit sol imobilis: ⁊ plongata est dies illa spacio trium dierũ. Et inuẽto traditore Gamaleone: p̃cepit eum karolus q̃ttuor equis fortissimis totius exercitꝰ alligari: ⁊ super eos assessores agitãtes cõtra q̃ttuor plagas orbis. Et sic digna morte interijt: discerptus exemplo inde, pditoris. Duodecim milia vnciarũ argenti ⁊ viginti milia talẽtoꝝ auri: vestes ⁊ cibaria data sunt p animabꝰ defunctoꝝ. Rotolandus in ecclesia romana sepelit. gladius eius ad caput suspendit. Omnem terram circa opidum blauien. sex dierum spacio vbi rotolãdus sepultꝰ est canonicis regularibus quos ipe karolus restaurauerat iussit dari: vt annuatim in ãniuersario sancti rotolãdi. xxx. pauperes omnibꝰ necessarijs vestibus induerẽt. cibis reficerent. triginta psalteria ⁊ tot missas p omnibꝰ defunctorum animabus occisoꝝ dicerẽt. de reliquo ipi viuerent. Post hoc Karolus sanctũ Dionysiũ honorauit: oẽz francia ecclesie eius in pdio dedit. ⁊ p̃cepit vt oẽs franci p̃sentes ⁊ futuri etiã reges pastori ecclesie obedirent: ⁊ quelibet domus annuatim q̃ttuor denarios daret ipsi ecclesie. Et stans apud corpꝰ beati Dionysij orauit pro animabꝰ occisoꝝ in hyspania: ⁊ p̃ his q̃ libenter p̃fatos denarios soluerẽt. Nocte prima regi dormiẽti Dionysius apparuit: eumq; excitauit dicens. Qui tuo exemplo in hyspania occisi sunt vl occidẽt: oĩm delictoꝝ veniã impetrauit. sil̃r de q̃ttuor denarijs ꝯuiuis sui vnineris medicinã impetrauit. Hoc Karolus dixit omnibus. Tũc Karolus ꝛquisgrani mira matri dei operatꝰ est: vnde, puocati sunt etiam ad bona faciẽda multi alij. Tũc mihi Turpino moꝛs Karoli reuelata est hoc modo. Cũ apud viennam die quadã in extasi raptus oratioꝛi vacarem: psalmũ Deus in adiutoꝛiuz dicerem: demonũ agmina p̃cedebant versus lothoꝛingiam. Cuz omnes trãsissent vidi vnum quasi ethiopem gressu tardo sequẽtem: cui di-

xi. Quo itis: Ait. Aquisgrani tollere aiam karoli. Cui dixi. Adiuro te per christū vt redeas ad me dicēs quid actum sit. Tunc parū morati redeūt vt prius ordinati. Dixi ergo ei cui prius dixeram. Quid egistis: Respōdit. Galician⁹ sine capite tot lapides z ligna ecclesiarū tulit in statera q̄ pl⁹ appenderūt eius bona q̄ mala: z ideo aiam eius a nobis abstulit. Quo dicto euanuit. Et ego cognoui illa hora karolū esse defunctū. Ipse etiam quādo abiuicē recessim⁹ me rogante p̄misit mihi: si fieri posset nūcium mortis sue mihi mitteret. similiter ego si bi de morte mea p̄misi. Dū egrotans ad mortem p̄cepit cuidam militi alūno suo vt mortez eius mihi nūciaret. qō z fecit. Quinto kalendō. Februarij obijt anno dñi. dccc xiij.

Legenda. clxxxviij.

De p̄ceptōe sctē Marie virginis

Aselmus cantuariē

a sis archiepus z pastor anglor̄ coepiscopis suis cunctisq̄ ortodoxis salutem z perpetuā in dño bñdictionē. Conceptio venerāda dei genitricis z ꝑpetue ỽginis Marie dilectissimi frēs quēadmoduz p̄ multor̄ signor̄ expimēta in anglia z francia ceterisq̄ climatibus celebrāda sit olim declarata: me narrante audiat dilectio vestra. Tempore nāq̄ illo quo diuine placuit pietati: anglor̄ gentē de malis suis corrigere: sueq̄ fultutis officijs artius astringere: glorioſissimo normānor̄ duci Guilhelmo eandem patriā debellando subegit. Et regi eor̄ Eraldo nomie impio z tyrāno clericq̄ persecutori et honoris ecclesiastici subuersori: reddidit in bello p̄ meritis talionez. Quo cesō Guilhelm⁹ factus de virtute z idustria sua anglorū rex totius ecclesiastice dignitatis honores in melius reformauit. Cui⁹ pie intentōis opibus inuidēs ille bonor̄ omniuz inimicus diabolus: tum familiariuz fraudib⁹: tum extraneor̄ incursibus multotiēs conatus est eius obsistere successib⁹. Sed domio p̄tegē te ad nihilū deductus est malignus. Audientes autez daci angliā esse subiectam normānis grauiter indignati: se suo quasi hereditario iure priuari arma p̄parant: classem aptant vt eos adeūtes a data sibi diuinitus patria expellant. Hoc cōperto Guilhelm⁹ rex p̄udentissimus Helsinū quēdam religiosum abbatē rameſiē sis cenobij ad daciam dirigit vt inq̄rat veritatē huius rei. Ait ille vir admodū sagacis ingenij strēnue negociuz regis exequit. Quo fideliter pacto ad angliam reuerti cupiens: mare ingreditur: z iam maximā partē maris p̄spero cursu transierat: cum subito densis surgētibus vndiq̄ ventis horrida tempestas celum cōmouit z vndas. Fatigatis igitur nautis nec vltra valentibus obniti: fractis remis. funibus ruptis. cadentibus velis spes salutis amittit. et nihil nisi submersionis iudicium miserabiliter expectatur. Cūq̄ de salute corpor̄ desperati animarum curaz solūmodo creatori suo magnis clamoribus cōmendarent: et beatissimā dei genitricem Mariā: miseror̄ scilicz refugium z desperator̄ spem deuote inuocarēt: subito quendam venerāde habitudinis virū pontificali infula decoratuz: quasi inter vndas nauī p̄mū viderunt. Qui aduocans ad se Helsinū abbatem: his verbis cepit cōpellari eum. Vis inq̄t periculū euadere: vis ad patriā sanus ire: Cūq̄ ille cum fletu in toto corde desiderare id solum expetere respōderet: tūc ille. Scias inquit me ad te a domia nostra dei genitrice Maria ad quam dulciter reclamasti directum. z si dictis meis obtēperare volueris: sanus cum comitibus iminēs euades periculū maris. Spōdet ille illico se in oibus obtemperaturū si hoc euaderet periculū. Promitte inq̄t mihi z deo q̄ diem cōceptionis z creationis matris christi celebrabis: et celebrādum p̄dicabis. At ille vt vir p̄udentissimus. Et quis inquit mihi dies hoc festo erit celebrandus: Sexto ait Id⁹ decembris hoc festum tenebis. Et quo inquit abbas officio vtemur in ecclīastico obsequio: Omne inquit officiuz q̄ dicitur in natiuitate eius dicetur in cōceptione: excepto q̄ nomē natiuitatis mutabit in nomen cōceptionis. His dictis ille disparuit: z citius dictu sedata tempestate: abbas cū suis incolumis cōcito flatu applicuit anglicis littoribus. z que viderat z audierat: quibus potuit notificauit. Statuit autē idem festum in rameſiēsi cenobio solēniter celebrari: z ipe quoad vixit deuotis obsequijs solenniter celebrauit. Et nos ergo fratres charissimi si portum salutis volumus apprehēdere: dei genitricis creationē z conceptionē dignis officijs celebremus: vt ab eius filio digna mercede remuneremur. qui cū patre et spiritusancto viuit z regnat in secula seculorum. Amen.

Hucusq̄ hec solēnitas alio modo alibi declaratur. Temporibus nāq̄ Karoli regis francor̄ clericum quidaz ordine leuita vngarie regis germanus: beatā dei genitricem Mariam toto corde diligere: eiusq̄ horas cantare solit⁹ parentū suor̄ consilio nubere volens cuz quadaz adolescētula valde accepta: a p̄sbytero nuptiali bñdictiōe die quadam missa etiam iaz celebrata: recordatus quia eiusdez beate Marie virginis horas die illa iuxta morem suū nō cānerat: omnes ab ecclesia exire coegit: sponsā domū mittens: z ipsa iuxta altare solus remānsit. Cūq̄ solus dominice matris horas decan-

tando banc antiphonã: scilicz Pulcra es ⁊ decora: cantaret. subito apparuit ei dña nostra et perpetua dei genitrix virgo Maria cum duobus angelis dexterã eius ⁊ leuam tenẽtib⁹: dicens ei. Si ego sum pulcra et decora: quid est q̃ me dimittis ⁊ aliam sponsam accipis: Nũquid nõ ego sum pulcrior illa: nũquid nõ ego sum optime formosa: nũquid nõ ego sum valde decora: Vbi vidisti tam pulcram: Cui ille. Domina mea inquit: claritudo tua omnẽ pulcritudinem mũdi excellit. tu es sup thronos et choros angelor̃ eleuata. tu es super celos celorum exaltata: quid ergo vis vt faciam: At illa Si sponsam inquit carnalem cui adherere vis amore mei dimiseris: me sponsam in celesti regno habebis, et si conceptionis mee festa annuatim sexto Idus decẽbris solẽniter celebraueris ⁊ colenda p̃dicaueris: mecũ in regno vni geniti mei laureatus eris. His iterũ dictis domina nr̃a ab oculis se videntis disparuit. Clericus vo domũ redire nolens: absq; parentũ suor̃ cõsilio illico abbatiam quãdam ingressus monachi habitu decorat. vbi post exiguũ tempus meritis beate Marie semp virginis: que diligẽtes se semp remunerat decorat ⁊ beatificat: aquilegie epũs patriarcha fact⁹: festũ eiusdem cõceptionis die p̃fato q̃dãu vixit: annuatim cum proprijs etiam: octauis diligenter celebrauit: ⁊ celebrãdum p̃dicauit. Iterũ hec festiuitas aliter alibi declarat. In pago gallico canonicus quidam ordine sacerdos sollicitus cantare beate Marie virginis horas nocturnales: a villa quadã vbi cum vxore cuiusdã adulteratus fuerat: rediẽs ad opidum vbi morabatur tendere curans fluuiũ secane trãsmeare cupiens: solus nauim ingressus dominice matris matutinas nauigando canere cepit. Cũq; inuitatorijũ Ane Maria gratia plena domin⁹ recũ: diceret. ⁊ iam in medio fluminis esset: ecce demonũ turba vnacũ eius nauicula eũ precipitauerũt: ⁊ eius animã sicut p̃meruerat rapuerunt ad tormenta. Die autem tertio ad locum quo demones eam tormẽtis afficiebant: venit beata virgo Maria cum sanctorũ turba dicens eis. Vt quid mei familiaris animã iniuste affligitis: Nos inquiũt caz debemus habere: quoniã capta est in nostro opere. Si illius inquit virgo esse debet cui⁹ opera faciebat. ergo nostra esse debet: quoniã matutinas nostras dum vos eũ peremistis decãtabat. vnde magis rei facti estis: quia erga me inique egistis. His itaq; dictis demõibus huc ⁊ illuc fugientibus sanctissima virgo animã reduxit ad corpus: ⁊ p brachiũ hominez ab vtroq; funere resuscitatum arripiens: aquam a dextris ⁊ a sinistris quasi murum stare iubens: de profundo fluuij ad portum incolumẽ adduxit. At ipe gauisus pedibus eius p̃stratus ait ei. Charissima domia mea ⁊ virgo gratissima: quid tibi retribuaz p tantis bñficijs que mihi fecisti. Precor inquit dei genitrix: ne ampli⁹ in adulterij peccata cadens: cõceptionis mee festa sexto Idus decembris solẽniter celebres: ⁊ celebranda denũcies. Mox vt ipsa locuta est: celos eo vidente ascendit. At ipe heremiticam vitam ducens quid sibi acciderat cunctis audire cupiẽtibus enarrauit. Et q̃diu vixit eadez festa celebrauit: ⁊ celebrãda p̃dicauit. Et nos ergo fratres charissimi hoc idem nostra auctoritate episcopali corroboramus ⁊ p̃cipimus: vt nullus vestrum ita sit rebus tẽporalib⁹ aut proprijs delictis occupatus: q̃n beate Marie virginis venerandã conceptionez annuatim celebret: ⁊ eius horas per vnũquẽq; diem excepto die domico vel diem nouem lectionũ decantet. Vnde etiã notandum est q̃ si aliquis propter peccator̃ suorum desperationẽ dei officium facere noluerit dupliciter coram deo reus erit. Vno modo q̃ peccatum fecit. altero quia p peccato suo deo seruire noluit. Hinc ad Petrum domin⁹ ait. Si te peccatorẽ cõsideras: oportet vt a te deus tuũ non repellas. Deum a se repellit qui ꝓpter pctã bonũ opus facere rẽnuit. Si nos peccatores eẽ recognoscim⁹: oportet vt dei genitricez apud filiũ suũ exorat̃icẽ ⁊ auxiliatricẽ habeamus. Si em̃ aduersuz nos summ⁹ iudex p nostris facinoribus iratus fuerit: ipsa nobis potest facere filiuz placatũ que eum genuit. Nullus erit tantus peccator in hoc seculo: si ipa filium suũ exorauerit p eo: q̃n recipiat veniã in futuro. Quicq̃d enim a pio filio suo petierit: totum veraciter obtinebit. Quid de Theophilo dicam⁹: Theophil⁹ vicedomin⁹ cuiusdã epi cilicior̃ extitit. Hic post̃q; accusat⁹ apud dñm fuit: ⁊ a ꝓprio officio expulsus: pauptate p̃rit⁹ cuiusdã iudei p̃silio: q̃ cũ diabolo p artẽ magicam vsu loq̃bat: xp̃ianitatẽ suã abnegãs eidez diabolo seipm in seruũ cõmẽdauit. Vnde valde post exiguũ tẽpus penitens: in quadam beate Marie virginis basilica per q̃draginta dies dies ante eius imaginem plorans vigilauit. Cui pre nimio labore ⁊ lassitudine precũ dormienti apparuit beata virgo Maria: ⁊ corripiens eũ reddidit ei cyrographũ q̃ diabolo p̃fati iudei dederat: q̃ ipsa dei genitrix ab ipso vi abstulerat. Tũc Theophilus euigilans sup pectus suũ cyrographũ positũ inuenit: et mox crastina die hec epo cũctisq; ciuib⁹ enarrauit: ⁊ statim idẽ epus data sibi pnia salutari. ⁊ absolutõe facta defunct⁹ illũ añ altare ad cõicandũ. Cuz añ corp⁹ xp̃i de manu epi accipet: descẽdit super illũ spũsctũs i specie solis: ⁊ refulsit facies

eius vt sol. Denicq in pfata basilica tribus diebus: totidēcq noctibus agens dec⁹ et beate Marie virgini grates: insistēs pcibus et cōsilijs vt dies pceptionis beate virginis Marie vt pdictum est solenniter celebret: spm deo reddidit. Ecce q⁹ btā dei genitrix Theophilū desperatū ad veniam reduxit: et pfatum psbyterū triduanum mortuū etiam a demonibus eripuit et ad vitam reuocauit. Quāto ergo magis frēs charissimi beatos faciet illos qui eum assidue inuocabūt: si eos qui solo momēto eā interpellauerunt miserens iuuit? Sanctionēses nāq et romani eius matutinas cum .ix. lectōib⁹ die sabbatoq bono more decantātes: grāz eius acquirunt. Nulli ergo sit pigrū: nulli onerosum celebrare eius festa. Sciendu⁹ q⁹ sicut in sctā ecclesia colitur natiuitas eius: sic debet excoli cōceptio eius. Sicut em ad saluandū genus humanum olim fuit necessaria natiuitas: sic fuit cōceptio ipsius. Nisi em pcipet: minime nasceretur. Jussu dei pcipitur et nascit. Que nisi nasceretur: mūdi redemptor ex ea non nasceret. Immo si diuina generatio pspiciat: spālis cōceptiōis eius forma maior esse approbatur q⁹ natiuitatis. Sic cōceptio beate virginis maior esse cōcluditur q⁹ natiuitas. Maius em est sanctissimū corpus virginis cū beatissima sui anima quā de nihilo creauit deus cōcipi et cōiungi q⁹ p natiuitatē in esse cōtinuari. sicut res maior est adam a deo creari q⁹ filios ade de matre naturaliter nasci. Cui⁹ ergo natiuitas sācta est: eius cōceptio non imerito sctā erit. Quisquis igitur pful abbas et platus es: recole diligēter eius solēnia et cunctos iube eā colere. q⁹ si eaz toto corde amaueris: nunq a gradu tuo depositus fueris. In memetipo pbaui qō ato. Erubescāt oīno insensati. qui tantū diez: tantaq sacramēta ac mysteria tenebris ignorātie excecati respuūt celebrare: eo q⁹ viri et mulieris copulatio in cōceptōe virginis extitit. Si eius pceptione idcirco q⁹ carnalis extitit stultis nō placeat hodie celebrare: tamē diem illā et noctem q⁹is sit multis incognita: et tēpus et horā spūalis cōceptōis eius. s. hodie celebrare delectet. qua ipe animarū creator animā sue matris dignam sanctissimo corpi virginali eius angelis ministrātibus copulauit. Quā etiaz diem nostre repatōis et salutis dispositor nostre saluationis inē ceteros dies fecit: pelegit et sanctificauit. Nam q⁹ sunt due pceptōes hōis: omnibus notum est peritis. Una spūalis: alia carnalis. Una quidē qua carnalis copulatio viri et mulieris agit. Alia qua spūalis anima noua et pura deo opante corpori diuinit⁹ datur et adunat. Si non placet illis celebrare solēnia pceptōis carnalis dñice mris: placeat eis colere aie eius spūale creationē et corpis aieq copulationem. Quanta est dies illa q⁹ nre repatricis aīa digna creat et cōsecrat: et sanctissimo corpi vnit. Non est ver⁹ amator virginis q⁹ despicit colere diem ei⁹ pceptōis. Erubescāt rex insani q⁹ hāc diē colere nolūt idcirco q⁹ alior sctōz pceptiones minime colere psueuit eccl'ia. Maxima q⁹pe rusticitas ē eā alijs sctis i h⁹ ppare i q⁹ de⁹ carnē assumpsit: quā etiaz sup oēs sctos et archangelis in celis sublimauit. Quis em ceteris sāctis dies pceptiōis eoz nō sit pcessuz vt celebrent: illi tñ a spūsctō pcessuz est q⁹ maior et excellētior cūctis est. Pulcre et digne hāc dñationē sup ceteros sctos illa debet hīe p quā oēs sācti sanctificant et beatificant. Dicit em xp⁹ sctūsctōz: et hec dī scrāsctōz. Et sicut sine mora summ⁹ rex dispositor sup oēs sctos et sctas illā dignitatez ei tribuit: vt verbū caro factū virgo pciperet: et virgo pareret: et post partū vgo pmaneret. sic ipe pze oib⁹ absq mora hāc dignitatē illi iuste cōtulit vt pceptiōis et natiuitatis ei⁹ solēnia sacrosctā i sctā celebrent eccl'ia. Quid lōgi⁹? Cōceptionē dñice mris colere est xpi generationē cōmemorare. Nā virginis Marie pceptio xpi generatōis est linea. Quapropter euāgeliū Liber generatōis hac die sicut i natiuitate dñi añ matutinas laudes bono more decātam⁹: et ad missaz legim⁹. Merito igit colitur et filij genetio et mris pceptio. q⁹ pceptio et natiuitas matris generatio ē filij. Celebrem⁹ ergo dignis officijs alacriter vtrāq pceptionē spūalem. s. hūanam: vt ipi⁹ meritis et pcib⁹ a secularib⁹ curis et a cūctis vitijs mereamur eripi: et ad gaudia paradisi pduci. pstante dño nro Jesu xp̄o filio ei⁹ qui cū pre et spūsctō et mre sua Maria virgine viuit et regnat de⁹ p infinita secl'a secl'oz. Amē.

Ex sermone Anselmi.

Principiū quo sal⁹ mūdi pcessit mihi pside rare volēti occurrit hodierna solēnitas q⁹ de cōceptōe btissime mris dei Marie multis i locis recolit. Nec magni pōderis est oē qō dignitati aut honori ei⁹ hūane laudi deferet: si meritis illi⁹ et insignibus cōparat. Tantoq nāq bonorum cōsummatio q⁹ ipam dñi matrē toti creature puenerūt: videt admonere oēm mētē humanā pietatis affectu exordiū suū pside rare q⁹ sblime: q⁹ diuinū: q⁹ ineffabile fuerit. Nec mirū fūdamentū siqdē et q⁹si qddā sacrariū ciuitatis et habitaculi summi boni in ea ponebat. et māsio lucis eterne et incorpalis quaz corporaliter inhabitaret: ille incorporeus et incircūscriptus et creans simul et vinificans omnia spiritus parabatur. Beata igitur virgo Maria vera mater dei futura sic eū q⁹ supra oia est incōprehēsibilis vere erat hoiez et ineffabili modo de sui substātia virgo paritura: ac p hoc in deitatē illius

trãsitura. ita nõ absorde credi pt pmordia ꝓceptiõis ei⁹ tãte dignitatis sublimitate pfignata: vt hũanaꝝ ꝓceptio mentiũ ea plene penetrare non valeret. Et ideo eiusdẽ ꝓceptõis dies festiuis laudibus a cũctis fidelib⁹ merito celebrat. De ipa quippe mlt̃is seculis añ ortũ ei⁹ Isaĩ spũsctõ afflatũ dixisse ꝓstat. Egrediet virga de radice iesse: ꝛ flos de radice ei⁹ ascendet: ꝛ requiescet sup eũ spũs dñi. Hec itaqꝫ vga q̃ talẽ ex se ꝓtulit florẽ nullo dissentiẽte vgo Maria fuit Et flos q̃ de radice ei⁹ ascẽdit bñdict⁹ fili⁹ eius. sup quo ꝛ i quẽ ois plenitudo diuinitatis eẽntialiter requieuit. Hec igit̃ virgo tanti filij dignissima parẽs cũ in aluo sue parẽtis naturali lege ꝓiperet: quis nõ cõcedat dei sapiam a fine vsqꝫ ad finẽ ptingentẽ. cũcta implentẽ. cũcta regentẽ: nouo quodã ꝛ ineffabili gaudio celuꝫ ꝛ terrã ꝛ oia q̃ in eis sunt, pfudissima ac ineffabili iubilatõe, p sua reintegratõe quam p illã sibi euenturã diuina ꝛ occulta inspiratiõe puidebãt plustrasse. Sꝫ cũ ipsa ꝓceptio fũdamẽtũ fuerit habitaculi sũmi bõi si pcti alicui⁹ ex pme puari catiõis origine maculã traxit. Quid dicem⁹? Vtiqꝫ diuina voce dr̃ ad Hieremiã. Priusqꝫ te formarem in vtero noui te: ꝛ anteqꝫ exires de ventre sãctificaui te: ꝛ ꝓphetã in gentib⁹ dedi te De Iobe quoqꝫ angel⁹ q̃ eũ nasciturũ pnũciabat asseruit q̃ spũsctõ replebitur adhuc in vtero matris sue. Si igit̃ Hieremias q̃ in gẽtib⁹ erat ꝓpheta futur⁹ in vulua ẽ sanctificat⁹. ꝛ Iohãnes dñm in spũ ꝛ virtute Helye ꝓcessur⁹ spiritusctõ est ex vtero mr̃is repletus: qs̃ dissentire audeat toti⁹ secli ꝓpiatoriũ ꝛ vnici filij dei oipotẽtis verũ ꝛ dulcissimũ reclinatoriũ mox in sue cõceptõis exordio spũssãcti gr̃a illustratõe destitutũ? Testãte vo sacra scriptura vbi spũs dñi: ibi libertas a seruitute. Igit̃ ois peccati liberrima fuit q̃ oim peccatoꝝ ꝓpiatori aula i qua ꝛ ex qua psonal̃ homo fieret spũssancti p̃sentia ꝛ opatõe ꝓstruebat.

Ex decreto ꝓcilij Basilien̄.

Sacrosancta generalis synodus Basilien̄. in spũsctõ legitime cõgregata vniuersalẽ ecclesiam rep̃sentãs ad perpetuã rei memoriã. Elucidãtibus gratie diuine mysteria mercedẽ gloriosam repromisit eterna dei p̃is sapiẽtia dũs ait. Qui elucidãt me vitã eternã habebãt. Nõ etiã de gloriosa virgine q̃ ipam p̃is sapiẽtiam dei filiũ eternũ in vtero ptulit ac mundo peperit sacrosancta legit ecclesia. Nã quicqd de dignitate ꝛ sublimitate virginis matris educitur in lucẽ: hoc nõ dubiũ est ad laudẽ ꝛ honorẽ filij sui ptinere. Et qui honorificãt: gratiaꝫ ꝛ sanctitatem matris honorificant. ꝛ elucidãt gloriosum nomẽ filij eius q̃ ipam sanctificauit ꝛ repleuit gr̃a. Nõ si in ceteris reb⁹ elucidatio veritatis que a domino deo est p̃clara merita parturit: in ea re spẽcialiter fructus vberrimos inferre spectãda est que sanctificationẽ ꝛ dedicationẽ templi illius cõcernit: in quo ante secula anteqꝫ terra fieret: ꝛ ab eterno sibi mãsionẽ ordinauit prima ꝛ eterna veritas. Idqꝫ maxime cõgruit vt parũ habeatur in quẽstiõibus cõcernẽtibus sanctitatẽ illius per quam pax diffusa est in terris. Hactenus vo difficilis quẽstio in diuersis mũdi partib⁹ ꝛ cozã hac sctã synodo super cõceptione ipsius gloriose virginis Marie mr̃is dei: ꝛ exordio sanctificationis eius facta est. quibusdã dicentibus ipsã virginẽ et ei⁹ animã per aliqd̃ tempus aut instãs temp⁹ sb̃iacuisse actualiter originali pctõ. Alijs autem ecõuerso dicẽtibus a principio creationis sue deum ipsaꝫ diligendo grãm eidem cõtulisse: p quã a macula originali illã beatissimã personã liberãs ꝛ pseruãs sublimiori sanctificatõis genere redemit: cũ fũdaret eã ipse altissim⁹ ꝛ ipsã fabricaret filius dei patris vt esset mater eius. in terris. Nos igit̃ vero diligenter inspectis autoritatibus et rõnibus: que tã a pluribus ãnis in publicis relatõibus ex parte vtriusqꝫ doctrine coram hac sctã synodo allegate sunt. alijsqꝫ plurimis super hac re visis ꝛ matura cõsideratione pensatis: illã doctrinã differẽtem gloriosam virginem dei genitricem p̃uenient ꝛ cooperãte diuini muneris gratia singulari nunqꝫ actualiter subiacuisse originali pctõ: ꝫ imunem semp fuisse ab oĩ originali ꝛ actuali ruga. sãctaqꝫ ꝛ imaculatã tanqꝫ pia ꝛ cõsonã cultui ecclesiastico: fidei catholice: recte rõi: ꝛ sacre scripture ab omnibus catholicis approbãdam fore tenendã ꝛ amplectendã diffinimus ꝛ declaramus nulli decetero licitu⁹ esse in cõtrarium p̃dicare seu dicere. Renouãtes ꝓterea institutionem de celebrãda eius ꝓceptione: que tã per romanã qꝫ alias ecclesias. vj. Idus decembris antiqua ꝛ laudabili cõsuetudine celebrata est: statuimus ꝛ ordinamus ꝑdez celebritatẽ prefata die in oĩbus ecclesijs monasterijs ꝛ cõuentibus christiane religionis sub nomie conceptionis festiuis laudibus celebrãdã esse. Cũctisqꝫ fidelibus vere penitẽtibus ac cõfessis eadem die missarum solẽnijs centum. primis autem ꝛ secũdis vespis ꝛ matutinis totidez. Sermoni vo verbi de ea festiuitate interessentib⁹ centum ãnq̃ginta dies cõcessione perpetuis temporibus duratura de iniũctis sibi penitentijs. hec sctã synodus elargitur. Datum in sessione nostra publica in maiori ecclesia Basilien̄ si solẽniter celebrata. xv. octobris. anno a natiuitate. Mccccxxix.

Sequũtur miracula de cõceptõe beatissime virginis Marie.

Ad informationem denicq; huiꝰ veritatis de ꝯceptõe beatissime virginis genitricis dei inueniũt plura scripta miracula in li. q̃ dr defensoriuꝫ v̈ginis: appẽso cathenis i pl̃ibꝰ liberarijs. Fuitq; ꝓpositꝰ circa ãnũ dñi. M.cccxc. vbi sic scribit. Quidaꝫ baccalariꝰ formatꝰ de ordine carmelitaꝝ i q̃dã disputatõe facta parisiꝰ i scholis: vni de ordine p̃dicatoꝝ retulit quõ rpe cancellariatꝰ magri Jobis de tolete: cũ i puicia bohemie i ciuitate cracouien. quidã frater p̃dicatoꝝ in ambone p̃dicasset ppõ virginẽ gloriosam in pctõ originali ꝯceptaꝫ: subito corruit. & portatꝰ ad locũ habitatõis sue paulopost obijt Hec asserebat referẽtibus viris honorabilibꝰ magr̃is i theologia. s. Heinrico de hassia. & magistro Heinrico de huta. & Johãne de bolonia doctore in medicina & baccalario in theologia qui hec se vidisse & interfuisse dicebant. Ex his ꝯclusit dictus baccalariꝰ q̃ credebat istam opinionem de originali in virgine post tanta miracula esse sufficiẽtem in fide. Item venerabilis doctor Giroldus de piscarijs ordinis minoꝝ huiꝰ pie ꝯclusionis aduersarius existens: cum semel in sermone de ꝯceptõe contra sacrã virginez diutius p̃dicasset: finito sermone missam suam deuotissime celebrãs: eleuatõe corporis xp̃i facta eadẽ virgie sibi p̃sentialiter apparente correpꝰ fuit: & specialibus panis ab altari sublatis inquit virgo. Qua fronte corpus de me sumptũ sumere vis frater inique: quem hodie tam verbis q̃ factis voluntarie maculasti. Ipso autẽ magnis gemitibus petente veniam: eucharistia sibi reddita fuit: missaꝫ finiuit: & imediate ascendens pulpitũ qõ in primo sermone cõtra virginem dixerat reuocauit: & miraculum referẽs ad longũ fecit sermonẽ. sicut egoipe habui a pluribus fidedignis. Itẽ in in ciuitate idoni cum quidã frater ordinis p̃dicatoꝝ wienẽsis natiõis de materia ꝯceptionis corã magistro Odonij cãpanen. ordinis beate Marie respõdere deberet magno populo congregato in ecclesia cathedrali mõachorũ dicte ciuitatis. & cum positionẽ suaꝫ dictus frater dicere vellet a deo mirabiliter tactus quasi mutus & amẽs factus est. Deportatus autẽ p̃ fratres suos ad locũ religionis eoꝝ octaua die eadem amentia ꝓtinuata mortuꝰ est. sicut habui ab illis qui p̃sentialiter affuerũt. Itẽ in villa buine lemoniceñ. dioc̃esis quidã lector de ordine p̃dicatoꝝ istum articulũ ꝯceptiõis ita odiosum habẽs: vt nunq; sermonẽ faceret q̃n virginẽ ꝯceptã i originali pctõ diceret & fundaret in suo ꝓnũcio. Quadã die solẽni in q̃ fmonẽ de dicta materia fecit: ipo inꝺ frẽs suos magno populo pũte ad diuinũ officiũ exist̃ẽte: q̃daꝫ lupꝰ a siluis veniẽs: vsq; ad ꝓuentũ istũ secrete accedens dimissis paruis & magnis vsq; ad chorũ ascẽdit: & dictũ frẽm p̃ guttur arripiẽs interfecit sic̃ parisiꝰ & in ipa terra clara fama & publica attestaꝺ. Hec i dicto li. q̃ defensoriuꝫ v̈ginis dr pleniꝰ ꝓtinent. Illud aũt inꝺ alia miracula merito mirãdũ venit: qõ q̃dẽ Alexãder de ales doctor in theologia famosissimꝰ sibi accidisse refert i li. ab eodẽ ꝓpositio qui dr mariale: ꝓtinẽs sex libros ptiales in q̃bꝰ diuersa capla sunt. cuius ꝑmũ caplm̃ intitulaꝺ de genealogia btẽ v̈ginis: & incipit. Sctã & suplaudabilis sp̃ v̈go dei genitrix Maria ab ẽterno ꝓuisa. Inꝺ alia aũt li. iij. huiꝰ volumis. c. vlꝺ. qõ intitulaꝺ de ꝯceptõe btẽ v̈ginis: & incipit. Fiat lux. Post rñsionẽ ad q̃ndã iniectõez dicẽtiũ v̈ginẽ ꝯceptã fore copula maritali: dr sic. Nõne possibile ẽ vt taꝑ actio ad inspiratõez spũsscti perpetrata: & spãli ꝓcepto ꝓpleta absq; oi pctõ exerceaꝺ. Sequiꝺ post pauca. Egoipe qui hec scribo dum publice legerẽ in theologia vehemẽter erraui: asserendo q̃ dies ꝯceptõis btẽ Marie celebrãdꝰ nõ esset. vñ & quolibet ãno illa die legere decreueraꝫ sic̃ & in pfestis diebꝰ cõsueuerã. Sꝫ ptestor solẽnissime q̃ repentino morbo vexatꝰ fui vsq; ad illa die: ita q̃ nullo modo illa die susceptũ magisterij officium exequi valerem: sine casus ageret siue diuina voluntas quisq; cõsiderare potest. Sꝫ & viri p̃udẽtes qui me tũc temporis in scholis audierũt: me secrete corripuerũt: eo q̃ impugnare velle videbar diez festum celebrãres cõceptionis btẽ virginis. Ego vo doceo assero & credo illos bñ vidisse: & potius in hoc cõmendãdos fore: q̃ pie & deuote sepedictũ festum celebrare satagũt in honorẽ ꝑpetue v̈ginis Marie. Hec ille. Offert se ꝓtea illud cõmemorãdum q̃ cum sup hac materia de sctã ꝯceptiõe beatissime virginis fierent publice disputatões corã sctã synodo basilieñ. q̃plures ex pl̃ibꝰ inꝺeffentibꝰ: retulerũt singularia bñficia miraculose a deo recepisse ob deuotõez quã hẽbãt ad celebritatẽ de hac sctã ꝯceptione beatissime virginis. Inter quos autẽ reuerẽdꝰ in xp̃o pr̃ & dñs Bernardꝰ eps mõtis albani die sabbati. xxj. aprilis: ãno a natiuitate dñi. M.cccc.xxvj. q̃ prima allegatio facta fuit publice de hac materia: retulit q̃r eo eq̃tãte super põtẽ fluuij q̃ est inꝺ ciuitatẽ ebredũ. & opidũ sci crispini: ipe pons erat ruptꝰ i medio eo loco sup flumẽ vbi erat nauis ꝓcinũ: hñs vnũ magnũ foramẽ. & eo inaduertẽte equꝰ quẽ eq̃tabat trãsiẽs ex illa pte vbi pons ruptꝰ erat posuit duos pedes anteriores sup̃ dictum foramen vacuuꝫ. Cũq; rueret imꝑceps ad aquã: et iãq; caput eq̃ q̃si infra pontez cõcussus pauore magno iuocauit beatissimã virginem in auxilium suum: vouẽs celebrare ãnuatim festuꝫ de

sua sancta ꝓceptõe: ꝛ nesciebat referre qualiter exiuit: ꝫ statim absq; lesiõe aliq; sui ꝛ eq; vidit se positus in securo ab altera pte foramis. Dñ ex tũc maiori semp cũ deuotõe ꝓtinuauit celebra tionẽ dicte festiuitatis. Itẽ magr Johs rore ti canonic⁹ auicien. in fmõe ab eo facto de hac celebritate coꝝ sctã synodo basilien. anno dñi M.cccc.xxxv. inter alia miracula retulit de dña Helya de lestrãgijs epo dicte ecclesie auicien. ꝓxime defuncto. q; cum dictus reuerẽdus pater in vniuersitate Tholosana in die celebritatis ꝓceptõis btẽ Marie virginis cõtra hãc sanctam cõceptionẽ ꝑdicare decreuisset: ꝛ priusq; ascẽderet ambonẽ solito more fundaret oratio nem ante altare ad virginẽ Mariaz. Et eo ibi existẽte oẽs rationes ꝛ pũcta q̃ cõtra cõceptionem virginis cõceperat: subito de sua memoria euanuerũt oppositis ꝛ cõtrarijs in eadez fixe pmanẽtibus. Coactusq; est ad cõfusionẽ vitandã: oppositũ sui pmi ꝓpositi ꝑdicare. Quẽ casum vt sibi ꝓtigerat ad exaltationẽ virginis q̃diu vixit: priuatim ꝛ publice frequẽti⁹ enarrauit. Itẽ aliud assertũ est q; barchmõe i monasterio btẽ Marie de mercede cõsuetudo est ꝑterq; in diebus pasche ꝛ paucis maximis festiuitatib⁹ oi die tribui fratribus panes recentes: coctos eadẽ die summo mane. Quadã autẽ vice cũ in die hui⁹ festiuitatis de sctã ꝓceptione virginis pistor ꝓparasset massã: velletq; ex ea panes formare: discoopiẽs repperit eaz q̃si eẽt coagulat⁹ sãguis respa nigredine: aut lutũ ad modũ ceni. Diuulgataq; postea noticia miraculi hui⁹ publice ordinatũ est p ciuitatẽ suo municipali statuto q; ea die ꝓceptõis non incẽdant furni. Et ita in eadẽ ciuitate obseruat cõtinue vsq; in hodiernũ diẽ. Preter hoc autẽ tẽpore Johãnis regis arrogonie bone memorie: q̃ circa ãnos dñi. M.cccc. reguit i regno arrogonie: habita ꝑmo coram ipo solẽni ꝛ publica per plures dies disputatõe: inter defensores virginee innocẽtie ꝛ assertores macule originalis: regis ordinatõe statuta est solẽnis cõfraternitas deuotoꝝ hmõi festiuitatẽ de ꝓceptõe beatissime ỽginis celebrantiũ. quoꝝ ꝑm⁹ ꝓfratrũ fuit rex arragonũ. Et ordinatum fuit q; annuatim ea die fieret solẽnis ꝓcessio ad laudẽ ꝛ gloriam hui⁹ festiuitatis. Demũ de ãno dñi. M.ccccix. cũ ipso die btẽ virginis in ecclesia gerũdien. ꝑdicasset de ꝑseruatõe ab originali macula frater Johãnes de rota ordinis minoꝝ sacre theologie ꝓfessor. obq; hmõi sermonẽ inquisitor quidã heretice prauitatis de ordine ꝑdicatoꝝ detulisset eũ in iudiciũ fidei existente i ꝑdicta ciuitate barchomonen. successore imediate dicti Johãnis Martino rege arrogonie: habita fuit inter ꝑdictos de mãdato ac in pñtia regis solennis ac publica disputatio. Qua finita ꝑfatus rex in signũ victorie posuit sup caput ꝑdicti Johãnis sertũ viride vernantiũ foliorũ. Sicq; insignitis vnacũ tubicinis fuit honorifice associatus p dictã ciuitatẽ aliasq; ciuitates et opida circũiacentia: ꝫcone regis clamãte q; nemini decetero in omnib⁹ regnis suis ꝛ dominijs liceret asserere vel dogmatizare cõtra hãc doctrinam de sctã ꝛ pura cõceptione btẽ virginis. Cõtinueq; iminente hmõi festiuitate fuit postea obseruatũ: ac vt communiter obseruatur de die in dies. Itez basilee die lune sexto mense octobris anno a natiuitate dñi. M.cccc xxxviij. in manibus iudicis fidei deputati per sanctã synodum fuit testificatuz etiam cũ iuramento q; ix. die mensis septẽbris ãno dñi. M. cccc xxviij. in ciuitate minoriste quidã Franciscus mileti canonicus ecclesie collegiate dicte ciuitatis viceñ. diocesis cum in extremis ageret ꝛ iaz q̃si mort⁹ appareret. sic postq; fuerat in agonia ꝛ extasi magno: cum suspirio clamauit in hec verba. O virgo Maria: ita igit̃ est q; ꝓpter hoc ego eraz ꝑdẽnat⁹. tu scis q; ego a me ipso nõ habui. Statimq; vocãs ad se priorẽ ꝑdicatoꝝ ꝛ ꝓfessorẽ monialiũ sctẽ clare: dixit publice coram ꝑdictis ꝛ alijs astantib⁹ q; cõbureret certas ꝓclusiones: ꝛ vnũ tractatũ de ꝓceptõe virginis in peccato originali: quẽ ipe audierat cũ eẽt studens. nisi fuisset a⁹ deuot⁹ virgini Marie ꝛ ipa eidẽ subuenisset: ob hoc erat ꝑdẽnat⁹ i diuino iudicio. Ideoq; ipe firmiter credebat eaz fuisse ꝓceptaz absq; originali pctõ. Fuerunt ꝑterea coram dicta sctã synodo basiliẽsi a multis ꝑib⁹ oi exceptiõe maioꝝ ꝫplura alia de hac sctã ꝓceptõe narrata miracula: etiaz in fmõib⁹ publicis factis de hac solẽnitate: ꝫ nõ tam cura attẽdere fuit ad illa: nec redigere in scriptis.

Illud autẽ fiducial⁹ licet asserere q; cũ de anno dñi. M.cccc xxix. vigeret grauissima pestis in ciuitate basiliẽsi: vbi dicta sctã synodus celebrabat. eoipo quo fuit facta de hac materia synodalis diffinitio p sacrũ cõciliũ: declarãdo in sua solẽni ac publica sessiõe doctrinã istã: dissentẽte gliosaz dei genitricẽ Mariã nũq; actual⁹ subiacuisse originali pctõ: ꝫ imunẽ sp fuisse ab originali ꝛ actuali culpa. sctãmq; ꝛ imaculataz tanq; piam ꝛ cõsonã fidei catholice recte rationi ꝛ sacre scripture ab oibus catholicis ꝓbandã fore tenendã ꝛ amplectendã. nulli decetero fore licitũ in cõtrariũ ꝑdicare siue docere imediate ꝓies q̃ erãt i ꝓcilio ac tota ciuitas experimẽto palpabili celesti q̃si miracl⁹ senserũt auxiliũ diuie miseõie. Eẽdẽ remissa ẽ ac cessauit stati q; ꝑimũ afflixabat acerbissima pestis.

Preterea cum de hac synodali diffinitiõe ꝫ plurime bulle expedite fuerant: et ad diuersas

mūndi partes destinate.ꝛ p lras fidedignas significatū est in generali cōgregatōe q in pncipali cōuētu ordinis cluniacēsiū tpe quo mihi pūtata fuit vna ex dictis bullis tā de religiosis q̄ alijs psonis dicti puētus infirmabant de dicta peste q̄si.xxx. psone.Et statim cū dictā bullam receperūt ꝓcessionaliꝛ magna cū devotōe agētes grās deo p ipa declaratiōe ad laudē p petuā v̄ginis gl̄iose q̄ infirmi tūc erāt qualuerūt.cessauitq; āmodo i dicto cōuētu p illo āno pestilētie mor̄b⁹. Multa etiā alia merito digna admiratōe ad gl̄iaz v̄ginis q̄ p̄dictā veritatē pfirmāt siꝛ de hac dicta fuere.ꝑ intētōis fuit nō oia:ꝑ ex multis dicere pauca.Et sic oīb⁹ cōstat q̄ singularissime de⁹ filiꝰ v̄ginis beatissimā genitricē suā magnificare dignat⁹ē freq̄ntatis miracl̄is q̄ de veritate sancte ꝓceptōis sue sunt testimonia ū domini fidele sapiētiam p̄stās parvulis Amen.

Legenda. clxxxix.

De sancta Otilia.

Tilie virginis pat

O Adalric⁹ sive athic⁹:mat̄ vo Bethsuindis sive psinda vocabat̄:ex nobilissimo frācoꝝ genere orti.Athic⁹ em̄ toti⁹ burgundie sive alsacie sub childerico rege pncipatum habebat.In cui⁹ etiā finib⁹ mōasteriū sanctimonialiū in honore sctē Marie sp v̄ginis i sūmitate mōtis qui vocat̄ Hochēburg.ad dei fuitiū pagēduz maxio sumptu ꝛ ornatu ꝓstruxit.Hui⁹ vxor psinda filiā cecam pepit.Pater aūt ꝓp̄ nimiā verecūdiam ipaz occidi iussit:ꝑ mat̄ ipaz cuidā ancille sue alēdā ꝓmisit q̄ eaz p annū nutriuit ꝛ postea ea iubēte mr̄e ꝓp̄ murmur pp̄li lōgissime cū puero fugit ad locū qui dr̄ palma.Ubi cū ipaz puellā nutriret dn̄s Jesus xp̄us epo Erhardo de ptib⁹ bavarie apparuit dicēs.Vade ad q̄ddā mōasteriū q̄ dr̄ palma:ibi invenies puellā a nativitate cecā quā baptisabis:nomē Otilia imponēs ei.ꝛ mox post baptismū visuz recipiet.Quo facto cū oculos ei⁹ crismate liniret visū clarissime recepit.Hec ab infātia se dei fuitio subdidit vigilijs ꝛ orōibus:ieiunijs ꝛ el̄ynis die noctuq; insistēs.Habuit aūt v̄go frēz i domo p̄is cui scripsit ep̄laz globo coccineo involutā:ꝛ p q̄ndā pegrinū sibi misit vt eaz p̄i recōciliās revocaret.Et cū frat de ꝟ p̄i loq̄ret:ꝓcepit ei vt deceto nō pl⁹ de ꝟ cogitaret.Sz invenis eā vocauit p̄e ignorāte.Dū itaq; dux in cacumie mōtis sedēs videret currū venientē:q̄siuit q̄d ꝟ eēt.Cui filiꝰ.Otilia filia tua.Sed heu p̄ iracūdia mot⁹:cū baculo quē manu tenebat filiū tātū verberib⁹ castigavit q̄ infirmat⁹ fuit.de qua etiam egritudie obiit.Pat̄ vo sup̄ imanitate crimis penitēs:de cetero in mōasterio pmānsit.Tūc p̄ iussit filie tātū de die stipēdiū vni⁹ ancille dari.Cū sic Otilia multis dieb⁹ i miſia vite eēt:p̄ miscōia mot⁹ sup̄ eā:p̄dictū mōasteriū cū oīb⁹ appēditijs suis illi tradidit.ꝛ post pauco tpe supuinēs defunct⁹ ē.Otilia sciēs p̄ez suū i purgatorio vri in latere mōtis vbi nūc claustrū sitū est:ꝛ tam lachrymabiliꝛ oravit q̄ celū sup eū aptū ē:ꝛ lux magna circūfulsit eaz:ꝛ vox dixit ei.Propt̄e liberat⁹ ē p̄i tu⁹:ꝛ i choro p̄archax collocād⁹ ab angelis ducit̄.Cōfluebāt q̄ ad eā v̄gines nobiles nō pauce:q̄x spūalis mat̄ effecta i supradicto monasterio ad exēplū sui deo fuire instituit.Habuit em̄ sb regimie.cxxx.mōiales.Jnvitavit āgelos p̄cib⁹:et q̄cq̄d a deo postulavit sine mora pcipere meruit.Hec btā p̄ter dies festos nihil comedit nisi panez ordeaceū ꝛ legumina.pellis vsi fuit p lecto.lapis vo p cussino.Quia mōs alt⁹ vbi cenobiū otilie sitū est:fecit pauper̄ q̄rētes el̄ynā ꝛ pegrinos nimis laboze:fecit inferi⁹ monasteriū p hospitali.Qui loc⁹ sororib⁹ tātū placuit vt ꝛ ibi p̄uētū instituerēt:i noie p̄is ꝛ filij ꝛ spūssācti:ꝓpria manu tres tilias plātavit:q̄ vsq; nūc valde viles sūt in calore.Jrādovas oinovacuū implevit vino:cū q̄dā soror inꝛ divina officia vasa eē vacua vidit.Jtē q̄ i baptismo visū recepit:spāliꝛ beatū Jobez baptistā venerabat̄.Qui Jobes baptista ei i visu apparuit:sibiq; oratoriū fieri ꝓcepit.Otilia aūt q̄daz nocte se dedit orōni supra petrā:ubi nūc magna crux lignea locat̄ ob memoriā tāti miraculi.Jbi Jobez rogabat oīdere sibi modū edificij.qđ ꝛ fecit.Jobes em̄ in forma q̄ xp̄m baptisavit i maxia claritate sibi apparēs:eccl̄ie locū lōgitudinē ꝛ latitudinē ostēdit:ꝛ ꝓstructam dedicavit.Qđ vidit vna sororlucē videlz:ꝑ Jobem nō vidit.Cui otilia inhibuit ne aī ipsi⁹ obitū alicui visionē manifestaret.In inchoatōe claustri sci Jobis boues cuz plaustro lapidū cadūt de mōte:q̄ hz i latitudine.lxx.pedes:ꝛ illesi obtināt fuis ascēdēdo iterū onerati.Venerāt em̄ fuit cū gaudio ipos occidere vt nō eēnt cib⁹ vermiū:ꝑ boim.ꝛ invenerūt illesos.Habebat aūt frēz q̄ tres filias habuit.eugenīā.attalā.ꝛ gūdelindā.q̄ etiā mūdū reliq̄rūt.Otilia suā nutricē ꝓprijs manibus sepeliuit.ꝛ post.lxxx. ānos sepulcro apto dextra māmilla nutricis qua eā lactaverat integra q̄si vni⁹ diei invēta est:reliquo corpore incinerato

Post plurima virtutuz insignia Otilia sciens finē sibi adeē:vocatz ad se sororib⁹ apud scm̄ Johannē p̄dicavit eis.ꝛ rogavit eas orare p se ꝛ patre suo.Post hoc ꝓcepit eis vt irēt in oratoriū mīs dei Marie ꝛ legerēt psalteriuz.Interim dū hec fierēt ipa obijt sola.Tantusq; odor ibi fuit:quasi oēs domus plene eēnt aro-

matibus. Redeūtes sozores cū viderēt matrē suā sine eucharistia defunctā aōo instāter ozauerunt q̄ de moꝛte suscitata eis dixit. Cur me inꝺeraſtis lucie cōiuncta fui ⁊ illud gaudium habui qō oculꝰ nō vidit nec auris audiuit nec in coꝛ hois ascēdit. Rūderūt. Nobis fuiſſz cō fusio dña si absq̄ cōione sacra obijſſes. Tunc otilia calicē allatū in q̄ erat coꝛpusꝛ sanguis xpi ꝓuijs manibꝰ cōtrectauit ⁊ cōicauit. ⁊ oi bus cernentibꝰ emisit spm̄. Ipse autē calix in hobēburg ob memoꝛiā venerabilis facti acte nus ꝑmanet. Celitus eñ credit illuc ꝓueniſſe Tūc coꝛpꝰ eius añ altare. s. iobis honoꝛifice se pelitur. ⁊ odoꝛis fragrātia vsq̄ in octauā diez ibi manebat. Martyri lucie iō coniūcta fuit. qꝛ ipa otilia duobus modis martyr fuit volū tate ⁊ carnis maceratione.

cxc

De sancto Thimotheo.

Ancti timothei ro-

s me celebraꝝ natalis qui ab ātiochia romaz veniēs. sub melchiade papa a siluestro p̄sbytero q̄ postea eps vrbis effectꝰ est. susceptꝰ est hospitio. qō facere nūc tpis etiā ibi pontifices formidabāt Siluester vo nō so hospitio eū recepiſſe gaudebat ꝫ etaz timoꝛe abiecto tam vitā q̄ doctrinam eius laudabat Qui ꝑ vnū annū ⁊ tres mēses docēs xpi veri tatez. cū multi ꝑ eū ppli ꝓuersi fuiſſent. dignꝰ martyrio. tētus a ppl̄o paganoꝝ ⁊ traditꝰ tarq̄nio vrbis p̄fecto toꝛmētis plagaꝝ ac carceꝛ lōga custodia maceratꝰ. cū sacrificare noluiſſz idolis. q̄si bonꝰ athleta dei tercio cesus ink ho micidas decollatꝰ est. Quē sctūs siluester no cte ad domū suā tulit ibiq̄ sctm̄ melchiadem ep̄m venire fecit. q̄ cū oibus p̄sbyteris ⁊ dyaconibꝰ ꝑ totā noctē in laudibꝰ ꝑmanens eius martyriū dedicauit. Quedā aūt xp̄ianiſſima mlier noie theone in hoꝛto suo iuxta sepulcrū pauli ap̄li rogauit memoꝛatum papaz vt suo sumptu sepulcrū edificans sancti thimothei coꝛpꝰ exciper. Qō factū placuit oībus xp̄ia nis vt huiꝰ nois martyr id est thimotheꝰ pau lo ap̄lo ꝓ eo quoniam discipulū quondā habuit in sepultura adhereret.

excj.

De sancto Fabiano.

Anctus Fabianus

s rexit romanā eccl̄am multis annis ⁊ tandē tpibus decij. passus est. Iste oū eligeret ad pōtificatū vrbis rome spūssan ctus in specie colūbe multis visus est appuiſ se. Iste passiones sctōꝝ q̄ neglecte fuerāt a no tarijs fecit excipi ⁊ scribi ⁊ multas basilicas ꝑ cimiteria sctōꝝ fabricari fecit quas ⁊ dedica uit. hic instituit vt crisma vetꝰ cremareꝝ. ⁊ no uū oi anno in cena dñi ꝓsecrareꝝ. Alia require in festo bti fabiani ⁊ sebastiani martyrum.

excij.

De sancto Bonifacio martyre.

Assio sancti bonifa

p cij martyris sub dyocleciano ⁊ ma ximiano apō tharsuz ciuitatē passi. ꝫ rome in via q̄ latina nūcupaꝝ sepulti. Qui cū eēt ꝓcuratoꝛ rex cuiusdā nobil̄ matroꝛe no mie aglaes. ⁊ cū ea in stupro miscereꝝ. tandez vteꝝ diuio nutu ꝓpūcti. ꝓsiliū habuerunt vt ad requirendū coꝛpa martyꝝ bonifaciꝰ mitte reꝝ. si quō seruiētes atq̄ obsequētes eis ꝑ eoꝝ oꝛoes saluari mereꝝ. Perueniēs igit̄ ꝑ dies aliq̄t tharsuz ciuitatē dixit ad eos q̄ cū eo erāt bonifaciꝰ. Viri eūtes reqrite nobis hospitiū ego aūt ibo videre eos q̄s valde desidero mar tyres certātes. Festinās itaq̄ ad locū vidit be atiſſimos martyres aliū suspensuz per pedes igne suppoſito. aliū manibꝰ absciſuz. aliū sti pitē in collo būtez affixū. ⁊ a terra eleuatuz. ⁊ sic ꝑ diuersa supplicia martyrio ab ipio carni fice disposito cū eminꝰ ferueꝝ ⁊ ipe amoꝛe xpi respiceret magnū deū sctōꝝ martyrū clamare cepit ⁊ accurrēs ꝓsedit pedibꝰ eoꝝ deosculās vincla ac dicēs. Certātes martyres xpi calca te diabolū modicū pseuerate. puꝰ quidē laboꝛ ꝫ mꝛta req̄es ⁊ ineffabilis postmodū satieras Ista eñ toꝛmēta q̄ ꝑ diuinitatis amoꝛe pati mini. tpalia sunt ⁊ q̄si in momēto transeūtia. Pꝰ breuiſſimi tū tpis spaciū ad ꝑpetue felici tatis vos trāsmittet gaudia vbi regis vr̄i visio ne gaudētes illicq̄ celestiū cātationū laudes ink choꝛos angeloꝝ imoꝛtalitatis decoꝛe vesti ti referētes in ēne calamitatis abysso impijſſi mo vros videbitis cruciari toꝛtoꝛes. Aspiciēs aūt simplicis iudex iussit eus applicari ad tri bunal eiq̄ dixit. Quis es tu. Stūs bonifa. di xit. Xp̄ianꝰ suz ⁊ bonifaciꝰ vocoꝛ. Tūc iratꝰ iu dex iussit eū suspēdi ⁊ tādiu coꝛpꝰ eiꝰ vngulis radi donec ossa eiꝰ apperēt. Deinde calamos acutos sub vngul̄ manū eiꝰ affigi. Cūq̄ sctūs dei martyr celū aspiciēs alacriter doloꝛes to leraret. videns impiꝰ iudex iussit aperi os eiꝰ er plūbuz bullies infundi. Sctūs aūt martyr di cebat. gras agō tibi dñe iesu xp̄e fili dei viui. Deinde iudex iussit afferri ollā ⁊ eā pice ipleri atq̄ vso capite sctm̄ martyrē in bullientē pi cē mitti. ꝫ eū nihil lesus eēt. iussit iudex vt gla dio caput eiꝰ absciderēt. Quo facto terre mo tus factꝰ est magnꝰ. ita vt multi infideles vtu tē xpi in martyre cernētes crederēt Conseruī vo martyris bonifacij circūibat vbiq̄ reqren

tes eū ⁊ nō inuenientes ad inuicē dicebāt. Ille mō in adulterio aut in taberna posit⁹ epulat. Cū ḡ inter se colloquerent ꝓtigit vt obuiaret ei vn⁹ de cōmētarien sib⁹. quē interrogāt. vidisti aliquē virū pegrinū romanū. Ille ait. Hesterna die vir pegrin⁹ abscisus est capite in stadio Et ille inrogat q̄lis erat aspect⁹ ei⁹. At illi dixerunt. Vir q̄drat⁹ ⁊ crassus robusto capillo. coccinea armillasia indut⁹. ⁊ dicit ille. quē q̄ritis apō nos hesterna die martyrio est finit⁹. At illi. Noiez quē nos q̄rim⁹ adulter ē ⁊ ebriosus. Dicit eis ille. Venite ⁊ videte eū. Cūq; oūdisset eis btissimi martyris corp⁹. ⁊ ꝓcisum caput ei⁹. dixerūt ei. Iste ē quē q̄rim⁹ petim⁹ vt des nobis eū. q̄ rūdit. Ego gratis corp⁹ ei⁹ vobis dare nō possuz Illi aūt dātes ei solidos q̄ngentos. acceperūt corp⁹ scti martyris ⁊ vngētes eū aromatib⁹ inuoluēteq; lintheaminibus p̄ciosis. posuerunt illud in basterna. ⁊ sic reuertebant gaudētes ⁊ glificātes deū. Angelus aūt dñi apparēs dñe cuidā ip̄i⁹ rē factā bti martyris indicauit. q̄ ꝓfestim cū oi veneratione obuiauit sctō corpi ⁊ edificans ei domū dignā. reposuit illud in ea ab vrbe romana spacio stadioꝝ q̄nq;. Martyrisatus est aūt bonifacius. xiiij. die mēsis maij apō tharsuz metropolim cilicie. ⁊ sepultus est rome nonas iulij. Btā vo aglaes abrenūciauit mundo ⁊ pōpis ei⁹. distribuēs vniuersa q̄ possidebat egenis ac mōasterijs relaxās vniuersaz familiā suā a iugo fuitutis. ⁊ ip̄a sine intermissiōe vacās oīonib⁹ ⁊ ieiunijs tanta grāz a dño iesu ꝓmeruit vt in ei⁹ noie vtutū claresceret signis. Supuixit aūt in habitu sctimoniali ānis. xij. sepulta apō p̄fatū martyrē opibus pijs cōsummata.

cxciij.

De sctā Scolastica sorore scti Bñdicti.

Soror nāq; bti benedicti scolastica noie oipotēti dño ab ip̄o puericie sue tpe dedicata. ad eū semel p annū venire consueuerat. Ad quā vir dei nō longe extra ianuā in possessione monasterij desc̄debat. Quadā vo die venit ex more atq; ad eā cū discipl'is venerabilis ei⁹ desc̄dit frater. q̄ totū diē in dei laudib⁹ sacrisq; colloquijs ducētes. incūbentib⁹ iam noctis tenebris sil' acceperūt cibos. Cunq; adhuc ad mēsam sederent ⁊ inter se sacra eloq̄a narrassent. tardioriq; se hora ꝓtraheret. eadē sanctimonialis feia soror ei⁹ eū rogauit dicēs. Queso te ne ista nocte me deseras vt vsq; mane aliquid de celestis vite gaudijs loq̄mur. Cui ille rūdit Quid est qō loq̄ris soror. Manere extra cellam nullatenus possum. Tanta vo serenitas celi erat vt nulla in aere nubes appareret, Sā ctimonialis aūt femia cū verba fratris negantis audisset. insertas digitis man⁹ supra mensam posuit ⁊ caput in manib⁹ oipotentē dñm rogatura declinauit. Cunq; leuaret de mensa caput tanta chorusc̄atiōis ⁊ tonitrui virt⁹. tanta q; inundatio pluuie erupit vt neq; venerabilis pat bñdict⁹ neq; frēs q̄ cuz eo aderāt extra loci limē q̄ psederāt pedē mouere potuissent. Sanctimonialis quippe femina caput in manibus declinās. lacrimaz fluuios in mensam fuderat. p quos serenitatē aeris ad pluuiā traxit. Nec paulo tardi⁹ post oīonem inundatio illa secuta est. sed tanta fuit cōueniēta oīonis ⁊ inundatōis vt de mēsa caput tā cū tonitruo leuaret. quatenꝰ vnū idēq; esset mom̄etuz ⁊ leuare caput ⁊ pluuiā deponere. Tūc vir dei inter chorusc̄ationez ⁊ tonitruos atq; ingentis pluuie inundatiōes. vidēs se ad monasteriuz non posse remeare. cepit cōqueri cōtristat⁹ dicēs. Parcat tibi de⁹ oīpotēs soror quid est qō feciſti. Cui illa rūdit. Ecce te rogaui ⁊ audire me noluisti. Rogaui dominū meuz ⁊ exaudiuit me. Modo ḡ si potes egredere. ⁊ me dimissa ad monasteriū recede. Ipse aūt exire extra tectū nō valēs. qui manere sponte noluit i loco mansit inuit⁹. Sicq; factū est vt totā noctez quigilez ducerent. atq; p sacra spūalis vite colloquia sese vicaria relatōne satiarēt. quade re dixi eū voluisse aliquid ꝑ minue potuisse. qz si venerabilis viri mentē aspicim⁹ dubium nō est q; eandē serenitatē voluit in qua descenderat pmanere. sed cōtra hoc qō voluit in virtute oipotētis dei ex femine petitōne miraculū inuenit. Nec mirū q; plus illa feia q̄ diu fratrez videre cupiebat in eodē tempe valuit. Quia eñ iuxta iohis vocē. de⁹ charitas est. iusto valde iudicio illa plus potuit que ampli⁹ amauit. Cūq; die altero eadē venerabilis feia ad cellā ꝓpriā recessisset vir dei ad monasteriū redijt. Tūc ecce post triduū in cella constitens. eleuatis in aera oculis vidit eiusdez sororis sue aiam de corpe egressaz in calūbe specie celi secreta penetrare. Qui tante eius glie pgaudēs oipotēti deo in hymnis ⁊ laudibus gr̄as reddidit. eiusq; obitū fratrib⁹ denūciauit quos etiā ꝓtinus misit vt ei⁹ corp⁹ ad monasteriū deferrēt atq; in sepulcro qō sibi ip̄e ꝑparauerat ponerēt. Quo facto ꝓtigit vt q̄z mēs vna sp in deo fuerat eoz q̄z corpa nec separaret. Eodē vo anno quo de hac vita btūs bñdict⁹ erat exitur⁹ quibusdā discipl'is secū cōuersantibus. quibusdā lōge manētib⁹. sanctissimi sui obit⁹ denūciauit diē p̄ntibus indicēs. vt audita p silentiū tegerent absentibus indicans qō vel quale eis signum fieret q̄n ei⁹ aia de corpe exiret. Ante sextū vo exit⁹ sui diez apiri sibi se

pulcrū iubet. q̄ mox corrept⁹ febribus acri cepit ardore fatigari. Cunq; p dies singulos lāguor ingraueſceret. vj. die portari ſe i oratoriū a diſcipulis fecit. ibiq; extitū ſuū dñici corpis & ſanguis pceptiōe muniuit. atq; inter diſcipulor⁹ man⁹ imbecillia mēbra ſuſtētans erectis in celū manib⁹ ſtetit & vltimuz ſpm̄ inter vba oronis efflauit. q̄. ſ. die duob⁹ de eo fribus vni in cella cōmorāti alteri aūt lōgi⁹ poſito reuelatio vni⁹ atq; indiſſimilis viſiōis appuit. Vi derūt nanq; q; ſtrata pallijs atq; innūeris coruſcans lāpadib⁹ via recto orientis tramite ab ei⁹ cella i celū vſq; tēdebat. Cui venerādo habitu vir deſup clar⁹ aſſiſtēs cui⁹ ect via quam cerneret inq̄ſiuit. Illi aūt ſe neſcire pfeſſi ſunt Quib⁹ ipe ait. Hec ē via q̄ dilect⁹ dñi bñdict⁹ celū aſcēdit. Tunc itaq; ſcti viri obitū ſicut pū tes diſcipli viderūt. ita abſentes ex ſigno qō eis p̄dictū fuerat cognouerūt. Sepult⁹ vo eſt in oratorio bti iohis baptiſte. qō ōſtructa ara appollinis ipſe conſtruxit.

cxciij.

De ſancto Ruperto.

Odierna feſtiuitas

b ſanctiſſimi ac bñſſimi pris nri rupti que ei⁹ nobis in padiſuz trāſitū exultabilē reddit pijs mētib⁹ myſtica gaudia exhibet. q̄ dū annor⁹ curſus inde voluit. in nris cordib⁹ ſemp retēta iocūditate innouat. Cum em̄ dicat ſcptura. In memoria eterna erit iuſtus. digne in memoriā vertit hoim q̄ ad gaudiū tranſit angelor⁹. Cū dicat Elia patris & filius ſapiēs. q̄nte hui⁹ ſunt glie q̄ tot barbaricas natōes ad agnitionē dei in xp̄o ieſu p euāgeliū regenerauit. Tpe nanq; hylopti regis francor⁹ anno .ſ. regni ei⁹. ij. ſctūs pfeſſor xp̄i in norica habebat epūs q̄ ex regali pſapia francor⁹ nobilit ort⁹. nobilior fide & ptāte fuit Erat em̄ māſuet⁹ & caſtus ſimplex & prudēs. in laude dei deuot⁹ plenus ſpūſctō puid⁹ in cōſilio. iuſt⁹ in iudicio. a dextris & a ſiniſtris virtutū armis munit⁹ gregi ſuo forma bñ agēdi factus. qr qō vbis monuit hoc opm̄ proga tiua pfirmauit. Hinc em̄ freq̄ntibus ſe exercebat vigilijs. inde pinuatis macerabat iejūijs. opus ſuū mia ornabat. q̄ theſauros diſpſit. vt ſepe egētes pauper⁹ diteſceret. q̄ ſuū ſolū hoc eē credidit qō nud⁹ aut inops accepiſſet. Cū igit pcellētiſſima fama hui⁹ viri in fines terraruz exiſſet q̄ plurimi illuſtres viri nō ſolū avi cinis. ſed etiā ab exteris natiōibus ad ei⁹ ſanctiſſimā pfluxerūt doctrinā. vt vel illius ſacratiſſimo alloq̄o in triſticia cuiuſlibet anxietat̄ conſolationē ſuſcipet. vel eccleſiaſtice religionis ab eo purā veritatē audirent. Dū & multi illius benigna deuotiōe a laqueis hoſtis anti qui liberati ſunt. & vias ppetue vite ingrediebant. Sz infideles q̄ plurimi erāt in regione noricē illi⁹ ſanctitatez nō ferētes. multis eū ſupplicijs affectū & vgis ceſuz. a ciuitate cū magna eiecerūt iniuria. Igit eodē tpe theoda dux bauaror⁹ audiēs bti viri ſanctitatez et miracula q̄ faciebat. deſiderauit illū videre et miſſis optimatib⁹ ſuis obnixe eū poſtulabat q̄tenus regiones bauaror⁹ viſitare dignaret. & eis ſalutifere credulitat̄ viā inſinuaret. Sāctus vo epūs vbi tāte legatōis poſtulatōes p cepit. ſciēs hmōi cām ex diuina diſpēſatiōe p cedere. gras celeſti clemētie agebat q̄ ſedētes in tenebris & vmbra mortis autorē vite lumē verū xp̄m ieſum agnoſcere optarēt. Itaq; cū eiſdē legatis ſacerdotes ſuos q̄ſi radios fidei ad eundē ducē p̄miſit & ipe longo tpis ſpacio interpoſito poſt eos in bauaror⁹ iter aggredi tur. Vō dum p̄fatus dux audiſſet. magno p̄ fuſus gaudio cum pcinctu pcerū ſuor⁹ obui am p̄pauit. & in vrbe ratiſbona cū ſumma alacritate illum excepit. Tunc ibidē ſanct⁹ Rup tus indicto ieiunio celeſtibus myſterijs ducē informauit & in fide va roborauit & idoloruz cultib⁹ abrenūciare fecit. & in noie ſctē & individue trinitatis baptizauit. Baptizati ſunt cū eo optimates ſui & ppl̄s nō modicus nobiliū ac ignobiliū. redēptorē mūdi laudantiū. q̄ eos de tenebris in admirabile lumē ſuū vocare dignatus eſt. Btm̄ pfeſſorē xp̄i p cui⁹ verba irradiata ſunt corda tenebroſa. & infideliuz arētia pectora fontez vite ſitiebant. Baptizato itaq; duce & pplo. qui diuina illuſtrāte gratia ſacramentū ſalutaris lauacri ſuſcepat. obſecratus a theodone ſanct⁹ ruptus naui aſcēſa p alueum danubij deſcēdēdo vicis & caſtellis libera voce euangeliū xp̄i p̄dicauit. & p terminos norico⁹ vſq; ad inferiorē pānoniā ipa clara lucerna ſup candelabrū poſita lumen fidei miniſtrando puenit. Indeq; p terrā reuerſus lauriacēſiū vrbez intrauit in q̄ multos aq̄ baptiſmat̄ regenerādo ab idolor⁹ cultura cōuertit & plures varijs lāguorib⁹ oppreſſos i nomie dñi ſanauit Lauriaco nāq; digreſſus in q̄ cū ex loco ampli⁹ feruere gētilitatis errorē cognouit. illic intrepidus acceſſit deſtruens idola. diminuēs ſimulacra p̄mēdās vbiq; dñi noſtri ieſu xp̄i diuitatē piter & ſacrā ei⁹ incarnationē vt vn⁹ ſūdeq; ōs eē crederet. & hō añ lucifer⁹ a patre deo ver⁹ ōs genit⁹ in fine tpm̄ p hūana ſalute ex vgine mre vbuz dei ver⁹ hō nat⁹ q̄ illumiat oēz hoiez venientē in hūc mūduz. Sz cū lā vir dñi fm̄ poſtulationē ducis & ppli ſibi locū ad epalez ſedē eligere aptū meditaret ſec⁹ ſtagnū ſalarij laci veni⁹ vbi eccle

siã in honore ꝓncipis apl̃oꝝ petri cõstruxit ⁊ dedicauit. Exijt inde ad iuuauū fluniũ vbi olim iuuano ciuitas fuit. q̃ antiquis mirabiliter extructa tpibus inter bauaricas vrbes eminebat nobilissima ꝫ tũc raro incola inhabitante pene dilapsa ⁊ vgulꝫ erat coopta. Quẽ locũ seruus dei ad cathedrã epalez ꝓsideras eẽ idoneum. q̃ppe inẽ mõtana a populari tumultu semotũ ꝓpetate hui⁹a duce sibi tradita cũ summo studio renouauit. ꝓstruẽs ibi basilicã quã in honore bti petri apl̃oꝝ ꝓncipis dedicauit. ⁊ clericoꝝ officijs rebusq̃ necessarijs munificẽtia theodonis magnifice dotauit. postea vo delegato sacerdotũ officio oẽm ibidez q̃tidie cursum cõgruo ordie fecit celebrari. Sctũs itaq̃ vir dñi cupiẽs augmentare loca a ꝑfato duce aliquẽ fiscũ suũ vocabulo dictũ. pdigen inter auꝝ ⁊ argentũ cũ millenis cõpauit solidis. ⁊ sic deinceps deo auxiliãte ex traditione regũ siue ducũ siue fidelium viroꝝ loci res ac crescere ceperũt. Porro dieb⁹ quidã ꝓbabiles viri btõ pontifici cũ magna admiratione narrauerũt q̃ ipi in heremo q̃ tũc tpis vbo appellatiõis caruit. nũc vongobi dr̃ celestia prodigia ardẽtiũ lucernaꝝ ter quaterq̃ vidissent ⁊ mirifice suauitatis odorẽ ibi redolere sensissent. Mirantib⁹ aũt cũctis qui aderãt sup talibus ꝓdigijs. sanct⁹ eps dõningũ ꝓsbyterũ suum ad eundẽ locũ misit ꝑcipiẽs vt veritatez hui⁹ signi diligẽter approbaret. ponẽdo in eo dẽ loco crucẽ ligneã quã ipe sanct⁹ sua manu bñdixit ⁊ illic dixerit. Dõning⁹ vo cũ illuc peruenisset statim ꝑmo noctis exordio cũ religiosis q̃ secũ aderãt. celit⁹ emissas aspiciebat claras lucernas descẽdere ⁊ totã illaz regionẽ loci instar solaris radij irradiare. ⁊ hãc visionẽ p tres noctes cũ suauitate mirifici odoris ibi viderat radiare. Tunc ipe in eodẽ loco bñdictã crucẽ erexit ⁊ sup fabricato tugurio ad sanctum ruptum regressus est priorẽ assertionez certa relatiõe ꝓfirmãs. Sanct⁹ ruptus quoq̃ cõicans cõsilio cũ theodone p semetipm eãdem heremũ adijt. ⁊ videꝫ locũ bũanis habitationib⁹ posse fieri aptũ annosa robora extirpare. siluarũq̃ cõdensa in planiciẽ ꝯpi redigere ac eccl̃iam cũ habitaculis seruoꝝ dei edificare cepit. Hisdẽ tpib⁹ theodo aduersaz incidit valitudinẽ. Cunq̃ sibi vite terminuz appinquare sentiret. vocauit ad se theobertũ filium suũ ⁊ ducẽ noricoꝝ illũ constituit. ꝑcipiens ei obedire sctõ rupto ad xp̃ianitatez suã ⁊ ad op⁹ diuinũ illũ diligenter adiuuare sanctũq̃ locũ iuuaniẽsis eccl̃ie amore ⁊ honorib⁹ et dignitatibus ingiter sublimare. Cunq̃ huiuscemodi mãdatis ⁊ oibus q̃bus voluerat filiũ instruxissz. vltimũ diã clausit migrãs ad dñm

Post hoc vo theobertus cũ optimatib⁹ suis ad sctm̃ ruptuz visendi gr̃a ire prexit ⁊ veniẽs ad illũ in supradicta heremo locũ pio venerabꝫ affectu dans ad eccl̃am quã sctũs ruptus ibi ꝓstruxit. ac ipso duce pũte in ꝓhonore sancti maximiani dedicauit tria miliaria vndiq̃ de eadẽ silua. ⁊ villã albinã cũ ceteris donarijs i almonia monachoꝝ q̃s sctũs põtifex ibi deo seruiẽduz posuerat. His itaq̃ gestis videꝫ vir dei bauarice dignitatis culmẽ iugo xp̃i sese sb̃didisse ꝫ gentilitatis erroꝛe plures inuolutos supesse ad patriã suã repedauit. ⁊ inde cũ .xij. ad ꝓdicandũ sibi socijs electis. inter q̃s erant eximij crisant⁹. cisilarius ambo p̃sbyteri. ambo viri scti. ⁊ secũ virginẽ xp̃i sctam̃ erudrudẽ neptẽ suã adducẽs quasi cũ tot lumiarib⁹ ad vrbẽ iuuaniẽsis regredit. Tunc in supioi castro ꝺeiusdẽ ciuitatis construxit in honorẽ dñi nr̃i iesu xp̃i ⁊ sue sancte genitricis ppetue virginis marie monasteriũ. ⁊ ibidẽ ꝓgregatõnez sctimonialiũ posuit sctãz erudrudẽ ad seruitium celestis regis. atq̃ cũ theoberti ducis astipulatiõe q̃ possessiones ad illud cenobiũ tradidit infinitas eaꝝ cõuersationẽ p oia rõnabiliter disposuit. His itaq̃ expletis. iste vir beatus inceptũ ꝑdicatõis opus cuz summi opifi cis adiutorio studens ad pfectionẽ pducere. norica regna discipuloꝝ suoꝝ comitãte caterua circũire destinauit. ⁊ ab vrbe egrediẽs iuuauienſi gentes q̃bus nõdũ fidei lumẽ resplenduerat. visitauit. ⁊ eis triticuz credulitatis. lolio penitꝰ seminauit Nã a cordib⁹ eoꝝ barbaricis hospitib⁹ diabolice deceptiõis ꝑfugatis illuc intromisit fidẽ. castitatẽ. miaz. hũilitatez p q̃s pacificos habitatores xp̃s oim bonoruz largitor ⁊ origo bũane mẽtis domicilijũ intrare solet Cunq̃ sic bauaroꝝ ẽminos circũirent ac oẽs ad fidez cõuertisset eos vt in fide stabiles ꝑmanerẽt admonuit ⁊ dimissis p̃sbyteris q̃ ppl̃m ad diuina mysteria cõsuescerẽt ipe ad vrbẽ iuuauieñ. remeare studuitq̃ spũ ꝓphico repletꝰ diẽ vocatiõis sue instare ꝑscinit quez discipulis suis ꝑnũciauit. Illi tali ⁊ tã tristi iudicio ꝓsternati cur eos ⁊ tã nouellã xp̃ianitatis plebẽ deseret. lacrimati sunt. Ille spe erecta ad xp̃m vrbẽ iuuaniẽsez ⁊ ppl̃m noricoꝝ oipotẽti deo cõmendauit. ⁊ vitalẽ virũ sctm̃ ⁊ oi ppl̃o acceptũ sibi fieri successorẽ elegit. Cũ vo dies q̃dragesimalis obseruãtie agerent fe bziũ ardore viri dei fatigari cepit. Cunq̃ sanctissima dies resurrectionis xp̃i illuxisset solẽnia missaꝝ celebrauit. ⁊ munitus sacrosctõ corpis xp̃i viatico p⁹ dulces paꝛne pierat̃ admonitões. ⁊ post extrema charitatis vba frẽs cõfirmãtia. inter sctas man⁹ lacrimantiũ voces inter pios plangentiũ singult⁹. cet⁹ angelici a

quibusdā religiosis viris in celo audiebant ꝙ voce canora aiaꝫ sctām ferebāt ad eternaꝫ felicitatē. cxcv.

De sancto Floriano.

Empore dioclecia-

t ni sanctꝰ Florianus ꝓnceps officij militie fuit.ō ꝙ.xl.milites crediderūt xpō Qui ab aqlino ꝓfecto ad ptes noricorū.i.banaroꝝ destinati.apud lauriacū supplicijs affecti incarcerant.Tūc sctūs florianꝰ vltro se xpianū ꝓfitet.ꝛ cū flecti nō posset ad cultū idoloꝝ bis durit cesus est ꝛ acutis fustibꝰ sca pule eiꝰ ꝓfodiunt.Tandē iubet aquilinꝰ vt a pōte in flumie anisi ꝓcipitet.Dzat sctūs stupēt lictozes ꝫ vnꝰ alijs atrociozē sctm ꝓcipitat. cuiꝰ oculi stati videntibꝰ oīmbus crepuerūt. Martyr ascēdēs ꝫ fluxū fluuij in magno saxo.ꝺlo aduolat expāsis alis in modū crucis tegit cozpꝰ matrone deuote sctūs appuit. Jūgit illa aialia ꝛ cozpꝰ ꝗsultis inuoluit ne a ꝓsecutozibꝰ videat.ꝫ cū estu aialia deficerēt.ad ꝓces feie fons erupit ꝙsq; hodie fluit. Venientes ğ boues ad locuꝫ martyri paruꝫ vltra se mouere nō poterāt ibiq; sepultꝰ miracul'multipliciter cozuscat. cxcvj.

De sancto Erasmo.

Acta est persecutio

f xpianoꝝ a diocleciano impatoze.vt si ꝗs inuētus fuisset non sacrificare dijs multis supplicijs interiret. Audiēs B.b. Erasmꝰ fugiēs ex antiochia ciuitate heremū petijt ꝛ hitauit in ea annis septez.vbi in mōte libano die ac nocte dñz depcās.mlta mirabilia egit.Nā esca ei de celo veniebat ꝓ cozuum etiā angeli loq̄bant cū eo. Diuerse se etiā fere veniebāt in cellā eiꝰ ꝛ ꝓsternebant se ad vestigia eiꝰ ꝛ facta est ad eū vox de celo di.Erasme descēde ad tuā ciuitatē.Et statim surrexit ꝛ descēdit ad ciuitatē.Cūq; descēdisset multi quidē vexabāt a spiritibꝰ immūdis ꝛ occurrebāt ei.Tūc.b.Erasmꝰ iponebat eis manꝰ in noie dñi ꝛ stati salui fiebāt. Multos etiā ꝓ bapmū ꝙuertebat ad dñm. Hoc audiēs diocleianꝰ impatoz iussit btm erasmū teneri ꝛ pūtari sibi Cunq; introduceret.sedēte impatoze ꝓ tribunali inꝛogauit eū di.Quid vis eē aut de ꝙ genere es.Tūc btūs erasmꝰ dixit.Xpianꝰ sum ꝛ ipm ꝓfiteoꝝ. Erat.b.erasmꝰ nō solū spū ꝫ etiā cozpe pulcer. Vultꝰ etiā eiꝰ angelicꝰ oculi eiꝰ tanq; radij solis loḡla eiꝰ sine vlla offensione.securꝰ rūdebat.nō trepidabat.Et ait ipator. Acq̄esce ꝛ sacrifica dijs meis ne male moriarꝛ Dicit ei btūs erasmꝰ. Hoc ipator nūq; ero factus vt lapidibꝰ ꝛ sculptilibus ꝙbus tuipe silis es ego sacrificē. ꝫ ego sacrifico deo vino ꝙ fecē celū ꝛ ter.ma.ꝛ oia ꝙ in eis sūt. ipi soli fuio.ꝛ aia mea.nā tibi nunq; ꝓsentio.Tūc ipatoꝝ furoze repletꝰ iussit mistros plūbatis tūdi latera eius.Qui dū cederēt.respexit in celū ꝛ dixit. Gras tibi ago tesu xpe ꝙ es via in te credentium.qꝝ puenī ad qō desiderat aia mea adiuua fuū tuū vt non me absoꝛbeat abyssus mortis. Tūc impatoꝝ dixit. Erasme video te iuuenēt pulcrū ꝓsule aie tue ꝛ sacrifica dijs meis ꝛ dabo tibi aurū ꝛ argentū vestē inestimabilē ꝛ facia te nobilē i palatio meo. Dicit ei.b.erasmꝰ Lupe rapaꝝ seductoꝝ aiaꝝ.nō ꝓmia tua sepēt me a charitate xpi.Nā aurū ꝛ argentum ꝛ vestes tue inestimabiles sint tecū in dies pditionis tue.ego aūt habeo loricā fidei quā infernꝰ coꝛrūpe nō ꝓt.tu vo cū pre tuo diabolo eris in ignē eternū arsurꝰ Impatoꝝ furoze repletꝰ iussit b.erasmū fustibꝰ mactari ꝛ ter binos mutās ꝛ in dorso eiꝰ nulla macula videbat. Vniuersa vo plebs clamabat di. Vere magnꝰ est dꝰ xpianoꝝ ꝙ tantā vtutē opat in illo. Impatoꝝ dixit ad ppm.Errastis.artes maleficoꝝ opat iste.Dixit.b.erasmꝰ. Nōne ꝛ tu diabolꝰ es silis illi ꝙ ꝓmū ꝓthoplastū de paradiso piecit.Impie carnifex draco iniq̄tatis. vox maleficoꝝ.maleficia mea xpꝰ est filꝰ dei viui quez vgo genuit maria ex vbo pris.quē xpbe verurū pdicauerūt ꝙ soluit pctā mōi. illuminās tenebras ignoratie nre ꝙ te pcutiet ineternuꝫ. cui tu rōnez redditurꝰ es. Impatoꝝ furoze repletꝰ iussit bti erasmi carnes vngulis ferreis effodi.gratulās psallēs xpbicū psalmū deo canebat di. Posuerūt hirm vt pomoꝝ custodiā posuerūt monticinia fuoꝝ tuoꝝ bestijs terre. Tūc impatoꝝ furoze repleꝛ. iussit mistris plūbum.picē sulphur ꝛ resinā cū cera ꝛ oleo soluī.ꝛ b.erasmū ꝓfundi. Stabat aūt angelꝰ dñi cū eo ꝙ ei refrigerīū ꝓstabat Tūc btūs erasmꝰ dixit impatoꝛi. Vbi sunt mine tue ꝛ furoꝝ tuꝰ magnꝰ.ecce cozpi meo ꝓstitisti magnū refrigeriuꝫ. Vniuersa vo plebs clamabat di. Dimitte hoiem istū ꝛ epum ciuitatis sue.qꝝ dꝰ xpianoꝝ opat in illo.Et ecce subito factꝰ est terremotꝰ magnus.tonitrua chozuscatiōes. ita vt pene tercia ps ppli mozeret Angelꝰ vo dñi cū sctō erasmo stabat.ꝛ cecos homies ad xpi lumē deducebat Impatoꝝ aūt fugiēs ꝙsi timēs ciuitatē ab ira dei pire.locutꝰ est ad ppm ꝛ dixit. Iste quē vidistis deū blasphemauit. iō talis est ꝓturbatio. Tūc impatoꝛ repletꝰ furoze iussit btm erasmū in carcerē introduci.ꝛ sexaginta pondera ferri in cerulcē vel in manibus eiꝰ poni. Et ꝓcepit ministris vt si ꝗs inuētus fuisset panē vel aquā ei dare morte moreret. Et fecerunt ministri sicut impauit eis. Impa

tor aũt anulo suo signauit ostiũz carceris. Et circa mediũ noctẽ exclamauit b. erasm⁹ ad dominũ di. Dñe ieſu xp̃e accelera ⁊ eripe me ne gl̃ieť inimic⁹ in fuis tuis. ne dicãt gẽtes vbi ẽ de⁹ eor. Et ecce subito carcer illuxit ⁊ fragrauit q̃si fuisset aromatib⁹ plen⁹. ⁊ visu sunt velut. xij. cãdelebra ardẽtia aũ btm̃ erasmũ martyrẽ ⁊ ep̃m. Angel⁹ dñi ingressus fuerat ad eũ di. Erasme ecce ego veni ad te ⁊ statim liq̃factũ est ferrũ ranc̃z cera. ⁊ in medio eorũ stabat psallẽs ⁊ bñdicebat deũ d. Bñdict⁹ es dñe q̃ fecisti celũ ⁊ terrã cui astãt angeli ⁊ archangeli cũ tremore ⁊ nũerus martyrũ q̃ passi sunt propter te. q̃ fecisti misericordiã cũ seruo tuo ⁊ liberasti aiaz meã de manib⁹ inimicor̃. sicut liberasti sydrac misac ⁊ abdenago ỏ medio fornacis ignis ardẽtis ⁊ de manu nabuchodonosor regis. ⁊ sicut danielẽ seruũ tuũ de lacu leonũ ⁊ oblato prãdio p̃ abachuc p̃phaz saturasti ⁊ susannã de falso crimie liberasti. ita ⁊ mecuz fecisti mificordiã ⁊ ecce angel⁹ dñi dixit ad eũ Erasme exurge ⁊ ambula mecũ vsq̃ in italiaz ibi tibi dñs eternã vitaz tribuet in sc̃m seculũ. Et q̃si colũba xp̃i plaudẽs sic i lugrido deposuit. Illa ỽo die currẽs ad carcerez signatum anuli sui inuenit. Cunc̃z designasset p̃cepit ministris. adducite maguz q̃ deos meos p̃ nihilo fecit. ingressi aũt carcerẽ nusq̃ eũ inuenerũt. ferz ỽo sicut cinis inuentũ est. Et fact⁹ est clamor magn⁹ dicentiũ hoiem nõ inuenim⁹. naz ⁊ ip̃m ferrũ nobis cinis videť esse. Nõ vt audiuit impator sibi alapam in fronte pcussit di. Me mihi delusuz est regnũ meũ q̃ dictur⁹ ero pp̃lo meo. Venerũt em̃ q̃si. xl. milia virox et mulierũ ad spectaculuz militis xp̃i. turbabať tota ciuitas i tremore grãdi posita. xp̃iani xp̃i anũ q̃rebãt. vidue ⁊ orphani ep̃m req̃rebãt di cẽtes. q̃d fecisti boi iusto. Tunc ipator timore pterrit⁹ dixit. q̃ a deo ei⁹ in celũ rapt⁹ fuisset. ⁊ p̃ pmiũ magnũ se redemisset. Et cuz b. eras. in lugrigo venisset multos in xp̃i noie baptizãs oia vtutib⁹ opabať. naz infirmos ⁊ cecos ozonib⁹ saluabat. Nã erat ibi q̃daz nobilis et pmari⁹ ciuitatis noie Anastasi⁹ cui⁹ fili⁹ mortuus fuerat. ⁊ corp⁹ eius ad sepulcrũ ducebať iussũ em̃ fuerat a dño btõ erasmo vt eũ resuscitaret ⁊ redderet pentib⁹ suis. ⁊ apphendẽs b. eras. corp⁹ defuncti dixit p̃ri eius. Anastasi si credis in dño ieſu xp̃o q̃ nat⁹ est de spũsctõ ex maria vgine recipies filiũ tuũ salnuz. Multa em̃ turba pp̃li mirabať ad hec vba. Anastasius dixit. ⁊ tu potes filiũ meũ resuscitare. Beatus erasm⁹ dixit. Nõ ego sz dñs ieſus xp̃s cui ego seruio. Anastasi⁹ dixit. Si filiũ meũ saluũ mihi reddideris. credo ego ⁊ dom⁹ mea ⁊ populus vniuersus. Tunc b. eras. iussit corp⁹ ei⁹ deponi secreto. p̃ez ⁊ matrẽ iussit stare. flexis genub⁹ sup corp⁹ eius dixit. In noie ieſu xp̃i surge. Cũc̃z surrexisset clamauit voce magna. Vere q̃ magn⁹ est ỏs xp̃ianor ⁊ quersus ad p̃ez ait. Pater vsq̃ nũc errauim⁹. Dij em̃ q̃s colebam⁹ nihil sũt. vidi em̃ eos in inferno nõ hñe requiẽ a torton⁹. Deus aũt viu⁹ famuli erasmi magn⁹ est. Et credidit anastasi⁹ ⁊ tota dom⁹ eius ⁊ ppl's vniuersus q̃ in illa hora fuerũt baptizati. q̃ sunt q̃si. xl. milia hoim. Tũc b. erasm⁹ exclamauit voce magna di. Gras ago tibi dñe ieſu xp̃e. q̃ cõgregasti pp̃lm tuũ in via veritatis. Tu em̃ dixisti euãgelica voce. Petite ⁊ accipietis q̃rite ⁊ inuenietis. pulsate ⁊ aperiet vobis. Bñdic pp̃lm tuũ hũc quẽ acq̃sisti. Et facta est ad eũ vox de celo d. Erasme serue bone q̃ p me laborasti in terra oia q̃cunc̃z petier̃z dabunť tibi. Et bñdixit dñs pp̃lm hũc q̃ crediderũt. In illa hora oia idola q̃ colebantur vertebant. Per. vij. aũt dies. b. erasm⁹ docẽs pp̃lm ⁊ confirmans in doctrina xp̃i dicebat. Custodite mãdata ei⁹ q̃ audistis ⁊ magnalia dei q̃ fecit in vobis. induti fide et eleẽ fideles estote. Iudiẽs ỽ maximian⁹ impator q̃ facta fuerũt in lugrido ciuitate a p̃bo impiissimo hoie ⁊ sacrilego q̃ dixit. Iudi pte impator q̃ facta sũt in ciuitate tua. Regnuz tuũ delusum est. ⁊ dij nostri nescio q̃ hoie antiocheno subuersi sunt q̃ p̃fitet illũ ieſuz xp̃m q̃ crucifix⁹ est ab hoib⁹ in iudea deuz esse. Quo audito impator iussit b. erasmũ teneri ⁊ p̃patũ tribunal ascẽdit. ⁊ ingressus est b. erasm⁹. Ad quẽ impator. Dic tu scelete hõ q̃ tibi est religio. Tunc. b. erasm⁹ tacuit. ꝫ oc'lis suis respexit in celũ. Impator dixit. Nihil loq̃ris. ⁊ iussit maxillas suas cõtundi. Tũc b. erasm⁹ dixit. Lupe rapax plen⁹ iniq̃tate malefice q̃d p̃sequeris seruũ dei. Impator dixit. Nõne hic ipe est q̃ crucifixus est ab hoibus in iudea. Sctũs erasm⁹ rñdit. Ego ipius seruus sum. Maximian⁹ dixit. Talis sis qualis ⁊ ille ⁊ sic moriaris. Tunc. b. erasm⁹ subridẽs ait illi. Optime impator bñ dixisti mihi. vtinã illius ego merear vestigia seq̃ qr effusio sanguinis ipius nr̃a illuminatio est. quẽ si velis agnoscere ⁊ in illũ credere saluus eris. Impator dixit. Tu in illũ credas ⁊ gen⁹ tuũ. Beatus erasm⁹ dixit. Optĩe dixisti mihi plane qr sic credim⁹. Hostias bũilitatis ⁊ tribulatiõis munera offerrimus ei q̃ saluauit pp̃lm suum a peccatis eor. Impator dixit. Cõsule tibi ⁊ accede ⁊ sacrifica dijs meis. Sctũs erasmus rñdit. Quibus dijs me iubes sacrificare. Impator dixit. Si tibi dixero cõsentis. Beat⁹ eras. dixit. Si videro forte facio. Tũc gaudio replet⁹ impator cum vniuerso pp̃lo vsq̃ ad tẽplũ iouis iussit hoiem dei deduci ad ciuitatem sir

mitanā ⁊ precepit organa ⁊ oīe genꝰ musicorū in templo pari. Et hocvidēs b. erasmꝰ ingemuit corde ⁊ oculos suos ad celuz direxit di. Xpe fili dei esto pūs in ista hora ⁊ mitte angelum tuuz q̄ mihi auxiliet ⁊ ꝓfirmet me in ista hora a pugna diaboli quā mihi ꝓpauit. Cūqz pueniſſet in templū. b. erasmꝰ di. Vbi est deꝰ quē iubes me adorare. Impator aūt apphendēs manū eiꝰ ingressus est templū ⁊ oñdit ei statuam ereā magnitudinis eiꝰ cubitoꝝ. xij. ⁊ dixit Ecce deꝰ meus cui ego seruio. Statim vt diabolꝰ aspexit faciez martyris xpi cecidit statua ⁊ in cinerē versa est exiuit ⁊ draco magnus ex illa. ⁊ occidit pene terciam partez populi. Impator vt vidit se esse deluſuz ascēdit equū ⁊ ad palaciū ꝑgebat ꝑcutiēs pectus suū dixit. Ve mihi deluſuz est regnū meū. nescio a q̄ homie antiocheno. Magna aūt pars ppli clamabat Serue sctē dei ora ꝑ nobis vt nō ꝑeamus ab isto draconе. Tūc. b. erasmꝰ impauit draconi vt quēqz hoiem nō cōtamiaret. Videſ autez vniuersus ppls firmitanoꝝ q̄ntas vtutes per seruū suū opabat. ceperunt oēs credere xpo. Beatꝰ aūt erasmꝰ di. Ecce q̄les vtutes opatur deꝰ in eos q̄ credūt in illū. ⁊ baptizati sunt q̄si xl. milia hoim. Erat em̄ gaudiuz in celo ⁊ spectacula angeloꝝ ⁊ quō ps diaboli pugbat aduersus electos dei ⁊ nō valebāt mētes eorum auertere a cogitatione dei. Tunc angeli voce magna clamabāt. Glia in excelſ deo. ⁊ in terra pax hoibus bone volūtatis. Qui sic fuerāt ad dūm cōuersi rūderūt amen. Cōturbata est ois firmitana. Conterritꝰ vo impator misit armatos ⁊ iussit oēs q̄ ad dūm cōuersi sunt gladio puniri. Martyrizauerūt etiā trecētos. xxx hoies cōmendātes se oronibꝰ sctī erasmi martyr. quibꝰ ait. Ite in noie dūi feliciter ad sanctā ciuitatē quā ꝓpauit vobis dūs. ⁊ ego pꝰ modi cum tps subsequor. Erāt aūt angeli currētes p nubes celi suscipiētes aias eoꝝ ⁊ triūphantes martyres vsqz ad celū pduxerunt. Et audita est vox psallentiū ⁊ dicentiū alla. Via iustorū recta facta est. ⁊ iter sctoꝝ preparatuz est. Nō audiēs. b. erasmꝰ gratulauit vt bonꝰ pastor super oues suas q̄s tradidit xpo. Tūc ipator furore repletꝰ iussit. b. erasmū teneri ⁊ diuersis supplicijs torq̄ri. ⁊ iussit mistris tunicā ream aduersus staturā eiꝰ et igneā fortiter eum vestiri di. Nūc video si deꝰ tuus eripiet te de manibus meis. Tūc. b. erasmꝰ dixit. Carnifex plenꝰ iniqtatis. filius diaboli. verecundiā tuā laudo q̄ deterior es cane. dixi tibi ⁊ nūc dico. non timeo minas tuas si ampliora facias cor meū nō trepidabit. ⁊ signās se signo crucis vestiuit se tunica ignea. psallēs ꝓphetico psalmū dicens. transiuimꝰ ꝑ ignē ⁊ aquā ⁊ induxisti nos in refrigerīū. Ite tāqz aurꝝ in fornace ꝓbasti eos q̄ in te credūt ⁊ sicut holocausti hostiā suscipis. Stati tunica ignea q̄ indutꝰ fuerat. facta ē frigida sic nix vt nulla macula sup eū inuēta fuisset. Tūc. b. erasꝰ. d. Ecce ipatoꝝ ꝓfusꝰ es. cū pre tuo diabolo eris in ignē eternuz arsurꝰ. nā dūs Iesus xps filiꝰ dei liberauit me. Ppls aūt clamauit. Vere q̄ magnꝰ ē deus xpianoꝝ q̄ tātas vtutes opat in illo. Tūc ipator ait. Artes sunt maleficoꝝ vt igni iparet ⁊ deos nros deludat. Tūc. b. erasꝰ di. Stulte ipatoꝝ q̄ putas maleficia. mecū est xps filiꝰ dei. ipe q̄ ipat igni deos tuos deludit. lapides ⁊ eramēta surda ab hoībus ꝓflata. q̄bꝰ tu similis es. Nā dūs meꝰ Iesus xpsꝰ viuꝰ est ⁊ vtutibꝰ vincit. Impator dixit. Quādiu iniurias tuas tolerare possumꝰ Tūc b. erasꝰ di. Etiā ⁊ ego miroꝝ verecūdiā frontis tue q̄ nō erubescis. Tūc ipator furore repletus iussit mistris suis ollā pare vrnaꝝ. xx. plū bi picis sil cū cera ⁊ resina ⁊ oleo solui ⁊ repleri ⁊ succēdi. Et fecerūt ministri sicut ꝑceptuz eis fuerat ⁊ feruēs fctā ē olla. ⁊ fluctuās sicut mare. Et dixit ei ipator Nūqd ⁊ h̄ ars tua pōt ꝓualere. Tūc b. erasꝰ. dixit impatori. Ista olla meū est refrigeriū. Et facto signaculo crucis descēdit in eā. Statiqz vox dūi sup aqs ōs manifestatis intonuit ⁊ effudit vnā vndā ex olla et vstulauit impatoꝛez. Qui clamauit ardeo. hō dei ora ꝓ me. Tūc. b. erasꝰ. dixit impatori. Ve tibi lupe rapaꝝ. ⁊ gehēne ignis quē tibi pauit deꝰ sil cū pre tuo diabolo ⁊ ministris eiꝰ. Scio q̄ cor tuū obduratū est. ꝛ ꝓpter ppm istū circūstantē erit tibi bñ. ⁊ q̄uit illi dolor. Multi aūt hoc videtes i illa hora crediderūt. Impator aūt vidēs se deluſuz esse. iussit martyrē dei recipi ⁊ in arta custodia hī ⁊ ingēti ferro ponderis colligari. Cunqz orasset appuit ei iuuenis silis filio dei vocās eū ⁊ di. illi. Ego suz michael angelꝰ missus ad te vt te ducā in cāpaniam ꝓuinciā que vocat formana ad docendū ppm. Apphendēs eū ⁊ eiecit euz de ciuitate firmitana. venīēsqz nauicula a dño patā inuenit. ⁊ transmigrauit in ꝓuinciā cāpaniā. Alia vo die turbatꝰ est impator q̄ nō inuenisset eū di. q̄ ōs eiꝰ eripuit eū. Seruꝰ aūt dī ⁊ martyr dūi venit ⁊ sedit i ciuitate formana. vij. ānis docēs ppm viā vitatis. Angelꝰ aūt dūi panē ei q̄tidie mistrabat. Postea orabat ad dūm vt in ciuitate sua eternaliter q̄esceret. ⁊ facta est ad eū vox ō celo di. Erasme veni ⁊ requiesce i ciuitate quā pauit ōs fribus tuis martyribꝰ ⁊ prophetis ⁊ recipe laborē tuū. Per te em̄ honorificatus suz in celo ⁊ in terra. Tūc. b. erasmꝰ ꝓ viduis ⁊ orphanis deꝑcabat. Dñe vnigenitus dei pīs q̄ me feciſti requiescere in loco isto. ꝓcede vt qui in hoc loco habitatiōis mee pro

suis necessitatib⁹ ꝓces effuderit sic inde trãseat exaudit⁹. vt tu sis ei hic ⁊ in futuro placat⁹ Et respexit b. erasm⁹ in celu⁊ vidit⁊ coronaꝫ inenarrabilẽ. ⁊ occursum sibi de choro apl'oꝝ ⁊ ꝓphetaꝝ ⁊ inclinauit caput suũ ⁊ dixit. Dñe suscipe aiam serui tui. Et ꝓpleta oꝛone sanctũ reddidit spm̃. ⁊ visa est aia ei⁹ cãdida tãq̃ nix qñ ab angelis deducebat cũ gl'ia magna ⁊ cũ illis celum penetrabat. tertio nonas iuniarũ. regnãte dño nostro iesu xp̃o.

cxcvij.

De sancto Kiliano.

Jlianus scotoꝝ̃ ge

k nere nobilib⁹ parẽtib⁹. diuine tũ gr̃e fact⁹ est nobilitate clarissim⁹. Scocia q̃ ⁊ hibernia dr̃ insula est maris. fecũda q̃ dẽ glebis. ꝛ sctissimis clariꝛ viris. Ex qb⁹ colũbano gaudet italia. Gallo ditat alemania. kiliano theutonica nobilitat francia. Qui vt dixim⁹ nobili ꝓsapia edit⁹. a puericia liberalibus studijs tradit⁹ simul cũ ir̃aꝫ incremẽtis diligenter cepit indagare viã veritatis. Tãdẽ ꝓuenire se gr̃a dei. spretis hũanaꝫ ir̃aꝫ studiis oibusq̃ hmõi illecebris mõasteriũ petijt ab negauit seipm̃. tulitq̃ crucez suam ⁊ secut⁹ est xp̃m. Igit in monasterio posit⁹ q̃nte obediẽtie. q̃nte fragilitatis. q̃nte fuit vigiliaruꝫ ⁊ oꝛonũ instãtie. vite pfũctis terminus declarauit. q̃ uis etem̃ martyrij palma ꝓ gr̃aꝫ magisq̃ ꝓ meritũ ꝓstet. bonis tñ adimplet opib⁹. Videtes itaq̃ frẽs monasterij in vtutũ ꝓfectionib⁹ beati viri pseuerantiã ꝑmo eũ ꝓ ecclasticos gradus ad officiũ pbyterat⁹ ꝓcibus ascẽdere. deinde eiusdẽ monasterij regimis curaꝫ sumere cogerũt Ille aũt scies pfectionẽ charitatis sine dilectiõe ꝓximi pfecte ꝓstare nõ posse. passus est in ꝓprijs se aliq̃ntulũ minoꝛari vt fratꝝ ꝓdesse posset vtilitati. imitat⁹ apl'm cupientẽ anethema fieri a xp̃o ꝓ fribus ⁊ cognatis sm̃ carnẽ. Verũ tñ cũ fama bti viri lõge lateq̃ crebresceret. metuẽs ipe ne fanoꝛ ppl'aris macule sibi rugaꝫ infigeret cepit meditari q̃liter nos, ⁊ ꝓpinq̃s relinqueret. peteretq̃ lõge sepositas terras. vbi obscur⁹ fama. ⁊ vilis genere posset haberi q̃ liber⁹ diuinis cultib⁹ vacare valeret. Deliberatione itaq̃ recedendi pacta. collectis fratrib⁹ in quib⁹ idẽ feruoꝛ ardebat. ad vicinã scotie britaniã deuenit, peinde galliam attigit. Qua pmeata i ꝓuinciã germanie deuenit. q̃ ab incolis terre ipius oriẽtalis frãcia vocat. ibiq̃ in vrbe herbipoli se moꝛari disposuit nõ verit⁹ incredule gẽtis feritatẽ experiri. eo q̃ intrepidus coronã optaret martyrij ꝛ tñ ad predicationis verbo interim abstinuit donec romano se pontifici pũtaret quatenus apud sedẽ romanã ⁊ integrũ xp̃iane religiõis dogma ⁊ licentiã ꝑdicandi accipet. Tũc antẽ ꝑat romane eccl'ie canõ pontifex hũanis diuinisq̃ l'is pollẽs põtificali officio ꝓgru⁹ ⁊ in rebus eccl'iasticis ydone⁹ Qui audita fide beati kiliani charitatis nexib⁹ illigata. deo gr̃as retulit eiq̃ sese charitatis amoꝛe imptuit. exultans semina diuini eloquij ab insulanis ac longe positis doctoꝛib⁹ augeri Erat em̃ apud egregiũ pontificẽ nõ modica exultatio q̃ cernebat paulatim euacuari fraudẽ antiq̃ hostis crescẽtibus, mistris diuie opatiõis. Tũc ex cõsensu toti⁹ vrbis btm̃ virũ in pl'ulat⁹ officiũ ꝓmouit. quo ⁊ crisma ꝓficere ⁊ eccl'ias dedicare ⁊ sacros oꝛdines dare irrepensibiliter valeret. His itaq̃ pactis dimisit eũ vt cepto opi i sisteret. pato sibi a dño ꝑmio eterne retributõnis. Beat⁹ itaq̃ kilian⁹ vrbẽ egressus. pacto iti nere cuꝫ colũbano pbytero ⁊ tomãno leuita ad locũ sibi destinatũ puenit. Colũbano i italiã relicto. nã romã pgẽs gallũ in alimania febꝛe grauatũ dimisit. Perueniens igit ad pdictã vrbẽ herbipoli. nõ eũ quẽ in eadẽ ꝓuincia ducẽ reliq̃rat inuenit ꝛ aliuꝫ noie gosbertum. Porro venerabil' vir paulatim cepit pabula diuini vbi incredul' ppl'is mistrare. tãtaq̃ ei gr̃aꝫ dñs ꝓtulerat. vt in breui tpe gẽtis loq̃laz pdisceret. eisq̃ ꝓpio fmõe seia vitatis erogaret. Mirabant aũt oẽs nõ solũ nouitatẽ doctrine ꝛ etiã exaberãtiã eloq̃ntie. facundiã q̃z sermonis comitabat efficacia vtutis. Impletũ ẽ in illo qõ veritas apl'is ꝓmittit di. Ego dabo vob oꝛ sapiaz. Et itez. Opa q̃ ego facioꝛ vos faci. Sz cuꝫ tã seia diuini eloq̃i succresceret. ⁊ plebs gradati minueret ab erroꝛe gentilitatis vsq̃ ad ꝓncipes ppl'i scti viri fama puenit. vt ducẽ q̃z ꝓuincie nõ lateret. Qui eũ dẽ scm̃ virũ sibi pũtari iussit. expiri cupiens q̃ eẽt ħ doctrina hacten⁹ sibi incognita. Erat aũt ipe ꝓnceps nãli ingenio ꝑdit⁹ lz gẽtilitat̃ erroꝛe fedat⁹. Ad quẽ b. kilian⁹ puenies ꝓstater ve religionis dogma insinuare cepit. docẽs pr̃ez ⁊ filiũ ⁊ spm̃sctm̃ vnũ eẽ deũ incõmutabilẽ. visibiliũ ⁊ inuisibiliũ oim creatoꝛez. Prefat⁹ vo ꝓnceps admirat⁹ tãtã bti viri ꝓstantiã ⁊ fmonũ insupabilẽ veritatẽ. q̃ nãli vt dixim⁹ pollebat ingenio. veris se sentẽtijs supatũ. ad el⁹ di stulit auditionẽ volẽs frequẽti apud se tractatu rimari. vtruꝫ quem killia. docebat an diane cult⁹ ꝓponẽdus foꝛet. Diana nãq̃ apud illum summa veneratiõe habebat Verũ vir egregi⁹ iugi instãtia laboꝛabat vt deo redderet aias q̃s diabolus ꝑdere conabat. Porro ꝓnoiat⁹ dux cernẽs ꝓstantiã ꝑdicatiõis. b. kil'. secreto venit ad eum cupiens doctrinis suis instrui. q̃ten⁹ agnito tramite vitatis. abigere

valeret anfract⁹ erroris'. Sed a btissimo viro catholice fidei docuñtis diligenť instruct⁹ p̄ximo die dñice resurrectiōis cū mīris alijs dato noie aq̄ lotus baptismatis. absolutōez p̄sti ni p̄meruit erroris. Sicq̄ factū est vt pene tota p̄uicia oriētalis frācie relicto demonū cultu diuie religiōi opaz daret. Predict⁹ dux gosbert⁹ monitu assiduo.b.kiliani ad meliora de die in die p̄ficiebat. Erat aūt illi p̄iunx fm gētilitatis ritū.q̄ q̄ndā fris ip̄i⁹ p̄iugio fuerat copulata noie geilana. Sz vir dei iccirco in initio fidei tale noluit p̄iugiū p̄hibere ne in penitudinē credulitatis grauitate in oib⁹ plībat⁹ p̄nceps duceret.ꝛ ꝟ est qō aplūs nōduz in fide pfectis dī. Tanq̄ puulis in xp̄o lac vobis potū dedi.nō escā.pfectoz em̄ solid⁹ē cib⁹.iō qō nouerat graui⁹ distulit in futuz. silq̄ diuio relāte spū sciēs in hac re sibi ꝛ socijs cāz p̄stare martyriū. vt multis interea p̄desset interim obmisit tale dānare p̄iugiū ꝟ cupet dissolui.ꝛ esse cū xp̄o .imitat⁹ apl'm q̄ in spoza a frib⁹ p mux dimissus ē.vt ñ morē timeret.ꝟ vt multis añ morē p̄desset. Verūtm̄ cū q̄dā die beatus p̄sul ducē familiariť alloq̄reť dixisse inter cetera ferť. Fili mi quē p euāgeliū genui gaudeo valde in p̄fectu fidei tue ꝟ multū me monet q̄ illicitꝫ nuptijs detineris.ꝛ vereoz nimis q̄ a recto itinere tali p̄iugio retarderis. Legiť em̄ btō iacobo dicēte.qz q̄ totā legē fuauerit. offendat aūt in vno fact⁹ est oim re⁹ Preterea in bap̄mate innouať bō.ꝛ nō ex pte ꝟ tot⁹. vt aūt tot⁹ innouari possit.nihil p̄sistini retinē dz erroris. Audiēs aūt ꝟ p̄nceps p̄ hesit stupoze deide alta suspiria trahēs.valde em̄ diligebat eā quā hēbat vxorē.tale deinde ferť dedisse rñsum. Audiui p̄ te docēte qz dñs iesus p̄cepit nihil suo amori p̄ferendū nō p̄ez nō m̄rem.ñ filios.nō vxorē ꝛ iccirco q̄uis vnice diligā iūcrā mihi vxorē.p̄pono tñ diuinū amorē. Sed nūc nō adest mihi ociū inq̄rēdi q̄lit eā dimittā.qz ꝫ hostes nr̄e reipublice festino. Cū autē reuersus fuero inuēta oportunitate dimittendi sepaboz ab illa. Hoc ꝟo cū ad aures geilane peueniss̄et.q̄s em̄ fallere posset amantē grauī cāduit ira seu raptis catuľ leena. Diuq̄ secuz bachata ex eo cepit q̄rere quō sctōs viros extingueret Nulla em̄ bestia in ꝟ mūdo silis est m̄ieri male.sic ꝟ m̄ier nephāda . callida meditatōe p̄rebat q̄lit sine ppťari strepitu ꝛ vulgi cognitōe sctōs viros p̄deret.armabať nāq̄ impatiētia ire ꝛ libidis furoze. Et qz diabol⁹ iniq̄ cupiētib⁹ fomenta malicie submīstrat. inuēti sunt duo mīstri crudelitatis q̄ p̄mittereť se satisfacturos geilane ōsideriis.datꝫ sibi munerib⁹ m̄ifrme executōis. Solebat itaq̄ beatus kilian⁹ post quā dormitōnez nocitatis ad studiū vigilare p̄uectoq̄ oīonis. Quadā ꝟo nocte cū leues somnos capet ita vt nec dormiret integre nec vigilaret apte.appuit ei vir hitu formaq̄ pulcerrim⁹ dī.kiliane amice surge nolo te diuti⁹ laborare vno dūtaxat certamine tāgeris ꝛ sic sp mecū eris. His dictis abscessit Euigilās aūt egregi⁹ vir intelligens diuinā si bi adeē visitatōez. p̄uocatis frib⁹ ait. Frēs vigilate.cito aderit dñs ꝛ pulsabit ianuā. cauendū ḡ est ne nos somno torp̄tes inueniat. Ad dam⁹ oleū lāpadib⁹ dū tp̄s est.ne si forte defecerit tūc incipiam⁹ q̄rere qñ nō poterim⁹ inuenire. Illis itaq̄ media nocte oīoni vacātibus carnifices strictis gladijs locū in q̄ orabāt penetrarūt. Qō cū sacerdos dei intuit⁹ esset ait. Amici ad q̄d venistis.iplebitis p̄ceptū.p̄sumabitis cursuz.his dictis interfecti sunt.ibiq̄ terre mādati ne q̄s scire posset q̄d de illis fcm̄ foret. Pestimēta q̄z cū q̄b⁹ diuia officia pagebāt sacriq̄ libri siť cūeis defossa sūt.ne qō indiciū necis eox deph̄endi posset ꝟ clā discessisse putarenť.cā solite p̄egrinatōis. Erat tñ q̄dā nobiľ m̄ier burgūda noie q̄ a p̄ncipio p̄dicatiōis eox sctis adheserat viris hūs cellulā iuxta oratoriū sctōx q̄ faciliť diuis laudib⁹ inesse valeret. Hec intēta vigilijs q̄ fcā fuerāt diligēti studio inuestigauit Recedētib⁹ q̄z carnificib⁹ linteolo mōo fusuz sanguinē sctōx collegit ac terre diligēter ifodit. vigilijs ꝛ oīoib⁹ vacās vbi sctōx corpa obruta nouerat. Excolebat loca veneratōe q̄ poterat. lz silēter ne si cut postea factuz est geilane iussu remoueret. Eadē nancq̄ sceleratissima m̄ier stratis q̄z plātis stabulū eq̄x in loco vbi scti martyres hūati erāt fieri iussit ne q̄ indicio sacra corpa p̄dereť. Ferūt tñ ab his q̄ tūc fuere posteris relatuz.q̄ aialia ibi stabulata sup sepulcra martyrū.nec stercoza nec vrinā tacerēt. honorē martyrib⁹ exhibētia vt qō de capite p̄pba vaticinatus ē ꝟ in ei⁹ mēbris repireť. Cognouit inq̄ēbos posse.su.tē. Isťaūt nō coḡuit me. Taliq̄ mō vt dcm̄ ē sctōx corpa hoib⁹ pene ignota foret nisi p̄fata burgūda in extremo vite posita.q̄b⁹dā fidelib⁹ vbi posita eēnt reuelass̄z. Cō tigit aūt vt dux pacta militia reuerteret ad loc̄ vbi sctōs viros dimiserat. Quos cū nō inuenisset cepit studiose q̄rere.qñ ꝛ q̄ cā recesserint q̄ve abierint. Ei⁹ ꝟo vxor veneno malicie fedata.aliqñ roboze p̄fusa. aliqñ palloze depsa.aliqñ p̄fidētia roborata.diuersos anfractus neq̄cie sue fraudibus p̄tendebat d. Nō se eos custodisse.neq̄ custodes adhibuisse.qñ voluerint venisse.quādo sibi placuit recessisse q̄ pegrinatōis sue morē seruarēt. Que feiea ꝟba non emolliūt.que a statu rectitudinis non retrahūt. Credul⁹ itaq̄ ꝟbis p̄iugis p̄nceps ali-

ntulum cepta ab inquisitione quieuit. Sed qz iurta dñicaz vocē. nihil oīnō est qō non reuelet. z occultuz qō nō sciat. cū ea q̄ facta fuerāt paulati oblitioni traderent. vn⁹ eoz q̄ sanctos viros gladio inuaserāt subito demonio arripit. z ꝓnus se dērīb⁹ laniās a pūti mīguit in eternā penā. Alter vo in rabiē vsus gladio semetipm appetijt. effusisq; viscerib⁹ p tormēta pūtis tpis ad eterna quenit. Non multo p⁹ z ipsa belua de q̄ loqmur demonib⁹ arrepta voce magna clamabat. Juste torq̄oz q̄ sanctis viris tormentis adhibuit z cuz magno cruciatu ad cruciatū diabolo patū quenit. cxcviij.

De sancto Heinrico imparatore.

Ano ab incarnatio

a ne dñi millesimo. j. ab vrbe aūt ꝑdita millesimo septingētesimoq̄nq̄gesimo sc̄o. Ottone tercio rome defuncto vacāte regni solio. cū de ꝓncipe ageret subrogādo oim vota. nutu diuio ad eū inclinant. q̄ tūc in regno potissim⁹ habebat. Fuit nāq; eodē tpe q̄daz dux bauaroz noie heinric⁹ heinrici eius dē gētis ducis fili⁹. cui⁹ tpib⁹ sc̄ūs wolfgangus ratisbonēsiū ꝓfuit eps tā bonitate q̄ nobilitate regia cōspicu⁹ z vniuersa moz honestate ꝓclar⁹. Hic inutilē sapie timorē dñi plenit̄ est secut⁹. qz erat oim lrāz studio ꝓncipaliter imbut⁹ z tot⁹ sane fide z actiōe catholic⁹. Hic ḡ ab oibus pari voto z cōi cōsensu oium asciscit. diuina vtiq; disponente clemētia. vt p tpalis regni fastigia ad culmē regni celestis p tingeret. Cuiq; ꝑdict⁹ rex heinri. nec dū cesaris vel imparatoris obtineret dignitatē. apparuit ei ratisbone. b. wolfgang⁹ eps tali visione. Visuz nāq; est ei q̄ manēs in eccl̄a sc̄ti emmerāmi epi z martyres. accederet orandi gr̄a ad bt̄i wolfgangi sepulcrū. in eadē basilica situz Cuiq; ibidē dñm z sc̄m wolfgangū intimis ꝓcib⁹ conaret exorare. subito videbat ei ipe. s. wolfgang⁹ astare eiq; hmōi vbis appellare. Intuere diligent lr̄as in muro q̄ē sec⁹ tumulū sc̄ptas. Erat aūt sicut sibi videbat scriptuz solūmō p⁹ sex. Euigilās āt rex retractatōe diuturna secuz reuoluit pauciss̄ima hui⁹ visionis sc̄pta. In ꝑmis ḡ arbitrat⁹ q̄ post sex dies eēt moritur⁹ multa dispēsat pauplb⁹. Cūq; diex sex nūer⁹ ꝓterisset. z nihil in se rex molestie corpalis sensisset putauit ꝑdictā visionem ad sex mēses ptinere. Trāsactis vo sex mēsib⁹ cū nihil infirmitatis in se pateret arbitrat⁹ est hunc nūez ad sex ānos ptinere. tōq; q̄ z supra cepit timere. Cūq; sex annoz nūer⁹ integer ptrāsisset z septimi anni dies reuolut⁹ veniss̄et. ipso die p aplicā bñdictōez suscepit cesaris dignitatē. Tūc tandē sentiēs q̄lis esset sua visio. gr̄as egit deo sc̄tōq; wolfgango eo q̄ sibi talē reuelare dignat⁹ est dignitatē. Unct⁹ ḡ in regē beatiss̄im⁹ dei famul⁹ heinric⁹ tpalis regni nō cōtent⁹ angustijs p adipiscenda immortalitatis corona summi regis. cui fuire regnare ē. militare disposuit. Sūmaz etem diligentiā in amplificādo cultu religionis adhibuit. eccl̄as dītare possessionib⁹ z imensis ornatib⁹ augere cepit. Sedes q̄z epales hildensheim videlz vbi a puero fuerat enutrit⁹ z lr̄is edoct⁹ magdeburg z argentinaz. Misnā z merseburg q̄ barbarica imanitate adiacentiuz sclauoz vastate fuerant restaurauit. z tā ipīs q̄z alijs epatibus p̄uniuersuz regnū in possessionib⁹ z orna mētis innūera dona distribuit. Denicq; ꝓsummatis hui⁹ vite laborib⁹ postq̄ bone opinōis odorez lōge lateq; redolere fecerat locūq; sibi dilectū z cetera monasteria dītādo z ornādo excolēdo ad pfectū adduxerat. ad gr̄iciplēdaz imarcessibilē coronā a dño vocat⁹ est ab ergastulo carnis. Qui cernēs diē mortis sibi imminere vocatis ad se pentib⁹ btissime impatricis kunegūdis. necnō etiā q̄busdā regni ꝓcerib⁹ manu apphēdit eā z ꝑmēdauit eā illis hmōi vbis mēoria dignissimis. Hāc ecce inq̄t mihi a vobis imo a xp̄o ꝓsignatā. ipi xp̄o dño nr̄o vobis resigno vginē imaculatā. In ei⁹ vo trāsitu terra plorāte celū exultauit. sicut etiā dñs p suā miaz reuelauit. In ipa em̄ hora exit⁹ illi⁹ cuidā suo dei in solitudie ꝓmorāti diabolus in hūana spē ferē appuisse. Quez vir oī p spm̄ ꝓtin⁹ agnouit z ait ad eū. Quo pgis. Ille rndit. Ad exequas imparatoris pgo. Cui ille ait. Vade z ꝓple negociū tuū q̄tum a dño tibi ꝑmittit̄. Deinde ꝓsummato officio tuo adiurat⁹ p deū viuuz ad me reuertere. vt p te rei exitū possim cognoscere. Ꝑ⁹ modicū vo reuersus coram seruo oī gemebūdus astitit. z voce q̄rula cū ingēti eiulatu dixit. heu heu delusi sumus. inuanū laborauim⁹. q̄n etiaz ab angelis dei ꝓfusi discessim⁹. De ḃ reqre in legēda sancti Laurētij martyris. cxcix.

De sancta Barbara.

Rat tpe maximia-

e ni imparatoris vir q̄daz gētilis in nichomedia nobilitate generis preclarus ac tpalium rex abūdantia summ⁹ noie dioscor⁹. cui erat filia speciosissima noie barbara. Ipa aūt qz erat corpe pulcerrima eā pater plurimū diligebat. q̄propt̄ reclusit eaz in turri altissima quā eidē edificari feceret. ne ab aliq̄ hoie videret. Erat aūt brā barbara ingeniosa z a tenera etate vanas cogitationes relinq̄ns. cepit diuina cogitare. Cum em̄ semel tēpluz intraret videt̄ simulacra parentibus suis ait.

Quid sibi volunt he sīlitudies hoim. Rñdēt parētes. Taceas nō hoim. ꝫ ꝺoꝛ sunt ⁊ volūt adoꝛari ꝓ illud qꝺ nescīt ⁊ qꝺ non videt. Barbara dixit. Fuerūt quondā hoies quos nunc colim⁹. Rñdēt ita. Ex hoc brā barbara die noctuq; replicabat tacita dicēs. Si hoies fuerūt dij nostri. ğ nati sunt vt hoies moꝛtui sunt vt homies. Si dij eēnt nec nati fuissent nec moꝛtui. qꝛ deitas vt mihi videt nec cepit nec desinit esse. Hō etiā hz oꝛigīnē terre. qꝛ terra ē materia eⁱ⁹. Si ğ hō de terra est. ⁊ hō deⁱ⁹ est. ğ aliqꝺ ꝓcessit eū qꝺ eⁱ⁹ oꝛigo ꝺr. sic aptius dicere mus terrā deū. Sz qꝛ nec terra a se ē. nec celū a se. nec aer a se. nec aq̄ a se. ex quib⁹ q̄tuoꝛ elemētis ꝓstat hō ꝫ creature sunt. necesse ē his eē creatoꝛē. Ecce ñnta sapia in tā iuuenili puella Tandē tradita studijs liberalib⁹ alta transcēdebat. ꝫ defuit ei noticia veri ꝺi. vanos aūt deos occulte sꝓeuit. Et cuz vidit dijs. s. lignis ⁊ lapidib⁹ flectere genua sensibilia īsensibilib⁹ mutis aio valde coꝛrexit. Iccirco vēit rumoꝛ laudis nichomediā clamās. sapientissimū viroꝝ alexādrie foze. s. oꝛigenē. cui⁹ facundia totā terrā ꝓfunderet qui ꝝbis indicijs daret cognoscere verā deitatē ⁊ idoloꝝ ꝓfunderet vanitatē. Hec audiēs brā barbara multuz ganisa est in domo pectoꝛis sui ⁊ cepit sedule tractare ꝙ genere posset eū adire. Erat em̄ pr̄ eⁱ⁹ nobilis ⁊ valde potēs. ğ mysteriū suū ei nō reuelauit. Cū neminē curatoꝛē hꝫet recurrit ad ꝫ psiliū vt lr̄as eidē sapiētissimo oꝛigeni diriget ⁊ secretū ei patefaceret in hec verba. Viro alexandrie nobilitate ai longe lateq; ꝓspso oꝛigeni. barbara nichomedie tua ancilla. Dec⁹ ⁊ honoꝛē desiderij mei accepi foze te ꝑ ꝺiuinitatis oūsoꝛē. Ñ ꝓma em̄ scitilla ingenij mei cū toto coꝛde ꝓcupiui vt ad vi dei noticiā pueniꝛē. mēte ꝓcepi nullā deitatē ineſſe lignis ⁊ lapidib⁹. q̄ hūana arte cōposita sunt q̄ nō recipiunt sensibilitatez. ⁊ nec loq̄ nec audire pñt. vñ sp ptractaui eē fallos ꝺos nec hoies posse esse deos. qꝛ hō incipit ⁊ desinit eē deⁱ⁹ aūt añ tpa fuit. nō ğ vnq; deos credere potui q̄s homies moꝛtales cognoui. Jn multis tā motib⁹ posita sp deū nobis ignotū ꝓculdubio eē putaui q̄ solus cūcta fecit quē sp amaui. huic me semper deuoui. a q̄ suz id qꝺ suz. nisi me īnia fallit cui⁹ spū aiataz me sentio. nec desistā donec ad eū ptingā. Quapꝛopr̄ fame tue tumultu ꝓcussa. pr̄ venerabilis. mentē meā his apti⁹ voluere cēsui. Illū deū solūmō vestigare cui⁹ cognitionē apud te eē cognoui. Vñ si ita ē vt fama refert supplices offero ꝓces q̄ten⁹ discutere digneris noctē ignoꝛantie chaos ꝓfusiōis ab anima tua ⁊ inducere solē iusticie lumēq; discretionis. Appeto em̄ veꝝ deū scire q̄ fecit visibilia ⁊ inuisibilia. ⁊ vtrū ꝺe vn⁹ sit vt ipsa tā nūc ꝺudū mecū argūmētata suz ⁊c. Hāc epl̄az ꝺi rexit alexandriā ad oꝛigenē p̄sbyterū q̄ est in ptib⁹ affrice caput regionis illi⁹ longe distās a nichomedia Ne aūt ꝓuarek legatōe quā legauerat. ad deū quē nouerat in cubiculo coꝛdis sui lacrimas fudit dicēs. Dñe firma pedē ei⁹ quē ad famulū tuū misi. ne aut me aut illum moꝛs ꝓueniat vsq; relegatio veniat. His ⁊ aliis postulatiōib⁹ q̄bus deuote poterat nūcius alexādriā ingredit. Oꝛigenē repperit in palatio māmee mr̄is alexādrie cesaris vbi occupatur in docēdo xp̄ianā religionez. Qui leticia magna lr̄as barbare accepit. laudās deuz qui hmōi semē suscitabat ⁊ talia opaꝛ. Et statī oꝛigenes doctoꝛ p̄stātissim⁹ accelerat ⁊ edidit desiderīū barbare in hūc modū. Oꝛigenes veri dei indign⁹ sacerdos ⁊ vt possibile ē oūsoꝛ ei⁹ adhuc etiā alexādrie nūc degēs. Barbare barbarice gētis, adoptionē filioꝝ dei ⁊ iesu xp̄i verā salutē. Sicut scripseras scire te veꝝ deū q̄s sit. Scire debes q⁹ vn⁹ est ver⁹ ꝺs in suba ⁊ trinus in ꝓsonis. s. p̄r ⁊ fili⁹ ⁊ spūsscūs. q̄cūq; hꝫ oia credit oino hz q̄ ad deuz ptingē possit. Tu aūt hec intellige ⁊ intellecta crede. ⁊ si qꝺ defuerit ad plenitudinē desiderij in legato reqre q̄ te legē sctām erudiet. ⁊ libꝛos q̄s secuz ꝺfert tibi leget. Nō etiā dubites te ꝓ noie xp̄i multis toꝛmētis tradi. Jp̄e em̄ dicit voce euāgelica. Qui pꝺiderit aiam suā in hoc mūdo ꝓpter me in vitā eternā custodiet eaz. Oꝛigenes missit vnū ex plurib⁹ cū nūcio barbare ad barbaram q̄ modū magno desiderio ei⁹ daret. Pꝛecessit nuncius barbare ⁊ nūciauit nunciū vir dei adesse. fecit ⁊ ꝓmisit eū foris stare vtrū cōueniēs esset eum intrare. Tunc illa hoiem ad uocari fecit. Qui ingressus offerens salutatōnē in xp̄o. Illa assurgēs incliatur. ⁊ tā dei nomē q̄z hoiem venerat. Pater ei⁹ gr̄a visitationis ad eam venit. videns virū ignotū tremēs inq̄t. quis hic ⁊ cur hic. Rñdit alexandrin⁹ me dēdi arte pitus. qui spōdet magistrū se habere alexandrie. qui cōtra vsus medicoꝝ etiā aimas curat. Pater audiēs recessit ⁊ cōcessit fieri cū ea colloquia. Tunc valentius sacerdos ⁊ barbara ꝓferūt inter se sua mysteria. Jbi tūc plecta epl̄a ⁊ bñ docta qꝺ defuit epl̄e ad plenitudinē desiderij a legato quesiuit ⁊ ad libitū inuenit. Cognito aūt quomō pater ⁊ filius ⁊ spūssanct⁹ sit solus deⁱ⁹. ⁊ quō fili⁹ missus sit a patre. ⁊ ꝑ snsceptam humanitatē hoiez ꝓditū reuocasset. captiuū redimisset. ⁊ ꝑ sacrū lauacrū ei⁹ pctā lauisset. acceleranit ad baptismi ğ tiaz. ⁊ ab eōꝺē p̄sbytero valētio quē oꝛigenes ad eā miꝛat baptizata ē i turri in q̄ eā paꝛ posuerat. Jmpli⁹ q̄ deⁱ erāt q̄siuit ⁊ q̄ sursuz sūt

cupiēs.libros quos ei origenes miserat frequenter legit.z valde creuit in scia diuinoꝝ etiaz sine magistro z in sapiētia diuina. Legit etiaz de ea q̄ qz pulcra fuit. quidā de optimatibus terre illi⁹ patri ei⁹ locuti sunt vt virū sibi acciperet. Ipe vo accedēs ad eā in turrim psuadebat eā dicens. Filia mea quidā de potētibus cōmemorati sunt mihi de te. vt accipent te in cōiugio q̄d ḡ vis de hoc: Ipa vo intuita pfez cū ira dixit. Ne cogas me b agere pat̄. At ipe secessit ab ea descēdēsq̄ instituit multitudinē artificū q̄ facerēt lauacrū pstituit quō fieri debuit.tribuēs singul̄ mercedē in integrū pfectusq̄ ē in regionē longinquā. Descēdēsq̄ famula dei de turri videre qō factū est.vidit cōtra septentrionē duas solūmō fenestras dixit artificibus.q̄re duas fenestras instituistis.Dicūt ei.pat̄ tu⁹ dispositit.Quib⁹ illa. Facite et mihi aliā fenestrā.Qui dixerūt.Timem⁹ dña ne indignet̄ pr̄ tu⁹ nos. Dicit eis famula dī Facite mihi fenestrā. ego de hoc acq̄escere faciā patrē meū. Ipi vo fecerūt aliā fenestram. Perambulās vo barbara in natatorio ꝺ oriē tez.instituit in marmorib⁹ eius digito pciosaz crucē. De post ascēdens in turrim vidit simulacra q̄ colebat pr̄ ei⁹ suscipiēs spūm̄sctm̄ inspuit in faciē eoꝝ z dixit. Siles vestri fiāt q̄ faciūt vos z oēs qui pfidunt in vobis. Finitoq̄ ope reuersus est pater ei⁹ de pegrinatiōe z contēplatus tres fenestras dixit artificib⁹. Quare tres fenestras instituistis: Dicūt ei. Filia tua sic nobis pcepit. Ipe vo ait filie. Tu imperasti tres fenestras fieri. At illa. etiā. Etem̄ bñ feci. Nā tres fenestre illumināt totū hoiem. Et assumēs eā pat̄ ei⁹ descēdens in natatorio z dixit ei. Quō abundanti⁹ illuminant tres fenestre duab⁹. Illa rñdit. Tres sunt mundū illuminātes z stellaꝝ cursuz regulātes. pater. s. filius z spūssanct⁹ z hi tres vnū sunt in essentia Tūc furore repleꝰ pater tulit spatā suā vt eaz occideret. Ipa autē orabat ad dñm z abscisa ē petra z suscepit eā int⁹. z eiecit eā sup montez in q̄ duo pastores erāt pascētes oues suas. Et illi pfideraverūt q̄ btā barbara a facie patris extra petrā fugeret. Pater aūt ei⁹ ḡritādo discurrens venit ad p̄dictos pastores inquirēdo vtrū vidissent barbarā filiā suā. Un⁹ aūt eoꝝ pfideras irā patris iuranit se nescire eā. Alter vo digito eā pdidit. Btā aūt barbara pditori suo maledixit. z subito ipse versus est in statu am marmoreā z oues ei⁹ in locustas mutate sunt. hoc apocrifuz est. At pater eā repiēs flagellauit z coma traxit. eā cathenis z clane reclusit vt nō aperiret ei quisq̄ constitutiq̄ custodes vsq̄ dum abiēs nunciaret p̄sidi marticiano. Audiens ergo preses iussit eam preseutari. Preses aūt vidēs mirā pulcritudinē ei⁹ dixit ei. Nō vis. pce tibiipsi z sacrifica dis aut acerrimis tormētis traderis. Cui illa. Ego habeo sacrificare vo meo ihu xpo qui fecit celū z terrā z mare z oia que in eis sunt. De demonibus tuis dicit xpūs Ps. cxiij. Os hūt z nō loquētur. oculos habēt z nō videbunt tc. Similes illis fiant qui faciunt ea z oēs qui confidunt in eis. Tūc pses furore replet⁹ iussit eā expoliari. z carnes eius neruis thaurinis sine misericordia discerpe. ita vt oīe corp⁹ eius in q̄naretur sanguine. z iussit eaz carceri recludi quatenus tractaret qua pena eā consumeret. Media nocte circūfulsit eam lux de celo in q̄ apparuit ei xps dicens. Confortare filia. quoniam copiosum fit gaudiū in celo z in terra super passione tua. Nō ergo metuas minas tyranni. ego em̄ sum tecum vt eruam te ab oīm bus plagis que inferunt tibi. Et statim omēs plage nusq̄ apparuerūt. Gaudebat aūt z exultabat sancta barbara sup exhortatione dñi. Mane facto iussit pses afferri eaz. Et intuens qz illata ei tormēta nusq̄ cōparuerūt. dicit ei. Ecce quomō repropiciati sunt tui dij tibi z diligunt te. quia plagas tuas sanauerūt. Rñdit barbara. Similes sunt tibi dij tui surdi ceci z muti. Et quō plagas meas curare poterunt q̄ sibijpis remediū pferre nō pūt. Ne aūt q̄ curauit est xps fili⁹ dī viui quē tu nō vides. qz induratū est cor tuū a diabolo. Tūc pses vt leo fremēs iussit carpe latera ei⁹ z lāpades ardentes applicari ei z malleo caput ei⁹ cedi. Ipa āt intuita in celuz dixit. tu nosti cordis cognitor dñe qz amoris tui occasiōe patior. me ḡ ne derelinq̄s. p te vo has plagas fortiter sustinui. Tūc iussit impi⁹ pses gladio abscidi mamillas ei⁹. q̄ aspiciēs in celū ait. Ne pjcias me a facie tua dñe. z spi. san. t. ne au. a me. Cuz aūt hāc plagā fortiter sustineret. iussit eā nudā circuire regionē illā z plagis inferētib⁹ flagellari. At martyr xpi videns in celū ait. Dñe ds q̄ opis celū nubib⁹ aduitor z pector me⁹ esto z tege nudatū corpus meū ne videat ab oculis impioꝝ viroꝝ. Hec dicēs. descēdit angel⁹ dñi opiēs eā stola cādida. Hoc cū videret ipi⁹ pses. pcepit eā gladio trucidari. Tūc furore replet⁹ pr̄ ei⁹ suscepit eā a p̄side z pduxit eam in montē. At vo ipsa gaudēs sup hoc festinabat vt pfecte vite ekne brauiū acciper. Et adducta in montē orabat ad dñm dī. Dñe iesu xpe cui oia obediūt. psta mihi hāc petitōez vt si quis memor fuerit nois tui z famule tue faciēs memorīā passionis mee. Dñe ne memineris peccatoꝝ ei⁹ in die iudicij. ſ xpicius esto ei. tu em̄ scis qz caro sumus Et facta est vox de celo ad eā dicēs. Veni pulcerrima mea. requiesce in

cubilib⁹ pūs mei q̄ ē in celis qō postulasti donatū est tibi. Quo facto martyr xp̄i ad locū supradictū venit & ibi martirīū suum finiuit. a xp̄io em̄ patre decollata ē. Patre ei⁹ de monte descēdente ignis de celo descēdit et p̄bussit eū ita vt nec puluis ei⁹ inueniret. Finita ē aūt sctā martir xp̄i barbara cū sctā iuliana quarta die mēs decēbris ipante maximiano. & p̄sidente marciano. Fuit vir nobilis comes saxōie q̄ inimicū suū captiuauit quē statī in turri recludi fecit. & familie sue sub pena mā manduit ne sibi aliq̄s cibū vel potū mīstraret. vt sic eo citi⁹ morēt fame. Cūq; p aliq̄t tp̄s sine cibo & potu māsisset. custo dē turris voce lugubri & lamentabl'r rogauit. vt ei modicū daret de pane ob reuerentiā gl'iose v̄ginis barbare ne sic fame moreret. Custos nec clamorē nec p̄eces aduertebat. & sic p aliq̄ō tp̄s iacebat & nemini rūsum dabat. Custos v̄o estimabat illum iam mortuū. Rogauit g̃ dōm vt illū extrahi p̄mitteret p⁹q̄ corp⁹ mortuū exalaret fetorē. Inierunt igr̄ funē in collē detenti. & ad summitatem deducentes sic eū de alto p̄iecerūt. Qui cū ad terram peruenisset. statim se erexit. & oēs q̄ aderāt ꝑ videntes i fugā cōuersi sūt. Quos ille dulciter monuit. ac xp̄m deū rogauit ne fugerēt ꝛ vt xp̄i⁹ accederēt. Et cū accessissent ad eū inr̄rogauerūt eū quō ꝑ fieret aut quō viuē posset. q̄b⁹ ille rūdit. Beata virgo Barbara me in omnib⁹ angustijs meis custodiuit. & in electōe turris suis sanctissimis manib⁹ me sustētauit. & mori nō possum nisi confessus & sacra cōione munit⁹ & inunctus. Inr̄rogat⁹ vñ hāc grāz hīet. dixit. Jeiunijs & oīonib⁹ oīm̄ die. oī anno honorauī eā. & hanc grām mihi apud deū obtinuit vt mori nō possum absq; sacramentis. Quib⁹ p̄ceptis statim spm̄ exalabat. Aliud exemplū legim⁹. Tpe serenissimi adolphi regis romanor̄ accidit vt quidam comes ex mādato regis in partibus orientalibus p̄sideret. Labente vero tpe famulus q̄dam de prosapia militari q̄ virginem violauerat incusat. Qui capt⁹ vinculis inclusus. q̄squ cogitaret de consilio nobiliū ac ciuitatis q̄ ꝑ eū esset snia faciēda Et tpe statuto oēs conuenerī. & iuuenis adduct⁹ est q̄ intime rogauit vt p̄siterer. Vocat con fessor. audiēs eū. innocentē ipm̄ inuenit. Dñ cōfessor eū induxit vt beate barbare ꝑpetuum fuitiū voueret. nec ad domū veniret & rediret nisi p̄ius locū antiquū culmen in prussia visitaret. Quod & iuuenis fecit. Interea mulier clamans iudicium implorat. Juuenis ille ad iudiciū ducitur. Judex querit de sentētia. Juuenis iam de vita sua desperās. q̄dam ignot⁹ accessit quem nemo nouit. exhortans iuuenez vt iudicē rogaret ipm̄ suū verbuz loq̄. Quod factū est. Tunc tota vniuersitas cucurrit. que & q̄l'r ille despect⁹ vellet fari. Et rōnabl'r oīdēs platā snīam contra iuuenem esse nullā. & pstā ter ꝑbās q̄ oēs tam nobiles q̄ ciues & oēs q̄ aderāt illō verū esse dicebant. & sic snīam reuocauerūt. q̄ vltra humanū sensum ꝓtulit que null⁹ cōtradicere potuit. Et cum p̄dictus iuuenis aū tribunal existebat. p̄ nimio gaudio p̄o sternere se volēs casu accidit vt colluz iudicis amplectētur. Q̄ō videntes sui iudicis hostiliter irruerūt in eū. Hoc p̄ & alii videtes despati fl ētes & lamentātes q̄si mortuū eū reliq̄runt Q̄ō itelligēs cōfessor su⁹ ꝑfideter amicis suis ait. Neq̄q̄ sic de bñficijs. b. barbare diffidetis. q̄ vaciter scio q̄ san⁹ est. & nulla patīt corpis molestiā. Accedētes p̄ & amici eius cū festiatōne nullū vestigiū vulneris inuenerūt in eo. Gratulabanť illi & meritis & bñficijs. b. barbare ei p̄stitis. & magnifice eā laudauerūt. & sic iuuenis tandē in fuitio. b. barbare vitam suam finiuit.

CC

De sancta Brigida.

Sancta Brigida virgo religiosa videns sibi instare tempus desponsatōnis. dōm rogauit vt aliq̄a deformitatē sibi imittēt. vt saltē ꝑ mō ꝑceꝛ instantiā vitaret. Tūc vn⁹ oculus ei⁹ crepuit & liq̄fact⁹ ē i capite suo. Accepto g̃ sacro velamine brigida cū alijs v̄gib⁹ sacris velatis & devotis in opido medi extitit. vbi dñs ei⁹ oīo ne p̄lima dignat⁹ ē facere miracula. Hospitez q̄ndā marcū noie sanauit. Decē & octo eccl'ijs de vno modio ceruisiā a cena dñi vsq; in finez pasche sufficienter ministrauit. Leproso cuidam petēti lac. cū nō hīet. aquā frigidā porexit. ꝑ in lac aq̄ cōuersa ē. coq; hausto puella q̄dā sanata est. Deinde leprosū curauit. duos ceros illūinauit. Contigit vt cā cogente iter faciens in vadum fluuij laberet & fracto capite sanguis emanauit. quo mulieres due mute linite vocē receperūt. Post ꝑ vas p̄ciosum regis a manu rustici lapsū dissiluit. & ne rustic⁹ dānaret a brigida integrum restitutum est.

Cūq; mulier q̄dā leprosa poma negaret. brigide p̄cib⁹ pomerium fundit⁹ exaruit & poma nouiter intus relicta penitus euanuerūt. Hic iter faciēs in curru vidit pauperē q̄ndā cum familia sua multo sudore ligna ferentē. & mīsta dedit illi eq̄s suos. et illa cū puellis suis iuxta vīā cōsedit. & ait. fodite sub cespite xp̄inq̄ vt aq̄ prumpat xp̄i pegrinātes. mox cespite eiecto fons p̄siliēs emanauit. Hoc facto dux inde trāsiens brigide duos eq̄s dedit. Appropinq̄nte die pasche dixit brigida puellis suis. q̄ lauabit infirmas nr̄as sorores. Cunq; ille vtpo-

te iuuencule oēs recusarent. Brigida intrauit manibus illas lauās t ab infirmitate sanauit q̄rum vna erat paliti̇ca. alia demoniaca. alia leprosa. In domo q̄dā aliena sctā brigida manente. casu corrigit vt oēs exirent. t venerunt q̄dam petentes panē. t brigida circūspiciēs dixit puero ꝓpe cubāti paliti̇co t muto quod tū ipa ignorabat. puer scis vbi sit clauis. t ille respondit. scio. dixit ei brigida. surge t mistra illi t factū est ita. In domo vna. xij. infirmos curauit. In pcilio magno mulier quedam vni epo crimen sui part⁹ imposuit. cui cū btā Brigida os signo crucis signasset illa intumuit a vtice capitis vsq̄ ad plantā pedis. nec tū veritatē cōfessa est. Dixit. dic infantule q̄s est pat tu⁹. Et ille rūdit. Eps pr̄ me⁹ nō ē. ꝙ q̄dā in extrema pte pcilij vltim⁹ t turpis t vilis. In diebus illis venit ad scām brigidā q̄dā vgo querēs elemosinā ab illa. Cui brigida dixit. Accipe vaccā meaz t abduc. Cui illa rūdit. Vacca mihi nihil pdest. venient q̄ latrones t auferēt eam mihi. Brigida dixit. Accipe cingulū meum. t eo aq̄ intincto sparges t sanabis infirmos. Quo arrepto leta abijt t ab infirmis sanatis lucra multa contraxit t paupib⁹ xpi distribuit. In tempore famis Brigida perrexit ad epm ibor vt ab eo peteret fruges. Ille tpe q̄dragesime cū alijs nō bñt. panē duz cuz lardo ꝓposuit. t illa cū epo comedit. Due aūt illius puelle nolētes carnē comedere absconderunt. ꝙ ille verse sunt in duos Fpentes. vñ graviter a brigida corā epo increpate fūt. Tūc ei penitentib⁹ illis orantib⁹ Fpentes mutati sunt in panē. Post multa talia admirāda Brigida migrauit ad dñm.

CCj.

De sancto Gangolpho.

Angolfus ex nobili

Gangolfus ex nobili genere burgūdie oriūd⁹ fuit. Qui q̄dā vice in cāpania ad fontē veniēs t de aqua bibens. venit dñs loci vbi fons emanauit t ei fontē venalē exhibuit. Scīus vo memor illius vbi dñici. Si dixeritis huic monti tolle te tē. emit fontē cētū solidis. Cū aūt hoc vxori domū veniens narraret. t ab ea derisus baculū quē manu tenebat solo infixit. q̄ retracto statim fons erupit. sic ille quē ḡnerat. t in loco vbi i cāpania fuerat nūq̄ plus emanauit

Vxor aūt ei⁹ a q̄dā clerico nephario polluitur. ista q̄ de hoc eā sup his inꝑpellaret. t ipa in stāter negaret. Immitte inq̄t manū in fontem vt ōs q̄ cūcta videt veritatē oñdat. Illa imperterrita imisit. statī carnes vsq̄ ad ossa depēdebāt. Tūc ille. morte q̄dē digna es. ꝙ ei q̄ cūcta iudicat refuo te. Clericus vo mlieri adherēs q̄dā vice ceraicē gangolfi abscindē volēs ipm in coxa vulneravit. Qui p⁹ aliq̄s dies supta cōtione ad dñm migravit. q̄ miraculis multis claruit. Clericus vo vt iudas mortu⁹ crepuit medi⁹. Vxor aūt gangolfi cū audivit q̄ maritus eius egros sanaret. rūdit. Sic facit vtutes gangolfus sic an⁹ me⁹. statim a pte illa turpis son⁹ pdijt. Taliq̄ deiceps sbiacuit obprobrio vt oīni vita sua eodē die. s. sexta feria q̄t vba p tulit. tot turpes sonos ab illa pte emisit.

CCij.

De sancto Vdalrico.

Dalricus ex nobili

Dalricus ex nobili alemanox genere ort⁹ in mōasterio scti galli enutrit. vbi dū bitū vellet accipe ab inclusa. phibet. dicēte sibi q̄ futur⁹ eēt eps in augusta. qō ꝓcedēte tpe factū ē. Quadā vo die cū sctō Cōrado ꝓstātiēsi epo ad mēsam cōsedit. a q̄ ꝓsurgēs ter missam celebravit qō dū cōrado inotuit dixit. Nemo illi hodie saturior ad missam accessit credēs eū cōedisse

Per oleū in cena dñi ab eo ꝓsecratū mlti sē sanati t oculi plurimi illūmati. Quodā tpe in die scti iohis bap. graui infirmitate oppressus duo iuuenes astiterūt ei. quorum vnus ait. q̄re nō surgis. debes eīm ad sanctū iohem missā hodie celebrare. Qui surgēs bis eodē die celebravit. Post multa miracula āno dñi nōgētesimo. etatis sue. lxxxiij. ordinatōnis sue q̄nq̄gesimo migravit ad dñm. Cuius corpus cū ad lavandū fuit denudatum tanta fragrantia de eo emanavit vt cuncta pectora astātia replerent. Portat igr̄ ad eccl̄am. supuenit. t wolfgāgus ratisbon. eps. t ipm in eccl̄ia sancte Affre honorifice sepelivit.

CCiij.

De sancta Affra.

Affra filia Hilarie

Affra filia Hilarie a cui⁹ pgenitores a cypro venerūt cuz eēnt cultui veneris dediti. ipa cū ancillis suis meretricio se dedicaverat. Hax ꝓstibulū narcissus eps cū felice dyacono ꝓsecutione diocletiani devitās igr̄as igressus ē. Et p̄ ꝓ turpi amatore susceptus est. postea xp̄ianox eps cognit⁹. Affra pedib⁹ epi advoluitur t statī puertit. De māe xp̄iani q̄runt ꝙ affra sō lini fasciculis eos abscōdit. Tūc affra epm ad hilarīā matrē suā ducit. que etiam advoluta pedib⁹ ei⁹ efficit xp̄iana. Tunc clamat demon sup epm se iniuste a suis habitatōnibus expelli t recusat abscedē nisi aliq̄ aīa sibi in potestate det. Dat q̄ ei draco magn⁹ ab epo in fauc̄ibus alpiū quē statim demon occidebat. Tūc narcissus domū hilarie in eccl̄am consecravit t dionisiū aurīculū affre epm ordinavit. in au

gusta. Affra vo cum solita exercere negligit. Gayo iudici accusat. Cui dū iudex paganus diceret deū xp̄ianox meretrices abhorrere. et xp̄m habitare in talibus nō posse. Affra rūdit Xp̄m p pctōribus venisse. Jubet in insula lici flumis cremari. mater aūt t ancille dū eā se peluissent, ibidē p̄hense in igne cremant.

ccliij.

De sancto Osualdo.

Sualdus rex an-
o gloꝝ filius achie sozoris sctī Admū di regis q̄ t p xp̄o occubuit. fuit, vir magnarū elemosynaꝝ. In die pasce ab Ayda no lindisfranēsis diuia audiēs. t cū linguā ig̃raret rex pp̄o interp̄trabat. Et die dū pauges p̄fluerēt t tā omia victualia eēnt distributa di scum argenteū fecit p̄fringi t dari egenis. Cui eps p̄gratulās manū ei⁹ osculabat dicēs. Nūq̄ inueterascat hec man⁹. t factū est ita. pmanet eñ vsq̄ hodie. Qui etiā die ac nocte vacabat diuis t aut supis aut flexis genib⁹ gratias agebat. Ffe suo camfrido ab impijs pempto ducē britonū cuz multis sup se vententez ipse erecto crucis vexillo t flexis genib⁹ supauit. Nono autē regni sui anno. etatis vo. xxxviij. rex mericiox q̄ añcessoꝛē suū pemerat. ip̄m in p̄lio occidit. t caput cum manibus t brachijs ignominiose stipiti suspēdit qui postea multz claruit miraculis. Scolasticus q̄dam bona dicēs t mala faciēs ad extrema p̄duct⁹ vidit se ad iferos duci inuocat auxiliu osualdi t allata sibi p̄ticula pali in quo caput osualdi cuz manib⁹ pepēdit t in aq̄ bñdicta posita t in eo potato vitam obtinuit t salutez.

ccv.

De sancta Tecla.

Ecla sponsa thami
t ri. sedēs in fenestra sua audiuit paulū q̄ iconiū venerat de v̄ginitate p̄dicantē illi adhesit. Tyr⁹ inibi p̄cesserat t paulū sic descripsit. Statura breuis. capite robusto. supcilijs iunctis. naso aq̄lino gr̄a plenus. Tūc mater tecle filiā cū ap̄lo accusauerat. vnde ambo ad p̄cōsulē trahunt. matrē ꝫ filiā clamātē. q: sponsuz suum p̄tenit t huic adheret. Tunc paul⁹ expellit. t tecla igni iniecta illesa exiuit. t inuenit paulū p se orantē. t stati seq̄tur antiochiā. Ibiq̄ a q̄daz pcupiscit ꝫ videꝫ se p̄tēni p sacrilega iudici tradit. Sequēti die tecla iter leones t leenas t vrsos p̄git. ꝫ oēs se inuicē interficiūt t v̄go illesa pmāsit. Tunc in aquā int feras p̄git t dixit. In noie p̄ris t filij t spūssancti sit mihi hec aq̄ fons baptismi t oēs fere statim moriebant. Iterū in ampbi teatro inter feras p̄ijci crudeliozes iubet. sed pie matrone p̄fluunt t odozifera q̄daz aptant vt fere dormiāt t mitigent. q̄bus stati soporatis thauri ferocissimi adducunt. quib⁹ ignita feramēta. ad genitalia liganꝫ vt magis seuiāt. t v̄go ligata inter illos p̄ijcit. ꝫ illesa t cōbustis vinculis absoluit Deide iter cū ap̄lo suironā p̄git tandē a paulo recta bñdictōez sumpta iconiū redijt. t sponsuz mortuum reperit. Mater ei⁹ in sua nequicia pmāsit. Ipa vero multax v̄ginum mater extitit t oziās ad dñm migrauit.

ccvj.

De sancta kunegunde.

x nobilissimo parē-
e tum magnox videlz augustox sanguine duo imarcessibilis gl'e flozes emicuerūt. scōs videlz heinric⁹ romani impe rij gl'iosissimū dec⁹. eiusq̄ dignissima collecta lis pie memorie kunegūdus impatrix. Eadē vo bt̄ā t deo dilecta kunegūdis terreno impatozi coꝛpaliter nō carnaliter p̄iūcta. celesti regi v̄ginitatē suā p̄secrauit. quaz vsq̄ in finez casti cōiugis cōsensu deo teste p̄seruauit. Nō post modū diuinitatis testimoniū ne lumē in tenebris lateret oñdit. dum eū ad cōfundendū v̄ginitatis hostē t obstruendū os mendaciuz ꝫ v̄ginē xp̄i loq̄ntiū. sup ignitos vomeres icedere t illesaz p̄cedere dedit In fastib⁹ itaq̄ cō stituta p̄tinētie sue gl'iaz sub terreni clamide iperij satagebat abscondere. vt tanto p̄pensi⁹ q̄nto efficacius poterat p̄moueret q̄ deo insti gāte illo q̄z adiuuāte ad laudē ipsi⁹ cogitabat p̄ficere. Deniq̄ postmodū nouellā fecundissime plantationis sue eccl'iam quā cuz illo suo studiosissimo coopatoze heinrico in loco bābergēsi venustissime sicut hactenus cernit fabricauit. sub patrocinio p̄ncipis ap̄lorū beati Petri t sancti georgij martyris monasteriuz sub regula beati Bñdicti ad aquilonarez plagam in honoze sancti Michaelis archangeli extruxit. nō minori studio p̄diox q̄z ac diuersox donarijs ornamentox. Terciā demū versus meridiem sub ordine canonico x sub titulo beati p̄thomartyris stephani quo quidem scemate. ꝫ maiori opa de suo matrimonio ecclesiam dedicauit. ad quā didicandā benedictum papā quē p̄fat⁹ deo dign⁹ impator heinricus ad p̄firmandū bambergēsez pōtificatū aduo cauerat. venire rogauit. ip̄a q̄z illud psalmigraphi secū decantās. Dñe dilexi decoꝛez domus tue. Diuersa eidē eccl'ie iuxta impialem magnificentiaz munera cōtulit. in diuers⁹ eccl'ie ornamētis que oīa ipse dñs ap̄l'ic⁹ vt sp memoria fundatricis ipsi⁹ illic floꝛeat. ne quā do p fraudē aut violēnā vel furto subtraberē-

tur inde. dura banni sui innodatiõe septuagi-
ta ꝗꝫ duoꝝ eꝑoꝝ ꝗ illic aderã autoritate ipso
die ꝓfirmauit. Itẽ monasteriũ ad bonorẽ san-
cti saluatoris nr̃i ihesu xp̃i ⁊ ei⁹ victoriosissime
crucis. in loco q̃ cõfugia dr̃. magnifice cõstru
xit. ⁊ ancillaꝝ dei ibidẽ deo fm regulã bti Bñ
dicti fuientiũ ꝓgregatiõez decẽtissime declia
nit. Porro coopante ei in oib⁹ imiali mae-
state. idẽ monasteriuz oi ornatu decorauit. añ
ꝑncipale altare iconã de auro ⁊ lapidib⁹ ꝑcio
sissimis statuit. calices aureos ⁊ argẽteos. cati
nos aureos. aureos vrceos. palas ⁊ casulas.
vela ⁊ cortinas. cappas auro ⁊ gẽmis ꝑciosis
intextas ⁊ cetera vtensilia siue vasa ad mona
steria tãto studio ⁊ tã sumptuoꝝ exẽplis eidez
eccl'ie cõtulit. vt quicũq; ea intuent regiã mu-
nificentiã ⁊ mirã vtriusq; imperatoris videlz ⁊ i
patricis deuotõez in deũ magnope mirari nõ
cessent. Preꝛ has ꝑncipales sue opatõis. ⁊ ꝑ-
marias eccl'ias. q̃ cõuentualis eccl'ia q̃ monа-
steria illoꝝ donatiuo nõ gl'iant se aut in ꝑdijs
dilatatas aut decoratas ornamẽtis. Alias em̃
antiqtate collapsas reedificauerũt. quasdã eti
am destructas ⁊ ad nihilũ redactas in ꝑstinũ
vel etiã in meliorẽ statũ instauranerunt. Et si
cuti prudẽtes ꝟgines oleuz sue mĩicordie in
diuersos effuderunt. vt merito dicere possint.
xp̃i bonꝰ odor sumꝰ in oi loco. O priugiũ non
voluptate ſ bona volũtate copulatũ. O scim̃
mr̃imoniuz vbi vna fides inuiolate castitatis
vbi vnꝰ spũs misericõdie ⁊ vitatis. vbi idem
velle in vtutib⁹. idẽqꝫ nolle in vicijs vbi nec ꝑ
mus nec alter discerni potuit dũ alter qõ pri-
mus voluit vbi par animꝰ in multifarijs ope
rũ effectib⁹ pares in duob⁹ oñdit affectꝰ q̃les
has nuptias dixeri nescio. vnũ scio qr nr̃a mõ
nescit regio tales. dũ ꝑpt regnũ celoꝝ se castrã
tes nec plez terrene fecũditatis expectãtes. ce
libẽ a deo generatõez recipẽt. a quoꝝ ore laus
dei nunq̃ deficiet. Hec est generatio querẽ-
tiũ dñm. q̃ viuẽtes in xp̃o mẽbra sua mortifi-
cãtes ꝑpter xp̃m. sup terrã morientiuz. mõ re-
gnãtes cũ xp̃o. bona dñi sui videt in regiõe vi
uentiũ. Qm̃ de vita ⁊ miraculis pij Heinri
ci xp̃ianissimi imperatoris ⁊ miserationib⁹ va-
rijs q̃s fecit in domo dñi. de signis ꝗꝫ ⁊ mira-
culis q̃ post transitũ ipius ꝑ eũ fecit deꝰ. satis
ac digne scripta scta recepit eccl'a. nũc aim pu
pugit ac in mentẽ venit vitã memoriãde vgis
nr̃e breuiter explicare. ⁊ memorie scꝑto ꝓmẽ
dare. vt ad exemplũ eiꝰ se intuẽs q̃cũq; vgies
q̃cunq; ve vidue pfecte vite normaz arbitrent
ꝓuersatiõez illiꝰ. Indignũ em̃ nobis ⁊ magis
opẽpciũ digne duxim⁹ vt illi officiũ subtraha
mus oris. cuiꝰ prudẽtia ꝗtidie alimẽta pcipi-
mus corꝑis. Heinrico itaq; suo sue castitatis
patiẽtissimo semp custode. vbi cã suis vginez
vti transduxerat. in xp̃o resignauit. ad celestia
q̃ iugiter suspirabat gaudia trãslata. illa se ad
deũ. vt semp torã ꝓtulit ipum sue castitati. ne
cessitati ac saluti adesse illũ suis eccl'ijs. illum
filijs ꝗs ei in ipo aggregauerat pñtem affore.
aduocare. vigilis oꝛonib⁹ instare. die practicã
cũ martha noctu contẽplatiuã cũ maria vitã
agere nõ cessabat. Quanta vo elemosynaruz
largitate. quãta oꝛonis instantia. ꝑ bti conitu
gis defuncti aia desudauerit. in subscripta pa
gina quã ipsa ꝑ se. nã lr̃az ⁊ artiũ aliaz distin-
guere auro gẽmisq; sacras vestes paratissima
fuit. cõposuit ⁊ scripsit quicũq; voluerit agno
scere poterit. Kunegũdis diuina dispẽsatõe
solo imperatrix noie. spãliter dilecte cõgregatio
ni in cõfugia. ꝗcquid iuste cõuenit dilectõi. ꝑ
prie aduersitatis sarcinaz facili⁹ veluti estimo
tolerarẽ. si vras res saluas incolumesq; existe
re viderẽ. Quãuis em̃ mens ꝑcellosisq; cura
rũ fluctibus vndiq; quatiat. vr̃e tñ recordatio
nis anchora a cordis ꝑfunditate nõ euellitur
Et lz longe remoti ab oculis. ab aio tñ nunq̃
recedetis. ꝗs nos separabit a charitate xp̃i. ca
sus doloris an longinqtas remotiõis. Quin
etiã si amisse facultatis vsus cõcederet. volun
tas hec opis exhibitione cõprobaret. Ipm tñ
modicũ q adhuc deo volẽte ꝛeliquũ tenem⁹
vestre cõioni alienũ esse nolum⁹ vt pticipatio
ne paruitatis reueleꝫ magnitudo deuotiõis.
Mater nãq; si parũ habuerit parũ filijs tribu
it. Ecce ſ modici sumpt⁹ munuscula ad refe-
ctionẽ vobis mittunt carnis. vt aiaz senioris
patris vestri cõtinua oꝛonis alimonia reficia-
tis. q̃m tot iustoꝝ preces vnanimiter cõtinua-
te apud deũ multuz possunt ꝓficere. Jacobo
attestãte multũ valet deprecatio iusti assidua
Ille etiã atq; etiã iust⁹ dñs q̃ iusticias dilexit
eqtatez supplicatiõis exaudire nõ respuit. sed
vobis indefessis intercessorib⁹ suꝑadicti cari
memoriã facientib⁹ salutis dabit ꝑmiũ quod
ipse ꝑmittit dicens. Qui pseuerauerit vsq; in
finẽ saluus erit. Atq; bonuz opus in cõspectu
etiã dei placitũ esse cernitis si non solũ ꝑ illis
qui in hac vita positi. mꝰta vobis dona. ſ qui
nulla fecerunt oꝛauerit is. Obsecro ꝙ vt euz a
cordib⁹ vestris nunq̃ abijciatis. q̃ vos tãq; ꝑ
prias amauit. atq; hũc locũ vestra fruitute flo
rere voluit. Estote ꝗz mee necessitatis memo-
res. semp in hilaritate cordis mĩicordes. fm
illud apostoli. Dilectio sine simulatõne. Nec
nõ vestre mẽtes in quadã mutue charitatis so
lidita temagis ac magis concrescãt. quaten⁹
in die tribulationis clamorẽ vestrũ ipsius au
res exaudiant. qui dicit. Vbi duo vel tres cõ
gregati fuerint in nomine meo. in medio eo-

rum suz. Quod vos oñi mō ꝓmereri hostor eodē ꝓstante qui cū patre ⁊ filio ⁊ spūsancto viuit ⁊ regnat ꝑ oñia secula seculoꝝ. Deniqꝫ Conrado sibi succedēte in regno. ipa curis secularibus sicut tā diu desiderauerat exonerata iā in ipso anniuersario die transitꝰ heinrici archieps cū epis ad dedicationē confugientis eccl'ie cōuocauit. vbi inter missarū solēnia impali decentissime omni ornatu culta ante ꝓncipale altare ꝰgo deo deuota ꝓcessit. ibiqꝫ thesaurum incōparabilez. ligni videlz dñici crucem. paruā quidez in materia. sed maximā in virtute dñi obtulit. Et vbi lectio euāgelij in q̄ super arborē crucis ascēdens cōspicientez se iesum suscipere ⁊ ab eo bñdictionem puellꝰ meruit accipere lecta fuit regalez purpurā exuens. tunicā fusciorē quā ipsa sibi manibꝰ suis opata fuerat. sacerdotali bñdictōne data vestem religionis induit. ⁊ multis quidē ꝑ se flētibus. ꝓ illa aūt gaudentibus que tam seculum damnasset in vestibus. capillis qui hucusqꝫ in eodē monasterio ꝑ veneratiōe seruantur ꝑcisis. imposito sibi ab epo velo annulo fidei subarrata. gratulabunda succinnuit. Posuit signū in faciē meam ⁊ anulo suo subarrauit me dñs meus ihesus xps. Ita spōso xpo cōsecrata dū filiarū suarū se sanctissimo cōtubernio applicuisset. nō vt mater filiabus se prefferebat. sed omnibus inseruiens. seruilem psonam se ostendebat. ita tū vt cū oñia faceret oñtationē fugeret singulorum. ne reciper in p̄ñti seculo mercedem suam. Opabatur manibus suis sciens scriptū esse. Qui nō opaꝫ non māducet. Sponso suo autorans loquebatur. aut psallēs ad eccl'ie limina pene inuisa ꝓperabat nihil seueritate illius iocundius. nihil iocūditate seuerius. tristis in risu. in tristicia suauis. breue vite spacium eterna memoria cōpensabat. Idem illi oronis locus ⁊ quietis fuit idē semp habitꝰ. incultū corpus. dum sciret reiciendas delicias corpis. qō paulopost vermibꝰ exarandū fuit semp eam legere aut legentem audire vidisses. multa illa circa cōtubernales deuotio frequēs decubantiū visitatio. solicita pauperū ꝓsolatio. Preterea eā feciſſe plura miracula credimus. ꝫ q gl'iam humanā ⁊ oleum adulatiōis semp fugeret. illa voluit eē sup pressa. aut incurie hoim. seu reuolutioni temporum nō defectui deputandū virtutū. Unde etiam tante maiestati indigna scribēdi minor materia fuit. pauca tantū que in scriptis reperimus. vel veridica sanctimonialium vbi illa pro xpo militabat relatione cognouimus hic inserere dignum duximus. Cum post oronis frequentiam inter lectionis lassitudinem ancilla xpi in lecto non plumis extructo. ꝫ cilicio strato membra sopore grauata remisissz. puella sacra que de more illi assidebat. sacros codices legens. cum fere ad medium noctis lectionem extenderet caligantes oculos clausit lumenqꝫ e manibus elapsum. paleas corripiens sui fragore circūiacentes sorores excitauit. clamore ex cōcussu facto virgo xpi de somno excussa. dum colluctantes inter se flāmas circa se aspexit ad oronis arma se cōuertit ⁊ signo crucis adustionem illam absqꝫ oñi suaꝝ lesione vestium auertit. Tua hec xpe opa qui babylonie regem in suo furore cōfudisti. ⁊ babylonios ignes vt pueri tui liberarētur illesi.

Aliud miraculum tam timendus qꝫ miran dum huic placuit subscribere in quo animi illius constantiā ⁊ rigoris seueritatē discere poteris. Habuit secum sororis sue filiam iutam nomine. quā a primis annis educatā omni disciplina secularū quoqꝫ lr̄arum sciētia instruxerat. Hec materterā non minus religiōis qꝫ dilectionis amore in monasterio secuta ⁊ consecrata fuit. Hanc in oñibus plene instructā. vt eius in orationibus. vigilijs ac ieiunijs pseuerantiā ⁊ a domino patientiā ꝓsperit. omniū assensu ⁊ rogatu primam in ipo cenobio eam abbatissaz prefecit. Cum ꝰgo mater filiam suscipiens iuxta ꝓmunitionē sanctā iam duduz habitam. precedentiū patrū repetēs alloquia monet ob salutis affectum vtilia ac deo placita sepe dicere. frequēter audire. solitas religiosi itineris vias nō deserere. magis magisqꝫ erroꝝ deuia ⁊ diaboli calcare figmenta nullā luci ac tenebris. veritati atqꝫ mēdacio. turpitudini atqꝫ honestati. apud dei seruos docet eē cōmunionē sollicite cauere ne vana sectando desineret esse templū dei fieret habitatō tenebrarum. fieret demonis monumentuz lumia sua in dei defigere aspectū. Primāqꝫ docet facere vt fructum doctrine sue ipsa in illis deo adiuuante possit inuenire. Hec ⁊ huiusmōi iteratqꝫ iterū materno studio ei inculcās quasi in omnibus iam perfectam ⁊ ipsa mgr̄am venerari cepit. Illa vbi in matura libertate posita ē paulatim a rigore suo deficere. meliorem cultum. lautiorem cibum. vicioꝝ alimenta desiderare. virtima in choro. prima in cōuiuio. puellarum fabulis interesse ⁊ in omnibus laxiꝰ se agere cepit. Pro huiusmodi leuitatibꝰ dū eam sancta dei priuatim inter se. publice cora omnibus argueret. sepius obsecraret increparet nec illa velut matertere patrocinio aut familiaritate vane confisa emendaret. quadam die cum ipsa cum conuentu crucem. naz dies dominicus erat sequitur abbatissa defuit quā illa inquirens ⁊ epulantem cum coetis in cō clauī repiens. zelo pietatis armata cuz verbo

correptionis dextram maxillam ei⁹ pcussit.q̄ quasi sigillum quoddā formā digitorū accepit qua omī tpe vite sue nō caruit. De quo nimi rū facto ꝓstat.qz nō tantū ꝓ se ꝙ alior emēda tione hoc prulit.vt hui⁹ visio alijs ꝓficeret.et ad meliorē vite statū a vitijs suis retorqrret

Forte ⁊ illud detractorib⁹ fabulosum ⁊ in fi delibus videre ridibile putabit̄ q̄ sanctitatem illius quaz gratia humilitatis ipa homies la tere voluit elemēta loquunt̄. Deniq; cuz post lectionē euangelij suo solenni more ad altare sacrificatura accederet.dextera man⁹ sue ciro thecā detrahens.cū nulī⁹ q̄ reciper adesset a se relecit.quā radi⁹ sol⁹ p fenestre rimulas intrās suscepit.⁊ tādiu quasi famulādo sustinuit.do nec illa post sacrificium rediēs eam reciperet Tale etiam quid in beati veste goaris aliquā do diuina virtute oīsum fuisse legitur qui dū a sede rustici treuerensis pontificis despicit.a summa maiestate p maioris luminaris famu latuz honorat̄ur. Omniū itaq; capax erat me ritorum.que indicē cunctarū meruit habere virtutuz.Quindecim in scō ꝓposito supuixit annos.tā humilitatis gra q̄ pro religionis re uerentia oibus admiranda.Tandez p nimia cibor abstinentia.oīonis ⁊ vigilia⁹ incredibi li perseuerantia cepit corpe langueſcere.⁊ in grauescente morbo paulatim deficere.ꝙ dum membra dolore cōtraherentur exteri⁹.tñ spiri tu qz laus dei in ore eius semp ꝓfortabat inte rius. Vocabat sanctos angelos quor hic vita illic nūc consortio fruitur.apostolos ⁊ cōfesso res quor fidē semp ⁊ confessionē tenuit inter pellabat.virginum xpi in suo exitu inuitabat chor quar emulatōne in carne dū preter car nem viueret immaculatum xpo cōsecrauerat chor.omniū deo famulantiuz sibi adesse sibi occurrere orabat auxilium . Vere qō scriptū est.timētibus deū omnia cooperantur in bonū in obitu tante virginis vidim⁹ ꝓbatū. nec dum spiritum exalauerat.nec dū xpo debitaz reddiderat vitam.⁊ iam fama volans tanti p nuncia luctus nō tantū sacratas virgines aut diuersi odoris viros.sed ⁊ totius vrbis popu los ad exequias cōgregabat. Sonabant psal mi ⁊ totā domū vbi sacrum corpusculū in me dio sup illo nobili sui cilicio compositū iace bat in sublime resonans letania pro exeunte anima quatiebat. Interiz ex more regales tā quā imperatrici. non vt paupercule debentur sozori parantur obsequia.aurea feretro obten denda proferuntur velamina. Cum illa pallē tes vultus quos ante vt sponso venīēti letos videres ad os retorquere.manu annuere.ami cus iste ait. non est me⁹ auferte hinc. Ornatus hic alien⁹ est.his terreno spōso.istis cele sti sum copulata nuda de vtero matris mee egressa suz nuda regrediar illuc.his misere vi lem carnis materiaz inuolute.⁊ corpusculuz meū iuxta tumuluz fratris mei ac dñi heinri ci impatoris quez me vocantē video in ꝓprio locello reponite. His dictis in manū dñi spīm cōmendās carnis sarcina abiecta . ad suuz aia reuolauit autorē.⁊ in antiquā possessionē diu pegrinata cōscendit.terris matrē cōem se ami sisse flentib⁹.celis aūt cōciue in suū consortiū se suscepisse gaudētibus. Ita demū sacro illo corpe feretro suppositō nobiliū ordine preeū te.multis hincinde cōfluentib⁹ turmis cū illo sibi semp familiartissimo pauperū cōtubernio ad locum ꝑdestinatū sepulture felices exeq̄e vsq; delate sunt. Tum vero relictas vrbes.va cua rura.desolatas ciuitates . vndiq; cōcurre re pp̄los videres.matres pnulos suos in bra chio gestātes.infirmos in grabatis iacētes sa nitatis grāz spare.felicē se credere sicut aut fe retro iung i.aut ab ipso cōtigisset obumbrari. Tandez in eccl̄iam beati petri corp⁹nō sine la bore deportatuz.triduanas ibi meritis suis ac beneficijs ꝑdignas habuit exeq̄as. filij q̄s ipa illic in xpo aggregauerat.de matris pace iam securi.p se aūt soliciti incessanter psallebant. dum eā sibi ad horaz subtractā sine timore a missionis in spe ꝓpetue intercessionis recepis se plaudebant.mater de celo filior ꝓspectās affectū gaudebat. Ita velatū sacr corp⁹ sacris vestib⁹ dyademate xpi suppositō.suo loculoī dextero latere sicut hactenꝰ venerat reposituz est. O felix bābergenſ eccl̄ia. recepisti thesau ruz quē amiseras.pcar ⁊ malefica lingua de tractor occultor testimonio cōfutata est.duz ꝙginitas eius reb⁹ approbata.sanctitas clare scentib⁹ signis videt testificata. p xpm dñz no strum. Christiane religioni ꝓficiens fidelis eccl̄ia.que in euāgelio voce dñi testāte dei mr ⁊ filia p grāz noīat. Mater.qz sctē oportiōis ex emplo filios dño generat . Filia.qz ꝙginis fi lio p salute mundi incarnato.eruditione sctō rum patrū q̄tidie generat. salutē missaz a dño celestis archiatri.effectib⁹ medicine plenā taz corpis auris⁹ aia duertat. Mundane machi ne cōditor hūano generi p inobedientiā lapso condolens.vt eterne vite fruct⁹ faciente nouā plātationē.s.p̄mittiuā eccl̄iaz insereret.patriar chas ⁊ ꝓphetas in mundū mittere dignatus est. Qui creditū sibi officiū q̄nq; corpis sensi bus.sexto quoq; qui est spūs ꝓphetie.mysteri um incarnatōis xpi.⁊ oīa que de ipso annū cianda erāt ꝑdicantes. alij asperitate vite. alij diuersis penarū mortib⁹. ipi quē ꝓphetabant multū suum fideliter impleuerunt. Horū li mes xps eterni patris cōsilio p liberādis bo-

minibus de intemerate virginis vtero ꝓcessit vt iam inchoate plātationi missus ꝓ orbē apostolis atq; de suo corpe fuso cruore fabricataꝫ nouellam supedificaret eccl'iaꝫ. que sancte trinitatis fide imbuta. ⁊ mūdata baptismi gra. martyres cōfessores ⁊ infirmi sexus virgines animo tamē cōstantes ꝑmittas obtulit. Int quas bta kunegūdis flos bambergēsis ecclesie cum sctō Heinrico qui romanū tenuit imperium sub coniugij specie. imortali spōso caste virginitatis honore deseruiuit. Vnde iam eius sanctitatis merita per orbem manifesta declaratione apparent. qz in loco vbi sanctuꝫ corpus eius quiescit. infirmi quacunq; laborantes egritudine sanitatez recipiunt. Vt autem ad oīa cautissimi testes simus. veritatis amatoribus erati nostre succedētibus de his que scribimus curiose indagātibus. ſ. quo tēpore curationū opationes meritis prefate imperatricis initium habuerunt. largiente dño ꝓut possumus explicare volumus. Anno dominice incarnatōis millesimo cētesimo octogesimonono. Indictōe. ij. Thiemone terciodecimo bābergenſ ecclesie epō. quarto pontificatus sui anno. ad vincula sancti Petri. ne de sanctitate predicte virginis ambigeremus signorum experientia certificati sumus. Nam dum solito more pp'lus ad predictū locū orationū ⁊ vigiliarum causa cōueniſſet. affuit etiam quidam demoniacus de villa que dicitur Heyrreut qui nec pietatem agnoscēs nec scelus abhorrens. filiū suū igne cremauerat. hic duris funibus astrict⁹ ad sepulcrū. s. kunegūdis ita māsuescere cepit vt furiali morbo absolutus deū oīpotentē laudaret. eiq; cui⁹ patrocinātis meritis hoc accidisse cognouit. cuꝫ caterua q̄ pñs extiterat debitas laudes declamaret. Igit dū hec cū solēnitate chori ⁊ pp'li deuotione agerent. quidā cōtractus in suburbio de hospitali sancti egidij adduct⁹ sanitatem postulabat ⁊ misericorditer expandit⁹ qō ꝓcabatur obtinuit. Dum signorū fama totuꝫ bambergenſez locū resplisset. cōtractus de domo conradi ꝓpositi maioris eccl'ie sanitatem affectās. ⁊ q̄uis natura in mēbris ei⁹ oberraſſet. tñ ꝓut potuit velocius reptās. venerabili sepulcro se ingessit. vbi a dño salutē optatā inuenit. Studiens hoc etiā cōtract⁹ de domo ottonis in eadē eccl'ia canonici. venit quātotius ad locuꝫ sepulcri sperās sibi ex bñficio gr̄e sic ceteris subueniri. cui sine mora subuentū esse in xpo testamur. ccvij.

De sancta Dorothea.

Dorothea virgo ⁊ martyr dorothea. ex patre doro ⁊ matre thea fuit ꝓgēita ex nobili sanguie senatoꝝ. Illis tpib⁹ viguit ꝑsecutio xp̄ianoꝝ in terra romanoꝝ. Dñ ipe dor⁹ sperdens idola. romana derelinq̄ns p̄dia. cū possessionib⁹ agris. vineis. castris. ac domib⁹. trāsferauit cū vxore sua ⁊ duab⁹ filiabus cristē ⁊ Calisten. prexit in regnū capadocie. venitq; in ciuitatē cesareā ibiq; habitās genuit filiā de cui⁹ vita nūc intēdimus loqui. Et ipa genita fm morē xp̄ianoꝝ occulte baptisata ē a q̄daꝫ epō sctō qui nomē ei imposuit ex p̄e ⁊ mre ꝓpositū. Dorothea autē ipsa puella repleta ē spūsctō vtutib⁹ ⁊ oī pacis disciplina imbuta. formosa valde super oēs puellas regionis illi⁹. Dō inuid⁹ serpēs inimic⁹ castitatis diabolus nō sustinēs. fabricīū terre p̄fectū in amorē vgis dorothee stimulās vt ipaꝫ carnali ꝓcupiscētia appeteret. Qui mittēs ꝓ ea spōdēs thesauꝝ ⁊ res absq; cōpoti determinatōe ꝓ dote ꝓdere ipaꝫ legittimo thoro ꝓducendā. Audiēs ꝟ dulcis dorothea q̄si lutū terre despiciēs terrenas diuitias ⁊ intrepida se xp̄o despōsataꝫ fatebat. Dō audiēs fabrici⁹ furore succēsus mox eā i doleū plenū feruētis olei mitti iussit. Ipaq; adiutorio xp̄i illesa manēs. ac si balsamo vngeret. Multi ā paganoꝝ videtes ꝟ miraculū intra se ad xp̄m puertunt. Fabrici⁹ vo credēs ꝟ magicē artib⁹ fieri. ipaꝫ in carcerē recluſit. nouez dieb⁹ absq; cibo alimētis q̄ nutrita a scīs angel'. dū ꝓducit ad tribunal pulcriorē q̄ nūq; visa fuerat apparuit. cūctiq; mirabant q̄ tot dieb⁹ absq; cibo tā formosa videret. Fabrici⁹ vo dixit. Ni si vos in p̄ti adores eculei penas nō euades Dorothea rñdit. Deū adoro non demonē. diꝫ em̄ rui demones sunt. ⁊ ꝓstrata in terrā. elenatisq; in celum oculis. orauit ad dñm vt oīderet oipotentiaꝫ suā ⁊ q̄ ipe sit solus de⁹ ⁊ non alius ꝓter eum. Erexerat nanq; fabrici⁹ colūnaꝫ ⁊ desup ydolū ⁊ ecce multitudo angelorum cū impetu venies cōterit ydolū. q̄ nec ꝓticula colūne inuenirē. Et audita est vox demonū ꝑ aera clamantium. Dorothea cur nos sic deuastas. ⁊ multa milia paganoꝝ ad xp̄m manifeste cōuertebant. qui etiaꝫ martyrij palmā ingressi sunt. Ipsa aūt dorothea eculeo ē suspensa. pedibus elevatis vncis lacerat. corpus eius virgis castigatur. flagellis flagellat. deinde ad mamillas virgineas facule ardentes applicat̄ sunt. ⁊ ipsa semimortua vsq; ad crastinū recluſa est. De mane. ꝓducta nec vlla macula. nec vlla lesio apparuit. de quo etiam cum ipse preses miraretur dixit ei. Adhuc reuertaris o amena puella. satis nanq; castigata es. ⁊ misit eam ad duas sorores suas Cristē et Calisten que metu mortis a christo recesserant. vt ipse dorotheam sororem suam a xp̄o

anel erēt. Dorothea aūt lenter alloquēs predictas sorores auferēs ab eis cecitatē cordis.t eas ad xpm puertit. Qō audiēs fabricius ambas sorores dorso ad dorsum ligari fecit. t ignē pūci t cremari. Et dixit dorothee. Quouscq malefica nos ptrahis. aut sacrifica vt viuas. aut snīa capitali plecteris. Illa leto vultu rūdit. Quicqd vis passura sum p xpo dño et spōso meo i cui⁹ horto delicie t rosas cuz pomis colligā. t letabor cuz ipso in eternū. Hoc audiēs tyrān⁹ in seipm infremuit. pcepitq vt pulcritudo ei⁹ t facies ei⁹ baculis t fustib⁹ cederet. t vt torores fatigarent q nec vestigia faciei in ipa appārēt t in carcere fuata i crastinuz. De mane vo pducit illesa a saluatore nro curata snīa capitali iudicat. Et duz extra muros ducit vidēs eā theophil⁹ pconotari us regni. qsi illusorie rosas de viridario spōsi sui petēs sibi mitti. Qō illa pmisit. Cum autē venit ad locū decollatiōis. rogauit dñm p oibus q ad honorē sui nois sue mēoriaz passionis pagerent. vt in oibus saluarent tribulationibus t pcipue a verecūdia. pauptate. t falso crimie liberarent. t in fine vite cōtritionē t remissionē oim pctōz obtinerēt. mulieres vero pientes nomē ei⁹ inuocātes celerē sentiāt i dolorib⁹ pfectū. Et ecce vox de celo audita ē. veni electa mea oia q petisti ipetrasti. Dorothea vo inclinata ad ictū spiculatoris appuit puer purpura indut⁹ discalciat⁹ crispo capite. in cuius veste auree stelle fuerūt. ferēs in mānu orarium. i. sportulā cum tribus rosis. t tot malis Cui Dorothea. Obsecro te domine mi feras eas theophilo scribe t decollata est. t ad xpm suū sponsuz feliciter collocata est. Passa ē autē glīosa vgo t martyr dorothea anno domini. cclxxxvij. id⁹ februarij. a fabricio pside sb diocleciano t maximiano impatorib⁹ romanoz. Theophil⁹ aūt stās in palacio psidis. et ecce puer appuit circa eū t sustulit euz in ptez di. Has rosas cū pomis mittit tibi soror mea dorothea de paradiso sponsi sui. puer vo disparuit. Tunc theophil⁹ prupit in voces laudādo t glificando xpm deū dorothee. q mēse februario dū magna frigora terraz cogebāt. nec aliqō virgultuz frondib⁹ vestīt. rosas t poma qbus vult mittere potēs est. cui⁹ nomē sit bñ dictū. Et illi⁹ affirmatione t pdicatiōe fere tota terra puertit. Videns b tyrann⁹ plrib⁹ generib⁹ tormēto z cē dorotheā cruciauit. Vltimū vo in pticulas mimas succidi iussit. t volatilibus ad māducandu z pjcitur. Theophil⁹ vo sacro baptismate mystico corpe t sanguie xpi cōsecratus est. Perrexit ad xpm q glificat sctōs suos t glificat ipe in eis q pri sctōz spūs psubstantialis t coetern⁹ viuit t regnat de⁹ in secla seculoz amen. ccvij.

De sancto wolfgango.

Olfgangus natōne

zv quidē aleman⁹. genere vo ingenu⁹ ab ipis infantie rudimētis deū fonte vite sitiēs. t sanctispūs gra illustrat⁹. cuius mūdi amatorib⁹ videret cōtemptibil' magē meritoz progatiua eminere cepit. Nā reuera necesse est vt quē mund⁹ odit diligat a deo. Sāctos viros in b sco pstat pegrinos eē t hospites. Bñ t repbendit petr⁹ q tabernaculuz in mōte fieri cogitauit. qz sanct⁹ in hoc mūdo tabernaculū nō est. quib⁹ patria t dom⁹ in celo est. Scti viri fundit⁹ sco renūciātes. ita huic mūdo moriunt. vt soli deo viuere delectēt. Quātocz ab hui⁹ sci puersatiōe se subtrahūt tāto interne mētis acie. pūtiā vi t angelice sotietatis frequētiaz pēplant. Qui em renunciat reb⁹ suis sua abnegat. q vo renūciat moribus pauis. seipm. s. abnegat. Hoc adimpleuit btūs wolfgang⁹. Primū inter canonicos laudabilē t castā vitā duxerat. Deinde artioribus reglis implicari desiderās. in sueuia apō cenobitas. q solitarij vocant monachice vite normā pfessus est. In q quāto rigore qlicz obseruātia vixerit t vtutū suaz exit⁹ t ostense sibi diuinit⁹ visionis patefecit puent⁹. Nā cū btūs wolfgang⁹ adhuc in paterno solo positus pegrinari p amore diuino affectaret t huiusmōi desideriis scōz se suffragijs iugit cōmēdaret. btm xpi pfessorē orhmarū. cui se suaq frequētissime cōmendabat. sibi in somnis astare videbat. qnem iussus intendere. ab eo hmōi accepit verba. Quia rogatus a te. rogaui dñm p te. manifesto tibi nūc futura quedā Paup t inops de hac puincia egredieris sed in alia in qua pro amore dñi exulabis. epatuz caducis rebus satis locupletez pdestinatione divina suscepturus eris. Cui⁹ in administratione si fidelē te exhibueris expletis. xxij. annis vitā trāsitorīā eris exitur⁹. t eternā ingressurus. Et hoc pculdubio scire te volo. q aiam tuam cōditori redditur⁹ es in loco vbi sub nomine xpi a xpianis memoria mea veneratur t colitur. Quo me in hora exit⁹ tui de egypto huius mūdi spero aduēturū. cū ceteris quos de ciuib⁹ supernis ad te vēturos cōsolatores habere meruēris. Sanct⁹ igit wolfgangus hac visione pcepta eo amplius quo certi⁹ intendebat aciem mētis in speculum diuine cō tēplationis. reputans iugiter secum qualit in salute alioz sibi pcessuz duplicaret talentum Cui⁹rei gra monasteriū t monachū deserens imo fm apl'm maiora emulari carismata cupiens per alemoniam deuenit exul in noricū

ad cui⁹ orientalē ptez cū humili comitatu pze tendēs.pdicandi gra pānonie petijt pfinia.eq p piligrinū parauiēsez epm euocat⁹ pie vt decuit hūanitatis ab eo suscipit ⁊ fouet officio. Apud quē etiā rogat⁹ est.⁊ iussus māsit aliqt dieb⁹. Hoc inter cetera prudēti secū tractans mēte.qre ꝓhibit⁹ sit ab adducēda ad deū pannonioz gēte. Quo cōmorantis tpe idez epūs optime vsus.vtpote q erat appime eruditus ⁊ genere nobilissim⁹ clādestina ⁊ manifesta diuini seruitij obsuatōe ac assidua sacre scripture indagatione satis ꝓbauit hūc quē susceperat pegrinū non esse gyrouagū.ꝛ stabilē ⁊ vē fidē domesticū.vñ ⁊ quosdaz de suis familiarit ꝓ eo alloquit dicēs. O q felix ecclia que deovolente isto donabit sacerdote. Ergo necessariū valde videt mihi ⁊ vtile.vt huic famulo dī pe tā regimen ratisbonenſ epi q optime cōuenit siccubi abundat bona volūtas vt eā etiam ad bona opa ꝓcedere faciat bñ collata facultas.

Bonū quippe qđ hic vir seminare voluit iduratis cordib⁹ paganoz ⁊ salutis obsequiuz qđ repulit cecitas illoz qñq fortassis hoc eo dē agz dñicuz excolēte dabit fructū suū in populis xpianoz. Ad hec q̄daz rūdentes dixert. Quō fieri ꝑt vt iste panz ⁊ ignot⁹ ad honorez accedat tanti ep̄at⁹.cū tā aliq alti sanguinis p sone.hūc apud imperatorē pdijs ⁊ pecunia cōpēsantes sibi contērarūt acquiescere. Quib⁹ ille refert ẏba pōderosa. ꝛ non adeo morosa. Diuina ⁊ hūana valde inter se ꝓbant distare iudicia. Sed scrutator cordiū ⁊ renū.ab initō mūdi elegit ꝓēptibilia ⁊ ignobilia vt confunderet fortia. Et ecōtrario mund⁹ qđ suū est supbe ad horā extollit.ac in breui cū cōfusione distollit. Dñ opēctū cēseo.q̄ mittā ad marchi comitē.cui⁹ ꝓsilio multa solet facere imperator vt suggeret ei.ne p ambitionē aut simoniacaz hereſim.quēcq epalez sinat accipe dignitatē.ꝛ ob eternā remunerationē quē humilez ⁊ modestū ac eruditū inuenerit.necnon officijs ecclesiasticis aptū esse ꝓbauerit hunc cuiuscunq sit cōditiōis vl parētele ꝓmoueri faciat ad culmē eccl'ie. Per legationē igit epi ac suggestionē ꝓsiliarij imperator sua ac ecclīasticavtilitate admonit⁹.imo qđ veri⁹ est nutu dei cuius in manu est cor regis. Princeps bon⁹ orto scōs aio mutat⁹ oēs qui p eodē epatu adipiscēdo laborabāt auertit ⁊ se totū ad dilectionez venerandi viri quertit wolfgāgi. Sicq legatos post eū celeriter mittit. Qui vt missi fuerāt pgentes.inuenerūt eū cū pnoiato epo cōmorantē.ꝛ iam ad patriā repedare cogitantez Bt⁹ aūt wolfgang⁹ ignar⁹ erat legatiōis imperatoris ⁊ ceteraruz reruz p se gestaz ⁊ iccirco animū intēdebat aliorsum. Cunq legati quare venerint ei indicarēt.primuz recurrit ad secretariū cordis.se suaq deo cōmendās in intimis. deinde epō piligrino cui⁹ charitate ibi detētus erat cām suaz exponēs.id quo grauabatur tempamento leuiabat simplicitatis columbine.ac prudentie serpētine arzi hūc modū ploquit dicēs. Hoc nouū qđ mihi p nuncios imperatoris dñi. Ottonis secūdi venit charitas tua efficit cui pmiuz bone volūtatis absq dubio erit.ꝛ mee paruitati timorez incutit. qz nescio si volūtas dei sit. Et qz mundus sub specie religionis multos ad vicia trahit. Cui rūdens eps dixit. Qđ dicis te timere. hoc mētis est ꝓuide. Sed hanc in bonaz spem erigit psal.qui dicit. Initium sapiētie timor dñi. Et iterū. Timor dñi sanct⁹ pmanens in seculum secli. Talia quoq pontifice ploquēte vir venerandus wolfgāgus p mentis speculationē dispositionis diuine intuēs moderamē subsequit dicēs. Ecce seru⁹ dñi. fiat mihi sm verbū tuū. Tūc arrepto itinere cū his qui missi fuerant ab imperatore. terendit in ptes occidētales bauarie. Cunq puentū esset ad regiam ciuitatem.clerus ⁊ ppl's sm morē ecclīasticū vnanimiter vt imperator petijt. sctm wolfgangū elegerunt.atq cū vniuersali electione ad curiaz eum regiā miserūt. Cunq in pūtiaz cesaris esset delat⁹ añ pedes ei⁹ pstrat⁹ se dixit indignū indoctū ignobilē. sub monachali ꝓfessiōe degentē sine licētia sui abbatis nihil accipe debere. Postremo ne locū sctm vilitate violaret implorauit. Imperator aūt vidēs eū deifice renuentē.magis de ꝓbitatis ei⁹ dignitate cert⁹ cuis reluctāti multūq gemēti epatuz cōmēdauit. Deinde cū comitatu fideli multorum remissus ratisbonā est ingressus ibiq cū canticis leticie suscipit.atq more pōtificū intronizatus a clero ⁊ pp'lo summo pastori ꝓmendatur.necnō a friderico archiepo illiusq suffraganeis post aliqt dies in sacerdotē ap'licū ibidē ꝓsecrat. Igit post multa pietatis ⁊ equitatis opa.qbus dō fuire studebat febricitare cepit quā corpis molestiā illi q̄ nescit occasuz sedulis pcib⁹ vite sue ꝓmēdauit excursuz d. Deus miseri dignet ⁊ mihi misero pctōri.morte nūc subeūti ⁊ cuiq eā timide ac hūilit aspicēti.hec cū dixisset reuerenē oc'los clausit.ac velut in somno pausans.pdie kl'.nouēbrū in pace q̄euit. ccix.

Miraculū de sancta katherina.

Pūs quidaz medi-
olanēsis Sabin⁹ noie.vir vite venerabil' sic refert petr⁹ rauenēſ in li.gestoz notabiliū.p⁹ mirez dñi vginē katherinaz in pcipua deuotōe hēbat.hāc ēt ab infantia spō-

sam sibi elegerat. t ipaz oibus sacris vginib⁹ pferre solebat. vt pute adiutrice fidelissimam Cuz igit pdict⁹ psul vltra mare nauigasset cū abbate theodozo de mōte cassino t duob⁹ cappellanis. t militib⁹ t.xv. seruis t sepulcrū dñi visitasset montē syna simul adierunt. Et ecce dux quidā turcox ferocissim⁹ hostis xpianox a soldano redies cū multis armatis epo i pede mōtis occurrit. cui⁹ comitiuā vt vidit atrociter mox pemit dices. Sicut feci familie sic faciā dñis. Qō cū dict⁹ eps t abbas vidissent ceperūt ducē rogare dicētes Liceat q̄ sum⁹ nobis montē ipius pus ascēdere t gliose vginis tumbā visitare. deinde q̄cq̄d tibi placuerit sustinebim⁹ patienf Quib⁹ rndit. Neceſſe ē hac vice vt mea nō vestra volūtas fiat t pfestim p̄cepit vt lingua. oculis. auris⁹. naris⁹. manuū ac pedu⁹ summitatib⁹ vterq̄ puaref. sicq̄ ad huc semiuiui in tumētis ad tumulū veherenf dixitq̄. Nūc q̄d vobis valet huic⁹ sepulcri visitatio t adiecit. Cum mēbra vobis renascunf qō impossibile est. tūc absq̄ dubio oi vestri legibus adherebo. Cum g̃ ad tumbā vginis venissent. abbas ptinuo expirauit. Eps vo sicut potuit pces fudit. Et ecce circa noctis mediū mōs totius vehemēter cōtremuit. tantusq̄ terror ac panor ducē inuasit cū suis vt inde fugere vellēt nec valerēt. Postea vo p tria horax spacia tāta luminis redūdantia ibidē resplenduit vt nō solū vicini ꝫ etiam saraceni a remotis qbus pstituti. hora eadē vigilātes diē claram crederēt eē factā. t ipm montē syna in solem uersum estimabant. Interea vgo katherina de tumulo pcessit. t triste caput sui amatoris tactu blādo pmulcēs p̄ ocl'os. aures. nasum t linguā. deinde mēbra oia dolorosa pungēs pstine restituit sanitati. Cū vir dei gliosam vginē corpalibus cerneret oculis. in effabili gaudio replebat. sed fulgorez pulcritudinis ei⁹ fere nō valēs ad pedes ei⁹ cecidit. quē ipsa statim ꝑcipiens eleuari. Duo duo pulcerrimi iuuenes iuxta eam stabant. ipm de terra eleuabant. cui vgo. Scire debes mi chare. q amatox me⁹ t sponsus me⁹ Ihesus xp̄s hic t in futuro te t oēs honorātes me patus est honorare. Et quia q̄didisti ꝓpter me linguā tuā vix in ꝓprio ideomate expeditā. ecce ꝓmodaui tibi meā in greco t latino pitissimaz. Preterea oēs alias familie tue noueris eē in sinu abrae. Facto insup die crastina cum missax solēnia celebraueris. lecto euāgelio singula mēbra abbatis de oleo qō sudat de tumulo meo punges. sicq̄ suscitabit t antecz diuinuz officium cōpleas ad vigorem t statum pristinum reformabitur. His dictis virgo beatissima dextrā pontificis apprehendit. danscq̄ illi anulu⁹ pretiosum t cartulaz aureis lr̄is scriptaz t disparuit. t miri odoris ibidem fragrantia remāsit Cartula vo tres verbox lineas habebat. t hec p ordinem cōtinebat ꝓma linea. Sabine bene sunt inter me t te signa dilectiōis ꝑpetue. Secūda. Fecit tibi meritū ingens dolor faciet tibi gaudiū vehemēs amor. Tercia. Ducez baptizabis sanus ad ꝓpria remeabis. sicq̄ decēnio expleto laudabiliter mecuz eris i celesti palatio. Tunc vir immēsas gr̃as t laudes oo reddidit p tāli ineffabili ꝓsolatiōe quā et exhibuerat pūtia vginis gl'ose. Facto igit die dux montē ascēdit t cū epm ad altare ꝓcedentez videntē loq̄ntem t oia mēbra integralit hūtez ꝓspiceret. obstupuit vehemēter. Tūc lecto euāgello pūte duce eps membra abbatis q̄ in medio posit⁹ erat vngēs p ordinē. abbas oibus vidētibus redituiu⁹ apposuit. Sicq̄ mēbris oib⁹ renascētibus anteq̄ diuinū officiū pficeret plenissime sanatus est. q̄ viso miraculo dux lacrimis pfundit. corde cōpungit t amplectit fidē t cū multis nobilibus pfecte credētib⁹ ab epo baptizat q̄ cū heredib⁹ careret scō renūciauit terrā suā vēdidit t bonā portionē fribus i mōte syna degētibus tradidit. romā cū epo t abbate t alijs multis deuotiōis gr̃avent. multa auri pōdera secū deferēs pauperibus tribuit. Deide ad cōsiliuz scti sabini. famosissimū monasteriū virginuz qō dī auia dei in honore. s. katherine fundauit. qō in multis possessionibus t diuitijs ampliauit. Postremo in mōte cassino monachalē habitū suscepit. ibidemq̄ xpo regi sueq̄ mr̃i t. b. kathe. q̄dtu vixit ōnotissime militauit. Scrūs vo sabin⁹ cū p⁹ decēniū ad extremuz ventisset. dignū deo spm̃ efflauit. ꝫ cū lingua eius in ore ei⁹ mūme apperet. nulli dubiū q̄n vgo gl'iosa eā tulit. q̄ suo deuoto eā p decēnium mutuauit. In hui⁹ q̄z gl'iosi epi memoriā anul⁹ t cartha apō mediolanuz vsq̄ hodie seruant. ccx.

De sancta Ludouico rege francox.

Ludonic⁹ dicit qua
l si lucē donās. seu lucis dator. Interpretatur etiaz q̄ctum ad vltimā nominis partem custos. Icos enim grece dicit custos latine. Fuit enim seuerus custos verbi dei vt ex eius gestis demonstratur. Fuit etiā peruigil custos exercitus sui in terra t mari. ac etiam in ipso conflictu certaminis. Vnde de eo in eccl'ia canitur. Ludouicus ex nomine lucis dator exprimitur. t custos in certamine presentis vite ponitur.

b Eatus ludouicus q̄ndā rex francox illustris. patrem habuit xpianissimū regez nomie ludouicū. hic de albigesio t

comitatu tholosano hereticos debellauit ⁊ hereses extirpauit. Et dū reuerteret in franciam migrauit ad xp̄m. Puer igr̄ sctē idolis patre strēnuissimo sic orbat⁹. sub tutela mr̄is videlicet blāche regine q̄ndā regis castelle filie remāsit. Quē ipa tenerrie diligēs sub custodia specialis mgr̄i ⁊ pfilio religiosoꝝ maxie ordinis frm̄ pdicatoꝝ ⁊ minoꝝ i moꝛib⁹ ⁊ scia lrāꝝ tradidit imbuendū. Et ipe velut alt̄ salomon puer ingeniosus. ⁊ bonā sortit⁹ animam sup coetaneos suos pfecit valde laudabilit̄ in vtrisq;. Cui⁹ctirati ꝓgaudēs pia mater pluries dicebat eidē. Plus vellem fili charissime te mortem incurrere tpalem. q̄ p aliq̄ pctm̄ mortale te tuū offendere creatorē. Quod verbū deuotus filius in aīo sic firmauit q̄ diuīa comitante gr̄a a vicijs abstinēs ad culmē virtutum puenisse ab oib⁹ censeret. Dehinc diuina pui dentia ne tam nobile regnū regali successione carēt. vxorē duxit. de q̄ suscepta sobolē genero sam. vir sctūs sūmope studuit educare docens eos sup oia timere deū. ⁊ ab oīm pctō iugit̄ abstiere. Serta q̄z de rosis seu alios capellos eos portare sextis ferijs pbibebat pter coronam spineam tali die impositam capiti saluatoꝛis. Ipe vero exemplo apl̄i corpus suum castigās ⁊ in suitutē redigens castigatōne multiplici suo spūi suire cogebat. mlto tpe cilicijū ad carnem applicans. Jeiunabat quoq; oi tpe sextis ferijs ⁊ maxime in aduentu ⁊ quadragesima in q̄bus a piscib⁹ ⁊ fructib⁹ abstinebat laboribus vigilijs oꝛonibus ⁊ alijs secretis abstinētijs ⁊ disciplinis iugit̄ se affligens. Quolibet etiā sabbato ꝓsueuerat in loco secretissimo q̄rundā paupeꝝ xp̄ijs manib⁹ abluere pedes ⁊ deinde tergē. ac būil̄r oscularī. sil̄r ⁊ manus cuilibet certam summā pecunie tribuendo. Pluries etiam cētū viginti paupib⁹ q̄ in curia sua oīm die reficiebant abūde ⁊ vigilijs solēnibus ac q̄busdā certis dieb⁹ p annum ducentis pauperibus añq; ipe comederet manu xp̄ia fercula ministrauit. Semper em̄ in prandio ⁊ cena xp̄e se tres senes paupes recūbentes habebat q̄b⁹ de cibis sibi appositis charitatiue mistrabat. xp̄m paupem in suis paupib⁹ venerando de q̄z reliquijs cōmedē nō abhoꝛrebat. Scarleto etiam seu bruneto aut viridi vel alia veste pōposa vti nolebat. nec pellib⁹ varijs aut nimium sūpruosis. maxie postq; de ptib⁹ transmarinis redijt ꝓma vice. dilatatōz vo fidei ardenti desiderio cupiebat. Dū tāq; ver⁹ amator fidē ⁊ zelator tres frēs suos ꝓmilitōes ac maiores regis barones ⁊ milites secū ducēs cū exercitu maxio applicuit in egyptū. Vbi multa i se ⁊ suis mala ꝑpessus debīc ab hostib⁹ capt⁹ ac carceri mācipat⁹ modico tādē pcio qō mirabile ē redēpt⁹ fuit ⁊ liberat⁹. Educt⁹ itaq; de carcere p q̄nq; ānos in syria māsit multos saracenos ad fidē cōuertēs. ac captiuos xp̄ianos redimēs q̄z corpa plerūq; xp̄ijs manib⁹ sepeliebat. Vbi q̄nta p fide xp̄i in hac pegrinatōne ac etiā in alia q̄ scdo trāsfretauit sustinuit nisi q̄ affuit aut maiora volumia inspexit. nemo sufficienter mēte ꝑpendit. Que q; in hystoriali circa finē satis diffuse narrat vincenti⁹. vbi nō de auditis relatu. ꝛ suo tpe gestis fidē facit breuitatis grā dimittūt. Postmodū vero audita morte regine matris sue baronū suoꝝ consilio redire in francia acceuit. Et dū esset in mari. nauis ipm deferēs bina ipulsiōe ad rupē tā fortit̄ ē collisa q̄ a nautis ⁊ alijs pictura credēt. Tāta igr̄ cōcussiōe pterriti sacerdotes clericiq; alij sctm̄ regē immerūt orantē corā sacro corpore ihu xp̄i. Et fuit eoꝝ oim firma fides q̄ e⁹ meritis ⁊ pcib⁹ eos ops deus a mortis piculo liberasset. Reuersus itaq; i frāciā. cū ineffabili gaudio ab oib⁹ ē recept⁹. Ex tūc de vtute i vtutem pficiēs ad omnimodā vite pfectionē puenit. Tūc cepit fundare hospitales. domos paupeꝝ religiosoꝝ edificare monasteria. claustra dormitoria. eccl̄as loca ⁊ alia edificia oportuna. Cecis beguinis. filiab⁹ dei fere in oi ciuitate regni cū certis elemosinis ō locis ⁊ domib⁹ sibi ꝓpetēt⁹ ꝓuidit. Pl̄a etiā mōasteria diuersoꝝ ordinū ab ipo fundata ex toto magnis dotauit redditib⁹. inꝛ q̄ abbatiā regalis mōtis cistercien. ordis magnifice fundauit ⁊ dotauit In q̄ semel. quod mirabile est dictu cuidam monacho leproso i q̄dā prādio flexis genibus cibū ⁊ potū i os e⁹ imittēdo hūil̄r mistrauit. abbate ⁊ q̄ aderāt i lacrias p̄rupētib⁹ ac p hoꝛroꝛe vix videt valētib⁹. Precipua etiā deuotione scās venerabat reliq̄as. ⁊ dei cultū ⁊ honorē iugit̄ augmētabat. Parisi⁹ siq̄dē in regali palatio capellā spēosissimā ꝓstruxit in q̄ sacrosctām coronā dñi spineā ⁊ maximā ptē sctē crucis ferrūq; lācee qō lat⁹ apuit saluatoꝛis cū plib⁹ alijs reliquijs dignissime collocauit. q̄s a ꝓstātiopolitāo ipatoꝛe recepat cū imensis laboꝛib⁹ ⁊ expensis. Obꝛobria vo fidei xp̄iane audire nō poterat. ꝛ zelādo zelū ōi granit̄ punīebat. Dū q̄ndā ciue pisiēsē q̄ turpit̄ turādo xp̄m blasphemauerat. i pcti penā ⁊ alioꝝ ꝛroꝛē ferro cādenti i labijs suis cauterisari pcepit dicēs. Velle q̄d vixero i labijs meis talē ide cētiā sustiere. dūmō ꝑ pessimū turatōis vicium de regno nr̄o penit⁹ tollēt. Sil̄r saracenis petētib⁹ in pactōe de soluēda pecunia p se ⁊ suis addere. q̄ fidē xp̄i negaret si pactū nō teneret facere constanter negauit. Et psuadentibus q̄ aderāt q̄ ꝑ sine pctō facē posset rūdit. Tantuz boꝛreo verbū de neganda fide etiā sb ꝓditōne

audire. q nō posset illud exp̄mere sono vocis. Ibidē etiā q̄ndam nobilē saracenū q̄ recenter soldanū occiderat facē militē recusauit dicēs. q nec ꝓmorte nec ꝓ vita infidelē quēq̄ insigniret baltheo militar. In tanta etiā veneratione hēbat signaculū sctē crucis. q desup calcare nolebat z a plīb⁹ religiosis exegit vt in clausstris eor. i tūbis cruces nō isculperent z isculpte penit⁹ raderēt. In regimine vo ita p̄dēter se gerebat. q absq; psonar acceptōe iusticiam reddebat vnicuiq;. Timens vero ne cause paupex vir ingrederent ad iudices. bis i hebdomada audiēdū q̄rētes in loco patēti se ponebat z eos celerit q̄ntū potat expediri faciebat. Et q̄n negociū fīdi p platos seu inq̄sitores deferebat ad eū. oib⁹ alijs postpositis faciebat q̄cit⁹ expediri. Duella vo tāq; a iure ꝓhibita cuiusq; instantia nō admittebat. ꝯ p aliā viam iuri consonā etiā magnatū maleficia punīebat. Statuit insup ad abolendū vsuras vt obligatos iudīs aut alijs publicis vsurarijs null⁹ inderet cōpellēt ad soluendū. Et q pacē opat iusticia dedit sibi de⁹ pacē z regno trāq̄llitatē.

Tandē post multor ānor spacia audiēs desolatōz ecclē scē. z mala xp̄iane gētis ferre nōvalēs cū filijs suis ac regni comitib⁹ z magnatib⁹ scō trāsfretare disposuit. In q̄ trāsfretatōe die suū vltimū appropinq̄re vidēs. filios suos admonebat. vt p ecclīa dī z defensiōe ecclē sctē vt ipe faciebat oīm vtute insisterēt. Currēte igr nauigio versus tunicīū z exercitu suo libe capiēte portū in affrica. carthagis castr z adiacētem regionē vi armor ceperūt. Deinde inter carthaginē z tunicīū fixerāt tentoria. ibi aliq̄diu morat. Illic ḡ. b. ludouic⁹ post tot laudabilia virtutū opa post tot laboriosos agones quos p fide xp̄i indefesso aio toleranerat disponente deo q̄ labores suos voluit felicit cōsūmare. z labor suor fructū retribuere. lecto decubuit febre cōtinua fatigatus. Inualescēte igr morbo. sana mente integro aspectu atq; auditu orans ac sctōs inuocans deuote suscepit oia ecclīastica sacramenta. Demū ad extremam horā veniēs. z sup stratū cinerem recūbēs. vba p̄ferens vltima pte. in man⁹. t. d. cō. spm meū. Anno dñi. M. cclxx. hora. ix. felicit migrauit ad xp̄m. Corp⁹ vo illi⁹ ōlatū fuit ad sepulcr patrū suor apō sctm dyonisiū in francia. vbi z etiā alibi in diuerf mūdi ptibus crebris chorusc at miraculis. In die sepulture ei⁹ q̄dā mulier sagiena diocef. visū quē p̄i⁹ perdiderat recup auit oīno meritis z pcib⁹ pij regis.

Quidā iuuenis de burgūdia sum⁹ z mur⁹a nitate cū alijs veniēs ad sepulcr ei⁹ put videbat alios facē nutib⁹ exclorib⁹ sctī suffragiū implorabat. Et cū ibi aliq̄diu ꝓmāsisset. aperte sūt aures ei⁹ z solutū vinculū ligue ei⁹. Et qui nūq̄ gallicū audierat. pure gallicū loq̄batur. Et cū audiuit p̄ cāpanas pulsari. maxio timore pterrit⁹. putabat totā ecclīam sup se ruituram.

Anno q̄. b. ludo. fuit ascpt⁹ sctōr catalogo in diuersis ptib⁹ ad inuocatōz ip̄i⁹ mlta cōtigerūt miracula. Ebroicis nāq; puer q̄ndam ꝓpe qōdā molendinū submersū pentes mltis sctōr suffragijs cōmēdauerūt. Dex oipotens bo mificordit disponēte mirificare sctm suum vox intonuit. vt puer p̄dict⁹. b. ludo. denouere tur. Quo stati ad ecclīam frm p̄dicator nup i honorē bti ludouici fundatā cū solitis oblationibus delato cōfestim viuus apparuit.

ccxj.

Legenda sci Thome de Aquino.

Thomas interpre-

t tat abyssus vel gemin⁹ vel diuisus vl signat⁹ siue ꝓsumat⁹. Fuit siq̄dē hic sctūs doctor thomas velut abyssus ꝓfundissima. Scia. n. z sapia ꝓfundissim⁹ extitit. Ideo q; nō imerito aq̄nas ex noie patrio dict⁹ ē q̄m doctrine celestis aq̄s nact⁹ est abundātissimas ꝓpter qō illō Eccī. xv. scptū de eo dici pōt. Aq̄ sapie salutaris potauit illum ōs. Et apoc. xxij. Ondit angel⁹ fluuiū aq̄ vite splēdidū tāq; cristallū ꝓcedēs de sede dei z agni. Et puer. xx. Aq̄ ꝓfunda ꝓsiliū in corde viri. Aut certe aq̄n⁹ ex eo dici pōt. q ex aq̄s mōane vanitatis et xp̄ie nitatis educt⁹ p religiosam vitā restitut⁹ est matri ecclesie moysi figuro. Fuit etiā gemin⁹ deuotōis decore z intelligentie claritate Insup diuisus fuit a mūdanis cupiditatibus z pōpis. z religionis vitā sacerrimam ducēs. Deniq; fuit signat⁹ aut cōsūmat⁹ oīm vtutum splēdore. q̄ ꝓpter bñ nuncupatus est thomas qō pt interpretari q̄si thau meū. i. signū meū vel cōsūmatio mea. Deus em tantis eum illustrauit atq; ꝓfudit gr̄e donis. vtpex dei signū atq; cōsūmatio. i. ꝓfecta dei opatio esset. Cuius hystoriā z vitā qdā eps lodonēf ꝓscripsit. Festinitas aūt eius celebrat nonis martij. q̄ die migrauit ex b̄ mundo ad ꝓpetuam gloriam.

Inctus thomas de aq̄no ordinis p̄dīs catorum doctor egregius. nobilib⁹ ortus ꝓgenitoribus landolpho patre de domo ac illustri ꝓsapia comitū aq̄nor confinibus cāpanie z regni cecilie. matre theodora de neapolitana stirpe exīte duxit originē. qui p sanctū heremitā bonū noie. matri sue fuit p̄nūciatus ex nomine nascitur⁹ magnus in orbe. Natusq; fuit āno domini. M. ccxxv. Hic exīs infantulus cum a cunis ꝓ balneo solueref. nutu diuino cartulam quandam butini iacētē. in q̄ salutatio angelica ꝓtebat brachiū

nemine iuuāte extendens accepit: cui vix mater eripe potuit. Hic puer ḋnq; annox existēs missus fuit a parētibus ad monasteriū mōtis cassini eruditēdus in ꝑmis lrāx elemētis ⁊ moribus imbuēdus. Cū aūt septē ānox esset missus ē neapolim ad studiū artiū liberaliū. Qui tāta celeritate naturalis ingenij oēs artes didicit i septē ānox spacio: ⁊ ꝑcellēs oēs ingenio ⁊ labore cūctis erat admirabil'. Cū aūt eēt. xiiij ānox vgo electꝰ a dño intrauit ordinē sacratissimū fratrū ꝓdicatox. Hic etiā eodez āno quo intrauit ordinē: cū p frēs ordinis ꝓdicti fuissent romā pductꝰ: ⁊ de roma p tusciā parisiꝰ ducere tur vt a suis elōgaret parētibꝰ: raptꝰ ⁊ captꝰ fuit i itinere p germanos suos carnales: ⁊ vi ablatus frībꝰ ⁊ missus ad mrez suā in castro mōtis scti Jobis: vbi detētꝰ ⁊ custoditꝰ ⁊ clausus i carcere stetit q̄si biēnio i habitu ordinis. q̄ assūptū nunq; deseruit: nec ad deserēdū aliq̄tenꝰ flecti potuit. Dedit ꝰ vo ibidē orōni ⁊ ꝓtemplatiōi ac studio scpturax tanq; i schola sūmi magri plurimū ꝓfecit: ⁊ vehemētis libidinis suggestricez a carcere cuz stipite ignito fugauit. Dñ ex hac victoria tale donū a deo ꝓsecutꝰ est: vt nullū sti mulū voluptatꝫ veneree postea senserit. Postq; aūt redditꝰ ē ordini missus ē colonia: vbi docebat phiam ⁊ theologiā doctor Albertus magnꝰ eiusdē ordinis ꝓfessor: a quo plurimū eruditꝰ est spacio annox. xj. Cū vo attigisset. xxvij annū etatis sue parisiꝰ missus: gradū baccalariatus in theologia suscepit. Qui cū laudabilit legisset sentētias: ⁊ oibꝰ eēt venerabilis ꝓpt̄ admirabiles q̄stionū solutōes: assumptꝰ ē ad magisteriuz sacre theologie anno sue etatis. xxx. Qui viuēs dūtaxat postea ānos. xx. maximos ⁊ pulcerrimos libros ꝓposuit: qui libri fere cōplent centenariū numerū. Habuit aūt tantā a deo grām vt dubia alijs occulta p reuelationē dei apparētibus ei beatis Petro ⁊ Paulo cognosceret. Incēdebat̄ em̄ dei amore ⁊ ita rapiebatur in cōtemplatiōe mysterioꝝ diuinox: vt etiam comedēdo circa illa cogitaret: ⁊ existens in mensa. s. ludouici regis putaret se esse in studio ⁊ cella sua. Specialr etiam adiutorio diuino fretus questionē difficillimaz de sacramēto corporis xp̄i omnibus magistris parisiēsibus ignotā declarauit. Hic doctor egregiꝰ in extasi ⁊ alienatōe virtū sensitiuax mēte frequēter apparuit in deū elenatus: corpore etiā visus ē in oratōe existēs vno cubito: aliq̄n duobus a terra surſum lenari. Quotiēs aūtē vir sctūs disputare. legere. scribere vel dictare aliquid vellet: ꝓius ad orationē accedēs inueniebat sic in ꝓmptu q̄ querebat ac si in libro legeret. Fuit insup tātus amator vere sapientie vt archiepatum neapolitanū ad quem eum volebat ꝓmouere dñs Clemēs papa quartus recusauerit. et omelias Chrysostomi sup Matheū ꝓelegerit ciuitati parisien. ⁊ rōnē reddens dixit fratribꝰ. Ciuitas hec si esset mea ꝓpter curaz regiminis mihi eripet cōtemplationē diuinox: ⁊ cōsolationē animi impediret quā scriptura sctā donat. Tandem vo iste doctor egregius florēs sciētia ⁊ doctrina eminēs vocatus p Gregoriū papā decimū ad generale cōcilium: qō celebratū fuit lugduni in kalen. maij. āno dñi. M. cclxxiiij. obijt in itinere in monasterio fosse noue cistercien. ordinis erracinen. diocesis Nonis martij etatis sue āno q̄nq̄gesimo inchoāte. In obitu autē eius nō defuerūt signa admirāda que sancti doctoris indicarēt exitū ex hoc mundo ⁊ eterne felicitatis demōstrarēt initiū. Nā stella quedā ad modum comete tribus diebus ante doctoris obitū super idem monasterium visa fuit etiam in die: que sancto doctore migrante disparuit. Dominꝰ etiā Albertus magnus colonie in mēsa existēs cepit subito lachrymari: dixitq; assistētibus. Frater Thomas de aq̄no filius meus in xp̄o qui fuit lumen ecclesie ex hac luce hodie migrauit. Supprior etiaz fosse noue patiēs in oculis fere omnimodā ce citatem: emisso voto adductꝰ ad sepulcrū sancti corporis: ⁊ orans deū meritis sui sancti visus bñficiū recepit. ⁊ clamauit corā toto cōuentu. Bñdictus deus: qui meritis sancti Thome clare me videre fecit. Et longo tēpore post viuens vmbraticen. ecclesie factus ē eps. Manifestū quoq; miraculū in duabus translatiōibus sacri corporis beati Thome apparuit. Ex eo em̄ ꝓdijt odor suauissimus ⁊ fragrātissimꝰ: qō signū fuit sciētie sue diffundēde p totum orbem: ⁊ ipsum dum viueret redoluisse oibꝰ virtutibꝰ. Nullꝰ em̄ stimulꝰ supbie nec aliq̄s fetor cuiuscūq; peccati mortalis eo viuente exiuit.

Quartodecimo etiā anno ab eius felici obitu cum ꝑciosus thesaurus ꝑciosi corporis patefactꝰ esset: inuentū est corpus integrū mēbris ⁊ pānis sui habitus: solaq; nasi summitas paululū diminuta visa est. Odor quoq; tantꝰ emanauit: vt oēs monachi inde excitati suas cellas exirēt ad videndū tantū miraculū. Eiusdem sacri corpis manū dextrā dña Theodora comitissa petiuit ab abbate mōasterij fosse noue: quam non potuit auellere leuiter a corpore q̄uis iam annis. xiiij. iacuisset in terra: ꝫ cōpulsus eam ferro detrūcauit: q̄ mirandū odorem eam venerātibus deuote effundebat. Dñs cū q̄dā vir magne fame anno ab obitu. s. Thome. xiij. quereret ꝑciosas reliquias ad reponēdū in q̄dā capella sctē crucis quā edificari fecerat apud salernū: ⁊ venisset i capella castri sācti seuerini salernitane dyoce. ⁊ sibi ostensa fuisset

manus ꝑdicta eāq; despexisset: statim tremore magno totius corporis egrotari cepit. videbaturq; sibi q; hēret caput grossum ad modū vni⁹ciste ⁊ nimis pōderosuz. In se aūt reuersus et penitēs acerrime de irreuerentia facta: cū reuerēter illū adorasset a tremore illo ⁊ inflatōe corporis liberat⁹ē. Quā cū osculat⁹ eēt odorez maximū ex ea ꝓgredi sensit: q̄lez ⁊ q̄ntū nunq̄ se memierat ꝓcepisse. Odor aūt ille ex tactu sacre man⁹ sibi ⁊ ei⁹ caputio qō in collo gerebat multo tpe sic adhesit q; ipse ⁊ caputiū adeo redolebāt illis inꝫ quos ꝓuersabaꝫ q; plib⁹ iterro gantib⁹ qd secū ferret odorifex: cōpellabaꝫ miraculi seriē sepe recitare. Et extūc vt asseruit tā tam deuotōez ad sctm̄ Thomā ⁊ ꝓfidētiā accepit q; quotiēs aliq̄ tēptatio sibi aduenireꝫ vl' periculū imineret: recōmēdās se meritis scti thome ⁊ inuocās nomē ei⁹: se sensit ab impugnatione ⁊ piculo statim liberatū. Aduertēdū aūtē q; odor ille ꝓdiēs a mēbris viri miraculosus est. qz nō sentiꝫ q̄tiēs adorantꝫ mēbra. nec ab oibus q̄ ea adorāt: ꝫ qū placet ⁊ ꝓpona⁹ deuotio ꝓmereꝫ. Ex quo manifestū ē q; nō sit odor humano ingenio ꝓcurat⁹: q̄ diuia extitit vtute cōcessus: nec vlli⁹ rei naturalis odor sicis illi reputur. Vt aūt ampli⁹ glorificeꝫ de⁹ i sctō suo quē mirificauit panca de multis miraculis ad augmentū deuotōis fideliū hic subdunꝫ. Quidaz arte cyrurgic⁹: ꝫ p decēniū infirmitate podagric⁹: nec valēs p se ambulare se deo ⁊ beato thome deuouit: iuxta ei⁹ tumulū incūbens orōne facta san⁹ ꝓsilijt laudās deū ⁊ sctm̄ eius

Alter q̄dā xp̄i horribilē fantasmatis visionē oi vtute destitutus: et mortuo sicis videbatur adeo vt igne mēbris ei⁹ admoto nullaten⁹ sentiret: q̄ portar⁹ ad tumulū sācti thome post morulam liber ⁊ san⁹ omnino a sepulcro surrexit.

Mulier q̄dā cū filiū suū duoz mensiū in cunis decubantē piclitari formidaret: ꝓ eo pertim q; p mēses q̄tuoz ex surditate adeo grauata eēt decies exclamare vagientez etiā puer vix audiuit: viri sui inductōe q; mest⁹ vnacū illa cōmunis filij piculo ꝓdolebat: ꝓdicto viro dei vt eaz ab eadē infirmitate eripet obnixi⁹ deuouit. emissoq; voto cū nocte secuta dormiuisset i crastino se liberatā sancti meritis repperit vt optabat. Puella gutturis sue fauces squinantie hūs infirmitatē: pstrictas intātū vt neq; sumere quicq̄ posset: neq; respirare. dū deuote se beato viro a mre pfuasa ꝓmēdaret: ductaq; fuisz in crastinū ad ꝓdictū mōasteriū fosse noue: superpositis gutturi suo sāctis reliquijs ꝓfestim meliorata se sensit: panem comedit: pfectoq; sanata redijt. Quidā ꝓuersus fosse noue adeo grauē in brachio dextro ⁊ spatulo dolorē patiebaꝫ vt illud deferret suspēsuz ad collū: ⁊ penitus ei inutile atq; dolore vehemēter afflictū. qui neq; medicoꝝ auxilio remediū inuenies: imo ampliore dolore grauat⁹. dū dicto sctō ꝓ sua sanitate se būilr ꝓmēdasset: a somno surgēs se penitus liberatū cognouit. Infans quidā q̄tuoz āno⁹ tumorē ⁊ rubore in costis ⁊ crure vsq; ad pedē patiebaꝫ adeo afflictiuū: vt nec a mre sua vel alio tangi sine lesione ⁊ clamore aliq̄tenus potuisz: neq; se mouere poterat. Cūq; puer p mēsez in tanto dolore ⁊ anxietate fuisset: et a medicis spes curatōis sine incisione pueruli inuenireꝫ: deficiēte natura artisq; suffragio nō inuēto: recursum est ad deū ⁊ sanctū suū Thomam. Mater eiⁿ infantuli beato thome ipm deuotissime cōmendauit: vt a dicta infirmitate absq; incisiōe suis meritis puerū liberaret: qui delatus ad monasteriū et positus sup tumulū post aliquā morulā sanus inde surrexit. Propter hec ⁊ alia testimonia multa que de hoc viro iusto mortalibus credibilia per deum: facta sunt nimis: domin⁹ Johānes papa. xxij. apud auinionē pontificat⁹ sui āno septimo. xv. kalē. augusti. āno verbi incarnati. M. ccc xxij. a felici vo trāslatiōe hui⁹ viri bti ex hoc mūdo anno q̄nq̄gesimo decurrēte. illū sctoꝝ cōfessoꝝ catalogo adiūxit ad laudem et gloriam dñi nostri Jesu xp̄i q; hūc sctm̄ adhuc i terris viuētē ⁊ iā ad celos trāslatū multis fecit coruscare miracl'is vt fideles ipm̄ inuenirent apud deū benignissimū patronū. ⁊ ei⁹ vestigia imitantes regna celestia cōsequi possent.

Legenda. ccxij.

De scō Marcello parisien. epo.

Eatissimus Marcel

b lus antistes natus parisij: ꝫ ciuis paradisi. in terris hūilis: erectus i celis. mediocris parēt⁹: ꝫ meritis celsus. Cui b fuit nobilitatis lumē insigne xpo sine culpa fuire. Nō de generis intumescēs superbia: ꝫ hīs de mori⁹ ornamēta. nec sumens de parētele laude iactātā: ꝫ grāz possidēs in virtutū exēplis. Intra se suos thesauros retinēs: deum mūdo corde ꝓplectēs. Sz cū xpo iste paup reguit: q̄ i hūilitat⁊ ꝓuersatōe. i charitatis vbertate. i castitatis lumie. i ieiunioꝝ pinguedie ita se totū tradidit disciplīe: vt ab ipa infātia matur⁹ ascēderet: ⁊ posit⁹ i corpe q̄si nihil de carne portaret. Hic itaq; btissima institutōe succict⁹ ⁊ venerādis opib⁹ pene pri⁹ sacerdos extitit q̄z clericus. Jā dudū dign⁹ q̄ suscipet dignitatē añ ꝓparat⁹ ad id qō erat sine mora futur⁹. Calcata mūdi pōpa vl' crimib⁹: cū diuis armis injiciat⁹ accingeret ad spez felicē palmā de hoste publico relatur⁹. i militia xp̄i exercitādo lector effect⁹ē: ac seipz tēplo xp̄i ꝓ pmitijs offerēs velut a bell' sa

crificiū hostia victe carnis ⁊ pure mētis effect⁹ est. Qui clarior mercede q̄ noie: ⁊ merito maior q̄ gradu: sine offendiculo suū gerens officium cepit in milite crescere qđ accepit a rege.

Deniq; cū adhuc clericali tyrocinio celaret. miraculis ꝓdiť. ⁊ signis celestib⁹ illustrať. Vñ quadā vice ad officinā accessit fabricalem: q̄ despectus ab artifice cogit vt extracta de ardenti camino ferri massa candēs manu sua ferrū accensū attollerer: ⁊ quāti pōderis eēt enarraret. Tunc vir beatissim⁹ nō ignar⁹ totū de xp̄o p̄sumere: ⁊ quāte virtutis causa sit in reb⁹ non turpibus obedire: mox suppositā manu ferrū altius elevauit dicēs. De calore calet: ꝫ nouē ponderā hz. qō postea tantū ad staterā inuētū est: q̄tū ei⁹ vox librare ꝓdixerat. Itaq; cū subdiaconali ministerio fungeret in die epyphanior hauriēs aquā de fluuio secane: dū beato Prudētio epō manib⁹ abluēdis aquā offerret: mutatis elemētis vini sapor inuētus est. Quo viso obstupescēs pontifex iussit ex ipo vrceolo in calicē sacr defundi. Vñ vniuersus pp̄lus missa celebrata ⁊ cōmunionez accepit: ⁊ ipm vas cū ad plebis multitudinē suffeciss̄et: ac si nō tactū ⁊ integrū sic plenū pmānsit. Cui⁹ vini mystico beneficio postea multi sanati sunt. Cū vir sāctis sim⁹ quadā vice ex sui officij fruitute aquā manibus p̄fato venerabili epo porrexisset: mox ide balsama ceperūt fragrare. Et dū vnda curreret visa sunt crismata respirare: vt pene pontifex crederet se manus magis vngere q̄ lauare: ⁊ alteras aq̄s quereret vt p̄riores vndas abluer et. Quo viso sacerdos venerabilis obstupescens: deo grās de cōperto munere retulit: ⁊ beato marcello reuerētiam de religiōe fruauit dū eum nō talē qui seruiret: ꝫ poti⁹ cui seruire tur agnouit. Matrona q̄daz ꝓsapia nobilis ꝫ opiniōe vilis: maculās crimīe qō fulgebat ex genere. postq̄ dies fugitiue vite rapta luce cōclusit: ad tumulū pōpa comitāte: ꝫ non ꝓfutura ꝓcessit. Quo ꝓdita horrescо referēs hoc ꝓtigisse post funera: q⁹ duplex nascit lamētatio de defūcta. Ergo ad sumēdū ei⁹ cadauer cepit serpens imanissim⁹ frequētare. Et vt dicā clarius mulieri cui⁹ mēbra bestia devorabat: ipe draco factus sepultura. Quo viso pterriti homies de suis sedibus migrauerūt. Beatus igit marcellus intelligēs se de cruēto hoste triūphū acq̄rere: collecta plebe de ciuitate ꝓgredit: ⁊ relictis ciuibus in ꝓspectu pp̄li solus xp̄o duce ad locum pugnatur⁹ accessit. Et cum coluber de silua rediret ad tumulū obuiātes sibiunicē: dante orōnē beato marcello ille capiti supplici cepit veniam blandiēte cauda p̄cari. Tūc p̄cedēte pontifice bestiā fere trib⁹ milibus oēs ꝓsecuti sunt: reddētes dño grās ⁊ soluētes exequias inimico. Deinde increpās eū btūs marcell⁹ dixit. Ab hac die aut defta tene: aut i mare te demerge. Mox dimissa bestia: nlla ei⁹ viteri⁹ idicia sunt inuēta. Ecce ꝓpugnaculū p̄ie i vno cōsistere sacerdote: q̄ fragili baculo fort⁹ hostem edomuit q̄ si baliste tēlafixissent. Si igit sctōr virorr ex factis merita ꝓferant mirer marcellū gallia dū roma siluestrū: nisi b̄ distet in ope q̄ draconē sugillauit ille: iste iactauit. His itaq; opib⁹ sctūs marcell⁹ sp̄ iterū. quersatōe clar⁹. ꝓsummatōe p̄cipu⁹. beatitudine gloriosus. remuneratōe ditat⁹. cū perpetuo dño regnatur⁹ vincēs mūdi cōtagiū: mūd⁹ migrauit ad xp̄m die kal. nouēbriū: regnante dño nr̄o Jesu xp̄o: cui ē honor ⁊ gl̄ia: virt⁹ ⁊ potestas.

Legenda. ccxiij.

De sancta Genouefa.

Genouefa dicit a genos qđ est natura ⁊ efa qđ est mēsura quasi habēs naturalia ad mēsurā seu plenitudinē. Ipsa em̄ ex bonis natur alib⁹ que habuit faciliter dei grā comitāte supnaturalia ē assecuta. Vl dī a genos qđ ē barba seu virilitas ⁊ efa effusio seu plenitudo: q̄si effusa ⁊ plena opatōib⁹ virilib⁹ ⁊ fortib⁹. Ipa em̄ vt ex ei⁹ gestis colligit ⁊ de ea i eccl̄ia canit: ipis etiā viris alīqten⁹ imitāda atq; eq̄parāda est.

g

Eata vgo Genouefa honestis parēti b b⁹: p̄ie Scuero noie: mre vo Geroncia orta. pud nomethodorum opidum baud lōge a parisiēsi vrbe extitit ꝓgenita. Dux aūt sctūs Germ⁹ antisiodorēn. eps q̄daz die apud basilicā in ipo opido sitā orādi grā se cōtulisz: occurrēte eiusdē loci pp̄li mltitudine: si mul Genouefa affuit. Quā intuit⁹ in spū sāctus Germ⁹ magnanimē Genouefā ad se deduci p̄cipiēs: circūstāti pp̄lo electā a deo spōsam ꝓdixit. i ei⁹ natiuitate angelos ceciniss̄e denūciauit. ac felices tante sobolis ꝓgenitores ꝓdicauit. multosq; ei⁹ exemplis a via sua mala quer tēdos affirmauit. Que dū ab eo accersit: et de virginitate celesti spōso ꝓfuāda āmouet: id se votis oīb⁹ sp̄ desideraſſe rūdit. Cui ille. Cōfide filia: virtiliť age. ⁊ qō corde credis ⁊ ore ꝓfiterz: opib⁹ ꝓbare stude. dabit em̄ dom⁹ fortitudinē ⁊ virtutē decori tuo. Cūq; sequēti die Genouefam itex sibi pūtari feciss̄: dixit ei. Aue filia Genouefa. reminiscer is q̄d hesterna die de corpis tui integritate mihi sis pollicita: Cui illa Reminisco: pat. Tunc ille nummū ereum dei nutu allatum habentē signū crucis a terra colligēs inquit ad eaz. Hunc trāsforatū ꝓ memoria mei ad collum suspēsum sp̄ habeto: nullius q̄ metalli aut margarītaz ornamēto collū digitosq; tuos ornari patiaris. Et valedicēs: ca-

putq; eius deosculans abijt. Cū mater eius die solēni ad ecclesiā pgeret ⁊ Genouefam reclamantē domi remanere pcipet: pfestim vt sibi alapā mak in facie dedit: lumē amisit. Sicq; fere p biennū diuinā irā perpessa pcib⁹ filie tādem pstine sanitati ē restituta. Illa vice duz genouefa cū duab⁹ sacratis virginib⁹ etate, pudicioz⁹ loco nouissimo incederet: obuiāte carnoteñ. epo Julito statim incedēdi euersus ē ordo. Nā illa q̄ sequik ait epe anteponak: qm̄ ipa celui⁹ iam est sanctificatione adepta. Parētibus eius sublatis de medio: cū in parisiū vbē transisset tāta paralysie vt videbak infirmitate detēta est: vt corp⁹ ei⁹ laxatis vndiq; artub⁹: ac dissolutus cōpagib⁹ triduo exanime crederek. Que cū denuo eēt sanitatē assecuta: aiebat se i spū ab angelo i gliaz sc̄oz ⁊ supplicū impiox fuisse deductā. ac extūc secreta cōsciētiaz in nō modicā admiratiouē cepit reuelare ac manifestare. Sancto aūt Germano redeūte: cū parisiū intrasset cōfestim de Genouefa vbinā esset: ⁊ qd ageret inqrēs. In ei⁹ hospiciū descendit: ac male de colloq̄ntib⁹. Deridebak eñ tūc vt plerūq; fit iusti simplicitas: terrā suis lachrymis irrigatā osēdit. siq; eā astāti ppō cōmendans discessit: ⁊ ad tēpus os loquētiū iniq̄ obstruxit. Dex post obitū beati germani cū Jlti la hunoz rex galliaz: ac pcipue vbē parisioz⁹ inuadere: ac sue ditōi minarek subjcere: singlis pene ad tutioz⁹ vt sibi videbak vbes facultates deferētibus: genouefa oz̄onibus et vigilijs insistebat. hisq; cū quib⁹ degebat ita facere: exhortās nō esse ptimescēdos hostes dicebat: q̄n imo ciuitatē illesaz foze p̄dicabat. Quamobrē nōnulli ciues insurgētes: dicebāt pseudo ꝓphetissaz suis tēpoz⁹ aduenisse: ac in ei⁹ morē ceperūt cōspirare. Eodeq; tpe veit ab anthisiodorēse vrbe archidiacon⁹: q̄ hec audiēs ita ciues adorsus ē. Nolite o ciues ꝟ admittere facin⁹, q̄ hāc de cui⁹ interitu tractatis didicim⁹ narrāte sācto germano antistite nr̄o: ex vtero mr̄is a deo sponsā electā. ⁊ ecce eulogias ab eo sibi delictas exhibeo. Quas illico plegētes: ab incptis destiterūt. Hunī aūt ptin⁹ abierūt. Abi turicen. vrbe venit mulier q̄dā parisi⁹ q̄ post cōfectionē violata fuerat vt genouefam alloq̄rek. Que mox interrogata a genouefa an sanctimonialis aut vidua eēt: cōfestim vt se virginem asserūt virū q̄ eā violauerat: locū ⁊ tps exposuit. Qñ ad verecūdiaz ꝓuocata: supplex genouefe venīā postulauit. Matrone cuiusdam filius etatis annoz q̄ttuoz cum in puteū cecidisset: ac post tres horas mortu⁹: inde subtract⁹ mr̄e in lachrymas ꝓrūpēte: ac crines dilacerāte genouefe oblatus fuisset. ad oratione recurrēs: pallio suo sup corpus eius appositio puerū vitū ꝓfestim mr̄i reddidit. Cū ob diuturnaz obsidionē ciuitas parisieñ. inedia affligeretur genouefa paupibus cōdolens: nauim super secanā ad emendā annonā ingredik. Dum aūt ad quēdā locū in quo erat arbor iuxta quā naues sepi⁹ piclitarenk aduenisset: cōfestim arborē incidi pcipiēs: ad oz̄onē cōuersa duo horribilia mōstra ex illo loco egredi sunt visa. Ab illo aūt die illic nauis nō perijt. ⁊ pspero cursu ceptū iter trāsfretauit. Rediens autē virgo panes paupibus iuxta necessitates suas distribuit. Dum quadā vice ciuitatē trecasiū adijsset ꝓtin⁹ occurrēs ei multitudo populi innumeros vtriusq; sex⁹ diuersis infirmitatib⁹ afflictos obtulit. Inter quos etiā oblatus est ei homo quidam quē dñico die opantē vltio diuina exceca uerat: necnō puella ab ānis fere duodecim ceca. Quos illa bñdicēs: sine dilatōe incolumes reddidit. In ciuitate meldeñ. puella q̄dā adolescenti cuidā ꝓmissa vt genouefe virtutes cōperit: vestē sibi imutari: ac in cōtubernio virginū annūmerari a genouefa expetijt. vñ indignat⁹ adolescēs sponsam cū furoze ꝓsequit. Ꝺ genouefa audiēs: eaz ad ecclesiā que ꝓxima erat secum duxit: ⁊ fozes ecclesie q̄ clause erāt diuina virtus mirabiliter reserauit: ⁊ puellam a furoze adolescētis liberauit. Aurelianis dū cuidā pūifamilias ꝓ seruo qui aduersus eū deliq̄rat genouefa veniam expeteret: ille vo oīno renueret: cōfestim vt domū ingredik vehemēti febze cozreptus: nō prius sanitati restituik q̄ genouefe veniam postulās famulo misericozdiā elargik. Ecclesiā sancti martini turoneñ. virgo sancta ingressa q̄plurimos a demone obsessos oleo prius iunctos liberauit. Dum aūt vellet semel quosdā inūgere: ac oleuz in ampulla ⁊ pontifex etiam qui oleum bñdiceret deesset: mox terre recubās in oratōe posita: ampulla i manibus eius oleo quo postmodū sanati sunt egroti est impleta. De eius abstinētia ac etiā virtutibus inter alia multa sic dicit Vincentius in speculo. A decimoq̄nto etatis sue āno vsq; q̄nquagesimū esca erat ei panis ozdeace⁹ et faba. quā post duas aut tres hebdomadas i olla recōmiscens edebat. A die dñico vsq; in q̄nta feria ieiunabat: ⁊ a q̄nta feria vsq; in die dñico. Vinū autē ⁊ quodlibet inebriās nunq; potauit. Post q̄nquagesimū vo annū suadentib⁹ episcopis ꝓpter obedientiā piscē ⁊ lac cum pane ozdeaceo edere cepit. Multa autem veneratione catulacēsem vicum in quo beatus Dionysius passus est dilexit. cui etiā deuotio erat in honoze illius basilicā cōstruere. Suadebat pbyteros vt faceret vnusquisq; collationez ad hoc edificiū. Qui respondērūt. Erant forsitan parnitati nostre vires edificādi: ⁊ coquēde cal-

cis copia deest. At illa spūsctō repleta vaticinans ait. Egredimini queso ad pontē ciuitatī ꝛ que audieritis nunciate mihi. Qui egressi i platea stabāt attoniti. Et ecce duos custodes porcoꝝ sermocinātes. quoꝝ vn⁹ ad alterū ait. Dum suis. i. porce vestigiū ob partus vagantis legerē. inueni furnū calcis mire magnitudinis. Alter rūdit. Et ego inueni in silua sub radicibus arboris a vētō euulse furnū calcis. de quo nihil sublatum credo vnq̄ fuisse. Q̄ audiētes p̄sbyteri gratias agētes reuersi sunt. Audiēs etiaꝫ hec sancta. lacrimis p̄ gaudio sinū implenit. Laceſſiuit itaq̄ genesiuꝫ p̄sbyterū vt in honore predicti martyris basilicā cōstrueret. sicq̄ omnib⁹ ciuibus illa iplorāte constructa ē. In cui⁹ ope collectis carpētarijs. cū potus deficeret accipiēs sancta cupā seorsum ꝓstrata cū lacrimis orauit. Deinde surgēs facto signo crucis sup vas vsq̄ ad summū poculo impletum est. ex quo operij vsq̄ ad cōsummationē basilice vberrime potantes gratias egerunt. Quadā nocte sabbati circa gallicātuꝫ egressa est btā genouefa ad basilicaꝫ sancti dyonisij. Cere⁹vo qui ante ferebant extinctus est. Quo turbatis virgīb⁹que cuꝫ ea erāt pre horore noctis. cereum sibi dari p̄cepit. Quez vt tenuit statim illuminat⁹ est. Sīr eodē tpe cum in eccl'ia diu ꝓstrata in oratione surgeret cereus nondū igne cōtactus. diuino nutu accēsus est in manu ei⁹. De quo ꝛ plures infirmi paululuꝫ in fide auferētes sanati sunt. Quedam mīer furata est calciamēta ei⁹. que vt domū venit excecata est deide ꝓstrata ad pedes eius. veniā petens signatis ab ea oculis visuꝫ recepit. Hildericus etiaꝫ francoꝝ rex valde diligens eaꝫ timēs ne vinctos quos interimere cogitabat sancta eripet ingrediēs vrbē parisiorū portā claudi p̄cepit. Q̄ audiēs sancta statim ad liberandas alias prexit. Inter cui⁹ manus poplo porta se sine claue reseruit. et sic regem cōsecuta. ne vinctoꝝ capita amputarentur obtinuit. Fuit etiam eo tempe beat⁹ simon in columna. quē negociatores euntes ꝛ redeuntes ferunt de illa interrogasse. ꝛ eam veneratione ꝓfusa salutasse. ꝛ se in orōnib⁹ ei⁹ memorē esse poposciſſe. Parisius etiā oblati sunt ei energumini ꝓ quibus in basilica beati dyonisij ipsa orante vociferabant clamātes ꝓpe iam esse quos sibi in solatio venire beata Genouefa p̄cabatur forsitan angeli vl' martyres Que surgens ꝛ signans vnūquemq̄ curauit a spiritu immūdo vt fetor grauissim⁹ astātium nares attingeret. Ī die etiam epiphanie vsq̄ ad cenam domini beata genouefa in cella recluſa. soli deo vacabat in orationibus ꝛ vigilijs. Audiens autem puella quedā religiosa ad fores eius magī curiositate q̄ fide p̄mota. quid sancta in cella sua agebat scire volens statim lumen amisit. Quam sancta consummata quadragesima egrediens oratione ꝛ signo crucis illuminauit. Ī ecclesia etiā beati martini turonen⁹ cuꝫ in angulo quodā oraret vnus de psallentibus arreptus a demonio ꝓprios artus lacerabat. Cunq̄ beata genouefa spiritum immundū exire iuberet. ꝛ ille p oculoꝝ ꝓgredi se minaretur. imperante illa fluxu ventris electus est. feda relinquēs vestigia. Per idem tēpus stans in aditu domus sue vidit puellam in manu ampullam gestatē quā paulo antē emerat ꝛ interrogata quid esset. vidit demonē sedentem in ore ampulle et minans insufflauit in eā statimq̄ pars de ore ipsius ampulle cecidit Ī territorio meldē si cum propriam messem meteret valde turbati sunt operij ꝓpter imbrē imminentē. At illa ingressa tentorium. q̄ sine intermissione facere cōsueuerat cum lacrimis ꝓstrata oīne obtinuit. vt cuꝫ i circuitu oēs segetes pluuia rigaret. nec messem nec eius messores gutta aliq̄ contingeret. Tanta etiam sanctitate pollebat. q̄ etiam spiritu ꝓphetie plena oēs quoq̄ morbos ab humanis corporibus expellebat. Egentibus panes integros dabat. adeo vt ei⁹ puelle sepe ꝓtem panis quā in clibano posuerat non inuenirēt. Vixit autē plusq̄ octoginta annis. Huius autē natale celebratur tercio nonas ianuarij. Hec vincentius. Reliqua autem que hic inseruntur. ex certissimis ac ꝓbatissimis ecclesie in qua beata virgo p̄sidet codicibus. quoꝝ etiaꝫ nōnulla tpe vincētius testatur extracta sunt. Post transitū vo beatissime virginis lampas eius sepulcro apposita est. in qua p̄ter olei consumptionez ignis p̄manebat. cuius cōtactu infirmi sanabant. Lāpade videlꝫ mutata in fontē oleo in medicinā

Homo quidam lingue ꝛ oculoꝝ priuatus officio. ad sepulcrū virginis accedēs ꝛ visum ꝛ loquendi vsum recupauit. Mulier quedā in visione admonita filium a natiuitate cecuꝫ ad p̄fate virginis locū detulit. Cunq̄ in ecclesia miraculū recitaret. quō dñs ihesus xp̄us oculos ceci nati aperuit. cōtinuo apti sunt eius oculi. Reuelat cuidaꝫ a natiuitate muto vt ad sepulcrū virginis se trāsferat. vocis illic beneficium perceptuus. Cunq̄ in fide reuelationis die dūico illuc peruenisset. statim lingue illius vinculuꝫ est solutum. ꝛ loquebatur magnificās deū. Interrogat⁹ ergo ab abbate q̄d post indultū sibi vocis beneficiū agere velit respōdet q̄ a loco illo recedere nolit. nolit ad ꝓpria redire. nolit oibus diebus vite sue sine p̄sentia virginis viuere. Cuius votum leto ani

mo amplectēs abbas vite sibi necessaria subz ministrari. Cum latro quidā carcerī mācipatus custodis negligentia de carcere exisset. fugientēqz ad sepulcrū virginis ꝑses insequeretur. vginēqz latro auxiliuz iplorādo acclamaret. ꝑses vo i ei⁹ blasphemiā ꝓruperet. subito casu lapsus ꝑses. latrone liberato miserabilit expirauit. Cum alio tpe fluuius secane vltra modū intumesceret z ad capellā vginū quā ꝑ pe ecclīaz sancti iohānis baptiste vgo cōstruxerat. ad mediū vsqz edificiū ptingeret lectul⁹ i quo decesserat q̄ ibidē fuabat flumie infusus aqs cōtinue descēdentib⁹ atqz discedentib⁹. ab illis intactus est inuētus. Post aliquot vo dies. cū cenobio a normānis incēdia consumpto corpus vginis a fratribus ad ategias villam suaz deportaret. multis etiā ibidē claruis se miraculis cōprobat. Siquidez altare ecclie cui assessura erat virgo. sctā cruce sctōrūqz reliquijs vt moris est adornatū tanqz ei⁹ aduētui cōgratulans mouebat. cui suppositā. qō cupiebat se adeptū demōstrans firmū nec ampli⁹ moueri cōprobatū est. In cui⁹ quidē deportatione cereus vti dū viueret iterū atqz iterū miraculose est accēsus. Cuz aūt abbas q̄ tūc pzerat. dentē a corpe vginis paucis ꝑscijs extrahens apud se ad sui tuitionē seruare vellet. cōtinuo summa egretitudine corrept⁹ dentez teca cristallina inclusum qcito potuit restituere curauit. Audita vo inter parisios z normānos cōcordia corp⁹ vginis ad ecclīaz suā deferētes nō eo loco vbi educta fuerat in cripta sed sup mai⁹ altare vbi nūc cernit. frēs honorifice collocauerūt. Corp⁹ aūt vginis cū suo capite integrū in capsa cōsistere pūrib⁹ nō nullis huius regni epis postmodū inuētum est atqz cōprobatuz. Tpe ludouici fortissimi regis frācoz illustrissimi. diuina vltione mēbra q̄ miseri hoies exhibuerāt seruire iniusticie z iniqtati ad iniqtatez. cepit morb⁹ igne⁹ quē phisici sacrū ignez appellant cōsumere. Multoz igitur sanctoz egrotis suffragia deposcētib⁹ nec impetrantibus recordatus est religiosissimus parisioz antistes stephanus. qualiter btā virgo genouefa ꝑfatam vrbē a multis olim periculis liberauit. ac exinde solēnes ꝓcessiones in quibus cōsulto abbate atqz cōuentu prefata virgo ad ecclīam beate virgis marie deportaret instituit. Ordinata itaqz fm morē canonicum ꝓcessione ingredientēqz sancta virgine ecclesiam beate marie cōtinuo ad tactuz feretri. oēs male hūtes tribus exceptis sunt sanati. Cum vo sequēti anno felicis recordatōnis innocentius papa gallias transmearet de tanto instructus miraculo gras agens deo ac sancte virgini. annis ꝑpetuis solēni memoria celebrandum miraculum cōdonauit. Verū cū per singulos annos predicti miraculi memoria solēniter vt dictū est venerarē. contigit semel per absentiā capicerij expēsas formidantis. sine ornamētis ac luminaribus que habebat ministrare celebrari. Dñ accidit vt sequēti die ecclie sanctuarium ascendens diuina exptus virtutē. subito lapsus sine voce miserabiliter expirauit. Experti sunt igitur atz indies experiunt; ꝙplurimi q̄nto cū tremore xpi vginē oporteat venerari. vbi cū hūilitate recipit cecitas visum debilitas gressuz. ac e diuerso obstructe infidelitate mētes ꝓcipiunt interitum. Nostris igit qualibuscūqz laudib⁹ genouefam veneremur ꝙ cū tremore venerātes ei⁹ suffragia implorem⁹. sed cum fide. Et reuera dignū est genouefaz laudibus honorari. q̄ parisioz inclitā vrbez regni xpianissimi ꝓcipuaz stabilissimūqz columē. totiusqz xpianitas in fide z doctrina magistrā eruditissimā totiens a tantisqz periculis liberauit. ab inimicis hostili cede dimicātib⁹ eripuit. inundantiuz fluct⁹ aquarū restrinxit. ignis horrendi in membris humanis incendiū ꝓsumpsit. cecis visuz claudis gressum. surdisqz audituz reddidit. ab obsessis demoniū precibus effugauit. Et non solum ꝓcibus veruz etiā maxima dūs p fimbrias vestimēti genouefe sibi dilecte virginis super egrotos ac varijs detētos languorib⁹ oīdere sepius dignat⁹ est sanitatū remedia. Dñi merito in pisij celsi mōtis vertice extitit collocata vbi honorifice sublimata ac mirifice adornata nō cessat iugiter sanitatū z grāz emittere flumia. his q̄ in fide deposcūt ei⁹ largitiōes Dñ z optet illi nos tota mētis deuotōe committere qm̄ ipsa est q̄ assidue orat ꝓ ppło sibi deuoto z ꝓ tota xpianitate. Nos igit suoz mirabiliuz hanc portiūculā memorātes ac etiaz venerātes cū celeberrimo illo venerabiliū religiosoz ceto suo gliosaz xpi sponsaz nobilez virginez debitis gl̄ificem⁹ genouefaz laudib⁹ postulātes vt eadē supplicāte ꝑfrui ꝑdili mereamur gl̄ia ꝓ scla amē. ccxliij.

Dñica in ramis palmarum.

Odie sancta mater

b ecclīa duas ꝓcessiones solēniter recolit. Prima fuit q̄ iudei a mōte oliueti vsqz in hierl̄m cū ramis palmarū z olivaruz z cū magnis cāticis xp̄m associauerūt. Et ista processio fuit magne reuerentiez honoris Et hanc repzesentat ecclesia in hodierno euāgelio. Secunda processio fuit qua iudei christum hierusalem in montem caluarie cuz magnis obprobrijs z irrisionibus deduxerunt. Et ista fuit ig̃minie magne z doloris. Et hāc

repzesentat ecclesia in euãgelio passionis hodierno. Circa primam ꝓcessionem quatuor sunt videnda. Primo a q̃bus ista ꝓcessio sit facta. qz nõ est facta a magnis aut diuitib⁹ sed a pueris z paupibus. Vñ dr in euãgelio hodierno Plurima aũt turba strauerũt vestimẽta sua in via. qñ em pueri z pauꝑes xp̃m ꝓcessionaliter deducebant. pharisei z ꝓncipes xp̃i mortem tractabant. Simplices enim z pauꝑes xp̃o adherebãt vñ xp̃s de oibus diuitib⁹ vnuz solũ. s. zacheũ habuit amicũ. vñ luce. xix. Xp̃s de oibus potẽtib⁹ vnũ solũ. s. cẽturionẽ habuit. vñ Math. viij. De oib⁹ sapiẽtib⁹ vnũ soluz scz nicodemũ habuit. Joh. iij. vñ. j. Cor. j. Videte vocatõez vr̃am frẽs qz nõ multi sapiẽtes sm carnẽ. nõ multi potẽtes. nõ mlti nobiles. sz q̃ stulta sunt mũdi elegit dñs vt cõfundat sapiẽtes. Scõo videndũ est q̃re xp̃s vadẽs ad mortẽ tantũ honorẽ recipe voluit cum alꝫ honores z regnũ respuit. vt dr Joh. vj. Hic dicẽdũ q ꝓ xp̃s ℞ tõ fecit qz ille q ꝓstitut⁹ est in honoribus magnis. dz hr̃e mortis memoriaz vt nõ superbiat. si aũt qs hz magnas diuitias cogitet qz vadit ad montẽ z qõ de oibus suis diuitijs nihil nisi vile sudariũ secũ portabit. Vñ dicebat Job. xvij. Qui fui magn⁹ faccũ cõsui supercutẽ meã z opui cinere carnẽ meã. Itẽ eiusdẽ j. Nudus egred. suz de vte. ma. mee nud⁹ illuc reuertar. Si qs est in magnis honorib⁹ ꝓstitutus cogitet. qz vadit ad mortẽ vbi si erat in gradu supremo poneret in loco infimo qz sub terra. Si sup alios ascẽderit dñando. serpẽtes et bestie sup ei⁹ foneã ascẽdent cõculcãdo eũ. Jõ eccl. x. dr. Cum mortl hõ hereditabit serpẽtes bestias z vermes. Itẽ cũ aliqs nutrit corpus suũ diuersis delicijs. diuersis coloribus ꝑm ornãdo. voluptates carnis exercẽdo. cogiter qa vadit ad mortẽ. vbi vermes corp⁹ suũ delicate nutritũ comedẽt z lacerabũt. Job. xxvij. Viscera ei⁹ plena sunt adipe z medullis ossa illius plena irriganꝫ. z rñ in puluere dormient z vermes opient eos. Hugo de sctõ victo. in li. de claustro aie sic ait. Cur carnẽ tuã pciosis rebus impinguas quã p⁹ paucos dies vermes comesturi sunt in sepulcro z aiaz tuaz pciosis opibus nõ adornas q̃ deo z angelis ei⁹ pũtanda est in iudicio. Cur aiam tuã vilipẽdis. z ei carnẽ ꝓponis. ancillã dñari z dñaz ãcillari magna abusio est. Tercio videndũ est q̃re xp̃s tãto honore sibi impẽso voluit lacrimas emittere. Dr em Luce. xix. Xp̃s cũ veniss̃et hierl̃m cũ tãto honore fleuit sup eã. In hoc ipe voluit ondere q gaudia z honores hui⁹ secli lacrimis z doloribus sunt permixta. In celo omnia sunt pura. in mundo omnia mixta. in inferno omnia sunt fetulenta. Vñ Aug. in li. de trinitate in ꝑsona xp̃i dicit. Quid est illud. Ero illor de⁹ nisi ea oia q̃cũq desideranꝫ. s. vita. salus. victus. copia. glia. honor z pax. Ista in celo oia sunt pura in mũdo mixta. in inferno fetulenta. Videam⁹ p ordinẽ. Vita in celo ẽ pura. qz ibi est sine timore. ꝑ est in mũdo ẽ mixta. qz ibi est vita cũ morte. ꝑ est in inferno est fetulenta z corrupta. qz ibi est mors sine vita. Salus ꝑ est in celo est pura. qz ibi ẽ sal⁹ sine egritudine. ꝑ est in mũdo est mixta qz ibi est salus z egritudo ꝑ est in inferno. ẽ fetulẽta z corrupta. qz ibi est egritudo sine sanitate. Vict⁹. i. sacietas ꝑ est in celo est pura. qz ibi est sacietas sine esurie ꝑ est in mundo est mixta. qz ibi est sacietas z esuries. ꝑ est i inferno est fetulenta z corrupta qz ibi est summa esuries sine sacietate. Copia. i. diuitie. ꝑ sunt in celo sunt pure. qz ibi sunt diuitie sine paupertate ꝑ sunt in mundo sunt mixte qz ibi sunt diuitie z pauꝑtas ꝑ sunt in inferno sũt fetulẽte z corrupte. qz ibi summa pauꝑtas sine diuitijs. Glia z pulcritudo ꝑ est in celo ẽ pulcra. qz ibi est pulcritudo sine deformitate ꝑ est in mũdo est mixta. qz ibi ẽ pulcritudo cũ deformitate. ꝑ ẽ in inferno ẽ fetulẽta z corrupta. qz ibi est deformitas sine pulcritudie. Honor ꝑ est in celo ẽ pur⁹. qz ibi ẽ honor sine indignitate. ꝑ ẽ in mũdo ẽ mixtus qz ibi ẽ honor cũ indignitate ꝑ ẽ in inferno ẽ fetulẽt⁹ z corrupt⁹. qz ibi ẽ dedec⁹ sine honore. Pax ꝑ est in celo ẽ pura. qz ibi ẽ pax sine pturbatõe ꝑ ẽ in mũdo ẽ mixta. qz ibi ẽ pax cũ pturbatõe ꝑ ẽ in inferno ẽ fetulẽta z corrupta. qz ibi ẽ ꝓtinua pturbatõ sine pace. Oia bona ꝑ sunt i celo sunt purissima. qz ibi sũt oia bona sine malo. sz vt sũt in mõdo sũt mixta qz ibi sũt mlta bõa ꝓmixta mal' ꝑ vo sũt in inferno sũt fetulẽta z corrupta qz ibi st oia mala sine ꝓmixtõe alic⁹ boni. Ista oia dr̃ xp̃ba dõ. Calix in manu dñi vini meri plen⁹ mixto. z inclinauit ex ℞ hoc. verũm fex ei⁹ nõ ẽ exinanita bibẽt ex eo oẽs pctõres terre. Ex his vbis habet q̃ ds hz tres calices. vn⁹ est plen⁹ vino mero. In illo bibẽt oẽs in celo. Iste em calix plen⁹ est vita. sanitate. copia diuitijs. honore. ꝛc. Alt⁹ calix est plen⁹ mixto. z ℞ isto bibũt homines in mõdo. qz calix iste plen⁹ est sanitate cũ egritudie. sacietate cũ esurie. diuitijs cũ pauꝑtate ꝛc. Terci⁹ calix est plen⁹ fece. z de isto bibũt dãnati in inferno z ẽ iste plen⁹ egritudie morte. pauꝑtate. deformitate. z in oibus alijs. Quarto videndũ ẽ q̃re xp̃s noluit sedere sup equũ sz sup asinã. ℞ tõ fecit. qz nõ sedet in cordib⁹ sup⁹bor sz bũiliuz z mãsueto r. Christ. Nõ sedet christ⁹ in curru aureo purpura fulgens. nec ascendit super feruidum equuz discordie

amatores ꝫ sup asinā tranquillitatis ⁊ pacis amicā. Per equū supbus.p asinū būilis designat. Nā equ⁹ si tangit recalcitrat.asin⁹ vero māsuetudie mordet. Sic supbi si reprehendunt. impatiēt ferūt māsueti patiēter audiūt. Que dā aialia sunt que nō ꝓmittūt se tāgi.vel qr arrogātia sunt sicut leo vl̄ qr nimis siluestria domesticari nō pūt sic lup⁹ vl̄ qr sunt pungitiua sicut erici⁹. Sic sil̄iter sūt tria gña hoīm q̄ nolūt reprehendi. Primi sunt supbi.de q̄bus prophet̄a dicit tāge montes.i.supbos mētes.⁊ fumigabūt p impatientiaz ⁊c. Et eccl̄.xiij. diues iniuste aget ⁊ fremebit paup aūt lesus tacebit Alij sunt ī malis indurati q̄ ad instar lupi nō pūt domesticari.nec ad bonū induci.de q̄bus eccl̄.j. Difficile tales corrigunt nolūt corripi. Jō eccl̄.xxxij. Pestifer hō vitabit correctionē Tercij sunt hoies astuti.q̄ si tāgunt.i.corripiantur.sicut erici⁹ stati excusationib⁹ multis se abscōdūt. Prouerb̄.xxviij. Qui abscōdit scelera sua nō dirigēt. q̄ aūt cōfessus fuerit viuet ⁊ nō morietⁿ. Circa scōaz ꝓcessionē notanda sunt duo. Primū q̄ in ista ꝓcessiōe fuerūt varietates ꝓsonarū. Quidā em̄ fuerūt boni. qui fuerūt facti mali.⁊ nunc̄ recupauerūt bonitatē.sicut iudas. Quidā boni q̄ sp ꝓseuerauerūt sicut btā v̄go maria. Alij v̄o bōi ⁊ postea mali.postea tñ suā recupauerūt bonitatē.sic apl̄i q̄ fidē in passione pdiderūt ꝫ in resurrectione recupauerūt. Malox sunt due differētie. Quidā em̄ fuerūt mali q̄ postea facti sunt boni sic latro a dextris pēdens ⁊ lōgin⁹. Alij fuerūt mali q̄ semp in malicia ꝓseuerauerūt sicut latro a sinistris ⁊ iudei qui crucifixerūt. Ab ista ꝓcessione q̄dam fugerūt corpe ⁊ mēte sicut apl̄i.q̄ fugerūt corpaliter ⁊ fidē pdiderūt. Itē alij fugerūt nō corpe ꝫ corde. sicut maria magdalena ⁊ cetere mulieres q̄ iuxta crucez corpaliter steterūt ꝫ tñ fidē amiserūt. Alij fugerūt corpe ꝫ nō corde sicut credit̄ ō iacobo fratre dñi. De q̄ biero.in li.de viris illustrib⁹ q̄ in passione votū vouit nō se comestur̄ donec videret xp̄m resurgentē. Alij sunt qui nec corde nec corpe fugerunt.sicut btā virgo que iuxta crucē stetit ⁊ fidē integraliter seruauit. Scōm q̄ in ista ꝓcessione oñdit̄ est magna in iudeis volūtatis multiplicitas. In pma em̄ ꝓcessiōe iudei fecerunt xp̄o sex magnos honores. In secunda vo sex magna vituꝑia. In pma cū magna ipm reuerētia sup asellum posuerūt.⁊ in via vestimēta strauerūt. In secūda cū magna ignominia ipm in patibulo posuerūt ⁊ eū suis vestib⁹ spoliauerūt. In pma ramos palmarū et olivar̄ sibi portauerūt.in scōa spinas acutissimas capiti suo affixerūt. In pma regē euz appellauerūt.in scōa ipm negauerūt. In prima appellauerūt euz saluatorē dicētes. osanna.i. salua obsecro.in scōa negauerūt ipm saluatorē di. Saluos alios fecit seipm saluū facere ñ pt. In pma dixerūt eū bñdictū in noīe dñi.in scōa maledictū ⁊ malefactorē esse.⁊ crucis patibulo eū figendū dicētes. Tolle tolle crucifige ⁊c. ccxv.

De cena domini.

Ena facta cū diabolus misisset in cor vt traderet eū iudas scarioth.surrexit a cena ⁊ posuit vestimēta sua. Job.xiij. videm⁹ em̄ q̄ q̄ñ amici sepant ab inuicē solēt p̄ inuicē ep̄lari sic scīēs xp̄s q̄ cito a suis ap̄lis separi dīet prius cū ipis cenare voluit. Vñ Luce.xxij. Desiderio desideraui p̄ pasca māducare vobiscū añ̄ꝫ patiar. In hac ḡ cena xp̄s assumpsit psonā amici.psonā serui.psonā ep̄i. Personā siq̄dē amici accepit in p̄ q̄ tā familiariter comedit. In hac cena comedit agnū pascalē. Et q̄liter debeat comedi habet̄.Exo.xij.nō comedetis ex eo crudū q̄d nec coctū aq̄. ꝫ tantū assuz igni. Hic aliq̄ ꝓhibent̄.s. vt nō comedat̄ crudus nec aq̄ coct⁹.⁊ q̄ sit igne assat⁹. Caro enim cruda nō est igne cocta.caro vo elixa lz sit cocta nō tñ est adeo sapida. Illi ḡ comedūt cruda.q̄ hūt cor crudū.i.ñ coctū igne amoris. Illi comedūt elixū q̄ nō hūt in corde sapores deuotōis. Illi comedūt assarū igne q̄ hūt cor coctū igne amoris ⁊ sapiduz. Scōo dz cōedi eⁱ⁹ caput cū pedib⁹ ⁊ intestinis. Caput isti⁹ agni est ei⁹ diuinitas. Vñ.j.Cor.xj. Caput ei⁹ de⁹ est.pes ei⁹ hūanitas q̄ ē infirma in natura. Intestina sunt ei⁹ aia.ista oia debem⁹ comedere. Fuerūt q̄dā heretici q̄ dixerūt xp̄m nō eē verū deū.isti caput nō cōedebāt. Alij dixerūt euz nō eē verū hoiez.nec hīe verā carnē ꝫ fantasticaz isti ꝑdes nō comedebāt. Alij dicebāt eū ñ habuisse aiaz rōnalē. ꝫ loco aie solū diuitatē.isti intestina nō cōedebāt. Nos ḡ fideles caput ⁊ pedes cū intestinis cōedam⁹ vt de ei⁹ diuitate aia ⁊ carne fidelit̄ sentiamus Tercio dz cōedi cū lactucis agrestib⁹.i.cū amaritudie dolēdo de pctis oib⁹ Notandū q̄ q̄dā sunt q̄ cōedūt istas lactucas itegras.q̄dā ptritas.q̄dā succuz ipax. Sūt em̄ q̄dā q̄ hūt de suis pctis supficia lē dolorē q̄ attritic p̄t dici. isti sumunt istas lactucas itegras. Tal̄ attritio nō iustificat pctōrē plene. Hiere.v. Percussisti eos ⁊ nō doluerūt attriuisti eos ⁊ renuebāt accipe disciplinā Alij sunt maioris pfectōis q̄.s. non solū pctā ꝓterūt. ꝫ etiā lacrias emittūt. isti sumūt agnū cū succo lactucax.i.cū abundantia lacrimax. Greg.in mor̄al̄.Carnes cū lactucis agrestib⁹ sunt edēde. vt cū corp⁹ redēptoris accipimus

nos p peccatis nr̄is in fletib⁹ affligam⁹: quare ipa amaritudo pnie abstergit a mentis stomacho ꝙ uerse bn̄oz̄ē vitioꝝ. Quarto dz comedi cū panib⁹ azimis. i. cū pāib⁹ nō fermēt⁹. Panes comedit cū fermēto fm Greg. q̄ bona sua cū corrēptōe vane gl̄ie facit. q̄b⁹ dn̄s dicit. Sacrificate de fermēto laudez. De fermēto nāq̄ īmolat: q̄ deo de rapina parat. Sed ille sine fermēto comedit: q̄ se a mala societate custodit. j. Cor. v. Modicū fermētuz totā massā corrumpit. Scō xp̄us assūpsit psonā sui in eo ꝙ pedes suoꝝ discipl'oꝝ lauit. Lauit aūt pedes corporales ꝛ spūales. Primo lauit corpales i exēplū ꝛ documētū. In exēplū q̄dez hūilitatis: vt ipe dicit. Exēplū em̄ dedi vobis: vt vos ita faciatis. Istam tn̄ hūilitatē petr⁹ abhorruit dicēs. Nō lauab mihi pedes ī eternū. Cui rn̄dit xp̄s. Si nō lauero te nō habebis ptē mecū. Tūc petrus timore ꝛ amore pcussus: obtulit lauādos pedes man⁹ ꝛ caput. Sz xp̄us corripuit eū asserēs ꝙ nō indigebat lotōe capit⁹ nec manuū: ꝑ tn̄ pedū. p caput itelligit intētio. p man⁹ opatio. p pedes affectio. Duo pma. s. intētio ꝛ opatio in petro mūda erāt. ꝛ ideo lotione capitis ꝛ manuū nō indigebat. Habebat aūt intētionez in oibus bonā. opationē mūdā. Scō lauit pedes i documētū: ad oñdēdū ꝙ p̄lati debēt lauare subditos. Tūc aūt nō bn̄ lauab⁹: aut q: manus ē iniqua: aut q: ē turbida et imūda. Eccl'i. xxxiij. Ab imūdo q̄s mundabit? Grego. Prius oportet te mūdari si alū vis mūdare. sapiētem p⁹ fieri ꝛ sic alios facere sapiētes. lumē fieri ꝛ sic alios illumiare. accedere ad eū ꝛ sic alios adducere. sanctificari et sic alios sāctificare. Itē man⁹ bīe rectas ꝛ sic eē recti cōsilij: vtputa rectuz dare p̄silū. Secūdo qn̄ aq̄ ē imūda. Aq̄ imūda ē amor mūdi. Hiere. ij. Quid tibi i via egypti vt bibas aquā turbidaz. Talis em̄ aq̄ nō lauat: ꝑ coīq̄nat. Augus. Quisq̄s es in mundo: ad te venit q̄ fecit mūdū vt eripiat te ō mūdo. q: si aliq̄ delectatio te delectet i mūdo sp vis eē imūdus. si tn̄ aliq̄ necessitas te retinet: mūdus scz de⁹ habitat i te q̄ mūdat mūdos. ꝛ eris mundus. Tertio qn̄ ipa macula pedū ex nimia frequētatōe efficit nimis tenax ꝛ inueterata. Eccl'i. xxxiij. Qui baptisat a mortuo. i. qui lauat a mortali peccato ꝛ iterū tāgit mortuū: q̄d ꝓfuit lauatio eius? Pn̄. ij. Pet. ij. Facta sunt posteriora deteriora priorib⁹. Cōuenit illis illud. Canis reuersus ē ad vomitū suū: ꝛ sus lota iteruz in volutatione luti. Tertio lauit pedes spūaliter aq̄ sui sāguinis. de quo dr̄ Apoc. ij. Lauerūt stolas suas in sāguine agni: ꝛ dealbauerūt eas. Exquo magis sanguis xp̄i dealbare dr̄: vt dek ꝙ bz virtutē lactis ꝛ nō sanguinis. Lac em̄ est sāguis in vberib⁹ excoct⁹. Sanguis aūt xp̄i fuit excoct⁹ in corpe suo: ꝛ in corde nr̄o. In corpore suo fuit excoct⁹ igne amoris sui: taz vehemēter i corpe suo ebulit. q: apto latere cū impetu emanauit. In corde aūt nr̄o sunt duo vbera scz intellect⁹ ꝛ affect⁹. Dī aūt excoq̄ in vberę intellect⁹ p meditationē ꝛ vbere affect⁹ p deuotionē. Et sic sāguis xp̄i in suo corpe ꝛ in nr̄o corde p meditationē ꝛ affectionē vertit in albedinem: ꝛ alas nr̄as dealbat ꝛ mundat. Apocal'. Lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo.

Tertio accepit xp̄us psonā ep̄i: qn̄. s. panē et vinū in corp⁹ suū trāsmutauit: ꝛ ap'lis ptātē cōficiēdi dedit. ꝛ ista ē maior ptās q̄ vnq̄ hoi data fuit. Est em̄ ptās dei magna facere aliq̄d de aliquo. sicut qn̄ fecit hoiez de terra: ꝛ euā de costa ade. Est ꝛ alia ptās maior: sic de nihilo aliquid facere. sicut fecit celuz ꝛ terrā. Est ꝛ tertia maxima: sicut de creatura creatorē. Istā ptātez nō dedit angelis: ꝑ solis sacerdotib⁹. q: diuina virtute in corp⁹ ꝛ sāguinē spēz panis ꝛ vini cōuertūt. Vñ Eusebius. Inuisibilis sacerdos. i. xp̄us p ministros suos visibiles creaturas i corpus ꝛ sanguinē suū sacrata ptāte quertit verbo suo. s. illo Hoc est em̄ cor. ꝛc. Vñ non dz aliq̄s attēdere ad visum suū. q: visus putaret se videre colorē panis. nec ad gustū. q: putaret se sentire gustū panis. nec ad olfactum. q: putaret se sentire odorē panis ꝛ vini. ꝑ attēdere debet ad auditū. q: cū audit ꝓfecratōis verba: ita ē p oia sicut audit Hoc est em̄ cor. ꝛc. Nō significatū est Gen. xxvij. in Isaac. q̄ cū bn̄dixit iacob fuit deceptus eius visus. q: oculi sui caligauerūt: ꝛ ipm nō agnouit. Fuit ꝛ decept⁹ olfact⁹. q: credidit se sentire odorē vestimētoꝝ esau. Fuit etiam decept⁹ gust⁹. q: credidit se comedere de venatōe esau: ꝛ comedit de venatione iacob. Fuit ꝛ decept⁹ in tactu. q: putabat se tangere man⁹ esau: ꝛ tangebat man⁹ iacob. Sz audit⁹ q̄ vocē iacob audiuit nō fuit decept⁹: imo dixit. Vox quidē iacob est. Sic etiā in isto sacramēto oēs alij sensus decipiunt̄ ꝓter auditū. Et ideo oēs fideles q̄ audiūt verba cōsecratiōis: firmiter et veraciter credere debent ꝙ corpus christi est et sanguis eius.

Expliciūt quoꝝūdam sanctoꝝ legende adiuncte post Lombardicam hostoriam: impsse Nurnberge Anno dn̄i. M.cccc.xcvj. Finite in vigilia Pasche.

Deo optimo Maximo & diuo Sebaldo Patrono: p felicitate vrbis Norice: p Conradum Celten: & Sebaldū clamosum: eius sacre sedis Curatorem: pie: deuote & religiose positum.

r Egie stirpis soboles Sebalde
Norica multū veneratus vrbe
Da tuam nobis memorare sanctam
Carmine vitam.
Te sacris votis generant parentes:
Cum diu lecto iterili vacarent.
Teq; suscepto: statuere castam
Ducere vitam.
Natus bis sanctis puer ergo votis:
Gallie claram properas in vrbem:
Artibus sacris: animūq; cultis
Moribus ornans.
Hauseras sanctas vbi mente leges:
Patriam doctor rediens in aulam:
Regiam querunt tibi mox venustam.
Iungere sponsam.
Vt dies letis fuerat peracta
Nuptiis: virgo verecunda vultu:
Ducitur celso tibi copulanda
Candida lecto.
Cūq; iam clausum fuerat cubile.
Et quies cunctis foret alta rebus.
Tu tue sponse loqueris pudice
Talia verba.
Nata de magno mea sponsa rege:
Non tuū caltū violabo corpus:
Si placet mecū pia vota caste
Iungere vite.
Annuit virgo tenero pudore:
Et deo magnas dedit ore grates:
Integram seruans generosa casto
Corpore vitam.
Ipse mox celsam genitoris aulam:
Spiritu sancto monitus relinquens:
Horridas siluas: beremūq; vastis
Saltibus intras.
Et per exese caua saxa rupis
Stratus: orabas manibus supinis:
Feruidum solem: boream: niuesq;
Passus & imbres.
Et feras inter medius quiescens:
Sepe montanis saciatus berbis:
Hauseras puram liquidis fluentem
Fontibus vndam
His vbi corpus dapibus foueres:
Mentis in puram tenuatus auram.
Sepe diuinos nitido videbas
Pectore vultus.
Sic tribus lustris tacito peractis.
Inde Romam properas ad vrbem.
Qua dei verbum monuit per orbem
Spargere pastor.
Ipse mandatū recipis paternum:
Et vagus terras varias pererras:
Donec immēsum peregre venires
Letus ad Istrum.
Is vbi cymbis tumidus careret:
Prebuit tutam pater alme nauem
Pallium: quo tunc fueras pudico
Corpore tectus.
Moxq; per vastas nemoris latebras
Noricam letus veniens in vrbem.
Hāc docens sacro monitu prophanos
Linquere cultus.
Et deum celso residere celo
Predicas: penas vitiis daturum:
Quiq; virtuti tribuat beate
Premia vite
Ille de casta genitrice natus:
Corporis mortē tulerat cruentam.
Tertio phebo rediens sepultis
Victor ab oris.
Approbas multis tua verba signis:
Scripta que libro reperi fideli.
Nec minus claris bodie coruscas
Indyte signis.
Cunq; iam longo fueras labore
Fessus: & sedes meritus beatas
Te senem nostras deus imperabat
Linquere terras
Spiritus sanctos vbi liquit artus:
Mox boues corpus tulerāt agrestes:
Quas tuas sanctas modo personamus
Carmine laudes.
Ergo iam celo merito locatus:
Hanc velis vrbem mediis arenis
Conditam: sanctis precibus iuuare.
Sedulus orans.
Terra fecundo madeat liquore.
Et salutares babeat calores.
Spiceam gestans cereris coronam
Fenore multo.
Spumet & plenis rubicundus vuis
Bachus: & frontes tetricas relaxet.
Et pecus letis nemorosa carpet
Pascua pratis.
Prosperos seruent radiosa cursus
Astra: nec morbos subitos minentur.
Paxq; per nostras maneat perenni
Tempore terras.
Fata germanis faueant triumphis:
Dum petet tburcus: gladiis cruentis
Principis nostri iuuenile robur
Maxmiliani.
Hinc vbi nostras animas solutis
Corporum vindis: deus euocabit:
Confer: vt te cum capiamus alti
Gaudia celi.
Hec vbi nobis pater impetrabis
Ante supremi faciem tonantis:
Hic tuas semper cumulemus aras
Tbure benigno.

Et si veneris cras: dabo tibi librū. verbū principale ē dabo. Tūc apponemus datiuū aut accusatiuū: vt cōmodi⁹ erit. Tandē casū qui praepositionibus adiungit siue effectiuū ponemus. Genitiuū semp post dictionē a qua regitur construemus. dictiones quae appositiue dicunt: ordinant simul cū eis quas determinant. vt fama malum quo non velotius vllū. Exemplū in his ponemus. Patres conscripti in negocio petri oēs verbo t opere frequenter cuncta illi ministremus.

Impedimenta constructionis

¶ Notandū tamen qd oia auerbia monosyllaba vt. o. non. ne. dū. cū tēporale. demōstratiua quoqz t interrogatiua praeponunt verbis: vt en. ecce. quae. quare q̄obrem Similiter optatiua t similitudinis t vocandi t optandi vt eia. age. quasi. seu. veluti. heus. vtinā. vt sic tu cirneas fugiant examina taros etiā donec quia t similia. ¶ Interiectiōes etiā praeponunt verbis. vt Pape quid video Ah qui destruis templū t in triduum reedificas illud. Proh deum atqz hominē fidem. ¶ Nomina interrogatiua. vt Quis vl qui. Qualis. Quantus. Quot Quotus. cuias. t aduerbia que ab illis deriuant quādo interrogatiue proferūtur verbis praeponunt atqz rectū ordinē impediunt maxime si ponant in obliquis casibus vt quē queris mulier? Quem fugis hademēs? Qualē me esse putas? Quantū animi vigere? Quot oues possidere? quotū inter bonos viros sedere?

¶ Noia relatiua. vt is. ea. id. Suus. a. um. Quis vel q̄. Qualis. Quotus cū obliquis casib⁹ partiū oīonis fiūt tot modis soloecismi quot fūt accidētia ptiū oīonis. sed in his propt cōpendiuz exēpli causa pauca mōstrabimus. naz p q̄litates nominū fiunt soloecismi: vt hauriat hūc oculis ignē crudelis ab alto dardanus pro dardani⁹. proprīū pro appellatiuo posuit. p genera. vt validi silices. pro validae. t amarae cortices pro amari: t collus collaria caret. p numeros vt pars in frustra secant. pro secat. p cōparationē vt respōdit iuno saturnia sācta dearū: pro sāctissima. p casus. vt vrbē quaz statuo vr̄a est. pro vrbs. p modos verborū. ut itis patis arma q̄primū viri. pro ite parate arma: indicatiuū. p imperatiuo posuit. p significationes verborū: vt expoliant eos t corpora nuda relinquūt. pro expoliāt. p tēpora. vt cecidit q̄ superbū ilium t ois humo fumat neptunia troia. pro fumauit. p personas. vt danai qui parent atridis q̄primum arma sumite. pro qui paretis. p aduerbia. vt intus eo pro itro. t italia venio pro de italia. t ad romā vado pro romā cū praepositio separati nominibus addenda sit non aduerbio. per praepositiones. cuiz vna pro alia ponitur. vt sub lucē ibant pro ante lucē. aut necessario subtrahit. vt siluis te tyrrhene feras agitare putasti. pro in siluis. per coniunctiones vt subiectisqz vrere flāmis pro ue. fit per ordinē coniunctionū. vt autē fieri non debet: cū dicendū sit: fieri autē non debet. fiunt praeterea soloecismi pluribus modis: quos reprehendēdo pot⁹ q̄ imitando possumus annotare soloecismus est in prosa: in poemate scema dicit.

Sequit de decem vitijs.

CUm barbarismo ⁊ soloecismo decẽ vitia nominãt hoc modo. acyrologia. cacẽphaton. pleonasmos. perisologia. macrologia. Tautologia. Eclipsis. tapinosis. cacosyntheton. amphibologia. Acyrologia est impropria dictõis positio. vt Hunc ego si potui tãtum spare dolorẽ p timere
Cacemphaton est obscena pronũciatio: vl̃ incomposita dictione. vel in vno verbo. vt Numerum cum naubus aequat. ⁊ arrige aures pamphile.
Pleonasmos est adiectio superuacua ad plenã significationem. vt sic ore locuta est.
Perisologia est adiectio verboꝝ supuacua sine vlla vi rerũ. vt ibant qua poterãt. qua nõ poterãt: nõ ibant.
Macrologia est longa sententia res non necessarias cõprehendens. vt legati non impetrata pace retro vnde venerunt reuersi sunt.
Tautologia est eiusdẽ dictionis repetitio viciosa. vt ego metipse venio.
Eclipsis est defectus q̃dã necessariae dictõis quã desiderat p̃ciosa sententia. vt haec secũ. deest loquebaꝫ.
Tapinosis est hũilitas magnae rei. nõ id agẽte sentẽtia qõ demõstrat: vt penitusq; cauernas igentes. vterũq; armato milite cõplent. i. multae legiones armatorũ militũ implerũt multas cauernas. ⁊ dulychias [illegible] rates ⁊ pelidae stomachũ cedere nesciꝫ.
Cacosyntheton est viciosa dictionũ compositio vt versa q; iuuencũ terga fatigamus hasta.
Amphibologia ẽ ambiguitas dictõis. q̃ fit p accusatiuũ vt si q̃s dicat audio secutorẽ retiariũ occidisse. aut per

Hicon est personaruꝫ inter se vel eorũ quae personis accidũt cõparatio: vt hos humeroſq; deo similis.
Parabola vero est rerum genere dissimilium cõparatio vt qualis mugitus fugit cum saucius arã taurus: ⁊ incertam excussit ceruice secu.
Paradigma est exempli hortantis vel deterrẽtis enarratio. hortãtis. vt ãtenor potuit medijs elapsus achiuis illyricos penetrare sinus: atq; deterrentis: vt at nõ sic phrigius penetrat lacedemona pastor ledaeamq; helenam troianas verit ad vrbes.

De ordine partiũ oronis siue constructione.

CUm essem quotidiano prope cõuitio requisitus tũ ab amicis tũ etiam ab alienoribus vt scriberez aliquid de constructione quã ipi appellant. ego vero ordinem potius oronis diterim: nõ potui negotium recusare quod tantoopere efflagitabaꝫ. Igiꝫ posita ante oculos clausula principio verbum contemplabimur. deinde verbi suppositum: cõsequenter casus cũ quibus verbum construiꝫ. Ordinamꝰ vero sic. si fuerit vocatiuꝰ ab eo faciemus initium: quod si non fuerit a nominatiuo incipiemus: deinde verbum sequeꝫ: cui adiungitur aduerbium. nam aduerbium quod verbum determinat: aut participium aut nomen cõtinuo post illas pticulas poni debet Notandũ tñ qõ si duo verba aut plura fuerint in clausula: considerabimus qõ est verbũ p̃cipale. Estq; illud quod facit oronem quiescere. ⁊ per illud oronẽ icipiemꝰ. vt liber quẽ emisti erat meus. verbum p̃cipale est erat.

portet necesse est. Terencius in eunucho. Ego ne illaz q̄ illū q̄ me q̄ nō:ꝛ virgilius hęc secū subītelligit locuta ē. ¶Quotiēs i ancedēti oīone ponūt duo noia diuersoꝝ generū:deinde sequat relatiuū:semper de nobiliori fit relatio. vt si diceri petr⁹ ꝛ maria iocant:quos tu vides. ¶Quotiēs duo noia substātiua vel plura diuersoꝝ generū ordinant sub aliquo adiectiuo.illud tale nomen adiectiuū cōueniet cū genere nobiliori.ꝛ b̄ est quā isti vocāt cōceptionē generū ita q̄ masculinū cōcipit foemininū ꝛ neutrum.vt tu ꝛ foemina estis albi.bos ꝛ iumentū sunt ad presepia ligati. ¶Quotiens quis vel qui ponit relatiue int duo nomina diuersoꝝ generum:si illa ad eādem rem pertineant:ordinari potest cū vtroq̄z vt O vere digna hostia per quam fracta sunt tartara vel p quez quod si alterū est proprīū alterum appellatiuū semp debet proprio respondere. vt salust⁹ est loc⁹ in vrbe q̄ tullianum appellatur

De regulis tratanicis.

DOminatiuus suppones ꝛ verbū cōueniunt
mero plona ꝛ odita rectitudie
singularis vt anto=
bunt, vni

De figuris.

BArbarismus est vna pars oīonis vitiosa cōmuni sermone.in poemate vero metapla
nus. Item barbarismus in nostra loq̄ll
pegrina barbaraleris dicit.vt si q̄s dicat ma
struca.cateia.magalia.acinacis. Barbarismus autez fit duobus modis.scripto ꝛ pronūciatione. his bipartitis q̄ttuor spes supponūt.additio detractio emutatio trāsmutatio lr̄e.syllabae.tēporis.toni.haspiratiōis.p additionē lr̄e fiunt barbarismi.vt relliq̄as danaū. cū reliq̄as p vnū.l.dicere debeamus Syllabe.vt nos abijsse patri:p abisse.Tēporis.vt italiā faro:cū italiā correpta p̄ma syllaba dicere debeam⁹ p detractionē lr̄e. vt infantib⁹ puis p infantib⁹.syllabe vt salmentū,p salsamentū.tēporis vt vni⁹ obnorā correpte,p vni⁹,producte. p īmutationez t̄e. vt olli,p illi.syllabae. vt pnuces pro pnices. tēporis. vt feruere liucaten. cū feruere sit secundae coniugationis:ꝛ producte dici debeat. p transmutationem lr̄e: vt euāndre pro euander.syllabae vt displicētia pro disciplina.tempo ris vt si q̄s deos producta priori syllaba ꝛ correpta posteriori pronūciet. Toni quoq̄z similiter per has q̄ttuor species cōmutantur.nam ꝛ ipsi adijciuntur detrahūtur mutantur ꝛ transmutantur.quorū exempla vltro se offerunt.si quis inquirat.totidem etiam modis per aspirationem deprehenditur barbarismus: quem quoad scribendi to.quidā pronūciatione iudicāt ascribendū.propt. hū. [illegible] lr̄am, alij haspirationis notā deputāt.fiūt aūt [illegible] per hiatus ꝛ collisiones.fiūt etiam [illegible] cō=

INC-22

Legenda
Sanctorū
Iacobi, de Voragine
C.28.M.

22